Bundel - Besluitvorming (raad) van 22 december 2021

Agenda bijlagen

Besluitenlijst Besluitvorming (raad) 22 december 2021

1 Opening en vaststelling agenda

I.v.m. het uitgestelde vervolg van het debat over de Visie "Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden" wordt de vergadering voorgesteld agendapunt 4.4 van de agenda af te halen.
Op verzoek van de werkgeverscommissie is hamerstuk 3.14 toegevoegd aan de agenda.

2 Vaststellen verslag 1 december 2021

Besluitenlijst_Besluitvorming_(raad)_1_december_2021

2021-12-22 Gecorrigeerde Besluitenlijst Besluitvorming (raad) 1 december 2021

3 Hamerstukken

3.1 Eerste wijziging belastingverordeningen 2022

Bij de berekening van de tarieven onroerendezaakbelastingen en rioolheffingen 2022 is gerekend met voorlopige uitkomsten van de herwaardering 2022 voor de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze tarieven zijn verwerkt in het voorstel Belastingverordeningen 2022 zoals die in de raadsvergadering van 8 november 2021 zijn vastgesteld. Om zo min mogelijk financieel risico te lopen worden de tarieven OZB en rioolheffingen herberekend op basis van de meest actuele uitkomst van de herwaardering 2022. Het college stelt de gemeenteraad voor deze aangepaste tarieven vast te stellen middels wijzigingsvoorstellen voor de beide verordeningen.
Daarnaast stelt het college aan de gemeenteraad voor een eerste wijziging van de legesverordening vast te stellen. In deze wijziging zijn technische en wettelijke wijzigingen en de uitkomsten van de vaststelling van de begroting 2022 verwerkt.

Dossier 1627 voorblad

Raadsvoorstel eerste wijziging belastingverordeningen Leeuwarden 2022 v2.docx

Eerste wijziging Legesverordening Leeuwarden 2022 v2.docx

Verordening tot eerste wijziging van de Verordening onroerendezaakbelastingen Leeuwarden 2022

Verordening tot eerste wijziging van de Verordening rioolheffing Leeuwarden 2022

3.2 Masterplan Heechterp Vernieuwt

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om een Masterplan Heechterp Vernieuwt vast te stellen. Dit is een stedenbouwkundig plan op schetsniveau. Het Masterplan Heechterp is opgesteld in samenwerking met woningcorporatie Elkien, huurderorganisaties en bewoners. De aanleiding hiervoor is de slechte bouwkundige staat van de 576 portieketageflats. Dit is ruim 50% van het aantal woningen in Heechterp (1.073). Elkien heeft eind 2018 de beslissing genomen om voor deze flats over te gaan tot de planvorming van sloop/nieuwbouw. De vaststelling van de Masterplan is het startpunt van de verdere planvorming voor de vernieuwing van de wijk van de woningvoorraad en van de openbare ruimte.

Dossier 1590 voorblad

Raadsvoorstel Masterplan Heechterp Vernieuwt

Masterplan Heechterp Vernieuwt

magazine-participatie Masterplan Heechterp Vernieuwt

3.3 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen uitbreiding melkveehouderij Skrins 4 in Easterlittens

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om de melkveehouderij aan de Skrins 4 in Easterlittens uit te breiden. De uitbreiding voorziet in een verbreding van de bestaande ligboxenstal, het realiseren van een jongveestal door het overkappen van een (niet meer in gebruik zijnde) sleufsilo, het plaatsen van een mestzak en het realiseren van een vaste mestopslag.
De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Bûtengebiet’ omdat door de uitbreiding van de bestaande ligboxenstal de maximale oppervlakte van een bedrijfsgebouw wordt overschreden en omdat de dakhellingen van de ligboxenstal en de jongveestal minder bedragen dan het bestemmingsplan voorschrijft.
Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een ‘verklaring van geen bedenkingen’ van de gemeenteraad is vereist. Het college stelt de gemeenteraad voor een ontwerp verklaring van geen bedenkingen vrij te geven voor ter visielegging. Hierna zullen de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen ter visie worden gelegd.

Dossier 1583 voorblad

Raadsvoorstel ontwerp vvgb Skrins 4 Easterlittens

Ruimtelijke onderbouwing Skrins 4 Easterlittens

Bijlagen Ruimtelijke onderbouwing Skrins 4 Easterlittens

Situatieschets

Gevels plattegronden jongveestal ligboxenstal

Plattegrond ligboxenstal

Publiceerbare aanvraag

3.4 Verklaring van geen bedenkingen bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur/technische ruimte Wielsterdyk 2 in Weidum

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om bij de pluimveehouderij aan de Wielsterdyk 2 in Weidum een tweede bedrijfswoning te bouwen en een schuur/technische ruimte te vervangen. De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan 'Bûtengebiet' aangezien de tweede bedrijfswoning deels een plat dak krijgt, het bouwvlak voor meer dan 50% bebouwd wordt en de nieuwe schuur/technische ruimte iets buiten het bouwvlak komt. Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een 'verklaring van geen bedenkingen' van de gemeenteraad is vereist.
Op 7 juli 2021 heeft de gemeenteraad besloten de ontwerp vvgb ter visie te leggen. Tijdens deze periode is één zienswijze ingediend die geen aanleiding geeft om af te wijken van het voornemen om medewerking te verlenen aan de aanvraag omgevingsvergunning. Wel is naar aanleiding van de zienswijze een aangepast landschappelijk inrichtingsplan opgesteld en is de plancontour van de omgevingsvergunning aangepast aan het landschappelijke inrichtingsplan.
Het college heeft besloten aan de raad voor te stellen een vvgb af te geven waarna de omgevingsvergunning verleend kan worden door het college.

Dossier 1582 voorblad

Raadsvoorstel vvgb Wielsterdyk 2 Weidum

Reactie- en antwoordnota (incl. zienswijzen)

Ruimtelijke onderbouwing Wielsterdyk 2

Bijlagen Ruimtelijke onderbouwing Wielsterdyk 2

Gevels en plattegronden bedrijfswoning

Gevels en plattegronden schuur/technische ruimte

Situatieschets bedrijfswoning

Publiceerbare aanvraag

3.5 Vijfde verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021

Het college heeft besloten om aan de gemeenteraad een vijfde verzamelvoorstel voor de wijziging van de begroting 2021 vast te stellen. Het verzamelvoorstel begrotingswijzigingen bestaat uit inhoudelijke begrotingswijzigingen en uit financieel technische begrotingswijzigingen, zijnde wijzigingen van zuiver financieel technische aard zonder beleidsmatige aspecten
Dit verzamelvoorstel heeft per saldo geen effect op het begrotingsresultaat; de wijzigingen in dit voorstel verlopen budgetneutraal.

Dossier 1610 voorblad

Raadsvoorstel Vijfde verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021

3.6 Vaststellen bestemmingsplan "Leeuwarden - partiële herziening kleine windturbines"

Het bestemmingsplan Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines biedt een juridisch-planologische regeling voor het toestaan van kleine windturbines bij agrarische bedrijven. Het plangebied betreft globaal het agrarische gebied binnen de gemeente Leeuwarden.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 10 juni 2021 gedurende 6 weken ter visie gelegen. Er zijn 5 zienswijzen ingediend. Provincie Fryslân heeft geen zienswijze ingediend, maar buiten de zienswijzentermijn om, een verzoek tot aanpassing van de regels ingediend. De zienswijzen en het verzoek van de provincie leiden tot een aanpassing van het bestemmingsplan, in die zin dat de regels aangescherpt worden. Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.

Dossier 1575 voorblad

Raadsvoorstel Bestemmingsplan "Leeuwarden- partiële herziening kleine windturbines"

Bestemmingsplan Leeuwarden-Partiële herziening kleine windturbines

Reactie en antwoordnota zienswijzen

3.7 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen uitbreiding minicamping Ayttadyk 10 in Swichum

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om de bestaande minicamping aan de Ayttadyk 10 in Swichum uit te breiden. De uitbreiding voorziet in de uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen van 15 naar 25, het plaatsen van 9 blokhutten, het plaatsen van een sanitairgebouw, het realiseren van extra parkeerplaatsen, het verplaatsen van de paardenbak en het legaliseren van het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling. De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan 'Leeuwarden - Buitengebied. Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een 'verklaring van geen bedenkingen' van de gemeenteraad is vereist. Het college stelt de gemeenteraad voor een ontwerp verklaring van geen bedenkingen vrij te geven voor ter visielegging. Na het besluit van de raad zullen de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen ter visie worden gelegd.

Dossier 1615 voorblad

Raadsvoorstel ontwerp vvgb Ayttadyk 10 Swichum

Ruimtelijke onderbouwing Ayttadyk 10 Swichum

Bijlagen Ruimtelijke onderbouwing Ayttadyk 10 Swichum

Stituatieschets

Gevels blokhutten

Plattegrond en gevels sanitairgebouw

Publiceerbare aanvraag

3.8 Verklaring van geen bedenkingen zonnepark De Zwette

Op 9 oktober 2017 is een tijdelijke omgevingsvergunning verleend voor de realisatie van zonnepark De Zwette te Leeuwarden voor de duur van 15 jaar. Het zonnepark is inmiddels gerealiseerd. Om exploitatie-technische redenen is het wenselijk de vergunde termijn te verlengen van 15 naar 25 jaar. Daartoe is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Medewerking kan worden verleend met een uitgebreide procedure. Een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad maakt hier deel van uit. De ontwerp vergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen hebben ter visie gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. het college heeft besloten de gemeenteraad voor te stellen om een verklaring van geen bedenkingen vast te stellen voor het verlengen van de verleende tijdelijke omgevingsvergunning van 15 naar 25 jaar inzake zonnepark De Zwette te Leeuwarden.

Dossier 1631 voorblad

Raadsvoorstel VVGB zonnepark Zwette

Ruimtelijke Onderbouwing

Foto's bestaande situatie

Participatieverslag

Brief provincie Fryslân

3.9 Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard

Het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard biedt een juridisch-planologische regeling voor het perceel Dekemawei 15 te Baard. Het bestemmingsplan herstelt een fout in het geldende bestemmingsplan Bûtengebiet. In dat bestemmingsplan is op het perceel, naast de bestemming Wonen – Agrarisch, een aanduiding opgenomen “specifieke vorm van wonen – twee woningen”, waardoor het hoofdgebouw gebruikt mag worden voor ten hoogste twee woningen. Er werd echter niet een tweede woning in het hoofdgebouw gerealiseerd, maar een bestaande loods werd omgebouwd tot woning. Om het bestemmingsplan in overeenstemming te brengen met de feitelijke situatie is dit bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard voorziet in de mogelijkheid van het realiseren van een woning in het ruimtelijk ondergeschikte gebouw. Tevens wordt de bestemming van het perceel omgezet van Wonen – Agrarisch naar Wonen.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft van donderdag 30 september tot en met woensdag 10 november 2021 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon een ieder zijn of haar zienswijze kenbaar maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan. Het college heeft besloten het bestemmingsplan ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad.

Dossier 1640 voorblad

Raadsvoorstel Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard

Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard_onbp

3.10 Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023

De gemeente biedt inwoners met een laag inkomen, laag vermogen en hoge zorgkosten een collectieve zorgverzekering (AV Frieso Compleet) aan. Hiervoor wordt er jaarlijks een overeenkomst afgesloten met De Friesland. Door het wijzigen van Europese aanbestedingsregels is het gunnen van de opdracht aan De Friesland alleen mogelijk na een aanbesteding. Om ervoor te zorgen dat de gemeente het aanbieden van een collectieve zorgverzekering niet hoeft aan te besteden en De Friesland de opdracht kan gunnen, is het noodzakelijk om uitsluitend recht te vestigen voor De Friesland. De afgelopen 2 jaar is dit middels het vaststellen van een verordening gerealiseerd. De huidige verordening komt van rechtswege per 2022 te vervallen. Het verlengen van het uitsluitend recht voor De Friesland is wenselijk. Het college stelt de gemeenteraad voor om bij verordening in 2022 en 2023 het uitsluitend recht aan De Friesland te verlenen.

Dossier 1585 voorblad

Raadsvoorstel Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve Zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023

Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve Zorgverzekering minima 2022 en 2023

3.11 Fusie van de schoolbesturen stichting Gearhing en stichting Odyssee

Het college heeft besloten de gemeenteraad voor te stellen om de juridische fusie en de daarbij behorende statutenwijziging tussen de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing en de stichting voor openbaar onderwijs Odyssee goed te keuren.
Het college brengt een positief advies uit inzake de fusie van de stichting Gearhing en de stichting Odyssee over het fuseren tot een Stichting Samenwerkingsbestuur GO (werktitel) waarbinnen openbare, algemeen bijzondere en in de toekomst waarschijnlijk ook samenwerkingsscholen zullen vallen. Stichting Gearhing houdt twee scholen binnen de gemeente Leeuwarden in stand, te weten De Gielguorde te Mantgum en obs It Partoer te Weidum.

Dossier 1625 voorblad

2021-12-21 Raadsvoorstel Fusie traject Stichting Gearhing en Stichting Odyssee getekende versie

Concept staturen Stichting Samenwerkingsverband GO (werknaam)

Fusie effect rapportage Gearhing en Odyssee

Brief aan Gearhing en Odyssee

3.12 Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022

Dossier 1648 voorblad

Raadsvoorstel Verordening Afvalstoffenheffing 2022

Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022

Tarieventabel Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022

3.13 Gebiedsvisie Spoordok

Leeuwarden heeft de afgelopen jaren een flinke ontwikkeling doorgemaakt. De gemeente kijkt naar voren en wil deze energie en verbondenheid doorzetten en vasthouden. Juist in deze tijd waar we staan voor grote opgaven, zoals de woningbouwopgave, de impact van het Corona-tijdperk, maar ook het duidelijk veranderende klimaat. Deze opgaven zullen onder meer landen in Spoordok. Met de centrale ligging naast de binnenstad in combinatie met de goede bereikbaarheid is Spoordok een uniek gebied met ontwikkelpotentie voor Leeuwarden en de regio. Om daadwerkelijk tot ontwikkeling te komen is eerst een stip op de horizon nodig. Hiervoor is de Gebiedsvisie Grensverleggend Spoordok opgesteld.

Dossier 1600 voorblad

Raadsvoorstel Gebiedsvisie Spoordok

Gebiedsvisie Grensverleggend Spoordok

3.14 Delegatiebesluit werkgeverschap raad aan werkgeverscommissie

Dossier 1700 voorblad

Delegatiebesluit werkgeverschap raad aan werkgeverscommissie

Raadsvoorstel delegatie besluit werkgeverscommissie

4 Bespreekstukken

4.1 Omgevingsvisie Leeuwarden 2021

Het college stelt de gemeenteraad voor de Omgevingsvisie Leeuwarden 2021 vast te stellen. De visie is nu gereed voor definitieve vaststelling, omdat de inspraakperiode op 20 oktober 2021 is geëindigd. Er zijn 16 reacties binnengekomen. In de vastgestelde reactienota wordt gereageerd op deze reacties. In een enkel geval heeft dat geleid tot wijziging van de tekst van de visie.
In de afgelopen twee jaren heeft het college gewerkt aan de totstandkoming van deze visie. In het voorjaar van 2020 is het positioneringsdocument 'Leeuwarden in 2028' door de raad vastgesteld. In deze visie worden de ambities verder verdiept en uitgewerkt en met elkaar in verband gebracht, worden keuzes gemaakt, wordt rekening gehouden met actuele ontwikkelingen en inzichten en is zo mogelijk de ruimtelijke vertaling daarvan aangegeven. De omgevingsvisie is een visiedocument op hoofdlijnen. Het vormt het vertrekpunt voor het omgevingsplan, gebiedsvisies en inhoudelijke visies.

Dossier 1598 voorblad

Raadsvoorstel vaststelling Omgevingsvisie Leeuwarden 2021

Omgevingsvisie Gemeente Leeuwarden 2021

Reactienota inspraak ontwerp Omgevingsvisie

Totaalbestand zienswijzen ontwerp Omgevingsvisie

Bestuurlijke reactie Provinsje Fryslân OMVI LWD

20211217 toelichting waterwegtaken - Namens indieners zienswijze Nij Baarderadiel

4.1.1 Motie Beleidskader groene en blauwe structuren - Groenlinks Leeuwarden

2021-12-22 Motie Beleidskader Groene en Blauwe Structuren - GLL

4.1.2 Motie Beleidskader Omgevingskwaliteit - Groenlinks Leeuwarden

2021-12-22 Motie Beleidskader Omgevingskwaliteit (uitwerking kernkwaliteiten) - GLL

4.1.3 Motie Ontwikkelkader Leeuwarden-Oost - Groenlinks Leeuwarden

2021-12-22 Motie Ontwikkelkader Leeuwarden-Oost - GLL

4.1.4 Motie Ontwikkelkader Stadsrandzone - Groenlinks Leeuwarden

2021-12-22 Motie Ontwikkelkader Stadsrandzone GLL

4.1.5 Motie Waterrecreatie kleine vaarwegen - PvdA

2021-12-22 Motie waterrecreatie kleine vaarwegen - PvdA

4.1.6 Motie Toegankelijkheid volgens VN verdrag bij omgevingsvisie - PvdA

2021-12-22 Motie toegankelijkheid volgens VN verdrag bij omgevingsvisie - PvdA

4.2 Voorbereiding advisering ruimtelijke kwaliteit in het kader van de invoering van de Omgevingswet

Op 11 november 2020 is de motie 'Voorbereiden Besluiten Omgevingswet vanuit Raadsperspectief' aangenomen. Hierbij is verzocht om de raad met betrekking tot diverse onderwerpen te voorzien van een discussienotitie met een aantal scenario's. Het instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en hoe om te gaan met welstand ('welstandsvergunning') is een van deze onderwerpen. Op 27 september is er met de raad een debat gevoerd over dit onderwerp, waarbij vier scenario's zijn voorgelegd ter bespreking. Tijdens het debat bleek dat een voorkeur van een grote meerderheid van de fracties uitgaat naar scenario 4 (het zogenaamde cafetariamodel).
Parallel hieraan hebben begin 2021 vrijwel alle gemeenten in Fryslân ermee ingestemd, onder de vlag van de VFG, denkrichtingen te onderzoeken met betrekking tot de organisatie van de advisering over ruimtelijke kwaliteit onder de Omgevingswet. De ontwikkelde notitie treft u bij de stukken aan.
Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld te kiezen voor scenario 4 (het cafetariamodel) en het adviesstelsel over ruimtelijke kwaliteit in VFG verband nader uit te werken voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Dossier 1604 voorblad

Raadsvoorstel advisering ruimtelijke kwaliteit/welstand

Notitie Advisering omgevingskwaliteit Fryslân

Bijlage 1 Advisering ruimtelijke kwaliteit in andere provincies

Bijlage 2 Verslag raadsbijeenkomsten

Bijlage 3 Afspraken met Hus en Hiem

4.2.1 Motie Uittreden Hus en Hiem VVD

2021-12-08 Uittreden Hûs en Hiem

4.3 Bindend advies en participatie ikv Omgevingswet

In aanloop naar de aanstaande Omgevingswet (Ow) waarvan de inwerkingtreding is voorzien op 1 juli 2022, dient een aantal al dan niet verplichte raadsbesluiten te worden genomen. De gemeenteraad heeft aangegeven hiervoor een aantal besluiten te willen nemen. Dit raadsbesluit handelt over de participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen en de adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven. Hiervoor stelt het college een zogenaamde "lijst van gevallen" voor die aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd.

Dossier 1603 voorblad

Raadsvoorstel participatie en adviesrol gemeenteraad ihkv de invoering van de Omgevingswet

Lijst van projecten bindend advies en participatie.doc

4.3.1 Amendement Lijst projecten bindend advies en participatiewet - Groenlinks Leeuwarden

2021-12-22 Amendement Lijst van projecten bindend advies en participatie Omgevingswet - GLL

4.3.2 Subamendement op 4.3.1 Lijst projecten bindend advies en participatiewet - D66

Amendement Lijst van projecten bindend advies en participatie Omgevingswet - D66

4.4 Visie armoede en schuldhulp "Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden"

In 2020 heeft een accentverschuiving plaatsgevonden in onze kijk op armoede en schuldhulp. Op basis van gesprekken met maatschappelijk betrokken partijen, de ambitie van het armoedepact (nu Moedige Dialoog Leeuwarden), landelijke beleidsontwikkelingen, wetenschappelijke inzichten en gesprekken met o.a. ervaringsdeskundigen is geconcludeerd dat de instrumenten die vanaf 2014 zijn ingezet, het armoedeprobleem in kwantitatieve zin nauwelijks hebben verminderd. Het college heeft daarom besloten aan de gemeenteraad een nieuwe visie op armoede en schuldhulp ter vaststelling voor te leggen.
De ambitie is om de impact van het (langdurig) leven zonder bestaanszekerheid terug te brengen tot het niveau dat alle inwoners kunnen meedoen in de samenleving en zich kunnen ontwikkelen, waardoor zij een goede kwaliteit van leven ervaren en beschikken over voldoende middelen om dit te realiseren. De focus van deze brede ambitie is gericht op het voorkomen dat armoede van generatie op generatie overgaat, aangevuld met het vergroten van de bestaanszekerheid en het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak.
Dit agendapunt is van de agenda afgevoerd. Op 12 januari a.s. wordt het debat van 15 december jl. vervolgd. Daarna vindt besluitvorming plaats, naar verwachting op 26 januari 2022.

Dossier 1614 voorblad

Raadsvoorstel Visie armoede en schuldhulp

Visie armoede en schuldhulp "Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden"

4.5 Terrassenbeleid

Agenda-initiatief VVD D66 moderniseren terrassenbeleid

Brf aan raad over toezegging 15-12-2021 tijdelijke terrassen

4.5.1 Eerdere schriftelijke vragen rond het onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen VVD en PvdA tijdelijke terrassen.pdf

Beantwoording raadsvragen FNP over terrassen.pdf

Beantwoording schriftelijke vragen VVD - voortzetten verruiming terrassen.pdf

Raadsvragen VVD-fractie sluiting eet drinkgelegenheden vanwege corvid-19 maatregelen.pdf

Beantwoording raadsvragen FNP over terrassen (1).pdf

Beantwoording raadsvragen FNP over terrassen (2).pdf

4.5.2 Aangenomen motie 1 juli 2020

Motie Andere Overheid en Terrassen.pdf

4.5.3 Brieven College van B&W

Informerende brief aan de raad VII inzake Corona (1).pdf

Informerende brief aan de raad IX inzake coronacrisis.pdf

Spelregels voor tijdelijke terrasuitbreiding - maart21 -v5.pdf

Getekend besluit burgemeester verlenging terrassen maart 2021.pdf

Informerende brief aan de raad over verlenging terrassen.pdf

Burgemeestersbesluit - Regeling uitbreiding en tijdelijke terrassen.pdf

Evaluatierapport tijdelijke terrasuitbreiding 1 juni 2002 tot 19 oktober 2020.pdf

PB verlenging terrasregels september 2020.pdf

Informerende brief inzake verlenging tijdelijke terrasuitbreiding.pdf

Tijdelijke terrasuitbreiding.pdf

Brf aan raad over toezegging 15-12-2021 tijdelijke terrassen

4.5.4 Vastgestelde precario 2021: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR652430

4.5.5 Memo technische informatie ambtelijke dienst

M E M O over terrassen tbv agenda-initiatief.docx

4.5.6 Motie Terrassenbeleid VVD - D66

2021-12-22 Motie terrassenbeleid VVD-D66

5 Sluiting

Gemeente Leeuwarden

Besluitenlijst Besluitvorming (raad)

Datum	22-12-2021
Tijd	17:00 - 20:00
Locatie	Teams
Voorzitter	Julie Bruijnincx (tot 4.2) & Sybrand Buma (vanaf 4.2)
Aanwezigen	Bauke Aalbers, Anneke Adema, Pim Astro, Jannie Atsma, Mohammed Benmhammed (vanaf ca 17.05) , Ans van den Berg, Andries Bergsma, Harry Bevers, Sietze Bouma, Irene van Breemen-Schneider, Sytse Brouwer, Julie Bruijnincx, Eline de Koning, Sander Douma, Otto van der Galiën, Caroline de Groot, Gijs Jacobse (vanaf ca 17.45), Tonko Jansen, Cem Kaya, Sikko Klaver, Johan Magré, Aaltsje Meinderts, Fokelien van der Meulen-Diever (vanaf ca 18.00), Femke Molenaar, Carlijn Niesink, Anne Nugteren, Frederik Roelof Rijpma, Lydia van Santen, Petra van der Sloot, Evert Stellingwerf, Jan-Willem Tuininga, Lyda Veldstra, Marcel Visser, Dirk Visser, Petra Vlutters en Ursula de Voogd
Afwezigen	Mirka Antolovic, David Hoekstra en Lutz Jacobi

1 Opening en vaststelling agenda

I.v.m. het uitgestelde vervolg van het debat over de Visie "Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden" wordt de vergadering voorgesteld agendapunt 4.4 van de agenda af te halen.
Op verzoek van de werkgeverscommissie is hamerstuk 3.14 toegevoegd aan de agenda.

Besluit:

I.v.m. het uitgestelde vervolg van het debat over de Visie "Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden" wordt agendapunt 4.4 van de agenda afgehaald.
Op verzoek van de werkgeverscommissie wordt hamerstuk 3.14 toegevoegd aan de agenda.
Met deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

2 Vaststellen verslag 1 december 2021

Besluit:

In het verslag wordt de motie 4.3.2 Verbetering informatie aan gebruikers Wmo vervoer ten onrechte toegeschreven aan GroenLinks; dat moet PvdA zijn.
Met deze wijziging wordt het verslag vastgesteld.

3 Hamerstukken

3.1 Eerste wijziging belastingverordeningen 2022

Bij de berekening van de tarieven onroerendezaakbelastingen en rioolheffingen 2022 is gerekend met voorlopige uitkomsten van de herwaardering 2022 voor de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze tarieven zijn verwerkt in het voorstel Belastingverordeningen 2022 zoals die in de raadsvergadering van 8 november 2021 zijn vastgesteld. Om zo min mogelijk financieel risico te lopen worden de tarieven OZB en rioolheffingen herberekend op basis van de meest actuele uitkomst van de herwaardering 2022. Het college stelt de gemeenteraad voor deze aangepaste tarieven vast te stellen middels wijzigingsvoorstellen voor de beide verordeningen. Daarnaast stelt het college aan de gemeenteraad voor een eerste wijziging van de

legesverordening vast te stellen. In deze wijziging zijn technische en wettelijke wijzigingen en de uitkomsten van de vaststelling van de begroting 2022 verwerkt.

Besluit:

a. de verordening tot eerste wijziging van de verordening onroerende-zaakbelastingen Leeuwarden 2022 vast te stellen;
b. de verordening tot eerste wijziging van de verordening rioolheffingen Leeuwarden 2022 vast te stellen;
c. de verordening tot eerste wijziging van de legesverordening Leeuwarden 2022 vast te stellen.

3.2 Masterplan Heechterp Vernieuwt

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om een Masterplan Heechterp Vernieuwt vast te stellen. Dit is een stedenbouwkundig plan op schetsniveau. Het Masterplan Heechterp is opgesteld in samenwerking met woningcorporatie Elkien, huurderorganisaties en bewoners. De aanleiding hiervoor is de slechte bouwkundige staat van de 576 portieketageflats. Dit is ruim 50% van het aantal woningen in Heechterp (1.073). Elkien heeft eind 2018 de beslissing genomen om voor deze flats over te gaan tot de planvorming van sloop/nieuwbouw. De vaststelling van de Masterplan is het startpunt van de verdere planvorming voor de vernieuwing van de wijk van de woningvoorraad en van de openbare ruimte.

Besluit:

a. Het masterplan "Heechterp Vernieuwt" vast te stellen;
b. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 392.000,- voor de plankosten en het opstellen van het stedenbouwkundig plan;
c. Het onder b genoemde krediet te dekken uit de reserve ISV3 onderdeel stedelijke woonkwaliteit;
d. De begroting 2022 dienovereenkomstig te wijzigen.

3.3 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen uitbreiding melkveehouderij Skrins 4 in Easterlittens

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om de melkveehouderij aan de Skrins 4 in Easterlittens uit te breiden. De uitbreiding voorziet in een verbreding van de bestaande ligboxenstal, het realiseren van een jongveestal door het overkappen van een (niet meer in gebruik zijnde) sleufsilo, het plaatsen van een mestzak en het realiseren van een vaste mestopslag.
De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Bûtengebiet’ omdat door de uitbreiding van de bestaande ligboxenstal de maximale oppervlakte van een bedrijfsgebouw wordt overschreden en omdat de dakhellingen van de ligboxenstal en de jongveestal minder bedragen dan het bestemmingsplan voorschrijft.

Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een ‘verklaring van geen bedenkingen’ van de gemeenteraad is vereist. Het college stelt de gemeenteraad voor een ontwerp verklaring van geen bedenkingen vrij te geven voor ter visielegging. Hierna zullen de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen ter visie worden gelegd.

Besluit:

om de ontwerp verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht voor de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Skrins 4 te Easterlittens vast te stellen voor ter visie legging;

Toelichting:
De PvdD wordt geacht tegen te hebben gestemd.

3.4 Verklaring van geen bedenkingen bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur/technische ruimte Wielsterdyk 2 in Weidum

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om bij de pluimveehouderij aan de Wielsterdyk 2 in Weidum een tweede bedrijfswoning te bouwen en een schuur/technische ruimte te vervangen. De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan 'Bûtengebiet' aangezien de tweede bedrijfswoning deels een plat dak krijgt, het bouwvlak voor meer dan 50% bebouwd wordt en de nieuwe schuur/technische ruimte iets buiten het bouwvlak komt. Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een 'verklaring van geen bedenkingen' van de gemeenteraad is vereist.

Op 7 juli 2021 heeft de gemeenteraad besloten de ontwerp vvgb ter visie te leggen. Tijdens deze periode is één zienswijze ingediend die geen aanleiding geeft om af te wijken van het voornemen om medewerking te verlenen aan de aanvraag omgevingsvergunning. Wel is naar aanleiding van de zienswijze een aangepast landschappelijk inrichtingsplan opgesteld en is de plancontour van de omgevingsvergunning aangepast aan het landschappelijke inrichtingsplan.

Het college heeft besloten aan de raad voor te stellen een vvgb af te geven waarna de omgevingsvergunning verleend kan worden door het college.

Besluit:
om de verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en vervanging van een schuur/technische ruimte aan de Wielsterdyk 2 te Weidum vast te stellen

3.5 Vijfde verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021

Het college heeft besloten om aan de gemeenteraad een vijfde verzamelvoorstel voor de wijziging van de begroting 2021 vast te stellen. Het verzamelvoorstel begrotingswijzigingen bestaat uit inhoudelijke begrotingswijzigingen en uit financieel technische begrotingswijzigingen, zijnde wijzigingen van zuiver financieel technische aard zonder beleidsmatige aspecten
Dit verzamelvoorstel heeft per saldo geen effect op het begrotingsresultaat; de wijzigingen in dit voorstel verlopen budgetneutraal.

Besluit:
het vijfde verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021 vast te stellen.

3.6 Vaststellen bestemmingsplan "Leeuwarden - partiële herziening kleine windturbines"

Het bestemmingsplan Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines biedt een juridisch-planologische regeling voor het toestaan van kleine windturbines bij agrarische bedrijven. Het plangebied betreft globaal het agrarische gebied binnen de gemeente Leeuwarden.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 10 juni 2021 gedurende 6 weken ter visie gelegen. Er zijn 5 zienswijzen ingediend. Provincie Fryslân heeft geen zienswijze ingediend, maar buiten de zienswijzentermijn om, een verzoek tot aanpassing van de regels ingediend. De zienswijzen en het verzoek van de provincie leiden tot een

aanpassing van het bestemmingsplan, in die zin dat de regels aangescherpt worden. Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.

Besluit:

a. De reactie- en antwoordnota zienswijzen vast te stellen;
b. Het bestemmingsplan “Leeuwarden – partiële herziening kleine windturbines” gewijzigd vast te stellen onder toekenning van het nummer NLIMRO008000007BP00-VG01;
c. Geen exploitatieplan vast te stellen.

Toelichting:

De fracties van Gemeentebelangen en Lijst 058 worden geacht tegen te hebben gestemd.

3.7 Ontwerp verklaring van geen bedenkingen uitbreiding minicamping Ayttadyk 10 in Swichum

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om de bestaande minicamping aan de Ayttadyk 10 in Swichum uit te breiden. De uitbreiding voorziet in de uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen van 15 naar 25, het plaatsen van 9 blokhutten, het plaatsen van een sanitairgebouw, het realiseren van extra parkeerplaatsen, het verplaatsen van de paardenbak en het legaliseren van het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling. De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Leeuwarden - Buitengebied. Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een ‘verklaring van geen bedenkingen’ van de gemeenteraad is vereist. Het college stelt de gemeenteraad voor een ontwerp verklaring van geen bedenkingen vrij te geven voor ter visielegging. Na het besluit van de raad zullen de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen ter visie worden gelegd.

Besluit:

om de ontwerp verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht voor de uitbreiding van de minicamping aan de Ayttadyk 10 te Swichum vast te stellen voor ter visie legging.

3.8 Verklaring van geen bedenkingen zonnepark De Zwette

Op 9 oktober 2017 is een tijdelijke omgevingsvergunning verleend voor de realisatie van zonnepark De Zwette te Leeuwarden voor de duur van 15 jaar. Het zonnepark is inmiddels gerealiseerd. Om exploitatie-technische redenen is het wenselijk de vergunde termijn te verlengen van 15 naar 25 jaar. Daartoe is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Medewerking kan worden verleend met een uitgebreide procedure. Een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad maakt hier deel van uit. De ontwerp vergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen hebben ter visie gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. het college heeft besloten de gemeenteraad voor te stellen om een verklaring van geen bedenkingen vast te stellen voor het verlengen van de verleende tijdelijke omgevingsvergunning van 15 naar 25 jaar inzake zonnepark De Zwette te Leeuwarden.

Besluit:

om een verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht vast te stellen voor het verlengen van de verleende tijdelijke omgevingsvergunning van 15 naar 25 jaar inzake zonnepark De Zwette te Leeuwarden.

Toelichting:
De fracties van Gemeentebelangen en Lijst 058 worden geacht tegen te hebben gestemd.

3.9 Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard

Het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard biedt een juridisch-planologische regeling voor het perceel Dekemawei 15 te Baard. Het bestemmingsplan herstelt een fout in het geldende bestemmingsplan Bûtengebiet. In dat bestemmingsplan is op het perceel, naast de bestemming Wonen – Agrarisch, een aanduiding opgenomen “specifieke vorm van wonen – twee woningen”, waardoor het hoofdgebouw gebruikt mag worden voor ten hoogste twee woningen. Er werd echter niet een tweede woning in het hoofdgebouw gerealiseerd, maar een bestaande loods werd omgebouwd tot woning. Om het bestemmingsplan in overeenstemming te brengen met de feitelijke situatie is dit bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard voorziet in de mogelijkheid van het realiseren van een woning in het ruimtelijk ondergeschikte gebouw. Tevens wordt de bestemming van het perceel omgezet van Wonen – Agrarisch naar Wonen.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft van donderdag 30 september tot en met woensdag 10 november 2021 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon een ieder zijn of haar zienswijze kenbaar maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan. Het college heeft besloten het bestemmingsplan ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad.

Besluit:
a. het bestemmingsplan “Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard” vast te stellen onder toekenning van het nummer NL.IMRO.0080.01010BP00-VG01;
b. geen exploitatieplan vast te stellen.

3.10 Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023

De gemeente biedt inwoners met een laag inkomen, laag vermogen en hoge zorgkosten een collectieve zorgverzekering (AV Frieso Compleet) aan. Hiervoor wordt er jaarlijks een overeenkomst afgesloten met De Friesland. Door het wijzigen van Europese aanbestedingsregels is het gunnen van de opdracht aan De Friesland alleen mogelijk na een aanbesteding. Om ervoor te zorgen dat de gemeente het aanbieden van een collectieve zorgverzekering niet hoeft aan te besteden en De Friesland de opdracht kan gunnen, is het noodzakelijk om uitsluitend recht te vestigen voor De Friesland. De afgelopen 2 jaar is dit middels het vaststellen van een verordening gerealiseerd. De huidige verordening komt van rechtswege per 2022 te vervallen. Het verlengen van het uitsluitend recht voor De Friesland is wenselijk. Het college stelt de gemeenteraad voor om bij verordening in 2022 en 2023 het uitsluitend recht aan De Friesland te verlenen.

Besluit:
de "Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023" vast te stellen.

3.11 Fusie van de schoolbesturen stichting Gearhing en stichting Odyssee

Het college heeft besloten de gemeenteraad voor te stellen om de juridische fusie en de daarbij behorende statutenwijziging tussen de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing en de stichting voor openbaar onderwijs Odyssee goed te

keuren.
Het college brengt een positief advies uit inzake de fusie van de stichting Gearhing en de stichting Odyssee over het fuseren tot een Stichting Samenwerkingsbestuur GO (werktitel) waarbinnen openbare, algemeen bijzondere en in de toekomst waarschijnlijk ook samenwerkingsscholen zullen vallen. Stichting Gearhing houdt twee scholen binnen de gemeente Leeuwarden in stand, te weten De Gielguorde te Mantgum en obs It Partoer te Weidum.

Besluit:

a. de juridische fusie tussen de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing en de stichting voor openbaar onderwijs Odyssee goed te keuren;
b. de statutenwijziging van de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing hieromtrent conform bijgevoegd aanhangsel goed te keuren.

3.12 Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022

Besluit:

a. de Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022 vast te stellen
b. de Tarieventabel verordening afvalstoffenheffing 2022 vast te stellen

Toelichting:

De fracties van Lijst 058 en FNP worden geacht tegen te hebben gestemd.

3.13 Gebiedsvisie Spoordok

Leeuwarden heeft de afgelopen jaren een flinke ontwikkeling doorgemaakt. De gemeente kijkt naar voren en wil deze energie en verbondenheid doorzetten en vasthouden. Juist in deze tijd waar we staan voor grote opgaven, zoals de woningbouwopgave, de impact van het Corona-tijdperk, maar ook het duidelijk veranderende klimaat. Deze opgaven zullen onder meer landen in Spoordok. Met de centrale ligging naast de binnenstad in combinatie met de goede bereikbaarheid is Spoordok een uniek gebied met ontwikkelpotentie voor Leeuwarden en de regio. Om daadwerkelijk tot ontwikkeling te komen is eerst een stip op de horizon nodig. Hiervoor is de Gebiedsvisie Grensverleggend Spoordok opgesteld.

Besluit:

om de Gebiedsvisie Grensverleggend Spoordok vast te stellen.

Toelichting:

Er zijn stemverklaringen van CDA en Lijst 058.

3.14 Delegatiebesluit werkgeverschap raad aan werkgeverscommissie

Besluit:

1. Het Delegatiebesluit vast te stellen.
2. Het beslispunt 2, uit het raadsbesluit van 06-01-2014, feitelijk het vigerende delegatiebesluit met als tekst: "aan de onder 1 genoemde commissie de bevoegdheden te delegeren die rechtstreeks voortvloeien uit de Ambtenarenwet, de op deze wet gebaseerde en door de raad vastgestelde rechtspositionele voorschriften en de artikelen 107 tot en met 107e Gemeentewet, met uitzondering van de bevoegdheden als bedoeld in artikel 107, 107a, tweede lid, 107d, eerste lid en 107 e, eerste lid van de Gemeentewet" in te trekken.

4 Bespreekstukken

4.1 Omgevingsvisie Leeuwarden 2021

Het college stelt de gemeenteraad voor de Omgevingsvisie Leeuwarden 2021 vast te stellen. De visie is nu gereed voor definitieve vaststelling, omdat de inspraakperiode op 20 oktober 2021 is geëindigd. Er zijn 16 reacties binnengekomen. In de vastgestelde reactienota wordt gereageerd op deze reacties. In een enkel geval heeft dat geleid tot wijziging van de tekst van de visie.

In de afgelopen twee jaren heeft het college gewerkt aan de totstandkoming van deze visie. In het voorjaar van 2020 is het positioneringsdocument 'Leeuwarden in 2028' door de raad vastgesteld. In deze visie worden de ambities verder verdiept en uitgewerkt en met elkaar in verband gebracht, worden keuzes gemaakt, wordt rekening gehouden met actuele ontwikkelingen en inzichten en is zo mogelijk de ruimtelijke vertaling daarvan aangegeven. De omgevingsvisie is een visiedocument op hoofdlijnen. Het vormt het vertrekpunt voor het omgevingsplan, gebiedsvisies en inhoudelijke visies.

Afwezigen:
Otto van der Galiën van der

Besluit:
de Omgevingsvisie Leeuwarden 2021 vast te stellen.

Toelichting:
De Partij voor de Dieren stemt tegen, de overige fracties stemmen voor.
Raadslid Van der Galiën (Lijst 058) stemt bij dit agendapunt niet mee om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen.

4.1.1 Motie Beleidskader groene en blauwe structuren - Groenlinks Leeuwarden

Afwezigen:
Otto van der Galiën van der

Besluit:
De raad verzoekt het college

- Als uitwerking van de Omgevingsvisie een Beleidskader Groene- en Blauwe structuren op
  te stellen;
- Net als in het Beleidsplan Groen het onderscheid tussen hoofdstructuur en nevenstructuur aan te geven;
- Te beschrijven op welke wijze de bescherming, versterking, uitbreiding, gebruik en
  beheer van deze groene en blauwe structuren wordt vormgeven;
- Het beleidskader ter besluitvorming aan te bieden aan de gemeenteraad.

Toelichting:
Tegen stemmen de fracties van CDA en FNP, de overige fracties stemmen voor.

4.1.2 Motie Beleidskader Omgevingskwaliteit - Groenlinks Leeuwarden

Afwezigen:
Otto van der Galiën van der

Besluit:
De raad verzoekt het college

- Als uitwerking van de Omgevingsvisie de gemeentelijke kernkwaliteiten op een
  beeldende en duidelijke wijze uit te werken in een Beleidskader Omgevingskwaliteit;
- Bij deze beschrijving te differentiëren tussen de verschillende landschapstypen in het
  buitengebied, de verschillende dorpen en de verschillende wijken in de stad;
- Waar mogelijk aan te sluiten bij de gebiedsindeling voor het Omgevingsplan;
- In ieder geval de landschappelijke kwaliteiten, cultureel erfgoed, architectonische
  kwaliteit, stedenbouwkundige kwaliteit en natuurwaarden mee te nemen als onderdeel
  van de omgevingskwaliteit 2;
- Aan te geven in welke mate deze kwaliteiten (mede-)sturend zijn bij nieuwe ontwikkelingen;
- Dit beleidskader ter vaststelling aan te bieden bij de gemeenteraad.

Toelichting:
Tegen stemmen de fracties van CDA, VVD en FNP, de overige fracties stemmen voor.

4.1.3 Motie Ontwikkelkader Leeuwarden-Oost - Groenlinks Leeuwarden

Afwezigen:
Otto van der Galiën van der

Besluit:
De raad verzoekt het college

1. In het kader van het Programma Leeuwarden Oost de ambities uit de Omgevingsvisie nader uit te werken en te vertalen naar een ruimtelijk ontwikkelkader voor het gebied
   Leeuwarden-Oost;
2. In deze uitwerking in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende doelstellingen en opgaven:
3. Het behouden en versterken van bestaande cultuurhistorische, stedenbouwkundige
   en ecologische waarden;
4. Het verbinden van Leeuwarden-Oost met andere stadsdelen cq. het verkleinen van de barrièrewerking van drukke wegen als de stadsring en de Archipelweg;
5. De mogelijkheid om bij gebiedsontwikkeling nieuwe verbindingen (beweegroutes) tussen groene gebieden als koppelkans mee te nemen;

6. Te streven naar meer gemengde (ongedeelde) wijken, met constante aandacht voor
   voldoende beschikbaarheid van betaalbare sociale huurwoningen;
7. Behoud van een goed voorzieningenniveau in de wijken;
8. Mogelijkheden voor verdere verdichting en transformatie van verouderd vastgoed;

3 Dit ontwikkelkader aan de gemeenteraad ter vaststelling aan te bieden.

Toelichting:
Tegen stemmen de fracties van CDA, VVD en FNP, de overige fracties stemmen voor.

4.1.4 Motie Ontwikkelkader Stadsrandzone - Groenlinks Leeuwarden

Afwezigen:
Otto van der Galiën van der

Besluit:
De raad verzoekt het college

1. Als nadere uitwerking van de Omgevingsvisie een ontwikkelkader te maken voor de
   westelijke en zuidelijke stadsrand van Leeuwarden;
2. In deze uitwerking in het bijzonder aandacht te besteden aan:
3. De verbindingen tussen stad en platteland;
4. De groene- en blauwe structuren;
5. Een robuust groen uitloopgebied tussen Zwette en de spoorlijn Leeuwarden-Heerenveen (gekoppeld aan de toekomstige fietsverbinding HRMK);
6. Zichtlijnen en aspecten als lichtvervuiling vanuit de omliggende dorpen;

3 Dit ontwikkelkader aan de gemeenteraad voor te leggen ter besluitvorming.

Toelichting:
Tegen stemmen de fracties van CDA, VVD en FNP, de overige fracties stemmen voor.

4.1.5 Motie Waterrecreatie kleine vaarwegen - PvdA

Afwezigen:
Otto van der Galiën van der

Besluit:
De raad verzoekt het college

- Op de kortst mogelijke termijn met de provincie Fryslan, het Wetterskip Fryslan en
  andere betrokken gemeenten zodanige afspraken te maken, dat degene die verantwoordelijk is voor het onderhoud van een kleine vaarweg die verantwoordelijkheid
  zodanig invult, dat recreatief gebruik van de kleine vaarwegen niet langer belemmerd wordt;
- Daarbij te overleggen met de watersportverenigingen die gebruik maken van de kleine vaarwegen;

- Ervoor te pleiten dat de voor een vaarweg/oever verantwoordelijke overheid ook
  daadwerkelijk de volle verantwoordelijkheid neemt voor beheer en onderhoud van de
  vaarweg, zodat die verantwoordelijkheid niet, met een beroep op een te veronderstellen
  'beheerautonomie', (deels) kan worden afgeschoven op medeoverheden;
- De provincie Fryslan te verzoeken, in het belang van zowel inwoners als toeristen,
  knopen door te hakken in dit dossier indien voor de zomer van 2022 geen afdoende
  afspraken zijn gemaakt.

Toelichting:
De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

4.1.6 Motie Toegankelijkheid volgens VN verdrag bij omgevingsvisie - PvdA

Afwezigen:
Otto van der Galiën van der

Besluit:
De raad verzoekt het College
bij de uitwerking van de Omgevingsvisie naar Omgevingsplannen, beleidskaders en ontwikkelkaders nadrukkelijk toegankelijkheid voor menden met een beperking als toetsingscriterium te hanteren conform het VN verdrag Handicap.

Toelichting:
Tegen stemt de fractie VVD, de overige fracties stemmen voor.

4.2 Voorbereiding advisering ruimtelijke kwaliteit in het kader van de invoering van de Omgevingswet

Op 11 november 2020 is de motie 'Voorbereiden Besluiten Omgevingswet vanuit Raadsperspectief' aangenomen. Hierbij is verzocht om de raad met betrekking tot diverse onderwerpen te voorzien van een discussienotitie met een aantal scenario's. Het instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en hoe om te gaan met welstand ('welstandsvergunning') is een van deze onderwerpen. Op 27 september is er met de raad een debat gevoerd over dit onderwerp, waarbij vier scenario's zijn voorgelegd ter bespreking. Tijdens het debat bleek dat een voorkeur van een grote meerderheid van de fracties uitgaat naar scenario 4 (het zogenaamde cafetariamodel).

Parallel hieraan hebben begin 2021 vrijwel alle gemeenten in Fryslân ermee ingestemd, onder de vlag van de VFG, denkrichtingen te onderzoeken met betrekking tot de organisatie van de advisering over ruimtelijke kwaliteit onder de Omgevingswet. De ontwikkelde notitie treft u bij de stukken aan.

Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld te kiezen voor scenario 4 (het cafetariamodel) en het adviesstelsel over ruimtelijke kwaliteit in VFG verband nader uit te werken voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Besluit:
om vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet een voorstel inzake het adviesstelsel over ruimtelijke kwaliteit in het kader van de Omgevingswet uit te

werken aan de hand van een menukaart voor een (collectief) aanbod van kwaliteitsadvisering zoals verwoord in de notitie "Advisering omgevingskwaliteit Fryslân.

Toelichting:
De fractie van de VVD stemt tegen, de overige fracties stemmen voor.

4.2.1 Motie Uittreden Hus en Hiem VVD

Besluit:
De motie wordt verworpen.

Toelichting:
De fracties van VVD en Lijst 058 stemmen voor, de overige fracties stemmen tegen.

4.3 Bindend advies en participatie ikv Omgevingswet

In aanloop naar de aanstaande Omgevingswet (Ow) waarvan de inwerkingtreding is voorzien op 1 juli 2022, dient een aantal al dan niet verplichte raadsbesluiten te worden genomen. De gemeenteraad heeft aangegeven hiervoor een aantal besluiten te willen nemen. Dit raadsbesluit handelt over de participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen en de adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven. Hiervoor stelt het college een zogenaamde “lijst van gevallen” voor die aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd.

Besluit:
1 om vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet de lijst van projecten vast te stellen waarvoor bij inwerkintreding van de Omgevingswet een bindend advies van de gemeenteraad en participatie door de initiatiefnemer vereist zijn, bij een aanvraag omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit;
2 de lijst van projecten waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad conform artikel 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet (Ow) en participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 (Ow) is vereist als volgt vast te stellen:
a. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 10 woningen binnen bestaand stedelijk gebied;
b. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 5 woningen buiten bestaand stedelijk
gebied;
c. het realiseren van nieuwe bebouwing met een oppervlakte groter dan 250 m2 binnen
beschermde stads- en dorpsgezichten;
d. het wijzigen van de functie of het bebouwen van plekken die nu bestemd en in gebruik
zijn als (openbaar) Groen met een oppervlakte groter dan 250 m2;
e. het vestigen van een nieuwe milieubelastende activiteit, waarbij een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit benodigd is;
f. het vestigen van nieuwe detailhandel, indien dat niet in overeenstemming is met het
door de gemeenteraad vastgestelde detailhandelsbeleid / de Retailvisie;
g. het vestigen van een nieuwe kantoorfunctie groter dan 1.500 m2 ;
h. het vestigen van een nieuwe horecafunctie indien deze niet in overeenstemming is met
het door de gemeenteraad vastgestelde horecabeleid;
i. de aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 1 kilometer lengte;
j. de uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot een omvang groter dan 2

hectare;
k. het realiseren van een nieuwe niet-agrarische functies buiten bestaand stedelijk gebied;
l. het aanleggen van een nieuwe voorziening ten behoeve van het opwekken van energie
buiten de bebouwde kom;
m. het vestigen van een nieuwe seksinrichting in strijd met het door de gemeenteraad
vastgestelde prostitutiebeleid;
n. het vestigen van een nieuwe niet-voorziene functie, waar bij het opstellen van deze lijst
nog geen rekening mee kan worden gehouden.
Deze lijst is niet van toepassing:
a. bij het wijzigen van het gebruik van bestaande bebouwing;
b. bij het realiseren van een bouwwerk niet groter dan 50 m2 en niet hoger dan 10 meter;
c. indien het project past binnen een door de gemeenteraad vastgesteld ontwikkelkader,
stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit.

Toelichting:
De fractie van de VVD stemt tegen, de overige fracties stemmen voor.

4.3.1 Amendement Lijst projecten bindend advies en participatiewet - Groenlinks Leeuwarden

Besluit:
De lijst van projecten waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad conform artikel 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet (Ow) en participatie zoals bedoeld in artikel
16.55 (Ow) is vereist als volgt vast te stellen:
a. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 10 woningen binnen bestaand stedelijk gebied;
b. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 5 woningen buiten bestaand stedelijk
gebied;
c. het realiseren van nieuwe bebouwing met een oppervlakte groter dan 250 m2 binnen
beschermde stads- en dorpsgezichten;
d. het wijzigen van de functie of het bebouwen van plekken die nu bestemd en in gebruik
zijn als (openbaar) Groen met een oppervlakte groter dan 250 m2;
e. het vestigen van een nieuwe milieubelastende activiteit, waarbij een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit benodigd is;
f. het vestigen van nieuwe detailhandel, indien dat niet in overeenstemming is met het
door de gemeenteraad vastgestelde detailhandelsbeleid / de Retailvisie;
g. het vestigen van een nieuwe kantoorfunctie groter dan 1.500 m2 ;
h. het vestigen van een nieuwe horecafunctie indien deze niet in overeenstemming is met
het door de gemeenteraad vastgestelde horecabeleid;
i. de aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 1 kilometer lengte;
j. de uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot een omvang groter dan 2 hectare;

k. het realiseren van een nieuwe niet-agrarische functies buiten bestaand stedelijk gebied;
l. het aanleggen van een nieuwe voorziening ten behoeve van het opwekken van energie
buiten de bebouwde kom;
m. het vestigen van een nieuwe seksinrichting in strijd met het door de gemeenteraad
vastgestelde prostitutiebeleid;
n. het vestigen van een nieuwe niet-voorziene functie, waar bij het opstellen van deze lijst
nog geen rekening mee kan worden gehouden.
Deze lijst is niet van toepassing:
a. bij het wijzigen van het gebruik van bestaande bebouwing;
b. bij het realiseren van een bouwwerk niet groter dan 50 m2 en niet hoger dan 10 meter;
c. indien het project past binnen een door de gemeenteraad vastgesteld ontwikkelkader,
stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit.

Toelichting:
De fractie VVD stemt tegen, de overige fracties stemmen voor.

4.3.2 Subamendement op 4.3.1 Lijst projecten bindend advies en participatiewet - D66

Besluit:
Het punt van de lijst van projecten waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad conform artikel 16.15a sub b onder 1o van de Omgevingswet (Ow) en participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 (Ow) is vereist als volgt te wijzen:

- De aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 2 kilometer
  lengte.

te wijzigen in:

- De aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 1 kilometer lengte.

4.4 Visie armoede en schuldhulp "Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden"
In 2020 heeft een accentverschuiving plaatsgevonden in onze kijk op armoede en schuldhulp. Op basis van gesprekken met maatschappelijk betrokken partijen, de ambitie van het armoedepact (nu Moedige Dialoog
Leeuwarden), landelijke beleidsontwikkelingen, wetenschappelijke inzichten en gesprekken met o.a. ervaringsdeskundigen is geconcludeerd dat de instrumenten die vanaf 2014 zijn ingezet, het armoedeprobleem in kwantitatieve zin nauwelijks hebben verminderd. Het college heeft daarom besloten aan de gemeenteraad een nieuwe visie op armoede en schuldhulp ter vaststelling voor te leggen.
De ambitie is om de impact van het (langdurig) leven zonder bestaanszekerheid terug te brengen tot het niveau dat alle inwoners kunnen meedoen in de samenleving en zich kunnen ontwikkelen, waardoor zij een goede kwaliteit van leven ervaren
en beschikken over voldoende middelen om dit te realiseren. De focus van deze

brede ambitie is gericht op het voorkomen dat armoede van generatie op generatie overgaat, aangevuld met het vergroten van de bestaanszekerheid en het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak.

Dit agendapunt is van de agenda afgevoerd. Op 12 januari a.s. wordt het debat van 15 december jl. vervolgd. Daarna vindt besluitvorming plaats, naar verwachting op 26 januari 2022.

4.5 Terrassenbeleid

4.5.1 Eerdere schriftelijke vragen rond het onderwerp

4.5.2 Aangenomen motie 1 juli 2020

4.5.3 Brieven College van B&W

4.5.4 Vastgestelde precario 2021: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR652430

4.5.5 Memo technische informatie ambtelijke dienst

4.5.6 Motie Terrassenbeleid VVD - D66

Besluit:
De raad verzoekt het college

- Te onderzoeken op welke wijze het terrassenbeleid gemoderniseerd en verruimd kan
  worden. Op zoek te gaan naar de maximale ruimte waarbij gekeken wordt naar wat wel kan
  en niet slechts naar wat niet kan. Naast de publieke belangen (bijvoorbeeld de hulpdiensten)
  ook de belangen van de horeca, evenementen, onze bewoners, en andere partijen (zoals de Werkgroep Toegankelijkheid) in mee te nemen;
- Tevens te onderzoeken hoe het vergunningsaanvraagproces soepeler, sneller, simpeler en klantvriendelijker kan. Daarbij uit te werken wanneer vergunningsvrij gewerkt kan worden.
- Aan de hand van het onderzoek, voor 1 oktober 2022 het plan voor verruiming te
  presenteren aan de (nieuwe) Raad, zodat het per 1 januari 2023 ingevoerd kan worden.

Toelichting:
De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

5 Sluiting

Gemeente Leeuwarden

Besluitenlijst Besluitvorming (raad)

Datum	01-12-2021
Tijd	19:00 - 22:30
Locatie	Teams
Voorzitter	Sybrand Buma
Aanwezigen	Bauke Aalbers, Anneke Adema, Mirka Antolovic, Pim Astro, Jannie Atsma, Mohammed Benmhammed, Ans van den Berg van den, Andries Bergsma, Sietze Bouma, Irene van Breemen van-Schneider, Sytse Brouwer, Julie Bruijnincx, Eline de de Koning, Sander Douma, Otto van der Galiën van der, Caroline de Groot de, David Hoekstra, Lutz Jacobi, Gijs Jacobse, Tonko Jansen, Cem Kaya, Sikko Klaver, Johan Magré, Aaltsje Meinderts, Fokelien Meulen van der-Diever, Femke Molenaar, Carlijn Niesink, Anne Nugteren, Frederik Roelof Rijpma, Lydia van Santen van, Petra van der Sloot van der, Evert Stellingwerf, Jan-Willem Tuininga, Lyda Veldstra, Marcel Visser, Dirk Visser, Petra Vlutters en Ursula de Voogd de
Afwezigen	Harry Bevers

1 Opening en vaststelling agenda

Besluit:

Agenda wordt conform voorstel vastgesteld

2 Vaststellen verslag 8 november 2021

Besluit:

De besluitenlijst van 8 november 2021 wordt conform vastgesteld.

3 Hamerstukken

3.1 Vaststelling bestemmingsplan 'Leeuwarden - De Zwemmer 3 en 5'

Besluit:

De gemeenteraad besluit:

a. De reactie- en antwoordnota zienswijzen vast te stellen;

b. Het bestemmingsplan “Leeuwarden – De Zwemmer 3 en 5’’ ongewijzigd vast te stellen;

c. Geen exploitatieplan vast te stellen;

3.2 Warmtevisie Leeuwarden

Besluit:

De gemeenteraad besluit om de Warmtevisie Leeuwarden "Stap voor stap naar aardgasvrij" vast te stellen;

Toelichting:

Stemverklaringen

VVD: De Warmtevisie biedt veel kansen voor o.a. duurzaamheid maar moet ook betaalbaar blijven met haalbare alternatieven.

Lijst058: Wil geacht worden tegen gestemd te hebben omdat de fractie van mening is dat de visie een té optimistisch karakter heeft gezien de vele onzekerheden waaronder de ervaring met proefboring geothermie.

3.3 Goedkeuring wijziging centrumgemeenteregeling SDF 2022

Besluit:

1. De gemeenteraad besluit goedkeuring te verlenen voor het wijzigen van de Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân per 1 januari 2022.

Toelichting:

Stemverklaringen
GLL: Stemt voor met de aantekening dat de gekozen vorm van samenwerking in een Centrumregeling nooit een excuus kan zijn voor het niet realiseren van de doelen.
CDA: Stemt voor onder voorbehoud van het huishoudelijk reglement dat binnenkort komt met de uitwerking van de informatievoorziening aan de raden.
VVD: Wil geacht worden tegen gestemd te hebben om reden dat de invloed op deze centrumregeling van de gemeenteraad te zeer beperkt wordt.
CU: Wil geacht worden tegen gestemd te hebben omdat er minder ruimte is voor de controlerende rol van de gemeenteraad voor de te maken beleidskeuzes.
D66: Stemt voor en deelt de zorg met betrekking tot de governance en informatievoorziening.

3.4 Voorbereidingsbesluit Leeuwarden – Newtonpark 1-2-3 e.o. aanpassing geluidszoneringsplichtige inrichtingen

Besluit:

1. De gemeenteraad besluit om:
a. Een herziening van het bestemmingsplan voor te bereiden voor het plangebied van het bestemmingsplan Leeuwarden – Newtonpark 1-2-3 e.o.;
b. Dit voorbereidingsbesluit vast te stellen onder toekenning van het nummer NL.IMRO.0080.00000VB03-VG01;
c. Te bepalen dat geluidszoneringsplichtige inrichtingen niet zijn toegestaan binnen dit plangebied;
d. Te bepalen dat dit voorbereidingsbesluit in werking treedt met ingang van de dag volgend op die van bekendmaking;

3.5 Geheimhouding

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen

- Het protocol dat onderdeel uitmaakt van de eindrapportage van de hoogleraren Munneke en Winter behoudens de punten 7 en 8 vast te stellen;
- Het college opdracht te geven dit protocol in samenwerking met de gemeenteraad uit werken tot een operationeel voorstel en dit voorstel ter vaststelling aan de gemeenteraad voor te leggen

3.6 WOB-verzoek

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
Het WOB verzoek te af te handelen conform de reactie zoals gesteld in bijgaande brief.

4 Bespreekstukken

4.1 Bestemmingsplan Leeuwarden Arken en woonschepen

Besluit:

De gemeenteraad besluit na aanneming van het amendement:
1. de “Reactie- en antwoordnota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Leeuwarden – Arken en woonschepen”, waarin tevens wordt ingegaan op de inspraakreacties op de welstandscriteria en een ambtshalve wijziging vast te stellen;
2. de Ambtshalve aanpassing Bestemmingplan Leeuwarden - Arken en woonschepen met Zaaknummer: Z226422-2020 vast te stellen;
3. de 'Reactienota aanvullende zienswijze ontwerp- bestemmingsplan Leeuwarden

Arken en Woonschepen' vast te stellen;
4. het bestemmingsplan “Leeuwarden – Arken en woonschepen” gewijzigd vast te stellen onder toekenning van het nummer NL.IMRO.0080.BPWARKENWSCHEPEN-VG01;
5. *In de regels artikel 3.2 sub a aan te vullen met lid 6*: *'In afwijking van het bepaalde onder 5 mag de bouwhoogte van de woonarken ter plaatse van de aanduiding ‘maximum bouwhoogte’ niet meer bedragen dan is aangegeven.'*
6. *Op de verbeelding de aanduiding ‘maximum bouwhoogte’ met daarin ‘3,50 m’ aan te brengen ter plaatse van de woonarkenligplaats aan de Oostersingel waar eveneens een maximum aantal van 20 woonarken is aangegeven*.
7. geen exploitatieplan vast te stellen;
8. de Welstandscriteria Arken vast te stellen en een dag na bekendmaking in werking te laten treden;

Stemverhouding: 26 stemmen voor (PvdA, GLL, CDA muv lid van de Meulen, D66, CU en 12 stemmen tegen(raadslid van de Meulen, VVD, GBL,FNP, Lijst058, PvdD)

4.1.1 Motie GLL

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen:
verzoekt het college

- om met een gemeente-brede watervisie te komen, welke aansluit bij de andere visies zoals de visie op klimaatadaptie en de omgevingsvisie;
- in deze watervisie de Oostersingel met name dezelfde status krijgt als de andere singels in het centrum;
- te onderzoeken wat er qua regelgeving voor nodig is om de status voor woonarken in de Oostersingel te vervangen voor die van woonschepen;
- de raad hierover uiterlijk eind 2022 te informeren

4.1.2 Amendement FNP

Afwezigen:

Mirka Antolovic en Mohammed Benmhammed

Besluit:

De gemeenteraad besluit het amendement te verwerpen

Stemverhouding: 24 stemmen tegen(PvdA, GLL, CDA muv raadslid van de Meulen, D66, CU) en 12 stemmen voor(Raadslid van de Meulen, VVD, GBL, FNP, Lijst058, PvdD)

Toelichting:

Op verzoek van de fractie CDA wordt er hoofdelijk gestemd.

4.1.3 Amendement GLL

Besluit:

De gemeenteraad besluit
Het ontwerpraadsbesluit aan te vullen met de volgende besluitpunten (nummering nader te bepalen):
o In de regels artikel 3.2 sub a aan te vullen met lid 6:
6. In afwijking van het bepaalde onder 5 mag de bouwhoogte van de woonarken ter plaatse van de aanduiding ‘maximum bouwhoogte’ niet meer bedragen dan is aangegeven.
o Op de verbeelding de aanduiding ‘maximum bouwhoogte’ met daarin ‘3,50 m’ aan te brengen ter plaatse van de woonarkenligplaats aan de Oostersingel waar eveneens een maximum aantal van 20 woonarken is aangegeven.

Stemverhouding: 33 stemmen voor (PvdA, GLL, CDA, D66, GBL, FNP, CU PvdD) en 5 stemmen tegen(VVD en Lijst058)

4.2 6e wijziging van de APV Leeuwarden

Besluit:

De gemeenteraad besluit de geamendeerde wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden vast te stellen.
Tegen stemden 5 raadsleden van de fracties van GBL en FNP
Voor stemden 33 raadsleden van de fracties van PvdA, GLL, CDA, VVD, D66, Cu, L058 en PvdD.

4.2.1 Amendemint FNP - Karbydsjitten

Besluit:

De gemeenteraad besluit het amendement te verwerpen met 3 stemmen voor (FNP) en 35 stemmen tegen.

4.2.2 Amendement GLL - Carbidschieten

Besluit:

De gemeenteraad besluit
Besluit het concept raadsbesluit als volgt te wijzigen:

1. De 6e wijziging van de APV Leeuwarden met een gewijzigd art. 2:73a, lid 3, sub d. vast te stellen;
2. Art. 2:73a, lid 3, sub d. als volgt vast te stellen:
   er worden geen handelingen verricht of nagelaten waarvan degene die het carbidschieten verricht weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat daardoor gevaren kunnen optreden voor mens, dier en milieu.

Voor stemden 26 raadsleden van de fracties van GLL, PvdA, VVD, D66, CU en PvdD
Tegen stemden 12 raadsleden van de fracties van CDA, GBL, FNP en Lijst058

4.3 Verordening tot wijziging Verordening Wmo 2021 gemeente Leeuwarden (tweede wijziging)

Afwezigen:

Jan-Willem Tuininga

Besluit:

1. De gemeenteraad besluit de Verordening tot wijziging van de Verordening Wmo 2021 gemeente Leeuwarden (tweede wijziging) vast te stellen.

Voor stemden 35 raadsleden en 2 stemden tegen(FNP)

Toelichting:

Raadslid Tuininga onthoudt zich van stemming in verband met belangenverstrengeling

4.3.1 Motie GLL - Onderzoek alternatieven Wmo-vervoer

Afwezigen:

Jan-Willem Tuininga

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
verzoekt het college

- de mogelijkheden en initiatieven die kunnen worden ingezet naast het reguliere Wmo-taxivervoer te inventariseren en onderzoeken;
- hierbij te kijken naar reeds bestaande initiatieven voor laagdrempelig, algemeen deelvervoer, zowel binnen als buiten onze gemeentegrenzen;
- in gesprek te gaan met de sociale basis en bestaande initiatieven op welke wijze – niet zijnde geld – de gemeente deze initiatieven kan ondersteunen, zodat deze breder kunnen worden ingezet;
- te komen tot een voorstel waarin de gemeente zich kan verhouden tot deze initiatieven en deze kan faciliteren en/of versterken zodat deze breder kunnen worden ingezet;
- de uitkomsten van deze inventarisatie en gesprekken uiterlijk eind februari april 2022 aan de raad terug te koppelen

Toelichting:
Raadslid Tuininga onthoudt zich van stemming in verband met belangenverstrengeling

4.3.2 Motie GLL - Verbetering informatie aan gebruikers van Wmo-vervoer

Afwezigen:
Jan-Willem Tuininga

Besluit:
De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
Verzoekt het College:

- De informatie aan gebruikers van WMO vervoer kritisch te evalueren op inhoud en de wijze van communiceren (passend bij de doelgroep)
- Deze informatie waar nodig aan te vullen met instructies over alternatief vervoer, het gebruik van de hardheidsclausule en de mogelijkheden andere bronnen van tegemoetkoming in de kosten, zoals in de overwegingen vermeld, aan te vragen,

Toelichting:
Raadslid Tuininga onthoudt zich van stemming in verband met belangenverstrengeling

4.4 Visiedocument Fiets op 1, Leeuwarden actieve duurzame Fietsstad

4.4.1 Motie GLL - 30 km in de bebouwde kom

Besluit:
De gemeenteraad besluit de motie aan te nemen met 28 stemmen voor en 10 stemmen tegen
Verzoekt het college
• Een maximumsnelheid van 30 km/h als streven te hanteren voor alle wegen binnen de bebouwde kom van de stad Leeuwarden en de dorpen;
• De stadsring, invalswegen met gescheiden fietspaden en bedrijventerreinen met gescheiden fietspaden in ieder geval uit te zonderen;
• Andere uitzonderingen te motiveren;
• In beeld te brengen welke aanpassingen/ investeringen hiermee gemoeid zijn, welke prioritering voor de hand ligt en welke fasering daarbij mogelijk is;
• De resultaten van dit onderzoek bij de gemeenteraad aan te bieden in het tweede kwartaal.

Voor stemden 28 raadsleden van de fracties van PvdA, GLL, CDA, D66, CU en PvdD tegen stemden 10 raadsleden van de fracties van VVD, GBL, FNP en Lijst058

5 **Motie buiten de orde - Bestrijden van menstruatiearmoede D66**

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
Verzoekt het college:
• Om met de besturen van de VO-en PO-scholen in onze gemeente in overleg te gaan om te
bespreken:
➢ of er op elke school in onze gemeente tenminste één automaat geplaatst kan worden waar menstruatiemateriaal gratis beschikbaar wordt gesteld voor de leerlingen.
➢ welke andere mogelijkheden zij zien om menstruatiearmoede te bestrijden.
• Voor het einde van deze raadsperiode de uitkomst van deze gesprekken naar de raad te
sturen met een overzicht van de kosten en de verdeling hiervan.
• Een aanjaagbudget van 10.000 euro uit het ISI beschikbaar te stellen voor het plaatsen van
deze automaten.

6 **Motie buiten de orde - Intake prostitutie**

Afwezigen:

Otto van der Galiën van der en Dirk Visser

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
Roept het college op
• te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor de invoering van een intakegesprek, vergelijkbaar met dat van Groningen, inclusief bijbehorende pas voor prostituees,
• de uitkomsten van dit onderzoek te presenteren aan de raad voor het verkiezingsreces zo snel als mogelijk en in ieder geval voor de zomer van 2022

7 **Sluiting**

Gemeente Leeuwarden

Besluitenlijst Besluitvorming (raad)

Datum	01-12-2021
Tijd	19:00 - 22:30
Locatie	Teams
Voorzitter	Sybrand Buma
Aanwezigen	Bauke Aalbers, Anneke Adema, Mirka Antolovic, Pim Astro, Jannie Atsma, Mohammed Benmhammed, Ans van den Berg van den, Andries Bergsma, Sietze Bouma, Irene van Breemen van-Schneider, Sytse Brouwer, Julie Bruijnincx, Eline de de Koning, Sander Douma, Otto van der Galiën van der, Caroline de Groot de, David Hoekstra, Lutz Jacobi, Gijs Jacobse, Tonko Jansen, Cem Kaya, Sikko Klaver, Johan Magré, Aaltsje Meinderts, Fokelien Meulen van der-Diever, Femke Molenaar, Carlijn Niesink, Anne Nugteren, Frederik Roelof Rijpma, Lydia van Santen van, Petra van der Sloot van der, Evert Stellingwerf, Jan-Willem Tuininga, Lyda Veldstra, Marcel Visser, Dirk Visser, Petra Vlutters en Ursula de Voogd de
Afwezigen	Harry Bevers

1 Opening en vaststelling agenda

Besluit:

Agenda wordt conform voorstel vastgesteld

2 Vaststellen verslag 8 november 2021

Besluit:

De besluitenlijst van 8 november 2021 wordt conform vastgesteld.

3 Hamerstukken

3.1 Vaststelling bestemmingsplan 'Leeuwarden - De Zwemmer 3 en 5'

Besluit:

De gemeenteraad besluit:

a. De reactie- en antwoordnota zienswijzen vast te stellen;

b. Het bestemmingsplan “Leeuwarden – De Zwemmer 3 en 5’’ ongewijzigd vast te stellen;

c. Geen exploitatieplan vast te stellen;

3.2 Warmtevisie Leeuwarden

Besluit:

De gemeenteraad besluit om de Warmtevisie Leeuwarden "Stap voor stap naar aardgasvrij" vast te stellen;

Toelichting:

Stemverklaringen

VVD: De Warmtevisie biedt veel kansen voor o.a. duurzaamheid maar moet ook betaalbaar blijven met haalbare alternatieven.

Lijst058: Wil geacht worden tegen gestemd te hebben omdat de fractie van mening is dat de visie een té optimistisch karakter heeft gezien de vele onzekerheden waaronder de ervaring met proefboring geothermie.

3.3 Goedkeuring wijziging centrumgemeenteregeling SDF 2022

Besluit:

1. De gemeenteraad besluit goedkeuring te verlenen voor het wijzigen van de Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Fryslân per 1 januari 2022.

Toelichting:

Stemverklaringen
GLL: Stemt voor met de aantekening dat de gekozen vorm van samenwerking in een Centrumregeling nooit een excuus kan zijn voor het niet realiseren van de doelen.
CDA: Stemt voor onder voorbehoud van het huishoudelijk reglement dat binnenkort komt met de uitwerking van de informatievoorziening aan de raden.
VVD: Wil geacht worden tegen gestemd te hebben om reden dat de invloed op deze centrumregeling van de gemeenteraad te zeer beperkt wordt.
CU: Wil geacht worden tegen gestemd te hebben omdat er minder ruimte is voor de controlerende rol van de gemeenteraad voor de te maken beleidskeuzes.
D66: Stemt voor en deelt de zorg met betrekking tot de governance en informatievoorziening.

3.4 Voorbereidingsbesluit Leeuwarden – Newtonpark 1-2-3 e.o. aanpassing geluidszoneringsplichtige inrichtingen

Besluit:

1. De gemeenteraad besluit om:
a. Een herziening van het bestemmingsplan voor te bereiden voor het plangebied van het bestemmingsplan Leeuwarden – Newtonpark 1-2-3 e.o.;
b. Dit voorbereidingsbesluit vast te stellen onder toekenning van het nummer NL.IMRO.0080.00000VB03-VG01;
c. Te bepalen dat geluidszoneringsplichtige inrichtingen niet zijn toegestaan binnen dit plangebied;
d. Te bepalen dat dit voorbereidingsbesluit in werking treedt met ingang van de dag volgend op die van bekendmaking;

3.5 Geheimhouding

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen

- Het protocol dat onderdeel uitmaakt van de eindrapportage van de hoogleraren Munneke en Winter behoudens de punten 7 en 8 vast te stellen;
- Het college opdracht te geven dit protocol in samenwerking met de gemeenteraad uit werken tot een operationeel voorstel en dit voorstel ter vaststelling aan de gemeenteraad voor te leggen

3.6 WOB-verzoek

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
Het WOB verzoek te af te handelen conform de reactie zoals gesteld in bijgaande brief.

4 Bespreekstukken

4.1 Bestemmingsplan Leeuwarden Arken en woonschepen

Besluit:

De gemeenteraad besluit na aanneming van het amendement:
1. de “Reactie- en antwoordnota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Leeuwarden – Arken en woonschepen”, waarin tevens wordt ingegaan op de inspraakreacties op de welstandscriteria en een ambtshalve wijziging vast te stellen;
2. de Ambtshalve aanpassing Bestemmingplan Leeuwarden - Arken en woonschepen met Zaaknummer: Z226422-2020 vast te stellen;
3. de 'Reactienota aanvullende zienswijze ontwerp- bestemmingsplan Leeuwarden

Arken en Woonschepen' vast te stellen;
4. het bestemmingsplan “Leeuwarden – Arken en woonschepen” gewijzigd vast te stellen onder toekenning van het nummer NL.IMRO.0080.BPWARKENWSCHEPEN-VG01;
5. *In de regels artikel 3.2 sub a aan te vullen met lid 6*: *'In afwijking van het bepaalde onder 5 mag de bouwhoogte van de woonarken ter plaatse van de aanduiding ‘maximum bouwhoogte’ niet meer bedragen dan is aangegeven.'*
6. *Op de verbeelding de aanduiding ‘maximum bouwhoogte’ met daarin ‘3,50 m’ aan te brengen ter plaatse van de woonarkenligplaats aan de Oostersingel waar eveneens een maximum aantal van 20 woonarken is aangegeven*.
7. geen exploitatieplan vast te stellen;
8. de Welstandscriteria Arken vast te stellen en een dag na bekendmaking in werking te laten treden;

Stemverhouding: 26 stemmen voor (PvdA, GLL, CDA muv lid van de Meulen, D66, CU en 12 stemmen tegen(raadslid van de Meulen, VVD, GBL,FNP, Lijst058, PvdD)

4.1.1 Motie GLL

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen:
verzoekt het college

- om met een gemeente-brede watervisie te komen, welke aansluit bij de andere visies zoals de visie op klimaatadaptie en de omgevingsvisie;
- in deze watervisie de Oostersingel met name dezelfde status krijgt als de andere singels in het centrum;
- te onderzoeken wat er qua regelgeving voor nodig is om de status voor woonarken in de Oostersingel te vervangen voor die van woonschepen;
- de raad hierover uiterlijk eind 2022 te informeren

4.1.2 Amendement FNP

Afwezigen:

Mirka Antolovic en Mohammed Benmhammed

Besluit:

De gemeenteraad besluit het amendement te verwerpen

Stemverhouding: 24 stemmen tegen(PvdA, GLL, CDA muv raadslid van de Meulen, D66, CU) en 12 stemmen voor(Raadslid van de Meulen, VVD, GBL, FNP, Lijst058, PvdD)

Toelichting:

Op verzoek van de fractie CDA wordt er hoofdelijk gestemd.

4.1.3 Amendement GLL

Besluit:

De gemeenteraad besluit
Het ontwerpraadsbesluit aan te vullen met de volgende besluitpunten (nummering nader te bepalen):
o In de regels artikel 3.2 sub a aan te vullen met lid 6:
6. In afwijking van het bepaalde onder 5 mag de bouwhoogte van de woonarken ter plaatse van de aanduiding ‘maximum bouwhoogte’ niet meer bedragen dan is aangegeven.
o Op de verbeelding de aanduiding ‘maximum bouwhoogte’ met daarin ‘3,50 m’ aan te brengen ter plaatse van de woonarkenligplaats aan de Oostersingel waar eveneens een maximum aantal van 20 woonarken is aangegeven.

Stemverhouding: 33 stemmen voor (PvdA, GLL, CDA, D66, GBL, FNP, CU PvdD) en 5 stemmen tegen(VVD en Lijst058)

4.2 6e wijziging van de APV Leeuwarden

Besluit:

De gemeenteraad besluit de geamendeerde wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Leeuwarden vast te stellen.
Tegen stemden 5 raadsleden van de fracties van GBL en FNP
Voor stemden 33 raadsleden van de fracties van PvdA, GLL, CDA, VVD, D66, Cu, L058 en PvdD.

4.2.1 Amendemint FNP - Karbydsjitten

Besluit:

De gemeenteraad besluit het amendement te verwerpen met 3 stemmen voor (FNP) en 35 stemmen tegen.

4.2.2 Amendement GLL - Carbidschieten

Besluit:

De gemeenteraad besluit
Besluit het concept raadsbesluit als volgt te wijzigen:

1. De 6e wijziging van de APV Leeuwarden met een gewijzigd art. 2:73a, lid 3, sub d. vast te stellen;
2. Art. 2:73a, lid 3, sub d. als volgt vast te stellen:
   er worden geen handelingen verricht of nagelaten waarvan degene die het carbidschieten verricht weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat daardoor gevaren kunnen optreden voor mens, dier en milieu.

Voor stemden 26 raadsleden van de fracties van GLL, PvdA, VVD, D66, CU en PvdD
Tegen stemden 12 raadsleden van de fracties van CDA, GBL, FNP en Lijst058

4.3 Verordening tot wijziging Verordening Wmo 2021 gemeente Leeuwarden (tweede wijziging)

Afwezigen:

Jan-Willem Tuininga

Besluit:

1. De gemeenteraad besluit de Verordening tot wijziging van de Verordening Wmo 2021 gemeente Leeuwarden (tweede wijziging) vast te stellen.

Voor stemden 35 raadsleden en 2 stemden tegen(FNP)

Toelichting:

Raadslid Tuininga onthoudt zich van stemming in verband met belangenverstrengeling

4.3.1 Motie GLL - Onderzoek alternatieven Wmo-vervoer

Afwezigen:

Jan-Willem Tuininga

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
verzoekt het college

- de mogelijkheden en initiatieven die kunnen worden ingezet naast het reguliere Wmo-taxivervoer te inventariseren en onderzoeken;
- hierbij te kijken naar reeds bestaande initiatieven voor laagdrempelig, algemeen deelvervoer, zowel binnen als buiten onze gemeentegrenzen;
- in gesprek te gaan met de sociale basis en bestaande initiatieven op welke wijze – niet zijnde geld – de gemeente deze initiatieven kan ondersteunen, zodat deze breder kunnen worden ingezet;
- te komen tot een voorstel waarin de gemeente zich kan verhouden tot deze initiatieven en deze kan faciliteren en/of versterken zodat deze breder kunnen worden ingezet;
- de uitkomsten van deze inventarisatie en gesprekken uiterlijk eind februari april 2022 aan de raad terug te koppelen

Toelichting:
Raadslid Tuininga onthoudt zich van stemming in verband met belangenverstrengeling

4.3.2 Motie PvdA - Verbetering informatie aan gebruikers van Wmo-vervoer

Afwezigen:
Jan-Willem Tuininga

Besluit:
De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
Verzoekt het College:

- De informatie aan gebruikers van WMO vervoer kritisch te evalueren op inhoud en de wijze van communiceren (passend bij de doelgroep)
- Deze informatie waar nodig aan te vullen met instructies over alternatief vervoer, het gebruik van de hardheidsclausule en de mogelijkheden andere bronnen van tegemoetkoming in de kosten, zoals in de overwegingen vermeld, aan te vragen,

Toelichting:
Raadslid Tuininga onthoudt zich van stemming in verband met belangenverstrengeling

4.4 Visiedocument Fiets op 1, Leeuwarden actieve duurzame Fietsstad

4.4.1 Motie GLL - 30 km in de bebouwde kom

Besluit:
De gemeenteraad besluit de motie aan te nemen met 28 stemmen voor en 10 stemmen tegen
Verzoekt het college
• Een maximumsnelheid van 30 km/h als streven te hanteren voor alle wegen binnen de bebouwde kom van de stad Leeuwarden en de dorpen;
• De stadsring, invalswegen met gescheiden fietspaden en bedrijventerreinen met gescheiden fietspaden in ieder geval uit te zonderen;
• Andere uitzonderingen te motiveren;
• In beeld te brengen welke aanpassingen/ investeringen hiermee gemoeid zijn, welke prioritering voor de hand ligt en welke fasering daarbij mogelijk is;
• De resultaten van dit onderzoek bij de gemeenteraad aan te bieden in het tweede kwartaal.

Voor stemden 28 raadsleden van de fracties van PvdA, GLL, CDA, D66, CU en PvdD tegen stemden 10 raadsleden van de fracties van VVD, GBL, FNP en Lijst058

5 **Motie buiten de orde - Bestrijden van menstruatiearmoede D66**

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
Verzoekt het college:
• Om met de besturen van de VO-en PO-scholen in onze gemeente in overleg te gaan om te
bespreken:
➢ of er op elke school in onze gemeente tenminste één automaat geplaatst kan worden waar menstruatiemateriaal gratis beschikbaar wordt gesteld voor de leerlingen.
➢ welke andere mogelijkheden zij zien om menstruatiearmoede te bestrijden.
• Voor het einde van deze raadsperiode de uitkomst van deze gesprekken naar de raad te
sturen met een overzicht van de kosten en de verdeling hiervan.
• Een aanjaagbudget van 10.000 euro uit het ISI beschikbaar te stellen voor het plaatsen van
deze automaten.

6 **Motie buiten de orde - Intake prostitutie**

Afwezigen:

Otto van der Galiën van der en Dirk Visser

Besluit:

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen
Roept het college op
• te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor de invoering van een intakegesprek, vergelijkbaar met dat van Groningen, inclusief bijbehorende pas voor prostituees,
• de uitkomsten van dit onderzoek te presenteren aan de raad voor het verkiezingsreces zo snel als mogelijk en in ieder geval voor de zomer van 2022

7 **Sluiting**

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1627
Extern Zaak ID	2021-102763
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.1
Titel	Eerste wijziging belastingverordeningen 2022
Eigenaar	Vries de, Esther
Portefeuillehouder	Hein Kuiken

Bijlagen
Raadsvoorstel eerste wijziging belastingverordeningen Leeuwarden 2022 v2.docx
Eerste wijziging Legesverordening Leeuwarden 2022 v2.docx
Verordening tot eerste wijziging van de Verordening onroerendezaakbelastingen Leeuwarden 2022
Verordening tot eerste wijziging van de Verordening rioolheffing Leeuwarden 2022

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	7 december 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Bij de berekening van de tarieven onroerendezaakbelastingen en rioolheffingen 2022 is gerekend met voorlopige uitkomsten van de herwaardering 2022 voor de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze tarieven zijn verwerkt in het voorstel Belastingverordeningen 2022 zoals die in de raadsvergadering van 8 november 2021 zijn vastgesteld. Om zo min mogelijk financieel risico te lopen worden de tarieven OZB en rioolheffingen herberekend op basis van de meest actuele uitkomst van de herwaardering 2022. Het college stelt de gemeenteraad voor deze aangepaste tarieven vast te stellen middels wijzigingsvoorstellen voor de beide verordeningen.
Daarnaast stelt het college aan de gemeenteraad voor een eerste wijziging van de legesverordening vast te stellen. In deze wijziging zijn technische en wettelijke wijzigingen en de uitkomsten van de vaststelling van de begroting 2022 verwerkt.

Voorgesteld besluit

1. De gemeenteraad voor te stellen:
a. de verordening tot eerste wijziging van de verordening onroerende-zaakbelastingen Leeuwarden 2022 vast te stellen;

b. de verordening tot eerste wijziging van de verordening rioolheffingen Leeuwarden 2022 vast te stellen;
c. de verordening tot eerste wijziging van de legesverordening Leeuwarden 2022 vast te stellen;

Besluit

a. de verordening tot eerste wijziging van de verordening onroerende-zaakbelastingen Leeuwarden 2022 vast te stellen;
b. de verordening tot eerste wijziging van de verordening rioolheffingen Leeuwarden 2022 vast te stellen;
c. de verordening tot eerste wijziging van de legesverordening Leeuwarden 2022 vast te stellen.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel eerste wijziging belastingverordeningen Leeuwarden 2022
Zaaknummer: 2021-095917

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
In de raadsvergadering van 8 november 2021 zijn de belastingverordeningen 2022 door u vastgesteld.

In de bijbehorende raadsbrief hadden wij al aangekondigd uiterlijk december 2021 een aanvullende raadsbrief te sturen.

Op basis van de meest actuele uitkomsten van de herwaardering zijn de tarieven onroerendezaakbelastingen (OZB) 2022 en het eigenarendeel van de rioolheffingen 2022 definitief berekend.

Daarnaast zijn nog een aantal wijzigingen doorgevoerd in legestabel behorende bij de Legesverordening 2022 als gevolg wijzigingen die op het moment van het opstellen van de begroting 2022 (Staatscourant) nog niet bekend waren. De wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Uitkomsten herwaardering
Zoals bekend moet de waarde van onroerende zaken op grond van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) jaarlijks worden vastgesteld. De tarieven zoals vermeld in de begroting 2022 en de bijbehorende belastingverordeningen zijn gebaseerd op de voorlopige uitkomsten van de herwaardering 2022 met als waardepeildatum 1 januari 2021. De herwaardering is dan nog niet volledig uitgevoerd. Wij komen ieder jaar pas bewust zo laat mogelijk met de definitieve tarieven, omdat een verkeerde inschatting van de WOZ-waarde grote financiële gevolgen kan hebben. Daarbij gaat het in het bijzonder om:

1. de tarieven van de onroerendezaakbelastingen (OZB);
2. het tarief van het eigenarendeel rioolheffingen.

De woningen en niet-woningen zijn in 2022 ten opzichte van 2021 gemiddeld genomen gestegen in waarde. Bij de woningen gaat het om een stijging van 10,92% en bij de niet-woningen om een stijging van 2,87% (percentages exclusief nieuw- en verbouw). De gemiddelde waarde ontwikkeling van alle woningen en niet-woningen bij elkaar is 9,39%.

Om te voorkomen dat de opbrengsten OZB en rioolheffingen van de gemeente met 9,39% stijgen, wordt deze gemiddelde waardestijging gecompenseerd in de tariefsverlaging.

<u>Aanpassing tarieven aan waardeontwikkeling</u>
Zoals hiervoor is uitgelegd, is de begrote opbrengst uitgangspunt bij de tariefberekening en wordt de waardedaling of stijging gecompenseerd door een evenredige tariefsverhoging respectievelijk -verlaging. Waarde en tarieven

zijn als het ware communicerende vaten; stijgt de één, dan daalt de ander, en omgekeerd.
Wel is het zo dat de waardeontwikkeling tussen de diverse categorieën objecten aanzienlijk kan verschillen. Objecten die meer dan gemiddeld stijgen in waarde, hebben hierbij een nadeel; objecten die minder dan gemiddeld stijgen in waarde, een voordeel.

Op basis van de meest actuele uitkomsten van de herwaardering zijn de tarieven OZB 2022 en het eigenarendeel van de rioolheffingen 2022 definitief berekend. In de bijgevoegde (wijzigings)besluiten staan deze tarieven vermeld. Dit betreft de eerste wijziging van zowel de Verordening OZB als de Verordening rioolheffingen 2022.
Uitgangspunt bij deze tariefberekening zijn verder de afspraken zoals vastgelegd in de paragraaf lokale heffingen van de begroting 2022. Dit betekent een verwachte opbrengst van € 35 miljoen aan OZB en ruim € 12 miljoen aan rioolheffingen. Voor beide is een inflatiecorrectie toegepast van 1,5% ten opzichte van het voorgaande jaar.

Eerste wijziging Legesverordening 2022
Onlangs zijn de wettelijke tarieven (Rijk) voor reisdocumenten en rijbewijzen aangepast. Deze wijzigingen zijn verwerkt in de voorliggende eerste wijziging Legesverordening 2022.

De tarieven inzake Kansspelautomaten van 3.19.6 en 3.19.9 zijn per abuis in de primaire verordening verhoogd. In deze eerste wijziging Legesverordening 2022 is dit ongedaan gemaakt.

Voor hoofdstuk 5.5.5 van de tarieventabel zijn de minimumtarieven wel verhoogd in de primaire Legesverordening 2022. Echter zijn de percentages per abuis niet mee verhoogd. Dit is in deze eerste wijziging Legesverordening 2022 hersteld.

De tarieven voor het kappen van bomen zijn bij deze wijziging aangepast. Uitgangspunt voor leges is dat deze zoveel mogelijk kostendekkend (en niet winstgevend) moeten zijn. In dat kader zijn de nieuwe tarieven in lijn gebracht met de werkelijke kosten. Zo voorkomen we dat een aanvraag van het kappen van hoge aantallen bomen leidt tot leges die niet in verhouding staan tot de werkzaamheden die voor de vergunningverlening verricht moeten worden. De tarieven zijn in overeenstemming gebracht met de daadwerkelijk te maken kosten. Daarnaast is in de huidige verordening niet duidelijk onderscheid gemaakt tussen monumentale/waardevolle bomen en reguliere bomen. Omdat monumentale en waardevolle bomen afzonderlijk geïnspecteerd moeten worden neemt de advisering meer tijd, daardoor zijn de leges hoger. De formulering van hoofdstuk 5.5.12 is daarom aangepast.

Artikel 5.9.2 is komen te vervallen. Het geautomatiseerd verstrekken van standaardinformatie voor taxatierapporten is niet meer aan de orde, nu makelaars gebruik maken van een gratis tool.

Afsluiting
Wij stellen u tenslotte voor het bijgevoegde besluit en de bijbehorende besluiten per verordening vast te stellen.

Leeuwarden, 7 december 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Eerste wijziging Legesverordening Leeuwarden 2022

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 december 2021 (zaaknummer 2021-102763);

BESLUIT:

Vast te stellen:
de Eerste wijziging van de **Legesverordening** Leeuwarden 2022.

Artikel I Vervanging
De onderdelen 2.9.1 tot en met 2.9.3.1 (reisdocumenten) en 2.10 tot en met 2.10.1 (Rijbewijzen) worden als volgt gewijzigd:

	Reisdocumenten	
2.9.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot:	
2.9.1.1	een nationaal paspoort	
2.9.1.1.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 75,82
2.9.1.1.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 57,34
2.9.1.2	een nationaal paspoort met een groter aantal bladzijden dan een nationaal paspoort als bedoeld in 2.9.1.1 (zakenpaspoort)	
2.9.1.2.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 75,82
2.9.1.2.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 57,34
2.9.1.3	een reisdocument voor een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort)	
2.9.1.3.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 75,82
2.9.1.3.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 57,34
2.9.1.4	van een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelingen (wettelijk vastgesteld tarief)	
2.9.1.4.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 57,34
2.9.1.4.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 57,34
2.9.1.5	Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen voor een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart	
2.9.1.5.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 68,53
2.9.1.5.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 36,98
2.9.2	vervallen	

2.9.3	De tarieven genoemd in de onderdelen 2.9.1 worden bij een spoedlevering vermeerderd met een bedrag van (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 51,62
2.9.3.1	Voor het bezorgen van een in de onderdelen 2.9.1 tot en met 2.9.3 genoemd document, zijnde een toeslag op de in de onderdelen 2.9.1 tot en met 2.9.3 genoemde bedragen	€ 3,50
2.9.4	**De tarieven genoemd in 2.9.1 t/m 2.9.3 bedragen hoogstens de maximale tarieven die van toepassing zijn voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van reisdocumenten als bedoeld in artikel 2, tweede lid en 7 van de Paspoortwet.**	
2.9.5	Aan de tarieven genoemd in 2.9.1 t/m 2.9.3 zijn toegevoegd de wettelijk vastgestelde rijksleges. Indien deze rijksleges in de loop van het belastingjaar worden gewijzigd worden deze tarieven gewijzigd gelijk aan de wijziging van deze rijksleges.	
	Rijbewijzen	
2.10	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot:	
2.10.1	het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs (deels wettelijk vastgesteld tarief)	€ 41,60
2.10.2	gezondheidsverklaring (deels door CBR vastgesteld tarief)	€ 45,70
2.10.3	Vervallen	
2.10.4	**Aan de tarieven genoemd in 2.10.1, 2.10.2 en 2.10.5 zijn toegevoegd de wettelijk vastgestelde rijksleges dan wel het door het CBR berekende tarief. Indien deze rijksleges dan wel het door het CBR berekende tarief in de loop van het belastingjaar worden gewijzigd worden deze tarieven gewijzigd gelijk aan de voorgedane wijzigingen.**	
2.10.5	Het tarief genoemd in onderdeel 2.10.1 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met (wettelijk vastgesteld tarief)	€ 34,10
	Kansspelautomaten	
3.19.6	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning voor 5 jaar, als bedoeld in artikel 30c, eerste lid, sub b van de Wet op de kansspelen	€ 1.815,12
3.19.9	Bij de indiening van de aanvraag van een exploitatievergunning is de aanvrager tevens een vergoeding voor de kosten verbonden aan het toezicht op de naleving door hem van de bij of krachtens titel VA van de wet (WKS) vastgestelde voorschriften verschuldigd ten bedrage van € 453,78 maal het aantal jaren waarvoor de vergunning geldt conform artikel 6, lid 4, van het Speelautomatenbesluit 2000	€ 453,78
	Bouwactiviteiten	
5.5.5	Het tarief bedraagt, indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo,	
5.5.5.1	indien de bouwkosten minder bedragen dan € 1.000.000: 3,27% van de bouwkosten met een minimum van	€ 115,90
5.5.5.2	indien de bouwkosten meer bedragen dan € 1.000.000 maar minder dan € 2.500.000	€ 32.758,57
	vermeerderd met 2,63% van de bouwkosten die meer bedragen dan € 1.000.000	
5.5.5.3	indien de bouwkosten meer bedragen dan € 2.500.000 maar minder dan € 5.000.000	€ 72.403,88
	vermeerderd met 2,45% van de bouwkosten die meer bedragen dan € 2.500.000	
5.5.5.4	indien de bouwkosten meer bedragen dan € 5.000.000	€ 133.826,21
	vermeerderd met 2,33% van de bouwkosten die meer bedragen dan € 5.000.000	

	Kappen	
5.5.12	Het tarief bedraagt, indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het vellen of doen vellen van houtopstand, waarvoor op grond van een bepaling in een provinciale verordening of de APV een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g, van de Wabo	
5.5.12.1.1	voor 1 monumentale of waardevolle boom	€ 325,00
5.5.12.1.2	voor 2 t/m 5 monumentale of waardevolle bomen, eenmalig	€ 650,00
5.5.12.1.3	voor 6 of meer monumentale of waardevolle bomen, eenmalig	€ 975,00
5.5.12.2.1	voor 10 t/m 50 reguliere bomen, eenmalig	€ 650,00
5.5.12.2.2	voor 51 of meer reguliere bomen, eenmalig	€ 975,00
	Indien de aanvraag tot het verkrijgen van een beschikking als bedoeld onder 5.5.12 strekt tot legalisatie van een beschikkingsplichtige activiteit die reeds begonnen of voltooid is, dan wordt het in de tarieventabel vermelde bedrag verhoogd met 50%.	
	Standaardinformatie t.b.v. taxatierapporten woonruimten	
5.9.2	vervallen	

Artikel II Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als ‘Eerste wijziging van de Legesverordening Leeuwarden 2022’

Artikel III Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021,

voorzitter.

griffier.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

Gemeente Leeuwarden

Verordening tot eerste wijziging Verordening onroerendezaakbelasting Leeuwarden 2022

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 december 2021 (zaaknummer 2021-102763);

BESLUIT:

Vast te stellen:
De Verordening tot eerste wijziging van de Verordening Onroerendezaakbelastingen Leeuwarden 2022.

Artikel I Vervanging

Artikel 6, eerste lid, wordt vervangen door:

Artikel 6 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor:
   a. de gebruikersbelasting 0,36201%;
   b. bij de eigenarenbelasting
      1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,12112%;
      2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,45251%.

Artikel II Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als ‘Verordening tot eerste wijziging van de Verordening onroerendezaakbelastingen Leeuwarden 2022’

Artikel III Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021,

voorzitter.

griffier.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Verordening tot eerste wijziging Verordening rioolheffingen Leeuwarden 2022

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 december 2021 (zaaknummer 2021-102763);

BESLUIT:

Vast te stellen:
De Verordening tot eerste wijziging van de Verordening rioolheffingen Leeuwarden 2022.

Artikel I Vervanging

Artikel 7, eerste lid, wordt vervangen door:

Artikel 7 Belastingtarieven
1. Het tarief van het eigenarendeel bedraagt 0,03573% van de WOZ-waarde.

Artikel II Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als Verordening tot eerste wijziging van de Verordening rioolheffingen Leeuwarden 2022'

Artikel III Inwerkingtreding
1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021,

voorzitter.

griffier.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1590
Extern Zaak ID	2021-087328
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.2
Titel	Masterplan Heechterp Vernieuwt
Eigenaar	Koekkoek -, Martijn
Portefeuillehouder	Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel Masterplan Heechterp Vernieuwt
Masterplan Heechterp Vernieuwt
magazine-participatie Masterplan Heechterp Vernieuwt

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	16 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om een Masterplan Heechterp Vernieuwt vast te stellen. Dit is een stedenbouwkundig plan op schetsniveau. Het Masterplan Heechterp is opgesteld in samenwerking met woningcorporatie Elkien, huurderorganisaties en bewoners. De aanleiding hiervoor is de slechte bouwkundige staat van de 576 portieketageflats. Dit is ruim 50% van het aantal woningen in Heechterp (1.073). Elkien heeft eind 2018 de beslissing genomen om voor deze flats over te gaan tot de planvorming van sloop/nieuwbouw. De vaststelling van de Masterplan is het startpunt van de verdere planvorming voor de vernieuwing van de wijk van de woningvoorraad en van de openbare ruimte.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om:
a. Het masterplan "Heechterp Vernieuwt" vast te stellen;
b. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 392.000,- voor de plankosten en het opstellen van het stedenbouwkundig plan;
c. Het onder b genoemde krediet te dekken uit de reserve ISV3 onderdeel stedelijke woonkwaliteit;
d. De begroting 2022 dienovereenkomstig te wijzigen;

Gemeente Leeuwarden

Besluit

a. Het masterplan "Heechterp Vernieuwt" vast te stellen;
b. Een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 392.000,- voor de plankosten en het opstellen van het stedenbouwkundig plan;
c. Het onder b genoemde krediet te dekken uit de reserve ISV3 onderdeel stedelijke woonkwaliteit;
d. De begroting 2022 dienovereenkomstig te wijzigen.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Masterplan Heechterp
Zaaknummer: 2021-087328

Aan de gemeenteraad.

Inleiding

De gemeente heeft de afgelopen decennia stevig geïnvesteerd in sociale (voorbeeld)projecten in de wijk Heechterp en Schieringen.

De slechte bouwkundige staat van 576 portieketageflats in de wijk Heechterp noopt nu ook tot fysieke investeringen in de wijk. Woningcorporatie Elkien heeft in 2018 het besluit genomen om voor deze woningen over te gaan tot planvorming van sloop en nieuwbouw.

Samen met de woningcorporatie Elkien hebben wij de afgelopen jaren gewerkt aan die planvorming voor de vernieuwing van Heechterp. Dit vooruitlopend op en passend bij de gemeentelijke Volkshuisvestingsvisie (2021) waarbij wij inzetten op de ‘ongedeelde stad’. Met de beoogde investeringen wordt meer dan 50 % van de eenzijdige woningvoorraad gewijzigd in een meer gedifferentieerd aanbod.

De fysieke vernieuwing spitst zich in eerste instantie toe op de 24 portiek-etageflats met 576 woningen. Naast de sloop, grijpen we de kans om een leefomgeving te creëren waar het prettig, veilig, duurzaam, toekomstbestendig en aantrekkelijk wonen is in een divers woonaanbod. Er zullen circa 532 sociale huurwoningen en 78 koopappartementen worden teruggebouwd. Om de sociale huurvoorraad op peil te houden worden er met Elkien afspraken gemaakt om ook te bouwen in andere nieuwbouwprojecten (o.a. Nieuw Oud Oost).

Elkien en de gemeente gaan een samenwerkingsovereenkomst aan, waarin de uitgangspunten zijn vastgelegd en afspraken zijn gemaakt over onder andere de rolverdeling tussen partijen, de planning en fasering en de financiën.

U wordt gevraagd het masterplan voor de verdere ontwikkeling vast te stellen en een voorbereidingskrediet ter beschikking te stellen.

Masterplan Heechterp
Op 9 juni 2020 hebben wij de visie “Toekomstvisie Heechterp” vastgesteld voor de ontwikkeling van de wijk. U bent door ons middels een brief hierover geïnformeerd. In deze brief staat de totstandkoming van de visie, het proces tot aan besluitvorming over het voorliggend plan beschreven en over de participatie.

Het masterplan is een uitwerking van die visie. Dit masterplan, opgesteld door HKB Stedenbouwkundige, is een stedenbouwkundig plan op schetsniveau. In dit plan worden de volgende uitgangspunten voor het nieuwe Heechterp geformuleerd:

- Versterken van het DNA
- Transformatie van de randen
- Een erfgoedcluster

- Transformatie van de woonvelden
-

Daarnaast wordt ook ingegaan hoe we omgaan met de thema's:

- Water
- Verkeer
- Groen
- Spelen & ontmoeten

Na de vaststelling van het masterplan zullen wij de uitgangspunten uitwerken in een stedenbouwkundig plan wat weer de basis zal zijn voor het op te stellen bestemmingplan.

Participatie
Elkien, de huurdersorganisatie en de gemeente werken samen om gezamenlijk met bewoners de wijk te verbeteren. De participatiemomenten bestonden uit:

- Woonateliers
- Contactgroepen
- Workshops
- Heechterp journaals
- Telefonische interviews
- Digitale gastlessen
- Adviesgesprekken

Het participatiemagazine hebben wij voor u als achtergrondinformatie toegevoegd aan de stukken.

Ook bij de verdere uitwerking van het masterplan tot een stedenbouwkundig plan zal wederom een belangrijke rol zijn weggelegd voor de (toekomstige) bewoners, de huurdersorganisatie, Elkien en alle andere belanghebbenden.

Beoogd effect
Het vaststellen van het Masterplan is een 1e stap om een leefomgeving te creëren waar het prettig, veilig, duurzaam, en aantrekkelijk wonen is. Waar een divers woonaanbod mensen in de wijk houdt (wooncarrière) en waar de wijk Heechterp stijgt op de sociale index ladder.

Financiën
Voor de uitwerking van het masterplan is voor 2021 en 2022 een bedrag van € 392.000,- nodig. Dit is als volgt opgebouwd:

(Historische)plankosten en kosten stedenbouwkundig plan	*Bedrag €*
Interne uren	149.000
Ontwerp & participatie	60.000
Onderzoeken	108.000
Externe inhuur	20.000
Communicatie	20.000
Onvoorzien	35.000
Totaal	**392.000**

Wij stellen u voor de hiermee gepaard gaande kosten ad € 392.000 te dekken uit de Reserve ISV III (RES027) onderdeel Stedelijke woonkwaliteit (beschikbaar € 500.000).

Vervolgproces en planning
Na het vaststellen van het Masterplan zal een uitgewerkt stedenbouwkundig plan worden gemaakt.

2e kwartaal 2022 –	besluitvorming college en raad stedenbouwkundig plan & grondexploitatie
3e kwartaal 2022-	Start ruimtelijke procedures, i.c. opstelling van bestemmingsplan/omgevingsplan.

Leeuwarden, 16 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Masterplan Heechterp Vernieuwt

JUNI 2021

INHOUDSOPGAVE

5 Voorwoord

7 Inleiding

9 Participatieproces

13 Conceptvorming
14 Uitgangspunten voor het nieuwe Heechterp
15 Versterken van het DNA
16 Transformatie van het groen
18 Transformatie van de randen
20 Erfgoedcluster
22 Transformatie van de woonvelden
24 Conceptkaart

27 Masterplan
28 Masterplankaart
30 Groen
30 Themakaart Groen
31 Bomenbestand in de nieuwe situatie
32 Referentiebeelden
33 Berekening baten bomenbestand
34 Water
34 Themakaart Waterhuishouding
35 Referentiebeelden
36 Langzaam verkeer
Spelen, bewegen, ontmoeten
36 Themakaart Langzaam Verkeer
37 Themakaart Spelen, bewegen, onmoeten
38 Referentiebeelden
40 Woonprogramma
42 Autoroutes en parkeerplaatsen
43 Duurzame energie
44 Fasering woonvelden, civiele werkzaamheden en aanplant bomen
46 Randvoorwaardenkaart
48 Doorsneden
51 Hoogbouw

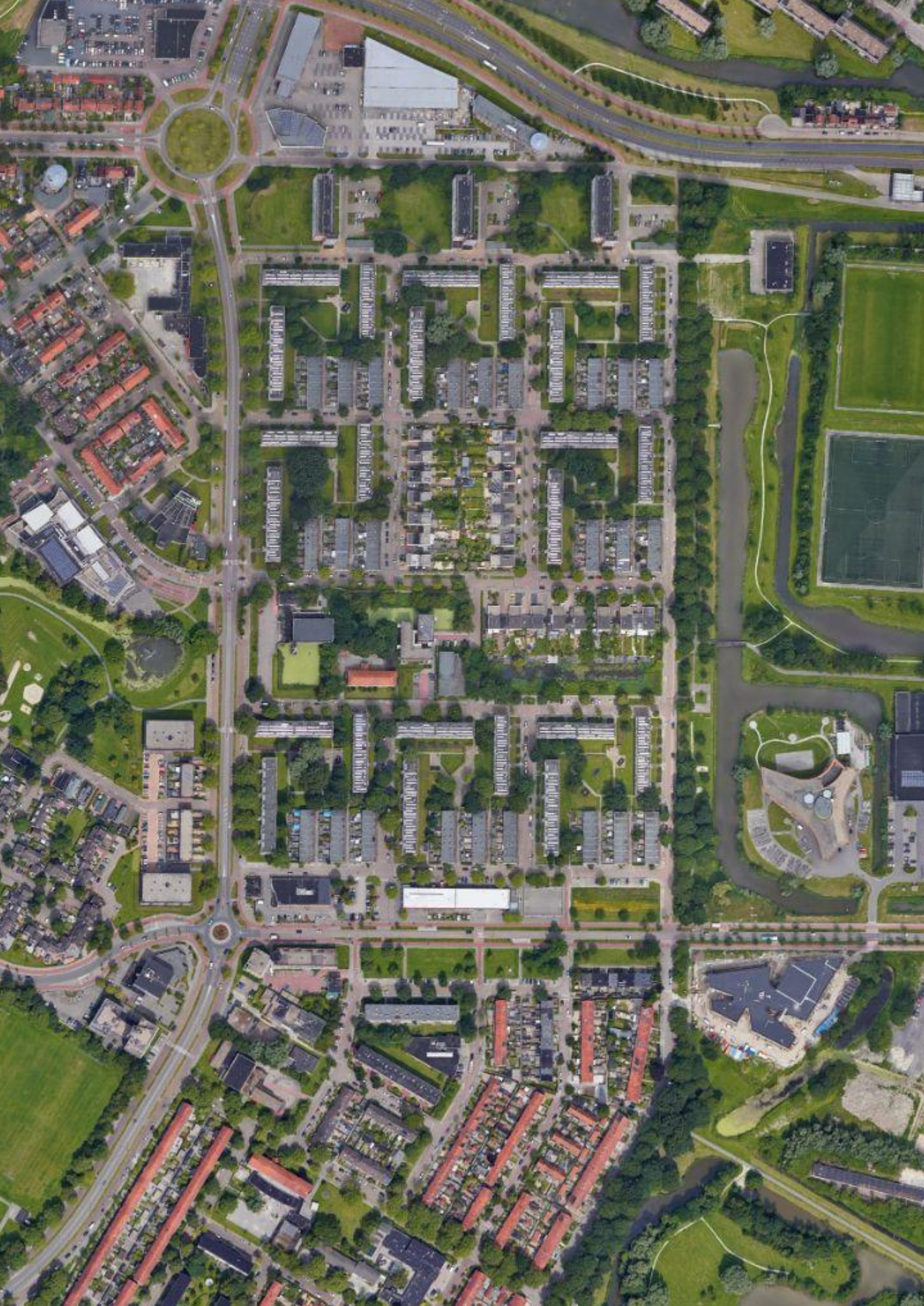
44 Reflectie

59 Bijlagen
Woningbalans
Bomenbalans
Rapportage Baten van bomen
Cobra Groeninzicht

VOORWOORD

TEKST

INLEIDING

Heechterp gaat ingrijpend veranderen. Om de wijk voor te bereiden op de toekomst worden 24 verouderde portieketageflats, met in totaal 576 woningen, gesloopt en vervangen door nieuwbouw. De hoofdstructuur van de wijk wordt daarbij behouden, maar krijgt een volledig nieuwe opzet en invulling van de openbare ruimte en een nieuwe mix aan woonmilieus en woningtypen. ‘Nu de buurt flink op de schop moet, wordt de kans gegrepen een leefomgeving te creëren waar het prettig, veilig, duurzaam, toekomstbestendig en aantrekkelijk wonen is’, zo werd het geformuleerd in de Toekomstvisie Heechterp (april 2020).

VAN TOEKOMSTVISIE NAAR MASTERPLAN
De Toekomstvisie Heechterp is het fundament onder de buurtvernieuwing, met dit masterplan is op dat fundament voortgebouwd. In het masterplan zijn de nieuwe, ruimtelijke uitgangspunten voor de wijk vastgelegd, net als de samenstelling en de randvoorwaarden voor de verschillende nieuwe bouwblokken. Daarbij is invulling gegeven aan de in de toekomstvisie gestelde ambities: 1. een veerkrachtige buurt, 2. een ongedeelde buurt, 3. een duurzame buurt en een 4. verbonden buurt.

De vernieuwing van Heechterp is een langdurig en voor de bewoners ingrijpend proces. Om tot dit masterplan te komen, is dan ook niet alleen intensief samengewerkt met Elkien en de gemeente Leeuwarden, ook met de bewoners is actief samengewerkt. Die betrokkenheid van bewoners is belangrijk. Het is immers de bedoeling dat zowel de bewoners van de te slopen woningen als van de te handhaven woningen de toekomst van Heechterp met vertrouwen tegemoet zien en er met plezier blijven wonen.

BEELDKWALITEITPLAN HEECHTERP
Aansluitend op het masterplan wordt een beeldkwaliteitplan ontwikkeld, waarin voor elk woonveld binnen het nieuwe Heechterp de beeldstrategie wordt vastgelegd. Door deze strategieën voor de wijk als geheel en in een vroeg stadium te bepalen, kan worden gestuurd op een juiste aansluiting op de omgeving, op de samenhang binnen de wijk alsook op variatie tussen de woonvelden.

LEESWIJZER
Dit document is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 1, Participatieproces, wordt een korte toelichting gegeven op de informatievoorziening aan en de samenwerking met bewoners. In hoofdstuk 2, Conceptvorming, komen de aspecten aan bod die bij de totstandkoming van het masterplan een rol hebben gespeeld en zijn de uitgangspunten voor het masterplan vastgelegd. Met hoofdstuk 3, Masterplan, wordt een toelichting gegeven op het uiteindelijke masterplan en wordt een beeld geschetst van hoe wordt omgegaan met thema’s als: water, verkeer, groen, spelen en ontmoeten. Hoofdstuk 4, Reflectie, bevat een terugkoppeling naar de Toekomstvisie Heechterp.

1. Participatieproces

‘Dit is nog best een moeilijke puzzel. Langs de Archipelweg zie ik liever geen rijwoningen, omdat het een drukke weg is’ (uitspraak bewoner).

Om zoveel mogelijk bewoners van Heechterp, van uiteenlopende leeftijden, bij de totstandkoming van het masterplan te betrekken, zijn verschillende middelen ingezet en activiteiten georganiseerd. Van informatieve bijeenkomsten tot workshops waarin met elkaar werd samengewerkt en gediscussieerd. De beperkende maatregelen vanwege het COVID 19-virus maakten fysieke bijeenkomsten met grotere groepen al in een vroeg stadium onmogelijk. Toch is geprobeerd met zoveel mogelijk bewoners in direct contact te komen en de informatievoorziening aan hen laagdrempelig te houden.

In dit hoofdstuk beschrijven we kort hoe het participatieproces verlopen is. Een uitgebreidere toelichting is te vinden in het document Participatieverslag.

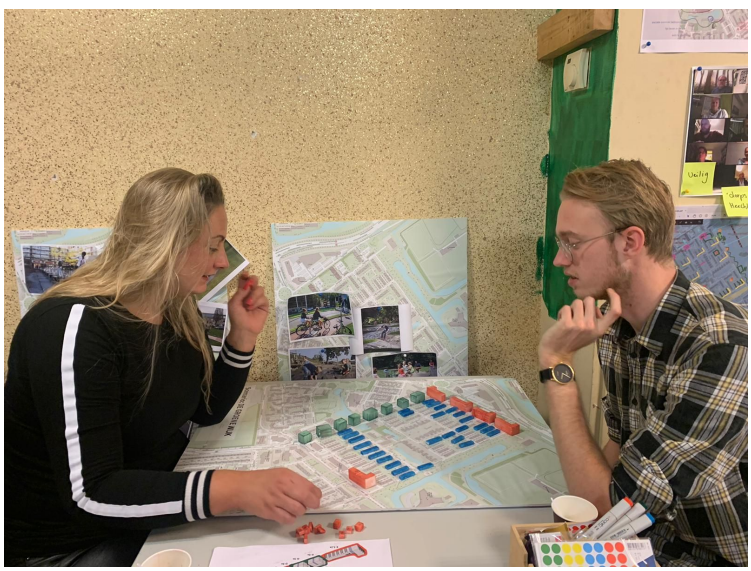
HEECHTERPVERNIEUWT.NL
In een vroeg stadium van het project is de website heechterpvernieuwt.nl gelanceerd. Hiermee zijn bewoners geïnformeerd over activiteiten en bijeenkomsten door middel van nieuwsberichten en informatieve filmpjes, de Heechterpjournaals.

‘FOODMARKT’ 30 SEPTEMBER 2020
Vervolgens was als startpunt voor de bewonersparticipatie een ‘foodmarkt’ gepland. Een ideale mogelijkheid om met veel bewoners kennis te maken, hen te informeren over het masterplanproject en vooral ook hun verhalen over Heechterp te beluisteren. Helaas moest, vanwege toen net ingevoerde coronamaatregelen, de markt in een digitale vorm plaatsvinden. Toch was het, mede door de hapjes die ‘s middags in Wijkcentrum Schieringen konden worden afgehaald, een geslaagd evenement.

CONTACTGROEP
Voor een contactgroep van ca. twintig bewoners uit de wijk zijn een aantal informatiebijeenkomsten georganiseerd, waarin de bewoners actieve bijdragen konden leveren.

ACTIEF OP PAD: QR-SPEURTOCHT EN LESPROGRAMMA’S
Het nadenken over de eigen woonbuurt, nu en in de toekomst, werd gestimuleerd met een speurtocht voor alle bewoners en lesprogramma’s voor de kinderen van OBS De Plataanschool. Voor de speurtocht werden, verspreid over de wijk, QR-codes op stoeptegels e.d. geplakt. Na het scannen van zo’n code met een smartphone kwam een filmpje in beeld met een specifieke vraag over Heechterp. De kinderen werden op pad gestuurd om foto’s te maken in de wijk en hebben daarna maquettes gebouwd met hun voorstelling van het nieuwe Heechterp.

workshops in het Atelier Heechterp

ATELIER HEECHTERP, WEKELIJKS OP VRIJDAG

Vanaf begin oktober 2020 was in het Wijkcentrum Schieringen het Atelier Heechterp te vinden. Medewerkers van HKB waren daar aanwezig om bewoners te ontvangen en te informeren over het masterplanproject. Bewoners konden er hun verhalen en ideeën kwijt en werden uitgedaagd mee te denken over de toekomst van hun woonwijk. Voor het bouwstenenspel bijvoorbeeld werd de blokkendoos uit de kast gehaald. De verschillende blokjes verbeeldden uiteenlopende functies en typen woningen. Voor de deelnemers was het verhelderend te ervaren wat er zoal komt kijken bij het verdelen van een woonprogramma over een wijk. Vanaf half februari is het Atelier Heechterp nog een maandlang voortgezet in een digitale variant.

VERZAMELDE INPUT PARTICIPATIE

- er is veel spanning in de wijk door de wijkverandering en door het coronavirus, dit veroorzaakt onrust en angst, maar de wijkverandering wordt ook positief ervaren;
- faciliteer ruimte voor jonge ondernemers in de vorm van een werkplein;
- het groene park moet veilig worden met verzorgd groen, geen nieuwe verstopplek/drugsplek;
- Heechterp mag geen ‘gouden rand’ krijgen met dure bebouwing: ‘dat past niet bij onze wijk en wie we zijn’ (bewoner);
- houd het woonprogramma zo gemixt mogelijk voor de sociale samenhang in de wijk;
- creëer in de openbare ruimte spel- en beweegaanleiding voor alle leeftijden;
- versterk de verbinding naar Kalverdijkje, stimuleer veilige looproutes naar de sportvelden en versterk de gezonde wijk;
- behoud het idee van hofjes tussen de woningen voor ontmoetingen.

OUTPUT RICHTING MASTERPLAN

werkplein-ideeën:

- werkruimten op begane grond van de Wilgenflatlocatie;
- bergingen met extra ruimte en een raam, voor verhuur aan bewoners voor klein(e) kantoor/werkplaats;

geen gouden rand, wel een mix van programma:

- langs Schieringerweg ook huurwoningen;
- er komen verschillende woningtypen en deze zijn meestal gemixt binnen de woonvelden, in het midden van de wijk is wel een deel met hoofdzakelijk laagbouwwoningen;

spel en bewegen, veilige looproutes:

- Beukenstraat en Eikenstraat worden omgevormd tot veilige looproutes naar Kalverdijke en de sportvelden, deze routes worden parkachtig met ruimte voor verblijf en spel;

groene hofjes:

- in alle woonvelden komt weer verblijfsgroen, soms kleinschalig en vooral voor de direct omwonenden, soms groter gericht op bewoners van de hele wijk

SCHIERINGERWEG
EIKENSTRAAT
ESSENSTRAAT
POPULIERSTRAAT
KASTANJESTRAAT
ACACIASTRAAT
HAZELAARSTRAAT
BEUKENSTRAAT
Fiersicht
FCEURIS

2. CONCEPTVORMING

‘Het slechte imago van Heechterp speelt zich meer af buiten de wijk dan in de wijk zelf. Veel mensen wonen hier erg fijn’ (uitspraak bewoner).

VERSTERKEN VAN HET DNA
De oorspronkelijke, stedenbouwkundige opzet van Heechterp, met licht, lucht en ruimte als leidende principes is nog grotendeels intact. Voor het nieuwe Heechterp is een concept ontwikkeld waarmee, binnen de hoofdlijnen van de stedenbouwkundige opzet, het bestaande DNA van de wijk wordt versterkt. Dit concept wordt in dit hoofdstuk aan de hand van de thema’s: groen, randen, erfgoedcluster en woonvelden beschreven. Het hoofdstuk sluit af met de Conceptkaart.

UITGANGSPUNTEN VOOR HET NIEUWE HEECHTERP

Heechterp is gebouwd in de periode 1958 tot 1963 naar een stedenbouwkundig ontwerp van Van den Broek en Bakema. Acht identieke stempels, met portieketageflats en grondgebonden rijwoningen rond een groen binnenterrein, beslaan het grootste deel van de wijk. Aan de noordrand, langs de Eikenstraat, staan drie flats van elf verdiepingen en aan de zuidrand, langs de Egelantierstraat en de overgang naar de wijk Schieringen, werden nog eens twee portieketageflats gerealiseerd. Aanvullende functies waren het winkelcentrum in het midden van de wijk, met woningen boven de winkels, en de Sint-Fransiscuskerk op de hoek Archipelweg - Kastanjestraat.

De merendeels sociale huurwoningen in de wijk waren gewild. Maar, onder andere, door een gebrek aan differentiatie in woningtypen ontstond er al snel leegstand en daarop volgden problemen als verloedering en criminaliteit. Het winkelcentrum werd daarom in de jaren ‘90 gesloopt en vervangen door twee-onder-een-kap-woningen in het koopsegment. Ook de flats aan de Egelantierstraat werden gesloopt. Op de locatie van een van beide staat nu het Wijkcentrum Heechterp Schieringen.

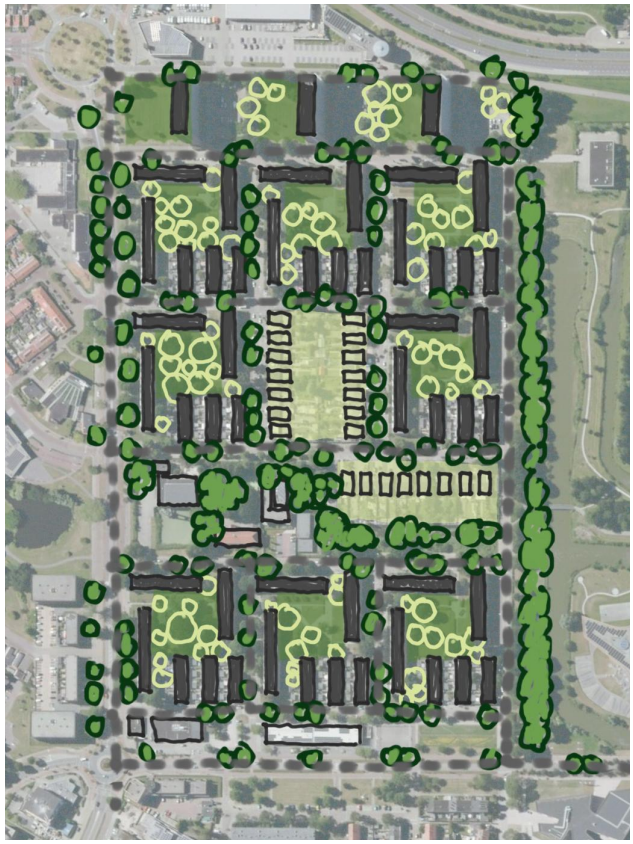
In de Toekomstvisie Heechterp is het DNA van de wijk beschreven. Als sociale/economische elementen worden de waardevolle sociale verbanden en het sterke sociale vangnet genoemd. Het actieplan ‘Alle bewoners een stap vooruit!’, opgezet in het kader van Heechterp-Schieringen als krachtwijk, is op dat gebied dan ook al van grote betekenis geweest. In ruimtelijk opzicht worden het heldere stratenpatroon, de sterke groenstructuur en de verschillende karakters van de randen van de wijk genoemd.

Veel bewoners waarderen het aanwezige groen en met name de volwassen bomen. Maar zij geven aan dat er in de huidige situatie te weinig onderscheid is tussen de groene hoven, met als gevolg eentonig- heid in de wijk en een moeizame oriëntatie. De bewoners van de portiek-etageflats voelen zich bovendien nauwelijks betrokken bij de binnenhoven doordat ze er geen directe toegang toe hebben. De binnenhoven worden dan ook weinig gebruikt, terwijl bewoners toch ook aangeven behoefte te hebben aan meer ruimte voor spel, sport en ontmoeten.

Het ondergrondse netwerk van kabels en leidingen in de wijk valt samen met het huidige stratenpatroon. Het netwerk blijft ongewijzigd en de nieuwe routes, de open ruimten en de inrichting daarvan moeten daarop worden afgestemd. De vier buitenranden van de wijk verschillen sterk van elkaar en zijn in de huidige situatie al een belangrijk oriëntatiegegeven. Zij geven daardoor volop aanleiding tot het ontwikkelen van bijzondere plekken aan deze randen, tevens locaties waar de verbindingen met de omgeving kunnen worden geoptimaliseerd.

VERSTERKEN VAN HET DNA

Behoud de stedenbouwkundige hoofdopzet, maar...

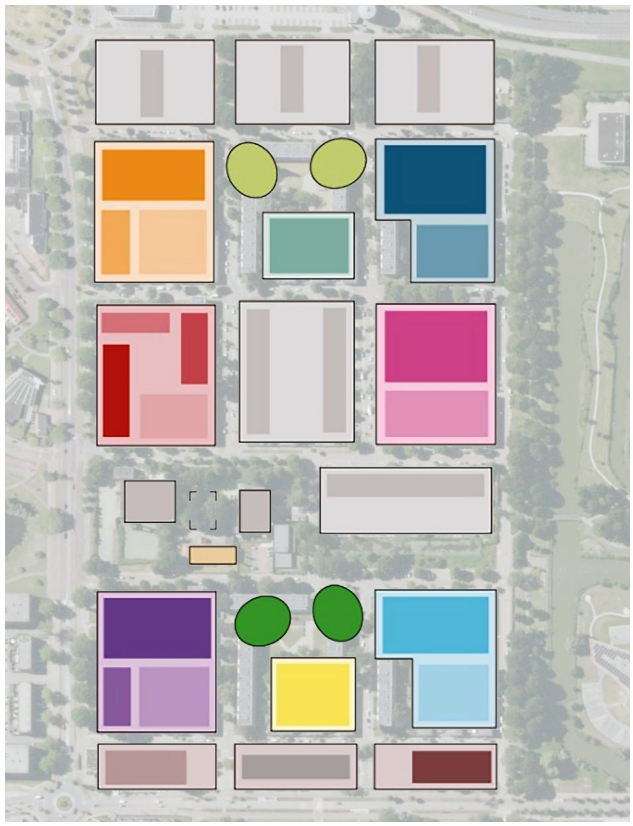

Differentieer de openbare ruimte door:
- routes primair te richten op voetgangers en fietsers;
- het aanbrengen en stimuleren van meer biodiversiteit;
- de aanleg van een duurzaam water-systeem en
- betere verbindingen met de omgeving.

+

Transformeer de woonvelden door:
- het aanbrengen van een mix van woning-typen en diversiteit in woonmilieus;
- wonen aan parkzone en groene hofjes;
- verbijzonderingen aan de randen en daarmee het versterken van de verbinding met de omgeving.

TRANSFORMATIE VAN HET GROEN

Aan weerszijden van Heechterp bevinden zich aantrekkelijke groenge-bieden. Aan de westkant het Dr. Zamenhofpark, aan de oostkant de groene zone langs de Schieringerweg en het Kalverdijkje met zijn sportvelden. Maar, richting het Dr. Zamenhofpark ontbreekt het aan een goede verbinding. De Archipelweg is een verkeersader en functioneert daardoor als een barrière.

Op zichzelf beschouwt is Heechterp een groene wijk met veel volwassen bomen die, vanwege hun leeftijd van ca. 60 jaar, een grote rol spelen in de reductie van hittestress, de opname van CO2 en de absorptie van fijnstof. Daarnaast leveren ze een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit. Problematisch is echter dat een aantal bomen relatief dicht bij de woningen staat en daardoor problemen oplevert met lichttoetreding. Veel bewoners vinden ze dan ook te groot geworden, nog afgezien van de problemen die ze veroorzaken door de opdruk van funderingen.

De binnenhoven in de wijk bestaan voor het grootste deel uit groenvakken met kort gemaaide grasvelden. Die leveren weinig variatie en weinig biodiversiteit op. De bewoners maken er weinig gebruik van, de kinderen spelen vooral aan de straatkant van de woningen.

NIEUWE SITUATIE

Heechterp gaat aanzienlijk vergroenen en dat gaat samen met het beperken van het aantal routes voor autoverkeer en veel aandacht voor de aanleg van aantrekkelijke voetgangers- en fietsroutes. Een brede parkzone, vanaf de Beukenlaan tot aan de Kastanjestraat, gaat een belangrijke rol spelen en dat zowel op wijkniveau als in de verbinding met de omgeving. Aansluitend op deze parkzone wordt de kruising met de Archipelweg vergroent en veilig gemaakt voor voetgangers en fietsers. Daarmee ontstaat een groene verbinding met het Dr. Zamenhofpark en, op iets grotere afstand, het voormalige Cambuur Stadion. Richting het Kalverdijkje wordt met de parkzone het daar al bestaande groen als het ware ‘de wijk ingetrokken’. Een tweede parkzone wordt gecreëerd ter plaatse van de Eikenstraat en de Populierstraat. In beide parkzones staat de nieuwe bebouwing als losse gebouwen direct in het groen.

Bij de transformatie naar de nieuwe situatie wordt het merendeel van de bestaande bomen gehandhaafd. Alleen bomen die in slechte staat verkeren, die de sloop/nieuwbouw van de woningen niet zullen doorstaan of die op de plek van de toekomstige bebouwing staan, zullen moeten wijken. Deze noodzakelijke bomenkap wordt gecompenseerd door nieuwe aanplant.

Bij de groeninrichting wordt aandacht besteed aan het terugdringen van hittestress en daarmee ook aan het creëren van aantrekkelijke schaduw-plekken om te verblijven. Binnen de wijk, met name in de parkzones, komt er meer variatie in gebruik en daarmee met meer mogelijkheden voor ontmoeten, spel en bewegen en het verblijven in de natuur.

De biodiversiteit in de wijk wordt aanzienlijk verhoogd door:

- in te zetten op extensief beheer van het groen;
- het versterken van de bestaande heemtuin;
- de aanplant van een variatie aan nieuwe bomen, waaronder drachtbomen die, onder andere, voor bijen veel voedsel leveren;
- het aanbrengen van een variatie aan beplanting en het zaaien van bloeiende kruidenmengsels;
- de plaatsing van bijenhotels in de buurt van drachtbomen en bloeiende kruidenmengsels. Ook wordt aangesloten op al bestaande initiatieven voor een ‘bijenlint’ en
- de plaatsing van vleermuiskasten.

Materialen die vrijkomen bij de sloop van de portieketageflats kunnen ter plekke worden hergebruikt als, bijvoorbeeld: verharding, insectenmuurtjes, oevermateriaal en stapstenen in het water. Bomen die gerooid moeten worden, kunnen worden gebruikt als speelobjecten.

concepttekeningen: groen Heechterp

TRANSFORMATIE VAN DE RANDEN

In tegenstelling tot de acht identieke stempels binnen de wijk verschillen de buitenranden van Heechterp juist sterk van elkaar:

- de noordrand met de Elzenstraat/Eikenstraat sluit aan op de N355 en onderscheidt zich van de acht stempels met zijn drie flats van elf verdiepingen (foto 1);
- de Archipelweg langs de westrand maakt onderdeel uit van de, voor Leeuwarden, belangrijke 2e ring rond het centrum. Met deze rand 'kijkt' Heechterp richting het centrum en het is daarmee de meest stedelijk rand (foto's 2 t/m 5);
- de Egelantierstraat is de scheidslijn met én de aansluiting op de wijk Schieringen. Hier vind je de, op beide wijken gerichte, buurtvoorzieningen, maar er is verder weinig ruimtelijke binding tussen de beide wijken (foto 6);
- de Schieringerweg sluit met een brede groenstrook aan op het sportpark Kalverdijkje (foto 7). Als de meest groene en verkeersluwe rand speelt hij een belangrijke rol bij het buitenverblijven.

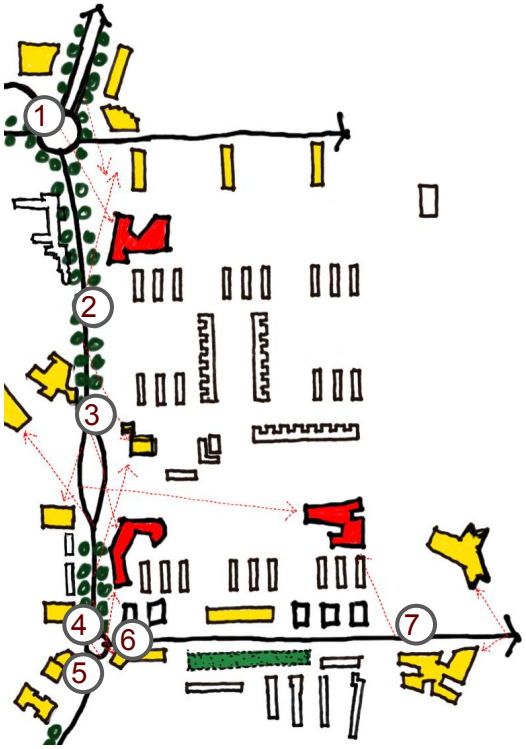
Natuurlijk is de omgeving van Heechterp, sinds de afronding van de bouw in het begin van de jaren zestig, sterk veranderd. Maar verschillen tussen de randen waren er ook toen al en daar werd, met de herhalende reeks stempels, niet op ingespeeld en ook dit draagt bij aan de eentonigheid in de wijk en aan een gebrek aan herkenning van ieders eigen plek.

NIEUWE SITUATIE

De acht stempels worden omgevormd tot woonvelden die elk hun eigen identiteit krijgen. Daarmee komt er variatie in de wijk en kan met elk afzonderlijk woonveld op een eigen, passende manier op de omgeving worden ingespeeld.

De belangrijkste entrees van de wijk zijn de rotonde op de hoek Archipelweg - Groningerstraatweg en de rotonde op de hoek Archipelweg - Egelantierstraat. Door bij deze strategische plekken iconische woongebouwen te plaatsen, ontstaan interessante zichtlijnen en markeringen van de entrees. De gebouwen functioneren als ankerpunten. Ook de secundaire entree, vanaf de Egelantierstraat langs het Kalverdijkje, wordt op een voor die plek passende manier gemarkeerd. De nieuwe bebouwing reageert hier op het bestaande groen, langs de Schieringerweg en het Kalverdijkje, dat de wijk wordt binnengehaald.

Met de toevoeging van de ankerpunten en de onderling verschillende woonvelden wordt het onderscheid tussen de randen van de wijk vergroot. Gelijktijdig worden de verbindingen met de omgeving verbeterd door met name de 'groene relaties' te versterken en juist daar de doorgaande routes voor voetgangers en fietsers veiliger en aantrekkelijker te maken.

1

2

3

4

5

6

7

ERFGOEDCLUSTER

Heechterp behoort tot de wederopbouwwijken uit de periode 1945 - 1968, een periode van optimisme en modernisering die leidde tot de wijkgedachte. “Het idee was om steden op te bouwen uit herkenbare buurten, die ieder als een eigen gemeenschap zouden functioneren. Een buurt bestond daarom uit woningtypen voor alle leeftijdsgroepen: het jonge gezin, de alleenstaande, het oudere echtpaar. Dicht bij huis vonden bewoners alles wat ze nodig hadden: de buurtwinkels (slager, groenteman), de lagere school, een buurtcentrum enz.” (Canon van Nederland: wijkgedachte).

De wijken kenmerken zich door de toepassing van (toen) nieuwe verkavelingspatronen, veel groen en het gebruik van nieuwe materialen en technieken. Dit alles onder het motto: licht, lucht en ruimte. Na verloop van jaren bleek als belangrijk nadeel echter de vaak eentonige ruimtelijke opzet. Daarnaast waren de woningen, door de nog niet goed doordachte nieuwe technieken en de haastige ontwikkeling en bouw, van een matige kwaliteit. Toch is de waardering voor de ruimtelijke opzet van deze wijken in het voorbije decennium toegenomen.

Ook in Heechterp wordt de ruimtelijke kwaliteit met het vele groen gewaardeerd. Maar nadelig is het ontbreken van direct contact vanuit de portieketageflats met het groen van de binnenhoven, veroorzaakt door de ‘opgetilde’ eerste woonlaag. De groene hoven worden mede daardoor weinig gebruikt.

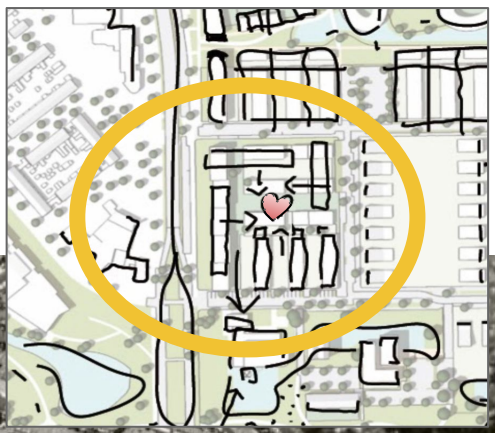
NIEUWE SITUATIE

Om uitdrukking te gegeven aan de waardering voor het stedenbouwkundig concept van Van den Broek en Bakema, wordt een van de woonvelden ingevuld als erfgoedcluster. Binnen dit woonveld komt een reconstructie van de strokenbouw rond een groene hof. Maar, er zijn een aantal bewust andere uitgangspunten bepaald om hier niet ook de nadelen van de oorspronkelijke opzet te herhalen.

Als erfgoedcluster is gekozen voor het woonveld grenzend aan de Archipelweg en de Kastanjestraat. Dit vanwege de ligging nabij de Sint Fransiscuskerk, de City Life Church en de vijver die, net als woningen in Heechterp, dateren uit de jaren zestig. Uitgangspunten zijn, dat:

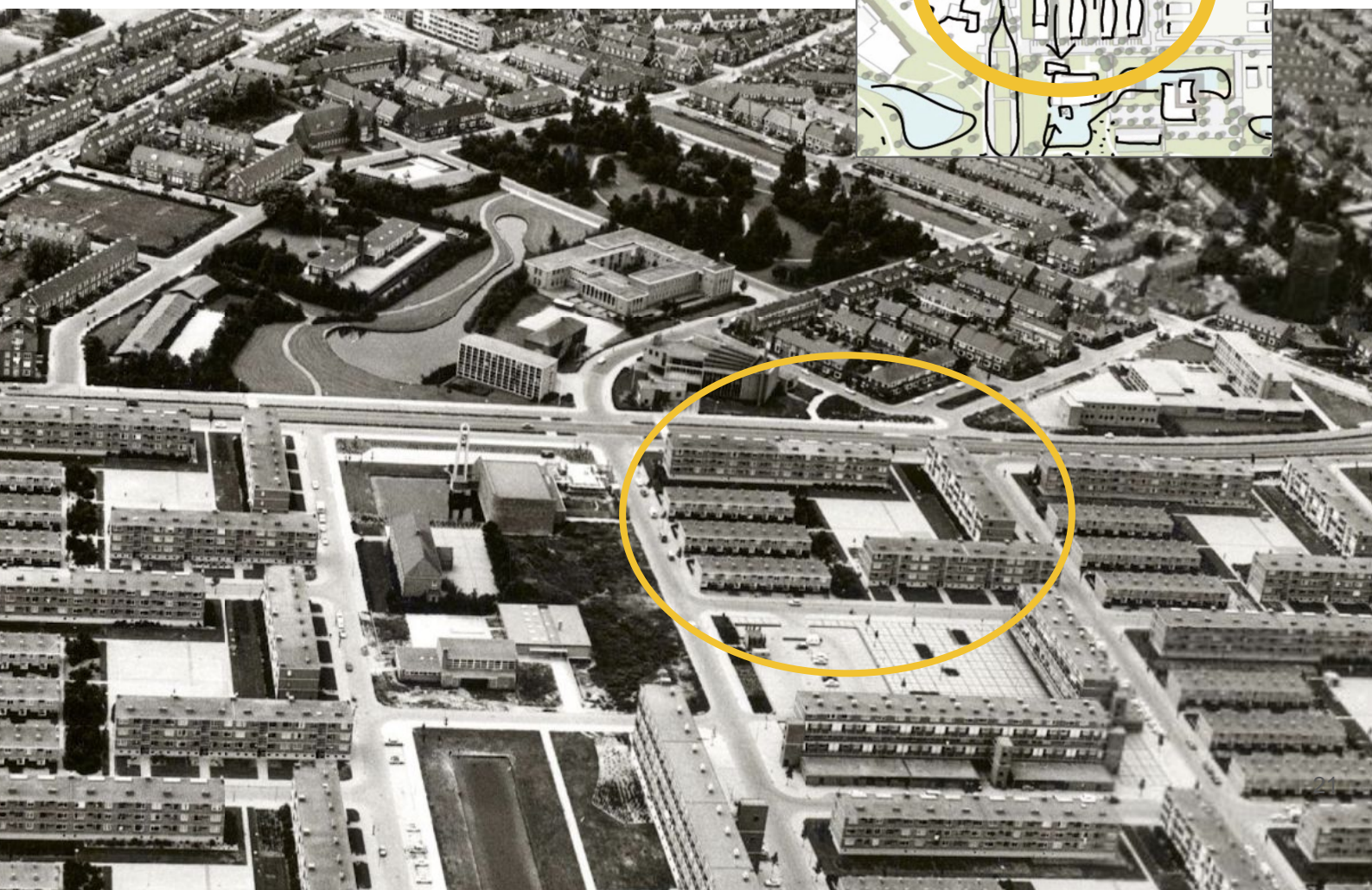
- de strokenbouw wordt ingevuld met een mix aan woningtypen;
- de woningen een directe relatie met de groene hof hebben door voordeuren en entrees aan de hofzijde te plaatsen en door ruimte op te nemen voor bijvoorbeeld kleine voortuinen of stoepen;
- de hof een aantrekkelijke inrichting krijgt, bestemd voor ontmoeten en spelen;
- de architectuur van de strokenbouw, als een ode, refereert aan de wederopbouwarchitectuur door gebruik te maken van het motto ‘licht, lucht en ruimte’ en door toepassing van moderne materialen en technieken.

Heechterp begin jaren zestig
hieronder met aanduiding positie erfgoedcluster

foto's: Beeldbank Historisch Centrum Leeuwarden

TRANSFORMATIE VAN DE WOONVELDEN

Niet alleen zijn de oorspronkelijke stempels in ruimtelijke opzet identiek aan elkaar, ook wat betreft woningtypologie en architectuur zijn ze hetzelfde. De portieketageflats bestaan uit drie woonlagen boven een souterrain. De entrees bevinden zich aan de straatkant en er zijn, in de huidige situatie, geen balkons of loggia's richting de binnenhoven. Direct contact met de binnenhoven ontbreekt daardoor. Ze worden meer als 'kijkgroen' ervaren dan als gebruiksgroen. Een prettig gevoel van 'eigenheid' en een gemakkelijke oriëntatie binnen de wijk ontbreken.

Nieuwe situatie

Voor de nieuwe situatie wordt uitgegaan van de omzetting van de identieke stempels naar van elkaar verschillende woonvelden. Binnen deze woonvelden en tussen de woonvelden onderling wordt op diverse manieren variatie aangebracht. Zo wordt het mogelijk aan te sluiten en te reageren op de omgeving en om binnen elk woonveld een mix van woningtypen op te nemen. Bij dit alles is het belangrijk dat de te handhaven rijwoningen goed worden geïntegreerd.

De ruimten tussen de woonvelden worden vergroot en zoveel mogelijk ingevuld met groen. De huidige wegenstructuur blijft deels behouden, maar voetgangers en fietsers komen op de eerste plaats. Het aantal autoroutes door de wijk blijft dan ook beperkt en parkeren vindt voor een groot deel plaats op gemeenschappelijke parkeerplekken.

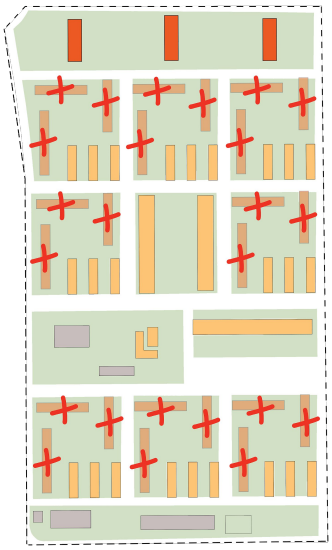
Door gebruik te maken van verschillende bebouwingsstrategieën en woonsferen wordt per woonveld een eigen woonmilieu gecreëerd, passend bij de specifieke locatie van het woonveld:

- de woonvelden aan de stedelijke rand langs de Archipelweg:
    - deze krijgen het meest stedelijke programma met meer bouwhoogte aan de kant van de Archipelweg en lagere bouwhoogten richting het midden van de wijk;
    - binnen deze woonvelden is een grote variatie aan woningtypen mogelijk;
    - de bebouwing in de erfgoedcluster refereert aan het motto 'licht, lucht en ruimte';
- de woonvelden in het midden van de wijk:
    - het zuidelijke woonveld wordt onderdeel van de nieuwe parkzone van de Beukenstraat tot aan de Kastanjestraat;
    - het noordelijke woonveld wordt onderdeel van de nieuwe parkzone van de Eikenstraat tot aan de Populierstraat;
    - beide woonvelden worden ingevuld met een woningtypologie die omschreven kan worden als 'compact wonen in het park' met de bebouwing als losse gebouwen in het groen;
- de woonvelden langs de parkachtige rand bij het Kalverdijkje:
    - deze worden gevarieerd opgezet met verschillende kleinschalige, groene ruimten;
    - met lagere bouwhoogten en
    - direct contact vanuit de woningen met het groen;

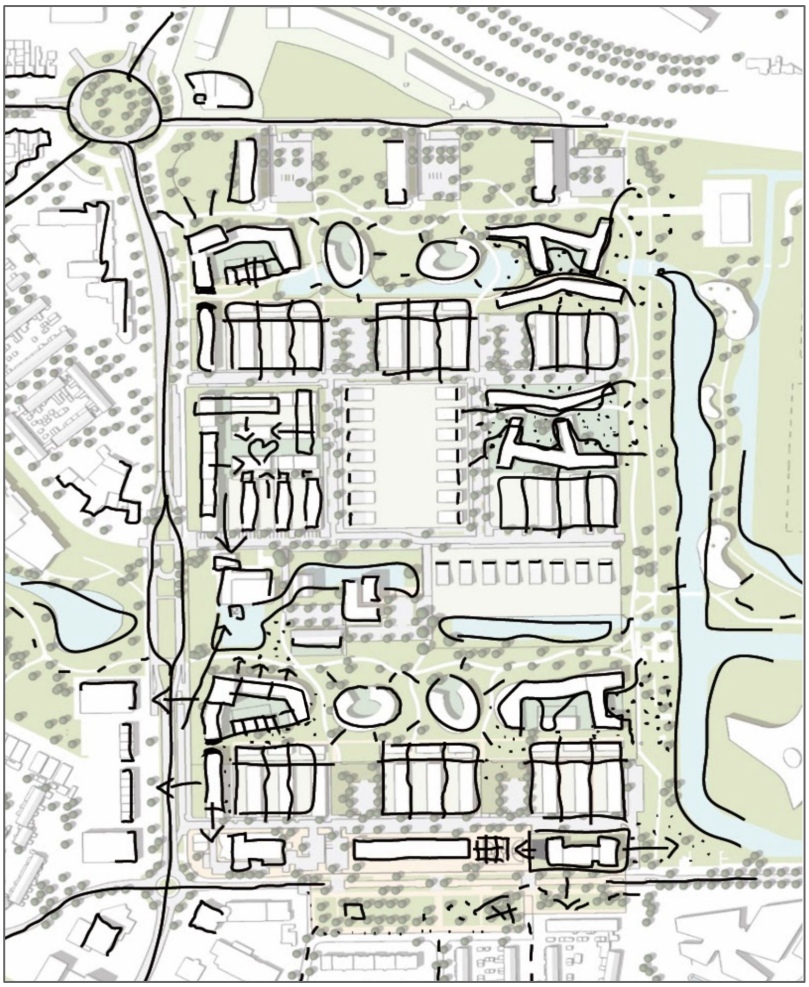
- de Wilgenflatlocatie:
    - hier wordt een compacte bouwvorm toegepast die rondom inspeelt op de locatie, zoals het bestaande sportveld, de Egelantierstraat en de ligging aan het Kalverdijkje.

Elk woonveld krijgt zijn eigen architectuurkarakter, zo ontstaat er samenhang binnen elk veld en variatie tussen de velden onderling. De beeldregie voor de woonvelden wordt vastgelegd in het Beeldkwaliteitplan. Met dit plan wordt voor de wijk in zijn geheel een tuinstedelijk leefmilieu nagestreefd, met een variatie aan woonvelden in een samenbindende, parkachtig ingerichte openbare ruimte.

aanduiding te slopen portieketageflats

concepttekening woonvelden

CONCEPTKAART

impressie parkzone Beukenstraat

impressie Archipelweg

3. MASTERPLAN

‘Ik houd van een geordende en symmetrische wijk. Ook vind ik het belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de zon en de schaduwwerking van de gebouwen’ (uitspraak bewoner).

Na de vastlegging van het concept voor het nieuwe Heechterp zijn onderzoeken uitgevoerd naar, onder andere, de waterhuishouding in de wijk en de mogelijkheden voor de verdeling van het woonprogramma. Daarnaast is een inventarisatie gemaakt van de bestaande bomen en zijn thema’s als groen, langzaam verkeer, auto’s en parkeerplaatsen en spel, sport en ontmoeten uitgewerkt. In dit hoofdstuk worden deze onderzoeken en thema’s toegelicht, met name aan de hand van themakaarten, tekeningen en enkele referentiebeelden. Het hoofdstuk start met de masterplankaart, een schets van hoe de wijk er in de toekomst uit kan gaan zien. Concrete afspraken over de kaders waarbinnen de bebouwing moet passen, de toegestane aantallen bouwlagen en de aantallen parkeerplekken zijn vastgelegd in de randvoorwaardenkaart met bijbehorende doorsneden.

MASTERPLANKAART

GROEN

De onderstaande themakaart Groen bevat een overzicht van de nieuwe groengebieden, zoals die op de pagina's 16 en 17 en op diverse andere plekken in de hoofdstukken Conceptvorming en Masterplan beschreven zijn.

Aanvullend op de themakaart zijn, op de hierna volgende pagina's, opgenomen: een overzicht van het bomenbestand in de nieuwe situatie, enkele referentiebeelden en een toelichting op, plus conclusie en advies uit, de rapportage van Cobra Groeninzicht met betrekking tot de baten van de bomen in Heechterp.

THEMAKAART: GROEN

BOMENBESTAND IN DE NIEUWE SITUATIE

Zie de bijlage: Inventarisatie bestaande bomen voor de huidige situatie.

REFERENTIEBEELDEN

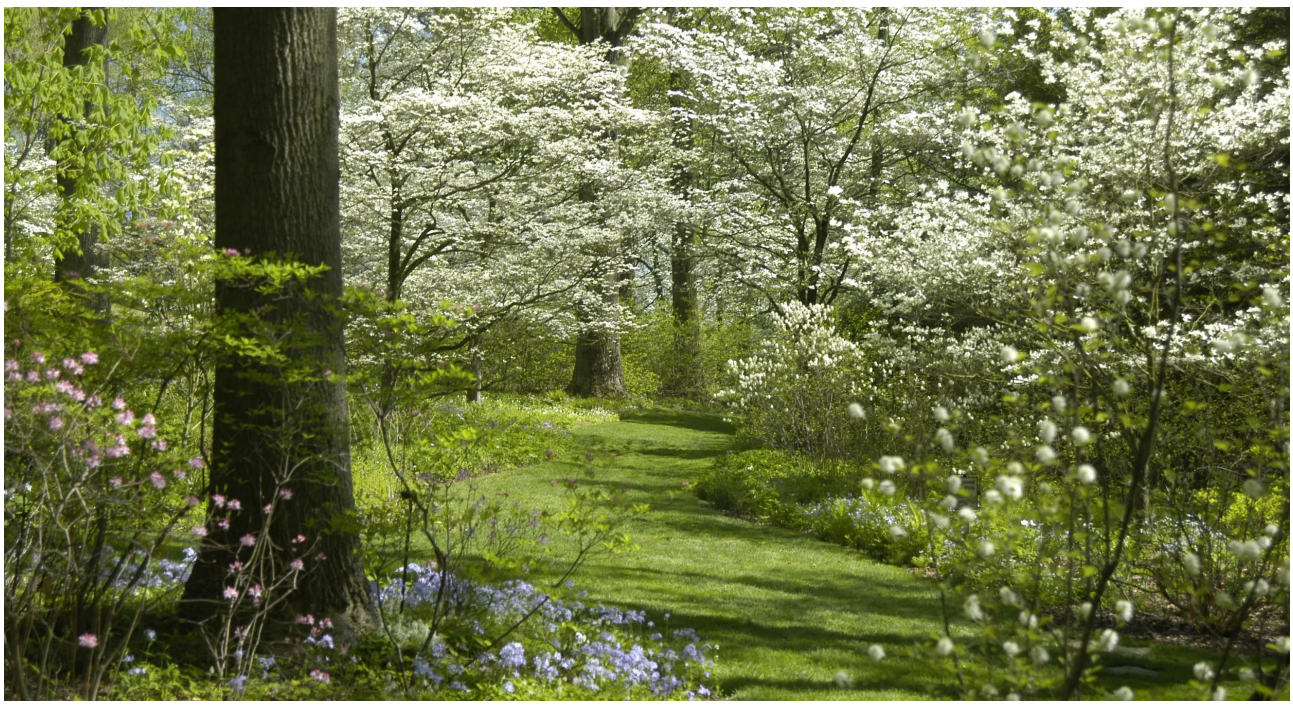
- inzet van te rooien bomen als speelboom, b.v. Eik (Quercus) en Robinia; sterk, duurzaam en met mooie vertakkingen;
- bijenhotel;
- bloeiende kruidenmengsels en
- parkachtige inrichting met drachtbomen

BEREKENING BATEN BOMENBESTAND

Door Cobra Groeninzicht is een berekening gemaakt van de baten van de bomen in Heechterp. Met de baten van bomen wordt bedoeld: de bijdrage die bomen leveren aan zaken als biodiversiteit, afvang van luchtvervuiling, opname van CO_2 en waterafvang tijdens regenbuien.

In de berekeningen is de huidige situatie (Scenario 1) vergeleken met de situatie over tien jaar in twee varianten. De eerste variant (Scenario 2) gaat uit van de voortzetting van de huidige situatie. Daarbij is rekening gehouden met de uitval van een aantal bomen omdat ze, bijvoorbeeld, in een slechte conditie verkeren. De tweede variant (Scenario 3) betreft de transformatie naar het nieuwe Heechterp, waarbij er bomen worden gerooid en nieuwe worden aangeplant. Bij de berekening voor die nieuwe situatie is uitgegaan van een aantal aannamen: de nieuwe bomen krijgen voldoende wortelruimte en als standplaats gras; de nieuwe boomsoorten zijn Quercus robur (zomereik), Ulmus 'Lobel' (een Iepensoort) en Salix alba (witte wilg) in de plantmaat 16-18 cm stamomtrek.

conclusies en advies uit rapportage Cobra Groeninzicht

In welk scenario geven bomen de meeste baten?

In tabel 5 hebben we de uitkomsten samengevat. Als het gaat om de baten van bomen berekend met i-Tree dan staat Scenario 2 – *Over tien jaar* bovenaan. Dit komt omdat dit scenario dan de meeste grote bomen bevat. Als we kijken naar biodiversiteit berekend met e-Tree dan staat Scenario 1 – *Huidige situatie* bovenaan, dit door het hoge aantal bomen. Scenario 3 – *Nieuw ontwerp* staat in beide gevallen op de tweede plaats.

Tabel 5. Welk scenario behaalt de hoogste score?

Positie	i-Tree	e-Tree
1	Scenario 2 – *Over tien jaar*	Scenario 1 – *Huidige situatie*
2	Scenario 3 – *Nieuw ontwerp*	Scenario 3 – *Nieuw ontwerp*
3	Scenario 1 – *Huidige situatie*	Scenario 2 – *Over tien jaar*

Advies voor ontwerp

Op basis van het onderzoek geven we de volgende adviezen voor het nieuwe ontwerp.

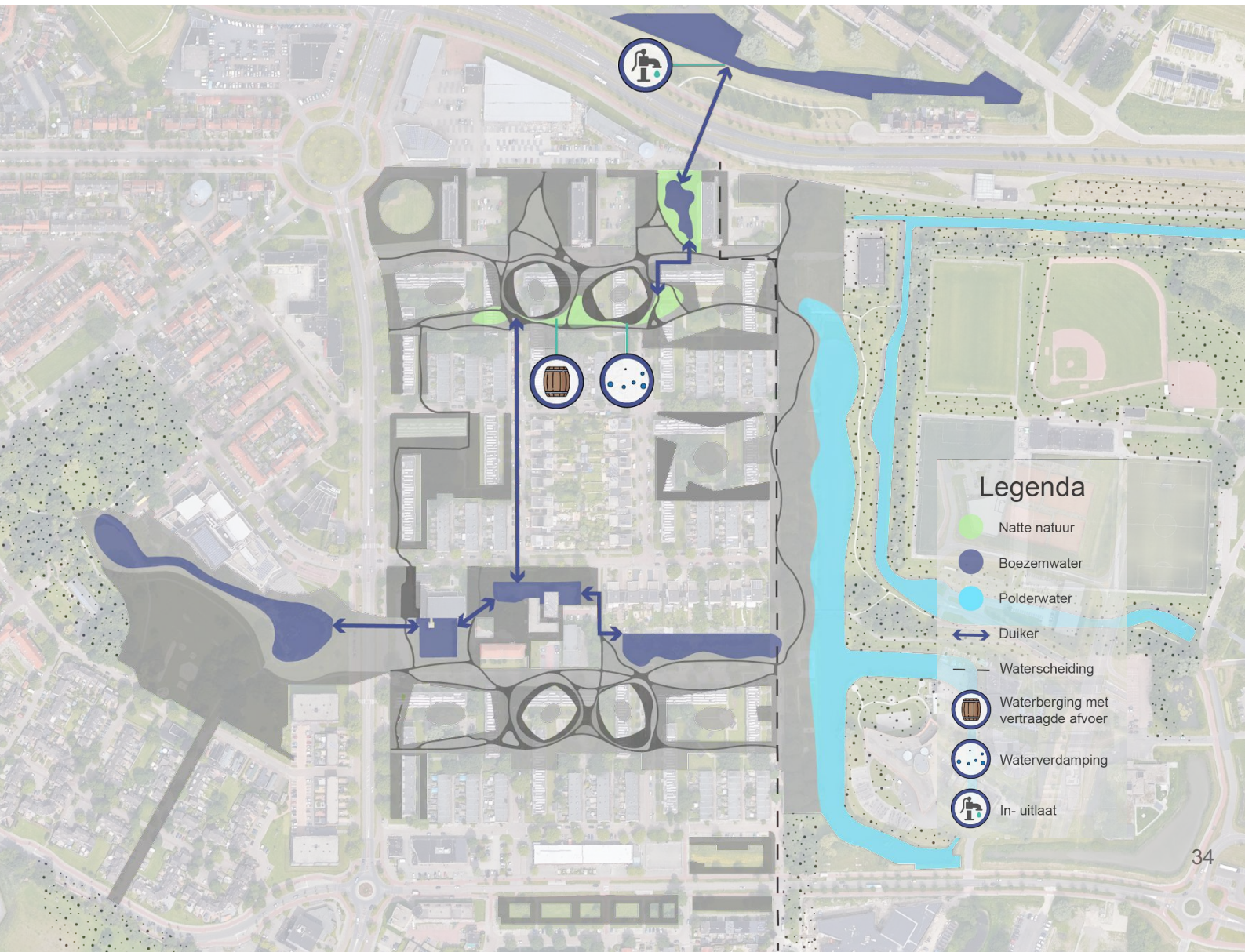
- Volgens de analyse met het groeiplaatsmodel is er nog ruimte voor meer bomen in het ontwerp. Indien mogelijk adviseren wij om meer bomen aan te planten dan de 123 die nu zijn voorzien.
- In Scenario 3 – *Nieuw ontwerp* zijn we uitgegaan van drie boomsoorten. We raden echter aan een veel grotere variatie aan bomen aan te planten. Een gevarieerd boombestand is beter voor de biodiversiteit, minder gevoelig voor ziekten, plagen en klimaatverandering.
- Voor nieuwe aanplant is het aan te raden een mix van snelle en langzame groeiers te planten. De snelle groeien leveren op de korte termijn de meeste baten. De trage groeiers geven juist op de lange termijn veel baten.
- Grote gezonde bomen leveren de meeste baten. Zorg daarom voor een goede groeiplaats. Niet alleen bij nieuwe aanplant maar als het mogelijk is ook bij bestaande bomen. Een boom die groeit levert het volgende jaar weer hogere baten dan dat jaar ervoor.

WATER

In de huidige situatie watert de wijk Heechterp zijn overschot aan hemelwater af op de lager gelegen polder van het Kalverdijkje. Met de transformatie van de woonwijk gaat dat veranderen. Vanwege klimaat-verandering wordt het steeds belangrijker hemelwater langer vast te houden in vijvers en natte natuur. Naast dat dit aantrekkelijke inrichtings-elementen zijn die uitnodigen tot verblijven, ontmoeten en spelen, zorgen deze namelijk voor verkoeling en ontlasten ze de afvoer. Voor Heechterp komt dit neer op het langer vasthouden van water op boezemniveau.

Er wordt ingezet op een systeem waarin de vijvers, bestaand en nieuw, en nieuw aan te leggen natte natuur met elkaar in verbinding staan via duikers. Aan de noordkant van de wijk komt een aansluiting op het boezemwater ten noorden van de Groningerstraatweg. De natte natuur werkt als vertraagde afvoer; eerst vindt er een deel verdamping plaats voordat het water afvoert naar de boezem. Aanvullend worden er regen-tonnen geplaatst, door bewoners te gebruiken voor hun eigen en/of gemeenschappelijke tuinen. De bestaande vijver aan de Beukenstraat wordt voor een deel voorzien van, zogenaamde, natuurlijke oevers. Deze werken bevorderlijk voor oeverbeplanting en maken de vijvers aantrekkelijker voor kikkers e.d.

THEMAKAART: WATERHUISHOUDING

REFERENTIEBEELDEN

- inzet van te rooien bomen als speelobjecten en zitelementen;
- natuurlijke oever met bloeiende kruidenmengsels

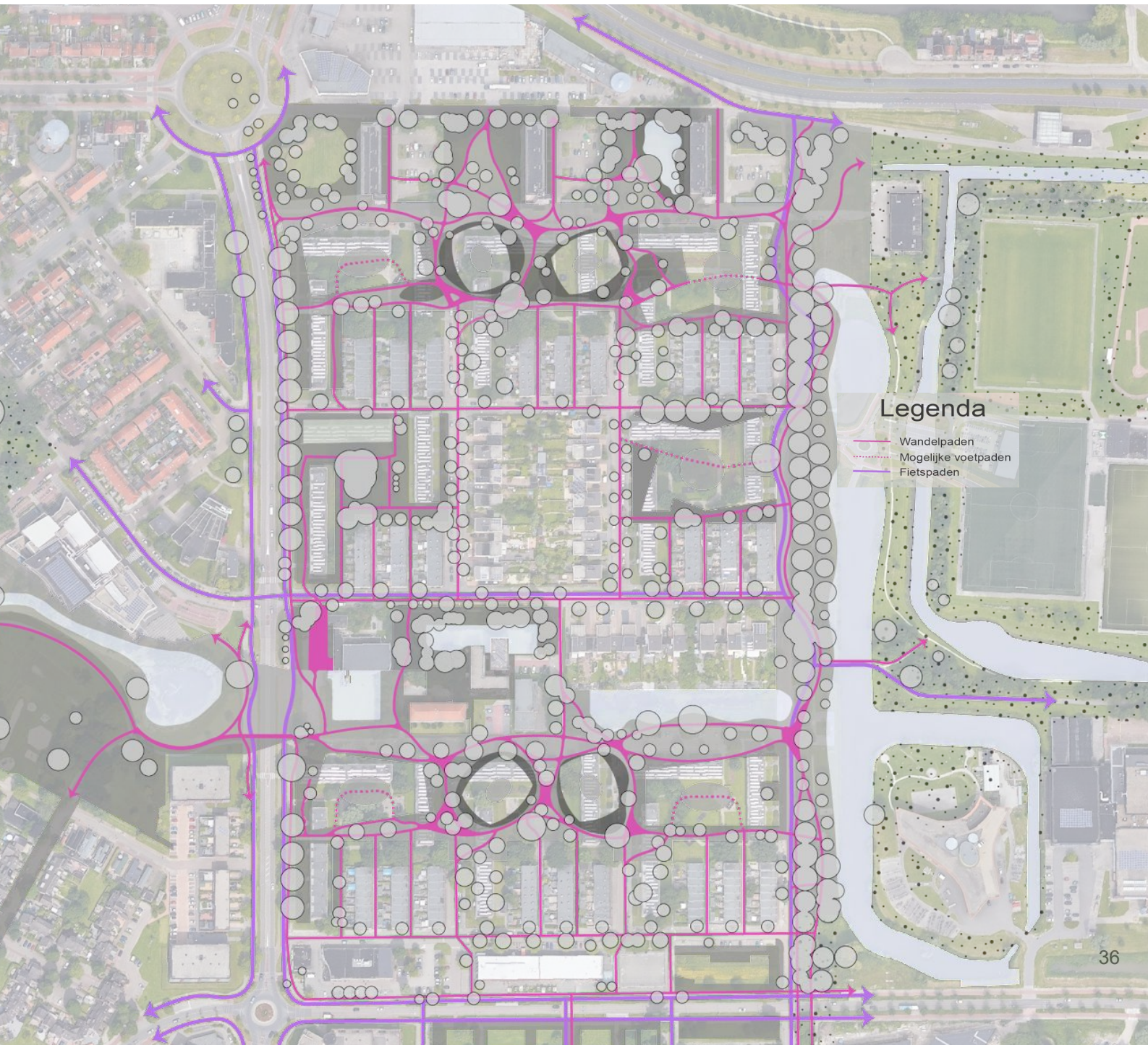

LANGZAAM VERKEER, SPELEN, BEWEGEN EN ONTMOETEN

Bij een toekomstgerichte woonbuurt hoort een buitenruimte die uitnodigt tot regelmatig buitenverblijf. Spelende kinderen, voetballende jongeren, buren die met elkaar de dag doornemen, vrienden die samen sporten of elkaar ontmoeten bij hun favoriete bankje, het zijn allemaal activiteiten die horen bij een fysiek en sociaal gezonde bevolking.

Het besluit om in het nieuwe Heechterp het primaat te leggen bij voetgangers en fietsers is de perfecte basis voor het creëren van veilige en aantrekkelijke buitenruimten. Met de aanleg van de parkzones, groene hofjes en binnenterreinen wordt die basis optimaal benut en ontstaat een diversiteit aan grote en kleinere verblijfsplekken voor spelen, bewegen en ontmoeten.

THEMAKAART: LANGZAAM VERKEER

De grootste barrière in de verbinding van Heechterp met zijn directe omgeving is de Archipelweg met zijn hoge verkeersdruk. Aansluitend op de parkzone tussen de Beukenstraat en de Kastanjestraat wordt de Archipelweg daarom opnieuw ingericht. Tussen de rijbanen wordt ruimte gemaakt voor groenstroken waarmee het groen van de parkzone doorgetrokken wordt tot aan het Dr. Zamenhofpark. De rechtlijnigheid van de weg wordt er onderbroken met een lichte slingerbeweging. Deze verbijzondering van dit weggedeelte heeft een vertragend effect op het autoverkeer en maakt de oversteek voor voetgangers en fietsers aantrekkelijk en veilig.

Bij de verdere uitwerking van de plannen kan een mogelijke optimalisering van de verbinding met Schieringen onderzocht worden. De groenstroken langs de Egelantierstraat en het sportveld naast de Wilgenflatlocatie kunnen daarbij worden ingezet.

THEMAKAART: SPELEN, BEWEGEN EN ONTMOETEN

IMPRESSIES

- de nieuwe parkzones bij de Beukenstraat (boven) en bij de Eikenstraat (onder), de nieuwe woongebouwen worden ingebed in het groen

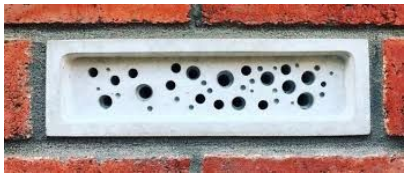

REFERENTIEBEELDEN

- gerooide boom ingezet als speelboom;
- combinatie baksteen - bijenhotel;
- voormalige voor- en achterdeuren hergebruikt als schutting;
- snoeihout/wilgentakken als inrichtingselement, perfecte schutplek voor vogels en insecten;
- avontuurlijk buitenspelen;
- wandelpad gemaakt van gras;
- stoeptegels hergebruikt als tuinmuur

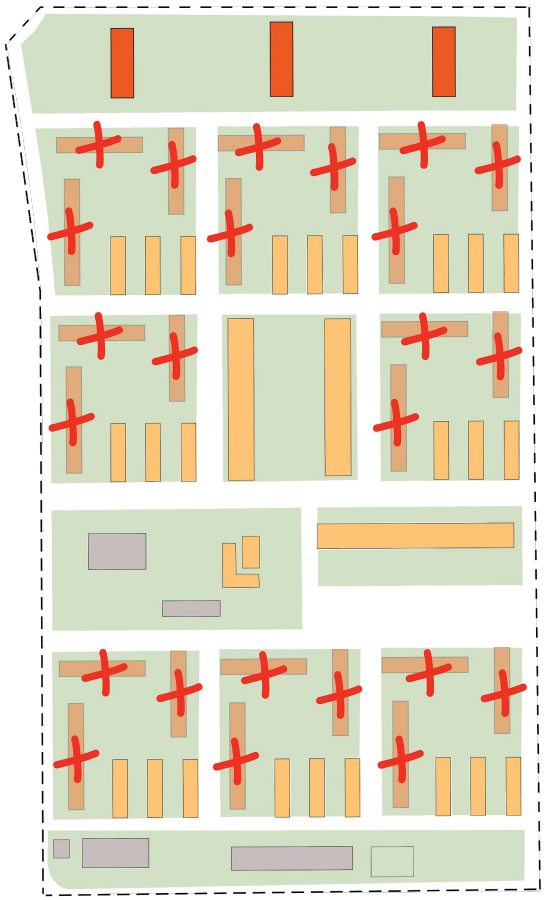

WOONPROGRAMMA

Met de uitvoering van het masterplan worden in totaal 610 nieuwe, zelfstandige wooneenheden gerealiseerd. Dat zijn er 35 meer dan er gesloopt worden. Het aantal woningen in de wijk neemt dus toe, maar vooral belangrijk is dat de variatie aan woningtypen toeneemt.

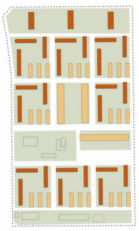
Voor elk woonveld is de verdeling van de typen A t/m G aangegeven. Bij die verdeling is zoveel mogelijk uitgegaan van combinaties van woning- typen per woonveld en van een passende locatie voor de grondgebonden eengezinswoningen (EGW) en de meergezinswoningen (MGW) in de wijk en binnen elk woonveld.

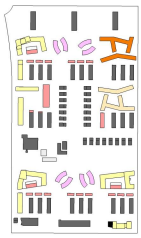

bestaande voorraad (exclusief 576 te slopen portiekflats)

type A	grondgebonden	onder lage aftopping	70m2	96
type B	grondgebonden	onder hoge aftopping	90m2	
type C	grondgebonden	boven aftopping en koop	110m2	140
type D	gestapeld	zonder lift onder lage aftopping	60 m2	
type E	gestapeld	met lift onder lage aftopping	75m2	247
type F	gestapeld	met lift onder hoge aftopping	85m2	
type G	gestapeld	met lift boven aftopping en koop	90m2	13
				496

	aantallen	aandeel koop	aandeel huur	aandeel grondgeb	aandeel gestapeld
bestaande woningvoorraad					
grondgebonden huur	96		9%	9%	
grondgebonden koop	140	13%		13%	
gestapeld huur	836		78%		78%
totaal	**1072**	**13%**	**87%**	**22%**	**78%**

	aantallen	koop	huur	grondgeb	gestapeld
voorbeeldverkaveling Masterplan (9 mrt 2021)					
grondgebonden huur	245		22%	22%	
grondgebonden koop	176	16%		16%	
gestapeld huur	607		55%		55%
gestapeld koop	78	7%			7%
totaal	**1106**	**23%**	**77%**	**38%**	**62%**

AUTOROUTES EN PARKEERPLAATSEN

Voetgangers en fietsers komen in het nieuwe Heechterp op de eerste plaats. Een aantal (delen van) de bestaande straten wordt daarom gewijzigd in langzaamverkeersroutes. De auto wordt minder dominant in de wijk en veel woningen komen aan een voetgangerspad in het groen te liggen, die overigens wel geschikt gemaakt worden voor calamiteitenverkeer. De woningen zijn met de auto bereikbaar via de autoroutes, de parkeerhoven en, waar nodig, via een voorrijdplek bij de entree van een woongebouw.

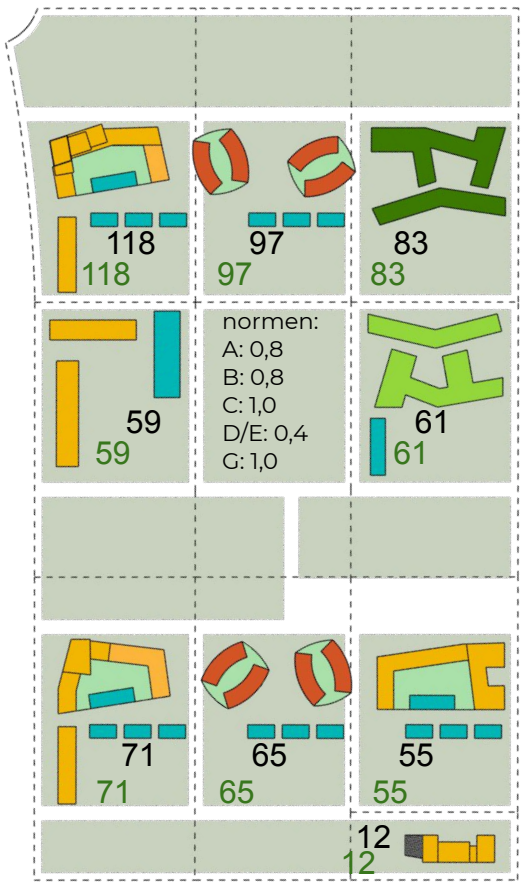
De parkeerstrategie is tweeledig: parkeren langs de autoroutes en parkeren in parkeerhoven. Het parkeeraanbod is gebaseerd op de parkeervraag per woonveld. Voor de aantallen parkeerplekken is uitgegaan van een parkeernorm passend bij de verschillende woningtypen.

autoroutes en parkeerplekken

aantallen parkeerplekken

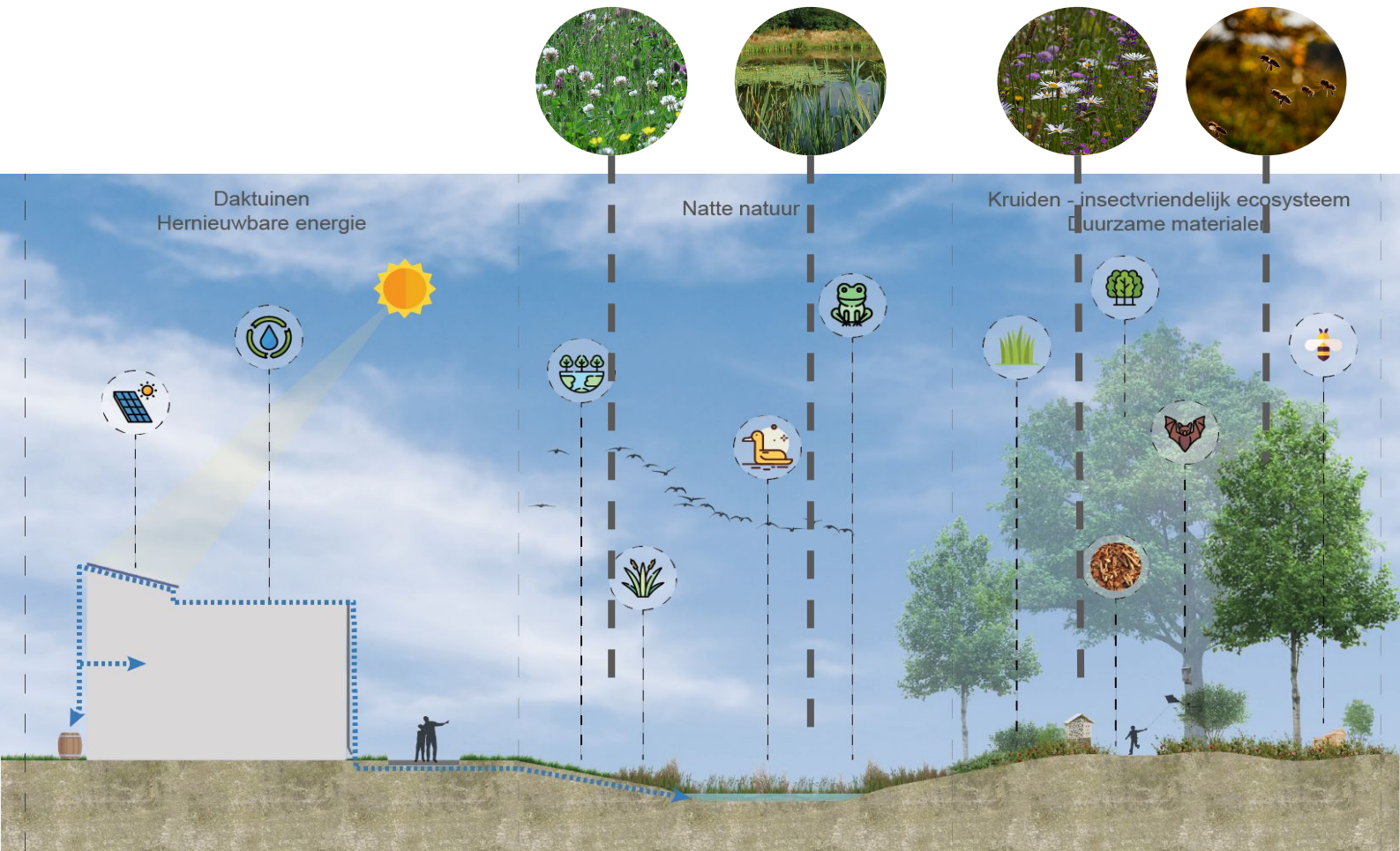
vraag: 621
aanbod: 621

DUURZAME ENERGIE

Voor het nieuwe Heechterp wordt sterk ingezet op duurzaamheid. Dat komt, onder andere, tot uitdrukking in de inbedding van woningen in de parkzones, het belang dat wordt gehecht aan aantrekkelijke en veilige voetgangers- en fietsroutes in combinatie met het terugdringen van het autoverkeer en de middelen die worden ingezet ter bevordering van de biodiversiteit.

In het huidige Heechterp is het aantal zonnepanelen op de portieketage-flats verrassend hoog en ook voor de nieuwe situatie wordt sterk ingezet op zonne-energie voor de levering van elektriciteit. Het systeem voor de levering van warmte moet nog worden bepaald. Een warmtenet vraagt de meeste ondergrondse ruimte vanwege de afmetingen van de benodigde aanvoer- en retourleidingen. Die ruimte is in principe beschikbaar, zoals aangegeven in de doorsneden op de pagina's 48 t/m 50.

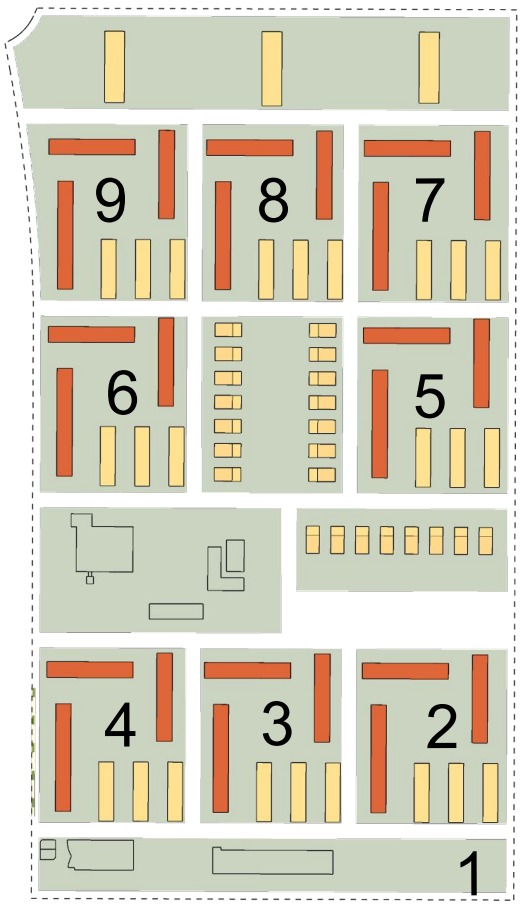

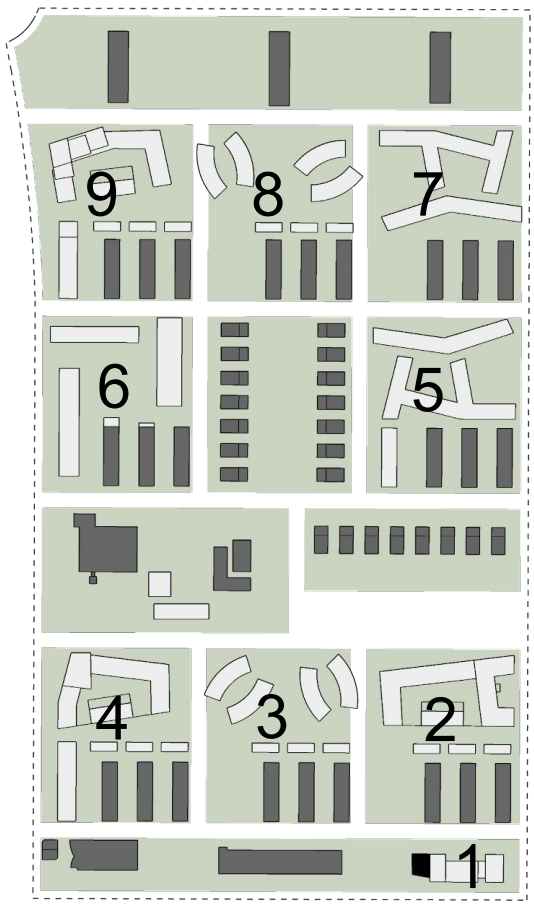
FASERING WOONVELDEN, CIVIELE WERKZAAMHEDEN EN AANPLANT BOMEN

De transformatie van het huidige naar het nieuwe Heechterp gaat de nodige jaren duren. Om het proces beheersbaar te houden en het voor de bewoners soepel te laten verlopen, wordt de sloop/nieuwbouw van de portieketagewoningen en de herinrichting van de openbare ruimte in fasen uitgevoerd.

Fase 1: de nieuwbouw op de locatie van de voormalige Wilgenflat.
De hier nieuw te bouwen woningen worden ingezet als wisselwoningen. Bewoners van de te slopen portieketageflats kunnen hier, tijdens de transformatie van hun woonveld, tijdelijk wonen tot het moment dat ze hun nieuwe woning kunnen betrekken. Zodoende kunnen, gedurende de opeenvolgende fasen, bewoners zoveel als mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving blijven wonen.

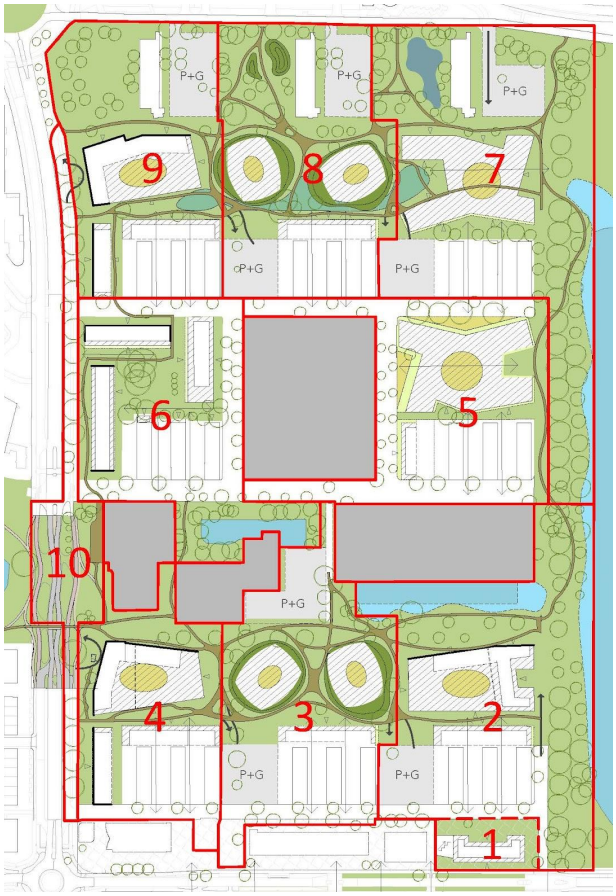
Fase 2 sluit ruimtelijk direct aan op fase 1. In de bouwstroom van materieel en materialen is dat de meest logische vervolgstap. Van daaruit schuift de bouwstroom door in westelijke richting. Gelijktijdig met de uitvoering van de bouwfasen 2 t/m 4 wordt de parkzone tussen Beukenstraat en Kastanjestraat aangelegd, inclusief de voetgangers- en fietspaden die daar deel van uitmaken. Na afronding van fase 4 is het zuidelijk deel van het plangebied, met alleen autoverkeer in de Wilgenstraat, volledig bereikbaar zonder dat er kruisverkeer ontstaat van bewoners met het bouwverkeer. Eenzelfde aanpak ligt ten grondslag aan de bepaling van de volgorde voor de fasen 5 t/m 9.

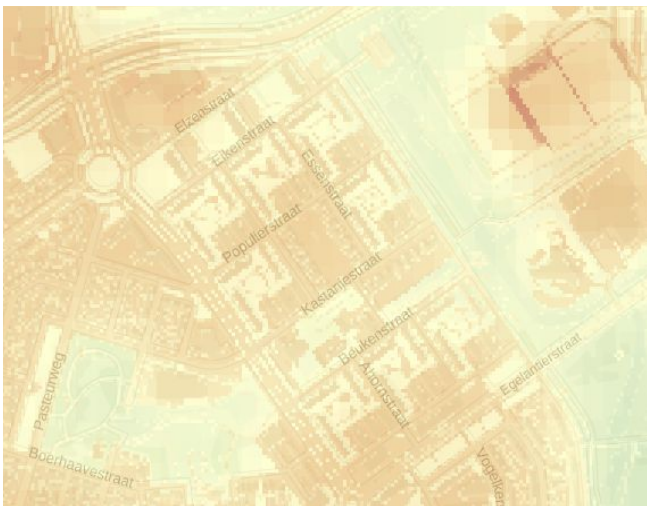

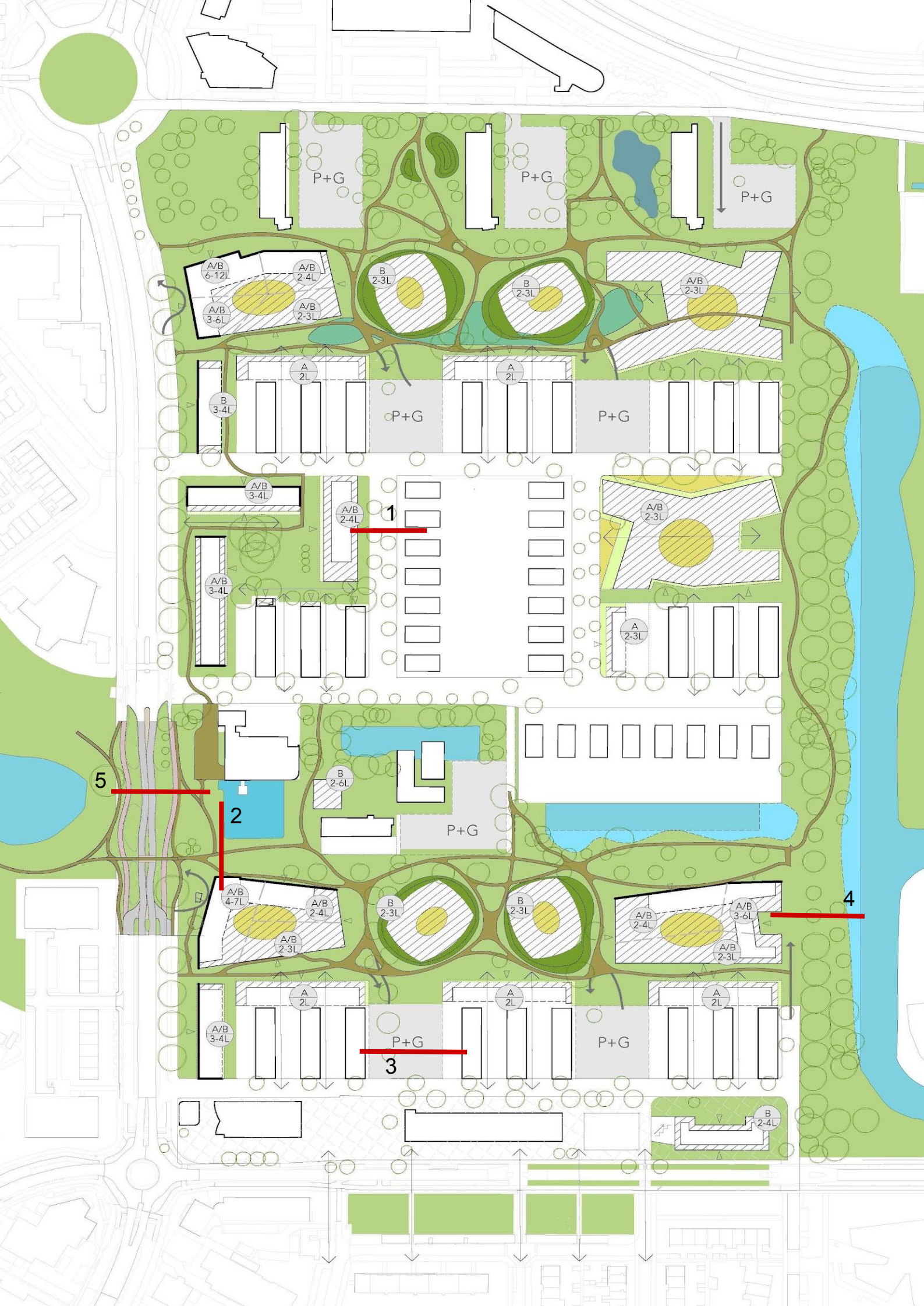
De fasering van de civiele werkzaamheden sluit logischerwijs aan op de bouwfasen. Ter afronding van de herinrichting van de openbare ruimte wordt de herinrichting van het betreffende deel van de Archipelweg uitgevoerd (fase 10).

De herinrichting van de groenvakken is gekoppeld aan de fasering van de woonvelden. Het merendeel van de bestaande bomen blijft gehandhaafd. Maar de noodzaak om een aantal bomen te rooien en groenvakken om te vormen gaat toch een tijdelijk dip opleveren in het tegengaan van hittestress en de opname van CO_2 en fijnstof. Om deze dip zo klein mogelijk te houden, worden ook de te rooien bomen in fasen gekapt en wordt elke bouwfase afgerond met de aanplant van nieuwe bomen in het betreffende woonveld. Tegen de tijd dat de laatste bouwfase uitgevoerd wordt, zijn de nieuwe bomen van het eerst gerealiseerde woonveld inmiddels uitgegroeid tot jong volwassen exemplaren.

Hittestresskaart Heechterp (BOOT)

P+G
P+G
P+G
A/B 6-12L
A/B 2-4L
A/B 3-6L
A/B 2-3L
B 2-3L
B 2-3L
A/B 2-3L
A 2L
A 2L
B 3-4L
P+G
P+G
A/B 3-4L
A/B 2-4L
1
A/B 2-3L
A/B 3-4L
A 2-3L
5
2
B 2-6L
P+G
A/B 4-7L
A/B 2-4L
A/B 2-3L
B 2-3L
B 2-3L
A/B 2-4L
A/B 3-6L
A/B 2-3L
4
A 2L
A 2L
A 2L
A/B 3-4L
P+G
P+G
3
B 2-4L

Legenda

- Huidig water
- Nieuw water
- Nat groen
- Openbaar groen
- Collectief groen
- Voortuin
- Parkeren
- Langzaam verkeer
- Loopverbinding
- Harde rooilijn
- Zachte rooilijn
- Achtergevel

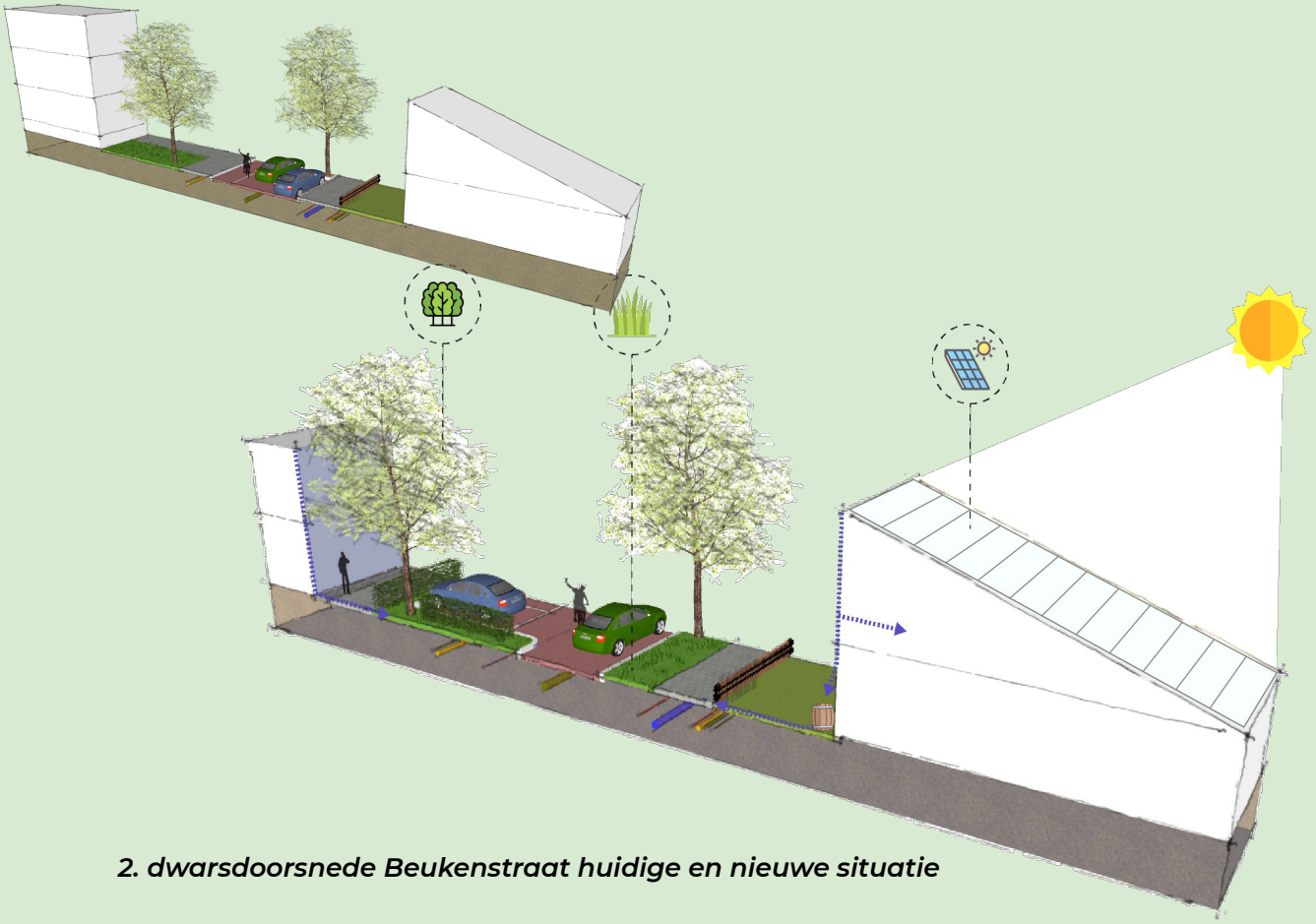
P+G	Parkeren icm groen
38	Parkeeropgave
A/B	grondgebonden/appartementen

H K B collectief voor
stedenbouw & landschapontwerp

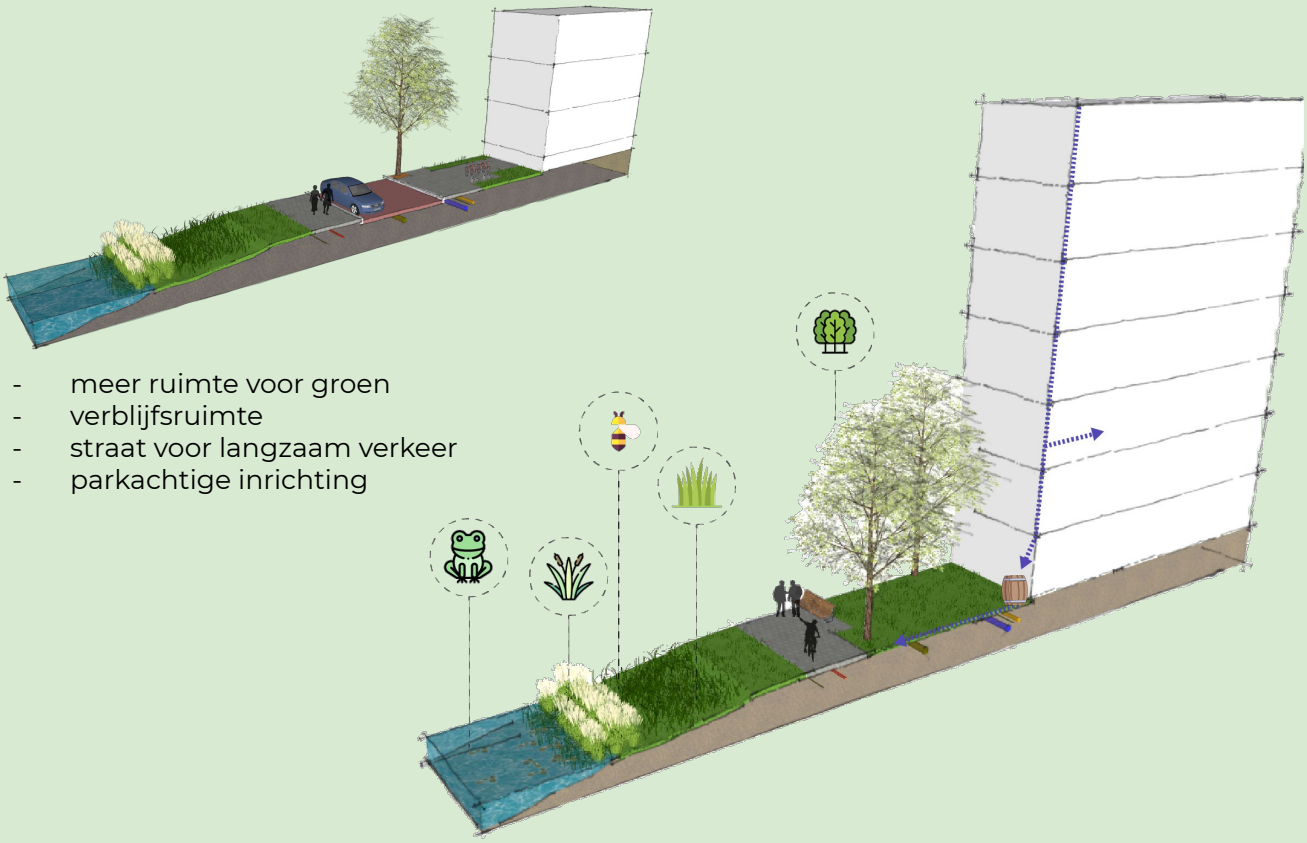
RANDVOORWAARDENKAART

DWARSDOORSNEDEN

1. dwarsdoorsnede Hazelaarstraat huidige en nieuwe situatie
NB: zie de randvoorwaardenkaart voor de posities van de doorsneden

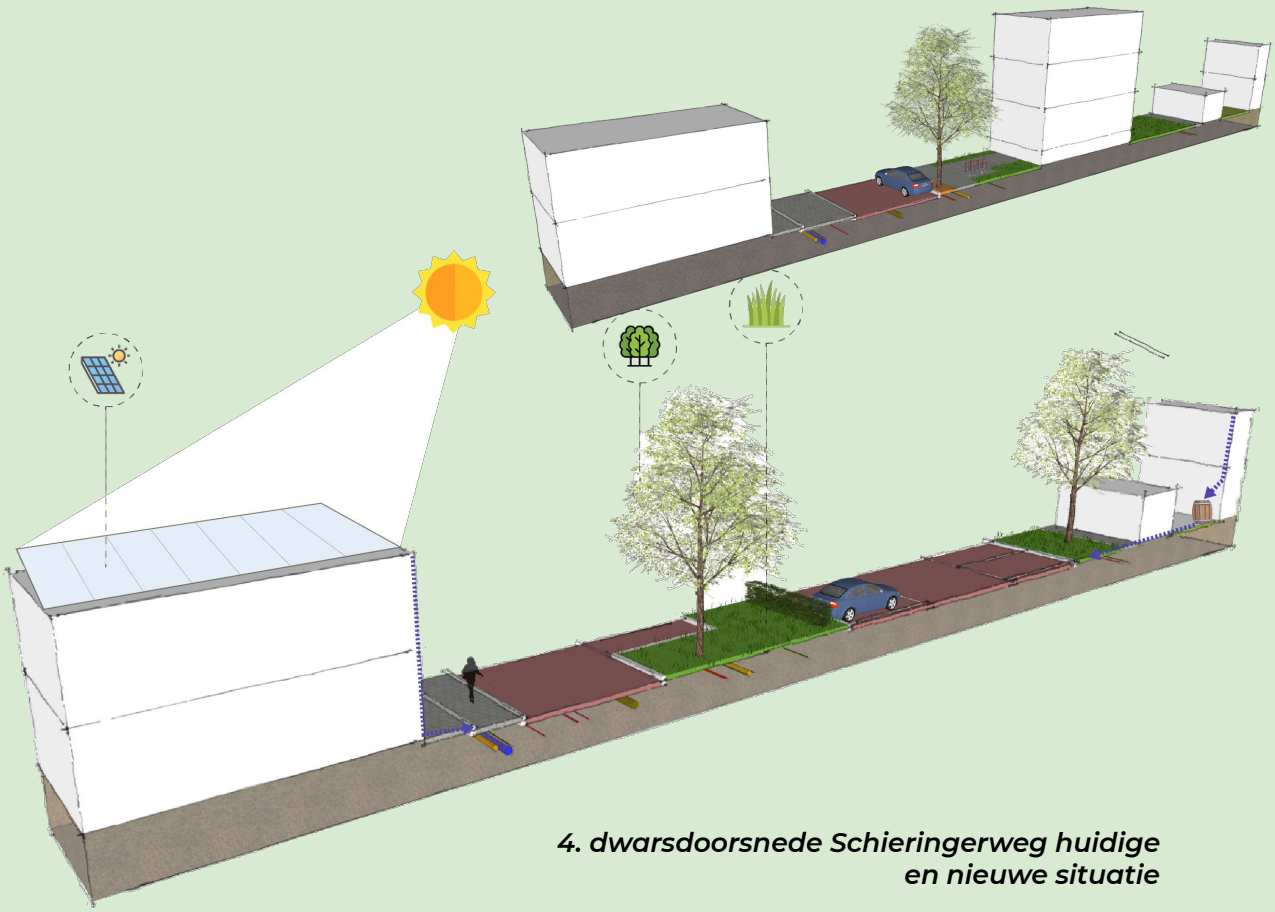
2. dwarsdoorsnede Beukenstraat huidige en nieuwe situatie

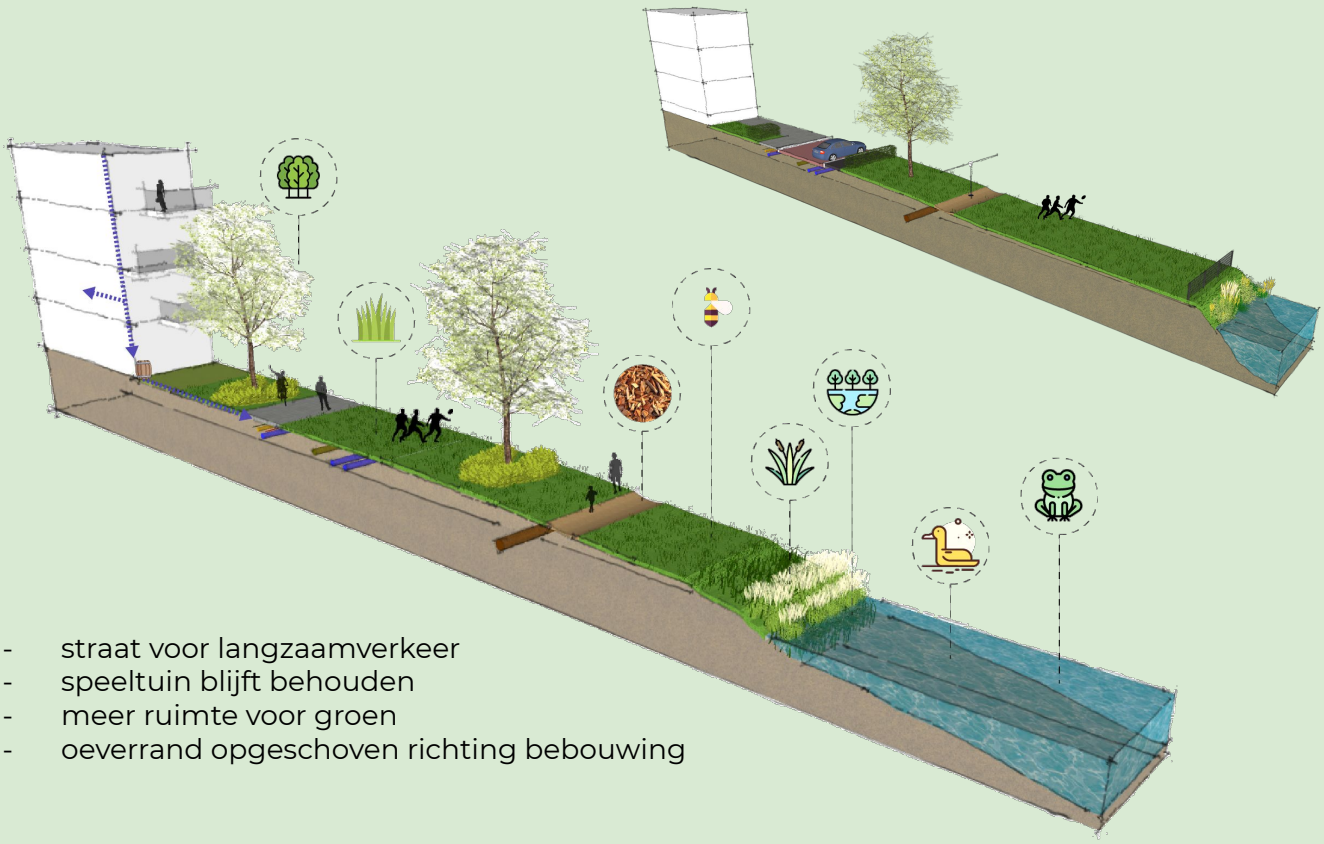
- meer ruimte voor groen
- verblijfsruimte
- straat voor langzaam verkeer
- parkachtige inrichting

DWARSDOORSNEDEN

3. dwarsdoorsnede Ahornstraat huidige en nieuwe situatie

4. dwarsdoorsnede Schieringerweg huidige en nieuwe situatie

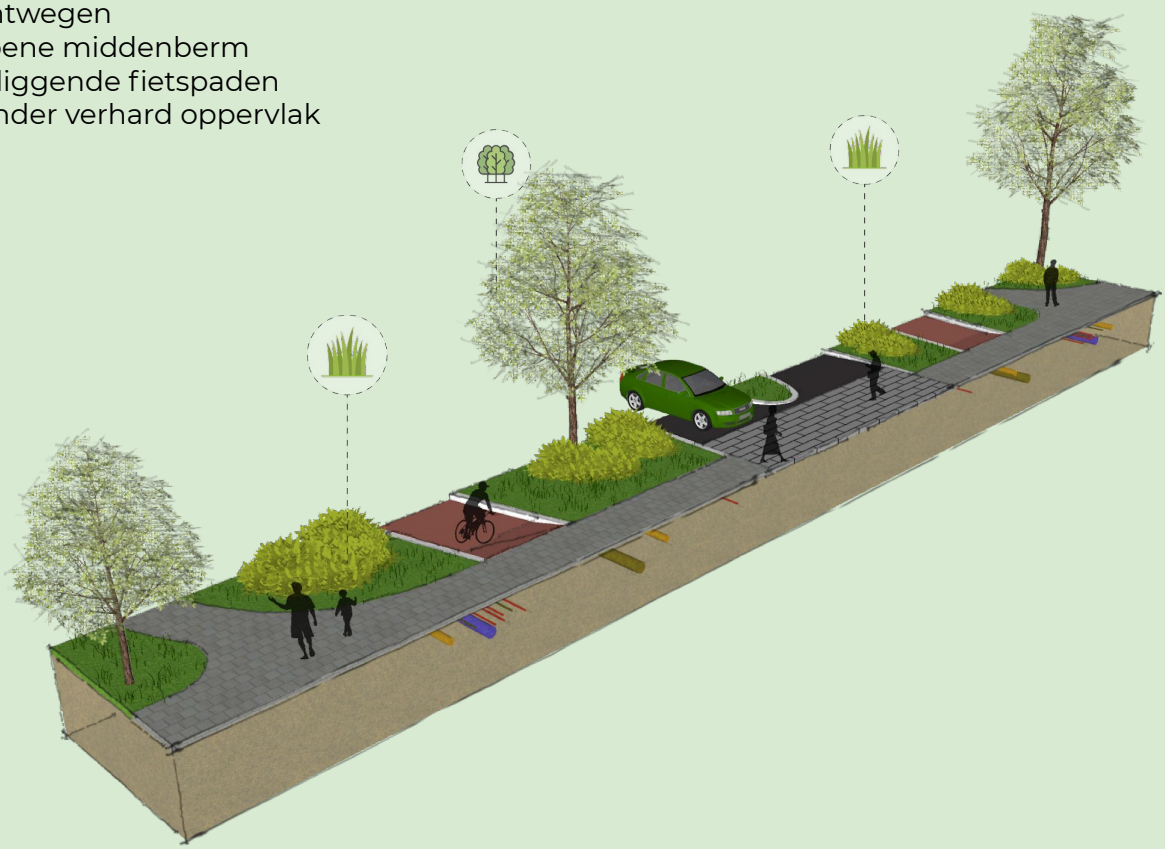
- straat voor langzaamverkeer
- speeltuin blijft behouden
- meer ruimte voor groen
- oeverrand opgeschoven richting bebouwing

DWARSDOORSNEDEN EN IMPRESSIE

5. dwarsdoorsnede Archipelweg huidige en nieuwe situatie

- hoofdrijbanen op huidige positie ventwegen
- groene middenberm
- vrijliggende fietspaden
- minder verhard oppervlak

impressie woonveld 2: toegang tot de hof

HOOGBOUW

De rotonde bij het Vrijheidsplein, grenzend aan de noordwestelijke hoek van de wijk Heechterp, is een van de entrees tot de stad Leeuwarden. De entreefunctie kan extra worden gemarkeerd door op deze plek hoogbouw te plaatsen. Tegelijkertijd kan, met deze hoogbouw als ankerpunt, het nieuwe Heechterp worden gemarkeerd.

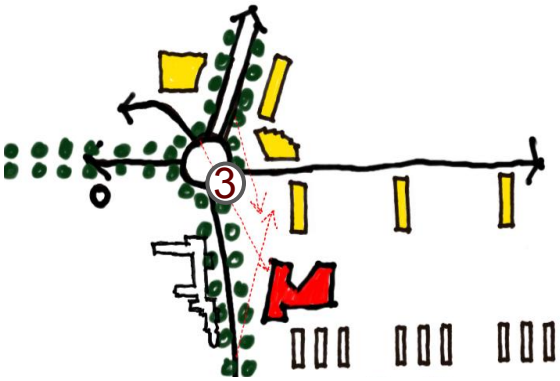
Voor de bepaling van een passende hoogte voor dit ankerpunt zijn de bestaande locaties met hoogbouw langs de ring (2e binnenring rond het centrum van Leeuwarden) bestudeerd. Deze studie heeft geleid tot de bepaling van een maximale hoogte is van 12 bouwlagen/36 meter.

impressie zicht vanaf Vrijheidsplein

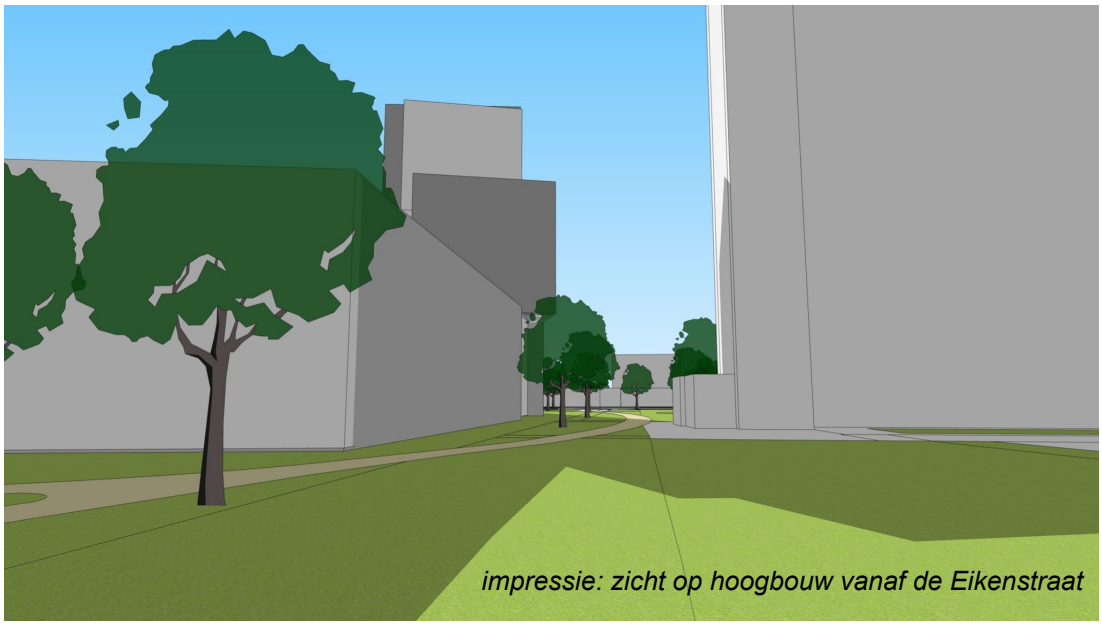
bestaande situatie Vrijheidsplein

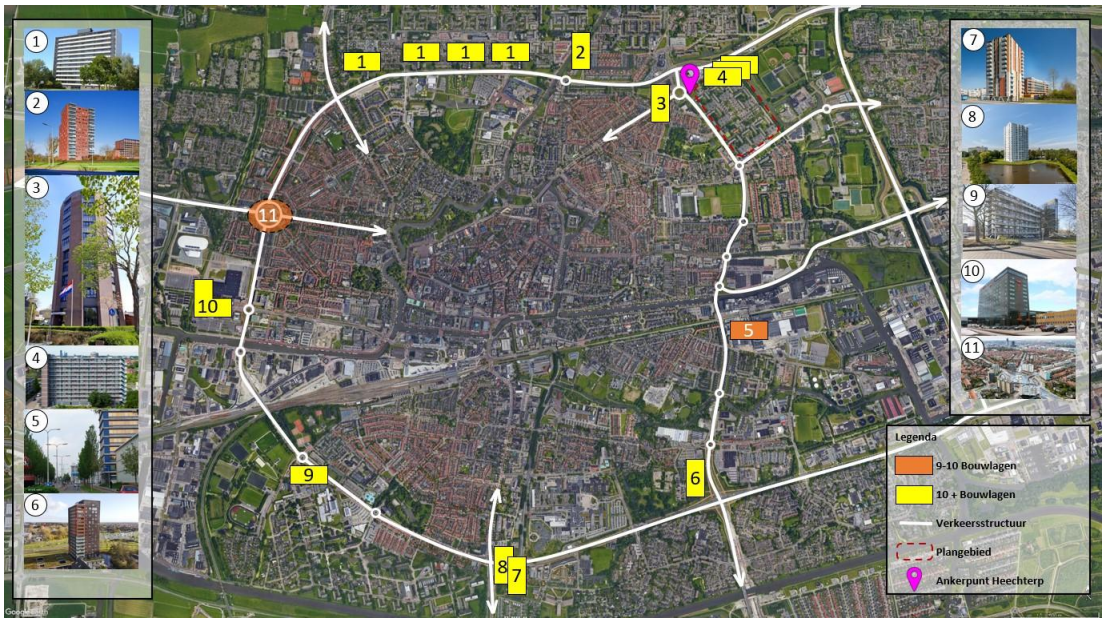

bestaande situatie Eikenstraat

bestaande hoogbouw aan 2e binnenring

leefgalerijen voor verblijf en ontmoeting

autovrije parkverbinding tussen Zamenhofpark en Kalverdijkje

aanplant van drachtbomen voor koppeling met bijenlint

Wilgenflat-locatie: gebouw en sport als schakel met Schieringen

bebouwing met een menselijke maat

aanleg natuurvriendelijke oevers

nieuwe speel-, sport- en ontmoetingsplekken

veel voordeuren aan de hoven en de straten

functieverandering van het groen, groen om in te spelen, sporten en te ontmoeten

autovrije, speelstraten en wandelrondjes

prettig thuiskomen: goed vormgegeven overgangen tussen woningen en openbare ruimte

aanleg regentuinen

collectieve ruimtes voor ontmoeten in de ankerpunten

ander beheer, kruidenmengsels i.p.v. gemaaid gras

versterken van de Heemtuin

hergebruik van materialen

4. REFLECTIE

‘Ik zit ‘s zomers graag voor de deur buiten met bewoners. Stoelen en tafels worden dan naar buiten gesleept. Graag bij de woningen tuintjes of balkons creëren die uitkijken op de speeltuintjes. Misschien een grote speeltuin in het midden van de wijk voor de saamhorigheid en er moet meer aandacht komen voor de verkeersveiligheid’ (uitspraak bewoner).

De Toekomstvisie Heechterp is het fundament voor de nieuwe wijk Heechterp. Het Masterplan Heechterp Vernieuwt bouwt voort op dat fundament met de, in de voorafgaande hoofdstukken beschreven bewonersparticipatie, conceptvorming en masterplanthema’s als bouwstenen. Met dit hoofdstuk Reflectie geven we een beknopt overzicht van de verwerking van de ambities uit de Toekomstvisie Heechterp in het Masterplan Heechterp Vernieuwt

NB: citaten in kleur p. 54 verwijzen naar:

een veerkrachtige buurt
een ongedeelde buurt
een duurzame buurt
een verbonden buurt

REFLECTIE

• **een veerkrachtige buurt** waar mensen elkaar kennen en op elkaar kunnen bouwen.
Met de grotere variatie aan woningtypen biedt het masterplan kansen voor een wooncarrière in de wijk. Bewoners kunnen binnen de eigen wijk doorstromen, naar gelang hun levensfase. Ze kunnen er dus langer blijven wonen en langdurige relaties opbouwen met hun woonomgeving en hun buren.

• **een ongedeelde buurt** voor verschillende typen mensen en een divers woningaanbod
Met het masterplan wordt variatie binnen en tussen de onderlinge woonvelden gecreëerd. Variatie in woonsferen, in woningtypologieën en in prijsklassen. Er is veel te kiezen.

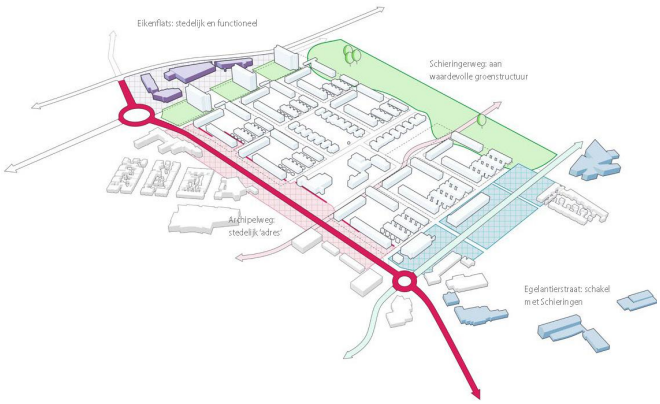
De 576 identieke portieketagewoningen worden gesloopt. Daarvoor in de plaats worden de volgende woningtypen nieuw gebouwd:
- rijwoning met eigen achtertuin
- huur en koop / kleiner en groter
- rijwoning aan collectief groen
- huur en koop / kleiner en groter
- portieketagewoning
- huur
- appartement op begane grond met terras of tuintje
- huur
- appartement met balkon
- huur en koop / kleiner en groter

Met de randvoorwaardenkaart zijn in het masterplan de ruimtelijke richtlijnen bepaald en wel zodanig dat er zowel sturing is bij de toekomstige uitwerking als ook flexibiliteit in de situering en de mix van woningtypen. De ruimtelijke richtlijnen sturen op variatie per woonveld en spelen in op een locatiespecifieke uitwerking.

• **een duurzame buurt**
Het masterplan zet voetgangers en fietsers op de eerste plaats, autoverkeer wordt juist beperkt. Een groot aantal aan veilige en groene wandel- en fietsroutes maakt het aantrekkelijk in de eigen woonomgeving te verblijven. Met de aanpak van groen en water wordt ingezet op klimaatbestendigheid en biodiversiteit.
○ aansluiting op hernieuwbare energiebronnen.

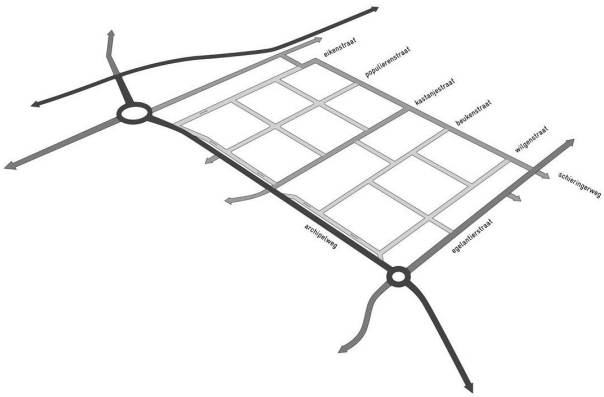
• **een verbonden buurt** sociaal verbonden en verbonden met de omgeving
Met de parkzones wordt ruimte gecreëerd voor ontmoetingen en het buiten verblijven. De verbindingen voor voetgangers en fietsers met de omgeving worden ermee verbeterd. De nieuwe bebouwing langs de buitenranden bestaat uit een aantal ankerpunten die de wijk herkenbaar maken en het gevoel van verbondenheid met de eigen woonomgeving vergroten.

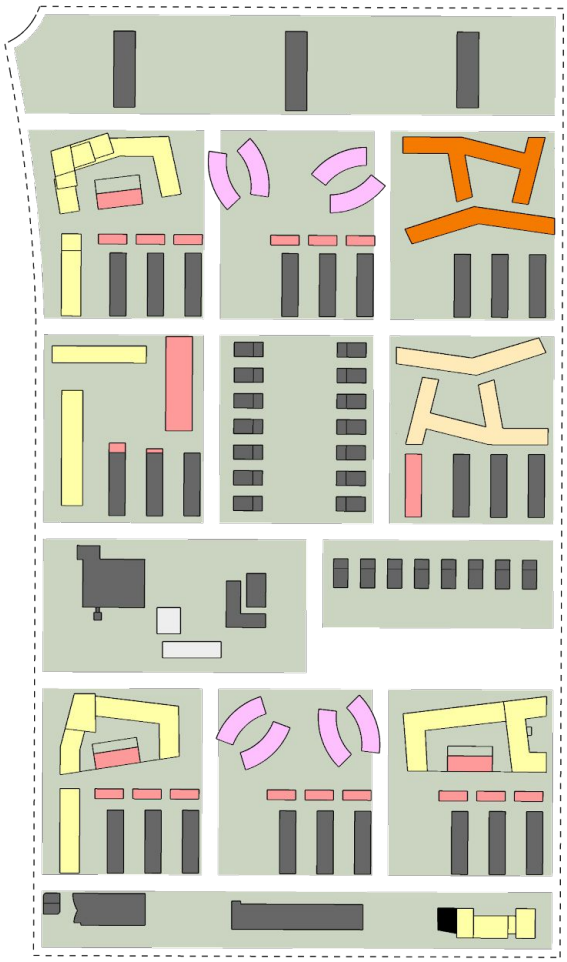
- **de randen zijn divers van aard**
  - aanleiding voor onderscheidende plekken en woonmilieus: stedelijk of integratie met groen
  - met randen verbinding met omgeving versterken

- **helder stratenpatroon > behouden**

primair richten op voetgangers en fietsers en het ov bereikbaar: de structuur blijft behouden, maar sommige straten transformeren naar langzaamverkeerroutes

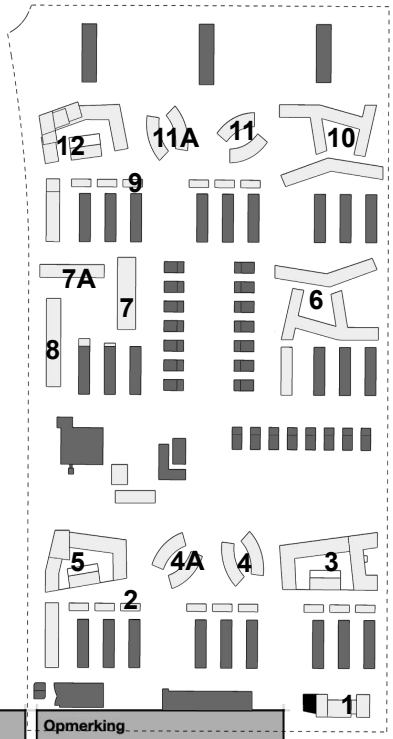

BIJLAGEN

PROGRAMMATABEL
INVENTARISATIE BESTAANDE BOMEN
BOMENBALANS PER WOONVELD
RAPPORTAGE COBRA GROENINZICHT
Verbeek J., 2021, Ecosysteemdiensten Gebiedsontwikkeling Heechterp
Cobra Groeninzicht Vianen

PROGRAMMATABEL

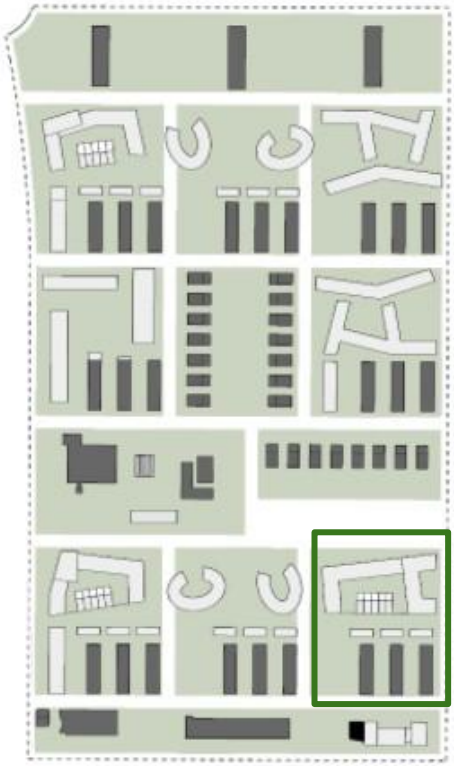

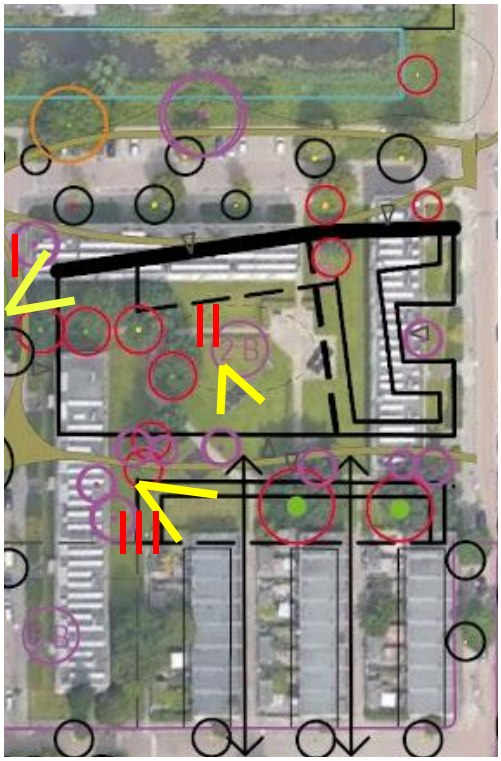
Locaties	Concept MP		Programma Elkien	A	B	C	D	E	G	Opmerking
Nr	Type	Omschrijving	Opmerking	115	40	40	40	265	75	
1	E	mgw 75m2GO						29		
2	A	egw 70m2GO	9 blokjes a 3 woningen	27						
3	E	mgw 75m2GO	3 lgn Beukenstr					36		
	E	mgw 75m2GO	4 lgn Schieringerweg					22		
	A	egw 70m2GO	Evt. A of C	7						
4	G	mgw 90m2GO	7 wo/lg, 3 lgn						21	
4A	G	mgw 90m2GO	6 wo/lg, 3 lgn						18	
5	E	mgw 75m2GO	Archipel 2 lagen op A					12		
	E	mgw 75m2GO	Archipel 4 lgn					12		
	E	mgw 75m2GO	Beukenstr. 3 lgn					6		
	D	mgw 60m2GO	Beukenstr. 3 lgn				24			
	E	mgw 75m2GO	Toren 7 lgn					26		
	A	egw 70m2GO	Evt. A of C	16						
6	C	egw 110m2GO	Evt. A			36				
	A	egw 70m2GO		7						
7	A	egw 70m2GO		20						Rug-aan-rug woningen
7A	E	mgw 75m2GO						28		
8	E	mgw 75m2GO						32		
9	A	egw 70m2GO	3 blokjes a 3 woningen	18						
10	B	egw 90m2GO	evt. A		40					
11	G	mgw 90m2GO	7 wo/lg, 3 lgn						21	
11A	G	mgw 90m2GO	6 wo/lg, 3 lgn						18	
12	E	mgw 75m2GO	Archipel 2 lgn op D					14		
	E	mgw 75m2GO	Archipel 4 lgn					12		
	E	mgw 75m2GO	Eikenstraat 3 lgn					25		
	E	mgw 75m2GO	Toren Vrijheidsplein 12 lgn					61		
	D	mgw 60m2GO	Archipel				8			
	A	egw 70m2GO	Evt. A of C	14						
			Totalen	**109**	**40**	**36**	**32**	**315**	**78**	
	Overschot/tekort programma:		**Verschil**	**-6**	**0**	**-4**	**-8**	**50**	**3**	**35**
	Totaal gebouwde woningen:									**610**

INVENTARISATIE BOMEN

Bestaande situatie.
Zie de hierna volgende pagina's voor de bomenbalans per woonveld.

Woonveld 2

bomenbalans	
totaal aantal	542
te rooien in deze fase	12
te verplanten	1
herplant	20
totaal aantal	550

handhaven

rooien

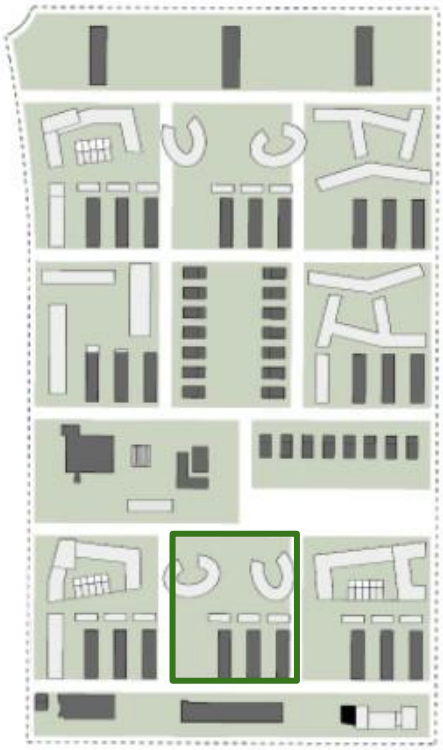
verplanten

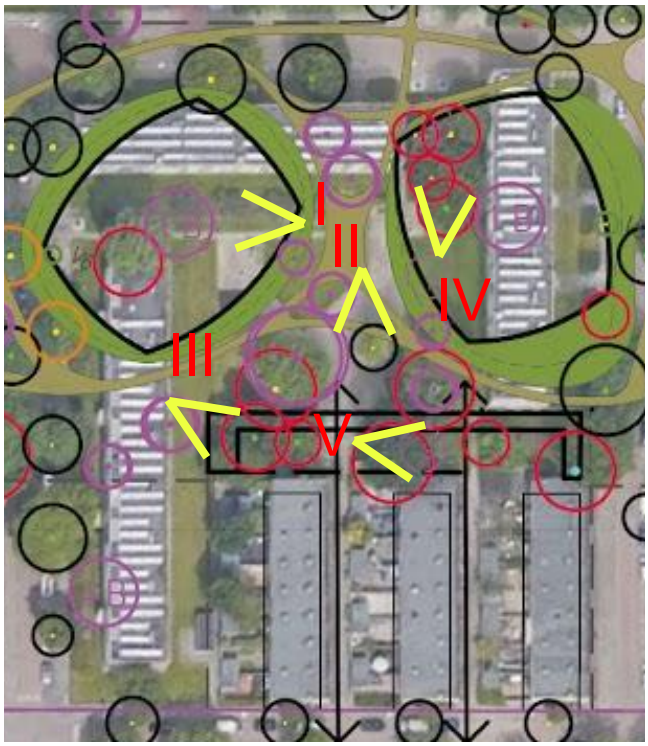
herplant

Woonveld 3

bomenbalans

totaal aantal	550
te rooien in deze fase	13
te verplanten	0
herplant	26
totaal bomen	563

Handhaven

Rooien

Verplanten

Herplant

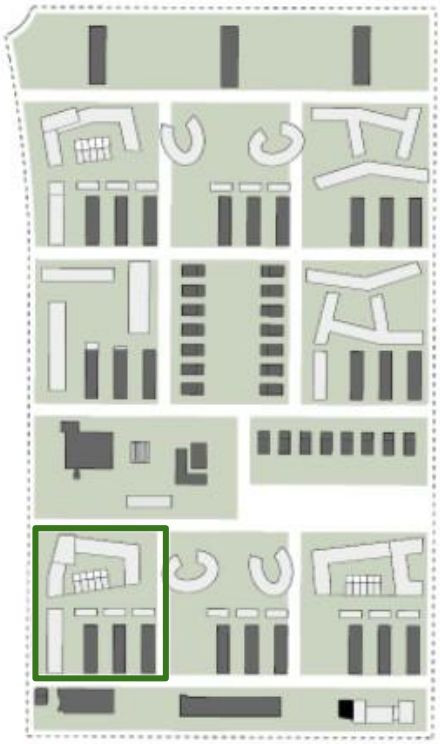

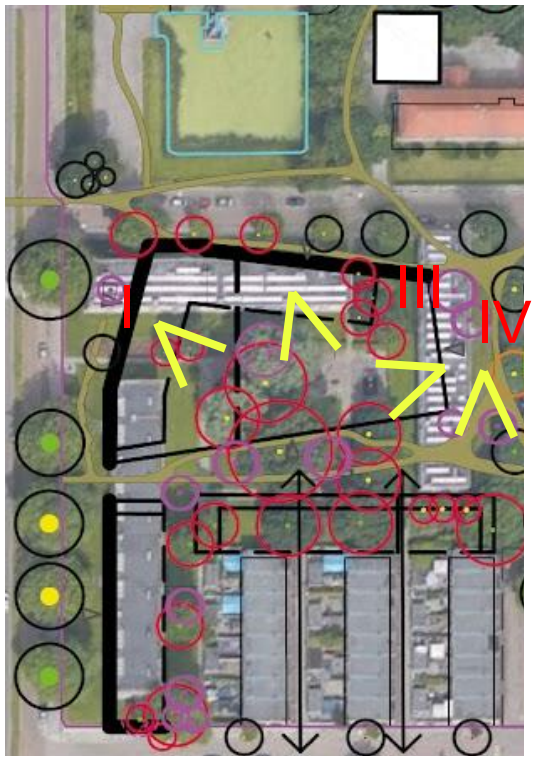

Woonveld 4

bomenbalans	
totaal Aantal	563
te rooien in deze fase	20
(0 waardevol)	
te verplanten	0
herplant	14
totaal bomen	557

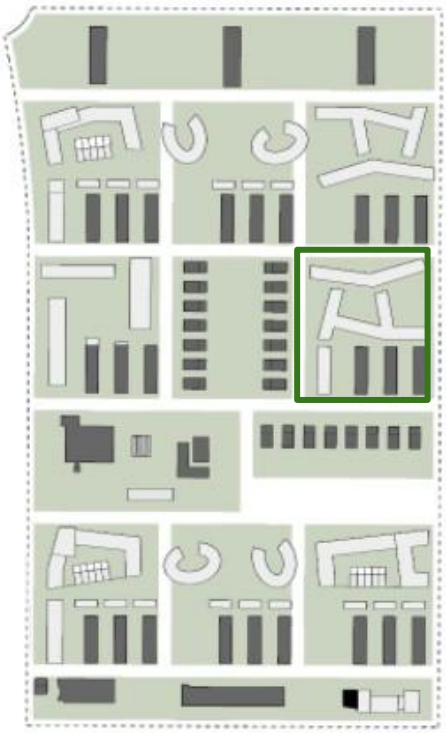
- Handhaven
- Rooien
- Verplanten
- Herplant

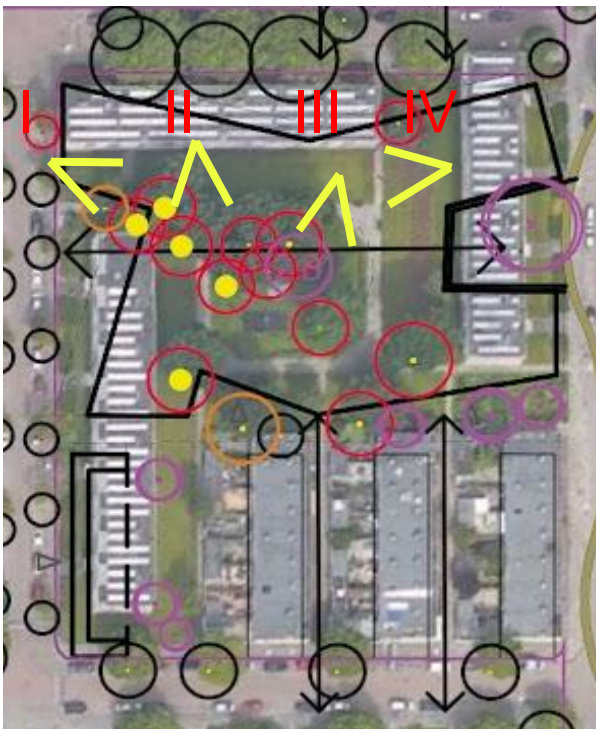

Woonveld 5

bomenbalans	
totaal aantal	557
te rooien in deze fase	13
te verplanten	2
herplant	10
totaal bomen	554

Handhaven

Rooien

Verplanten

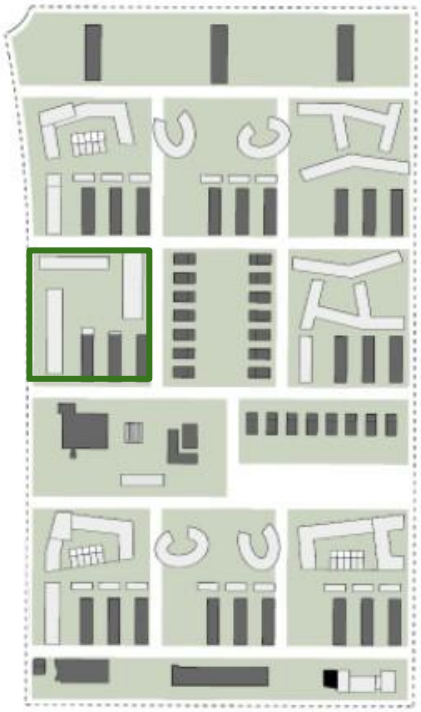
Herplant

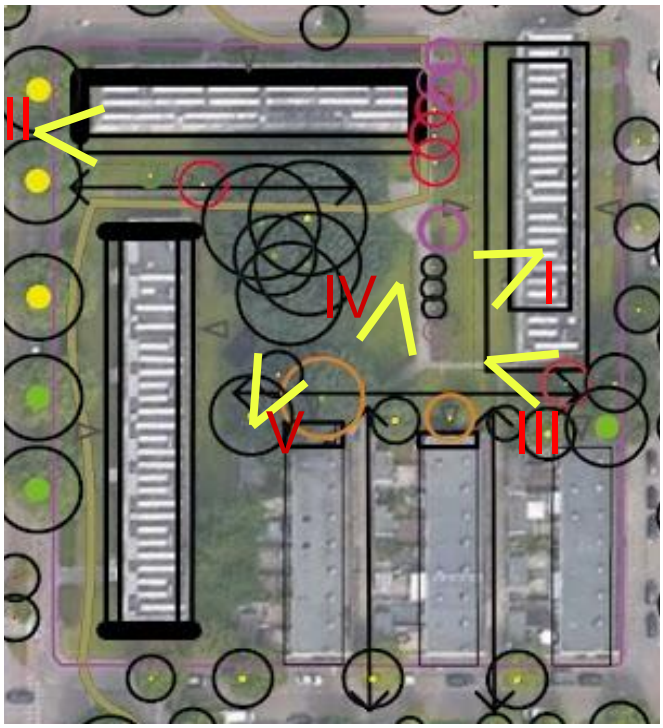

Woonveld 6

bomenbalans	
totaal aantal	554
te rooien in deze fase	5
te verplanten	1
herplant	4
totaal bomen	553

- Handhaven
- Rooien
- Verplanten
- Herplant

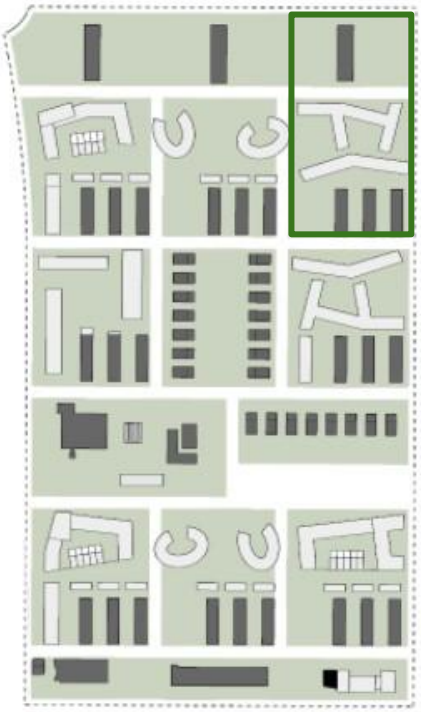

Woonveld 7

bomenbalans	
totaal Aantal	553
te rooien in deze fase	16
te verplanten	4
herplant	20
totaal bomen	557

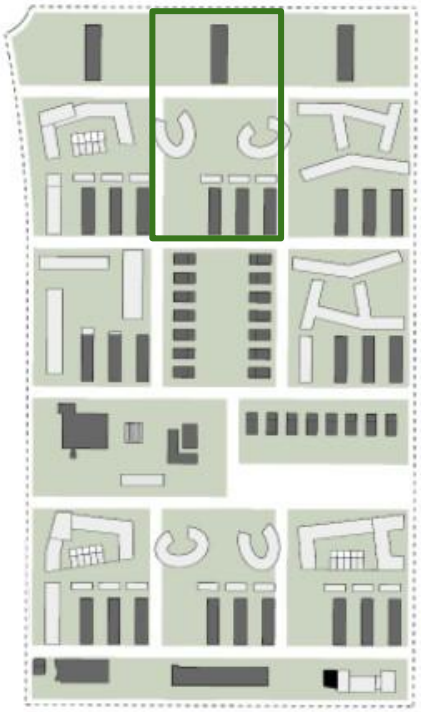
- Handhaven
- Rooien
- Verplanten
- Herplant

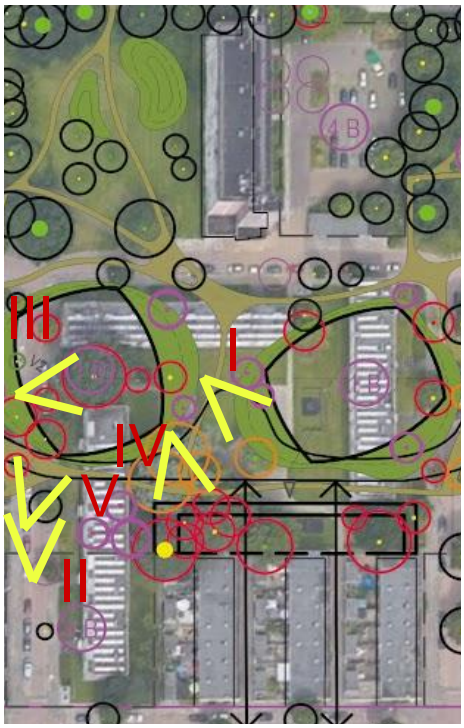

Woonveld 8

bomenbalans	
totaal aantal	557
te rooien in deze fase	21
(1 waardevol)	
te verplanten	4
herplant	21
totaal bomen	557

- Handhaven
- Rooien
- Verplanten
- Herplant

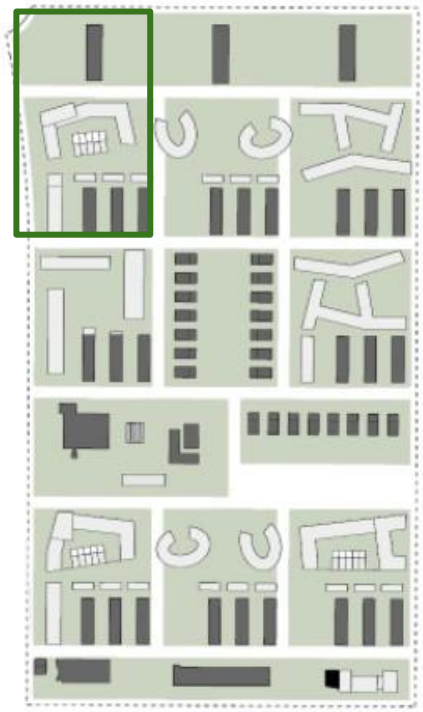

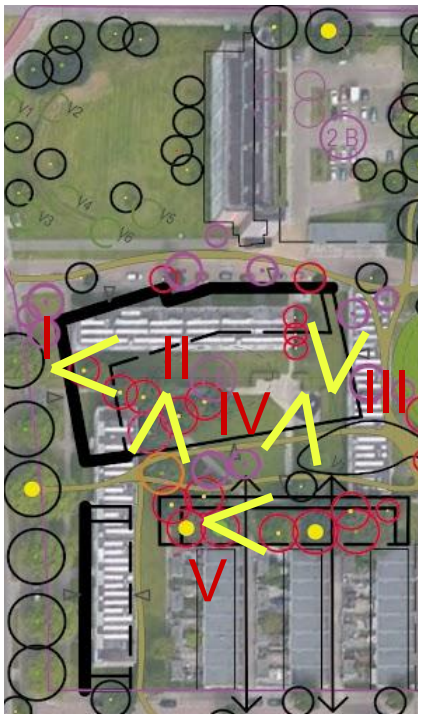

Woonveld 9

bomenbalans	
totaal aantal	557
te rooien in deze fase	20
te verplanten	1
herplant	16
totaal bomen	554

- Handhaven
- Rooien
- Verplanten
- Herplant

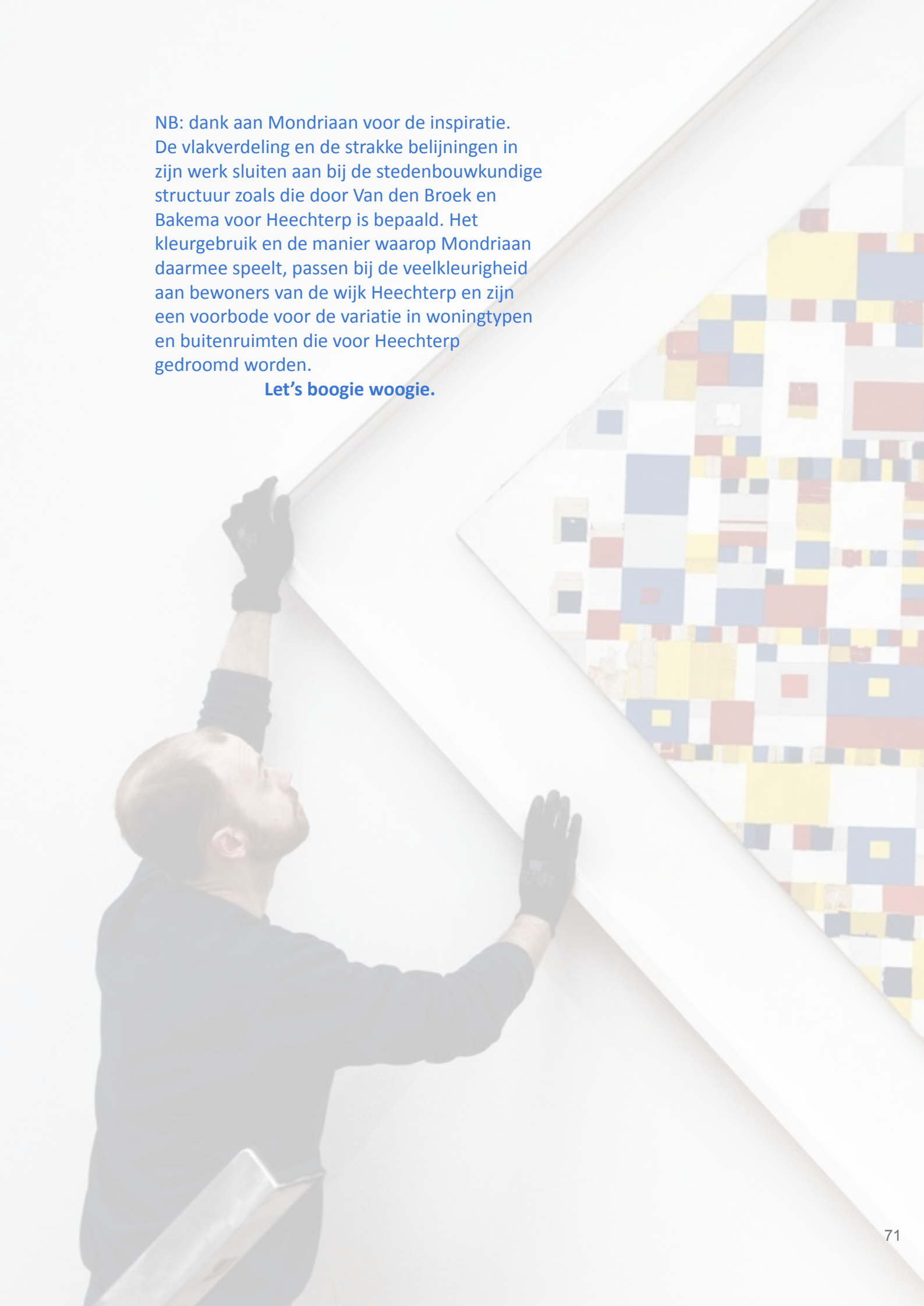

BIJLAGE: RAPPORTAGE COBRA GROENINZICHT

de definitieve versie wordt hier opgenomen

NB: dank aan Mondriaan voor de inspiratie. De vlakverdeling en de strakke belijningen in zijn werk sluiten aan bij de stedenbouwkundige structuur zoals die door Van den Broek en Bakema voor Heechterp is bepaald. Het kleurgebruik en de manier waarop Mondriaan daarmee speelt, passen bij de veelkleurigheid aan bewoners van de wijk Heechterp en zijn een voorbode voor de variatie in woningtypen en buitenruimten die voor Heechterp gedroomd worden.

Let's boogie woogie.

Colofon

Bewoners van Heechterp
Contactgroep Heechterp
Wijkpanel Heechterp-Schieringen
Wijkbedrijf Heechterp-Schieringen
Nieuw Elan

Gemeente Leeuwarden:
Hein, Feiko, Martijn, Jos, Katja, Arjan, Freerk, Evelyn, Nico, Waël, Irene

Elkien:
Peter, Arnoud, Reind, Aafke, Natalie, Amber, Arend

HKB Stedenbouwkundigen:
Sacha, Jeroen, Tim, Robert, Anne, Anna, Olivier, Bo, Teide, Wesley, Suzy

Syntera:
Jeroen, Tim

Alles uit deze presentatie mag worden gekopieerd en gepubliceerd mits de bron HKB Collectief voor stedenbouw & landschapsontwerp wordt vermeld.

Gemeente Leeuwarden

H K B collectief voor stedenbouw & landschapontwerp

elkien

Heechterp Vernieuwt

Samen maken we Heechterp

Participatie proces met bewoners in Heechterp

Omdat Heechterp jullie thuis is, is het belangrijk dat jullie wensen en ideeën zoveel mogelijk worden gehoord. En dat gaan we met elkaar doen.

Samen met jullie, de bewoners van Heechterp, gemeente Leeuwarden en Elkien bouwen we aan de droom voor een nieuw Heechterp. Stedenbouwkundig HKB helpt ons daarbij.

Om deze reden hebben we de afgelopen maanden een participatieproces opgezet, waarin bewoners met ons mee konden denken over de wijkvernieuwing van Heechterp. Tijdens verschillende activiteiten konden bewoners, digitaal of fysiek, met ons meedenken, bouwen, praten en tekenen aan nieuw Heechterp.

We spraken met jong en oud over de toekomst van de wijk en werkten in thema’s aan onderdelen van de wijkvernieuwing.

In dit magazine zie je hoe dat eruit zag en welke ideeën en wensen wij hebben meegenomen naar het masterplan voor de wijk.

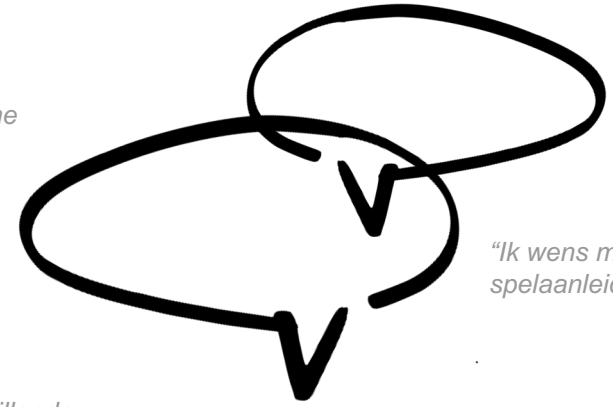

Inspirerende quote’s en belangrijke opmerkingen uit de gesprekken met bewoners, omwonenden en betrokkenen die we meenemen in de vernieuwing van de wijk.

“De portiekflats zijn prima maar er ontbreekt een lift. Dit vooral met kleine kinderen, buggy’s en boodschappen. Appartementen met 3 slaapkamers zijn ideaal voor gezinnen. Ik hoop dat er bij de nieuwbouw ook aan gezinnen gedacht wordt, er wonen hier veel gezinnen.”

“Ik zit zomers graag voor de deur buiten met bewoners. Stoelen en tafels worden dan naar buiten gesleept. Graag bij de woningen tuintjes of balkons creëren die uitkijken op de speeltuintjes. Misschien een grote speeltuin in het midden van de wijk voor de saamhorigheid. Er moet meer aandacht komen voor de verkeersveiligheid in de wijk. Er wordt hard gereden en de oversteekplaatsen naar de scholen zijn niet veilig.”

“Maak leuke fietsroutes in de wijk. Om de ontmoeting te stimuleren graag een warme bakker of slager toevoegen in de wijk! Hopelijk komt de negatieve bijsmaak van Heechterp te vervallen na de wijkvernieuwing. Graag op 1 manier vuil ophalen, nu containers en ondergrondse containers. Ook is er nu onnodig veel vrachtverkeer in de wijk”

“Ik wens meer sport en spelaanleiding in de wijk”

“Meer opties om te kunnen werken in de wijk. Leuk aan de wijk was dat er vroeger veel gezinnen hier woonden. Stellen zijn socialer gericht dan mensen die alleen wonen. Betrek zoveel mogelijk mensen en stimuleer gemixt wonen”

“Creëer plekken waar verschillende leeftijdsgroepen elkaar kunnen ontmoeten. Er is in de wijk veel behoefte aan ruimte voor kleine ondernemers centraal in de wijk. Hoger en lager inkomen mengen in de wijk. Zo ontstaat er diversiteit en worden de sociaal zwakkere uitgedaagd.”

“Oubollige speeltoestellen en misschien meer per leeftijd een speelgelegenheid creëren. Meer bankjes in de wijk om elkaar te ontmoeten. Ook graag voor de woningen/portiekflats. Misschien meer plaatsen op een plek waar pubers graag bij elkaar komen. Meer aantrekkelijke zaken voor verschillende culturen in het wijkcentrum organiseren. Muziek bijvoorbeeld. Zou mooi zijn wanneer er een openluchttheater in de wijk komt.”

“Wens voor meer wandelpaden in de wijk. De pleintjes zijn nu teveel afgesloten. Heechterp mag een meer open karakter krijgen. Ik ben trots op de multiculturele wijk. Graag behouden en wijkcentrum stimuleren de activiteiten voort te zetten. “

“Ik voel me hier veilig. Ik zou het fijn vinden om meer plekken te hebben voor spontane ontmoetingen.”

“We willen de groene wijk behouden. De trottoirs zijn toe aan verbetering. Wij wandelen namelijk graag veel en voor hardlopen en wandelen moeten de wijk wel veilig blijven.”

Opgehaald uit de wijk

Er is veel gepraat, gebouwd, gedroomd en nagedacht met de bewoners over de nieuwe wijk. Wat nemen we daarvan mee naar de nieuwe wijk en hoe doen we dat ? We selecteerden jullie reacties en vertaalden ze als volgt naar het uiteindelijke masterplan.

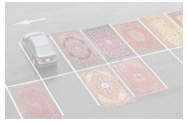
ONTMOETEN

VEILIG

ONTMOETEN
Wat waren de bevindingen over ontmoeten in de wijk?
“Ik zou het fijn vinden om meer plekken te hebben voor spontane ontmoetingen”.

Hoe vertalen we dit naar het masterplan
Er komen meerdere ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.

VEILIG
Wat waren de bevindingen over veiligheid in de wijk?
“Wij wandelen namelijk graag veel en voor hardlopen en wandelen moeten de wijk wel veilig blijven.”

Hoe vertalen we dit naar het masterplan
We creëren een veilige oversteekplaats bij de Archipelweg ter hoogte van het Zamenhofpark. Zo zorgen we er voor dat Heechterp veilig wordt voor jong en oud.

Opgehaald uit de wijk

Er is veel gepraat, gebouwd, gedroomd en nagedacht met de bewoners over de nieuwe wijk. Wat nemen we daarvan mee naar de nieuwe wijk en hoe doen we dat? We selecteerden jullie reacties en vertaalden ze als volgt naar het uiteindelijke masterplan.

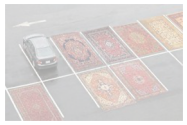
GEMIXT WONEN

SPELEN

GEMIXT WONEN

Wat waren de bevindingen over gemixt wonen in de wijk?

“Hoger en lager inkomen mengen in de wijk. Zo ontstaat er diversiteit en worden de sociaal zwakkere uitgedaagd.”

Hoe vertalen we dit naar het masterplan

Door een gemixt woningaanbod trekt de wijk verschillende doelgroepen aan. Huur- en koopwoningen worden verspreid door de wijk. Langs de Archipelweg maken we een stedelijke rand waar hoogbouw komt te staan.

SPELEN

Wat waren de bevindingen over veiligheid in de wijk?

“Oubollige speeltoestellen en misschien meer per leeftijd een speelgelegenheid creëren.”

Hoe vertalen we dit naar het masterplan

Er komen sport- en spel locaties in de wijk voor veilig spelen en bewegen voor verschillende doelgroepen.

Opgehaald uit de wijk

Er is veel gepraat, gebouwd, gedroomd en nagedacht met de bewoners over de nieuwe wijk. Wat nemen we daarvan mee naar de nieuwe wijk en hoe doen we dat ? We selecteerden jullie reacties en vertaalden ze als volgt naar het uiteindelijke masterplan.

BEWEGEN

JONG EN OUD

BEWEGEN

Wat waren de bevindingen over bewegen in de wijk?

“Ik wens meer sport en spelaanleiding in de wijk”

Hoe vertalen we dit naar het masterplan

De openbare ruimte krijgt een parkachtige inrichting. Het groen wordt versterkt, er wordt meer ingezet op een betere kwaliteit van de groeninrichting.

JONG EN OUD

Wat waren de bevindingen over veiligheid in de wijk?

“Creëer plekken waar verschillende leeftijdsgroepen elkaar kunnen ontmoeten.”

Hoe vertalen we dit naar het masterplan

Er komen diverse ontmoetingsplekken waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten.

Opgehaald uit de wijk

Er is veel gepraat, gebouwd, gedroomd en nagedacht met de bewoners over de nieuwe wijk. Wat nemen we daarvan mee naar de nieuwe wijk en hoe doen we dat? We selecteerden jullie reacties en vertaalden ze als volgt naar het uiteindelijke masterplan.

PARKEREN EN VERKEER

DIVERS

PARKEREN EN VERKEER
Wat waren de bevindingen over parkeren en verkeer in de wijk?

Hoe vertalen we dit naar het masterplan

DIVERS
Wat waren de bevindingen over diversiteit in de wijk?

“Ik ben trots op de multiculturele wijk. Graag behouden.“

Hoe vertalen we dit naar het masterplan

Heechterp gaat verschillende doelgroepen aantrekken. Door een gemixt woningaanbod trekt de wijk verschillnde doelgroepen aan.

Geselecteerde referentiebeelden door bewoners

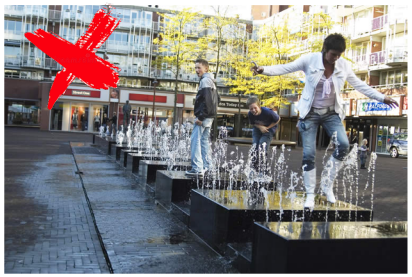
De sociale wijk

✓ Ideeën waar we mee verder kunnen
✗ Ideeën die we niet passend vinden

Input: →

- Maak ruimte voor lokale ondernemers.
- Bouwstijlen die passen bij verschillende culturen.
- Maak leuke en veilige oversteekplaatsen voor kinderen en ouderen.
- Ontmoetingsplekken toevoegen.
- Interactie tussen jong en oud.
- Heechterp veilig en leuk maken voor kinderen.
- Hoog en laag inkomen in de wijk mengen, geen gouden rand.
- Hofjes moeten een open karakter krijgen.
- Heechterp moet multicultureel blijven.
- Geen hoogbouw langs Archipelweg in verband met schaduwwerking.

Output:

- Dit wordt meegenomen in het proces.
- De Archipelweg krijgt een betere oversteekplaats ter hoogte van het Zamenhof-park.
- Er komen meerdere ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.
- Er komen speelplekken in de nieuwe wijk.
- Door een gemixt woningaanbod trekt de wijk verschillende doelgroepen aan. Huur- en koopwoningen worden verspreid door de wijk.
- De hofjes komen in een andere vorm terug die beter aansluit bij de omgeving.
- Heechterp gaat verschillende doelgroepen aantrekken.
- We zetten langs de Archipelweg in op een stedelijke rand, waar hoogbouw aan staat. We houden rekening met schaduwwerking.

Geselecteerde referentiebeelden door bewoners

✓ Ideeën waar we mee verder kunnen
✗ Ideeën die we niet passend vinden

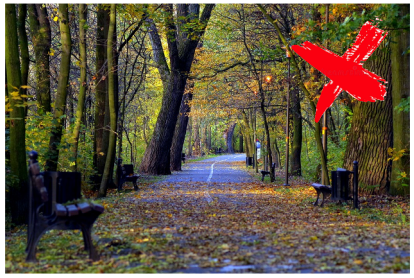

De groene wijk

Input: → Output:

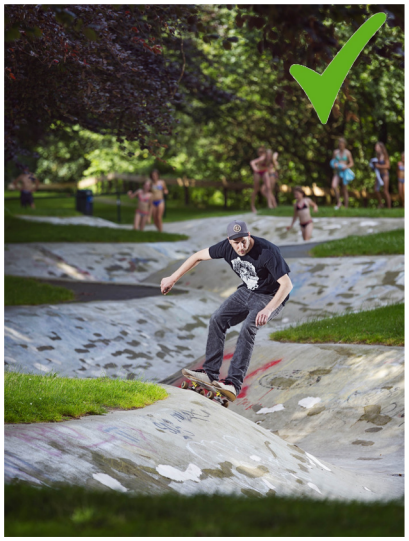
- Wens voor natuurlijke inrichting. → Er zal ruimte komen voor natuurlijke elementen.
- Organisch ontwerp in de openbare ruimte (niet te strak / rechtlijnig). → De openbare ruimte krijgt een parkachtige inrichting.
- De openbare ruimte moet een vrolijke en uitnodigende uitstraling krijgen. → De openbare ruimte wordt ingericht op kwaliteit.
- Natuurlijke sport en spel- aanleiding. → Er komen sport- en spel locaties, de inrichting hiervan wordt later bepaald.
- Prettige verlichting (veilig gevoel ‘s avonds). → Er wordt later gekeken naar de verlichting van de openbare ruimte.
- Groen behouden, diversiteit aan bomen. → Het groen wordt versterkt, er wordt meer ingezet op een betere kwaliteit van de groeninrichting.
- Centraal park verbinden met Zamenhofpark. → Er komt een groene verbinding tussen het Zamenhofpark en het Kalverdijkje.
- Park doortrekken over de gebouwen. → Er is voor gekozen dit niet mee te nemen, er is genoeg ruimte op het maaiveld om een park aan te leggen.

Geselecteerde referentiebeelden door bewoners

✓ Ideeën waar we mee verder kunnen
✗ Ideeën die we niet passend vinden

De gezonde wijk

Input: ⟶ Output:

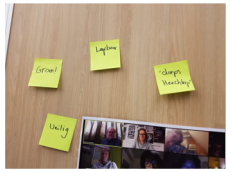
- Wens voor natuurlijk speeltoestellen (geen metalen / kunststof speeltoestellen).
- Maak een veilige looproute de kinderen die naar school wandelen.
- Leuke fietsroutes door de wijk aanleggen.
- Moestuinen in de wijk.
- Plek voor activiteiten voor alle doelgroepen. Een jeu de boule baan voor ouderen, meer ontmoet-plekken voor de jongeren en spel-aanleiding voor kinderen van verschillende leeftijden.
- Meer parkeer plaatsen.

- Er is nog niet gekeken naar de inrichting van de speelplekken. We nemen deze input mee.
- Er wordt ingezet op een betere verbinding met Schieringen.
- In de wijk komen meerdere fiets- en wandelpaden te liggen.
- Er komen meerdere ontmoetingsplaatsen in de wijk, er is nog niet gekeken naar de invulling hiervan. We nemen deze input mee.
- Het aantal parkeerplaatsen wordt beter verdeeld, en geclusterd aangelegd. Er worden niet meer parkeerplaatsen aangelegd, omdat er wordt ingezet op goede wandel- en fietsverbindingen.

Activiteiten in de wijk

Lancering van de website. Bekijk ons proces en de activiteiten in de wijk hier

Contactgroep
10 September

Heechterp Journaals
14 en 28 Oktober
Bekijk hier de journaals terug

Take Away
30 Oktober

Atelier Heechterp
(doorlopende activiteit: elke vrijdag)

Digitale workshops op Zoom met bewoners, betrokkenen en initiatieven uit de wijk.
(doorlopende activiteit)

kennismaking en proces toelichting

Inventarisatie

Analyse fase

Ontwerp onderzoek

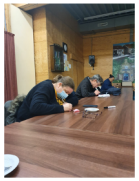

Vlog van de kinderwijkraad: de reporters van Heechterp
11 November
Bekijk de vlog hier terug

Vlog atelier Heechterp
13 November
Bekijk de vlog hier terug

QR code speurtocht
(doorlopende activiteit)

Contactgroep
24 November

Kennismaking initiatieven in de wijk
(doorlopende activiteit)

Digitale gastles Plataanschool
2 en 9 December

Eerste schetsen masterplan

Eerste ruimtelijke stedenbouwkundige verkenning

Atelier Heechterp doorlopende activiteit op iedere vrijdag

Atelier Heechterp

In Atelier Heechterp konden bewoners, omwonenden en betrokkenen meedenken over de wijkvernieuwing van Heechterp. Hier werd gebouwd, gepraat en getekend aan de nieuwe wijk en werden vragen opgevangen over de verandering in de wijk.

De jonge bewoners

Ook de toekomstige bewoners van Heechterp dachten met ons mee over de nieuwe wijk. Zo ging de kinderwijkraad op pad met hun vlog en dachten de leerlingen van de Plataanschool met ons mee over het ontwerp voor de nieuwe wijk in een fotografie project en een maquette.

Geluid uit de wijk

In de gesprekken met bewoners, omwonenden en betrokkenen werden de volgende begrippen genoemd als belangrijk voor de toekomst van Heechterp.

Deze begrippen hebben we meegenomen in de ontwikkeling van het masterplan.

Woordenwolk benoemd door bewoners

Feitjes & Weetjes

De Heechterp Journaals werden tot nu toe **239 keer** bekeken

De vlog van de reporters van Heechterp werd **54 keer** bekeken

De vlog van Atelier Heechterp werd **30 keer** bekeken

3 keer kwamen we samen met de contactgroep van de wijk om ideeën op te halen over de wijkvernieuwing met … (hoeveel?) personen ?

In Heechterp organiseerden we **11 keer** het Atelier Heechterp

7 keer konden we dit nog fysiek doen, maar **4 keer** moesten we uitwijken naar het digitale Atelier in verband met de maatregelen rondom Corona

In het Atelier Heechterp dachten **55** bewoners met ons mee over de wijkvernieuwing van Heechterp

Er waren **25** persoonlijke adviesgesprekken

Er waren **65** telefonische interviews waarin we hebben gesproken met bewoners

Er waren **2** digitale gastlessen op de Plataasnchool

In 2020 bezochten **478 bezoekers** de website www.heechterpvernieuwt.nl

In 2021 bezochten **116 bezoekers** de website www.heechterpvernieuwt.nl

Ondanks de corona-maatregelen hebben we zoveel mogelijk mensen geprobeerd te spreken.

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1583
Extern Zaak ID	2021-078865
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.3
Titel	Ontwerp verklaring van geen bedenkingen uitbreiding melkveehouderij Skrins 4 in Easterlittens
Eigenaar	Nieken, Hans
Portefeuillehouder	Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel ontwerp vvgb Skrins 4 Easterlittens
Ruimtelijke onderbouwing Skrins 4 Easterlittens
Bijlagen Ruimtelijke onderbouwing Skrins 4 Easterlittens
Situatieschets
Gevels plattegronden jongveestal ligboxenstal
Plattegrond ligboxenstal
Publiceerbare aanvraag

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	23 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om de melkveehouderij aan de Skrins 4 in Easterlittens uit te breiden. De uitbreiding voorziet in een verbreding van de bestaande ligboxenstal, het realiseren van een jongveestal door het overkappen van een (niet meer in gebruik zijnde) sleufsilo, het plaatsen van een mestzak en het realiseren van een vaste mestopslag.
De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Bûtengebiet’ omdat door de uitbreiding van de bestaande ligboxenstal de maximale oppervlakte van een bedrijfsgebouw wordt overschreden en omdat de dakhellingen van de ligboxenstal en de jongveestal minder bedragen dan het bestemmingsplan voorschrijft.

Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een ‘verklaring van geen bedenkingen’ van de gemeenteraad is vereist. Het college stelt de gemeenteraad voor een ontwerp verklaring van

geen bedenkingen vrij te geven voor ter visielegging. Hierna zullen de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen ter visie worden gelegd.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om de ontwerp verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht voor de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Skrins 4 te Easterlittens vast te stellen voor ter visie legging;

Besluit

om de ontwerp verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht voor de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Skrins 4 te Easterlittens vast te stellen voor ter visie legging;

Toelichting

De PvdD wordt geacht tegen te hebben gestemd.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Ontwerp verklaring van geen bedenkingen (vvgb) voor de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Skrins 4 in Easterlittens
Zaaknummer: 2021-078865

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Op 27 mei 2021 heeft de initiatiefnemer een aanvraag ingediend om de bestaande melkveehouderij aan de Skrins 4 in Easterlittens uit te breiden. De uitbreiding voorziet in een verbreding van de bestaande ligboxenstal, het realiseren van een jongveestal door het overkappen van een (niet meer in gebruik zijnde) sleufsilo, het plaatsen van een mestzak en het realiseren van een vaste mestopslag.

De ligboxenstal wordt uitgebreid van circa 2.100 m^2 naar 2.470 m^2, terwijl de bestaande hoogte van circa 7 meter gelijk blijft. De jongveeveestal krijgt een oppervlakte van 480 m^2 en een hoogte van 5,25 meter. De nieuwe mestzak krijgt een oppervlakte van 420 m^2 en een inhoud van circa 1.000 m^3. Tenslotte krijgt de nieuwe vaste mestopslag een oppervlakte van 500 m^2 en een inhoud van circa 750 m^3.

Planologische situatie en procedure
Deze aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Bûtengebiet’. De aanvraag is op de volgende onderdelen in strijd met de regels van het bestemmingsplan:
- door de uitbreiding van de bestaande ligboxenstal wordt de maximale oppervlakte van een bedrijfsgebouw overschreden;
- de dakhellingen van de ligboxenstal en de jongveestal bedragen minder dan het bestemmingsplan voorschrijft.

Alle uitbreidingen vinden wel plaats binnen de in het bestemmingsplan aangeduide bedrijfskavel en bouwvlak en voldoen aan de overige bouwregels.

Afwijkingsmogelijkheid
Wij kunnen medewerking verlenen aan dit verzoek door af te wijken van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12, lid 1, onder a, sub 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In het kader van deze afwijkingsprocedure (buitenplanse grote afwijking) is op grond van artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) in principe ook een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van de gemeenteraad vereist.

Projectenlijst
Op grond van de Wabo is het college het bevoegd orgaan voor het afgeven van de omgevingsvergunning, maar de gemeenteraad is op grond van het Bor het bevoegd orgaan voor het afgeven van een vvgb. De gemeenteraad heeft een lijst van projecten vastgesteld waarvoor géén vvgb is vereist. De aanvraag past niet binnen deze vastgestelde projectenlijst omdat het plangebied buiten de bebouwde kom ligt.

Ter inzage
In het kader van de planologische procedure moet het ontwerpbesluit omgevingsvergunning ter inzage worden gelegd. Na de vaststelling van de ontwerp vvgb zal het ontwerpbesluit omgevingsvergunning met de ontwerp vvgb en overige stukken ter visie worden gelegd.

Overwegingen
- Door het toepassen van emissiearme vloeren wordt de ammoniakemissie beperkt en door de beloopbaarheid van de vloeren wordt het dierenwelzijn verbeterd;
- Uit de aangeleverde m.e.r.-aanmeldnotitie blijkt dat de ontwikkeling geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu. Op 15 februari 2021 heeft het college dan ook besloten dat geen MER behoeft te worden opgesteld;
- Op 30 oktober 2020 heeft de provincie Fryslân een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming verleend voor het plan. De provincie komt tot de conclusie dat verzekerd is dat de natuurlijke kenmerken van de relevante Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast door het plan omdat er geen sprake is van een toename van stikstofdepositie en dat gezien de aard en het huidige gebruik van het plangebied geen broedende vogels en/of streng beschermde soorten te verwachten zijn;
- In het kader van het wettelijk vooroverleg is het plan voorgelegd aan provincie Fryslân. Op 19 en 26 oktober 2021 heeft de provincie geconcludeerd dat het plan past binnen het provinciaal ruimtelijk beleid. Wel zijn opmerkingen van de provincie aanleiding geweest om in de ontwerpbeschikking voorwaarden op te nemen met betrekking tot archeologisch onderzoek en de borging van de landschappelijke inpassing;
- Door de aanleg en instandhouding van de op het landschappelijk inrichtingsplan aangegeven beplanting als voorwaarde op te nemen in de omgevingsvergunning wordt tegemoet gekomen aan het op zorgvuldige wijze landschappelijk inpassen van de uitbreiding;
- Er zijn geen belemmeringen wat betreft het gemeentelijk beleid en omgevingsaspecten;
- Belangen van derden worden niet onevenredig geschaad; er is geen sprake van een verdere aantasting van de privacy of onaanvaardbare overlast van de melkveehouderij voor omwonenden.

Voor een uitgebreidere onderbouwing verwijzen wij u naar de bijgevoegde ruimtelijke onderbouwing.

Risico's
Voor de gemeente zijn er geen juridische en/of financiële risico's verbonden aan de afgifte van de ontwerp vvgb. De ambtelijke kosten worden vergoed en het risico van planschade ligt bij de initiatiefnemer. Alle kosten en risico's liggen daarmee bij de initiatiefnemer.

Vervolgacties
Wij stellen u voor om een ontwerp vvgb conform artikel 6.5, lid 1 Bor vast te stellen voor de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Skrins 4 in Easterlittens.

Na de vaststelling van de ontwerp vvgb wordt het ontwerpbesluit omgevingsvergunning met de ontwerp vvgb en overige stukken ter visie gelegd voor zienswijzen. Tijdens de tervisietermijn zullen omwonenden schriftelijk en digitaal over het plan worden geïnformeerd. Als er zienswijzen worden

ingediend, dan zal worden gewogen of een planaanpassing wenselijk is. Vervolgens zal de gemeenteraad worden gevraagd een definitieve vvgb af te geven. Het college is bevoegd om de omgevingsvergunning te verlenen.

Leeuwarden, 23 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

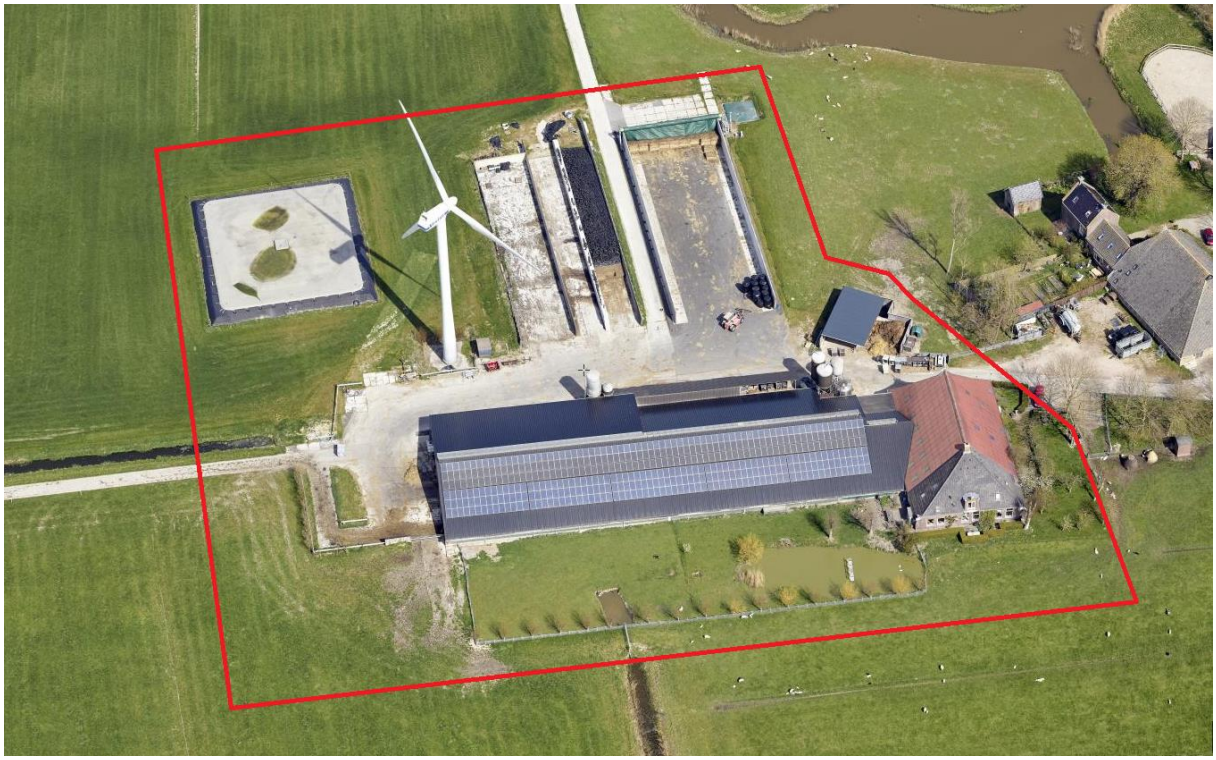
Ruimtelijke onderbouwing voor de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Skrins 4 te Easterlittens

INLEIDING

Op 27 mei 2021 hebben wij een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor de uitbreiding van de bestaande melkveehouderij aan de Skrins 4 te Easterlittens. Dit verzoek is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Bûtengebiet’.

Afbeelding 1: Luchtfoto met perceel Skrins 4 binnen rode cirkel

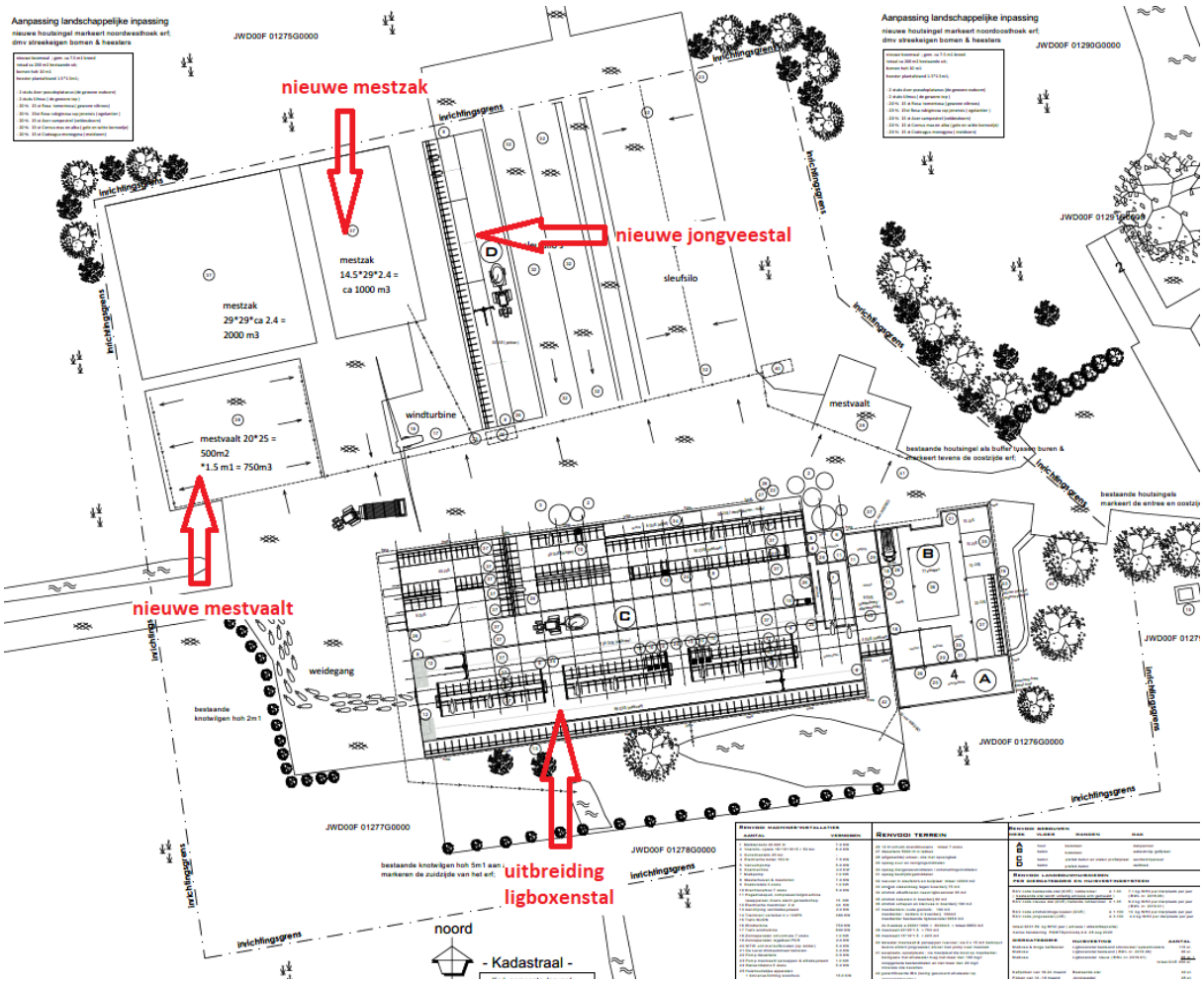

Afbeelding 2: Luchtfoto met begrenzing plangebied Skrins 4 (bron: Geo-Oblique, 2021)

Het plangebied ligt circa 1.200 meter ten zuidwesten van het dorp Easterlittens.
De ontwikkelingen vinden plaats op (delen van) de percelen kadastraal bekend als gemeentecode JWD00, sectie F, perceelnummers 1276, 1290, 2836, 2837, 2838 en 2839.

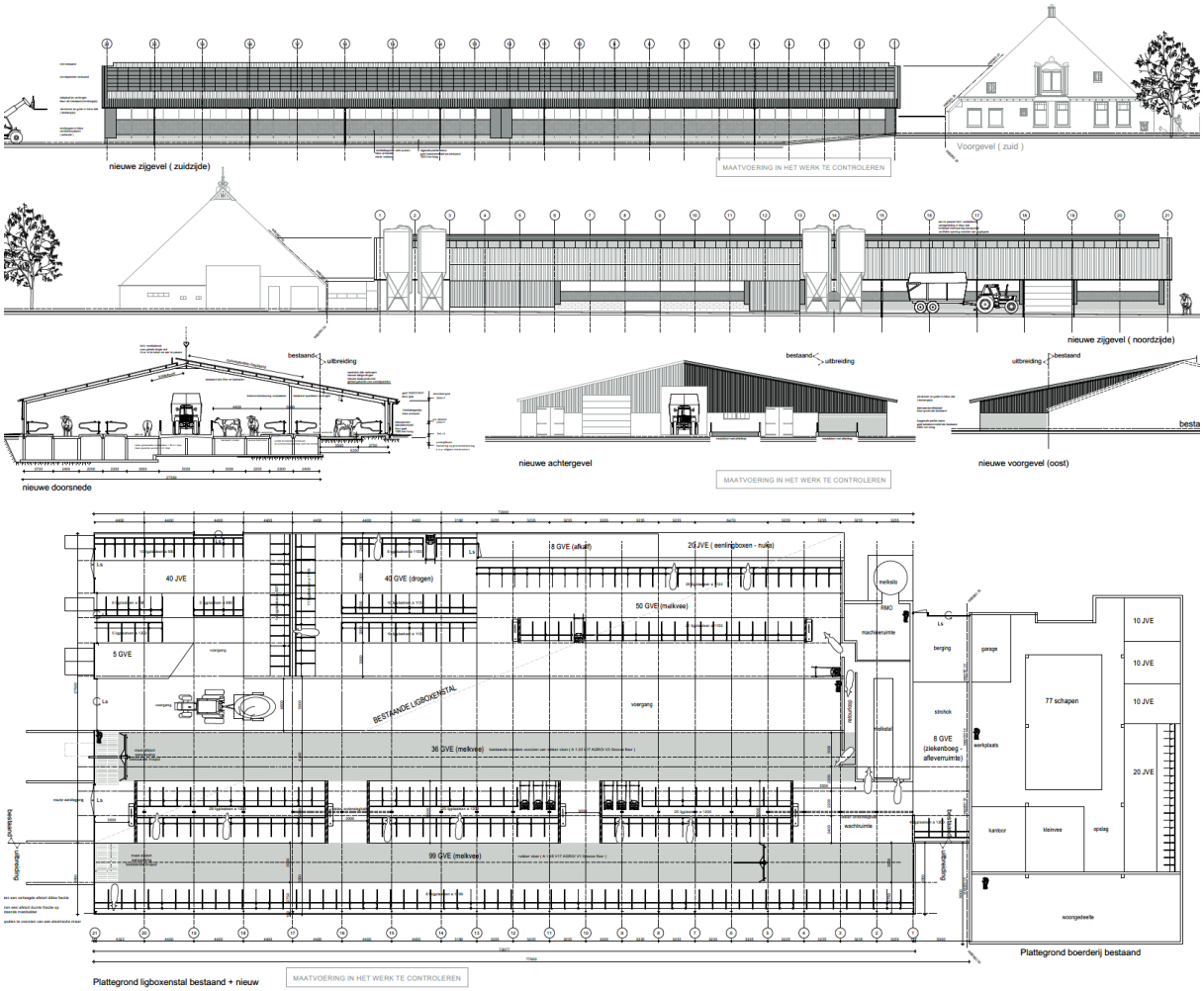
BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

Het project voorziet in de uitbreiding van de bestaande melkveehouderij. De uitbreiding bestaat uit het verbreden van de bestaande ligboxenstal, het realiseren van een jongveestal door het overkappen van een (niet meer in gebruik zijnde) sleufsilo, het plaatsen van een mestzak en het realiseren van een vaste mestopslag/mestvaalt (zie afbeelding 3).

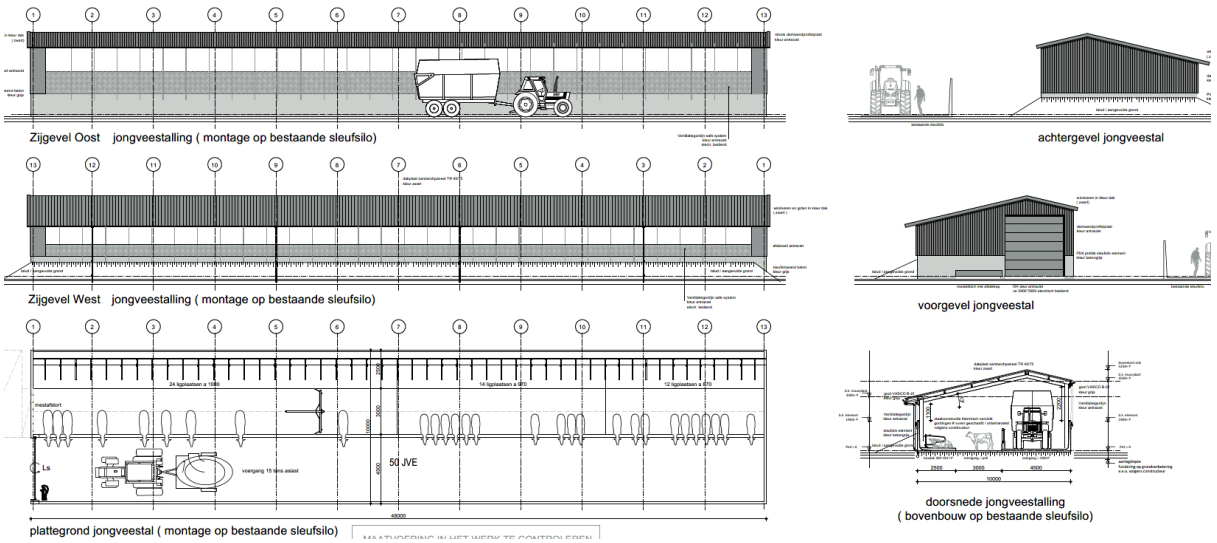
Afbeelding 3: Situatieschets

De huidige ligboxenstal kent een oppervlakte van circa 2.010 m^2. Deze wordt aan de zuidzijde uitgebreid met circa 460 m^2 (circa 6,35 meter breed over de volledige lengte van de bestaande ligboxenstal). Als gevolg hiervan krijgt de ligboxenstal aan de zuidzijde ook een iets flauwere dakhelling van 11°. De bestaande hoogte van de ligboxenstal veranderd niet (zie afbeelding 4).

Afbeelding 4: Plattegrond, gevels en doorsnede ligboxenstal

De nieuwe jongveestal zal worden gerealiseerd op de fundering/verharding van een bestaande sleufsilo. De jongveestal krijgt een oppervlakte van 480 m^2 en een hoogte van 5,25 meter (zie afbeelding 5).

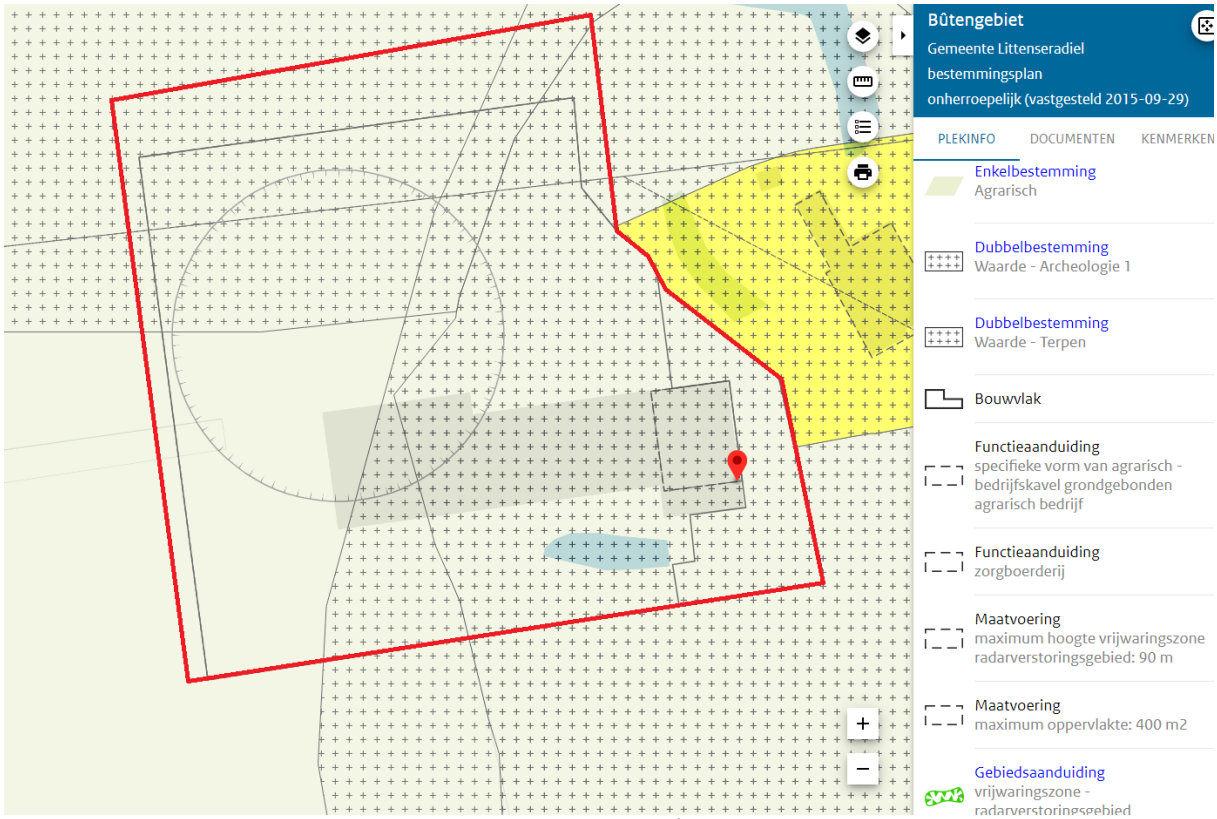
Afbeelding 5: Plattegrond, gevels en doorsnede jongveestal

De nieuwe mestzak krijgt een oppervlakte van 420 m^2 (14,5 meter bij 29 meter), een hoogte van 2,4 meter en een inhoud van circa 1.000 m^3.
De nieuwe vaste mestopslag/mestvaalt krijgt een oppervlakte van 500 m^2 (20 bij 25 meter), een hoogte van 1,5 meter en een inhoud van circa 750 m^3.

In deze ruimtelijke onderbouwing wordt aangetoond dat het project zoals hiervoor beschreven op deze locatie aanvaardbaar is.

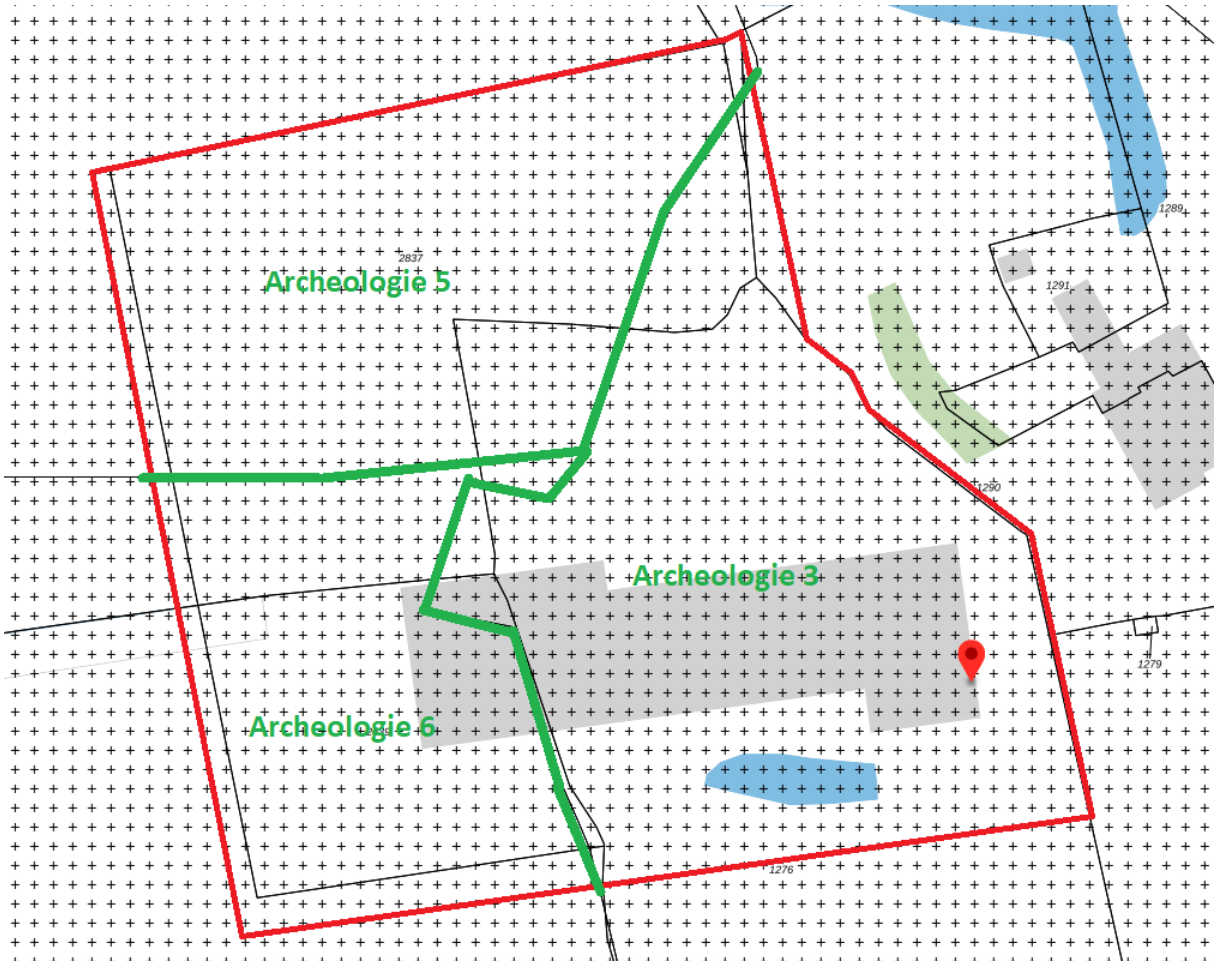
BESCHRIJVING VAN DE GELDENDE PLANOLOGISCH-JURIDISCHE SITUATIE

Op grond van het geldende bestemmingsplan 'Bûtengebiet' (vastgesteld op 29 september 2015 door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Littenseradiel) heeft het plangebied de bestemming 'Agrarisch', met de functieaanduidingen 'specifieke vorm van agrarisch - bedrijfskavel grondgebonden agrarisch bedrijf' en 'zorgboerderij', de gebiedsaanduidingen 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' en 'overige zone - windturbine' en deels de dubbelbestemming 'Waarde - Terpen' (zie afbeelding 6).

Afbeelding 6: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan Bûtengebiet met begrenzing plangebied in rood (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Ondertussen is op 11 november 2020 het bestemmingsplan ''Leeuwarden - Partiële herziening Archeologie' vastgesteld. Als gevolg daarvan gelden voor het plangebied ook de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie 3', 'Waarde - Archeologie 5' en 'Waarde - Archeologie 6 (zie afbeelding 7).

Afbeelding 7: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan Leeuwarden – Partiële herziening Archeologie met begrenzing plangebied in rood en begrenzing archeologische dubbelbestemmingen in groen (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De aanvraag is op de volgende onderdelen in strijd met de regels van het bestemmingsplan:

- door de uitbreiding van de bestaande ligboxenstal wordt de maximale oppervlakte van een bedrijfsgebouw overschreden;
- de dakhellingen van de ligboxenstal en de jongveestal bedragen minder dan het bestemmingspan voorschrijft.

Aangezien het bestemmingsplan geen afwijkingsmogelijkheden of wijzigingsbevoegdheden kent voor de strijdigheden met het bestemmingsplan en geen medewerking kan worden verleend met toepassing van artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 2° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) jo. artikel 4 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor), kan alleen medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning worden verleend door middel van een planologische procedure; de zgn. 'buitenplanse grote afwijking' waar een ruimtelijke onderbouwing onderdeel van uit maakt.

Voor dit project is een 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) van de gemeenteraad vereist. De raad heeft een lijst van projecten vastgesteld waarvoor geen vvgb is vereist. Het project past niet binnen deze vastgestelde lijst omdat het plangebied is gelegen buiten bestaand stedelijk gebied of de bebouwde kom.

TOETSING AAN DE RUIMTELIJKE EN FUNCTIONELE STRUCTUUR

Toets op functie
Het betreft een uitbreiding van een bestaande melkveehouderij om een stap te zetten in dierenwelzijn, emissie (door middel van het toepassen van emissiearme stalsystemen) en comfort. Deze uitbreiding is dan ook passend op deze locatie.

Beleid
- *Rijksbeleid*

Het project is niet in strijd met nationale belangen voortkomend uit Rijksbeleid.

- *Provinciaal beleid / Verordening Romte 2014*

Op 25 juni 2014 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte vastgesteld. De verordening stelt regels die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. Voor de aangevraagde ontwikkeling zijn de volgende onderdelen uit de Verordening Romte relevant:

<u>Uitbreiding niet-grondgebonden veehouderijen</u>
Op grond van artikel 6.1.3 van de Verordening Romte kan een bestaand bouwperceel voor een niet-grondgebonden veehouderij alleen onder een aantal voorwaarden uitbreiden. De uitbreiding van de melkveehouderij vindt plaats binnen het bestaande bouwvlak, waardoor er geen sprake is van een uitbreiding van het bouwperceel.

<u>Weidevogelkansgebieden</u>
De locatie van de melkveehouderij ligt binnen een in de Verordening Romte aangewezen weidevogelkansgebied. Op grond van artikel 7.2.2 van de Verordening Romte voorziet een ruimtelijk plan voor landelijk gebied dat betrekking heeft op gronden die gelegen zijn in of grenzen aan gebieden die op de kaart Weidevogelgebieden zijn aangewezen als weidevogelkansgebieden of weidevogelparels in een regeling waarmee voldoende openheid en rust van die gebieden wordt gehandhaafd. Onder het kopje Ecologie wordt hier verder op ingaan.

De aanvraag is in het kader van het vooroverleg voorgelegd aan de provincie Fryslân. Op 19 en 26 oktober 2021 heeft de provincie geconcludeerd dat het project onder een aantal voorwaarden past binnen het provinciaal beleid (zie bijlage 1).

- *Gemeentelijk beleid*

De volgende gemeentelijke beleidsthema's zijn van toepassing op het project:

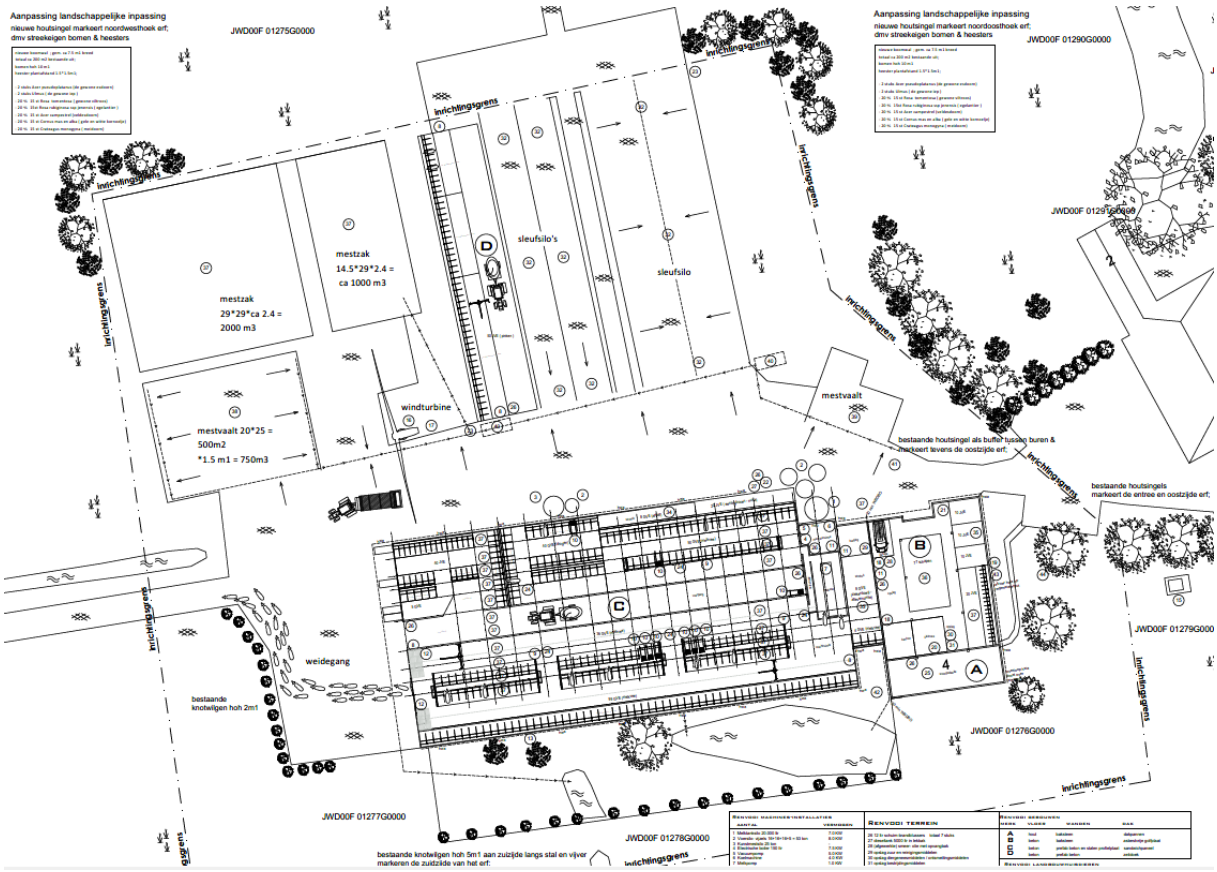
<u>Welstandsnota</u>
Voor het plangebied geldt het welstandsbeleid zoals vastgelegd in de Welstandsnota gemeente Leeuwarden 2019 (deel Leeuwarderadeel - Littenseradiel) en het daarin opgenomen Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Littenseradiel.

Gelet op de positieve advisering van de welstandscommissie Hûs en Hiem van 28 september 2021 mag worden geconstateerd dat de bouwplannen aan redelijke eisen van welstand voldoen.

<u>Geurverordening</u>
Daarnaast is de Geurverordening gemeente Leeuwarden 2020 van toepassing. Onder het kopje Milieuzonering wordt hier verder op ingegaan.

Stedenbouw
De ligboxenstal wordt relatief bescheiden uitgebreid waardoor het huidige beeld vrijwel gelijk blijft. Daarnaast wordt de jongveestal uitgevoerd in de vorm van een kapschuur. De uitbreiding is daarmee stedenbouwkundig akkoord.

Landschappelijke inpassing
Er is een landschappelijk inrichtingsplan (zie afbeelding 8 en bijlage 2) opgesteld. Door middel van het toevoegen van houtsingels in de noordwest- en noordoosthoek van het perceel wordt tegemoet gekomen aan het op zorgvuldige wijze landschappelijk inpassen van de mestzakken en de nieuwe jongveestal. De bestaande rijen knotwilgen in het zuiden en zuidwesten passen de ligboxenstal landschappelijk in en de bestaande houtsingels aan de oostzijde van het perceel dienen als buffer naar woning aan de Skrins 2 en markeren de entree van het perceel.

Afbeelding 8: Landschappelijk inrichtingsplan

De aanleg en instandhouding van het landschappelijke inrichtingsplan zal als voorwaarde worden opgenomen in de omgevingsvergunning.

Parkeren/verkeer
Uit de aanmeldnotitie MER (zie ook onder het kopje Plan-Mer / Mer-beoordelingsplicht) blijkt dat de verkeersaantrekkende werking en parkeerbehoefte als gevolg van de uitbreiding niet veranderd en dan ook geen belemmering vormt voor het project.

TOETSING AAN DE OMGEVINGSASPECTEN

Milieuzonering
Ten behoeve van de milieuzonering rond bedrijven, is door de VNG het systeem ‘Bedrijven en milieuzonering’ ontwikkeld, in de vorm van een bedrijvenlijst waarin de bedrijven zijn gecategoriseerd op hun milieueffecten. Naarmate de milieuhinder toeneemt, loopt de milieu-indeling op van 1 t/m 6.
Op het perceel is een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf toegestaan. De daaronder vallende melkveehouderij (fokken en houden van rundvee) valt in milieucategorie 3.2 met een richtafstand van 100 meter voor het aspect geur en 30 meter voor het aspect geluid.

De dichtstbijzijnde woning van derden (Skrins 2) ligt op circa 22 meter van de inrichtingsgrens en daarmee binnen de richtafstanden voor zowel de aspecten geur als geluid. De woningen aan de Skrins 1 en 3 liggen respectievelijk op circa 90 en circa 135 meter van de inrichtingsgrens. Daarmee ligt de woning aan de Skrins 1 binnen de richtafstand voor het aspect geur. Omdat de uitbreiding van de melkveehouderij plaatsvindt binnen het in het bestemmingsplan aangeduide bouwvlak en bedrijfskavel is er geen sprake van een planologische verslechtering van het woon- en leefklimaat.

Geur
In de "Geurverordening gemeente Leeuwarden 2020" zijn afwijkende afstandseisen opgenomen ten opzichte van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Op grond van de geurverordening geldt buiten de bebouwde kom een afstand tot geurgevoelige objecten van ten minste 25 meter. Daarnaast moet op grond van de Wgv een afstand van ten minste 25 meter worden aangehouden tussen een geurgevoelig object en de gevel van een dierenverblijf buiten de bebouwde kom. De afstand van het emissiepunt van de dierenverblijven tot de gevel van de dichtstbijzijnde woning van derden (Skrins 2) bedraagt circa 35 meter. Hiermee wordt voldaan aan de Wgv en geurverordening.

Op grond van de Verordening geurhinder en veehouderij mag de geurbelasting op geurgevoelige objecten maximaal 20 OU_E/m^3 bedragen. De hoogst berekende geurbelasting op de dichtstbijzijnde woning van derden (Skrins 2) bedraagt 4 OU_E/m^3. Aan de geurnormen wordt dan ook ruimschoots voldaan.

Geluid
Het plangebied ligt binnen de geluidszone van de Skrins (60 km/u-weg), maar niet binnen een geluidszone van een spoorlijn, industriegebied of van vliegbasis Leeuwarden.

Een ligboxenstal, jongveelstal, mestzak en mestvaalt zijn echter geen geluidsgevoelige objecten.

In het kader van deze aanvraag is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidbelasting na de voorgenomen uitbreiding op de omliggende woningen (zie bijlage 3). Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat:
- de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$), zowel in de representatieve bedrijfssituatie (RBS) als de incidentele bedrijfssituatie (IBS) niet hoger zijn dan de gehanteerde toetsingskaders;
- de maximale geluidsniveaus (L_{Amax}) alleen op de westgevel van de woning Skrins 2 niet voldoen aan het gehanteerde toetsingskader. Het maximale geluidsniveau wordt één keer per nacht overschreden. Omdat de meer frequent voorkomende geluidspieken wel voldoen aan het toetsingskader, kan de overschrijding worden toegestaan;
- de geluidbelasting als gevolg van het verkeer van en naar de inrichting voldoet aan de voorkeursgrenswaarde uit de "Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer naar de inrichting".

Het project wordt dan ook niet belemmerd door geluid.

Luchtkwaliteit
De Wet milieubeheer (Wm) voorziet onder meer in een gebiedsgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).
Luchtkwaliteitseisen vormen onder de Wm geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen als een van onderstaande situaties van toepassing is:
- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project (al dan niet per saldo) leidt niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL;
- een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtverontreiniging.

De voorgenomen activiteiten leiden tot een toename van de concentraties fijnstof vanwege de uitbreiding en toename van het aantal dieren. Er vindt een toename plaats van 7.400 gram fijnstof (PM_{10}) per jaar. Naast de dierenverblijven zorgen ook verkeersbewegingen voor emissies van fijnstof. De verkeersbewegingen zullen echter gelijk blijven ten opzichte van de huidige situatie en dus niet voor een toename van fijnstof zorgen. Op basis van toetsing aan de tabel uit de

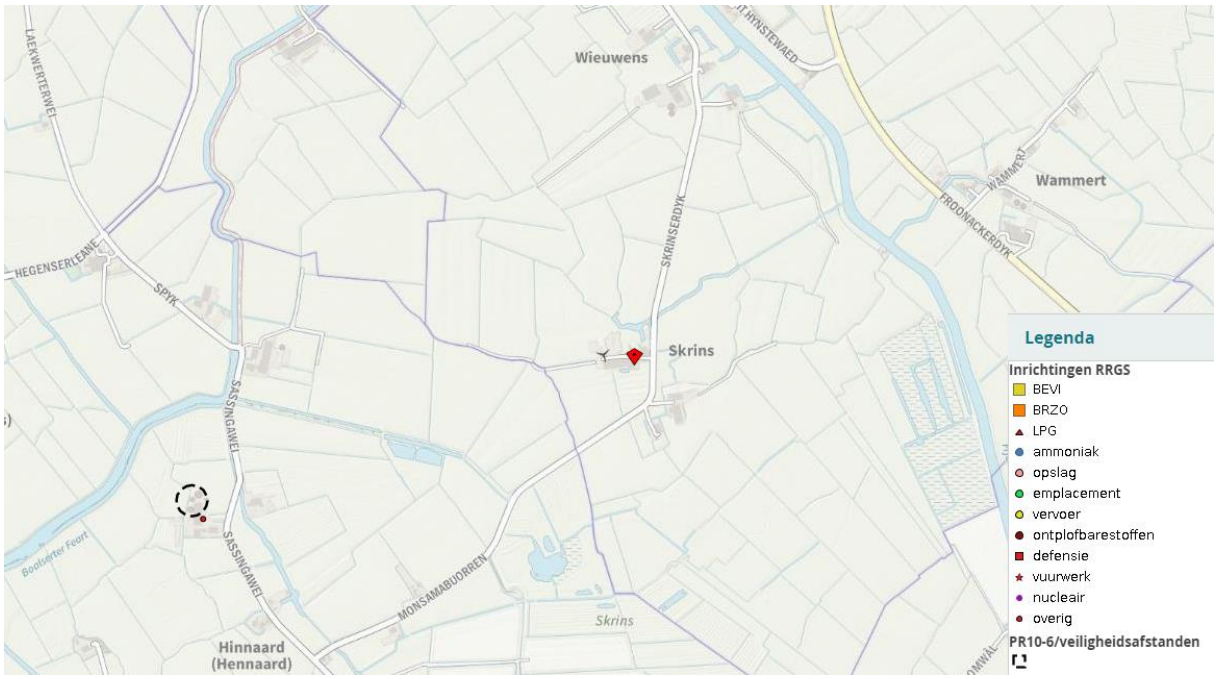
“Handreiking fijn stof en veehouderijen” kan geconcludeerd worden dat het project ‘niet in betekende mate’ bijdraagt aan een toename van de concentratie van fijnstof en stikstofdioxide.

Externe veiligheid
Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico’s voor de burger door voornoemde activiteiten.

De dichtstbijzijnde risicobron ligt op circa 1,4 kilometer ten westen van het plangebied (zie afbeelding 9). Dit betreft een inrichting met opslag van biogas. Het plangebied valt ruim buiten het invloedsgebied van deze inrichting. Externe veiligheid is dan ook geen beperkende factor.

Afbeelding 9: Risicobronnen nabij plangebied (bron: signaleringskaart EV)

Archeologie
Met het verdrag van Malta en als gevolg daarvan het sinds 2017 in de wet vastgelegde archeologische bestel, is het rijksbeleid erop gericht om het archeologisch erfgoed te behouden in de bodem. In de bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen moet een archeologie-paragraaf worden opgenomen. De archeologische (verwachtings)waarde en vindplaatsen moeten in beeld worden gebracht. Voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde geldt een archeologische onderzoeksplicht.

Zoals eerder aangegeven geldt op grond van het bestemmingsplan 'Leeuwarden - Partiële herziening Archeologie’ voor verschillende delen van het plangebied de dubbelbestemmingen ‘Waarde – Archeologie 3, ‘Waarde – Archeologie 5’ en ‘Waarde – Archeologie 6’. Voor deze categorieën geldt respectievelijk een onderzoeksplicht bij ingrepen groter dan 100 m² en een dieper dan 30 cm, ingrepen groter dan 2.500 m² en een dieper dan 50 cm en ingrepen groter dan 10.000 m² en een dieper dan 50 cm.

De uitbreiding van de ligboxenstal ligt grotendeels binnen de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 3’. De bestaande ligboxenstal ligt echter verhoogd op de terp, waardoor de grond aan

de zuidzijde (de kant van de uitbreiding) enigszins afloopt. Als gevolg daarvan ligt de bovenkant van het boxdek van de bestaande ligboxenstal aan deze zuidzijde al circa 30 cm boven het maaiveld. Het 20 cm dikke boxdek van de uitbreiding zal dan ook op die hoogte aansluiten op het bestaande boxdek. Voor de uitbreiding wordt dan ook alleen ter plaatse van de fundering van de buitenmuren (mogelijk) dieper gegraven dan 30 cm onder het maaiveld. De buitenmuur van de uitbreiding heeft in totaal een lengte van circa 85 strekkende meters. Daarvan liggen circa 60 strekkende meters binnen de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' (de rest ligt binnen de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 6') waarbij het diepte-criterium niet voor meer dan 100 m^2 zal worden overschreden. Wanneer er onder de gehele uitbreiding van de ligboxenstal toch grondverbetering plaats gaat vinden dieper dan 30 cm onder het maaiveld, is archeologisch onderzoek alsnog vereist. In de vergunning zal dit als voorwaarde worden opgenomen.

De overige ontwikkelingen vallen binnen de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 5' en 'Waarde – Archeologie 6' en overschrijden de oppervlakte-criteria van respectievelijke 2.500 m^2 en 10.000 m^2 niet, waardoor daarvoor ook geen archeologisch onderzoek is vereist.

Cultuurhistorie en karakteristieke panden
Met ingang van 1 januari 2012 is het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden. Het voorstel tot wijziging is een uitvloeisel van de Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg (MoMo) uit 2009. Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

De bestaande (bedrijfs-)bebouwing betreft geen monument of karakteristiek bouwwerk.

Het plangebied kent wel deels de dubbelbestemming 'Waarde – Terpen'. Het oorspronkelijke reliëf van de terp is echter moeilijk herkenbaar, omdat het om een afgegraven terp gaat. De boerderij en een aantal bijgebouwen liggen nog wel enigszins verhoogd in het landschap. De jongveestal wordt gebouwd op de locatie van een bestaande sleufsilo. Dit heeft geen invloed op het bestaande reliëf. De ligboxenstal wordt relatief gezien bescheiden uitgebreid, waarbij de grond mogelijk wel moet worden opgehoogd. Echter het algehele beeld dat de gebouwen verhoogd in het landschap liggen blijft onveranderd. Dit in combinatie met de relatief gezien geringe uitbreiding zorgt ervoor dat de nog aanwezige cultuurhistorische waarde van de terp niet wordt aangetast.

Bodem
Uitgangspunt ten aanzien van de bodemkwaliteit is dat deze bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zodanig goed moet zijn dat er geen risico's voor de volksgezondheid bestaan bij het gebruik van het plangebied voor wonen of een andere functie.

De bouwwerken betreffen geen verblijfsgebouwen, daarnaast zijn op basis van de beschikbare luchtfoto's geen verdachte deellocaties aan te wijzen. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Op locaties waar bodembedreigende activiteiten plaatsvinden zullen bodembeschermende maatregelen en voorzieningen overeenkomstig de Nederlandse richtlijn bodembescherming 2012 en het Activiteitenbesluit milieubeheer worden getroffen. Er is daardoor sprake van een verwaarloosbaar bodemrisico.

Waterparagraaf
In de toelichting op ruimtelijke plannen dient een waterparagraaf te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het project voor de waterhuishoudkundige situatie. In de zogenaamde waterparagraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het project in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets.

Op 16 september 2021 is voor het project de watertoets doorlopen (zie bijlage 4). Op basis van de aangeleverde gegevens is met de digitale watertoets geconstateerd dat met betrekking tot het

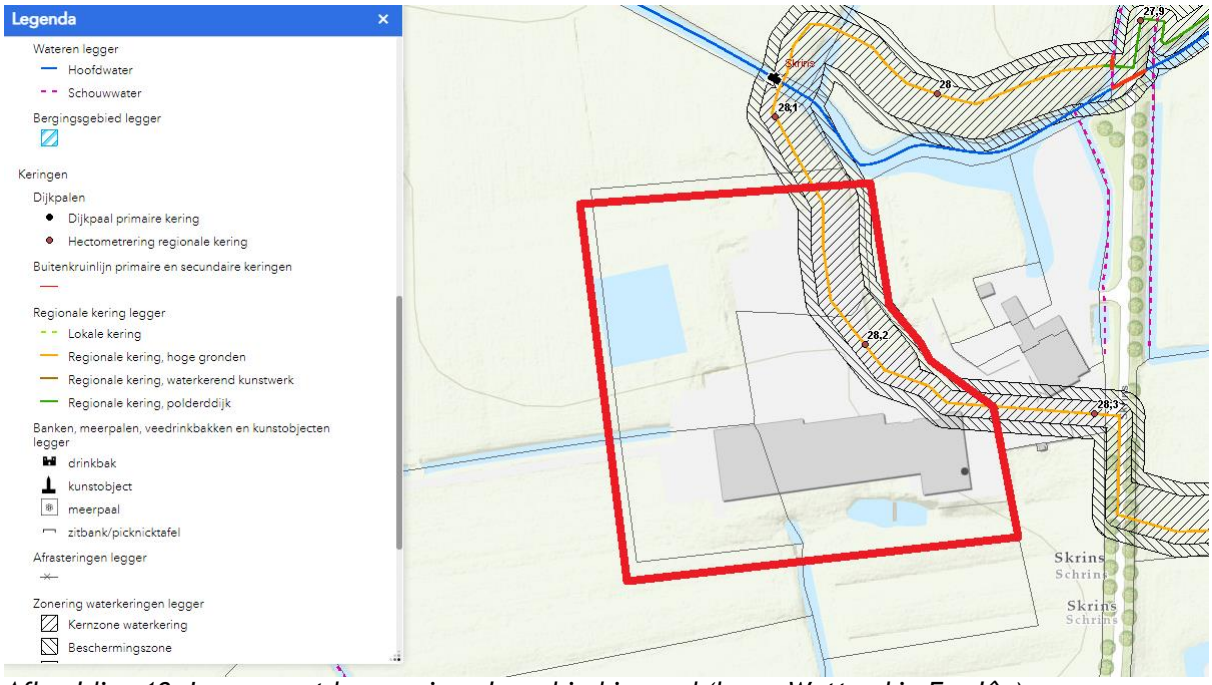
planvoornemen een ‘normale procedure’ volstaat. Dit betekent dat aanwezige wateraspecten van invloed (kunnen) zijn op het plan.

Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad watertoets. Hierin staan voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waarmee rekening moet worden gehouden en is informatie raadpleegbaar over te nemen maatregelen.
Wateraspecten en aandachtspunten die specifiek op het plan en planlocatie van toepassing kunnen zijn, zijn benoemd in het wateradvies die in de stukken omtrent de watertoets is opgenomen. Kortheidshalve wordt op deze plek naar deze passages in het wateradvies verwezen. Er bestaan voor het plan geen waterhuishoudkundige bezwaren wanneer aan de richtlijnen ten aanzien van deze wateraspecten wordt voldaan.

Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor het toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor is gecompenseerd. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater.
Vrijstelling van de compensatieplicht geldt wanneer door de ontwikkeling minder dan 200 m^2 onverharde grond in stedelijk gebied en 1.500 m^2 in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. De uitbreiding van de melkveehouderij vindt plaats in het landelijk gebied. De ruimtelijke ontwikkeling voorziet in een uitbreiding van 1.384 m^2 verhard/bebouwd oppervlak op onverharde grond. Daarmee geldt voor deze ontwikkeling geen compensatieplicht.

Door het plangebied loopt een regionale waterkering met beschermingszones (zie afbeelding 10). De uitbreidingen vinden plaats buiten deze beschermingszone en hebben dan ook geen consequenties voor de waterkering.

Ten noorden van het plangebied loopt ook een hoofwatergang. Aan weerszijden van deze hoofdwatergang ligt een beschermingszone van 5 meter voor de bereikbaarheid voor beheer en onderhoud. Binnen de beschermingszone vinden geen ontwikkelingen plaats en daarmee zijn er geen gevolgen voor het project.

Afbeelding 10: Legger met begrenzing plangebied in rood (bron: Wetterskip Fryslân)

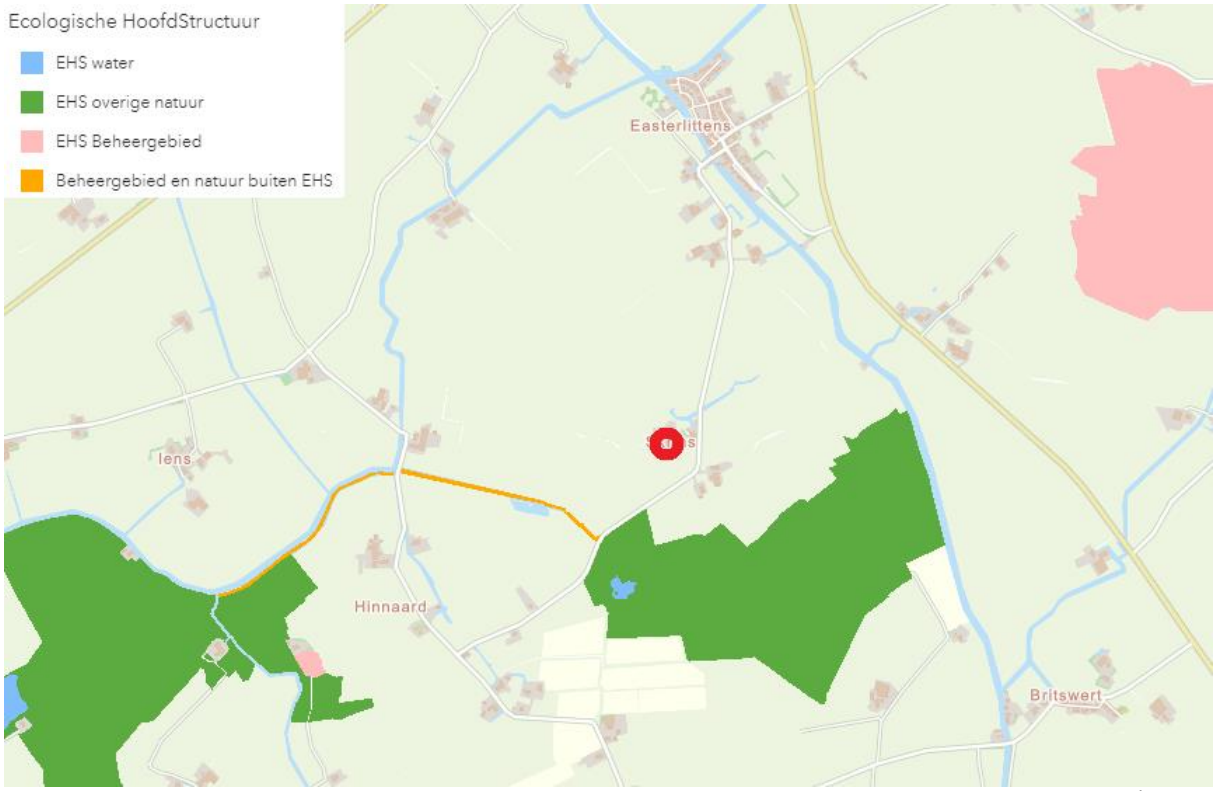
Het plangebied ligt ‘vrij voor de boezem’. Om toekomstige wateroverlast tegen te gaan adviseert het Wetterskip om in dergelijke situaties voldoende hoog te bouwen. In dit geval vinden de uitbreidingen van de melkveehouderij plaats aan de bestaande ligboxenstal en op de bestaande fundering/verharding van een sleufsilo. Daarnaast liggen de boerderij en bijgebouwen enigszins verhoogd in het landschap, waarmee wateroverlast al wordt voorkomen.

Ecologie
Met de afwijking dient rekening te worden gehouden met het beleid en de wetgeving ten aanzien van de natuurbescherming. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Uitgangspunt is dat met beide geen strijdigheid ontstaat.

- *Gebiedsbescherming*

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied dat in het kader van de Wet Natuurbescherming is beschermd. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, De Alde Feanen, ligt ruim 15 km ten oosten van het plangebied.

In het plangebied liggen geen gebieden die zijn aangewezen in het kader van Natuur Netwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat van belang is voor de ecologische hoofdstructuur ligt op circa 350 meter ten zuiden van het plangebied (zie afbeelding 11). Gebiedsbescherming is dan ook niet aan de orde.

Afbeelding 11: Locatie plangebied ten opzichte van NNN (bron: kaartengalerij provincie Fryslân)

Het gebied rondom het plangebied is wel aangewezen als weidevogelkansgebied. De uitbreidingen vinden plaats binnen de begrenzing van de bestaande bedrijfskavel. Dit betekent dan ook dat er geen sprake is van extra verstoring van het gebied van openheid en rust.

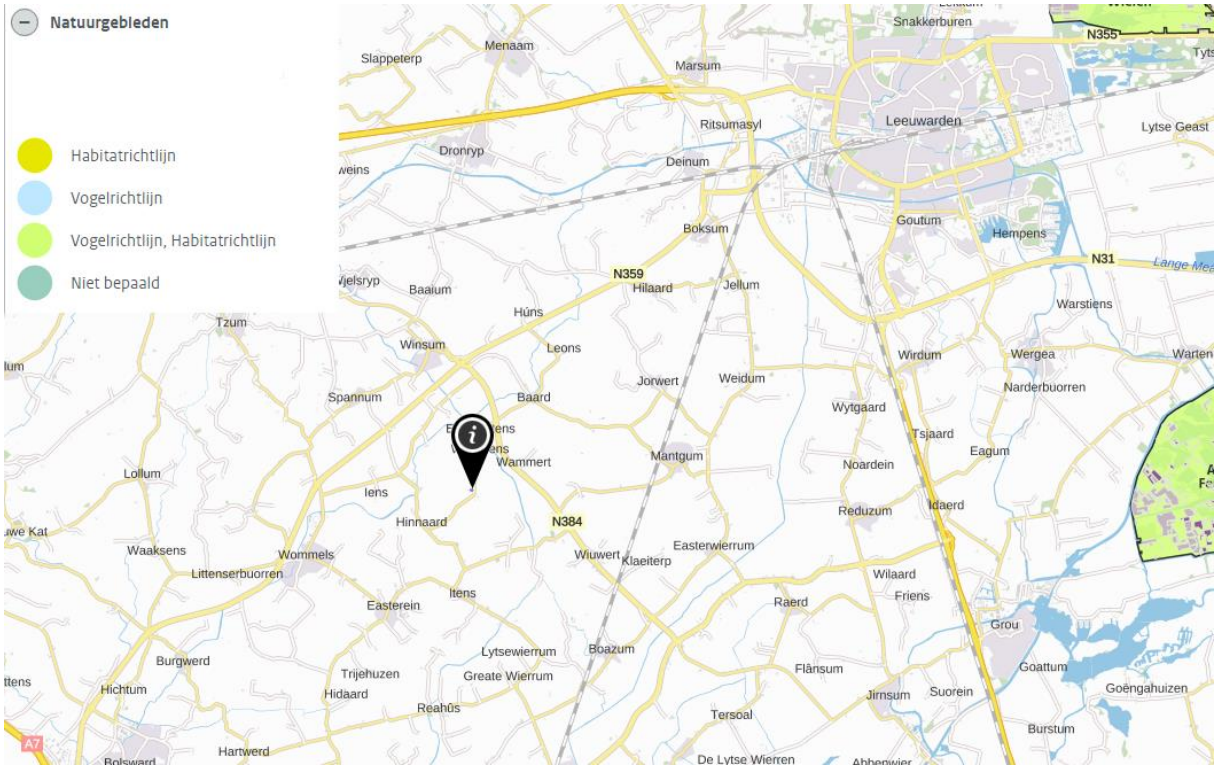
- *Soortenbescherming*

De provincie Fryslân heeft op 30 oktober 2020 een vergunning Wet natuurbescherming verleend voor de uitbreiding van de melkveehouderij (zie bijlage 5). Daarin komt de provincie tot de conclusie dat gezien de aard en het huidige gebruik van het plangebied geen broedende vogels en/of streng beschermde soorten te verwachten zijn. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

- *Stikstofdepositie*

Op ruim 15 km ten oosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde voor stikstof gevoelig Natura 2000-gebied De Alde Feanen (zie afbeelding 12).

Met behulp van de meest actuele release van het rekenprogramma AERIUS-Calculator is een berekening uitgevoerd voor zowel de aanleg- als gebruiksfase. Uit deze berekening blijkt dat er geen sprake is van een stikstofdepositietoename (zie bijlage 6). Hierdoor heeft het project geen effect op Natura 2000-gebieden.

Afbeelding 12: Locatie plangebied ten opzichte van stikstofgevoelige natuurgebieden (bron: AERIUS-Calculator)

- *Monumentale- en waardevolle bomen*

In december 2019 zijn de “Nadere regels bomen en compensatie groen” vastgesteld. Door het vaststellen van de “Lijst monumentale en waardevolle bomen” zijn de ongeveer 1.400 monumentale en waardevolle bomen beschermd en er geldt een aparte “kapvergunning-procedure” voor.

Op of nabij het perceel Skrins 4 vinden zich geen monumentale en/of waardevolle bomen.

Kabels en leidingen

Planologisch relevante kabels en leidingen komen in of nabij het plangebied niet voor.

Straalpaden / Vliegbasis Leeuwarden

Vanwege Vliegbasis Leeuwarden zijn in diverse bestemmingsplannen van de gemeente Leeuwarden vrijwaringszones opgenomen vanwege radarverstoring en ILS-verstoring. Op het perceel Skrins 4 in Easterlittens gelden als gevolg daarvan bouwbeperkingen van maximaal 85 en 90 meter hoogte. Aangezien de uit te breiden ligboxenstal de bestaande hoogte van circa 7 meter behoudt en de nieuwe jongveestal 5,25 meter hoog wordt, vormt de vrijwaringszone geen belemmering voor de uitvoering van het project.

Plan-Mer / Mer-beoordelingsplicht

In categorie 14 van de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage is de uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren opgenomen. Als drempelwaarden zijn

(onder andere) 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar en 2.000 stuks schapen of geiten opgenomen.

De uitbreiding van 50 stuks melkkoeien en 37 schapen ligt ruimschoots onder deze drempelwaarden. Voor activiteiten op de D-lijst onder de drempelwaarde geldt dat een zogenaamde “vormvrije m.e.r.-beoordeling” moet worden doorlopen. Op grond van artikel 5 van het Besluit milieueffectrapportage moet daarin worden onderzocht of de activiteit (naar verwachting) leidt tot belangrijke negatieve milieueffecten, die tot het doorlopen van een (formele) m.e.r.-beoordeling dan wel m.e.r.-procedure noodzaken.

Op 16 november 2020 is een aanmeldnotitie MER aangeleverd (zie bijlage 7). Op basis daarvan is geconcludeerd dat de uitbreiding van de melkveehouderij geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu, waarna het college van burgemeester en wethouders op 15 februari 2021 heeft besloten dat geen MER behoeft te worden opgesteld (zie bijlage 8).

Ladder voor duurzame verstedelijking
In het besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de verplichting opgenomen om in het geval van een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de toelichting een onderbouwing op te nemen van nut en noodzaak van de nieuwe stedelijke ruimtevraag en de ruimtelijke inpassing. Hierbij wordt uitgegaan van de “ladder voor duurzame verstedelijking”.

Onder een stedelijke ontwikkeling wordt in het Bro verstaan: ”.. een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen ..”. Een uitbreiding van een melkveehouderij valt dan ook niet onder een stedelijke ontwikkeling. De conclusie is dan ook dat voor dit project de zogenaamde ladder niet doorlopen hoeft te worden.

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling kan worden aangemerkt dient wel beoordeeld te worden op het project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Die beoordeling heeft plaatsgevonden in de rest van deze ruimtelijke onderbouwing.

UITVOERBAARHEID

Maatschappelijke uitvoerbaarheid
De aanvraag omgevingsvergunning doorloopt de in de Wabo voorgeschreven procedure. Dit betekent dat de aanvraag, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning en de ontwerp verklaring van geen bedenkingen gedurende zes weken ter inzage liggen voor zienswijzen. Naast publicatie in het Gemeenteblad en Huis aan Huis Leeuwarden, zullen direct omwonenden over de ter inzagelegging schriftelijk worden geïnformeerd. De aanvrager heeft de naaste buren ook zelf al geïnformeerd over de plannen. Tijdens deze periode bestaat voor eenieder de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen. Aan de hand van de ingekomen zienswijzen kan het project eventueel worden aangepast. De indieners van de zienswijzen worden hiervan op de hoogte gehouden. Tegen de omgevingsvergunning is beroep mogelijk bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Economische uitvoerbaarheid
De kosten worden gedekt uit de leges en door het sluiten van een overeenkomst ambtelijke kosten. De eventuele planschade wordt betaald door de initiatiefnemer. Voorts wordt het project volledig gefinancierd door de initiatiefnemer en er is geen aanleiding om te veronderstellen dat deze niet over voldoende financiële middelen beschikt om dit project te realiseren.

Conclusie
Het te realiseren project past goed in de ruimtelijke structuur van de omgeving en past in het ruimtelijk beleid van de gemeente Leeuwarden. Nu er ook voor het overige geen redenen zijn waarom niet kan worden meegewerkt is de afwijking van het bestemmingsplan aanvaardbaar. Om deze redenen kan worden meegewerkt aan dit verzoek door af te wijken van het geldende bestemmingsplan.

Ruimtelijke onderbouwing voor de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Skrins 4 te Easterlittens

---

BIJLAGEN

1. Reactie vooroverleg provincie Fryslân
2. Landschappelijk inrichtingsplan
3. Akoestisch onderzoek
4. Watertoets
5. Vergunning Wet natuurbescherming
6. AERIUS-berekening
7. Aanmeldnotitie MER
8. Mer-beoordelingsbesluit

Bijlage 1: Reactie vooroverleg provincie Fryslân

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Leeuwarden, 19 oktober 2021
Verzonden, 19 OKT. 2021

Ons kenmerk : 01927137
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : Omgevingszaken / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : advies vooroverleg omgevingsvergunning De Skrins 4 Easterlittens

Geacht college,

Op 11 oktober 2021 is bovengenoemde voorontwerp omgevingsvergunning ter advisering ontvangen.

De provinciale belangen in de omgevingsvergunning geven aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Archeologie (cat.2, interpretatie verordening/motivering)
Ter plaatste geldt het bestemmingsplan 'Leeuwarden - Partiële herziening Archeologie'. Als gevolg daarvan gelden voor het plangebied de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 3', 'Waarde – Archeologie 5' en 'Waarde – Archeologie 6'.

Voor deze categorieën geldt respectievelijk een onderzoekplicht bij ingrepen groter dan 100 m² en een dieper dan 30 cm, ingrepen groter dan 2.500 m² en een dieper dan 50 cm en ingrepen groter dan 10.000 m² en een dieper dan 50 cm. In de onderbouwing wordt gesteld dat de geplande ingrepen deze criteria niet overschrijden en dat archeologisch onderzoek dan ook niet vereist is voor dit project.

Ik constateer dat de bestaande stal aan de zuidzijde wordt uitgebreid met circa 460 m2. Het merendeel van de uitbreiding van de stal ligt in gebied 3 (onderzoekgrens 100m2). Daarmee wordt de grens van 100m2 overschreden. Agrarische bedrijven hebben in beginsel vrijstelling als het gaat om verwachtingswaarden. Nu het hier gaat om Waarde 3, waarbij op grond van het bestemmingsplan 'Leeuwarden - Partiële herziening Archeologie' sprake is van waarden, is onderzoek hier wel aan de orde.

Ons kenmerk: 01927137

ONTVANGEN 20 OKT 2021

Landschappelijke inpassing (cat.3, overige provinciale belangen)
Er wordt aandacht besteed aan de landschappelijke inpassing. Ik verzoek u de inpassing te borgen door het opnemen van een voorschrift in de omgevingsvergunning en daarvoor tevens een termijn op te nemen.

De omgevingsvergunning geeft voor het overige geen aanleiding tot opmerkingen.

Voor de betekenis van de categorie-aanduiding verwijs ik naar de brief van Gedeputeerde Staten van 8 februari 2019, betreffende 'Aanpassing Notitie Inwerkingtreding Verordening Romte Fryslân'.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

afdelingshoofd Omgevingszaken

Ons kenmerk: 01927137

provinsje fryslân

Van:
Verzonden: dinsdag 26 oktober 2021 18:03
Aan:
CC: Team Romte Provincie Fryslan
Onderwerp: RE: Reactie nav advies vooroverleg omgevingsvergunning Skrins 4 Easterlittens [kenmerk 01927137] (nazorg)

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Dag ,

Ik heb jouw mail voorgelegd aan de provinciaal archeoloog. Omdat de reactie detaillistisch is, geef ik de opmerking integraal door. De reactie is als volgt:

Hier mag volgens het BP tot 0,3m beneden maaiveld afgegraven worden zonder onderzoeksverplichting. Dus als bovenzijde boxdek op 0,3m boven maaiveld ligt en het boxdek zelf 20cm is, is er inderdaad nog een buffer van 0,4m over voordat sprake is van bodemingrepen waar een onderzoek verplicht dient te worden gesteld. De omschrijving dat je vanaf bovenzijde boxdek nog 60cm mag weghalen is wat mij betreft wat ongelukkig gekozen en ik zou zelf vasthouden aan de '0,3m beneden maaiveld regel'; dat is in alle gevallen duidelijk.

De opmerking in de tweede alinea '…mocht dat in de praktijk nodig blijken.' vind ik ongelukkig en onwenselijk. Alvorens de vergunning wordt afgegeven dient duidelijk te zijn of ze een grondverbetering gaan toepassen en dat met tekeningen te onderbouwen. Anders is er tijdens de uitvoering geen grip op wat er daadwerkelijk wordt uitgevoerd en of daar wel/geen maatregelen ter bescherming van archeologische resten, dan wel een archeologisch onderzoek aan gekoppeld had moeten worden.

Met vriendelijke groet,

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekeradres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl
WhatsApp: 06 10 26 88 31
www.fryslan.frl

Volg ons op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

Van:
Verzonden: donderdag 21 oktober 2021 15:33
Aan: Team Romte Provincie Fryslan <romte@fryslan.frl>
Onderwerp: Reactie nav advies vooroverleg omgevingsvergunning Skrins 4 Easterlittens [kenmerk 01927137]

Hallo,

Op 19 oktober 2021 hebben jullie gereageerd in het kader van het vooroverleg over de omgevingsvergunning voor de uitbreiding van de melkveehouderij aan de Skrins 4 in Easterlittens. In jullie reactie geven jullie aan van mening te zijn dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Blijkbaar interpreteren wij de regels in het bestemmingsplan 'Leeuwarden – Partiële herziening Archeologie' iets anders dan jullie, vandaar hierbij onze uitleg waarom wij van mening zijn dat een archeologisch onderzoek niet vereist is.

Jullie constateren dat de bestaande ligboxenstal met circa 460 m^2 wordt uitgebreid en dat die uitbreiding grotendeels ligt binnen de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3'. Daar verschillen wij niet van mening over.

Op grond van deze dubbelbestemming geldt een onderzoeksplicht bij bouwwerken waarvoor bodemingrepen nodig zijn met een oppervlakte groter dan 100 m^2 en die de bodem dieper dan 0,30 m beneden maaiveld verstoren. Jullie geven in jullie overlegreactie aan dat omdat de uitbreiding meer dan 100 m^2 bedraagt er archeologisch onderzoek nodig is. Zowel onze archeoloog als onze jurist zijn echter van mening dat zolang het diepte-criterium (van 0,30 meter) niet voor meer dan 100 m^2 wordt overschreden er géén onderzoeksplicht geldt.

De aanvrager heeft ons van informatie voorzien die aantonen dat het diepte-criterium voor niet meer dan 100 m^2 zal worden overschreden (zie ook de bijlage).
In dit geval ligt de bestaande ligboxenstal namelijk verhoogd op de terp. Hierdoor loopt de grond aan de zuidzijde van de bestaande ligboxenstal (de kant van de uitbreiding) enigszins af. Uit foto's blijkt dat de bovenkant van het betonnen dek van de bestaande ligboxenstal aan deze zuidzijde als gevolg daarvan al circa 30 cm boven het maaiveld ligt. Het betonnen dek van de uitbreiding zal dan ook op die hoogte aansluiten op het bestaande betonnen dek. Voor de uitbreiding wordt dan ook alleen ter plaatse van de fundering van de buitenmuren (mogelijk) dieper gegraven dan 0,30 meter onder het maaiveld. Omdat de buitenmuur van de uitbreiding voor circa 60 strekkende meters binnen de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' komt te staan, zal de 100 m^2 daarmee dan ook niet worden overschreden.

Ik hoor graag van jullie of met deze toelichting voldoende is aangetoond dat archeologisch onderzoek niet vereist is en dat met het opnemen van bovenstaande toelichting in de ruimtelijke onderbouwing voldoende aan jullie overlegreactie tegemoet wordt gekomen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

1)

Gemeente Leeuwarden
Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000, 8900 JA LEEUWARDEN
T 14 058 | www.leeuwarden.nl | Twitter | Facebook

Aanwezig: maandag t/m donderdag

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de

Bijlage 2: Landschappelijk inrichtingsplan

Aanpassing landschappelijke inpassing

nieuwe houtsingel markeert noordwesthoek erf;
dmv streekeigen bomen & heesters

nieuwe boomwal ; gem. ca 7.5 m1 breed
totaal ca 200 m2 bestaande uit;
bomen hoh 10 m1
heester plantafstand 1.5*1.5m1;

- 2 stuks Acer pseudoplatanus (de gewone esdoorn)
- 2 stuks Ulmus (de gewone iep)
- 20 % 15 st Rosa tomentosa (gewone viltroos)
- 20 % 15st Rosa rubiginosa ssp jenensis (egelantier)
- 20 % 15 st Acer campestrel (veldesdoorn)
- 20 % 15 st Cornus mas en alba (gele en witte kornoelje)
- 20 % 15 st Crateagus monogyna (meidoorn)

JWD00F 01275G0000

inrichtingsgrens

mestzak
14.5*29*2.4 =
ca 1000 m3

mestzak
29*29*ca 2.4 =
2000 m3

mestvaalt 20*25 =
500m2
*1.5 m1 = 750m3

sleufsilo's

sleufsilo

windturbine

mestvaalt

weidegang

bestaande
knotwilgen hoh 2m1

bestaande knotwilgen hoh 5m1 aan zuizijde langs stal en vijver
markeren de zuidzijde van het erf;

JWD00F 01277G0000

JWD00F 01278G0000

JWD00F 01276G0000

JWD00F 01279G0000

JWD00F 01289G0000

JWD00F 01290G0000

JWD00F 01291G0000

JRE00D 03360G0000

bestaande houtsingel als buffer tussen buren &
markeert tevens de oostzijde erf;

bestaande houtsingels
markeert de entree en oostzijde erf;

Aanpassing landschappelijke inpassing

nieuwe houtsingel markeert noordoosthoek erf;
dmv streekeigen bomen & heesters

nieuwe boomwal ; gem. ca 7.5 m1 breed
totaal ca 200 m2 bestaande uit;
bomen hoh 10 m1
heester plantafstand 1.5*1.5m1;

- 2 stuks Acer pseudoplatanus (de gewone esdoorn)
- 2 stuks Ulmus (de gewone iep)
- 20 % 15 st Rosa tomentosa (gewone viltroos)
- 20 % 15st Rosa rubiginosa ssp jenensis (egelantier)
- 20 % 15 st Acer campestrel (veldesdoorn)
- 20 % 15 st Cornus mas en alba (gele en witte kornoelje)
- 20 % 15 st Crateagus monogyna (meidoorn)

noord

- Kadastraal -

Kad. gemeente Jorwerd
Sectie F
nummer 1276/ 1277
schaal 1:200

RENVOOI MACHINES-INSTALLATIES

AANTAL		VERMOGEN
1	Melktanksilo 20.000 ltr	7.0 KW
2	Voerstlo vijzels 16+16+16+5 = 53 ton	8.0 KW
1	Kunstmeststlo 25 ton	-
4	Electrische boiler 150 ltr	7.5 KW
1	Vacuumpomp	5.0 KW
6	Koelmachine	4.0 KW
7	Melkpomp	1.0 KW
8	Melstschuiven & mestrobot	7.0 KW
9	Koelborstels 3 stuks	1.0 KW
10	Kr achtvoerbox 7 stuks	5.0 KW
11	Hogedrukspuit, compressor/vijzmachine lasapparaat, divers elektr.gereedschap	15 KW 30. KW
12	Electrische mestmixer 2 st.	2.0 KW
13	Aanafdrving ventilatiesysteem	380 KW
14	Tractor en/ verreiker 4 x 130PK	-
15	Trafo NUON	1.0 KW
16	Windturbine	750 KW
17	Trafo windturbine	800 KW
18	Zonnepanelen omvormer s 7 stuks	1.0 KW
19	Zonnepanelen regelkast PO R	2.0 KW
20	WTW unit met buffervaten (op zolder)	5.0 KW
21	De Laval drinkautomaat kalveren	3.0 KW
22	Pomp dieseltank	0.5 KW
23	Pomp mestvaalt/ persappen & afdeksysteem	1.0 KW
24	Stalventilators 5 stuks	5.0 KW
25	Huishoudelijke apparaten + binnenverlichting voorthuis verlichting stallen en bergingen alle buiten verlichting	15.0 KW 12.0 KW 2.0 K
	TOTAAL VERMOGEN	CA 140KW
	TRACTORS/ VERREIKER	CA 380KW
	TRAFO/ WINDTURBINE	CA 1550KW

RENVOOI TERREIN

26 12 ltr schuim-brandblussers totaal 7 stuks
27 dieseltank 5000 ltr in lekbak
28 (afgewerkte) smeer- olie met opvangbak
29 opslag zuur en reinigingsmiddelen
30 opslag diergeneesmiddelen / ontsmettingsmiddelen
31 opslag bestrijdingsmiddelen
32 ruwvoer in sleufsilo's en kuilplaat totaal =2000 m2
33 strobyk: zelfontbrag tegen boarderij 75 m2
34 strohok afkalfhokken naast ligboverstal 35 m2
35 strohok kalveren in boerderij 60 m2
36 strohok schapen en kleinvee in boerderij 100 m2
37 mestsilobins: oude gierkelk: 100 m3
mestsilobin : ketders in boerderij 100m3
mestsilobin bestaande ligboverstal 1650 m3
2x mestzak a 2000+1000 = 3000m3 = totaal 6850 m3
38 mestvaalt 20*25*1.5 = 750 m3
39 mestvaalt 15*10*1.5 = 225 m3
40 lekwater mestvaalt & persappen ruwvoer; via 2 x 15 m3 betonput
tevens afstor/ jongveestal; vlveer met pomp naar mestzak
41 wasplaats- spoelplaats ; via mestplaat die loost op mestsilobin.
lozingseis: het afvalwater mag niet meer dan 100 mg/l
opgelloste bestanddelen en niet meer dan 20 mg/l
minerale olie bevatten.
42 geoordfoerde IBA (sizing gesuiverd afvalwater op
oppervlaktewater)
43 regenwaterput 10 m3
44 propaan gastank 1.200ltr

RENVOOI GEBOUWEN

MERK	VLOER	WANDEN	DAK
A	hout	baksteen	dakpannen
B	beton	baksteen	asbestvrije golfplaat
C	beton	prefab beton en stalen profielplaat	sandwichpaneel
D	beton	prefab beton	zeildoek

RENVOOI LANDBOUWHUISBIEREN PER DIERCATEGORIE EN HUISVESTINGSSYSTEEM

RAV code bestaande stal (GVE) rubbervloer A 1.33 7.1 kg /NH3 per dierplaats per jaar
(bestaande stal wordt volledig emissie arm gemaakt) (BWL nr. 2018.06)
RAV code nieuwe stal (GVE) hellende rubbervloer A 1.35 8.3 kg /NH3 per dierplaats per jaar
(BWL nr. 2019.01)
RAV code strohok/drage koeien (GVE) A 1.100 13 kg /NH3 per dierplaats per jaar
RAV code jongveestal (JVE) A 3.100 4.4 kg /NH3 per dierplaats per jaar

totaal 320.1.59 kg NH3/ jaar (emissie / stikstofdepositie)
Aerius berekening RQNTDpzrLMq d. d. 28 aug 2020

DIERCATEGORIE	HUISVESTING	AANTAL
Melkvee & droge kalfkoelen	Ligboverstal bestaand strooroster/ spleetroosters	115 st.
Melkvee	Ligboverstal bestaand (BWL nr. 2018.06)	36 st.
Melkvee	Ligboverstal nieuw (BWL nr. 2019.01)	99 st. +
		totaal GVE 250 st
Kalfpinken van 18-24 maand	Bestaande stal	40 st
Pinken van 12- 18 maand	Jongveestal	25 st.
Pinken van 6 -12 maand	Jongveestal	25 st.
Kalveren tot ca 6 maand	Boerderij bestaand/ roostervloer jongvee	20 st.
Kalveren tot ca 3 maand	Boerderij bestaand / op stro	30 st.
Kalveren tot ca 1 maand	ligboxenstal bestaand / eenlingboxen	20 st. +
		totaal JVE 160 st

Brandpreventie- renvooi

LS Deur te openen in de vluchtrichting zonder gebruik te maken van een bs voorwerp

S12 Vorstbestendige sproeischuimblusser 12 kg.

Gekoppelde rookmelder op 230 V conform de NEN 2555

WBDBO 30 minuten wbdbo (weerstand brandcbonslag en brandoverslag)

Alle doorvoering door een wand, waar een WBDBO eis voor geldt, dienen zodanig te zijn uitgevoerd dat de brandweerendheid gewaarborgd is.

De aansluitingen van de brandmuur tegen het dak / gevels dienen brandwerend uitgevoerd te worden.

Electrische installatie moet voldoen aan NEN-norm 1010.
In de stal c.q. het brandcompartiment, mag geen opslag plaatsvinden van brandbare goederen, producten of andere materialen waardoor de variabele vuurbelasting meer kan gaan bedragen dan 570 MJ/m2.

Beperking van het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie
een te bouwen bouwwerk is zodanig dat het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie voldoende wordt beperkt

Dak
De bovenzijde van een dak van een bouwwerk is, bepaald volgens NEN 6063 , niet brandgevaarlijk.
Brandvoortplanting en rookdichtheid

Buitenoppervlakte
Een zijde van een constructieonderdeel die grenst aan de buitenlucht voldoet aan brandklasse D, bepaald volgens NEN-EN 13501-1.
Het bovengenoemde is niet van toepassing op de bovenzijde van het dak

Binnenoppervlak
Voor de constructieonderdelen, die niet grenzen aan de buitenlucht, geldt dat ze dienen te voldoen aan:
* Wanden en plafonds (inclusief ramen, deuren en kozijnen): Brandklasse B of beter en rookklasse s2 (beide bepaald volgens NEN-EN 13501-1)
* Beloopbaar vlak (vloeren en trappen) : brandklasse Dfl en rookklasse s1fl (beide bepaald volgens NEN-EN 13501-1).

Ten hoogste 5% van de totale oppervlakte van de constructiedelen van elke afzonderlijke ruimte hoeft niet aan de eisen met betrekking tot de brandklasse voldoen.

Bouwverordening Ho 2 par. 5 bereikbaarheidseisen 2.5.3.4
Opstelplaats voor brandweereenheden is aanwezig op gehele verharde terrein.

Niet openbare bluswatervoorziening 2.5.3.5
Open water voldoet aan de waterlijn 3 m1 en diepte van 0.8 m1.

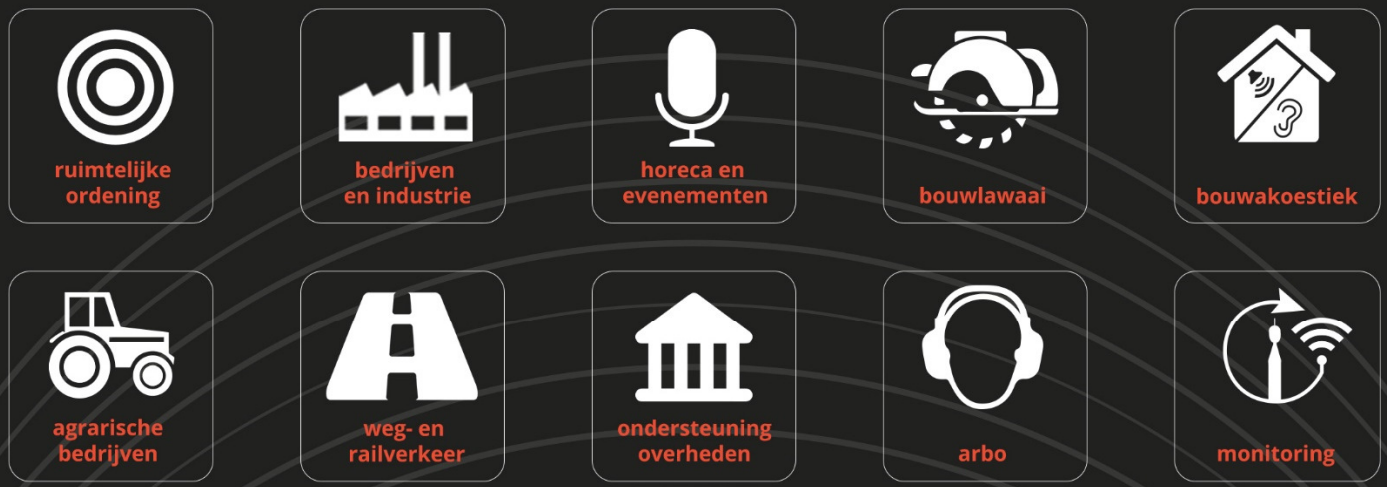
werk :	Verbouw en uitbreiding ligboxenstal	
		datum gewijzigd:
onderdeel :	AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING	26-10-2020
	MILIEUTEKENING (AIM)	03-12-2020
opdrachtgever :	Mts Bouma Steins 4 8635 KW Easterlittens	28-02-2021
	Aise 06 23 53 03 38 Eelje 06 44 60 97 11 skins4@hotmail.com	13-05-2021
1:200	formaat : A0 getekend : J.T.	22-06-2021
datum :	10-05-2019 tek.nr : 19-024-05	

BBT AGRI BOUW
NIEUWBOUW - RENOVATIE - INNOVATIE
www.bbt-agribouw.nl Dudega SWF 0515-858828
De Joodyk 9B
8614 JK Dudega SWF
tel: 0515-858828
mob: 0681-09078
info@bbt-agribouw.nl
www.bbt-agribouw.nl

deze tekening blijft ons eigendom en mag zonder onze toestemming niet worden gekopieerd, ter inzage worden gegeven, of ten behoeve van derden worden gebruikt

Bijlage 3: Akoestisch onderzoek

Titel:	Akoestisch onderzoek uitbreiding ligboxenstal en realisatie nieuwe jongveestal bij Maatschap Bouma te Easterlittens
Kenmerk:	0276-I-21-A
Datum:	2 september 2021
Versie:	1
Adviseur:	[redacted]
Opdrachtgever:	Mts. Bouma [redacted] Skrins 4 8835 AW Easterlittens

Rouaanstraat 7 | 9723 CA | Groningen
050 - 8200673 | info@geluidmeesters.nl | www.geluidmeesters.nl

Inhoud

1 Inleiding 3
2 Toetsingskader 4
2.1 Representatieve bedrijfssituatie 4
2.1.1 Directe hinder ter plaatse van woning aan de Skrins 2 4
2.1.2 Directe hinder ter plaatse van overige woningen 5
2.2 Directe hinder incidentele bedrijfssituatie (IBS) 5
2.3 Indirecte hinder 5
3 Uitgangspunten 7
3.1 Geluidvermogenniveaus 7
3.2 Rekenmodel 7
3.3 Representatieve bedrijfssituatie (RBS) en geluidvermogenniveaus 8
3.4 Incidentele bedrijfssituatie (IBS) en geluidvermogenniveaus 10
3.5 Indirecte hinder 11
3.6 Best Beschikbare Technieken 12
4 Resultaten 13
4.1 Representatieve bedrijfssituatie (RBS) 13
4.2 Incidentele bedrijfssituatie (IBS) 14
4.3 Indirecte hinder 14
5 Conclusie 15

Bijlagen

1) Uitwerking geluidmetingen
2) Items rekenmodel
3) Rekenresultaten

1 Inleiding

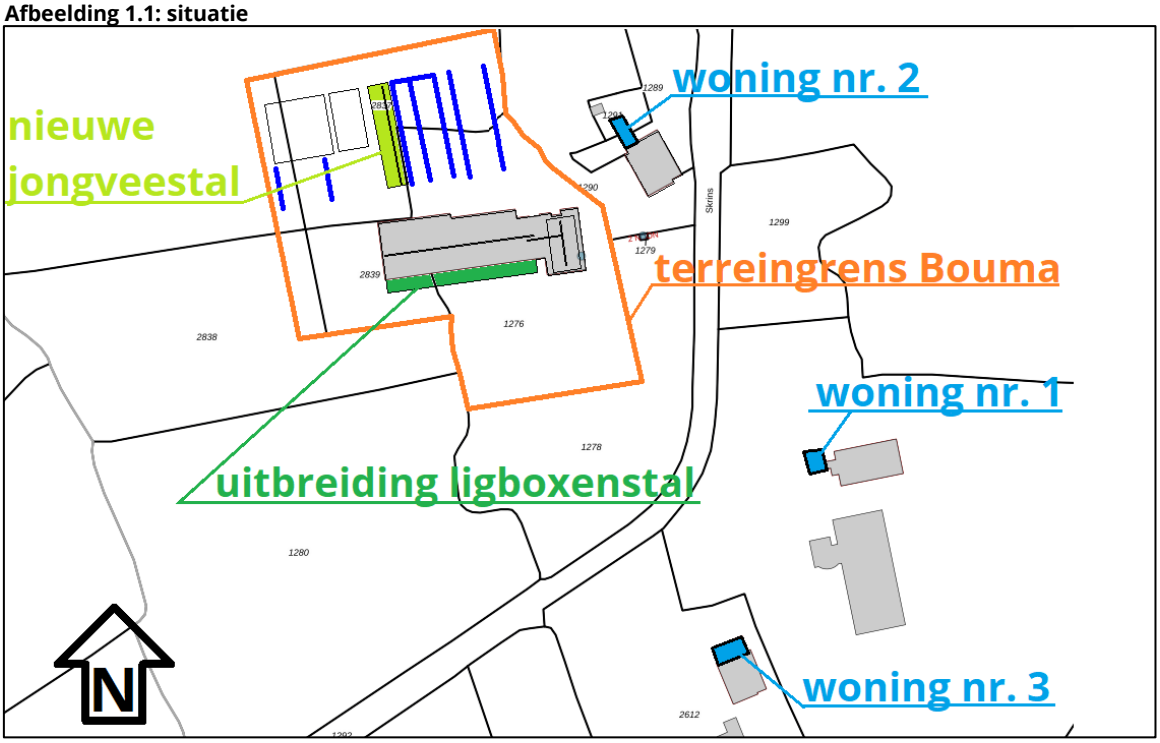
In opdracht van Maatschap Bouma is door GeluidMeesters BV uit Groningen een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor de inrichting gelegen aan de Skrins 4 te Easterlittens. Aanleiding voor het uitvoeren van het onderzoek is het vergroten van de ligboxenstal en het realiseren van een nieuwe jongveestal.

De inrichting betreft een type C inrichting en is hiermee vergunningsplichtig. Het doel van het akoestisch onderzoek is dan ook het inzichtelijk maken van de geluidbelasting, na uitbreiding, op de maatgevende woningen van derden. Dit betreft:

- de woning aan de Skrins 2 waarvoor in de huidige vergunning geluidgrenswaarden zijn opgenomen;
- de overige maatgevende woningen aan de Skrins 1 en 3 waarvoor in de huidige vergunning geen geluidgrenswaarden zijn opgenomen.

In afbeelding 1.1 is de situering opgenomen.

Afbeelding 1.1: situatie

De geluidmetingen en berekeningen zijn uitgevoerd overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai" 1999.

2 Toetsingskader

2.1 Representatieve bedrijfssituatie

De inrichting betreft een type C inrichting en is hiermee vergunningsplichtig. Hierdoor dienen nieuwe geluidgrenswaarden te worden geformuleerd conform de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. Hierbij zijn de volgende afwegingen gemaakt:

- voor de woning aan de Skrins 2 zijn in de huidige vergunning geluidgrenswaarden opgenomen. Aan deze waarden is de geluidbelasting ook in de situatie na uitbreiding getoetst (zie paragraven 2.1.1 en 2.2);
- voor de overige maatgevende woningen van derden zijn in de huidige vergunning geen grenswaarden opgenomen. Voor het toetsingskader ter plaatse van deze woningen is aansluiting gezocht bij de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (zie paragraaf 2.1.2).

2.1.1 Directe hinder ter plaatse van woning aan de Skrins 2

De inrichting beschikt over een vigerende vergunning van 16 september 2010 waarin specifiek voor de woning aan de Skrins 2 de volgende geluidvoorschriften zijn opgenomen waaraan wordt getoetst:

> *3 GELUID*
> *3.1 Geluidsvoorschriften*
> *3.1.1 Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten mag op de woning Skrins 2 op 1,5 meter boven maaiveld in de dagperiode en 5,0 meter boven maaiveld in de avond-, en nachtperiode niet meer bedragen dan weergegeven in tabel 1:*

Tabel 1

Immissiepunt	*Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau in dB(A)*		
	Dag	*Avond*	*Nacht*
Skrins 2	*45*	*40*	*35*

> *3.1.2 Onverminderd voorschrift 1 mogen piekwaarden (L_{Amax}),veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige installaties en toestellen, alsmede door de in de inrichting verrichte werkzaamheden en activiteiten mag op de woning Skrins 2 op 1,5 meter boven maaiveld in de dagperiode en 5,0 meter boven maaiveld in de avond-, en nachtperiode niet meer bedragen dan weergegeven in tabel 2:*

Tabel 2

Immissiepunt	*Maximale geluidsbelasting in dB(A)*		
	Dag	*Avond*	*Nacht*
Skrins 2	*70*	*65*	*60*

> *3.1.3 Het meten en berekenen van de geluidsniveaus, alsmede het beoordelen van de meetresultaten moet plaatsvinden overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai", ministerie van VROM van 1999.*

2.1.2 Directe hinder ter plaatse van overige woningen

Omdat sprake is van een landelijke omgeving is ter plaatse van de overige maatgevende woningen van derden (Skrins 1 en 3) aansluiting gezocht bij de hiervoor geldende richtwaarden uit tabel 4 op bladzijde 25 van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. Dit betreft voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$):

- 40 dB(A), dagperiode;
- 35 dB(A), avondperiode;
- 30 dB(A), nachtperiode.

Op basis van de beschikbare kennis omtrent hinder door maximale geluidniveaus (L_{Amax}), wordt sterk aanbevolen dat de maximale geluidniveaus (L_{Amax}) ter plaatse van de gevels van woningen van derden niet hoger mogen zijn dan de volgende grenswaarden:

- 70 dB(A), dagperiode;
- 65 dB(A), avondperiode;
- 60 dB(A), nachtperiode.

Voor de etmaalindeling is aansluiting gezocht bij de volgende tijden voor agrarische bedrijven uit het Activiteitenbesluit milieubeheer:

- dagperiode van 06:00 tot 19:00 uur;
- avondperiode van 19:00 tot 22:00 uur;
- nachtperiode van 22:00 tot 06:00 uur.

2.2 Directe hinder incidentele bedrijfssituatie (IBS)

In 2018 is door GeluidMeesters BV is een akoestisch onderzoek uitgevoerd in het kader van een vergunningaanvraag voor de ingebruikname van een nieuwe sleufsilo bestemd voor het inkuilen van gras (kenmerk 0276-I-18-A d.d. 9 juli 2018). Het inkuilen betreft een incidentele bedrijfssituatie die niet vaker dan twaalf keer per jaar kan voorkomen.

Uit dit onderzoek is gebleken dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) in deze situatie, ter plaatse van de westgevel van de woning aan de Skrins 2, ten hoogste 50 dB(A) in zowel de dag- als avondperiode bedraagt. Dit is respectievelijk 5 en 10 dB hoger dan de vergunde grenswaarden voor de dag- en avondperiode in de representatieve bedrijfssituatie. De maximale geluidniveaus (L_{Amax}), tijdens het gebruik van de nieuwe silo, zijn niet hoger dan de grenswaarden uit de vergunning.

Omdat dit rapport destijds is toegevoegd bij de vergunningaanvraag zijn de hiervoor genoemde waarden als toetsingskader gehanteerd.

2.3 Indirecte hinder

Voor de beoordeling van de indirecte hinder is aansluiting gezocht bij de “Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de Wet milieubeheer d.d. 29 februari 1996”.

Voor indirecte hinder dient uitgegaan te worden van een voorkeursgrenswaarde van 50, 45 en 40 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. Indien een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde niet te voorkomen is kan, mits gemotiveerd, een ontheffing worden overwogen tot maximaal 15 dB(A) boven de voorkeursgrenswaarde. Indien de geluidbelasting zich tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximale grenswaarde bevindt, dient een binnenniveau in de betrokken woningen van 35 dB(A) etmaalwaarde te worden gegarandeerd.

3 Uitgangspunten

3.1 Geluidvermogenniveaus

Op woensdag 27 juni 2018 en donderdag 15 juli 2021 zijn bij de inrichting geluidmetingen uitgevoerd. De metingen zijn uitgevoerd conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaai HMRI-II uit 1999 met meetapparatuur klasse 1. Voor en na de metingen is het geluidmeetsysteem inclusief de microfoon geijkt door middel van een 1000 Hz toonijking. Hierbij zijn geen afwijkingen geconstateerd. De metingen zijn verricht in de meterstand "F" (Fast) conform de eisen van de milieuwetgeving. In de volgende tabel is een overzicht van de apparatuur opgenomen.

Tabel 3.1: gebruikte meetapparatuur

Instrument	Fabrikant	Type
Sound Level Meter	Brüel & Kjær	2250
Meetmicrofoon		4189
Voorversterker		ZC 0032
IJkbron	Brüel & Kjær	4231

In de bijlagen zijn de meetresultaten en uitwerkingen opgenomen. De vastgestelde geluidvermogenniveaus zijn opgenomen in tabel 3.2 t/m 3.4.

Voor de bronnen waaraan geen metingen konden worden uitgevoerd is gebruik gemaakt van kentallen uit ons meetarchief. Ons meetarchief is opgebouwd uit kentallen waarvoor een groot aantal metingen is verricht bij gelijksoortige inrichtingen.

3.2 Rekenmodel

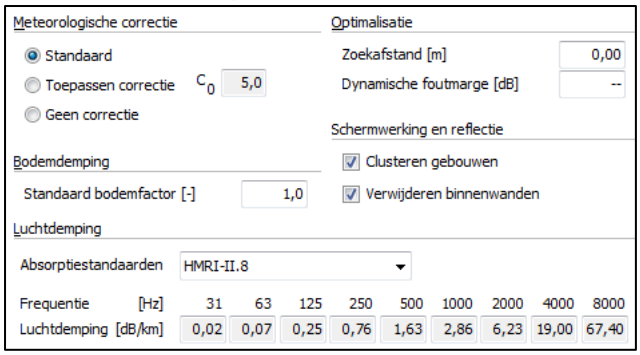
Om de geluidniveaus in de omgeving te bepalen is gebruik gemaakt van een akoestisch driedimensionaal rekenmodel conform methode-II.8 uit de “Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999”. In dit rekenmodel zijn onder andere geluidbronnen, beoordelingspunten en objecten (gebouwen, bodemgebieden, etc.) ingevoerd.

De toetspunten zijn ingevoerd met een bepaalde maaiveldhoogte en beoordelingshoogten ten opzichte daarvan. Overeenkomstig de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening is voor de dagperiode een beoordelingshoogte van 1,5 m+ en voor de avond- en nachtperiode 5,0 m+ gehanteerd.

Invloeden in de overdracht worden verdisconteerd door objecten, waaronder ook verstaan worden bodemvlakken. Objecten zoals woningen, bedrijfsgebouwen, keerwanden, schermen, muren etc. worden ingevoerd met een zekere hoogte ten opzichte van de maaiveldhoogte. Aan de objecten is een reflectiefactor toegekend, variërend van 0 (volledig absorberend) tot 1 (volledig reflecterend). De bodemvlakken hebben een bodemfactor tussen 0 (volledig hard) en 1 (volledig absorberend).

De algemene modelparameters zijn opgenomen in afbeelding 3.1.

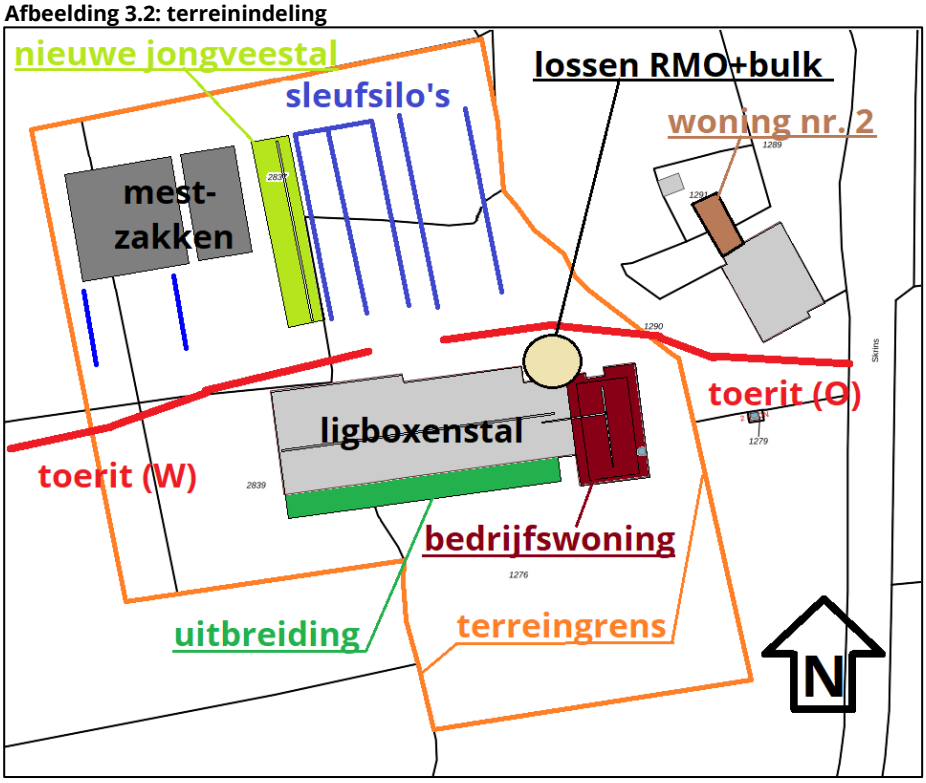
Afbeelding 3.1: modelparameters

3.3 Representatieve bedrijfssituatie (RBS) en geluidvermogenniveaus

De bedrijfssituatie van de geluidrelevante activiteiten is in overleg met mevrouw E. Bouma vastgesteld op donderdag 15 juli 2021. In onderstaande afbeelding is de globale indeling van het bedrijfsterrein gegeven.

Afbeelding 3.2: terreinindeling

De melk wordt afgevoerd door een vrachtauto (RMO-wagen) vanaf de noordzijde van het tanklokaal. Dit kan in de dag-, avond- of nachtperiode plaatsvinden. De melk wordt geconditioneerd bewaard in het tanklokaal. De melk wordt geladen middels een elektropomp.

Relevante geluidafstraling vanwege het tanklokaal vindt alleen plaats via een buiten opgestelde vacuümpomp. Deze pomp heeft op dit moment nog een geluidvermogenniveau van 96 dB(A) maar zal worden voorzien van een geluiddemper met een geluidreducerend effect van tenminste 15 dB.

Ten hoogste één keer per dag vindt aanvoer van bulkvoer plaats waarbij de vrachtwagenpomp per keer drie kwartier in werking is.

Het voer wordt vanuit de sleufsilo's getransporteerd naar de stallen door middel van een tractor met blokkenwagen. Tevens wordt met een tractor in diverse rondes het voer in de verschillende stallen aangedrukt. Op warme dagen zijn de zijgevels en de nok van de ligboxenstal en de zijgevels van de jongveestal geheel geopend voor ventilatie. Voor de geluidemissie naar buiten zijn de tractorbewegingen in de stallen maatgevend. Rammelende hekken, loeiende koeien e.d. zijn akoestisch niet relevant ten opzichte van de tractorbewegingen.

Circa 30 dagen per jaar wordt er mest uitgereden met tractoren met giertanks. Dit kan zowel in de dag- als avondperiode voorkomen. Van de tractoren vertrekt circa 60% in westelijke richting direct naar de aanliggende weilanden terwijl circa 40% van de tractoren via de oostelijke toegangsweg naar de openbare weg vertrekt. De giertanks worden met een geladen bij de mestzakken door middel van een stationair in werking zijnde tractor. Ook wordt er circa 1 keer per maand mest overgepompt maar dit komt niet gelijk met het uitrijden voor en is dus akoestisch niet relevant.

Op het buitenterrein kunnen, behalve de hiervoor genoemden activiteiten, tevens tractoren en een verreiker in werking zijn voor diverse activiteiten. De dierenarts, vertegenwoordigers etc. komen met een personenwagen/bestelwagen.

De onderhoudswerkzaamheden, aan materieel, worden buiten de inrichting, door derden (mechanisatiebedrijf), uitgevoerd.

De representatieve bedrijfssituatie wordt gevormd door de activiteiten zoals weergegeven in tabel 3.2.

Tabel 3.2: activiteiten representatieve bedrijfssituatie (RBS) inclusief geluidvermogenniveau

Geluidrelevante activiteiten	Bedrijfstijden en/of aantal transportbewegingen			Geluidvermogenniveau in dB(A)		
	dag 06.00 – 19.00	avond 19.00 – 22.00	nacht 22.00 – 06.00	($L_{WR,eq}$)	($L_{WR,max}$)	herkomst
Vrachtwagens RMO aankomst: vertrek: pomp RMO-wagen:	 1 x 1 x 20 min.	 1 x 1 x 20 min.	 1 x 1 x 20 min.	 101 101 90	 108 108 nvt	 kental kental kental
Vacuümpomp tanklokaal (voorzien van demper 15 dB)	5 uur	1 uur	2 uur	96/81*	nvt	meting II2
Vrachtwagens Bulk aankomst: vertrek: pomp bulkvoer:	 1 x 1 x 1 x ¾ uur	 -- -- --	 -- -- --	 101 101 102	 108 108 nvt	 kental kental kental
Voeren met tractor en blokkenwagen buitenterrein	2 x ½ uur	10 min.	--	100	107	meting II.2
Uitstraling ligboxenstal (rond voertijd en aandrukken voer)	3 x 10 min.	2 x 10 min.	1 x 10 min.	ruimteniveau 68 dB(A) uitwerking bijlage 1		meting II.7
Uitstraling jongveestal (rond voertijd en aandrukken voer)	3 x 5 min.	2 x 5 min.	1 x 5 min.	ruimteniveau 68 dB(A) uitwerking bijlage 1		meting II.7
nvt = niet maatgevend ten opzichte van andere activiteiten						
* = huidig geluidvermogenniveau bedraagt 96 dB(A). Deze geluidbron dient te worden voorzien van een geluiddemper met een effect van ten minste 15 dB waardoor het geluidvermogenniveau afneemt tot 81 dB(A)						

Vervolg tabel 3.2: activiteiten representatieve bedrijfssituatie (RBS) inclusief geluidvermogenniveau

Geluidrelevante activiteiten	Bedrijfstijden en/of aantal transportbewegingen			Geluidvermogenniveau in dB(A)		
	dag 06.00 – 19.00	avond 19.00 – 22.00	nacht 22.00 – 06.00	($L_{WR,eq}$)	($L_{WR,max}$)	herkomst
Tractor mest						
aankomst west (weilanden):	12 x	3 x	--	100	107	meting II2
vertrek west (weilanden):	12 x	3 x	--	100	107	meting II2
aankomst oost (openbare weg):	8 x	1 x	--	100	107	meting II2
vertrek oost (openbare weg):	8 x	1 x	--	100	107	meting II2
overpompen mest (tractor):	20 x ½ uur	4 x ½ uur	--	105	nvt	kental
Divers gebruik mobiele bronnen						
tractor op buitenterrein:	1½ uur	½ uur	½ uur	100	107	meting II.2
verreiker op buitenterrein:	1½ uur	½ uur	½ uur	102	106	meting II.2
Personen-/bestelwagens						
aankomst:	4 x	2 x	1 x	90	94	kental
vertrek:	4 x	2 x	1 x	90	94	kental
nvt = niet maatgevend ten opzichte van andere activiteiten						

3.4 Incidentele bedrijfssituatie (IBS) en geluidvermogenniveaus

Er wordt binnen de inrichting niet vaker dan 12 dagen per jaar ingekuild bij de bestaande en de nieuwe sleufsilo's. Het inkuilen zal nooit voor 08.00 uur beginnen en is uiterlijk om 22.00 uur afgelopen. In deze periode wordt met gemiddeld twee tractorcombinaties per uur kuil aangevoerd. In deze periode is er continu een Manitou (verreiker) in de sleufsilo in bedrijf om het kuil aan te drukken.

Het inkuilen kan zowel in de bestaande als de nieuwe sleufsilo's plaatsvinden. Bij de berekeningen is uitgegaan van een worst-case situatie waarbij de activiteiten uitsluitend plaatsvinden bij de nieuwe sleufsilo die zich dichter bij de maatgevende woning van derden aan de Skrins 2 bevindt.

Het kuil wordt aangevoerd via de openbare weg (inrit) en rechtstreeks vanaf de omliggende weilanden. Bij het ontwerp van de nieuwe sleufsilo is er rekening mee gehouden dat er geen onnodige tractormanoeuvres hoeven plaats te vinden. Deze kunnen dan ook rondrijden, door de silo, zonder achteruit in te steken.

De bedrijfssituatie vanwege de activiteiten bij de nieuwe sleufsilo is gegeven in weergegeven in tabel 3.3.

Tabel 3.3: activiteiten representatieve bedrijfssituatie (RBS) inclusief geluidvermogenniveau

Geluidrelevante activiteiten	Bedrijfstijden en/of aantal transportbewegingen			Geluidvermogenniveau in dB(A)		
	dag 06.00 – 19.00	avond 19.00 – 22.00	nacht 22.00 – 06.00	($L_{WR,eq}$)	($L_{WR,max}$)	herkomst
Tractorcombinaties via inrit						
aankomst:	11 x	3 x	--	100	107	meting II.2
vertrek:	11 x	3 x	--	100	107	meting II.2

Vervolg tabel 3.3: activiteiten representatieve bedrijfssituatie (RBS) inclusief geluidvermogenniveau

Geluidrelevante activiteiten	Bedrijfstijden en/of aantal transportbewegingen			Geluidvermogenniveau in dB(A)		
	dag 06.00 – 19.00	avond 19.00 – 22.00	nacht 22.00 – 06.00	($L_{WR,eq}$)	($L_{WR,max}$)	herkomst
Tractorcombinaties via weilanden aankomst: vertrek:	 11 x 11 x	 3 x 3 x	 -- --	 100 100	 107 107	 meting II.2 meting II.2
Verreiker in sleufsilo's (aandrukken kuil)	11 uur	3 uur	--	102	106	meting II.2

3.5 Indirecte hinder

Het verkeer, van en naar het bedrijf, vertrekt/arriveert via de toerit aan de Skrins in noordelijke of zuidelijke richting. Voor de berekeningen is uitgegaan van een worst-case benadering waarbij alle bewegingen in beide richtingen kunnen plaatsvinden.

Het meest oostelijke deel van de toerit loopt over het kadastrale perceel van de Skrins 2. Ook de verkeersbewegingen van en naar de Skrins 2 vinden plaats via deze zelfde toerit. De rijroute buiten de feitelijke inrichting is beschouwd als indirecte hinder. Vanaf de toerit aan de Skrins 2 vinden verkeersbewegingingen in zowel noordelijke als zuidelijke richting plaats. Voor de berekeningen is uitgegaan van een worst-case benadering waarbij alle bewegingen in beide richtingen kunnen plaatsvinden.

In de berekening is uitgegaan van de verkeersbewegingen uit de representatieve bedrijfssituatie, inclusief de incidentele bedrijfssituatie, wat ook een worst-case benadering betreft. De gehanteerde verkeersbewegingen zijn opgenomen in tabel 3.4.

Tabel 3.4: transportbewegingen indirecte hinder

Geluidrelevante activiteiten	Aantal transportbewegingen indirecte hinder			Geluidvermogen-niveau ($L_{WR,eq}$) in dB(A)		Gehanteerde snelheid	
	dag 06.00 – 19.00	avond 19.00 – 22.00	nacht 22.00 – 06.00	openbare weg	gezamel. toerit	openbare weg	gezamel. toerit
Vrachtwagens aankomst: vertrek:	 2 x 2 x	 1 x 1 x	 1 x 1 x	106	101	25 km/h	15 km/h
Tractoren Aankomst: vertrek:	 19 x 19 x	 4 x 4 x	 -- --	108	103	25 km/h	15 km/h
Pers./bestelw. aankomst: vertrek:	 4 x 4 x	 2 x 2 x	 1 x 1 x	93	90	30 km/h	20 km/h

3.6 Best Beschikbare Technieken

De geluidemissie ten gevolge van de inrichting dient zoveel mogelijk beperkt te worden, één en ander in het kader van 'BBT' (Best Beschikbare Technieken). Dit houdt in dat gekeken wordt of door het treffen van eenvoudige maatregelen de geluidniveaus in belangrijke mate kunnen worden gereduceerd. Door de inrichting worden de volgende maatregelen getroffen:

- uit de geluidmetingen die door GeluidMeesters BV aan de mobiele bronnen van de inrichting zijn uitgevoerd blijkt dat deze voldoen aan de huidige stand der techniek en als geluidarm zijn aan te merken;
- relevante geluidafstraling vanwege het tanklokaal vindt alleen plaats via een buiten opgestelde vacuümpomp. Deze pomp heeft op dit moment nog een geluidvermogenniveau van 96 dB(A) maar zal worden voorzien van een geluiddemper met een geluidreducerend effect van tenminste 15 dB;
- bij het ontwerp van de nieuwe sleufsilo is er rekening mee gehouden dat er hierbij geen onnodige tractormanoeuvres hoeven plaats te vinden. Deze kunnen dan ook rondrijden, door de silo, zonder achteruit in te steken;
- het bedrijfsterrein is vlak afgewerkt om onnodige geluidpieken vanwege verkeersbewegingen zoveel mogelijk te voorkomen;
- in de nachtperiode worden de akoestisch relevante activiteiten tot een minimum beperkt;
- op het terrein mag door de chauffeurs van de vervoersmiddelen geen onnodig gas worden gegeven. Tijdens laad- en losactiviteiten wordt voor zover mogelijk de motor uitgeschakeld;
- bij aanschaf en/of vervanging van machines/materieel wordt rekening gehouden met de huidige stand der techniek.

Gezien de bovenstaande punten kan worden gesteld dat wordt voldaan aan de eisen met betrekking tot BBT.

4 Resultaten

4.1 Representatieve bedrijfssituatie (RBS)

In tabel 4.1 zijn de berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) op de toetspunten opgenomen. Een compleet overzicht van resultaten is opgenomen in de bijlagen. De geluidniveaus zijn conform Handreiking industrielawaai en vergunningverlening als invallend beschouwd.

Tabel 4.1: berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus (RBS) in dB(A)

Toetspunt		beoordelingsniveaus			toetsingskader			overschrijding		
		dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur	dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur	dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur
1	Skrins 1	26	29	23	*40*	*35*	*30*	--	--	--
3	Skrins 3	29	31	25	*40*	*35*	*30*	--	--	--
2W	Skrins 2 (westgevel)	41	40	34	*45*	*40*	*35*	--	--	--
2O	Skrins 2 (oostgevel)	23	24	18	*45*	*40*	*35*	--	--	--

Uit de rekenresultaten blijkt dat aan het toetsingskader wordt voldaan.

In tabel 4.2 zijn de berekende maximale geluidniveaus (L_{Amax}) op de toetspunten opgenomen. Een compleet overzicht van resultaten is opgenomen in de bijlagen. De geluidniveaus zijn conform de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening als invallend beschouwd. De maximale geluidniveaus zijn bepaald door de meteocorrectieterm (C_m) van het immissieniveaus (L_i) af te trekken.

Tabel 4.2: berekende maximale geluidniveaus (RBS) in dB(A)

Toetspunt		beoordelingsniveaus			toetsingskader			overschrijding		
		dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur	dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur	dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur
1	Skrins 1	48a	49a	49a	*70*	*65*	*60*	--	--	--
3	Skrins 3	42a	43a	43a	*70*	*65*	*60*	--	--	--
2W	Skrins 2 (westgevel)	64a	65a	65a/57b	*70*	*65*	*60**	--	--	5/--
2O	Skrins 2 (oostgevel)	43a	45c	44a	*70*	*65*	*60*	--	--	--
a = vrachtwagen / b = verreiker / c = tractor										

Uit de rekenresultaten blijkt dat, met uitzondering van de westgevel van de Skrins 2, aan het toetsingskader wordt voldaan. Op deze westgevel is het maximale geluidniveau, uitsluitend in de nachtperiode, 5 dB hoger dan het toetsingskader van 60 dB(A). Dit wordt veroorzaakt door de vrachtwagen voor de afvoer van melk. Deze activiteit vindt slechts één keer per nachtperiode plaats. Als aansluiting wordt gezocht bij de beoordelingssystematiek zoals het Activiteitenbesluit milieubeheer deze hanteert zou deze piek vanwege deze eenmalige activiteit (art. 2.18, lid 3c) kunnen worden toegestaan. In dat geval zouden de meer frequent voorkomende geluidpieken

wel moeten voldoen aan het toetsingskader. Hiervan is sprake omdat de dan maatgevende pieken niet hoger zijn dan 57 dB(A) in de nachtperiode.

4.2 Incidentele bedrijfssituatie (IBS)

In tabel 4.3 zijn de berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) in de incidentele bedrijfssituatie (IBS) op de toetspunten opgenomen. De maximale geluidniveaus (L_{Amax}) zijn niet hoger dan in de representatieve bedrijfssituatie en zijn verder buiten beschouwing gelaten. Een compleet overzicht van resultaten is opgenomen in de bijlagen. De geluidniveaus zijn conform de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening als invallend beschouwd.

Tabel 4.3: berekende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus (IBS) in dB(A)

Toetspunt		beoordelingsniveaus			toetsingskader			overschrijding		
		dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur	dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur	dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur
1	Skrins 1	32	35	23	*40*	*35*	*30*	--	--	--
3	Skrins 3	32	34	25	*40*	*35*	*30*	--	--	--
2W	Skrins 2 (westgevel)	47	50	34	*50*	*50*	*35*	--	--	--
2O	Skrins 2 (oostgevel)	29	34	18	*45*	*40*	*35*	--	--	--

Uit de rekenresultaten blijkt dat tijdens de incidentele bedrijfssituatie (IBS) wordt voldaan aan het gehanteerde toetsingskader.

4.3 Indirecte hinder

In tabel 4.4 zijn de berekende equivalente geluidniveaus (L_{Aeq}) op de maatgevende toetspunten opgenomen. De geluidniveaus zijn conform Handreiking industrielawaai en vergunningverlening als invallend beschouwd.

Tabel 4.4: berekende equivalente geluidniveaus

Toetspunt		beoordelingsniveaus			toetsingskader			overschrijding		
		dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur	dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur	dag 06-19 uur	avond 19-22 uur	nacht 22-06 uur
1	Skrins 1	41	43	30	*50*	*45*	*40*	--	--	--
3	Skrins 3	38	41	28	*50*	*45*	*40*	--	--	--
2W	Skrins 2 (westgevel)	38	39	26	*50*	*45*	*40*	--	--	--
2O	Skrins 2 (oostgevel)	40	43	29	*50*	*45*	*40*	--	--	--

Uit de rekenresultaten blijkt dat wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde uit de “Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de Wet milieubeheer d.d. 29 februari 1996”.

5 Conclusie

In opdracht van Maatschap Bouma is door GeluidMeesters BV uit Groningen een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor de inrichting gelegen aan de Skrins 4 te Easterlittens. Aanleiding voor het uitvoeren van het onderzoek is het vergroten van de ligboxenstal en het realiseren van een nieuwe jongveestal.

De inrichting betreft een type C inrichting en is hiermee vergunningsplichtig. Het doel van het akoestisch onderzoek is dan ook het inzichtelijk maken van de geluidbelasting, na uitbreiding, op de maatgevende woningen van derden. Dit betreft:

- de woning aan de Skrins 2 waarvoor in de huidige vergunning geluidgrenswaarden zijn opgenomen.
- de overige maatgevende woningen aan de Skrins 1 en 3 waarvoor in de huidige vergunning geen geluidgrenswaarden zijn opgenomen.

Uit de rapportage blijkt dat de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ($L_{Ar,LT}$) zowel in de representatieve bedrijfssituatie (RBS) als de incidentele bedrijfssituatie (IBS) niet hoger zijn dan de gehanteerde toetsingskaders. Hierbij is het wel van belang dat de buiten opgestelde vacuümpomp, die op dit moment nog een geluidvermogenniveau van 96 dB(A) heeft, moet worden voorzien van een geluiddemper met een geluidreducerend effect van tenminste 15 dB.

De maximale geluidniveaus (L_{Amax}) voldoen in zowel de RBS als IBS, met uitzondering van de westgevel van de Skrins 2, aan het gehanteerde toetsingskader. Op deze westgevel is het maximale geluidniveau, uitsluitend in de nachtperiode, 5 dB hoger dan het toetsingskader van 60 dB(A). Dit wordt veroorzaakt door de vrachtwagen voor de afvoer van melk. Deze activiteit vindt slechts één keer per nachtperiode plaats. Als aansluiting wordt gezocht bij de beoordelingssystematiek zoals het Activiteitenbesluit milieubeheer deze hanteert zou deze piek vanwege deze eenmalige activiteit kunnen worden toegestaan. In dat geval zouden de meer frequent voorkomende geluidpieken wel moeten voldoen aan het toetsingskader. Hiervan is sprake omdat de dan maatgevende pieken niet hoger zijn dan 57 dB(A) in de nachtperiode.

De geluidbelasting als gevolg van het verkeer van en naar de inrichting voldoet aan de voorkeursgrenswaarde uit de “Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de Wet milieubeheer d.d. 29 februari 1996”.

Bovendien voldoet de inrichting aan de eisen met betrekking tot ‘BBT’ (Best Beschikbare Technieken).

Groningen, 2 september 2021
GeluidMeesters BV

GELUID
MEESTERS

BIJLAGE 1

II7 UITSTRALING GEBOUWEN

Onderdeel	:	Stal aandrukken voer									
Bronnaam	:	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer									
MeetDatum	:	15-7-2021									
Meetduur	:	: :									
Type geluid	:	Continu									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Opp. meetv [m²]	:	156,00									
Cd [dB]	:	4									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,5	47,2	55,7	56,6	63,2	62,8	58,1	55,8	48,4	67,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB]	:	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	
Isolatie [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Cd [dB]	:	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
Lw [dB(A)]	:	55,4	65,1	73,7	74,6	81,1	80,8	76,0	73,7	66,3	85,7

II7 UITSTRALING GEBOUWEN

Onderdeel	:	Stal aandrukken voer									
Bronnaam	:	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer									
MeetDatum	:	15-7-2021									
Meetduur	:	: :									
Type geluid	:	Continu									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Opp. meetv [m²]	:	142,00									
Cd [dB]	:	4									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,5	47,2	55,7	56,6	63,2	62,8	58,1	55,8	48,4	67,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB]	:	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	21,5	
Isolatie [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Cd [dB]	:	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
Lw [dB(A)]	:	55,0	64,7	73,3	74,2	80,7	80,4	75,6	73,3	65,9	85,3

II7 UITSTRALING GEBOUWEN

Onderdeel	:	Stal aandrukken voer									
Bronnaam	:	Open nok ligboxenstal aandrukken voer									
MeetDatum	:	15-7-2021									
Meetduur	:	: :									
Type geluid	:	Continu									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Opp. meetv [m²]	:	78,00									
Cd [dB]	:	4									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,5	47,2	55,7	56,6	63,2	62,8	58,1	55,8	48,4	67,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB]	:	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	18,9	
Isolatie [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DI [dB]	:	2,0	2,0	2,0	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Cd [dB]	:	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
Lw [dB(A)]	:	54,4	64,1	72,7	71,6	80,1	79,8	75,0	72,7	65,3	84,6

II7 UITSTRALING GEBOUWEN

Onderdeel	:	Stal aandrukken voer
Bronnaam	:	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer
MeetDatum	:	15-7-2021
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Opp. meetv [m²]	:	110,00
Cd [dB]	:	4

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,5	47,2	55,7	56,6	63,2	62,8	58,1	55,8	48,4	67,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB]	:	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	20,4	
Isolatie [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Cd [dB]	:	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
Lw [dB(A)]	:	53,9	63,6	72,1	73,1	79,6	79,2	74,5	72,2	64,8	84,2

II7 UITSTRALING GEBOUWEN

Onderdeel	:	Stal aandrukken voer
Bronnaam	:	Open westgevel jongveestal aandrukken voer
MeetDatum	:	15-7-2021
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Opp. meetv [m²]	:	55,00
Cd [dB]	:	4

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,5	47,2	55,7	56,6	63,2	62,8	58,1	55,8	48,4	67,8
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10log(S) [dB]	:	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4	
Isolatie [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Cd [dB]	:	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
Lw [dB(A)]	:	50,9	60,6	69,1	70,0	76,6	76,2	71,5	69,2	61,8	81,2

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Equivalent
Bronnaam	:	Tractor New Holland rijdend
MeetDatum	:	27-6-2018
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	1,20
Meetafstand [m]	:	21,00
Meethoogte [m]	:	2,30

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	34,7	37,1	51,1	47,5	54,6	58,1	57,9	50,8	40,0	62,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	1,4	
DBodem [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)]	:	72,1	74,5	88,5	85,0	92,1	95,6	95,5	88,6	78,9	100,3

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Equivalent
Bronnaam	:	Verreiker Manitou links
MeetDatum	:	27-6-2018
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,70
Meetafstand [m]	:	21,00
Meethoogte [m]	:	1,80

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	31,4	42,1	49,0	49,2	49,3	50,9	49,1	44,4	31,8	57,0
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	1,4	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	62,8	73,5	84,4	84,7	84,8	86,4	84,7	80,2	68,7	92,4

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Equivalent
Bronnaam	:	Verreiker Manitou rechts
MeetDatum	:	27-6-2018
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,70
Meetafstand [m]	:	21,00
Meethoogte [m]	:	1,80

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	31,2	48,5	53,2	58,3	55,9	61,1	62,4	58,4	47,1	67,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	1,4	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	62,6	79,9	88,6	93,8	91,4	96,6	98,0	94,2	84,0	102,6

II2 GECONCENTREERDE BRON

Onderdeel	:	Equivalent
Bronnaam	:	Vacuumpomp
MeetDatum	:	15-7-2021
Meetduur	:	: :
Type geluid	:	Continu
Temperatuur [°C]	:	--
Windsnelheid [m/s]	:	--
Hoek windricht [°]	:	--
RV [%]	:	--
Alu conform	:	HMRI-II.8
Bronhoogte [m]	:	0,70
Meetafstand [m]	:	6,00
Meethoogte [m]	:	1,50

Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	24,0	39,7	55,2	61,3	60,8	65,8	65,5	66,0	58,1	71,7
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	26,6	26,6	26,6	26,6	26,6	26,6	26,6	26,6	26,6	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	44,6	60,2	79,8	85,8	85,3	90,4	90,0	90,5	82,7	96,3

HANDMATIGE INVOER

Onderdeel	:	Equivalent									
Bronnaam	:	Verreiker Manitou gemiddeld									
MeetDatum	:	27-6-2018									
Meetduur	:	:									
Type geluid	:	Continu									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Lw [dB(A)]	:	68,7	83,8	89,0	93,3	91,2	96,0	97,2	93,4	83,1	102,1

II2 GECONCENTREERDE BRON

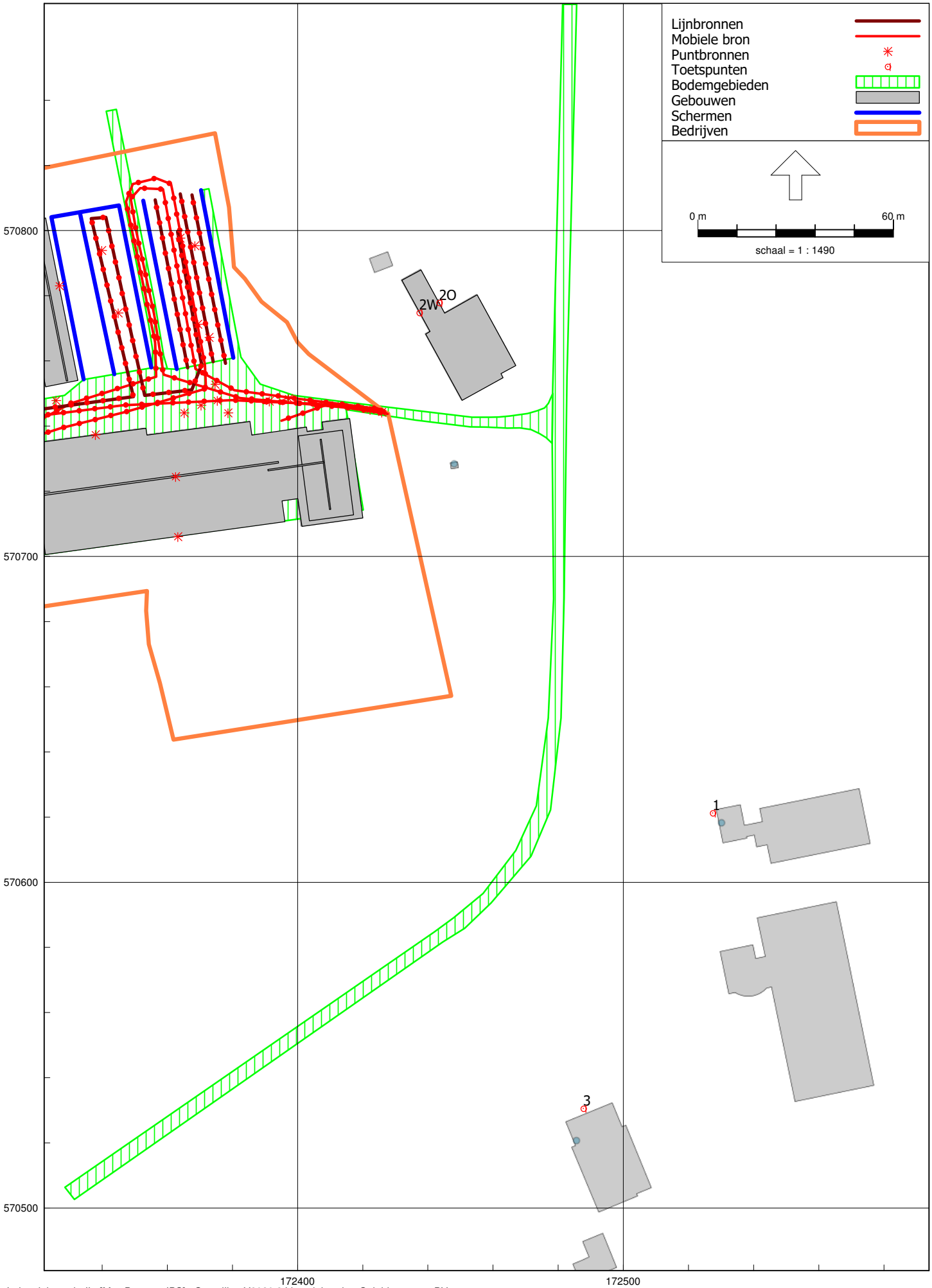
Onderdeel	:	Maximaal									
Bronnaam	:	Tractor New Holland rijdend									
MeetDatum	:	27-6-2018									
Meetduur	:	:									
Type geluid	:	Continu									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Alu conform	:	HMRI-II.8									
Bronhoogte [m]	:	1,20									
Meetafstand [m]	:	21,00									
Meethoogte [m]	:	2,30									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	38,8	42,2	56,6	54,3	64,2	63,4	63,7	57,2	51,4	69,3
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	1,4	
DBodem [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Lw [dB(A)]	:	76,2	79,6	94,0	91,8	101,7	100,9	101,3	95,0	90,3	106,9

II2 GECONCENTREERDE BRON

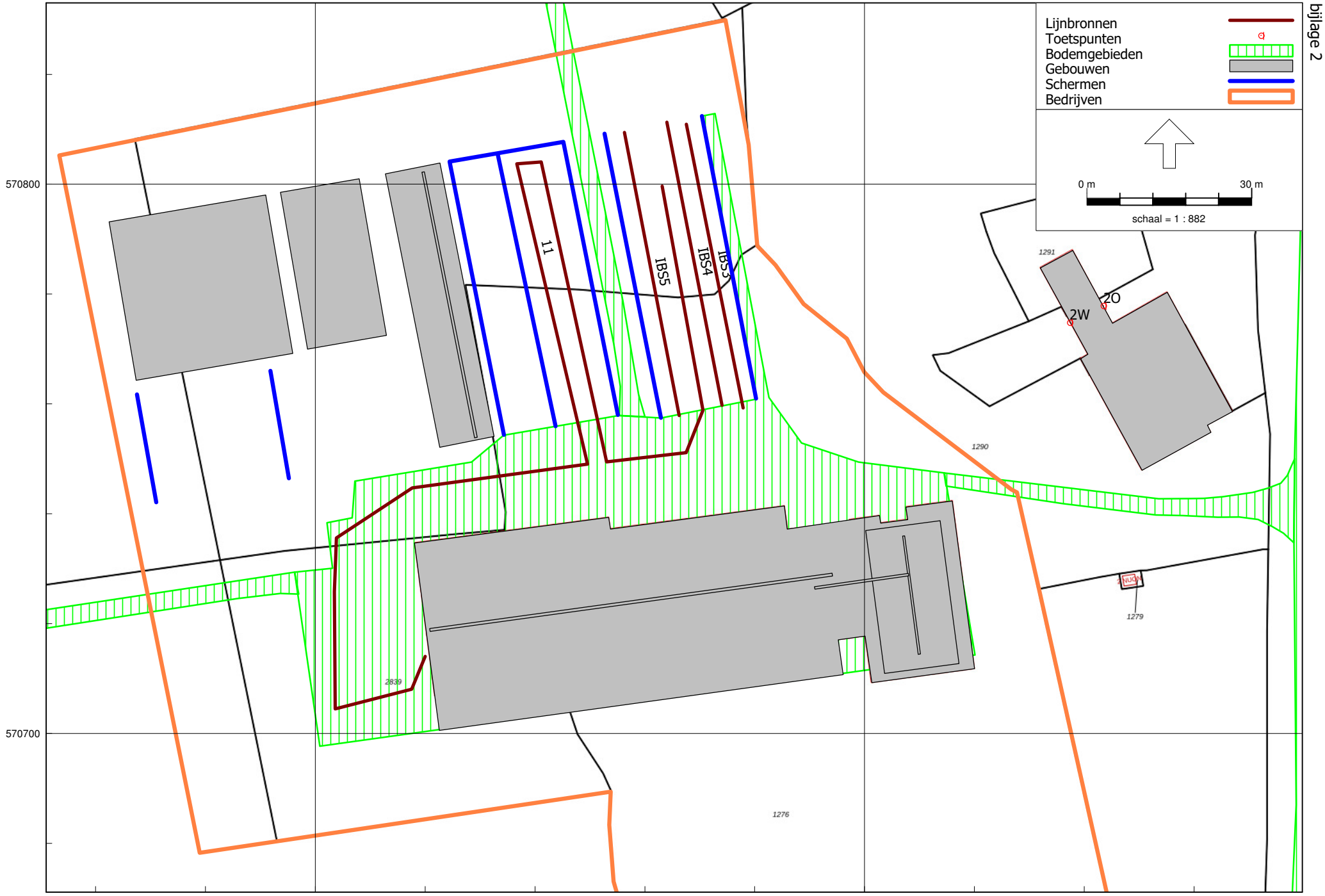
Onderdeel	:	Maximaal									
Bronnaam	:	Verreiker Manitou									
MeetDatum	:	27-6-2018									
Meetduur	:	:									
Type geluid	:	Continu									
Temperatuur [°C]	:	--									
Windsnelheid [m/s]	:	--									
Hoek windricht [°]	:	--									
RV [%]	:	--									
Alu conform	:	HMRI-II.8									
Bronhoogte [m]	:	0,70									
Meetafstand [m]	:	21,00									
Meethoogte [m]	:	1,80									
Frequentie [Hz]	:	31.5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	dB(A)
Lp [dB(A)]	:	37,9	52,2	58,0	61,6	60,2	64,0	64,6	61,6	50,3	70,1
Achtergr [dB(A)]	:	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
DGeo [dB]	:	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	37,4	
DAlu*R [dB]	:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	1,4	
DBodem [dB]	:	6,0	6,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Lw [dB(A)]	:	69,3	83,6	93,4	97,1	95,7	99,5	100,2	97,4	87,2	105,6

GELUID
MEESTERS

BIJLAGE 2

Lijnbronnen
Mobiele bron
Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Schermen
Bedrijven
0 m
60 m
schaal = 1 : 1490
570800
570700
570600
570500
172400
172500
2W
2O
1
3

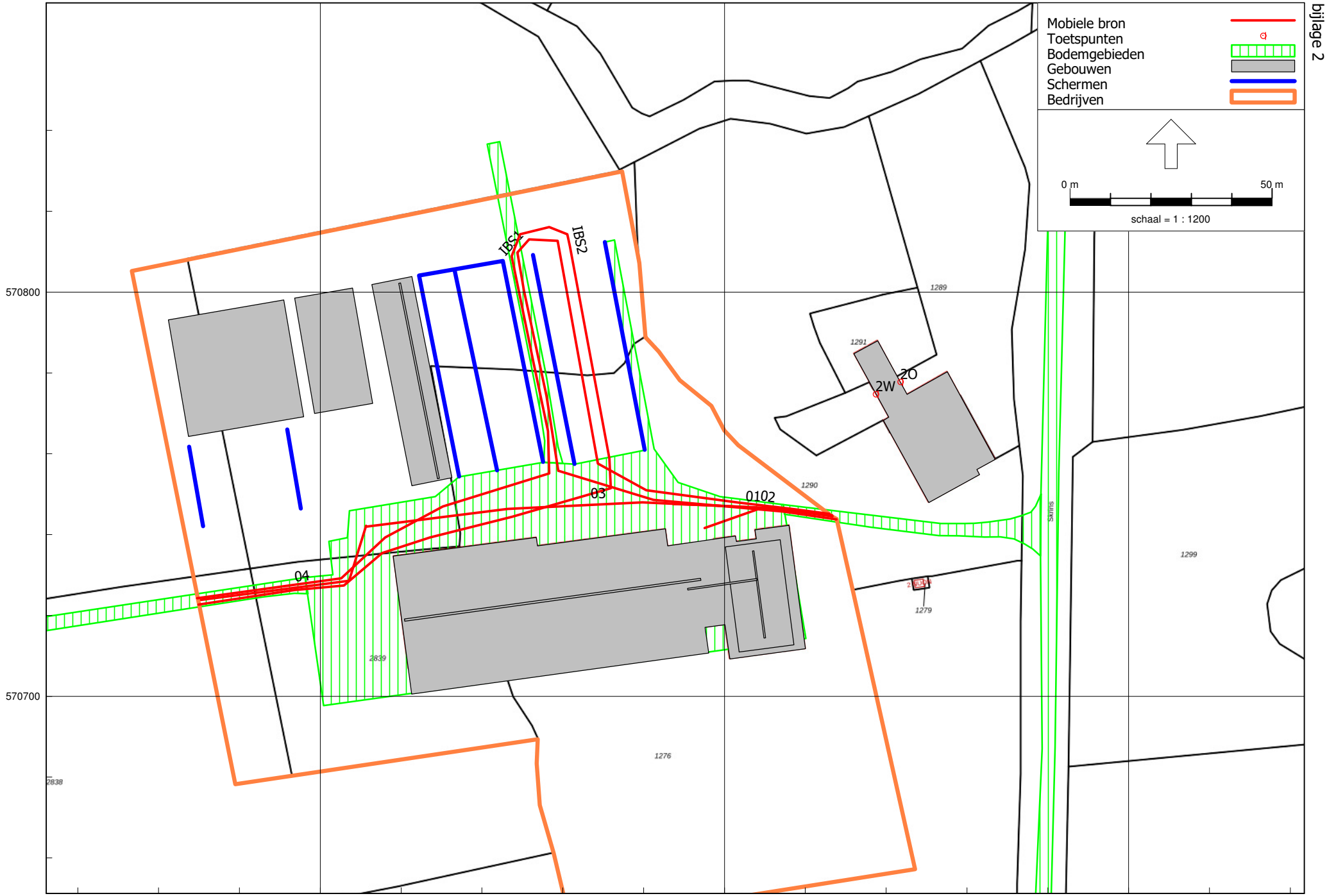

Puntbronnen
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Schermen
Bedrijven
0 m
40 m
schaal = 1 : 921
570800
570700
172300
172400
M10
M15
30
44
45
25
M09
M14
29
34
24
23
28
M11
M06
M03
M05
M02
M04
M01
33
31
32
M07
M12
42
43
27
22
26
21
M08
M13
41
2O
2W
1291
1290
1279
1276
2838
2839

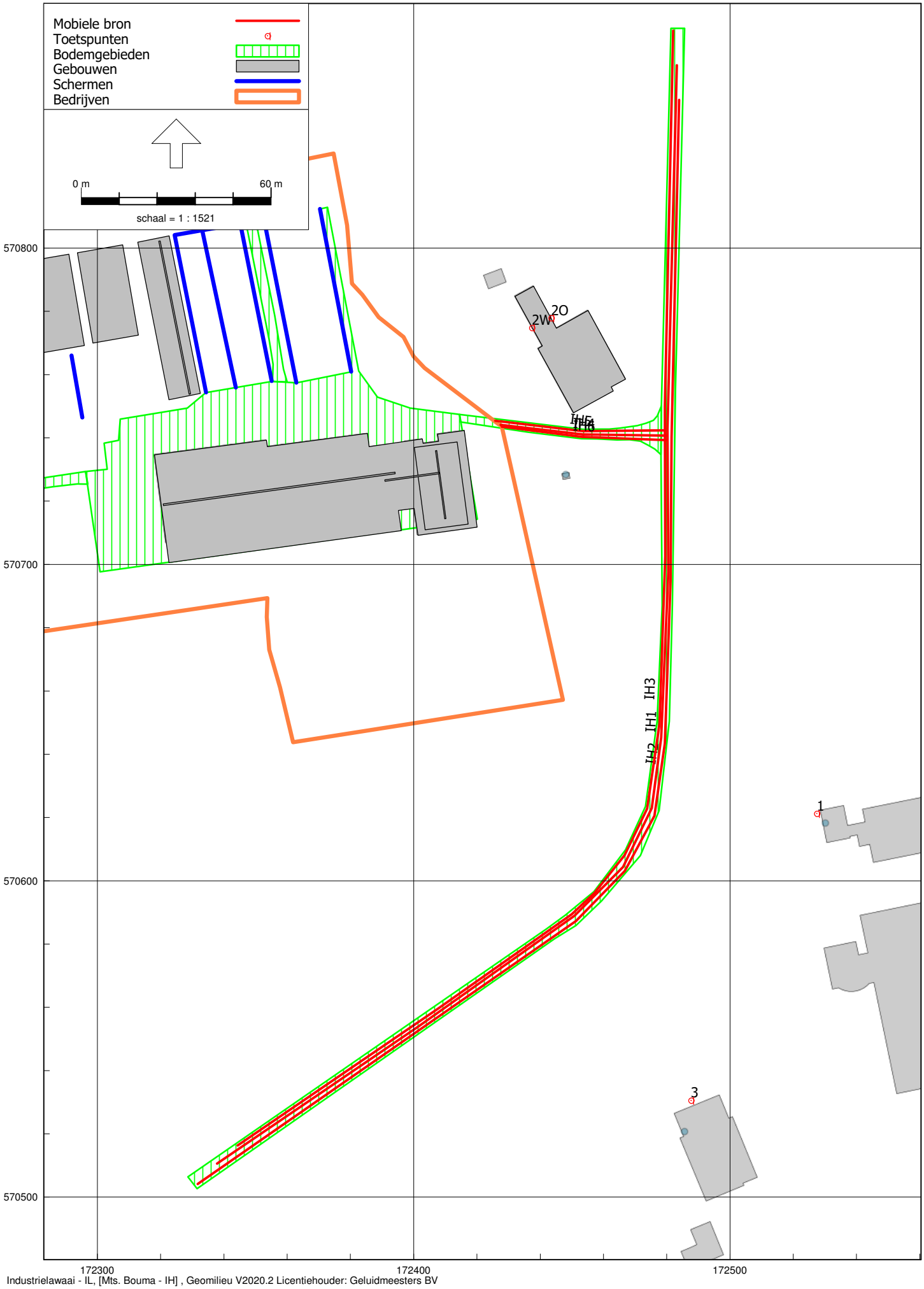

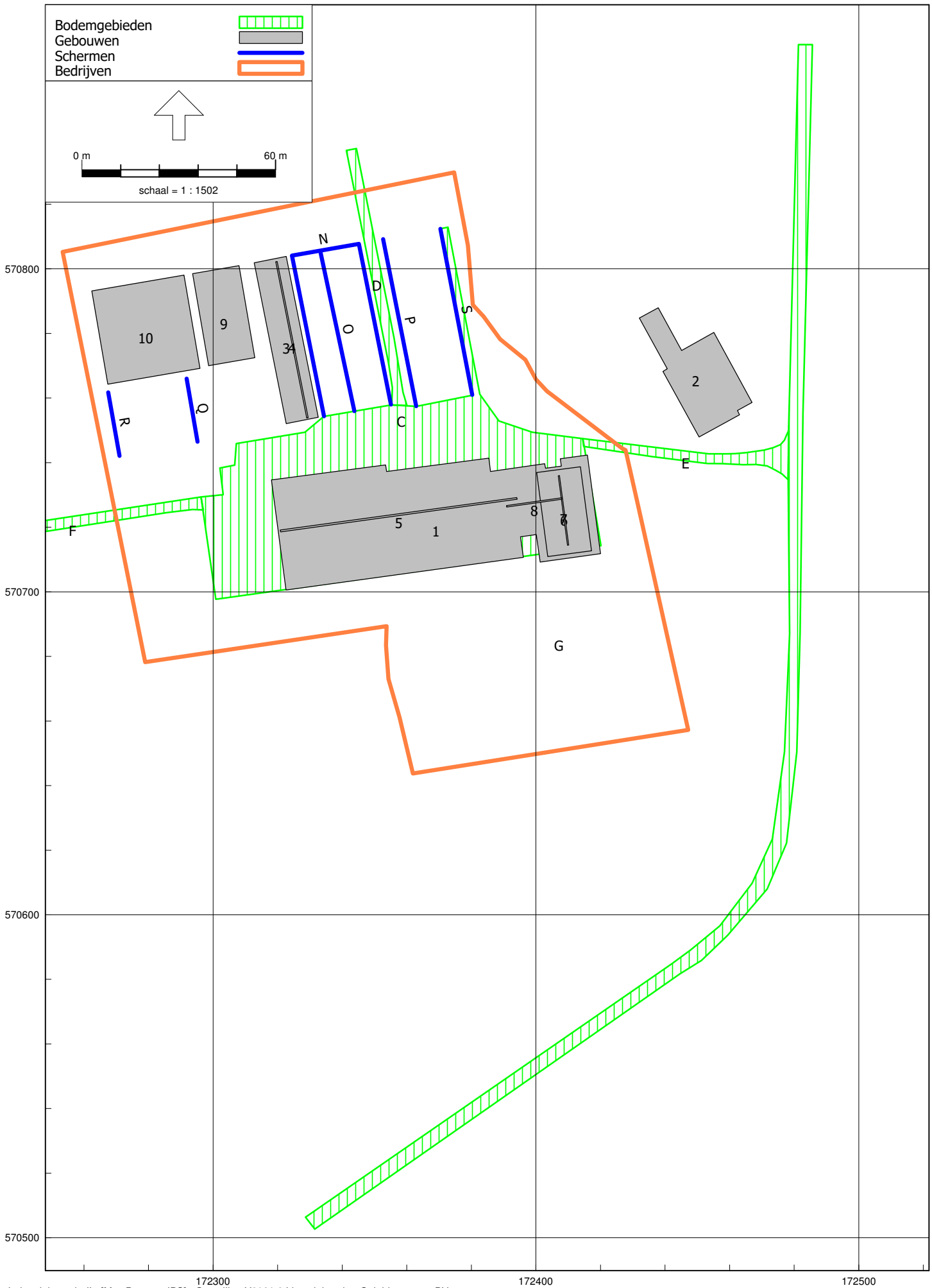
Industrielawaai - IL, [Mts. Bouma - IBS] , Geomilieu V2020.2 Licentiehouder: Geluidmeesters BV

0276-I-21-A
bijlage 2

Geluidmeesters BV

Mobiele bron
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Schermen
Bedrijven
0 m
50 m
schaal = 1 : 1200
IBS1
IBS2
03
0102
04
2O
2W
1289
1290
1291
1299
1279
1276
2839
2838
Skims
570800
570700
172300
172400
172500

Mobiele bron
Toetspunten
Bodemgebieden
Gebouwen
Schermen
Bedrijven
0 m
60 m
schaal = 1 : 1521
570800
570700
570600
570500
172300
172400
172500
2O
2W
IH1
IH2
IH3
1
3

Bodemgebieden
Gebouwen
Schermen
Bedrijven
0 m
60 m
schaal = 1 : 1502
570800
570700
570600
570500
172300
172400
172500
10
9
34
2
1
5
8
7
6
N
D
O
P
S
R
Q
C
E
F
G

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.
M01	MAX vrachtwagen	172425,83	570744,22	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M02	MAX vrachtwagen	172397,25	570748,38	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M03	MAX vrachtwagen	172375,38	570747,87	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M04	MAX tractor	172422,24	570745,08	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M05	MAX tractor	172391,34	570747,67	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M06	MAX tractor	172325,82	570747,81	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M07	MAX tractor	172279,12	570741,49	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M08	MAX tractor	172303,55	570699,39	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M09	MAX tractor	172369,36	570771,24	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M10	MAX tractor	172363,90	570797,67	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M11	MAX verreiker	172374,68	570752,84	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M12	MAX verreiker	172273,66	570735,17	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M13	MAX verreiker	172309,59	570699,39	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M14	MAX verreiker	172372,81	570767,21	3,30	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M15	MAX verreiker	172368,50	570795,37	3,30	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
21	Tractor divers 1/5	172317,98	570703,25	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
22	Tractor divers 1/5	172303,15	570716,39	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
23	Tractor divers 1/5	172283,60	570754,48	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
24	Tractor divers 1/5	172311,92	570757,18	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
25	Tractor divers 1/5	172344,95	570774,71	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
26	Verreiker divers 1/5	172309,89	570705,60	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
27	Verreiker divers 1/5	172300,12	570720,44	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
28	Verreiker divers 1/5	172288,66	570748,75	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
29	Verreiker divers 1/5	172310,90	570763,92	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
30	Verreiker divers 1/5	172339,89	570793,92	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
31	Pomp RMO	172370,39	570746,41	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
32	Vacuumpomp + demper 15 dB	172378,66	570744,03	0,70	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
33	Pomp bulk	172365,17	570744,03	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
34	Overpompen mest	172284,75	570762,37	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
41	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer	172363,23	570706,06	1,60	0,00	Relatief	Uitstralende gevel	0,00
42	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer	172337,93	570737,38	1,60	0,00	Relatief	Uitstralende gevel	0,00
43	Open nok ligboxenstal aandrukken voer	172362,54	570724,51	0,10	7,50	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00
44	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer	172326,91	570783,06	1,60	0,00	Relatief	Uitstralende gevel	0,00
45	Open westgevel jongveestal aandrukken voer	172316,86	570780,69	1,60	0,00	Relatief	Uitstralende gevel	0,00

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Hoek	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
M01	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	65,00	78,00	90,00	91,00	101,00	104,00	101,00	94,00	93,00	107,57
M02	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	65,00	78,00	90,00	91,00	101,00	104,00	101,00	94,00	93,00	107,57
M03	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	65,00	78,00	90,00	91,00	101,00	104,00	101,00	94,00	93,00	107,57
M04	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M05	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M06	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M07	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M08	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M09	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M10	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M11	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
M12	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
M13	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
M14	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
M15	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
21	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
22	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
23	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
24	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
25	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
26	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
27	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
28	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
29	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
30	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
31	360,00	0,3334	0,3328	0,3327	15,91	9,55	13,81	51,00	66,00	80,00	83,00	86,00	82,00	80,00	76,00	66,00	90,02
32	360,00	4,9997	1,0003	2,0003	4,15	4,77	6,02	29,58	45,23	64,77	70,81	70,35	75,38	75,04	75,52	67,67	81,27
33	360,00	0,7498	--	--	12,39	--	--	60,00	69,00	81,00	89,00	94,00	99,00	95,00	90,00	80,00	101,94
34	360,00	9,9987	2,0004	--	1,14	1,76	--	62,00	69,00	73,00	82,00	89,00	91,00	88,00	83,00	73,00	94,90
41	360,00	0,5000	0,3328	0,1671	14,15	9,55	16,80	55,41	65,11	73,66	74,57	81,09	80,76	76,04	73,73	66,29	85,70
42	360,00	0,5000	0,3328	0,1671	14,15	9,55	16,80	55,00	64,70	73,25	74,16	80,68	80,35	75,63	73,32	65,88	85,29
43	360,00	0,5000	0,3328	0,1671	14,15	9,55	16,80	54,40	64,10	72,65	71,56	80,08	79,75	75,03	72,72	65,28	84,56
44	360,00	0,2500	0,1672	0,0830	17,16	12,54	19,84	53,89	63,59	72,14	73,05	79,57	79,24	74,52	72,21	64,77	84,18
45	360,00	0,2500	0,1672	0,0830	17,16	12,54	19,84	50,88	60,58	69,13	70,04	76,56	76,23	71,51	69,20	61,76	81,17

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M.	Hdef.	TypeLw	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125
11	Tractor + blokkenwagen voeren	172363,15	570799,65	1,20	0,00	Relatief	True	0,9999	0,1672	--	72,14	74,54	88,54

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
11	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid
01	Vrachtwagen	172426,75	570744,55	1,20	0,00	Relatief	4	2	2	39,93	36,57	40,83	15
02	Personenwagens/bestelbus	172426,65	570744,65	0,75	0,00	Relatief	8	4	2	37,19	33,83	41,10	15
03	Tractor mest oost	172426,65	570744,76	1,20	0,00	Relatief	16	2	--	32,27	34,93	--	10
04	Tractor mest west	172311,32	570742,20	1,20	0,00	Relatief	24	6	--	30,66	30,31	--	10

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
01	64,00	87,00	87,00	90,00	94,00	96,00	94,00	88,00	80,00	100,70
02	50,80	60,80	78,70	78,80	81,50	84,30	84,00	82,10	76,00	90,06
03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
04	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27

Model: IBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.
M01	MAX vrachtwagen	172425,83	570744,22	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M02	MAX vrachtwagen	172397,25	570748,38	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M03	MAX vrachtwagen	172375,38	570747,87	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M04	MAX tractor	172422,24	570745,08	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M05	MAX tractor	172391,34	570747,67	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M06	MAX tractor	172325,82	570747,81	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M07	MAX tractor	172279,12	570741,49	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M08	MAX tractor	172303,55	570699,39	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M09	MAX tractor	172369,36	570771,24	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M10	MAX tractor	172363,90	570797,67	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M11	MAX verreiker	172374,68	570752,84	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M12	MAX verreiker	172273,66	570735,17	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M13	MAX verreiker	172309,59	570699,39	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M14	MAX verreiker	172372,81	570767,21	3,30	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
M15	MAX verreiker	172368,50	570795,37	3,30	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
21	Tractor divers 1/5	172317,98	570703,25	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
22	Tractor divers 1/5	172303,15	570716,39	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
23	Tractor divers 1/5	172283,60	570754,48	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
24	Tractor divers 1/5	172311,92	570757,18	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
25	Tractor divers 1/5	172344,95	570774,71	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
26	Verreiker divers 1/5	172309,89	570705,60	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
27	Verreiker divers 1/5	172300,12	570720,44	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
28	Verreiker divers 1/5	172288,66	570748,75	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
29	Verreiker divers 1/5	172310,90	570763,92	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
30	Verreiker divers 1/5	172339,89	570793,92	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
31	Pomp RMO	172370,39	570746,41	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
32	Vacuumpomp + demper 15 dB	172378,66	570744,03	0,70	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
33	Pomp bulk	172365,17	570744,03	1,00	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
34	Overpompen mest	172284,75	570762,37	1,20	0,00	Relatief	Normale puntbron	0,00
41	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer	172363,23	570706,06	1,60	0,00	Relatief	Uitstralende gevel	0,00
42	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer	172337,93	570737,38	1,60	0,00	Relatief	Uitstralende gevel	0,00
43	Open nok ligboxenstal aandrukken voer	172362,54	570724,51	0,10	7,50	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00
44	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer	172326,91	570783,06	1,60	0,00	Relatief	Uitstralende gevel	0,00
45	Open westgevel jongveestal aandrukken voer	172316,86	570780,69	1,60	0,00	Relatief	Uitstralende gevel	0,00

Model: IBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Hoek	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
M01	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	65,00	78,00	90,00	91,00	101,00	104,00	101,00	94,00	93,00	107,57
M02	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	65,00	78,00	90,00	91,00	101,00	104,00	101,00	94,00	93,00	107,57
M03	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	65,00	78,00	90,00	91,00	101,00	104,00	101,00	94,00	93,00	107,57
M04	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M05	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M06	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M07	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M08	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M09	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M10	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	76,24	79,64	94,04	91,75	101,67	100,90	101,27	95,04	90,25	106,88
M11	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
M12	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
M13	360,00	--	--	--	199,00	199,00	199,00	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
M14	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
M15	360,00	--	--	--	199,00	199,00	--	69,34	83,64	93,44	97,05	95,67	99,50	100,17	97,44	87,15	105,63
21	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
22	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
23	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
24	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
25	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
26	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
27	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
28	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
29	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
30	360,00	0,2999	0,1000	0,1000	16,37	14,77	19,03	68,70	83,80	89,00	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
31	360,00	0,3334	0,3328	0,3327	15,91	9,55	13,81	51,00	66,00	80,00	83,00	86,00	82,00	80,00	76,00	66,00	90,02
32	360,00	4,9997	1,0003	2,0003	4,15	4,77	6,02	29,58	45,23	64,77	70,81	70,35	75,38	75,04	75,52	67,67	81,27
33	360,00	0,7498	--	--	12,39	--	--	60,00	69,00	81,00	89,00	94,00	99,00	95,00	90,00	80,00	101,94
34	360,00	9,9987	2,0004	--	1,14	1,76	--	62,00	69,00	73,00	82,00	89,00	91,00	88,00	83,00	73,00	94,90
41	360,00	0,5000	0,3328	0,1671	14,15	9,55	16,80	55,41	65,11	73,66	74,57	81,09	80,76	76,04	73,73	66,29	85,70
42	360,00	0,5000	0,3328	0,1671	14,15	9,55	16,80	55,00	64,70	73,25	74,16	80,68	80,35	75,63	73,32	65,88	85,29
43	360,00	0,5000	0,3328	0,1671	14,15	9,55	16,80	54,40	64,10	72,65	71,56	80,08	79,75	75,03	72,72	65,28	84,56
44	360,00	0,2500	0,1672	0,0830	17,16	12,54	19,84	53,89	63,59	72,14	73,05	79,57	79,24	74,52	72,21	64,77	84,18
45	360,00	0,2500	0,1672	0,0830	17,16	12,54	19,84	50,88	60,58	69,13	70,04	76,56	76,23	71,51	69,20	61,76	81,17

Model: IBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M.	Hdef.	TypeLw	Tb(u)(D)	Tb(u)(A)	Tb(u)(N)	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125
IBS3	IBS Verreiker aandrukken kuil	172367,57	570810,93	0,70	0,00	Relatief	True	3,6639	1,0003	--	68,70	83,80	89,00
IBS4	IBS Verreiker aandrukken kuil 1,3+	172364,01	570811,29	2,00	0,00	Relatief	True	3,6639	1,0003	--	68,70	83,80	89,00
IBS5	IBS Verreiker aandrukken kuil 2,6+	172366,25	570757,88	3,30	0,00	Relatief	True	3,6639	1,0003	--	68,70	83,80	89,00
11	Tractor + blokkenwagen voeren	172363,15	570799,65	1,20	0,00	Relatief	True	0,9999	0,1672	--	72,14	74,54	88,54

Model: IBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Lijnbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
IBS3	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
IBS4	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
IBS5	93,30	91,20	96,00	97,20	93,40	83,10	102,07
11	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27

Model: IBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid
IBS1	IBS Tractor via openbare weg	172427,69	570743,77	1,20	0,00	Relatief	11	3	--	33,79	33,06	--	10
IBS2	IBS Tractor via weiland	172269,54	570724,27	1,20	0,00	Relatief	11	3	--	33,75	33,03	--	10
01	Vrachtwagen	172426,75	570744,55	1,20	0,00	Relatief	4	2	2	39,93	36,57	40,83	15
02	Personenwagens/bestelbus	172426,65	570744,65	0,75	0,00	Relatief	8	4	2	37,19	33,83	41,10	15
03	Tractor mest oost	172426,65	570744,76	1,20	0,00	Relatief	16	2	--	32,27	34,93	--	10
04	Tractor mest west	172311,32	570742,20	1,20	0,00	Relatief	24	6	--	30,66	30,31	--	10

Model: IBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
IBS1	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
IBS2	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
01	64,00	87,00	87,00	90,00	94,00	96,00	94,00	88,00	80,00	100,70
02	50,80	60,80	78,70	78,80	81,50	84,30	84,00	82,10	76,00	90,06
03	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27
04	72,14	74,54	88,54	84,95	92,07	95,60	95,47	88,64	78,85	100,27

Model: IH
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	ISO M.	Hdef.	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
IH1	Tractor openbare weg IH	172483,19	570857,77	1,20	0,00	Relatief	38	8	--	32,38	32,78	--
IH2	Vrachtwagen openbare weg IH	172483,89	570846,85	1,20	0,00	Relatief	4	2	2	42,12	38,76	43,02
IH3	Personenwagens/busjes openbare weg IH	172482,04	570868,73	0,75	0,00	Relatief	8	4	2	39,93	36,57	43,84
IH4	Tractor gezamelijke oprit IH	172427,48	570744,14	1,20	0,00	Relatief	38	8	--	30,28	30,68	--
IH5	Vrachtwagen gezamelijke oprit IH	172425,82	570745,41	1,20	0,00	Relatief	4	2	2	39,98	36,63	40,89
IH6	Personenwagens/busjes gezamelijke oprit IH	172427,87	570743,55	0,75	0,00	Relatief	8	4	2	38,36	35,00	42,27

Model: IH
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Gem.snelheid	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
IH1	25	71,40	94,60	94,80	97,70	101,20	103,50	101,70	95,30	87,50	108,20
IH2	25	69,00	92,00	92,00	95,00	99,00	101,00	99,00	93,00	85,00	105,70
IH3	30	53,80	63,80	81,70	81,80	84,50	87,30	87,00	85,10	79,00	93,06
IH4	15	66,40	89,60	89,80	92,70	96,20	98,50	96,70	90,30	82,50	103,20
IH5	15	64,00	87,00	87,00	90,00	94,00	96,00	94,00	88,00	80,00	100,70
IH6	20	50,80	60,80	78,70	78,80	81,50	84,30	84,00	82,10	76,00	90,06

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k
1	Skrins 4	172318,05	570734,67	3,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
2	Skrins 2	172437,90	570787,93	6,00	0,00	Relatief	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
3	Nieuwe jongveestal	172322,68	570803,85	4,50	0,00	Relatief	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
4	Nok	172319,87	570802,27	5,25	0,00	Relatief	2 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Nok	172320,90	570718,58	7,50	0,00	Relatief	2 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Nok	172417,19	570712,72	8,00	0,00	Relatief	2 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	Nok	172407,30	570735,99	12,00	0,00	Relatief	2 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Nok	172407,98	570729,13	9,00	0,00	Relatief	2 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Mestzak	172293,66	570798,52	2,40	0,00	Relatief	0 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	Mestzak	172262,44	570793,16	2,40	0,00	Relatief	0 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Refl. 4k	Refl. 8k
1	0,80	0,80
2	0,80	0,80
3	0,80	0,80
4	0,00	0,00
5	0,00	0,00
6	0,00	0,00
7	0,00	0,00
8	0,00	0,00
9	0,00	0,00
10	0,00	0,00

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Bf
C	Harde bodem	172300,82	570697,69	0,00
D	Harde bodem	172341,28	570836,62	0,00
E	Harde bodem	172414,47	570747,42	0,00
F	Harde bodem	172215,94	570717,24	0,00
G	Weg	172481,34	570869,44	0,00

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO_H	Hdef.	Cp	Refl.L 31	Refl.L 63	Refl.L 125	Refl.L 250	Refl.L 500	Refl.L 1k	Refl.L 2k	Refl.L 4k
N	Sleufsilo bestaand	172355,10	570757,98	1,80	Relatief	0 dB	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
O	Sleufsilo bestaand	172333,21	570805,41	1,80	Relatief	0 dB	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
P	Sleufsilo nieuw	172352,65	570809,20	3,00	Relatief	0 dB	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Q	Mestvaalt	172291,81	570766,01	1,50	Relatief	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
R	Mestvaalt	172267,54	570761,73	1,50	Relatief	0 dB	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
S	Sleufsilo nieuw	172370,39	570812,39	3,00	Relatief	0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Refl.L 8k	Refl.R 31	Refl.R 63	Refl.R 125	Refl.R 250	Refl.R 500	Refl.R 1k	Refl.R 2k	Refl.R 4k	Refl.R 8k
N	0,20	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
O	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
P	0,20	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
Q	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
R	0,20	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
S	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: RBS

Model eigenschap	
Omschrijving	RBS
Verantwoordelijke	SB
Rekenmethode	#2|Industrielawaai|IL|
Aangemaakt door	Gebruiker op 27-6-2018
Laatst ingezien door	Gebruiker op 2-9-2021
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.30
Dagperiode	06:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 22:00
Nachtperiode	22:00 - 06:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	1,0
Absorptiestandaarden	HMRI-II.8
Dynamische foutmarge	--
Clusteren gebouwen	Ja
Verwijderen binnenwanden	Ja

Commentaar

GELUID
MEESTERS

BIJLAGE 3

Rapport: Resultatentabel
Model: RBS
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
1_A	Skrins 1	172527,45	570621,26	1,50	26,0	26,8	21,0	31,8	58,8
1_B	Skrins 1	172527,45	570621,26	5,00	28,0	28,8	23,0	33,8	59,2
2O_A	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	1,50	22,6	20,2	13,6	25,2	54,4
2O_B	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	5,00	26,5	24,3	18,1	29,3	56,5
2W_A	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	1,50	41,4	37,3	30,5	42,3	73,9
2W_B	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	5,00	44,6	40,3	33,8	45,3	74,4
3_A	Skrins 3	172487,72	570530,55	1,50	28,8	29,8	24,3	34,8	56,1
3_B	Skrins 3	172487,72	570530,55	5,00	30,0	31,0	25,4	36,0	56,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: RBS
LAeq bij Bron/Groep voor toetspunt: 2W_A - Skrins 2, Westgevel
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron/Groep	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
2W_A	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	1,50	41,4	37,3	30,5	42,3	73,9
33	Pomp bulk	172365,17	570744,03	1,00	39,1	--	--	39,1	54,9
03	Tractor mest oost	172426,65	570744,76	1,20	33,7	31,1	--	36,1	68,1
11	Tractor + blokkenwagen voeren	172363,15	570799,65	1,20	30,8	29,4	--	34,4	45,5
32	Vacuumpomp + demper 15 dB	172378,66	570744,03	0,70	25,6	25,0	23,7	33,7	33,1
01	Vrachtwagen	172426,75	570744,55	1,20	25,0	28,4	24,1	34,1	66,5
30	Verreiker divers 1/5	172339,89	570793,92	1,20	23,6	25,2	20,9	30,9	43,6
34	Overpompen mest	172284,75	570762,37	1,20	23,4	22,8	--	27,8	28,7
25	Tractor divers 1/5	172344,95	570774,71	1,20	21,6	23,2	18,9	28,9	41,5
04	Tractor mest west	172311,32	570742,20	1,20	21,5	21,8	--	26,8	56,2
31	Pomp RMO	172370,39	570746,41	1,00	20,3	26,7	22,4	32,4	39,5
27	Verreiker divers 1/5	172300,12	570720,44	1,20	19,7	21,3	17,1	27,1	40,2
42	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer	172337,93	570737,38	1,60	18,1	22,7	15,5	27,7	35,8
28	Verreiker divers 1/5	172288,66	570748,75	1,20	17,9	19,5	15,3	25,3	38,4
22	Tractor divers 1/5	172303,15	570716,39	1,20	16,9	18,5	14,3	24,3	37,4
26	Verreiker divers 1/5	172309,89	570705,60	1,20	16,9	18,5	14,2	24,2	37,3
02	Personenwagens/bestelbus	172426,65	570744,65	0,75	15,9	19,2	12,0	24,2	55,1
23	Tractor divers 1/5	172283,60	570754,48	1,20	14,8	16,4	12,1	22,1	35,3
43	Open nok ligboxenstal aandrukken voer	172362,54	570724,51	0,10	14,6	19,2	11,9	24,2	32,8
29	Verreiker divers 1/5	172310,90	570763,92	1,20	13,6	15,2	10,9	20,9	33,9
24	Tractor divers 1/5	172311,92	570757,18	1,20	11,2	12,8	8,5	18,5	31,5
21	Tractor divers 1/5	172317,98	570703,25	1,20	10,8	12,4	8,1	18,1	31,2
44	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer	172326,91	570783,06	1,60	2,8	7,5	0,2	12,5	23,6
41	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer	172363,23	570706,06	1,60	1,6	6,2	-1,1	11,2	19,2
45	Open westgevel jongveestal aandrukken voer	172316,86	570780,69	1,60	-8,7	-4,1	-11,4	0,9	12,1
M01	MAX vrachtwagen	172425,83	570744,22	1,20	-135,0	-135,0	-135,0	-125,0	64,9
M04	MAX tractor	172422,24	570745,08	1,20	-136,2	-136,2	--	-131,2	63,8
M02	MAX vrachtwagen	172397,25	570748,38	1,20	-137,8	-137,8	-137,8	-127,8	63,4
M05	MAX tractor	172391,34	570747,67	1,20	-139,7	-139,7	--	-134,7	61,8
M03	MAX vrachtwagen	172375,38	570747,87	1,20	-141,0	-141,0	-141,0	-131,0	61,0
M14	MAX verreiker	172372,81	570767,21	3,30	-144,5	-144,5	--	-139,5	55,8
M11	MAX verreiker	172374,68	570752,84	1,20	-145,2	-145,2	-145,2	-135,2	56,7
M15	MAX verreiker	172368,50	570795,37	3,30	-145,8	-145,8	--	-140,8	54,9
M06	MAX tractor	172325,82	570747,81	1,20	-149,2	-149,2	-149,2	-139,2	53,6
M07	MAX tractor	172279,12	570741,49	1,20	-154,4	-154,4	-154,4	-144,4	48,8
M12	MAX verreiker	172273,66	570735,17	1,20	-154,8	-154,8	-154,8	-144,8	48,5
M09	MAX tractor	172369,36	570771,24	1,20	-154,8	-154,8	--	-149,8	47,3
M10	MAX tractor	172363,90	570797,67	1,20	-155,7	-155,7	--	-150,7	46,6
M08	MAX tractor	172303,55	570699,39	1,20	-161,5	-161,5	-161,5	-151,5	41,6
M13	MAX verreiker	172309,59	570699,39	1,20	-163,3	-163,3	-163,3	-153,3	39,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: RBS
LAeq bij Bron/Groep voor toetspunt: 2O_A - Skrins 2, Oostgevel
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron/Groep	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
2O_A	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	1,50	22,6	20,2	13,6	25,2	54,4
33	Pomp bulk	172365,17	570744,03	1,00	19,3	--	--	19,3	35,2
M13	MAX verreiker	172309,59	570699,39	1,20	-177,3	-177,3	-177,3	-167,3	25,8
M12	MAX verreiker	172273,66	570735,17	1,20	-173,5	-173,5	-173,5	-163,5	29,7
M07	MAX tractor	172279,12	570741,49	1,20	-172,9	-172,9	-172,9	-162,9	30,3
M10	MAX tractor	172363,90	570797,67	1,20	-170,7	-170,7	--	-165,7	31,7
M09	MAX tractor	172369,36	570771,24	1,20	-169,9	-169,9	--	-164,9	32,3
M08	MAX tractor	172303,55	570699,39	1,20	-169,9	-169,9	-169,9	-159,9	33,3
M06	MAX tractor	172325,82	570747,81	1,20	-167,3	-167,3	-167,3	-157,3	35,6
M11	MAX verreiker	172374,68	570752,84	1,20	-164,9	-164,9	-164,9	-154,9	37,3
M15	MAX verreiker	172368,50	570795,37	3,30	-164,1	-164,1	--	-159,1	36,8
M14	MAX verreiker	172372,81	570767,21	3,30	-163,1	-163,1	--	-158,1	37,5
M03	MAX vrachtwagen	172375,38	570747,87	1,20	-161,1	-161,1	-161,1	-151,1	41,1
M05	MAX tractor	172391,34	570747,67	1,20	-159,9	-159,9	--	-154,9	41,9
M02	MAX vrachtwagen	172397,25	570748,38	1,20	-158,6	-158,6	-158,6	-148,6	43,0
M04	MAX tractor	172422,24	570745,08	1,20	-157,0	-157,0	--	-152,0	43,5
M01	MAX vrachtwagen	172425,83	570744,22	1,20	-155,8	-155,8	-155,8	-145,8	44,7
45	Open westgevel jongveestal aandrukken voer	172316,86	570780,69	1,60	-21,8	-17,2	-24,5	-12,2	-0,8
44	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer	172326,91	570783,06	1,60	-9,9	-5,3	-12,6	-0,3	10,9
41	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer	172363,23	570706,06	1,60	-9,3	-4,7	-12,0	0,3	8,4
02	Personenwagens/bestelbus	172426,65	570744,65	0,75	-5,7	-2,3	-9,6	2,7	34,0
24	Tractor divers 1/5	172311,92	570757,18	1,20	-1,7	-0,1	-4,3	5,7	18,7
21	Tractor divers 1/5	172317,98	570703,25	1,20	-0,6	1,0	-3,3	6,7	19,8
29	Verreiker divers 1/5	172310,90	570763,92	1,20	-0,5	1,1	-3,2	6,8	19,8
22	Tractor divers 1/5	172303,15	570716,39	1,20	1,5	3,1	-1,2	8,8	22,0
43	Open nok ligboxenstal aandrukken voer	172362,54	570724,51	0,10	-1,4	3,2	-4,1	8,2	16,9
04	Tractor mest west	172311,32	570742,20	1,20	3,2	3,5	--	8,5	37,9
23	Tractor divers 1/5	172283,60	570754,48	1,20	2,7	4,3	0,0	10,0	23,2
32	Vacuumpomp + demper 15 dB	172378,66	570744,03	0,70	5,2	4,5	3,3	13,3	12,8
26	Verreiker divers 1/5	172309,89	570705,60	1,20	3,3	4,9	0,6	10,6	23,8
42	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer	172337,93	570737,38	1,60	0,4	5,0	-2,3	10,0	18,1
27	Verreiker divers 1/5	172300,12	570720,44	1,20	4,5	6,1	1,9	11,9	25,0
28	Verreiker divers 1/5	172288,66	570748,75	1,20	5,1	6,7	2,4	12,4	25,6
31	Pomp RMO	172370,39	570746,41	1,00	1,6	8,0	3,7	13,7	20,9
25	Tractor divers 1/5	172344,95	570774,71	1,20	6,7	8,3	4,1	14,1	26,7
01	Vrachtwagen	172426,75	570744,55	1,20	6,2	9,5	5,3	15,3	48,2
30	Verreiker divers 1/5	172339,89	570793,92	1,20	8,7	10,3	6,0	16,0	28,7
03	Tractor mest oost	172426,65	570744,76	1,20	13,6	10,9	--	15,9	48,4
34	Overpompen mest	172284,75	570762,37	1,20	12,1	11,5	--	16,5	17,4
11	Tractor + blokkenwagen voeren	172363,15	570799,65	1,20	13,1	11,7	--	16,7	27,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: RBS
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
1_A	Skrins 1	172527,45	570621,26	1,50	47,7	47,7	47,7
1_B	Skrins 1	172527,45	570621,26	5,00	49,2	49,2	49,2
2O_A	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	1,50	43,2	43,2	43,2
2O_B	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	5,00	45,4	45,4	44,4
2W_A	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	1,50	64,0	64,0	64,0
2W_B	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	5,00	65,2	65,2	65,2
3_A	Skrins 3	172487,72	570530,55	1,50	41,9	41,9	41,9
3_B	Skrins 3	172487,72	570530,55	5,00	43,2	43,2	43,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: RBS
LAmax bij Bron/Groep voor toetspunt: 2W_A - Skrins 2, Westgevel
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron/Groep	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
2W_A	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	1,50	64,0	64,0	64,0
M01	MAX vrachtwagen	172425,83	570744,22	1,20	64,0	64,0	64,0
M04	MAX tractor	172422,24	570745,08	1,20	62,8	62,8	--
M02	MAX vrachtwagen	172397,25	570748,38	1,20	61,3	61,3	61,3
M05	MAX tractor	172391,34	570747,67	1,20	59,3	59,3	--
M03	MAX vrachtwagen	172375,38	570747,87	1,20	58,0	58,0	58,0
01	Vrachtwagen	172426,75	570744,55	1,20	57,7	57,7	57,7
03	Tractor mest oost	172426,65	570744,76	1,20	57,1	57,1	--
M14	MAX verreiker	172372,81	570767,21	3,30	54,5	54,5	--
M11	MAX verreiker	172374,68	570752,84	1,20	53,8	53,8	53,8
M15	MAX verreiker	172368,50	570795,37	3,30	53,2	53,2	--
33	Pomp bulk	172365,17	570744,03	1,00	51,5	--	--
M06	MAX tractor	172325,82	570747,81	1,20	49,8	49,8	49,8
04	Tractor mest west	172311,32	570742,20	1,20	45,9	45,9	--
02	Personenwagens/bestelbus	172426,65	570744,65	0,75	45,7	45,7	45,7
M07	MAX tractor	172279,12	570741,49	1,20	44,6	44,6	44,6
M12	MAX verreiker	172273,66	570735,17	1,20	44,3	44,3	44,3
M09	MAX tractor	172369,36	570771,24	1,20	44,2	44,2	--
M10	MAX tractor	172363,90	570797,67	1,20	43,3	43,3	--
11	Tractor + blokkenwagen voeren	172363,15	570799,65	1,20	41,9	41,9	--
30	Verreiker divers 1/5	172339,89	570793,92	1,20	39,9	39,9	39,9
25	Tractor divers 1/5	172344,95	570774,71	1,20	37,9	37,9	37,9
M08	MAX tractor	172303,55	570699,39	1,20	37,5	37,5	37,5
31	Pomp RMO	172370,39	570746,41	1,00	36,3	36,3	36,3
27	Verreiker divers 1/5	172300,12	570720,44	1,20	36,1	36,1	36,1
M13	MAX verreiker	172309,59	570699,39	1,20	35,7	35,7	35,7
28	Verreiker divers 1/5	172288,66	570748,75	1,20	34,3	34,3	34,3
22	Tractor divers 1/5	172303,15	570716,39	1,20	33,3	33,3	33,3
26	Verreiker divers 1/5	172309,89	570705,60	1,20	33,2	33,2	33,2
42	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer	172337,93	570737,38	1,60	32,3	32,3	32,3
23	Tractor divers 1/5	172283,60	570754,48	1,20	31,2	31,2	31,2
29	Verreiker divers 1/5	172310,90	570763,92	1,20	30,0	30,0	30,0
32	Vacuumpomp + demper 15 dB	172378,66	570744,03	0,70	29,7	29,7	29,7
43	Open nok ligboxenstal aandrukken voer	172362,54	570724,51	0,10	28,7	28,7	28,7
24	Tractor divers 1/5	172311,92	570757,18	1,20	27,5	27,5	27,5
21	Tractor divers 1/5	172317,98	570703,25	1,20	27,1	27,1	27,1
34	Overpompen mest	172284,75	570762,37	1,20	24,6	24,6	--
44	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer	172326,91	570783,06	1,60	20,0	20,0	20,0
41	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer	172363,23	570706,06	1,60	15,7	15,7	15,7
45	Open westgevel jongveestal aandrukken voer	172316,86	570780,69	1,60	8,4	8,4	8,4
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	64,0	64,0	64,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: RBS
LAmax bij Bron/Groep voor toetspunt: 2W_B - Skrins 2, Westgevel
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron/Groep	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
2W_B	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	5,00	65,2	65,2	65,2
M01	MAX vrachtwagen	172425,83	570744,22	1,20	65,2	65,2	65,2
M04	MAX tractor	172422,24	570745,08	1,20	64,2	64,2	--
M02	MAX vrachtwagen	172397,25	570748,38	1,20	64,0	64,0	64,0
M05	MAX tractor	172391,34	570747,67	1,20	62,5	62,5	--
M03	MAX vrachtwagen	172375,38	570747,87	1,20	61,6	61,6	61,6
01	Vrachtwagen	172426,75	570744,55	1,20	59,2	59,2	59,2
03	Tractor mest oost	172426,65	570744,76	1,20	58,6	58,6	--
M14	MAX verreiker	172372,81	570767,21	3,30	57,1	57,1	--
M11	MAX verreiker	172374,68	570752,84	1,20	57,0	57,0	57,0
M15	MAX verreiker	172368,50	570795,37	3,30	56,1	56,1	--
M06	MAX tractor	172325,82	570747,81	1,20	53,2	53,2	53,2
M09	MAX tractor	172369,36	570771,24	1,20	50,8	50,8	--
M10	MAX tractor	172363,90	570797,67	1,20	49,6	49,6	--
02	Personenwagens/bestelbus	172426,65	570744,65	0,75	48,0	48,0	48,0
04	Tractor mest west	172311,32	570742,20	1,20	47,7	47,7	--
M07	MAX tractor	172279,12	570741,49	1,20	45,9	45,9	45,9
11	Tractor + blokkenwagen voeren	172363,15	570799,65	1,20	45,4	45,4	--
M12	MAX verreiker	172273,66	570735,17	1,20	44,9	44,9	44,9
30	Verreiker divers 1/5	172339,89	570793,92	1,20	44,4	44,4	44,4
25	Tractor divers 1/5	172344,95	570774,71	1,20	42,9	42,9	42,9
31	Pomp RMO	172370,39	570746,41	1,00	39,9	39,9	39,9
27	Verreiker divers 1/5	172300,12	570720,44	1,20	39,8	39,8	39,8
M08	MAX tractor	172303,55	570699,39	1,20	39,4	39,4	39,4
M13	MAX verreiker	172309,59	570699,39	1,20	38,6	38,6	38,6
22	Tractor divers 1/5	172303,15	570716,39	1,20	36,8	36,8	36,8
28	Verreiker divers 1/5	172288,66	570748,75	1,20	36,2	36,2	36,2
42	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer	172337,93	570737,38	1,60	35,9	35,9	35,9
26	Verreiker divers 1/5	172309,89	570705,60	1,20	35,1	35,1	35,1
23	Tractor divers 1/5	172283,60	570754,48	1,20	33,8	33,8	33,8
32	Vacuumpomp + demper 15 dB	172378,66	570744,03	0,70	33,1	33,1	33,1
29	Verreiker divers 1/5	172310,90	570763,92	1,20	31,7	31,7	31,7
43	Open nok ligboxenstal aandrukken voer	172362,54	570724,51	0,10	31,6	31,6	31,6
24	Tractor divers 1/5	172311,92	570757,18	1,20	29,5	29,5	29,5
21	Tractor divers 1/5	172317,98	570703,25	1,20	28,6	28,6	28,6
34	Overpompen mest	172284,75	570762,37	1,20	27,9	27,9	--
44	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer	172326,91	570783,06	1,60	26,7	26,7	26,7
41	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer	172363,23	570706,06	1,60	18,0	18,0	18,0
45	Open westgevel jongveestal aandrukken voer	172316,86	570780,69	1,60	10,6	10,6	10,6
33	Pomp bulk	172365,17	570744,03	1,00	54,9	--	--
LAmax	(hoofdgroep)	0,00	0,00	0,00	65,2	65,2	65,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: IBS
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
1_A	Skrins 1	172527,45	570621,26	1,50	32,2	33,0	21,0	38,0	60,6
1_B	Skrins 1	172527,45	570621,26	5,00	33,8	34,6	23,0	39,6	61,2
2O_A	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	1,50	29,2	29,4	13,6	34,4	56,5
2O_B	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	5,00	34,0	34,3	18,1	39,3	58,5
2W_A	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	1,50	47,3	47,2	30,5	52,2	75,9
2W_B	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	5,00	50,4	50,3	33,8	55,3	76,5
3_A	Skrins 3	172487,72	570530,55	1,50	31,8	32,6	24,3	37,6	58,1
3_B	Skrins 3	172487,72	570530,55	5,00	33,1	34,0	25,4	39,0	58,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: IBS
LAeq bij Bron/Groep voor toetspunt: 2W_A - Skrins 2, Westgevel
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron/Groep	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
2W_A	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	1,50	47,3	47,2	30,5	52,2	75,9
IBS5	IBS Verreiker aandrukken kuil 2,6+	172366,25	570757,88	3,30	44,2	45,0	--	50,0	51,6
33	Pomp bulk	172365,17	570744,03	1,00	39,1	--	--	39,1	54,9
IBS4	IBS Verreiker aandrukken kuil 1,3+	172364,01	570811,29	2,00	37,6	38,4	--	43,4	45,6
IBS3	IBS Verreiker aandrukken kuil	172367,57	570810,93	0,70	36,0	36,7	--	41,7	44,8
IBS1	IBS Tractor via openbare weg	172427,69	570743,77	1,20	34,5	35,3	--	40,3	70,1
03	Tractor mest oost	172426,65	570744,76	1,20	33,7	31,1	--	36,1	68,1
11	Tractor + blokkenwagen voeren	172363,15	570799,65	1,20	30,8	29,4	--	34,4	45,5
IBS2	IBS Tractor via weiland	172269,54	570724,27	1,20	28,3	29,0	--	34,0	65,6
32	Vacuumpomp + demper 15 dB	172378,66	570744,03	0,70	25,6	25,0	23,7	33,7	33,1
01	Vrachtwagen	172426,75	570744,55	1,20	25,0	28,4	24,1	34,1	66,5
30	Verreiker divers 1/5	172339,89	570793,92	1,20	23,6	25,2	20,9	30,9	43,6
34	Overpompen mest	172284,75	570762,37	1,20	23,4	22,8	--	27,8	28,7
25	Tractor divers 1/5	172344,95	570774,71	1,20	21,6	23,2	18,9	28,9	41,5
04	Tractor mest west	172311,32	570742,20	1,20	21,5	21,8	--	26,8	56,2
31	Pomp RMO	172370,39	570746,41	1,00	20,3	26,7	22,4	32,4	39,5
27	Verreiker divers 1/5	172300,12	570720,44	1,20	19,7	21,3	17,1	27,1	40,2
42	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer	172337,93	570737,38	1,60	18,1	22,7	15,5	27,7	35,8
28	Verreiker divers 1/5	172288,66	570748,75	1,20	17,9	19,5	15,3	25,3	38,4
22	Tractor divers 1/5	172303,15	570716,39	1,20	16,9	18,5	14,3	24,3	37,4
26	Verreiker divers 1/5	172309,89	570705,60	1,20	16,9	18,5	14,2	24,2	37,3
02	Personenwagens/bestelbus	172426,65	570744,65	0,75	15,9	19,2	12,0	24,2	55,1
23	Tractor divers 1/5	172283,60	570754,48	1,20	14,8	16,4	12,1	22,1	35,3
43	Open nok ligboxenstal aandrukken voer	172362,54	570724,51	0,10	14,6	19,2	11,9	24,2	32,8
29	Verreiker divers 1/5	172310,90	570763,92	1,20	13,6	15,2	10,9	20,9	33,9
24	Tractor divers 1/5	172311,92	570757,18	1,20	11,2	12,8	8,5	18,5	31,5
21	Tractor divers 1/5	172317,98	570703,25	1,20	10,8	12,4	8,1	18,1	31,2
44	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer	172326,91	570783,06	1,60	2,8	7,5	0,2	12,5	23,6
41	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer	172363,23	570706,06	1,60	1,6	6,2	-1,1	11,2	19,2
45	Open westgevel jongveestal aandrukken voer	172316,86	570780,69	1,60	-8,7	-4,1	-11,4	0,9	12,1
M01	MAX vrachtwagen	172425,83	570744,22	1,20	-135,0	-135,0	-135,0	-125,0	64,9
M04	MAX tractor	172422,24	570745,08	1,20	-136,2	-136,2	--	-131,2	63,8
M02	MAX vrachtwagen	172397,25	570748,38	1,20	-137,8	-137,8	-137,8	-127,8	63,4
M05	MAX tractor	172391,34	570747,67	1,20	-139,7	-139,7	--	-134,7	61,8
M03	MAX vrachtwagen	172375,38	570747,87	1,20	-141,0	-141,0	-141,0	-131,0	61,0
M14	MAX verreiker	172372,81	570767,21	3,30	-144,5	-144,5	--	-139,5	55,8
M11	MAX verreiker	172374,68	570752,84	1,20	-145,2	-145,2	-145,2	-135,2	56,7
M15	MAX verreiker	172368,50	570795,37	3,30	-145,8	-145,8	--	-140,8	54,9
M06	MAX tractor	172325,82	570747,81	1,20	-149,2	-149,2	-149,2	-139,2	53,6
M07	MAX tractor	172279,12	570741,49	1,20	-154,4	-154,4	-154,4	-144,4	48,8
M12	MAX verreiker	172273,66	570735,17	1,20	-154,8	-154,8	-154,8	-144,8	48,5
M09	MAX tractor	172369,36	570771,24	1,20	-154,8	-154,8	--	-149,8	47,3
M10	MAX tractor	172363,90	570797,67	1,20	-155,7	-155,7	--	-150,7	46,6
M08	MAX tractor	172303,55	570699,39	1,20	-161,5	-161,5	-161,5	-151,5	41,6
M13	MAX verreiker	172309,59	570699,39	1,20	-163,3	-163,3	-163,3	-153,3	39,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: IBS
LAeq bij Bron/Groep voor toetspunt: 2W_B - Skrins 2, Westgevel
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron/Groep	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
2W_B	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	5,00	50,4	50,3	33,8	55,3	76,5
IBS5	IBS Verreiker aandrukken kuil 2,6+	172366,25	570757,88	3,30	46,7	47,5	--	52,5	52,3
IBS4	IBS Verreiker aandrukken kuil 1,3+	172364,01	570811,29	2,00	42,4	43,1	--	48,1	48,0
IBS3	IBS Verreiker aandrukken kuil	172367,57	570810,93	0,70	40,4	41,1	--	46,1	46,5
IBS1	IBS Tractor via openbare weg	172427,69	570743,77	1,20	36,8	37,5	--	42,5	70,7
03	Tractor mest oost	172426,65	570744,76	1,20	36,0	33,3	--	38,3	68,6
11	Tractor + blokkenwagen voeren	172363,15	570799,65	1,20	34,2	32,8	--	37,8	46,9
IBS2	IBS Tractor via weiland	172269,54	570724,27	1,20	31,1	31,9	--	36,9	66,6
31	Pomp RMO	172370,39	570746,41	1,00	24,0	30,4	26,1	36,1	40,8
01	Vrachtwagen	172426,75	570744,55	1,20	27,0	30,3	26,1	36,1	66,9
30	Verreiker divers 1/5	172339,89	570793,92	1,20	28,0	29,6	25,3	35,3	46,3
32	Vacuumpomp + demper 15 dB	172378,66	570744,03	0,70	29,0	28,4	27,1	37,1	33,8
25	Tractor divers 1/5	172344,95	570774,71	1,20	26,5	28,1	23,9	33,9	44,6
42	Open noordgevel ligboxenstal aandrukken voer	172337,93	570737,38	1,60	21,8	26,4	19,1	31,4	37,8
34	Overpompen mest	172284,75	570762,37	1,20	26,8	26,1	--	31,1	30,9
27	Verreiker divers 1/5	172300,12	570720,44	1,20	23,5	25,1	20,8	30,8	42,7
04	Tractor mest west	172311,32	570742,20	1,20	23,1	23,5	--	28,5	56,6
22	Tractor divers 1/5	172303,15	570716,39	1,20	20,5	22,1	17,8	27,8	39,7
43	Open nok ligboxenstal aandrukken voer	172362,54	570724,51	0,10	17,4	22,0	14,8	27,0	33,7
02	Personenwagens/bestelbus	172426,65	570744,65	0,75	18,2	21,5	14,3	26,5	55,4
28	Verreiker divers 1/5	172288,66	570748,75	1,20	19,8	21,4	17,2	27,2	39,1
26	Verreiker divers 1/5	172309,89	570705,60	1,20	18,8	20,4	16,1	26,1	38,0
23	Tractor divers 1/5	172283,60	570754,48	1,20	17,5	19,1	14,8	24,8	36,8
29	Verreiker divers 1/5	172310,90	570763,92	1,20	15,3	16,9	12,7	22,7	34,3
24	Tractor divers 1/5	172311,92	570757,18	1,20	13,2	14,8	10,5	20,5	32,1
44	Open oostgevel jongveestal aandrukken voer	172326,91	570783,06	1,60	9,5	14,2	6,9	19,2	28,7
21	Tractor divers 1/5	172317,98	570703,25	1,20	12,2	13,8	9,6	19,6	31,4
41	Open zuidgevel ligboxenstal aandrukken voer	172363,23	570706,06	1,60	3,9	8,5	1,2	13,5	19,8
45	Open westgevel jongveestal aandrukken voer	172316,86	570780,69	1,60	-6,5	-1,9	-9,2	3,1	12,9
M01	MAX vrachtwagen	172425,83	570744,22	1,20	-133,8	-133,8	-133,8	-123,8	65,2
M04	MAX tractor	172422,24	570745,08	1,20	-134,9	-134,9	--	-129,9	64,2
M02	MAX vrachtwagen	172397,25	570748,38	1,20	-135,0	-135,0	-135,0	-125,0	64,0
M05	MAX tractor	172391,34	570747,67	1,20	-136,5	-136,5	--	-131,5	62,5
M03	MAX vrachtwagen	172375,38	570747,87	1,20	-137,4	-137,4	-137,4	-127,4	62,1
M14	MAX verreiker	172372,81	570767,21	3,30	-141,9	-141,9	--	-136,9	57,1
M11	MAX verreiker	172374,68	570752,84	1,20	-142,0	-142,0	-142,0	-132,0	57,3
M15	MAX verreiker	172368,50	570795,37	3,30	-142,9	-142,9	--	-137,9	56,1
M06	MAX tractor	172325,82	570747,81	1,20	-145,8	-145,8	-145,8	-135,8	55,5
M09	MAX tractor	172369,36	570771,24	1,20	-148,2	-148,2	--	-143,2	51,2
M10	MAX tractor	172363,90	570797,67	1,20	-149,4	-149,4	--	-144,4	50,6
M07	MAX tractor	172279,12	570741,49	1,20	-153,1	-153,1	-153,1	-143,1	49,0
M12	MAX verreiker	172273,66	570735,17	1,20	-154,1	-154,1	-154,1	-144,1	48,1
M08	MAX tractor	172303,55	570699,39	1,20	-159,6	-159,6	-159,6	-149,6	42,4
M13	MAX verreiker	172309,59	570699,39	1,20	-160,4	-160,4	-160,4	-150,4	41,5
33	Pomp bulk	172365,17	570744,03	1,00	42,5	--	--	42,5	56,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: IH
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
1_A	Skrins 1	172527,45	570621,26	1,50	40,6	40,5	27,3	45,5	77,8
1_B	Skrins 1	172527,45	570621,26	5,00	43,1	43,1	29,8	48,1	78,1
2O_A	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	1,50	40,0	39,9	25,9	44,9	76,2
2O_B	Skrins 2, Oostgevel	172443,52	570777,87	5,00	42,7	42,6	28,7	47,6	76,8
2W_A	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	1,50	37,6	37,6	24,6	42,6	72,1
2W_B	Skrins 2, Westgevel	172437,38	570774,80	5,00	39,0	38,9	25,9	43,9	72,6
3_A	Skrins 3	172487,72	570530,55	1,50	38,5	38,4	25,1	43,4	76,1
3_B	Skrins 3	172487,72	570530,55	5,00	40,8	40,7	27,5	45,7	76,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: IH
LAeq bij Bron/Groep voor toetspunt: 1_B - Skrins 1
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron/Groep	Omschrijving	X	Y	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
1_B	Skrins 1	172527,45	570621,26	5,00	43,1	43,1	29,8	48,1	78,1
IH1	Tractor openbare weg IH	172483,19	570857,77	1,20	42,8	42,4	--	47,4	76,0
IH2	Vrachtwagen openbare weg IH	172483,89	570846,85	1,20	30,5	33,8	29,6	39,6	73,4
IH4	Tractor gezamelijke oprit IH	172427,48	570744,14	1,20	26,5	26,1	--	31,1	59,6
IH3	Personenwagens/busjes openbare weg IH	172482,04	570868,73	0,75	19,0	22,4	15,1	27,4	60,1
IH5	Vrachtwagen gezamelijke oprit IH	172425,82	570745,41	1,20	14,2	17,6	13,3	23,3	57,0
IH6	Personenwagens/busjes gezamelijke oprit IH	172427,87	570743,55	0,75	4,0	7,3	0,0	12,3	45,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 4: Watertoets

Resultaat van de check gedaan op 16-09-2021

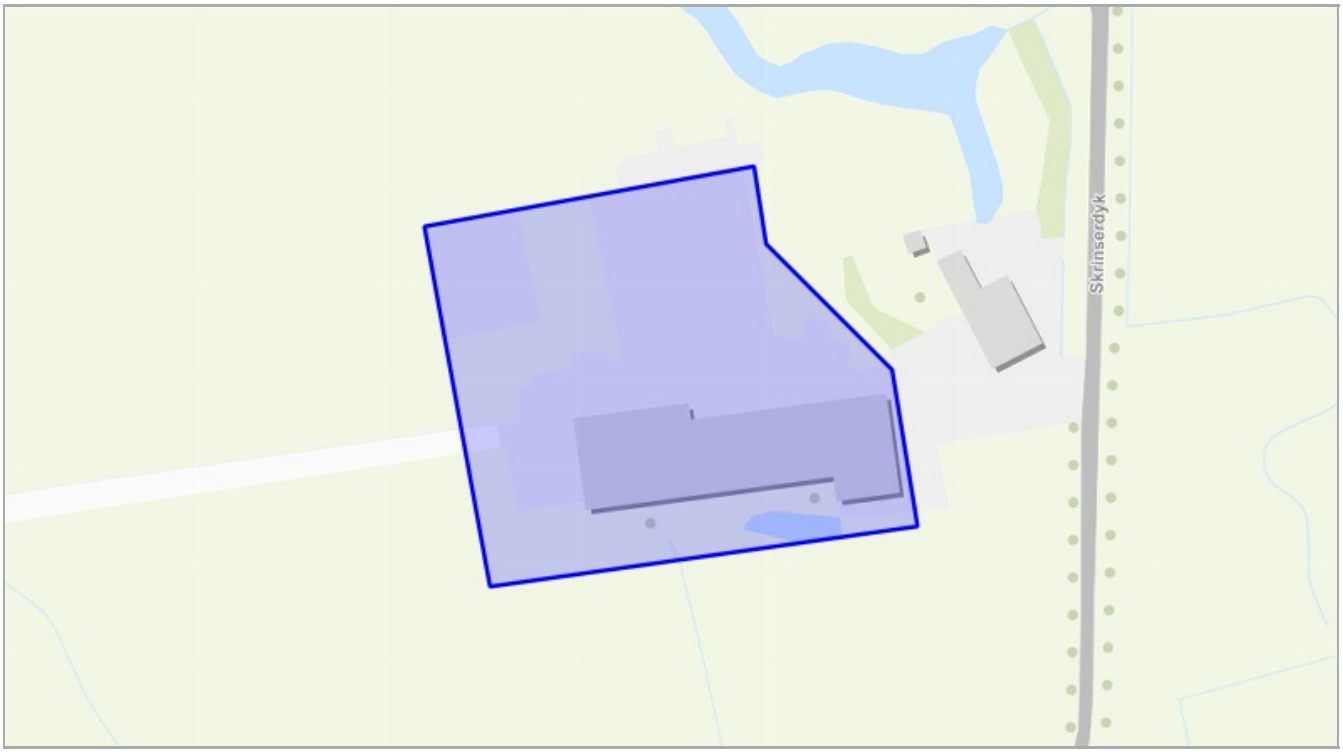
Digitale watertoets in

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

VOOR DE ACTIVITEIT DIGITALE WATERTOETS IN DE GEMEENTE IS OP BASIS VAN DE GEGEVEN ANTWOORDEN NODIG:

1. Normale procedure
2. Advies aanbrengen toename verharding
3. Advies Vrij voor de boezem
4. Advies regionale en lokale kering
5. Advies hoofdwater

OP BASIS VAN ONDERSTAANDE LOCATIE

VRAGEN EN ANTWOORDEN UIT DE CHECK

1. Gaat het plan uitsluitend over de functiewijziging van bestaande bebouwing zonder fysieke aanpassing van bebouwing en ruimte?
   - nee

2. Verwacht je een toename van verharding in het plan?
   - ja

3. Is er sprake van een toename van lozing van verontreinigd water op het oppervlaktewater?
   - nee

4. Wordt het oppervlaktewaterpeil in het plangebied ook gewijzigd?
   - nee

5. Wordt er oppervlaktewater gegraven en/of gedempt?
   - nee

6. Ga je tijdelijk of permanent op de ingetekende locatie grondwater onttrekken?
   - nee

7. Raak je de laag primaire waterkeringen?
   - nee

8. Raak je de laag regionale en/of lokale waterkeringen?
   - ja

9. Raak je de laag hoofdwateren?
   - ja

10. Raak je de laag rioolwaterpersleidingen?
    - nee

11. Raak je de laag Grondwaterbeschermingsgebied?
    - nee

12. Raak je de laag Kaderichtlijn water?
    - nee

13. Raak je de laag vrij voor de boezem?
    - ja

14. Raak je de laag waterzuiveringsobject?
    - nee

DETAILS

1. Normale procedure

Voor je plan moet je de normale procedure met advies volgen. We verzoeken je het plan kenbaar te maken bij Wetterskip Fryslân via de knop ‘Direct aanvragen’.

Wat moet ik doen?

Wij vragen je om het plan bij ons in te dienen. Dit kun je doen via de knop ‘Direct aanvragen’ in het overzicht, in te loggen en hiermee de procedure af te ronden.

Uit de door jou ingevulde gegevens blijkt dat je plan grote invloed heeft op het water of de wateraspecten (zoals dijken, gemalen, stuwen of persleidingen) in de omgeving.

Onder ‘details’ van de samenvatting aanvraag staat aangegeven waar je per onderdeel rekening mee moet houden. Dit moet je verwerken in je ruimtelijk plan of besluit. We nemen contact met je op wanneer er nog een aanvulling nodig is op dit wateradvies.

Daarnaast moet je in je plan een onderdeel opnemen over de ‘toename verharding’. Kijk bij ‘Achtergrondinformatie’ wat wij van je verwachten.

Waar moet ik op letten?

Voor sommige werkzaamheden heb je een watervergunning nodig. Bijvoorbeeld als je een sloot wilt dempen, afvalwater wilt lozen op oppervlaktewater of grondwater wilt onttrekken. Soms is het doen van een melding voldoende. Via Omgevingsloket online www.omgevingsloket.nl kun je nagaan of je een watervergunning nodig hebt of een melding moet doen (vergunningcheck). Je kunt hier ook meteen de vergunning aanvragen of de melding doen.

Achtergrondinformatie

Watertoets

De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit én kwantiteit van water. Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werken we met de Leidraad Watertoets. Hierin staat voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waar je rekening mee moet houden. Ook is er informatie te vinden over de te nemen maatregelen. Je kunt de leidraad vinden via deze link: www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/online-watertoets-voor-nieuwe-plannen

Toename verharding

Wij willen je verzoeken om in de waterparagraaf de volgende passage op te nemen over het onderdeel toename verharding. Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor toevoegen van

oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is niet toegestaan zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m2 onverharde grond in stedelijk gebied en 1500 m2 in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in dit wateradvies. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater hanteren wij de volgende compensatienorm:

- Boezem 5%, dit heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
- Polder 10%,
- Vrij afstromend, alternatieve maatregelen.

Uiteraard is het toepassen van alternatieve maatregelen in het plan ook mogelijk. Afhankelijk van de maatregel kunnen andere normen gelden dan hier vermeld. Zie de ‘Leidraad watertoets’ voor meer informatie over compenserende maatregelen of neem contact op met ons. Indien er niet wordt gecompenseerd door extra oppervlaktewater te graven waarbij bovenstaande percentages worden gehanteerd of indien er geen overeenstemming plaatsvindt in de watertoetsprocedure over alternatieve maatregelen dan dient een watervergunning bij het waterschap te worden gevraagd.

Bekijk ook de ‘Leidraad Watertoets’ voor meer informatie over maatregelen die je kunt treffen om te compenseren. Als je niet compenseert dan moet je een watervergunning aanvragen voor het snel afvoeren van regenwater.

Klimaat

Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Zo is het mogelijk om het bebouwd gebied beter bestand te maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming. Meer informatie hierover kun je vinden op ‘De Friese klimaatatlas’: www.frieseklimaatatlas.nl

Privacyverklaring

Nadere informatie over de verwerking van je gegevens en je rechten vind je op https://www.wetterskipfryslan.nl/over-de-site/privacyverklaring

DETAILS

2. Advies aanbrengen toename verharding

Je gaat verharding aanbrengen.

Wat moet ik doen?

We verzoeken je om het plan bij ons aan te vragen, via de blauwe knop ‘Direct aanvragen’ in het overzicht op de vorige pagina

Waar moet ik op letten?

Neemt het aantal vierkante meters toe ten opzichte van de bestaande bebouwing en bedraagt deze toename meer dan 200 m2 in de bebouwde kom (stedelijk gebied) of 1500 m2 buiten de bebouwde kom (landelijk gebied) dan geldt de vergunningsplicht. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Achtergrondinformatie

Meer informatie hierover kun je vinden in de Leidraad Watertoets (onder andere paragraaf 4.3.6) https://www.wetterskipfryslan.nl/documenten/vergunningen-wetten-en-regels/leidraad-watertoets_2013.pdf

DETAILS

3. Advies Vrij voor de boezem

Het plangebied ligt vrij voor boezem.

Wat moet ik doen?

Wij adviseren je om toekomstige wateroverlast tegen te gaan door voldoende hoog te bouwen.

Waar moet ik op letten?

Je ingetekende locatie ligt vrij voor de boezem. (streefpeil: -0,52 m NAP). Dit betekent dat het plangebied niet door een boezemkade is beschermd tegen hoge waterstanden in de Friese boezem. Je moet daarom rekening houden met hoogwater in het kader van regionale wateroverlast. Het is van belang om rekening te houden met de drooglegginsnorm (Leidraad watertoets, paragraaf 4.3.7) of het maatgevend boezempeil (MBP) (op te vragen bij Wetterskip Fryslân). Het MBP, behorend bij een situatie met een kans van voorkomen van 1/100 per jaar, mag tot 1 meter voor de gevel voorkomen. Wij adviseren de nieuwe bebouwing/infrastructuur voldoende hoog aan te leggen. De hoogte van het plangebied kun je inschatten op https://www.ahn.nl/. We adviseren u echter om dit in te laten meten omdat hoogtemetingen een moment opname beteffen en er kans is dat dit niet helemaal accuraat is.
Let op: wij zijn niet de bevoegde instantie voor de aanleghoogte, maar adviseren je hierin.

Achtergrondinformatie

Meer informatie hierover kun je vinden in de Leidraad Watertoets (onder andere paragraaf 4.2.4) https://www.wetterskipfryslan.nl/documenten/vergunningen-wetten-en-regels/leidraad-watertoets_2013.pdf

DETAILS

4. Advies regionale en lokale kering

Je raakt een regionale en/of lokale waterkering.

Wat moet ik doen?

We verzoeken je om het plan bij ons aan te vragen, via de blauwe knop ‘Direct aanvragen’ in het overzicht op de vorige pagina

Waar moet ik op letten?

We verzoeken je om rekening te houden met de aanwezige lokale en/of regionale waterkering zie: https://www.wetterskipfryslan.nl/kaarten/leggerkaart.Werkzaamheden binnen de zonering van de lokale- en/of regionale waterkering betreffen een vergunningsplichtige activiteit https://www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/vergunning-check-meteen-of-maak-een-afspraak.

Achtergrondinformatie

Meer informatie hierover kun je vinden in de Leidraad Watertoets (onder andere paragraaf 4.2.2 & 4.2.3)
https://www.wetterskipfryslan.nl/documenten/vergunningen-wetten-en-regels/leidraad-watertoets_2013.pdf

DETAILS

5. Advies hoofdwater

Je raakt een hoofdwater.

Wat moet ik doen?

We verzoeken je om het plan bij ons aan te vragen, via de blauwe knop ‘Direct aanvragen’ in het overzicht op de vorige pagina

Waar moet ik op letten?

Onze hoofdwateren hebben een belangrijke aan-, af- en doorvoerfunctie en we verzoeken je hier rekening mee te houden zie: https://www.wetterskipfryslan.nl/kaarten/leggerkaart. Aan weerszijden van een hoofdwatergang ligt een beschermingszone 5 meter. De beschermingszone is nodig voor de bereikbaarheid voor beheer en onderhoud aan de hoofdwatergang. Werkzaamheden binnen de beschermingszone van hoofdwatergangen betreffen een vergunningsplichtige activiteit https://www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/vergunning-check-meteen-of-maak-een-afspraak.

Achtergrondinformatie

Meer informatie hierover kun je vinden in de Leidraad Watertoets (onder andere paragraaf 4.3.1) https://www.wetterskipfryslan.nl/documenten/vergunningen-wetten-en-regels/leidraad-watertoets_2013.pdf

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 27 september 2021 09:32
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: watertoets Skrins 4

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Hoi [redacted],

Dat kan te maken hebben met het vlak dat is ingetekend in de watertoets. Ik weet niet hoe nauwkeurig de kaartlagen zijn in de watertoets maar kennelijk vond die dat de hoofdwatergang zo dicht bij lag dat het benoemd moest worden.

Ik zie verder ook geen reden waarom dit moet worden meegenomen in de watertoets.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Wetterskip Fryslân
Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.wetterskipfryslan.nl

denk aan het milieu voordat u dit bericht print

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 27 september 2021 07:29
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: watertoets Skrins 4

Dag [redacted],

Ik had al gezien dat er een regionale kering door het plangebied loopt. Er wordt niets gebouwd (of vinden andere werkzaamheden plaats) binnen de kernzone of beschermingszone van de waterkering zoals die is aangegeven op de legger.

Nb. De watertoets gaf ook aan dat een hoofdwater wordt geraakt. Die snap ik niet helemaal. Voor zover ik kan zien ligt de hoofdwater namelijk circa 25 meter buiten het plangebied.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Sector Duurzame Omgevingskwaliteit | Team Plannen en Vergunningen

E [redacted]
T [redacted]

Gemeente Leeuwarden
Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000, 8900 JA LEEUWARDEN
T 14 058 | www.leeuwarden.nl | Twitter | Facebook

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 24 september 2021 16:04
Aan: [redacted]
Onderwerp: watertoets Skrins 4

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Beste [redacted],

Op 16 september is de watertoets doorlopen voor het plan aan de Skrins 4 te Jorwerd. Ik zou je er graag op willen wijzen dat in het plangebied een regionale kering bevindt waar niet zomaar op gebouwd mag worden. Voor werkzaamheden in op en rondom 5 meter van de kering dient een watervergunning te worden aangevraagd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Wetterskip Fryslân
Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.wetterskipfryslan.nl

denk aan het milieu voordat u dit bericht print

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Bijlage 5: Vergunning Wet natuurbescherming

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

provinsie fryslân

Mts. A. A. en E. Bouma
Skrins 4
8835 KW EASTERLITTENS

Leeuwarden, 30 oktober 2020
Verzonden, 30 OKT. 2020

Ons kenmerk	:	01810132
Afd./Opgave	:	Groene regelgeving
Behandeld door	:	Team Groene Regelgeving / (058) 292 89 95 of wnb@fryslan.frl
Uw kenmerk	:	
Bijlage(n)	:	Bijlage 1: Motivering van het besluit Bijlage 2: AERIUS-verschilberekening (kenmerk: RkpqL8SSyvdZ) Bijlage 3: Advertentie
Onderwerp	:	PF-2019/196652 Besluit vergunning ex art. 2.7, tweede lid, Wet natuurbescherming, uitbreiding veehouderij Mts. A. A. en E. Bouma, Skrins 4 te Easterlittens

Geachte heer/mevrouw,

Overeenkomstig uw aanvraag en de daarbij behorende stukken heb ik besloten de gevraagde vergunning voor onbepaalde tijd te verlenen onder de navolgende voorschriften.

De bijbehorende stukken maken onlosmakelijk onderdeel uit van dit besluit.

Voorschriften

1. De vergunning staat op naam van Mts. A. A. en E. Bouma (hierna: vergunninghouder) en geldt voor de locatie Skrins 4, 8835 KW te Easterlittens.
2. De vergunning geldt voor het project zoals omschreven onder A2. Voor een gedetailleerd overzicht van alle emissiebronnen wordt verwezen naar de AERIUS-verschilberekening met kenmerk RkpqL8SSyvdZ in de bijlage. Volledigheidshalve zijn de dieraantallen en bijbehorende stalsystemen weergegeven in de tabel “beoogde situatie” onder A2.1.
3. Op de in voorschrift 1 genoemde locatie dient het voornemen te worden uitgevoerd zoals in deze beschikking en de bijbehorende stukken staat aangegeven. Vergunninghouder is verantwoordelijk voor de naleving van de vergunningsvoorschriften en is hierop aanspreekbaar.
4. Op de locatie dient door de houder van deze vergunning, door middel van een registratie, op ieder moment te kunnen worden aangetoond dat de in voorschrift 2 genoemde emissies en dieraantallen niet worden overschreden.

5. Het project waarvoor deze vergunning wordt afgegeven, dient binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van deze vergunning gerealiseerd te zijn.
6. Indien het project niet binnen de in voorschrift 5 genoemde termijn is gerealiseerd of verricht, kunnen Gedeputeerde Staten het hierbij vastgestelde toestemmingsbesluit (al dan niet gedeeltelijk) intrekken of wijzigen (artikel 5.4 Wnb).

Voor de motivering van mijn besluit verwijs ik u naar bijlage 1.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

Teamleider Groene Regelgeving

Kennisgeving
Van dit besluit zal kennis worden gegeven door publicatie in de Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad en in het provinciaal blad op www.overheid.nl, zie hiervoor de link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/.

Degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken kan tegen dit besluit binnen zes (6) weken na de verzending daarvan een beroepschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 150, 9700 AD in Groningen.

Het beroepschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten:
a. de naam en het adres van de indiener;
b. de dagtekening;
c. een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht;
d. de gronden van het beroep.

U kunt ook digitaal het beroep- en verzoekschrift indienen bij genoemde rechtbank via https://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Bijlagen
- Bijlage 1: Motivering van het besluit
- Bijlage 2: AERIUS-verschilberekening (kenmerk: RkpqL8SSyvdZ) [1]
- Bijlage 3: Advertentie

Afschriften
- Gemeente Leeuwarden (per mail)
- FUMO, Afdeling Toezicht en Handhaving (per mail)
- Provincies Noord-Holland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht (per mail)

[1] Sinds het publiceren van het ontwerpbesluit is er een update van AERIUS-calculator geweest. Zekerheidshalve is het project nogmaals doorgerekend in AERIUS. De meest recente berekening vindt u in bijlage 2 van dit besluit.

Bijlage 1: Motivering van het besluit

A. Weergave van de feiten

A1. De vergunningaanvraag

Op 17 april 2019 heeft u een vergunningaanvraag op grond van art. 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) ingediend. Uw aanvraag met bijbehorende stukken is ingeboekt onder zaaknummer 196652.

Aanvullingen op de aanvraag zijn op 15 juni, 7 juli, 29 augustus en 26 oktober 2020 bij mij ingeboekt onder het bovenstaande zaaknummer.

A2. Het project

A2.1 Beschrijving van het aangevraagde project

Het project waarvoor een vergunning wordt aangevraagd is het volgende:

- Uitbreiding van de melkveehouderij middels de verbouwing van de ligboxenstal en de sleufsilo's van Mts. A. A. en E. Bouma aan de Skrins 4 te Easterlittens

Dit project valt aan te merken als een wijziging ten opzichte van de referentiesituatie. Op basis van de Provinciale Beleidsregels intern en extern salderen Fryslân 2020, geldt voor deze locatie de Nb-wetvergunning d.d. 1 februari 2016 met kenmerk 01281039 als referentiesituatie.

Er is sprake van een tijdelijke aanlegfase, waarbij ook stikstofemissies vrijkomen. Deze emissies zijn in de bij de aanvraag behorende stukken omschreven. Zie bijlage 2 voor de bij de aanlegfase behorende emissies.

De referentiesituatie betreft de Nb-wetvergunning d.d. 1 februari 2016 met kenmerk 01281039. Deze vergunning geldt voor de hieronder vermelde dieraantallen gehouden in de bijbehorende stalsystemen met daarbij horende ammoniakemissie.

In de referentiesituatie (tabel 1) is er sprake van de volgende veebezetting:

Tabel 1: Referentiesituatie volgens AERIUS-berekening (kenmerk: RkpqL8SSyvdZ)[2]

Stal	Categorie	Omschrijving volgens RAV	Aantal	Emissie per dierplaats	Totaal (kg NH_3)
Ligboxenstal	A 1.100	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen, ***beweiden***	200	12,350	2.470,00
	A 3.100	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	160	4,400	704,00
	B 1.100	Schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg, overige huisvestingssystemen	40	0,700	28,00
Totale emissie (kg NH_3/jr)					**3.202,00**

Middels de bij de aanvraag behorende stukken is voldoende aangetoond dat de bovenstaande referentiesituatie de feitelijk gerealiseerde capaciteit zoals bedoeld in de Provinciale Beleidsregels intern en extern salderen Fryslân 2020

[2] Zie voetnoot 1

In de aangevraagde, beoogde situatie (tabel 2) is er sprake van de volgende veebezetting:

Tabel 2: Beoogde situatie volgens AERIUS-berekening (kenmerk: RkpqL8SSyvdZ)[3]

Stal	Categorie	Omschrijving volgens RAV	Aantal	Emissie per dierplaats	Totaal (kg NH_3)
Ligboxenstal	A 1.35	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, ligboxenstal met vlakke vloer voorzien van rubberen sleufvloer, met vlakke langssleuven en geprofileerd rubber (hellende V-vorm) met groeven en nopjes tussen de langssleuven, met vingermestschuif (BWL 2019.01), ***beweiden***	99	7,885	780,62
	A 1.100	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, overige huisvestingssystemen, ***beweiden***	115	12,350	1.420,25
	A 3.100	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	110	4,400	484,00
	A 1.33	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar, ligboxenstal met vlakke vloer, voorzien van rubberen sleufvloer met 3% hellende langssleuven en geprofileerd rubber (hellende V-vorm) met groeven en nopjes tussen de langssleuven, met mestschuif (BWL 2018.06), ***beweiden***	36	6,745	242,82
	B 1.100	Schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg, overige huisvestingssystemen	77	0,700	53,90
Verbouwde sleufsilo	A 3.100	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar, overige huisvestingssystemen	50	4,40	220,00
Totale emissie (kg NH_3/jr)					**3.201,59**

A2.2 Relevante Natura 2000-gebieden

Het door u aangevraagde project gaat gepaard met de hoogste stikstofdepositie op de gebieden Alde Feanen, Duinen Ameland en IJsselmeer.

Ook de overige Natura 2000-gebieden zijn meegenomen in de overwegingen die hebben geleid tot dit besluit. Zie daarvoor de AERIUS-berekening (kenmerk: RkpqL8SSyvdZ in de aanvraag. Het door u aangevraagde project is vergunningplichtig voor de in deze berekening aangegeven stikstofgevoelige gebieden.

A2.3 Uw aanvraag en overige onderdelen Wet natuurbescherming

Uw aanvraag ziet tevens op bouwactiviteiten, waarbij effecten zouden kunnen optreden op beschermde soorten op grond van hoofdstuk 3 Wnb (Soortenbescherming). Gezien de aard en het huidige gebruik van het plangebied, zijn binnen het plangebied echter geen broedende vogels (art. 3.1 Wnb) of andere streng beschermde soorten (art. 3.5 Wnb) te verwachten. Wat betreft de landelijk beschermde soorten, zijn deze landelijk dan wel provinciaal vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Het is daarom niet noodzakelijk om voor de

[3] Zie voetnoot 1

provinsje fryslân

beoogde handeling een ontheffing aan te vragen. De zorgplicht (art. 1.11 Wnb) blijft onverminderd van kracht.

A3. Procedure

A3.1 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

De aanvraag is afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het ontwerpbesluit op de aanvraag heeft gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage gelegen in het provinciehuis te Leeuwarden. Gedurende deze termijn konden belanghebbenden bij ons college schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen over dit ontwerp naar voren brengen. Voorafgaand aan de terinzagelegging heeft het bestuursorgaan in de Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad kennis gegeven van het ontwerp. De kennisgeving wordt in de genoemde periode tevens gepubliceerd in het provinciaal blad op www.overheid.nl. zie hiervoor de link: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/.

Vervolgens hebben wij een definitief besluit op de aanvraag genomen. Tegen dit besluit staat beroep open bij de Rechtbank Noord-Nederland.

A3.2 Zienswijzen

Tot en met 16 oktober 2020 heeft het ontwerpbesluit ter inzage gelegen.

Van de mogelijkheid tot het kenbaar maken van zienswijzen hebben belanghebbenden geen gebruik gemaakt.

A4. Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten is het bevoegd gezag inzake dit verzoek om een vergunning, op basis van het bepaalde in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming.

Op grond van het mandaatbesluit (Bevoegdhedenstatuut provincie Fryslân 2018) ben ik gemandateerd tot het nemen van dit besluit namens Gedeputeerde Staten.

A4.1 Overeenstemming andere provincies

De effecten van stikstofdepositie van het project hebben ook invloed op Natura 2000-gebieden die op het grondgebied van de provincies Noord-Holland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Zuid-Holland en Utrecht, liggen. Om een vergunning af te geven is overeenstemming met Gedeputeerde Staten van deze provincies noodzakelijk.

Met toepassing van de uniforme openbare procedure en wanneer overeenstemming nodig is van andere bevoegde gezagen, wordt gewerkt met een automatische instemming na vier weken na kennisgeving van het ontwerpbesluit bij het betreffende bevoegde gezag.

Uitzonderingen op de automatische instemming zijn:

- De hardheidsclausule uit de Provinciale Beleidsregels intern en extern salderen Fryslân 2020 wordt toegepast voor de aanvraag;
- Er treden andere effecten op (zoals verstoring, vernatting) dan uitsluitend stikstofdepositie.

Is er sprake van een uitzondering dan wordt het bevoegd gezag expliciet om instemming gevraagd. Hierop is de termijn van 4 weken niet van toepassing. Er is geen sprake van toepassing van de hardheidsclausule bij deze aanvraag.

provinsje fryslân

B. Effecten van het voornemen

B1. Is er sprake van een significant effect?

B1.1 Wnb

De beoogde situatie heeft door de uitstoot van ammoniak en stikstofoxiden invloed op de onder A2.2. genoemde Natura 2000-gebieden. Aangezien uw project stikstof uitstoot en de achtergronddepositie van stikstof hoger is dan de kritische depositiewaarden van de betrokken gebieden, zijn significant negatieve effecten op voorhand niet uit te sluiten. De beoogde situatie valt zodoende aan te merken als een project zoals bedoeld in art. 2.7, tweede lid Wnb. Hierdoor is het project vergunningplichtig.

Ingevolge art. 2.7, derde lid, jo. art. 2.8, derde lid Wnb, verlenen GS uitsluitend een vergunning indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van de gebieden niet zal aantasten. Uit de aanvraag en de bijbehorende stukken blijken de aard en omvang van het project ten opzichte van de referentiesituatie. Door in een AERIUS-verschilberekening de depositiebijdrage van het project te vergelijken met de depositie in de referentiesituatie, is de zekerheid verkregen dat het project niet ziet op een depositietoename. Het project is in die zin passend beoordeeld.

B1.2 Vaststellen effecten aanlegfase

Uit de door u overgelegde AERIUS-verschilberekening, waarin ook rekening gehouden is met de aanlegfase, blijkt dat de emissies ten gevolge van de aanlegfase geen depositietoename veroorzaken, zodat een negatief effect uitgesloten is.

B1.3 Vaststellen effecten beoogde situatie

De referentiesituatie van de aanvraag is getoetst aan de maximaal toegestane emissie op basis van het Besluit emissiearme huisvesting zoals bedoeld in de in de Provinciale Beleidsregels intern en extern salderen Fryslân 2020.

Om het project te kunnen uitvoeren heeft u aangegeven dat een toename van stikstofdepositie wordt voorkomen middels intern salderen. De uitbreiding van de ligboxenstal wordt met emissiearme stalsystemen uitgevoerd zodat, ondanks een uitbreiding in dieraantallen, een emissietoename voorkomen wordt. Een depositietoename blijft daardoor ook uit.

Voor de depositiebijdrage van dit voornemen, wordt er verwezen naar de AERIUS-berekening in de aanvraag. Uit deze berekening is gebleken dat het door u aangevraagde project niet leidt tot een toename van depositie op de onderhavige Natura 2000-gebieden ten opzichte van de referentiesituatie.

B2. Uw aanvraag en overige onderdelen Wet natuurbescherming

Zolang u zorgvuldig en conform uw verzoek werkt, is niet te verwachten dat het project een negatief effect zal hebben op instandhoudingsdoelstellingen van de onder A2.2 genoemde gebieden. Uitvoering van het project heeft geen overtreding van de verbodsbepalingen met betrekking tot soortenbescherming (Hoofdstuk 3 Wnb) tot gevolg. Het project heeft geen betrekking op het vellen van houtopstanden (Hoofdstuk 4 Wnb). Overigens blijkt uit de aanvraag dat er geen andere - niet aan stikstofdepositie gerelateerde - negatieve effecten (zoals geluid, trillingen, licht, grondwaterstands- en/of grondwaterkwaliteitsveranderingen, etc.) te verwachten zijn die de natuurlijke kenmerken van voornoemde beschermde gebieden kunnen aantasten.

provinsje fryslân

C. Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling is verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken relevante Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast door het project, mits deze vergunning en de daaraan verbonden voorschriften onverkort worden nageleefd.

provinsje fryslân

Bijlage 6: AERIUS-berekening

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Sit 1 huidig en Sit 2 gewenst incl aanlegfase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Mts A. A. E & M. Bouma	Skrins, 8835KW Easterlittens

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Duurzaamheidsproject 2020	RkpqL8SSyvdZ

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
23 oktober 2020, 16:45	2020	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1	Situatie 2	Verschil
NOx	104,21 kg/j	115,28 kg/j	11,06 kg/j
NH3	3.202,28 kg/j	3.201,87 kg/j	-0,40 kg/j

Resultaten

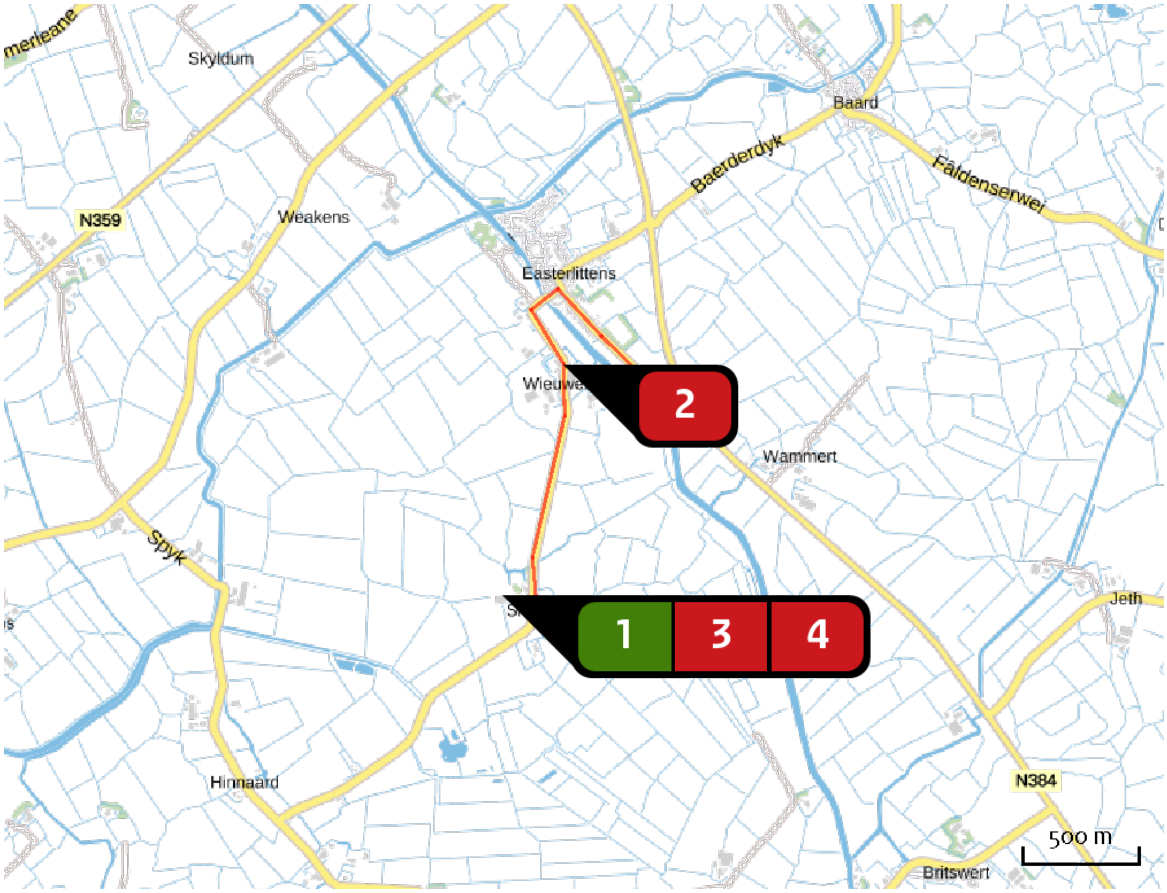
Hectare met hoogste verschil (mol/ha/j)

Natuurgebied	Verschil
Waddenzee	0,00

Toelichting

def 2 OKT 2020 De AERIUS- berekening betreft de verschilberekening tussen situatie 1: (huidige/referentie situatie vee aantallen, ingevoerd als vlakbron, gebruikelijke transport(wegverkeer/lijnbron) en mobiele werktuigen (vlakbron) in huidige inrichting voeren) en situatie 2: (de gewenste situatie qua aantallen vee het verbreden van de ligboxenstal voor meer dierwelzijn en het benutten van teveel ruimte in een lege voersilo (waar anders kuil in werd opgeslagen) door die aan te passen tot een comfortabele plek voor jongvee. Ingevoerd als puntbronnen en incl. de emissies behorend tot de aanlegfase/bouw van de aanpassing aan de ligboxenstal en voersilo en het bijhorende wegverkeer/vervoersbewegingen). Plus het gebruikelijke transport(wegverkeer/lijnbron) en mobiele werktuigen (vlakbron) in gewenste inrichting (voeren)

Locatie
Sit 1 huidig

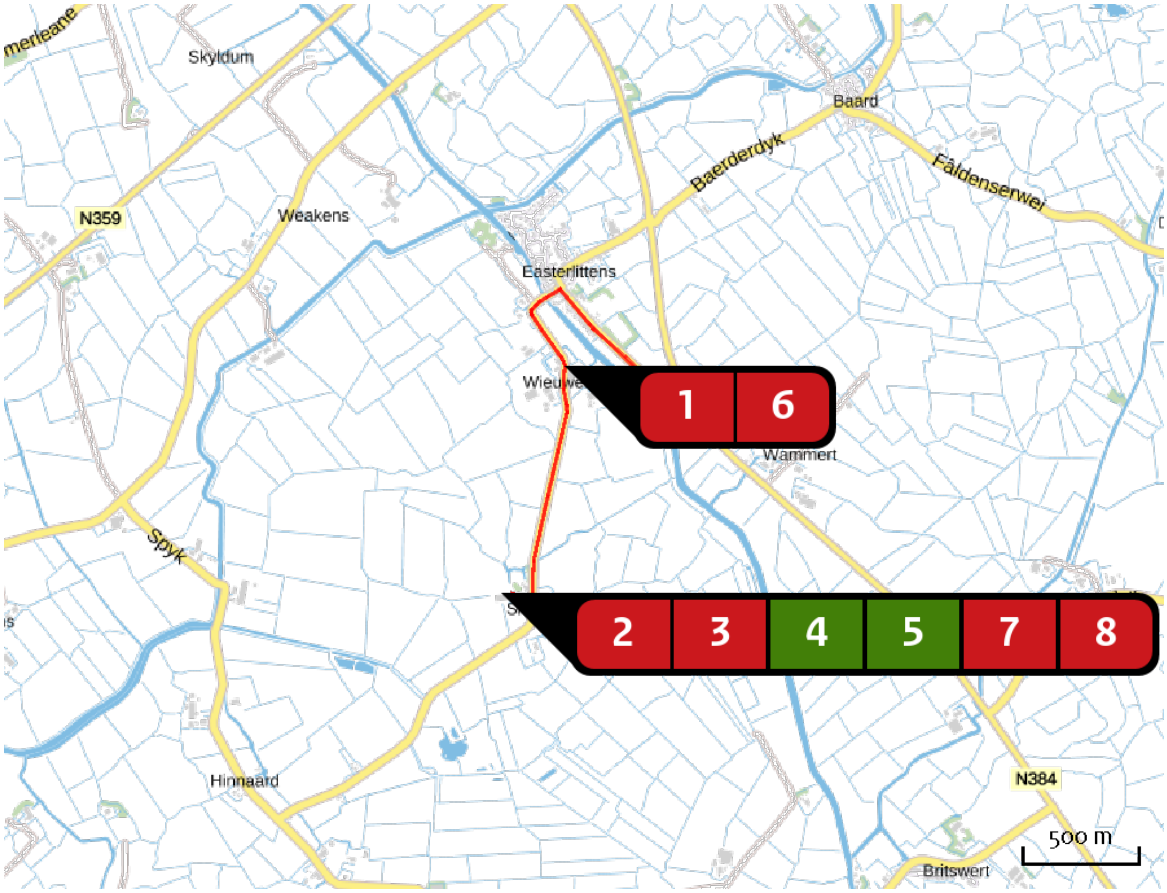

Emissie
Sit 1 huidig

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	Huidige situatie Landbouw | Stalemissies	3.202,00 kg/j	-
2	Gebruikelijk transport huidige situatie Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	3,99 kg/j
3	Mobiele werktuigen huidige gebruiksinrichting Mobiele werktuigen | Landbouw	< 1 kg/j	95,50 kg/j
4	Mobiele werktuigen gebruikelijke inrichting Mobiele werktuigen | Landbouw	< 1 kg/j	4,72 kg/j

Locatie

Sit 2 gewenst incl aanlegfase

Emissie

Sit 2 gewenst incl aanlegfase

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	Wegverkeer aanlegfase aanpassing ligboxenstal en silo Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	< 1 kg/j
2	Mobiele werktuigen aanlegfase aanpassing ligboxenstal Mobiele werktuigen | Landbouw	< 1 kg/j	10,46 kg/j
3	Mobiele werktuigen aanlegfase aanpassing silo Mobiele werktuigen | Landbouw	< 1 kg/j	< 1 kg/j
4	Gewenste situatie bron 4 na aanpassing ligboxenstal Landbouw | Stalemissies	2.981,59 kg/j	-
5	Gewenste situatie bron5 na aanpassing silo Landbouw | Stalemissies	220,00 kg/j	-
6	Gebruikelijk transport gewenste situatie Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	3,96 kg/j

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
7	Mobiele werktuigen gewenste situatie Mobiele werktuigen | Landbouw	< 1 kg/j	95,50 kg/j
8	Mobiele werktuigen Mobiele werktuigen | Landbouw	< 1 kg/j	4,72 kg/j

Resultaten stikstof gevoelige Natura 2000 gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
Waddenzee	0,04	0,05	0,00	
Groote Wielen	0,10	0,10	0,00	-
Duinen Ameland	0,01	0,01	0,00	
Alde Feanen	0,16	0,17	0,00	
Duinen Terschelling	0,02	0,03	0,00	
Noordzeekustzone	0,02	0,02	0,00	
Duinen Vlieland	0,01	0,01	0,00	
Bakkeveense Duinen	0,04	0,04	0,00	
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,03	0,03	0,00	-
Duinen Schiermonnikoog	0,04	0,04	0,00	
Veluwe	0,01	0,01	0,00	
Weerribben	0,03	0,03	0,00	
Fochteloërveen	0,03	0,03	0,00	
Kennemerland-Zuid	0,00	0,01	0,00	
Vecht- en Beneden-Reggegebied	0,01	0,01	0,00	
Wijnjeterper Schar	0,04	0,04	0,00	
Sallandse Heuvelrug	0,01	0,01	0,00	
Van Oordt's Mersken	0,06	0,06	0,00	
Engbertsdijksvenen	0,01	0,01	0,00	
Boetelerveld	0,01	0,01	0,00	

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
Drouwenerzand	0,01	0,01	0,00	
Bargerveen	0,01	0,01	0,00	
Noordhollands Duinreservaat	0,01	0,01	0,00	
Springendal & Dal van de Mosbeek	0,01	0,00	0,00	
Wierdense Veld	0,01	0,01	0,00	
Norgerholt	0,02	0,02	0,00	
Lieftinghsbroek	0,01	0,01	0,00	
Dwingelderveld	0,02	0,02	0,00	
Polder Westzaan	0,01	0,00	0,00	
Rijntakken	0,01	0,00	0,00	
Naardermeer	0,01	0,01	0,00	
Mantingerzand	0,01	0,01	0,00	
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	0,01	0,00	0,00	
Oostelijke Vechtplassen	0,01	0,01	0,00	-
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,03	0,03	0,00	
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,01	0,01	0,00	
Schoorlse Duinen	0,01	0,01	0,00	
Drentsche Aa-gebied	0,02	0,02	0,00	
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,01	0,00	0,00	
Duinen en Lage Land Texel	0,01	0,01	0,00	

Natuurgebied	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
De Wieden	0,01	0,01	0,00	
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht	0,01	0,01	0,00	
Mantingerbos	0,01	0,01	0,00	
Olde Maten & Veerslootslanden	0,01	0,01	0,00	
Elperstroomgebied	0,01	0,01	0,00	
Holtingerveld	0,02	0,02	0,00	
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,03	0,03	0,00	
Zwarte Meer	0,01	0,01	0,00	-
Witterveld	0,02	0,02	0,00	
IJsselmeer	0,06	0,05	0,00	-

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

voor de 10 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met het hoogste resultaat

Waddenzee

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,04	0,05	0,00	
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,04	0,05	0,00	
H1320 Slijkgrasvelden	0,04	0,04	0,00	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,03	0,03	0,00	
ZGH2120 Witte duinen	0,03	0,03	0,00	
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,03	0,03	0,00	
H2110 Embryonale duinen	0,03	0,03	0,00	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,03	0,03	0,00	
ZGH2110 Embryonale duinen	0,03	0,03	0,00	-0,00
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,03	0,03	0,00	
H2120 Witte duinen	0,02	0,02	0,00	-0,00
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,03	0,03	0,00	
ZGH1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,01	0,01	0,00	-
ZGH1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,01	0,01	0,00	-
H2160 Duindoornstruwelen	0,01	0,01	0,00	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	0,01	0,00	

Groote Wielen

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,10	0,10	0,00	-
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,10	0,10	0,00	-
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,10	0,10	0,00	-

Duinen Ameland

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	0,01	0,00	
H9999:5 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H2130C;H6230).	0,03	0,03	0,00	
ZGH2120 Witte duinen	0,03	0,03	0,00	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,04	0,04	0,00	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,05	0,06	0,00	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,09	0,09	0,00	
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,09	0,09	0,00	
H2120 Witte duinen	0,04	0,04	0,00	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,03	0,03	0,00	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,02	0,02	0,00	
H2160 Duindoornstruwelen	0,02	0,02	0,00	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,05	0,05	0,00	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,04	0,04	0,00	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,03	0,03	0,00	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,03	0,03	0,00	
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,03	0,03	0,00	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,05	0,05	0,00	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,04	0,04	0,00	

Duinen Ameland

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,03	0,03	0,00	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,03	0,03	0,00	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,03	0,04	0,00	
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,04	0,04	0,00	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,04	0,04	0,00	
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,05	0,05	0,00	
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,05	0,05	0,00	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06	0,06	0,00	

Alde Feanen

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,16	0,17	0,00	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,18	0,18	0,00	
H91D0 Hoogveenbossen	0,11	0,11	0,00	-0,00
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,11	0,11	0,00	
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,13	0,13	0,00	-0,00
H6410 Blauwgraslanden	0,17	0,17	0,00	
H7210 Galigaanmoerassen	0,11	0,11	0,00	
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,08	0,08	0,00	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,11	0,10	0,00	

Duinen Terschelling

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,02	0,03	0,00	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,03	0,03	0,00	
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,02	0,02	0,00	
H2120 Witte duinen	0,02	0,02	0,00	
H2160 Duindoornstruwelen	0,02	0,02	0,00	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	0,02	0,00	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,02	0,02	0,00	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	0,02	0,00	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,02	0,02	0,00	
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,02	0,02	0,00	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,03	0,03	0,00	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,02	0,02	0,00	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,02	0,02	0,00	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,02	0,02	0,00	
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,03	0,03	0,00	
H1320 Slijkgrasvelden	0,02	0,02	0,00	-
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,02	0,03	0,00	-0,00
H2110 Embryonale duinen	0,02	0,02	0,00	-0,00
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,03	0,03	0,00	

Duinen Terschelling

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,02	0,02	0,00	
ZGH2120 Witte duinen	0,01	0,01	0,00	-0,00
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,04	0,04	0,00	
ZGH2110 Embryonale duinen	0,01	0,01	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,03	0,03	0,00	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,02	0,02	0,00	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,02	0,02	0,00	-
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,02	0,02	0,00	
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,02	0,02	0,00	
ZGH2130C Grijze duinen (heischraal)	0,02	0,02	0,00	

Noordzeekustzone

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,02	0,02	0,00	-0,00
H2110 Embryonale duinen	0,02	0,03	0,00	
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,02	0,03	0,00	-0,00
ZGH2110 Embryonale duinen	0,01	0,01	0,00	-0,00
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,04	0,04	0,00	-
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,01	0,01	0,00	-0,00

Duinen Vlieland

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,01	0,01	0,00	
H2120 Witte duinen	0,01	0,01	0,00	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	0,01	0,00	
H2160 Duindoornstruwelen	0,01	0,01	0,00	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	0,01	0,00	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,01	0,01	0,00	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,00	0,01	0,00	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,00	0,01	0,00	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,01	0,01	0,00	
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,00	0,01	0,00	-
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	0,02	0,00	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,01	0,01	0,00	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,02	0,02	0,00	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,02	0,02	0,00	
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	0,02	0,00	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,01	0,01	0,00	
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,02	0,02	0,00	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	0,02	0,00	-

Bakkeveense Duinen

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,04	0,04	0,00	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,04	0,04	0,00	
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,04	0,04	0,00	
H3160 Zure vennen	0,04	0,04	0,00	
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,03	0,03	0,00	
H2330 Zandverstuivingen	0,04	0,04	0,00	

Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,03	0,03	0,00	-
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,03	0,03	0,00	-
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,03	0,03	0,00	-

Duinen Schiermonnikoog

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,04	0,04	0,00	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,04	0,04	0,00	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,04	0,04	0,00	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,03	0,03	0,00	
H9999:6 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H2130C).	0,03	0,03	0,00	
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,04	0,04	0,00	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,04	0,04	0,00	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,05	0,05	0,00	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,04	0,04	0,00	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,04	0,04	0,00	
ZGH2120 Witte duinen	0,04	0,04	0,00	
H6410 Blauwgraslanden	0,04	0,04	0,00	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,04	0,04	0,00	
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,03	0,03	0,00	
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,05	0,05	0,00	
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,03	0,03	0,00	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,04	0,04	0,00	
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,02	0,02	0,00	

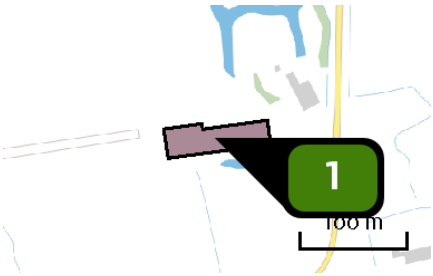
Duinen Schiermonnikoog

Habitattype	Hectare met hoogste verschil Situatie 1	Situatie 2	Verschil	Verschil op (bijna) overbelaste hexagonen*
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,02	0,02	0,00	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,06	0,06	0,00	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

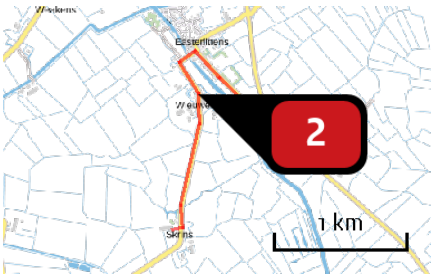
Emissie (per bron)

Sit 1 huidig

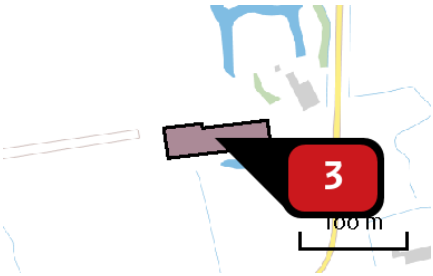
Naam	Huidige situatie
Locatie (X,Y)	172366, 570725
Uitstoothoogte	6,9 m
Oppervlakte	0,2 ha
Spreiding	2,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NH3	3.202,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (Overig)	200	NH3	13,000	~~2.600,00 kg/j~~
	PAS 2015.08 -01	Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie		NH3		2.470,00 kg/j
	A 3.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) (Overig)	160	NH3	4,400	704,00 kg/j
	B 1.100	overige huisvestingssystemen (Schapen; schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg) (Overig)	40	NH3	0,700	28,00 kg/j

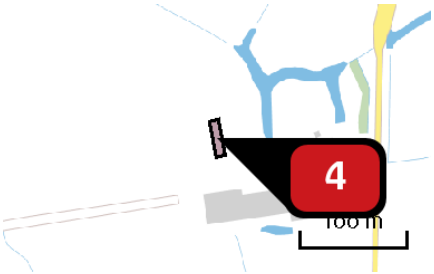
Naam	Gebruikelijk transport huidige situatie
Locatie (X,Y)	172617, 571739
NOx	3,99 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	484,0 / jaar	NOx	3,99 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Naam	Mobiele werktuigen huidige gebruiksinrichting
Locatie (X,Y)	172366, 570725
NOx	95,50 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Mobiele werktuigen binnen inrichting	6,9	2,5	0,0	NOx NH3	28,68 kg/j < 1 kg/j
AFW	Verreiker in de stal	6,9	2,5	0,0	NOx NH3	66,83 kg/j < 1 kg/j

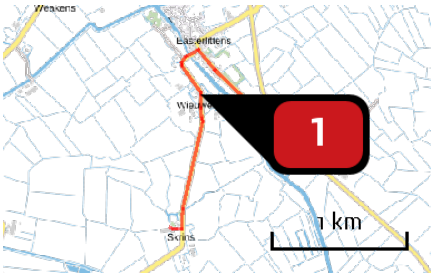

Naam	Mobiele werktuigen gebruikelijke inrichting
Locatie (X,Y)	172332, 570787
NOx	4,72 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Mobiele werktuigen	4,0	1,0	0,0	NOx NH3	2,87 kg/j < 1 kg/j
AFW	Verreiker voor stalwerk	4,0	1,0	0,0	NOx NH3	1,86 kg/j < 1 kg/j

Emissie (per bron)

Sit 2 gewenst incl aanlegfase

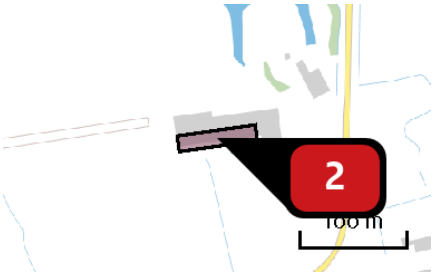
Naam: Wegverkeer aanlegfase aanpassing ligboxenstal en silo

Locatie (X,Y): 172619, 571730

NOx: < 1 kg/j

NH3: < 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	1,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

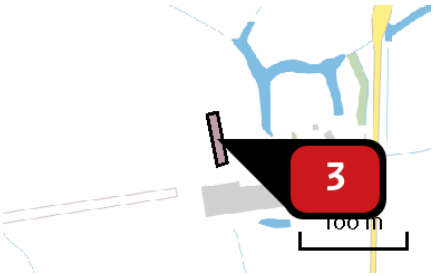
Naam: Mobiele werktuigen aanlegfase aanpassing ligboxenstal

Locatie (X,Y): 172359, 570714

NOx: 10,46 kg/j

NH3: < 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE IIIb, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2012 (Diesel)	Verreiker	500	2	3,8	NOx NH3	8,56 kg/j < 1 kg/j
STAGE IV, 130 <= kW < 300, bouwjaar 2014 (Diesel)	Mobiele kraan	400	0	4,0	NOx NH3	1,28 kg/j < 1 kg/j
STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	Tractor met dumper	200	0	4,0	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

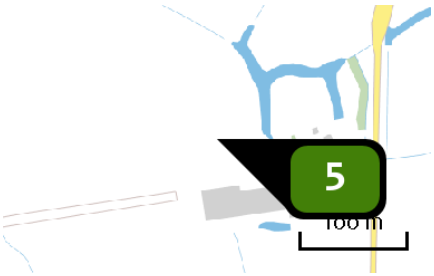
Naam	Mobiele werktuigen aanlegfase aanpassing silo
Locatie (X,Y)	172333, 570779
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Stationair bedrijf (uren/j)	Cilinder inhoud (l)	Stof	Emissie
STAGE IV, 75 <= kW < 130, bouwjaar 2015 (Diesel)	Verreiker	150	0	3,8	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

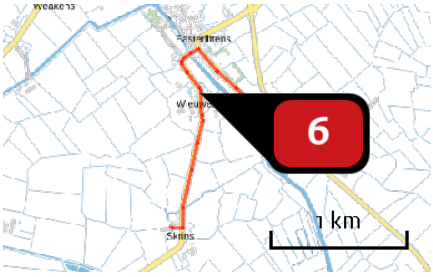
Naam	Gewenste situatie bron 4 na aanpassing ligboxenstal
Locatie (X,Y)	172355, 570726
Uitstoothoogte	6,9 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NH_3	2.981,59 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 1.35	ligboxenstal met vlakke vloer voorzien van rubberen sleufvloer, met vlakke langssleuven en geprofileerd rubber (hellende V-vorm) met groeven en nopjes tussen de langssleuven, met vingermestschuif (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (BWL 2019.01)	99	NH3	8,300	~~821,70 kg/j~~
	PAS 2015.08 -01	Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie		NH3		780,62 kg/j
	A 1.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (Overig)	115	NH3	13,000	~~1.495,00 kg/j~~
	PAS 2015.08 -01	Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie		NH3		1.420,25 kg/j
	A 3.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) (Overig)	110	NH3	4,400	484,00 kg/j
	A 1.33	ligboxenstal met vlakke vloer, voorzien van rubberen sleufvloer met 3% hellende langssleuven en geprofileerd rubber (hellende V-vorm) met groeven en nopjes tussen de langssleuven, met mestschuif (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar) (BWL 2018.06)	36	NH3	7,100	~~255,60 kg/j~~
	PAS 2015.08 -01	Beweiden ten minste 720 uur in een kalenderjaar- 5% emissiereductie		NH3		242,82 kg/j
	B 1.100	overige huisvestingssystemen (Schapen; schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg) (Overig)	77	NH3	0,700	53,90 kg/j

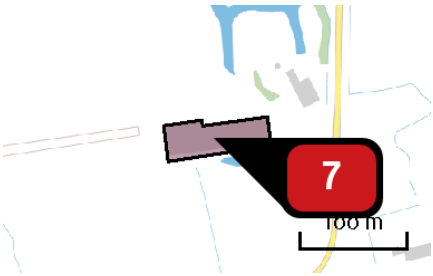
Naam	Gewenste situatie bron5 na aanpassing silo
Locatie (X,Y)	172333, 570782
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NH3	220,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	A 3.100	overige huisvestingssystemen (Rundvee; vrouwelijk jongvee tot 2 jaar) (Overig)	50	NH3	4,400	220,00 kg/j

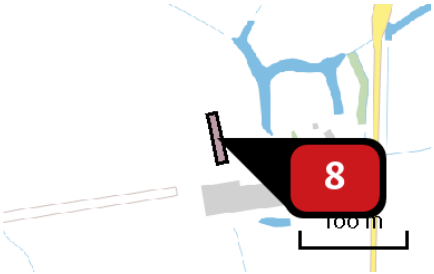
Naam	Gebruikelijk transport gewenste situatie
Locatie (X,Y)	172618, 571727
NOx	3,96 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	484,0 / jaar	NOx	3,96 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Naam	Mobiele werktuigen gewenste situatie
Locatie (X,Y)	172365, 570723
NOx	95,50 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Mobiele werktuigen	6,9	2,5	0,0	NOx NH3	28,68 kg/j < 1 kg/j
AFW	Verreiker in de stal	6,9	2,5	0,0	NOx NH3	66,83 kg/j < 1 kg/j

Naam	Mobiele werktuigen
Locatie (X,Y)	172333, 570779
NOx	4,72 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Mobiele werktuigen	4,0	1,0	0,0	NOx NH3	2,87 kg/j < 1 kg/j
AFW	Verreiker voor stalwerk	4,0	1,0	0,0	NOx NH3	1,86 kg/j < 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20201013_1649cba239
Database	versie 2020_20201013_1649cba239

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

Bijlage 7: Aanmeldnotitie MER

AANMELDNOTITIE MER

Milieueffectrapportage Familie Bouma

Milieueffectrapportage voor het ontwikkelen van het bedrijf aan de hand van de behoefte voor koe en kalf

Skrins 4

8835KW Easterlittens

0623530338

Voorwoord

Voor u ligt de aanmeldnotitie milieueffectrapportage. Om deze te maken hebben wij gebruik gemaakt van de inhoudsopgave op infomil.nl. We willen de heer [redacted] bedanken voor de hulp en snelle reactie. We hopen hiermee met ons voorgenomen plan aan de slag te gaan.

Easterlittens, 16-11-2020

[redacted]

Inhoudsopgave

Inleiding 3

1. Algemeen 4

1.1. Naam en adresgegevens van de initiatiefnemer 4

1.2. Een beschrijving van de activiteit 4

1.3. Een beschrijving van de plaats van de activiteit 4

1.4. Het tijdspad van de activiteit 5

2. Motivering van de activiteit 9

2.1. De aanleiding voor de activiteit 9

2.2 Een beschrijving en motivatie van de activiteit 9

2.2. Een beschrijving van de toekomstige ontwikkelingen 9

3. Kenmerken van de activiteit 10

3.1. De aard en omvang van de activiteit 10

3.2. Wijze van aanleg 12

3.3. Effecten van de activiteit op het milieu 12

3.3.1. Aanlegfase 12

3.3.2. Gebruiksfase 14

3.3.3. Beschrijving van effecten op milieu 15

Inleiding

Hierbij ontvangt u een aanmeldnotitie voor een milieueffectrapportage betreffende ons familiebedrijf gevestigd op Skrins 4 8835 KW Oosterlittens. De zorg voor dieren en natuur staat bij ons voorop. Mede om deze reden willen we ons bedrijf actualiseren en verder verduurzamen.

Huidige situatie:

- *Samenwerking tussen ouders en dochter*
- *4 fte*
- *200 mk 160 jv 80 schapen*
- *105 ha grasland waarvan 27 ha ganzengedooggebied, 13 ha grasland met een uitgestelde maaidatum en een plasdras.*
- *In samenwerking met Natuurmonumenten 25 ha.*
- *Totaal 432 zonnepanelen waarvan 176 van de postcoderoos Grieneko1*
- *Gastenverblijf in een karakteristieke kop-hals-romp boerderij samen met buurman.*

Gewenste ontwikkelingsrichting:

Ruimte creëren:

- *Voor een extra vennoot (dochter)*
- *Om dierwelzijn te verhogen*
- *Productie van vaste mest mogelijk te maken*
- *Opslag van vaste mest mogelijk te maken*
- *Frisse plek voor het jongvee*
- *Extra opslag dunne fractie om specifieker te kunnen bemesten*

Door toepassen van emissiearme vloeren kunnen we ammoniak emissie beperken maar vooral ook de beloopbaarheid van de vloeren verbeteren voor de dieren.
De bedoeling is om de aanpassingen te doen met zoveel mogelijk herbruikbare materialen en het bestaande zoveel mogelijk her te gebruiken (circulair). We onderzoeken een ontwikkelingsrichting om de nokhoogte niet te laten toenemen en hiermee ook ruimte voor zoveel mogelijk zonnepanelen erbij te leggen (er is al een 20 kV leiding beschikbaar).
De doelstelling om per jaar 50 gruttokuikens en 200 boerenzwaluwen te laten uitvliegen blijft overeind.

De aanmeldnotitie is opgebouwd aan de hand van de inhoudsopgave voor een aanmeldnotitie MER op infomil.nl. Het eerste hoofdstuk betreft een algemeen hoofdstuk over het voorgenomen plan. Het tweede hoofdstuk gaat dieper in op de motivatie achter dit plan. Het laatste hoofdstuk beschrijft de kenmerken van het plan met onder andere de aard en omvang van het voorgenomen plan en het effect op het milieu.

1. Algemeen

In dit hoofdstuk wordt de naam en het adres van de voorgenomen activiteit beschreven en het tijdspad van de voorgenomen activiteit.

1.1. Naam en adresgegevens van de initiatiefnemer

Het initiatief is bedacht door familie Bouma. Het melkveebedrijf van maatschap Bouma gevestigd te Skrins 4, 8835KW Easterlittens. Familie Bouma ( ) zijn allen (deels) werkzaam in het bedrijf.

1.2. Een beschrijving van de activiteit

Het plan omvat het uitbreiden van een installatie voor het houden van het aantal melkkoeien met ca. 50 stuks (uit eigen opfok) zodat Maike ook in het bedrijf kan werken. Deze keer willen we het bedrijf ontwikkelen aan de hand van “vanuit de behoefte van de koe”. Dat betekent:

- Meer ruimte/comfort voor de koe
- Het jongvee een comfortabele frisse plek bieden
- Het uit te breiden deel van de ligboxenstal voor melkkoeien het toepassen van een nieuwe emissiearme vloer met zeer goed loopcomfort.
- De mogelijkheid om meer ruige mest te produceren en op te slaan ten behoeve van de weidevogels en andere dieren op onder andere het “beheersland”

1.3. Een beschrijving van de plaats van de activiteit

De voorgenomen update/uitbreiding past binnen het bouwblok van het adres Skrins 4, 8835KW Oosterlittens. De uitbreiding zal plaatsvinden in kadastrale nummers, 1276 en 2839 namelijk het verbreden van de ligboxen, het plaatsen van een mestvaalt en extra mestopslag en het overkappen van een bestaande sleufsilo om jongvee in te huisvesten vindt plaats in kadastraal nummer 2873. Onderstaande afbeeldingen illustreren dit.

FIGUUR 1 PLANLOCATIE

FIGUUR 2 OVERZICHT PLANLOCATIE MET AANDUIDING VAN DE VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

Het deel bouwvlak waar de mestzak wordt geplaatst is bestemd als “Archeologie waarde 3”. Dit betekent dat bij oppervlaktes groter dan 2500 m2 een archeologisch onderzoek moet worden verricht. In onderhavig geval is de mestzak kleiner dan 2500 m2, waardoor dit niet aan de orde is. Verder is er volgens het bestemmingsplan geen sprake van een landschap van historisch of cultureel belang.

Een melkrundveehouderij brengt geen risico’s met zich mee voor de menselijke gezondheid, mits aan de voorschriften worden voldaan. Dit geldt ook voor de risico’s van ongevallen; het voldoen aan de voorschriften die staan in de vergunningen én Activiteitenbesluit zorgt ervoor dat van risico’s weinig sprake is.

Gelet op de ligging van het bedrijf (buitengebied) met een aantal andere agrarische bedrijven die op een redelijke afstand van elkaar zijn gelegen, is er geen sprake van cumulatie met deze bedrijven. Tevens is er sprake van een uitbreiding van het bedrijf waar door intern salderen de ammoniakemissie niet zal toenemen.

1.4. Het tijdspad van de activiteit

Het is de bedoeling om direct na het verlenen van de vergunning te beginnen met de uitvoering. De eerste fase zal zijn het verbouwen/benutten van een sleufsilo naar jongvee (buiten) stal en het maken van een opslag voor ruige mest. Er zitten enkele “deadlines” in het traject: 1. Toezegging SDE voor ca. 650 extra zonnepanelen, deze loopt af na zomer 2021. 2. Wat betreft de verleende natuurbeschermingswet vergunning, het aantal dieren dienen binnen 3 jaar na het verlenen van de vergunning (oktober 2020) aanwezig te zijn. 3. Het bieden van een perspectief om in het bedrijf te werken voor Maike die in de zomer van 2023 afstudeert op de AERES hogeschool met de opleiding Agrarisch Ondernemerschap. 4. Door de aard van het bedrijf (extensieve bedrijfsvoering, veel grond/natuurbeheer) is er in de zomer een hoge arbeidsbehoefte. Deze bedrijfsontwikkeling zal zoveel mogelijk om deze pieken heen plaatsvinden ca van oktober tot april. De emissiekenmerken behorend tot de aanlegfase en de gebruiksfase worden in hoofdstuk 3 toegelicht.

1.5. De kenmerken van het project

Het project bestaat uit het uitbreiden van het bedrijf met dieren, 1 mestzak van 1250 m3, ombouwen sleufsilo naar jongveestal en het aanleggen van een nieuwe vaste mestvaalt.

De omgeving van de inrichting is buitengebied en de dichtst bijliggende woning ligt op ca. 35 meter afstand vanaf het bedrijf. Het bedrijf is dan ook genoemd in de verordening geurhinder en veehouderij.

Ten aanzien van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan worden gemeld dat dit in hoofdzaak betrekking heeft op het gebruik van voornamelijk gras.

Het energieverbruik binnen het bedrijf is voornamelijk ten behoeve van het melken en de verlichting van de stallen. Door het uitbreiden van de melkrundveestal, veranderen van de functie sleufsilo naar jongveestal, aanleg vaste mestvaalt en aanleg mestzak neemt dit verbruik toe. De toename betreft een toename van verlichting in de stallen en een toename in de langere tijdsduur van het melken van het vee. De toename is evenredig met de uitbreiding van het aantal dieren.

De effecten op het verbruik van energie en grondstoffen zijn niet zodanig dat in verband hiermee een milieueffectrapport dient te worden opgesteld.

Als bedrijfseigen afvalstoffen kunnen o.a. landbouwfolie, mest en kadavers aangemerkt worden. Vrijkomende mest wordt overeenkomstig de Meststoffenwet uitgereden over de landbouwgronden en dient daarmee als voedingsstof voor de te telen gewassen. Kadavers worden opgehaald en verwerkt door een daartoe aangewezen destructiebedrijf (Rendac). Landbouwfolie wordt opgehaald door de betreffende inzamelaars.

De effecten op doelmatig beheer van afvalstoffen zijn niet zodanig dat in verband hiermee een milieueffectrapport dient te worden opgesteld.

Ten aanzien van verontreiniging en hinder zijn de thema's bodem, lozing van afvalwater, geur, lucht, en geluid naar verwachting relevant. Deze aspecten worden dan ook hieronder beoordeeld.

Bodem

Op locaties waar bodembedreigende activiteiten plaatsvinden worden bodem beschermende maatregelen en voorzieningen overeenkomstig de Nederlandse richtlijn bodembescherming 2012 getroffen. Hierdoor zal sprake zijn van een verwaarloosbaar bodemrisico.

Afvalwater

Het afvalwater afkomstig van het reinigen van de stal wordt geloosd op de mestkelder, waarna het (vermengd met de mest) zal worden uitgereden over de landbouwgronden. Hemelwater afkomstig van het dak van de stal wordt geloosd op het oppervlaktewater.

Lucht

De voorgenomen activiteiten leiden door de uitbreiding met een mestbassin niet tot een toename van fijnstof.

Geur

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en de bijbehorende Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) vormen het toetsingskader voor geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen bij vergunningverlening. De geurbelasting van een inrichting is onder andere afhankelijk van het aantal en soort dieren dat binnen de inrichting aanwezig is. Voor onderhavige inrichting is geldt – door toepassing verordening geurhinder en veehouderij - een afstand van 35 meter voor het houden van dieren. Voor het mestbassin geldt een afstand van 100 meter. Gelet op de afstanden tot aan de woning van derden wordt hier aan voldaan.

Geluid

De bedrijfsactiviteiten hebben tot gevolg dat geluid wordt geproduceerd. Door uitbreiding van de inrichting nemen deze activiteiten toe. In welke mate de geluid gerelateerde activiteiten toenemen is weergegeven in de tabel in de bijlage.

Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteit en de omgeving waarin deze activiteit plaatsvindt veroorzaakt de voorgenomen activiteit ten aanzien van het aspect geluid geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Veiligheid

Het risico op ongevallen waarvan de gevolgen zich uitstrekken tot buiten de inrichting is gezien de gebruikte stoffen en technologieën zeer beperkt.

Kwetsbare gebieden ammoniak

Onder de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) worden zeer kwetsbare gebieden extra beschermd. In de provincie Fryslân zijn de gebieden die in dit kader als zeer kwetsbaar moeten worden beschouwd, bij besluit van 29 januari 2008 door Gedeputeerde Staten vastgesteld.

Het dichtstbijzijnde zeer kwetsbare gebied (Alde Feanen) is gelegen op een afstand van circa 15.000 meter van de inrichting.

Omdat er voldaan wordt aan de afstandseis zoals genoemd in de Wav heeft het project geen negatieve milieugevolgen voor kwetsbare gebieden.

Habitat- en vogelrichtlijn en natuurmonumenten / Flora en Fauna/Natura 2000-gebieden

Soortenbescherming wordt gewaarborgd door de Wet natuurbescherming. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten, waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Wet natuurbescherming verplicht.

Het project heeft betrekking op het uitbreiden van het aantal dieren, realisatie mestzak en wijziging van sleufsilo naar jongveestal. De locatie waar de activiteiten plaats gaan vinden is momenteel in gebruik als erf en sleufsilo. Er is geen reden om aan te nemen dat hier inheemse dier- en plantensoorten voorkomen.

Conclusie

Gezien de kenmerken van het project zien wij geen reden om een milieueffectrapport te verlangen.

2. Motivering van de activiteit

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding voor de voorgenomen activiteit beschreven.

2.1. De aanleiding voor de activiteit

De aanleiding voor de wens het bedrijf enigszins uit te breiden en te verduurzamen zijn het generatie bestendig houden van de melkveehouderij met een goede zorg voor dier en natuur en het prettig werken in financiële/economische duurzaamheid. Nu er vloeren zijn ontwikkeld die beter zijn voor het loopcomfort van de koe en de "uitstoot" is dit het moment om "door te pakken". Ook is de kennis op het gebied van koecomfort veranderd ten opzichte destijds 1980 toen de ligboxenstallen gebouwd werden. Namelijk de meer ruimte per koe, bredere afmetingen van looppaden, vreet-drink-gelegenheden en ligcomfort zijn veranderd. Het doel is om onze koeien en jongvee deze verbeterde inzichten op het gebied van welzijn te bieden. Deze nieuwe inzichten/verbeteringen voor het koecomfort zijn noodzakelijk toe te passen indien we de zorg voor koeien zo goed mogelijk willen uitvoeren. Omdat deze "comfort" uitbreiding wel financieel bekostigd moet worden, zullen de ca extra 50 melkkoeien dit kunnen "dragen".

Het bedrijf is altijd al ontwikkeld met zoveel mogelijk hergebruik van materialen en gebouwen. Bijvoorbeeld de zorg die bij de oude gebouwen als een stelp boerderij en erf hoort en zolang dat mogelijk is zijn er al percelen met een "uitgestelde" maaidatum en daar past de (verteerde) ruige mest het beste.

2.2 Een beschrijving en motivatie van de activiteit

Het voornemen om een bestaande sleufsilo (die overbodig is geworden door de nieuwbouw van een grotere sleufsilo om kuilvoer beter te conserveren) aan te passen en er een comfortabele plek voor jongvee van te maken sluit aan bij het doel om de zorg voor dieren te verbeteren. Het voornemen is om te groeien uit eigen opfok van koeien. Hierdoor is voldoende ruimte voor jongvee gewenst. Op dit moment zijn de plekken voor jongvee schaars. Daarnaast is er de wetenschap dat het voor jonge dieren beter is dat ze niet gehuisvest worden bij melkkoeien omdat er dan virusuitwisseling kan plaatsvinden waar jonge dieren geen weerstand voor hebben opgebouwd.

Een van de doelstellingen is ook om zo weinig mogelijk impact op de omgeving te maken. Het verbreden van de bestaande ligboxenstal en het aanpassen van de dakhelling op de zuidzijde van de ligboxenstal om zo meer luchtvolume in de stal te krijgen en ook de verbreding mogelijk te maken wijkt af van het bestemmingsplan maar is van een veel lagere landschappelijke impact dan het verhogen van de nok met 5 meter om zo een zelfde effect op het binnen klimaat in de stal te krijgen. Daarom is ook gekozen voor een aanpassing in de sleufsilo zodat een stal als het ware opgaat in de andere silo's.

2.2. Een beschrijving van de toekomstige ontwikkelingen

Naast in de eerder alinea's beschreven toekomstige ontwikkelingen zijn we voornemens een sociaal aantrekkelijk bedrijf te blijven:

- Voor meerdere mensen arbeid bieden omdat 24/7 zorg voor dieren nodig is
- Een plek voor iemand met een beperking op de arbeidsmarkt
- Hoger percentage ruige mest
- Achter iedere liter geproduceerde melk 1 groene kwH opwekken

3. Kenmerken van de activiteit

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven op de mogelijke milieueffecten als het gevolg van de voorgenomen activiteit.

3.1. De aard en omvang van de activiteit

Een bedrijf met 4 á 5 fte waardoor continuïteit van arbeid en zorg voor dieren gewaarborgd wordt. De natuurbeschermingswetvergunning verleend in juli 2016 met daarin ruimte voor 200 melkkoeien, 160 stuks jongvee en 40 schapen zijn we voornemens “voorbij” te groeien. Om deze reden is er een geüpdatete natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd en verleend door provincie Fryslân (oktober 2020, zie bijlage). In deze vergunning is ruimte voor 250 melkkoeien, 160 stuks jongvee en 77 schapen. Door het al dan niet huisvesten in een ruimere comfortabele stal met “emissiearme’ vloeren wordt de grens qua uitstoot niet overschreden vergeleken met de eerdere vergunning met 200 melkkoeien. Er is sprake van intern salderen. Onderstaande tabel 1 laat zien hoe de voorgenomen en huidige stalemissies zijn berekend. Een kijkrichting is ook om niet het aantal niet liters per koe gemiddeld te verhogen maar het gehalte aan eiwit. Hier is op mondiale schaal vraag naar en dus een reden om hoogwaardige proteïne te produceren.

TABEL 1 VERGELIJKING UITSTOOT STALEMISSIES IN DE HUIDIGE EN DE GEWENSTE SITUATIE

Huidig situatie						
Stal	RAV	Aantal	Emissie Dierplaats Kg/jr	Emissie PM 10 / dier	Totale Emissie NH3 kg/jr	Totale emissie PM 10
C	A1.100	200	13	118	2470,00	23600
C	A3.100	160	4.4	38	704,00	6080
C	B1.100	40	0.7	nvt	28,00	
					3202,00	**29680**

Gewenste situatie						
Stal	RAV	Aantal	Emissie NH3/ Dierplaats	Emissie PM 10 / dier	Totale Emissie NH3 Kg/jr	Totale emissie PM 10
3	A1.35	99	7,885	118	780,62	11682
1	A1.100	115	12.35	118	1420,25	13570
4,5,6 en 9	A3.100	110	4.4	38	484,00	4180
2	A1.33	36	6,745	38	242,82	1368
1	B1.100	77	0.7	nvt	53,90	
7 en 8	A3.100	50	4.4	38	220.00	1900
					3201.59	**32700**

De bestaande stal waar RAV code A1.100 geldt, is opgericht nog voor 2008, dus voldoet aan het Besluit emissiearme huisvesting. Het deel van de stal waarmee intern wordt gesaldeerd krijgt een vloer die voldoet aan het Besluit emissiearme huisvesting.

Vuistregel voor veehouderijen fijnstof

Het is niet altijd nodig om met een verspreidingsberekening vast te stellen of een veehouderij (N)IBM bijdraagt. Dit kan de gemeente of initiatiefnemer soms ook motiveren met de resultaten van onderzoeken of ervaringen elders. Er zijn namelijk genoeg projecten die overduidelijk NIBM zijn en waar een berekening niets toevoegt aan de conclusie. Soms vraagt de veehouder bijvoorbeeld geen uitbreiding van de activiteiten aan. Of is de verandering zo gering in omvang dat deze geen effect op de luchtkwaliteit heeft (zie uitspraak ABRvS nr 201102498/1/T1/A4).

Er is een vuistregel opgesteld waarmee men aan kan tonen dat een uitbreiding/oprichting NIBM bijdraagt. Deze vuistregel is bedoeld als een hulpmiddel voor de motivering. Ze staat in tabel 1 en heeft als uitgangspunt de 3% NIBM grens. In de tabel staat bij welke afstand tot de stallen een fijn stof emissie per definitie NIBM bijdraagt. Daarbij geldt, hoe groter de afstand des te groter de kans dat de veehouderij NIBM bijdraagt.

De fijn stof emissie moet men berekenen aan de hand van de emissiefactorenlijst voor fijn stof op www.rijksoverheid.nl. De totale emissie toetst het bevoegd gezag aan de waarden in de tabel. Op deze manier is snel duidelijk of de totale (toename in) blootstelling onder de NIBM grens blijft.

De (toename in) dierplaatsen vermenigvuldigt men met de emissiefactor uit de emissiefactorenlijst. Het resultaat is de toename in fijn stof emissie in grammen per jaar. Deze toetst men aan de waarden uit de tabel. De getallen in de tabel zijn worst-case genomen met een veiligheidsmarge. In de tabel staat op welke afstand de emissie in ieder geval nog NIBM bijdraagt.

Tabel 1

Afstand tot te toetsen plaats	70 m	80 m	90 m	100 m	120 m	140 m	160 m
Totale emissie in g/jr van uitbreiding/oprichting	324000	387000	473000	581000	817000	1075000	1376000
Bron: ECN. Getallen op basis van berekeningen met Stacks, versie 2008							

Conclusie

Uit bovenstaande berekening blijkt dat de toename van emissie van de veestapel bij een afstand van 70 meter 324000 gram per jaar mag bedragen. De toename van de emissie van fijn stof bedraagt in onderhavig geval 3020 gram per jaar. Er kan vanuit worden gegaan dat de toename van emissie niet in betekende mate bijdraagt aan de concentratie PM10.

3.2. Wijze van aanleg

Door traditionele bedrijfsvoering worden dieren en natuur verzorgd. Voor ons betekent dat 2 keer daags melken en zoveel mogelijk vers gras benutten door onder andere weidegang.

3.3. Effecten van de activiteit op het milieu

Er is onderscheid gemaakt in de aanlegfase en de gebruiksfase van de voorgenomen activiteit. Ook is er onderscheid gemaakt tussen de huidige en de voorgenomen situatie qua dieraantallen.

3.3.1. Aanlegfase

In bijlage 1 is een AERIUS-berekening opgenomen. De bronnen zijn ingevoerd in de nieuwste versie van de AERIUS calculator versie 2020. Er is gekozen om in situatie 1 het gebruikelijke transport in de huidige situatie tot “een heersende verkeersweg” mee te nemen in de AERIUS-berekening, en het gebruik van mobiele werktuigen in de inrichting in de huidige situatie. Dit is gedaan om te laten zien dat de transport bewegingen en draaiuren van mobiele werktuigen niet veranderen in de gewenste situatie. Het verschil ***(11.06 kg/jr)*** tussen situatie 2: 115,28 NOx kg/ jr en situatie 1: 104.21 NOx kg/jr is eenmalig in het jaar van de aanlegfase. In onderstaande tabel 2 zijn de emissies van de aanlegfase weergeven.

TABEL 2 EMISSIEBRONNEN TIJDENS AANLEGFASE

Bron	Emissieplaats	Verkeersemissies	Brandstof per jaar	Uren stationair/ Cilinder inhoud	Totale emissie Kg/jr NOx	Totale emissie kg/jr NH3
1 gewenste situatie/aanlegfase	Wegverkeer aanlegfase verbreding ligboxenstal en aanpassen voersilo	Zwaar vrachtverkeer	20 voertuigen		4.0	0.1
2 gewenste situatie/aanlegfase	Mobiele werktuigen aanlegfase ligboxstal verbreding	Verreiker STAGE IIIb, 75-130 kW bouwjr 2014	500 liter	2/3.75	8.6	0.0
		Mobiele kraan STAGEIV 130-300 kW bouwjr 2014	400 liter	0/4	1.3	0.0
		Tractor met dumper STAGE IV 75-130 kW Bouwjaar 2014	200 liter	0/4	0.6	0.0
3 gewenste situatie/aanlegfase	Mobiele werktuigen aanlegfase aanpassing voersilo naar jongveeplek	Verreiker stage IV 75-130 kW bouwjr 2014	150 liter	0/3.75	0.5	0.0

***Bron 1 in situatie 2/aanlegfase**:* Verkeersgegevens-buitenwegen voor zowel de aanpassing van de ligboxenstal als de voersilo. Dit betreft het leveren van materialen als betonroosters, ijzeren spanten, dakbedekking en zonnepanelen. Gerekend is met 10 vrachtauto's zwaarder dan 20 ton. De verdeling is als volgt: 2 vrachtauto's prefab elementen en ligboxdekken, 2 vrachtauto's dakbedekking, 1 vrachtauto materiaal verlengen spanten, 1 vrachtauto zonnepanelen, 1 vrachtauto vloerbedekking en 3 vrachtauto's verharding onder aanpassing stal.

***Bron 2 in situatie 2/aanlegfase**.* Mobiele werktuigen tijdens aanlegfase van de aanpassing aan ligboxenstal: Verreiker voor het plaatsen/verlengen van spanten 2 draaidagen, het leggen van nieuwe dakbedekking 2 draaidagen, het plaatsen van zonnepanelen 2 draaidagen, voor het leggen van de roosters en ligboxen en voor het overige bevestigings/dakbedekkingsmateriaal 2 draaidagen en 2 dagen voor het vervoeren of verplaatsen van materialen op het erf. Mobiele kraan: 3 draaidagen voor het uitgraven en vlakken van de grond onder de verbreding. Tractor met dumper 2 dagen voor het verzetten van grondwerk benodigd bij het uitgraven/verharden van de verbreding.

***Bron 3 in situatie 2/aanlegfase**:* Mobiele werktuigen tijdens de aanlegfase van de aanpassing aan de voersilo: Verreiker voor het plaatsen van de spanten en leggen dakbedekking en zonnepanelen, 5 draaidagen.

3.3.2. Gebruiksfase

Onderstaande tabel beschrijft de emissiebronnen van het gebruikelijke transport en mobiele werktuigen binnen de inrichting in de huidige en de gewenste situatie.

TABEL 3 EMISSIEBRONNEN GEBRUIKELIJKE TRANSPORT EN MOBIELE WERKTUIGEN BINNEN INRICHTING IN DE HUIDIGE EN GEWENSTE SITUATIE

Huidig					**Gewenst**				
Sector	Categorie	Aantal per jaar	Emissie NOx kg/jr	Emissie NH3 kg/jr	**Sector**	Categorie	Aantal per jaar	Emissie NOx kg/jr	Emissie NH3 kg/jr
Wegverkeer buitenwegen	Zwaar vrachtverkeer	484 bewegingen	4.0	0.1	**Wegverkeer buiten-wegen**	Zwaar vrachtverkeer	484 bewegingen	4.0	0.1
Mobiele werktuigen binnen inrichting ligboxenstal 1	Landbouwtrekkers 50 kW	250 draaiuren	28.7	0.0	**Mobiele werktuigen binnen inrichting ligbox-enstal 1**	Landbouwtrekkers 50 kW	250 draaiuren	28.7	0.0
	Landbouwtrekkers 150 kW (Verreiker in de stal 1)	900 draaiuren	66.8	0.2		Landbouwtrekkers 150 kW (Verreiker in de stal 1)	900 draaiuren	66.8	0.2
Mobiele werktuigen binnen inrichting sleufsilo (oogsten/uitkuilen)	Landbouwtrekkers 50 kW	25 draaiuren	2.9	0.0	**Mobiele werk-tuigen binnen inrichting verbouw- de sleuf-silo**	Landbouwtrekkers 50 kW	25 draaiuren	2.9	0.0
	Landbouwtrekkers 150 kW (Verreiker in de stal 1)	25 draaiuren	1.9	0.0		Landbouwtrekkers 150 kW (Verreiker in de stal 1)	25 draaiuren	1.9	0.0

Sector wegverkeer/buitenwegen: het gebruikelijke transport in de huidige/gewenste situatie is als volgt berekend:

- RMO-transport. Eenmaal per drie dagen wordt de melk opgehaald. Dat betekent 121 keer per jaar, heen en weer. Totaal 242 vervoersbewegingen
- Transport van voerleveringen. In een voerjaaroverzicht wordt er 537000 kilogrammen aangevoerd (zie bijlage). Gemiddeld wordt er 24000 kg meegenomen. Dat betekent tweemaal 24 vervoersbewegingen = 48 vervoersbewegingen.
- Levering van stro/zaagsel/vee/overige stal/vee benodigdheden. Gemiddeld eenmaal per maand. 12 keer per jaar = totaal 24 vervoersbewegingen

- Aanvoer van gras vanaf kavel in Terherne/Wammert en aanvoer van mest vanaf inrichting op Skrins of digistaat. Gemiddeld worden deze percelen 5 maal per jaar geoogst en bemest. Er is gerekend met 170 vervoersbewegingen totaal.

  Totaal zijn er 484 vervoersbewegingen per jaar over de lijnbron 2 in de huidige situatie. Mocht de melkplas groter worden, dan wordt de melk niet vaker opgehaald, er worden dan meer kilogrammen per keer meegenomen, dat geldt ook voor de leverantie van voer en andere stal/vee benodigdheden. Door een extensieve bedrijfsvoering is er ruimte om digistaat aan te voeren. In de gewenste situatie zal dit niet veranderen en mocht dat wel zo zijn dan kan er niet meer aangevoerd worden en leidt dit tot minder transportbewegingen. In de gewenste situatie 2 is in de AERIUS-berekening hetzelfde aantal vervoersbewegingen meegenomen.

Sector mobiele werktuigen binnen gebruiksinrichting: Er is gekozen om de mobiele werktuigen die gebruikt worden binnen de inrichting (vlakbron) mee te nemen in de berekening om te laten zien dat deze in de huidige en gewenste situatie hetzelfde aantal draaiuren gebruikt worden. De berekening is als volgt:

- Een voertractor (landbouwtractor 50 kW) met een machine draait ieder jaar rond de 250 uren. In de gewenste situatie zal het brandstofgebruik hetzelfde blijven.
- Er is een verreiker meegenomen in de berekening omdat er in deze inrichting mee wordt gewerkt. Gemiddeld draait deze landbouwtractor 900 uren en heeft een vermogen van 150 kW.
- De sleufsilo die normaliter gebruikt werd voor voeropslag wordt in de gewenste situatie gebruikt als jongveestal. Hierdoor blijft het brandstofgebruik gelijk, omdat het iedere dag 5 minuten voeren is tegenover in de huidige situatie 5 snedes gras inkuilen. In de AERIUS berekening zijn 25 draaiuren per jaar voor de “voer” tractor meegenomen, nl een landbouwtractor met 50 kW. Daarnaast is de verreiker meegenomen in deze bron met 25 draaiuren per jaar.
  In de AERIUS-berekening is hetzelfde aantal liters brandstofverbruik meegenomen in de huidige en gewenste situatie.

3.3.3. Beschrijving van effecten op milieu

In deze subparagraaf worden de effecten op de flora en fauna beschreven.

3.3.3.1 Relevante Natura 2000 gebieden

Het voorgenomen project gaat gepaard met de hoogste stikstofdepositie op de gebieden: Alde Feanen, Duinen Ameland en Ijsselmeer. Ook de overige Natura 2000 gebieden zijn meegenomen in de berekening. Zie daarvoor bijlage 1. Deze berekening laat zien dat er geen verschil tussen de huidige en voorgenomen situatie is qua overbelasting op Natura 2000 gebieden en hun habitattypen.

3.3.3.2. Effect aanlegfase

Uit de AERIUS verschilberekening waarin rekening is gehouden met de aanlegfase blijkt dat de emissies ten gevolge van de aanlegfase geen depositietoename veroorzaken, zodat een negatief effect op flora en fauna uitgesloten is.

3.3.3.3. Effect voorgenomen activiteit

De referentiesituatie van de activiteit is getoetst aan de maximale toegestane emissie op basis van het besluit emissie arme huisvesting zoals bedoeld in de Provinciale beleidsregels intern en extern salderen Fryslan 2020. Om het project uit te voeren wordt een toename van stikstofdepositie voorkomen door intern salderen. De uitbreiding van de ligboxenstal wordt met emissiearme stalsystemen uitgevoerd zodat, ondanks een uitbreiding in dieraantallen, een emissietoename voorkomen wordt. Een

depositietoename blijft daardoor ook uit. Uit de AERIUS berekening blijkt dat het voorgenomen project geen toename van depositie op onderhavige Natura-2000 gebieden ten opzichte van de referentie/huidige situatie heeft. Wij zijn voornemens zorgvuldig te werken. Het uitvoeren van het voorgenomen project heeft geen overtreding van de verbodsbepalingen met betrekking tot soortenbescherming (hoofdstuk 3 wetnb) tot gevolg. Het project heeft geen betrekking op het vellen van houtsopstanden (hoofdstuk 4 wetnb). Overigens blijkt uit de berekening dat er geen andere negatieve effecten (zoals geluid, trillingen, grondwaterstands- en/of grondwaterkwaliteitsveranderingen, etc.) te verwachten zijn die de natuurlijke kenmerken van beschermde gebieden en andere flora en fauna kunnen aantasten.

3.3.3.4. Effecten van uitbreiding op bedrijfsvoering

Waar nu een overmaat aan gras wat gewonnen wordt van natuurland wordt gebruikt als strooisel om het te benutten, kan bij een uitbreiding van het aantal melkkoeien dit weer worden gebruikt als voer. De bestaande faciliteiten op het erf (melktank, voeropslag) en infra rondom het bedrijf zijn toereikend om te voorzien in ruimte voor het uitbreiden van de melkkoeien. Er zal winst zijn voor flora en fauna door meer specifieke zorg voor weidevogels, maar ook het gedooggebied voor ganzen (nabij Terherne) zal instant kunnen blijven. De afgelopen jaren is er geïnvesteerd in ontwikkelingen als het opvangen van perssappen. Door de investering in een afdeksysteem op graskuil die we hebben gedaan kunnen we de aankoop van los plastic en het niet meer maken van losse kuilbalen en daarmee negatieve milieueffect daarvan verminderen.

Het bedrijf is altijd ontwikkeld met respect voor de oude stelpboerderij. Die heeft een functie en die functie blijft ook bestaan. In de loop van de jaren is een boomgaard aangelegd en singels van wilgen rondom het erf en die blijven bestaan bij het voorgenomen plan.

Nawoord

Aan de hand van de informatie op infomil hebben we deze aanmeldnotitie gemaakt. We hopen hiermee een duidelijke beschrijving gemaakt te hebben van ons voorgenomen plan. Mochten er onduidelijkheden zijn dan horen wij het graag.

Met vriendelijke groet,

Bijlage 8: Mer-beoordelingsbesluit

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Maatschap A.A. en E. Bouma
[redacted]
Skrins 4
8835 KW EASTERLITTENS

Onderwerp mer-beoordelingsbesluit
Uw kenmerk
Ons kenmerk Z230462-2020
Dienst Fysiek Domein
Sector Bouwen Wonen en Milieu
Contact [redacted]
WhatsApp
Bijlagen
Datum 15 februari 2021 VERZONDEN 18 FEB. 2021

Geachte heer [redacted],

Op 16 november 2020 heeft u middels een aanmeldnotitie medegedeeld dat u het voornemen heeft een aanvraag om omgevingsvergunning in te dienen voor het het plaatsen van een mestzak en een vaste mestopslag. Daarnaast bent u voornemens om een jongveestal te bouwen, de ligboxenstal te verbreden, emissiearme stalsystemen A1.33 en A1.35 toe te passen en de inrichting uit te breiden met 50 stuks melk-en kalfkoeien en 37 schapen (artikel 7.16 van de Wet milieubeheer (Wm)). Op 12 januari 2021 en 26 januari 2021 heeft u op ons verzoek de aanmeldnotitie en tekening aangepast. Wij hebben de aanmeldnotitie van 12 januari 2021 en de tekeningen van 26 januari 2021 als uitgangspunt genomen en deze voor u beoordeeld. Wij hebben beoordeeld of bij de voorbereiding van het besluit omtrent de aanvraag een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld.

Besluit

Op grond van onderstaande overwegingen en op basis van hetgeen is gesteld in artikel 7.17 Wm hebben wij besloten dat bij de voorbereiding van het besluit op de voorgenomen aanvraag van Skrins 4 te Easterlittens geen MER behoeft te worden opgesteld.

Beschrijving en locatie van de voorgenomen activiteiten.

Het voornemen houdt het volgende in: het plaatsen van een mestzak en het realiseren van een vaste mestopslag. Daarnaast bent u voornemens om een jongveestal te bouwen, de ligboxenstal te verbreden, emissiearme stalsystemen A1.33 en A1.35 toe te passen en de inrichting uit te breiden met 50 stuks melk-en kalfkoeien en 37 schapen.
In totaal zullen er, na de wijziging, 250 stuks melk- en kalfkoeien, 160 jongvee en 77 schapen worden gehouden.

De inrichting is gelegen aan Skrins 4 te Easterlittens. Deze locatie is in het vigerende bestemmingsplan "Bûtengebied" gelegen binnen de bestemming "agrarisch". De voorgenomen activiteit is strijdig met het bestemmingsplan.

Procedure

De in de artikelen 7.16 tot en met 7.18 Wm omschreven procedure is gevolgd.

De activiteit is genoemd in de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) in onderdeel D categorie 14 onder 7 en 11.

Op grond van artikel 2, vijfde lid onder b Besluit m.e.r. moet het bevoegd gezag, voor alle activiteiten die beneden de m.e.r.-beoordelingsdrempel liggen, formeel (en niet meer vormvrij) bepalen of de voorgenomen activiteit daadwerkelijk geen belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Dit dient gelet op artikel 7.17, derde lid Wm te gebeuren op grond van de criteria genoemd in bijlage III bij de EG-richtlijn milieueffectbeoordeling (2011/92/EU en 2014/52/EU).

Volledigheid aanmeldnotitie en opschorting procedure

Wij hebben de aanmeldnotitie getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanmeldnotitie voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanmeldnotitie is dan ook in behandeling genomen.

Toetsingskader

Het bevoegd gezag moet op grond van artikel 7.17, derde lid Wm bij de beslissing rekening houden met de relevante criteria zoals aangegeven in bijlage III bij de EG-richtlijn milieueffectbeoordeling:

1. Kenmerken van het project. Bij de kenmerken van het project kan in het bijzonder in overweging worden genomen:
   a. de omvang van het project;
   b. de cumulatie met andere projecten;
   c. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
   d. de productie van afvalstoffen;
   e. verontreiniging en hinder;
   f. het risico van zware ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën;
   g. de risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).

2. Plaats van het project. Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop projecten van invloed kunnen zijn kan in het bijzonder in overweging worden genomen:
   a. het bestaande grondgebruik;
   b. de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
   c. het opname vermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:

- wetlands;
- kustgebieden;
- berg- en bosgebieden;
- reservaten en natuurparken;
- gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (=Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (=Habitatrichtlijn)
- gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
- gebieden met hoge bevolkingsdichtheid;
- landschappen van historisch, cultureel of archeologische belang

3. Kenmerken van het potentiële effect. Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project kunnen in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in overweging worden genomen:
    a) de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (bijvoorbeeld geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
    b) de aard van het effect;
    c) het grensoverschrijdend karakter van het effect;
    d) de intensiteit en de complexiteit van het effect;
    e) de waarschijnlijkheid van het effect;
    f) de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
    g) de cumulatie van effecten met de effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
    h) de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

Daarnaast moet het bevoegd gezag op grond van artikel 7.17, vierde lid Wm, indien aan de orde, verwijzen naar de kenmerken van de voorgenomen activiteit of van de door uw inrichting geplande maatregelen waarmee belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu vermeden of voorkomen worden.

Informatiebronnen

Voor de beoordeling of sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben wij gebruik gemaakt van de volgende informatie:

1. Het voornemen van 12 januari 2021 en de daarbij ingediende gegevens en bescheiden;
2. De milieutekening ingestuurd op 26 januari 2012, tek.nr. 19-024-05, datum 10-05-2019.

Overwegingen

De wijzigingen ten opzichte van de vergunde situatie zijn beperkt. De gevolgen van de wijziging voor het milieu zijn minimaal. Er is dan ook naar onze mening geen sprake van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, die maken dat een MER vereist is.

Overwegingen ten aanzien van artikel 7.17, derde lid Wm:

Ad 1. Kenmerken van het project.

Het project bestaat uit het plaatsen van een mestzak en een vaste mestopslag. Het bouwen van een jongveestal, het verbreden van de ligboxenstal, het toepassen van de emissiearme stalsystemen A1.33 en A1.35 en het uitbreiden met 50 stuks melk- en kalfkoeien en 37 schapen.
In totaal zullen er, na de wijziging, 250 stuks melk- en kalfkoeien, 160 jongvee en 77 schapen worden gehouden.
De emissies van ammoniak, geur en fijnstof zijn weergegeven in het tabel hieronder;

Tabel vergunde situatie:

stal	Diersoort	Stalsysteem	Rav code	Aantal dieren	Emissie-factor Kg NH3/d./j.	Totaal kg NH3	G. PM_1 $_{0/dr/jr}$	Tot. G. PM_{10}	Factor geur	Totaal geur
1	Jongvee	Overige huisvestingsysteme n	A3.100	160	4,4	704	38	6.080	nvt	nvt
1	Melk- en kalfkoeien	Overige huisvestingsysteme n	A1.100	200	13	2.600	148	29.600	nvt	nvt
1	Schapen	Overige huisvestingsysteme n	B1.100	40	0,7	28	nvt	nvt	7,8	312
					Totaal	3.332		35.680		312

Tabel gewenste situatie:

stal	Diersoort	Stalsysteem	Rav code	Aantal dieren	Emissie-factor kg NH3/d./j.	Totaal kg NH3	G. PM_1 0/dr/jr	Tot. G. PM_{10}	Factor geur	Totaal geur
C	Melk- en kalfkoeien	Overige huisvestingsystemen	A1.100	115	13	1.495	148	17.020	nvt	nvt
D	Vrouwelijk jongvee	Overige huisvestingsystemen	A3.100	50	4,4	220	38	1.900	nvt	nvt
C	Melk- en kalfkoeien	ligboxenstal met vlakke vloer, voorzien van rubberen sleufvloer met 3% hellende langssleuven en geprofileerd rubber (hellende V-vorm) met groeven en nopjes tussen de langssleuven, met mestschuif (BWL 2018.06)	A1.35	99	7,1	702.9	148	14.652	nvt	nvt
C	Melk- en kalfkoeien	ligboxenstal met vlakke vloer voorzien van rubberen sleufvloer, met vlakke langssleuven en geprofileerd rubber (hellende V-vorm) met groeven en nopjes tussen de langssleuven, met vingermestschuif (BWL 2019.01)	A1.33	36	8,3	298,8	148	5.328	nvt	nvt
B	Vrouwelijk jongvee	Overige huisvestingsystemen	A3.100	110	4,4	484	38	4.180	nvt	nvt
B	Schapen	Overige huisvestingsystemen	B1.100	77	0,7	53,9	nvt	nvt	7,8	600,6
	Totaal					3.254,6		43.080		600,6

Voor zover er sprake kan zijn van cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten, is van belang dat de inrichting is gelegen in het buitengebied van de gemeente Leeuwarden. Gelet op de afstanden tussen de inrichting en andere (intensieve) veehouderijen en de afstand tot omliggende

woningen van derden vormt eventuele cumulatie van emissies geen aanleiding om een MER te verlangen.

Ten aanzien van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan worden gemeld dat dit in hoofdzaak betrekking heeft op het gebruik van voer en drinkwater voor de dieren. Het gebruik is niet zodanig dat hierover een MER moet worden opgesteld.

Als bedrijfseigen afvalstoffen kunnen dierlijke mest, kadavers en bedrijfsafvalwater aangemerkt worden. Vrijkomende mest en spoelwater worden overeenkomstig de Meststoffenwet uitgereden over de landbouwgronden en dienen daarmee als voedingsstof voor de te telen gewassen. Kadavers worden opgehaald en verwerkt door een daartoe aangewezen destructiebedrijf. Huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater wordt geloosd in de mestkelders.

De effecten op doelmatig beheer van afvalstoffen zijn niet zodanig dat in verband hiermee een MER dient te worden opgesteld.

Ten aanzien van verontreiniging en hinder zijn de thema's bodem, lozing van afvalwater, geur, lucht, en geluid naar verwachting relevant. Deze aspecten worden dan ook hieronder beoordeeld.

Conclusie kenmerken van het project
Gezien de kenmerken van het project zien wij geen reden om een MER te verlangen.

Ad 2. Plaats van het project.

De locatie waar het voorgenomen project wordt gerealiseerd is al in gebruik als veehouderij. De wijzigingen vinden plaats binnen de bestaande bebouwing.
Het project is gelegen in het landelijk gebied van de gemeente Leeuwarden en in de nabijheid van natuurgebied De Alde Feanen. De afstand bedraagt circa 13 km.

Toetsing aan archeologische kaart (FAMKE).
Op de archeologische kaart is het projectgebied aangemerkt als terrein waarvan bekend is dat het waardevolle archeologische resten uit de middeleeuwen en bronstijd bevat (Bijv: "IJzertijd-middeleeuwen" en "Steentijd-bronstijd"). Deze aanduiding op de archeologische kaart vormt, gelet op het huidige gebruik en reeds aanwezige bebouwing, naar onze mening geen aanleiding om een MER te verlangen.
Wel zal in het kader van de aanvraag omgevingsvergunning worden beoordeeld of er een archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.

Conclusie plaats van het project
Gezien de plaats van het project zien wij geen reden om een MER te verlangen.

Ad 3. Kenmerken van het potentiële effect.

Effecten op mensen, dieren, planten en goederen:

Geluid:
De bedrijfsactiviteiten hebben tot gevolg dat geluid wordt geproduceerd. Binnen de inrichting zijn geluidsbronnen aanwezig als gevolg van onder andere de aan- en

afvoerbewegingen van vrachtwagens ten behoeve van de aan- en afvoer van dieren, de afvoer van meststoffen, kadavers, afvalstoffen etc. en interne transportbewegingen.

Gelet op de aard van de omgeving namelijk de landelijke omgeving geldt, met toepassing van de Handreiking, de volgende richtwaarde voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ter plaatse van geluidgevoelige objecten:

- 40 dB(A) in de dagperiode (tussen 07.00 uur en 19.00 uur);
- 35 dB(A) in de avondperiode (tussen 19.00 uur en 23.00 uur);
- 30 dB(A) in de nachtperiode (tussen 23.00 uur en 07.00 uur).

Een overschrijding van de richtwaarden is mogelijk op grond van een bestuurlijk afwegingsproces. Als maximum geldt 55 dB(A) etmaalwaarde op de gevel van de dichtstbijzijnde woningen.

Volgens de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening moet gestreefd worden naar het voorkomen van maximale geluidsniveaus die meer dan 10 dB boven het door de inrichting veroorzaakte equivalente niveau uitkomen. De grenswaarden voor de maximale geluidsniveaus bedragen 70, 65 en 60 dB(A) in respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode.

Op basis van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (Handreiking) kan daarnaast ontheffing worden verleend voor incidentele bedrijfsactiviteiten (activiteiten die samen ten hoogste 12 keer per jaar worden uitgevoerd) om meer geluid te produceren dan de geluidsnormen voor de representatieve bedrijfssituatie.

De dichtstbijzijnde woning van derden ligt op circa 31 meter van de inrichtingsgrens. Bij de aanvraag omgevingsvergunning dient een akoestisch onderzoek te worden ingediend waaruit blijkt dat wordt voldaan aan de richt- en/of grenswaarden uit de Handreiking. Indien niet kan worden voldaan, dienen er geluid reducerende maatregelen te worden getroffen.

Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteit en de omgeving waarin deze activiteit plaatsvindt veroorzaakt de voorgenomen activiteit ten aanzien van het aspect geluid naar verwachting geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Een definitieve beoordeling wordt uitgevoerd bij de aanvraag omgevingsvergunning.

Flora en Fauna

Soortenbescherming wordt gewaarborgd door de Wet natuurbescherming. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten, waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Wet natuurbescherming verplicht.

Als een project niet in een Natura 2000-(deel)gebied plaatsvindt, kan het mogelijk toch schade toebrengen aan de natuurwaarden van het betreffende gebied (de zogenaamde externe werking). Als er geen sprake is van mogelijke externe werking of cumulatie, is geen vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming nodig. De wet gaat uit van het "voorzorgsbeginsel", hetgeen inhoudt dat alle aspecten die

met het project samenhangen die de instandhoudingsdoelstellingen van het natuurgebied in gevaar kunnen brengen, moeten worden onderzocht.

Onder negatieve effecten moet in dit verband worden verstaan: aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied en verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten dan wel verstoring van soorten. Komt uit deze toets naar voren dat er geen kans bestaat op het optreden van negatieve effecten, dan is geen vergunning of ontheffing ingevolge de Wet natuurbescherming nodig. Bestaat er kans op een negatief effect, dan is er een vergunning noodzakelijk en zullen de mogelijke effecten nader moeten worden onderzocht om te kunnen beoordelen of de vergunning al dan niet kan worden verleend.

Voor de uitbreiding van de stallen met de veebezetting, zoals is vermeld in de tabel gewenste situatie, is op 30 oktober 2020 door de provincie een vergunning verleend op grond van de Wet natuurbescherming.

Er is sprake van een afname van ammoniak ten opzichte van de huidige situatie. Doordat de ammoniakuitstoot afneemt heeft het project geen negatieve milieugevolgen voor kwetsbare gebieden.

Gezondheidsrisico's
Het aspect bestrijding van besmettelijke ziekten is een aspect dat in verschillende wetgeving is geregeld. Op basis van alle tot nu toe bekende rapporten kunnen geen eenduidige conclusies worden getrokken om duidelijke uitspraken te kunnen doen over de onaanvaardbare gezondheidsrisico's van wonen in de buurt van veehouderijen. Dit wordt als zodanig ook bevestigd door alle tot nu toe gedane uitspraken door de ABRvS en rechtbanken, waaruit blijkt dat er geen algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten zijn om in verband met de volksgezondheid een omgevingsvergunning milieu te weigeren of extra voorschriften op te nemen. Voor het opstellen van één beoordelingskader is onvoldoende wetenschappelijke kennis aanwezig. Ook kan geen relatie worden gelegd tussen de afstand tot veehouderijen en de gezondheidsrisico's voor omwonenden. Wij hebben mogelijke gezondheidsrisico's in relatie gebracht met de hiervoor genoemde emissies die voortvloeien uit de factoren van bijlage III. Vooral de emissies van geur, geluid en fijnstof zouden aan gezondheidsrisico's gerelateerd kunnen zijn. Deze emissies leiden niet tot onacceptabele concentraties of situaties.
Wij concluderen dat mogelijke gezondheidsrisico's geen factor is die aanleiding geeft tot het opstellen van een MER.

Effecten op bodem en grondwater
Op locaties waar bodembedreigende activiteiten plaatsvinden worden bodembeschermende maatregelen en voorzieningen overeenkomstig de Nederlandse richtlijn bodembescherming 2012 en het Activiteitenbesluit milieubeheer getroffen. Hierdoor zal sprake zijn van een verwaarloosbaar bodemrisico.

Effecten op het oppervlaktewater en op een doelmatig beheer van afvalwater
Er komt afvalwater vrij als gevolg van het reinigen van de stallen, het opslaan van kuilvoer en mest en van het sanitair. Het verontreinigde water wordt

geloosd op de mestkelder. Het schone hemelwater wordt geloosd op het oppervlaktewater.

Effecten op de lucht
Kwetsbare gebieden ammoniak
Onder de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) worden zeer kwetsbare gebieden extra beschermd. In de provincie Fryslân zijn de gebieden die in dit kader als zeer kwetsbaar moeten worden beschouwd, bij besluit van 29 januari 2008 door Gedeputeerde Staten vastgesteld.
De dierenverblijven liggen niet in een zeer kwetsbaar gebied zoals bedoeld in de Wav dan wel in een zone van 250 meter daaromheen.

Ammoniak afkomstig uit dierverblijven
De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) bepaalt de mogelijkheden voor ammoniakemissie. Bepalend hiervoor is de ligging van het bedrijf ten opzichte van zeer kwetsbare gebieden. De ammoniakemissie vanuit de stallen zal als gevolg van de uitbreiding gaan afnemen. De ammoniakemissie bedraagt in de vergunde situatie 3.332 kg NH3. Deze zal in de gewenste situatie 3.254,6 kg NH3 worden. Dit is een afname van 77,4 kg NH3.

Besluit emissiearme huisvesting
Voor diercategorieën waarvoor het redelijk is om emissie-eisen te stellen zijn maximale emissiewaarden voor ammoniak opgenomen in het Besluit emissiearme huisvesting. Het besluit geeft een goed beeld van de 'stand der techniek'. Het principe van het besluit is dat alleen huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde zijn toegestaan. De diercategorie en het tijdstip waarop het dierenverblijf is opgericht bepalen of en welke maximale emissiewaarde van toepassing is. Wanneer een huisvestingsysteem voldoet aan de in het Besluit emissiearme huisvesting gestelde eisen kan ervan worden uitgegaan dat dit huisvestingsysteem een voor de inrichting in aanmerking komende BBT is. Wanneer op basis van dit besluit geen maximale emissiewaarde van toepassing is moet elk huisvestingssysteem worden aangemerkt als de BBT.

Voor de diercategorie vrouwelijk jongvee (A 3.100) en schapen (B1.100), gelden geen maximale emissiewaarde.

Het bestaande gedeelte van de ligboxenstal (stal C) is gebouwd voor 2008 en heeft een emissiewaarde van 13 kg NH3 per dierplaats per jaar. Op grond van artikel 3 lid 1 onder a geldt een maximale emissiewaarde van 13 kg NH3 per dierplaats per jaar.

De uitbreiding van de ligboxenstal (stal C) heeft een emissiewaarde van 8,3 (A1.15) en 7,1 (A1.33) kg NH3 per dierplaats per jaar. Op grond van artikel 3 lid 1 onder c geldt een maximale emissiewaarde van 8,6 kg NH3 per dierplaats per jaar.

Voor melkvee en jongvee stallen gelden op grond van het Besluit emissiearme huisvesting geen maximale emissiewaarde voor fijnstof. Wanneer op basis van het besluit geen maximale emissiewaarde van toepassing is, moet elk huisvestingssysteem worden aangemerkt als de BBT.
De in de inrichting aanwezige huisvestingssystemen worden aangemerkt als BBT.

Alle in de inrichting aanwezige dierenverblijven voldoen voor het onderdeel ammoniak en fijnstof aan de eisen van het Besluit emissiearme huisvesting. Er is geen reden een milieueffectrapport te verlangen.

Geur
De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en de bijbehorende Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) vormen het toetsingskader voor geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen bij vergunningverlening. De geurbelasting van een inrichting is onder andere afhankelijk van het aantal en soort dieren dat binnen de inrichting aanwezig is.

Diercategorieën zonder geuremissiefactoren:
In bijlage 1 van de Rgv zijn voor vrouwelijk jongvee tot 2 jaar geen geuremissiefactoren opgenomen.

In de Geurverordening gemeente Leeuwarden 2020 zijn afwijkende afstandseisen opgenomen.

Op grond van artikel 3 van de geurverordening geldt een vaste afstand tot geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom van ten minste 50 meter en tot geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom van ten minste 25 meter. Ook moet op grond van artikel 5 van de Wgv een afstand tussen het geurgevoelige object en de gevel van het dierenverblijf worden aangehouden; deze afstand bedraagt tenminste 50 meter ten opzichte van geurgevoelige objecten in een bebouwde kom en tenminste 25 meter ten opzichte van geurgevoelige objecten buiten een bebouwde kom.

De dichtstbijzijnde woning van derden ligt buiten de bebouwde kom. Dit betreft de woning aan de Skrins 2 te Easterlittens. De afstand gemeten vanaf het emissiepunt van de dierenverblijven tot de gevel van de woning bedraagt circa 35 meter.

Vergelijking van deze afstanden toont aan dat wordt voldaan aan de afstandsnormen van de Wgv en de geurverordening.

Beoordeling dieren met geuremissiefactoren
Bij diercategorieën waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld in de geurregeling, moet met behulp van het verspreidingsmodel 'V-Stacks vergunning' de geurbelasting op het geurgevoelige object worden bepaald. . Voor de diercategorie schapen is een geuremissiefactor gesteld. Uit de berekening met 'V-stacks vergunning' blijkt dat wordt voldaan aan de norm voor geurbelasting.

Het dichtstbijzijnde geurgevoelig object, Skrins 2 te Easterlittens, is gelegen buiten de bebouwde kom en buiten een concentratiegebied. De hoogst berekende geurbelasting op deze woning bedraagt 4 OU_E/m^3. Hiermee wordt voldaan aan de emissienorm van 20 OU_E/m^3 zoals genoemd in artikel 4 van de Verordening geurhinder en veehouderij.

Aan de geurnormen wordt ruimschoots voldaan.

De geuremissie vormt geen aanleiding tot het opstellen van een milieueffectrapport

Luchtkwaliteit
De voorgenomen activiteiten leiden tot een toename van de concentraties fijnstof vanwege de uitbreiding en toename van het aantal dieren. In de vergunde situatie bedraagt de totale fijnstofemissie 35.680 gram (PM_{10}) per jaar. In de gewenste situatie bedraagt de totale fijnstofemissie 43.080 gram fijnstof (PM_{10}) per jaar. Er vindt een toename plaats van 7.400 gram fijnstof (PM_{10}) per jaar.

Het dichtstbijzijnde gevoelige object (Skrins 2 te Easterlittens) ligt op een afstand van circa 35 meter vanaf het dichtstbijzijnde dierenverblijf. Uit de

Afstand tot te toetsen plaats	70 m	80 m	90 m	100 m	120 m	140 m	160 m
Totale emissie in gram/jaar van uitbreiding/ oprichting	324.000	387.000	473.000	581.000	817.000	1.075.000	1.376.000

'Handreiking fijn stof en veehouderijen' blijkt dat op een afstand van 70 meter een toename van de emissie fijn stof (PM_{10}) ten gevolge van een uitbreiding met 324.000 gram per jaar als NIBM kan worden beschouwd. Dus een toename van 16.704 gram fijn stof kan op een afstand van 35 meter als zijnde NIBM worden beschouwd.

Getoetst is aan de tabel uit de 'Handreiking fijn stof en veehouderijen'.

Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het project niet in betekenende mate bij draagt aan een toename van de concentratie van fijnstof en stikstofdioxide in de omgevingslucht (artikel 5.16, lid 1, onder c van de Wet milieubeheer).

Naast de dierenverblijven zorgen ook verkeersbewegingen voor emissies van fijnstof. De fijnstof- emissies afkomstig van de verkeersbewegingen zijn, in vergelijking met de emissies afkomstig van dieren, echter zeer beperkt. Luchtkwaliteit vormt geen aanleiding tot het opstellen van een milieueffectrapport.

<u>Effecten op landschappelijk, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden:</u>
Het voorgenomen project is gelegen in het buitengebied. Het dichtstbij gelegen natuurgebied is gelegen op een afstand van circa 13 km. Ter plaatse van het project zijn geen cultuurhistorische of landschappelijke waarden aanwezig. De uitbreiding van de stal komt in een gebied dat de waarde archeologie 1 heeft op grond van het bestemmingsplan. Bij de aanvraag omgevingsvergunning zal daarom een archeologisch rapport gevoegd moeten worden.

Indien uit het in het rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord, kunnen wij één of meer van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;

c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door Burgemeester en Wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

Effecten op beheersing van het klimaat
Door het toepassen van Beste beschikbare technieken (BBT) zullen de CO2-emissies tot een aanvaardbaar niveau beperkt worden. Toetsing aan BBT zal plaatsvinden ten tijde van de vergunningprocedure ingevolge de Wabo.

Effecten op doelmatig beheer van afvalstoffen
Binnen de inrichting komen agrarische afvalstoffen vrij zoals kadavers, landbouwfolie en overig bedrijfsafval. De afvalstoffen worden afgegeven aan een erkende inzamelaar.

De effecten op doelmatig beheer van afvalstoffen zijn niet zodanig dat in verband hiermee een MER dient te worden opgesteld.

Effecten op het verbruik van energie en grondstoffen
Ten aanzien van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen kan worden gemeld dat dit in hoofdzaak betrekking heeft op het gebruik van voer en drinkwater voor de dieren. Het gebruik is niet zodanig dat hierover een MER moet worden opgesteld.

Effecten op het verkeerd van personen of goederen van en naar de inrichting
De vervoersbewegingen binnen de inrichting en van en naar de inrichting zullen nagenoeg gelijk blijven ten opzichte van de reeds vergunde situatie. Er is geen aanleiding om voor dit onderdeel een milieueffectrapport te verlangen.

Conclusie kenmerken van het potentiële effect
Gezien de kenmerken van het potentiële effect zien wij geen reden om een MER te verlangen

Overwegingen ten aanzien van artikel 7.17, vierde lid van de Wm:
Op grond van artikel 7.17, vierde lid Wm dienen wij, indien aan de orde, te verwijzen naar de kenmerken van de voorgenomen activiteit of naar de door uw inrichting geplande maatregelen waarmee belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu vermeden of voorkomen worden. In dit geval is van dergelijke kenmerken en/of maatregelen geen sprake.

Conclusie
Nu uitgesloten kan worden dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben, is er geen aanleiding voor het opstellen van een MER.

Bekendmaking en beroep
Van dit besluit wordt geen mededeling gedaan. Tegen dit besluit staat geen afzonderlijk bezwaar of beroep open, omdat er sprake is van een voorbereidingsbeslissing als bedoeld in artikel 6:3 van de Algemene wet bestuursrecht. Eventuele bezwaren tegen dit besluit kunnen in de procedure omtrent de omgevingsvergunning aangevoerd worden.

Voor informatie kunt u contact opnemen met [redacted] van de FUMO, email [redacted] of [redacted] van onze gemeente, telefoonnummer [redacted].

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,
namens dezen,

[redacted]

Teamleider Bouwen, Milieu en Monumenten.

Aanpassing landschappelijke inpassing

nieuwe houtsingel markeert noordwesthoek erf;
dmv streekeigen bomen & heesters

nieuwe boomwal ; gem. ca 7.5 m1 breed
totaal ca 200 m2 bestaande uit;
bomen hoh 10 m1
heester plantafstand 1.5*1.5m1;

- 2 stuks Acer pseudoplatanus (de gewone esdoorn)
- 2 stuks Ulmus (de gewone iep)
- 20 % 15 st Rosa tomentosa (gewone viltroos)
- 20 % 15st Rosa rubiginosa ssp jenensis (egelantier)
- 20 % 15 st Acer campestrel (veldesdoorn)
- 20 % 15 st Cornus mas en alba (gele en witte kornoelje)
- 20 % 15 st Crateagus monogyna (meidoorn)

JWD00F 01275G0000

inrichtingsgrens

mestzak
29*29*ca 2.4 =
2000 m3

mestzak
14.5*29*2.4 =
ca 1000 m3

sleufsilo's

sleufsilo

windturbine

mestvaalt 20*25 =
500m2
*1.5 m1 = 750m3

mestvaalt

bestaande houtsingel als buffer tussen buren &
markeert tevens de oostzijde erf;

bestaande houtsingels
markeert de entree en oostzijde erf;

weidegang

bestaande
knotwilgen hoh 2m1

bestaande knotwilgen hoh 5m1 aan zuizijde langs stal en vijver
markeren de zuidzijde van het erf;

JWD00F 01277G0000

JWD00F 01278G0000

JWD00F 01276G0000

JWD00F 01279G0000

JWD00F 01291G0000

JWD00F 01289G0000

JWD00F 01290G0000

JRE00D 03360G0000

noord

- Kadastraal -

Kad. gemeente Jorwerd
Sectie F
nummer 1276/ 1277
schaal 1:200

Renvooi machines-installaties

aantal		vermogen
1	Melktanksilo 20.000 ltr	7.0 KW
2	Voersilo- vijzels 16+16+16+5 = 53 ton	8.0 KW
3	Kunstmestsilo 25 ton	-
4	Electrische boiler 150 ltr	7.5 KW
5	Vacuumpomp	5.0 KW
6	Koelmachine	4.0 KW
7	Melkpomp	1.0 KW
8	Mestschuiven & mestrobot	7.0 KW
9	Koeborstels 3 stuks	1.0 KW
10	Krachtvoerbox 7 stuks	5.0 KW
11	Hogedrukspuit, compressor/slijpmachine lasapparaat, divers electr.gereedschap.	15 KW
12	Electrische mestmixer 2 st	30 KW
13	Aandrijving ventilatiesysteem	2.0 KW
14	Tractoren/ verreiker 4 x 130PK	380 KW
15	Trafo NUON	
16	Windturbine	750 KW
17	Trafo windturbine	800 KW
18	Zonnepanelen omvormers 7 stuks	1.0 KW
19	Zonnepanelen regelkast PCR	2.0 KW
20	WTW unit met buffervaten (op zolder)	5.0 KW
21	De Laval drinkautomaat kalveren	3.0 KW
22	Pomp dieseltank	0.5 KW
23	Pomp mestvaalt/ persappen & afdeksysteem	1.0 KW
24	Stalventilators 5 stuks	5.0 KW
25	Huishoudelijke apparaten	
	+ binnenverlichting woonhuis	15.0 KW
	verlichting stallen en bergingen	12.0 KW
	alle buiten verlichting	2.0 K
	TOTAAL VERMOGEN	**ca 140KW**
	TRACTORS/ VERREIKER	**ca 380KW**
	TRAFO/ WINDTURBINE	**ca 1550KW**

Renvooi terrein

26 12 ltr schuim-brandblussers totaal 7 stuks
27 dieseltank 5000 ltr in lekbak
28 (afgewerkte) smeer- olie met opvangbak
29 opslag zuur en reinigingsmiddelen
30 opslag diergeneesmiddelen / ontsmettingsmiddelen
31 opslag bestrijdingsmiddelen
32 ruwvoer in sleufsilo's en kuilplaat totaal =2000 m2
33 strobok ziekenboeg tegen boerderij 75 m2
34 strohok afkalfkoeien naast ligboxenstal 35 m2
35 strohok kalveren in boerderij 60 m2
36 strohok schapen en kleinvee in boerderij 100 m2
37 mestkelders: oude gierkolk; 100 m3
mestkelder ; kelders in boerderij 100m3
mestkelder bestaande ligboxenstal 3650 m3
2x mestzak a 2000+1000 = 3000m3 = totaal 6850 m3
38 mestvaalt 20*25*1.5 = 750 m3
39 mestvaalt 15*10*1.5 = 225 m3
40 lekwater mestvaalt & persappen ruwvoer; via 2 x 15 m3 betonput tevens afstort jongveestal; afvoer met pomp naar mestzak
41 wasplaats- spoelplaats ; via mestplaat die loost op mestkelder.
lozingseis :het afvalwater mag niet meer dan 100 mg/l
onopgelooste bestandsdelen en niet meer dan 20 mg/l
minerale olie bevatten.
42 gecertificeerde IBA (lozing gezuiverd afvalwater op oppervlaktewater)
43 regenwaterput 10 m3
44 propaan gastank 1200ltr

Renvooi gebouwen

merk	vloer	wanden	dak
A	hout	baksteen	dakpannen
B	beton	baksteen	asbestvrije golfplaat
C	beton	prefab beton en stalen profielplaat	sandwichpaneel
D	beton	prefab beton	zeildoek

Renvooi landbouwhuisdieren per diercategorie en huisvestingssysteem

RAV code bestaande stal (GVE) rubbervloer A 1.33 7.1 kg /NH3 per dierplaats per jaar
(bestaande stal wordt volledig emissie arm gemaakt) (BWL nr. 2018.06)
RAV code nieuwe stal (GVE) hellende rubbervloer A 1.35 8.3 kg /NH3 per dierplaats per jaar (BWL nr. 2019.01)
RAV code strohok/droge koeien (GVE) A 1.100 13 kg /NH3 per dierplaats per jaar
RAV code jongveestal (JVE) A 3.100 4.4 kg /NH3 per dierplaats per jaar

totaal 3201.59 kg NH3/ jaar (emissie / stikstofdepositie)
Aerius berekening RQNTDpznLk4q d.d. 28 aug 2020

diercategorie	huisvesting	aantal
Melkvee & droge kalfkoeien	Ligboxenstal bestaand stroorooster/ spleetroosters	115 st.
Melkvee	Ligboxenstal bestaand (BWL nr. 2018.06)	36 st.
Melkvee	Ligboxenstal nieuw (BWL nr. 2019.01)	99 st. +
		totaal GVE 250 st
Kalfpinken van 18-24 maand	Bestaande stal	40 st.
Pinken van 12- 18 maand	Jongveestal	25 st.
Pinken van 6 -12 maand	Jongveestal	25 st.
Kalveren tot ca 6 maand	Boerderij bestaand/ roostervloer jongvee	20 st.
Kalveren tot ca 3 maand	Boerderij bestaand / op stro	30 st.
Kalveren tot ca 1 maand	ligboxenstal bestaand / eenlingboxen	20 st. +
		totaal JVE 160 st

Brandpreventie- renvooi

Deur te openen in de vluchtrichting zonder gebruik te maken van een los voorwerp

S12 Vorstbestendige sproeischuimblusser 12 kg.

Gekoppelde rookmelder op 230 V conform de NEN 2555

WBDBO 30 minuten wbdbo (weerstand branddoorslag en brandoverslag)

Alle doorvoering door een wand, waar een WBDBO eis voor geldt, dienen zodanig te zijn uitgevoerd dat de brandwerendheid gewaarborgd is.

De aansluitingen van de brandmuur tegen het dak / gevels dienen brandwerend uitgevoerd te worden.

Electrische installatie moet voldoen aan NEN-norm 1010.
In de stal c.q. het brandcompartiment, mag geen opslag plaatsvinden van brandbare goederen, producten of andere materialen waardoor de variabele vuurbelasting meer kan gaan bedragen dan 570 MJ/m2.

Beperking van het onstaan van een brandgevaarlijke situatie
een te bouwen bouwwerk is zodanig dat het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie voldoende wordt beperkt

Dak
De bovenzijde van een dak van een bouwwerk is, bepaald volgens NEN 6063, niet brandgevaarlijk
Brandvoortplanting en rookdichtheid

Buitenoppervlakte
Een zijde van een constructieonderdeel die grenst aan de buitenlucht voldoet aan brandklasse D, bepaald volgens NEN-EN 13501-1.
Het bovengenoemde is niet van toepassing op de bovenzijde van het dak

Binnenoppervlak
Voor de constructieonderdelen, die niet grenzen aan de buitenlucht, geldt dat ze dienen te voldoen aan:
* Wanden en plafonds (inclusief ramen, deuren en kozijnen); Brandklasse B of beter en rookklasse s2 (beide bepaald volgens NEN-EN 13501-1)
* Beloopbaar vlak (vloeren en trappen_: brandklasse Dfl en rookklasse s1fl (beide bepaald volgens NEN-EN 13501-1).

Ten hoogste 5% van de totale oppervlakte van de constructiedelen van elke afzonderlijke ruimte hoeft niet aan de eisen met betrekking tot de brandklasse voldoen.

Bouwverordening Ho 2 par. 5 bereikbaarheidseisen 2.5.3.4
Opstelplaats voor brandweerauto's is aanwezig op gehele verharde terrein.

Niet openbare bluswatervoorziening 2.5.3.5
Open water voldoet aan de waterlijn 3 m1 en diepte van 0.8 m1.

werk : Verbouw en uitbreiding ligboxenstal

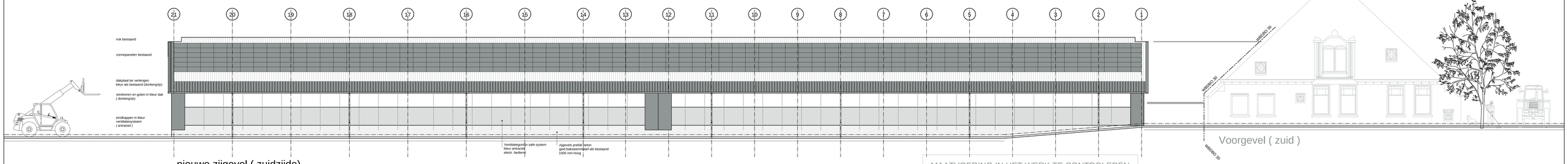
onderdeel :		datum gewijzigd:
	AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING	26-10-2020
	MILIEUTEKENING (AIM)	03-12-2020
opdrachtgever :	Mts Bouma Skrins 4 8835 KW Easterlittens	28-02-2021
	Aise 06 23 53 03 38 Eefje 06 44 60 97 11 skrins4@hotmail.com	13-05-2021
1:200	formaat : A0 getekend : J.T.	22-06-2021
	datum : 10-05-2019 tek.nr : 19-024-05	

BBT AGRI BOUW
NIEUWBOUW - RENOVATIE - INNOVATIE
www.bbt-agribouw.nl Oudega SWF 0515-858828

De Joodyk 9B
8614 JK Oudega SWF
tel: 0515-858828
mob: 0681-090728

info@bbt-agribouw.nl
www.bbt-agribouw.nl

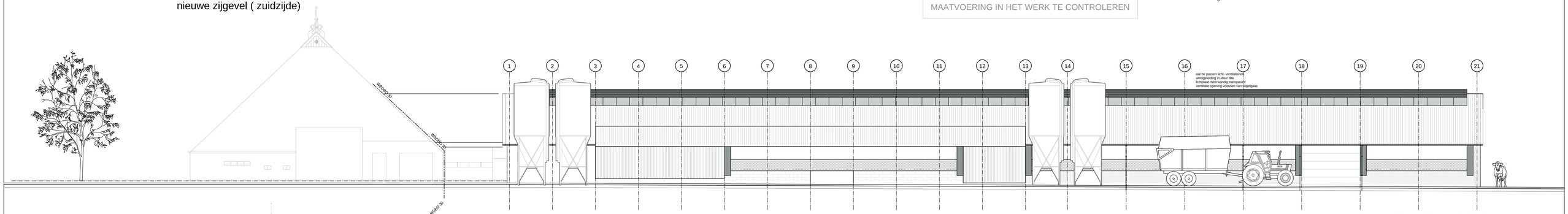
deze tekening blijft ons eigendom en mag zonder onze toestemming niet worden gekopieerd, ter inzage worden gegeven, of ten behoeve van derden worden gebruikt

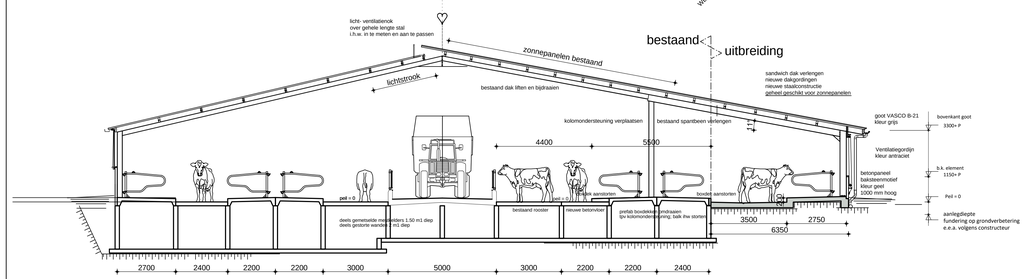
nieuwe zijgevel (zuidzijde)

MAATVOERING IN HET WERK TE CONTROLEREN

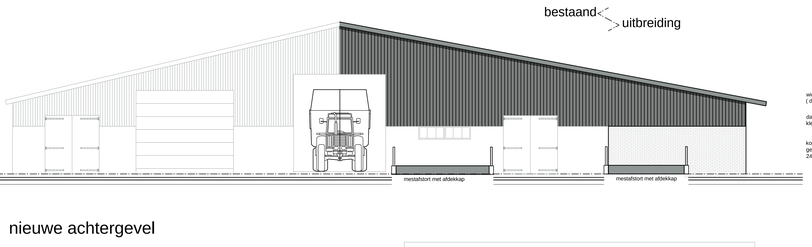
Voorgevel (zuid)

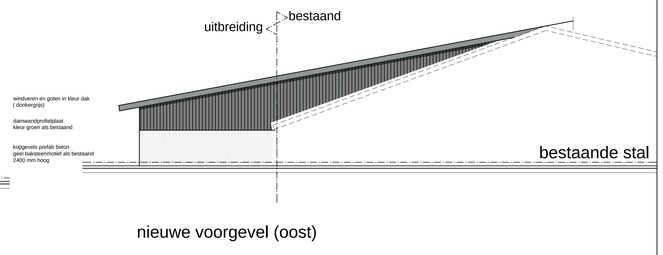
nieuwe zijgevel (noordzijde)

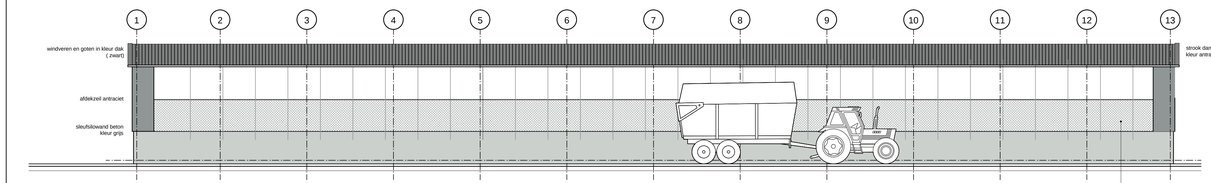
nieuwe doorsnede

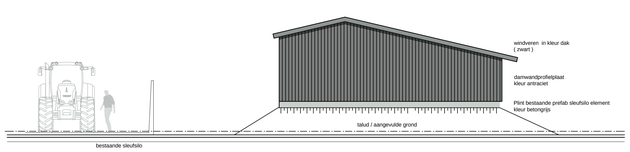
nieuwe achtergevel

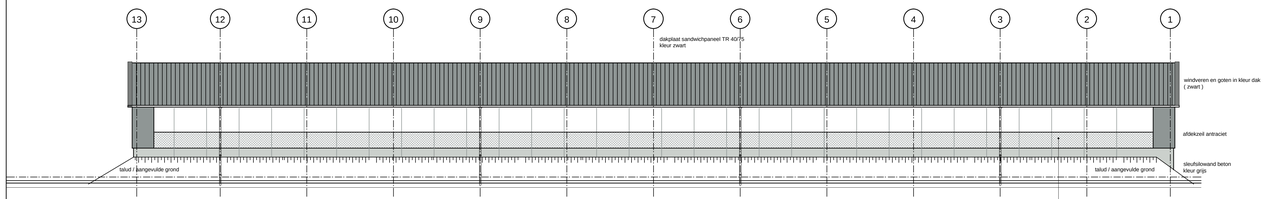
nieuwe voorgevel (oost)

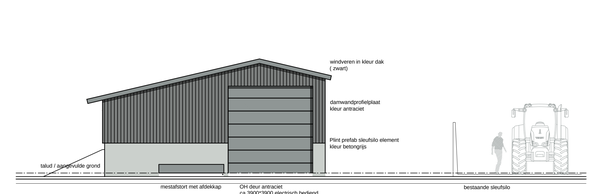
Zijgevel Oost jongveestalling (montage op bestaande sleufsilo)

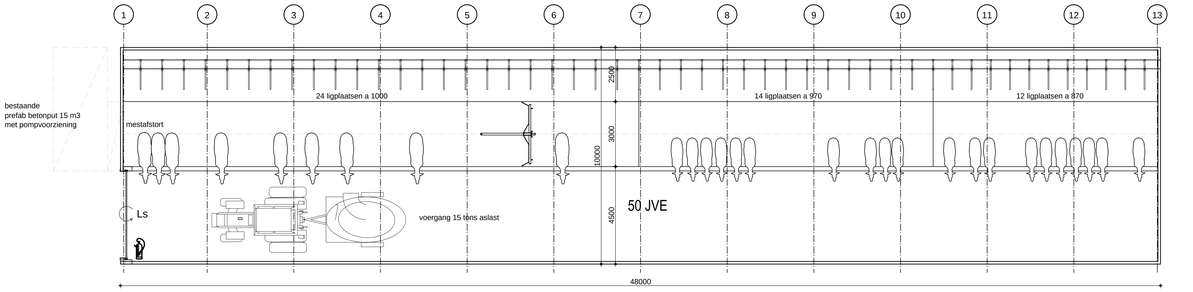
achtergevel jongveestal

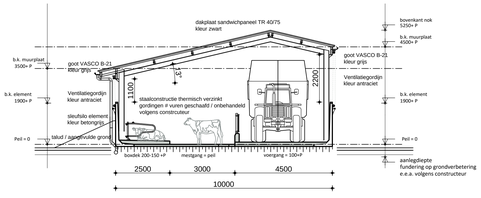
Zijgevel West jongveestalling (montage op bestaande sleufsilo)

voorgevel jongveestal

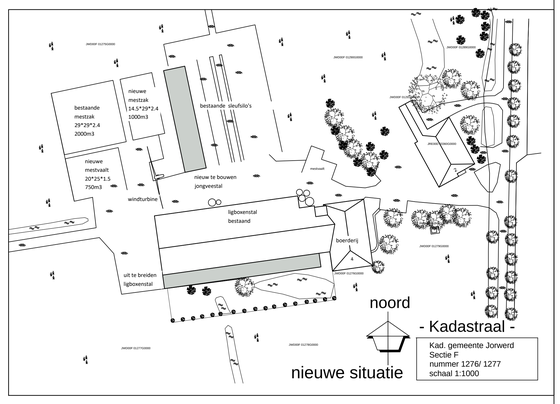

plattegrond jongveestal (montage op bestaande sleufsilo)

doorsnede jongveestalling
(bovenbouw op bestaande sleufsilo)

MAATVOERING IN HET WERK TE CONTROLEREN

TEKENINGENOVERZICHT

01	Plattegrond en doorsnedes (ligboxenstal), situatietekening
02	Gevels ligboxenstal + overzicht jongveestal
03	Constructieoverzichten (fundering- mestkelders - kapplan)
04	Detailering
05	Milieutekening - terreinplan

MATERIALEN EN KLEUREN

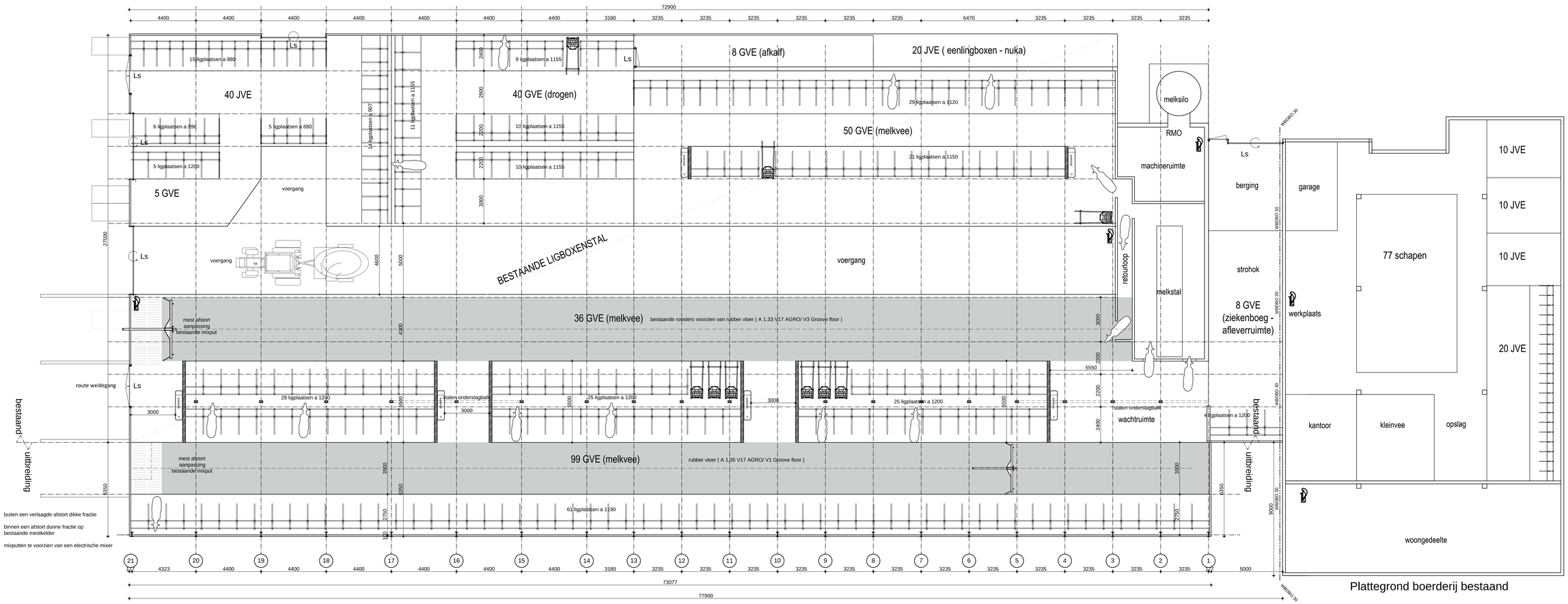
dakbedekking	sandwichpaneel TR profiel	donkergrijs bestaand
gevels	prefab beton baksteenmotief	geel als bestaand
topgevels	damwandprofielplaat	groen als bestaand
kozijnen	-	-
deuren	sandwichpaneel	groen als bestaand
goten/boeidelen	stalen zetwerk met coating	donkergrijs
ventilatie zijgevels	kunststof zeil	antraciet
ventilatie- lichtnok	polycarbonaat	glashelder

werk :	Verbouw en uitbreiding ligboxenstal Nieuwbouw jongveestal (bovenbouw op bestaande sleufsilo)		datum gewijzigd:
onderdeel :	AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING		26-10-2020
	gevels - doorsnedes & situatie		03-12-2020
opdrachtgever :	Mts Bouma Skrins 4 8835 KW Easterlittens		28-02-2021
	Aise 06 23 53 03 38 Eefje 06 46 97 11 skrins4@hotmail.com		13-04-2021
1:100	formaat : A0	getekend : J.T.	13-05-2021
	datum : 03-05-2019	tek.nr : 19-024-02	22-06-2021

BBT AGRI BOUW
NIEUWBOUW - RENOVATIE - INNOVATIE
www.bbt-agribouw.nl Oudega SWF 0515-858828

De Joodyk 9B
8614 JK Oudega SWF
tel: 0515-858828
mob: 0681-090728
info@bbt-agribouw.nl
www.bbt-agribouw.nl

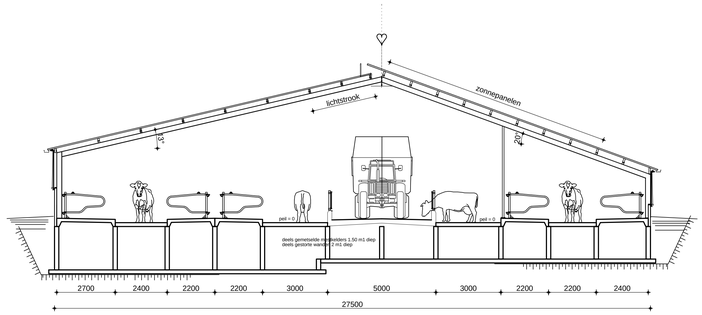
deze tekening blijft ons eigendom en mag zonder onze toestemming niet worden gekopieerd, ter inzage worden gegeven, of ten behoeve van derden worden gebruikt

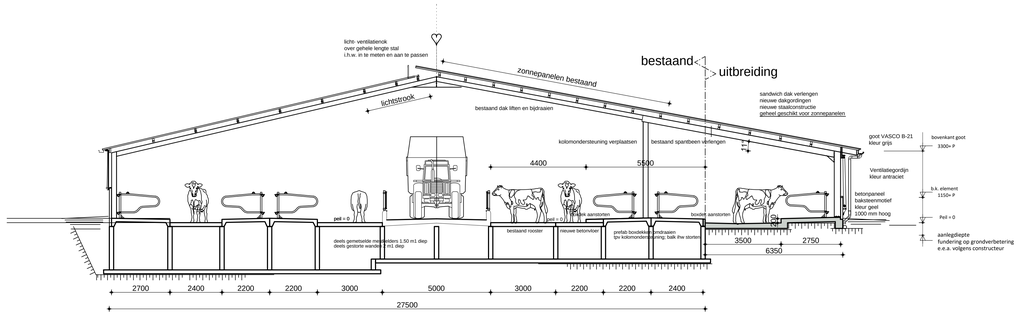
Plattegrond boerderij bestaand

Plattegrond ligboxenstal bestaand + nieuw

MAATVOERING IN HET WERK TE CONTROLEREN

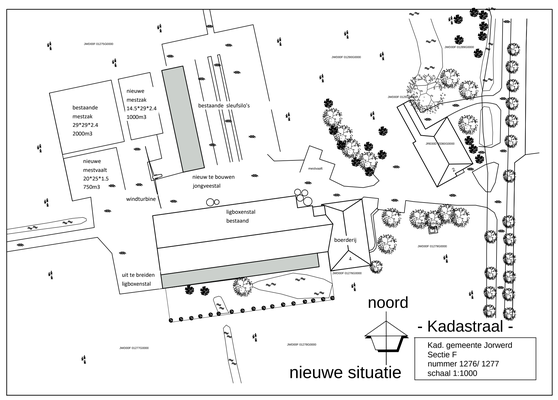

bestaande doorsnede

nieuwe doorsnede (uitbreiding bestaande zijgevel)

MAATVOERING IN HET WERK TE CONTROLEREN

Brandpreventie- renvooi

Deur te openen in de vluchtrichting zonder gebruik te maken van een los voorwerp

S12 Vorstbestendige sproeischuimblusser 12 kg.

Gekoppelde rookmelder op 230 V conform de NEN 2555

WBDBO 30 minuten wbdbo (weerstand branddoorslag en brandoverslag)

Alle doorvoering door een wand, waar een WBDBO eis voor geldt, dienen zodanig te zijn uitgevoerd dat de brandwerendheid gewaarborgd is.

De aansluitingen van de brandmuur tegen het dak / gevels dienen brandwerend uitgevoerd te worden.

Electrische installatie moet voldoen aan NEN-norm 1010.
In de stal c.q. het brandcompartiment, mag geen opslag plaatsvinden van brandbare goederen, producten of andere materialen waardoor de variabele vuurbelasting meer kan gaan bedragen dan 570 MJ/m2.

Beperking van het onstaan van een brandgevaarlijke situatie
een te bouwen bouwwerk is zodanig dat het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie voldoende wordt beperkt

Dak
De bovenzijde van een dak van een bouwwerk is, bepaald volgens NEN 6063, niet brandgevaarlijk

Brandvoortplanting en rookdichtheid

Buitenoppervlakte
Een zijde van een constructieonderdeel die grenst aan de buitenlucht voldoet aan brandklasse D, bepaald volgens NEN-EN 13501-1.
Het bovengenoemde is niet van toepassing op de bovenzijde van het dak

Binnenoppervlak
Voor de constructieonderdelen, die niet grenzen aan de buitenlucht, geldt dat ze dienen te voldoen aan:
* Wanden en plafonds (inclusief ramen, deuren en kozijnen); Brandklasse B of beter en rookklasse s2 (beide bepaald volgens NEN-EN 13501-1)
* Beloopbaar vlak (vloeren en trappen_: brandklasse Dfl en rookklasse s1fl (beide bepaald volgens NEN-EN 13501-1).

Ten hoogste 5% van de totale oppervlakte van de constructiedelen van elke afzonderlijke ruimte hoeft niet aan de eisen met betrekking tot de brandklasse voldoen.

Bouwverordening Ho 2 par. 5 bereikbaarheidseisen 2.5.3.4
Opstelplaats voor brandweerauto's is aanwezig op gehele verharde terrein.

Niet openbare bluswatervoorziening 2.5.3.5
Open water voldoet aan de waterlijn 3 m1 en diepte van 0.8 m1.

- bouwtechnische uitgangspunten -

betonstaal	Feb 500
betonsterkte	C20/25
milieuklasse	keldervloer XC4, XA2 kelderwand XC4, XA3 dekvloeren XC3, XA2 voergangvloer XC3, XD1, XA3
betondekking kelderwanden	binnenzijde 30mm buitenzijde 25mm
betondekking keldervloeren	boven 30mm onder 30mm
afwerking vloeren	curing compound of folie
afwerking wanden	curing compound
cement h.o.c.	HOC CEM III/B HS
minimale lashoek	4mm
staalkwaliteit	S 235 thermisch verzinkt vlgs. NEN ISO 1461
	betrouwbaarheidsklasse CC1/RC1
kwaliteit bouten	8.8 thermisch verzinkt vlgs. NEN ISO 1461

TEKENINGENOVERZICHT

01	Plattegrond en doorsnedes (ligboxenstal), situatietekening
02	Gevels ligboxenstal + overzicht jongveestal
03	Constructieoverzichten (fundering- mestkelders - kapplan)
04	Detaillering
05	Milieutekening - terreinplan

MATERIALEN EN KLEUREN

dakbedekking	sandwichpaneel TR profiel	donkergrijs bestaand
gevels	prefab beton baksteenmotief	geel als bestaand
topgevels	damwandprofielplaat	groen als bestaand
kozijnen	-	-
deuren	sandwichpaneel	groen als bestaand
goten/boeidelen	stalen zetwerk met coating	donkergrijs
ventilatie zijgevels	kunststof zeil	antraciet
ventilatie- lichtnok	polycarbonaat	glashelder

werk : Verbouw en uitbreiding ligboxenstal

		datum gewijzigd:
onderdeel :	AANVRAAG OMGEVINGSVERGUNNING	17-05-2019
	plattegrond- doorsnedes & situatie	26-10-2020
opdrachtgever :	Mts Bouma Skrins 4 8835 KW Easterlittens	03-12-2020
	Aise 06 23 53 03 38 Eefje 06 46 97 11 skrins4@hotmail.com	28-02-2021
1:100	formaat : A0 getekend : J.T.	22-06-2021
	datum : 03-05-2019 tek.nr : 19-024-01	

BBT AGRI BOUW
NIEUWBOUW - RENOVATIE - INNOVATIE
www.bbt-agribouw.nl Oudega SWF 0515-858828

De Joodyk 9B
8614 JK Oudega SWF
tel: 0515-858828
mob: 0681-090728

info@bbt-agribouw.nl
www.bbt-agribouw.nl

deze tekening blijft ons eigendom en mag zonder onze toestemming niet worden gekopieerd, ter inzage worden gegeven, of ten behoeve van derden worden gebruikt

Publiceerbare aanvraag/melding omgevingsvergunning

Formulierversie
2020.01

Aanvraaggegevens

Algemeen

Aanvraagnummer	6115505
Aanvraagnaam	Duurzaamheidsproject 2021 en revisie milieu
Uw referentiecode	1
Ingediend op	27-05-2021
Soort procedure	Uitgebreide procedure
Projectomschrijving	Een sleufsilo wordt niet meer gebruikt voor zijn doel. Door deze te overkappen kunnen we op een eenvoudige manier een fijne plek voor jongvee creëren, bestaand materiaal weer een doel geven en de SDE beschikking voor 200 kW aan zonnepanelen benutten. Door de ligboxenstal te verbreden aan de zuidwestzijde wordt er een stap gemaakt voor dierwelzijn, emissie en comfort. In overleg met de gemeente zijn we voornemens een revisie van bestaande vergunningen aan te vragen omdat dit 10 jaar geleden is.
Opmerking	De eerdere aanvraag vervangen door deze aanvraag. Omdat hierin de revisie van de milieuvergunning ook wordt meegenomen.
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Ja
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	Akoestisch rapport
Bijlagen n.v.t. of al bekend	nvt

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Leeuwarden
Bezoekadres:	Oldehoofsterkerkhof 2 8911 DH Leeuwarden
Postadres:	Postbus 21000 8900 JA Leeuwarden
Telefoonnummer:	14 058
E-mailadres:	vergunningen@leeuwarden.nl
Website:	www.leeuwarden.nl
Bereikbaar op:	Maandag-vrijdag: 8.30 - 17.00 uur. Don.: tot 19.30

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Bijbehorend bouwwerk bouwen

- Bouwen

Bouwwerk met agrarische functie bouwen

- Bouwen

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

- Revisie
- Omgevingsvergunning beperkte milieutoets

Bijlagen

Locatie

1 Adres

Postcode	8835KW
Huisnummer	4
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Skrins
Plaatsnaam	Easterlittens
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☐ Ja ☑ Nee

Bouwen

Bijbehorend bouwwerk bouwen

1 Woning

Gaat het om de bouw van één of meer woningen?	☐ Ja ☑ Nee

2 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	De verbreding van de ligboxenstal door het liften van het bestaande dak en vervolgens deze te verlengen en aan te bouwen. En de overkapping van de bestaande sleufsilo
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

3 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Hoofdgebouw

4 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	1750
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	2100

5 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	5250
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	6300

6 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	2450
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	2940

7 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

8 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	De verbreding van de ligboxenstal is momenteel weide en sleufsilo heeft op dit moment geen functie.
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	De verbreding van de ligboxenstal voor het realiseren van meer dierwelzijn De overkapping van de sleufsilo voor het creeëren van een jongveestal en het plaatsen van zonnepanelen op het dak

9 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst	-	-	-
Cel	-	-	-
Gezondheidszorg	-	-	-
Industrie	-	-	-
Kantoor	-	-	-
Logies	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Sport	-	-	-
Winkel	-	-	-
Overige gebruiksfuncties	-	-	-

10 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	-	-
- Plint gebouw	-	-
- Gevelbekleding	-	-
- Borstweringen	-	-
- Voegwerk	-	-
Kozijnen	-	-
- Ramen	-	-
- Deuren	-	-
- Luiken	-	-
Dakgoten en boeidelen	-	-
Dakbedekking	-	-

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in. -

11 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

☑ Ja
☐ Nee

Bouwen

Bouwwerk met agrarische functie bouwen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	Het plaatsen van een mestzak en het plaatsen van een mestvaalt.
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Terrein

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	1000

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	1600

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	1000

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

7 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	Grasland
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	Mestopslag van drijfmest en vaste mest

8 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst	-	-	-
Cel	-	-	-
Gezondheidszorg	-	-	-
Industrie	-	-	-
Kantoor	-	-	-
Logies	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Sport	-	-	-
Winkel	-	-	-
Overige gebruiksfuncties	-	-	-

9 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	-	-
- Plint gebouw	-	-
- Gevelbekleding	-	-
- Borstweringen	-	-
- Voegwerk	-	-
Kozijnen	-	-
- Ramen	-	-
- Deuren	-	-
- Luiken	-	-
Balkonhekken	-	-
Dakgoten en boeidelen	-	-
Dakbedekking	-	-

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in. -

10 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- [x] Ja
- [ ] Nee

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

1 Gegevens inrichting

Wat is de naam van de inrichting?	Melkveebedrijf
Wat is de aard van de inrichting?	Het huisvesten van melk- en kalfkoeien en bijhorend jongvee (hoofdactiviteit) en schapen (nevenactiviteit).
Vraagt u de vergunning aan voor onbepaalde of bepaalde tijd?	☑ Onbepaalde tijd ☐ Bepaalde tijd
Welke voornaamste grond- en hulpstoffen gebruikt u?	Grasland
Welke voornaamste tussen-, neven- en eindproducten produceert u?	Melk
Geef de totale maximale capaciteit van de inrichting en het maximale motorische of thermische ingangsvermogen van de bij de inrichting behorende installaties.	nvt
Maken proefnemingen deel uit van de aanvraag?	☐ Ja ☑ Nee
Is voor de inrichting eerder een vergunning verleend?	☑ Ja ☐ Nee
Worden extra maatregelen getroffen om de belasting van het milieu te voorkomen of te beperken tijdens proefdraaien, schoonmaak-, onderhouds -en herstelwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Beschrijf welke extra maatregelen worden genomen om de milieubelasting te voorkomen of te beperken.	Hergebruik van materialen bij het "bouwen" Geproduceerde energie door zonnepanelen gebruiken

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

2 Gegevens verandering

Een verandering kan zijn een uitbreiding of wijziging van de inrichting of wijziging van de werking van de inrichting.

Wat is de aard van de verandering?	1. Een sleufsilo wordt niet meer gebruikt voor zijn doel. Door deze te overkappen kunnen we op een eenvoudige manier een fijne plek voor jongvee creeëren, bestaand materiaal weer een doel geven en de SDE beschikki¬ng voor 200 kW aan zonnepane¬len benutten. 2. Door de ligboxenstal te verbreden aan de zuidwestzijde wordt er een stap gemaakt voor dierwelzijn, emissie en comfort. En er wordt ruimte gemaakt voor 50 extra melkkoeien. Totaal 250 melkkoein, 160 stuks jongvee en 77 schapen. In overleg met de gemeente zijn we voornemens een revisie van bestaande vergunningen aan te vragen omdat dit 10 jaar geleden is.
Is de verandering van invloed op gegevens en documenten van eerder verleende vergunningen?	☐ Ja ☑ Nee

3 Bedrijfstijden

Wat zijn de tijden en dagen, danwel perioden waarop de inrichting of onderdelen daarvan, in bedrijf zijn?	Maandag t/m zondag van 05:00 tot 20:00 uur

4 Bestemming

Zijn de (wijzigingen van de) activiteiten in overeenstemming met het bestemmingsplan?	☑ Ja ☐ Nee

5 Omgeving van de inrichting

Waar ligt de inrichting?	☐ Centrum ☐ Rustige woonwijk ☐ Gemengd gebied ☐ Industrieterrein ☑ Buitengebied ☐ Anders
Wat is het dichtstbijzijnde gevoelige object?	Skrins 2
Wat is de afstand in meters van de grens van de inrichting tot het dichtstbijzijnde gevoelige object?	50

6 Wijze vaststellen milieubelasting

Beschrijf de aard en omvang van de belasting van het milieu die de inrichting tijdens normaal bedrijf kan veroorzaken, daaronder begrepen een overzicht van de belangrijkste nadelige gevolgen voor het milieu die daardoor kunnen worden veroorzaakt.	Voertuigbewegingen geluid en emissies: Vrachtwagen Bestelbus Personenwagens Agrarische machines Geloei tochtige koeien Ammoniakemissie vanuit ligboxen en jongveestal
Beschrijf de wijze waarop gedurende het in werking zijn van de inrichting de belasting van het milieu, die de inrichting veroorzaakt, wordt vastgesteld en geregistreerd.	Omschrijving van de activiteiten

7 Ongewone voorvallen

Kunnen binnen uw inrichting ongewone voorvallen ontstaan die nadelige gevolgen kunnen hebben op het milieu?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

8 MER-(beoordelings)plicht

Voor sommige projecten is het vanwege de mogelijke impact op het milieu verplicht om een milieueffectrapport (MER) op te stellen. Denk hierbij aan de aanleg of aanpassing van (water)wegen, de winning van delfstoffen, afvalverwerkings- en energiebedrijven en de chemische-, papier- en levensmiddelenindustrie. Ook activiteiten waarbij de bestemming van een terrein wordt gewijzigd (zoals de aanleg van een jachthaven) vallen onder de werkingssfeer van het Besluit milieueffectrapportage.

Geldt voor uw activiteit de plicht om een milieueffectrapport op te stellen (m.e.r.-plicht)?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Staat de activiteit vermeld in kolom 1 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

9 Milieuzorg

Beschikt u over een milieumanagementsysteem?

- ☐ Ja
- ☑ Nee
- ☐ Deels

10 Toekomstige Ontwikkelingen

Verwacht u ontwikkelingen binnen uw inrichting die voor de beslissing op de aanvraag van belang kunnen zijn?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Verwacht u ontwikkelingen in de omgeving van uw inrichting die van belang kunnen zijn voor de bescherming van het milieu?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

11 Bodem

Verricht u bodembedreigende activiteiten of slaat u bodembedreigende stoffen op?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

12 Brandveiligheid

Welke maatregelen hebt u getroffen om brand te voorkomen?

Onderhoudsprogramma voor brandblussers

Welke brandblusmiddelen gebruikt u?

- ☐ Branddekens
- ☑ Draagbare blusmiddelen
- ☐ Brandslanghaspels
- ☐ Stationaire blusinstallaties
- ☐ Mobiele blusmiddelen
- ☐ Anders

Beschikt u over een bedrijfsbrandweer?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Verricht u op het buitenterrein brandgevaarlijke activiteiten?

- ☑ Ja
- ☐ Nee

Beschrijf de aard, locatie en frequentie van de brandgevaarlijke activiteiten.

Lassen

13 Afvalwater

Loost u afvalwater uit uw inrichting?	☐ Ja ☑ Nee

14 Afvalstoffen die in de inrichting ontstaan

Welke afvalstoffen voert u gescheiden af?	Papier en karton afval
Hergebruikt u afvalstoffen die vrijkomen binnen uw inrichting?	☐ Ja ☑ Nee

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

15 Lucht

Worden er stoffen naar de lucht uitgestoten?	☑ Ja ☐ Nee
Wordt er stikstofoxiden, koolmonoxide, fijn stof, arseen, cadmium, nikkel, benzo(a)pyreen, benzeen, zwaveldioxide en/of lood naar de lucht uitgestoten?	☑ Ja ☐ Nee
Is er een rapport met betrekking tot de luchtkwaliteit opgesteld?	☑ Ja ☐ Nee
Worden er nog andere stoffen uitgestoten?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er binnen het bedrijf installaties aanwezig die warme lucht uitstoten?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een meet- en registratiesysteem?	☐ Ja ☑ Nee
Is de afdeling over oplosmiddeleninstallaties uit het Activiteitenbesluit van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee
Is er sprake van diffuse emissies van Vluchtige Organische Stoffen (VOS)?	☐ Ja ☑ Nee
Zijn er andere diffuse emissies?	☐ Ja ☑ Nee
Is een van de volgende paragrafen uit hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit van toepassing? - Installatie, als onderdeel van olieraffinaderijen, voor de productie van zwavel - Middelgrote stookinstallatie, gestookt op een vergunningplichtige brandstof - Installatie voor de productie van asfalt - Installatie voor de op- en overslag van vloeistoffen - Op- en overslag van benzine	☐ Ja ☑ Nee
Is op één of meerdere installaties de paragraaf over Grote stookinstallaties van het Activiteitenbesluit van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee

Is op één of meerdere installaties de paragraaf van het Activiteitenbesluit over kleine of middelgrote stookinstallaties van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee
Is op één of meerdere installaties de paragraaf over Afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallaties van het Activiteitenbesluit van toepassing?	☐ Ja ☑ Nee

16 Geluid en trillingen

Ligt de inrichting op een gezoneerd industrieterrein?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een akoestisch onderzoek uitgevoerd?	☑ Ja ☐ Nee
Veroorzaken de activiteiten trillingen?	☐ Ja ☑ Nee

17 Energie

Verbruikt u in uw inrichting meer dan 50.000 kWh elektriciteit of meer dan 25.000 m3 aardgas(equivalenten) per jaar?	☑ Ja ☐ Nee
Verbruikt u in uw inrichting meer dan 200.000 kWh elektriciteit of meer dan 75.000 m3 aardgas(equivalenten) per jaar?	☐ Ja ☑ Nee
Hoeveel elektriciteit verbruikt u in uw inrichting in kWh per jaar?	55000
Hoeveel aardgas(equivalenten) verbruikt u in uw inrichting in m3 per jaar?	0
Doet uw inrichting mee aan de CO2- emissiehandel?	☐ Ja ☑ Nee
Geef aan of en aan welke meerjarenafspraak uw inrichting deelneemt.	☐ Meerjarenafspraak (MJA3) ☐ Meerjarenafspraak energie-efficiëntie (MJA-ETS) ☑ Geen van beide
Moet uw onderneming een energie-audit uitvoeren conform de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie *(http://wetten.overheid.nl/BWBR0036841/)*?	☐ Ja ☑ Nee
Geef hier aan waarom u niet audit-plichtig bent	Geen "grote" onderneming

U moet het verslag van de energie-audit toevoegen als bijlage bij deze aanvraag.

18 Externe veiligheid

Wordt uw inrichting genoemd in artikel 2 (en niet in artikel 3) van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)?	☐ Ja ☑ Nee
Wordt uw inrichting genoemd in artikel 4, onderdeel b, e of f van het Registratiebesluit externe veiligheid?	☐ Ja ☑ Nee

Is er een kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd?	☑ Ja ☐ Nee
Met welk doel is de kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd?	Risico inventarisatie en evaluatie
Zijn er binnen uw inrichting specifieke technische maatregelen gerealiseerd om de gevolgen voor de omgeving te beperken in geval van ongewone voorvallen?	☑ Ja ☐ Nee
Zijn er binnen uw inrichting specifieke procedurele maatregelen gerealiseerd om de gevolgen voor de omgeving te beperken in geval van ongewone voorvallen?	☑ Ja ☐ Nee

19 Verkeer, vervoer en mobiliteit

Hebt u een Besparingsplan Vervoer opgesteld?	☐ Ja ☑ Nee
Hoeveel werknemers hebt u in dienst?	3
Hoeveel bezoekers komen per dag naar uw bedrijf (in piekperiodes)?	0
Hoeveel transportkilometers met vrachtvoertuigen (inclusief bestelwagens) worden jaarlijks over de weg afgelegd van en naar uw bedrijf?	27200
Met hoeveel vrachtwagens vindt gemiddeld dagelijks transport plaats van en naar uw bedrijf?	1
Met hoeveel bestelwagens vindt gemiddeld dagelijks transport plaats van en naar uw bedrijf?	1
Vindt er transport van en naar uw bedrijf plaats via binnenwateren?	☐ Ja ☑ Nee
Vindt er transport plaats van en naar uw bedrijf via zeeschepen (shortsea)?	☐ Ja ☑ Nee
Vindt er transport plaats van en naar uw bedrijf over het spoor met diesellocomotieven?	☐ Ja ☑ Nee
Vindt er zakelijk personenverkeer plaats via de lucht?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u parkeerplaatsen in de open lucht binnen uw bedrijf?	☑ Ja ☐ Nee
Hoeveel parkeerplaatsen hebt u in de open lucht binnen uw bedrijf?	4
Hebt u maatregelen getroffen om visuele hinder als gevolg van de parkeerplaatsen te voorkomen?	☑ Ja ☐ Nee
Beschrijf de maatregelen die u hebt getroffen om visuele hinder als gevolg van de parkeerplaatsen te voorkomen.	Beplanting
Maakt een parkeergarage deel uit van uw bedrijf?	☐ Ja ☑ Nee

20 Geur

Is er sprake van geuremissie?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

21 Beste Beschikbare Technieken

Zijn er binnen uw inrichting één of meerdere IPPC-installaties, zoals bedoeld in bijlage 1 van de Richtlijn Industriële Emissies?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Als de IPPC-richtlijn op u van toepassing is, worden de omgevingsvergunning en de watervergunning gecoördineerd. De aanvraag van de omgevingsvergunning moet daarom tegelijk met of uiterlijk binnen 6 weken na de aanvraag van de watervergunning worden ingediend.

Zijn er binnen uw inrichting installaties of opslagen aanwezig waarop één of meerdere Nederlandse informatie documenten over BBT van toepassing zijn (aangewezen BBT documenten)?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

22 Het houden van dieren (intensieve veehouderij)

Per huisvestingssysteem moet u in een bijlage onderstaande gegevens specificeren:
- Hoofd- en diercategorie van de te houden landbouwhuisdieren volgens de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) inclusief de bijbehorende Rav-code- BWL- of BB-nummer van het huisvestingssysteem
- Aantal landbouwhuisdieren per diercategorie, per dierenverblijf en per huisvestingssysteem
- Stalnummer van het betreffende huisvestingssysteem
- Eventuele combinatie met een ander huisvestingssysteem of aanvullende technieken inclusief de bijbehorende Rav-code en BWL- of BB-nummer
- Totale ammoniakemissie in kg per jaar (NH3/kg/jaar)
- Totale geuremissie in odour units per seconde (ouE/sec)
- Totale fijnstofemissie in gram per jaar (g/jaar)
- Beschrijving van het ventilatiesysteem per huisvestingssysteem
- Diameter van de ventilatoren

Hebt u voor deze inrichting vergunde rechten voor het houden van dieren?

- ☑ Ja
- ☐ Nee

Is er een luchtwasser aanwezig?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Wat is de kortste afstand in m vanaf een emissiepunt van de stal tot het dichtstbijzijnde geurgevoelig object, zoals een woning of verblijfplaats voor mensen?

40

Wat is het adres van het geurgevoelig object?

Skrins 2

Is het geurgevoelig object gelegen in de bebouwde kom?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Wat is de afstand in m vanaf de grens van de inrichting tot het dichtstbijzijnde kwetsbaar gebied, zoals een voor verzuring gevoelig natuurgebied?

15000

Is de afstand in m tussen de gevel van de stal en de dichtstbijzijnde tuinbouwgewassen van derden minder dan 25 meter?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Is de afstand in m tussen de gevel van de stal en de dichtstbijzijnde coniferenteelt van derden minder dan 50 meter?

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Wordt er voer in silo's opgeslagen?	☑ Ja ☐ Nee
Is er kuilvoer aanwezig?	☑ Ja ☐ Nee
Hoe wordt het kuilvoer opgeslagen?	☑ Sleufsilo ☐ Kuil ☑ Verpakte balen
Hoe wordt het percolaat van het in de sleufsilo opgeslagen kuilvoer opgevangen?	Perssapput
Wordt er gebruik gemaakt van brijvoer?	☐ Ja ☑ Nee
Welke soorten mest worden opgeslagen?	☑ Vast ☑ Vloeibaar
Hoe wordt de vaste mest opgeslagen?	☑ Mestplaat ☐ In de stal ☐ Anders
Wat is de maximale opslaghoeveelheid in m3 van de vaste mest?	500
Hoe wordt de vloeibare mest opgeslagen?	☑ Mestkelder ☐ Mestsilo ☑ Anders
Beschrijf kort de voorziening voor de opslag van vloeibare mest.	Mestzak
Wat is de maximale opslaghoeveelheid in m3 van de vloeibare mest?	1900
Is er een melkinstallatie aanwezig?	☑ Ja ☐ Nee
Wordt het spoelwater hergebruikt?	☐ Ja ☑ Nee
Welk koelmiddel wordt toegepast in het koelsysteem van de melkinstallatie?	Voorkoeler en warmteterugwin installatie
Is er een hygiënesluis aanwezig?	☐ Ja ☑ Nee
Hoe wordt het afvalwater afkomstig van de kadaverplaats of kadaverton geloosd?	Mestput

23 Opslag van meststoffen

Welk(e) soort(en) mest word(t)(en) opgeslagen?	☑ Organische mest ☑ Kunstmest
Welk(e) soort(en) organische mest word(t)(en) opgeslagen?	☑ Vaste organische mest ☑ Vloeibare organische mest

Voor deze rubriek moet u mogelijk één of meerdere tabellen als bijlage toevoegen. De opbouw van deze tabellen staat op het toelichtingenblad 'Tabellen'.

Omgevingsvergunning beperkte milieutoets

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

1 Omgaan met Afvalstoffen

Welke milieutoets wilt u aanvragen (OBM)?

- ☐ Afvalwater - Een rioolwaterzuiveringsinstallatie wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1onder a Bor)
- ☐ Metaalrecycling - Een inrichting voor de opslag van Schroot, met inbegrip van autowrakken oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder b Bor)
- ☐ Autowrakken demonteren (artikel 2.2a lid 2 onder d Bor)
- ☐ Tweewielige motorvoertuigen demonteren (artikel 2.2.a lid 2 onder g Bor)
- ☐ Banden - Maximaal 10.000 ton van buiten de inrichting afkomstige banden van voertuigen opslaan (artikel 2.2a lid 2 onder c Bor)
- ☐ Afvalbrengstation - Uitvoeren van de gemeentelijke zorgplicht voor afvalbeheer op een daarvoor bestemde locatie, zoals een milieustraat, KCA-depot en andere gemeentelijke inrichtingen voor afvalbeheer (artikel 2.2a lid 2 onder a Bor)
- ☐ Medisch afval - Het opslaan van buiten de inrichting afkomstige infectueuze afvalstoffen, lichaamsdelen en organen, afvalstoffen van cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen afkomstig van de gezondheidszorg bij mens en dier.(artikel 2.2a lid 2 onder b Bor)
- ☐ Kunststofafval - Opbulken (mengen) van maximaal 10.000 ton ingezameld kunststofafval niet zijnde voor materiaalhergebruik geschikt gemaakt kunststofafval door middel van extrusie en spuitgieten en/of handelingen die vallen onder de gemeentelijke zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval (artikel 2.2a lid 2 onder e Bor)
- ☐ Asbest - Het opslaan van ten hoogste 50 ton verwijderd asbest en verwijderde asbesthoudende producten, ontstaan bij werkzaamheden die buiten de inrichting zijn verricht door degene die de inrichting drijft (artikel 2.2a lid 2 onder h Bor)

2 Behandeling materialen en installaties

Welke milieutoets wilt u aanvragen (OBM)?

- ☐ Non-ferro metaal - Een installatie bestemd voor het smelten, met inbegrip van het legeren, van non-ferrometalen, met uitzondering van edele metalen, en met inbegrip van terugwinningsproducten oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder a Bor)
- ☐ Oppervlaktebehandeling - Een installatie bestemd voor de oppervlaktebehandeling van metalen en plastic materiaal door middel van een elektrolytisch of chemisch procedé oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder a Bor)
- ☐ Walsen - Een installatie bestemd voor verwerking van ferrometalen door warmwalsen, het smeden met hamers, of het aanbrengen van deklagen van gesmolten metaal oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder a Bor)
- ☐ Motorrevisie, luchtvaart - Testbanken voor motoren, turbines of reactoren of van installaties voor de bouw en reparatie van luchtvaartuigen oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder a Bor)
- ☐ Een spoorwegmaterieelfabriek oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder a Bor)
- ☐ Het binnen een inrichting verwerken van polyesterhars (artikel 2.2a lid 5 Bor)
- ☐ Mestvergisting - Een installatie voor het vergisten van uitsluitend dierlijke mest met een verwerkingscapaciteit van ten hoogste 25.000 kubieke meter per jaar of het uitbreiden van de capaciteit van de installatie of het uitbreiden van de opslagcapaciteit voor vergistingsgas of het wijzigen of uitbreiden van de bewerking van vergistingsgas (artikel 2.2a lid 8 Bor)
- ☐ Auto's - De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor het vervaardigen van automobielen of automobielmotoren of het assembleren van automobielen (artikel 2.2.a lid 1 onder a)
- ☐ Textielbehandeling - De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor de voorbehandeling of het verven van vezels of textiel (artikel 2.2.a lid 1 onder a Bor)

3 Energiesystemen

Welke milieutoets wilt u aanvragen (OBM)?

- ☐ Een windturbinepark oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder a Bor)
- ☐ Het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van 70 kW of meer (artikel 2.2a lid 6 Bor)
- ☐ Het installeren van een gesloten bodemenergiesysteem met een bodemzijdig vermogen van minder dan 70 kW dat is gelegen binnen een interferentiegebied (artikel 2.2a lid 6 Bor)

4 Activiteiten

Welke milieutoets wilt u aanvragen (OBM)?

- ☐ Voeding- Genotmiddelen industrie - Een installatie voor de voedings- en genotmiddelenindustrie oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder a Bor)
- ☐ Mortel en Beton industrie - Handelingen met betrekking tot het vervaardigen van cementmortel, betonmortel of betonwaren, en/of het vervaardigen en bewerken van betonproducten (artikel 2.2a lid 2 onder f, lid 3 onder b, lid 4 onder b Bor)
- ☑ Veehouderij - Een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren oprichten, wijzigen of uitbreiden (artikel 2.2a lid 1 onder c tot en met i, en lid 4 onder a Bor)
- ☐ Opslag munitie bij defensie inrichtingen (artikel 2.2.a lid 7 Bor)
- ☐ Andere activiteit die aangewezen is in het BOR, maar niet voorkomt op deze keuzelijst

Op welke dieraantallen heeft de oprichting, wijziging of uitbreiding betrekking?

- ☐ Ten minste 51 en ten hoogste 100 paarden, behorend tot de diercategorieën K1 tot en met K4, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij, waarbij het aantal bijbehorende dieren in opfok jonger dan 3 jaar niet wordt meegeteld (artikel 2.2a lid 1 onder c Bor)
- ☑ Ten minste 51 en ten hoogste 2.000 schapen, behorend tot de diercategorie B1, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij, of geiten, behorend tot de diercategorieën C1 tot en met C3, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij (artikel 2.2a lid 1 onder d Bor)
- ☐ Ten minste 2.500 en ten hoogste 40.000 stuks pluimvee, behorend tot de diercategorieën E tot en met J, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij (artikel 2.2a lid 1 onder e Bor)
- ☐ Ten minste 51 en ten hoogste 2000 mestvarkens, behorend tot de diercategorie D3, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij (artikel 2.2a lid 1 onder f Bor)
- ☐ Ten minste 51 en ten hoogste 750 zeugen, behorend tot de diercategorieën D.1.2, D.1.3 en D3, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij (artikel 2.2a lid 1 onder g Bor)
- ☐ Ten minste 500 en ten hoogste 3.750 gespeende biggen behorend tot de diercategorie D.1.1, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij (artikel 2.2a lid 1 onder h Bor)
- ☐ Ten minste 51 en ten hoogste 1.200 vleesrunderen, behorend tot de diercategorieën A4 tot en met A7, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij (artikel 2.2a lid 1 onder i Bor)
- ☐ Een of meer landbouwhuisdieren uit een of meer diercategorieën, genoemd in de regeling op grond van artikel 1 van de Wet ammoniak en veehouderij, in combinatie met meer dan 1.500 stuks pluimvee, of met meer dan 500 gespeende biggen, of met meer dan 500 landbouwhuisdieren anders dan pluimvee of gespeende biggen (artikel 2.2a lid 4 onder a sub 4 Bor)

5 MER-plicht

Wordt voor de activiteit(en) de drempelwaarde zoals genoemd in kolom 2 van onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectraportage (Besluit m.e.r.) overschreden?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

6 Melding AIM

Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning beperkte milieutoets hoort ook een melding in het kader van het Activiteitenbesluit. De melding kunt u opstellen via de AIM *(https://aimonline.nl/)*. Hoe wilt u de melding indienen?	☐ Ik doe de melding los met de AIM ☐ Ik doe de PDF van de melding als bijlage bij deze aanvraag ☑ Voor deze activiteit is geen melding Activiteitenbesluit nodig
Eventuele toelichting	In overleg met Caroline Veenstra geen AIM melding nodig

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

1 Overzicht vergunningen en meldingen

Wettelijke basis	Soort	Datum	Kenmerk	Bevoegd gezag
Wet milieubeheer	Revisievergunning	10-09-2010	U10.01942	Gemeente Littenseradiel

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

14 Overzicht afvalstoffen die in de inrichting ontstaan

Naam afvalstof	Aard afvalstof	Ontstane hoeveelheid (kg/ jaar)	Opslagwijze	Opslaglocatie	Maximale opslagcapaciteit
Papier en karton	Bedrijfsafval	1500	droog	Kast	300
Restafval als plastic etc	Bedrijfsafval	5000	container van omrin	container van omrin	400 kg
Afgewerkte olie	Gevaarlijk afval	120	Drum	Werkplaats	160 liter

Afvoerwijze	Afvoerfrequentie	Bestemming
Hand	1 x per 2 maand	Dorp
Met vrachtauto	1 x per maand	Omrin afvalverwerker
Ingeleverd	1 x per jaar	Trekkerdealer

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

23 Overzicht opslag vaste organische mest.

Naam/nummer opslag	Mestopslag	Max opslaghoeveelheid per opslagplaats	Herkomst mest	Diersoort	Mestaanvoer
38	Mestplaat	500	Binnen de inrichting	-	-

Mestafvoer	Aantal vrachten per maand	Gebruik binnen de inrichting	Toepassing
Nee	-	Ja	Ruige mest voor weidevogels/natuurland

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

23 Overzicht opslag vloeibare organische mest.

Naam/nummer opslag	Mestopslag	Mestopslag	Max opslagcapaciteit per opslagplaats	Soort Silo	Afdekking opslagsilo
37	Betonnen kelder, Anders	Mestzakken	800		
37	Betonnen kelder	-	6100		

Herkomst mest	Diersoort	Mestaanvoer	Mestafvoer	Aantal vrachten per maand	Gebruik binnen de inrichting
Binnen de inrichting	-	-	Nee	-	Ja
Binnen de inrichting	-	-	Nee	-	Ja

Toepassing
Bemesting grasland
Bemesting grasland

Tabellen

Revisie

Inrichting of mijnbouwwerk oprichten of veranderen (Milieu)

23 Overzicht opslag kunstmest.

Soorten kunstmest	Max opslagcapaciteit per opslagplaats	Opslagwijze	Opslaglocatie 'verpakt'	Opslaglocatie 'onverpakt'
Groep 1.2	25	Onverpakt		Silo

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
02_Bouma_Easterlittens_13-05-2021_pdf	02 Bouma Easterlittens 13-05-2021.pdf	Installaties Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening Welstand Brandveiligheid Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	27-05-2021	In behandeling
05_Bouma_Easterlittens_13-05-2021_pdf	05 Bouma Easterlittens 13-05-2021.pdf	Gegevens afvalwater Gegevens houden van dieren Gegevens niet-technische samenvatting Situatietekening milieu Installaties Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening Welstand Brandveiligheid Plattegronden en doorsneden bouwen eenvoudige bouwwerken Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen	27-05-2021	In behandeling
melding_aimsessie_adkdlfh6vsr_pdf	melding_aimsessie_adkdlfh6vsr-.pdf	Anders	27-05-2021	In behandeling
Aanmeldnotitie_MER_-11-1-2021_1_pdf	Aanmeldnotitie MER 11-1-2021 1.pdf	Gegevens geluid en trillingen Gegevens afvalwater Gegevens lucht Gegevens houden van dieren Gegevens niet-technische samenvatting Procesbeschrijving Milieu Gegevens externe veiligheid Situatietekening milieu Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening Gezondheid	27-05-2021	In behandeling
Mer_beoordelingsbesluit_pdf	Mer beoordelingsbesluit-.pdf	Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening	27-05-2021	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
023164316_RkpqL8SSy-vdZ_def2_okt_2020_pdf	AERIUS_bijlage-_20201023164316-_RkpqL8SSyvdZ def2 okt 2020.pdf	Gegevens lucht Gegevens houden van dieren Anders	27-05-2021	In behandeling
ief_bij_AERIUS_bere-kening_23-10-2020_pdf	Begeleidende brief bij AERIUS berekening 23-10-2020.pdf	Gegevens lucht Gegevens houden van dieren Procesbeschrijving Milieu Situatietekening milieu Gegevens energie Plattegrond Milieu Gezondheid Anders	27-05-2021	In behandeling
Nb_wet_vergunning_3-0_10_20_pdf	Nb wet vergunning 30 10 20.pdf	Gegevens lucht Gegevens houden van dieren Procesbeschrijving Milieu Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening Anders	27-05-2021	In behandeling

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1582
Extern Zaak ID	2021-077695
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.4
Titel	Verklaring van geen bedenkingen bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur/technische ruimte Wielsterdyk 2 in Weidum
Eigenaar	Nieken, Hans
Portefeuillehouder	Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel vvgb Wielsterdyk 2 Weidum
Reactie- en antwoordnota (incl. zienswijzen)
Ruimtelijke onderbouwing Wielsterdyk 2
Bijlagen Ruimtelijke onderbouwing Wielsterdyk 2
Gevels en plattegronden bedrijfswoning
Gevels en plattegronden schuur/technische ruimte
Situatieschets bedrijfswoning
Publiceerbare aanvraag

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	23 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om bij de pluimveehouderij aan de Wielsterdyk 2 in Weidum een tweede bedrijfswoning te bouwen en een schuur/technische ruimte te vervangen. De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Bûtengebiet’ aangezien de tweede bedrijfswoning deels een plat dak krijgt, het bouwvlak voor meer dan 50% bebouwd wordt en de nieuwe schuur/technische ruimte iets buiten het bouwvlak komt. Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een ‘verklaring van geen bedenkingen’ van de gemeenteraad is vereist.

Op 7 juli 2021 heeft de gemeenteraad besloten de ontwerp vvgb ter visie te leggen. Tijdens

deze periode is één zienswijze ingediend die geen aanleiding geeft om af te wijken van het voornemen om medewerking te verlenen aan de aanvraag omgevingsvergunning. Wel is naar aanleiding van de zienswijze een aangepast landschappelijk inrichtingsplan opgesteld en is de plancontour van de omgevingsvergunning aangepast aan het landschappelijke inrichtingsplan.

Het college heeft besloten aan de raad voor te stellen een vvgb af te geven waarna de omgevingsvergunning verleend kan worden door het college.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om de verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en vervanging van een schuur/technische ruimte aan de Wielsterdyk 2 te Weidum vast te stellen

Besluit

om de verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en vervanging van een schuur/technische ruimte aan de Wielsterdyk 2 te Weidum vast te stellen

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Verklaring van geen bedenkingen (vvgb) voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en vervanging van een schuur/technische ruimte aan de Wielsterdyk 2 in Weidum
Zaaknummer: 2021-077695

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Op 30 december 2020 heeft de initiatiefnemer een aanvraag ingediend om bij de bestaande pluimveehouderij aan de Wielsterdyk 2 in Weidum een tweede bedrijfswoning te realiseren en een bestaande schuur te vervangen door een nieuwe schuur/technische ruimte.

Planologische situatie en procedure
Deze aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Bûtengebiet’, omdat de tweede bedrijfswoning deels een plat dak krijgt (terwijl een minimale dakhelling van 30° is voorgeschreven), door de bouw van de tweede bedrijfswoning meer dan 50% van het bouwvlak wordt bebouwd en omdat de schuur/technische ruimte iets buiten het bouwvlak wordt gebouwd. De aanvraag heeft betrekking op ‘afwijken bestemmingsplan’ en op het aspect ‘bouwen’ (waarbij het plan o.a. bouwkundig en esthetisch wordt getoetst).

Afwijkingsmogelijkheid
Wij kunnen medewerking verlenen aan dit verzoek door af te wijken van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12, lid 1, onder a, sub 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Projectenlijst
Op grond van de Wabo is het college het bevoegd orgaan voor het afgeven van de omgevingsvergunning. In het kader van de afwijkingsprocedure (buitenplanse grote afwijking) is op grond van artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) in principe ook een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van uw gemeenteraad vereist. De gemeenteraad heeft een lijst van projecten vastgesteld waarvoor géén vvgb is vereist. De aanvraag past niet binnen deze vastgestelde projectenlijst omdat het plangebied buiten de bebouwde kom ligt.

Op 7 juli 2021 heeft de gemeenteraad besloten een ontwerp vvgb vast te stellen.

Ter inzage
De aanvraag met de ontwerp vvgb en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning heeft in het kader van de planologische procedure voor een periode van zes weken ter visie gelegen. Tijdens deze periode is één zienswijze ingediend door de provincie Fryslân en is één (positieve) reactie van de Brandweer Fryslân ontvangen. In de reactie- en antwoordnota zienswijzen wordt hierop ingegaan. De ingediende zienswijze vormt geen aanleiding om goedkeuring aan het plan te onthouden. Wel is naar aanleiding van de zienswijze een aangepast landschappelijk inrichtingsplan opgesteld en is de plancontour van de omgevingsvergunning aangepast aan de omvang van het landschappelijk

inrichtingsplan. Op 25 oktober 2021 heeft de provincie Fryslân aangegeven dat met het aangepaste landschappelijk inpassingsplan tegemoet wordt gekomen aan haar zienswijze.
Het college is bevoegd de reactie- en antwoordnota zienswijzen vast te stellen.

Overwegingen
- Op basis van het bestemmingsplan is een tweede bedrijfswoning al bij recht toegestaan en daarnaast heeft de initiatiefnemer de noodzaak voor een tweede bedrijfswoning nogmaals aangetoond;
- De nieuwe schuur/technische ruimte vervangt de huidige schuur die aan vervanging toe is en de vervanging past binnen de stapsgewijze modernisering van de gehele pluimveehouderij;
- De nieuwe schuur/technische ruimte en tweede bedrijfswoning zullen ingepast worden in het landschap door middel van twee plas-dras locaties, kruidenrijk grasland, opgaande erfbeplanting en ‘plukjes’ lage bosschages en (middel)hoge bomen waarvan de aanleg en de instandhouding als verplichting in de omgevingsvergunning wordt opgenomen;
- Er zijn geen belemmeringen wat betreft gemeentelijk beleid, provinciaal beleid en omgevingsaspecten;
- Belangen van derden worden niet onevenredig geschaad; er is geen sprake van aantasting van privacy, beperking van bezonning of (meer) overlast van de pluimveehouderij voor omwonenden. Alle omwonenden zijn schriftelijk geïnformeerd over het ontwerpbesluit omgevingsvergunning en er zijn geen reacties van omwonenden ontvangen, zodat ervan uit mag worden gegaan dat ook de omwonenden zelf van oordeel zijn dat hun belangen niet worden geschaad.

Voor een uitgebreidere onderbouwing verwijzen wij u naar de bijgevoegde ruimtelijke onderbouwing.

Risico’s
Voor de gemeente zijn er geen juridische en/of financiële risico’s verbonden aan de afgifte van de vvgb en het verlenen van de omgevingsvergunning. De ambtelijke kosten worden vergoed en het risico van planschade ligt bij de initiatiefnemer. Alle kosten en risico’s liggen bij de initiatiefnemer.

Vervolgacties
Wij stellen u voor om, conform artikel 6.5, lid 1 Bor, een vvgb af te geven voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en vervanging van een schuur/technische ruimte aan de Wielsterdyk 2 in Weidum.

Na de afgifte van de vvgb zal de omgevingsvergunning worden verleend door het college. De verlening van de omgevingsvergunning zal formeel worden bekend gemaakt.

Leeuwarden, 23 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Reactie- en antwoordnota zienswijzen omgevingsvergunning 'Leeuwarden Buitengebied – Bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur Wielsterdyk 2 Weidum'

De aanvraag omgevingsvergunning 'Leeuwarden Buitengebied - Bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur Wielsterdyk 2 Weidum' heeft in de periode vanaf 29 juli 2021 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is één zienswijze ontvangen. Daarnaast is één (positieve) reactie ontvangen.

Hieronder wordt de inhoud van de zienswijze en reactie samengevat en volgt de reactie hierop van het college. Voor de volledige zienswijze en reactie, zie bijlage.

Zienswijze 1 - Provincie Fryslân

A. Op basis van artikel 6.1.3 van de Verordening Romte 2014 kan een intensief bedrijf het bouwperceel uitbreiden als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Met de beoogde uitbreiding kan worden voldaan aan voorwaarden genoemd onder lid 2a (".. uitbreiding kan redelijkerwijs niet binnen het bouwperceel ..") en lid 2b (".. uitbreiding blijft beperkt .."). Ik ben van mening dat niet aan voorwaarde genoemd onder lid 2c (".. uitbreiding levert een maatschappelijk voordeel op ..") kan worden voldaan. Echter, nu de overschrijding slechts 65 m^2 bedraagt en nodig is voor de (bestaande) technische installatie zal ik op dit punt niet interveniëren.

Reactie:
De provincie neemt met deze zienswijze een iets ander standpunt in dan tijdens het vooroverleg. In het kader van het vooroverleg werd ambtelijk nog gesteld, dat de uitbreiding weliswaar plaatsvindt buiten de aanduiding 'bouwvlak', maar wel binnen de aanduiding 'bedrijfskavel' in het bestemmingsplan. Daarmee zou er geen sprake zijn van een uitbreiding van het bouwperceel zoals gedefinieerd in de Verordening Romte 2014 en hoefde dus niet aan de in artikel 6.1.3, lid 2 opgenomen voorwaarden voldaan te worden.
De reactie wordt verder voor kennisgeving aangenomen.

B. De landschappelijke inpassing, alleen ter hoogte van de nieuwe schuur, gesitueerd buiten het bestemmingsvlak kan niet worden aangeduid als een aanmerkelijke landschappelijke verbetering. Ik kan instemmen met het plan wanneer u komt met een aanmerkelijke landschappelijke inpassing voor het gehele erf. Het werken met alleen bosplantsoen is bij deze maat en schaal van het erf niet toereikend.

Reactie:
In overleg met de aanvrager is een voorstel voor een aangepast landschappelijk inrichtingsplan gedaan. Op 25 oktober 2021 heeft de provincie aangegeven dat met dat voorstel voldoende tegemoetgekomen wordt aan haar zienswijze. De aanvrager heeft naar aanleiding daarvan het voorstel laten uitwerken in een concreet landschappelijk inrichtingsplan. De beschrijving in de ruimtelijke onderbouw zal hieraan worden aangepast, het landschappelijk inrichtingsplan zal worden toegevoegd als bijlage aan de ruimtelijke onderbouwing en de aanleg en instandhouding van het landschappelijk inrichtingsplan zal als voorwaarde opgenomen worden in de omgevingsvergunning.

C. De landschappelijke inpassing is gesitueerd buiten het bestemmingsvlak.

Reactie:
De landschappelijke inpassing is niet, zoals de provincie aangeeft, gesitueerd buiten het bestemmingsvlak. Wel is de landschappelijke inpassing gesitueerd buiten de plancontour van de ontwerp omgevingsvergunning. De plancontour zal aangepast worden zodat ook de landschappelijke inpassing binnen de plancontour van de omgevingsvergunning valt.

D. Het is aan te bevelen om bij een herziening van het buitengebied de bestemmingsaanduiding te beperken tot de bestaande bebouwing.

Reactie:
Deze aanbeveling zal te zijner tijd betrokken worden bij de actualisering van het bestemmingsplan Bûtengebiet.

Reactie 1 - Brandweer Fryslân

A. Bij deze zien wij af van het indienen van een zienswijze aangaande het ontwerp-omgevingsvergunning Leeuwarden Buitengebied - Bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur Wielsterdyk 2 Weidum.

Reactie:
De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie
De zienswijze en reactie vormen geen aanleiding om goedkeuring aan het plan te onthouden.

Bijlage: **Zienswijzen en reacties**

- 8 SEP. 2021

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Leeuwarden, 7 september 2021
Verzonden, - 7 SEP. 2021

Ons kenmerk : 01913211
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : Omgevingszaken / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : zienswijze ontwerp omgevingsvergunning Wielsterdyk 2 Weidum

Geacht college,

Op 15 juli 2021 heb ik het ontwerp omgevingsvergunning voor de uitbreiding van het intensief pluimveebedrijf aan de Wielsterdyk 2 te Weidum ontvangen. Ik maak bij deze onze zienswijze kenbaar over de ontwerp omgevingsvergunning.

Provinciaal belang
Het provinciaal belang bij deze omgevingsvergunning is gelegen in het feit, dat het niet-grondgebonden bedrijf aan de Wielsterdyk 2 te Weidum het bouwvlak van 2 hectare overschrijdt. Op basis van de Verordening Romte Fryslân kan middels artikel 6.1.3 lid 2 een intensief bedrijf uitbreiden indien wordt voldaan aan een aantal voorwaarden. Hier wordt niet geheel aan voldaan.

Planinhoud
Het plan behelst het realiseren van een tweede bedrijfswoning en het bouwen van een nieuwe schuur voor de technische installaties.

Vooroverleg
In het spreekuur is het plan besproken en de conclusie was dat het bedrijfsperceel inclusief de beoogde uitbreiding onder de 1,5 hectare bleef. Voorwaarde die wel is meegegeven, is te komen tot een landschappelijk inpassing van het erf.

Zienswijze
Onze zienswijze heeft betrekking op de overschrijding van het bouwvlak en de beperkte landschappelijke inpassing.

Ons kenmerk: 01913211

Op basis de VRF artikel 6.1.3. kan een intensief bedrijf uitbreiden indien wordt voldaan aan:
Lid 2.
In afwijking van het eerste lid kan een groter bouwperceel worden toegestaan indien:

a) het bedrijf al een bouwperceel van bijna 1,5 ha of meer dan 1,5 ha heeft en de bedrijfsuitbreiding redelijkerwijs niet binnen dat bouwperceel is te realiseren;
b) de uitbreiding van het bouwperceel beperkt blijft, en
c) de nieuwe situatie een maatschappelijk voordeel oplevert voor een of meer van de volgende aspecten:
    1. verbetering van dierenwelzijn,
    2. vermindering van milieubelasting en van uitstoot van milieubelastende stoffen;
    3. een innovatieve bedrijfsvoering die bijdraagt aan duurzaamheid en daardoor een voorbeeldfunctie heeft,
    4. aanmerkelijke landschappelijke verbetering, waaronder begrepen het elders slopen van minimaal een gelijke oppervlakte aan bebouwing.

Op basis de ontwerpvergunning moet worden geconcludeerd dat het huidige bouwvlak reeds 2 hectare bedraagt. Met de beoogde uitbreiding kan worden voldaan aan de voorwaarden genoemd onder a en b. Ik ben van mening dat niet aan voorwaarde c kan worden voldaan. Echter, nu de overschrijding slechts 65m2 bedraagt en nodig is voor de (bestaande) technische installatie zal ik op dit punt niet interveniëren. Wel zien ik graag dat het gehele perceel wordt betrokken bij de landschappelijke inpassing. De landschappelijke inpassing, alleen ter hoogte van de nieuwe schuur, gesitueerd buiten het bestemmingsvlak kan niet worden aangeduid als een aanmerkelijke landschappelijke verbetering.

Tevens is het aan te bevelen om bij een herziening van het buitengebied de bestemmingsaanduiding te beperken tot de bestaande bebouwing die reeds de 2 hectare heeft bereikt.

Oplossing
Ik kan instemmen met het plan wanneer u komt met een aanmerkelijke landschappelijke inpassing voor het gehele erf. Het werken met alleen bosplantsoen is bij deze maat en schaal van het erf niet toereikend. Ik adviseer u om de samenhang van de erven bestaand en nieuw landschappelijk gezamenlijk in te passen. Dit kan bijvoorbeeld door de voorzijde duidelijker de 'trots' van het erf te maken, zoals dat ook terug is te lezen in het Werkboek Nije Pleats.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

[redacted]

afdelingshoofd Omgevingszaken

provinsje fryslân

Van:
Verzonden: dinsdag 27 juli 2021 13:51
Aan:
Onderwerp: Wielsterdyk 2 Weidum

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Geachte ,

Bij deze zien wij af van het indienen van een zienswijze aangaande het ontwerp-omgevingsvergunning Leeuwarden Buitengebied - Bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur Wielsterdyk 2 Weidum.

Met vriendelijke groet,

Medewerker Risicobeheersing

Brandweer Fryslân
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

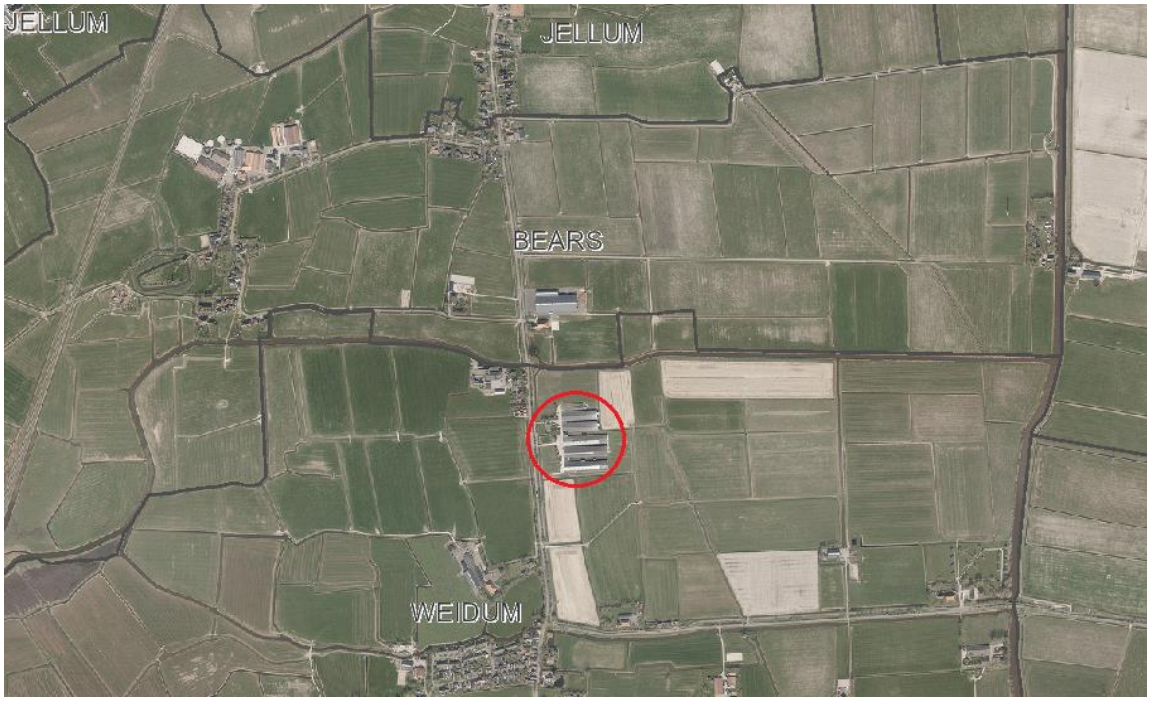
DISCLAIMER Veiligheidsregio Fryslân:
Een per e-mail verzonden mededeling is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Indien u niet de geadresseerde bent, wordt u verzocht de afzender te informeren. Aan de inhoud van deze e-mail en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend, tenzij schriftelijk uitdrukkelijk anders is overeengekomen. Binnen Veiligheidsregio Fryslân werken Brandweer Fryslân en GGD Fryslân aan de brandweerzorg, publieke gezondheidszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Meer informatie over onze organisatie vindt u op www.veiligheidsregiofryslan.nl, www.ggdfryslan.nl en op www.brandweerfryslan.nl.

Ruimtelijke onderbouwing voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en vervangende nieuwbouw van een schuur/technische ruimte op het perceel Wielsterdyk 2 te Weidum

---

INLEIDING

Op 30 december 2020 hebben wij een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en de vervangende nieuwbouw van een schuur/technische ruimte bij de bestaande pluimveehouderij op het perceel Wielsterdyk 2 te Weidum. Dit verzoek is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan 'Bûtengebiet'.

Afbeelding 1: Luchtfoto met perceel Wielsterdyk 2 binnen rode cirkel

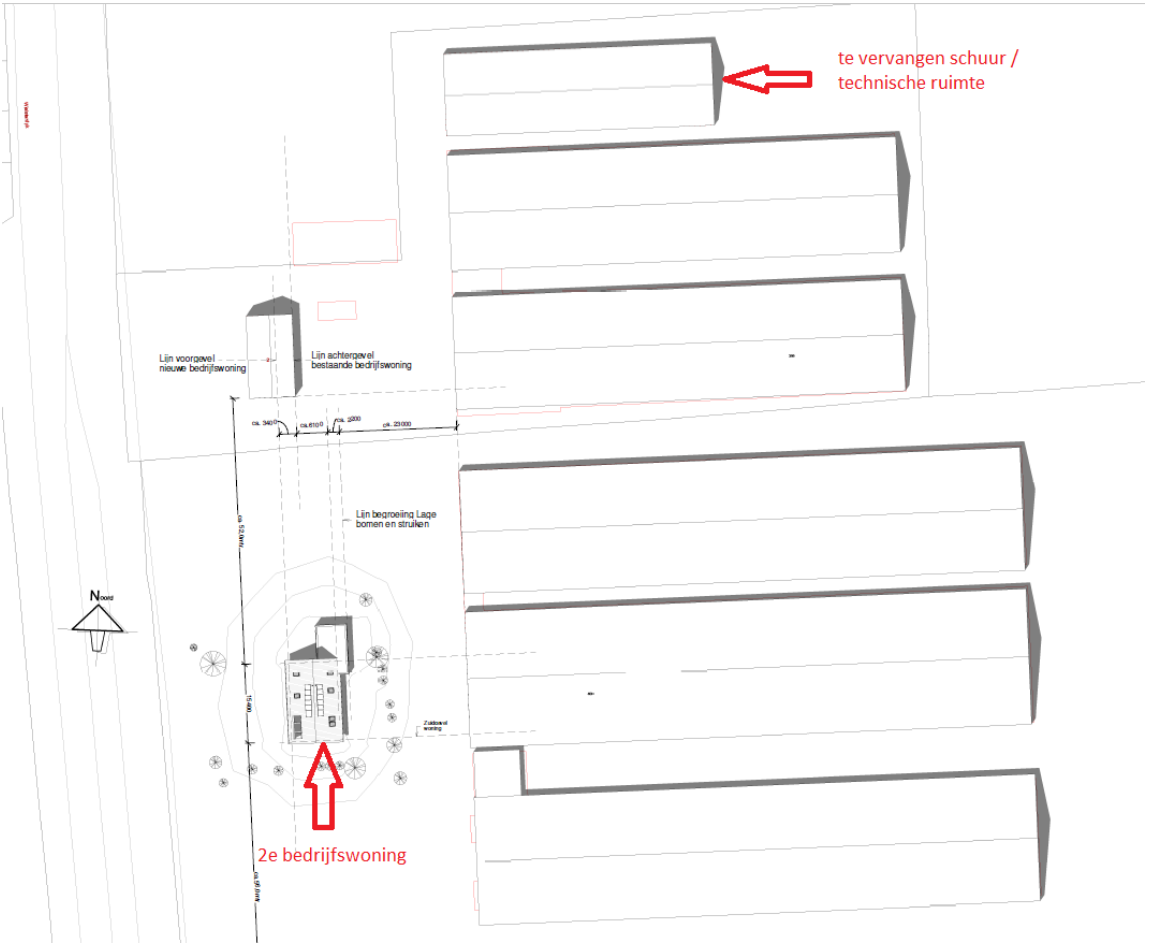
Afbeelding 2: Luchtfoto van de pluimveehouderij aan de Wielsterdyk 2 (bron: Geo-Oblique, 2020)

De pluimveehouderij ligt tussen de dorpen Weidum (circa 400 meter ten zuiden van het bedrijf) en Jellum (circa 600 meter ten noorden van het bedrijf). Direct ten noordwesten van de pluimveehouderij bevindt zich het buurtschap It Wiel (zie afbeelding 1).

De ontwikkelingen, inclusief landschappelijke inpassing, vinden plaats op de percelen kadastraal bekend als gemeentecode JWD00, sectie G, percelen 398, 399 en 400.

BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

Het project voorziet in de bouw van een tweede bedrijfswoning en de vervangende nieuwbouw van de meest noordelijke schuur. Deze schuur wordt gebruikt voor opslag en als technische ruimte.

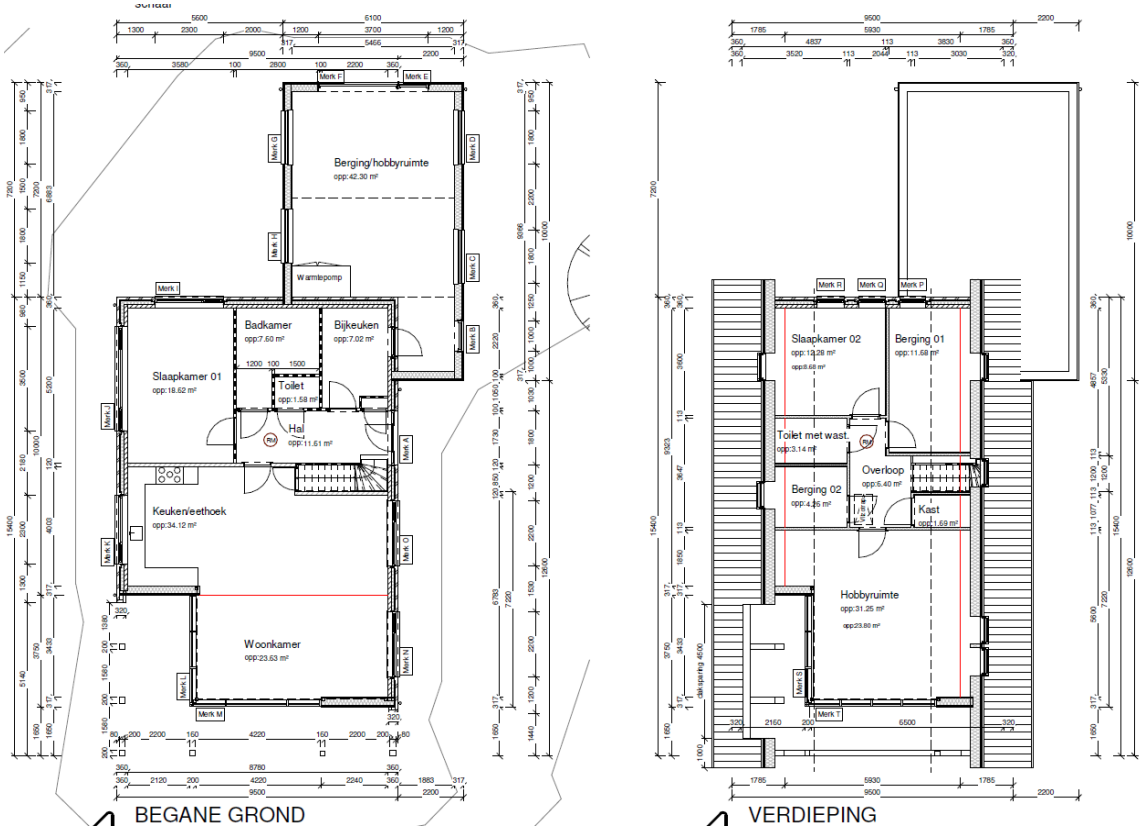
Afbeelding 3: Situatieschets

Afbeelding 4: 3d-aanzicht zuid-westgevel tweede bedrijfswoning

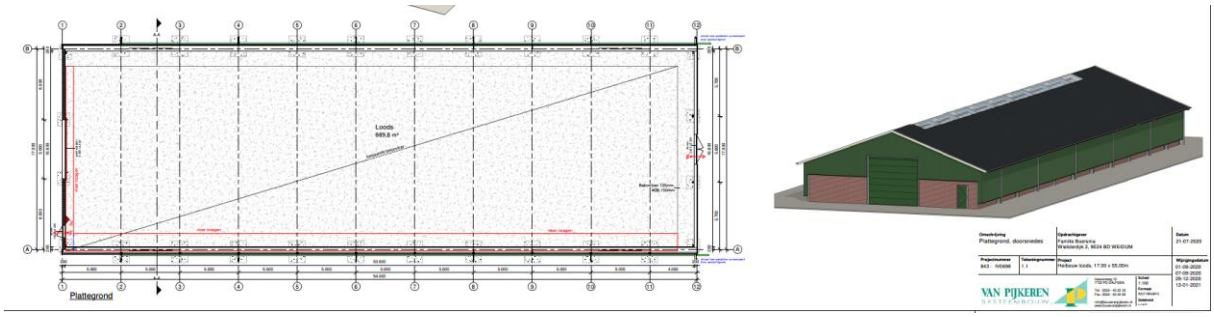

Afbeelding 5: 3d-aanzicht noord-westgevel tweede bedrijfswoning

Afbeelding 6: Plattegrond tweede bedrijfswoning

De tweede bedrijfswoning krijgt een oppervlak van circa 196 m^2 met een bouwhoogte van 7,90 meter. De aanbouw krijgt een bouwhoogte van 2,92 meter (zie afbeeldingen 4 t/m 6).

Afbeelding 7: Plattegrond en 3d-aanzicht schuur/technische ruimte

Ruimtelijke onderbouwing voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en vervangende nieuwbouw van een schuur/technische ruimte op het perceel Wielsterdyk 2 te Weidum

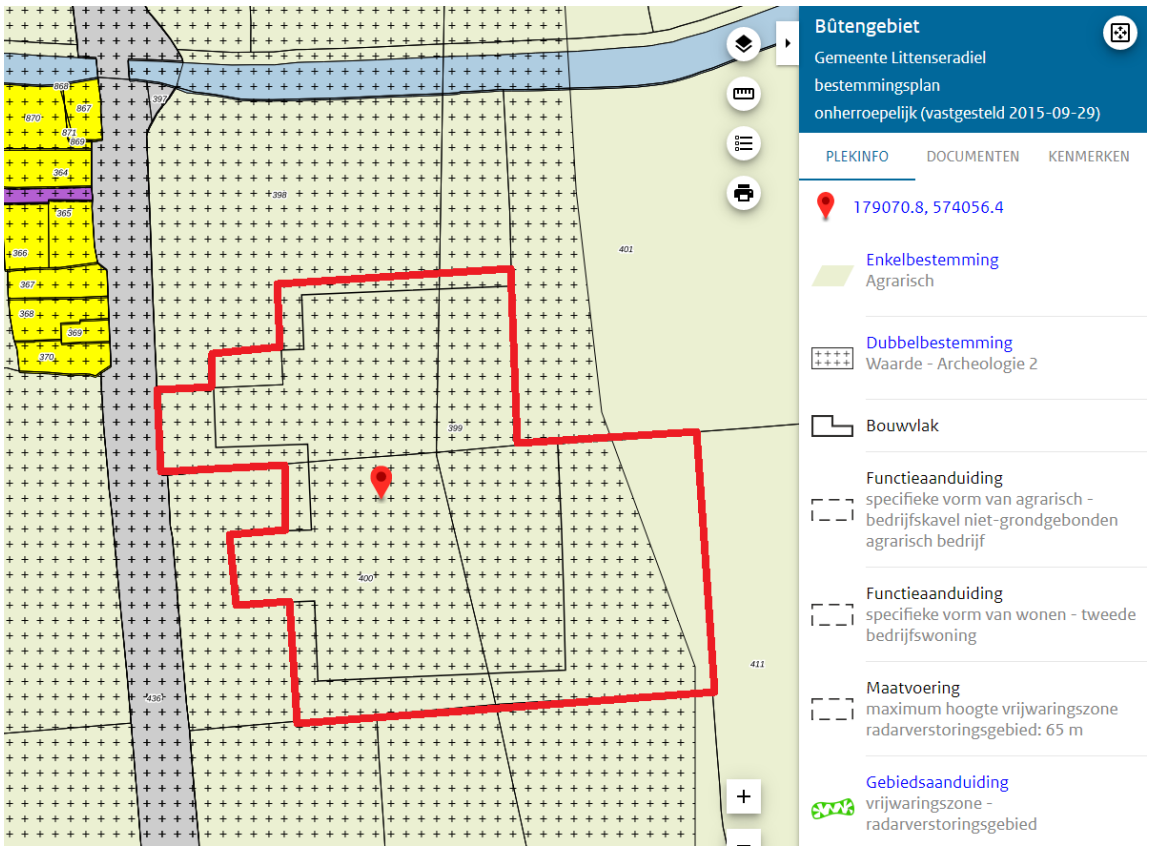
De huidige schuur heeft een oppervlak van circa 846 m^2. De nieuwe schuur/technische ruimte wordt iets groter met een oppervlak van 918 m^2 en zal grotendeels gebruik maken van de bestaande fundering. Van de huidige schuur blijven de wanden in de noordoostelijke hoek behouden omdat aan deze wanden de technische installaties bevestigd zijn die niet worden vervangen of gewijzigd. Deze hoek zal ingepast worden in de nieuw schuur/technische ruimte. De nieuwe schuur/technische ruimte krijgt een bouwhoogte van 8,18 meter.

In deze ruimtelijke onderbouwing wordt aangetoond dat het project zoals hiervoor beschreven op deze locatie aanvaardbaar is.

BESCHRIJVING VAN DE GELDENDE PLANOLOGISCH-JURIDISCHE SITUATIE

Op grond van het geldende bestemmingsplan 'Bûtengebiet' (vastgesteld op 29 september 2015 door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Littenseradiel) heeft het perceel de bestemming 'Agrarisch' met de functieaanduidingen 'specifieke vorm van agrarisch - bedrijfskavel niet-grondgebonden agrarisch bedrijf' en 'specifieke vorm van wonen – tweede bedrijfswoning'.

Daarnaast hebben beide bouwlocaties op het perceel in het bestemmingsplan 'Bûtengebiet' de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2'. Ondertussen is op 11 november 2020 het bestemmingsplan 'Partiële herziening Archeologie' vastgesteld. Als gevolg daarvan geldt nu voor beide locaties de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 5' uit dat bestemmingsplan.

Afbeelding 8: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan met bedrijfskavel in rood (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De aanvraag is voor wat betreft de tweede bedrijfswoning in strijd met het bestemmingsplan omdat de aanbouw een plat dak krijgt (terwijl een minimale dakhelling van 30º is voorgeschreven) en omdat door de aanbouw bij de tweede bedrijfswoning meer dan 50% van het bouwvlak wordt bebouwd.

De aanvraag is voor wat betreft de nieuwe schuur/technische ruimte in strijd met het bestemmingsplan omdat de nieuwe schuur aan de noordkant deels buiten het bouwvlak wordt gebouwd. Het gaat daarbij om een strook van circa 70 centimeter breed. Daarnaast is er strijd met het bestemmingsplan omdat de nieuwe schuur een groter oppervlak krijgt dan de huidige schuur.

Daarnaast kent het perceel de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone – radarverstoringsgebied' met een maximum bouwbeperking tot 65 meter hoogte. Hier komen geen verdere belemmeringen voor het project uit naar voren.

Aangezien het bestemmingsplan geen afwijkingsmogelijkheden of wijzigingsbevoegdheden kent voor alle strijdigheden met het bestemmingsplan en geen medewerking kan worden verleend met toepassing van artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 2° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) jo. artikel 4 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor), kan alleen medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning worden verleend door middel van een planologische procedure; de zgn. 'buitenplanse grote afwijking' waar een ruimtelijke onderbouwing onderdeel van uit maakt.

Voor dit project is een 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) van de gemeenteraad vereist. De raad heeft een lijst van projecten vastgesteld, waarvoor geen vvgb is vereist. Het project past niet binnen deze vastgestelde projectenlijst omdat het plangebied buiten de bebouwde kom ligt.

TOETSING AAN DE RUIMTELIJKE EN FUNCTIONELE STRUCTUUR

Toets op functie

- *Tweede bedrijfswoning*

De bouw van een tweede bedrijfswoning bij de pluimveehouderij is op grond van het huidige bestemmingsplan bij recht al toegestaan. De beoordeling van de noodzaak van een tweede bedrijfswoning heeft in principe dan ook al bij de vaststelling van dat bestemmingsplan in 2015 plaatsgevonden.

Op basis van artikel 3.7.6, onder a van het bestemmingsplan wordt de noodzaak van een tweede bedrijfswoning aangetoond wanneer er sprake is van een bedrijfsomvang van ten minste 100 NGE en de bedrijfswoning noodzakelijk is in verband met permanent toezicht en de continuïteit en duurzaamheid van het bedrijf als volwaardig meermansbedrijf.

<u>Bedrijfsomvang</u>
Er is voor de pluimveehouderij een milieuvergunning verleend voor 207.000 vleeskuikens en daarnaast 100 schapen. De 207.000 vleeskuikens komen overeen met 277 NGE-eenheden. Tegenwoordig wordt echter niet meer met NGE-eenheden gerekend, maar met de NSO-typering. Op basis van deze NSO-typering valt de pluimveehouderij in de grootteklasse 5 (zeer grote bedrijven). Een bedrijf van deze omvang heeft minimaal twee volwaardige fulltime arbeidskrachten.

<u>Noodzaak permanent toezicht</u>
De aard van de bedrijvigheid -het houden van kwetsbare levende have- is van dien aard dat er sprake moet zijn van permanent toezicht mede in verband met de zeer nauw stekende klimaatbeheersing, het daarvoor moeten inzetten van zeer geavanceerde en complexe apparatuur en het toezien op de goede werking daarvan. Daarnaast is er permanente controle nodig op onder andere voer- en waterlijnen.

Uit de praktijk blijkt dat de hoeveelheid arbeid die moet worden verricht niet 24 uur per dag en zeven dagen per week door één arbeidskracht kan worden verricht. Daarvoor is afwisseling nodig van twee volwaardige arbeidskrachten. Om snel ter plekke te kunnen zijn is het noodzakelijk dat beide arbeidskrachten bij de pluimveehouderij wonen. In de directe omgeving rondom de pluimveehouderij is het aanbod van woningen echter zeer schaars.

Continuïteit bedrijf
Om de continuïteit van de pluimveehouderij te waarborgen zijn er de afgelopen jaren grote investeringen gedaan om het bedrijf te moderniseren (in de afgelopen circa 15 jaar zijn alle oorspronkelijke stallen vervangen door grotere stallen en daarnaast is het aantal stallen uitgebreid). Hiermee voldoet de pluimveehouderij aan alle moderne eisen om deze duurzaam en doelmatig voort te zetten. Daarnaast is de continuïteit geborgd door de maatschap tussen vader en zoon.

- *Vervangende nieuwbouw schuur/technische ruimte*

Op de plaats van de nieuwe schuur/technische ruimte staat op dit moment al een (iets kleinere) schuur/technische ruime die zijn beste tijd heeft gehad. Het vervangen van deze schuur door een nieuwe schuur op dezelfde locatie past in de stapsgewijze modernisering van het bedrijf.

Beleid

- *Rijksbeleid*

Het project is niet in strijd met nationale belangen voortkomend uit Rijksbeleid.

- *Provinciaal beleid / Verordening Romte 2014*

Op 25 juni 2014 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte vastgesteld. De verordening stelt regels die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen.

Tweede bedrijfswoning
In de provinciale Verordening Romte zijn niet specifiek regels opgenomen voor tweede agrarische bedrijfswoningen. Daarnaast is een tweede bedrijfswoning op grond van het bestemmingsplan al toegestaan. Wel moet de noodzaak aangetoond worden.

Uitbreiding niet-grondgebonden veehouderij
Op grond van artikel 6.1.3 van de Verordening Romte kan een bestaand bouwperceel voor een niet-grondgebonden veehouderij een uitbreiding krijgen tot een maximale oppervlakte van 1,5 ha. Onder voorwaarden kan ook een groter bouwperceel worden toegestaan.
De nieuwe schuur overschrijdt de begrenzing van het in het bestemmingsplan aangeduide bouwvlak iets (circa 65 m^2), maar op een totaal bouwvlak van circa 20.000 m^2 is dat relatief zeer beperkt. Daarmee wordt voldaan aan onderdeel a (".. uitbreiding is redelijkerwijs niet binnen het bouwperceel te realiseren..") en b (".. uitbreiding van het bouwperceel blijft beperkt ..") van artikel 6.1.3, lid 2 van de Verordening Romte. Daarnaast is de definitie van een bouwperceel in de Verordening Romte ruimer dan die van het bouwvlak in het bestemmingsplan. Het provinciale bouwperceel komt meer overeen met de in het bestemmingsplan aangeduide bedrijfskavel, waarbinnen de uitbreiding wel plaatsvindt.

Weidevogelkansgebied
De pluimveehouderij ligt binnen een in de Verordening Romte aangewezen weidevogelkansgebied. In principe zijn nieuwe planologische ontwikkelingen met bebouwing, beplanting of verharding die verstorend werken op de openheid en rust niet toegestaan. Op grond van artikel 7.2.2 van de Verordening Romte voorziet een ruimtelijk plan voor landelijk gebied dat betrekking heeft op gronden die gelegen zijn in of grenzen aan gebieden die op de kaart Weidevogelgebieden zijn aangewezen als weidevogelkansgebieden of weidevogelparels dan ook in een regeling waarmee voldoende openheid en rust van die gebieden wordt gehandhaafd.
Onder de kopjes 'Landschappelijke inpassing' en 'Ecologie / Groen' wordt aangetoond dat aan dit provinciale doel wordt voldaan.

De aanvraag is in het kader van het vooroverleg besproken met de provincie Fryslân. Op 14 april 2021 (en aangevuld op 30 april 2021) heeft de provincie geconcludeerd dat meegewerkt kan worden aan het plan (zie bijlage 1).

- *Gemeentelijk beleid*

Van de diverse gemeentelijke beleidsthema's is in het plangebied het welstandsbeleid zoals

vastgelegd in de Welstandsnota gemeente Leeuwarden 2019 (deel Leeuwarderadeel - Littenseradiel) en het daarin opgenomen Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Littenseradiel relevant.

Gelet op de advisering van de welstandscommissie Hûs en Hiem van 23 februari 2021 en de aanpassing van de schuur/technische ruimte conform dat advies, mag worden geconstateerd dat het bouwplan aan redelijke eisen van welstand voldoet.

Parkeren/verkeer
Er is geen extra verkeer aantrekkende werking naar aanleiding van voorliggend plan. Het plan betreft uitsluitend de realisatie van een tweede bedrijfswoning op locatie. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat hiermee een toename aan verkeersbewegingen plaatsvindt, aangezien de toekomstige bewoners van de tweede bedrijfswoning met voorliggend plan aan huis komen te werken. Het parkeren wordt daarnaast opgelost op het eigen erf. Hier wordt in de huidige situatie reeds in voorzien. Bovendien is op het perceel voldoende ruimte voor eventueel aanvullende parkeergelegenheid beschikbaar.

De vervangende nieuwbouw van de schuur/technische ruimte heeft geen gevolgen voor verkeersbewegingen en parkeerbehoefte.

Stedenbouw
Door de tweede bedrijfswoning op afstand van de bestaande bedrijfswoning te plaatsen en deze tevens iets verder van de weg te plaatsen dan de bestaande bedrijfswoning is het bouwplan stedenbouwkundig akkoord.

De vervangende nieuwbouw van een iets grotere schuur/technische ruimte op dezelfde plek en met dezelfde nokrichting als de huidige schuur en de overige stallen, heeft stedenbouwkundig verder geen gevolgen.

Landschappelijke inpassing
Er is een landschappelijk inrichtingsplan (zie afbeelding 9 en bijlage 2) opgesteld. Uitgangspunt daarbij is de ligging van de pluimveehouderij in de voormalige Middelsee (dat zich tegenwoordig kenmerkt door een open en grootschalig karakter), de ligging in het weidevogelkansgebied. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het op zorgvuldige wijze landschappelijk inpassen van de nieuwe schuur/technische ruimte en tweede bedrijfswoning door middel van twee plas-dras locaties, kruidenrijk grasland, opgaande erfbeplanting en ‘plukjes’ lage bosschages en (middel)hoge bomen.

Afbeelding 9: Landschappelijk inrichtingsplan

De aanleg en instandhouding van het landschappelijke inrichtingsplan zal als voorwaarde worden opgenomen in de omgevingsvergunning.

TOETSING AAN DE OMGEVINGSASPECTEN

Milieuzonering

Ten behoeve van de milieuzonering rond bedrijven, is door de VNG het systeem 'Bedrijven en milieuzonering' ontwikkeld, in de vorm van een bedrijvenlijst waarin de bedrijven zijn gecategoriseerd op hun milieueffecten. Naarmate de milieuhinder toeneemt, loopt de milieu-indeling op van 1 t/m 6.

Op het perceel is een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf toegestaan. De daaronder vallende pluimveehouderij (fokken en houden van pluimvee; opfokkippen en mestkuikens) valt in milieucategorie 4.1 met een richtafstand van 200 meter voor het aspect geur, 50 meter voor het aspect geluid en 20 meter voor het aspect stof.

De dichtstbijzijnde woningen aan de Wielsterdyk bevinden zich op circa 27 meter van de grens van de bedrijfskavel van de pluimveehouderij en op circa 90 meter van de bestaande bedrijfsgebouwen. In de bestaande situatie wordt dan ook niet voldaan aan de richtafstanden van de VNG. De nieuwe schuur/technische ruimte wordt gerealiseerd binnen de begrenzing van de bedrijfskavel en de afstand tot de dichtstbijzijnde woning blijft gelijk. Daarnaast wordt de inrichting zelf niet veranderd. Er zal door de vervangende nieuwbouw van de schuur/technische ruimte dan ook geen sprake zijn van een verslechtering van het woon- en leefklimaat voor deze woningen.

De realisatie van de tweede bedrijfswoning levert geen belemmering op voor omliggende bedrijven. Het dichtstbijzijnde bedrijf, het bedrijvencentrum Weidum aan de Wielsterdyk 33, bevindt zich op circa 165 meter afstand en op kortere afstand (direct grenzend aan het bedrijfsperceel) daarvan zijn al woningen aanwezig en toegestaan. Met een afstand van circa 165 meter tussen het bedrijvencentrum Weidum en de tweede bedrijfswoning wordt ook ruimschoots aan de richtafstand van 30 meter voor het bedrijvencentrum voldaan.
Overige bedrijven in de omgeving bevinden zich op minimaal 300 meter afstand van de tweede bedrijfswoning, waarmee ook deze bedrijven ruimschoots aan hun richtafstanden voldoen. Ook bij deze bedrijven zijn op veel kortere afstand woningen aanwezig en toegestaan, waardoor deze bedrijven niet in hun bedrijfsvoering kunnen worden belemmerd door de tweede bedrijfswoning.

Geluid

- *Wegverkeerslawaai*

In de Wet geluidhinder (Wgh) is vastgesteld dat, indien in het plangebied geluidgevoelige functies (zoals woningen) zijn voorzien binnen de invloedssfeer van wegverkeerslawaai, akoestisch onderzoek uitgevoerd dient te worden.

De schuur/technische ruimte is géén geluidsgevoelig object.

De tweede bedrijfswoning is wel een geluidsgevoelig object. De voorgevel van de bedrijfswoning komt op circa 39 meter uit de wegas van de Wielsterdyk te liggen. Op deze weg geldt een maximale snelheid van 60 km/u en de bedrijfswoning ligt dan ook binnen de wettelijke geluidszone van deze weg. Uit bijgevoegde berekening (zie bijlage 3) blijkt dat kan worden voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB voor wegverkeerslawaai. Hierom hoeft geen nader akoestisch onderzoek te worden verricht. Het planvoornemen wordt niet belemmerd door geluid.

- *Industrie-, railverkeer- en luchtvaartlawaai*

Het perceel ligt niet binnen een geluidszone van een industriegebied, een spoorlijn of van vliegbasis Leeuwarden.

Luchtkwaliteit

De Wet milieubeheer (Wm) voorziet onder meer in een gebiedsgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).
Luchtkwaliteitseisen vormen onder de Wm geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen als een van onderstaande situaties van toepassing is:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project (al dan niet per saldo) leidt niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL;
- een project draagt ‘niet in betekenende mate’ bij aan de luchtverontreiniging.

Met betrekking tot het realiseren van één woning en het vervangen van een schuur/technische ruimte geldt dat dit project als ‘niet in betekenende mate’ bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Het aspect luchtkwaliteit vormt dan ook geen belemmering voor de uitvoering van het project.

Externe veiligheid
Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door voornoemde activiteiten.

Op ruim 1 kilometer ten noorden en bijna 3 kilometer ten oosten van het plangebied liggen aardgasbuisleidingen. Het plangebied ligt niet binnen de risicocontour en/of het invloedsgebied van deze buisleidingen. Verder bevinden zich geen andere risicobronnen binnen een afstand van 3 kilometer van het plangebied (zie afbeelding 10). Externe veiligheid vormt dan ook geen belemmering voor de uitvoering van het project.

Afbeelding 10: Risicobronnen nabij plangebied (bron: risicokaart)

Archeologie
Met het verdrag van Malta en als gevolg daarvan het sinds 2017 in de wet vastgelegde archeologische bestel, is het rijksbeleid erop gericht om het archeologisch erfgoed te behouden in de bodem. In de bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen moet een archeologie-paragraaf worden opgenomen. De archeologische (verwachtings)waarde en vindplaatsen moeten in beeld worden gebracht. Voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde geldt een archeologische onderzoeksplicht.

Op het perceel geldt op basis van de provinciale FAMKE voor de periode ijzertijd-middeleeuwen een archeologisch onderzoeksadvies, te weten 'karterend onderzoek 1'. Dit houdt in dat onderzoek wordt aanbevolen wanneer ruimtelijke ingrepen plaatsvinden met een planomvang groter dan 500 m^2. Voor de periode steentijd-bronstijd geldt geen archeologisch onderzoeksadvies.

In het bestemmingsplan 'Leeuwarden - Partiële herziening Archeologie' geldt voor beide bouwlocaties de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 5'. Voor deze categorie geldt een onderzoeksplicht bij een ingreep groter dan 2.500 m^2 en een dieper dan 50 cm.

Het voorgenomen project betreft het realiseren van een bedrijfswoning van circa 196 m^2 en een toename van het oppervlak van een schuur/technische ruimte met circa 70 m^2. Archeologisch onderzoek is dan ook niet vereist voor dit project.

Cultuurhistorie en karakteristieke panden
Met ingang van 1 januari 2012 is het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden. Het voorstel tot wijziging is een uitvloeisel van de Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg (MoMo) uit 2009. Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

In het plangebied zijn geen cultuurhistorische waarden aanwezig die geraakt worden door dit project. De bestaande bedrijfsbebouwing betreft geen monument of karakteristiek bouwwerk. Uit de provinciale Cultuurhistorische Kaart blijkt dat op een deel van het perceel van de pluimveehouderij een boerderijplaats ligt. In het bestemmingsplan 'Partiële herziening Archeologie' heeft de locatie van de boerderijplaats de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3'. Op deze plek zal echter niet worden gebouwd.

Bodem
Uitgangspunt ten aanzien van de bodemkwaliteit is dat deze bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zodanig goed moet zijn dat er geen risico's voor de volksgezondheid bestaan bij het gebruik van het plangebied voor wonen of een andere functie.

De locatie ligt in een deel van de gemeente Leeuwarden waar de bodemkwaliteit gemiddeld voldoet aan de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur'. De bodemkwaliteit is dan ook geschikt voor de bouw van de schuur/technische ruimte.

Voor de locatie van de tweede bedrijfswoning is in maart/april 2021 een historisch bodemonderzoek uitgevoerd (zie bijlage 4). Uit het onderzoek blijkt dat de onderzoekslocatie onverdacht is op het voorkomen van noemenswaardige vormen van bodemverontreiniging. Er is dan ook geen noodzaak tot het uitvoeren van een milieuhygiënisch veldonderzoek. De bodemkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project.

Waterparagraaf
In de toelichting op ruimtelijke plannen dient een waterparagraaf te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het project voor de waterhuishoudkundige situatie. In de zogenaamde waterparagraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het project in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets.

Op 30 maart 2021 is voor het project een watertoets doorlopen (zie bijlage 5). Op basis van de aangeleverde gegevens is met de digitale watertoets geconstateerd dat met betrekking tot het planvoornemen een 'korte procedure' volstaat. Dit betekent dat voorliggend plan een beperkte invloed heeft op wijzigingen in de waterhuishouding en afvalwaterketen. Mogelijke gevolgen kunnen worden opgevangen door het treffen van gestandaardiseerde maatregelen.

Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad watertoets. Hierin staan voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waarmee rekening moet worden gehouden en is informatie raadpleegbaar over te nemen maatregelen.
Eventuele wateraspecten en aandachtspunten die specifiek op het plan en planlocatie van toepassing kunnen zijn, zijn benoemd in het wateradvies die in de stukken omtrent de watertoets is opgenomen. Relevant zijn de thema's 'toename verharding', 'ruimtelijke adaptatie' en 'Waterwet'. Kortheidshalve wordt op deze plek naar deze passages verwezen.

Door de ruimtelijke ontwikkeling neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Vrijstelling van de compensatieplicht geldt wanneer de ontwikkeling voorziet in de realisatie van minder dan 200 m^2 verhard of bebouwd oppervlak in stedelijk gebied of minder dan 1.500 m^2 in landelijk gebied. Voor deze ontwikkeling geldt géén compensatieplicht, omdat de ruimtelijke ontwikkeling voorziet in de realisatie van minder dan 1.500 m^2 verhard of bebouwd oppervlak op onbebouwde grond in landelijk gebied.

Er bestaan voor het plan verder geen waterhuishoudkundige bezwaren wanneer aan de richtlijnen ten aanzien van deze thema's wordt voldaan.

Ecologie / Groen
Met de afwijking dient rekening te worden gehouden met het beleid en de wetgeving ten aanzien van de natuurbescherming. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Uitgangspunt is dat met beide geen strijdigheid ontstaat.

- *Gebiedsbescherming*

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied dat in het kader van de Wet Natuurbescherming is beschermd. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden, De Groote Wielen en De Alde Feanen, liggen op circa 10 km afstand van het plangebied.
In het plangebied en directe omgeving ligt geen gebied dat is aangewezen in het kader van Natuur Netwerk Nederland (NNN). Het plangebied maakt geen deel uit van gebieden die van belang zijn voor de Ecologische hoofdstructuur. Gebiedsbescherming is dan ook niet aan de orde.

- *Soortenbescherming*

Gelet op de aard en schaal van het planvoornemen (toevoegen van een woning bij het bedrijf en de vervanging van een bestaande schuur/technische ruimte) is ecologisch onderzoek naar soortenbescherming op voorhand niet noodzakelijk.

De bestaande schuur bestaat uit plaatmateriaal. Er zijn dan ook geen conflicten te verwachten met met de Wet natuurbescherming zolang de sloop plaats vindt buiten het broedseizoen. Indien men toch in het broedseizoen wil slopen, dan zal alsnog een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd moeten worden om er zeker van te zijn dat er geen verblijfplaatsen van beschermde soorten aanwezig zijn.

De nieuwe locatie van de tweede bedrijfswoning ligt vlak naast een strook met bomen en struiken. Wanneer eventuele werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zijn er geen conflicten met de Wet natuurbescherming te verwachten. Anders zal alsnog een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd moeten worden.

Het gebied rondom het plangebied is wel aangewezen als weidevogelkansgebied. De uitbreiding van de pluimveehouderij blijft gesitueerd binnen het gebied dat in het bestemmingsplan is aangewezen als bedrijfskavel. Bij de landschappelijke inpassing wordt rekening gehouden met de ligging in het weidevogelkansgebied door geen hoge bomen te planten aan de noord-, oost- en zuidzijde van de bebouwing en door de aanleg van twee plas-dras locaties en kruidenrijk grasland.

- *Stikstofdepositie*

De realisatie van de tweede bedrijfswoning en de vervangende nieuwbouw van de schuur/ technische ruimte leidt niet tot een wijziging/verslechtering van de stikstofdepositie zoals die al bij recht is toegestaan. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden betreffen De Alde Feanen en De Groote Wielen. Deze gebieden liggen op circa 10 km respectievelijk ten zuidoosten en noordoosten van het plangebied. Het project heeft dan ook geen significante gevolgen voor de stikstofdepositie op De Groote Wielen en De Alde Feanen.

- *Monumentale- en waardevolle bomen*

In december 2019 zijn de "Nadere regels bomen en compensatie groen" vastgesteld. Door het vaststellen van de "Lijst monumentale en waardevolle bomen" zijn de ongeveer 1.400 monumentale en waardevolle bomen beschermd en er geldt een aparte "kapvergunning-procedure" voor.

Op of nabij het perceel Wielsterdyk 2 bevinden zich geen monumentale en/of waardevolle bomen.

Kabels en leidingen
Planologisch relevante kabels en leidingen komen in of nabij het plangebied niet voor.

Straalpaden / Vliegbasis Leeuwarden
Vanwege Vliegbasis Leeuwarden is in het bestemmingsplan 'Bûtengebiet' een vrijwaringszone opgenomen vanwege radarverstoring. Ter plaatse van de Wielsterdyk 2 in Weidum geldt daarbij een maximum bouwbeperking tot 65 meter hoogte. De bouwhoogten van de tweede bedrijfswoning en de nieuwe schuur/technische ruimte blijven daar met respectievelijk 7,90 meter en 8,18 meter ver onder. De vrijwaringszones vormen dan ook geen belemmering voor de uitvoering van het project.

Plan-Mer / Mer-beoordelingsplicht
Voor activiteiten op de C-lijst van het Besluit M.e.r. geldt dat het maken van een milieueffectrapportage verplicht is. Voor activiteiten op de D-lijst onder de drempelwaarde geldt dat een zogenaamde "vormvrije m.e.r.-beoordeling" moet worden doorlopen. Op grond van art. 5 van het Besluit milieueffectrapportage moet worden onderzocht of de activiteit (naar verwachting) leidt tot belangrijke negatieve milieueffecten, die tot het doorlopen van een (formele) m.e.r.-beoordeling dan wel m.e.r.-procedure noodzaken.

In respectievelijk onderdeel 14 van de C-lijst en onderdeel 14 van de D-lijst is de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens opgenomen. Weliswaar wordt een tweede bedrijfswoning gerealiseerd en een schuur (niet zijnde een stal) vervangen bij de bestaande pluimveehouderij, maar de installatie en het aantal dieren wordt niet gewijzigd of uitgebreid. Een milieueffectrapportage of vormvrije mer beoordeling is dan ook niet vereist.

Ladder voor duurzame verstedelijking
In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de verplichting opgenomen om in het geval van een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de toelichting een onderbouwing op te nemen van nut en noodzaak van de nieuwe stedelijke ruimtevraag en de ruimtelijke inpassing. Hierbij wordt uitgegaan van de "ladder voor duurzame verstedelijking".

De "stappen van de ladder" worden in artikel 3.1.6, lid 2 Bro als volgt omschreven: De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Op grond van artikel 5.20 Bor is artikel 3.1.6 Bro eveneens van toepassing voor een omgevingsvergunning die wordt verleend met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°van de Wabo.

Uit jurisprudentie blijkt dat niet iedere ontwikkeling als een nieuwe stedelijke ontwikkeling valt te kwalificeren. Of sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving.

De vervangende nieuwbouw van een schuur/technische ruimte (met een beperkte toename van het oppervlak) bij een bestaand pluimveebedrijf is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling.
Ook de bouw van de tweede bedrijfswoning is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Uit jurisprudentie blijkt dat er pas bij een toename van 12 woningen sprake is van een stedelijke ontwikkeling. Daarnaast is de tweede bedrijfswoning planologisch al toegestaan, waardoor er geen sprake is van een toename van woningen.

De conclusie is dan ook dat voor dit project de zogenaamde ladder niet doorlopen hoeft te worden.

UITVOERBAARHEID

Maatschappelijke uitvoerbaarheid
De aanvraag omgevingsvergunning doorloopt de in de Wabo voorgeschreven procedure. De aanvraag, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning en de ontwerp verklaring van geen bedenkingen hebben vanaf 29 juli 2021 zes weken ter inzage gelegen voor zienswijzen. Naast publicatie in het Gemeenteblad en Huis aan Huis Leeuwarden, zijn direct omwonenden over de ter inzagelegging schriftelijk geïnformeerd. Tijdens deze periode is één zienswijze ingediend en is één (positieve) reactie ontvangen. In de als bijlage 6 bijgevoegde 'Reactie- en antwoordnota zienswijzen' wordt

hierop ingegaan. De ingediende zienswijze vormt geen aanleiding om goedkeuring aan het plan te onthouden. Wel is naar aanleiding van de zienswijze een aangepast landschappelijk inrichtingsplan opgesteld en is de plancontour van de omgevingsvergunning aangepast aan het landschappelijk inrichtingsplan.

Tegen de omgevingsvergunning is beroep mogelijk bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Economische uitvoerbaarheid
De kosten worden gedekt uit de leges en door het sluiten van een overeenkomst ambtelijke kosten. De eventuele planschade wordt betaald door de initiatiefnemer. Voorts wordt het project volledig gefinancierd door de initiatiefnemer en er is geen aanleiding om te veronderstellen dat deze niet over voldoende financiële middelen beschikt om dit project te realiseren.

Conclusie
Het te realiseren project past goed in de ruimtelijke structuur van de omgeving en past in het ruimtelijk beleid van de gemeente Leeuwarden. Nu er ook voor het overige geen redenen zijn waarom niet kan worden meegewerkt is de afwijking van het bestemmingsplan aanvaardbaar. Om deze redenen kan worden meegewerkt aan dit verzoek door af te wijken van het geldende bestemmingsplan.

Ruimtelijke onderbouwing voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en vervangende nieuwbouw van een schuur/technische ruimte op het perceel Wielsterdyk 2 te Weidum

---

BIJLAGEN

1. Reactie vooroverleg provincie Fryslân
2. Landschappelijk inrichtingsplan
3. Berekening wegverkeerslawaai
4. Historisch bodemonderzoek
5. Watertoets
6. Reactie- en antwoordnota zienswijzen (inclusief zienswijzen)

Bijlage 1: Reactie vooroverleg provincie Fryslân

provinsje fryslân
provincie fryslân

Gespreksverslag digitaal spreekuur Romte

Datum spreekuur	**13 april 2021**
Tijdstip	**16:15 uur**
Behandelaar	[redacted]

Gemeente	**Leeuwarden**
Contactpersoon	[redacted]

Naam Plan	**SU 13/4 Wielsterdyk 2 Weidum (bouw 2de bedrijfswoning + nieuwbouw schuur agrarisch bedrijf)**

Vraag

Er is bij ons een aanvraag omgevingsvergunning binnengekomen voor de bouw van een tweede bedrijfswoning en de vervangende nieuwbouw van een schuur/technische ruimte bij het agrarisch bedrijf (niet grondgebonden veehouderij) aan de Wielsterdyk 2 in Weidum. Zie bijgevoegde tekeningen. In het kader van het vooroverleg zou ik dit graag willen bespreken in het digitale spreekuur.

Strijd bestemmingsplan
Zowel de tweede bedrijfswoning als de schuur/technische ruimte zijn in strijd met het bestemmingsplan Bûtengebiet:
* Een tweede bedrijfswoning is bij recht toegestaan in het bestemmingsplan. De strijd met het bestemmingsplan zit er in dat de aanbouw bij de tweede bedrijfswoning een plat dak krijgt en het totale bouwvlak voor meer dan 50% wordt bebouwd (nb. dat laatste is zonder tweede bedrijfwoning ook al het geval; bouwvlak circa 20.000 m^2, bestaande bebouwing circa 13.200 m^2)
* De nieuwe schuur/technische ruimte zal de meest noordelijke schuur gaan vervangen en grotendeels gebruik maken van de bestaande fundering. De nieuwe schuur/technische ruimte is echter iets groter dan de bestaande schuur, waardoor het qua oppervlakte in strijd is met het bestemmingsplan. Daarnaast is er strijd met het bestemmingsplan omdat de nieuwe schuur/technische ruimte aan de noordzijde circa 70 cm buiten het bouwvlak komt.

Het project kan vergund worden via een uitgebreide omgevingsvergunning.

Verordening Romte
Artikel 6.3.1, lid 2 van de verordening Romte biedt ruimte voor een uitbreiding van het bouwperceel/bouwvlak, onder een aantal voorwaarden. Ons inziens kan aan die voorwaarden worden voldaan:
Voorwaarde onder a: Uitbreiding binnen het bouwperceel is niet mogelijk. In de noord/oosthoek van de bestaande schuur zijn technische installaties bevestigd aan de huidige wand en dat deel van de wand zal daarom moeten blijven staan. De nieuwe schuur zal daardoor iets om de oude wand heen geplaatst moeten worden en komt daardoor 70 cm buiten het bouwvlak.
Voorwaarde onder b: De uitbreiding blijft beperkt tot een strookje van circa 0,7 meter bij 54 meter (ongeveer 40 m^2)
Voorwaarde onder c: Als voorwaarde om mee te willen werken hebben we gesteld dat er een erfinrichtings-/beplantingsplan moet worden opgesteld en

	dat er een aanplantplicht als voorwaarde in de omgevingsvergunning wordt opgenomen. Hierdoor zal de landschappelijke situatie verbeterd worden.

Antwoord	Het bedrijfsperceel wordt inclusief de beoogde uitbreiding kleiner dan 1,5 hectare. Daarmee past het plan binnen de Verordening Romte. Wel ziet de provincie graag dat de noodzakelijkheid van de tweede bedrijfswoning wordt aangetoond. Houd er rekening mee dat het inrichtingsplan (inclusief termijn van realisatie) dient te worden geborgd in de omgevingsvergunning.

Afspraken/ vervolg	Zoals het plan is besproken, is deze akkoord. Indien de uitkomsten van relevante onderzoeken geen strijdigheden opleveren, hoeft de provincie de omgevingsvergunning niet als vooroverleg te zien. Dan kan deze in de ontwerpfase worden beoordeeld.

[redacted]

Onderwerp: FW: SU 13/4 Wielsterdyk 2 Weidum (bouw 2de bedrijfswoning + nieuwbouw schuur agrarisch bedrijf)

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 30 april 2021 16:17
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: SU 13/4 Wielsterdyk 2 Weidum (bouw 2de bedrijfswoning + nieuwbouw schuur agrarisch bedrijf)

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Dag [redacted],

Excuses. De vraag is mij ontglipt. De conclusie is inderdaad dat er weliswaar sprake was van een (heel beperkte) uitbreiding van het bouwvlak, zoals gedefinieerd in het bestemmingsplan, maar dat er daarmee geen sprake was van een uitbreiding van het bouwperceel, zoals gedefinieerd in de Verordening Romte, omdat de uitbreiding nog wel plaatsvindt binnen de in het bestemmingsplan aangeduide bedrijfskavel. Dat komt meer overeen met wat de provincie als bouwperceel ziet. Het gespreksverslag is al verwerkt in ons systeem, maar mocht het bij de onderbouwing nodig zijn, dan kun je deze e-mail meenemen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Beleidsmedewerker Ruimte
Afdeling Omgevingszaken
[redacted]

provinsje fryslân
provincie fryslân

Tweebaksmarkt 52 (bezoekersadres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl
WhatsApp: 06 10 26 88 31
www.fryslan.frl

Volg ons op social media!

Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 19 april 2021 07:39
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: SU 13/4 Wielsterdyk 2 Weidum (bouw 2de bedrijfswoning + nieuwbouw schuur agrarisch bedrijf)

Dag [redacted],

Bedankt voor het verslag. Wat ik wel mis in het verslag is dat we volgens mij eigenlijk tot de conclusie kwamen dat er weliswaar sprake was van een (heel beperkte) uitbreiding van het bouwvlak, zoals gedefinieerd in het bestemmingsplan. Maar dat er daarmee geen sprake was van een uitbreiding van het bouwperceel, zoals gedefinieerd in de Verordening Romte, omdat de uitbreiding nog wel plaatsvindt binnen de in het bestemmingsplan aangeduide bedrijfskavel en dat kwam volgens [redacted] meer overeen met wat de provincie als bouwperceel ziet.
Of heb ik het nu verkeerd begrepen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Sector Duurzame Omgevingskwaliteit | Team Plannen en Vergunningen

[redacted]

2.

Gemeente Leeuwarden
Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000, 8900 JA LEEUWARDEN
T 14 058 | www.leeuwarden.nl | Twitter | Facebook

Aanwezig: maandag t/m donderdag

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 15 april 2021 15:50
Aan: [redacted]
CC: Team Romte Provincie Fryslan <romte@fryslan.frl>
Onderwerp: SU 13/4 Wielsterdyk 2 Weidum (bouw 2de bedrijfswoning + nieuwbouw schuur agrarisch bedrijf)

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Dag [redacted],

Bij deze stuur ik je het gespreksverslag van afgelopen dinsdag toe.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Beleidsmedewerker Ruimte
Afdeling Omgevingszaken
[redacted]

provinsje fryslân
provincie fryslân
Tweebaksmarkt 52 (bezoekersadres)
Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden
(058) 292 5925 / provincie@fryslan.frl
WhatsApp: 06 10 26 88 31
www.fryslan.frl

Volg ons op social media!

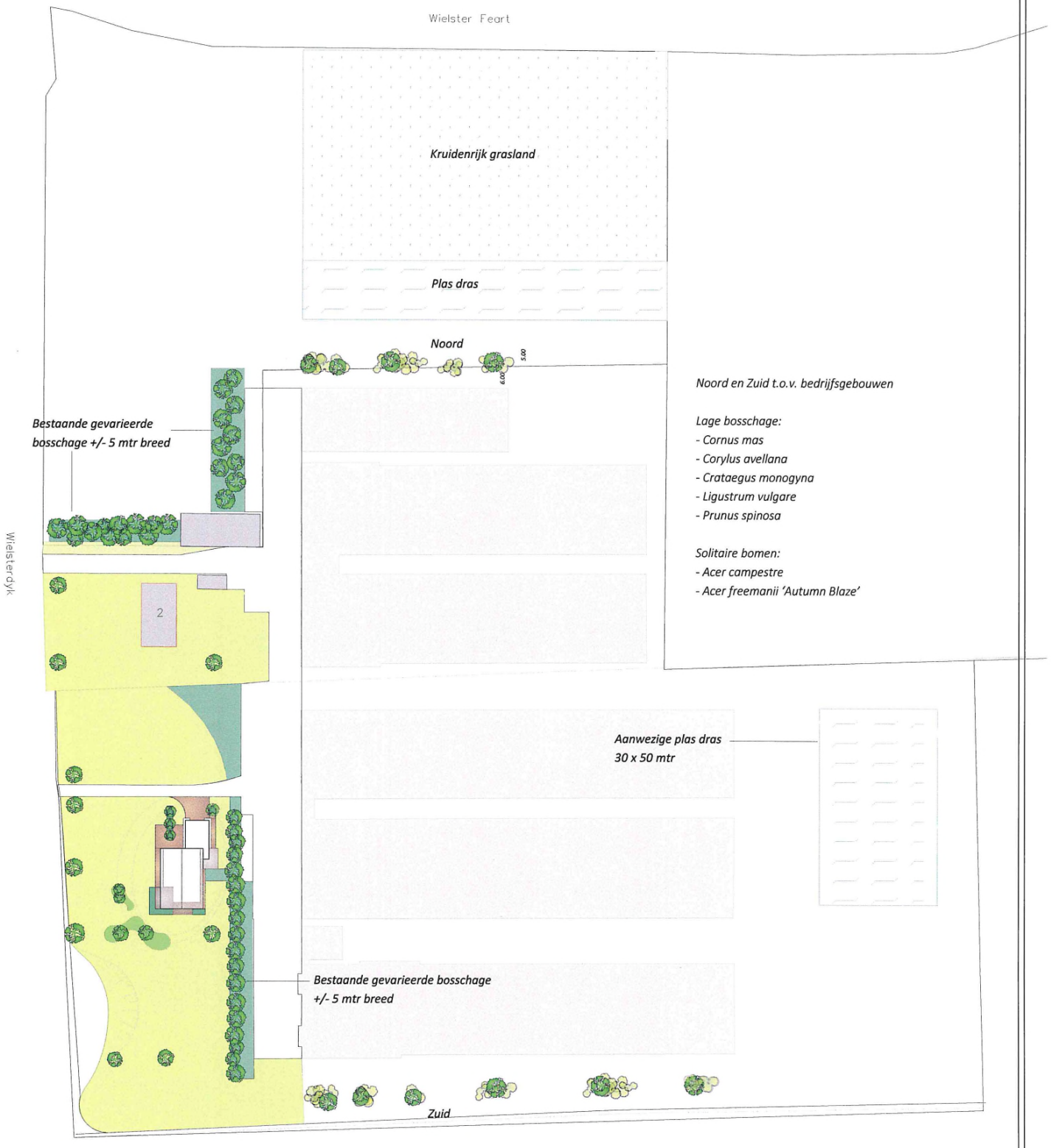
Tink oan it miljeu foar 't jo beslute dizze mail te printsjen / Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen.

<< Disclaimer >>

Persoansgegevens en privacy
De provinsje Fryslân giet sekuer mei jo persoansgegevens om en hannelet neffens de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming. Lês hjir ús Privacyferklearring.

Persoonsgegevens en privacy
De provincie Fryslân gaat zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en handelt overeenkomstig de Algemene verordening gegevensbescherming en de Uitvoeringswet
Algemene verordening gegevensbescherming. Lees hier onze Privacyverklaring.

Bijlage 2: Landschappelijk inrichtingsplan

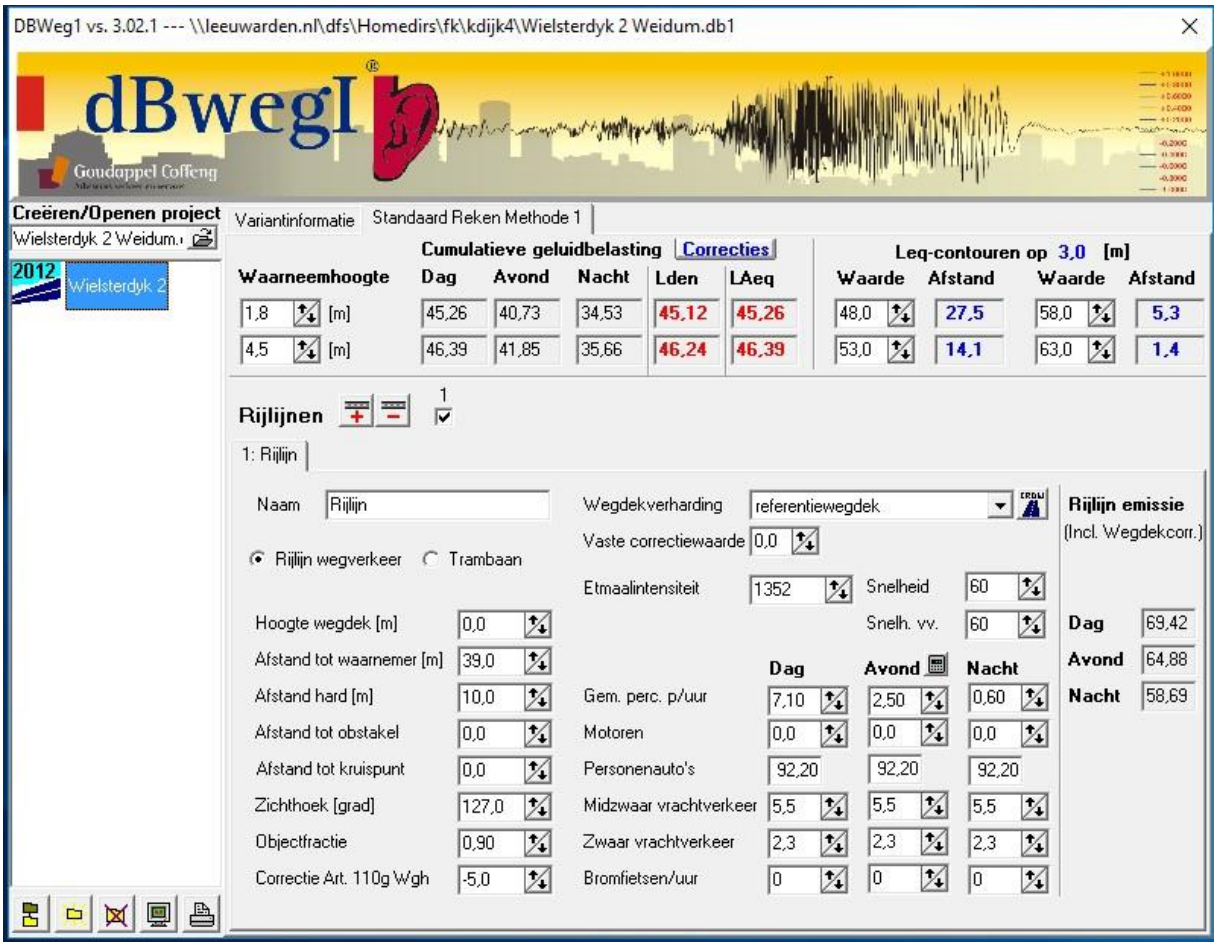
Solitaire Bomen aan voorzijde
verschillende soorten bomen planten

- Acer pseudoplatanus
- Populus canescens
- Salix alba
- Ulmus 'New Horizon'

hoveniersbedrijf
Madhuizen

opdrachtgever	- J. Boersrma	code	-
		tek.nummer	- 1.2
contactpersoon	- Boersma- van der Zijpp	datum	- Maart 2021
		wijz.data	- Oktober 2021
omschrijving	- Wielsterdyk 2		-
	- Weidum		-
	-	Tekening	- 1
		Schaal	- 1:1000
behandeld door	- S. Madhuizen - de Boer	versie	- 2

Bijlage 3: Berekening wegverkeerslawaai

DBWeg1 vs. 3.02.1 --- \\leeuwarden.nl\dfs\Homedirs\fk\kdijk4\Wielsterdyk 2 Weidum.db1
dBwegI
Goudappel Coffeng
Creëren/Openen project
Wielsterdyk 2 Weidum.
2012
Wielsterdyk 2
Variantinformatie
Standaard Reken Methode 1
Cumulatieve geluidbelasting
Correcties
Leq-contouren op 3,0 [m]
Waarneemhoogte
Dag
Avond
Nacht
Lden
LAeq
Waarde
Afstand
Waarde
Afstand
1,8 [m]
45,26
40,73
34,53
45,12
45,26
48,0
27,5
58,0
5,3
4,5 [m]
46,39
41,85
35,66
46,24
46,39
53,0
14,1
63,0
1,4
Rijlijnen
1
1: Rijlijn
Naam
Rijlijn
Rijlijn wegverkeer
Trambaan
Hoogte wegdek [m]
0,0
Afstand tot waarnemer [m]
39,0
Afstand hard [m]
10,0
Afstand tot obstakel
0,0
Afstand tot kruispunt
0,0
Zichthoek [grad]
127,0
Objectfractie
0,90
Correctie Art. 110g Wgh
-5,0
Wegdekverharding
referentiewegdek
Vaste correctiewaarde
0,0
Etmaalintensiteit
1352
Snelheid
60
Snelh. vv.
60
Dag
Avond
Nacht
Gem. perc. p/uur
7,10
2,50
0,60
Motoren
0,0
0,0
0,0
Personenauto's
92,20
92,20
92,20
Midzwaar vrachtverkeer
5,5
5,5
5,5
Zwaar vrachtverkeer
2,3
2,3
2,3
Bromfietsen/uur
0
0
0
Rijlijn emissie
(Incl. Wegdekcorr.)
Dag
69,42
Avond
64,88
Nacht
58,69

Bijlage 4: Historisch bodemonderzoek

MUG
INGENIEURSBUREAU

HISTORISCH ONDERZOEK TER PLAATSE VAN WIELSTERDYK 2 TE WEIDUM

PRAKTISCHE DENKERS
over infra, geo, archeo en milieu

Historisch onderzoek ter plaatse van Wielsterdyk 2 te Weidum

opdrachtgever	[redacted]
datum	16 april 2021
auteur	[redacted]
projectleider	
projectnummer	21300472
versie	1
status	definitief

INHOUDSOPGAVE

1	**Inleiding**	**1**
2	**Vooronderzoek en locatiegegevens**	**2**
2.1	**Algemeen**	**2**
2.2	**Informatie onderzoekslocatie**	**2**
2.2.1	**Historisch en huidig gebruik onderzoekslocatie**	**3**
2.3	**Bodemkwaliteitskaart**	**3**
2.4	**Locatie-inspectie**	**5**
3	**Samenvatting, conclusie en aanbevelingen**	**6**

BIJLAGEN

Bijlage 1 Overzichtstekening onderzoekslocatie
Bijlage 2 Kadastrale gegevens
Bijlage 3 Historische kaarten
Bijlage 4 Foto’s locatiebezoek
Bijlage 5 Bodemkwaliteitskaart gemeente Leeuwarden

1 Inleiding

In opdracht van de heer [redacted] heeft MUG Ingenieursbureau een historisch vooronderzoek uitgevoerd ter plaatse van Wielsterdyk 2 te Weidum in gemeente Leeuwarden.

Aanleiding en doelstelling
Het historisch vooronderzoek wordt uitgevoerd in het kader van het realiseren van een tweede bedrijfswoning. Op basis van het historisch onderzoek moet blijkt of het uitvoeren van een milieuhygienisch veldonderzoek noodzakelijk is in het kader van de af te geven omgevingsvergunning.

In deze rapportage is verslag gedaan van de verrichte werkzaamheden, de resultaten en de aan de resultaten te verbinden conclusies.

2 Vooronderzoek en locatiegegevens

2.1 Algemeen

Het vooronderzoek is uitgevoerd op basis van NEN 5725 (standaard vooronderzoek landbodem). Het vooronderzoek omvat het verzamelen van informatie over het voormalige, huidige en toekomstige bodemgebruik van de onderzoekslocatie en de directe omgeving, alsmede informatie over de financieel-juridische situatie. In afwijking op deze norm is geen aandacht besteed aan de diepere bodemopbouw en geohydrologie.

De bij het vooronderzoek verzamelde informatie kan worden gebruikt voor het opstellen van een adequate onderzoekshypothese en onderzoeksstrategie en draagt bij aan de verklaring van de resultaten van het bodemonderzoek. De informatie ten behoeve van het vooronderzoek is verzameld aan de hand van de volgende bronnen.

Tabel 2.1 Overzicht geraadpleegde bronnen

Bron
De opdrachtgever
Locatiebezoek (31 maart 2021)
Bodeminformatiesysteem Nazca-I (gemeente Leeuwarden)
Bodemkwaliteitskaart gemeente Leeuwarden
Historisch kaartmateriaal (www.topotijdreis.nl)
Luchtfoto's (Google Earth)

2.2 Informatie onderzoekslocatie

Het onderzoeksgebied betreft de nieuw te bouwen bedrijfswoning op het perceel naast Wielsterdyk 2 te Weidum. De onderzoekslocatie staat kadastraal bekend als gemeente Jorwerd, sectie G, nummer 400. De globale ligging van de onderzoekslocatie is toegevoegd als bijlage 1. De kadastrale gegevens zijn toegevoegd als bijlage 2. In onderstaande afbeelding is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Afbeelding 1. Onderzoekslocatie

2.2.1 Historisch en huidig gebruik onderzoekslocatie

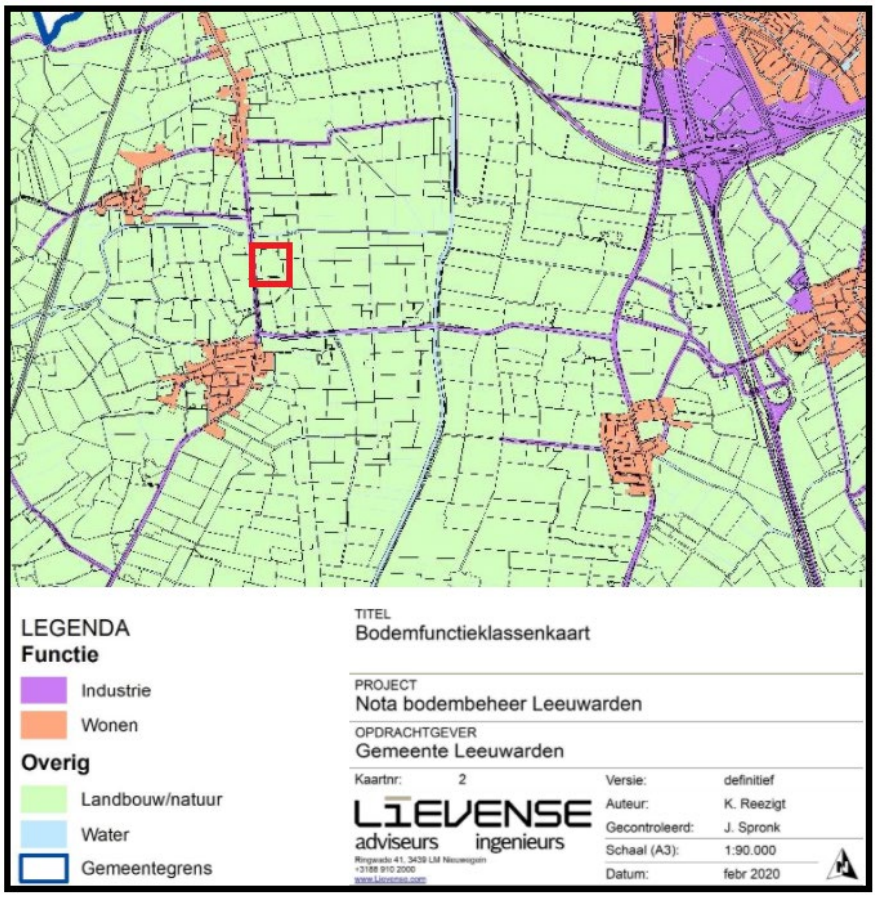
Uit historisch kaartmateriaal (topotijdreis) blijkt dat op de locatie de eerste bedrijfswoning en de drie meest noordelijke loodsen rond 1970 zijn gebouwd. Deze loodsen zijn door de jaren heen veranderd van oppervlakte (waarschijnlijk sloop en nieuwbouw). Daarvoor heeft het perceel altijd een weiland/grasland bestemming gehad. Rond het jaar 2000 is een vierde loods op het naastgelegen perceel gebouwd en rond het jaar 2010 een vijfde loods. Daarvoor heeft dit perceel tevens altijd een weiland/grasland bestemming gehad. Zover bekend is er op de locatie van de toekomstige tweede bedrijfswoning geen bebouwing aanwezig geweest. De historische kaarten van de genoemde jaartallen zijn toegevoegd als bijlage 3.

Op basis van het (telefonisch) contact met de opdrachtgever blijkt dat er op de onderzoekslocatie geen bedrijfs- of bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden waardoor de bodem op de locatie verontreinigd is geraakt.

Uit het bodeminformatiesysteem van gemeente Leeuwarden blijkt dat er zover bekend nog geen onderzoeken zijn uitgevoerd op de onderzoekslocatie. Ter plaatse van de vierde loods is door Milfac een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd naar aanleiding van de bouw van de loods (*3 april 1997, kenmerk B4045VO*). In zowel de boven- als ondergrond zijn geen verhogingen aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarde. In het grondwater zin hoogstens lichte verhogingen aan arseen en chroom aangetroffen ten opzichte van de streefwaarde.

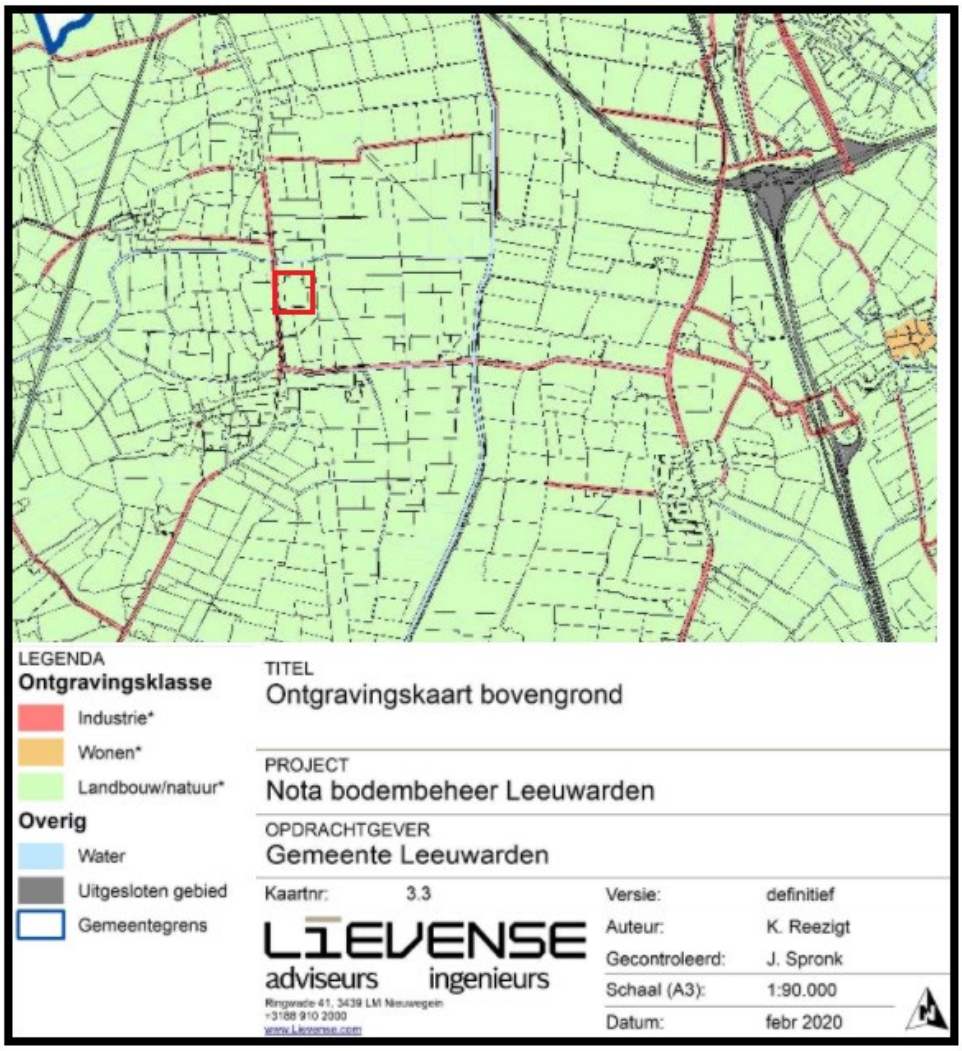
2.3 Bodemkwaliteitskaart

In 2020 is door Lievense een bodemfunctieklassenkaart opgesteld voor gemeente Leeuwarden. In afbeelding 2 is de bodemkwaliteitskaart voor gemeente Leeuwarden weergegeven. De globale ligging van de onderzoekslocatie is gemarkeerd met een rood vierkant.

Afbeelding 2. Bodemkwaliteitskaart gemeente Leeuwarden

Uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat de onderzoekslocatie is aangemerkt als klasse landbouw/natuur. Op basis van de ontgravingskaart van de bovengrond van de onderzoekslocatie voldoet de grond aan de achtergrondwaarde.

Afbeelding 3. Ontgravingskaart bovengrond

De volledige bodemkwaliteitskaart en de ontgravingskaarten zijn toegevoegd als bijlage 5.

2.4 Locatie-inspectie

Op 31 maart 2021 heeft er een locatie-inspectie plaatsgevonden om enerzijds de verzamelde informatie te verifiëren en anderzijds eventuele problemen of onduidelijkheden in de uitvoering van de oriënterende onderzoeksfase tot een minimum te beperken. De locatie-inspectie heeft zich gericht op de volgende zaken:

- het controleren van de tijdens het archiefonderzoek verzamelde gegevens;
- vaststellen of er aanwijzingen aanwezig zijn die de potentieel bodembedreigende (bedrijfs)activiteit bevestigen;
- verifiëren van potentieel aanwezige dempingen of ophogingen;
- vaststellen/verifiëren van eventueel aanwezige bebouwing en verhardingen;
- vaststellen/verifiëren van de onbebouwde terreindelen en nagaan of en wat voor soort verhardingen aanwezig zijn;
- digitaal op foto vastleggen van de onderzoekslocatie en de eventueel verdachte deellocaties.

Uit de locatie-inspectie blijkt dat de onderzoekslocatie onverhard is met gras. Er zijn geen asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld. Verder zijn er geen bijzonderheden waargenomen die kunnen duiden op een bodemverontreiniging.

De foto’s die genomen zijn tijdens het locatiebezoek zijn toegevoegd als bijlage 4.

3 Samenvatting, conclusie en aanbevelingen

In opdracht van de heer Boersma heeft MUG Ingenieursbureau een historisch vooronderzoek uitgevoerd ter plaatse van Wielsterdyk 2 te Weidum in gemeente Leeuwarden.

Aanleiding en doelstelling
Het historisch vooronderzoek wordt uitgevoerd in het kader van het realiseren van een tweede bedrijfswoning. Op basis van het historisch onderzoek moet blijken of het uitvoeren van een milieuhygienisch veldonderzoek noodzakelijk is in het kader van de af te geven omgevingsvergunning.

Resultaten
Op basis van de historische kaarten zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van dempingen en/of andere activiteiten. Uit het bodeminformatiesysteem van gemeente Leeuwarden blijkt dat er op de onderzoekslocatie, voor zover het bekend is, geen bodemonderzoeken zijn uitgevoerd. Uit het verkennend bodemonderzoek ten behoeve van een gebouwde loods blijkt dat er hoogstens lichte verhogingen ten opzichte van de achtergrondwaarde en/of streefwaarde zijn aangetoond (*Milfac*, *3 april 1997, kenmerk B4045VO)*.

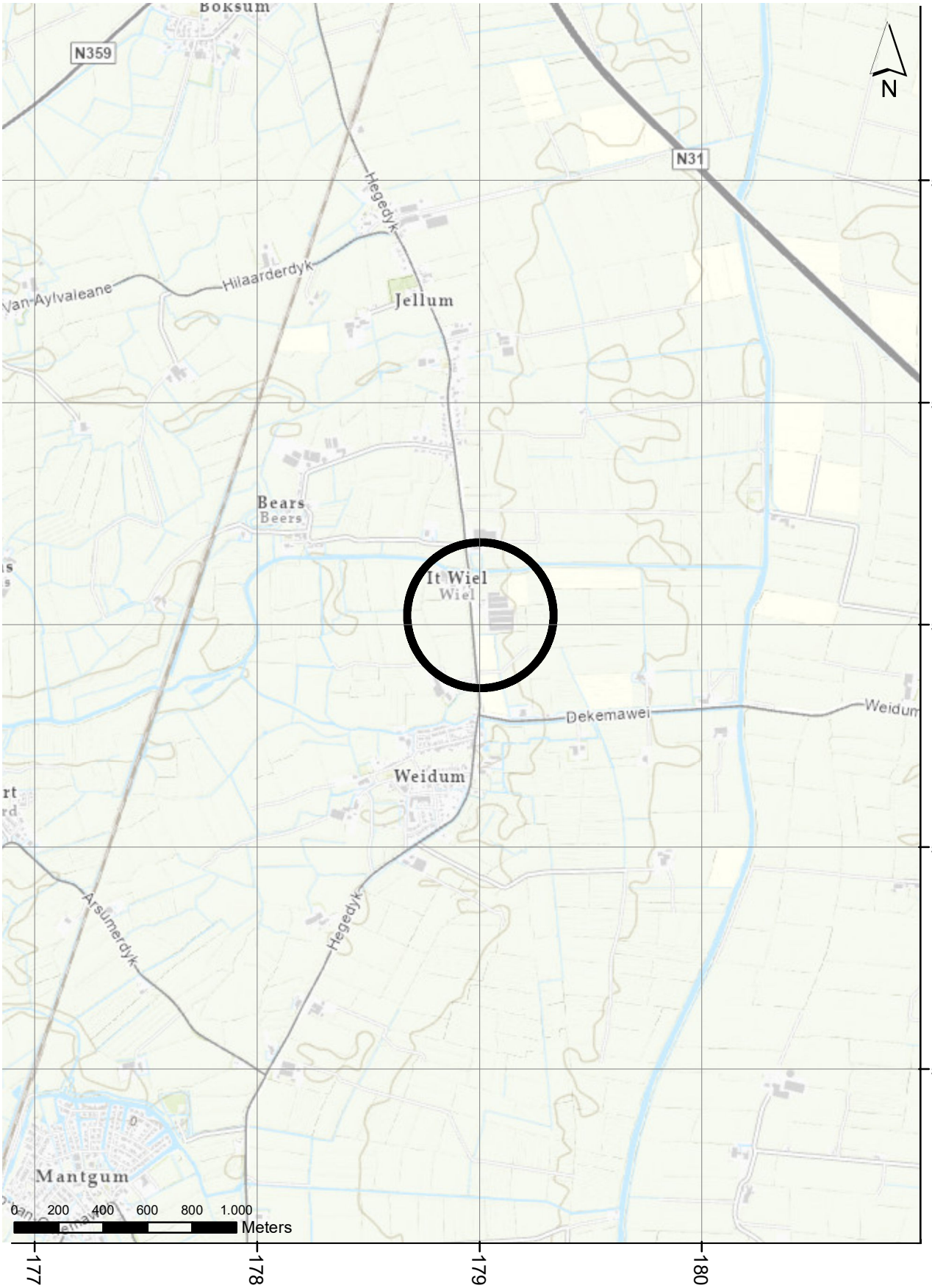
Tijdens het locatiebezoek zijn er geen bijzonderheden waargenomen.

Uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat de onderzoekslocatie is aangemerkt als klasse landbouw/natuur. Op basis van de ontgravingskaart van de bovengrond van de onderzoekslocatie voldoet de grond aan de achtergrondwaarde.

Conclusie en aanbeveling
De onderzoekslocatie is onverdacht op het voorkomen van noemenswaardige vormen van bodemverontreiniging. Er is geen noodzaak tot het uitvoeren van een milieuhygienisch veldonderzoek in het kader van de af te geven omgevingsvergunning.

Indien grond vanaf de locatie wordt afgevoerd, is bij hergebruik elders het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. Indien de grond elders wordt toegepast, dient toestemming te worden verkregen van het bevoegd gezag en kan onderzoek conform het Besluit bodemkwaliteit gevraagd worden. Daarnaast kan een analyse of PFAS worden gevraagd.

Bijlage 1 Overzichtstekening onderzoekslocatie

MUG INGENIEURSBUREAU

Projectnaam:	Historisch onderzoek Wielsterdyk 2 te Weidum Globale situering onderzoekslocatie	
Projectnummer: 21300472	Bijlage:1	Schaal:1:25000

Esri Nederland, Community Map Contributors

Bijlage 2 Kadastrale gegevens

kadaster

BETREFT
Jorwerd G 400

UW REFERENTIE
21300472

GELEVERD OP
07-04-2021 - 13:32

PRODUCTIEORDERNUMMER
S11095347855

VOLLEDIG GESIGNALEERD T/M
06-04-2021 - 14:59

VOLLEDIG BIJGEWERKT T/M
06-04-2021 - 14:59

Eigendomsinformatie

ALGEMEEN

Kadastrale aanduiding	Jorwerd G 400 Kadastrale objectidentificatie : 090480040070000
Kadastrale grootte	26.370 m²
Grens en grootte	Vastgesteld
Coördinaten	179063 - 574020
Omschrijving	Terrein (grasland)

AANTEKENINGEN

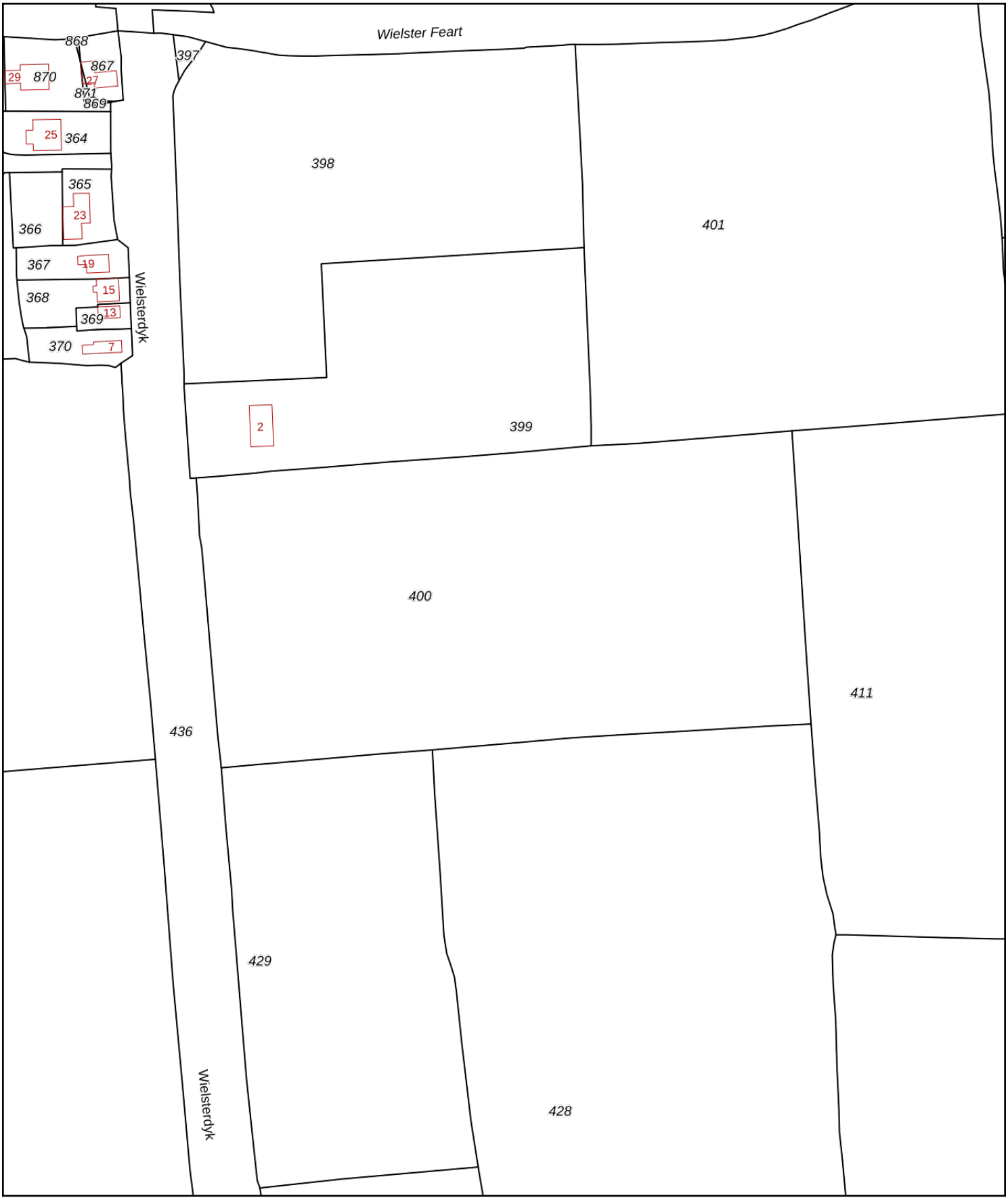
Publiekrechtelijke beperking Basisregistratie Kadaster	Er zijn geen beperkingen bekend in de Basisregistratie Kadaster.

RECHTEN

1 Eigendom (recht van)

Afkomstig uit stuk	Hyp4 62146/87	**Ingeschreven op**	08-11-2012 om 14:51
Naam gerechtigde	De heer Jarig Boersma		
Adres	Wielsterdyk 2 9024 BD WEIDUM		
Geboren	29-01-1962	**te**	BAARDERADEEL
Geboorteland	Nederland Persoonsgegevens zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen		
Burgerlijke staat	Onbekend		

Voor een eensluidend uittreksel, de bewaarder van het kadaster en de openbare registers.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt ten aanzien van de kadastrale gegevens zich het recht voor als bedoeld in artikel 2 lid 1 juncto artikel 6 lid 3 van de Databankenwet.
Heeft u nog vragen? Neem contact op met de klantenservice.

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Schaal 1: 2000

Kadastrale gemeente	Jorwerd
Sectie	G
Perceel	400

kadaster

Voor een eensluidend uittreksel, geleverd op 7 april 2021
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

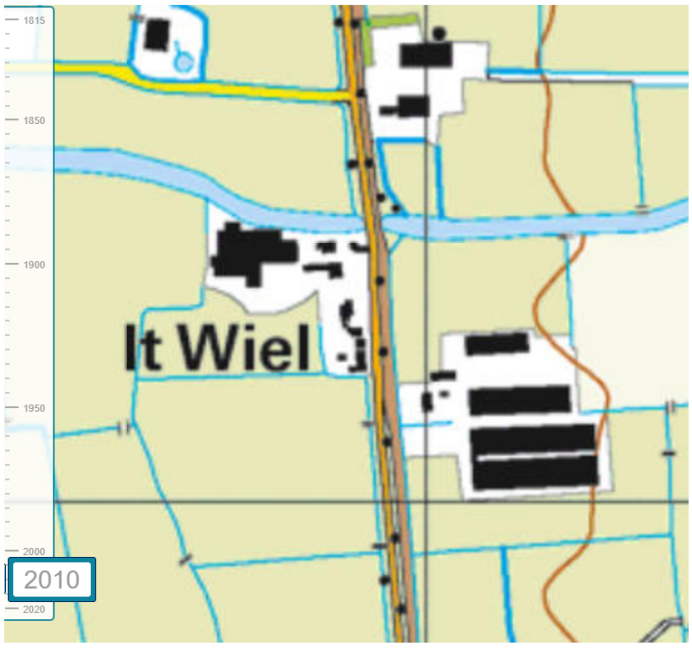
Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

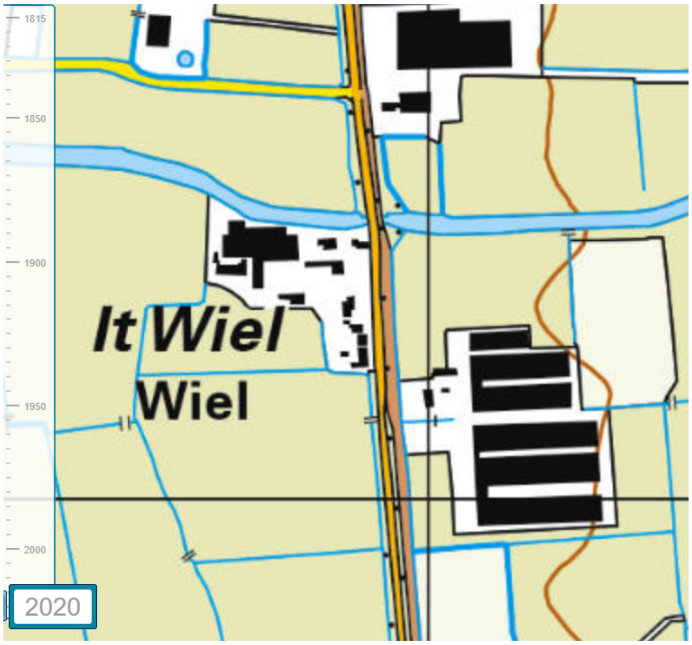
Bijlage 3 Historische kaarten

Fabr
Wielsterzijl
SI
1970

Wielsterzijl
1973

Wielstersyl
2000

It Wiel
2010

It Wiel
Wiel
2020

Bijlage 4 Foto’s locatiebezoek

Historisch onderzoek Wielsterdyk 2 te Weidum (locatiebezoek)
Datum: 31 maart 2021
Projectnummer: 21300472

Foto 01

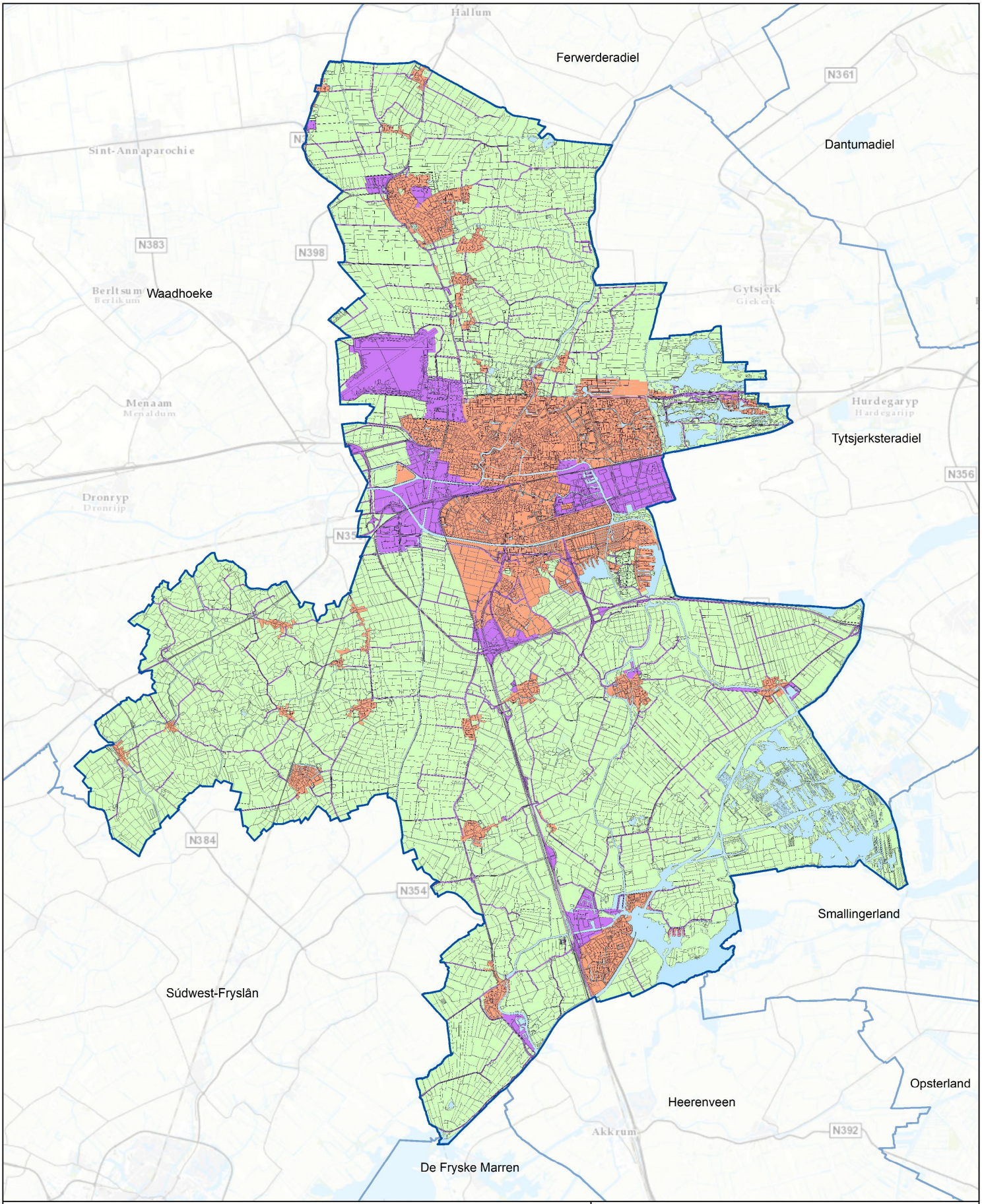

Foto 02 (oprit, links onderzoekslocatie)

Foto 03

Bijlage 5 Bodemkwaliteitskaart gemeente Leeuwarden

LEGENDA

Functie

- Industrie
- Wonen

Overig

- Landbouw/natuur
- Water
- Gemeentegrens

TITEL
Bodemfunctieklassenkaart

PROJECT
Nota bodembeheer Leeuwarden

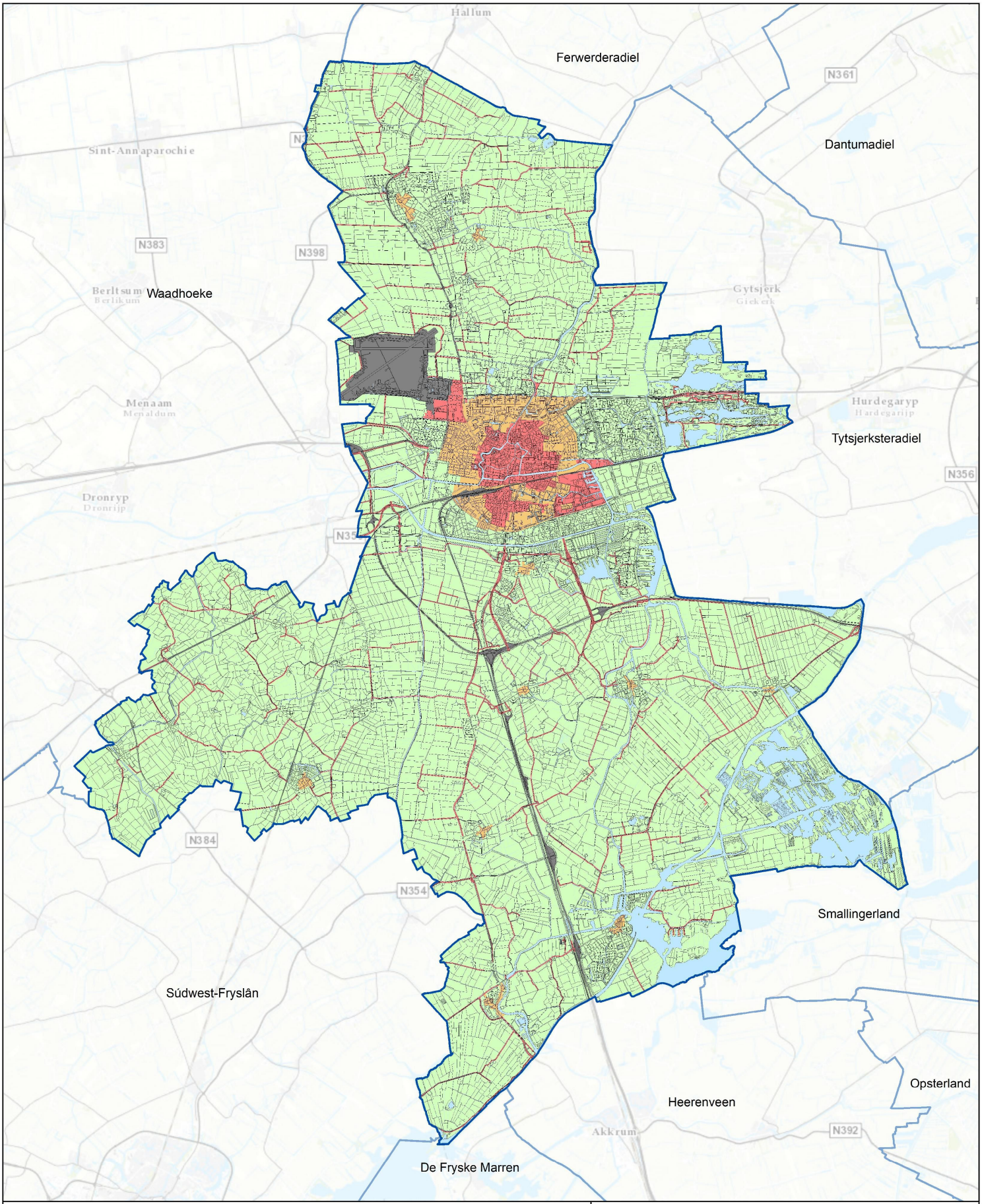
OPDRACHTGEVER
Gemeente Leeuwarden

Kaartnr: 2

LIEVENSE adviseurs ingenieurs
Ringwade 41, 3439 LM Nieuwegein
+3188 910 2000
www.Lievense.com

Versie:	definitief
Auteur:	K. Reezigt
Gecontroleerd:	J. Spronk
Schaal (A3):	1:90.000
Datum:	febr 2020

Documentnaam: Kaartbijlage_2_Bodemfunctieklassenkaart_def.mxd

LEGENDA

Ontgravingsklasse

- Industrie*
- Wonen*
- Landbouw/natuur*

Overig

- Water
- Uitgesloten gebied
- Gemeentegrens

* Vanwege PFAS-verbindingen zijn er beperkingen bij toepassing in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden en in oppervlaktewater.

TITEL
Ontgravingskaart bovengrond

PROJECT
Nota bodembeheer Leeuwarden

OPDRACHTGEVER
Gemeente Leeuwarden

Kaartnr:	3.3	Versie:	definitief
		Auteur:	K. Reezigt
		Gecontroleerd:	J. Spronk
		Schaal (A3):	1:90.000
		Datum:	febr 2020

LIEVENSE adviseurs ingenieurs
Ringwade 41, 3439 LM Nieuwegein
+3188 910 2000
www.Lievense.com

Documentnaam: Kaartbijlage_3.3_Ontgravingskaart_bg_incPFAS_def.mxd

MUG
INGENIEURSBUREAU

MUG Ingenieursbureau b.v.
Zernikelaan 8
9351 VA Leek
Postbus 136
9350 AC Leek

0594 55 24 20
info@mug.nl
www.mug.nl

PRAKTISCHE DENKERS

over infra, geo, archeo en milieu

Bijlage 5: Watertoets

datum 30-3-2021
dossiercode 20210330-2-25989

Wateradvies korte procedure

Project: Wielsterdyk 2 Weidum
Gemeente: Leeuwarden
Aanvrager: [redacted]
Organisatie: gemeente Leeuwarden

Geachte heer/mevrouw [redacted]

Voor het plan Wielsterdyk 2 Weidum heeft u een watertoets aangevraagd op www.dewatertoets.nl. De uitkomst is dat de korte procedure moet worden gevolgd. Het plan Wielsterdyk 2 Weidum heeft een beperkte invloed op de wateraspecten die van belang kunnen zijn bij ruimtelijke plannen.

Werkwijze watertoetsprocedure
Vanaf 2018 worden alle aanvragen uit de digitale watertoets digitaal afgehandeld. Dit betekent dat Wetterskip Fryslân voor de korte procedure standaard een wateradvies verstrekt. Wanneer noodzakelijk geacht ontvangt u op dit standaard wateradvies nog een aanvulling per email.

Waterparagraaf
Dit wateradvies geeft u handvatten om de uitkomsten en aandachtspunten van de watertoetsaanvraag mee te nemen in het opstellen van het ruimtelijke plan of besluit. Het is de bedoeling dat u op basis van dit document het plan uitwerkt. Uit de waterparagraaf moet duidelijk blijken wat voor wateraspecten van toepassing zijn en hoe u hier in het plan rekening mee houdt. Indien nodig verzoeken wij u om de wateraspecten te borgen op de Verbeelding en in de Regels van het plan. Ruimtelijke plannen hebben soms een lange doorlooptijd. Tegelijkertijd ontstaan er soms veranderende inzichten in het beleid ten aanzien van de waterketen, waterkeringen en het watersysteem. Om te garanderen dat de juiste uitgangspunten worden toegepast in de planvorming hanteert het waterschap een uiterste houdbaarheidsdatum van maximaal 1 jaar. Wanneer deze termijn verstreken is kunt u contact opnemen met het waterschap voor een eventuele verlenging van nogmaals 1 jaar.

Leidraad Watertoets
De watertoets is een belangrijk instrument bij het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimte. De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit én kwantiteit van water. Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad Watertoets. Hierin staat voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waarmee u rekening moet houden en is informatie te vinden over de te nemen maatregelen. De leidraad is de te vinden via deze link: www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/online-watertoets-voor-nieuwe-plannen

Wateraspecten en aandachtspunten
Hieronder staan de eventuele wateraspecten die van invloed zijn op het plan en aandachtspunten om mee rekening te houden.

Toename verharding
Wij willen u verzoeken om in de waterparagraaf de volgende passage op te nemen over het onderdeel toename verharding. Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is verboden zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m^2onverharde grond in stedelijk gebied en 1500 m^2in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in dit wateradvies. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater is onderstaande tabel van toepassing. Uiteraard is het toepassen van alternatieve

maatregelen in het plan ook mogelijk. Afhankelijk van de maatregel kunnen andere normen gelden dan vermeld in het onderstaande tabel. Zie de Leidraad watertoets voor meer informatie over compenserende maatregelen of neem contact op met Wetterskip Fryslân. Indien er niet wordt gecompenseerd door extra oppervlaktewater te graven waarbij onderstaande percentages worden gehanteerd of indien er geen overeenstemming plaatsvindt in de watertoetsprocedure over alternatieve maatregelen dan dient een watervergunning bij het waterschap te worden gevraagd.

Gebied	**Stedelijk (>200 m²)**	**Landelijk (>1.500 m²)**
Boezem	5%	5%
Polder	10%	10%
Vrij afstromend	Maatwerk mogelijk	Maatwerk mogelijk

Toelichting tabel

- 5% heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
- de algemene regels keur zijn in de onderstaande tabel verwerkt;
- maatwerk kan bestaan uit bijvoorbeeld infiltratie of berging van het overtollig hemelwater.

Ruimtelijke adaptatie
Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Het is belangrijk kansen te benutten om het gebied klimaat robuust in te richten. Zo is het mogelijk om het bebouwd gebied beter bestand te maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming. Voor veel maatregelen geldt bovendien dat ze kosteneffectief zijn, als ze maar in een vroeg stadium in het planvormingsproces worden meegenomen. Meer informatie hierover is te vinden op De Friese klimaatatlas : www.frieseklimaatatlas.nl

Waterwet
Voor bepaalde werkzaamheden heeft u een watervergunning nodig. Bijvoorbeeld als u een sloot wilt dempen, afvalwater wilt lozen op oppervlaktewater of grondwater wilt onttrekken. Soms is het doen van een melding voldoende. Een watervergunning aanvragen is dan niet nodig. Op onze website www.wetterskipfryslan.nltreft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden. Via Omgevingsloket online (www.omgevingsloket.nl) kunt u vooraf nagaan of u een watervergunning nodig heeft of een melding moet doen (vergunningcheck). U kunt hier ook meteen de vergunning aanvragen of de melding doen.

Afronding watertoetsprocedure
In de besluitvormingsfase, ten tijde van het toesturen van het voorontwerp bestemmingsplan of ontwerp omgevingsvergunning, controleert Wetterskip Fryslân of de waterbelangen voldoende zijn meegenomen en geborgd in het ruimtelijke plan of besluit.

Privacyverklaring
Wetterskip Fryslân verwerkt uw naam, adres, telefoonnummer, e-mailadres en kadastrale gegevens om uw aanvraag te behandelen. De grondslag van de verwerking van deze gegevens zijn taken in het algemeen belang die in het Besluit Ruimtelijke Ordening aan het waterschap zijn opgedragen. Wij hebben gegevens van u ontvangen en verdere gegevens zullen wij opvragen uit het kadaster en ons geografische informatie systeem. Uw gegevens worden na afronding van uw aanvraag permanent bewaard. U heeft recht op inzage, een kopie, rectificatie, wissing, beperking, bezwaar en het indienen van een klacht bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Een verzoek daartoe kunt u doen via privacy@wetterskipfryslan.nl. Nadere informatie over de verwerking van uw gegevens en uw rechten vindt u op https://www.wetterskipfryslan.nl/over-de-site/privacyverklaring

Met vriendelijke groet,

Wetterskip Fryslân
Postbus 36 8900 AA Leeuwarden
T 058 292 2222
E Info@wetterskipfryslan.nl

datum 30-3-2021
dossiercode 20210330-2-25989

Samenvatting van de gegevens voor de watertoets

project: Wielsterdyk 2 Weidum
gemeente: Leeuwarden

Gegevens plan

Nieuwbouw van een tweede bedrijfswoning en de vervangende nieuwbouw van een schuur/technische ruimte bij het agrarisch bedrijf aan de Wielsterdyk 2 in Weidum

oppervlak: 23950 m2
adres: Wielsterdyk 2, 9024 BD Weidium
kadastraal adres: JWD00G00399 en JWD00G00400
tekening meegestuurd: {upload_plan_tekening}

opmerkingen:

Gegevens aanvrager

[redacted]
gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
T:
E: [redacted]

Gegevens gemeente

[redacted]

Resultaat kaartenanalyse voor het plangebied

Heeft u een beperkingsgebied geraakt?
nee

Welke gemeente omvat het grootste deel van het door u getekende plangebied?
Leeuwarden

Uw antwoorden op onderstaande vragen

Gaat het plan uitsluitend over de functiewijziging van bestaande bebouwing zonder fysieke aanpassing van bebouwing en ruimte?
Antwoord: nee

Is sprake van een toename van lozing van verontreinigd water op het oppervlakte water?
Antwoord: nee

Verwacht u een toename van verharding in het plan groter dan 200 m2 in stedelijk gebied of meer dan 1500 m2 in landelijk gebied?
Antwoord: nee

Als de verharding in het plan toeneemt: met hoeveel m2 wordt dit vergroot?
Antwoord: 350

Waar vindt de toename verharding in het plan plaats, aangevinkt wat van toepassing is.

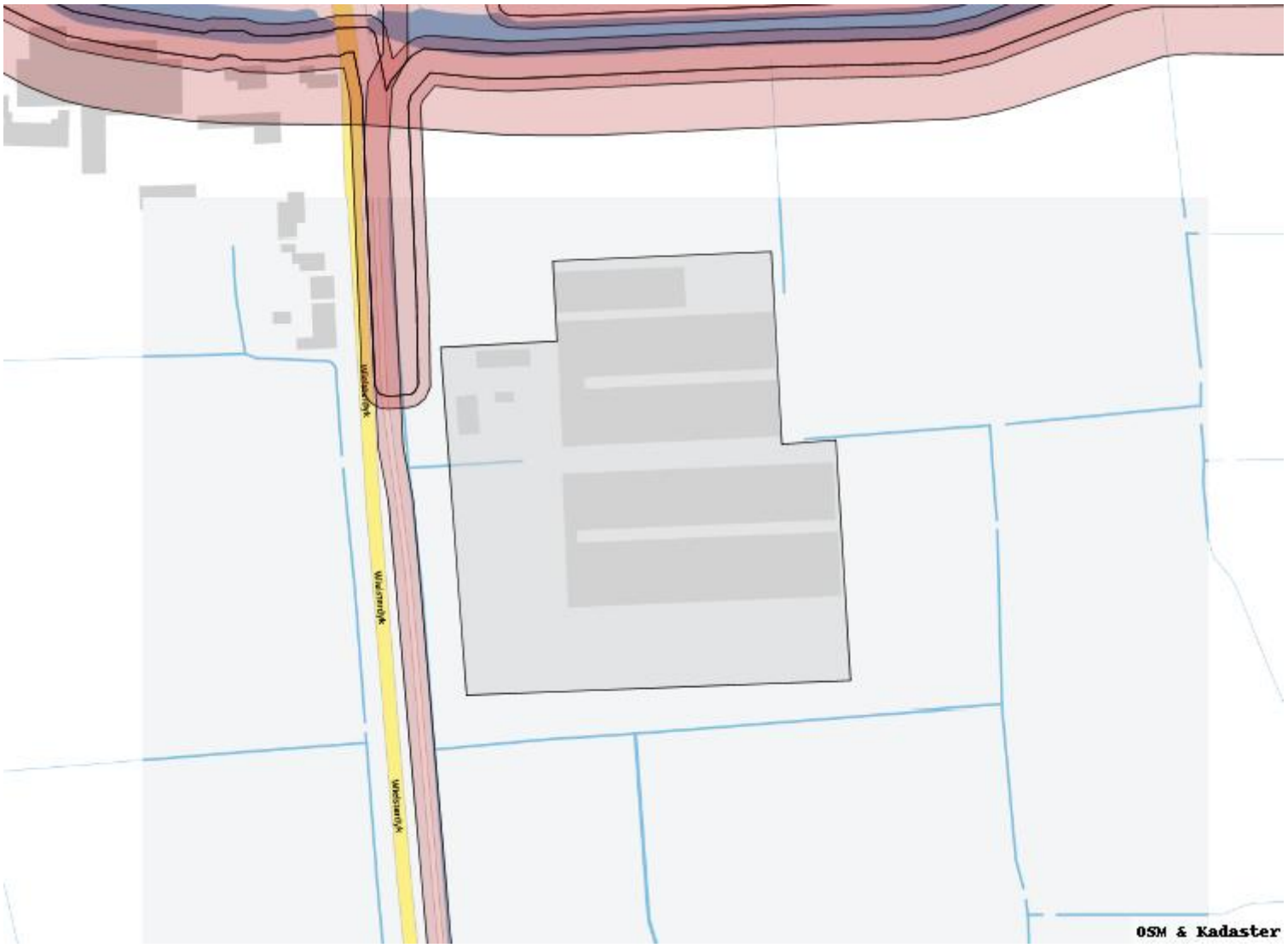
In stedelijk gebied:

In landelijk gebied: x

Wordt het waterpeil in het plan gewijzigd?
Antwoord: nee

Wordt er oppervlaktewater gegraven en/of gedempt?
Antwoord: nee

Wordt er een kelder of souterrain gerealiseerd?
Antwoord: nee

Te volgen watertoetsprocedure

Korte procedure

Bijlage 6: Reactie- en antwoordnota zienswijzen

Reactie- en antwoordnota zienswijzen omgevingsvergunning 'Leeuwarden Buitengebied – Bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur Wielsterdyk 2 Weidum'

De aanvraag omgevingsvergunning 'Leeuwarden Buitengebied - Bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur Wielsterdyk 2 Weidum' heeft in de periode vanaf 29 juli 2021 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is één zienswijze ontvangen. Daarnaast is één (positieve) reactie ontvangen.

Hieronder wordt de inhoud van de zienswijze en reactie samengevat en volgt de reactie hierop van het college. Voor de volledige zienswijze en reactie, zie bijlage.

Zienswijze 1 - Provincie Fryslân

A. Op basis van artikel 6.1.3 van de Verordening Romte 2014 kan een intensief bedrijf het bouwperceel uitbreiden als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Met de beoogde uitbreiding kan worden voldaan aan voorwaarden genoemd onder lid 2a (".. uitbreiding kan redelijkerwijs niet binnen het bouwperceel ..") en lid 2b (".. uitbreiding blijft beperkt .."). Ik ben van mening dat niet aan voorwaarde genoemd onder lid 2c (".. uitbreiding levert een maatschappelijk voordeel op ..") kan worden voldaan. Echter, nu de overschrijding slechts 65 m^2 bedraagt en nodig is voor de (bestaande) technische installatie zal ik op dit punt niet interveniëren.

Reactie:
De provincie neemt met deze zienswijze een iets ander standpunt in dan tijdens het vooroverleg. In het kader van het vooroverleg werd ambtelijk nog gesteld, dat de uitbreiding weliswaar plaatsvindt buiten de aanduiding 'bouwvlak', maar wel binnen de aanduiding 'bedrijfskavel' in het bestemmingsplan. Daarmee zou er geen sprake zijn van een uitbreiding van het bouwperceel zoals gedefinieerd in de Verordening Romte 2014 en hoefde dus niet aan de in artikel 6.1.3, lid 2 opgenomen voorwaarden voldaan te worden.
De reactie wordt verder voor kennisgeving aangenomen.

B. De landschappelijke inpassing, alleen ter hoogte van de nieuwe schuur, gesitueerd buiten het bestemmingsvlak kan niet worden aangeduid als een aanmerkelijke landschappelijke verbetering. Ik kan instemmen met het plan wanneer u komt met een aanmerkelijke landschappelijke inpassing voor het gehele erf. Het werken met alleen bosplantsoen is bij deze maat en schaal van het erf niet toereikend.

Reactie:
In overleg met de aanvrager is een voorstel voor een aangepast landschappelijk inrichtingsplan gedaan. Op 25 oktober 2021 heeft de provincie aangegeven dat met dat voorstel voldoende tegemoetgekomen wordt aan haar zienswijze. De aanvrager heeft naar aanleiding daarvan het voorstel laten uitwerken in een concreet landschappelijk inrichtingsplan. De beschrijving in de ruimtelijke onderbouw zal hieraan worden aangepast, het landschappelijk inrichtingsplan zal worden toegevoegd als bijlage aan de ruimtelijke onderbouwing en de aanleg en instandhouding van het landschappelijk inrichtingsplan zal als voorwaarde opgenomen worden in de omgevingsvergunning.

C. De landschappelijke inpassing is gesitueerd buiten het bestemmingsvlak.

Reactie:
De landschappelijke inpassing is niet, zoals de provincie aangeeft, gesitueerd buiten het bestemmingsvlak. Wel is de landschappelijke inpassing gesitueerd buiten de plancontour van de ontwerp omgevingsvergunning. De plancontour zal aangepast worden zodat ook de landschappelijke inpassing binnen de plancontour van de omgevingsvergunning valt.

D. Het is aan te bevelen om bij een herziening van het buitengebied de bestemmingsaanduiding te beperken tot de bestaande bebouwing.

Reactie:
Deze aanbeveling zal te zijner tijd betrokken worden bij de actualisering van het bestemmingsplan Bûtengebiet.

Reactie 1 - Brandweer Fryslân

A. Bij deze zien wij af van het indienen van een zienswijze aangaande het ontwerp-omgevingsvergunning Leeuwarden Buitengebied - Bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur Wielsterdyk 2 Weidum.

Reactie:
De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Conclusie
De zienswijze en reactie vormen geen aanleiding om goedkeuring aan het plan te onthouden.

Bijlage: **Zienswijzen en reacties**

- 8 SEP. 2021

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Leeuwarden, 7 september 2021
Verzonden, - 7 SEP. 2021

Ons kenmerk : 01913211
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : Omgevingszaken / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : zienswijze ontwerp omgevingsvergunning Wielsterdyk 2 Weidum

Geacht college,

Op 15 juli 2021 heb ik het ontwerp omgevingsvergunning voor de uitbreiding van het intensief pluimveebedrijf aan de Wielsterdyk 2 te Weidum ontvangen. Ik maak bij deze onze zienswijze kenbaar over de ontwerp omgevingsvergunning.

Provinciaal belang
Het provinciaal belang bij deze omgevingsvergunning is gelegen in het feit, dat het niet-grondgebonden bedrijf aan de Wielsterdyk 2 te Weidum het bouwvlak van 2 hectare overschrijdt. Op basis van de Verordening Romte Fryslân kan middels artikel 6.1.3 lid 2 een intensief bedrijf uitbreiden indien wordt voldaan aan een aantal voorwaarden. Hier wordt niet geheel aan voldaan.

Planinhoud
Het plan behelst het realiseren van een tweede bedrijfswoning en het bouwen van een nieuwe schuur voor de technische installaties.

Vooroverleg
In het spreekuur is het plan besproken en de conclusie was dat het bedrijfsperceel inclusief de beoogde uitbreiding onder de 1,5 hectare bleef. Voorwaarde die wel is meegegeven, is te komen tot een landschappelijk inpassing van het erf.

Zienswijze
Onze zienswijze heeft betrekking op de overschrijding van het bouwvlak en de beperkte landschappelijke inpassing.

Ons kenmerk: 01913211

Op basis de VRF artikel 6.1.3. kan een intensief bedrijf uitbreiden indien wordt voldaan aan:
Lid 2.
In afwijking van het eerste lid kan een groter bouwperceel worden toegestaan indien:

a) het bedrijf al een bouwperceel van bijna 1,5 ha of meer dan 1,5 ha heeft en de bedrijfsuitbreiding redelijkerwijs niet binnen dat bouwperceel is te realiseren;
b) de uitbreiding van het bouwperceel beperkt blijft, en
c) de nieuwe situatie een maatschappelijk voordeel oplevert voor een of meer van de volgende aspecten:
    1. verbetering van dierenwelzijn,
    2. vermindering van milieubelasting en van uitstoot van milieubelastende stoffen;
    3. een innovatieve bedrijfsvoering die bijdraagt aan duurzaamheid en daardoor een voorbeeldfunctie heeft,
    4. aanmerkelijke landschappelijke verbetering, waaronder begrepen het elders slopen van minimaal een gelijke oppervlakte aan bebouwing.

Op basis de ontwerpvergunning moet worden geconcludeerd dat het huidige bouwvlak reeds 2 hectare bedraagt. Met de beoogde uitbreiding kan worden voldaan aan de voorwaarden genoemd onder a en b. Ik ben van mening dat niet aan voorwaarde c kan worden voldaan. Echter, nu de overschrijding slechts 65m2 bedraagt en nodig is voor de (bestaande) technische installatie zal ik op dit punt niet interveniëren. Wel zien ik graag dat het gehele perceel wordt betrokken bij de landschappelijke inpassing. De landschappelijke inpassing, alleen ter hoogte van de nieuwe schuur, gesitueerd buiten het bestemmingsvlak kan niet worden aangeduid als een aanmerkelijke landschappelijke verbetering.

Tevens is het aan te bevelen om bij een herziening van het buitengebied de bestemmingsaanduiding te beperken tot de bestaande bebouwing die reeds de 2 hectare heeft bereikt.

Oplossing
Ik kan instemmen met het plan wanneer u komt met een aanmerkelijke landschappelijke inpassing voor het gehele erf. Het werken met alleen bosplantsoen is bij deze maat en schaal van het erf niet toereikend. Ik adviseer u om de samenhang van de erven bestaand en nieuw landschappelijk gezamenlijk in te passen. Dit kan bijvoorbeeld door de voorzijde duidelijker de 'trots' van het erf te maken, zoals dat ook terug is te lezen in het Werkboek Nije Pleats.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

[redacted]

afdelingshoofd Omgevingszaken

provinsje fryslân

Van:
Verzonden: dinsdag 27 juli 2021 13:51
Aan:
Onderwerp: Wielsterdyk 2 Weidum

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Geachte ,

Bij deze zien wij af van het indienen van een zienswijze aangaande het ontwerp-omgevingsvergunning Leeuwarden Buitengebied - Bouw 2e bedrijfswoning en vervanging schuur Wielsterdyk 2 Weidum.

Met vriendelijke groet,

Medewerker Risicobeheersing

Brandweer Fryslân
Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN

DISCLAIMER Veiligheidsregio Fryslân:
Een per e-mail verzonden mededeling is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Indien u niet de geadresseerde bent, wordt u verzocht de afzender te informeren. Aan de inhoud van deze e-mail en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend, tenzij schriftelijk uitdrukkelijk anders is overeengekomen. Binnen Veiligheidsregio Fryslân werken Brandweer Fryslân en GGD Fryslân aan de brandweerzorg, publieke gezondheidszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Meer informatie over onze organisatie vindt u op www.veiligheidsregiofryslan.nl, www.ggdfryslan.nl en op www.brandweerfryslan.nl.

RECHTER ZIJGEVEL zuid

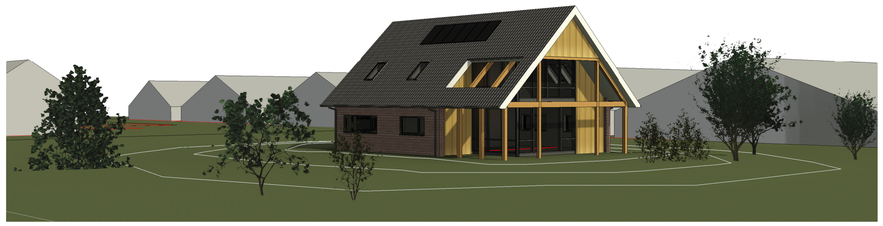
schaal 1 : 100

ACHTERGEVEL oost

schaal 1 : 100

LINKER ZIJGEVEL noord

schaal 1 : 100

3D Zuid-west gevel

schaal

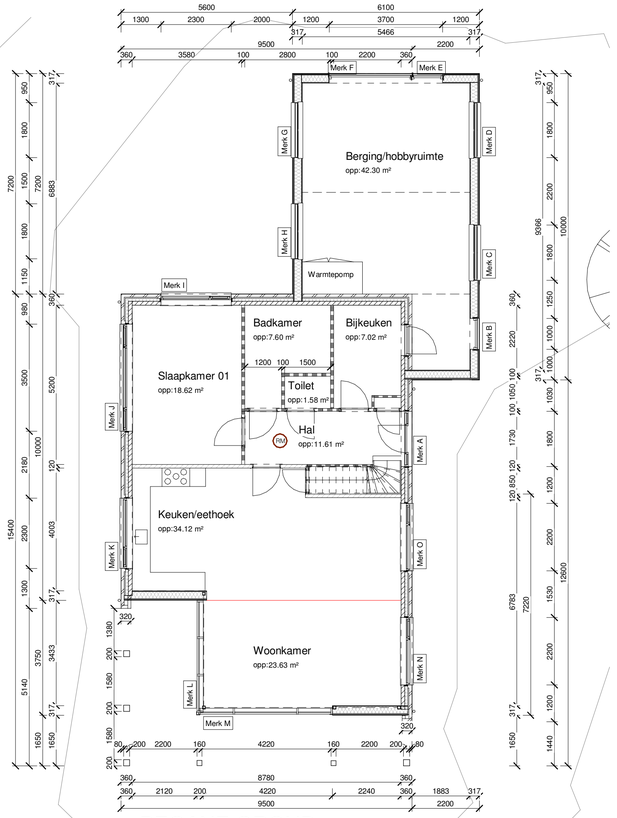

VOORGEVEL west

schaal 1 : 100

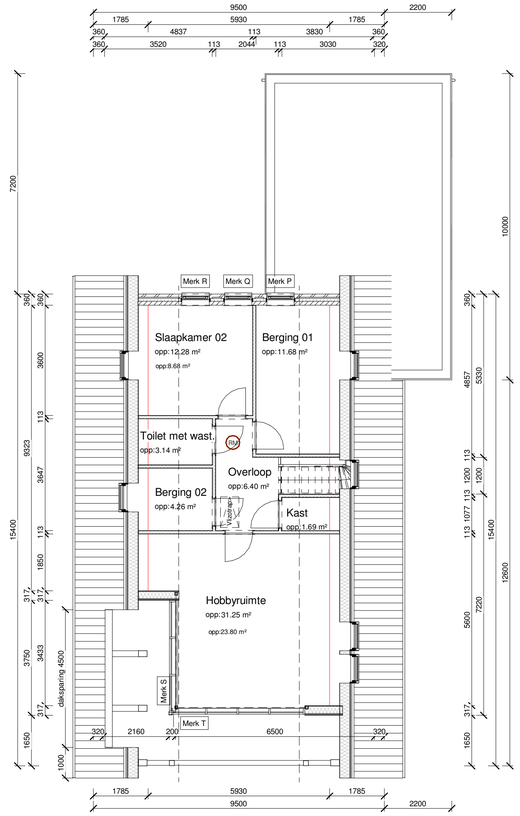
MATERIAAL EN KLEUR

Gevels	Baksteen	Rood/bruin genuanceerd
	Houten gevelbekleding	Onbehandeld vergrijzend
Boeiplank/plafond	Hout	Wit
Goot	Zinken goot	Onbehandeld
Dakbedekking	Gebakken pan	Mat zwart verglaasd
Kozijnen	Kunststof	Donkergrijs/Antraciet
Ramen/deuren	Kunststof	Donkergrijs/antraciet
Deuren berging	Hout	Idem gevelbekleding
Houtconstructie	Hout	Vergrijzend

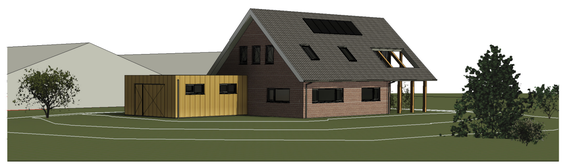
BEGANE GROND

schaal 1 : 100

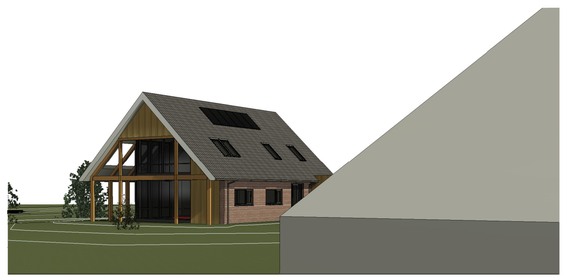
VERDIEPING

schaal 1 : 100

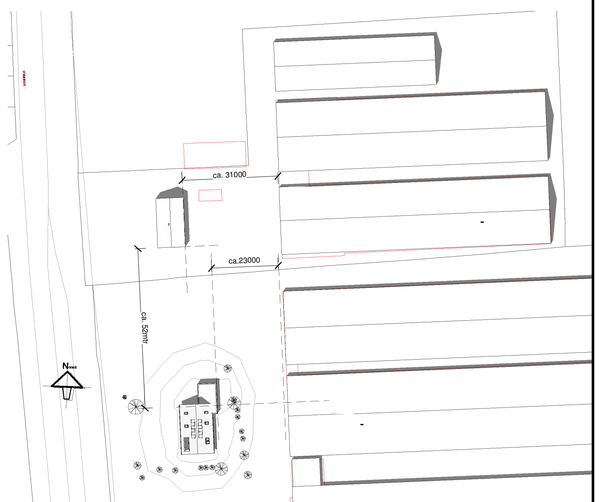
3D Noord-west gevel

schaal

3D Zuid-oost gevel

schaal

SITUATIE

schaal 1 : 1000

A3 BOUWADVIES
De Mounder 8
9005 RL WERGEA
Tel/Fax 058-2553132
Mob. 06-53362587
a3bouwadvies@kpnplanet.nl

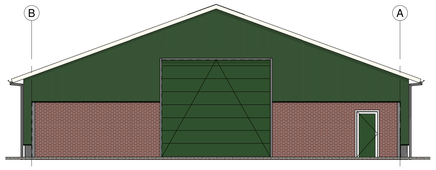
Get:	A3	Opdr.g.:	fam. Boersma
Schaal:	1:100 1:1000	Adres:	Wielsterdyk 2
Formaat:	A1		9024 BD WEIDUM
Datum:	29-12-2020		
Rev. A	16-02-2021	Rev. C	
Rev. B		Rev. D	

Werk: **NIEUWBOUW 2e BEDRIJFSWONING AAN DE WIELSTERDYK 2, 9024 BD WEIDUM**

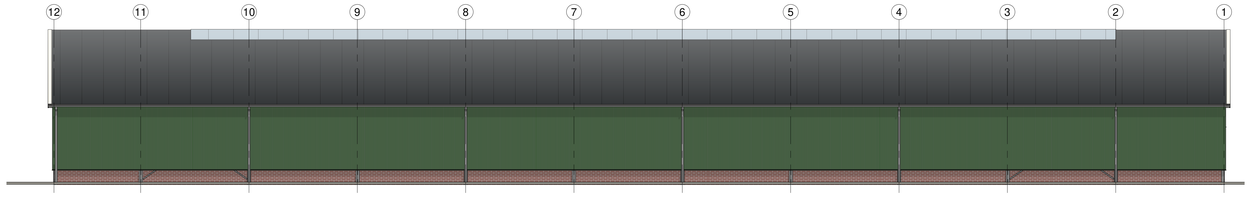
Onderdeel: **BOUWAANVRAAG TEKENING**

Tek.nr.: **2e 19-044 BO-01a**

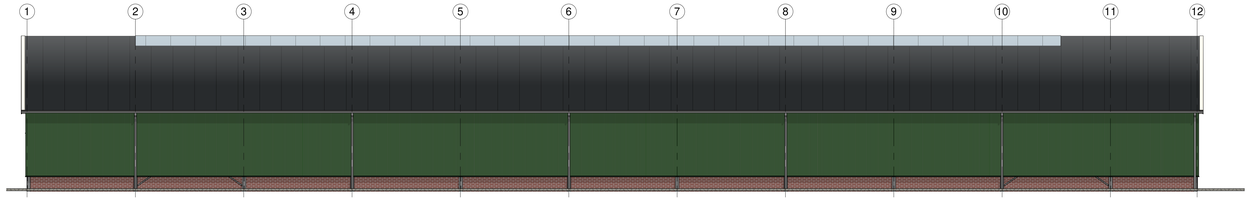
16-2-2021 11:46:56 F:\A3-Bouwadvies\02-REVIT\ARCHIEF\2019\044\BO-01-210216.rvt

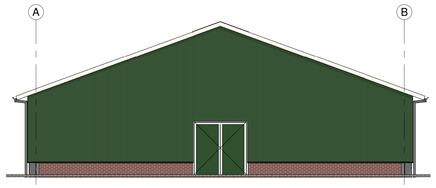
Voorgevel (westgevel)

Linker gevel (noordgevel)

Rechter gevel (zuidgevel)

Achtergevel (oostgevel)

Materialen- en kleurenstaat

Onderdeel:	Materiaal:	Kleur:
Buitengevels	prefab betonelementen	baksteen rood
Gevelbekleding	sandwichpaneel M16L	donkergroen
Dak	sandwichpaneel golf	antraciet
Kozijnen	verzinkt staal	grijs
Deuren	sandwichpaneel	donkergroen
Windvoer	plaatstaal	wit
Staalconstructie	staal, therm. verzinkt	grijs
Goten	aluminium	grijs
Hemelwaterafvoeren	pvc	grijs

Bouwbesluit

- Het gebouw dient gebouwd te worden volgens het Bouwbesluit

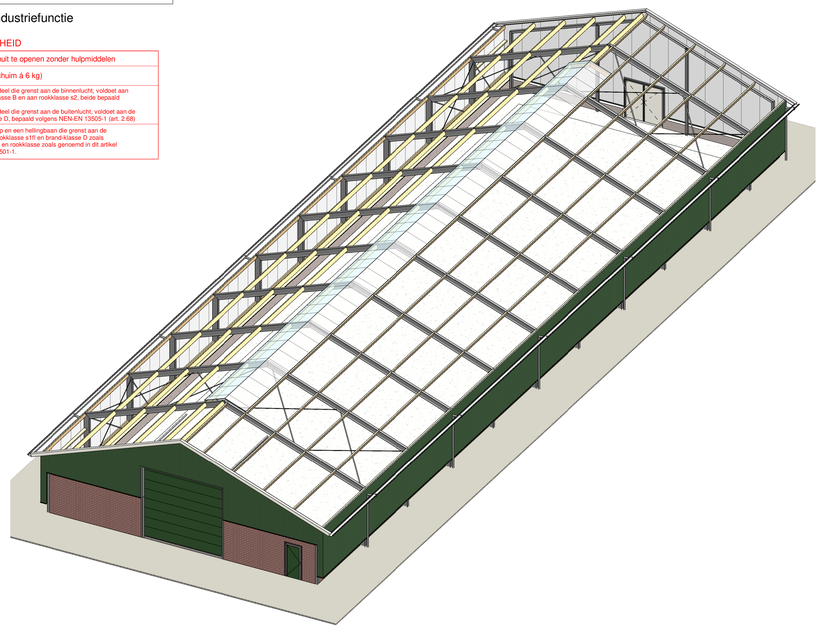
Functie: Lichte industriefunctie

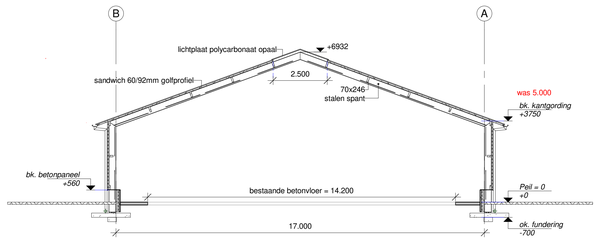
RENVOOI BRANDVEILIGHEID

S	deur van binnenuit te openen zonder hulpmiddelen
P6	handblusser (schuim â 6 kg)

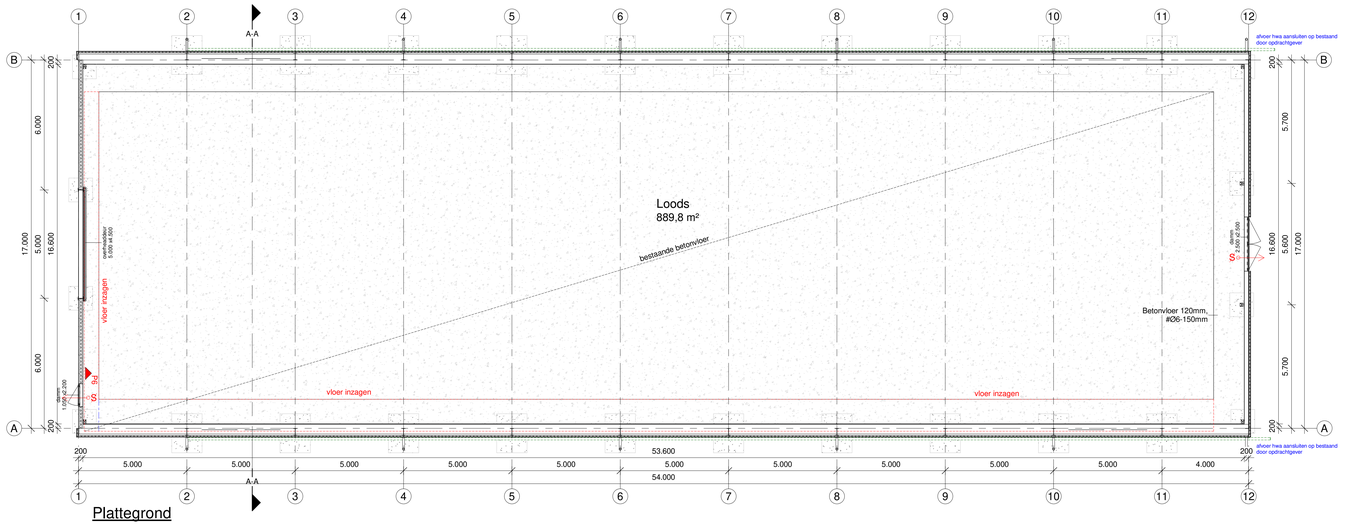
- Een zijde van een constructieonderdeel die grenst aan de binnenlucht, voldoet aan de in tabel 2.66 aangegeven brandklasse B en aan rookklasse s2, beide bepaald volgens NEN-EN 13501-1 (art. 2.67)
- Een zijde van een constructieonderdeel die grenst aan de buitenlucht, voldoet aan de in tabel 2.66 aangegeven brandklasse D, bepaald volgens NEN-EN 13501-1 (art. 2.68)

De bovenzijde van een vloer, een trap en een hellingbaan die grenst aan de binnenlucht voldoen minimaal aan rookklasse s1fl en brand-klasse D zoals beschreven in artikel 2.69. De brand- en rookklasse zoals genoemd in dit artikel worden bepaald volgens NEN-EN 13501-1.

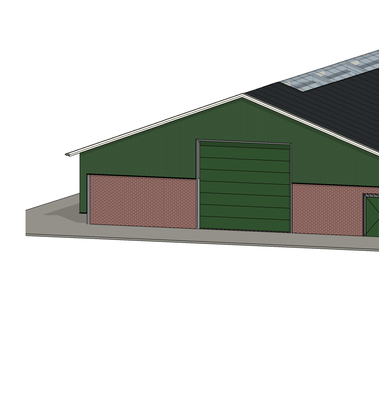

Doorsnede A

Plattegrond

Detail 2.2 overstek

1 : 10

Detail 2.1 kopgevel

1 : 10

Detail 1.1 zijgevel

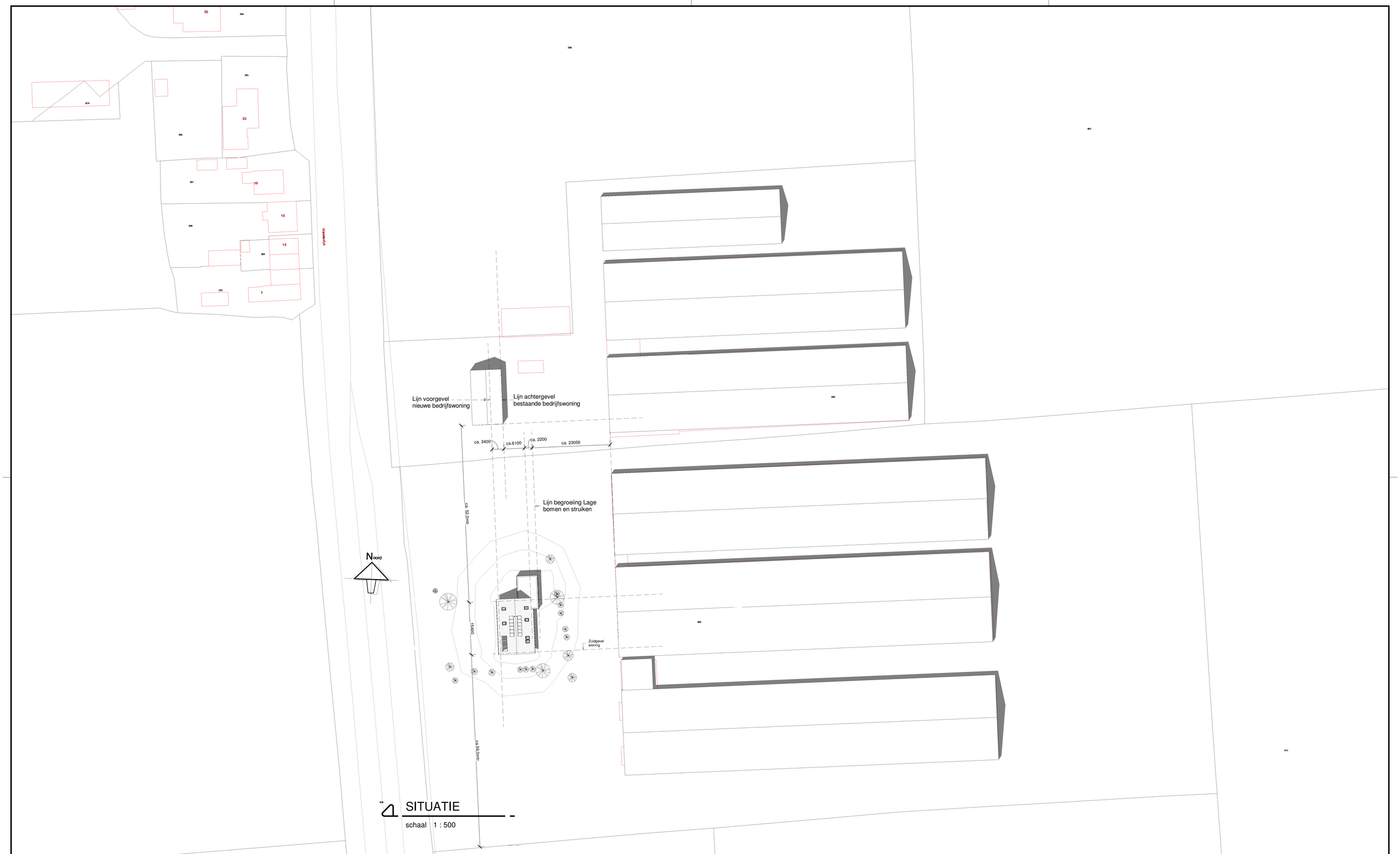
1 : 10

Omschrijving		Opdrachtgever	Datum
Plattegrond, doorsnedes		Familie Boersma Wielsterdyk 2, 9024 BD WEIDUM	21-07-2020
Projectnummer	**Tekeningnummer**	**Project**	**Wijzigingsdatum**
843 - IV0698	1.1	Herbouw loods, 17.00 x 55.00m	01-09-2020 07-09-2020 29-12-2020 13-01-2021

VAN PIJKEREN SYSTEEMBOUW
Hessenweg 10
7722 PD DALFSEN
Tel. 0529 - 43 22 33
Fax. 0529 - 43 42 69
info@bouwvanpijkeren.nl
www.bouwvanpijkeren.nl

Schaal	Formaat	Getekend
1:100	A0(1189x841)	J.v.d.K.

Het ontwerpwerk wordt, krachtenshalve overeenkomstig de wet CAD tekenrecht, geen handmatige wijzigingen toegestaan. Niets uit deze tekening mag vervielfältigd worden zonder toestemming van een der bevoegde partij en/of bureau.

SITUATIE

schaal 1 : 500

BOUWADVIES

De Mounder 8

9005 RL WERGEA

Tel/Fax 058-2553132

Mob. 06-53362587

a3bouwadvies@kpnplanet.nl

Get:	a3	Opdr.g.:	fam. Boersma
Schaal:	1:500	Adres:	Wielsterdyk 2
Formaat:	A1		9024 BD WEIDUM
Datum:	29-12-2020		
Rev. A	16-02-2021	Rev. C	
Rev. B		Rev. D	

Werk:

NIEUWBOUW 2e BEDRIJFSWONING AAN DE WIELSTERDYK 2, 9024 BD WEIDUM

Onderdeel:

BOUWAANVRAAG TEKENING

Tek.nr.: 2019-044 BO-04a

16-2-2021 11:53:50 F:\A3-Bouwadvies\02-REVITARCHIEF\2019044\BO-01-210216.rvt

Formulierversie
2020.01

Aanvraaggegevens

Algemeen

Aanvraagnummer	5676215
Aanvraagnaam	mts. Boersma
Uw referentiecode	Weidum
Ingediend op	30-12-2020
Soort procedure	Onbekend
Projectomschrijving	Nieuwbouw 2e bedrijfswoning
Opmerking	-
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Ja
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	Constructieve berekeningen
Bijlagen n.v.t. of al bekend	nvt

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Leeuwarden
Bezoekadres:	Oldehoofsterkerkhof 2 8911 DH Leeuwarden
Postadres:	Postbus 21000 8900 JA Leeuwarden
Telefoonnummer:	14 058
E-mailadres:	vergunningen@leeuwarden.nl
Website:	www.leeuwarden.nl
Bereikbaar op:	Maandag-vrijdag: 8.30 - 17.00 uur. Don.: tot 19.30

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Aanvragergegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

- Woning bouwen
  - Bouwen
- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening
  - Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening
- Overig bouwwerk bouwen
  - Bouwen
- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening 2
  - Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Bijlagen

Aanvrager bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer	72761555
Vestigingsnummer	000009272240
(Statutaire) naam	Familie Boersma
Handelsnaam	-

2 Contactpersoon

Geslacht	☑ Man ☐ Vrouw
Voorletters	J.
Voorvoegsels	-
Achternaam	Boersma
Functie	-

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode	9024BD
Huisnummer	2
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Wielsterdyk
Woonplaats	Weidum

4 Correspondentieadres

Adres	Wielsterdyk 2 9024BD Weidum

Gemachtigde bedrijf

1 Bedrijf

KvK-nummer	78046122
Vestigingsnummer	000045700397
(Statutaire) naam	mr. A.J. Spoelstra Omgevingsadviseur
Handelsnaam	-

2 Contactpersoon

Geslacht	☑ Man ☐ Vrouw
Voorletters	A.J.
Voorvoegsels	-
Achternaam	Spoelstra
Functie	-

3 Vestigingsadres bedrijf

Postcode	9289LB
Huisnummer	20
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Lytse Wei
Woonplaats	Drogeham

4 Correspondentieadres

Adres	Lytse Wei 20 9289LB Drogeham

6 Akkoordverklaring

Akkoordverklaring	☑ Hierbij verklaar ik dat ik de aanvraag/melding naar waarheid heb ingevuld, dat ik correspondentie over mijn aanvraag/melding wil ontvangen op het door mij opgegeven e-mailadres of op het door mij opgegeven adres van de berichtenbox en dat ik weet dat er kosten verbonden kunnen zijn aan het indienen van een aanvraag.

Locatie

1 Adres

Postcode	9024BD
Huisnummer	2
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Wielsterdyk
Plaatsnaam	Weidum
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☐ Ja ☑ Nee

Bouwen

Woning bouwen

1 Woonboten en drijvende objecten

Betreft de woning een woonboot of ander drijvend object met een woonfunctie?	☐ Ja ☑ Nee

2 Woning

Gaat het om de bouw van één of meer woningen?	☑ Ja ☐ Nee
Voor welke functie wordt de woning gebouwd?	☑ Eigen bewoning ☐ Zorgwoning ☐ Anders
Is er sprake van particulier opdrachtgeverschap?	☑ Ja ☐ Nee

3 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	-
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

4 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Terrein

5 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	340

6 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	850

7 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	174

8 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

9 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	Bedrijfsterrein, erf
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☑ Wonen ☐ Overige gebruiksfuncties
Wat wordt de gebruiksoppervlakte van de woning in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	225
Wat wordt de vloeroppervlakte van het verblijfsgebied van de woning in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	125

10 Huurwoningen

Wat is het aantal huurwoningen waarvoor een vergunning wordt aangevraagd?	0
Wat is het aantal huurwooneenheden waarvoor een vergunning wordt aangevraagd?	0

11 Koopwoningen

Wat is het aantal koopwoningen waarvoor een vergunning wordt aangevraagd?	1

Wat is het aantal koopwooneenheden waarvoor een vergunning wordt aangevraagd?	1

12 Algemeen

Bent u na voltooiing van de werkzaamheden bewoner van het bouwwerk?	☑ Ja ☐ Nee

13 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels		
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.	kleuren en materialen volgens tekening

14 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.	☑ Ja ☐ Nee

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?	☑ Bestemmingsplan ☐ Beheersverordening ☐ Exploitatieplan ☐ Regels op grond van de provinciale verordening ☐ Regels op grond van een AMvB ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit
Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.	De woning is reeds vergund maar verschuift 25 meter in zuidelijke richting, buiten de toegestane bestemming
Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.	Erf
Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.	Wonen
Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.	Zie bijgevoegde brief
Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?	☐ Ja ☑ Nee
Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?	☐ Ja ☑ Nee

Bouwen

Overig bouwwerk bouwen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☑ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☐ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	De bestaande technische ruimte in een voormalige pluimveestal vervangen voor een nieuwe technische ruimte
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Terrein

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	883

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	5784

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	883

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

7 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	Pluimveestal
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	Technische ruimte

8 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst			
Cel			
Gezondheidszorg			
Industrie		883	
Kantoor			
Logies			
Onderwijs			
Sport			
Winkel			
Overige gebruiksfuncties			

9 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels		
- Plint gebouw		
- Gevelbekleding		
- Borstweringen		
- Voegwerk		
Kozijnen		
- Ramen		
- Deuren		
- Luiken		
Dakgoten en boeidelen		
Dakbedekking		

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.

Materialen en kleuren volgens tekeningen

10 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- [x] Ja
- [ ] Nee

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening 2

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?	☑ Bestemmingsplan ☐ Beheersverordening ☐ Exploitatieplan ☐ Regels op grond van de provinciale verordening ☐ Regels op grond van een AMvB ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit
Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.	Een klein deel van de technische ruimte valt buiten het bouwvlak
Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.	Pluimveestal
Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.	Technische ruimte
Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.	Zie bijgevoegde brief
Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?	☐ Ja ☑ Nee
Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?	☐ Ja ☑ Nee

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
19-044-BO-01-201229--BAV_pdf	19-044-BO-01-2-01229--BAV.pdf	Kwaliteitsverklaringen Gezondheid Overige gegevens veiligheid Bruikbaarheid bouwwerk Welstand Gezondheid complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu Brandveiligheid Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	30-12-2020	In behandeling
19-044-BO-02-201229--BAV_pdf	19-044-BO-02-2-01229--BAV.pdf	Kwaliteitsverklaringen Gezondheid Overige gegevens veiligheid Bruikbaarheid bouwwerk Welstand Gezondheid complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu Brandveiligheid Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	30-12-2020	In behandeling
19-044-BO-03-201229--BAV_pdf	19-044-BO-03-2-01229--BAV.pdf	Kwaliteitsverklaringen Gezondheid Overige gegevens veiligheid Bruikbaarheid bouwwerk Welstand Gezondheid complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu Brandveiligheid Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	30-12-2020	In behandeling
19-044-BO-04-201229--BAV_pdf	19-044-BO-04-2-01229--BAV.pdf	Kwaliteitsverklaringen Gezondheid Overige gegevens veiligheid Bruikbaarheid bouwwerk Welstand Gezondheid complexere bouwwerken	30-12-2020	In behandeling

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
		Energiezuinigheid en milieu Brandveiligheid Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken		
19-044-Rapp-201229--BAV_pdf	19-044-Rapp-20-1229-BAV.pdf	Kwaliteitsverklaringen Gezondheid Overige gegevens veiligheid Bruikbaarheid bouwwerk Welstand Gezondheid complexere bouwwerken Energiezuinigheid en milieu Brandveiligheid Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	30-12-2020	In behandeling
bedrijfswoning__en_-technische_ruimte_pdf	201230 BGS omgevingsvergu-nningaanvraag tweede bedrijfswoning en technische ruimte.pdf	Gegevens Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening	30-12-2020	In behandeling
-__IV0698_1_2_Funde-rings--_en_Kapplan_pdf	201229 843 - IV0698_1.2_Fun-derings- en Kapplan.pdf	Installaties complexere bouwwerken Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening complexere bouwwerken Brandveiligheid Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	30-12-2020	In behandeling
-__IV0698_1_1_Platt-egrond_doorsnedes_pdf	201229 843 - IV0698_1.1_Pla-ttegrond doorsnedes.pdf	Bruikbaarheid bouwwerk Bestemmingsplan, beheersverordening en bouwverordening complexere bouwwerken Plattegronden, doorsneden en detailtekeningen bouwen complexere bouwwerken	30-12-2020	In behandeling

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1610
Extern Zaak ID	2021-066554
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.5
Titel	Vijfde verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021
Eigenaar	Koopmans, Robert
Portefeuillehouder	Hein Kuiken

Bijlagen
Raadsvoorstel Vijfde verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	23 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Het college heeft besloten om aan de gemeenteraad een vijfde verzamelvoorstel voor de wijziging van de begroting 2021 vast te stellen. Het verzamelvoorstel begrotingswijzigingen bestaat uit inhoudelijke begrotingswijzigingen en uit financieel technische begrotingswijzigingen, zijnde wijzigingen van zuiver financieel technische aard zonder beleidsmatige aspecten
Dit verzamelvoorstel heeft per saldo geen effect op het begrotingsresultaat; de wijzigingen in dit voorstel verlopen budgetneutraal.

Voorgesteld besluit

1. De gemeenteraad voor te stellen het vijfde verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021 vast te stellen.

Besluit

het vijfde verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021 vast te stellen.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel
5e verzamelvoorstel begrotingswijzigingen 2021
Zaaknummer: 2021-066554

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Hierbij doen wij u toekomen een voorstel tot wijziging van de begroting 2021 en 2022.

Dit verzamelvoorstel begrotingswijzigingen bestaat uit 3 onderdelen:
A. Inhoudelijke begrotingswijzigingen
B. Financieel technische begrotingswijzigingen, zijnde wijzigingen van zuiver financieel technische aard zonder beleidsmatige aspecten
C. Aanpassing bijlage C subsidies

Financiën
Dit verzamelvoorstel leidt tot een verlaging van de totalen van baten en lasten van de begroting van € 2,2 mln.

Per saldo is er geen effect op het begrotingsresultaat; de wijzigingen in dit voorstel verlopen budgetneutraal. Wel wijzigt de stand van de algemene reserve door dit verzamel voorstel (onttrekking € 150.000). Hiermee is rekening gehouden in de financiële positie zoals deze bij de begroting 2022 is weergegeven.

Verzamelvoorstel
De tabel op de volgende pagina geeft per programma en beleidsproduct respectievelijk de primitieve begroting van dit jaar, de reeds goedgekeurde wijzigingen, de goed te keuren wijzigingen in dit voorstel en de begroting na alle wijzigingen weer.

In deze tabel is ook een splitsing opgenomen van enerzijds baten en lasten en anderzijds stortingen in en onttrekkingen aan reserves.

Ontwikkeling begroting 2021 per programma

Bedragen x € 1.000

Domeinen & programma's	Beginstand		Goedgekeurde wijzigingen		Wijzigingen in dit voorstel		Eindstand	
	Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Domein Sociaal								
005 - Werk en inkomen	131.656	81.583	15.009	12.835	102	410	146.767	94.828
020 - Sociale basis	60.883	8.577	11.298	2.581	749	8	72.930	11.166
021 - Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	148.859	5.837	7.863	3.110	-7.839	-3.394	148.883	5.553
	341.398	**95.998**	**34.170**	**18.526**	**-6.987**	**-2.976**	**368.580**	**111.547**
Domein Fysiek								
003 - Economie en toerisme	49.190	36.823	5.036	1.626	307	282	54.533	38.731
006 - Wonen en milieu	25.182	23.361	3.496	3.749	701	285	29.379	27.395
007 - Infrastructuur en mobiliteit	8.534	6.182	-21	76	0	-1.100	8.514	5.158
012 - Ruimtelijke ordening	2.026	43	1.238	719	0	0	3.265	761
014 - Beheer leefomgeving	45.266	16.958	-94	-576	549	522	45.721	16.904
	130.199	**83.366**	**9.655**	**5.594**	**1.557**	**-11**	**141.411**	**88.949**
Domein Veiligheid								
010 - Veiligheid	13.483	131	206	26	1.271	785	14.960	941
	13.483	**131**	**206**	**26**	**1.271**	**785**	**14.960**	**941**
Domein Bestuur en middelen								
009 - Bestuur	4.732	10	91	0	-50	0	4.772	10
015 - Algemene baten en lasten	28.967	19.980	5.126	11.683	1.440	4.785	35.533	36.448
	33.698	**19.990**	**5.216**	**11.683**	**1.390**	**4.785**	**40.305**	**36.457**
Domein Overige lasten en baten								
016 - Algemene dekkingsmiddelen	35.064	395.143	-32.820	-17.625	9	-4.636	2.253	372.882
017 - Overhead	41.355	757	4.291	2.515	560	-148	46.206	3.124
018 - Onvoorziene uitgaven	137	0	0	0	0	0	137	0
019 - Vennootschapsbelasting	50	0	0	0	0	0	50	0
	76.607	**395.900**	**-28.529**	**-15.110**	**568**	**-4.784**	**48.646**	**376.006**
Resultaat	**595.384**	**595.384**	**20.718**	**20.718**	**-2.201**	**-2.201**	**613.902**	**613.902**

Baten en Lasten	585.587	586.278	20.845	-3.445	-7.384	-3.514	599.049	579.319
Stortingen en onttrekkingen reserves	9.797	9.106	-127	24.164	5.183	1.313	14.853	34.582
Totaal	**595.384**	**595.384**	**20.718**	**20.718**	**-2.201**	**-2.201**	**613.902**	**613.902**

A. Begrotingswijzigingen inhoudelijk

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

In de Collegevergadering van 2 maart 2021 is de beleidsregel Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (Tonk) vastgesteld.
De Tonk is een ruimere vorm van bijzondere bijstand, bedoeld voor bewoners die de woonlasten door een inkomensachteruitgang als gevolg van COVID-19 niet meer kunnen betalen. De totale uitgaven over 2021 (de regeling liep tot 1 oktober 2021) komen naar verwachting uit op een bedrag van € 340.000. Door het rijk is in de meicirculaire 2021 hiervoor € 653.000 beschikbaar gesteld. De resterende € 313.000 wordt ingezet ter dekking van de coronaschade. Zie de begrotingswijziging “Coronamonitor”.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	031	Armoedebestrijding	340	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	-340	0	0	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**

Tweede tranche coronasteunpakket Cultuur

Op 26 oktober heeft het college een bestemming gegeven aan de tweede tranche coronasteunpakket Cultuur van € 700.000.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	-700	0	0	0
020	Sociale basis	001	Kunst en cultuur	700	0	0	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**

Inzet Rijksmiddelen jeugd, ouderen en kwetsbare groepen (4e corona compensatiepakket)

Op 29 juni heeft het college besloten over de Rijksmiddelen jeugd, ouderen en kwetsbare groepen uit het vierde Coronasteunpakket. Dat leidt in deze wijziging voor 2021 tot de inzet van € 528.072. Over de resterende middelen (€ 602.928) wordt in 2022 besloten.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	-528	0	0	0
020	Sociale basis	116	Burgerkracht	148	0	0	0
020	Sociale basis	117	Sport, bewegen en gezondheidsbeleid	126	0	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	65	0	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	118	Maatschappelijke ondersteuning	189	0	0	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**

Uitvoeringskosten Tozo regeling

Voor de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) heeft de gemeente Leeuwarden in 2021 totaal € 1,576 miljoen compensatie ontvangen van het Rijk. De uitvoering van de Tozo (debiteurenbeheer) loopt door tot en met 2025. De uitvoeringskosten van totaal € 751.000 over deze periode zijn volledig gedekt uit compensatie van het Rijk.
Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF) voert ook in 2021 in de Friese regio de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) uit. Dit betekent een toename van de werkzaamheden waardoor de uitvoeringskosten € 674.000 toenemen. De deelnemende gemeente betalen deze hogere lasten. Gemeenten worden financieel gecompenseerd door het Rijk voor de uitvoering van de Tozo.
Als gevolg van de efficiënte uitvoering van de Tozo door het BZF ontstaat er op de ontvangen vergoeding van het Rijk voor de uitvoering van de Tozo een voordeel van € 825.000. Dit bedrag wordt ingezet ter dekking van de coronaschade. Zie de begrotingswijziging “Coronamonitor”.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	030	Inkomensvoorziening	751	1.576	0	0
015	Algemene baten en lasten	006	Dienstverlening voor derden	674	674	0	0
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	825	0	0	0
Totaal				**2.250**	**2.250**	**0**	**0**

Subsidie energiecoaches, geluidsanering en Gezinslab Leeuwarden

De gemeente ontvangt een provinciale subsidie van € 55.000 voor de inzet van een extra energiecoach voor het geven van adviezen over energiebesparing bij huur- en koopwoningen. Ook ontvangt de gemeente een rijkssubsidie van € 29.983 voor de voorbereiding en uitvoering van geluidsmaatregelen aan twee woningen.
Op 12 juli 2021 heeft FNO (Fonds NutsOhra) op een gezamenlijke aanvraag van stichting HANNN en onze gemeente een subsidie toegekend van € 499.400 verdeeld over 4 jaar (in 2023 € 180.000 en in 2024 € 50.000).
Gezinslab Leeuwarden wil de komende jaren gezinnen in twee Leeuwarder wijken effectiever helpen bij het oplossen van problemen. Het gaat om de wijken Bilgaard en Oud-Oost. Het doel van Gezinslab Leeuwarden is het verhogen van de ervaren gezondheid van gezinnen in de wijken.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
006	Wonen en milieu	008	Woningmarktbeleid	90	90	180	180
006	Wonen en milieu	045	Milieubeleid	55	55	0	0
006	Wonen en milieu	046	Bodem en geluid	30	30	0	0
Totaal				**175**	**175**	**180**	**180**

Stafadviseur Veiligheidsdomein

De veelheid aan complexe vraagstukken die op dit moment actueel zijn in het Veiligheidsdomein vraagt om extra capaciteit. Binnen de reserve Frictiemiddelen was al geld gereserveerd voor de invulling van de functie stafadviseur Veiligheidsdomein in 2021 en 2022. Door middel van deze begrotingswijziging worden de middelen onttrokken aan de reserve en toegevoegd aan het betreffende beleidsproduct.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
010	Veiligheid	020	Integraal veiligheidsbeleid	85	85	65	65
Totaal				**85**	**85**	**65**	**65**

Aanpak problematiek jeugdzorg

Gemeenten krijgen dit jaar € 613 miljoen extra (eenmalig) om acute problemen in de jeugdzorg aan te pakken. Via de meicirculaire hebben wij € 4,026 miljoen ontvangen. Planvorming (al dan niet in samenwerking met de regio) is ten tijde van het opstellen van dit verzamelvoorstel in voorbereiding. De verwachting is dat de middelen ook na 2021 worden ingezet.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	-4.026	0	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	4.026	0	0	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**

Actualisatie begroting SDF

Op basis van actuele inzichten zijn de budgetten voor dienstverlening aan deelnemende gemeenten aangepast in de begroting van SDF. Het effect van deze aanpassing op de kosten van de gemeente Leeuwarden is buiten beschouwing gelaten en wordt onderdeel van het jaarrekeningresultaat 2021. Daarnaast is er in deze wijziging een bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid ontvangen van € 80.000 voor een verbeterplan gecertificeerde instellingen.
Tevens wordt er een onjuiste boeking vanuit de decembercirculaire 2020 (€ 217.000) van het beleidsproduct Maatschappelijke ondersteuning naar beleidsproduct Dienstverlening voor derden gecorrigeerd. Per saldo is de gehele wijziging budgetneutraal.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	006	Dienstverlening voor derden	1.310	1.093	0	0
020	Sociale basis	115	Sociale integratie achterst.groepen	-217	0	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	118	Maatschappelijke ondersteuning	50	50	0	0
Totaal				**1.143**	**1.143**	**0**	**0**

Septembercirculaire 2021

In oktober 2021 bent u via de raadsbrief “Uitkomsten Septembercirculaire 2021 Gemeentefonds” geïnformeerd over de uitkomsten van de septembercirculaire. Voor detailinformatie wordt hiernaar verwezen.

De uitkomsten van deze circulaire moeten uiteraard worden verwerkt in de begroting. Gemakshalve treft u hieronder de financiële mutaties aan:

	Maatregel (x € 1.000)	**2021**	**2022**
	Taakmutaties		
1	TM Jeugdzorg is opgenomen in de primitieve begroting 2022		12.000
2	TM Aanpak probl. Jeugdzorg. Restant wachttijd par. 2.2.5	477	
3	TM Uitvoering en implem breed offensief par. 2.2.11	202	
4	TM Mobiliteitsmiddelen (nacalculatie) Wlz par. 2.2.7	-124	-112
5	TM Landelijke structuur interventieteams par. 2.2.12		32
6	TM Rijksvaccinatieprogram HPV Mannen par. 2.2.15		19
7	TM Uitvoeringsk. SVB PGB trekking. Jeugdhulp par. 2.2.6a		-66
8	TM Uitvoeringsk. SVB PGB trekking. WMO 2015 par. 2.2.6b		-159
9	TM Toezicht en handhaving gastouderschap par. 2.2.14		50
10	TM Europese richtlijnen energieprestatie par. 2.2.16	11	
11	TM Logisch ontwerp GBA par. 2.2.18	4	
12	TM Bijdr. Centr. Voorz. Basisregistratie pers. par. 2.2.17	-23	
	DU / IU		
13	IU Mutatie Beschermd Wonen par. 3.2.1	-8.575	-12.922
14	IU Mutatie Participatie par. 3.2.3	-52	-50
15	DU Regionale Energiestrategie par. 3.2.4	167	
16	DU Handhaving Quarantaine par. 3.2.5. CORONA!	120	
17	DU Aanpak laaggeletterdheid par. 3.3.2		181
18	DU Gezond in de stad par. 3.2.2		225
19	DU Mutatie Vrouwenopvang par. 3.2.8		3
20	DU Maatschappelijke opvang par. 3.3.1	-9	1
	CORONA-maatregelen		
21	TM Lokaal cultuur par. 2.2.13 CORONA	419	
22	TM Buurt- en dorpshuizen par. 2.2.13 CORONA	80	
23	TM Tijd.onderst. noodz. kosten (TONK) par. 2.2.8 CORONA	1.963	
24	TM Bijzondere bijstand par. 2.2.10b CORONA		150
25	TM Gemeentelijk schuldenbeleid par. 2.2.10a CORONA		300
26	TM Aanvullend pakket re-integratie par. 2.2.9a CORONA		265
27	TM Impuls Re-integratie par. 2.2.9b CORONA		781
	SUB-TOTAAL TAAKMUTATIES, IU/DU	**-7.922**	**-12.798**
	SUB-TOTAAL CORONA	**2.582**	**1.496**
	Totaal	**-5.340**	**-11.302**

Kortingen en uitzettingen op (regionale) budgetten (zoals voor SDF) voor bestaand beleid en bijstellingen van mutaties voor decentralisatie- en integratie-uitkeringen worden direct verwerkt op de betreffende beleidsproducten.

Indien er extra middelen beschikbaar komen zijn er 2 mogelijkheden:

1. Er is een voorgeschreven of bestuurlijk vastgesteld bestedingsplan, waarvoor via dit verzamelvoorstel uw instemming wordt gevraagd.
   Zoals eerder aangegeven staan de details in de eerder genoemde raadsbrief.
2. Er is nog geen bestedingsplan; de middelen worden op een stelpost geplaatst totdat hierover een collegebesluit is genomen.
   Alle in het oranje weergegeven middelen hebben een relatie met Corona.
   Ze worden op een stelpost geplaatst (2021 € 2.582.000 en 2022 € 1.496.000). Die middelen kunnen dan op een later moment op basis van een collegebesluit ingezet worden voor het dekken van de schade van de Corona-crisis voor zover de reguliere begrotingsbudgetten daarvoor ontoereikend zijn.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	027	Arbeidsmarkt en sociale integratie	-52	0	-50	0
005	Werk en inkomen	030	Inkomensvoorziening	96	0	0	0
006	Wonen en milieu	045	Milieubeleid	178	0	0	0
010	Veiligheid	020	Integraal veiligheidsbeleid	24	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	3.141	0	1.547	0
015	Algemene baten en lasten	067	Burgerzaken	-19	0	0	0
016	Algemene dekkingsmiddelen	086	Gemeentefonds	0	-5.340	0	-11.302
020	Sociale basis	114	Onderwijs	0	0	231	0
020	Sociale basis	115	Sociale integratie achterst.groepen	-9	0	4	0
020	Sociale basis	117	Sport, bewegen en gezondheidsbeleid	0	0	225	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	0	0	-66	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	118	Maatschappelijke ondersteuning	-8.699	0	-13.193	0
Totaal				**-5.340**	**-5.340**	**-11.302**	**-11.302**

Aanpassing eigen bijdrage Beschermd wonen

In 2020 is landelijk € 495 miljoen overgeheveld vanuit de integratie-uitkering Beschermd Wonen vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met een psychische stoornis. In de meicirculaire 2020 is daarom het budget voor bescherm wonen structureel gedaald met € 16,7 mln. Omdat inmiddels blijkt dat er meer cliënten dan oorspronkelijk geraamd zijn overgegaan van de Wmo beschermd wonen naar de Wlz vindt er nu een aanvullende uitname plaats van € 8,6 mln. Dit is verwerkt in de septembercirculaire en is onderdeel van de vorige wijziging.

Door de grote afname van het aantal cliënten in beschermd wonen naar de Wlz dalen zowel de lasten als de te innen eigen bijdragen. Deze aanpassing is n.a.v. de meicirculaire 2020 niet gemaakt. Daarom wordt dit in deze wijziging samen met de impact van de septembercirculaire 2021 alsnog gedaan. Zowel de baten als lasten namen met € 2 mln. af

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	118	Maatschappelijke ondersteuning	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Totaal				**-2.000**	**-2.000**	**-2.000**	**-2.000**

Giggin Policy

In 'Giggin Policy' werken wij drie jaar samen met lokale overheden en kennisinstellingen in Ierland, Schotland, Spanje en Finland. Het onderwerp is de zogenaamde ‘GIG-economy’, een economie waarin freelance-werk en nul-uren contracten heel gangbaar zijn. De gemeente ontvangt hiervoor een subsidie van € 51.828.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
003	Economie en toerisme	005	Economisch beleid	52	52	0	0
Totaal				**52**	**52**	**0**	**0**

Personele frictiekosten

In enkele gevallen voorzien we voor dit jaar onvermijdelijke personele frictiekosten. De kosten hiervan worden geschat op € 300.000. Een storting in de betreffende voorziening is pas mogelijk na afwikkeling van een dossier. Dat gaat waarschijnlijk niet lukken binnen de termijnen van de Jaarstukken 2021. Daarom wordt voorgesteld het geschatte bedrag te storten in de Reserve frictiemiddelen. Daarmee is dekking van de kosten ook in 2022 geborgd. Wanneer de werkelijke frictie lager uitvalt of niet optreedt, vallen de betreffende middelen in 2022 vrij.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma / reserve		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
017	Overhead	104	P&O/HRM	-300	0	0	0
Mutatie reserves beleidsproduct 104 P&O/HRM				**300**	**0**	**0**	**0**
Resultaat				**0**	**0**	**0**	**0**

B. Begrotingswijzigingen financieel technisch

Invulling inkooptaakstelling

Via deze wijziging wordt een centraal verantwoorde inkooptaakstelling uit het collegeprogramma structureel verdeeld over de diensten. De omvang van de taakstelling is € 200.000. Het aandeel van het Fysieke Domein (€ 100.000) is verwerkt binnen beleidsproduct 053 Stelposten en wordt daardoor niet zichtbaar in deze begrotingswijziging.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
009	Bestuur	072	College van B&W	-50	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	100	0	50	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	-25	0	-25	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	118	Maatschappelijke ondersteuning	-25	0	-25	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**

Digitale werkomgeving

De gemeente Leeuwarden werkt met haar externe samenwerkingspartners aan een verdere uitbouw van de digitale werkomgeving. De implementatiefase hiervan is voorzien in 2021 en in 2022 en wordt gedekt uit projectgelden die zowel door de gemeente Leeuwarden als door de partners beschikbaar gesteld worden.
De projectbegroting wordt met deze wijziging aangevuld met de afgesproken bijdragen van de partners voor zowel de lasten als de baten. Per saldo lopen de mutaties dan ook budgetneutraal.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
017	Overhead	109	Informatievoorziening & automatis.	77	77	77	77
Totaal				**77**	**77**	**77**	**77**

Herijking Specifieke Uitkeringen Inkomensvoorziening Buig

In de Turap is aangegeven dat in oktober het rijk de definitieve omvang van het macrobudget BUIG voor 2021 bepaald. De verwachting was dat deze omlaag zou worden bijgesteld. Inmiddels is bekend dat er in 2021 een structurele budgetverlaging van € 1.560.670 wordt doorgevoerd. Het voorlopige budget voor 2022 leidt tot een structurele verdere verlaging met € 4.402.589.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	030	Inkomensvoorziening	-1.561	-1.561	-5.963	-5.963
Totaal				**-1.561**	**-1.561**	**-5.963**	**-5.963**

Herijking Specifieke Uitkeringen

Het Rijk heeft recent enkele Specifieke Uitkeringen over 2021 en de jaren daarna herijkt. Dat vraagt om bijstelling van lasten en baten in onze begroting:

- Educatie (€ 44.555)
- RMC VSV (€ 23.164)
- Lokaal preventieakkoord (€ 60.000)
- Lokale sportakkoorden (Sisa aanvulling € 135.427), samen met een eerste Sisa ontvangst van € 120.000 is € 255.000 beschikbaar.
- Voor Huisvesting kwetsbare groepen is via de specifieke uitkering in 2021 € 1.593.638 ontvangen. De uitgaven € 1.365.000 voor brede aanpak daklоosheid (Skills in de stad) en € 229.000 voor onconventioneel wonen staan echter gepland voor 2022.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
003	Economie en toerisme	061	Vastgoedbeheer	255	255	0	0
020	Sociale basis	114	Onderwijs	68	68	68	68
020	Sociale basis	115	Sociale integratie achterst.groepen	0	0	1.365	1.365
020	Sociale basis	117	Sport, bewegen en gezondheidsbeleid	-60	-60	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	118	Maatschappelijke ondersteuning	-1.594	-1.594	229	229
Totaal				**-1.330**	**-1.330**	**1.661**	**1.661**

Foar Fryske Bern

Het project is sinds 2019 in uitvoering. Er vindt een versnelling plaats nu de beperkende maatregelen als gevolg van COVID19 steeds verder worden losgelaten. In plaats van pas in 2022 wordt nu in 2021 € 150.000 uit de reserve budgetoverheveling ingezet.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	150	150	-150	-150
Totaal				**150**	**150**	**-150**	**-150**

Arbeidsmarktregio

De opbrengsten met betrekking tot samenwerking op gebied van participatie werden voorheen door het Sociaal Domein Friesland (SDF) geregeld en geïnd. Door verschuiving van activiteiten van de arbeidsmarktregio van SDF naar de Sector Uitvoering in het Sociaal Domein worden deze opbrengsten nu geregeld en geïnd door de sector Uitvoering. Hiervoor dient de begroting aangepast te worden met het bedrag dat hiervoor bij deelnemende gemeenten wordt ontvangen.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	027	Arbeidsmarkt en sociale integratie	0	149	185	153
015	Algemene baten en lasten	006	Dienstverlening voor derden	35	-149	0	0

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	0	0	-6	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	-35	0	-26	0
Totaal				**0**	**0**	**153**	**153**

Aanpassing fasering projecten

In eerdere jaren zijn door de Raad ter dekking van diverse projecten, waaronder stimulerings- en duurzaamheidsmaatregelen (€ 350.000), geluidsaneringen (€ 110.000) en areaal in de dorpen, middelen ter beschikking gesteld. Een deel van die dekking is afkomstig uit reserves of voorzieningen. Voor projecten is het niet altijd goed mogelijk om vooraf de fasering in de tijd te verwerken. Middels deze begrotingswijziging wordt de fasering aangepast aan de actualiteit en worden gereserveerde middelen uit de reserves onttrokken.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
003	Economie en toerisme	005	Economisch beleid	0	0	240	240
006	Wonen en milieu	045	Milieubeleid	0	0	145	145
006	Wonen en milieu	046	Bodem en geluid	110	110	0	0
014	Beheer leefomgeving	015	Verhardingen	522	522	0	0
Totaal				**632**	**632**	**385**	**385**

Correctie saldi kostenplaatsen

In de primitieve begroting 2021 is er abusievelijk een bedrag van € 56.398 geboekt op beleidsproduct 079 Algemene baten en lasten in plaats van beleidsproduct 077 Algemene belastingen. Door middel van deze begrotingswijziging worden de bedragen alsnog aan de juiste beleidsproducten toegekend. De mutaties zijn per saldo budgetneutraal.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	079	Algemene baten en lasten	-56	0	0	0
016	Algemene dekkingsmiddelen	077	Algemene belastingen	56	0	0	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**

Begroting ondermijningsmiddelen 2021 RIEC Noord

Diverse overheden werken samen binnen het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Noord (RIEC). Per 1 januari 2020 is het RIEC organisatorisch ondergebracht bij gemeente Leeuwarden. In 2021 en 2022 ontvangt het RIEC incidentele rijksmiddelen voor de aanpak van ondermijning.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	006	Dienstverlening voor derden	3.184	3.184	482	482
Totaal				**3.184**	**3.184**	**482**	**482**

Herverdeling loonkosten bij Publieke Dienstverlening

Het blijkt dat voor Publieke Dienstverlening de verdeling van de loonkosten niet helemaal correct in de begroting is toegerekend aan de juiste beleidsproducten. Via deze wijziging wordt dit gecorrigeerd. In de begroting 2022 is rekening gehouden met deze correctie. De mutaties zijn per saldo budgetneutraal.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	030	Inkomensvoorziening	354	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	067	Burgerzaken	85	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	120	Vergunningen & leefomgeving	1	0	0	0
017	Overhead	102	Management	-327	0	0	0
017	Overhead	106	Interne en externe communicatie	-14	0	0	0
017	Overhead	112	Managementondersteuning	-11	0	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	105	0	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	118	Maatschappelijke ondersteuning	-193	0	0	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**

Verkiezingen

We onttrekken € 386.000 aan de reserve egalisatie verkiezingen. Bij de Tweede Kamer verkiezingen eerder dit jaar zijn extra kosten gemaakt voor aanvullende coronamaatregelen. In 2020 en 2021 hadden we hiervoor van het rijk extra middelen gekregen die in de reserve waren gestort.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	067	Burgerzaken	386	386	0	0
Totaal				**386**	**386**	**0**	**0**

Bijdrage Participatiewet fase 2

Bij aanvang van het project ‘Participatiewet fase 2’ in 2020 is besloten om het project vanuit de reserve frictiemiddelen te dekken. Om de benodigde onttrekking zo nauwkeurig mogelijk te bepalen en te begroten, wordt in de loop van het jaar een inschatting gemaakt van het totaal aan lasten dat het project dat betreffende jaar verwacht te realiseren. Het project verwacht over voor 2021 totaal € 140.000 aan lasten te realiseren. Via deze begrotingswijziging wordt een onttrekking van € 140.000 aan de reserve frictiemiddelen begroot.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	079	Algemene baten en lasten	140	140	0	0
Totaal				**140**	**140**	**0**	**0**

Overhead inzake tijdelijke formatie

Bij het opvoeren van tijdelijke formatie wordt rekening gehouden met de kosten van overhead. Middels deze boeking wordt het betreffende budget overgeheveld naar het correcte beleidsproduct.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	027	Arbeidsmarkt en sociale integratie	-59	0	0	0
005	Werk en inkomen	030	Inkomensvoorziening	-28	0	0	0
010	Veiligheid	020	Integraal veiligheidsbeleid	-23	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	-45	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	079	Algemene baten en lasten	-37	0	0	0
017	Overhead	102	Management	-146	0	0	0
017	Overhead	104	P&O/HRM	356	0	0	0
017	Overhead	105	Inkoop, aanbest. & contractman.	-13	0	0	0
020	Sociale basis	114	Onderwijs	-7	0	0	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**

Robotic Process Automation (RPA)

Via het eerste verzamelvoorstel heeft de Raad dit voorjaar ingestemd met een incidentele aanpassing van de begroting 2021 met een bedrag van € 700.000 voor de kosten in het kader van het instrument RPA.
Voor een bedrag van € 375.000 kwam de dekking uit de Reserve frictiemiddelen. Voortschrijdend inzicht laat zien dat dit bedrag van € 375.000 maar voor een deel aangewend hoeft te worden, omdat de totale kosten lager gaan uitvallen. Met deze wijziging wordt de onttrekking aan de reserve frictiemiddelen voor een bedrag van € 150.000 teruggedraaid. De onttrekking komt daarmee in 2021 per saldo uit op een bedrag van € 225.000.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
017	Overhead	109	Informatievoorziening & automatis.	-150	-150	0	0
Totaal				**-150**	**-150**	**0**	**0**

Corona investeringen

Enkele coronaschadeposten die incidenteel gedekt zijn, zijn volgens BBV investeringen die meerjarig moeten worden afgeschreven. Het gaat om kosten voor thuiswerkplekken. Met deze wijziging worden jaarlijkse afschrijving- en rentekosten opgevoerd en gedekt uit de reserve afschrijvingen. De incidentele dekking van de schade is in deze reserve gestort om belasting van de structurele financiële positie te voorkomen.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
016	Algemene dekkingsmiddelen	100	Financiering	-43	-43	60	60
017	Overhead	102	Management	-137	-137	-78	-78
017	Overhead	109	Informatievoorziening & automatis.	108	108	149	149
Totaal				**-72**	**-72**	**131**	**131**

Projecten bevordering crisisherstel.

Voor de projecten React EU en voorschoolse opvang (VSO) heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld ter bevordering van het crisisherstel. Voor 2021 wordt daartoe de begroting (budgetneutraal) aangepast.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	027	Arbeidsmarkt en sociale integratie	145	145	0	0
Totaal				**145**	**145**	**0**	**0**

Project Vakkundig aan het werk 2e fase

Het project: "Vakkundig aan het werk" wordt sinds 2019 gefinancierd door Zonmw en loopt qua uitvoering van de 2e fase nog door in 2021. Derhalve dient de begroting (budgetneutraal) te worden aangepast.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		2021		2022	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	027	Arbeidsmarkt en sociale integratie	100	100	0	0
Totaal				**100**	**100**	**0**	**0**

Coronamonitor 2021

Ook dit jaar is de gemeenteraad regelmatig geïnformeerd over de gevolgen van Corona. In de Turap werd de schade voor onze gemeente geschat op (netto) € 3,0 mln. Actualisatie leidt tot een nieuwe schatting van (netto) € 3,4 mln. In dit verzamelvoorstel stellen we voor de begroting te wijzigen voor de nu bekende onvermijdbare posten. Voor de dekking van de extra uitgaven en lagere inkomsten wordt een voorschot genomen op de via de decembercirculaire 2021 te ontvangen extra rijksvergoeding van € 1,0 mln. voor in 2020 geleden schade. Verder kan een deel van de schade worden gedekt uit de bedragen die we hiervoor via de meicirculaire 2021 ontvingen en een deel uit het surplus op in 2020 van het Rijk ontvangen vergoedingen voor de uitvoeringskosten Tozo. De resterende schade ad € 1,0 mln. komt ten laste van de beschikbare incidentele stelpost. Deze bedraagt € 1,6 mln, zodat na deze wijziging nog een bedrag van € 600.000 beschikbaar is. Verder is overigens de structurele stelpost van € 1,0 mln. nog volledig beschikbaar.

In de becijferde schade zijn ook extra lasten voor ICT en thuiswerkfaciliteiten opgenomen. Deze moeten op basis van het BBV worden geactiveerd. We stellen voor hiervoor kredieten te verstrekken van respectievelijk € 216.000 en € 85.000. Om te voorkomen dat de tijdelijke situatie van Corona meerjarig doorwerkt op onze structurele financiële positie zetten we in dit verzamelvoorstel in op incidentele dekking. Administratief vertaalt zich dat in een

storting van dekkingsmiddelen voor afschrijvingen en rente van en op de investeringen in de daarvoor bestemde reserve. Dekking van de toekomstige kapitaallasten van deze investeringen vindt dan plaats ten laste van deze reserve, zodat er geen effect is op de toekomstige structurele financiële positie van de gemeente.

Extra ontvangen vergoedingen Corona gerelateerde zaken
Voor een tweetal onderwerpen ontvangen we een vergoeding. Van de Veiligheidsregio Fryslân ontvangen we € 316.000 voor te maken kosten voor de Corona toegangsbewijzen voor horeca, evenementen en dergelijke. Van het Rijk ontvangen we € 384.000 voor gemaakte kosten voor de handhaving van Coronamaatregelen. Deze kosten zijn niet inbegrepen in de hierboven genoemde schade, maar worden gedekt door de genoemde ontvangsten.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
003	Economie en toerisme	005	Economisch beleid	0	-25	0	0
005	Werk en inkomen	027	Arbeidsmarkt en sociale integratie	12	0	0	0
005	Werk en inkomen	031	Armoedebestrijding	3	0	0	0
006	Wonen en milieu	043	Inzameling afval	238	0	0	0
007	Infrastructuur en mobiliteit	019	Parkeren	0	-1.100	0	0
010	Veiligheid	020	Integraal veiligheidsbeleid	1.090	700	0	0
010	Veiligheid	022	Rampenbestrijding	4	0	0	0
010	Veiligheid	119	Stadstoezicht	37	0	0	0
014	Beheer leefomgeving	044	Riolering	25	0	0	0
014	Beheer leefomgeving	051	Voorzieningen honden	2	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	053	Stelposten c.a.	-2.405	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	067	Burgerzaken	15	-162	0	0
015	Algemene baten en lasten	079	Algemene baten en lasten	54	0	0	0
015	Algemene baten en lasten	120	Vergunningen & leefomgeving	74	0	0	0
016	Algemene dekkingsmiddelen	077	Algemene belastingen	-5	-276	0	0
016	Algemene dekkingsmiddelen	086	Gemeentefonds	0	1.023	0	0
017	Overhead	102	Management	344	0	0	0
017	Overhead	105	Inkoop, aanbest. & contractman.	55	0	0	0
017	Overhead	106	Interne en externe communicatie	64	0	0	0
017	Overhead	109	Informatievoorziening & automatis.	259	0	0	0
017	Overhead	110	Facilitaire zaken en huisvesting	102	-45	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	77	0	0	0
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	118	Maatschappelijke ondersteuning	70	0	0	0
Totaal				**115**	**115**	**0**	**0**

Mee en tegenvallers jaarschijf 2021 uit begroting 2022

Bij het vaststellen van de begroting 2022 (Raadsbesluit 8 november 2021) heeft de Raad besloten de begroting 2021 overeenkomstig de structurele en incidentele mee- en tegenvallers uit bijlage A van de begroting 2021 voor de jaarschijf 2021 te wijzigen voor zover niet vastgesteld in het 3e verzamelvoorstel begrotingswijzingen 2021.

Aangezien de raad begrotingswijzingen autoriseert op niveau van beleidsproducten en dit inzicht voor de jaarschijf 2021 ontbreekt in de begroting 2022 wordt dit met deze wijziging alsnog gedaan.

De nieuwe nog niet vastgestelde mee-en tegenvallers voor de jaarschijf 2021 geven per saldo een nadeel van € 150.000 voor de algemene reserve. Zie onderstaande tabel:

Omschrijving	**Saldo**
Nieuwe structurele mee – en tegenvallers 2021	- 70.000
Nieuwe incidentele mee – en tegenvallers 2021	- 80.000
Onttrekking algemene reserve	**150.000**

Wij stellen u voor de begroting voor 2021 te wijzigen conform de hieronder genoemde bedragen, als effectuering van uw eerdere vaststelling van de begroting voor volgend jaar:

Bedragen x € 1.000

Programma		Beleidsproduct		Bedrag 2021	
nr	**omschrijving**	**nr**	**omschrijving**	**Lasten**	**Baten**
005	Werk en inkomen	027	Arbeidsmarkt en sociale integratie	387	-
		030	Inkomensvoorziening	1.381	-
006	Wonen en milieu	039	Handhaving omgevingsrecht	10	-
		046	Bodem en geluid	413	-
009	Bestuur	071	Gemeenteraad	17	-
014	Beheer leefomgeving	016	Kunstwerken	12	-
015	Algemene baten en lasten	079	Algemene baten en lasten	-	150
		120	Vergunningen & leefomgeving	80	-
		053	Stelposten c.a.	6.440	-
016	Algemene dekkingsmiddelen	086	Gemeentefonds	-	7.047
017	Overhead	106	Interne en externe communicatie	85	-
020	Sociale basis	115	Sociale integratie achterst.groepen	-2.505	-
		114	Onderwijs	-250	-
		116	Burgerkracht	-50	-
021	Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning	084	Zorg voor de Jeugd	177	-
		118	Maatschappelijke ondersteuning	1.000	-
	Totaal			**7.197**	**7.197**

Actualisering Werken voor derden

Onze dienstverlening aan derden is voortdurend in ontwikkeling. Dat vraagt periodiek om bijstelling van baten en lasten op basis van recente contractaanpassingen en/of indexeringen. Deze herijking leidt in eerste instantie tot een toename van onze baten en lasten met € 252.163 (contractwijzigingen FUMO, De Friese Zaak en SROI Fryslân en indexering Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân).
Daarnaast wordt een dubbele raming gecorrigeerd van zogenaamde penvoerderskosten voor informatiemanagement. Het gaat om kosten voor samenwerkingspartners die bij de partners in rekening worden gebracht. Deze correctie leidt tot een afname van onze baten en lasten met € 633.312.
Ten slotte wordt er nog een correctie doorgevoerd van € 6.850 om de lasten van werken voor derden bij Publieke dienstverlening weer in evenwicht te brengen met de baten.

Wij stellen voor dit als volgt in de begroting(en) te verwerken.

bedragen x € 1.000

Programma		**Beleidsproduct**		**2021**		**2022**	
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
015	Algemene baten en lasten	006	Dienstverlening voor derden	-374	-381	252	252
017	Overhead	102	Management	-7	0	0	0
Totaal				**-381**	**-381**	**252**	**252**

C Aanpassing bijlage C subsidies

In bijlage C van de begroting staan de jaarlijks gesubsidieerde instellingen vermeld met het maximale bedrag dat zij in 2021 kunnen ontvangen van de gemeente. De daarvoor benodigde middelen zijn opgenomen in de begroting 2021.

Na het vaststellen van de begroting 2021 zijn (voorlopige) beschikkingen aangepast, waardoor er enkele subsidiebedragen zijn gewijzigd of zijn toegekend. Dit vraagt om een aanpassing van bijlage C.

Het overzicht vermeld alleen de subsidies die ontbraken in de eerder vastgestelde bijlage C ofwel waren opgenomen met andere bedragen. Deze correcties hebben geen gevolgen voor de bijstelling van de baten en lasten van de begroting uit dit verzamelvoorstel; ook deze bedragen zijn reeds voorzien in de begroting.

Mutaties bijlage C 2021	**Oorspronkelijk**	**Aanpassing**	**Motivering**
Kansen voor kinderen	€ 740.000	€ 770.000	Toevoeging van € 20.000 om het aanbod van Kunstkade voor peuters binnen de subsidieregeling Kansen voor Kinderen 2021 mogelijk te maken. Ook is in de optelsom van alle ingediende projecten een extra budget van € 10.000 benodigd. Het totaal van € 30.000 wordt gedekt uit de middelen onderwijsachterstandenbeleid.
Vakantieschool, wordt uitgevoerd door Kunstkade	€ 60.000	€ 75.000	Vanwege COVID-19 en hiermee gepaard gaande leerachterstanden is besloten om het bedrag voor de zomerschool op te hogen, zodat meer kinderen gebruik konden maken van de zomerschool. Daarnaast wordt het team om de zomerschool heen, vanwege de Code Fair Pay van het Ministerie van OC&W volgens deze richtlijnen betaald. Voorheen werden zij betaald op basis van vrijwilligerscontracten te doen aan de vakantieschool
Stichting Present	€ 12.260	€ 15.000	Naar aanleiding van een motie van 2020 heeft wethouder Kuiken toegezegd dat de subsidie aan Stichting Present jaarlijks structureel verhoogd zou worden. De verhoging was de afgelopen jaren steeds incidenteel.
Ivgi & Greben	€ 0	max. € 65.000	Het professionele dansgezelschap Ivgi & Greben kan uitgroeien tot een belangrijke speler in de danswereld in Nederland. Is gevestigd in Leeuwarden, draagt bij aan de pijler versterken artistiek klimaat van cultuurnota. Max. € 65.000 incidenteel vanuit het steunpakket cultuur voor een toekomstbestendige investering.
Popfabryk	€ 45.500 en € 5.000 internationalisering	€ 64.000	Popfabryk is een belangrijke speler in Noord-Nederland op het gebied van Urban Culture en aanjager van projecten met (jonge)makers. Een steviger positie, waarbij ook de Fair Practice Code wordt toegepast, leidt ertoe dat Leeuwarden een centrale plek wordt voor popcultuur, samen met Friesland Pop en Neushoorn, die op termijn mogelijk leidt tot landelijke cofinanciering.
Kunstkade	€ 1.216.220	€ 1.266.220	Kunstkade heeft in 2021 een incidentele subsidie van € 50.000 gekregen, die ingezet is om, in het kader van coronasteun, makersprojecten te realiseren. Is bekostigd uit de beschikbare middelen van het coronasteunpakket cultuur.
Festival Explore the North	€ 0	€ 50.000	In 2019 en 2020 is voor de festivals en bekostiging ervan aangehaakt bij de festivalregeling van de provincie. Vanaf 2021 is dat niet meer het geval.
Festival Welcome to the Village	€ 0	€ 50.000	In 2019 en 2020 is voor de festivals en bekostiging ervan aangehaakt bij de festivalregeling van de provincie. Vanaf 2021 is dat niet meer het geval.
Fries Straatfestival	€ 0	€ 50.000	In 2019 en 2020 is voor de festivals en bekostiging ervan aangehaakt bij de festivalregeling van de provincie. Vanaf 2021 is dat niet meer het geval.
City Proms festival	€ 0	€ 50.000	In 2019 en 2020 is voor de festivals en bekostiging ervan aangehaakt bij de festivalregeling van de provincie. Vanaf 2021 is dat niet meer het geval.
Voedselbank	€ 15.000	€ 62.900	Toename vanwege het verstrekken van voedselbonnen voor burgers, als overbrugging omdat door de rattenplaag bij de voedselbank al het aanwezige voedsel moest worden afgevoerd.
Stichting Buurtservicepunt	€ 50.000	€ 76.500	Toename door onvoorziene kosten dorps- en buurtkamers en een incidentele uitbreiding van de personele lasten van de begeleider van de vrijwilligers.
MooieDingenMakers	€ 0	€ 100.000	MooiedingenMakers heeft in 2021 een incidentele subsidie van € 100.000 gekregen, die ingezet is om, in het kader van coronasteun,

Mutaties bijlage C 2021	Oorspronkelijk	Aanpassing	Motivering
			makersprojecten te realiseren. Is bekostigd uit de beschikbare middelen van het coronasteunpakket cultuur.
Leger des Heils Jeugdreclassering en jeugdbescherming	€ 1.777.704	€ 1.780.814	De verleende subsidies zijn hoger dan de in de bijlage C opgenomen subsidies. Deze hogere verleende subsidies passen in de door het Rijk beschikbaar gestelde bedragen en leiden dus niet tot een uitzetting van de begroting.
VNN OGGZ – Algemeen & Verslavingszorg	€ 2.500.000	€ 2.619.183	De verleende subsidies zijn hoger dan de in de bijlage C opgenomen subsidies. Deze hogere verleende subsidies passen in de door het Rijk beschikbaar gestelde bedragen en leiden dus niet tot een uitzetting van de begroting.
FIER	€ 2.611.145	€ 2.775.000	De verleende subsidies zijn hoger dan de in de bijlage C opgenomen subsidies. Deze hogere verleende subsidies passen in de door het Rijk beschikbaar gestelde bedragen en leiden dus niet tot een uitzetting van de begroting.
Leger des Heils Steunpunt Xenia	€ 0	€ 65.000	De verleende subsidies zijn hoger dan de in de bijlage C opgenomen subsidies. Deze hogere verleende subsidies passen in de door het Rijk beschikbaar gestelde bedragen en leiden dus niet tot een uitzetting van de begroting.

Ontwikkeling begroting 2021 per beleidsproduct

Bedragen x € 1.000

Domeinen & programma's	Beleidsproduct	Beginstand		Wijzigingen goedgekeurd		Wijzigingen in dit voorstel		Eindstand	
		Lasten	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**
Domein Sociaal									
005 Werk en inkomen									
	027 Arbeidsmarkt en sociale integratie	22.769	0	6.818	1.765	146	394	29.733	2.160
	030 Inkomensvoorziening	98.382	81.583	7.687	11.016	-388	15	105.682	92.614
	031 Armoedebestrijding	10.478	0	504	54	343	0	11.325	54
	050 Lijkbezorging	27	0	0	0	0	0	27	0
		131.656	*81.583*	*15.009*	*12.835*	*102*	*410*	*146.767*	*94.828*
020 Sociale basis									
	001 Kunst en cultuur	9.872	79	1.845	315	700	0	12.417	394
	002 Historisch Centrum Leeuwarden	1.312	55	0	0	0	0	1.312	55
	114 Onderwijs	21.083	7.507	1.286	740	61	68	22.430	8.315
	115 Sociale integratie achterst.groepen	24.199	902	6.976	1.441	-226	0	30.949	2.342
	116 Burgerkracht	2.078	0	1.000	0	148	0	3.226	0
	117 Sport, bewegen en gezondheidsbeleid	2.339	35	191	85	66	-60	2.596	60
		60.883	*8.577*	*11.298*	*2.581*	*749*	*8*	*72.930*	*11.166*
021 Jeugdzorg en maatsch. ondersteuning									
	084 Zorg voor de Jeugd	49.056	1.374	3.992	1.404	4.363	150	57.411	2.928
	118 Maatschappelijke ondersteuning	99.803	4.463	3.871	1.705	-12.202	-3.544	91.473	2.624
		148.859	*5.837*	*7.863*	*3.110*	*-7.839*	*-3.394*	*148.883*	*5.553*
Totaal domein Sociaal		**341.398**	**95.998**	**34.170**	**18.526**	**-6.987**	**-2.976**	**368.580**	**111.547**
Domein Fysiek									
003 Economie en toerisme									
	005 Economisch beleid	2.141	456	2.566	905	52	27	4.759	1.388
	061 Vastgoedbeheer	15.860	12.463	7.569	-5.000	255	255	23.684	7.719
	062 Grondzaken	23.785	23.897	200	5.000	0	0	23.985	28.897
	066 Toerisme	854	2	1.239	721	0	0	2.093	723
	068 Sportvoorzieningen	6.549	5	-6.549	-5	0	0	0	0
	122 Wonen	0	0	11	5	0	0	11	5
		49.190	*36.823*	*5.036*	*1.626*	*307*	*282*	*54.533*	*38.731*
006 Wonen en milieu									
	003 Cultuurhistorisch beheer	522	86	215	215	0	0	737	301
	008 Woningmarktbeleid	226	0	0	0	90	90	316	90
	009 Overige huisvesting	121	182	0	0	0	0	121	182
	025 Bouw- en milieutoezicht	165	2	0	0	0	0	165	2
	029 Omgevingsvergunning (Wabo)	4.053	3.715	152	364	0	0	4.205	4.079
	039 Handhaving omgevingsrecht	1.601	0	0	0	0	0	1.601	0
	043 Inzameling afval	17.233	19.216	280	280	238	0	17.751	19.496
	045 Milieubeleid	1.260	160	2.405	2.405	233	55	3.897	2.620

Domeinen & programma's	Beleidsproduct	Beginstand		Wijzigingen goedgekeurd		Wijzigingen in dit voorstel		Eindstand	
	046 Bodem en geluid	-9	0	455	485	140	140	586	625
	058 Kwaliteit gebouwde omgeving	10	0	-10	0	0	0	0	0
		25.182	*23.361*	*3.496*	*3.749*	*701*	*285*	*29.379*	*27.395*
007 Infrastructuur en mobiliteit									
	012 Openbaar vervoer	73	74	0	0	0	0	73	74
	018 Verkeer en vervoer	1.033	61	22	28	0	0	1.056	89
	019 Parkeren	3.079	6.048	-43	48	0	-1.100	3.036	4.995
	074 Grond-, weg- en waterbouwk. werken	4.348	0	0	0	0	0	4.348	0
		8.534	*6.182*	*-21*	*76*	*0*	*-1.100*	*8.514*	*5.158*
012 Ruimtelijke ordening									
	036 Ruimtelijke ordening	420	0	28	44	0	0	448	44
	037 Geometriebeheer	679	0	-13	0	0	0	666	0
	121 Ruimtelijke ordening omgevingszorg	927	43	1.223	675	0	0	2.150	718
		2.026	*43*	*1.238*	*719*	*0*	*0*	*3.265*	*761*
014 Beheer leefomgeving									
	013 Spoorlijnen	259	0	0	0	0	0	259	0
	014 Waterwerken	3.016	499	-101	140	0	0	2.915	639
	015 Verhardingen	4.849	95	-1	321	522	522	5.370	938
	016 Kunstwerken	4.117	0	22	0	0	0	4.139	0
	017 Verkeersmaatregelen	1.059	0	-60	0	0	0	999	0
	026 Wijkaanpak	936	0	885	0	0	0	1.821	0
	035 IJswegen	11	0	0	0	0	0	11	0
	044 Riolering	10.382	12.306	-1	0	25	0	10.405	12.306
	049 Begraafplaatsen	947	820	101	0	0	0	1.048	820
	051 Voorzieningen honden	334	561	18	0	2	0	354	561
	054 Straatverlichting	2.044	0	-47	0	0	0	1.997	0
	055 Reiniging verhardingen	2.213	0	1	0	0	0	2.214	0
	056 Openbaar groen	12.298	1.644	-909	-1.037	0	0	11.389	607
	057 Zwerfvuilbestrijding	61	-1	-1	0	0	0	60	-1
	063 Recreatiegebieden	971	54	0	0	0	0	971	54
	064 Recreatievaart	1.088	459	0	0	0	0	1.088	459
	085 Speelplaatsen	596	0	0	0	0	0	596	0
	090 Buitenreclame	85	522	0	0	0	0	85	522
		45.266	*16.958*	*-94*	*-576*	*549*	*522*	*45.721*	*16.904*
Totaal domein Fysiek		**130.199**	**83.366**	**9.655**	**5.594**	**1.557**	**-11**	**141.411**	**88.949**

Domeinen & programma's	Beleidsproduct	Beginstand		Wijzigingen goedgekeurd		Wijzigingen in dit voorstel		Eindstand	
Domein Veiligheid									
010 Veiligheid									
	020 Integraal veiligheidsbeleid	3.067	57	71	26	1.230	785	4.368	867
	022 Rampenbestrijding	8.466	0	0	0	4	0	8.470	0
	052 Evenementen	310	74	60	0	0	0	370	74
	119 Stadstoezicht	1.639	0	75	0	37	0	1.751	0
		13.483	*131*	*206*	*26*	*1.271*	*785*	*14.960*	*941*
Totaal domein Veiligheid		**13.483**	**131**	**206**	**26**	**1.271**	**785**	**14.960**	**941**
Domein Bestuur en middelen									
009 Bestuur									
	071 Gemeenteraad	2.403	0	121	0	0	0	2.524	0
	072 College van B&W	2.328	10	-30	0	-50	0	2.248	10
		4.732	*10*	*91*	*0*	*-50*	*0*	*4.772*	*10*
015 Algemene baten en lasten									
	006 Dienstverlening voor derden	12.776	12.783	3.181	3.582	4.829	4.421	20.786	20.786
	053 Stelposten c.a.	1.406	46	2.417	42	-3.978	0	-155	88
	067 Burgerzaken	2.926	1.676	219	149	467	224	3.612	2.048
	079 Algemene baten en lasten	10.224	5.475	-704	7.910	47	140	9.568	13.526
	120 Vergunningen & leefomgeving	1.634	0	13	0	75	0	1.722	0
		28.967	*19.980*	*5.126*	*11.683*	*1.440*	*4.785*	*35.533*	*36.448*
Totaal domein Bestuur en middelen		**33.698**	**19.990**	**5.216**	**11.683**	**1.390**	**4.785**	**40.305**	**36.457**
Domein Overige lasten en baten									
016 Algemene dekkingsmiddelen									
	077 Algemene belastingen	2.775	35.048	118	145	51	-276	2.945	34.916
	086 Gemeentefonds	0	326.280	0	15.779	0	-4.317	0	337.742
	094 Dividend	52	266	0	0	0	0	52	266
	100 Financiering	32.237	33.549	-32.938	-33.549	-43	-43	-743	-43
		35.064	*395.143*	*-32.820*	*-17.625*	*9*	*-4.636*	*2.253*	*372.882*
017 Overhead									
	102 Management	5.467	0	415	223	-273	-137	5.609	85
	103 Financiën, toezicht en controle	6.468	27	185	90	0	0	6.653	117
	104 P&O/HRM	4.317	3	398	507	356	0	5.071	510
	105 Inkoop, aanbest. & contractman.	495	0	206	0	42	0	743	0
	106 Interne en externe communicatie	2.690	0	-4	0	50	0	2.735	0
	107 Juridische zaken	1.795	0	0	0	0	0	1.795	0
	108 Bestuurszaken en best.ondersteuning	2.330	0	858	448	0	0	3.188	448
	109 Informatievoorziening & automatis.	10.741	646	2.173	1.247	294	35	13.208	1.928
	110 Facilitaire zaken en huisvesting	5.351	81	-192	0	102	-45	5.262	36
	111 Documentaire informatievoorziening	1.132	0	35	0	0	0	1.167	0

Domeinen & programma's	Beleidsproduct	Beginstand		Wijzigingen goedgekeurd		Wijzigingen in dit voorstel		Eindstand	
	112 Managementondersteuning	3.554	0	218	0	-11	0	3.761	0
	113 Correctie overhead	-2.985	0	0	0	0	0	-2.985	0
		41.355	*757*	*4.291*	*2.515*	*560*	*-148*	*46.206*	*3.124*
018 Onvoorziene uitgaven									
	091 Onvoorzien	137	0	0	0	0	0	137	0
		137	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*137*	*0*
019 Vennootschapsbelasting									
	101 Vennootschapsbelasting (Vpb)	50	0	0	0	0	0	50	0
		50	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*50*	*0*
Totaal domein Overige lasten en baten		**76.607**	**395.900**	**-28.529**	**-15.110**	**568**	**-4.784**	**48.646**	**376.006**
Resultaat		**595.384**	**595.384**	**20.718**	**20.718**	**-2.201**	**-2.201**	**613.902**	**613.902**

Leeuwarden, xx, xxxxx 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester,

secretaris.

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1575
Extern Zaak ID	2021-077130
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.6
Titel	Vaststellen bestemmingsplan "Leeuwarden - partiële herziening kleine windturbines"
Eigenaar	Herder den, Anne den
Portefeuillehouder	Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel Bestemmingsplan "Leeuwarden- partiële herziening kleine windturbines"
Bestemmingsplan Leeuwarden-Partiële herziening kleine windturbines
Reactie en antwoordnota zienswijzen

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	9 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Het bestemmingsplan Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines biedt een juridisch-planologische regeling voor het toestaan van kleine windturbines bij agrarische bedrijven. Het plangebied betreft globaal het agrarische gebied binnen de gemeente Leeuwarden.
Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 10 juni 2021 gedurende 6 weken ter visie gelegen. Er zijn 5 zienswijzen ingediend. Provincie Fryslân heeft geen zienswijze ingediend, maar buiten de zienswijzentermijn om, een verzoek tot aanpassing van de regels ingediend. De zienswijzen en het verzoek van de provincie leiden tot een aanpassing van het bestemmingsplan, in die zin dat de regels aangescherpt worden. Het bestemmingsplan wordt aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om:
a. De reactie- en antwoordnota zienswijzen vast te stellen;
b. Het bestemmingsplan “Leeuwarden – partiële herziening kleine windturbines” gewijzigd vast te stellen onder toekenning van het nummer NLIMRO008000007BP00-VG01;
c. Geen exploitatieplan vast te stellen;

Gemeente Leeuwarden

Besluit

a. De reactie- en antwoordnota zienswijzen vast te stellen;
b. Het bestemmingsplan “Leeuwarden – partiële herziening kleine windturbines” gewijzigd vast te stellen onder toekenning van het nummer NLIMRO008000007BP00-VG01;
c. Geen exploitatieplan vast te stellen.

Toelichting

De fracties van Gemeentebelangen en Lijst 058 worden geacht tegen te hebben gestemd.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Vaststelling bestemmingsplan “Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines”
Zaaknummer: 2021-077130

Aan de gemeenteraad.

Inleiding

Op 1 juli 2020 heeft provincie Fryslân een wijziging van de verordening Romte (2014) vastgesteld. Deze wijziging heeft betrekking op windenergie en betekent met name voor agrariërs een verruiming van de mogelijkheden voor de plaatsing van kleine windturbines.

Aangezien de aangepaste mogelijkheden niet binnen onze bestemmingsplannen passen, is een partiële herziening opgesteld. Hierin zijn de voorwaarden overgenomen die de provincie stelt aan het toestaan van kleine windturbines. Aanvragen die aan de voorwaarden voldoen, kunnen snel vergund worden. De regeling zal zo worden opgesteld dat deze overgenomen kan worden in het omgevingsplan.

Plangebied
Het plangebied betreft het agrarisch gebied van de gemeente.

Zienswijzen
In het kader van de zienswijzenprocedure is iedereen in de gelegenheid gesteld om te reageren. Het ontwerpbestemmingsplan “Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines” heeft met ingang van 10 juni 2021 gedurende 6 weken ter visie gelegen. Er zijn 5 zienswijzen ingediend. De indieners betreffen een bedrijf dat agrariërs adviseert op het gebied van het plaatsen van windturbines, Defensie, TenneT en twee particulieren (omwonenden). De zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in de reactienota. Alleen de zienswijze van TenneT leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan.

Ambtshalve voorgestelde aanpassingen
Ambtshalve wordt voorgesteld het bestemmingsplan “Leeuwarden – Dairy Campus en omgeving” toe te voegen aan de partiële herziening. In eerste instantie is het bestemmingsplan voor de Dairy campus niet opgenomen in de partiële herziening omdat dit bestemmingsplan al een regeling kent die de realisatie van kleine windturbines mogelijk maakt. De Dairy Campus heeft geen gebruik gemaakt van die regeling. Uit een gesprek met de Dairy Campus is echter gebleken dat die regeling niet toereikend is. De regeling in de partiële herziening is iets ruimer. Ter vergelijking: in het bestemmingsplan “Leeuwarden – Dairy Campus en omgeving” zijn kleine windturbines mogelijk met een tiphoogte van max. 10 meter. In de partiële herziening zijn kleine windturbines mogelijk met een ashoogte van maximaal 15 meter. Om de Dairy Campus dezelfde mogelijkheden te bieden als andere agrarische bedrijven, wordt voorgesteld het bestemmingsplan “Leeuwarden – Dairy Campus en omgeving” toe te voegen aan de regels en verbeelding van de partiële herziening.

Daarnaast wordt voorgesteld de bestemmingsplannen “Leeuwarden - Tussen Van Harinxmakanaal, Wâldwei en Drachtsterweg” en “Bestemmingsplan Leeuwarden - De Zuidlanden, restgebied en omgeving” toe te voegen omdat hier nog een enkel agrarisch perceel in voorkomt.
Ambtshalve wordt ook voorgesteld het beleid van de Gasunie in verband met veiligheidsafstanden over te nemen in de regels.
Hierdoor is sprake van gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan.

Nagekomen verzoek van de Provincie
Begin oktober 2021 heeft de Provincie aangekondigd met een aanvullende opmerking te komen. Deze opmerking is halverwege oktober ontvangen. Deze opmerking betreft een verzoek tot het aanscherpen van de regels van het vast te stellen bestemmingsplan “Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines”. In de regels wordt verwezen naar zonne-energie. De provincie verzoekt in de regels op te nemen dat opstellingen voor zonne-energie uitsluitend binnen het bouwvlak plaats mogen vinden. De regels van de partiële herziening worden ook op dit punt aangepast.

Gevolgen ‘klimaatuitspraak’ Raad van State
Over de mogelijke gevolgen van de zogenaamde ‘klimaatuitspraak’ van de Raad van State is uw gemeenteraad geïnformeerd in het antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen van Lijst058, ingediend op 1 juli 2021 (zaaknummer 2021-018449). Voor deze partiële herziening heeft de uitspraak geen gevolgen.

Exploitatieplan
Door middel van de grondexploitatieregeling in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) beschikken gemeenten over mogelijkheden voor het verhalen van kosten voor bijvoorbeeld bouw- en woonrijp maken en hebben zij sturingsmogelijkheden, omdat in het geval van grondexploitatie van derden diverse eisen en regels gesteld kunnen worden. Indien er sprake is van bepaalde bouwplannen, dient de gemeente hiervoor een exploitatieplan op te stellen, tenzij voornoemde kosten “anderszins verzekerd” zijn, bijvoorbeeld door overeenkomsten, en het stellen van eisen met betrekking tot kwaliteit en fasering niet noodzakelijk wordt geacht.
Dit bestemmingsplan voorziet niet in ontwikkelingen waarvoor de gemeente redelijkerwijs kosten moet maken, daarom hoeft er geen exploitatieplan te worden opgesteld.

Leeuwarden, 9 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

bestemmingsplan

Leeuwarden - Partiële Herziening Kleine Windturbines

Leeuwarden

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM	03-06-2021
IMRO IDN	NL.IMRO.0080.00007BP00-OW01
PROJECT	
PROJECTLEIDER	
OPDRACHTGEVER	
PROJECTNUMMER	20210128
AUTEUR	
STATUS	ontwerp

Inhoudsopgave

Toelichting

Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**6**
1.1	Aanleiding	6
1.2	Planvorm	6
1.3	Plangebied	6
1.4	Leeswijzer	7
Hoofdstuk 2	**Beleid**	**8**
2.1	Rijksbeleid	8
2.2	Provinciaal beleid	8
2.3	Gemeentelijk beleid	9
Hoofdstuk 3	**Randvoorwaarden**	**10**
3.1	Relatie Wet Milieubeheer	10
3.2	Geluid en milieuzonering	11
3.3	Externe veiligheid	11
3.4	Visuele hinder	14
3.5	Ecologie	14
Hoofdstuk 4	**Juridische toelichting**	**16**
4.1	Inleiding	16
4.2	Opzet en toelichting regels	16
Hoofdstuk 5	**Uitvoerbaarheid**	**19**
5.1	Omgevingsaspecten	19
5.2	Economische uitvoerbaarheid	19
5.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	19

Bijlage toelichting

Bijlage 1	**Overlegreactie provincie**

Regels

Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**27**
Artikel 1	Begrippen	27
Artikel 2	Wijze van meten	28
Artikel 3	Van toepassing verklaring	29
Hoofdstuk 2	**Regels windturbines**	**31**
Artikel 4	Algemene bouwregels	31
Artikel 5	Algemene gebruiksregels	32
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**33**
Artikel 6	Anti-dubbeltelregeling	33
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**35**
Artikel 7	Overgangsrecht	35
Artikel 8	Slotregel	36

Bijlage regels

Bijlage 1	**Lijst van toepassing zijnde bestemmingsplannen**

Verbeelding

TOELICHTING

RHO ADVISEURS

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Provinciale Staten van de provincie Fryslân hebben in hun vergadering van 1 juli 2020 de Wijziging Verordening Romte Fryslân 2014 (windturbines) gewijzigd vastgesteld. Door deze wijziging bestaan er in de provincie nu mogelijkheden om onder voorwaarden kleine windturbines bij agrarische bouwpercelen te realiseren. De provincie geeft aan dat de kleine windturbines geregeld kunnen worden in een paraplubestemmingsplan door middel van een afwijkingsmogelijkheid gebaseerd op een aantal voorwaarden en dat een aanvraag aan de provincie moet worden voorgelegd.

De gemeente Leeuwarden wil naar aanleiding van deze beleidswijziging een gemeentedekkende planologische regeling opstellen met daarin een eensluidende regeling voor kleine windmolens bij agrarische bouwpercelen. Het voorliggende paraplubestemmingsplan voorziet daarin.

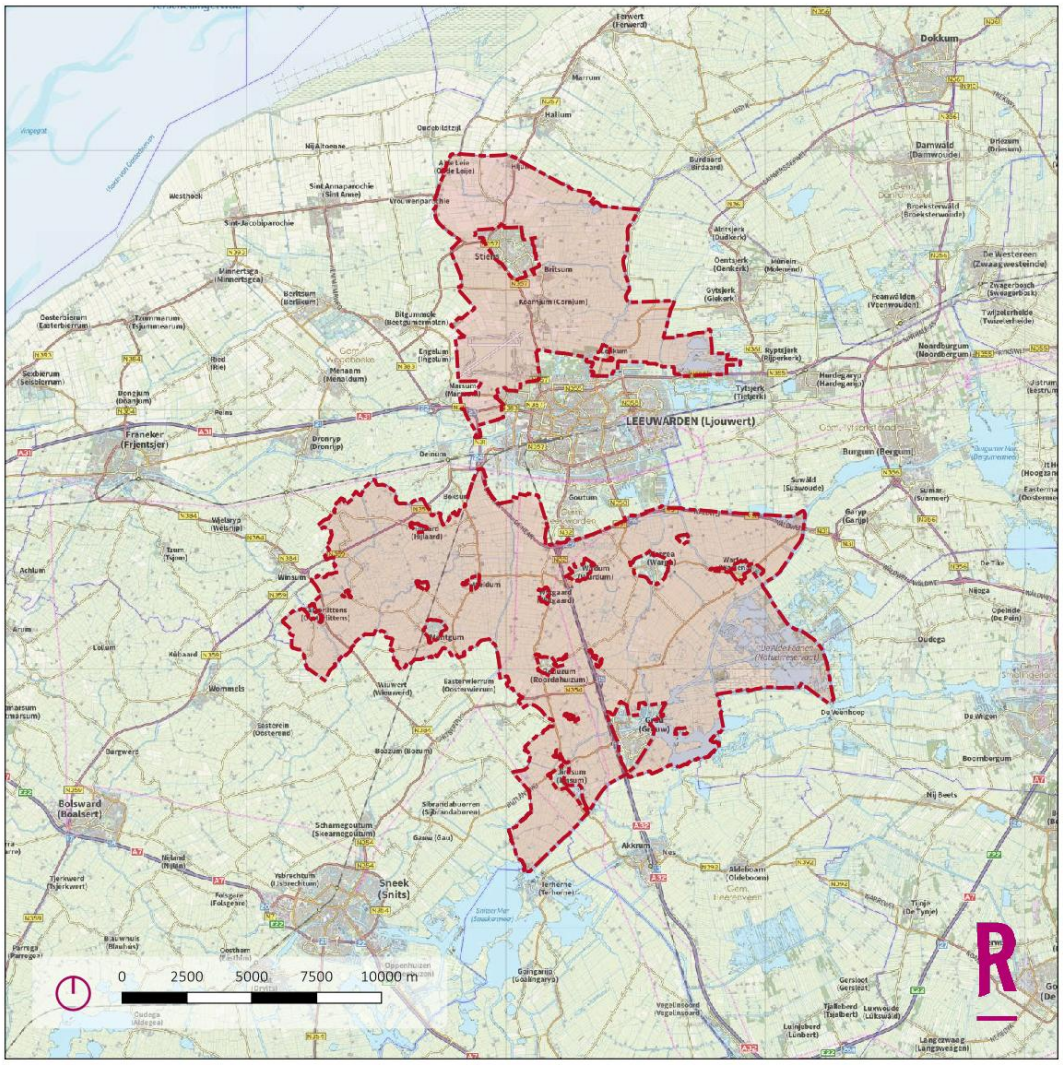
1.2 Planvorm

Het is mogelijk om meerdere bestemmingsplannen tegelijkertijd op één of meerdere thema's of onderdelen te wijzigen zodat ze weer zijn voorzien van een goede regeling. Dit kan in de vorm van een zogenaamd paraplubestemmingsplan dat thema's of onderdelen regelt voor de bestemmingsplannen die zijn genoemd in het paraplubestemmingsplan. Omdat de regeling overkoepelend geldt voor een aantal bestemmingsplannen wordt het een paraplubestemmingsplan genoemd.
Het voorliggende paraplubestemmingsplan is daarmee een aanvullende regeling voor het onderwerp kleine windturbines bij agrarische bouwpercelen en herziet de bestaande bestemmingsplannen op dit onderdeel. Het paraplubestemmingsplan voorziet in een regeling om onder (de door de provincie gestelde) voorwaarden kleine windturbines op of aangrenzend aan een agrarisch bouwperceel toe te staan.

1.3 Plangebied

Het paraplubestemmingsplan geldt voor alle gronden binnen de geldende bestemmingsplannen en waar agrarische bouwpercelen aanwezig zijn of gebieden die direct grenzen aan agrarische bouwpercelen. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om de bestemmingsplannen die voor het buitengebied gelden, zoals het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied, bestemmingsplan Bûtengebiet en Dorpen van de voormalige gemeente Leeuwarderadeel en het bestemmingsplan Buitengebied 2008 van de voormalige gemeente Boarnsterhim.
Daarnaast is een aantal herzieningen van voornoemde plannen en een aantal andere bestemmingsplannen in het onderhavige paraplubestemmingsplan meegenomen, omdat daar agrarische gronden aanwezig zijn die grenzen aan agrarische bouwpercelen. In bijlage 1 van de regels zijn alle bestemmingsplannen opgenomen die met dit paraplubestemmingsplan worden herzien.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1 Plangebied

Een deel van het buitengebied van de gemeente Leeuwarden is geregeld in de Beheersverordening Bestemmingsplan Buitengebied van de voormalige gemeente Menaldumadeel. Deze beheersverordening kan niet worden herzien via dit paraplubestemmingsplan. In dit deel van het beheersverordeningsgebied komen alleen agrarische bouwpercelen waarbij het vanwege de ligging (dichtbij woonbebouwing) niet wenselijk is om windturbines te plaatsen. Een herziening van de beheersverordening op dit onderdeel is dan ook niet aan de orde

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op het ruimtelijk beleid van het Rijk, de provincie Friesland en gemeente Leeuwarden. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de ruimtelijke randvoorwaarden voor het al dan niet toestaan van kleinschalige windturbines. Hoofdstuk 4 gaat in op de juridische vormgeving van het plan. Ten slotte gaat de hoofdstuk 5 kort in op de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan.

Hoofdstuk 2 Beleid

2.1 Rijksbeleid

Op verschillende niveaus gelden beleidsnota's die betrekking hebben op het plangebied. Op rijksniveau is dit onder andere de "Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte" en de Ontwerp Nationale Omgevingsvisie. Deze beleidsnota's geven geen specifieke uitgangspunten voor het verordeningsgebied.

Verder zijn op basis van rijksbeleid diverse thema's op het plangebied van toepassing. Hierbij worden uitsluitend regels gesteld ten aanzien van ontwikkelingen. Omdat geen sprake is van nieuwe, ruimtelijk relevante ontwikkelingen, zijn deze thema's niet van belang. In algemene zin wordt gestreefd naar een voortzetting en met name een verbetering van het bestaande kwaliteitsniveau. Dit geldt dan ook voor het plangebied.

2.2 Provinciaal beleid

Op provinciaal niveau geldt het Streekplan Fryslân 2007, dat verder is uitgewerkt in de Verordening Romte Fryslân 2014.
Voor het onderhavige paraplubestemmingsplan is de Wijziging Verordening Romte Fryslân 2014 (windturbines), vastgesteld op 1 juli 2020, van belang. Deze wijziging voorziet in mogelijkheden om onder de volgende voorwaarden kleine windturbines te realiseren:

1. maximaal 3 windturbines op of direct grenzend aan het bouwperceel van een bestaand agrarisch bedrijf;
2. de windturbines mogen een maximale ashoogte van 15 meter hebben;
3. het op te stellen vermogen is gericht op de energiebehoefte van het agrarisch bedrijf;
4. de turbines moeten zorgvuldig worden ingepast binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten, waarbij de mogelijkheden om te voorzien in de energiebehoefte van het agrarische bedrijf door middel van zonnepanelen op de gebouwen zijn verkend;
5. het verzoek moet aan de provincie worden voorgelegd.

Met betrekking tot punt 5 is met de provincie een werkproces afgesproken voor aanvragen omgevingsvergunning. Dit werkproces kan als volgt worden samengevat:

- Aanvragen omgevingsvergunning voor kleine windturbines worden toegestuurd aan de provincie Fryslân en eventueel besproken in het (digitale) inloopspreekuur Romte. De gemeente ontvangt een kort verslag van de bevindingen;
- Bij de behandeling door welstandscommissie Hûs en Hiem is een landschapsarchitect van de gemeente, en bij voorkeur ook een landschapsarchitect van Hûs en Hiem aanwezig;
- Bij een negatief welstandsadvies neemt de gemeente contact op met de provincie om te zoeken naar een gezamenlijke oplossing.

2.3 Gemeentelijk beleid

Op 17 februari 2021 is de 'Leeuwarder Energieagenda Daadkracht & Dialoog 2021-2024' (LEA) vastgesteld. Hierin wordt de koers beschreven die de gemeente wil volgen met concrete doelen, waarbij duidelijk is aangegeven wat de gemeentelijke rol is en wat van anderen nodig is. Dit met het doel om richting 2030 zowel een ambitieuze als haalbare stip op de horizon te zetten en door zeer concreet aan de slag te gaan. Hierbij wordt gefocust op de gemeentelijke regierol bij de warmtetransitie en bij de energiebesparing in de gebouwde omgeving en de opwekking van duurzame energie.

In de LEA is met betrekking tot het nieuwe beleid van de provincie met betrekking tot kleine windturbines aangegeven dat kleine windmolens die voor de gebruikers mogelijk worden gemaakt, wenselijk zijn. In dat kader wil de gemeente deze vorm van duurzame energievoorzieningen planologisch faciliteren door middel van een relatief eenvoudige procedure (zie hoofdstuk 4). Hierbij zal bij de toetsing rekening worden gehouden met de uitgangspunten van de provincie (zie ook paragraaf 4.2).

Hoofdstuk 3 Randvoorwaarden

Dit hoofdstuk gaat in op de vraag waar en onder welke voorwaarden kleine windturbines in de gemeente Leeuwarden worden toegestaan. Daarbij spelen diverse (omgevings)aspecten een rol. Deze aspecten worden meegenomen in de overwegingen bij de te maken keuzes voor locaties voor kleine windturbines.

3.1 Relatie Wet Milieubeheer

Kleine windturbines met een rotordiameter groter dan 2,00 m vallen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit milieubeheer (artikel 3.13 en verder). Dit kan worden afgeleid uit het Besluit omgevingsrecht, Bijlage 1 onder 20.2. Deze windturbines worden als een zelfstandige inrichting gezien en moeten daarom voldoen aan de bepalingen ten aanzien van geluid, veiligheid en visuele hinder zoals die in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn opgenomen. Voor deze kleine windturbines vormt het Activiteitenbesluit milieubeheer dus het toetsende kader ten aanzien van milieuaspecten.

Kleine windturbines met een rotordiameter kleiner dan 2,00 m vallen niet onder de regels van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Voor deze windturbines kan worden volstaan met een omgevingsvergunning voor het bouwen. Omdat in de Wet milieubeheer niet voor niets de kleine windturbines (rotordiameter kleiner dan 2,00 m) zijn uitgezonderd vanwege de beperkte overlast die zij met zich meebrengen voor de omgeving, wil de gemeente ook niet op voorhand voor deze kleine windturbines een aanvullende regeling opnemen in het bestemmingsplan. Desondanks wil de gemeente, mocht daarvoor een noodzaak aanwezig zijn omwille van verschillende omgevingsfactoren, wel de mogelijkheid houden nadere eisen te stellen aan geluid, veiligheid en visuele hinder van kleine windturbines. In die gevallen zal de gemeente de normering zoals die in het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen voor windturbines aanhouden. Ook kan bij een aanvraag bekeken worden of de windturbine een NEN-EN-IEC 61400-2 certificering heeft dan wel voldoet aan 'Handreiking miniwind en kleine windmolens' van Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA). In dat eerste geval kan de toetsing bij de omgevingsvergunning beperkt blijven tot de vraag of het bedoelde certificaat aanwezig is.

De volgende paragrafen van dit hoofdstuk gaan per thema in op de normeringen vanuit het Activiteitenbesluit milieubeheer voor geluid, externe veiligheid, ecologie en visuele hinder.

3.2 Geluid en milieuzonering

Een kleinschalige windturbine produceert geluid. Hoeveel geluid precies, is afhankelijk van het type en de windsnelheid. Artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit milieubeheer bevat geluidsnormen voor windturbines. Daarin staat dat een windturbine of een combinatie van windturbines voldoet ten behoeve van het voorkomen of beperken van geluidhinder aan de norm van ten hoogste 47 dB $_{Lden}$ en aan de norm van ten hoogste 41 dB $_{Lnight}$ op de gevel van gevoelige gebouwen, tenzij deze zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein, en bij gevoelige terreinen op de grens van het terrein. Deze geluidsnormering wordt landelijk acceptabel geacht.

Er is op voorhand geen reden om hier in het algemeen een nog strengere normering voor te hanteren. In bijzondere omstandigheden, zoals cumulatie van verschillende geluidsbronnen of andere windturbines, kunnen op grond van artikel 3.14a, tweede en derde lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer maatwerkvoorschriften worden gesteld. Omdat het bestemmingsplan slechts een beperkt aantal kleine windturbines toestaat (namelijk niet meer dan nodig voor de eigen energievoorziening) per bouwvlak of bouwperceel, zijn deze omstandigheden vooralsnog niet te verwachten. Daarom zijn er bij dit bestemmingsplan ook geen algemene op het Activiteitenbesluit milieubeheer aanvullende richtlijnen voor cumulatieve toetsing (ten behoeve van meldingstoetsing) nodig geacht. Dat betekent dat het milieuaspect geluid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

De Handreiking Bedrijven en milieuzonering van de VNG gaat bij een windturbine met een wiekdiameter van 20 meter uit van een normafstand van 100 meter (milieucategorie 3.1) tussen milieugevoelige functies, zoals woningen. Dit op basis van het aspect geluid. Indien windmolens worden aangevraagd binnen een afstand van 100 meter tot milieugevoelige gebouwen, dient door middel van geluidsonderzoek aangetoond te worden dat er geen sprake is van geluidhinder.

3.3 Externe veiligheid

Kleine windturbines (vanaf een rotordiameter van 2,00 meter) vallen onder de werkingssfeer het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit worden in paragraaf 3.2.3 voorschriften opgenomen waaraan een windturbine moet voldoen. Deze beoordeling vindt plaats bij de in te dienen melding.
In artikel 3.15 zijn voorschriften opgenomen m.b.t normering voor externe veiligheid.

1	Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-6} per jaar.
2	Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-5} per jaar.

Bij het indienen van een melding en aanvraag omgevingsvergunning bouw wordt getoetst of de windturbine voldoet aan bovenstaande normering.

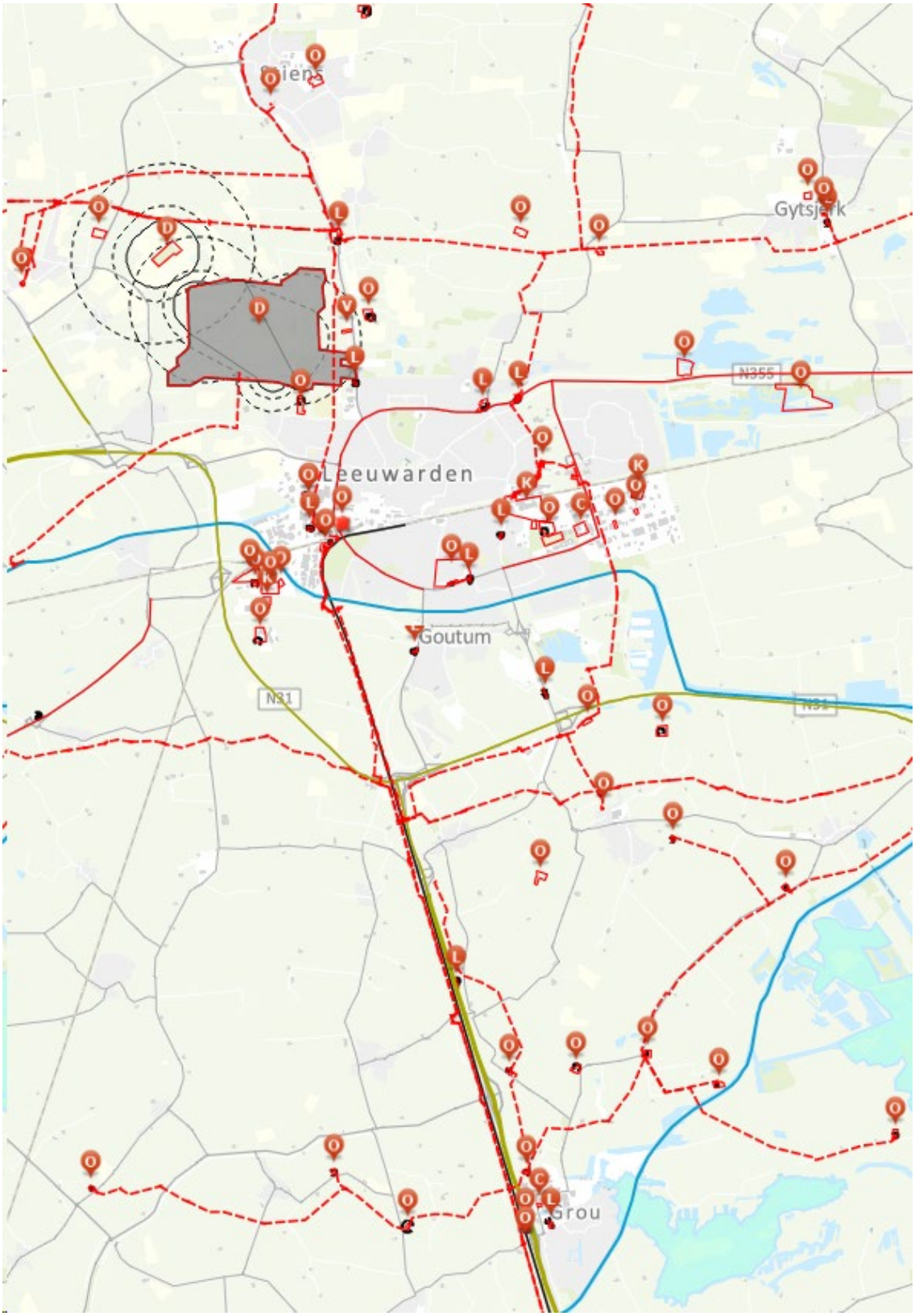
De risico's van windturbines in de nabijheid van risicobronnen kan consequenties hebben op deze risicobronnen (kunnen risicoverhogend zijn). Dit geldt echter alleen voor grote windturbines. Voor kleinschalige windturbines is er geen sprake van een risicoverhogend effect op deze risicobronnen. Dergelijke installaties zoals risicovolle inrichtingen die onder het toepassingsgebied van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) vallen zijn met name ook niet in het buitengebied gelegen.

Desalniettemin moet ook voor kleine windturbines voldoende afstand worden gehouden tot risicobronnen.
In het buitengebied van de gemeente komen de volgende relevante risicobronnen voor:

a. ondergrondse hogedrukaardgas transportleidingen;
b. hoogspanningsinfrastructuur.

Hoofdspoorwegen die relevant zijn (die onderdeel uitmaken van het basisnet spoor i.v.m. structureel vervoer gevaarlijke stoffen) zijn niet relevant voor het plangebied.

<u>Toetsing</u>
Uit de risicokaart blijkt dat in het plangebied verscheidene risicovolle inrichtingen aanwezig zijn. De onderstaande afbeelding bevat een uitsnede van de betreffende risicokaart.

Figuur 3.1 Uitsnede risicokaart (bron www.risicokaart.nl)

Tijdens de verlening van een omgevingsvergunning voor de bouw van een kleinschalige windturbine moet bekeken worden of er redenen zijn om op grond van externe veiligheid, bijvoorbeeld de aanwezigheid van een hoogspanningsverbinding, de omgevingsvergunning niet te verlenen of om voorwaarden te stellen. Op basis van

het bovenstaande is de conclusie dat het milieuaspect externe veiligheid op voorhand geen belemmering opwerpt. Zodoende kan het planologische voornemen als uitvoerbaar worden geacht.

3.4 Visuele hinder

Het plaatsen van een kleinschalige windturbine heeft naast ruimtelijke gevolgen ook visuele gevolgen. Hoewel de windturbines maximaal 15,00 m hoog mogen zijn, kunnen de windturbines in het open karakter van het buitengebied gevolgen teweegbrengen. Zo hebben de draaiende wieken van een windturbine mogelijk slagschaduw en lichtreflectie als gevolg. De positionering van kleinschalige windturbines kan veel uitmaken in het al dan niet optreden van visuele hinder. Door een goede positionering van kleine windturbines, waarbij men rekening houdt met zonlicht en schaduwwerking kan men het effect van slagschaduw en lichtreflectie beperken. Ook stelt het Activiteitenbesluit milieubeheer regels omtrent lichtschittering en slagschaduw. Het Activiteitenbesluit milieubeheer bepaalt in artikel 3.14, vierde lid, en in samenhang met artikel 3.12, eerste lid, van de Activiteitenregeling milieubeheer dat om slagschaduw en lichtschittering te voorkomen een windturbine is:

"voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de windturbine afschakelt indien slagschaduw optreedt ter plaatse van gevoelige objecten voorzover de afstand tussen de windturbine en de gevoelige objecten minder dan 12 maal de rotordiameter bedraagt en gemiddeld meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten per dag slagschaduw kan optreden en voorzover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden".

Wanneer men dit toepast op bijvoorbeeld een windturbine met een rotordiameter van 12,00 m, betekent dat indien een windturbine zich op minder dan 144,00 m (twaalf maal een rotordiameter van 12,00 m) bevindt, de windturbine moet zijn voorzien van een stilstandvoorziening als de mogelijke slagschaduw zich anders meer dan zeventien keer per jaar gedurende meer dan twintig minuten per dag zou voordoen. Slagschaduw en lichtschittering moeten zoveel mogelijk worden beperkt (artikel 3.13, eerste lid van het Activiteitenregeling milieubeheer) door de toepassing van niet-reflecterende materialen of coatinglagen op de betreffende onderdelen.

Gelet op het feit dat het gaat om kleine windturbines en dat deze in ieder geval op 50 meter afstand van geluidgevoelige functies moeten worden gesitueerd (zie paragraaf 3.2), is de kans op slagschaduw en lichtreflectie erg klein. Wel kan bij de positionering van de één of meerdere turbines rekening worden gehouden met de stand ten opzichte van hindergevoelige functies.

3.5 Ecologie

In het kader van de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen is het van belang om aandacht te besteden aan beschermde natuurwaarden. De effecten op natuurwaarden moet men beoordelen in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De wettelijke grondslag hiervan ligt per 1 januari 2017 in de Wet natuurbescherming (Wnb) en in het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid. De Wnb regelt onder andere de soortenbescherming van planten en dieren, dit betreft de in het wild voorkomende vogels onder de vogelrichtlijn, de dier- en plantensoorten onder de habitatrichtlijn. Dier- en plantensoorten die in de bijlage van de wet genoemd worden vallen ook onder de beschermde soorten, op deze lijst mogen provincies een 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 van de Wnb). In de Wnb is eveneens de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

Omdat het op voorhand niet mogelijk is om voor het plangebied in kaart te brengen wat de eventuele gevolgen zullen zijn voor ecologie, wordt dit niet nu, maar ten tijde van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen van een kleinschalige windturbine gedaan.
De Wet natuurbescherming is onverkort van kracht. Er zal dus bij elke aanvraag worden afgewogen of de bouw van een windturbine ter plaatse leidt tot onevenredige gevolgen voor de beschermde natuurwaarden in dat gebied. Het is dus mogelijk noodzakelijk om een ecologische quickscan uit te voeren als onderdeel van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. Zo bezien, vormt het aspect ecologie geen belemmering voor het onderhavige planvoornemen en kan het op dit onderdeel als uitvoerbaar worden geacht.

Hoofdstuk 4 Juridische toelichting

4.1 Inleiding

Het paraplubestemmingsplan is gebaseerd op het behouden van de juridisch-planologische ruimte zoals deze is opgenomen in de geldende bestemmingsplannen. Het paraplubestemmingsplan vormt het juridisch-planologische regime voor het onder voorwaarden mogelijk maken van kleine windturbines op en aangrenzend aan agrarische bouwpercelen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde binnenplanse afwijkingsprocedure.

4.2 Opzet en toelichting regels

Per hoofdstuk is de opbouw van de regels beschreven.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Dit hoofdstuk bestaat uit de inhoudelijke begripsbepalingen die van belang zijn voor de toepassing van het paraplubestemmingsplan. Deze regeling heeft zijn eigen begrippen. Deze begrippen worden daarom toegevoegd of vervangen de bestaande begrippen uit de geldende bestemmingsplannen.
Het begrip windturbine is toegevoegd om aan te geven wat hieronder valt. Het begrip sluit aan op het begrip uit de Verordening Romte 2014.

Verder is, om duidelijk te maken wat onder het gebruik van gronden voor kleinschalige duurzame energiewinning wordt verstaan, het begrip kleinschalige duurzame energiewinning toegevoegd.

Artikel 2. Wijze van meten

Teneinde interpretatieverschillen over het bepalen van de hoogte van een windturbine te voorkomen, wordt gemeten vanaf de ashoogte. Bij de wijze van meten is aangegeven wat hieronder wordt verstaan.

Artikel 3 Van toepassing verklaring

Dit artikel geeft aan op welke gebieden het paraplubestemmingsplan betrekking heeft. De regels in dit bestemmingsplan zijn van toepassing op de in bijlage 1 opgenomen bestemmingsplannen. In deze bestemmingsplannen wordt met de nieuwe regeling binnen de bestemmingen 'Agrarisch', 'Agrarisch gebied', 'Agrarisch – Agrarisch Bedrijf', 'Agrarisch – Paardenhouderijbedrijf', 'Agrarisch – Onderzoek en onderwijs' het plaatsen van kleine windturbines via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk gemaakt.

De overige regels binnen de vigerende bestemmingsplannen blijven onverkort van toepassing.

Hoofdstuk 2 Regels windturbines

Artikel 4 Algemene bouwregels

In dit artikel is de afwijkingsbevoegdheid opgenomen om kleine windturbines te bouwen bij of aangrenzend aan een agrarisch bouwperceel. De voorwaarden die de provincie aan het toestaan van de windturbines stelt, zijn als toetsingskader aan de afwijking met een omgevingsvergunning opgenomen. Hierbij is op te merken dat de gemeente Leeuwarden het van belang vindt dat de visuele relatie en ruimtelijke verbinding tussen het bouwperceel en de windmolens behouden moet blijven. In dat kader mag de mast van de windturbine maximaal 15 meter vanaf het bouwperceel worden geplaatst.

Voor de toetsing aan de onderdelen c en d van lid 4.1 kan de toelichting van de provincie als leidraad worden genomen:

4.1.c. Eigen behoefte:

Uit landschappelijke overwegingen is het van belang dat het aantal windturbines beperkt blijft en dat extra druk op het net zoveel mogelijk wordt voorkomen. Om deze redenen mogen alleen bij agrarische bedrijven windturbines worden geplaatst als het opgestelde vermogen van de te plaatsen windturbine(s) is gericht op de eigen behoefte van het agrarisch bedrijf. Voor het bepalen van het eigen gebruik kan het gemiddelde energieverbruik van de afgelopen drie jaar als leidraad aangehouden worden. Wanneer gekozen wordt voor een combinatie met zonnepanelen of een mestvergister is het bijna niet te vermijden dat op enig moment toch sprake is van teruglevering aan het net. Dit mag, zolang gebruik gemaakt kan worden van de bestaande eigen netaansluiting van het agrarische bedrijf. Maatwerk blijft ook hier echter mogelijk. In uitzonderingsgevallen kan gemotiveerd worden dat door omstandigheden een netverzwaring toch nodig is om in de eigen behoefte te kunnen voorzien.

4.1.d. Landschappelijke inpassing

Het is verder van belang om de windturbines goed in te passen en daarbij tevens de mogelijkheden voor zon op dak te verkennen. Maatwerk is belangrijk. Wanneer zon op het dak een reële optie is voor het bedrijf, dan moet zorgvuldig worden afgewogen of vanuit oogpunt van ruimtelijke kwaliteit het plaatsen van zon op het dak dan niet de betere manier is om te voorzien in de eigen energiebehoefte.

Met betrekking tot de voorwaarde dat de windturbines zorgvuldig worden ingepast in de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten van het landschapstype, zal de beoordeling plaatsvinden aan de hand van de beschrijving uit de bestaande bestemmingsplannen voor het buitengebied.

Artikel 5 Algemene gebruiksregels

Het is mogelijk dat in een aantal geldende bestemmingsplannen windturbines niet zijn toegestaan en/of het gebruik van de gronden voor (kleinschalige) duurzame energiewinning planologisch niet mogelijk is op agrarische bouwpercelen en de daarbij behorende agrarische gronden. Indien hiervan sprake is, dient in combinatie met het bouwen ook het gebruik mogelijk te worden gemaakt. Hiervoor is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen die in dat geval in combinatie met artikel 5 lid 5.1 moet worden toegepast.

Het benutten van zonne-energie om te voorzien in de eigen energiebehoefte heeft zowel voor de gemeente als voor de provincie de voorkeur. Om die reden is in de betreffende gebruiksregel ook de mogelijkheid opgenomen voor de opwekking van zonne-energie voor het geval de geldende bestemmingsplannen niet in dit gebruik voorzien.

Hoofdstuk 3 Overgangs- en slotregels

De overige artikelen in dit paraplubestemmingsplan zijn opgenomen omdat dat op basis van het Besluit ruimtelijke ordening verplicht is.

De anti-dubbeltelregeling in hoofdstuk 3 is bedoeld om te voorkomen dat van ruimte die in een bestemmingsplan voor de realisering van een bepaald gebruik of functie mogelijk is gemaakt, na realisering daarvan, ten gevolge van feitelijke functie- of gebruiksverandering van het gerealiseerde, opnieuw zou kunnen worden gebruik gemaakt.

Tenslotte is in hoofdstuk 4 nog een standaardbepaling voor het overgangsrecht opgenomen (artikel 7) en een slotregel (artikel 8).

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Omgevingsaspecten

Dit bestemmingsplan bestaat uit enkele aanvullingen en aanpassingen van de bestaande regels die in het kader van het bestemmingsplan vooraf geen toetsing aan de diverse omgevingsaspecten zoals water, milieu en natuur vragen. Bij het toepassen van een afwijkingsbevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning zal worden beoordeeld in hoeverre deze aspecten van invloed zijn.

De Keur van het Wetterskip Fryslân en de Wet natuurbescherming zijn onverkort van kracht.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan dient op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in de plantoelichting minimaal inzicht te worden gegeven in de economische uitvoerbaarheid van het plan. Als er sprake is van ontwikkelingen waarvoor de gemeente redelijkerwijs kosten moet maken, moeten deze kosten worden verhaald op de initiatiefnemer c.q. ontwikkelaar.

De kosten die worden gemaakt voor het opstellen van voorliggende paraplubestemmingsplan worden gefinancierd uit de gemeentelijke middelen.

5.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Inspraak en overleg
Aangezien het gaat om slechts beperkte aanvullingen en aanpassingen van de geldende bestemmingsplannen en beleid van andere overheden/overheidsorganen niet geraakt wordt met dit paraplubestemmingsplan, wordt voor dit plan geen inspraakmogelijkheid geboden.
Gelet op het feit dat de provinciale belangen moeten worden geborgd, wordt in het kader van het overleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening alleen de provincie Fryslân geconsulteerd. De provincie heeft gereageerd op het bestemmingsplan bij brief van 23 april 2021 (bijlage 1) en verzoekt daarin om de aanvraag door het college aan de provincie voor te leggen in plaats van dat de aanvrager deze aan de provincie voorlegt. De regels zijn op dit onderdeel aangepast.

Ontwerpbestemmingsplan
Het ontwerpplan wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd, waarbij een ieder in de gelegenheid wordt gebracht zienswijzen in te dienen.

Vastgesteld bestemmingsplan
Het plan wordt ten slotte door de gemeenteraad - al dan niet gewijzigd - vastgesteld. Tegen de vaststelling is beroep mogelijk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

RHO ADVISEURS

Bijlage 1 Overlegreactie provincie

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Leeuwarden, 20 april 2021
Verzonden, 23 APR. 2021

Ons kenmerk	:	01873594
Afd./Opgave	:	Omgevingszaken
Behandeld door	:	Omgevingszaken (TB) / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk	:	
Bijlage(n)	:	
Onderwerp	:	Voorontwerp paraplubestemmingsplan Leeuwarden - Kleine windturbines

Geacht college,

Op 7 april is bovengenoemd plan ter advisering ontvangen.

De provinciale belangen in het plan geven aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Beoordeling voorleggen aan de provincie (cat.6, juridische kwaliteit)
Omdat de provincie het belangrijk vindt dat van geval tot geval een gedegen landschappelijke afweging wordt gemaakt tussen de opties voor zon op dak en wind, wil het hier per individueel geval op toezien. In het parapluplan is aangegeven dat de aanvraag voor een beoordeling aan de provincie wordt voorgelegd (artikel 4, lid 1, sub 7). Daarmee komt u in principe tegemoet aan de wens van de provincie, maar ik zie graag een aanpassing zodat blijkt dat niet de aanvrager maar B&W de aanvraag ter beoordeling aan de provincie voorlegt.

Voor het overige geeft het plan geen aanleiding tot opmerkingen.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

dhr. J. Bosma
afdelingshoofd Omgevingszaken

Ons kenmerk: 01873594

provinsje fryslân

REGELS

RHO ADVISEURS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 het plan:
het bestemmingsplan Leeuwarden - Partiële herziening kleine windturbines met identificatienummer NL.IMRO.0080.00007BP00-OW01 van de gemeente Leeuwarden;

1.2 het bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 kleinschalige duurzame energiewinning:
energie die gewonnen wordt uit kleinschalige perceelsgebonden bronnen, waarbij weinig tot geen schadelijke milieueffecten optreden bij winning en omzetting en die in onuitputtelijke hoeveelheden beschikbaar is, zoals zon, wind, water, biomassa, aard- en omgevingswarmte.

1.4 windturbine:
een installatie c.q. bouwwerk voor het opwekken van elektrisch of thermisch vermogen uit wind.

Artikel 2 Wijze van meten

2.1 ashoogte van een windturbine:

hoogte gemeten vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

Artikel 3 Van toepassing verklaring

Dit bestemmingsplan is van toepassing op de bestemmingsplannen en de daarin aangehaalde artikelen, zoals opgenomen in bijlage 1.

Hoofdstuk 2 Regels windturbines

Artikel 4 Algemene bouwregels

4.1 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in de bouwregels van de in bijlage 1 genoemde bestemmingen in die zin dat ten hoogste 3 windturbines op of direct grenzend aan het bouwperceel van een bestaand agrarisch bedrijf worden gebouwd, mits:

a. de afstand van de mast van een buiten het bouwperceel geplaatste windturbine tot de grens van een agrarisch bouwperceel ten hoogste 15 m bedraagt;
b. de ashoogte ten hoogste 15 m bedraagt;
c. het op te stellen vermogen is gericht op de energiebehoefte van het agrarisch bedrijf;
d. de turbines zorgvuldig worden ingepast binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten, waarbij de mogelijkheden om te voorzien in de energiebehoefte van het agrarische bedrijf door middel van zonnepanelen op de gebouwen zijn verkend;
e. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de natuurlijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
f. de aanvraag door het bevoegd gezag tevens voor een beoordeling aan de provincie wordt voorgelegd;
g. indien op grond van de in de regels van de in bijlage 1 genoemde bestemmingen het gebruik voor kleinschalige duurzame energiewinning niet is toegestaan, tevens wordt afgeweken van het gebruik, zoals opgenomen in artikel 5 lid 5.1.

Artikel 5 Algemene gebruiksregels

5.1 Afwijken van de gebruiksregels

Voor zover krachtens de bestemmingen, zoals genoemd in bijlage 1 het gebruik van gronden voor kleinschalige duurzame energiewinning niet is toegestaan, kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken voor het gebruik van de gronden ten behoeve van de opwekking van zonne- en windenergie.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregeling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 7 Overgangsrecht

7.1 Overgangsrecht bouwen

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sublid a. een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het sublid a. met maximaal 10 %.

c. Sublid a. is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

7.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van de bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in sub a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met het bestemmingsplan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in sub a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Het bepaalde in sub a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 8 Slotregel

De regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan Leeuwarden - Partiële herziening kleine windturbines.

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

RHO ADVISEURS

Bijlage 1 Lijst van toepassing zijnde bestemmingsplannen

Type plan	Plannaam	ID	artikel	bestemming
bestemmingsplan	Bûtengebiet	NL.IMRO.0140.BtngLittenseradiel-VA02	3	Agrarisch
bestemmingsplan	Leeuwarden - Buitengebied, zoals aangepast bij:	NL.IMRO.0080.01002BP00-VG01	3	Agrarisch
bestemmingsplan	Leeuwarden Buitengebied - Omzetten intensieve naar reguliere veehouderij Brédyk 185 Wirdum	NL.IMRO.0080.01007BP00-VG01	3	Agrarisch
wijzigingsplan	Wytgaard - Weiwiskedyk 8	NL.IMRO.0080.09001WP01-VG01	3	Agrarisch
wijzigingsplan	Leeuwarden Buitengebied - Wijzigen bedrijfskavel Langedyk 31 Alde Leie	NL.IMRO.0080.01002WP02-OW01	3	Agrarisch
bestemmingsplan	Bûtengebiet en doarpen, zoals aangepast bij:	NL.IMRO.0081.04BP0002-VA02	3	Agrarisch
bestemmingsplan	Reparatieplan Bûtengebiet en doarpen	NL.IMRO.0081.04BP0002RP-VA01	3	Agrarisch
			4	Agrarisch - Paardenhouderijbedrijf
wijzigingsplan	Stiens - Harnsterdyk 7	NL.IMRO.0080.21001WP00-VG01	3	Agrarisch
bestemmingsplan	Buitengebied 2008, zoals aangepast bij:	NL.IMRO.00550000Buitengebied-	3	Agrarisch gebied
bestemmingsplan	Buitengebied 2008 Eerste partiële herziening	NL.IMRO.0055.PHBPBuitengebied08-VA01	3	Agrarisch gebied
bestemmingsplan	Jorwert - Fûns 6 en 8	NL.IMRO.0140.PHBtngbFuns6en8-VA01	3	Agrarisch
bestemmingsplan	Hijum - Mieddyk 5	NL.IMRO.0081.01BP0002-VA01	3	Agrarisch
bestemmingsplan	Leeuwarden - Dairy Campus en omgeving	NL.IMRO.0080.01005BP00-VG01	4	Agrarisch - Onderzoek en onderwijs
bestemmingsplan	Buitengebied-Oost Herziening Jorwert De Him 2	NL.IMRO.0140.PHBtngbODeHim2-VA01	3	Agrarisch – Agrarisch bedrijf
bestemmingsplan	Leeuwarden - De Zuidlanden, restgebied en omgeving	NL.IMRO.0080.06012BP00-VG01	3	Agrarisch

VERBEELDING

RHO ADVISEURS

Plangebied

Plangrens

Gemeente Leeuwarden

Leeuwarden - Partiële herziening kleine windturbines

Bestemmingsplan

PROJECT	20210128		
FORMAAT	A0		
SCHAAL	1:1000	Vastgesteld	
KAART	1/1	Ontwerp	03-06-2021
GETEKEND	RV	Voorontwerp	01-04-2021
IDN	NL.IMRO.0080.00007BP00-OW01	Concept	23-03-2021

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

N

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
0102018555

WWW.RHO.NL

Reactie- en antwoordnota zienswijzen en ambtshalve wijzigingen Ontwerpbestemmingsplan Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines

Het ontwerpbestemmingsplan heeft in de periode van 10 juni 2021 tot en met 22 juli 2021 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn 5 zienswijzen ontvangen. De Gasunie heeft informeel (buiten de termijn) een advies gegeven met betrekking tot de regels van de partiële herziening.

Onderdeel I zienswijzen

Hieronder wordt de inhoud van de zienswijzen samengevat en volgt per punt het gemeentelijke commentaar.

Zienswijze 1 – Hulst Innovatie B.V. – Windmolens op maat

A. In de regels van het ontwerpbestemmingsplan staat onder 4.1.d. dat de windturbines zorgvuldig moeten worden ingepast binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten. Hulst Innovatie B.V. merkt in de zienswijze op dat het (laten) opstellen van een landschappelijk inpassingsplan een kostbare zaak is. Hierbij vraagt Hulst Innovatie B.V. zich af wat de toegevoegde waarde is bij de bouw van een kleine windturbine in of maximaal 15 meter buiten het bouwperceel. Het bouwperceel is immers bedoeld voor bebouwing. Bovendien is een windturbine gebaat bij een locatie zonder additionele beplanting. Hulst Innovatie B.V. stelt voor om de regeling aan te passen in die zin dat de vereiste met betrekking tot inpassing binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten uitsluitend zou moeten gelden bij bouwplannen van kleine windturbines op meer dan 15 meter buiten het bouwperceel.

Reactie:
Elk agrarisch erf is uniek door de omvang, ligging en de plek die het inneemt in het Friese landschap. Ook is van belang vanaf welke plekken het erf met de bebouwing, schuren, silo's en de windturbines het meest prominent zichtbaar is. Een goede plaatsing en inpassing van de windturbine(s) is voor elke situatie daarmee ook anders. Voor een goede beoordeling van de aanvraag omgevingsvergunning, zijn duidelijke tekeningen en beeldmateriaal nodig waaruit de zorgvuldige inpassing kan worden afgeleid. Wij achten de inspanning en kosten hiervan in balans met de economische waarde die een windturbine vertegenwoordigd afgezet tegen de ruimtelijk-landschappelijke impact die het heeft.
De suggestie om de vereiste met betrekking tot inpassing binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten uitsluitend toe te passen bij bouwplannen van kleine windturbines op meer dan 15 meter buiten het bouwperceel, gaat niet op. Er worden namelijk geen windturbines mogelijk gemaakt op een grotere afstand dan 15 meter uit het bouwperceel. Overigens komt de regel met betrekking tot de inpassing binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten uit de voorwaarden die de provincie in haar beleid stelt, en kan de gemeente deze regel niet aan de kant schuiven.

Conclusie zienswijze 1:
Deze zienswijze leidt niet tot aanpassingen in het plan.

Zienswijze 2 – Rijksvastgoedbedrijf namens staatssecretaris van Defensie

De zienswijze heeft betrekking op het feit dat in het bestemmingsplan Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines geen aandacht is besteed aan de beperkingen die in verband met de vliegveiligheid gelden binnen het obstakelbeheergebied van de vliegbasis Leeuwarden. Het betreft de maximale bouwhoogten die van kracht zijn binnen de zogenoemde invliegfunnel en de toetsingshoogten die van toepassing zijn binnen het verstoringsgebied van het Instrument Landing System (ILS). De tiphoogten van dergelijke windturbines kunnen afhankelijk van het gekozen

windturbinetype een hoogte van 20 tot 25 meter bereiken en daarmee de geldende maximale obstakelhoogte en toetsingshoogten binnen het obstakelbeheergebied van de vliegbasis Leeuwarden overschrijden. Er wordt in de zienswijze verzocht een bepaling op te nemen om de maxiale hoogten in de genoemde zones te beperken.

Reactie:
De partiële herziening herziet, zoals de naam al aangeeft, een deel van de regels van de onderliggende bestemmingsplannen. De aanpassing betreft uitsluitend een aanvulling op de algemene bouwregels, in die zin dat er een afwijking van de bouwregels wordt toegevoegd ten dienste van ten hoogste 3 kleine windturbines per agrarisch bedrijf. Voor het overige blijven de onderliggende bestemmingsplannen van toepassing. In die onderliggende bestemmingsplannen zijn alle obstakelbeheergebieden ten behoeve van de vliegbasis opgenomen. Omdat die regelingen blijven gelden, wordt er in het bestemmingsplan Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines geen regeling voor opgenomen.

Conclusie zienswijze 2:
Deze zienswijze leidt niet tot aanpassingen in het plan.

Zienswijze 3

A. Indiener van de zienswijze verzoekt geen windmolens te plaatsen bij bedrijven die te dicht tegen het dorp aanliggen.

Reactie:
De agrarische bedrijven die tegen dorpen aanliggen, liggen over het algemeen op minimaal 50 meter tot de dichtstbijzijnde bebouwing. Dit wordt beschouwd als een redelijke afstand tussen woonbebouwing en agrarische bedrijven.
Indiener benoemt dit punt waarschijnlijk vanuit de vrees voor zicht op eventuele kleine windturbines. Eén van de voorwaarden bij het plaatsen van een kleine windturbine is dat de turbines zorgvuldig moeten worden ingepast binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten. Op die manier is het de bedoeling dat de plaatsing niet storend is. Daarnaast is de maximale ashoogte 15 meter. Ter vergelijking mag een agrarisch bedrijfsgebouw ook 15 m hoog worden gebouwd en torensilo's maximaal 25 meter. Op boerenerven zijn vaak al gebouwen of silo's aanwezig van een vergelijkbare hoogte. Om die reden is de verwachting dat de kleine windturbines niet of in geringe mate storend kunnen zijn voor de omgeving.

B. Indiener van de zienswijze verzoekt, naar aanleiding van de recente uitspraak van de Raad van State over windturbineparken, te wachten met het plaatsen van windmolens totdat er nadere bepalingen van de Raad van State en de Rijksoverheid zijn.

Reactie:
In de uitspraak gaat het erom dat er niet meer gesteld kan worden dat een windturbine, die voldoet aan paragrafen 3.2.3 Abm (Activiteitenbesluit) en 3.2.3 Arm (Activiteitenregeling), milieutechnisch aanvaardbaar is. De Rijksoverheid dient dit te onderzoeken (middels een planmer). Uit het onderzoek volgt dan dat de algemene regels worden gehandhaafd of aangepast. De uitspraak gaat over windturbineparken, dus over plaatsing van 3 of meer windturbines.

Om de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan "Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines" te beoordelen, moet gekeken worden of door het vaststellen van het bestemmingsplan geen strijdigheid ontstaat met de bovengenoemde uitspraak. Dit is niet het geval, omdat het bestemmingsplan niet rechtstreeks (bij recht) 3 windturbines mogelijk maakt, maar na afwijking. Het bestemmingsplan zelf hoeft niet getoetst te worden aan de algemene regels voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en de bijbehorende Activiteitenregeling milieubeheer (Arm).

Na vaststelling van het bestemmingsplan zullen aanvragen omgevingsvergunning worden ingediend. Bij een aanvraag omgevingsvergunning voor 3 windturbines binnen / bij een agrarisch bouwperceel,

wordt getoetst aan de algemene regels voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) en de bijbehorende Activiteitenregeling milieubeheer (Arm). Deze regels worden met de uitspraak buiten toepassing gelaten. Zo lang het Rijk hier geen planmer voor heeft gemaakt, toetst de gemeente de milieutechnische aanvaardbaarheid en op gevolgen voor de omgeving (in het bestemmingsplan opgenomen als geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de natuurlijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden) aan normen die niet rechtstreeks ontleend worden aan het Activiteitenbesluit.

Bij een aanvraag omgevingsvergunning voor 1 of 2 windturbines binnen / bij een agrarisch bouwperceel verandert de toetsing / regelgeving niet als gevolg van de uitspraak.

Er is dus geen noodzaak te wachten, zoals indiener verzoekt.

C. Om landschapsvervuiling tegen te gaan verzoekt de indiener van de zienswijze de partiële herziening van het bestemmingsplan te heroverwegen of in ieder geval zeer terughoudend te zijn in het verlenen van vergunningen.

Reactie:
Om landschapsvervuiling tegen te gaan is juist de voorwaarde opgenomen dat de turbines zorgvuldig moeten worden ingepast binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten. Omdat de inpassing op die manier is geborgd, zien wij geen noodzaak tot heroverweging van de partiële herziening.

Conclusie zienswijze 3:
Deze zienswijze leidt niet tot aanpassingen in het plan.

Zienswijze 4 – TenneT
Binnen het plangebied van de partiële herziening bevinden zich hoogspanningsverbindingen vanaf 110 kV, die in eigendom en beheer zijn bij TenneT. De aanwezigheid van deze hoogspanningsverbindingen kan beperkingen opleveren voor het gebruik van de gronden. Uitgangspunt is dat deze vitale infrastructuur een gepaste bescherming verkrijgt en behoudt in ruimtelijke plannen voor zowel de onder- als bovengrond. Dit met als doel deze infrastructuur niet te verstoren en deze op een effectieve en efficiënte manier in stand te kunnen houden en beheren.

Voor kleinschalige windturbines (tot 15 meter) ontbreekt de certificering. Dit leidt er toe dat een windturbine dan wel volgens de norm ontworpen kan zijn, maar niet getest en gevalideerd is. Daarbij komt dat een tweetal beveiligingsmechanismen bij kleine windturbines (vooralsnog veelal) ontbreekt die TenneT van groot belang vindt voor het veilig kunnen functioneren van kleine windturbines; te weten ijsdetectie en een automatisch remsysteem.

TenneT geeft aan in de regels van de patiële herziening geen regels terug te vinden ter bescherming van de hoogspanningsverbindingen. Tennet verzoekt dan ook de partiële herziening aan te vullen met de regel: "de afstand van een kleine windturbine tot bovengrondse hoogspanningsinfrastructuur bedraagt niet minder dan de maximale werpafstand bij twee maal nominaal toerental van de turbine, tenzij de netbeheerder instemt met een kortere afstand".

Reactie:
De partiële herziening herziet, zoals de naam al aangeeft, een deel van de regels van de onderliggende bestemmingsplannen. De aanpassing betreft uitsluitend een aanvulling op de algemene bouwregels, in die zin dat er een afwijking van de bouwregels wordt toegevoegd ten dienste van ten hoogste 3 kleine windturbines per agrarisch bedrijf. Voor het overige blijven de onderliggende bestemmingsplannen van toepassing. In die onderliggende bestemmingsplannen zijn alle belemmerende stroken ten behoeve van de hoogspanningsverbindingen opgenomen.

Aangezien de door TenneT genoemde werpafstand groter kan zijn dan de in de onderliggende bestemmingsplannen opgenomen belemmerende stroken, wordt de partiële herziening als volgt aangepast.

- Na lid 4.1.f. zal een nieuw lid 4.1.g. worden ingevoegd met de volgende tekst:

  de afstand van een kleine windturbine tot bovengrondse hoogspanningsinfrastructuur niet minder bedraagt dan de maximale werpafstand bij twee maal nominaal toerental van de turbine, tenzij de netbeheerder schriftelijk instemt met een kortere afstand

- Het bestaande lid 4.1.g. zal worden vernummerd naar 4.1.h.

Conclusie zienswijze 4:
Deze zienswijze leidt tot aanpassingen in de regels van het bestemmingsplan.

Zienswijze 5
Indiener geeft aan op de kaart een blauwe zone te zien wat volgens indiener zou betekenen dat daar windturbines geplaatst zouden kunnen worden. Aangezien deze grond direct grenst aan een rij woningen, en omdat deze grond tussen de woning van de indiener en het dorp in ligt, is indiener er op tegen om op deze gronden windturbines toe te staan.

Reactie:
Vermoedelijk heeft indiener op de digitale kaart ergens op geklikt waardoor er gronden voorzien werden van een blauwe zone of markering. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Leeuwarden – Partiële herziening kleine windturbines" zijn geen gronden gemarkeerd of daadwerkelijk aangewezen voor plaatsing van kleine windturbines. Kleine windturbines kunnen op grond van dit bestemmingsplan uitsluitend geplaatst worden op bouwpercelen van agrarische bedrijven (boerenerven) of direct aansluitend daarop. Het perceel waar indiener op doelt heeft wel de agrarische bestemming maar bevat geen agrarisch bouwperceel/bouwvlak (het betreft geen boerenerf en bevat ook geen boerenerf). Daardoor biedt dit bestemmingsplan geen mogelijkheden voor het plaatsen voor kleine windturbines op het bedoelde perceel.

Conclusie zienswijze 5:
Deze zienswijze leidt niet tot aanpassingen in het plan.

Onderdeel II ambtshalve ingebrachte wijzigingsvoorstellen

Aan de gemeenteraad worden de volgende ambtshalve wijzigingen voorgesteld ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. Het betreft wijzigingen van de regels en de verbeelding.

Ambtshalve wijzigingen van de regels
Aan bijlage 1 bij de regels (Lijst van toepassing zijnde bestemmingsplannen) worden de volgende bestemmingsplannen toegevoegd:
- Leeuwarden – Dairy Campus en omgeving;
- Leeuwarden - Tussen Van Harinxmakanaal, Wâldwei en Drachtsterweg;
- Bestemmingsplan Leeuwarden - De Zuidlanden, restgebied en omgeving

Aangezien de door Gasunie genoemde veiligheidsafstand groter kan zijn dan de in de onderliggende bestemmingsplannen opgenomen belemmerende stroken, worden de regels van de partiële herziening als volgt aangepast:

- Na lid 4.1.g. zal een nieuw lid 4.1.h. worden ingevoegd met de volgende tekst:

  de afstand van een kleine windturbine tot ondergrondse gasinfrastructuur niet minder bedraagt dan de maximale werpafstand bij nominaal toerental van de turbine, of indien de afstand groter is de afstand gelijk aan de masthoogte plus 1/3 wieklengte, tenzij de netbeheerder schriftelijk instemt met een kortere afstand

- Het bestaande lid 4.1.g. zal worden vernummerd naar 4.1.i.

- Artikel 5.1 zal worden aangevuld met de cursief aangegeven tekst:
  Voor zover krachtens de bestemmingen, zoals genoemd in bijlage 1 het gebruik van gronden voor kleinschalige duurzame energiewinning niet is toegestaan, kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken voor het gebruik van de gronden ten behoeve van de opwekking van zonne- en windenergie*, waarbij voor opwekking van zonne-energie geldt dat dit binnen het bouwvlak gerealiseerd moet worden.*

Ambtshalve wijzigingen van de verbeelding
Aan de verbeelding wordt het plangebied van de volgende bestemmingsplannen toegevoegd:
- Leeuwarden – Dairy Campus en omgeving;
- Leeuwarden - Tussen Van Harinxmakanaal, Wâldwei en Drachtsterweg;
- Bestemmingsplan Leeuwarden - De Zuidlanden, restgebied en omgeving

Toelichting op de ambtshalve ingebrachte wijzigingsvoorstellen
Het bestemmingsplan “Leeuwarden – Dairy Campus en omgeving” is in eerste instantie niet opgenomen in onderhavig bestemmingsplan omdat dit bestemmingsplan al een regeling kent die de realisatie van kleine windturbines mogelijk maakt. De Dairy Campus heeft geen gebruik gemaakt van die regeling. Uit een gesprek met de Dairy Campus is echter gebleken dat die regeling niet toereikend is. De regeling in onderhavig bestemmingsplan is iets ruimer. Ter vergelijking: in het bestemmingsplan Leeuwarden – Dairy Campus en omgeving zijn kleine windturbines mogelijk met een tiphoogte van max. 10 meter. In onderhavig bestemmingsplan zijn kleine windturbines mogelijk met een ashoogte van maximaal 15 meter. Om de Dairy Campus dezelfde mogelijkheden te bieden als andere agrarische bedrijven, wordt voorgesteld het bestemmingsplan Leeuwarden – Dairy Campus en omgeving toe te voegen aan de regels en verbeelding van onderhavig bestemmingsplan.

De bestemmingsplannen “Leeuwarden - Tussen Van Harinxmakanaal, Wâldwei en Drachtsterweg” en “Leeuwarden - De Zuidlanden, restgebied en omgeving” worden toegevoegd omdat is gebleken dat in deze bestemmingsplannen nog een agrarisch bouwperceel voorkomt.

De Gasunie heeft informeel (buiten de termijn) gereageerd op de regels van de partiële herziening. Vanuit het aspect veiligheid is het gewenst regels op te nemen om een bepaalde afstand te borgen tussen een windturbine en een gasleiding.

Artikel 5.1 wordt aangevuld naar aanleiding van een nagekomen verzoek van Provincie Fryslân.

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1615
Extern Zaak ID	2021-078869
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.7
Titel	Ontwerp verklaring van geen bedenkingen uitbreiding minicamping Ayttadyk 10 in Swichum
Eigenaar	Nieken, Hans
Portefeuillehouder	Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel ontwerp vvgb Ayttadyk 10 Swichum
Ruimtelijke onderbouwing Ayttadyk 10 Swichum
Bijlagen Ruimtelijke onderbouwing Ayttadyk 10 Swichum
Situatieschets
Gevels blokhutten
Plattegrond en gevels sanitairgebouw
Publiceerbare aanvraag

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	30 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Er is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend om de bestaande minicamping aan de Ayttadyk 10 in Swichum uit te breiden. De uitbreiding voorziet in de uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen van 15 naar 25, het plaatsen van 9 blokhutten, het plaatsen van een sanitairgebouw, het realiseren van extra parkeerplaatsen, het verplaatsen van de paardenbak en het legaliseren van het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling. De aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Leeuwarden - Buitengebied. Medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning kan worden verleend door middel van een uitgebreide procedure waarvoor een ‘verklaring van geen bedenkingen’ van de gemeenteraad is vereist. Het college stelt de gemeenteraad voor een ontwerp verklaring van geen bedenkingen vrij te geven voor ter visielegging. Na het besluit van de raad zullen de ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen ter visie worden gelegd.

Gemeente Leeuwarden

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om de ontwerp verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht voor de uitbreiding van de minicamping aan de Ayttadyk 10 te Swichum vast te stellen voor ter visie legging;

Besluit

om de ontwerp verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht voor de uitbreiding van de minicamping aan de Ayttadyk 10 te Swichum vast te stellen voor ter visie legging.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Ontwerp verklaring van geen bedenkingen (vvgb) voor de uitbreiding van de minicamping aan de Ayttadyk 10 in Swichum
Zaaknummer: 2021-078869

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Op 26 mei 2021 heeft de initiatiefnemer een aanvraag ingediend om de bestaande minicamping Swichumer Pleats aan de Ayttadyk 10 in Swichum uit te breiden. De uitbreiding voorziet in de uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen van 15 naar 25, het plaatsen van 9 blokhutten, het plaatsen van een sanitairgebouw, het realiseren van extra parkeerplaatsen, het verplaatsen van de paardenbak en het legaliseren van het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling.

Planologische situatie en procedure
Deze aanvraag is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Leeuwarden - Buitengebied’. De aanvraag is op de volgende onderdelen in strijd met de regels van het bestemmingsplan:
- op de minicamping zijn ten hoogste 15 kampeermiddelen toegestaan;
- de blokhutten en het sanitairgebouw zijn alleen toegestaan binnen het gebied met de aanduiding ‘specifieke vorm van agrarisch - minicamping’;
- de paardenbak is alleen toegestaan binnen het gebied met de aanduiding ‘manege’;
- het gebruik van bedrijfsgebouwen voor de stalling van caravans past niet binnen de bestemmingsomschrijving, die uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van de uitoefening van een agrarisch bedrijf toestaat.

De aanvraag heeft betrekking op ‘afwijken bestemmingsplan’ en op het aspect ‘bouwen’ (waarbij het plan o.a. bouwkundig en esthetisch wordt getoetst).

Afwijkingsmogelijkheid
Wij kunnen medewerking verlenen aan dit verzoek door af te wijken van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12, lid 1, onder a, sub 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Projectenlijst
Op grond van de Wabo is het college het bevoegd orgaan voor het afgeven van de omgevingsvergunning. In het kader van de afwijkingsprocedure (buitenplanse grote afwijking) is op grond van artikel 6.5, lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) in principe ook een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van uw gemeenteraad vereist. De gemeenteraad heeft een lijst van projecten vastgesteld waarvoor géén vvgb is vereist. De aanvraag past niet binnen deze vastgestelde projectenlijst omdat het plangebied buiten de bebouwde kom ligt.

Ter inzage
In het kader van de planologische procedure moet het ontwerpbesluit omgevingsvergunning ter inzage worden gelegd. Na de vaststelling van de ontwerp vvgb zal het ontwerpbesluit omgevingsvergunning met de ontwerp vvgb en overige stukken ter visie worden gelegd.

Overwegingen

- Voor zover bekend zijn er acht minicampings in de gemeente Leeuwarden. Op basis van het provinciaal onderzoek naar de vitaliteit van logiesaccommodaties in Fryslân en op basis van de jaarlijkse Trendrapporten Toerisme blijkt dat de ruimte voor extra toeristische kampeerplaatsen weliswaar beperkt is, maar dat nieuwe initiatieven met betrekking tot kamperen kans van slagen hebben en dat de vraag naar camperplekken de komende jaren zal toenemen. Wanneer tegemoet gekomen wordt aan de toenemende behoefte bij de consument aan meer luxe, comfort en privacy is er ruimte voor het uitbreiden van het aantal minicampings of het uitbreiden van het aantal kampeerplaatsen op bestaande minicampings. Door het plaatsen van blokhutten en het kunnen toelaten van meer campers wordt tegemoet gekomen aan deze behoefte. Ook wordt door de gewenste ontwikkeling tegemoet gekomen aan de behoefte van de consument om het seizoen te verlengen;
- Uit de aangeleverde m.e.r.-aanmeldnotitie blijkt dat de ontwikkeling geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu;
- Door de aanleg en instandhouding van de op het erfinrichtingsplan aangegeven beplanting als voorwaarde op te nemen in de omgevingsvergunning wordt tegemoet gekomen aan het op zorgvuldige wijze landschappelijk inpassen van de minicamping;
- In het kader van het wettelijk vooroverleg is het plan voorgelegd aan provincie Fryslân. Op 28 juli 2021 heeft de provincie geconcludeerd dat het project past binnen het provinciaal beleid;
- Er zijn geen belemmeringen wat betreft gemeentelijk beleid en omgevingsaspecten;
- Belangen van derden worden niet onevenredig geschaad; er is geen sprake van aantasting van privacy of (meer) overlast van de minicamping voor omwonenden.

Voor een uitgebreidere onderbouwing verwijzen wij u naar de bijgevoegde ruimtelijke onderbouwing.

Risico's

Voor de gemeente zijn er geen juridische en/of financiële risico's verbonden aan de afgifte van de ontwerp vvgb en het ter visie leggen van het ontwerpbesluit omgevingsvergunning. De ambtelijke kosten worden vergoed en het risico van planschade ligt bij de initiatiefnemer. Alle kosten en risico's liggen bij de initiatiefnemer.

Vervolgacties

Wij stellen u voor om een ontwerp vvgb conform artikel 6.5, lid 1 Bor vast te stellen voor de uitbreiding van de minicamping aan de Ayttadyk 10 in Swichum.

Na de vaststelling van de ontwerp vvgb wordt het ontwerpbesluit omgevingsvergunning met de ontwerp vvgb en overige stukken ter visie gelegd voor zienswijzen. Tijdens de tervisietermijn zullen omwonenden schriftelijk en digitaal over het plan worden geïnformeerd. Als er zienswijzen worden ingediend, dan zal worden gewogen of een planaanpassing wenselijk is. Vervolgens zal de gemeenteraad worden gevraagd een definitieve vvgb af te geven. Het college is bevoegd om de omgevingsvergunning te verlenen.

Leeuwarden, 30 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Ruimtelijke onderbouwing voor de uitbreiding van de minicamping aan de Ayttadyk 10 te Swichum

---

INLEIDING

Op 26 mei 2021 hebben wij een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor de uitbreiding van de minicamping en het legaliseren van de caravanstalling aan de Ayttadyk 10 te Swichum. Dit verzoek is in strijd met het ter plekke geldende bestemmingsplan ‘Leeuwarden - Buitengebied’.

Afbeelding 1: Luchtfoto met perceel Ayttadyk 10 binnen rode cirkel

Afbeelding 2: Luchtfoto plangebied Ayttadyk 10 (bron: Geo-Oblique, 2020)

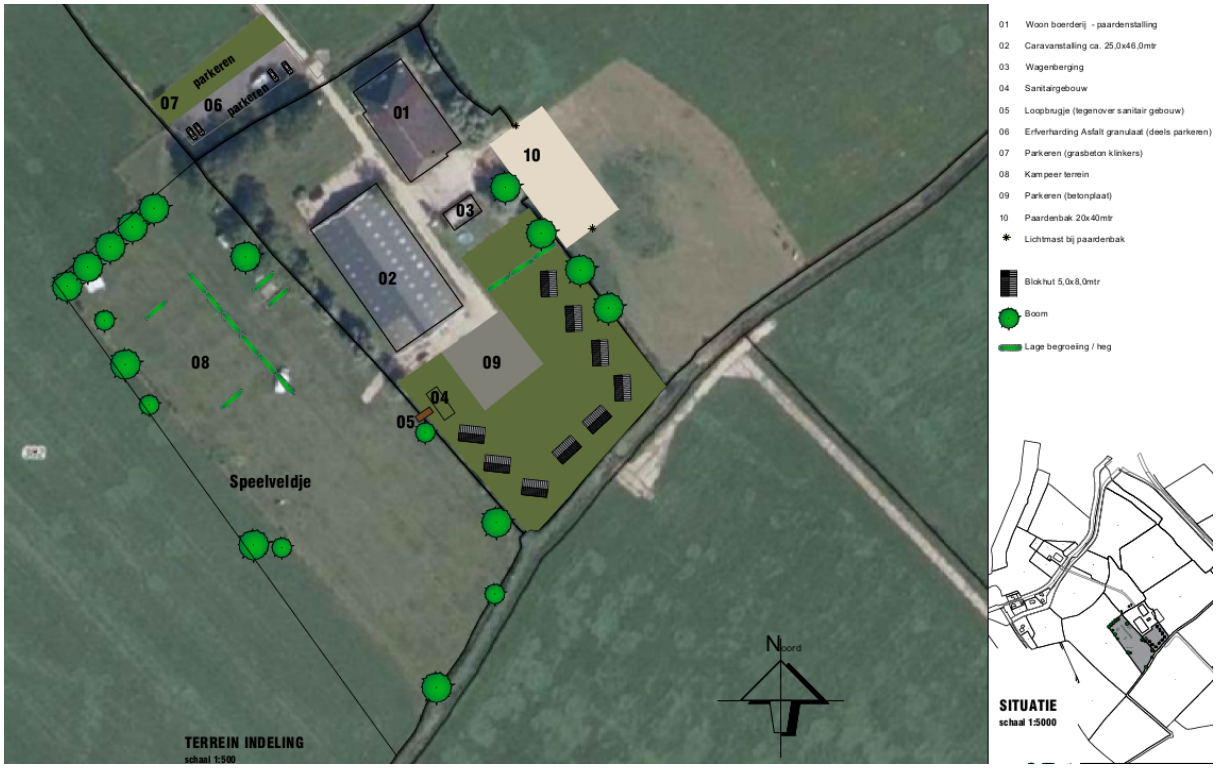
Het plangebied ligt circa 300 meter ten zuidoosten van het dorp Swichum (zie afbeelding 1).

De ontwikkelingen vinden plaats op de percelen kadastraal bekend als gemeentecode WDM00, sectie F, percelen 382, 383, 384 en 388.

BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

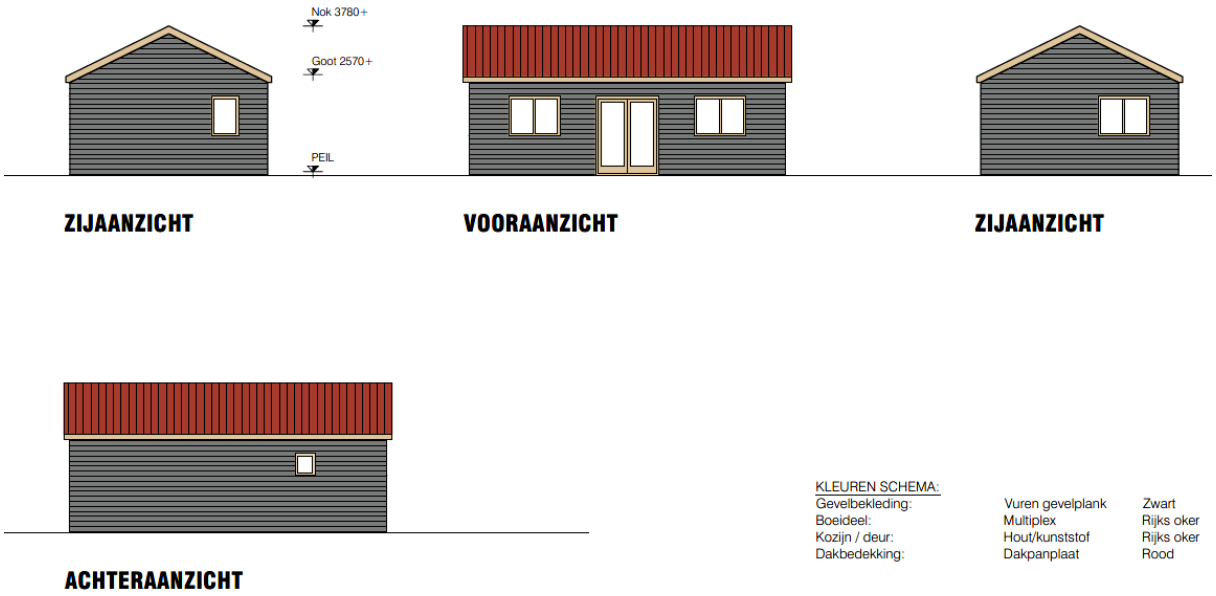
Het project voorziet in de uitbreiding van de bestaande minicamping van 15 naar 25 kampeerplaatsen, het plaatsen van 9 blokhutten, het plaatsen van een sanitairgebouw, het realiseren van extra parkeerplaatsen, het verplaatsen van de paardenbak en het legaliseren van het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling (zie afbeelding 3 voor de indeling van het terrein).

Nb. Op 29 april 2021 is een tijdelijk omgevingsvergunning verleend voor het uitbreiden van het aantal kampeerplaatsen van 15 naar 25 voor de duur van 3 jaar.

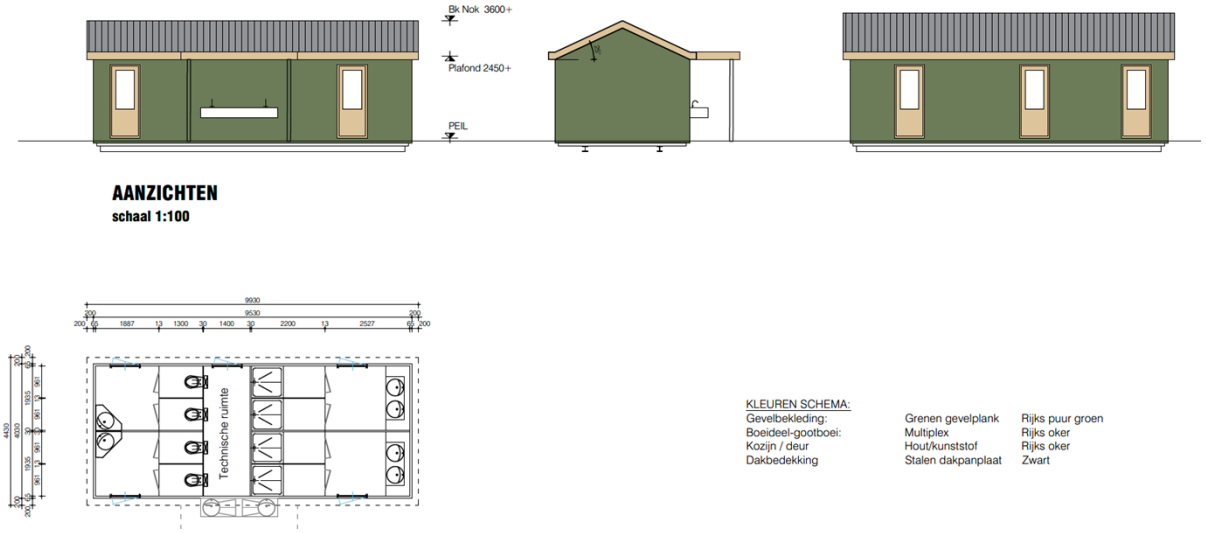
Afbeelding 3: Terreinindeling

De blokhutten krijgen een oppervlakte van 40 m^2 met een bouwhoogte van 3,78 meter (zie afbeelding 4).

Afbeelding 4: Aanzichten blokhutten

Het sanitairgebouw krijgt een vloeroppervlakte van circa 38 m^2 met een bouwhoogte van 3,60 meter (zie afbeelding 5).

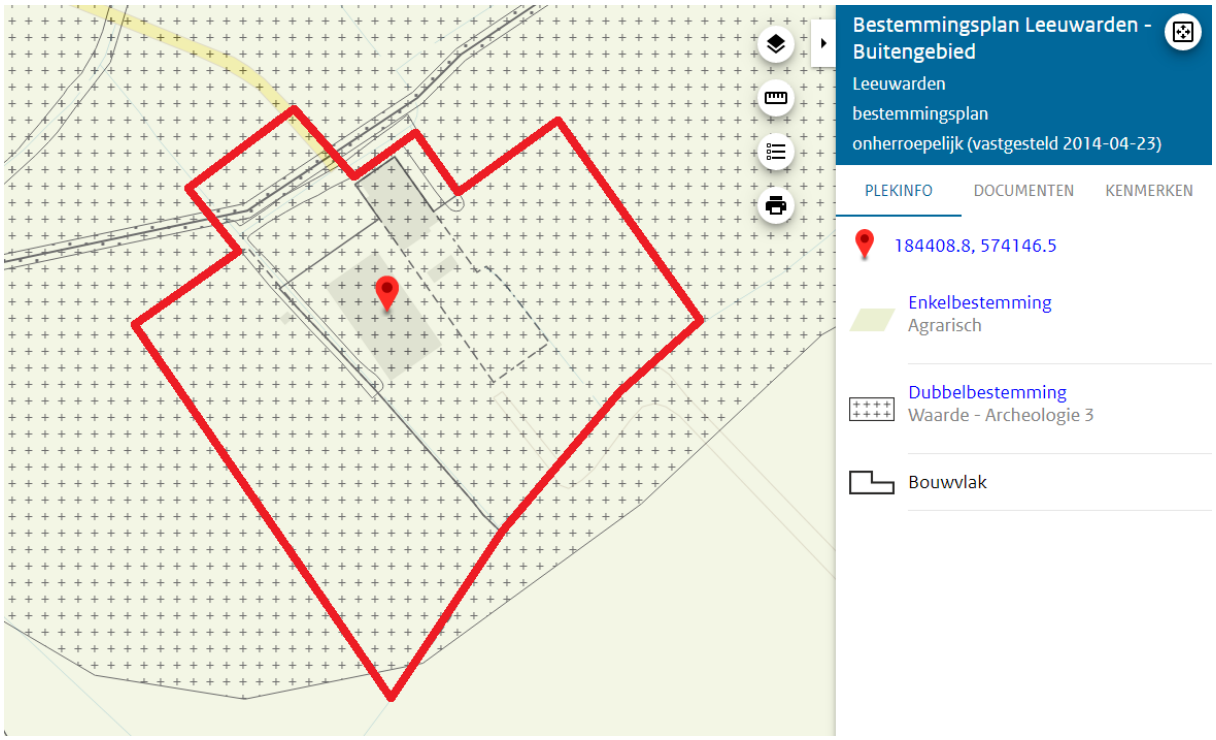

Afbeelding 5: Aanzichten en plattegrond sanitairgebouw

In deze ruimtelijke onderbouwing wordt aangetoond dat het project zoals hiervoor beschreven op deze locatie aanvaardbaar is.

BESCHRIJVING VAN DE GELDENDE PLANOLOGISCH-JURIDISCHE SITUATIE

Op grond van het geldende bestemmingsplan ‘Leeuwarden - Buitengebied’ (vastgesteld op 23 april 2014) heeft het plangebied de bestemming ‘Agrarisch’, met de functieaanduidingen ‘specifieke vorm van agrarisch - minicamping’ en ‘manege’ en deels de dubbelbestemming ‘Leiding – Riool’ (zie afbeelding 6).

Afbeelding 6: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied met plangebied in rood (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Ondertussen is op 11 november 2020 het bestemmingsplan 'Partiële herziening Archeologie' vastgesteld. Als gevolg daarvan geldt voor het grootste deel van het plangebied de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 5', Voor een klein deel geldt de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 3'.

De aanvraag is op de volgende onderdelen in strijd met de regels van het bestemmingsplan:

- op de minicamping zijn ten hoogste 15 kampeermiddelen toegestaan (art. 3.1, onder h);
- de blokhutten en het sanitairgebouw worden geplaatst op een locatie buiten het gebied met de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - minicamping' waar alleen bedrijfsgebouwen ten behoeve van de uitoefening van een agrarisch bedrijf zijn toegestaan (art. 3.1);
- de paardenbak wordt verplaatst naar een locatie buiten het gebied met de aanduiding 'manege' (art. 3.1, onder g);
- het gebruik van bedrijfsgebouwen voor de stalling van caravans past niet binnen de bestemmingsomschrijving, die uitsluitend bedrijfsgebouwen ten behoeve van de uitoefening van een agrarisch bedrijf toestaat (art. 3.1);
- het gebruik van gronden (anders dan de gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - minicamping') en bouwwerken ten behoeve van recreatie en als standplaats voor kampeermiddelen is in strijd met de bestemming (art. 3.4, onder f en art. 32.1, onder b, sub 6).

Aangezien het bestemmingsplan geen afwijkingsmogelijkheden of wijzigingsbevoegdheden kent voor de strijdigheden met het bestemmingsplan en geen medewerking kan worden verleend met toepassing van artikel 2.12, lid 1, onder a, onder 2° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) jo. artikel 4 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor), kan alleen medewerking aan de aanvraag omgevingsvergunning worden verleend door middel van een planologische procedure; de zgn. 'buitenplanse grote afwijking' waar een ruimtelijke onderbouwing onderdeel van uit maakt.

Voor dit project is een 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) van de gemeenteraad vereist. De raad heeft een lijst van projecten vastgesteld waarvoor geen vvgb is vereist. Het project past niet binnen deze vastgestelde lijst omdat het plangebied is gelegen buiten bestaand stedelijk gebied of de bebouwde kom.

TOETSING AAN DE RUIMTELIJKE EN FUNCTIONELE STRUCTUUR

Toets op functie

Op basis van het provinciaal onderzoek naar de vitaliteit van logiesaccommodaties in Fryslân en op basis van de jaarlijkse Trendrapporten Toerisme blijkt dat de ruimte voor extra toeristische kampeerplaatsen beperkt is, maar dat nieuwe initiatieven met betrekking tot kamperen kans van slagen hebben en dat de vraag naar camperplekken de komende jaren zal toenemen.

Voor zover bekend zijn er acht minicampings/kleinere kampeerterreinen in de gemeente Leeuwarden. Wanneer tegemoetgekomen wordt aan de toenemende behoefte bij de consument aan meer luxe, comfort en privacy is er dan ook ruimte voor meer kleinschalige kampeerterreinen bij boerderijen rondom de stad Leeuwarden of het uitbreiden van het aantal kampeerplaatsen op bestaande minicampings. Door het plaatsen van blokhutten en het kunnen toestaan van (meer) campers wordt tegemoetgekomen aan deze behoefte. Ook wordt het door de gewenste ontwikkeling mogelijk om tegemoet te komen aan de behoefte om het seizoen te verlengen.

Beleid

- *Rijksbeleid*

Het project is niet in strijd met nationale belangen voortkomend uit Rijksbeleid.

- *Provinciaal beleid / Verordening Romte 2014*

Op 25 juni 2014 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte vastgesteld. De verordening stelt regels die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. Voor de aangevraagde ontwikkeling zijn de volgende onderdelen uit de Verordening Romte relevant:

<u>Kleinschalige verblijfsrecreatie</u>

In het kader van de Verordening Romte heeft de provincie Fryslân onderzoek laten doen naar verblijfsrecreatie in Fryslân. Daaruit blijkt dat het accent moet liggen op kwaliteitsverbetering, maar dat dit niet kan zonder enige ruimte voor nieuwe initiatieven die tot verruiming van het aanbod leidt. De provincie wil daarbij vooral ruimte bieden voor kwaliteitsverbetering bij bestaande bedrijven die gepaard gaan met beperkte groei.

Op grond van artikel 5.5.1 van de Verordening Romte kunnen in een ruimtelijk plan buiten een recreatiekern maximaal 10 trekkershutten op het erf van een (voormalig) agrarisch bedrijf worden toegestaan aansluitend op de bestaande bebouwing. Daarnaast kan, onder voorwaarden, een kleinschalig kampeerterrein met maximaal 25 standplaatsen worden toegestaan op of aansluitend aan het erf van een agrarisch bedrijf.

In dit geval is er sprake van 9 blokhutten en is de 10^{e} toegestane blokhut ‘ingeruild’ voor een sanitairgebouw (van ongeveer vergelijkbare omvang). Deze worden gerealiseerd direct ten zuiden van de bestaande (voormalige) ligboxenstal en sluiten daarmee aan op de bestaande bebouwing. De bestaande minicamping wordt uitgebreid naar 25 kampeerplaatsen, maar qua oppervlakte wordt de minicamping niet uitgebreid. Met deze uitbreiding is sprake van een kwaliteitsverbetering van een bestaand bedrijf en wordt voldaan aan het provinciale doel.

<u>Weidevogelkansgebied</u>

De locatie van de minicamping ligt binnen een in de Verordening Romte aangewezen weidevogelkansgebied. In principe zijn nieuwe planologische ontwikkelingen met bebouwing, beplanting of verharding die verstorend werken op de openheid en rust niet toegestaan. Op grond van artikel 7.2.2 van de Verordening Romte voorziet een ruimtelijk plan voor landelijk gebied dat betrekking heeft op gronden die gelegen zijn in of grenzen aan gebieden die op de kaart Weidevogelgebieden zijn aangewezen als weidevogelkansgebieden of weidevogelparels dan ook in een regeling waarmee voldoende openheid en rust van die gebieden wordt gehandhaafd.
Onder de kopjes ‘Stedenbouw / landschappelijke inpassing / erfinrichting’ en ‘Ecologie / Groen’ wordt aangetoond dat aan dit provinciale doel wordt voldaan.

De aanvraag is in het kader van het vooroverleg voorgelegd aan de provincie Fryslân. Op 28 juli 2021 heeft de provincie geconcludeerd dat het project past binnen het provinciaal beleid (zie bijlage 1).

- *Gemeentelijk beleid*

De gemeente Leeuwarden kent geen specifiek beleid ten aanzien van recreatieve ontwikkelingen.

Welstand
Voor het plangebied geldt het welstandsbeleid zoals vastgelegd in de Welstandsnota gemeente Leeuwarden 2019.

Gelet op de positieve advisering van de welstandscommissie Hûs en Hiem van 28 oktober 2021 mag worden geconstateerd dat de bouwplannen aan redelijke eisen van welstand voldoen[1].

Stedenbouw / landschappelijke inpassing / erfinrichting
De blokhutten en het sanitairgebouw gaan zoveel mogelijk in het landschap op en zijn ondergeschikt aan de agrarische bebouwing op het (hoofd-)erf. Om dat te bewerkstelligen wordt er gebruik gemaakt van gedekte (aarde) tinten.
De paardenbak wordt buiten het feitelijke erf gesitueerd, waardoor de blokhutten en het sanitairgebouw (de opgaande elementen) een plek krijgen bínnen het bestaande erf. Parkeren vindt plaats op een centrale plek (hergebruik bestaande betonplaat voor kuil) zodat vanuit de omgeving nagenoeg geen auto's in beeld zijn.

Op het erfinrichtingsplan (zie afbeelding 3 en bijlage 2) is aangegeven op welke wijze de minicamping in het landschap wordt ingepast. De locatie ligt in een open landschap dat is aangemerkt als weidevogelkansgebied. Landschappelijk gezien is hier weinig tot geen extra opgaande beplanting wenselijk. Het bestaande erf zal worden beplant met (opgaand) groen en daarbuiten geen opgaande beplanting. Voor erfbeplanting geldt een opbouw van meer/dichter beplant aan de noordelijke helft van het erf en hoe zuidelijker, hoe transparanter/open van karakter. Deze groenstructuur sluit ook aan bij de wens van de initiatiefnemer om recreanten/gasten te laten genieten van het open landschap rondom het terrein.

De aanleg en instandhouding van de op het erfinrichtingsplan aangegeven beplanting zal als voorwaarde worden opgenomen in de omgevingsvergunning. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het op zorgvuldige wijze landschappelijk inpassen van de minicamping.

Parkeren/verkeer
Op basis van de Nota Parkeernormen van de gemeente Leeuwarden zijn bij een minicamping met 25 kampeerplaatsen en 9 blokhutten 44 parkeerplekken nodig. Op de bestaande parkeerplaats aan de noordzijde van het perceel kunnen circa 30 voertuigen parkeren. Daarnaast wordt een nieuwe parkeergelegenheid gecreëerd voor circa 15 voertuigen aan de zuidzijde van de voormalige ligboxenstal. Tenslotte kunnen gasten ervoor kiezen hun auto bij de tent/caravan te parkeren en in het geval van een camper wordt (uiteraard) op de kampeerplaats zelf geparkeerd. In totaal wordt er dan ook voorzien in voldoende parkeerplaatsen.

De uitbreiding van het aantal kampeerplaatsen met 10 en het plaatsen van 9 blokhutten zal zorgen voor een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Dit zal geen invloed hebben op de doorstroming van het verkeer op de Ayttadyk. Daarnaast biedt de uitrit ruim voldoende zicht op de Ayttadyk om veilig deze weg op te kunnen rijden.

---

[1] Op grond van Bijlage II, artikel 3, lid 2 van het Besluit omgevingsrecht zijn de blokhutten voor de activiteit bouwen vergunningsvrij, waarbij welstandsadvisering niet aan de orde is. De welstandsadvisering heeft dan ook alleen betrekking op het sanitairgebouw.

TOETSING AAN DE OMGEVINGSASPECTEN

Milieuzonering

Ten behoeve van de milieuzonering rond bedrijven, is door de VNG het systeem 'Bedrijven en milieuzonering' ontwikkeld, in de vorm van een bedrijvenlijst waarin de bedrijven zijn gecategoriseerd op hun milieueffecten. Naarmate de milieuhinder toeneemt, loopt de milieu-indeling op van 1 t/m 6.

Een camping is een categorie 3.1 bedrijf met een richtafstand van 50 meter. De dichtstbijzijnde woning (niet zijnde de bedrijfswoning die onderdeel uitmaakt van de minicamping) ligt op circa 250 meter, waardoor de uitbreiding van de minicamping geen milieuhinder voor omliggende woningen oplevert.

In de omgeving van de minicamping bevinden zich drie rundveehouderijen (een categorie 3.2 bedrijf met een richtafstand van 100 meter voor het aspect geur). De huidige minicamping ligt op circa 180 meter van de dichtstbijzijnde rundveehouderij en daarmee ruim buiten deze richtafstand. De uitbreiding van de minicamping zorgt er ook niet voor dat de minicamping dichter bij de rundveehouderijen komt te liggen. Omliggende bedrijven worden dan ook niet gehinderd in hun bedrijfsvoering door de uitbreiding van de minicamping en leveren ook geen hinder op voor de minicamping.

Geluid

Het plangebied ligt (deels) binnen de geluidszone van de Ayttadyk, maar niet binnen een geluidszone van een spoorlijn, industriegebied of van vliegbasis Leeuwarden.

Op grond van de Wet geluidhinder is een camping echter geen geluidsgevoelig terrein en zijn (vaste) kampeermiddelen geen geluidsgevoelige objecten. Het planvoornemen wordt dan ook niet belemmerd door geluid.

Luchtkwaliteit

De Wet milieubeheer (Wm) voorziet onder meer in een gebiedsgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Luchtkwaliteitseisen vormen onder de Wm geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen als een van onderstaande situaties van toepassing is:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project (al dan niet per saldo) leidt niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL;
- een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtverontreiniging.

Met betrekking tot de uitbreiding van de minicamping blijkt uit berekening dat dit project als 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging (zie bijlage 3). Het aspect luchtkwaliteit vormt dan ook geen belemmering voor de uitvoering van het project.

Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

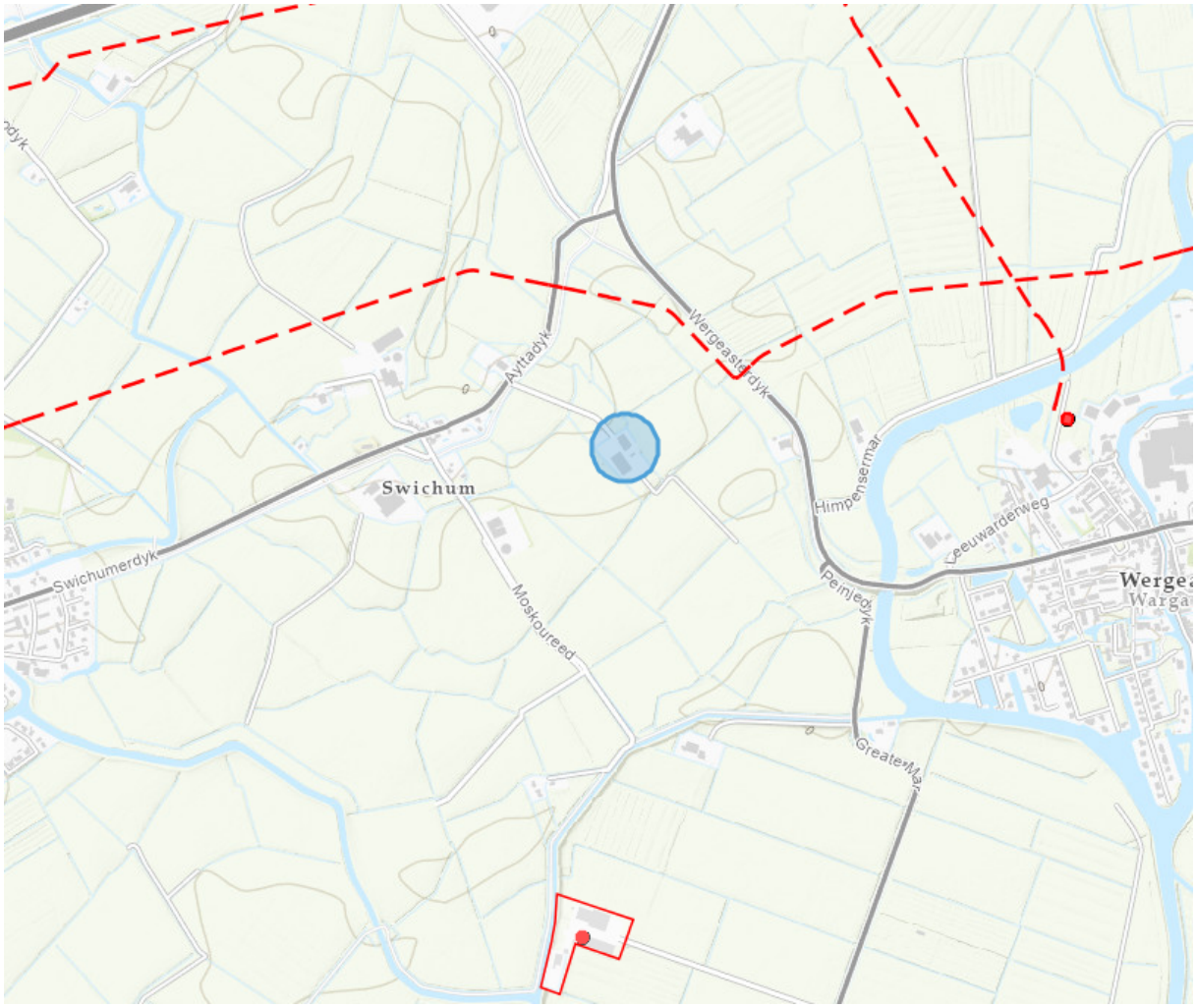
Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door voornoemde activiteiten.

Na uitbreiding van de minicamping tot 25 kampeerplaatsen en 9 blokhutten valt de camping op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) onder de categorie kwetsbaar object (art. 1, lid l, onder d: .. een kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen ..).

Op circa 260 meter ten noorden en noordoosten van het plangebied ligt een hogedruk aardgasleiding (zie afbeelding 7). Het plangebied valt binnen de 1% letaliteitszone (het invloedsgebied), maar niet binnen de 100% letaliteitszone van een aardgastransportleiding. In het kader van de omgevingsvergunning die in 2012 is verleend voor het oprichten van de huidige minicamping (met 15 kampeerplaatsen) met paardenstalling is het groepsrisico berekend. Daaruit is gebleken dat het groepsrisico zo laag is dat deze niet gepresenteerd kan worden in de FN-curve. Er was dan ook geen overschrijding van de oriëntatiewaarde. Door het toevoegen van 10 kampeerplaatsen en 9 blokhutten zal het aantal personen binnen het invloedsgebied met circa 60 personen toenemen. Een dergelijke beperkte toename zal er echter niet voor zorgen dat de oriëntatiewaarde nu wel zal worden overschreden.

Omdat het plangebied valt binnen de 1% letaliteitszone is het van belang dat de personen die in het gebied verblijven zelfredzaam zijn. In principe zullen de gasten van de minicamping en blokhutten zelfredzaam zijn, waardoor geen knelpunten te verwachten zijn.

Externe veiligheid is dan ook geen beperkende factor.

Afbeelding 7: Risicobronnen nabij plangebied (bron: risicokaart)

Archeologie
Met het verdrag van Malta en als gevolg daarvan het sinds 2017 in de wet vastgelegde archeologische bestel, is het rijksbeleid erop gericht om het archeologisch erfgoed te behouden in de bodem. In de bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen moet een archeologie-paragraaf worden opgenomen. De archeologische (verwachtings)waarde en vindplaatsen moeten in

beeld worden gebracht. Voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde geldt een archeologische onderzoeksplicht.

Op grond van het bestemmingsplan 'Leeuwarden - Partiële herziening Archeologie' geldt voor het grootste deel van het plangebied de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 5' en voor een klein deel de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3'. Alleen binnen de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 5' vinden ontwikkelingen plaats die mogelijk bodemingrepen met zich meebrengen. Voor deze categorie geldt een onderzoeksplicht bij ingrepen groter dan 2.500 m^2 en dieper dan 50 cm. De geplande ingrepen overschrijden deze criteria niet. Archeologisch onderzoek is dan ook niet vereist voor dit project.

Cultuurhistorie en karakteristieke panden
Met ingang van 1 januari 2012 is het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden. Het voorstel tot wijziging is een uitvloeisel van de Beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg (MoMo) uit 2009. Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

In het plangebied zijn geen cultuurhistorische waarden aanwezig die geraakt worden door de uitbreiding van de minicamping of het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling. De bestaande bebouwing betreft geen monument of karakteristiek bouwwerk.

Bodem
Uitgangspunt ten aanzien van de bodemkwaliteit is dat deze bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zodanig goed moet zijn dat er geen risico's voor de volksgezondheid bestaan bij het gebruik van het plangebied voor wonen of een andere functie.

De locatie is reeds lang bebouwd en vermoedelijk reeds lang in gebruik als erf met gebouwen van een agrarisch bedrijf. Uit een milieucontrole in 2008 is o.a. gebleken dat een op het perceel aanwezige dieseltank lekkage vertoonde. Deze tank is daarna verwijderd. De locatie is gelegen in een gebied waarvan de algemene bodemkwaliteit voldoet aan de bodemkwaliteitsklasse 'landbouw/natuur'. Ook uit het aangeleverde formulier 'verkort historisch onderzoek' (zie bijlage 4) blijkt niet dat het plangebied verdacht is. Daarmee is de bodemkwaliteit geschikt voor dit project.

Mocht tijdens het verwijderen van bestaande verharding onbekend materiaal/bijmenging aangetroffen worden, zal alsnog een bodemonderzoek uitgevoerd moeten worden. Dit zal als voorwaarde in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

Waterparagraaf
In de toelichting op ruimtelijke plannen dient een waterparagraaf te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het project voor de waterhuishoudkundige situatie. In de zogenaamde waterparagraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het project in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets.

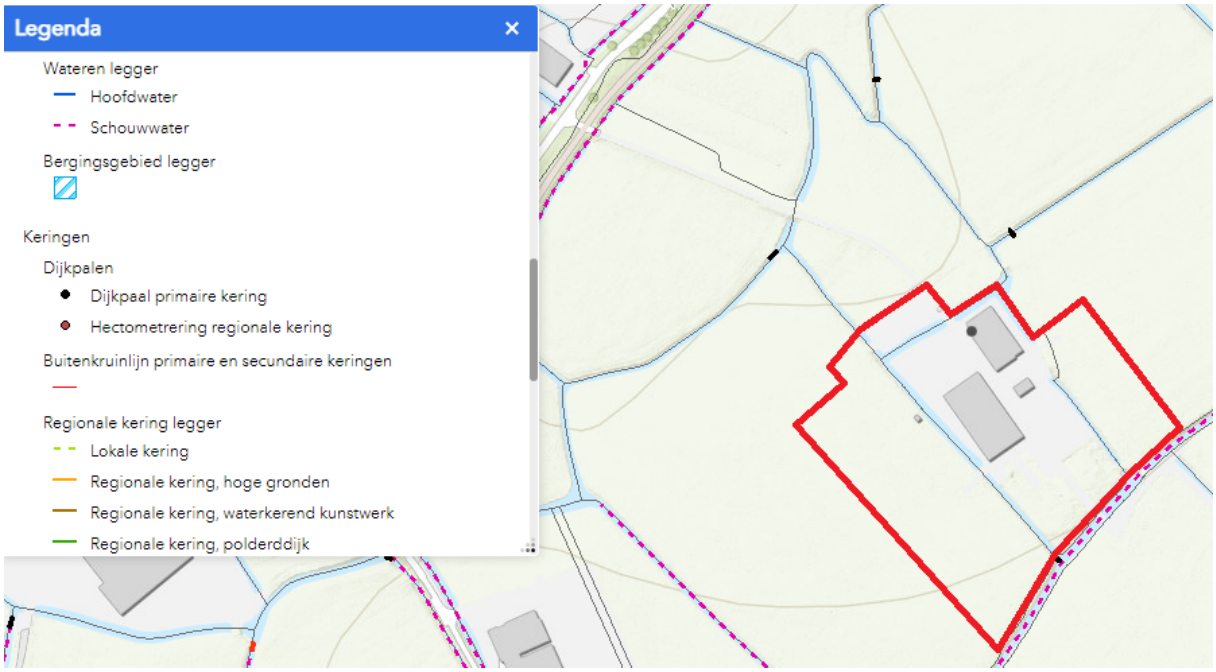
Op 1 juli 2021 is voor het project een watertoets doorlopen (zie bijlage 5). Op basis van de aangeleverde gegevens is met de digitale watertoets geconstateerd dat met betrekking tot het planvoornemen een 'normale procedure' volstaat. Dit betekent dat aanwezige wateraspecten van invloed (kunnen) zijn op het plan.

Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad watertoets. Hierin staan voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waarmee rekening moet worden gehouden en is informatie raadpleegbaar over te nemen maatregelen. Wateraspecten en aandachtspunten die specifiek op het plan en planlocatie van toepassing kunnen zijn, zijn benoemd in het wateradvies die in de stukken omtrent de watertoets is opgenomen. Kortheidshalve wordt op deze plek naar deze passages in het wateradvies verwezen. Er bestaan voor

het plan geen waterhuishoudkundige bezwaren wanneer aan de richtlijnen ten aanzien van deze wateraspecten wordt voldaan.

Door de ruimtelijke ontwikkeling neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Vrijstelling van de compensatieplicht geldt wanneer de ontwikkeling voorziet in de realisatie van minder dan 200 m^2 verhard of bebouwd oppervlak in stedelijk gebied en 1.500 m^2 in landelijk gebied. De uitbreiding van de minicamping vindt plaats in het landelijk gebied. De ruimtelijke ontwikkeling voorziet in de realisatie van in totaal circa 404 m^2 bebouwd oppervlak. Hiermee wordt ruimschoots onder het criterium van 1.500 m^2 verhard of bebouwd oppervlak op onbebouwde grond gebleven en geldt voor deze ontwikkeling dan ook geen compensatieplicht.

Direct ten zuiden van het plangebied loopt een schouwsloot (zie afbeelding 8). Deze moet bereikbaar blijven voor beheer en onderhoud. Nabij de schouwsloot vinden geen ontwikkelingen plaats die de bereikbaarheid van de schouwsloot belemmeren.

Afbeelding 8: Legger met begrenzing plangebied in rood (bron: Wetterskip Fryslân)

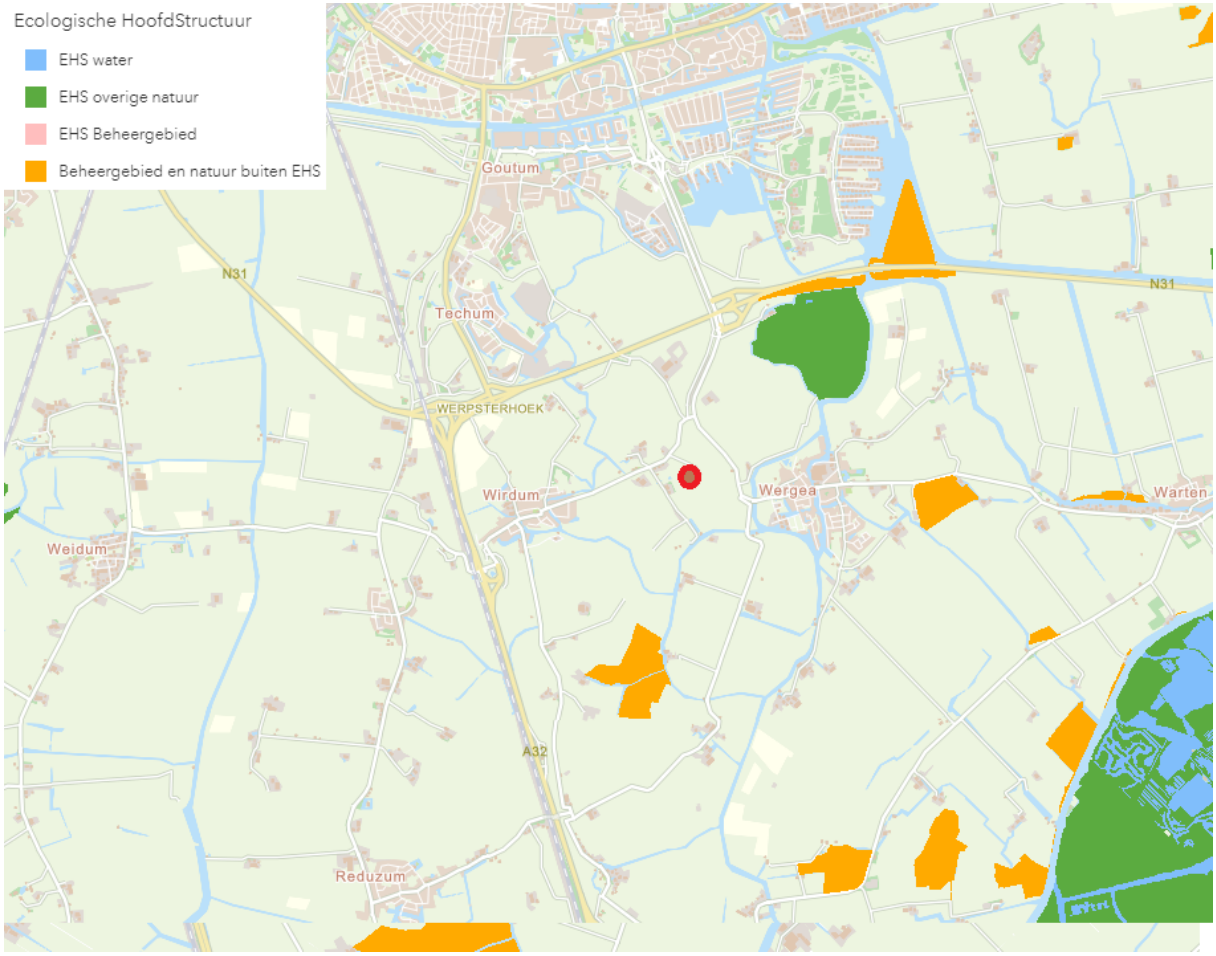
Het afvalwater zal via een decentrale biologische afvalwaterzuivering (IBA) voor huishoudelijk afvalwater worden gezuiverd. Het regenwater zal worden afgevoerd via de dichtstbijzijnde sloot.

Ecologie / Groen
Met de afwijking dient rekening te worden gehouden met het beleid en de wetgeving ten aanzien van de natuurbescherming. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Uitgangspunt is dat met beide geen strijdigheid ontstaat.

- *Gebiedsbescherming*

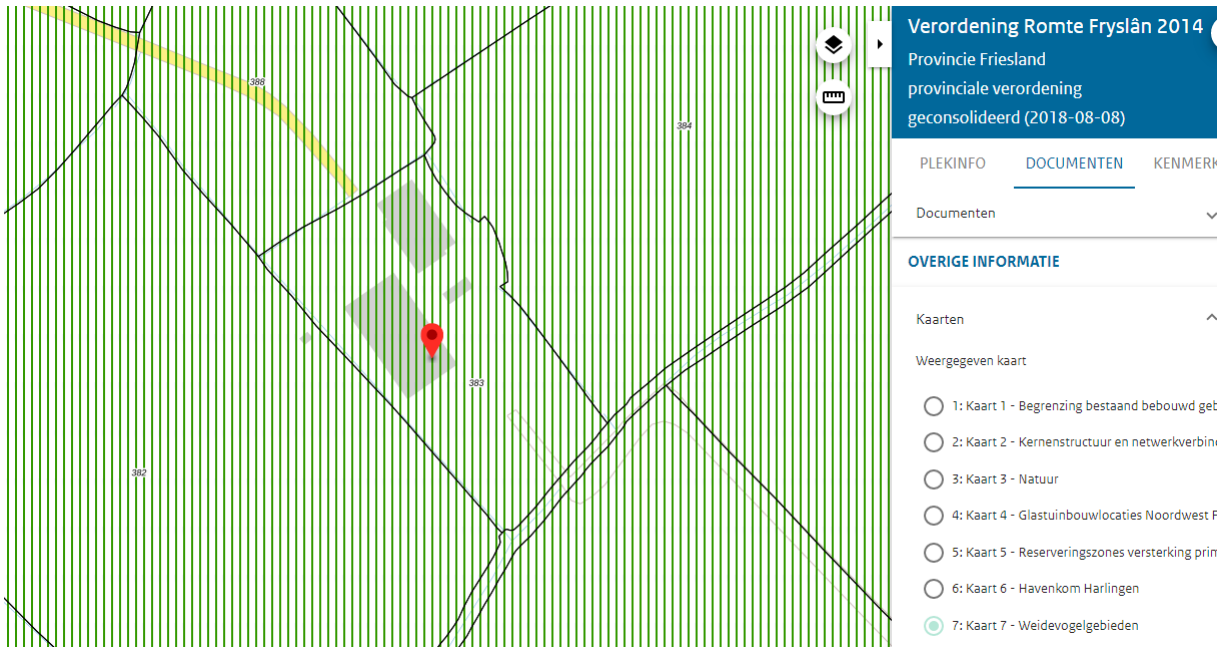
Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied dat in het kader van de Wet Natuurbescherming is beschermd. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, De Alde Feanen, ligt op circa 4,5 km afstand van het plangebied.

In het plangebied liggen geen gebieden die zijn aangewezen in het kader van Natuur Netwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat van belang is voor de ecologische hoofdstructuur ligt op circa 1,4 km (zie afbeelding 9). Gebiedsbescherming is dan ook niet aan de orde.

Afbeelding 9: Locatie plangebied ten opzichte van NNN (bron: kaartengalerij provincie Fryslân)

Het gebied rondom het plangebied is wel aangewezen als weidevogelkansgebied (zie afbeelding 10).

Afbeelding 10: Locatie plangebied binnen weidevogelkansgebied (bron: ruimtelijkeplannen.nl)

De minicamping blijft gesitueerd binnen het gebied dat in het bestemmingsplan daarvoor is aangewezen. Alleen het aantal toegestane kampeermiddelen neemt toe van 15 tot 25 kampeermiddelen. Daarnaast worden de 9 blokhutten en het sanitairgebouw geplaatst binnen het in het bestemmingsplan aangewezen bouwvlak. Tenslotte wordt bij de landschappelijke inpassing rekening gehouden met de ligging in het weidevogelkansgebied, door geen hoge bomen te planten. Dit betekent dan ook dat er geen sprake is van extra verstoring van het gebied van openheid en rust.

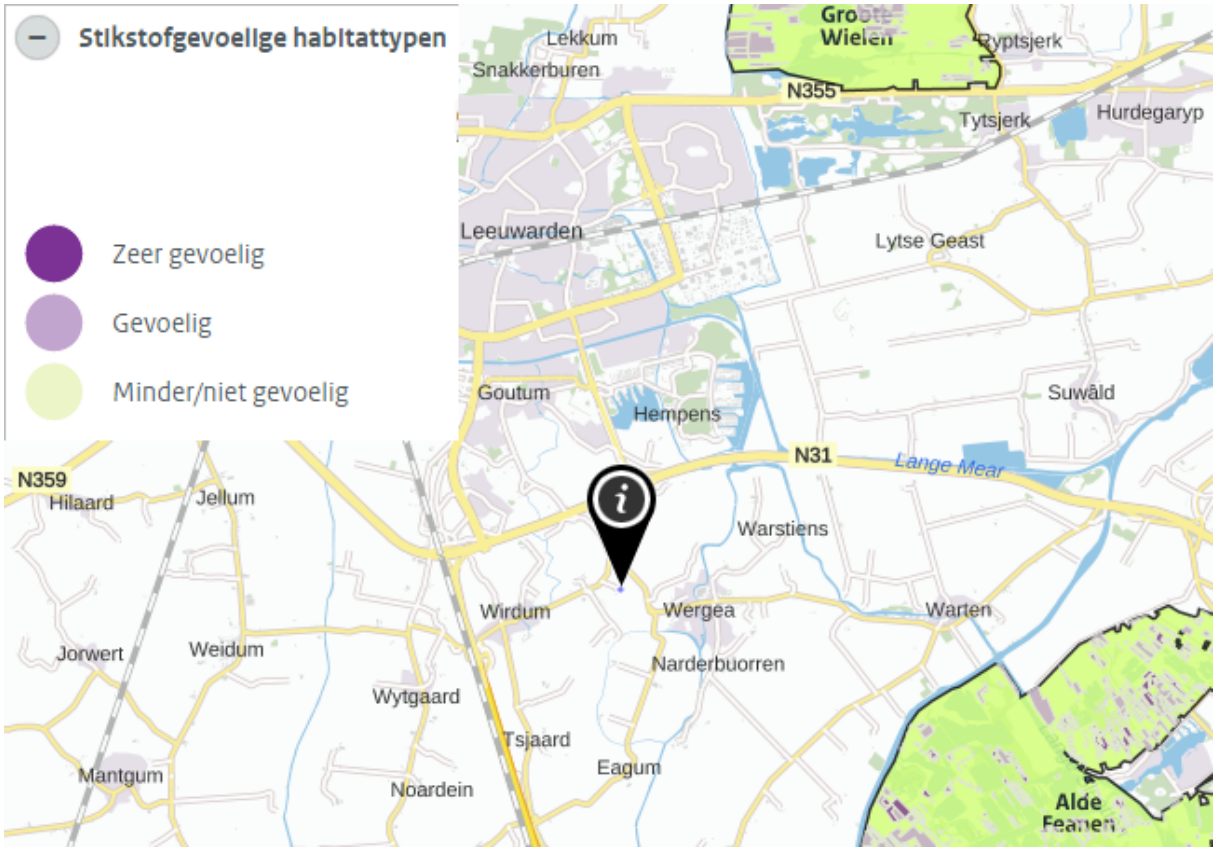
- *Soortenbescherming*

Gelet op de voor de uitbreiding van de minicamping benodigde werkzaamheden (het plaatsen van 9 blokhutten en een sanitairgebouw op betonnen funderingen in wat nu open weiland is) is ecologisch onderzoek naar soortenbescherming op voorhand niet noodzakelijk.

In principe zullen de werkzaamheden buiten het weidevogelbroedseizoen (dat loopt globaal van begin maart tot begin juli) moeten worden uitgevoerd.
In het weidevogelbroedseizoen kunnen wel werkzaamheden uitgevoerd worden wanneer er geen weidevogels broeden. Er is (gezien de activiteiten die er al plaatsvinden) een geringe kans dat er op het weiland weidevogels aanwezig zijn. Door vóór het weidevogelbroedseizoen al voor verstoring te zorgen kan voorkomen worden dat er weidevogels gaan broeden. Dit kan bijvoorbeeld door te maaien of het weiland te gebruiken voor activiteiten. Wel moet er, voordat er werkzaamheden in het weidevogelbroedseizoen kunnen worden uitgevoerd, een quickscan worden gedaan op de aanwezigheid van broedvogels. Wanneer daarmee aangetoond wordt dat er geen broedvogels aanwezig zijn, dan kunnen de werkzaamheden ook in het weidevogelbroedseizoen plaatsvinden. Dit zal als voorwaarden worden opgenomen in de omgevingsvergunning.

- *Stikstofdepositie*

Op circa 4,5 km ten zuidoosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde voor stikstof gevoelig Natura 2000 gebied De Alde Feanen (zie afbeelding 11).

Afbeelding 11: Plangebied ten opzichte van stikstofgevoelige habitats (bron: AERIUS-Calculator)

Met behulp van de meest actuele release van het rekenprogramma AERIUS-Calculator is een berekening uitgevoerd voor zowel de aanleg- als gebruiksfase. Uit deze berekening blijkt dat de stikstofdepositie nergens hoger is dan 0,00 mol/ha/jaar (zie bijlage 6). Hierdoor heeft het project geen effect op Natura 2000 gebieden.

- *Monumentale- en waardevolle bomen*

In december 2019 zijn de "Nadere regels bomen en compensatie groen" vastgesteld. Door het vaststellen van de "Lijst monumentale en waardevolle bomen" zijn de ongeveer 1.400 monumentale en waardevolle bomen beschermd en er geldt een aparte "kapvergunning-procedure" voor.

Op of nabij het perceel Ayttadyk 10 bevinden zich geen monumentale en/of waardevolle bomen.

Kabels en leidingen
Planologisch relevante kabels en leidingen komen in of nabij het plangebied niet voor.

Straalpaden / Vliegbasis Leeuwarden
Vanwege Vliegbasis Leeuwarden zijn in diverse bestemmingsplannen van de gemeente Leeuwarden vrijwaringszones opgenomen vanwege radarverstoring en ILS-verstoring. Ter plaatse van de Ayttadyk 10 gelden geen vrijwaringszones met bouwbeperkingen qua hoogte.

Plan-Mer / Mer-beoordelingsplicht
In onderdeel 10, onder d op de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage is de aanleg, wijziging of uitbreiding van permanente kampeer- en caravanterreinen opgenomen. De ontwikkeling blijft ruimschoots onder de opgenomen drempelwaarden. Voor activiteiten op de D-lijst onder de drempelwaarde geldt dat een zogenaamde "vormvrije m.e.r.-beoordeling" moet worden doorlopen. Op grond van artikel 5 van het Besluit milieueffectrapportage moet worden onderzocht of de activiteit (naar verwachting) leidt tot belangrijke negatieve milieueffecten, die tot het doorlopen van een (formele) m.e.r.-beoordeling dan wel m.e.r.-procedure noodzaken. Hiervoor is een m.e.r.-aanmeldnotitie opgesteld (zie bijlage 7). Op basis daarvan kan geconcludeerd worden dat de ontwikkeling geen nadelige gevolgen heeft voor het milieu.

Ladder voor duurzame verstedelijking
In het besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de verplichting opgenomen om in het geval van een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de toelichting een onderbouwing op te nemen van nut en noodzaak van de nieuwe stedelijke ruimtevraag en de ruimtelijke inpassing. Hierbij wordt uitgegaan van de "ladder voor duurzame verstedelijking".

De "stappen van de ladder" worden in artikel 3.1.6 lid 2 Bro als volgt omschreven: De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Op grond van artikel 5.20 Bor is artikel 3.1.6 Bro eveneens van toepassing voor een omgevingsvergunning die wordt verleend met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°van de Wabo.

Uit jurisprudentie blijkt dat niet iedere ontwikkeling als een stedelijke ontwikkeling valt te kwalificeren. Of sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving.

Uit jurisprudentie blijkt dat een kampeerterrein geen stedelijke ontwikkeling is. De conclusie is dan ook dat voor dit project de zogenaamde ladder niet doorlopen hoeft te worden.

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling kan worden aangemerkt dient wel beoordeeld te worden op het project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Die beoordeling heeft plaatsgevonden in de rest van deze ruimtelijke onderbouwing.

UITVOERBAARHEID

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De aanvraag omgevingsvergunning doorloopt de in de Wabo voorgeschreven procedure. Dit betekent dat de aanvraag gedurende zes weken ter inzage ligt voor zienswijzen. Naast publicatie in het Gemeenteblad en Huis aan Huis Leeuwarden, zullen direct omwonenden over de ter inzagelegging schriftelijk worden geïnformeerd. Tijdens deze periode bestaat voor eenieder de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen. Aan de hand van de ingekomen zienswijzen kan het project eventueel worden aangepast. De indieners van de zienswijzen worden hiervan op de hoogte gehouden. Tegen de omgevingsvergunning is beroep mogelijk bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Economische uitvoerbaarheid

De kosten worden gedekt uit de leges en door het sluiten van een overeenkomst ambtelijke kosten. De eventuele planschade wordt betaald door de initiatiefnemer. Voorts wordt het project volledig gefinancierd door de initiatiefnemer en er is geen aanleiding om te veronderstellen dat deze niet over voldoende financiële middelen beschikt om dit project te realiseren.

Conclusie

Het te realiseren project past goed in de ruimtelijke structuur van de omgeving en past in het ruimtelijk beleid van de gemeente Leeuwarden en de provincie Fryslân. Nu er ook voor het overige geen redenen zijn waarom niet kan worden meegewerkt is de afwijking van het bestemmingsplan aanvaardbaar. Om deze redenen kan worden meegewerkt aan dit verzoek door af te wijken van het geldende bestemmingsplan.

Ruimtelijke onderbouwing voor de uitbreiding van de minicamping aan de Ayttadyk 10 te Swichum

---

BIJLAGEN

1. Reactie vooroverleg provincie Fryslân
2. Erfinrichtingsplan
3. Berekening bijdrage verkeer aan luchtkwaliteit
4. Verkort historisch bodemonderzoek
5. Watertoets
6. AERIUS-berekening
7. M.e.r.-aanmeldnotitie

Bijlage 1: Reactie vooroverleg provincie Fryslân

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Leeuwarden, 28 juli 2021
Verzonden, 28 JULI 2021

Ons kenmerk	:	01904083
Afd./Opgave	:	Omgevingszaken
Behandeld door	:	Omgevingszaken / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk	:	
Bijlage(n)	:	

Onderwerp : advies vooroverleg omgevingsvergunning Ayttadyk 10 Swichum (25 kampeerplaatsen, 9 blokhutten e.d.)

Geacht college,

Op 2 juli 2021 is bovengenoemde voorontwerp omgevingsvergunning ter advisering ontvangen.

De provinciale belangen in de voorontwerp omgevingsvergunning zijn op een juiste wijze verwerkt.

De voorontwerp omgevingsvergunning geeft ook voor het overige geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

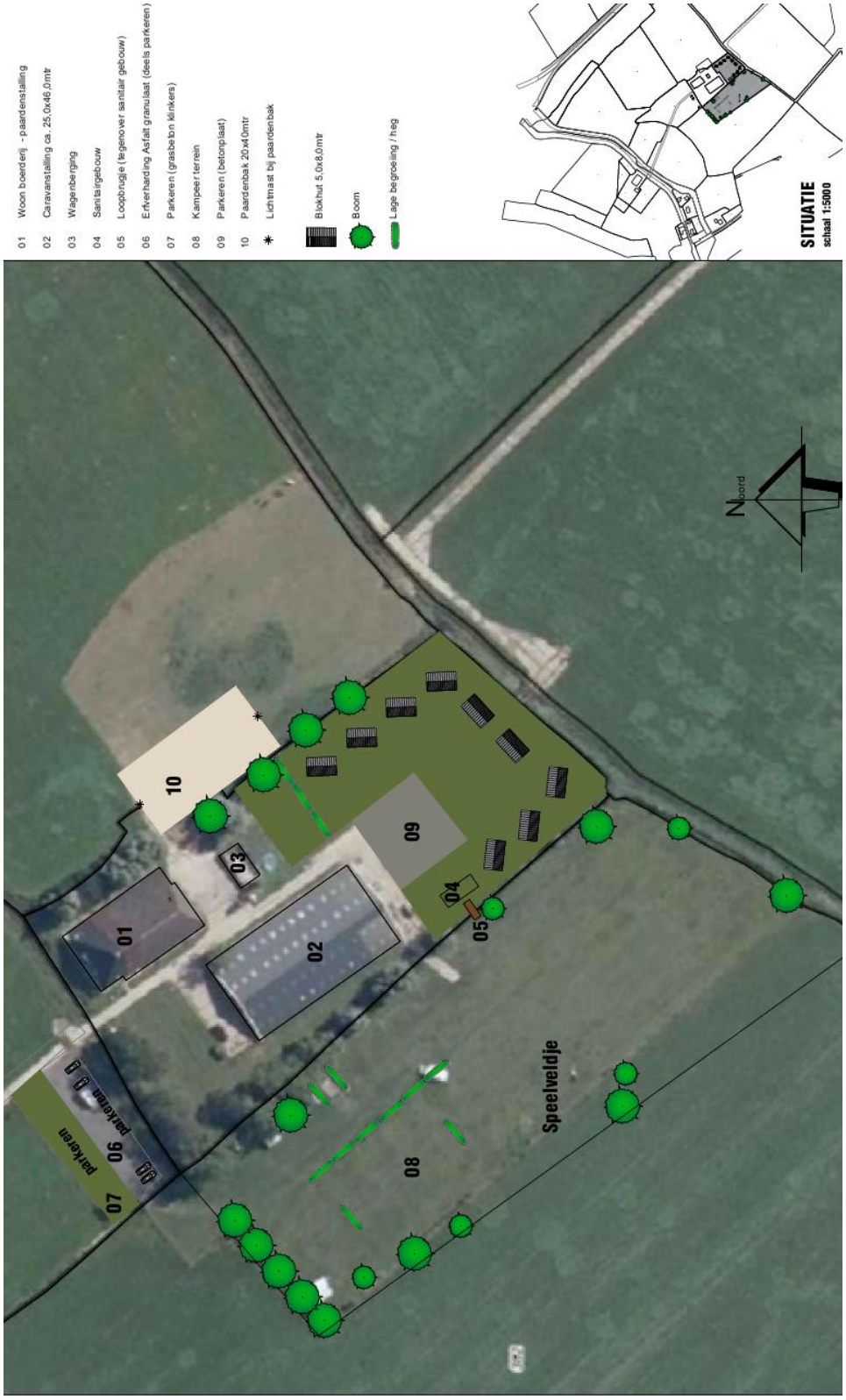
Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

afdelingshoofd Omgevingszaken

Bijlage 2: Erfinrichtingsplan

Erfinrichtingsplan

Te gebruiken beplanting

Gebiedseigen bomen met daartussen lagere beplanting, aansluitend bij de reeds bestaande beplanting op het erf:

Opgaande bomen	- iep, wilg, esdoorn, meidoorn, of andere inheemse soorten
Lagere beplanting	- zie onderstaand overzicht bosplantsoen (struikvormers)

Bosplantsoen (struikvormers)

Bosplantsoen, ofwel struikvormers, wordt veelal toegepast om een natuurlijke afscheiding te creëren, een zgn. landschappelijke haag (haag met een 'los' uiterlijk in plaats van vormsnoei/geschoren haag). Een combinatie van verschillende struiksoorten zorgt voor een dichter en groener aanzicht vanaf het grondoppervlakte tot een maximale hoogte van acht meter, afhankelijk van welke soorten worden toegepast.

Standaardlijst Bosplantsoen (struikvormers)

Latijnse naam	Nederlandse naam	Hoogte	Breedte	Bloeitijd	Bloeikleur	Vruchtkleur	Wintergroen	Stuks/m2	Opmerking
Amelanchier laevis	Drents krenteboompje	4	4	april-mei	wit	roodachtig		0,64	
Cornus sanguinea	rode kornoelje	4	4	juni-juli	geel/wit	blauwzwart		0,64	
Corylus avellana	hazelaar	5	5	febr-mrt	gele katjes	hazelnoot		0,64	
Crataegus monogyna	eenstijlige meidoorn	8	4	mei-juni	wit	rood		0,64	
Euonymus europaeus	kardinaalsmuts	2	2	mei-juni	geel	roze		0,64	
Frangula alnus	vuilboom/sporkehout	5	3	juni-oktober	geel/wit	groen-rood-zwart		0,64	
Ilex aquifolium	hulst	4-10	4-10	mei	wit	rood/oranje	ja	0,64	
Ligustrum vulgare	gewone liguster	3	3	juni-juli	wit	zwart	half	0,64	
Myrica gale	gagel	1,5		april-mei	bruine katjes	bruin 'nootje'		0,64	
Prunus spinosa	sleedoorn	4	4	maart-april (mei)	wit	blauw berijpt		0,64	
Rhamnus cathartica	wegedoorn	5	3	mei-juni	groen/wit	zwarte bes		0,64	
Rosa canina	hondsroos	3	1,5	juni-juli	wit/roze	oranje/rood		0,64	
Rosa rubiginosa	egelantier	2	2,5	juni/aug	donkerroze	rode bottels		0,64	
Salix aurita	geoorde wilg	3	2	april	katjes			0,64	
Salix caprea	waterwilg/boswilg	8	4	maart-april	♂ heldergeel			0,64	
Salix cinerea	grauwe wilg	5	4	maart-april	katjes			0,64	
Salix purpurea	bittere wilg	4	6	april	♂ roodbruinpaars			0,64	
Salix triandra	amandelwilg	7	5	april-mei	katjes			0,64	
Salix viminalis	katwilg	6	5	maart-april	katjes			0,64	
Sambucus nigra	gewone vlier	5	4	juni	vuilwit	zwart		0,64	
Sambucus racemosa	bergvlier/trosvlier	3	3	april-mei	gelig	rood		0,64	
Viburnum opulus	Gelderse roos	4	3	mei-juni	wit	rood		0,64	

Stuks/m2 uitgegaan van plantafstand van 1,25 meter

De volgende soorten worden geadviseerd op locatie, met daarbij het percentage van de toe te passen soorten:

Hazelaar (Corylus avellana):	25% van de struikvormers
Eenstijlige meidoorn (Crataegus Monogyna):	30% van de struikvormers
Sleedoorn (Prunus Spinoza):	20% van de struikvormers
Gelderse roos (Viburnum Opullus):	5% van de struikvormers
Hulst (Ilex Aquifolium):	15% van de struikvormers
Geoorde wilg (Saliz Aurita):	5% van de struikvormers

Bijlage 3: Berekening bijdrage verkeer aan luchtkwaliteit

Luchtkwaliteit Ayttadyk 10 (uitbreiding van 15 kampeerplaatsen met 10 kampeerplaatsen en 9 blokhutten 2020/2021)

Huidige situatie

15 kampeerplaatsen x 5 verkeersbewegingen	=	75
Manege 50 x 2 verkeersbewegingen	=	100
Vrachtverkeer 10 x 2 verkeersbewegingen	=	20
Totaal		195 verkeersbewegingen

Nieuwe situatie

25 kampeerplaatsen x 5 verkeersbewegingen	=	125
9 blokhutten x 5 verkeersbewegingen	=	45
Manege 50 x 2	=	100
Vrachtverkeer	=	20
Totaal		290 verkeersbewegingen

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	95
	Aandeel vrachtverkeer	0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	0,06
	PM_{10} in µg/m^3	0,02
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2

Conclusie

De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig

Bijlage 4: Verkort historisch bodemonderzoek

07-P66-4-1 Formulier verkort historisch onderzoek

Behoort bij omgevingsvergunning: *11043115 ier verkort bodemonderzoek, folder(nummer in te vullen door gemeente)*

Naam aanvrager: .....

Straat + huisnummer: Ayttadyk 10

Postcode: 9087 CD

Plaats: Swichum

Adres bouwwerk: zie boxenstaand

Eigenaar van het betreffende perceel / gebouw sinds: +- 2012 *(jaartal invullen)*

Wij verzoeken u onderstaande vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden:

1) Is er op het terrein ooit een bodemonderzoek uitgevoerd? Zo ja, kopie bijvoegen. Mocht dit wel zo zijn dan is dit bij de gemeente — **ja / nee**

2) Vanaf 1900 hebben het perceel en de directe omgeving de volgende bestemmingen gehad (denk aan onbebouwd, bewoning en/of bedrijven):

bewoning, ~~een~~ agrarische, mini-camping en manege

3) Zijn er ter plaatse onder- of bovengrondse chemicaliën/vloeistoffen opgeslagen (geweest)? Denk bijvoorbeeld aan brandstoffen, olie, vetten, mest, oplosmiddelen, verf, etc. — **ja / nee**

Toelichting:

.....

.....

4) Hebben er in het verleden op het terrein en/of in een gebouw bedrijfsmatige activiteiten plaatsgevonden? Denk bijvoorbeeld aan autoreparatie, timmerwerk, olie(tussen) handel, etc. — **ja / nee**

Toelichting:

.....

.....

5) Heeft er in het verleden op het terrein grondverzet plaatsgevonden? Denk bijvoorbeeld aan dempen van sloten, ophogen, vijver, etc. — **ja / nee**

Toelichting:

.....

.....

6) Hebben er op het terrein ooit calamiteiten plaatsgevonden? Denk bijvoorbeeld aan brand, lekkende tanks, etc. **ja / nee**

Toelichting:

.....

.....

7) Is er iets bekend over andere kritische locaties op het terrein? Denk bijvoorbeeld aan opslag van stoffen, brandplaats, deponeren of gebruik van afval/puin/verbrandingsresten, etc. **ja / nee**

Toelichting:

.....

.....

8) Is u met betrekking tot de aangrenzende percelen informatie bekend die van invloed kan zijn op de bodemkwaliteit van dit perceel? **ja / nee**

Toelichting:

.....

.....

9) Graag aankruisen wat van toepassing is in uw situatie bij huidig gebruik van het perceel ter plaatse van de geplande nieuwbouw en/of verbouw (meerdere antwoorden mogelijk):

- O terras
- O (moes)tuin
- O stalling / opslag
- O wonen
- O wegverharding; soort verharding: .....
- O bedrijfsmatige activiteiten; aard van werkzaamheden: .....
- O op het perceel staande gebouwen / schuurtjes met mogelijk asbesthoudend materiaal
- ☑ anders, namelijk: Gras.....

10) Ruimte om belangrijke, hiervoor niet genoemde gegevens te vermelden:

.....

.....

.....

.....

.....

11) Aanvrager / gemachtigde verklaart dit formulier naar waarheid te hebben ingevuld:

Plaats : Swichum Datum: 22-9-2021

Handtekening :

Bijlage 5: Watertoets

datum 1-7-2021
dossiercode 20210701-2-27001

Wateradvies normale procedure
Project: Ayttadyk 10 Swichum
Gemeente: Leeuwarden
Aanvrager:
Organisatie: gemeente Leeuwarden

Geachte heer/mevrouw ,

Voor het plan Ayttadyk 10 Swichum heeft u een watertoets aangevraagd waaruit blijkt dat de normale watertoetsprocedure van toepassing is. Dit houdt in dat de aanwezige wateraspecten van invloed zijn op het plan.

Werkwijze watertoetsprocedure
Vanaf 2018 worden alle aanvragen uit de digitale watertoets digitaal afgehandeld. Dit betekent dat Wetterskip Fryslân voor de normale procedure standaard een wateradvies verstrekt. Wanneer noodzakelijk geacht ontvangt u op dit standaard wateradvies nog een aanvulling per email.

Waterparagraaf
Dit wateradvies geeft u handvatten om de uitkomsten en aandachtspunten van de watertoetsaanvraag mee te nemen in het opstellen van het ruimtelijke plan of besluit. Het is de bedoeling dat u op basis van dit document het plan uitwerkt. Uit de waterparagraaf moet duidelijk blijken wat voor wateraspecten van toepassing zijn en hoe u hier in het plan rekening mee houdt. Indien nodig verzoeken wij u om de wateraspecten te borgen op de Verbeelding en in de Regels van het plan. Ruimtelijke plannen hebben soms een lange doorlooptijd. Tegelijkertijd ontstaan er soms veranderende inzichten in het beleid ten aanzien van de waterketen, waterkeringen en het watersysteem. Om te garanderen dat de juiste uitgangspunten worden toegepast in de planvorming hanteert het waterschap een uiterste houdbaarheidsdatum van maximaal 1 jaar. Wanneer deze termijn verstreken is kunt u contact opnemen met het waterschap voor een eventuele verlenging van nogmaals 1 jaar.

Leidraad Watertoets
De watertoets is een belangrijk instrument bij het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de ruimte. De watertoets zorgt ervoor dat in alle ruimtelijke plannen aandacht wordt besteed aan veiligheid, kwaliteit én kwantiteit van water. Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad Watertoets. Hierin staat voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waarmee u rekening moet houden en is informatie te vinden over de te nemen maatregelen. De leidraad is de te vinden via deze link: www.wetterskipfryslan.nl/vergunningen-wetten-en-regels/online-watertoets-voor-nieuwe-plannen

Wateraspecten en aandachtspunten
Hieronder staan de eventuele wateraspecten die van invloed zijn op het plan en aandachtspunten om mee rekening te houden.

Rioolwaterpersleiding
Wij verzoeken u om bij het opstellen van het plan rekening te houden met de beperkingen, zakelijk recht, zoals die van toepassing zijn op rioolwaterpersleidingen.

Toename verharding
Wij willen u verzoeken om in de waterparagraaf de volgende passage op te nemen over het onderdeel toename verharding. Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is verboden zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m^2onverharde grond in stedelijk gebied en 1500 m^2in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in dit wateradvies. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater is onderstaande tabel van toepassing. Uiteraard is het toepassen van alternatieve maatregelen in het plan ook mogelijk. Afhankelijk van de maatregel kunnen andere normen gelden dan vermeld in het onderstaande tabel. Zie de Leidraad watertoets voor meer informatie over compenserende maatregelen of neem contact op met Wetterskip Fryslân. Indien er niet

wordt gecompenseerd door extra oppervlaktewater te graven waarbij onderstaande percentages worden gehanteerd of indien er geen overeenstemming plaatsvindt in de watertoetsprocedure over alternatieve maatregelen dan dient een watervergunning bij het waterschap te worden gevraagd.

Gebied	**Stedelijk (>200 m²)**	**Landelijk (>1.500 m2)**
Boezem	5%	5%
Polder	10%	10%
Vrij afstromend	Maatwerk mogelijk	Maatwerk mogelijk

Toelichting tabel

- 5% heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
- de algemene regels keur zijn in de onderstaande tabel verwerkt;
- maatwerk kan bestaan uit bijvoorbeeld infiltratie of berging van het overtollig hemelwater.

Demping van oppervlaktewater
Voor het dempen van oppervlaktewater is het beleid van Wetterskip Fryslân dat dit voor 100% gecompenseerd moet worden in hetzelfde peilgebied. Voor de demping heeft u een watervergunning nodig. Voor meer informatie verwijzen we u graag door naar het onderdeel Waterwet in deze uitgangsnotitie.

Relatie tussen Water en Ruimte
Het veiligheidsbeleid van het waterschap en de ruimtelijke ordening ontmoeten elkaar op verschillende momenten. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het bestemmen van reserveringszones achter primaire waterkeringen en bij het bestemmen van regionale voormalige zeedijken tot waterkering in de bestemmingsplannen. Als in bestemmingsplannen nieuwbouw plaatsvindt op locaties boven 'maatgevend boezempeil, gemiddelde waterstand tijdens maatgevende omstandigheden' die eenmaal per 100 of 300 jaar kunnen optreden, wordt een toename van de gevolgschade bij een overstroming vanuit de Friese boezem voorkomen. Voor het bepalen van de hoogteligging van het plangebied verwijzen wij u graag door naar **http://www.ahn.nl/index.html**

Ruimtelijke adaptatie
Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Het is belangrijk kansen te benutten om het gebied klimaat robuust in te richten. Zo is het mogelijk om het bebouwd gebied beter bestand te maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming. Voor veel maatregelen geldt bovendien dat ze kosteneffectief zijn, als ze maar in een vroeg stadium in het planvormingsproces worden meegenomen. Meer informatie hierover is te vinden op De Friese klimaatatlas : www.frieseklimaatatlas.nl

Opslag agrarische bedrijfsstoffen
Vanaf het erf mogen geen verontreinigende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. Door mest en perssappen uit de voeropslagen kan verontreiniging worden veroorzaakt als deze naar de bodem of het oppervlaktewater (af)stromen. Per 1 januari 2018 is de Maatlat Schoon Erf van kracht, www.maatlatschoonerf.nlDe maatlat is opgenomen in de MIA/Vamil regeling. Ook door afstromend regenwater dat in contact is geweest met een niet bezemschoon erf en een niet bezemschone voeropslag kan het oppervlaktewater verontreinigd worden. De initiatiefnemer dient deze erfafspoeling te allen tijde te voorkomen door bepaalde maatregelen te nemen. Voor informatie en advies over erfinrichting kunt u contact opnemen met Wetterskip Fryslân.

Informatie waterobjecten
Voor meer informatie over bijvoorbeeld de ligging en de beheer- en onderhoudsstatus van waterobjecten in het plangebied verwijzen wij u door naar leggerkaart op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/kaarten/leggerkaart

Beleid Wetterskip Fryslân
En wat doen we morgen met water? In het Waterbeheerplan 2016 2021 beschrijft Wetterskip Fryslân de doelen voor de komende jaren, voor meer informatie zie onze website www.wetterskipfryslan.nl/waterbeheerplan-2016-2021

Waterwet
Voor bepaalde werkzaamheden bij water of dijken heeft u een watervergunning nodig. Soms is het doen van een melding voldoende. Een watervergunning aanvragen is dan niet nodig. U kunt eerst checken wat u nodig heeft. Op onze website www.wetterskipfryslan.nltreft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden.

Afronding watertoetsprocedure
In de besluitvormingsfase, ten tijde van het toesturen van het voorontwerp bestemmingsplan of ontwerp omgevingsvergunning, controleert Wetterskip Fryslân of de waterbelangen voldoende zijn meegenomen en geborgd in het ruimtelijke plan of besluit.

Vragen
Mocht u nog vragen hebben over de uitgangspunten notitie of graag in gesprek gaan over de uitwerking van de waterbelangen in het plan dan

gaan wij graag met u in gesprek. Wetterskip Fryslân denkt graag met u mee! U kunt contact met ons opnemen via de onderstaande contactgegevens.

Privacyverklaring
Wetterskip Fryslân verwerkt uw naam, adres, telefoonnummer, e-mailadres en kadastrale gegevens om uw aanvraag te behandelen. De grondslag van de verwerking van deze gegevens zijn taken in het algemeen belang die in het Besluit Ruimtelijke Ordening aan het waterschap zijn opgedragen. Wij hebben gegevens van u ontvangen en verdere gegevens zullen wij opvragen uit het kadaster en ons geografische informatie systeem. Uw gegevens worden na afronding van uw aanvraag permanent bewaard. U heeft recht op inzage, een kopie, rectificatie, wissing, beperking, bezwaar en het indienen van een klacht bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Een verzoek daartoe kunt u doen via privacy@wetterskipfryslan.nl. Nadere informatie over de verwerking van uw gegevens en uw rechten vindt u op https://www.wetterskipfryslan.nl/over-de-site/privacyverklaring

Met vriendelijke groet,
Wetterskip Fryslân
Postbus 36 8900 AA Leeuwarden
T 058 292 2222
E info@wetterskipfryslan.nl

www.dewatertoets.nl

datum 1-7-2021
dossiercode 20210701-2-27001

Te volgen watertoetsprocedure
Normale procedure

Samenvatting van de gegevens voor de watertoets van
project: Ayttadyk 10 Swichum
Welke gemeente omvat het grootste deel van het door u getekende plangebied? Leeuwarden
gemeente: Leeuwarden

Gegevens plan
Het plan voorziet in de uitbreiding van de bestaande minicamping van 15 naar 25 kampeerplaatsen, het plaatsen van 9 blokhutten, het plaatsen van een sanitairgebouw, het verplaatsen van de paardenbak en het legaliseren van het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling
oppervlak: 24529 m2 adres: Ayttadyk 10, 9087 CD Swichum
kadastraal adres: Perceelnummers 382, 383, 384 en 388, sectie F, gemeentecode WDM00
tekening meegestuurd: survey_attachments/3196_20210621 Toekomstige situatie aangepast.pdf
opmerkingen:

Gegevens aanvrager
[redacted]
gemeente Leeuwarden
Postbus21000
8900 JA Leeuwarden
T:
[redacted]

Gegevens gemeente
gemeente: Leeuwarden
[redacted]

Resultaat kaartenanalyse voor het plangebied
Heeft u een beperkingsgebied geraakt? ja

- Rioolwaterpersleiding
Welke gemeente omvat het grootste deel van het door u getekende plangebied? Leeuwarden

Uw antwoorden op onderstaande vragen

Gaat het plan uitsluitend over de functiewijziging van bestaande bebouwing zonder fysieke aanpassing van bebouwing en ruimte? Antwoord: nee

Is sprake van een toename van lozing van verontreinigd water op het oppervlaktewater? Antwoord: nee

Wordt het bestaande verharde oppervlak vergroot met meer dan 200 m^2in stedelijk gebied of meer dan 1500 m^2in landelijk gebied? Antwoord: nee

Neemt het verhard oppervlak in het stedelijk gebied toe? Antwoord: nee
Zo ja, met hoeveel m^2neemt het verhard oppervlak in het stedelijk gebied toe? Antwoord:

Neemt het verhard oppervlak in landelijk gebied toe? Antwoord: ja
Zo ja, met hoeveel m²neemt het verhard oppervlak in het landelijk gebied toe? Antwoord: 400

Wordt er oppervlaktewater gegraven en/of gedempt? Antwoord: nee
Dempen? nee
Graven? nee

Wat voor compenserende maatregelen worden er in het plan genomen bij een toename verharding en/of demping van het oppervlaktewater? Antwoord: Geen compenserende maatregelen noodzakelijk. Toename verhard oppervlak blijft ruim onder grens van 1.500 m2 in landelijk gebied

Wil men voor het plan de waterpeilen wijzigen? Antwoord: nee

Het doel v.d. peilwijzing, het nieuwe peil en hoe de wijziging wordt doorgevoerd? Antwoord:

Wordt er een kelder of souterrain gerealiseerd? Antwoord: nee

Wordt er tijdelijk of permanent grondwater onttrokken? Antwoord: nee

Overzicht ingetekend gebied

www.dewatertoets.nl

Bijlage 6: AERIUS-berekening

A3 Bouwadvies
De Mounder 8, 9005 RL WERGEA
Tel/Fax 058-2553132 Mob. 06-53362587

Aerius berekening voor de te plaatsen blokhutten bij de boerderijcamping Swichumer Pleats aan de Ayttadyk 10, 9087 CD Swichum

Projectnr: 2019-041-Swichumer Pleats

Opdrachtgever: Swichumer Pleats
Ayttadyk 10
9087 CD SWICHUM

Bouwbedrijf: Nader te bepalen

Opgesteld door:

d.d.: d.d. 21-06-2021

A3 Bouwadvies
De Mounder 8, 9005 RL WERGEA
Tel/Fax : 058-2553132
E-mail : a3bouwadvies@kpnplanet.nl

INHOUD

1. INLEIDING

2. UITGANGSPUNTEN
   2.1 Bouwfase
   2.2 Gebruiksfase
   2.3 Ingevoerde waarden

3. AERIUS BEREKENING
   3.1 Resultaat Aerius berekening

1. INLEIDING

In opdracht van boerderijcamping De Swichumer Pleats is een plan uitgewerkt waarbij naast de camping plaatsen ook 9 blokhutten worden geplaatst achter de boerderij.

In deze berekening wordt gekeken naar de invloed van de te plaatsen blokhutten op De nabij gelegen natuurgebieden. Dit voor zowel de bouwfase van de blokhutten als tijdens de gebruiksfase.

Locatie waar de blokhutten worden geplaats (in rood kader).

De beoordeling is gemaakt in het AERIUS berekening programma.

2. UITGANGSPUNTEN

2.1 Bouwfase

Als uitgangspunt voor de beoordeling van de blokhutten zijn de tekeningen van A3bouwadvies nummer 19-041-BO-01d (d.d. 21-06-2021) en 19-041-BO-03 (d.d. 26-04-2021) gehanteerd.

De funderingen worden in 3 maal gemaakt, waarbij voor het grondwerk en riolering 1 dag per 3 blokhutten wordt gerekend en 2 uur betonstorten.
De blokhutten zullen deels worden geprefabriceerd, per blokhut wordt 1 maal een vrachtwagen gerekend om de hut op de bouwplaats te brengen.
Daarna wordt deze opgebouwd en afgetimmerd en voorzien van installatie.
De voor deze werkzaamheden gerekende draaiuren en transport bewegingen zijn berekend in bijlage 1.

2.2 Gebruiksfase

In de gebruiksfase hebben we te maken met een bezettingsgraad van de blokhutten. Deze zullen niet jaarrond worden bezet, voornamelijk in de zomer zullen de hutten worden gebruik. In deze berekening gaan we uit van 50% bezetting door het gehele jaar.

Doordat er gebruik wordt gemaakt van een CV ketel, wordt voor een blokhut de waarde voor een oudere woning met een emissiefactor van 3,59kg/jaar NO_x aangehouden. In de berekening wordt daarom 9x3,59x50% = 16.155kg/jaar aangehouden.

Daarnaast is er gerekend dat er bij gebruik per etmaal 6 maal een verkeersbeweging is per blokhut. Bij een 50% bezetting komt dit neer op 3 verkeersbewegingen per etmaal per blokhut. In de berekening wordt daarom gerekend met 27 verkeersbewegingen per etmaal. Waarbij gerekend is met de kortste weg naar de provinciale weg N31.

2.3 Ingevoerde waarden

De bovenstaande berekende waarden zijn in de Aerius berekening ingevoerd over de duur van 1 jaar, hierbij zijn we ervan uit gegaan dat e.e.a. voorspoedig verloopt en dat de bouw binnen en jaar gereed is en dat tevens in dat jaar reeds een bezettingsgraad van 50% is gerealiseerd. Dus zowel de bouw als het gebruik is binnen 1 jaar gerekend.

3. AERIUS BEREKENING

3.1 Resultaat Aerius berekening

Ten aanzien van de Aerius berekening is een grens gesteld aan de berekende waarde, deze mag niet boven de 0,00 uitkomen.

Uit de berekening blijkt dat er door de bouw en het gebruik van de blokhutten er geen toename van uitstoot ontstaat boven de grenswaarde van 0,00, waardoor wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden.

A3 Bouwadvies

Bijlagen
1 Verantwoording verkeersbewegingen en machine gebruik
2 Aerius berekening

A3 Bouwadvies
De Mounder 8, 9005 RL WERGEA
Tel/Fax : 058-2553132
E-mail : a3bouwadvies@kpnplanet.nl

Proj: 19-041-Swichumer Pleats
Datum: 21-06-2021

BIJLAGE 1

VERANTWOORDING VERKEERSBEWEGINGEN EN MACHINE GEBRUIK TIJDENS DE BOUW

NIEUWBOUW BLOKHUTTEN SWICHUMER PLEATS

Verantwoording verkeersbewegingen en machine gebruik bij bouw blokhutten

Werkzaamheden	Machine	Minikraan 28 KW	Mobile kraan 120 KW	Kleine shovel 50KW	Shovel 90KW	Verreiker 70 Kw	Betonpomp 200 KW	Telekraan 260 KW	Torenkraan 240 KW	Verkeers bewegin Personeel	Lichte Vrachtwagen
Grondwerk/fundering/begane grondvloer											
Werkzaamheden per blokhut gerekend, in 1 maal worden de vloeren gemaakt voor 3 blokhutten											
Ontgraven en riolering en aanvullen	Mini kraan	8,0								2 maal	0,66
Bekisting, riolering en isolatie										4 maal	0,66
Wapening	Kleine shovel/verreiker					1,0				0,66 maal	0,66
Afstorten vloer	Betonpomp/mixer						1,0				0,66
Houtskelet constructie opzetten/wind en waterdicht											
Aanvoeren blokhut per stuk											2
5 dagen opbouwen	Kleine shovel/verreiker					4,0				60 maal	2
afmontage										2 maal	
Aftimmeren											
Algemeen afbouw 5 werkdagen										10 maal	2
Keuken											2
Installatiewerk											
Algemeen per blokhut 3 dagen										10 maal	
Verwarming											
sanitair											
Totaal draaiuren/verkeersbewegingen per blokhut		**8,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**5,0**	**1,0**	**0,0**	**0,0**	**88,66 maal**	**10,64**
TOTAAL PROJECT (afgerond)		**72,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**45,0**	**9,0**	**0,0**	**0,0**	**810,0 maal**	**100,0**

BIJLAGE 2

AERIUS BEREKENING

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Opbouwen blokhutten

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
A3 Bouwadvies	Ayttadyk 10, 9087 CD Swichum

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Blokhutten Swichemer Pleats	RQRfGNWL6v5a

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
20 juni 2021, 09:36	2021	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	42,57 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

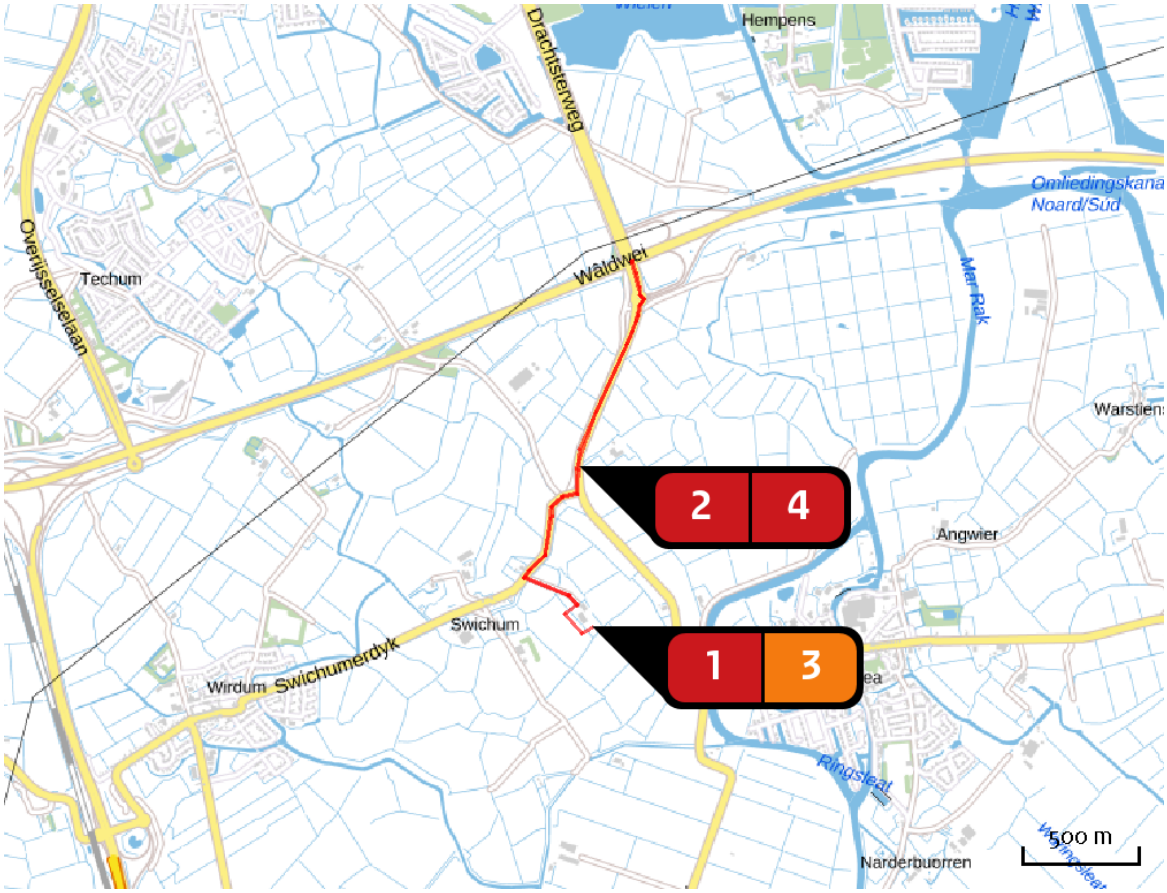
Natuurgebied
Uw berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr.

Toelichting

Plaatsen blokhutten plus gebruik van de blokhutten

Locatie

Opbouwen blokhutten

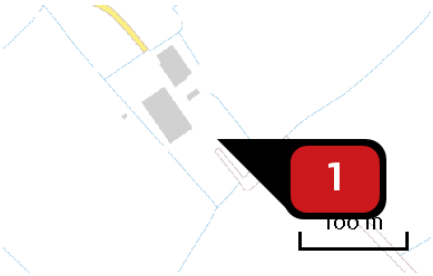
Emissie

Opbouwen blokhutten

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Bron 1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	20,50 kg/j
2		Bron 2 Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	< 1 kg/j
3		Bron 3 Wonen en Werken | Recreatie	-	16,20 kg/j
4		Bron 4 Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	5,06 kg/j

Emissie (per bron)

Opbouwen blokhutten

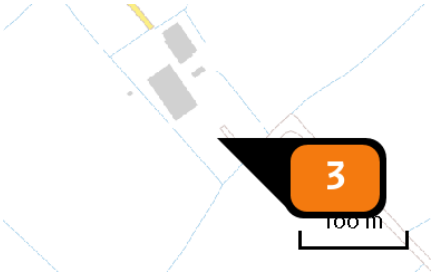
Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	184453, 574122
NOx	20,50 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Mini kraan	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	9,74 kg/j < 1 kg/j
AFW	Verreiker	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	9,53 kg/j < 1 kg/j
AFW	Betonmixerpomp	4,0	4,0	0,0	NOx NH3	1,24 kg/j < 1 kg/j

Naam	Bron 2
Locatie (X,Y)	184405, 574857
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	810,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	100,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

Naam	Bron 3
Locatie (X,Y)	184448, 574102
Uitstoothoogte	1,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	16,20 kg/j

Naam	Bron 4
Locatie (X,Y)	184389, 574750
NOx	5,06 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	27,0 / etmaal	NOx	5,06 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20210525_2040287d5b
Database	versie 2020_20210525_2040287d5b

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

Bijlage 7: M.e.r.-aanmeldnotitie

M.e.r.-aanmeldnotitie
ten behoeve van de uitbreiding van de camping en een caravanstalling

Swichumer Pleats
Ayttadyk 10
9087 CD Swichum

M.e.r-aanmeldnotitie opgesteld behorend bij Swichumer Pleats
Opgesteld in juli 2021

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 3
2. KENMERKEN VAN HET PROJECT 4
2.1 Omvang van het project 4
2.2 Cumulatie met andere projecten 5
2.3 Gebruik natuurlijk hulpbronnen en productie afvalstoffen 5
2.4 Verontreiniging en hinder 5
2.5 Risico ongevallen 5
3. DE PLAATS VAN DE ACTIVITEIT 6
3.1 Algemeen 6
3.2 Bestemming 6
3.3 Ligging ten opzichte van kwetsbare gebieden 6
4. DE MATE VAN KWETSBAARHEID VAN HET NATUURLIJK MILIEU 7
4.1 Het opname vermogen het natuurlijk milieu 7
4.2 Stikstof/ Emmisie 7
4.3 Water 7
4.5 Lucht 8
5. Conclusie 9

1. Inleiding

Swichumer Pleats, exploiteert op het perceel Ayttadyk 10 te Swichum een minicamping. Het voornemen is om het bedrijf uit te breiden. De uitbreiding voorziet van de bestaande minicamping van 15 naar 25 kampeerplaatsen, het plaatsen van 9 blokhutten, het plaatsen van een sanitairgebouw, het realiseren van extra parkeerplaatsen, het verplaatsen van de paardenbak en het legaliseren van het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling.

In onderdeel 10, onder d op de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage is de aanleg, wijziging of uitbreiding van permanente kampeer- en caravanterreinen opgenomen. De ontwikkeling blijft ruimschoots onder de opgenomen drempelwaarden. Voor activiteiten op de D-lijst onder de drempelwaarde geldt dat een zogenaamde “vormvrije m.e.r.-beoordeling” moet worden doorlopen.
Op grond van artikel 5 van het Besluit milieueffectrapportage moet worden onderzocht of de activiteit (naar verwachting) leidt tot belangrijke negatieve milieueffecten, die tot het doorlopen van een (formele) m.e.r.-beoordeling dan wel m.e.r.-procedure noodzaken.

De wet bepaalt dat de initiatiefnemer het bevoegd gezag zijn voornemen moet mededelen en daarbij in ieder geval aandacht moet besteden aan de belangrijkste nadelige gevolgen die de activiteiten kunnen hebben. In dat verband moet, overeenkomstig bijlage III van de EU richtlijn m.e.r. aandacht worden besteed aan:

1. De kenmerken van het project
2. De plaats van het project
3. Kenmerken van het potentiele effect

Met de voorliggende notitie wordt beoogd inzicht te verschaffen in voornoemde aandachtspunten.

2. Kenmerken van het project

Bij de kenmerken van het project moet in het bijzonder in overweging worden genomen:
- De omvang van het project;
- De cumulatie met ander projecten;
- De productie van afvalstoffen;
- Verontreiniging en hinder;
- Risico van ongevallen.

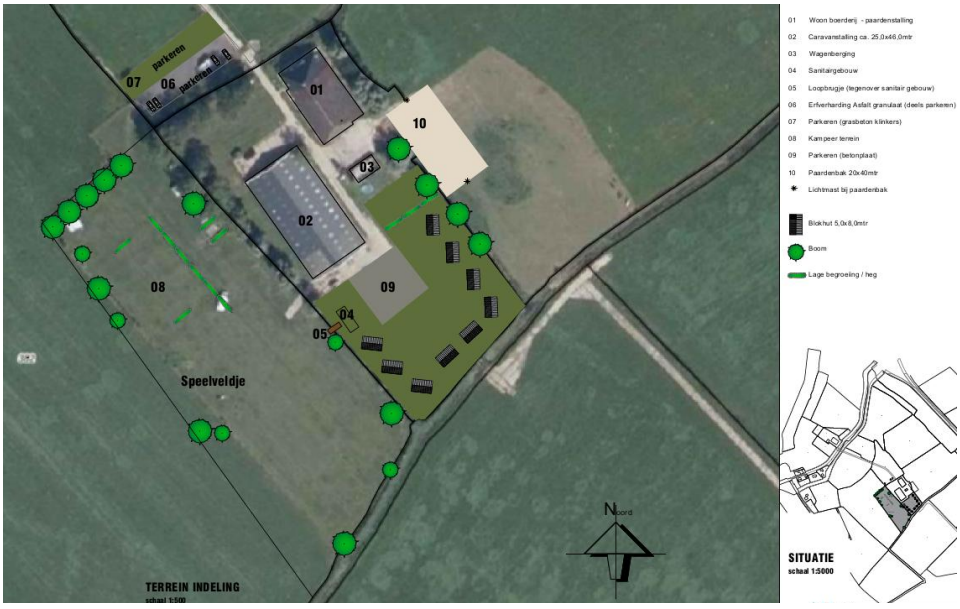
2.1 Omvang van het project

De bestaande inrichting

Op grond van het geldende bestemmingsplan ‘Leeuwarden - Buitengebied’ (vastgesteld op 23 april 2014) heeft het plangebied de bestemming ‘Agrarisch’, met de functieaanduidingen ‘specifieke vorm van agrarisch - minicamping’ en ‘manege’.

De omvang van de voorgenomen activiteit

Swichumer Pleats is voornemens de minicamping uit te breiden. De uitbreiding voorziet van de bestaande minicamping van 15 naar 25 kampeerplaatsen, het plaatsen van 9 blokhutten, het plaatsen van een sanitairgebouw, het realiseren van extra parkeerplaatsen, het verplaatsen van de paardenbak en het legaliseren van het gebruik van de voormalige ligboxenstal als caravanstalling.

Redenen voor de uitbreiding

Vanwege bedrijfseconomische reden bestaat al langere tijd de wens om uit te breiden om ook zo beter te voldoen aan de wensen en behoeven van de gasten die Friesland bezoeken.

2.2 Cumulatie met andere projecten

Swichumer Pleats is gevestigd vlakbij Leeuwarden. De dichtstbijzijnde woning ligt op circa 250 meter, waardoor de uitbreiding geen milieuhinder voor omliggende woningen oplevert. In de omgeving bevinden zicht 3 melkveehouders, de dicht bijzijnde melkveehouder ligt op circa 180 meter. Omliggende bedrijven worden dan ook niet gehinderd in hun bedrijfsvoering door de uitbreiding van de minicamping en leveren ook geen hinder op voor de minicamping.

2.3 Gebruik natuurlijk hulpbronnen en productie afvalstoffen

Voor de bouw van de blokhutten, sanitaire voorziening en de paardenbak worden reguliere natuurlijke hulpbronnen gebruikt als bouwmateriaal (hout, beton en grond) Er komen in de inrichting weinig afvalstoffen vrij. Het gaat om een kleine hoeveelheden afval van huishoudelijke aard. De afvalstoffen zullen volgens de normen van de gemeente Leeuwarden worden ingezameld en verwerkt.

2.4 Verontreiniging en hinder

De dichtstbijzijnde woning (niet zijnde de bedrijfswoning die onderdeel uitmaakt van de minicamping) ligt op circa 250 meter, waardoor de uitbreiding van de minicamping geen hinder voor omliggende woningen oplevert.

De huidige minicamping ligt op circa 180 meter van de dichtstbijzijnde melkveehouders. De uitbreiding van de minicamping zorgt er ook niet voor dat de minicamping dichter bij de Melkveehouders komt te liggen. Omliggende bedrijven worden dan ook niet gehinderd in hun bedrijfsvoering door de uitbreiding van de minicamping en leveren ook geen hinder op voor de minicamping.

Op circa 4,5 km ten zuidoosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde voor stikstof gevoelig Natura 2000 gebied De Alde Feanen. Met behulp van de meest actuele release van het rekenprogramma AERIUS Calculator is een berekening uitgevoerd voor zowel de aanleg- als gebruiksfase. Uit deze berekening blijkt dat de stikstofdepositie nergens hoger is dan 0,00 mol/ha/jaar. Hierdoor heeft het project geen effect op Natura 2000 gebieden en levert het geen verontreiniging op in de omgegevens

2.5 Risico ongevallen

Bij de bijzondere risico’s op een minicamping behoort onder meer de omgang met campinggasten. De risico ongevallen zijn hierdoor minimaal te benoemen.

3. De plaats van de activiteit

In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van de locatie.

3.1 Algemeen

Het bedrijf is gelegen aan de Ayttadyk 10 te Swichum. Swichumer Pleats ligt op circa 300 meter ten zuidoosten van het dorp Swichum. De locatie betreft de percelen bekend als gemeentecode WDM00, sectie F, percelen 382, 383, 384 en 388. De omgeving van de locatie kenmerkzicht door de agrarische activiteiten en burgerbewoning.

3.2 Bestemming

Op grond van het geldende bestemmingsplan ‘Leeuwarden - Buitengebied’ (vastgesteld op 23 april 2014) heeft het plangebied de bestemming ‘Agrarisch’, met de functieaanduidingen ‘specifieke vorm van agrarisch - minicamping’ en ‘manege’ en deels de dubbelbestemming ‘Leiding – Riool’.

3.3 Ligging ten opzichte van kwetsbare gebieden

De locatie maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied dat in het kader van de Wet Natuurbescherming is beschermd. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, De Alde Feanen, ligt op circa 4,5 km afstand van het plangebied.

In het plangebied liggen geen gebieden die zijn aangewezen in het kader van Natuur Netwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde gebied dat van belang is voor de ecologische hoofdstructuur ligt op circa 1,4 km. Gebiedsbescherming is dan ook niet aan de orde.

4. De mate van kwetsbaarheid van het natuurlijk milieu

4.1 Het opname vermogen het natuurlijk milieu

De locatie van de inrichting is niet gelegen aan bijzondere bescherming vanwege natuurlijk kwaliteiten. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, De Alde Feanen, ligt op circa 4,5 km afstand van het plangebied.

Voor het bepalen van de kwetsbaarheid van het milieu ten gevolgen van de thans voorgestaande uitbreiding zijn de factoren stikstof, water, lucht, geluid, bodem en ssortenbescherming van belang

4.2 Stikstof/ Emmisie

Op circa 4,5 km ten zuidoosten van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde voor stikstof gevoelig Natura 2000 gebied De Alde Feanen. Met behulp van de meest actuele release van het rekenprogramma AERIUS Calculator is een berekening uitgevoerd voor zowel de aanleg- als gebruiksfase. Uit deze berekening blijkt dat de stikstofdepositie nergens hoger is dan 0,00 mol/ha/jaar. Hierdoor heeft het project geen effect op Natura 2000 gebieden.

4.3 Water

Op 1 juli 2021 is voor het project een watertoets doorlopen. Op basis van de aangeleverde gegevens is met de digitale watertoets geconstateerd dat met betrekking tot het planvoornemen een ‘normale procedure’ volstaat. Dit betekent dat aanwezige wateraspecten van invloed (kunnen) zijn op het plan.

Als richtlijn bij het beoordelen van ruimtelijke plannen werkt Wetterskip Fryslân met de Leidraad watertoets. Hierin staan voor alle wateraspecten uitgangspunten omschreven waarmee rekening moet worden gehouden en is informatie raadpleegbaar over te nemen maatregelen. Wateraspecten en aandachtspunten die specifiek op het plan en planlocatie van toepassing kunnen zijn, zijn benoemd in het wateradvies die in de stukken omtrent de watertoets is opgenomen. Kortheidshalve wordt op deze plek naar deze passages in het wateradvies verwezen. Er bestaan voor het plan geen waterhuishoudkundige bezwaren wanneer aan de richtlijnen ten aanzien van deze wateraspecten wordt voldaan.

Door de ruimtelijke ontwikkeling neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Vrijstelling van de compensatieplicht geldt wanneer de ontwikkeling voorziet in de realisatie van minder dan 200 m^2 verhard of bebouwd oppervlak in stedelijk gebied en 1.500 m^2 in landelijk gebied. De uitbreiding van de minicamping vindt plaats in het landelijk gebied. Omdat de ruimtelijke ontwikkeling voorziet in de realisatie van (ruim) minder dan 1.500 m^2 verhard of bebouwd oppervlak op onbebouwde grond, geldt voor deze ontwikkeling geen compensatieplicht.

De verwerking van het afval water vindt plaats doormiddel van een voorbezinktank, gevolgd door de influentbuffer pomput die uitkomt op de Bever Combi Compact. De Bever Combi Compact behaalt een rendement klasse II en voldoet aan het Europese keurmerk NEN-EN-12566-3. Hierdoor wordt er voldaan aan de eisen van het Wetterskip Fryslân. Het hemelwater wordt rechtstreeks afgevoerd via de dichtstbijzijnde sloot.

4.4 Geluid

Het plangebied ligt (deels) binnen de geluidszone van de Ayttadyk, maar niet binnen een geluidszone van een spoorlijn, industriegebied of van de vliegbasis van Leeuwarden.

Op grond van de Wet geluidhinder is een camping echter geen geluidsgevoelig terrein en zijn (vaste) kampeermiddelen geen geluidsgevoelige objecten. Het planvoornemen wordt dan ook niet belemmerd door geluid.

4.5 Lucht

Met betrekking tot de uitbreiding van de minicamping blijkt uit berekening dat dit project als ‘niet in betekenende mate’ bijdraagt aan de luchtverontreiniging volgens de Wet milieubeheer (Wm). Het aspect luchtkwaliteit vormt dan ook geen belemmering.

4.6 Bodem

De locatie is reeds lang bebouwd en reeds lang in gebruik als erf met gebouwen van een agrarisch bedrijf. De locatie is gelegen in een gebied waarvan de algemene bodemkwaliteit voldoet aan de bodemkwaliteitsklasse ‘landbouw/natuur’. Daarmee is de bodemkwaliteit geschikt voor dit project.

4.7 Soortenbescherming

In principe zullen de werkzaamheden buiten het weidevogelbroedseizoen (dat loopt globaal van begin maart tot begin juli) moeten worden uitgevoerd. De kans is zeer klein dat er sprake is weidevogels aanwezig zijn, dit komt doordat het gras waar de de activiteiten plaats vinden geregeld word gemaaid. In het weidevogelbroedseizoen kunnen wel werkzaamheden uitgevoerd worden wanneer er geen weidevogels broeden. Er is (gezien de activiteiten die er al plaatsvinden) een geringe kans dat er op het weiland weidevogels aanwezig zijn. Door vóór het weidevogelbroedseizoen al voor verstoring te zorgen kan voorkomen worden dat er weidevogels gaan broeden. Dit kan bijvoorbeeld door te maaien of het weiland te gebruiken voor activiteiten. Wel moet er, voordat er werkzaamheden in het weidevogelbroedseizoen kunnen worden uitgevoerd, een quickscan worden gedaan op de aanwezigheid van broedvogels. Wanneer daarmee aangetoond wordt dat er geen broedvogels aanwezig zijn, dan kunnen de werkzaamheden ook in het weidevogelbroedseizoen plaatsvinden.

5. Conclusie

In deze notitie is er gekeken of als gevolg van de uitbreiding er mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu kunnen optreden. Uit het voorgaande blijkt dat er ten aanzien van de voorgenomen activiteit geen bijzondere omstandigheden zijn die leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Het gaat hierbij om een minimale uitbreiding en kan er geconcludeerd worden dat er geen nadelinge gevolgen zijn voor het milieu. Er is daarom ook geen aanleiding om een milieueffectrapport op te stellen.

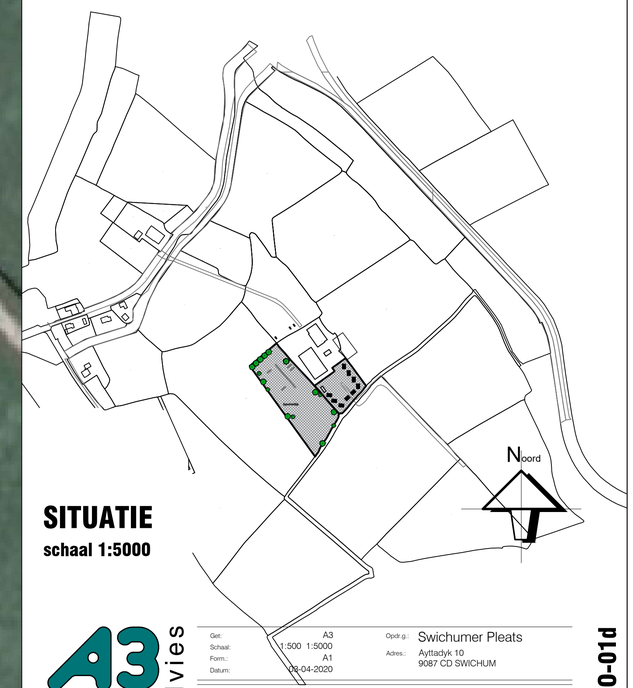
Renvooi

01	Woon boerderij - paardenstalling
02	Caravanstalling ca. 25,0x46,0mtr
03	Wagenberging
04	Sanitairgebouw
05	Loopbrugje (tegenover sanitair gebouw)
06	Erfverharding Asfalt granulaat (deels parkeren)
07	Parkeren (grasbeton klinkers)
08	Kampeer terrein
09	Parkeren (betonplaat)
10	Paardenbak 20x40mtr
✳	Lichtmast bij paardenbak

Blokhut 5,0x8,0mtr

Boom

Lage begroeiing / heg

SITUATIE
schaal 1:5000

A3 Bouwadvies
De Mounder 8
9005 RL Wergea
tel/fax058-2553132
mob.06-53362587
info@a3bouwadvies.nl

Get:	A3	Opdr.g.:	Swichumer Pleats
Schaal:	1:500 1:5000	Adres.:	Ayttadyk 10 9087 CD SWICHUM
Form.:	A1		
Datum:	26-04-2020		
Rev. A:	16-03-2021	Rev. C:	26-04-2021
Rev. B:	23-03-2021	Rev. D:	21-06-2021

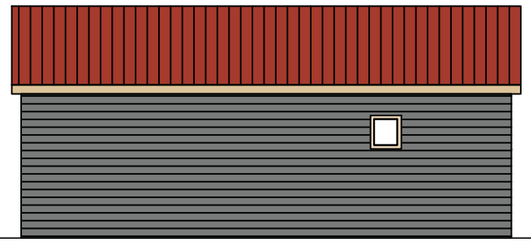
Werk: **BOERDERIJ CAMPING EN BLOKHUTTEN AAN DE AYTTADYK 10, 9087 CD SWICHUM**

Onderdeel: **BOUWAANVRAAG TEKENING**

Tekn. 20 **19-041 B0-01d**

ZIJAANZICHT | **VOORAANZICHT** | **ZIJAANZICHT**

ACHTERAANZICHT

AANZICHTEN schaal 1:100

KLEUREN SCHEMA:

Gevelbekleding:	Vuren gevelplank	Zwart
Boeideel:	Multiplex	Rijks oker
Kozijn / deur:	Hout/kunststof	Rijks oker
Dakbedekking:	Dakpanplaat	Rood

BLOKHUT 5,00x8,00meter (max 40mtr²)

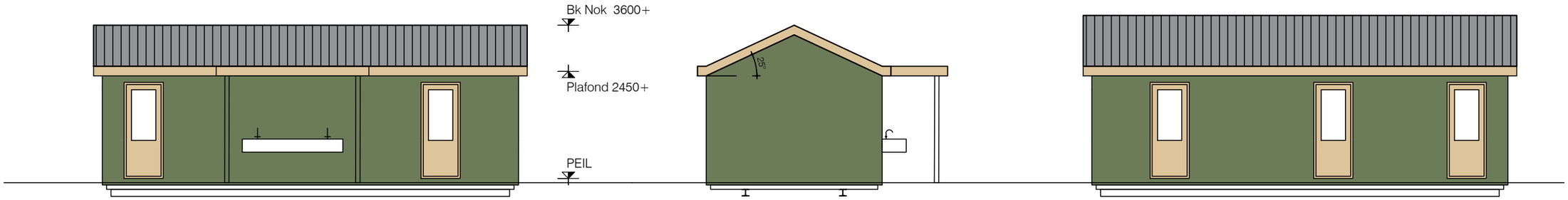
A3 Bouwadvies
De Mounder 8
9005 RL Wergea
tel/fax058-2553132
mob.06-53362587
info@a3bouwadvies.nl

Get:	A3	Opdr.g.:	Swichumer Pleats
Schaal:	1:100	Adres.:	Ayttadyk 10 9087 CD SWICHUM
Form.:	A3		
Datum:	26-04-2021		
Rev. A:	-	Rev. C:	-
Rev. B:	-	Rev. D:	-

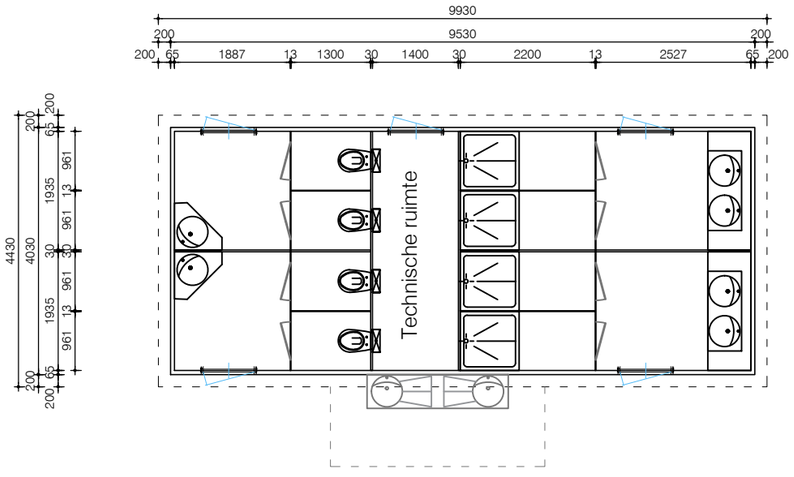
Werk: **BOERDERIJ CAMPING EN BLOKHUTTEN AAN DE AYTTADYK 10, 9087 CD SWICHUM**

Onderdeel: **BOUWAANVRAAG TEKENING**

Tek.nr.: 20 19-041 B0-03

AANZICHTEN
schaal 1:100

PLATTEGROND
schaal 1:100

KLEUREN SCHEMA:

Gevelbekleding:	Grenen gevelplank	Rijks puur groen
Boeideel-gootboei:	Multiplex	Rijks oker
Kozijn / deur	Hout/kunststof	Rijks oker
Dakbedekking	Stalen dakpanplaat	Zwart

SANITAIR GEBOUW

A3 Bouwadvies
De Mounder 8
9005 RL Wergea
tel/fax058-2553132
mob.06-53362587
a3bouwadvies@kpnplanet.nl

Get:	A3	Opdr.g.:	Swichumer Pleats
Schaal:	1:100	Adres.:	Ayttadyk 10 9087 CD SWICHUM
Form.:	A3		
Datum:	03-04-2020		
Rev. A:	26-04-2021	Rev. C:	-
Rev. B:	22-10-2021	Rev. D:	-

Werk: **BOERDERIJ CAMPING EN BLOKHUTTEN AAN DE AYTTADYK 10, 9087 CD SWICHUM**

Onderdeel: **BOUWAANVRAAG TEKENING**

Tek.nr.: 20 19-041 BO-02b

Publiceerbare aanvraag/melding omgevingsvergunning

Formulierversie
2020.01

Aanvraaggegevens

Algemeen

Aanvraagnummer	6111739
Aanvraagnaam	Uitbreiding van camping en een caravanstalling
Uw referentiecode	-
Ingediend op	26-05-2021
Soort procedure	Onbekend
Projectomschrijving	Het verhogen van de kampeerplaatsen van 15 naar 25 plaatsen. Het plaatsen van 9 blokhutten. Het plaatsen van een sanitairgebouw. Het legaliseren van de caravanstalling. De vergunning inzake de paardenstalling en de andere zaken etc dient te blijven bestaan. Linda Smoors is bezig met deze aanvraag.
Opmerking	De blokkerende onderdelen voorraf overleggen, Hierna kunnen wij hierover een besluit nemen.
Gefaseerd	Nee
Blokkerende onderdelen weglaten	Nee
Kosten openbaar maken	Nee
Bijlagen die later komen	Zoals besproken met de gemeente zijn de afgesproken tekenen toegevoegd.
Bijlagen n.v.t. of al bekend	Zoals besproken met de gemeente zijn de afgesproken tekenen toegevoegd.

Bevoegd gezag

Naam:	Gemeente Leeuwarden
Bezoekadres:	Oldehoofsterkerkhof 2 8911 DH Leeuwarden
Postadres:	Postbus 21000 8900 JA Leeuwarden
Telefoonnummer:	14 058
E-mailadres:	vergunningen@leeuwarden.nl
Website:	www.leeuwarden.nl
Bereikbaar op:	Maandag-vrijdag: 8.30 - 17.00 uur. Don.: tot 19.30

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Overig bouwwerk bouwen

- Bouwen

Tent, (sta)caravan, kampeerauto of trekkershut plaatsen

- Bouwen

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

- Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Bijlagen

Locatie

1 Adres

Postcode	9087CD
Huisnummer	10
Huisletter	-
Huisnummertoevoeging	-
Straatnaam	Ayttadyk
Plaatsnaam	Swichum
Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen?	☐ Ja ☑ Nee

Bouwen

Overig bouwwerk bouwen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	Een sanitairgebouw
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Terrein

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

7 Gebruik

Waar gebruikt u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk en/ of terrein momenteel voor gebruikt.	Is erf
Waar gaat u het bouwwerk voor gebruiken?	☐ Wonen ☑ Overige gebruiksfuncties
Geef aan waar u het bouwwerk voor gaat gebruiken.	Sanitairgebouw tbv camping

8 Gebruiksfuncties

In onderstaande tabel staan in de eerste kolom mogelijke gebruiksfuncties die in een bouwwerk kunnen voorkomen. Vul voor alle gebruiksfuncties die voor u van toepassing zijn het aantal personen, de totale gebruiksoppervlakte en de totale vloeroppervlakte van het verblijfsgebied in m2 in hele getallen in.

Gebruiksfunctie	Aantal personen	Gebruiksoppervlakte (m2)	Verblijfsoppervlakte (m2)
Bijeenkomst	-	-	-
Cel	-	-	-
Gezondheidszorg	-	-	-
Industrie	-	-	-
Kantoor	-	-	-
Logies	-	-	-
Onderwijs	-	-	-
Sport	-	-	-
Winkel	-	-	-
Overige gebruiksfuncties	-	-	-

9 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	-	-
- Plint gebouw	-	-
- Gevelbekleding	-	-
- Borstweringen	-	-
- Voegwerk	-	-
Kozijnen	-	-
- Ramen	-	-
- Deuren	-	-
- Luiken	-	-
Dakgoten en boeidelen	-	-
Dakbedekking	-	-

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in. -

10 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.

- ☐ Ja
- ☑ Nee

Bouwen

Tent, (sta)caravan, kampeerauto of trekkershut plaatsen

1 De bouwwerkzaamheden

Wat is er op het bouwwerk van toepassing?	☐ Het wordt geheel vervangen ☐ Het wordt gedeeltelijk vervangen ☑ Het wordt nieuw geplaatst
Eventuele toelichting	van 15 kampeerplaatsen naar 25 kampeerplaatsen. Het plaatsen van 9 blokhutten.
Hebt u voor deze bouwwerkzaamheden al eerder een vergunning aangevraagd?	☐ Ja ☑ Nee

2 Plaats van het bouwwerk

Waar gaat u bouwen?	Terrein

3 Bruto vloeroppervlakte bouwwerk

Verandert de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto vloeroppervlakte van het bouwwerk in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0

4 Bruto inhoud bouwwerk

Verandert de bruto inhoud van het bouwwerk door de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bruto inhoud van het bouwwerk in m3 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0

5 Oppervlakte bebouwd terrein

Verandert de bebouwde oppervlakte van het terrein na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	☑ Ja ☐ Nee

Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 voor uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0
Wat is de bebouwde oppervlakte van het terrein in m2 na uitvoering van de bouwwerkzaamheden?	0

6 Seizoensgebonden en tijdelijke bouwwerken

Gaat het om een seizoensgebonden bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee
Gaat het om een tijdelijk bouwwerk?	☐ Ja ☑ Nee

7 Uiterlijk bouwwerk/welstand

Beschrijf van de onderstaande onderdelen de materialen en kleuren die u voor het bouwwerk gebruikt. U mag het veld leeg laten als u materialen en kleuren in de bijlagen vermeldt

Onderdelen	Materiaal	Kleur
Gevels	-	-
- Plint gebouw	-	-
- Gevelbekleding	-	-
- Borstweringen	-	-
- Voegwerk	-	-
Kozijnen	-	-
- Ramen	-	-
- Deuren	-	-
- Luiken	-	-
Balkonhekken	-	-
Dakgoten en boeidelen	-	-
Dakbedekking	-	-

Vul hier overige onderdelen en bijbehorende materialen en kleuren in.	zie bijgevoegde tekeningen

8 Mondeling toelichten

Ik wil mijn bouwplan mondeling toelichten voor de welstandscommissie/ stadsbouwmeester.	☐ Ja ☑ Nee

Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

1 Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening

Met welke regels voor ruimtelijke ordening zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd?	☑ Bestemmingsplan ☐ Beheersverordening ☐ Exploitatieplan ☐ Regels op grond van de provinciale verordening ☐ Regels op grond van een AMvB ☐ Regels van het voorbereidingsbesluit
Beschrijf hoe en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de regels voor ruimtelijke ordening.	Het verhogen van de kampeerplaatsen van 15 naar 25 plaatsen. Het plaatsen van 9 blokhutten. Het plaatsen van een sanitairgebouw. Het legaliseren van de caravanstalling. De vergunning inzake de paardenstalling en de andere zaken etc dient te blijven bestaan. Linda Smoors is bezig met deze aanvraag.
Beschrijf het huidige gebruik van de gronden of het bouwwerk.	Agrarische
Beschrijf het beoogde gebruik van de gronden of het bouwwerk.	Gebruikt ten behoeve van de camping/recreatie
Beschrijf de gevolgen van het beoogde gebruik voor de ruimtelijke ordening.	Het is inpasbaar in de ruimtelijke ordening
Is het beoogde gebruik tijdelijk van aard?	☐ Ja ☑ Nee
Hebt u een rapport nodig waarin de archeologische waarde van het terrein dat zal worden verstoord in voldoende mate is vastgelegd?	☐ Ja ☑ Nee
Wordt er afgeweken van het exploitatieplan?	☐ Ja ☑ Nee

Bijlagen

Formele bijlagen

Naam bijlage	Bestandsnaam	Type	Datum ingediend	Status document
Blokhutten_pdf	Blokhutten.pdf	Anders	26-05-2021	In behandeling
Huidige_situatie_pdf	Huidige situatie.pdf	Anders	26-05-2021	In behandeling
Melding_Activiteitenbesl-uit_pdf	Melding Activiteitenbesluit-.pdf	Anders	26-05-2021	In behandeling
Nieuwe_situatie_pdf	Nieuwe situatie.pdf	Anders	26-05-2021	In behandeling
sanitair_gebouw_pdf	sanitair gebouw.pdf	Anders	26-05-2021	In behandeling

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1631
Extern Zaak ID	2021-098468
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.8
Titel	Verklaring van geen bedenkingen zonnepark De Zwette
Eigenaar	Herder den, Anne den
Portefeuillehouder	Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel VVGB zonnepark Zwette
Ruimtelijke Onderbouwing
Foto's bestaande situatie
Participatieverslag
Brief provincie Fryslân

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	7 december 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Op 9 oktober 2017 is een tijdelijke omgevingsvergunning verleend voor de realisatie van zonnepark De Zwette te Leeuwarden voor de duur van 15 jaar. Het zonnepark is inmiddels gerealiseerd. Om exploitatie-technische redenen is het wenselijk de vergunde termijn te verlengen van 15 naar 25 jaar. Daartoe is een aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Medewerking kan worden verleend met een uitgebreide procedure. Een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad maakt hier deel van uit. De ontwerp vergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen hebben ter visie gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. het college heeft besloten de gemeenteraad voor te stellen om een verklaring van geen bedenkingen vast te stellen voor het verlengen van de verleende tijdelijke omgevingsvergunning van 15 naar 25 jaar inzake zonnepark De Zwette te Leeuwarden.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om een verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht vast te stellen voor het verlengen van de verleende tijdelijke omgevingsvergunning van 15 naar 25 jaar inzake zonnepark De Zwette te Leeuwarden;

Besluit

om een verklaring van geen bedenkingen conform artikel 6.5 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht vast te stellen voor het verlengen van de verleende tijdelijke omgevingsvergunning van 15 naar 25 jaar inzake zonnepark De Zwette te Leeuwarden.

Toelichting

De fracties van Gemeentebelangen en Lijst 058 worden geacht tegen te hebben gestemd.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

'Verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) voor het verlengen van de verleende tijdelijke omgevingsvergunning van 15 naar 25 jaar inzake zonnepark West (De Zwette) te Leeuwarden.
Zaaknummer: 2021-098468

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
De oorspronkelijke omgevingsvergunning voor de realisatie van het zonnepark West is verleend op 9 oktober 2017 voor de duur van 15 jaar. Het zonnepark is inmiddels gerealiseerd. De huidige aanvraag ziet op het verlengen van de termijn naar 25 jaar.

Op 16 december 2020 heeft de gemeenteraad met algemene stemmen besloten een ontwerp vvgb voor het verlengen van de verleende tijdelijke omgevingsvergunning van 15 naar 25 jaar inzake zonnepark West vast te stellen voor ter visielegging.
Na het bestuurlijk overleg en het op verzoek van de provincie aanvullen van de stukken, heeft de ontwerp omgevingsvergunning met ontwerp vvgb en overige stukken ter visie gelegen van 23 september tot en met 3 november 2021. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Planologische situatie
Plan voor de zon
De aangevraagde termijn van 25 jaar is in strijd met het bestemmingsplan “Plan voor de zon”. Op basis van dat bestemmingsplan is een termijn van 15 jaar toegestaan. Deze termijn van 15 jaar is gebaseerd op de termijn die in de Crisis- en herstelwet is genoemd voor plannen voor opstellingen van zonne-energie. Aan de overige vereisten uit dit bestemmingsplan wordt voldaan (maatvoering, vormgeving).

Afwijkingsmogelijkheid
Medewerking kan worden verleend door af te wijken van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12 lid 1 onder a sub 3°van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In het kader van deze afwijkingsprocedure (buitenplanse grote afwijking) is op grond van artikel 6.5 lid 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) ook een verklaring van geen bedenkingen van uw gemeenteraad vereist.

Projectenlijst
Op grond van de Wabo is het college het bevoegd orgaan voor het afgeven van de omgevingsvergunning maar er is ook vvgb van de gemeenteraad vereist. De gemeenteraad heeft een lijst van projecten vastgesteld waarvoor een vvgb niet is vereist. Het plan past niet binnen deze vastgestelde projectenlijst, omdat het project buiten bestaand stedelijk gebied is gesitueerd.

Wettelijk vooroverleg / bestuurlijk overleg
In het kader van het wettelijk vooroverleg is het plan voorgelegd aan de provincie Fryslân, aan Wetterskip Fryslân. Wetterskip Fryslân heeft niet gereageerd. De provincie heeft in eerste instantie aangegeven dat het verlengen van de termijn geen provinciaal belang is. Lopende de procedure is

de provincie daarop teruggekomen en heeft hier een bestuurlijk overleg over plaatsgevonden. Naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer extra informatie aangeleverd met betrekking tot participatie. Op basis daarvan heeft de provincie laten weten akkoord te zijn met het verlengen van de termijn.

Ter inzage
De aanvraag met de ontwerp vvgb en de ontwerp-omgevingsvergunning hebben in het kader van de planologische procedure voor een periode van zes weken ter visie gelegen. Binnen deze termijn zijn geen zienswijzen ingediend.

Overwegingen
- Bij het verlenen van de oorspronkelijke vergunning zijn de omgevingsaspecten, zoals ecologie, getoetst en akkoord bevonden.
- Om exploitatie-technische redenen is het wenselijk de termijn te verlengen.
- Het verlengen van de termijn past bij de opgave voor de energietransitie.
- Het plan past, met uitzondering van de termijn, binnen de uitgangspunten van het Plan voor de Zon.

Risico's
Voor de gemeente zijn er geen juridische en/of financiële risico's verbonden aan de afgifte van de verklaring van geen bedenkingen en van de omgevingsvergunning. De ambtelijke kosten worden vergoed en het risico van planschade ligt bij de initiatiefnemer.

Vervolgacties
Na de afgifte van de vvgb door de gemeenteraad zal de omgevingsvergunning worden verleend door het college. De verlening van de omgevingsvergunning zal formeel worden bekendgemaakt, waarna er de mogelijkheid bestaat om beroep aan te tekenen bij de rechtbank.

Leeuwarden, 7 december 2021

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester,

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Ruimtelijke onderbouwing 25 jaar zonnepark De Zwette

GroenLeven
zonne-energie

DEFINITIEF

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

Ruimtelijke onderbouwing
25 jaar zonnepark De Zwette

D E F I N I T I E F

Inhoud

Ruimtelijke onderbouwing bij de aanvraag voor de verlening van de tijdelijke omgevingsvergunning voor zonnepark De Zwette van 15 naar 25 jaar.

28 september 2020
Projectnummer 951.00.06.00.00

Ruimte voor de leefomgeving

BügelHajema, adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

1.1 Aanleiding 3

1.2 Handelen in strijd met regels van ruimtelijke ordening 4

1.3 Opzet van deze ruimtelijke onderbouwing 4

2 Beoordeling tijdelijkheid 5

2.1 Waarom een termijn van 15 jaar? 5

2.2 Beleidsruimte voor een termijn van 25 jaar 6

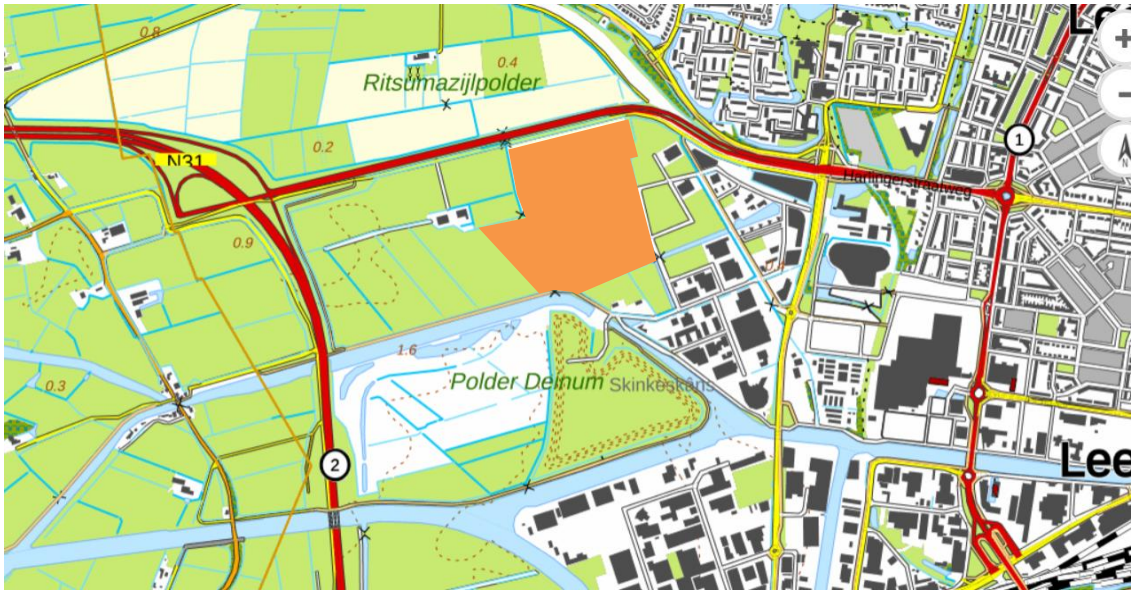
2.3 Nieuwe beleidsontwikkelingen 7

3 Conclusie 8

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

GroenLeven bv heeft op een terrein in Leeuwarden - ten westen van het bedrijvenpark De Zwette tussen de Sylsterdyk, het fietspad langs het Sylsterrak en de Piter Terpstrawei - het zonnepark De Zwette van bijna 16 ha ontwikkeld met een opgesteld vermogen van 18,2 MWp. De locatie van het zonnepark is hieronder met het oranje vlak weergegeven.

Het zonnepark is gerealiseerd op basis van de door gemeente Leeuwarden verleende omgevingsvergunning met nummer 11020271 van 9 oktober 2017. In deze vergunning is in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan 'Leeuwarden – Partiële herziening Plan voor de Zon' bepaald dat het zonnepark ten hoogste 15 jaar mag worden gebruikt. Daarna moet het park worden ontruimd, zodat het agrarisch gebruik kan worden hervat. GroenLeven bv wil deze termijn van 15 jaar graag met 10 jaar verlengen tot een termijn van 25 jaar. De reden daarvan is dat zonnepanelen een levensduur hebben van ca 25 jaar. Met het verlengen van de gebruikstermijn tot 25 jaar kan dan maximaal gebruik worden gemaakt van de opgestelde capaciteit zodat het economisch rendement van het zonnepark wordt vergroot. Bovendien wordt daarmee de leveringszekerheid ook voor de langere termijn zekergesteld.

Het is op zich niet onmogelijk om zonnepanelen te verplaatsen en elders opnieuw te gebruiken, maar het zal duidelijk zijn dat het verplaatsen van zonnepanelen veel geld kost en dat als gevolg van verplaatsing ongetwijfeld de nodige panelen zullen moeten worden afgekeurd vanwege schade. Mogelijk zal ook de levensduur van verplaatste nog bruikbare zonnepanelen afnemen omdat toch enige schade in de zonnecellen kan optreden (bijvoorbeeld als gevolg van het gemakkelijker ontstaan van zgn.

minicracks). Het laten staan en tot het eind van de levensduur gebruiken van de zonnepanelen leidt tot de minste schade en het grootste rendement.

1.2 Handelen in strijd met regels van ruimtelijke ordening

Op grond van het bestemmingsplan 'Leeuwarden – Partiële herziening Plan voor de Zon' (vastgesteld op 7 nov. 2018) is het zonnepark mogelijk gemaakt voor 15 jaar. Om de termijn met 10 jaar te verlengen moet van dit plan worden afgeweken. De Wabo biedt daarvoor de mogelijkheid op grond van artikel 2.1 lid 1 onder c. Daar is bepaald dat de gemeente bevoegd is om een 'afwijkingsvergunning' te verlenen wanneer aan de voorwaarde is voldaan die in de wet (artikel 2.12 lid 1) is gesteld. De voorwaarde is dat de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en dat aan het besluit om de vergunning te verlenen een goede ruimtelijke onderbouwing ten grondslag ligt.

1.3 Opzet van deze ruimtelijke onderbouwing

Het bijzondere in deze situatie is dat het zonnepark inmiddels is gerealiseerd. Bij het vaststellen van het geldend bestemmingsplan 'Leeuwarden – Partiële herziening Plan voor de Zon' heeft de raad overwogen dat er geen sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening wanneer op de locatie van het zonnepark De Zwette ook daadwerkelijk een zonnepark wordt gerealiseerd. Op grond van dit bestemmingsplan is de hiervoor benodigde omgevingsvergunning verleend. Bij het verlenen van deze vergunning zijn de ruimtelijke en andere omgevingsaspecten – waaronder onder meer de watertoets – beoordeeld. Deze hebben geen belemmering gevormd voor het verlenen van de vergunning. Het opnieuw onderbouwen van dat raadsbesluit zou tot een herhaling van zetten leiden, tenzij er sprake is van een nieuwe situatie. Daarvan is geen sprake. De beoordeling voor een periode van 25 jaar zal dan ook niet anders uitpakken. De beoordeling van de ruimtelijke en andere omgevingsaspecten die in het kader van het geldende bestemmingsplan is uitgevoerd, wordt in deze ruimtelijke onderbouwing dan ook niet herhaald.

In deze ruimtelijke onderbouwing is het volgende nagegaan:

1. Welke ruimtelijke overwegingen liggen in het geldend bestemmingsplan ten grondslag aan de maximale termijn van 15 jaar?
2. Biedt het overheidsbeleid de ruimte om de termijn van 15 jaar op te rekken tot 25 jaar?
3. Is er in de periode sinds de vaststelling sprake geweest van een voor het plan relevante beleidsherziening die bij de vaststelling van het geldend plan geen rol heeft gespeeld, maar bij de beslissing over de verlening van een nieuwe omgevingsvergunning voor het verlengen van de termijn tot 25 jaar wel moet worden betrokken?

2 Beoordeling tijdelijkheid

2.1 Waarom een termijn van 15 jaar?

In het bestemmingsplan 'Plan voor de zon' is een maximale termijn opgenomen waarvoor een tijdelijke vergunning voor het realiseren van een zonnepark kan worden verleend. Deze termijn is 15 jaar. De vraag is: waarom is die termijn gesteld op 15 jaar. Het antwoord ligt in het Koninklijk Besluit 'Besluit van 2 maart 2015 tot aanvulling van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en van de bijlagen bij de Crisis- en herstelwet (negende tranche)'. Daarin is artikel 7j opgenomen dat hieronder integraal is weergegeven. In lid 5 is de termijn van 15 jaar genoemd.

'Artikel 7j

1. *Dit artikel is van toepassing op door de raad aan te wijzen locaties binnen de gemeenten:*
   a. *Heerhugowaard,*
   b. *Hoorn,*
   c. *Koggenland,*
   d. *Leeuwarden,*
   e. *Ooststellingwerf,*
   f. *Weststellingwerf.*
2. *In aanvulling op Bijlage II, hoofdstuk III, artikel 3, van het Besluit omgevingsrecht is binnen de aangewezen gebieden geen omgevingsvergunning vereist voor een activiteit, die betrekking heeft op een collector voor warmteopwekking of een paneel voor elektriciteitsopwekking op de grond of op een op de grond staand bouwwerk, mits het bouwwerk, waarop de collectoren of panelen worden geplaatst, voldoet Staatsblad 2015 109 2 aan de volgende eisen:*
   1°. de bouwhoogte van het bouwwerk niet hoger is dan vijf meter;
   2°. het bouwwerk niet voorzien is van een niet op de grond gelegen buitenruimte.
3. *In aanvulling op artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening kunnen voor aan te wijzen locaties in een bestemmingsplan regels worden gesteld met betrekking tot het uiterlijk van de in het eerste lid bedoelde bouwwerken en beleidsregels worden opgenomen die betrekking hebben op redelijke eisen van welstand als bedoeld in hoofdstuk II, afdeling 3, van de Woningwet. In afwijking van artikel 12b van de Woningwet wordt het advies van de welstandscommissie dan wel de stadsbouwmeester mede gebaseerd op de criteria, die zijn opgenomen in het bestemmingsplan.*
4. *In afwijking van artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening wordt de bestemming van gronden, met inbegrip van de met het oog daarop gestelde regels, binnen een periode van vijftien jaar opnieuw vastgesteld.*
5. *In afwijking van artikel 3.2 van de Wet ruimtelijke ordening geldt een voorlopige bestemming voor de duur van ten hoogste vijftien jaar.'*

In de toelichting op dit artikel is het volgende opgenomen:

'Artikel 7j (Zonnepanelen)

De gemeenten Heerhugowaard, Hoorn, Koggeland, Leeuwarden, Ooststellingwerf en Weststellingwerf willen belemmeringen in regelgeving wegnemen waardoor de plaatsing van zonneprojecten in hun gemeenten snel en eenvoudig tot stand kan komen. De gemeenten willen op drie samenhangende punten af kunnen wijken van bestaande wettelijke regels. Door het plaatsen van zonnepanelen vergunningvrij te maken kan een heel administratief traject aan zowel de zijde van de initiatiefnemer als de gemeente achterwege blijven. Het plaatsen van de zonnepanelen moet wel passen binnen de regels van het bestemmingsplan. Daarbij denken de gemeenten een facetplan voor zonne-energie op te stellen, waarin zij vooruit kunnen lopen op de brede doelstelling van de Omgevingswet. In afwijking van de Wro kan dan een brede reikwijdte worden gehanteerd, zodat bijvoorbeeld eisen van welstand in het ruimtelijk plan kunnen worden opgenomen.

De derde afwijking gaat over tijdelijk gebruik. De zonneprojecten zijn bijvoorbeeld kansrijk in gebieden die braak liggen. Door zonnepanelen tijdelijk toe te staan ontstaan geen rechten, die later gebruik van deze gronden belemmeren. Een termijn van 15 jaar is nodig om de investering in de zonnepanelen rendabel te maken. Daarom wordt tijdelijk gebruik met een periode van 15 jaar toegestaan. De combinatie van de drie instrumenten moet zonneprojecten faciliteren. De opwekking van zonne-energie is duurzaam, innovatief en levert een bijdrage aan een duurzame economie met een verwachte investering van tientallen miljoenen euro in alle gemeenten samen.'

De reden voor de 15 jaar is dus kennelijk gelegen in het feit dat bij 15 jaar de kosten voor het zonnepark zijn terugverdiend.

2.2 Beleidsruimte voor een termijn van 25 jaar

De vraag die vervolgens opkomt is: zijn er argumenten die de verlengde termijn tot 25 jaar in de weg staan? In dat verband is gekeken naar het provinciaal en gemeentelijk beleid. Bovendien is gekeken naar de totstandkoming van de inmiddels verleende vergunning aan het zonnepark De Zwette. Daaruit blijkt het volgende:

- Uit de provinciale ruimtelijke verordening 'Romte 2014' (laatste geconsolideerde versie) blijkt dat de provincie geen beperkingen stelt die de verruiming van de termijn van 15 naar 25 jaar in de weg staan.
- Navraag bij de gemeente Leeuwarden leert dat Leeuwarden geen specifiek beleid heeft ontwikkeld met betrekking tot de termijn van een tijdelijke vergunning voor zonneparken.
- Bij de voorbereiding van de inmiddels verleende omgevingsvergunning voor het zonnepark is een informatiebijeenkomst/inloopmiddag gehouden op 20 september 2017 en zijn gesprekken gevoerd met omwonenden. Uit de notitie waarin verslag is gedaan van die bijeenkomst (Draagvlak en participatie Zonnepark De Zwette dat als bijlage bij het bestemmingsplan 'Plan voor de zon' is gevoegd) blijkt niet dat er toezeggingen zijn gedaan waarin de beperking van het gebruik tot 15 jaar een rol speelt.
- Ook bij de verlening van de omgevingsvergunning door gemeente Leeuwarden aan GroenLeven bv zijn geen nadere afspraken gemaakt.

Op basis van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat er geen argumenten met betrekking tot het tijdsaspect zijn die de verlengde termijn tot 25 jaar in de weg staan.

2.3 Nieuwe beleidsontwikkelingen

Buiten de argumenten die vooral de tijdelijkheid betreffen, zouden ook andere argumenten een rol kunnen spelen. De overheid zou na de verlening van de omgevingsvergunning voor het bouwen van het zonnepark De Zwette tot de conclusie kunnen zijn gekomen dat de beoordeling van argumenten die meer op de ruimtelijke aspecten betrekking hebben (zoals bijvoorbeeld het aspect van de landschappelijke kwaliteit), bij nader inzien niet tot een goede ruimtelijke ordening leidt. Navraag bij de gemeente heeft opgeleverd dat de gemeente sinds de vaststelling van het geldend bestemmingsplan en de verlening van de omgevingsvergunning geen nieuwe inzichten heeft opgedaan die, wanneer de afweging nu opnieuw zou moeten worden gemaakt, tot een andere conclusie zou hebben geleid. Ook het beleid bij de provincie is sindsdien ongewijzigd.

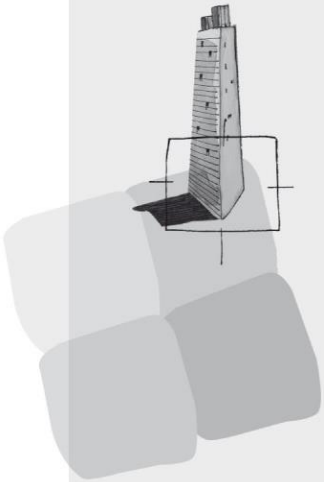
3 Conclusie

In par. 1.2 is vastgesteld dat op grond van het bestemmingsplan ‘Leeuwarden – Partiële herziening Plan voor de Zon’ (vastgesteld op 7 nov. 2018) het zonnepark is mogelijk gemaakt voor 15 jaar. Om de termijn met 10 jaar te verlengen moet van dit plan worden afgeweken. De Wabo biedt daarvoor de mogelijkheid op grond van artikel 2.1 lid 1 onder c. De voorwaarde is dat de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en dat aan het besluit om de vergunning te verlenen een goede ruimtelijke onderbouwing ten grondslag ligt. Op grond van de argumenten die in hoofdstuk 2 zijn weergegeven, kan worden geconcludeerd dat het verlengen van de tijdelijke vergunning voor het exploiteren van het zonnepark De Zwette van 15 jaar naar 25 niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. De vergunning kan derhalve worden verleend.

Colofon

Opdrachtgever
GroenLeven b.v.
Heerenveen

Projectnummer
951.00.06.00.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

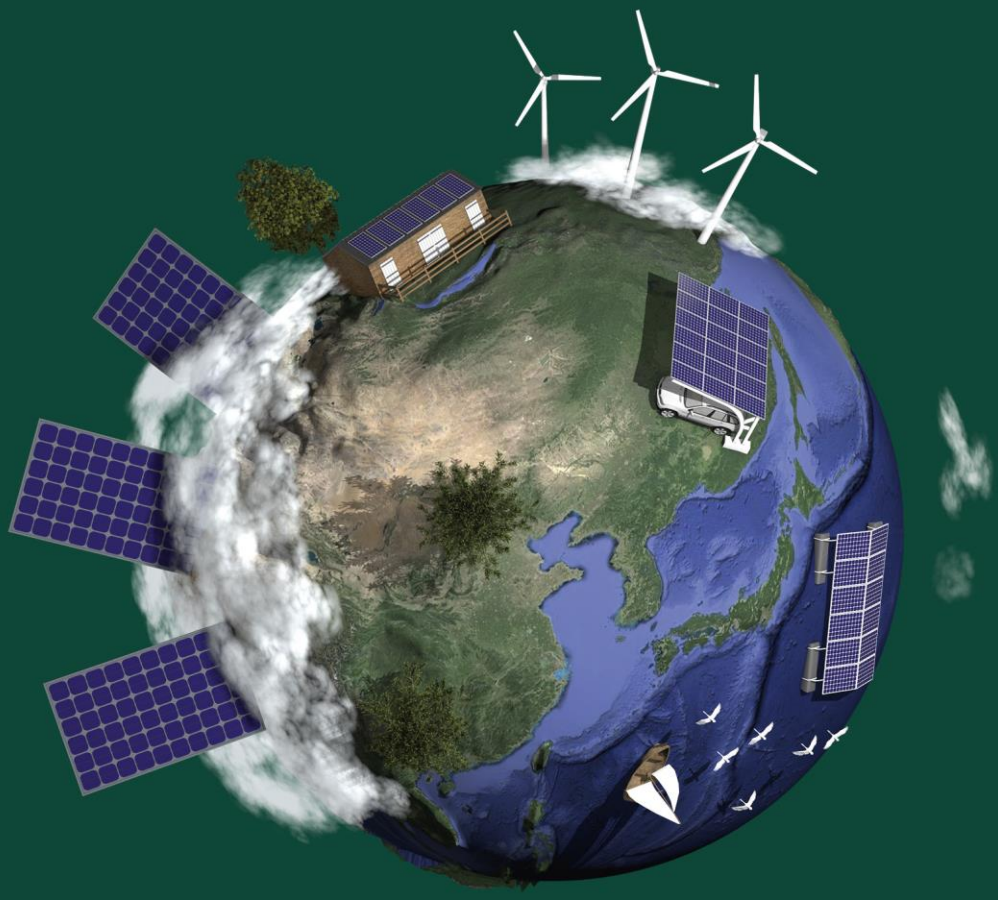

GroenLeven
zonne-energie

Participatieverslag Zonnepark De Zwette

22 april 2021

Groot denken, goed doen

Inleiding
Voor het zonnepark De Zwette is vergunning aangevraagd voor verlenging van de exploitatietermijn. In het kader van deze vergunningsprocedure heeft afstemming plaatsgevonden met de omgeving. In dit document wordt daar kort verslag van gedaan.

Bijeenkomst gemeenteraad
Op woensdag 23 september 2020 is de gemeenteraad van de gemeente Leeuwarden uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst op het zonnepark. De raadsleden hebben hiervoor via de Griffie een uitnodiging ontvangen. Er waren in totaal 8 personen vanuit de gemeente aanwezig (waarvan 7 raadsleden), 4 personen vanuit GroenLeven en een vertegenwoordiger van de grondeigenaar.

GroenLeven heeft een korte introductie gegeven over het zonnepark en de voorliggende vergunningsaanvraag. Daarnaast was vooral ruimte voor vragen en gesprek vanuit de gemeenteraadsleden. Over het algemeen kan worden aangegeven dat het goed was dat de gemeenteraad het zonnepark heeft bezocht. Het heeft veel vragen en onduidelijkheden kunnen wegnemen en er was een constructieve open dialoog over het verduurzamen van de gemeente Leeuwarden in zijn algemeen. Al met al een positieve bijeenkomst.

Bijeenkomst bedrijventerrein
Op donderdag 15 april 2021 is een informatiedag op het zonnepark georganiseerd voor geïnteresseerden vanuit het naastgelegen bedrijventerrein De Zwette. Deze dag is aangekondigd middels een advertentie in De Zwettekrant van maart en de nieuwsbrief van 13 april 2021 (zie bijlage). Vooraf hebben 4 mensen zich voor een bezoek aangemeld, waarvan 1 persoon niet is komen opdagen.

In algemene zin heeft men zich positief uitgesproken over de verlenging van de exploitatietermijn van de vergunning. Bezoekers waren tevens verrast over de stilte op de locatie. Er is wel aangegeven dat het mooier zou zijn als de rietoevers wat meer tot ontwikkeling zouden komen. Aangenomen wordt dat deze oevers zich met de tijd verder ontwikkelen. GroenLeven zal dit monitoren.

Aangegeven is dat het leuk was om eens te kijken waar men vaak langsrijdt.

GroenLeven B.V. | De Ynfeart 7-400 | 8447 GM Heerenveen | 0513 200 959 | www.groenleven.nl | KvK 54505801

Groot denken, goed doen

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Leeuwarden, 8 juni 2021
Verzonden, 09 JUNI 2021

Ons kenmerk	:	01805063
Afd./Opgave	:	Omgevingszaken
Behandeld door	:	Omgevingszaken / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk	:	
Bijlage(n)	:	

Onderwerp : Advies vooroverleg omgevingsvergunning 'Verlengen termijn tijdelijke vergunning zonnepark De Zwette Leeuwarden west'

Geacht college,

Op 28 september 2020 is bovengenoemde voorontwerp omgevingsvergunning ter advisering ontvangen. De initiatiefnemer is voornemens om het zonnepark 'De Zwette Leeuwarden' voor een periode van 25 jaar te laten staan (i.p.v. de oorspronkelijke vergunning van 15 jaar).

Onlangs is de Wijziging Verordening Romte Fryslân 2014 zon (hierna: VRF zon) vastgesteld. Strikt juridisch genomen zou de omgevingsvergunning hieraan moeten worden getoetst. Echter, omdat de oorspronkelijke vergunning is verleend conform de destijds geldende regels in de Verordening Romte 2014, vinden wij het niet proportioneel om alsnog aan de regels van de VRF (zon) te toetsen. Wel hechten wij aan draagvlak vanuit de omgeving. In het bestuurlijk overleg van 25 januari 2021, waarbij ook de initiatiefnemer aanwezig was, is gevraagd het project op dit punt nader te onderbouwen en aan te tonen dat de omgeving instemt met een zonnepark van 25 jaar.

Nu dit participatietraject heeft plaatsgevonden en er draagvlak is voor het park, zullen wij met betrekking tot het voorliggende plan dan ook niet interveniëren. De verantwoordelijkheid van het verdere proces laten wij verder aan u.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

R.E. Bouius - Riemersma, MBA MCM, secretaris

Ons kenmerk: 01805063

provinsje fryslân

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1640
Extern Zaak ID	2021-100608
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.9
Titel	Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard
Eigenaar	Mollema-Jong de, Selma de
Portefeuillehouder	Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard
Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard_onbp

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	7 december 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard biedt een juridisch-planologische regeling voor het perceel Dekemawei 15 te Baard. Het bestemmingsplan herstelt een fout in het geldende bestemmingsplan Bûtengebiet. In dat bestemmingsplan is op het perceel, naast de bestemming Wonen - Agrarisch, een aanduiding opgenomen "specifieke vorm van wonen - twee woningen", waardoor het hoofdgebouw gebruikt mag worden voor ten hoogste twee woningen. Er werd echter niet een tweede woning in het hoofdgebouw gerealiseerd, maar een bestaande loods werd omgebouwd tot woning. Om het bestemmingsplan in overeenstemming te brengen met de feitelijke situatie is dit bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard voorziet in de mogelijkheid van het realiseren van een woning in het ruimtelijk ondergeschikte gebouw. Tevens wordt de bestemming van het perceel omgezet van Wonen - Agrarisch naar Wonen.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft van donderdag 30 september tot en met woensdag 10 november 2021 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon een ieder zijn of haar zienswijze kenbaar maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan. Het college heeft besloten het bestemmingsplan ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad.

Gemeente Leeuwarden

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om:
a. het bestemmingsplan “Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard” vast te stellen onder toekenning van het nummer NL.IMRO.0080.01010BP00-VG01;
b. geen exploitatieplan vast te stellen;

Besluit

a. het bestemmingsplan “Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard” vast te stellen onder toekenning van het nummer NL.IMRO.0080.01010BP00-VG01;
b. geen exploitatieplan vast te stellen.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard
Zaaknummer: 2021-100608

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard biedt een juridisch-planologische regeling voor het perceel Dekemawei 15 te Baard. Het bestemmingsplan herstelt een fout in het geldende bestemmingsplan Bûtengebiet. In dat bestemmingsplan is op het perceel, naast de bestemming Wonen – Agrarisch, een aanduiding opgenomen “specifieke vorm van wonen – twee woningen”, waardoor het hoofdgebouw gebruikt mag worden voor ten hoogste twee woningen. Er werd echter niet een tweede woning in het hoofdgebouw gerealiseerd, maar een bestaande loods werd omgebouwd tot woning. Om het bestemmingsplan in overeenstemming te brengen met de feitelijke situatie is dit bestemmingsplan opgesteld. Het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied – Dekemawei 15 Baard voorziet in de mogelijkheid van het realiseren van een woning in het ruimtelijk ondergeschikte gebouw. Tevens wordt de bestemming van het perceel omgezet van Wonen – Agrarisch naar Wonen.

Inspraak- en overleg
Gelet op de geringe wijzigingen, er waren al twee woningen toegestaan en aanwezig op het perceel, heeft het plan niet ter inzage gelegen in het kader van de inspraak. Het voorontwerp van het bestemmingsplan is van 8 juli tot en met 18 augustus 2021 onderwerp geweest van overleg. De gebruikelijke overleginstanties zijn verzocht om een reactie. Van twee overlegpartners is een reactie ontvangen. Deze overlegreacties zijn opgenomen in bijlage 2 en 3 bij de toelichting en verwerkt in de toelichting van het bestemmingsplan.

Zienswijzen
Het ontwerpbestemmingsplan heeft van donderdag 30 september tot en met woensdag 10 november 2021 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon een ieder zijn of haar zienswijze kenbaar maken. Er zijn geen zienswijzen ontvangen.

Exploitatieplan
Door middel van de grondexploitatieregeling in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) beschikken gemeenten over mogelijkheden voor het verhalen van kosten. Hierbij valt te denken aan kosten voor het bouw- en woonrijp maken en kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan. Daarnaast hebben gemeenten sturingsmogelijkheden, omdat in het geval van grondexploitatie door derden diverse eisen en regels gesteld kunnen worden. Het betreft in dit geval een bestaande situatie die planologisch wordt vastgelegd. Er is geen sprake van een bouwplan waarvoor een exploitatieplan opgesteld dient te worden.

Vaststelling
Gelet op hetgeen hiervoor is vermeld, stellen wij u voor het bestemmingsplan vast te stellen.

Vervolgacties op hoofdlijnen
Het bestemmingsplan ligt na vaststelling door de gemeenteraad voor een periode van zes weken ter visie voor beroep. Na deze periode treedt het bestemmingsplan in werking.

Leeuwarden, 7 december 2021

Burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester,

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

bestemmingsplan

Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard

Leeuwarden

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM	31-08-2021
IMRO IDN	NL.IMRO.0080.01010BP00-OW01
PROJECT	Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard
PROJECTLEIDER	Jan-Jacob Posthumus
OPDRACHTGEVER	Gemeente Leeuwarden
PROJECTNUMMER	20210790
AUTEUR	Jan-Jacob Posthumus
STATUS	ontwerp

Inhoudsopgave

Toelichting		**6**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**7**
1.1	Aanleiding	7
1.2	Locatie	7
1.3	Planologische regeling	9
1.4	Leeswijzer	11
Hoofdstuk 2	**Planbeschrijving**	**12**
2.1	Huidige situatie	12
2.2	Voorgenomen initiatief	13
Hoofdstuk 3	**Beleidskader**	**15**
3.1	Rijksbeleid	15
3.2	Provinciaal beleid	16
3.3	Gemeentelijk beleid	16
Hoofdstuk 4	**Omgevingsaspecten**	**18**
4.1	Mer-beoordeling	18
4.2	Verkeer en parkeren	18
4.3	Milieuzonering	19
4.4	Geluid	19
4.5	Water	20
4.6	Bodem	20
4.7	Archeologie	21
4.8	Cultuurhistorie	21
4.9	Ecologie	21
4.10	Externe veiligheid	22
4.11	Luchtkwaliteit	23
4.12	Kabels, leidingen en zoneringen	23
Hoofdstuk 5	**Juridische vormgeving**	**24**
5.1	Algemeen	24
5.2	Toelichting op de bestemmingen	24
Hoofdstuk 6	**Uitvoerbaarheid**	**26**

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 26
6.2 Economische uitvoerbaarheid 26

Bijlagen bij toelichting **29**

Bijlage 1 Watertoets **31**

Bijlage 2 Advies brandweer **35**

Bijlage 3 Overlegreactie provincie **39**

Regels **41**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **42**
Artikel 1 Begrippen 42
Artikel 2 Wijze van meten 51

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **52**
Artikel 3 Wonen 52
Artikel 4 Waarde - Archeologie 5 58
Artikel 5 Waarde - Archeologie 6 60

Hoofdstuk 3 Algemene regels **63**
Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 63
Artikel 7 Algemene gebruiksregels 64
Artikel 8 Algemene aanduidingsregels 65
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels 66
Artikel 10 Overige regels 67

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **69**
Artikel 11 Overgangsrecht 69
Artikel 12 Slotregel 70

Bijlagen bij de regels **73**

Bijlage 1 Lijst met kleinschalige beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten **75**

Bijlage 2 Beeldkwaliteitsplan oktober 2014 **77**

Verbeelding **133**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

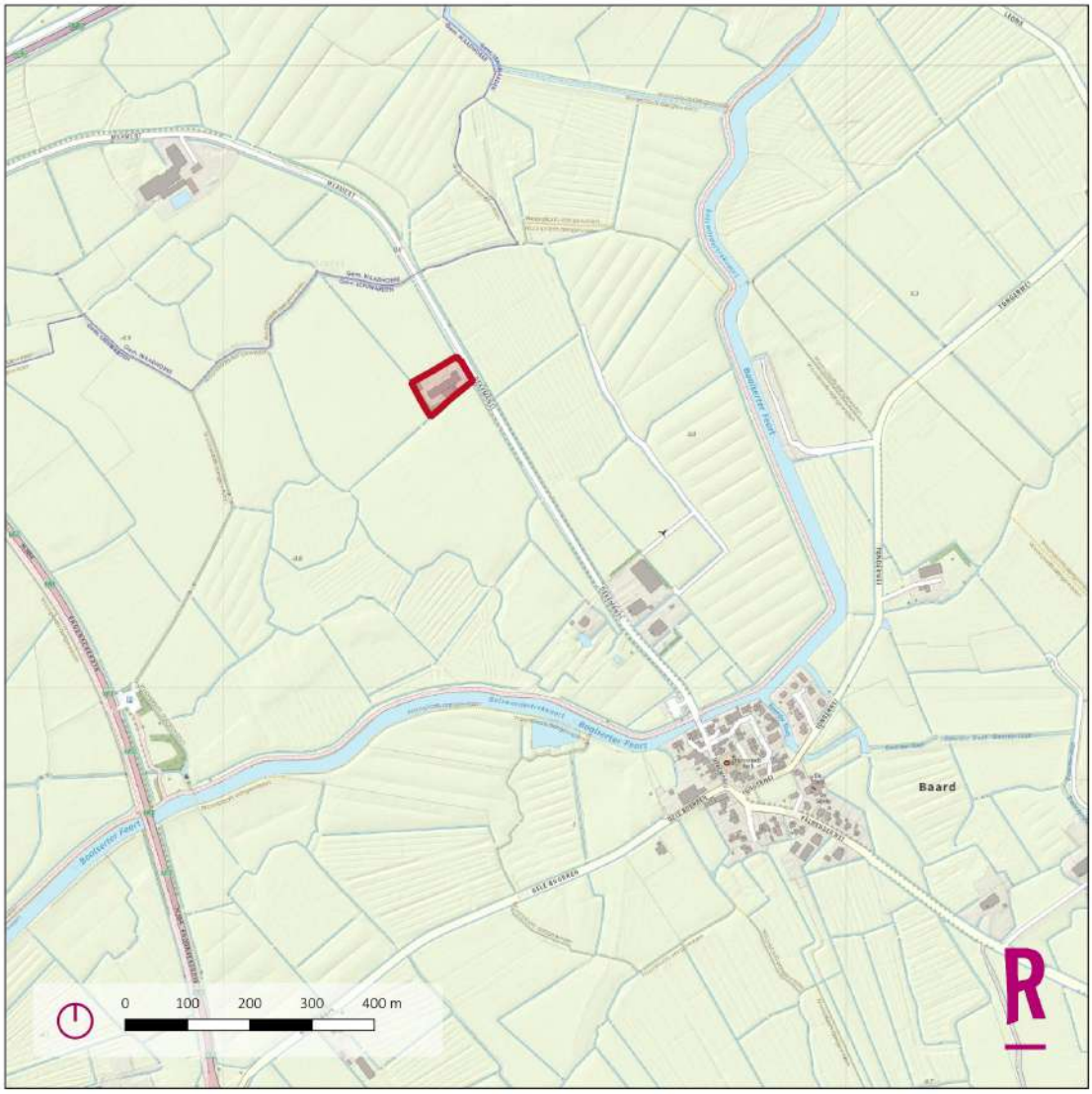
Op het perceel Dekemawei 15 in Baard staan twee woningen. Eén woning bevindt zich in de oorspronkelijke woning en de andere woning bevindt zich in een omgebouwde, voormalige schuur. Voor het mogelijk maken van een woning in de schuur is in 2016 een tijdelijke omgevingsvergunning verleend.

Bij het opstellen van het huidige bestemmingsplan Bûtengebiet is een zienswijze ingediend om de gewenste situatie planologisch in het bestemmingsplan mogelijk te maken. De voormalige gemeente heeft hier destijds positief op gereageerd en in het geldende bestemmingsplan twee woningen op het perceel toegestaan. Echter heeft er een omissie plaatsgevonden door op het hoofdgebouw, de voormalige bedrijfswoning, de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – twee woningen' op te nemen. Concreet betekent dit dat het hoofdgebouw gebruikt mag worden voor ten hoogste twee woningen. Doordat de tweede woning zich in de omgebouwde loods bevindt is de feitelijke situatie in strijd met het geldende bestemmingsplan.

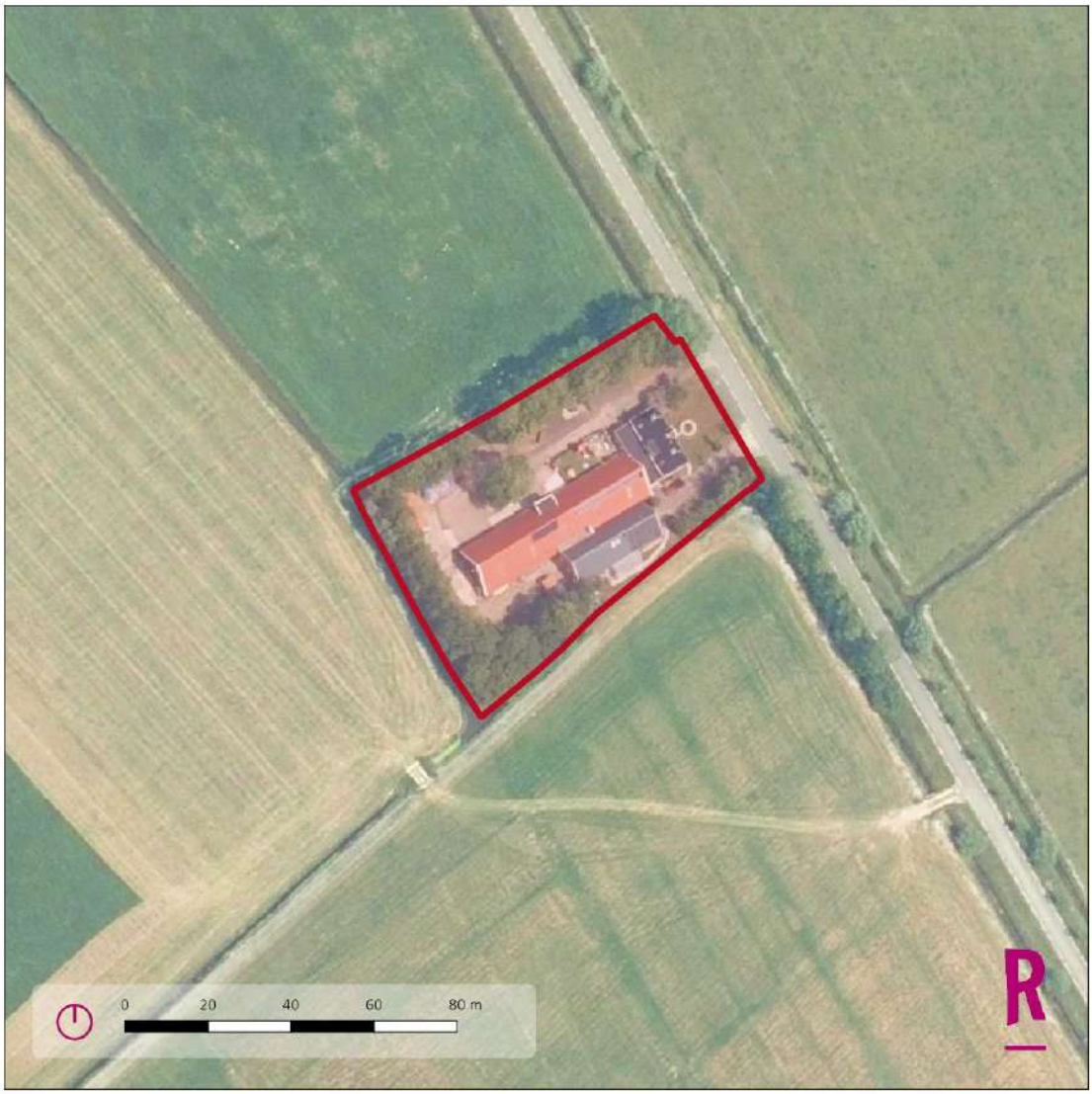
De gemeente wil deze omissie oplossen. Om de feitelijk en tevens reeds vergunde situatie permanent juridisch-planologisch te kunnen regelen is het opstellen van een nieuw bestemmingsplan nodig. Tegelijkertijd wordt de bestemming in overeenstemming gebracht met de het werkelijke gebruik. Er is geen sprake meer van agrarisch (bedrijfsmatig) gebruik, maar van wonen. De bestemming 'Wonen - Agrarisch' wordt aangepast in 'Wonen'. Dit bestemmingsplan voorziet hierin.

1.2 Locatie

Het perceel Dekemawei 15 in Baard vormt het plangebied van dit bestemmingsplan. Het plangebied ligt in het buitengebied van de gemeente Leeuwarden. In figuur 1.1 is de ligging van het plangebied aangegeven. De begrenzing van het plangebied is weergeven in figuur 1.2. De begrenzing is afgestemd op het huidige bestemmingsvlak van de bestemming 'Wonen - Agrarisch'.

Figuur 1.1 Ligging plangebied

Figuur 1.2 Begrenzing plangebied

1.3 Planologische regeling

Het plangebied is geregeld in het bestemmingsplan 'Bûtengebiet' van de voormalige gemeente Littenseradiel, vastgesteld op 29 september 2015. Op basis van dit plan zijn de gronden voorzien van de bestemming 'Wonen - Agrarisch' inclusief de functieaanduiding 'specifieke vorm van wonen - twee woningen'.

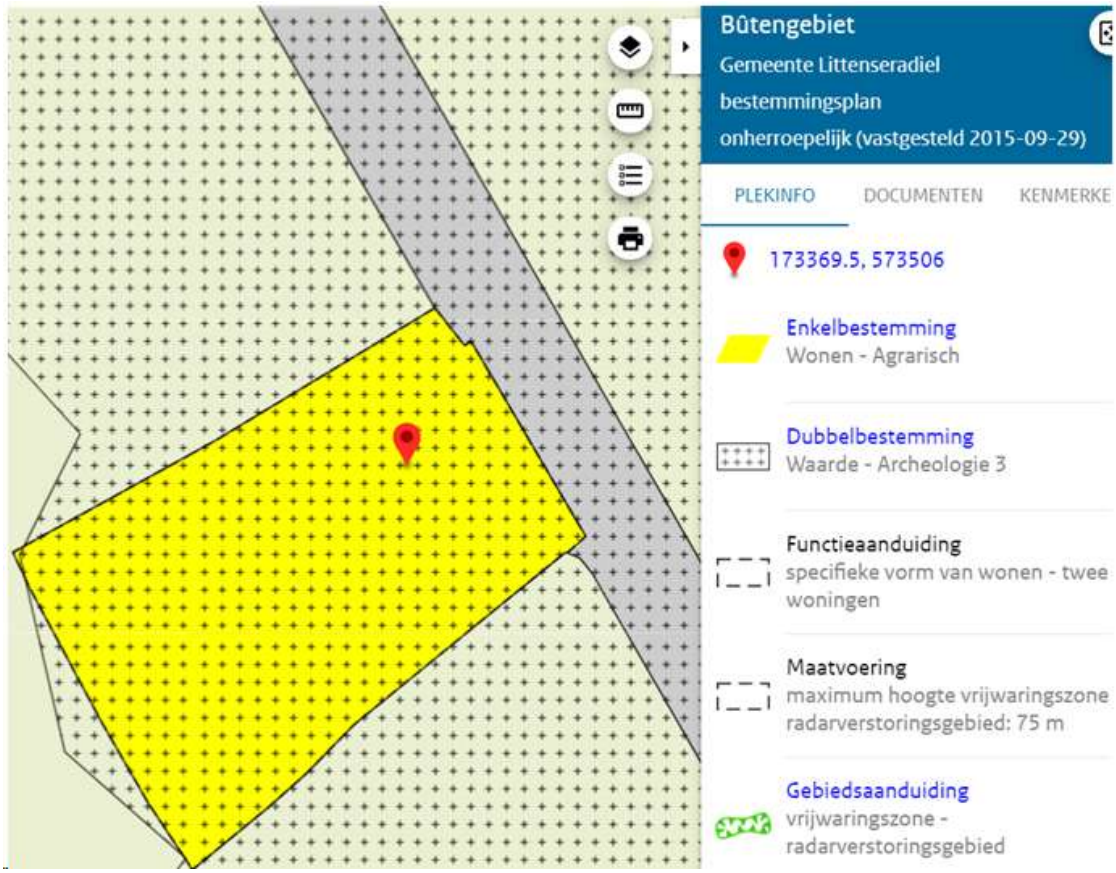
Binnen deze bestemming zijn woonhuizen toegestaan in combinatie met grondgebonden agrarisch grondgebruik, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep, een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit, mantelzorg, en/of logies met ontbijt.

Als hoofdgebouw mogen uitsluitende woonhuizen worden gebouwd en ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - twee woningen' mag het hoofdgebouw gebruikt worden voor ten hoogste twee woningen. Het gebruik van vrijstaande ruimtelijk ondergeschikte gebouwen voor bewoning is niet toegestaan. Omdat de omgebouwde loods geen hoofdgebouw is, maar een ruimtelijk ondergschikt gebouw, is het huidige gebruik als woning niet toegestaan op basis van het geldende bestemmingsplan. Wel is voor het huidige gebruik

in 2016 een omgevingsvergunning verleend.

Daarnaast is de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 3' van toepassing. Hiermee worden eventueel aanwezige archeologische waarden in de grond beschermd. Onderzoek is nodig bij ingrepen groter dan 2500 m² en dieper dan 30 cm.

Tot slot is de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' van toepassing. De voor 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor het vrijhouden van een goed radarbeeld van het luchtruim. Op de met 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' aangeduide gronden zal de bouwhoogte van bouwwerken binnen de ter plaatse voorkomende bestemmingen ten hoogste de ter plaatse binnen de aanduiding 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied aangegeven "maximum hoogte (m)", ten opzichte van NAP, dan wel de bestaande bouw- of tiphoogte bedragen. In dit geval is dat 75 meter.

Figuur 1.3. Fragment geldend bestemmingsplan

Partiële herziening Archeologie

De gemeente heeft op 11 november 2020 het paraplubestemmingplan Partiële herziening Archeologie vastgesteld. Dit ten behoeve van de bescherming van archeologische waarden in de gemeente. Gronden waar geen onderzoek noodzakelijk is, of gronden die na onderzoek zijn vrijgegeven, zijn niet opgenomen in dit bestemmingsplan. Onderhavig plangebied maakt deel uit van de p*artiële herziening Archeologie* en is hierin aanwezen als *'Waarde - Archeologie 5' en 'Waarde - Archeologie 6'.*

Bestemmingsplan Leeuwarden - Partiële herziening Parkeren

Tot juli 2018 was het op grond van de gemeentelijke bouwverordening mogelijk om regels te stellen ten aanzien van parkeernormen. Vanaf die datum zijn alle stedenbouwkundige bepalingen van de bouwverordening vervallen en is het bestemmingsplan het enige instrument waarmee parkeernormen kunnen worden afgedwongen. Derhalve heeft de gemeente een partiële herziening vastgesteld.

Deze partiële herziening stelt normen voor het aantal parkeerplaatsen dat beschikbaar moet zijn bij verschillende functies. De regeling geldt voor het hele grondgebied van de gemeente Leeuwarden, inclusief het grondgebied van de voormalige gemeenten Leeuwarderadeel en het deel van Littenseradeel dat nu bij Leeuwarden hoort. Dit bestemmingsplan is primair gericht op het borgen van de bestaande parkeernormen zoals ze zijn opgenomen in de Nota Parkeernormen Leeuwarden 2014.

1.4 Leeswijzer

De toelichting van dit bestemmingsplan is als volgt opgezet. In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het plan uiteengezet. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de relevante beleidskaders. Vervolgens bevat hoofdstuk 4 de toetsing aan de voor dit bestemmingsplan relevante wet- en regelgeving voor de verschillende omgevingsaspecten. In hoofdstuk 5 wordt de juridische regeling van het plan aan de orde gesteld. Tot slot gaat hoofdstuk 6 in op de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid van het plan.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het buitengebied van de gemeente Leeuwarden op ongeveer 650 meter ten noordwesten van de kern Baard. Het landschap betreft een open landschap, met (onregelmatige) verkaveling. Rondom de erven is sprake van hoogopgaande beplanting.

Het plangebied ligt ook aan de Dekemawei. Aan het lint staan enkele woningen en boerderijen. De bebouwing is veelal ingepast met hoogopgaande beplanting rondom de percelen. Zo ook het perceel van dit plangebied.

Het plangebied was voorheen in gebruik als agrarisch bedrijf. De bedrijfsvoering is inmiddels beëindigd. Tot voorkort werd op het perceel nog in ondergeschikte mate dieren gehouden. Derhalve dat de huidige bestemming nog voorziet in de bestemming 'Wonen - Agrarisch'. Deze bestemmingen zijn destijds in het bestemmingsplan opgenomen voor woningen waar sprake is van grondgebonden agrarische activiteiten, die het hobbymatige karakter leken te overschrijden. In het plangebied was hier ook sprake van. Ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan Bûtengebiet werden kalveren gehouden op deze locatie (160 kalveren). In de huidige situatie wordt er geen vee meer gehouden en is slecht sprake van het hobbymatig houden van dieren in de vorm van 2 kalveren en een pony.

Op het perceel zijn twee woningen aanwezig. Dit betreft de oorspronkelijke bedrijfswoning, nummer 15, en de tweede woning, nummer 15a, bevindt zich in een omgebouwde schuur. Hiervoor is in 2016 een tijdelijke omgevingsvergunning verleend.

Een luchtfoto van de huidige situatie is weergeven in figuur 2.1. Aan de zuidzijde van de woning nummer 15 bevindt zich de (voormalig agrarische) schuur en deze is in gebruik als woning. Een aanzicht op het plangebied is weergegeven in figuur 2.2.

Figuur 2.1. Luchtfoto perceel Dekemawei 15 te Baard: aan de zuidzijde van de woning nr. 15 de (voormalig agrarische) loods /tweede woning

Figuur 2.2. Aanzicht voorzijde bebouwing perceel Dekemawei 15 te Baard: de tweede woning en de oorspronkelijke woning op het perceel

2.2 Voorgenomen initiatief

De tijdelijke vergunde situatie, waardoor de mogelijkheid ontstond om twee woningen te creëren, moet blijven behouden. Dat was ook de intentie van het bestemmingsplan Bûtengebiet, maar niet goed verwerkt in de regels van dat plan.
Dit betekent dat een bestemmingsplan opgesteld moet worden om zowel een woning in de voormalige bedrijfswoning (het hoofdgebouw) mogelijk te maken alsmede een woning in de voormalige schuur (een ruimtelijk ondergeschikt gebouw).

Het uitgangspunt voor voorliggend bestemmingsplan is dat de (bouw)regels van de woonbestemming van het

bestemmingsplan Bûtengebiet, zoveel mogelijk worden overgenomen. Met dit bestemmingsplan wordt het perceel gewijzigd in de bestemming 'Wonen' met de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – wonen in ruimtelijk ondergeschikt gebouw' waarbij een tweede woning wordt toegestaan in het bijgebouw. De bestemming kan worden gewijzigd in 'Wonen', omdat er geen vee meer wordt gehouden op deze locatie. Aangezien er nu geen vee meer wordt gehouden én men ook niet voornemens is weer vee te gaan houden, kan de bestemming nu worden aangepast op de huidige situatie.

Dit bestemmingsplan doet geen afbreuk aan de kernkwaliteiten van het landschap. De ontwikkeling is volledig perceelsgebonden en heeft zo geen effect op de verkaveling in het gebied. In de bestaande situatie is het plangebied reeds ingepast met hoogopgaande beplanting. Het perceel is in de huidige situatie al op een gebiedseigen wijze ingepast in het gebied. Er wordt geen nieuwe boombeplanting geïntroduceerd.

Hoofdstuk 3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (hierna: NOVI) vastgesteld. De NOVI is de langetermijnvisie van het Rijk op de toekomstige inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI geeft richting en helpt om keuzes te maken, te kiezen voor slimme combinaties van functies en uit te gaan van de specifieke kenmerken en kwaliteiten van gebieden. En er nu mee aan de slag te gaan en beslissingen niet uit te stellen of door te schuiven. Het versterken van de omgevingskwaliteit staat in de NOVI centraal. Dat wil zeggen dat alle plannen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid gemaakt moeten worden. Bij de NOVI hoort een Uitvoeringsagenda. Hierin staat hoe uitvoering wordt gegeven aan de NOVI.

Binnen de NOVI zijn 8 voorlopige aandachtsgebieden geformuleerd als zogeheten NOVI-gebied. Regio Friesland is aangewezen als voorlopig NOVI-gebied.In een NOVI-gebied krijgt een aantal concrete vraagstukken extra prioriteit. Dit helpt om grote veranderingen en ruimtelijke opgaven in een regio beter te realiseren.

Opgaven

Er is in Nederland sprake van een aantal dringende maatschappelijke opgaven. Deze opgaven kunnen niet apart van elkaar worden opgelost. Ze moeten in samenhang bekeken worden. Ze grijpen in elkaar en vragen meer ruimte dan beschikbaar is in Nederland. Niet alles kan, niet alles kan overal. Op het niveau van nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven aan de omgeving in Nederland, verwoord in vier opgaven:

1. ruimte maken voor klimaatverandering en energietransitie;
2. de economie van Nederland verduurzamen en het groeipotentieel behouden;
3. steden en regio's sterker en leefbaarder maken;
4. een toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Realiseren opgaven

In de NOVI is een tweetal instrumenten opgenomen om de opgaven te realiseren:

1. De Omgevingsagenda.
   Voor Noord-Nederland is een omgevingsagenda opgesteld, waar Friesland onderdeel van uitmaakt. In de Omgevingsagenda agenderen het Rijk en regio de gezamenlijke vraagstukken en de gewenste aanpak daarvan. De Omgevingsagenda biedt een basis voor uitvoeringsafspraken en inzet van programma's en projectbesluiten van Rijk en regio.
2. De NOVI-gebieden.
   Een NOVI-gebied is een instrument waarbij Rijk en regio meerdere jaren verbonden zijn aan de gezamenlijke uitwerking van de verschillende opgaven in het ruimtelijke domein. Vaak wordt voortgebouwd op bestaande samenwerkingstrajecten. Denk aan een Regio Deal en een verstedelijkingsstrategie.

Conclusie

Gelet op de te realiseren opgaven uit de NOVI kan de conclusie worden getrokken dat de voorgenomen

ontwikkeling geen rijksbelangen raakt als opgenomen in de NOVI.

Ladder voor duurzame verstedelijking
In het Bro (artikel 3.1.6) is geregeld dat een toelichting bij een ruimtelijk plan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, moet voorzien in duurzame verstedelijking.

In dit bestemmingsplan wordt geen stedelijke ontwikkeling mogelijk gemaakt. Toepassing van de ladder van duurzame verstedelijking is daarom niet aan de orde.

3.2 Provinciaal beleid

Verordening Romte 2014
In de Verordening Romte Fryslân 2014 (geconsolideerde versie oktober 2018) is het provinciaal beleid, vertaald naar regels voor ruimtelijke plannen.

In artikel 1.2 van de verordening worden regels gegeven gericht op het hergebruiken van vrijkomende (agrarische) bebouwing. Wonen en zorg is toegestaan in de voormalige bedrijfswoning en in aanwezige karakteristieke gebouwen. Tevens dienen bestaande karakteristieke en monumentale gebouwen behouden te blijven en mogen geen beperkingen ontstaan voor de ontwikkeling van agrarische bedrijven in de omgeving. Daarnaast is enige aanvullende nieuwbouw toegestaan mits deze wat betreft omvang duidelijk ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.

Met de onderhavige functiewijziging is sprake van hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing. De woonfunctie gaat plaats vinden in de boerderij en in een bijbehorend, ondergeschikt bouwwerk. Op basis van het huidige bestemmingsplan zijn al twee woningen toegestaan. Per saldo ontstaat er ook geen extra woning. Tevens ontstaan er geen beperkingen voor de ontwikkelingen van agrarische bedrijven in de omgeving. Hier wordt in paragraaf 4.3 specifiek op ingegaan.

Het plangebied ligt daarnaast in het weidevogelkansgebied. Omdat geen sprake is van uitbreiding van het perceel is ook geen sprake van extra verstoring van het gebied van openheid en rust. Geconcludeerd kan worden dat het plan niet in strijd is met artikel 7.2.2 van de Verordening Romte.

Op basis van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat het plan in overeenstemming is met de Verordening Romte Fryslân.

3.3 Gemeentelijk beleid

Afwegingskader Woningbouw Gemeente Leeuwarden
Het gemeentelijk woonbeleid is in 2015 geactualiseerd en is vervat in het document Afwegingskader Woningbouw Gemeente Leeuwarden. De gemeente ziet de komende decennia een bevolkingsgroei voor de gemeente. Deze groei is voornamelijk te verwachten in het stedelijk gebied. Gekozen wordt voor een flexibel sturingsinstrument dat ruimte biedt om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Dit biedt marktpartijen ruimte om nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Het karakter van de groei is meer alleenstaanden, minder jongeren en meer ouderen. Met alle regio's in de provincie Fryslân zijn in 2013 woningbouwafspraken gemaakt. Hierbij is, vanwege een achterblijvende woningmarktontwikkeling in de daaraan voorafgegane jaren, overeengekomen om de woningbouwruimte voor de periode 2008-2016 op te rekken tot 2026.

Uit het Woningbouwkader Leeuwarden (juni 2016) blijkt dat in de gemeente Leeuwarden circa 1.780 woningen zijn vastgelegd in harde plannen (peildatum 01-12-2015). Net als op basis van het geldende bestemmingplan maakt dit bestemmingsplan twee woningen mogelijk. Er is geen sprake van het toevoegen van nieuwe woningen. De voorgestelde ontwikkeling past daarmee binnen de kaders van het afwegingskader.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

4.1 Mer-beoordeling

In het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan planmer-plichtig, projectmer-plichtig of mer-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Wanneer niet voldaan wordt aan de drempelwaarden moet het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten nagaan of mogelijk sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Daarbij lettend op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. Deze omstandigheden betreffen:

- de kenmerken van de projecten;
- de plaats van de projecten;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

In bijlage D van het Besluit m.e.r. (D11.2) is de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject opgenomen. Ten aanzien van woningen ligt de drempelwaarde op een aaneengesloten gebied met 2.000 of meer woningen. Dit bestemmingsplan maakt geen extra woningen mogelijk en is dus niet rechtstreeks planmer-, projectmer of mer-beoordelingsplichtig.

Daarnaast wordt de ontwikkeling, gelet op de aard en de omvang, ook niet aangemerkt als een stedelijk ontwikkelingsproject. Bij de beoordeling of er sprake is van een stedelijk ontwikkelingsproject hangt af van de concrete omstandigheden van het geval, waarbij onder meer aspecten als de aard en de omvang van de voorziene wijziging van de stedelijke ontwikkeling een rol spelen. In dit geval verandert het gebruik van het perceel niet en is ook geen sprake van nieuw ruimte beslag. Verder vinden geen wijzigingen aan de wijze van ontsluiting plaats en wordt de parkeerbehoefte, net als in de huidige situatie, binnen het plangebied opgelost. Daarnaast leidt de ontwikkeling niet tot een hogere verkeersaantrekkende werking dan in de huidige situatie mogelijk is. Op basis van voorgaande wordt de beoogde ontwikkeling niet gekwalificeerd als stedelijk ontwikkelingsproject. Er behoeft dan ook geen besluit te worden genomen of een MER nodig is, dan wel niet nodig is.

4.2 Verkeer en parkeren

Het plangebied wordt via de Dekemawei ontsloten. Er is sprake van een overzichtelijke verkeerssituatie. Op het perceel is voldoende ruimte om te voorzien in minimaal 2 parkeerplaatsen per woning, overeenkomstig het parkeerbeleid van de gemeente.

4.3 Milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij deze afstemming kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de basiszoneringslijst van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' (2009). Een richtafstand kan worden beschouwd als de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Het plangebied ligt redelijk solitair in het buitengebied. De dichtstbijzijnde functie ligt op grote afstand. Het betreft een agrarisch bedrijf op circa 370 meter ten westen van het plangebied. Voor dit bedrijf gelden de vaste afstanden uit het Activiteitenbesluit. Ten opzichte van geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom geldt een (vaste) afstand van 50 meter. Het plangebied ligt dus op voldoende afstand van het bedrijf. De voorgestelde functiewijziging levert daardoor geen beperkingen op voor de bedrijfsactiviteiten. Van geurhinder zal geen sprake zijn.

Gezien de solitaire ligging en het ontbreken van directe bedrijvigheid of anderszins in de directe omgeving van het perceel kan een goed woon- en leefklimaat worden gegarandeerd.

Het aspect milieuzonering staat de uitvoerbaarheid van het plan dan ook niet in de weg.

4.4 Geluid

Ten aanzien van geluidshinder is de Wet geluidhinder (Wgh) van kracht. Doel van deze wet is het terugdringen van hinder als gevolg van geluid en het voorkomen van een toename van geluidshinder in de toekomst. Voor het onderhavige plan is alleen geluidshinder als gevolg van wegverkeerslawaai van belang. In de wet is bepaald dat elke weg in principe een zone heeft, waar aandacht aan geluidshinder moet worden besteed. De Wgh onderscheidt geluidsgevoelige objecten enerzijds en niet-geluidsgevoelige objecten anderzijds. De Wgh stelt dat op de gevels van geluidsgevoelige objecten voldaan moet worden aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB.

Op basis van art. 76 lid 3 Wgh hoeft de geluidsbelasting van een aanwezige weg (waar geen wijzigingen optreden) op bestaande woningen niet getoetst te worden aan de grenswaarden. De bestaande woningen in het plangebied hoeven daarom niet getoetst te worden. Hier worden geen nieuwe geluidgevoelige functies voorgesteld. Op basis van de feitelijk en vergunde situatie is de woonfunctie namelijk al toegestaan.

Er ontstaan dan ook geen strijdigheden met de Wgh. Wat betreft geluid zijn dan ook er geen belemmeringen voor dit bestemmingsplan.

4.5 Water

In de toelichting op ruimtelijke plannen dient een waterparagraaf te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In de zogenaamde waterparagraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets.

Toetsing

Het plan is via de digitale watertoets kenbaar gemaakt bij het Wetterskip Fryslân (kenmerk: 20210528-2-26603). Zie bijlage 1. Met de gegevens die zijn opgegeven is bepaald dat het plan geen invloed heeft op het watersysteem en de waterketen. Hierdoor kan de procedure geen waterschapsbelang worden gevolgd voor de watertoets

Toename verharding

Indien er in de toekomst sprake is van een toename aan verharding dient in het kader van de keur van Wetterskip Fryslân gecompenseerd te worden. In de keur van Wetterskip Fryslân is opgenomen dat het verboden is zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m^2 onverharde grond in stedelijk gebied en 1.500 m^2 in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Indien hier in de toekomst sprake van is zal met bovengenoemde rekening gehouden worden in de vorm van compenserende maatregelen. Indien extra oppervlaktewater niet mogelijk is dan, dan dient gekeken te worden naar alternatieve maatregelen. Dit zal in nauw overleg met het Wetterskip tot stand komen.

4.6 Bodem

Het uitgangspunt wat betreft de bodem is, dat de kwaliteit ervan zodanig dient te zijn dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid bij het gebruik van het plangebied voor de gewenste functie. De ontwikkeling vindt plaats op gronden waar op basis van het geldende bestemmingsplan de woonfunctie reeds is toegestaan.

De ontwikkeling vindt plaats op een erf wat reeds in gebruik is voor de woonfunctie. Het is niet aannemelijk dat deze gronden door dit gebruik verontreinigd zijn. Er is dus geen sprake van een verdachte locatie. Het uitvoeren van bodemonderzoek is daarom in het kader van dit bestemmingsplan niet nodig. Het aspect bodem vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan.

4.7 Archeologie

Per 1 juli 2016 is de Monumentenwet 1988 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze in 2021 in werking treedt. Dit geldt ook voor de verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

Met dit plan worden geen bodemingrepen voorgesteld. Er is derhalve geen noodzaak tot een archeologisch onderzoek. Als er onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen geldt een meldingsplicht bij het bevoegd gezag. De dubbelbestemming is opgenomen op grond van het paraplubestemmingsplan Partiële herziening.

4.8 Cultuurhistorie

De rol van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening is de laatste jaren sterk toegenomen. Bij het opstellen van plannen moeten cultuurhistorische waarden tijdig in beeld worden gebracht. Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) stelt in dat verband specifieke eisen aan het opstellen van ruimtelijke plannen. Waar mogelijk moeten cultuurhistorische waarden worden behouden of versterkt. Cultuurhistorie is daarmee veelal een sturend onderdeel geworden in de ruimtelijke ordening.

In het plangebied is geen sprake van cultuurhistorische waarden. De in het plangebied aanwezige landschapselementen hebben geen monumentale of karakteristieke waarde. Vanuit het omgevingsaspect cultuurhistorie bestaan geen belemmeringen voor de beoogde ontwikkeling.

4.9 Ecologie

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de natuurwaarden van de omgeving en met beschermde plant- en diersoorten. Bij de bescherming van gebieden gaat het om op Europees niveau aangewezen Natura 2000-gebieden. Verder worden in de provinciale verordening gebieden beschermd die van belang zijn voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De bescherming van gebieden en de bescherming van soorten en hun verblijfplaatsen is geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb).

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een natuurgebied. Gezien de beperkte omvang van onderhavig plan is dit plan niet van invloed op dit Natura 2000-gebied. Ten aanzien van de gebiedsbescherming vormt dit bestemmingsplan geen belemmering. Significante negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen derhalve worden uitgesloten. De Wet natuurbescherming en het beleid van de provincie Fryslân staan de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg.

Soortenbescherming

Voor de soortenbescherming gelden onder andere algemene verboden voor het verwijderen van groeiplaatsen

van beschermde plantensoorten, het beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren van voortplantings- of vaste rustplaatsen of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten of het opzettelijk verontrusten van een beschermde diersoort.

Dit bestemmingsplan voorziet slechts in het planologisch mogelijk maken van de huidige situatie. Er worden geen fysieke ingrepen voorzien. Er worden dus geen potentiële vaste verblijfplaatsen van beschermde soorten geschaad.

De ontwikkelingen die dit bestemmingsplan mogelijk maakt zijn niet in strijd met het gestelde binnen de Wet natuurbescherming. Voor alle soorten is de zorgplicht van kracht.

4.10 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in onder andere het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportroutes en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Risico's zijn inzichtelijk gemaakt op de risicokaart die per provincie wordt bijgehouden. Uit de risicokaart blijkt dat nabij het plangebied geen risicobronnen aanwezig zijn. Het plangebied ligt niet in invloedsgebieden van risicobronnen. Vanuit dit aspect bestaan dus geen belemmeringen voor het plan.

In het kader van het vooroverleg heeft de brandweer een advies gegeven. Dit advies is als bijlage 2 toegevoegd. In het advies geeft de brandweer aan geen noodzaak te zien om bij het bestemmingsplan opmerkingen te plaatsen. Dit omdat er geen risicovolle activiteiten zoals bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) op het plangebied van invloed zijn.

Wel heeft de brandweer aan advies gegeven over risico's en brandweerzorg. In een dergelijk advies komen aspecten aan bod die van belang zijn voor de basisbrandweerzorg. Hierbij valt te denken aan onder meer bereikbaarheid, de beschikbaarheid van bluswater en de opkomsttijden.

Opkomsttijd

De opkomsttijd voor dit plangebied bedraagt zo'n 13 minuten. Hiermee wordt voldaan aan de gestelde normtijd van 15 minuten voor een risicogebied 3 op basis van dekkingsplan 2.0 van Brandweer Fryslân. De brandweer voorziet geen directe knelpunten in het kader van de opkomsttijden.

Bluswatervoorziening

In de buurt van het plangebied is, voor zover bij de brandweer bekend, geen bluswatervoorziening aanwezig. Het is onbekend of de naastgelegen sloten een gegarandeerde opbrengst van bluswater kunnen leveren ten tijde van brand. Wanneer er brand is op deze locatie, zou er water gehaald kunnen worden uit de Bolswardervaart op een afstand van circa 250 meter. Hier gaat veel tijd over heen, waardoor een brand zich kan ontwikkelen tot onbeheersbare proporties. Geadviseerd wordt om op de waterleiding voor het plangebied een

brandkraan te realiseren. De gemeente zal de mogelijkheden voor het aanbrengen van een brandkraan nader onderzoeken. Voorgenoemd advies staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Dit vanwege het feit dat met dit bestemmingsplan geen extra woningen worden mogelijk gemaakt.

Bereikbaarheid

Voor de brandweer is het wenselijk om elke willekeurige incidentlocatie middels twee onafhankelijke routes te kunnen bereiken. In dit geval bestaat deze mogelijkheid, waardoor er geen knelpunten zijn in het kader van de bereikbaarheid.

4.11 Luchtkwaliteit

Een onderdeel van de Wet milieubeheer betreft luchtkwaliteit. De wet is bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging, aan te pakken. Maatgevende stoffen in Nederland zijn hiervoor stikstofdioxide en fijn stof.

Overschrijdingen van de grenswaarden voor luchtkwaliteit in Nederland zijn veelal het gevolg van het aantal verkeersbewegingen in een gebied. Op grond van de algemene maatregel van bestuur 'niet in betekenende mate' (NIBM) vormen luchtkwaliteitseisen geen belemmeringen voor projecten die niet in betekenende mate bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Op grond van de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) zijn (onder andere) woningbouwprojecten met minder dan 1.500 woningen vrijgesteld van toetsing.

Dit plan voorziet slechts in het mogelijk maken van een woning in een bestaand bijgebouw in plaats van in het bestaande hoofdgebouw. Er is geen sprake van een toename van het aantal woningen en dus ook niet van een verslechtering van de luchtkwaliteit. Het plan draagt dan ook niet in betekenende mate bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het aspect luchtkwaliteit vormt dan ook geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

4.12 Kabels, leidingen en zoneringen

Bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van elektriciteits- en communicatiekabels en nutsleidingen in de grond. Hier gelden beperkingen voor ingrepen in de bodem. Daarnaast zijn zones, bijvoorbeeld rondom hoogspanningsverbindingen, straalpaden en radarsystemen van belang. Deze vragen vaak om het beperken van gevoelige functies of van de hoogte van bouwwerken. Voor ruimtelijke plannen zijn alleen de hoofdleidingen van belang. De kleinere, lokale leidingen worden bij de uitvoering door middel van een Klic-melding in kaart gebracht.

In of nabij het plangebied liggen geen kabels of leidingen die een planologische zone hebben. Wel is de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' van toepassing in verband met het vrijhouden van een goed radarbeeld van het luchtruim. Het plangebied is in zijn geheel gelegen binnen het verstoringsgebied van het radarstation Wier en de radar op vliegbasis Leeuwarden. In verband hiermee zijn er, ter voorkoming van radarverstoring, beperkingen van toepassing op de bouw van gebouwen en overige bouwwerken.

Hoofdstuk 5 Juridische vormgeving

5.1 Algemeen

Het bestemmingsplan voldoet aan alle vereisten die zijn opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro), het Bro en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare manier zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen volgens de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld volgens deze standaarden.

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden in het plangebied. De juridische regeling is vervat in een verbeelding en bijbehorende regels. Op de verbeelding is de woonbestemming en in de regels (per bestemming) zijn de bouw- en gebruiksmogelijkheden vastgelegd.

5.2 Toelichting op de bestemmingen

In deze paragraaf is de bestemming zoals deze op de verbeelding en in de regels is opgenomen, beschreven. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op de systematiek van het bestemmingsplan 'Bûtengebiet' van de (voormalige) gemeente Littenseradiel (2015)

Wonen

Het plangebied krijgt, overeenkomstig de huidige feitelijke situatie, de bestemming 'Wonen'. Binnen het bestemmingsvlak zijn maximaal twee woningen toegestaan. Eén woning is toegestaan in het bestaande hoofdgebouw en één woning is toegestaan in een deel van de ruimtelijk ondergeschikte gebouwen. Dit is als zodanig aangeduid met 'specifieke vorm van wonen - wonen in ruimtelijk ondergeschikt gebouw'. Binnen het bestemmingsvlak zijn maximaal twee woningen toegestaan.

In de regels zijn alleen de bestaande oppervlaktes aan ruimtelijk ondergeschikte gebouwen toegestaan. In de bestemming 'Wonen' wordt in de 'standaard'regeling bij recht een oppervlakte van 100 m2 toegestaan en na afwijking een oppervlakte van 200 m^2. De bestaande oppervlakte bedraagt nu al circa 860 m^2, daarom is in de regels de bestaande oppervlakte opgenomen zonder een afwijkingsmogelijkheid voor een grotere oppervlakte.

Waarde - Archeologie 5 en 6

Op basis van de 'Partiële herziening Archeologie' van de gemeente Leeuwarden (vastgesteld 2020-11-11) zijn de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie 5 en 6' aan het plangebied toegekend.
Dit met als doel de (verwachte) archeologische waarden in de ondergrond te beschermen.

Waarde - Archeologie 5 (gebied met een middelhoge archeologische verwachting)

In deze gebieden geldt op basis van de geologische en bodemkundige opbouw en aangetroffen archeologische

vondsten en relicten een middelhoge archeologische verwachting. Deze zones en gebieden waren net als de gebieden met een hogeverwachting in principe geschikt voor bewoning, echter bood het landschap regelmatig minder gunstige woonomstandigheden. In deze gebieden is de dichtheid aan vindplaatsen beduidend lager dan in de gebieden met een hoge verwachting. Voor deze categorie geldt een oppervlakte criterium van 2500 m² en een diepte criterium van 50 cm.

Waarde - Archeologie (gebied met lage archeologische verwachting)
Het gaat hierbij om gebieden waar op archeologische en landschappelijke gronden de kans op behoudenswaardige archeologische relicten klein wordt geacht, maar niet uitgesloten kan worden. Om die redenen wordt voor deze gebieden alleen een archeologische inspanning gevergd bij zeer grote ontwikkelingen. Voor deze categorie geldt een oppervlakte criterium van 10.000 m² en een diepte criterium van 50 cm .

Vrijwaringszone - radarverstoringsgebied
Om te zorgen voor een goede werking van de radar van de vliegbasis Leeuwarden is de aanduiding 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' opgenomen. Er is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen om hogere bebouwing toe te staan. Dit kan alleen toegestaan worden als uit een beoordeling door de beheerder van de radar is gebleken dat door de bouw van het bouwwerk het radarbeeld van het luchtruim niet ontoelaatbaar wordt verstoord en vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de radar.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een plan. Wat dat betreft wordt een onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan doorloopt de in de Wro vastgelegde procedure. Tijdens deze procedure zijn er verschillende momenten waarop burgers en belanghebbenden hun zienswijze op het plan kenbaar kunnen maken. Hieronder volgt een nadere toelichting.

Het bestemmingsplan is, conform artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), verzonden naar de overleginstanties. Overlegreacties zijn binnengekomen van de provincie Fryslan en de brandweer. Deze zijn als bijlage 2 en bijlage 3 toegevoegd. De overlegreactie van de brandweer heeft tot een wijziging in paragraaf 4.10 geleid. De provincie heeft aangegeven geen opmerkingen te hebben, maar heeft voor de volledigheid gemeld dat het plangebied in het weidevogelkansgebied ligt. Omdat geen sprake is van uitbreiding van het perceel is ook geen sprake van extra verstoring van het gebied van openheid en rust. Geconcludeerd kan worden dat het plan niet in strijd is met 7.2.2 van de Verordening Romte. Dit is ook als zodanig in paragraaf 3.2 verwerkt.

Het voorontwerp bestemmingsplan is niet voor inspraak ter inzage gelegd.

Het ontwerpbestemmingsplan volgt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure die is beschreven in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het ontwerpplan wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Eenieder wordt daarbij in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling zienswijzen op het plan naar voren te brengen.

Vaststellingsfase
Zienswijzen worden beoordeeld en al dan niet verwerkt in het bestemmingsplan. Het (al dan niet gewijzigde) bestemmingsplan wordt vervolgens door de gemeenteraad vastgesteld. De indieners van de zienswijzen worden hiervan op de hoogte gesteld. Tot slot is tegen de vaststelling van het bestemmingsplan beroep mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid van het plan is het van belang te weten of het economisch uitvoerbaar is. De economische uitvoerbaarheid wordt enerzijds bepaald door de exploitatie van het plan (financiële haalbaarheid) en anderzijds door de wijze van kostenverhaal van de gemeente (grondexploitatie).

Financiële haalbaarheid
Het kosten voor de uitvoering van het plan worden gedragen door de gemeente.

Grondexploitatie
Door middel van de grondexploitatieregeling beschikken gemeenten over mogelijkheden voor het verhalen van

kosten, bijvoorbeeld voor het bouw- en woonrijp maken en kosten voor de ruimtelijke procedure. Omdat het bouwen van een woongebouw een bouwplan is in de zin van artikel 6.2.1 Bro is, is de grondexploitatieregeling van toepassing. In beginsel moet daarom een grondexploitatieplan worden vastgesteld. Hiervan kan worden afgeweken wanneer het kostenverhaal anderszins verzekerd is. De ambtelijke kosten worden vergoed door de gemeente zelf. Een aparte anterieure overeenkomst is
niet nodig.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Watertoets

datum 28-5-2021
dossiercode 20210528-2-26603

Wateradvies geen waterschapsbelang
Project: Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard
Gemeente: Leeuwarden
Aanvrager: Jan - Jacob Posthumus
Organisatie: Rho Adviseurs

Geachte heer/mevrouw Jan - Jacob Posthumus,

Voor het plan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard heeft u een watertoets aangevraagd op www.dewatertoets.nl. Met de gegevens die u heeft opgegeven is bepaald dat het plan geen invloed heeft op het watersysteem en de waterketen. Hierdoor kan de procedure geen waterschapsbelang worden gevolgd voor de watertoets. Dit betekent dat u verder geen contact hoeft op te nemen met Wetterskip Fryslân. Deze uitkomst kunt u opnemen in de ruimtelijke onderbouwing van het plan. Mochten er desondanks vragen zijn, dan kunt u contact opnemen via onderstaande contactgegevens.

Toename verharding
Wij willen u verzoeken om in de waterparagraaf de volgende passage op te nemen over het onderdeel toename verharding. Door ruimtelijke ontwikkelingen neemt de hoeveelheid verhard oppervlak toe met als gevolg een versnelde afvoer van hemelwater. Het is nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Dit geldt ook voor toevoegen van oppervlakteverharding die wel past binnen het bestemmingsplan, maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt en waar in het verleden niet voor gecompenseerd is.

Het is verboden zonder watervergunning neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m^2onverharde grond in stedelijk gebied en 1500 m^2in landelijk gebied wordt bebouwd of verhard. Er geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht wanneer wordt voldaan aan de compensatieregels genoemd in dit wateradvies. De meest voorkomende manier van compenseren is het graven van extra oppervlaktewater. Bij het graven van extra oppervlaktewater is onderstaande tabel van toepassing. Uiteraard is het toepassen van alternatieve maatregelen in het plan ook mogelijk. Afhankelijk van de maatregel kunnen andere normen gelden dan vermeld in het onderstaande tabel. Zie de Leidraad watertoets voor meer informatie over compenserende maatregelen of neem contact op met Cluster Plannen van Wetterskip Fryslân. Indien er niet wordt gecompenseerd door extra oppervlaktewater te graven waarbij onderstaande percentages worden gehanteerd of indien er geen overeenstemming plaatsvindt in de watertoetsprocedure over alternatieve maatregelen dan dient een watervergunning bij het waterschap te worden gevraagd.

Gebied	**Stedelijk (>200 m^2)**	**Landelijk (>1.500 m^2)**
Boezem	5%	5%
Polder	10%	10%
Vrij afstromend	Maatwerk mogelijk	Maatwerk mogelijk

Toelichting tabel

- 5% heeft alleen betrekking op de Friese boezem;
- de algemene regels keur zijn in de onderstaande tabel verwerkt;
- maatwerk kan bestaan uit bijvoorbeeld infiltratie of berging van het overtollig hemelwater.

Ruimtelijke adaptatie
Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Het is belangrijk kansen te benutten om het gebied klimaat robuust in te richten. Zo is het mogelijk om het bebouwd gebied beter bestand te maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming. Voor veel maatregelen geldt bovendien dat ze kosteneffectief zijn, als ze maar in een vroeg stadium in het planvormingsproces worden meegenomen. Meer informatie hierover is te vinden op De Friese klimaatatlas : www.frieseklimaatatlas.nl

Procedure
Via www.dewatertoets.nlhebben wij uw watertoets als een melding ontvangen. Wij archiveren deze melding. De watertoets is hiermee voor Wetterskip Fryslân afgerond.

Privacyverklaring
Wetterskip Fryslân verwerkt uw naam, adres, telefoonnummer, e-mailadres en kadastrale gegevens om uw aanvraag te behandelen. De grondslag van de verwerking van deze gegevens zijn taken in het algemeen belang die in het Besluit Ruimtelijke Ordening aan het waterschap zijn opgedragen. Wij hebben gegevens van u ontvangen en verdere gegevens zullen wij opvragen uit het kadaster en ons geografische informatie systeem. Uw gegevens worden na afronding van uw aanvraag permanent bewaard. U heeft recht op inzage, een kopie, rectificatie, wissing, beperking, bezwaar en het indienen van een klacht bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Een verzoek daartoe kunt u doen via privacy@wetterskipfryslan.nl. Nadere informatie over de verwerking van uw gegevens en uw rechten vindt u op https://www.wetterskipfryslan.nl/over-de-site/privacyverklaring

Met vriendelijke groet,

Wetterskip Fryslân
Postbus 36 8900 AA Leeuwarden
T 058 292 2222
E info@wetterskipfryslan.nl

www.dewatertoets.nl

Bijlage 2 Advies brandweer

BRANDWEER
Fryslân

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Leeuwarden
T.a.v. mevrouw S. Mollema-de Jong
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN
T 088 22 99 666
F 088 22 99 661
I www.brandweerfryslan.nl
E info@brandweerfryslan.nl

Datum	14 juli 2021	Behandeld door	L.A. van Tongeren
Onze referentie	UIT/21013443/BRW/BR/RB	Doorkiesnummer	088 22 98 971
Uw referentie	21033903	E-mail	l.vantongeren@brandweerfryslan.nl
Uw brief van	8 juli 2021	Bijlagen	0

Onderwerp: kennisgeving voorontwerpbestemmingsplan omgebouwde schuurwoning Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard

Geacht college,

Op 8 juli 2021 heeft u ten behoeve van het overleg ingevolge artikel 3.1.1 van het Besluit op de ruimtelijke ordening aan ons het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied – Dekemawei 15. toegezonden, met de vraag eventuele opmerkingen aan u te richten.

Het plan betreft het vastleggen van een reeds uitgevoerde verbouwing van een schuur tot een woning aan de Dekemawei 15 te Baard.

Externe veiligheid
Brandweer Fryslân ziet geen noodzaak om bij dit voorontwerpbestemmingsplan opmerkingen te plaatsen. Dit omdat er geen risicovolle activiteiten zoals bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) op het plangebied van invloed zijn.

Advies risico's en brandweerzorg
Brandweer Fryslân heeft de mogelijkheid een advies risico's en brandweerzorg te geven in het kader van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In een dergelijk advies komen aspecten aan bod die van belang zijn voor de basisbrandweerzorg. Hierbij valt te denken aan onder meer bereikbaarheid, de beschikbaarheid van bluswater en de opkomsttijden.

<u>Opkomsttijd</u>
De opkomsttijd voor dit plangebied bedraagt zo'n 13 minuten. Hiermee wordt voldaan aan de gestelde normtijd van 15 minuten voor een risicogebied 3 op basis van dekkingsplan 2.0 van Brandweer Fryslân. Wij voorzien geen directe knelpunten in het kader van de opkomsttijden.

<u>Bluswatervoorziening</u>
In de buurt van het plangebied is, voor zover bij ons bekend, geen bluswatervoorziening aanwezig. Het is ons onbekend of de naastgelegen sloten een gegarandeerde opbrengst van bluswater kunnen leveren ten tijde van brand. Wanneer er brand is op deze locatie, zou er water gehaald kunnen worden uit de Bolswardervaart op een afstand van circa 250 meter. Hier gaat veel tijd over heen,

waardoor een brand zich kan ontwikkelen tot onbeheersbare proporties. Wij adviseren om op de waterleiding voor het plangebied een brandkraan te realiseren.

Bereikbaarheid
Voor de brandweer is het wenselijk om elke willekeurige incidentlocatie middels twee onafhankelijke routes te kunnen bereiken. In dit geval bestaat deze mogelijkheid, waardoor er geen knelpunten zijn in het kader van de bereikbaarheid.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Lars van Tongeren, specialist risicobeheersing van Brandweer Fryslân, te bereiken via 088 – 229 89 71.

Wij gaan ervan uit hiermee te hebben voldaan aan uw adviesaanvraag.

Hoogachtend,
Namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,
voor deze

ing. S. Veerbeek
clusterhoofd risicobeheersing afdeling Noordwest

Bijlage 3 Overlegreactie provincie

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Leeuwarden, 27 juli 2021
Verzonden, 28 JULI 2021

Ons kenmerk	:	01904303
Afd./Opgave	:	Omgevingszaken
Behandeld door	:	Omgevingszaken / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk	:	
Bijlage(n)	:	

Onderwerp : advies vooroverleg bestemmingsplan Dekemawei 15 Baard

Geacht college,

Op 8 juli 2021 is het voorontwerp bestemmingsplan Dekemawei 15 te Baard ter advisering ontvangen.

Ik deel u bij deze mee dat het voorliggende plan mij geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

dhr. J. Bosma
afdelingshoofd Omgevingszaken

Ons kenmerk: 01904303

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 het plan:
het bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard NL.IMRO.0080.01010BP00-OW01 van de gemeente Leeuwarden;

1.2 het bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aan-huis-verbonden beroep:
de in bijlage 1 genoemde beroepen, waarvan de activiteiten in hoofdzaak niet publieksaantrekkend zijn en die op kleine schaal in een (bedrijfs)woning en/of de daarbij behorende bijgebouwen wordt uitgeoefend, waarbij de (bedrijfs)woning in overwegende mate haar woonfunctie behoudt en de desbetreffende activiteit een ruimtelijk uitstraling heeft die in overeenstemming is met de woonfunctie;

1.4 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.5 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.6 agrarisch bedrijf
een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren, al dan niet in combinatie met volledig bedrijfseigen mestbewerking/-verwerking en mestraffinage (minivergisters);

1.7 agrarische bedrijfskavel
een op de verbeelding weergegeven aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing, verharding, opslag, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsonderdelen ten behoeve van een agrarisch bedrijf zijn toegelaten;

1.8 ander bouwwerk:
een bouwwerk, geen gebouw zijnde en geen overkapping zijnde.

1.9 archeologisch monument:
een terrein dat op basis van de Monumentenwet 1988 door het Rijk is aangewezen als beschermd archeologisch monument;

1.10 archeologisch onderzoek:
een onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of graven en/of begeleiden, overeenkomstig de onderzoeksmethoden zoals geadviseerd in FAMKE) verricht door een daartoe bevoegde instantie conform de kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie;

1.11 archeologisch waardevol gebied:
een gebied met daaraan toegekende archeologische waarde vanwege de kennis en wetenschap van de in dat gebied voorkomende overblijfselen van menselijke aanwezigheid of activiteiten uit het verleden;

1.12 bebouwing:
één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.13 bebouwingsbeeld:
de waarde van een gebied in stedenbouwkundige zin, die wordt bepaald door de mate van samenhang in aanwezige bebouwing, daarbij in het bijzonder gelet op de verhouding tussen bouwmassa en open ruimte, de hoogte- en breedteverhouding tussen de bebouwing onderling en de samenhang in bouwvorm en ligging tussen bebouwing die ruimtelijk op elkaar is georiënteerd;

1.14 bebouwingspercentage:
een in de regels aangegeven percentage, dat de grootte van het deel van een terrein aangeeft dat maximaal mag worden bebouwd;

1.15 beperkt kwetsbaar object:
een object waarvoor ingevolge het Besluit externe veiligheid inrichtingen een richtwaarde voor het risico dan wel een risicoafstand is bepaald, waarmee rekening moet worden gehouden;

1.16 bestaand:
ten aanzien van de bij of krachtens de Woningwet en/of Wabo aanwezige bouwwerken en werkzaamheden:
a. bestaand ten tijde van de terinzagelegging van het bestemmingsplan als ontwerp;
b. ten aanzien van het gebruik: bestaand ten tijde van het van kracht worden van het plan.

1.17 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.18 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.19 bodemarchief:
de sporen van (vooral) menselijke bewoning en bewerking die in de bodem zijn achtergebleven;

1.20 bodemingrepen:
werken en werkzaamheden waarvan mag worden aangenomen dat zij het bodemarchief kunnen aantasten;

1.21 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.22 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.23 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.24 bouwperceelgrens:
een grens van een bouwperceel;

1.25 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten;

1.26 bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden;

1.27 cultuurhistorische waarden:
de aan een bouwwerk of een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt;

1.28 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.29 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een woonhuis of een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw;

1.30 erfbeplanting:
opgaande beplanting, zijnde bomen en struiken, die een scherm vormt op de grens van een bouwperceel waarop bebouwing voorkomt of die verspreid over een dergelijke bouwperceel voorkomt, en welke beplanting mede bepalend is voor de inpassing van de betreffende bebouwing in het landschap;

1.31 erfinrichtingsplan:
een plan waarin inzichtelijk wordt gemaakt op welke wijze een ontwikkeling wordt ingepast op het betreffende perceel en in relatie tot de omgeving, waarbij paragraaf 5.1. van de toelichting leidraad is bij het maken van een erfinrichtingsplan;

1.32 erotisch getinte vermaaksfunctie:
een vermaaksfunctie, welke is gericht op het doen plaats vinden van voorstellingen en/of vertoningen van porno-erotische aard, waaronder begrepen een seksbioscoop, een seksclub en een seksautomatenhal;

1.33 evenement:
elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, waaronder een herdenkingsplechtigheid, een braderie, een optocht en een feest of wedstrijd op of aan de weg, met uitzondering van bioscoopvoorstellingen, markten als bedoeld in de Gemeentewet, kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen, het in de zin van de Drank- en Horecawet gelegenheid geven tot dansen, betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties en activiteiten als bedoeld in artikel 2.1.2.1. eerste lid onder b en 2.3.2.1. van de Algemene Plaatselijke Verordening zoals die gold op 1 maart 2013;

1.34 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.35 gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden:
de mogelijkheden om gronden en daarop toegelaten bouwwerken overeenkomstig de daaraan toegekende bestemming te gebruiken;

1.36 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een weg, een industrieterrein en/of een spoorweg;

1.37 geluidsgevoelige objecten:
gebouwen welke dienen ter bewoning of andere geluidsgevoelige gebouwen, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder en/of het Besluit Geluidhinder;

1.38 geluidsgevoelige functies:
in een gebouw of op een terrein aanwezige functies die maken dat een gebouw of een terrein als geluidsgevoelig object wordt aangemerkt;

1.39 geluidszoneringsplichtige inrichting:
een inrichting, waarbij ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een geluidszone moet worden vastgesteld;

1.40 groothandel:
de handel tussen de producent en de detailhandel. Het gaat om de verkoop van goederen in grote aantallen en hoeveelheden;

1.41 hogere grenswaarde:
een bij een bestemmingsplan in acht te nemen maximale waarde voor de geluidsbelasting op de gevels van geluidsgevoelige objecten, die hoger is dan de voorkeurgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit Geluidhinder;

1.42 hoofdgebouw:
één of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is;

1.43 horecabedrijf en/of -instelling:
een bedrijf of instelling waar bedrijfsmatig dranken en etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.44 huishouden:
een zelfstandig(e) dan wel samenwonend persoon of groep van personen die binnen een complex van ruimten gebruik maken van dezelfde voorzieningen zoals een keuken, sanitaire voorzieningen en de entree;

1.45 kampeermiddel:
een tent, een tentwagen, een kampeerauto, een caravan of een stacaravan, dan wel enig ander daarmee vergelijkbaar voertuig of onderkomen, dat geheel of ten dele is bestemd of opgericht dan wel wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf;

1.46 kampeerterrein:
een terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen dan wel geplaatst houden van kampeermiddelen ten behoeve van recreatief nachtverblijf;

1.47 kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten:
de in bijlage 2 genoemde bedrijvigheid, dan wel naar de aard en invloed op de omgeving daarmee gelijk te stellen bedrijvigheid, die door zijn beperkte omvang in of bij een woonhuis met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend door de bewoner en de aan de bedrijvigheid bij woningen gebonden medewerkers;

1.48 kleinschalige duurzame energieopwekking:
opwekking van energie uit kleinschalige perceelsgebonden bronnen, waarbij weinig tot geen schadelijke milieueffecten optreden bij opwekking en omzetting en waarvan de bronnen in onuitputtelijke hoeveelheden beschikbaar zijn, zoals zon, wind, water, aard- en omgevingswarmte;

1.49 kwetsbaar object:
een object waarvoor ingevolge het Besluit externe veiligheid inrichtingen een grenswaarde voor het risico dan wel een risicoafstand tot een risicovolle inrichting is bepaald, die in acht genomen moet worden;

1.50 landschappelijke waarden:
waarden in verband met de verschijningsvorm van een gebied en de aanwezigheid van waarneembare structuren en/of elementen in dat gebied. Bij de afweging van de landschappelijke waarden zal paragraaf 2.2. in de toelichting mede toetsingskader zijn;

1.51 logies met ontbijt:
het bieden van de, ten opzichte van het wonen ondergeschikte, mogelijkheid tot recreatief nachtverblijf en ontbijt aan personen die hun hoofdverblijf elders hebben;

1.52 mantelzorg:
intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond;

1.53 milieusituatie:
de situatie, waarbij milieuaspecten dienen te worden beoordeeld, zoals hinder voor omwonenden en een verkeersaantrekkende werking. In het bijzonder dient er bij de situering en omvang van milieubelastende functies (o.a. bedrijven) op te worden gelet dat de uitbreiding of nieuwvestiging van milieugevoelige functies (o.a. woningen) zo weinig mogelijk wordt beperkt. Omgekeerd dient er bij uitbreiding of nieuwvestiging van milieugevoelige functies op te worden gelet dat bestaande milieubelastende functies zo weinig mogelijk in hun functioneren worden beperkt;

1.54 natuurlijke waarden:
de aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige en biologische elementen voorkomende in dat gebied. Onderdeel van de natuurlijke waarden vormt steeds een beoordeling van de soortbescherming op basis van de Flora- en Faunawet;

1.55 normaal onderhoud:
het onderhoud, dat gelet op de bestemming regelmatig noodzakelijk is voor een goed beheer en gebruik van de gronden en gebouwen die tot de betreffende bestemming behoren;

1.56 normaal onderhoud (in het kader van archeologie):
onderhoudswerkzaamheden, als het vervangen van bestrating en dergelijke, die niet leiden tot verstoring van de ongeroerde bodem;

1.57 nutsvoorzieningen:
voorzieningen voor algemeen nut, zoals afvalinzameling, elektriciteit, gas, (tele)communicatie en dataverkeer, openbaar vervoer en water. Het gaat hierbij om andere bouwwerken zoals antennes, bakken, borden, containers, hekken, kastjes, palen, zuilen en wat met deze bouwwerken te vergelijken is. Onder nutsvoorziening wordt ook verstaan een schakelstation, een rioolwaterzuiveringsinstallatie, een telecommunicatiestation en een transformatorstation;

1.58 ondergeschikte lichte horeca:
horeca die ondergeschikt is aan de bestemming en tot doel heeft het verstrekken van kleine etenswaren en dranken. Tot ondergeschikte horeca worden mede gerekend mobiele horecastands, drankautomaten, en dergelijke;

1.59 overkapping:
een bouwwerk, geen gebouw en ander bouwwerk zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder wanden dan wel met ten hoogste één wand;

1.60 paardrijbak:
een door middel van een afscheiding afgezonderd stuk terrein met een andere ondergrond dan gras dat is ingericht voor het africhten en/of trainen van paarden en/of pony's;

1.61 pand:
de kleinste, bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige, eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.62 peil:
a. indien op het land wordt gebouwd:
    1. de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte terrein;
b. indien in of op het water wordt gebouwd:
    1. het ter plaatse geldende streefpeil.

1.63 productiegebonden detailhandel:
detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, geteeld, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie;

1.64 reclamemast:
ander bouwwerk uitsluitend ten behoeve van reclame-uitingen;

1.65 risicogevoelig bouwwerk c.q. object
een bouwwerk c.q. object als bedoeld in het Besluit kwaliteitseisen externe veiligheid inrichtingen milieubeheer, dat kan worden aangemerkt in de zin van dat besluit als een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object;

1.66 risicovolle inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen een grenswaarde, richtwaarde voor het risico c.q. een risico-afstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten;

1.67 ruimtelijk ondergeschikt:
zowel architectonisch als qua afmeting ondergeschikt;

1.68 ruimtelijk ondergeschikt gebouw of ruimtelijk ondergeschikte overkapping:
een gebouw of overkapping of onderdeel van een gebouw of overkapping dat ruimtelijk gezien ondergeschikt is aan het hoofdgebouw of de bedrijfswoning;

1.69 seksinrichting:
een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht. of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een sekstheater, een seksautomatenhal, of een parenclub, of een daarmee gelijk te stellen bedrijf, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.70 stacaravan:
een caravan of soortgelijk onderkomen op wielen, dat mede gelet op de afmetingen, kennelijk niet bestemd is om regelmatig en op normale wijze op de verkeerswegen ook over grotere afstanden als een aanhangsel van een auto te worden voortbewogen;

1.71 streefpeil:
het niveau van het oppervlaktewater ten opzichte van N.A.P. dat door de waterbeheerder wordt nagestreefd en is vastgelegd in een door Provinciale Staten vastgelegd peilbesluit;

1.72 verblijfsrecreatie:
een vorm van recreatie waarbij de recreant voor een bepaalde tijd, maar ten minste één nacht in het recreatiegebied of de toeristische plaats verblijft;

1.73 verkeersveiligheid:
de veiligheid voor het verkeer die wordt bepaald door de mate van overzichtelijkheid en vrij uitzicht (met name bij kruisingen van wegen en uitritten) en de (mogelijke) effecten van bebouwing en overige inrichtingselementen op de gedragingen van verkeersdeelnemers;

1.74 voorgevel:
de naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevel, de gevel die door de ligging, de situatie ter plaatse en/of de feitelijke indeling van het gebouw als voorgevel moet worden aangemerkt;

1.75 voorkeurgrenswaarde:
de bij een bestemmingsplan in acht te nemen maximale waarde voor de geluidsbelasting op de gevels van geluidsgevoelige objecten, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit Geluidhinder;

1.76 woning:
een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden;

1.77 woonhuis:
een gebouw, dat één woning omvat, dan wel twee of meer naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden;

1.78 woonsituatie:
een situatie waarbij, mede door de situering van om de woonfunctie liggende functies en bebouwing, in ieder geval sprake is van een redelijke daglichttoetreding, een redelijke mate van uitzicht en voldoende privacy, alsmede van afwezigheid van hinder.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig (ander) bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.6 de oppervlakte van een overkapping:
het neerwaarts geprojecteerd dakvlak;

2.7 afstanden:
afstanden tussen bouwwerken onderling alsmede afstanden van bouwwerken tot erfgrenzen worden daar gemeten waar deze afstanden het kleinst zijn;

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Wonen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een woonhuis, met de daarbij behorende ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijk ondergeschikte overkappingen, eventueel in ondergeschikte mate in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep, een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit, mantelzorg en/of logies met ontbijt;
b. het aantal woningen mag ten hoogste 2 bedragen;

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energieopwekking;
d. nutsvoorzieningen;
e. wegen en paden;
f. water;

met de daarbijbehorende:

g. tuinen, erven en terreinen;
h. andere bouwwerken;

3.2 Bouwregels

3.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. als hoofdgebouw mogen uitsluitend een woonhuis worden gebouwd;
b. per bestemmingsvlak zal ten hoogste één hoofdgebouw worden gebouwd;
c. de afstand van een hoofdgebouw tot aan de (spoor)weg zal ten minste de bestaande afstand bedragen;
d. de inhoud van een hoofdgebouw zal ten hoogste 750 m³ (exclusief ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijk ondergeschikte overkappingen) bedragen;
e. de goothoogte van een hoofdgebouw zal ten hoogste 3,50 m bedragen;
f. de dakhelling van een hoofdgebouw zal ten minste 30° en ten hoogste 60° bedragen;
g. de afstand van een hoofdgebouw tot de zijdelingse perceelgrenzen zal ten minste 3,00 m bedragen.

3.2.2 Ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijk ondergeschikte overkappingen

Voor het bouwen van ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijk ondergeschikte overkappingen gelden de volgende regels:

a. de gezamenlijke oppervlakte zal per hoofdgebouw zal ten hoogste de bestaande oppervlakte bedragen;
b. de goothoogte zal ten hoogste 3,50 m bedragen, dan wel de bestaande goothoogte indien deze meer bedraagt dan 3,50 m;
c. de bouwhoogte van aangebouwde ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en aangebouwde ruimtelijk ondergeschikte overkappingen zal ten hoogste 7,00 m bedragen, mits de bouwhoogte 1,00 m lager is dan de

bouwhoogte van het hoofdgebouw, dan wel de bestaande bouwhoogte indien deze meer is dan 7,00 m;

d. de bouwhoogte van vrijstaande ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en vrijstaande ruimtelijk ondergeschikte overkappingen zal ten hoogste 5,00 m bedragen, dan wel de bestaande bouwhoogte indien deze meer is dan 5,00 m;
e. de ruimtelijke ondergeschikte gebouwen en ruimtelijke ondergeschikte overkappingen worden op ten minste 3,00 m achter de naar de weg gekeerde gevel van het hoofdgebouw gebouwd, met dien verstande dat bij hoofdgebouwen met twee naar de weg gekeerde gevels ten opzichte van één van de naar de weg gekeerde gevels op minder dan 3,00 m zal worden gebouwd;
f. de afstand van een ruimtelijk ondergeschikt gebouw of een ruimtelijk ondergeschikte overkapping tot de zijdelingse perceelsgrens zal ten minste 1,00 m bedragen, of wel het ruimtelijk ondergeschikt gebouw of de ruimtelijk ondergeschikte overkapping wordt op de zijdelingse perceelsgrens gebouwd;
g. de dakhelling van ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijke ondergeschikte overkappingen zal ten minste 30° en ten hoogste 60° bedragen;
h. de afstand van een ruimtelijk ondergeschikt gebouw of een ruimtelijk ondergeschikte overkapping tot de gronden ter plaatse van de bestemming 'Water' zal ten minste 5 m bedragen.

3.2.3 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken dan erf- en terreinafscheidingen en walbeschoeiingen worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan ten hoogste 2,00 m zal bedragen;
c. de bouwhoogte van walbeschoeiingen zal ten hoogste 1,00 m ter plaatse van hoofdwatergangen en 0,50 m elders boven het ter plaatse geldende streefpeil bedragen. Walbeschoeiingen mogen uitsluitend bij percelen aan het water worden gebouwd;
d. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd.

In art. 3.2.2 staat onder b, c en d het volgende:
in het laatste geval zal een uitbreiding van het ruimtelijk ondergeschikte gebouw of de ruimtelijk ondergeschikte overkapping dezelfde goothoogte hebben;
Het bestemmingsplan staat echter geen uitbreiding toe dus dit zou er uit kunnen…

3.3 Afwijken van de bouwregels

3.3.1 Afstand hoofdgebouw tot de weg

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.1 onder c in die zin dat de afstand van een hoofdgebouw ten opzichte van de weg wordt verkleind, mits:

a. de geluidsbelasting op de gevels van de geluidsgevoelige gebouwen niet hoger is dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een verkregen hogere waarde;
b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het bebouwingsbeeld, de milieusituatie, de woonsituatie, de

natuurlijke en landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.3.2 Bouwhoogte vrijstaande ruimtelijk ondergeschikte gebouwen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.2 onder d in die zin dat de bouwhoogte van een vrijstaand ruimtelijk ondergeschikt gebouw wordt vergroot tot ten hoogste 7,00 m, mits:

a. dit noodzakelijk is om de dakhelling van het ruimtelijk ondergeschikt gebouw overeen te laten komen met de dakhelling van het hoofdgebouw en/of om een samenhangend bebouwingsbeeld met de overige bebouwing op het perceel te realiseren;
b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

3.3.3 Situering ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijk ondergeschikte overkappingen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.2 onder e in die zin dat een ruimtelijk ondergeschikt gebouw of een ruimtelijk ondergeschikte overkapping minder dan 3,00 m achter of voor de naar de weg gekeerde gevel(s) dan wel het verlengde daarvan wordt gebouwd, mits:

- geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woonsituatie en het straat- en bebouwingsbeeld.

3.3.4 Afwijken minimale dakhelling ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijk ondergeschikte overkappingen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.2 onder g die zin dat de minimale dakhelling van ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijk ondergeschikte overkappingen wordt verlaagd dan wel dat ruimtelijk ondergeschikte gebouwen en ruimtelijk ondergeschikte overkappingen geheel of gedeeltelijk worden voorzien van een plat dak, mits:

a. met een erfinrichtingsplan wordt aangetoond dat de ontwikkeling op een zorgvuldige wijze landschappelijk wordt ingepast overeenkomstig het gestelde in bijlage 2 het *Beeldkwaliteitsplan Bûtengebiet oktober 2014*;
b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden, het bebouwingsbeeld, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.3.5 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.3 onder d in die zin dat paardrijbakken worden toegestaan, mits:

- tevens de in 3.5.3 bedoelde omgevingsvergunning is verleend.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming wordt in aanvulling op het gestelde in Artikel 7 in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van hoofdgebouwen in combinatie met bedrijfsdoeleinden anders dan een aan-huis-verbonden beroep, dan wel een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel;
c. het gebruik van gedeelten van een hoofdgebouw, inclusief de aangebouwde ruimtelijk ondergeschikte gebouwen, bij het hoofdgebouw, voor de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit, indien:
    1. het beroep of bedrijf niet wordt uitgeoefend door één van de bewoners van het hoofdgebouw, waarbij één andere arbeidskracht ter plekke werkzaam mag zijn;
    2. de beroeps-/bedrijfsvloeroppervlakte in het hoofdgebouw meer bedraagt dan 30% van het vloeroppervlak van het hoofdgebouw;
    3. de beroeps-/bedrijfsvloeroppervlakte meer dan 50 m² bedraagt;

4. parkeren niet op eigen erf plaatsvindt;
5. detailhandel plaatsvindt anders dan productiegebonden detailhandel;

d. het gebruik van een hoofdgebouw voor meer dan één huishouden;
e. het gebruik van een hoofdgebouw voor meer dan één woning;
f. het gebruik van (vrijstaande) ruimtelijk ondergeschikte gebouwen voor bewoning, tenzij ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - wonen in ruimtelijk ondergeschikt gebouw' in welk geval één woning is toegestaan;
g. het gebruik van gronden en bouwwerken voor verblijfsrecreatieve doeleinden anders dan logies met ontbijt ten behoeve waarvan maximaal twee kamers worden ingericht voor ten hoogste vijf logiesgasten;
h. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van agrarische bedrijfsactiviteiten;
i. het gebruik van gronden voor buitenopslag;
j. het gebruik van gronden ten behoeve van de aanleg van een paardrijbak met de daarbijbehorende andere bouwwerken.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Klein kamperen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.4 onder g in die zin dat de gronden tevens worden gebruikt als standplaats voor kampeermiddelen, mits:

a. het maximum aantal kleinschalige kampeerterreinen binnen het plangebied ten hoogste 25 zal bedragen;
b. per bestemmingsvlak waarbinnen een woning aanwezig is ten hoogste 15 kampeerplaatsen zijn toegestaan, dan wel ten hoogste 25 kampeerplaatsen indien sprake is van een perceel dat qua oppervlakte en ruimtelijke uitstraling vergelijkbaar is met een agrarisch bedrijfsperceel;
c. er geen stacaravans en naar de aard daarmee gelijk te stellen onderkomens worden geplaatst en/of seizoenplaatsen worden ingericht;
d. het kamperen uitsluitend plaatsvindt in de periode van 15 maart tot 1 november;
e. de afstand tussen de kampeermiddelen en de aanwezige bebouwing binnen het bestemmingsvlak ten hoogste 100 m bedraagt;
f. de afstand van de gronden waar het kampeerterrein feitelijk gevestigd wordt tot de buitengrenzen van een bestaand kampeerterrein en/of de dichtstbijzijnde gevel van een naastgelegen woonhuis ten minste 100 m bedraagt;
g. met een erfinrichtingsplan wordt aangetoond dat de ontwikkeling op een zorgvuldige wijze landschappelijk wordt ingepast overeenkomstig het gestelde opgenomen in bijlage 2 *Beeldkwaliteitsplan Bûtengebiet oktober 2014*;
h. aangetoond wordt dat de realisatie van een kleinschalig kampeerterrein niet in strijd is met de ecologische en archeologische waarden en de externe veiligheid;
i. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.5.2 Recreatieappartementen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.4 onder g in die zin dat de uitoefening van het wonen al dan niet gepaard gaand met interne bouwactiviteiten wordt gecombineerd met verblijfsrecreatie in de vorm van recreatieappartementen, mits:

a. de recreatieappartementen in de bestaande gebouwen worden ondergebracht, waarbij gebruik wordt gemaakt van een gezamenlijke entree;
b. permanente bewoning van de recreatieappartementen niet is toegestaan;

c. de oppervlakte van het permanente woongedeelte van het woonhuis, inclusief de aangebouwde ruimtelijk ondergeschikte gebouwen, niet minder mag bedragen dan 75 m²;
d. de oppervlakte van een recreatieappartement ten hoogste 50 m² mag bedragen;
e. de gezamenlijke oppervlakte van de recreatieappartementen per bestemmingsvlak ten hoogste 200 m² mag bedragen;
f. het gezamenlijk aantal slaapplaatsen van alle recreatieappartementen ten hoogste 12 mag en het aantal recreatieappartementen per bestemmingsvlak ten hoogste 15 mag bedragen;
g. de logiesactiviteit uitgeoefend wordt door in ieder geval één van de bewoners van het woonhuis;
h. het parkeren op eigen erf plaatsvindt;
i. ten behoeve van deze activiteiten, indien om bouwtechnische redenen noodzakelijk, geringe aanpassing van de bestaande gebouwen plaatsvinden;
j. er vanwege de logiesverstrekking geen onevenredige hinder wordt veroorzaakt voor nabijgelegen woningen van derden (minimale afstand 50 m tot de bestemmingsgrens van de bestemming waarbinnen een woning aanwezig is dan wel kan worden gebouwd);
k. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.5.3 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.4 onder j in die zin dat gronden, voorzover gelegen binnen het bestemmingsvlak, worden gebruikt voor de aanleg van een paardrijbak ten behoeve van het eigen hobbymatige gebruik met de daarbijbehorende andere bouwwerken, mits:
a. de paardrijbak zoveel mogelijk uit het zicht van de openbare weg wordt gesitueerd ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing;
b. er vanwege de paardrijbak geen onevenredige hinder (geur, geluid, licht en stof) wordt veroorzaakt voor nabijgelegen woningen van derden (minimale afstand 50 m tot de bestemmingsgrens van de bestemming waarbinnen een woning aanwezig is dan wel kan worden gebouwd);
c. zo nodig met een erfinrichtingsplan wordt aangetoond dat de ontwikkeling op een zorgvuldige wijze landschappelijk wordt ingepast overeenkomstig het gestelde in bijlage 2 *Beeldkwaliteitsplan Bûtengebiet oktober 2014*;
d. er geen onevenredige verstoring van het bodemarchief wordt veroorzaakt
e. de oppervlakte van een paardrijbak ten hoogste 1.200 m² bedraagt;
f. het aantal lichtmasten bij een paardrijbak ten hoogste 4 bedraagt;
g. de bouwhoogte van lichtmasten ten hoogste 6,00 m bedraagt;
h. de verlichtingstijd van de paardrijbak uitsluitend in de periode van 7.00 tot 23.00 uur plaatsheeft;
i. de lichtmasten uitsluitend zijn gericht op de paardrijbak;
j. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken ten hoogste 2,00 m zal bedragen.

3.6 Wijzigingsbevoegdheid

3.6.1 Theeschenkerij

Burgemeester en Wethouders kunnen het plan wijzigen in die zin dat de aanduiding "specifieke vorm van horeca - theeschenkerij" wordt aangebracht, mits:
a. de schenkerij binnen de bestaande bebouwing wordt gevestigd;
b. de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van de theeschenkerij mag, inclusief buitenruimtes, maximaal 50 m² bedragen;

c. bij de aanleg van een buitenruimte een afstand van ten minste 50 m vanaf de bestemmingsgrens van nabijgelegen woningen wordt aangehouden;
d. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 4 Waarde - Archeologie 5

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 5' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Omgevingsvergunning voor het bouwen

Voor bouwwerken, waarvoor bodemingrepen nodig zijn met een oppervlakte groter dan 2500 m² en die de bodem dieper dan 0,50 m beneden maaiveld verstoren moet alvorens een omgevingsvergunning voor het bouwen wordt verleend, door de aanvrager een rapport worden overlegd waarin:

a. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgesteld, en:
b. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd.

4.2.2 Toetsingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 4.2.1 wordt uitsluitend verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de archeologische waarden van de gronden.

4.2.3 Voorwaarden omgevingsvergunning voor het bouwen

Indien uit het in lid 7.2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen zullen worden verstoord, kunnen één of meerdere van de volgende voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

4.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.3.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op de gronden van toepassing zijnde bestemmingen een omgevingsvergunning vereist:

a. het ontgronden, afgraven (waaronder het graven van watergangen en waterpartijen), egaliseren en ophogen van gronden en/of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur, het diepploegen;
b. het verwijderen en/of aanbrengen van bomen en diepwortelende beplanting;

c. het aanleggen van ondergrondse energie-, transport,- en of communicatieleidingen.

4.3.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid 4.3.1 is niet van toepassing op werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. in het kader van archeologisch onderzoek en het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een daartoe bevoegde instantie;
d. (her)drainage door middel van kettingdrainage en sleufloze drainage betreffen;
e. niet dieper gaan dan 0,50 m beneden maaiveld en een kleinere oppervlakte dan 2500 m2 beslaan.

4.3.3 Toetsingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 4.3.1 wordt uitsluitend verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de archeologische waarden van de gronden.

4.3.4 Onderzoeksplicht

Een omgevingsvergunning kan pas worden verleend nadat door de aanvrager een rapport is overlegd waarin:

a. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgesteld, en:
b. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd.

4.3.5 Voorwaarden omgevingsvergunning

7.3.5 Voorwaarden omgevingsvergunning

Indien uit het in lid 4.3.4 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het uitvoeren van werken of werkzaamheden zullen worden verstoord, kunnen één of meerdere van de volgende voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot bodemverstoring; te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

Artikel 5 Waarde - Archeologie 6

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor ‘Waarde - Archeologie 6' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.2.2 Omgevingsvegunning voor het bouwen

Voor bouwwerken waarvoor bodemingrepen nodig zijn met een oppervlakte groter dan 10.000 m2 en die de bodem dieper dan 0,50 m beneden maaiveld verstoren moet alvorens een omgevingsvergunning voor het bouwen wordt verleend, door de aanvrager een rapport worden overlegd waarin:

a. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgesteld, en:
b. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd.

5.2.3 Toetsingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 5.2.2 wordt uitsluitend verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de archeologische waarden van de gronden.

5.2.4 Voorwaarden omgevingsvergunning voor het bouwen

Indien uit het in lid 5.2.2 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen zullen worden verstoord, kunnen één of meerdere van de volgende voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

5.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.3.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op de gronden van toepassing zijnde bestemmingen een omgevingsvergunning vereist:

a. het ontgronden, afgraven (waaronder het graven van watergangen en waterpartijen), egaliseren en ophogen van gronden en/of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur, het diepploegen;
b. het verwijderen en/of aanbrengen van bomen en diepwortelende beplanting;
c. het aanleggen van ondergrondse energie-, transport,- en of communicatieleidingen.

5.3.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid 5.2.1 is niet van toepassing op werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. in het kader van archeologisch onderzoek en het doen van opgravingen worden uitgevoerd, mits verricht door een daartoe bevoegde instantie;
d. niet dieper gaan dan 0,50 m beneden maaiveld en een kleinere oppervlakte dan 10.000 m2 beslaan.

5.3.3 Toetsingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 5.2.1 wordt uitsluitend verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de archeologische waarden van de gronden.

5.3.4 Onderzoeksplicht

Een omgevingsvergunning kan pas worden verleend nadat door de aanvrager een rapport is overlegd waarin:

a. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgesteld, en:
b. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd.

5.3.5 Voorwaarden omgevingsvergunning

Indien uit het in lid 5.3.4 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het uitvoeren van werken of werkzaamheden zullen worden verstoord, kunnen één of meerdere van de volgende voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;

c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot bodemverstoring; te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond welke eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene gebruiksregels

7.1 Strijdig gebruik

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met enige bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het huisvesten van arbeidsmigranten;
c. het gebruik van gronden voor de opslag van aan het oorspronkelijk verkeer onttrokken voer-, vaar- of vliegtuigen en andere onbruikbare of aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en materialen, anders dan in het kader van de ter plaatse toegestane bedrijfsvoering;
d. het gebruik van gronden voor de opslag van schroot, afbraak- en bouwmaterialen, grond, bodemspecie en puin en voor het storten van vuil, anders dan in het kader van de ter plaatse toegestane bedrijfsvoering;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van evenementen, behalve ter plaatse van de aanduiding "evenemententerrein";
f. het gebruik van gronden voor het plaatsen en/of aanbrengen van niet-perceelsgebonden handelsreclame en/of reclame voor ideële doeleinden of overtuigingen, tenzij hiervoor anderszins vergunning is verleend;
g. het gebruik van gronden en bouwwerken voor zonnepanelen anders dan op daken van gebouwen of overkappingen.

7.2 Afwijking van de gebruiksregels

7.2.1 Afwijking zonnepanelen anders dan op daken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 7.1 onder h in die zin dat zonnepanelen anders dan op daken van gebouwen of overkappingen worden geplaatst, mits:

a. de zonnepanelen uitsluitend op bouwpercelen binnen de daarvoor op de verbeelding opgenomen bestemmingsvlakken of binnen de bouwvlakken binnen de op de verbeelding aangeduide agrarische bedrijfskavels worden toegelaten;
b. de zonnepanelen uitsluitend ten behoeve van het eigen gebruik worden opgericht;
c. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woonsituatie, de milieusituatie, de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

Artikel 8 Algemene aanduidingsregels

8.1 vrijwaringszone - radarverstoringsgebied

8.1.1 Aanduidingsomschrijving

De voor 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor het vrijhouden van een goed radarbeeld van het luchtruim.

8.1.2 Bouwregels

Op de met 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied' aangeduide gronden zal de bouwhoogte van bouwwerken binnen de ter plaatse voorkomende bestemmingen ten hoogste de ter plaatse binnen de aanduiding 'vrijwaringszone - radarverstoringsgebied aangegeven 'maximum hoogte (m)', ten opzichte van NAP, dan wel de bestaande bouwhoogte bedragen.

8.1.3 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 8.1.2 in die zin dat de bouw- of tiphoogte, ten opzichte van NAP, wordt overschreden, mits:

a. uit een beoordeling door de beheerder van de radar is gebleken dat door de bouw van het bouwwerk het radarbeeld van het luchtruim niet ontoelaatbaar wordt verstoord;
b. vooraf schriftelijk advies wordt ingewonnen bij de beheerder van de radar.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen en percentages, met uitzondering van de oppervlaktematen, tot ten hoogste 10% van die maten, afmetingen en percentages;
b. de regels in die zin dat het beloop of profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid en/of -intensiteit daartoe aanleiding geeft;
c. de regels in die zin dat gebouwen ten behoeve van nutsvoorzieningen, openbaar vervoer, bediening van kunstwerken en naar de aard daarmee gelijk te stellen gebouwtjes worden gebouwd, mits:
    1. de oppervlakte per gebouwtje ten hoogste 50 m² mag bedragen;
    2. de bouwhoogte van een gebouwtje ten hoogste 3,00 m mag bedragen;
d. de regels, ten aanzien van de bouwhoogte van andere bouwwerken, in die zin dat de bouwhoogte van de andere bouwwerken wordt vergroot tot ten hoogste 10,00 m, waarbij de hoogte van reclamemasten ten hoogste 6,00 m zal bedragen.

Artikel 10 Overige regels

10.1 Parkeren

a. Een bouwwerk, waarvan een behoefte aan parkeergelegenheid wordt verwacht, kan niet worden gebouwd of gebruikt wanneer op het bouwperceel of in de omgeving daarvan niet in voldoende parkeergelegenheid is voorzien en in stand wordt gehouden;
b. Bij een omgevingsvergunning wordt aan de hand van op dat moment van toepassing zijnde beleidsregels bepaald of er sprake is van voldoende parkeergelegenheid;
c. Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in sub a en worden toegestaan dat in minder dan voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, mits dit geen onevenredige afbreuk doet aan:
    1. het bebouwingsbeeld;
    2. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
    3. de cultuurhistorische waarden;
    4. de landschappelijke waarden;
    5. de milieusituatie;
    6. de natuurlijk waarden;
    7. de sociale veiligheid;
    8. de verkeersveiligheid;
    9. de watersituatie;
    10. de woonsituatie.

10.2 Nadere eisen

Burgemeester en Wethouders kunnen ten behoeve van de milieusituatie, de landschappelijke waarden, de natuurlijke waarden, de geomorfologische waarden, de cultuurhistorische waarden, de archeologische waarden, het bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de verkeersveiligheid, het voorkomen van lichthinder en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, zodanig dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de genoemde criteria.

10.3 Overschrijding bouwgrenzen

De bouwgrenzen mogen in afwijking van de verbeelding en de bestemmingsregels uitsluitend worden overschreden door:

a. tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappen(huizen), galerijen, hellingbanen, funderingen, balkons, erkers, serres, entreeportalen, veranda's en afdaken, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,50 m;
b. andere ondergeschikte onderdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,00 m.

10.4 Overschrijding bouwhoogtes

De maximale bouwhoogte van gebouwen mag in afwijking van de verbeelding en de bestemmingsregels uitsluitend worden overschreden voor plaatselijke verhogingen, zoals schoorstenen, luchtkokers, liftkokers en lichtkappen wordt vergroot, mits:

a. de maximale oppervlakte van de plaatselijke verhoging ten hoogste 10% van het betreffende bouwvlak mag bedragen;
b. de vergroting ten hoogste 1,25 maal de maximale (bouw)bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in sub a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sub a met maximaal 10%;

c. Sub a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van gronden en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in sub a, te veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en afwijking wordt verkleind;

c. Indien het gebruik, bedoeld in sub a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;

d. Sub a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het Bestemmingsplan Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Lijst met kleinschalige beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten

LIJST VAN TOEGESTANE BEROEPEN EN BEDRIJVEN BIJ WONINGEN

alsmede met ondergenoemde bedrijven naar de aard en de invloed op de omgeving gelijk te stellen bedrijvigheid en voorzieningen.

Uitoefening van (para-)medische beroepen, waaronder:
individuele praktijk voor huisarts, psychiater, psycholoog, fysiotherapie of bewegingsleer, voedingsleer, mondhygiëne, tandheelkunde, logopedie, enz.
individuele praktijk dierenarts

Kledingmakerij
(maat)kledingmakerij en kledingverstelbedrijf
woningstoffeerderij

Kantoorfunctie ten behoeve van bedrijvigheid die elders wordt uitgeoefend, zoals:
schoonmaakbedrijf, schoorsteenveegbedrijf, glazenwasserij, maar ook ten behoeve van bijvoorbeeld een groothandelsbedrijf

Reparatiebedrijfjes, waaronder:
schoen-/lederwarenreparatiebedrijf
uurwerkreparatiebedrijf
goud- en zilverwerkreparatiebedrijf
reparatie van kleine (elektrische) gebruiksgoederen
reparatie van muziekinstrumenten
klussenbedrijf
In ieder geval zijn autoreparatiebedrijven uitgezonderd

Advies- en ontwerpbureaus, waaronder individuele praktijk voor:
reclame ontwerp
grafisch ontwerp
architect

(Zakelijke) dienstverlening, waaronder individuele praktijk voor:
notaris
advocaat
accountant
assurantie-/verzekeringsbemiddeling
exploitatie en handel in onroerende zaken

Overige dienstverlening
kappersbedrijf
schoonheidssalon

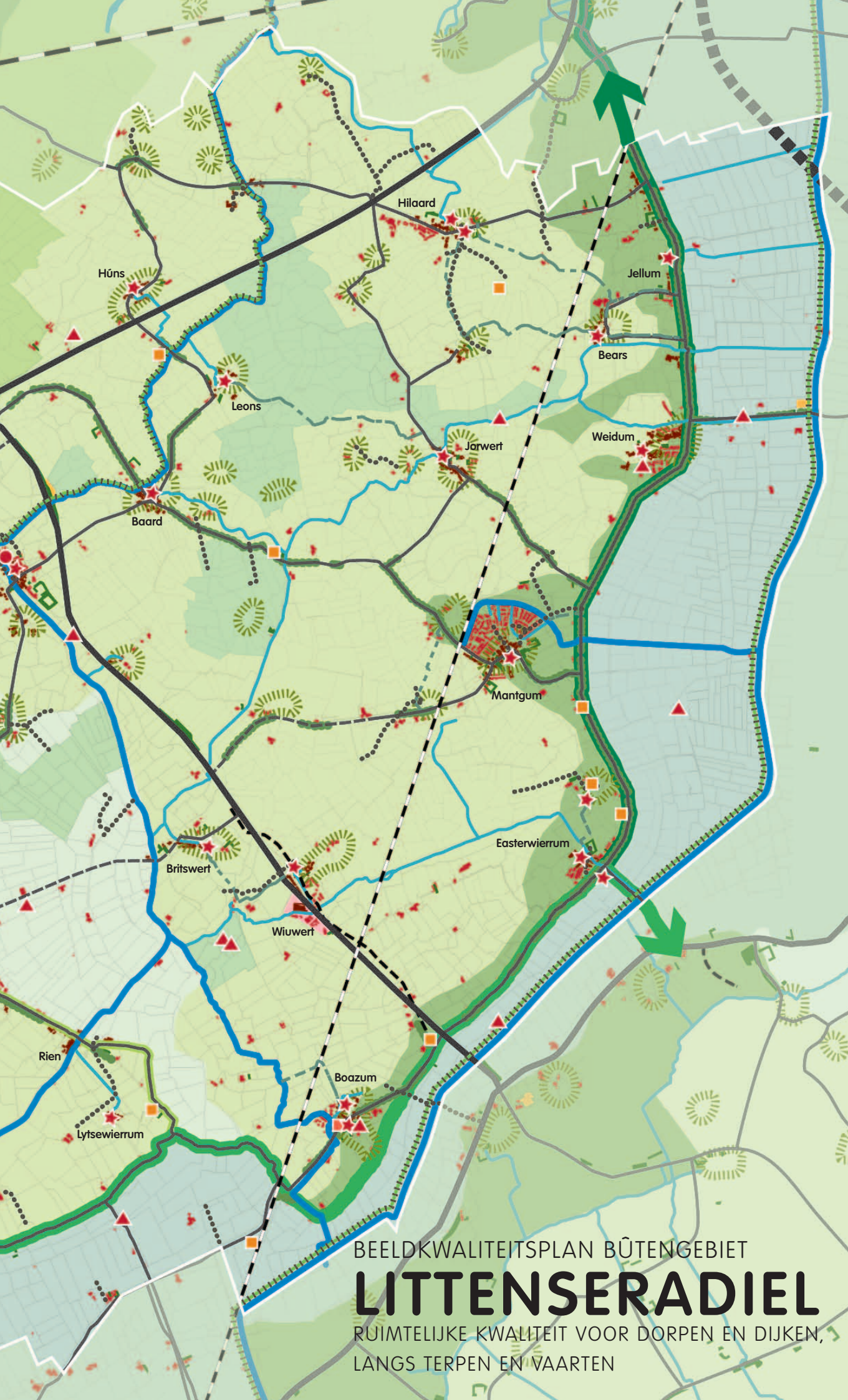
Onderwijs
autorijschool
onderwijs niet in te delen naar specificatie, mits zonder werkplaats of laboratorium

Sociaal-culturele activiteiten
ateliers, galerieën en/of musea voor kunst en nijverheid of het geven van workshops

Museale activiteiten
Galerie/atelier

===

Bijlage 2 Beeldkwaliteitsplan oktober 2014

BEELDKWALITEITSPLAN BÛTENGEBIET

LITTENSERADIEL

RUIMTELIJKE KWALITEIT VOOR DORPEN EN DIJKEN, LANGS TERPEN EN VAARTEN

WERKWIJZER

Het buitengebied van Littenseradiel is een uniek, open landschap. De gemeente biedt in het bestemmingsplan Bûtengebiet ruimte voor ontwikkelingen in dit landschap, maar stelt wel eisen aan de kwaliteit van deze ontwikkelingen. Zo ontstaat ruimte voor dynamiek in het buitengebied, en blijft het fraaie landschap voor de volgende generaties bewaard.

De regels in het bestemmingsplan Bûtengebiet geeft aan welke ontwikkelingen in het buitengebied zijn toegestaan, en in welke omvang. De Welstandsnota geeft harde kwaliteitscriteria waaraan nieuwe of gewijzigde bebouwing dient te voldoen. Het Beeldkwaliteitsplan Bûtengebiet geeft nadere invulling aan de eisen uit het bestemmingsplan en welstandsnota en is primair gericht op de ruimtelijke kwaliteit. Initiatiefnemers dienen in een erfinrichtingsplan aan te geven hoe in hun plan rekening te houden met de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij dienen de volgende stappen te worden doorlopen:

Stap 1: Bepaal op de kaart Landschappen (bijlage 1) in welk landschapstype de ontwikkeling plaats vindt.
In 3..0 'Wat is er?' worden de onderscheidende waarden van de landschappen toegelicht. In 4.0 'Wat speelt er', wordt toegelicht wat voor ontwikkelingen van invloed zijn op de ruimtelijke kwaliteit. In 5.0 'Wat is van belang' wordt de ruimtelijke kwaliteit op verschillende schaalniveaus toegelicht en zijn in aansluiting op de Welstandsnota aanvullende algemene richtlijnen opgenomen voor de uitstaling van gebouwen, bouwwerken, licht en reclame uitingen in het gehele buitengebied.

Stap 2: Ga naar het betreffende landschapstype in hoofddtuk 6.0 en geef aan op welke wijze er in het plan rekening gehouden wordt met de uitgangspunten.
Voor water-, groen-, wegen- en padenstructuur worden de uitgangspunten toegelicht (blauwe, groene en grijze kolommen). Aansluitend daarop volgen de richtlijnen voor nieuwe 'rode' ontwikkelingen.

Stap 3: Bepaal onder het betreffende landschapstype bij welke van de zeven thema's de nieuwe ontwikkeling aansluit en geef aan hoe in het plan aan de richtlijnen wordt voldaan.
In aanvulling op de regels uit het bestemmingsplan worden per ontwikkeling richtlijnen benoemd waaraan de ontwikkeling dient te voldoen. Per thema worden de richtlijnen – zie zorg dragen voor de gewenste beeldkwaliteit - in maximaal drie niveaus onderscheiden: 1) landschapsniveau, 2) erfniveau en 3) bebouwingsniveau.

Stap 4: Stel een erfinrichtingsplan op waarin wordt aangegeven hoe met voorstaande punten wordt omgegaan.
Het erfinrichtingsplan maakt onderdeel uit van uw verzoek aan de gemeente en wordt als onderdeel van de ruimtelijke ordeningsprocedure beoordeeld.
Ga vroegtijdig met uw initiatief met de gemeente in overleg, zodat u tijdig een goed inzicht hebt in de eisen die aan het erfinrichtingsplan worden gesteld.

INHOUD

1.0 KERN-KWALITEITEN LITTENSERADIEL 4

2.0 INLEIDING

AANLEIDING 6

AMBITIE 7

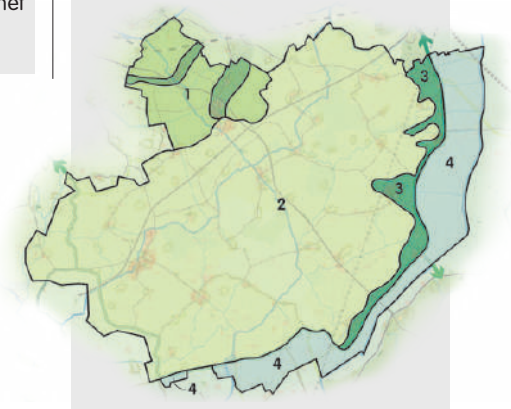
STATUS 7

RUIMTELIJKE KWALITEIT EN DUURZAAMHEID 8

TWEEDIMENSIONAAL EN DRIEDIMENSIONAAL 9

LANDSCHAPSTYPEN

1. Noordelijke kwelderwallen en kweldervlakte
2. Kleiterpenlandschap
3. Kwelderwal langs voormalige Middelzee
4. Oude zeepolders

RUIMTELIJKE KWALITEIT VOOR DORPEN EN DIJKEN, LANGS TERPEN EN VAARTEN

BEELDKWALITEITSPLAN BÛTENGEBIET, LITTENSERADIEL

572 00 407
Oktober 2014

NO.ORDPEIL landschap.erfgoed
Rho adviseurs voor leefruimte
gemeente Littenseradiel

3.0 WAT IS ER?

WATER EN RELIËF **10**

CULTUURHISTORISCH ERFGOED **12**

BESCHERMDE DORPSGEZICHTEN EN DORPSSILHOUETTEN **14**

LANDSCHAPPEN **16**

4.0 WAT SPEELT ER?

SCHAALVERGROTING LANDBOUW

VERBREDING VAN DE LANDBOUW

FUNCTIEVERANDERING

DORPSRANDEN EN BEDRIJVENTERREINEN

18

5.0 WAT IS VAN BELANG?

KLEUR- EN MATERIAALGEBRUIK **21**

LICHT- EN RECLAMEGEBRUIK **21**

6.0 UITGANGS-PUNTEN VOOR HET LANDSCHAP

6.1
NOORDELIJKE KWELDERWALLEN EN KWELDERVLAKTE
UITGANGSPUNTEN EN RICHTLIJNEN 25

6.2
KLEITERPENLANDSCHAP
UITGANGSPUNTEN EN RICHTLIJNEN **31**

6.3
KWELDERWAL LANGS VOORMALIGE MIDDELZEE
UITGANGSPUNTEN EN RICHTLIJNEN **37**

6.4
OUDE ZEEPOLDERS
UITGANGSPUNTEN EN RICHTLIJNEN **43**

LITERATUURLIJST **49**

BEGRIPPENLIJST **49**

1.0 KERNKWALITEITEN

1. DIJKEN

De wegen slingeren over de vaak hoog gelegen dijken, met steeds wisselende (verge)zichten op en over het landschap. De Slachtedyk en de Hegedyk zijn waardevol door hun beloop, de hoogte, het profiel, het gebruikte bouwmateriaal, de natuurlijke onderdelen en de bekleding.

De Slachtedyk

De Slachtedyk

2. VAARTEN EN OPVAARTEN

De Boalserter Feart, de Frjentsjerter Feart, de Boazumer Feart, de Mantgumer Feart en De Swette maken samen met de opvaarten deel uit van het fijn vertakte vaarwegenstelsel in de provincie. Easterlittens ligt als dorp aan het 'knooppunt' van het vaarwegen stelsel van deze gemeente. De vaarten vormen de belevingsaders van het landschap.

Boalserter Feart bij Easterlittens

3. FIJNMAZIG SLOTENPATROON

De verkaveling wordt gevormd door een fijnmazig slotenpatroon. Dit netwerk van water kent wisselende patronen, welke van cultuurhistorische waarde zijn en aantrekkelijk voor de flora en fauna en de beleving van het landschap als recreatiegebied.

4. VOORMALIG MIDDELZEEGEBIED

De weidsheid van de voormalige Middelzee als groot aaneengesloten vrijwel onbebouwd en onbeplant gebied biedt een fraai contrast met het naastgelegen gebied waar een reeks van dorpen en woningen met erfbeplanting elkaar afwisselen.

5. NATTE (NATUUR)GEBIEDEN (SKROK-SKRINS-LIONSERPOLDER EN EROSIE-GEULENSYSTEEM)

De openheid en de relatief lage ligging en hoge grondwaterstand in combinatie met een 'dichte' sloten- en greppelstructuur maakt deze gebieden tot een interessante zone. Natte weiden en bolle ('kruinige') akkers bepalen het beeld.

LITTENSERADIEL

6. TERPEN

Van oorsprong hoger gelegen kunstmatige ruimtes vormen vaak nog de kern van een dorp of bieden ruimte voor één of enkele boerderijen.

7. DORPEN EN DORRPSSIL-HOUETTEN

29 Dorpen liggen verspreid in het landschap. De wegen en dijken maken een netwerk van dorpen. Steeds weer komt een ander dorpssilhouet in beeld, zorgvuldig ingepast in het landschap, met een juiste mix van groen en bebouwing in de dorpsrand en de kerktoren als baken. Zes dorpen kennen een beschermd historisch dorpsgezicht.

Zicht op Kûbaard

8. ERVEN EN ERFBEPLANTING

Erfbeplanting bij agrarische erven en rond burgerwoningen zorgt voor een juiste mix van groen en bebouwing. Erfbeplanting maakt door het opgaand karakter deel uit van een aantrekkelijk silhouet van het landschap.

9. KOP-HALS-ROMP-BOERDERIJ

De onderdelen van kop-hals-rompboerderij zijn functioneel: wonen in het voorhuis (kop), werken in de 'hals' en onder het grote rode dakvlak van de schuur (romp) ligt de oogstopslag en veestalling. De boerderijen liggen als 'kathedralen' in het landschap.

10. WINDWATER-MOLENS

De (Amerikaanse) windwatermolens zijn een markant herkenningspunt (bakens) in het open landschap. Ze zijn in veel gevallen aangemerkt als Rijksmonument.

2.0 INLEIDING

Lystewierum

AANLEIDING

De gemeente Littenseradiel is de meest landelijke gemeente van Nederland (bron: E. Boneschansker, Bureau voor Beleidsonderzoek). De Capitool Reisgids van Friesland omschrijft deze gemeente als een weids landschap met verrassende dorpsgezichten, oude dorskernen, rechte dorpsvaarten, smalle wegen, statige kop-hals-rompboerderijen en slingerende oude binnendijken die ooit het zeewater keerden. Deze gemeente heeft een landschap om trots op te zijn!

Gemeente Littenseradiel

AMBITIE

In de Structuurvisie 2030 worden de ruimtelijke ontwikkelingen voor de periode 2010-2030 omschreven. Zelfstandigheid, eigenheid en kwaliteit staan centraal in deze visie en uiten zich in een zestal thema's. Eén daarvan is het thema 'landbouw en landschap'. Daarbij komen de ontwikkeling van de landbouw en de cultuurhistorische waarde van het landschap naar voren. De gemeente kiest voor ondersteuning van de ontwikkeling van de landbouw, maar niet ten koste van het landschap en de ruimtelijke kwaliteit. Behoud van de historische waarden van het landschap staat voorop.

Het beeldkwaliteitsplan sluit aan bij het huidig beleid en borduurt naast de Structuurvisie 2030, voort op het provinciaal beleid (Provinciale Verordening 'Romte Fryslân' en 'Grutsk op 'e Romte') en het (inter)gemeentelijk beleid ('In eigen lûd', Strategische visie gemeente Littenseradiel 2010-2015 en Structuurvisie Nieuw Stroomland).
Tevens is er het Landschaps-ontwikkelingsplan (2004) waarin voor de Stadsregio Leeuwarden, waaronder ook de gemeente Littenseradiel valt, richting wordt gegeven aan het behoud en de ontwikkeling van de diversiteit van de landschappen.

Het gaat erom het landschap ook in de toekomst, met de ruimtelijk-economische ontwikkelingen in het vizier, een eigen identiteit te geven zodat het karakteristieke van de regio ook dan gestalte krijgt.
Een uitwerking van het Landschaps-ontwikkelingsplan (LOP) is het Handboek voor het landschap (concept, 2012), dat dient als methodiek om het LOP operationeel te maken ten behoeve van de landschappelijke inpassing van ruimtelijke plannen in de verschillende gemeenten.

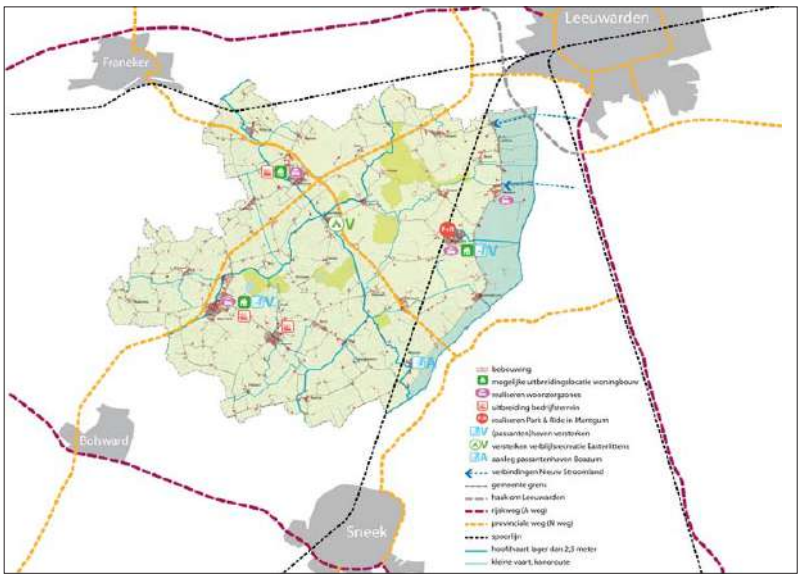
STATUS

Gezien de directe verbintenis van de richtlijnen in het beeldkwaliteitsplan met de regels uit het bestemmingsplan vormt dit een bijlage bij het bestemmingsplan Bûtengebiet en wordt als zodanig ook door de raad vastgesteld. De welstandsbeleid van de gemeente blijft daarnaast van kracht. Het beeldkwaliteitsplan geldt tevens als zelfstandig ruimtelijk kwaliteitskader voor toetsing van ontwikkelingen die niet passen binnen het bestemmingsplan Bûtengebiet.

Sloot met open landschap en Slachtedyk

Structuurvisiekaart 2030

Grutsk + Handboek voor het landschap

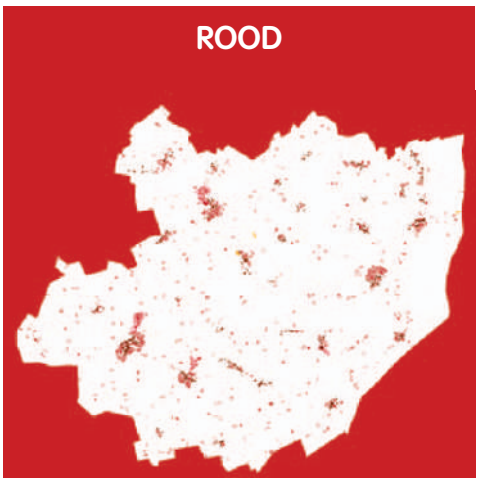
Water en paden als belevingsaders van het landschap

BELEVINGS-
ADERS
(2D)

BELEVINGS-
ELEMENTEN
(3D)

ECOLOGIE
IDENTITEIT

ECONOMIE
PROGRAMMA

RUIMTELIJKE KWALITEIT EN DUURZAAMHEID

Ruimtelijke kwaliteit wordt bepaald door gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde. Gebruikswaarde zit in de functie van het landschap als gebied voor landbouw en natuur en als woon-, recreatie- en werkomgeving. Belevingswaarde zit in de unieke gebiedsspecifieke kenmerken, zoals culturele identiteit en de leesbaarheid van de historie (diversiteit, identiteit en schoonheid). Toekomstwaarde zit in de kansen van het buitengebied om diverse functies, aansluitend bij de specifieke ruimtelijke kenmerken in de toekomst te blijven ontwikkelen en te exploiteren (duurzaamheid, inpasbaarheid en beheerbaarheid).

TWEEDIMENSIONAAL EN DRIEDIMENSIONAAL

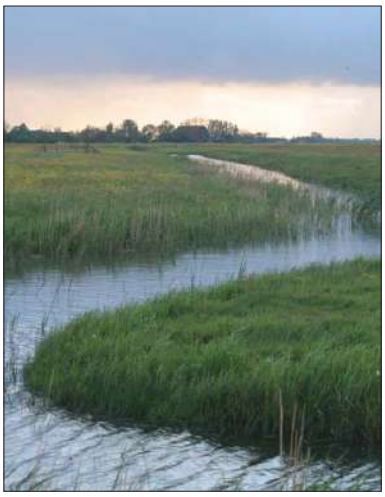
De water- en infrastructuur lopen als tweedimensionale belevingsaders door het landschap. Van hieruit wordt het landschap waargenomen en beleefd. Deze elementen zijn een vast gegeven en vrijwel niet onderhevig aan ontwikkelingen. De groen- en bebouwingsstructuur zijn de driedimensionale elementen die via de 2D structuren te beleven zijn. In tegenstelling tot de 2D structuren zijn de 3D structuren constant in ontwikkeling. De groen- en waterstructuur zijn onderdeel van het casco van het landschap en vormen de ecologische dragers. De infrastructuur en bebouwing vormen primair de economische dragers in het gebied.

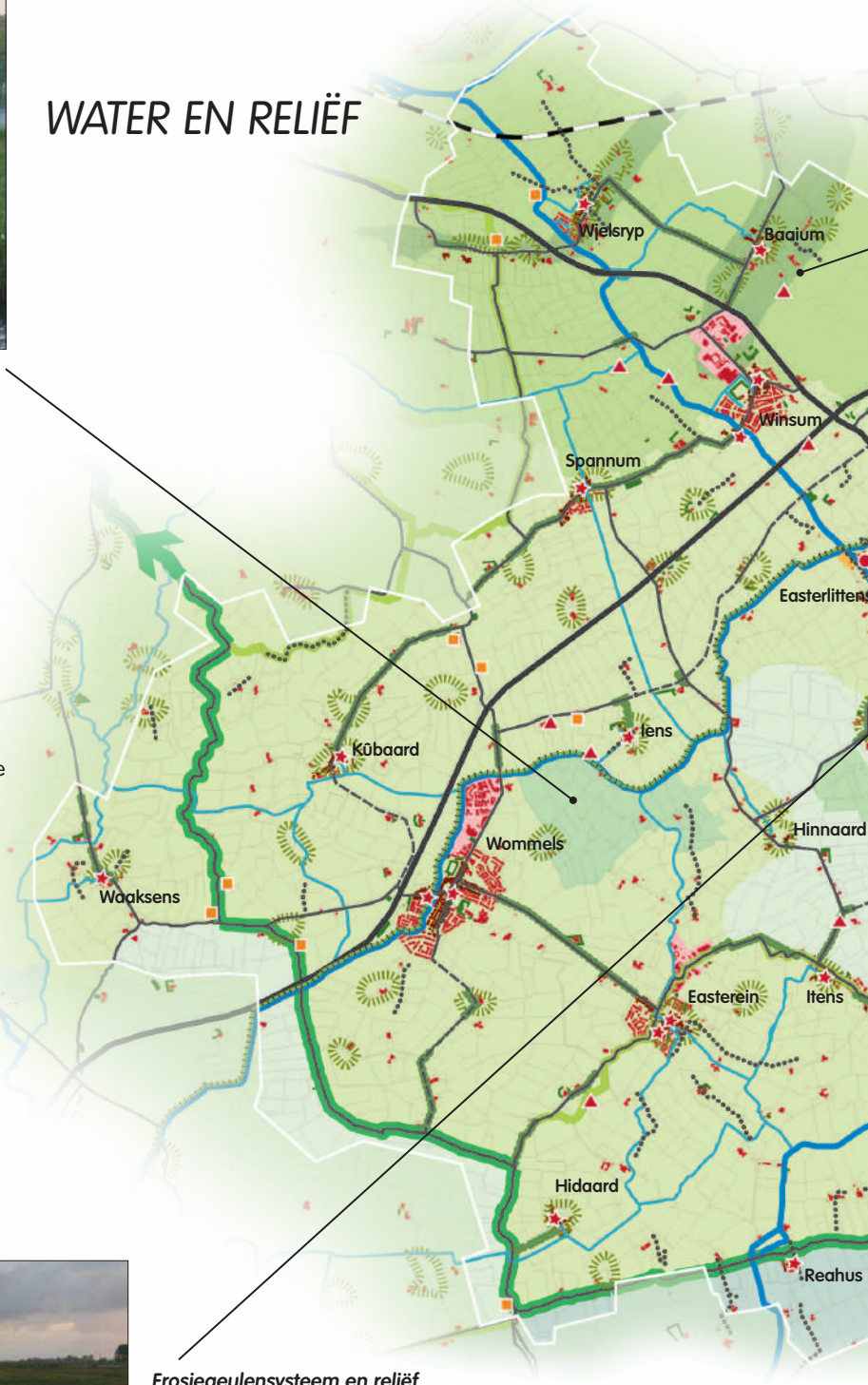

3.0 WAT IS ER?

Het landschap van Littenseradiel bestaat uit het oude kleilandschap en het jonge kleilandschap. Het oude kleilandschap kent vele compacte dorpen en kleine buurtschappen die door slingerde dijken aaneen worden geregen. Het jonge kleilandschap herbergt één van de oudste gebieden; de voormalige Middelzee die wordt gekenmerkt door een grote aaneengesloten open ruimte. Deze kenmerken vormen de identiteit en leggen de basis voor het beeldkwaliteitsplan.

WATER EN RELIËF

Natte natuurgebieden (Skrok-Skrins-Lionserpolder)

De gebieden Skrok en Skrins zijn in de Ruilverkaveling Wommels als weidevogelreservaat aangewezen en het gebied Lionserpolder is in de Ruilverkaveling Baarderadeel als weidevogelreservaat aangewezen. Door deze aanwijzing als Ecologische Hoofdstructuur (EHS) blijven ze behouden in de unieke staat. Het zijn relatief kleine percelen met vaak een schuin uitlopende vorm. De relatief lage ligging en hoge grondwaterstand in combinatie met een 'dichte' sloten- en greppelstructuur maakt dit een interessant gebied voor de flora en fauna. Een deel van de natuurgebieden (Skrins) ligt in een ingepolderde geul van de voormalige Middelzee. Het gebied bestaat daar uit natte weiden en bolle ('kruinige') akkers. Hier komt nog zoutig water aan de oppervlakte, welke bijzondere planten voedt, zoals bijvoorbeeld het Goudknopje.

Erosiegeulensysteem en reliëf

Het gebied tussen Jorwert en Winsum bestaan uit fijn vertakt erosiegeulensysteem. Het is ontstaan doordat een groot deel van het knipkleigebied vanuit de Middelzee is weggeslagen. Het is een van de meest representatieve voorbeelden van een erosiesysteem in het knipkleigebied. Plaatselijk komt in lage gebieden zoute kwel voor.

Kwelderwallen en -vlakte

In het noordelijk deel van de gemeente liggen de kwelderwallen en -vlaktes. De kwelderwallen liggen parallel aan elkaar en liggen iets hoger ten opzichte van het omringende landschap. Van oorsprong zijn dit opgeslibde buitendijkse gronden die alleen bij de hoogste vloeden werden overstroomd. Daar kwam dan ook bewoning. Tegenwoordig concentreert in dit gebied de bebouwing zich nog steeds voornamelijk op de kwelderwallen en zijn de kweldervlaktes nagenoeg onbebouwd.

Gebieds-DNA Littenseradiel

Vaarten en opvaarten

De vaarwegen vormen van oudsher een belangrijke categorie voor de economische (recreatie) en sociale ontwikkeling van Fryslân. In Littenseradiel zijn de Boalserter Feart, de Frjentsjerter Feart, de Boazumer Feart, de Mantgumer Feart en De Swette de meest belangrijke vaarten. Vrijwel alle dorpen of kernen zijn over het water bereikbaar, soms rechtstreeks, maar meestal via een opvaart. Zij maken deel uit van het fijn vertakte vaarwegenstelsel in de provincie. Vaak hebben de opvaarten ook weer aftakkingen naar andere dorpen of boerderijen.

Voormalige Middelzee

De voormalige Middelzee is een ingepolderde zeearm die, gelegen tussen twee kwelderwallen, binnen het terpengebied ligt. De oostwest gelegen dwarsdijken en verschillende verkavelingstructuren maken de fasering van inpoldering herkenbaar. Het oudste gedeelte van de Middelzee loopt ver landinwaarts en eindigt tussen Sneek en Bolsward. De voormalige Middelzee onderscheidt zich van het aangrenzende terpengebied (Oude kleilandschap) door de relatief lage ligging, de zeer schaarse bebouwing, een overwegend regelmatige blokverkaveling en een grootschalige openheid waarin slechts ondergeschikte verdichting aanwezig is.

CULTUURHISTORISCH ERFGOED

Dijken

Eén van de meest opvallende cultuurhistorische structuren van het kleiweidegebied is het dijkenstelsel. In eerste instantie werden lage dijkjes aangelegd om een boerderij of enkele akkers te beschermen tegen de zee. In de 10e eeuw omsloten ringdijken steeds grotere gebieden, dit zijn de 'memmepolders', de moederpolders, waarvan de polder tussen Easterein en Lytsewierrum er één van is. Daarmee is het hier één van de oudste polderlandschappen van Fryslân. Aan de kronkelende loop van sommige sloten en vaarten is nu nog te zien dat dat voormalige wadgeulen en -prielen zijn. Wie van Reahûs naar Lytsewierrum gaat, rijdt over de Sânleansterdijk. Dat is nog een onderdeel van de originele ringdijk om de moederpolder.

Vanuit deze moederpolders werd meer land ingedijkt. Deze dijken sloten haaks aan op de oudere dijken van de moederpolders. Door het uitbreidende netwerk van dijken verloren veel zeewerende dijken hun functie en werden slaperdijk.
De Slachtedyk en Hegedyk vormen net als de terpen, een antwoord op de bedreiging van de (voormalige) Middelzee. De uiterlijke kenmerken van de dijken zoals het beloop, de hoogte, het profiel, het gebruikte bouwmateriaal, de natuurlijke onderdelen en de bekleding zijn waardevol voor de omgeving. De interne opbouw vormt tevens een archeologisch archief.
De dijken vormen een fraai netwerk die met name voor bewoners en recreanten aantrekkelijk is door de hoge belevingswaarde.

Terpen

De meest karakteristieke nederzettingsvorm in het kleiweidegebied is het terpdorp. De terp zelf is een door de mens opgeworpen heuvel om destijds bij hoog water een droge woonomgeving te hebben. Kleine terpen waren geschikt voor één of enkele boerderijen. Op de grotere terpen werd een heel dorp gebouwd. De herkenbare hoogtes ten opzichte van de omgeving zijn in de loop van de tijd echter grotendeels verloren gegaan door afgraving. Na de bedijking van dit gebied was bewoning namelijk niet meer afhankelijk van de hoger gelegen terpen. De plekken waar de hoogteverschillen nog zichtbaar zijn moeten worden gekoesterd.

Cultuurhistorisch erfgoed Littenseradiel

Jaag- en kerkepaden

De Swette en de Boalserter Feart zijn voorzien van een pad op de noordelijke oevers. Op deze trekweg liepen in het verleden de paarden, die de trekschuiten voorttrokken. Daarom was de noordelijke oever van deze vaart destijds onbeplant. De trekwegen zijn tegenwoordig een fraaie route door het landschap en langs het water. De kerkepaden zijn ontstaan omdat men flinke afstanden moest overbruggen om bij een kerk te komen. Rechtstreekse wegen bestonden niet, dus ging men binnendoor: over weilanden, langs slootjes, over bruggetjes. Hierbij liep men noodgedwongen over particuliere grond. Zo is een netwerk van kerkepaden ontstaan. Met de ruilverkaveling in de periode rond 1970 verdwenen veel kerkenpaden. Een aantal paden zijn of worden weer hersteld, zoals tussen Beers en Jorwert.

Bebouwing

De boerderijen zijn door hun solitaire ligging en de hoge nok (kop-hals-rompboerderij en stelpboerderij) beeldbepalend in het buitengebied en hebben een sterke invloed op de beleving van het landschap. De erven hebben van oudsher een herkenbare opbouw met een voorerf waar de sier- en/of nutstuinen liggen. De kop-hals-rompboerderijen van voor 1850 zijn als Rijksmonumenten benoemd. De boerderijen en burgerwoningen hebben over het algemeen een traditionele architectuur uit de 19e en 20e eeuw.

Windwatermolens

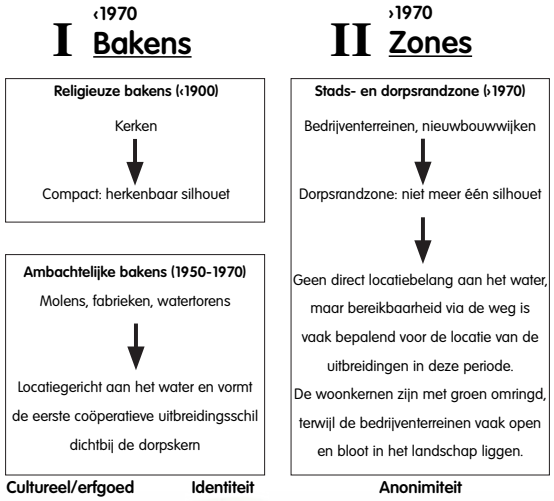
Door de zeespiegelrijzing voldeed in de Nederlandse kustgebieden de natuurlijke uitwatering via sluisjes niet langer. Bij eb liep het water niet meer voldoende weg. In de loop van de 15e eeuw werd daarom de windwatermolen ontwikkeld. Deze kon het water mechanisch uitslaan. Die molentechniek verspreidde zich naar het noorden. Volgens de archieven is de eerste watermolen van Fryslân in de 16e eeuw bij Lytsewierrum gebouwd

BESCHERMDE DORPSGEZICHTEN EN DORPSSILHOUETTEN

Littenseradiel kent zes van rijkswege beschermde dorpsgezichten: Easterein, Hûns, Lytsewierrum, Mantgum, Rien en Weidum. Als het gaat om beleving van het landschap is de dorpsrand wel degelijk onderdeel van het buitengebied. Ingrepen în het beschermde dorpsgezicht moeten volgens de welstandscriteria zorgvuldig worden afgewogen. Dat geldt ook voor de ingrepen in de nabijheid van het beschermd dorpsgezicht. In beide gevallen leidt iedere ingreep – zowel în als in de nabijheid van het dorp – tot een verandering in het dorpssilhouet. Een goede balans in het ensemble van groen, water en woningen vergroten de belevingswaarde en (recreatieve) aantrekkingskracht van het dorp en de omgeving.

Daarnaast bepaalt het dorpssilhouet ook het ruimtelijk beeld van het landelijke en open gebied. De karakteristiek van het gebied wordt gekenmerkt door het zicht over open velden met vaak een kerk als oriëntatiepunt, omzoomd door de gebiedseigen groenstructuur. Deze dorpssilhouetten zijn onderdeel van het cultureel erfgoed van Fryslân.

Easterein

Hûns

Lytsewierrum

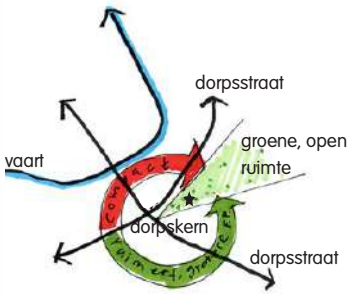
TYPOLOGIE VAN DE 29 DORPEN

Littenseradiel kent 29 dorpen, te verdelen in drie verschillende dorpstypen: terpdorpen, vaartdorpen en een lintdorp.

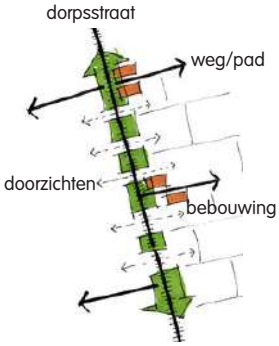
Terpdorpen

De kleinste terpdorpen bestaan uit een terp met een kerk, toren of klokkenstoel, omringd door verspreid liggende boerderijen. Grotere terpdorpen hebben een duidelijke komontwikkeling met de kerk op een centrale positie. Na de bedijking heeft de bewoning zich buiten de terp uitgebreid, vaak naar een nabijgelegen waterloop, dijk of doorgaande weg. Ieder terpdorp heeft hierdoor een individuele verschijningsvorm. Veel terpdorpen kennen nog open dorpsweides en veldjes. Deze zijn vaak in gebruik als weidegrond, sportveld (kaatsveld), of ijsbaan. De bebouwing bevindt zich vaak rondom die veldjes, waardoor een omsloten dorpsruimte ontstaat of juist met zicht op het landschap. Het groene silhouet, de doorkijkjes naar het landschap, de open veldjes, de dorpsweides en het reliëf geven de terpdorpen hun kenmerkende groene en open structuur. De kerktorens steken boven het groen uit en maken het dorpssilhouet herkenbaar.

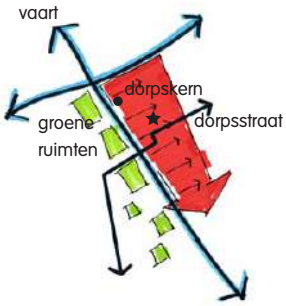
Lintdorpen

Jellum is in deze gemeente het enige lintdorp. Het wordt gekenmerkt door een lint van boerderijen en individuele burgerwoningen, verspreid gelegen langs de doorgaande weg. Regelmatig zijn er aan weerszijden van de weg ruime doorzichten naar het landschap. Het behoud van deze doorzichten is van belang voor de ruimtelijke kwaliteit en de beleving van het buitengebied. Het bijzondere aan Jellum is de ligging in het landschap. De doorgaande weg (Hegedyk) grenst enerzijds aan de voormalige Middelzee en anderzijds aan de kwelderwal.

Vaartdorpen

In deze dorpen vormt de vaart van oorsprong de aanleiding voor dorpsontwikkeling. Vaak is de bebouwing naar het water gericht, met openbare kades en oevers. De woningen vormen een lint langs de (vaar)wegen met een regelmatig bebouwingspatroon. Komvorming komt vrijwel alleen voor bij een kruispunt van wegen of vaarwegen.

Mantgum

Rien

Jellum

1. NOORDELIJKE KWELDERWALLEN EN KWELDERVLAKTE

OUDE KLEILANDSCHAP

Aan de westzijde van het Middelzeegebied ligt Westergo. Het noordelijk deel van dit gebied wordt gekenmerkt door een stelsel van rugvormige kwelderwallen met daartussen langwerpige laaggelegen kweldervlaktes. Blokvormige verkavelingen en min of meer rechte wegen vormen de structuur. Ook de dorpsplattegronden zijn hierop geënt.

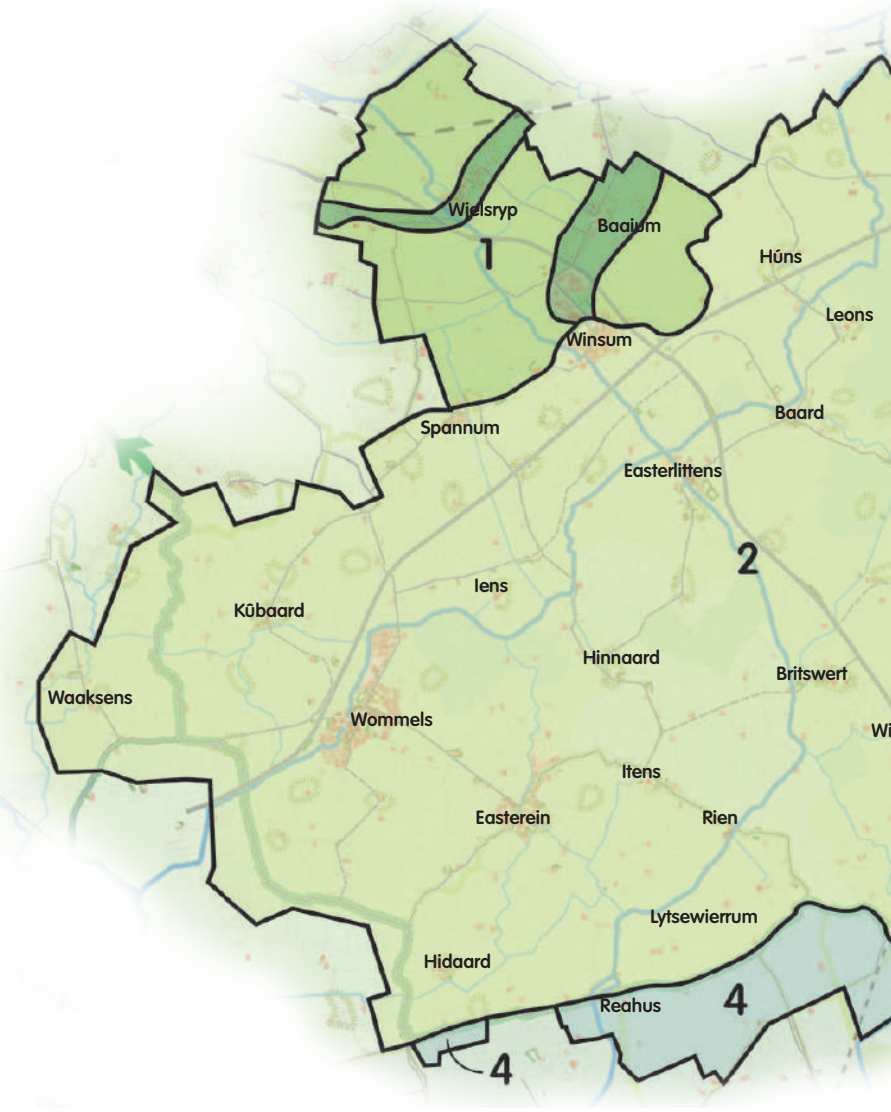
2. KLEITERPENLANDSCHAP

OUDE KLEILANDSCHAP

In het zuidelijke deel van Westergo ligt een uitgestrekt kleiterpengebied waar vele voormalige kreken, vaarten en verspreid liggende terpdorpen het karakter van het landschap bepalen. Toen de Middelzee achter de dijken bedwongen was, is meer verspreide bewoning van losse boerderijen tot ontwikkeling gekomen. In dit kleiterpenlandschap komen onregelmatige blokvormige en mozaïekachtige verkavelingen voor met plaatselijk straalvormige verkavelingen rond terpen. De wegen zijn hier veelal kronkelig.

LANDSCHAPPEN

Het landschap van Littenseradiel kent verschillende landschapstypen. Ieder landschapstype kent een eigen ontstaansgeschiedenis waardoor de uiterlijke kenmerken uniek en divers zijn.

3. KWELDERWAL LANGS VOORMALIGE MIDDELZEE

OUDE KLEILANDSCHAP

Deze kwelderwal begrenst de voormalige Middelzee. Het ritme van dorpen als afzonderlijke eenheden met daartussen de openheid maakt deze kwelderwal herkenbaar. Uniek is de ligging: enerzijds naast het open landschap van de voormalige Middelzee en anderzijds grenzend aan het kleiterpengebied.

4. OUDE ZEEPOLDERS

JONGE KLEILANDSCHAP

De oude zeepolders (voormalige Middelzee) onderscheidt zich van het aangrenzende terpengebied door de relatief lage ligging, de zeer schaarse bebouwing, een overwegend regelmatige blokverkaveling en een grootschalige openheid waarin slechts ondergeschikte verdichting van het landschap aanwezig is.

4.0 WAT SPEELT ER?

Het buitengebied is een overwegend agrarisch gebied waar verspreid liggende dorpen en erven in een open landschap het ruimtelijk beeld vormen. In het buitengebied van Littenseradiel is de landbouwontwikkeling van grote invloed op de beleving van het landschap. De laatste jaren is er in de ontwikkeling van de landbouwsector een driedeling te zien; a) een deel van de agrariërs richt zich op de productietak om tot een goed bedrijfsvoering te komen, b) agrariërs die verbreden met nevenfuncties en c) een aantal agrariërs beëindigt het bedrijf. Deze driedeling is van invloed op de ontwikkeling van het landschap.
Volgens de begrenzing van het buitengebied vallen de dorpen hierbuiten. Maar als het gaat om beleving van het landschap hebben de dorpen daar wel degelijk een aandeel in. Het beeldkwaliteitsplan beperkt zich daarbij tot de dorpsranden, die de overgang van dorp en landschap vormen.

SCHAALVERGROTING IN DE LANDBOUW

Grondgebonden veehouderij, en dan met name de melkveehouderij, is het meest voorkomende type agrarische bedrijfstype in de gemeente. Schaalvergroting is in deze sector een onmiskenbare trend. Het vrijgeven van de melkquota in 2014 werkt deze trend verder in de hand. Wel bestaat er een zeker spanningsveld tussen schaalvergroting en de landschappelijke kwaliteiten in het gebied. Om bedrijven ook in de toekomst goed te laten functioneren, worden alle bedrijven binnen de provinciale en gemeentelijke kaders ruimte geboden voor deze schaalvergroting. Om rekening te kunnen houden met de specifieke ruimtelijke situatie, is de vorm en de omvang van het bouwperceel afgestemd op de huidige bebouwing en de landschappelijke context. In een agrarische gebiedsbestemming worden bouwvlakken opgenomen met een omvang van maximaal 1,5 ha, tenzij bestaande bedrijven al groter zijn dan deze omvang.
De vraag naar vestigingsruimte voor nieuwe agrarische bedrijven zal naar verwachting beperkt zijn. Uitgangspunt is om, vanwege de impact op het open landschap, terughoudend om te gaan met nieuwe agrarische bouwblokken. In eerste instantie moet bij een aanvraag voor vestiging gezocht worden naar mogelijkheden op eerder vrijgekomen agrarische bouwpercelen.

Landschappelijke inpassing bouwpercelen

De gebouwen in het buitengebied bepalen in belangrijke mate de uitstraling in het landschap. Het landschap is hier relatief open en de agrarische erven liggen als 'eilandjes' in de ruimte, vaak omzoomd door erfbeplanting. Het maximaal uitbreiden van de agrarische bebouwing leidt er vaak toe dat er onvoldoende plaats is voor passende erfbeplanting. De erfbeplanting is juist waardevol vanwege het grote aandeel dat zij hebben bij het vormen van de silhouetten in het landschap. De boerderijen staan als 'kathedralen' in het landschap, deels omzoomd door opgaande en streekeigen beplanting.

Vergroten van (historische) agrarische erven

Bij bestaande waardevolle ensembles van karakteristieke bebouwing en meer recente erven is het vanuit ruimtelijk oogpunt wenselijk dat een bestaande stal niet keer op keer wordt uitgebouwd. De ruimtelijke kwaliteit van het landschap en de waardevolle rangorde van (historische) bebouwing op het erf kan door het op maat vastleggen van het bouwperceel, de bouwmogelijkheden en de bouwrichting worden beschermd.

Opslag bij agrarische erven

Silo's zijn onderdeel van een moderne bedrijfsvoering. In de gemeente komen nog relatief weinig voer- en mestsilo's voor. De sleufsilo's en mestplaten worden in sommige gevallen buiten het erf geplaatst. Vanwege de ontsluiting liggen de sleufsilo's of mestplaten in de nabijheid van de openbare weg. Het levert een rommelig beeld op, ten koste van de heldere opbouw van het landschap.

Verlichting en kleurgebruik bij agrarische erven

Een groeiende groep melkveehouders kiest ervoor haar melkvee met krachtige kunstverlichting extra te belichten tijdens seizoenen met een kortere zonlichtperiode. Vaak vindt deze belichting plaats in combinatie met een open stal, een vrij nieuw staltype met deels geopende gevels of 'open' nokstukken om de natuurlijke belichting en beluchting van het vee te optimaliseren. De combinatie van kunstmatige belichting en open gevels leidt tot onnodige lichtuitstraling. Onnodige lichtuitstraling in het vrijwel onverlichte buitengebied gedurende de donkere seizoenen is schadelijk voor de fauna en ongewenst voor de mens.

VERBREDING VAN DE LANDBOUW

Naast schaalvergroting speelt ook verbreding van de landbouw een rol in dit gebied. Voorzieningen zoals "klein kamperen" of kamperen bij de boer zijn vaak enkele maanden beschikbaar, maar hebben een relatief grote impact op de beleving van het landschap. Sanitaire voorzieningen en overnachtingeenheden (bijvoorbeeld trekkershutten) dienen bij bij voorkeur in de nabijheid van de woonfunctie te worden gebouwd. Zo wordt voorkomen dat ze op zichzelf komen te staan en kunnen ze ingepast in de rangorde van bebouwing.
Tevens speelt kleur in het landschap een rol. De vaak witte caravans springen in het open landschap al op ruime afstand in het oog. Een goede landschappelijke inpassing, die óók buiten het seizoen een natuurlijke aanblik geeft is essentieel.

FUNCTIEVERANDERING

Meerdere oorzaken dwingen agrariërs er steeds vaker toe, te stoppen met hun bedrijfsvoering. Negatieve toekomstperspectieven op vlak van rendabiliteit van het bedrijf, te weinig uitbreidingsmogelijkheden en de steeds strengere regelgeving, zorgen ervoor dat veel agrariërs geen opvolger meer vinden en besluiten hun bedrijf stop te zetten. Gevolg is dat stallen leegstaan, ten koste van kwaliteit. Deze 'verrommeling' van het landschap leidt vaak tot een minder aangenaam beeld van het landelijke gebied.

Hiertegenover staat echter een toenemende vlucht naar het platteland. Men is niet langer afhankelijk van de nabijheid van werk, winkels, vrienden en vervoer die men in de stad heeft. Functieverandering leidt in sommige gevallen tot niet passende villa's of nieuwe niet-agrarische bedrijven zoals bijvoorbeeld een autohandel.

DORPSRANDEN EN BEDRIJVENTERREINEN

Op de overgang van de bebouwde omgeving en het omliggende landschap liggen de dorpsranden, welke beeldbepalend zijn voor het landschap. Zij vormen de rand en de entree van het landschap en het dorp. Een welkome entree en een goede overgang van landschap naar bebouwde omgeving draagt bij aan de waardebeleving van het gebied. Door ontwikkeling van bedrijventerreinen of grotere nieuwbouwprojecten ontstaan nieuwe zones in de dorpsrand.

5.0 WAT IS VAN BELANG?

Op de overgang van de bebouwde omgeving en het omliggende landschap liggen de dorpsranden, welke beeldbepalend zijn voor het landschap. Zij vormen de rand en de entree van het landschap en het dorp. Een welkome entree en een goede overgang van landschap naar bebouwde omgeving draagt bij aan de waardebeleving van het gebied. Door ontwikkeling van bedrijventerreinen of grotere nieuwbouwprojecten ontstaan nieuwe zones in de dorpsrand. De zones sluiten in vele gevallen niet of nauwelijks aan bij de bestaande dorpsrand. Een zoektocht naar de juiste balans van 'groen en rood' is hier van belang!

WAARDEVOLLE LANDSCHAPPELIJKE STRUCTUREN

De historische dijken (in het bijzonder de Slachtedyk en Hegedyk) liggen als 'vrijliggende' en doorgaande, samenhangende structuur in het landschap. De hoge ligging zorgt voor een unieke kijk op het landschap.
Vanaf de Boalserter Feart, de Frjentsjerter Feart, de Boazumer Feart, de Mantgumer Feart en De Swette is het landschap op een geheel andere wijze te beleven. De waterbreedte met mogelijkheden voor de recreatie en het profiel met de vaak ruige oevers dragen bij aan deze krachtige structuur door de gemeente. De opvaarten verbinden de dorpen of agrarische erven aan het recreatieve waternetwerk. Naast het waternetwerk is er een netwerk van jaag- en kerkepaden, een verbindende structuur tussen dorpen en buurtschappen. Het zicht op de kerk en de beleving van het water naast jaag- en kerkepaden biedt een bijzondere blik op het landschap.

WAARDEVOLLE LANDSCHAPPELIJKE EENHEDEN

De dijken en de verkavelingstructuur maken in de voormalige Middelzee de fasering van inpoldering herkenbaar; regelmatige opstrekkende verkaveling en oostwest gelegen dwarsdijken. De kwelderwal aan de westzijde omkadert de voormalige Middelzee, daar grensde het water aan het land. De voormalige Middelzee is een relatief jong landschap en kent daardoor vrijwel geen bebouwing en relatief weinig beplanting.
De Skrok-Skrins-Lionserpolder is bijzonder door de omvang van de ruimte: relatief groot en aaneengeschakeld. De vele sloten en de kruinige greppels in het perceel leiden tot een aantrekkelijke variatie in reliëf. Ook de vorm varieert; relatief kleine percelen met een vaak schuin uitlopende vorm. Het gebied bestaat daar uit natte weiden en bolle akkers. Hier komt nog zoutig water aan de oppervlakte, dat bijzondere planten voedt. Het erosiegeulensysteem is een open gebied met een uniek systeem ontstaan door weggeslagen gronden in de periode van de Middelzee. Plaatselijk komt in lage gebieden zoute kwel voor. Het reliëf is waardevol voor de beleving van dit systeem.

WAARDEVOLLE LANDSCHAPPELIJKE ELEMENTEN

De dorpsranden maken deel uit van de beleving van het landschap. Nieuwbouw of bedrijventerreinen maken deel uit van het dorpssilhouet. Zicht op de kerk en de kern maken de dorpsrand interessant. Het ensemble van groen, water en woningen maakt het dorp aantrekkelijk om te wonen en te recreëren.
De terpen - al dan niet afgegraven - hebben een unieke vorm door hun water- en groen structuur. In de terpdorpen wordt de terpstructuur nog eens benadrukt door de richting en oriëntatie van de bebouwing.
Verspreid in het landschap liggen de waardevolle bouwwerken: bruggen, vooroorlogse gemalen, trafostations en woonhuizen. Een groot aantal gemeentelijke en rijksmonumenten liggen als 'parels' in het landschap. De mate van detaillering, de hoogte en het kleurgebruik zijn door de 'vrije ligging' sterk beeldbepalend.

Op de volgende pagina's worden voor ieder deelgebied of landschapstype worden richtlijnen gegeven. De uitgangspunten voor het kleur- en materiaalgebruik en licht- en reclamegebruik zijn niet aan een deelgebied gebonden, maar gelden voor het gehele buitengebied.
In aansluiting op de Welstandsnota dienen in alle landschapstypen deze algemene richtlijnen voor gebouwen en bouwwerken in het buitengebied in acht te worden genomen.

KLEUR- EN MATERIAALGEBRUIK

Kleur is essentieel in een open en agrarisch landschap, waar accenten van bebouwing van ver zichtbaar zijn. Voor zowel de dorpsrand grenzend aan het landschap als in het open landschap, speelt kleur een grote rol bij de identiteit van het gebied. Vanuit het verleden is er qua materiaal- en kleurgebruik een evenwicht tussen het gebouw en het landschap. Echter, in de afgelopen decennia is door het toepassen van gebiedsvreemde materialen en kleuren het gebouw meer en meer gaan opvallen en zich gaan losmaken van haar omgeving. Herstel van het evenwicht tussen kleur van het gebouw en landschap is essentieel.

- Kies voor een vastgesteld palet aan mogelijkheden voor kleurgebruik in het buitengebied, voor kap en gevel; overwegend gedekte tinten, passend bij het traditioneel kleur gebruik in het buitengebied (rood, bruin, blauw-grijs, groen);
- Kies voor een gevel in onopvallende gedekte tinten, aansluitend bij de kleuren van het landschap: voorkom te lichte kleuren in de gevel; geen kleuren zoals wit, lichtgrijs of lichtblauw in de gevels;
- Kies voor een kap in traditionele, onopvallende gedekte rode of blauwgrijze tinten; voorkom te contrasterend kleurgebruik in de kap; geen felle rode of wittinten of te lichte grijstinten;
- Geen witte windveren; kies voor gedekte tinten, passend bij kleur gevel en kap;
- Kies voor een vastgesteld palet aan mogelijkheden voor materiaalgebruik in het buitengebied; (bij voorkeur) duurzame materialen zoals steen, beton, hout en staal;
- Bij gebruik van metalen platen in de gevels deze een gedekte tint geven;
- Maak bewuste keuzes in gebieden/zones waarin extra aandacht is voor materiaal; bij ontwikkeling aan de dorpsrand en gekoppeld aan openbaar toegankelijke (vaar)wegen en bij ontwikkelingen aan monumentale panden in het buitengebied;
- Zorg voor een rustig ogende en ritmische verdeling van lichtvensters in de kap; voorkom ‘onrustige’ aanzichten vanuit het landschap.

LICHT- EN RECLAMEGEBRUIK

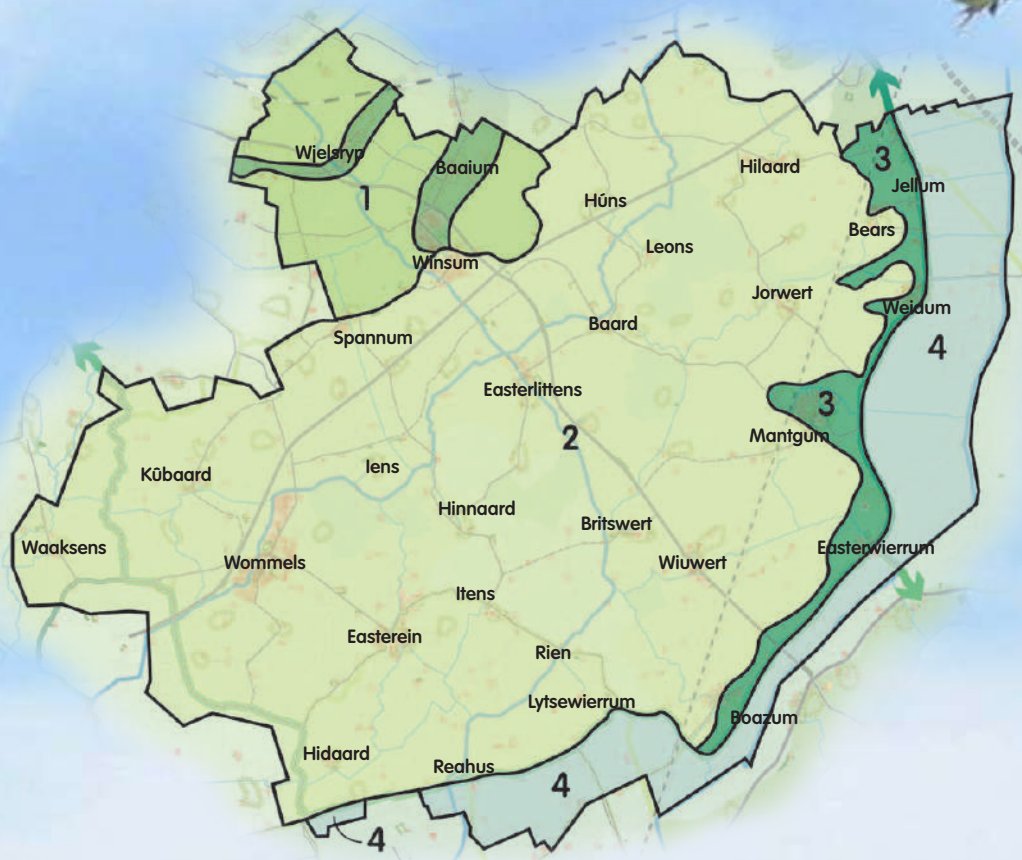
Licht wordt vaak geassocieerd met veiligheid. De laatste jaren wordt duisternis ‘herontdekt’ als kwaliteit die, net als rust en stilte, beschermd dient te worden. Daarnaast groeit het bewustzijn dat licht niet altijd en overal gewenst is. Kunstlicht in de nacht heeft een verstorende werking op mensen, dieren en planten. Bovendien kost het veel energie. Gevolgen van deze verstoring kunnen onder meer zijn: ontregeling van biologische ritmes, desoriëntatie en verandering van de habitatkwaliteit. In Littenseradiel vormen met name de lichtreclames en verlichting in open stallen ‘s avonds een hinderlijk beeld in het landschap. Bewust omgaan met de kleur verlichting, de wijze van uitstraling en de grootte van reclameborden biedt perspectief voor de beleving van het landschap en de leefomgeving van flora en fauna.

- Kies voor een vastgesteld palet aan mogelijkheden (2 à 3 typen) voor verlichtingsarmaturen (2 à 3 typen) in het buitengebied; gedekte tinten en onopvallende architectuur;
- Maak bewuste keuzes in donkere en verlichte gebieden; verlichting rondom de dorpen, buitengebied voornamelijk niet verlichten, met uitzondering van plekken die van wege verkeersveiligheid verlicht moeten worden (kruisingen met provinciale wegen);
- Voorkom onnodige ‘uitstraling’; ga gericht (naar beneden gericht) aanschijnen;
- Voorkom (te) felle lichtkleur bij reclameverlichting;
- Voorkom (te) felle lichtkleur bij open stallen en/of ‘doorschijnende’ nokstukken.

Een aantal bouwwerken kunnen vergunningvrij zijn, als ze op het bedrijfserf staan en voldoen aan de eisen in het Besluit omgevingsrecht. Zie voor de volledige lijst op www.omgevingsloket.nl

1. NOORDELIJKE KWELDERWALLEN EN KWELDERVLAKTE

OUDE KLEILANDSCHAP

2. KLEITERPENLANDSCHAP

OUDE KLEILANDSCHAP

3. KWELDERWAL LANGS VOORMALIGE MIDDELZEE

OUDE KLEILANDSCHAP

4. OUDE ZEEPOLDERS

JONGE KLEILANDSCHAP

6.0 UITGANGSPUNTEN VOOR HET LANDSCHAP

In de volgende paragrafen worden per deelgebied de landschappelijke uitgangspunten voor de water, groen, wegen en paden en nieuwe rode ontwikkelingen (bebouwing) weergegeven. De vier onderdelen vormen samen de basis voor een samenhangende structuur (2D en 3D, zie ook pagina 9).
De richtlijnen geven sturing aan het behoud en de ontwikkeling van de diversiteit van de landschappen.

Op basis van de actuele ontwikkelingen worden per landschapstype richtlijnen voor nieuwe ontwikkelingen gegeven voor:

1. agrarische gebouwen
    a. bedrijfsgebouw en bedrijfswoning;
    b. stallen en loodsen.
2. agrarische bouwwerken
    a. mestvergistingsinstallaties;
    b. mest- en voersilo's;
    c. sleufsilo's;
    d. paardrijdbakken (met hekwerk en verlichting).
3. woningen in voormalige boerderij;
4. burgerwoningen (nieuwe of vervangende woningen);
5. niet-agrarische bedrijfsgebouwen;
6. recreatieve bebouwing of klein kamperen;
7. dorpsranden (wonen en bedrijventerreinen).

Een deel van de richtlijnen zijn identiek voor alle 4 deelgebieden. Deze zijn cursief gedrukt.

Voor ontwikkeling van een (extra) bedrijfswoning of een nieuwe bedrijfswoning bij een bestaand agrarisch bedrijf gelden de uitgangspunten zoals omschreven voor uitbreiding onder bedrijfsgebouw en bedrijfswoning (1. agrarische gebouwen).

Voor iedere ontwikkeling is een gedetailleerd erfinrichtingsplan vereist, ter bevordering van de landschappelijke inpassing.

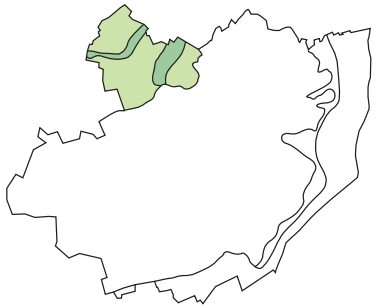
6.1 NOORDELIJKE KWELDERWALLEN EN KWELDERVLAKTE

De noordelijke kwelderwallen en kweldervlakte worden gekenmerkt door een stelsel van rugvormige kwelderwallen en langwerpige laaggelegen kweldervlaktes daartussen. De kwelderwallen zijn goed te herkennen aan de bebouwing, op deze hoger gelegen delen werd gebouw en ontstonden de dorpen.
Het systeem van kwelderwallen en kweldervlakten is nog zichtbaar in het huidige landschap door de hoogteverschillen en de afwisseling van bebouwde en niet-bebouwde delen, resp. dorpen en agrarische gronden.

6.1 NOORDELIJKE KWELDERWALLEN EN KWELDERVLAKTE (OUDE KLEILANDSCHAP)

DEELGEBIED 1

WATER

- Vasthouden van de huidige waterbreedte van de Frjentsjerter Feart, ten behoeve van de beleving als hoofdwatergang. Eventuele ontwikkelingen van oevers toepassen buiten insteek talud.
- Vasthouden aan het karakteristieke slotenpatroon; regelmatige blokverkaveling. Rechthoekig tot bijna vierkante patronen op de kwelderwal en relatief lange en smalle rechthoekige patronen op de kweldervlakte (oriëntatie haaks op de kwelderwal).
- Aanlegmogelijkheden koppelen aan recreatieve voorzieningen, langs een lage beschoeiing of langs aanlegsteiger.
- *Kies voor natuurlijke oeverbeschoeiing (grastalud met lage beschoeiing, max. 0,25 cm. boven de waterspiegel).*
- *Behoud zicht op het water en het landschap; voorkom rietkragen langs de oevers.*

GROEN

- Behoud het relatief open karakter van de kweldervlaktes: houd wegbermen in de kweldervlaktes vrijwel onbeplant, op enkele kleine boomgroepen verspreid langs de weg na.
- Behoud het relatief dicht beplante karakter van de kwelderwal: beplanting langs doorgaande (hoofd) wegen in de dorpen. Tussen de dorpen en langs de weg is wegbeplanting met een transparant karakter passend.
- Behoud voldoende ruimte tussen de dorpen; voorkom het aan elkaar 'klonteren' door bouwen of overmatig groengebruik.
- (Agrarische) erven zijn beplant, zowel op kwelderwal als kweldervlakte.
- Kies voor inheemse erfbeplanting op de kweldervlakte, aansluitend op de grondsoort (zware zeeklei, laaggelegen gronden). Inheems opgaand assortiment: es, esdoorn, lijsterbes. Assortiment inheemse onderbeplanting: tweestijlige meidoorn, liguster, vlier.
- Kies voor inheemse erfbeplanting op de kwelderwal, aansluitend op de grondsoort (zandige zeeklei). Inheems opgaand assortiment: es, esdoorn, eik, kastanje. Assortiment inheemse onderbeplanting: liguster, veldesdoorn, es, tweestijlige meidoorn.
- *Geen laanbeplanting langs erfontsluiting.*

WEGEN EN PADEN

- De belangrijke nevenwegen liggen op de kwelderwal, of in het verlengde daarvan. Wegen haaks op de kwelderwallen, die de verbinding tussen de kwelderwallen vormen, worden niet benadrukt d.m.v. beplanting; de (neven)wegen in de kweldervlakte zijn vrijwel onbeplant.
- Behoud de karakteristieke wegprofielen in dit gebied; relatief smalle wegbreedte met aan weerszijden een berm en sloot, af en toe enkele boomgroepen.
- De provinciale weg en bijbehorende kruispunten zijn onbeplant; geen accentuering van deze relatief jonge 'lijn' door het landschap.

Frjentsjerter Feart ter hoogte van Wjelsryp

(Agrarische) erven zijn beplant

Kleasterwei (onbeplant) op kwelderwal tussen Winsum en Baaium

RICHTLIJNEN VOOR NIEUWE ONTWIKKELINGEN

ALGEMEEN

Bij vergroting bouwvlak vasthouden aan een grillige, maar rechthoekige tot bijna vierkante kavelvorm (regelmatige blokverkaveling) op de kwelderwal en relatief lange en smalle rechthoekige erven haaks op de kweldervlakte.

Kwelderwal: grillige, maar rechthoekige tot vierkante kavelvorm

Kweldervlakte: relatief lang en smal rechthoekig erf

1. AGRARISCHE GEBOUWEN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Sta op de kwelderwal uitbreiding toe, mits de dorpen en/of buurten niet aan elkaar groeien; houd een ruime afstand tussen de dorpen/ buurten op de kwelderwal.

Beeldkwaliteit op erfniveau:

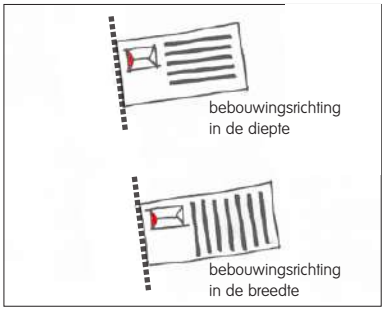
- Bij uitbreiding vasthouden aan een grillige, maar rechthoekige tot bijna vierkante kavelvorm (regelmatige blokverkaveling) op de kwelderwal en relatief lange en smalle rechthoekige erven haaks op de kweldervlakte.
- Bouwrichting aansluiten op de hoofdrichting erf en landschap, of haaks daarop.
- Aansluiten bij of herstellen van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van het landschap.
- Benadruk de ruimtelijke scheiding tussen woonzone en bedrijfserf bijvoorbeeld d.m.v. een haag of boomsingel.
- Vormgeven van goede overgangen van erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplanting. Erfgrenzen worden voorzien van minimaal 60% opgaande beplanting; bij voorkeur solitairen in de woonzone en op het bedrijfderf houtsingels of rijenbomen met een losse haag als onderbeplanting.

Stallen en loodsen

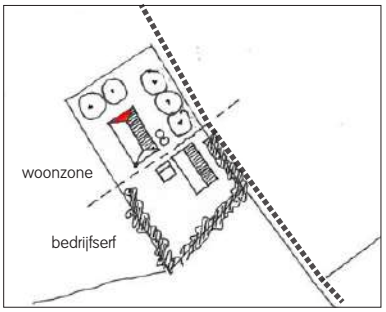
- *Bedrijfswoning met voorgevel evenwijdig aan de weg: stallen en loodsen liggen achter de achtergevel van de bedrijfswoning.*
- *Bedrijfswoning met voorgevel haaks op de weg: stallen en loodsen liggen achter de achtergevel (een langsgevel) van het bedrijfswoning.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*
- *Grootte en volume van de nieuwe stal of loods sluit aan bij de maat en schaal van het erf.*

Vormentaal

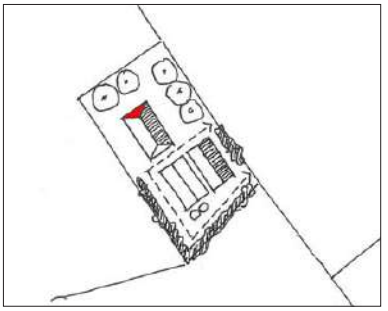
- *Nieuwe bebouwing is bij voorkeur rechthoekig en eenvoudig van vorm.*
- *Nieuwe bebouwing is voorzien van een kap. De kapvorm sluit aan bij de bestaande bebouwing. Goothoogte en nokhoogte traditioneel.*
- *Afwijkende nieuwe bouwwerken (boogstallen, serrestallen) zijn enkelvoudig van vorm; één duidelijke hoofdvorm, zonder aanbouwen of uitbouwen.*

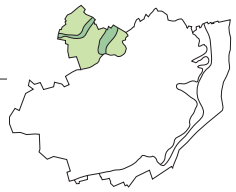
Bebouwingsrichting

Voor- en achtererf; woonzone en bedrijfserf (Huidige situatie; silo's in woonzone)

Gewenste situtaie bij uitbreiding op bestaand erf: nieuwe stal en verplaatsen silo's naar bedrijfserf

2. AGRARISCHE BOUWWERKEN

Mestvergistingsinstallaties

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De mestvergister ligt achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*
- *Grootte en volume mestvergister sluit aan bij de maat en schaal van het erf en de omgeving.*

Vormentaal

- *De bouwhoogte zo mogelijk lager dan het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Mest- en voersilo's

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De silo's liggen achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*

Vormentaal

- *De hoogte is zo mogelijk lager dan het hoofdgebouw.*

Sleufsilo's

Algemeen

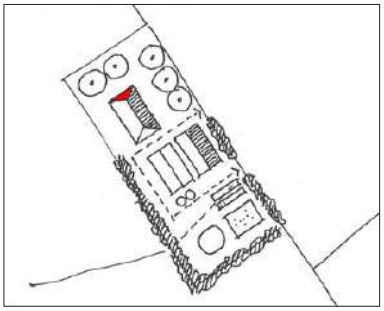
- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De sleufsilo's liggen achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Paardrijdbakken

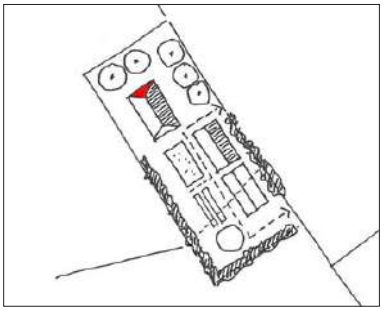
Algemeen

- *Plaatsing op het bedrijfserf of in de woonzone, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *Paardrijdbak ligt (bij woonzone) achter de achtergevel van het woongebouw of (bij bedrijfserf) achter het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Voor uitgangspunten lichtgebruik, zie pagina 21.

Gewenste situatie bij uitbreiding erf, optie 01: verplaatsen silo's, nieuwe stal, paardenbak, vergister en sleufsilo. Toevoegen beplanting

Gewenste situatie bij uitbreiding erf, optie 02: verplaatsen silo's, nieuwe stal, paardenbak, vergister en sleufsilo. Toevoegen beplanting

Legenda

straat (openbaar)

voorgevel (in rood)

3. WONINGEN IN VOORMALIGE BOERDERIJ

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *Voorwaarde bij hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing is 'ontstening' van niet-cultuurhistorisch waardevolle of niet-beeldbepalende bebouwing of verharding op het erf en behoud van waardevolle zichtlijnen.*
- *Behoud het karakteristieke bestaande bouwvolume en de beeldbepalende bouwvorm.*
- *Parkeergelegenheid op eigen erf, ingepast door middel van opgaand groen (losse of geschoren haag).*

Beeldkwaliteit op bebouwingsniveau:

- *Bij aanpassing van een voormalig boerderijpand met woonbestemming wordt maximaal 10% van het dakvlak in glas uitgevoerd.*
- *Behoud het karakteristieke kleur- en materiaalgebruik.*

4. BURGERWONINGEN (NIEUWE OF VERVANGENDE WONINGEN)

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- *Bij gebruik van de sloopregeling of het hergebruiken van vrijkomende (bedrijfs)gebouwen kunnen vanuit het bestemmingsplan op bestaande erven nieuwe woningen worden toegestaan. Voorwaarde voor de plaatsing is 'ontstening' van niet cultuurhistorisch waardevolle of beeldbepalende bebouwing of verharding en behoud van waardevolle zichtlijnen.*

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *Bouwrichting van nieuw toe te voegen bebouwing sluit aan bij de hoofdrichting op het erf, of haaks daarop.*
- *Nieuw toe te voegen bebouwing (rood-voor-rood woningen) dienen direct achter of naast de agrarische bedrijfswoning te worden gebouwd.*
- *Erfbeplanting: plaats minimaal 1 opgaande solitaire boom (1e orde) in de woonzone.*

Beeldkwaliteit op bebouwingsniveau:

- *De karakteristiek (vorm, volume, kleur, materiaal) van de nieuwe of vervangende woning sluit aan bij de bebouwing in de directe omgeving.*
- *Nieuwe of vervangende woning is voorzien van een kap en een lage gootlijn, aansluitend bij de veel voorkomende goothoogtes in de omgeving.*

5. NIET-AGRARISCHE BEDRIJFSGEBOUWEN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Op de kwelderwal voorkomen dat de dorpen en buurten aan elkaar groeien; behoud een ruime afstand tussen de dorpen op de kwelderwal.
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*

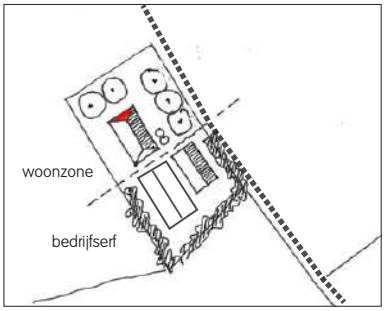
Beeldkwaliteit op erfniveau:

- Erfbeplanting: zorg voor een duidelijk markering (opgaande beplanting) van de 'kop' en de 'staart' van het erf.
- Erfgrenzen worden voorzien van minimaal 50% beplanting.

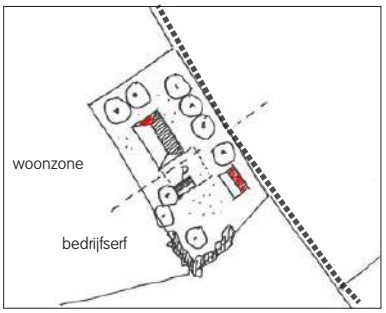
Legenda

straat (openbaar)

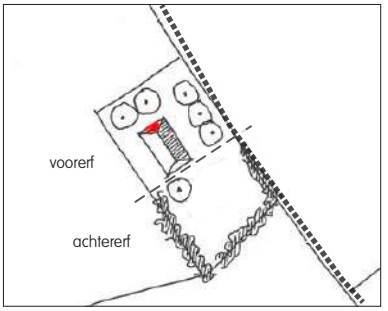
voorgevel (in rood)

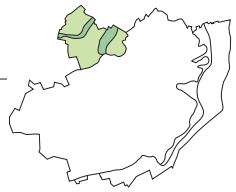
Huidige situatie

Gewenste situatie bij functieverandering: nieuwe woning, bijgebouw, centrale middenruimte (parkeerruimte)

Gewenste situatie bij functieverandering: wonen in voormalige boerderij, behoud voor- en achtererf, verwijderen bedrijfsgebouwen

6. RECREATIEVE BEBOUWING OF KLEIN KAMPEREN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Behoud van het open landschap, zorg voor compacte bebouwing op de erven.
- *Eventuele bijbehorende gebouwen dienen zo dicht mogelijk achter de bestaande bebouwing te worden geplaatst zodat deze het doorzicht naar het achterland niet blokkeren.*

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *De voorzieningen bij kleinschalig kamperen dienen zo mogelijk inpandig te worden gerealiseerd.*
- *De bebouwingsrichting sluit aan bij de richting van het landschap.*
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*
- *Parkeergelegenheid op eigen erf, ingepast door middel van opgaand groen (hagen, heesters of houtsingel).*
- *Erfbeplanting: zorg voor een markering (opgaande beplanting) van de 'kop' en de 'staart' van het erf of kies voor een boomgaardbeplanting.*
- *Dichtheid erfbeplanting: dun tot eenvoudig beplant.*

7. DORPSRANDEN (WONEN EN BEDRIJVENTERREINEN)

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Behoud de ritmiek van het 'lint' van dorpen op de kwelderwal, met daartussen openheid.
- *Houd bij ontwikkelingen zicht op de (cultuurhistorisch) waardevolle bakens of oriëntatiepunten vanuit het dorp (de hogere bebouwing, waaronder kerktorens); zorg voor een herkenbaar en uniek dorpssilhouet.*
- *Verbind nieuwe ontwikkelingen (wonen en bedrijvigheid) in de bestaande dorpsrand aan het dorpssilhouet; zorg voor één geheel en voorkom 'nieuwe zones' in de dorpsrand.*
- Kies voor opgaand groen in dorpsranden, als onderdeel van het dorpssilhouet. Zorg voor een juiste verhouding tussen opgaand groen en bebouwing:
  - dorpsrand aan het water: 80% bebouwing, 20% opgaand groen;
  - dorpsrand aan de weg: 30% bebouwing, 70% opgaand groen.
- *Behoud de open veldjes en weides in en rondom de dorpskern waardoor het contact tussen dorp en landschap blijft bestaan. Koester 'monumentale ontmoetingen' tussen dorp en landschap.*
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*

Aandachtspunt: kleur, erfbeplanting, maat

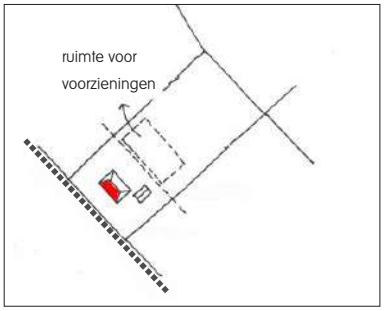
Aandachtspunt: kleur en erfbeplanting

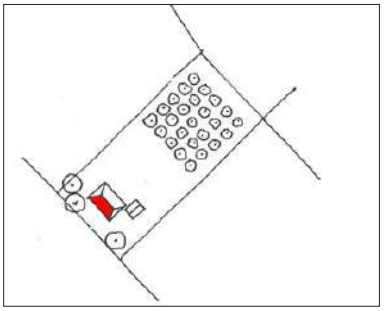
Gedekte tinten en erfbeplanting

Beeldkwaliteit op erfniveau:

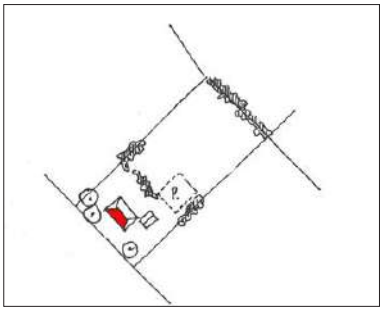
- *Laat het gebied of terrein door middel van de vorm, kleur en materiaal aansluiten bij de (bebouwde) omgeving en als onderdeel van het dorpssilhouet.*
- *Kies voor opgaande beplanting in de vorm van singelbeplanting of enkele solitaire bomen.*

Recreatie: ruimte voor (gebouwde) voorzieningen

Recreatie: erfbeplanting (boomgaard)

Recreatie: erfbeplanting (houtsingels)

6.2 KLEITERPENLANDSCHAP

Het kleiterpenlandschap kent een aaneenschakeling van hoogtes en laagtes in het landschap. Ogenschijnlijk een uniform gebied, maar de soms relatief kleine verschillen in het reliëf maken dit kleiterpenlandschap een gevarieerd landschap; terpen, dijken, erosiegeulen, brede vaarten, een fijnmazig netwerk van sloten met bolle, kruinige akkers.

6.2 KLEITERPENLANDSCHAP
(OUDE KLEILANDSCHAP)

DEELGEBIED 2

WATER

- Vasthouden van de huidige waterbreedte van de Boalserter Feart en Frjentsjerter Feart, ten behoeve van de beleving als hoofdwatergang. Eventuele ontwikkelingen van oevers toepassen buiten insteek talud.
- Vasthouden aan het karakteristieke slotenpatroon; onregelmatige blokverkaveling (met vaak schuin uitlopende vormen).
- Behoud de waterbreedte van de dorpsvaarten/opvaarten; houd de dorpsvaarten/opvaarten toegankelijk.
- Behoud in de bestaande natuurgebieden de oeveropbouw, de greppelstructuur en het verkavelingspatroon; sta demping of verplaatsing niet toe.
- Behoud de structuur van de sterk slingerende (voormalige) erosiegeulen.
- Aanlegmogelijkheden koppelen aan recreatieve voorzieningen, langs een lage beschoeiing of langs aanlegsteiger.
- *Kies voor natuurlijke oeverbeschoeiing (grastalud met lage beschoeiing, max. 0,25 cm. boven de waterspiegel).*
- *Behoud zicht op het water en het landschap; voorkom gesloten rietkragen langs de oevers.*

GROEN

- Behoud in de bestaande natuurgebieden het reliëf en de mate van beplanting; open landschap en alleen rondom (agrarische) erven gering opgaande beplanting.
- Behoud de structuur en het reliëf van de sterk slingerende (voormalige) erosiegeulen.
- Behoud van middenschalig open landschap; kies voor puntsgewijze opgaande beplanting bij dorpen en agrarische erven.
- Behoud van het relatief open landschap; wegen zijn veelal onbeplant, op een enkele uitzondering na; kies spaarzaam voor beplanting langs wegen.
- Houd oevers tussen fietspad en watergang (trekvaart) onbeplant.
- Kies voor inheemse erfbeplanting, aansluitend op de grondsoort (zware kalkarme zeeklei). Inheems opgaand assortiment: es, iep, beuk, esdoorn, veldesdoorn, eik. Assortiment inheemse onderbeplanting: vlier, veldesdoorn, tweestijlige meidoorn.
- *Geen laanbeplanting langs erfontsluiting.*
- Geen opgaande beplanting tussen watergang en fietspad.
- Kies voor een eenduidig (maai)beheer.

WEGEN EN PADEN

- Behoud de karakteristieke wegprofielen en het reliëf van de cultuurhistorisch waardevolle dijken (met name Slachtedyk en Hegedyk); zeer smalle wegbreedte met aan weerszijden een smalle berm en een sloot.
- Behoud van de wegenstructuur; sterk kronkelend, willekeurig patroon van wegen en paden.
- Behoud in de bestaande natuurgebieden de huidige dichtheid van wegen en paden; geen verdichting van het wegennetwerk, omwille van de natuurwaarden voor flora en fauna.
- Behoud jaag- en kerkepaden; geen wijzigingen van beloop, behoud openbaarheid of recht van overpad.
- Aansluiten op het regionaal netwerk van wandel- en fietspaden.

Dorpsvaart naar Jorwert

Onbeplante oevers met jaagpaden; beplanting bij dorpen en agrarische erven

Kronkelende Slachtedyk

RICHTLIJNEN VOOR NIEUWE ONTWIKKELINGEN

ALGEMEEN

Bij vergroting bouwvlak vasthouden aan een grillige, onregelmatige, gevarieerde kavelvorm (kavel vaak met schuin uitlopende vormen).

Onregelmatige, gevarieerde erfopzet

1. AGRARISCHE GEBOUWEN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- In de natuurgebieden is behoud van de bestaande openheid van belang; sta geen uitbreiding of verdichting van de bebouwingsstructuur toe, omwille van de natuurwaarden voor flora en fauna.

Beeldkwaliteit op erfniveau:

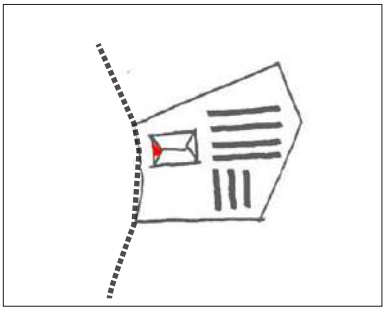
- Bij uitbreiding vasthouden aan een onregelmatige, gevarieerde kavelvorm (kavel vaak met schuin uitlopende vormen).
- Aansluiten bij of herstellen van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van het landschap.
- Benadruk de ruimtelijke scheiding tussen woonzone en bedrijfserf bijvoorbeeld d.m.v. een haag of boomsingel.
- Vormgeven van goede overgangen van erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplanting. Erfgrenzen worden voorzien van minimaal 40% opgaande beplanting; bij voorkeur enkele boomgroepen in de woonzone en op het bedrijfserf transparante houtsingels of rijenbomen met een losse haag als onderbeplanting.

Stallen en loodsen

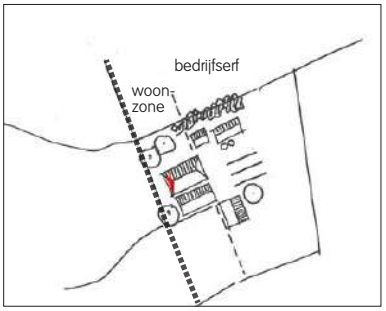
- *Bedrijfswoning met voorgevel evenwijdig aan de weg: stallen en loodsen liggen achter de achtergevel van de bedrijfswoning.*
- *Bedrijfswoning met voorgevel haaks op de weg: stallen en loodsen liggen achter de achtergevel (een langsgevel) van het bedrijfswoning.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*
- *Grootte en volume van de nieuwe stal of loods sluit aan bij de maat en schaal van het erf.*

Vormentaal

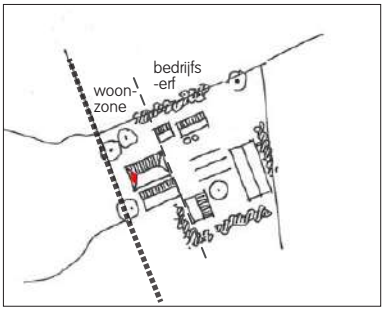
- *Nieuwe bebouwing is bij voorkeur rechthoekig en eenvoudig van vorm.*
- *Nieuwe bebouwing bestaat uit een laag met kap. De kapvorm sluit bij voorkeur aan bij de bestaande bebouwing.*
- *Goothoogte en nokhoogte traditioneel.*
- *Afwijkende nieuwe bouwwerken (boogstallen, serrestallen) zijn enkelvoudig van vorm; één bouwlaag met duidelijke hoofdvorm.*

Bebouwingsrichting variërend

Voor- en achtererf; woonzone en bedrijfserf

Uitbreiding op bestaand erf: nieuwe stal en erfbeplanting rondom bedrijfserf

2. AGRARISCHE BOUWWERKEN

Mestvergistingsinstallaties

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De mestvergister ligt achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*
- *Grootte en volume mestvergister sluit aan bij de maat en schaal van het erf en de omgeving.*

Vormentaal

- *De bouwhoogte zo mogelijk lager dan het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Mest- en voersilo's

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De silo's liggen achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*

Vormentaal

- *De hoogte is zo mogelijk lager dan het hoofdgebouw.*

Sleufsilo's

Algemeen

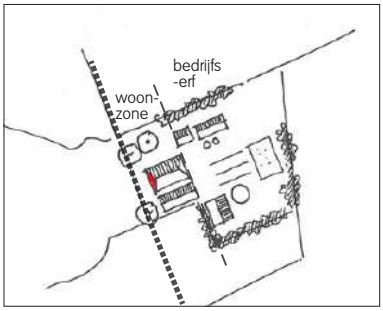
- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De sleufsilo's liggen achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Paardrijdbakken

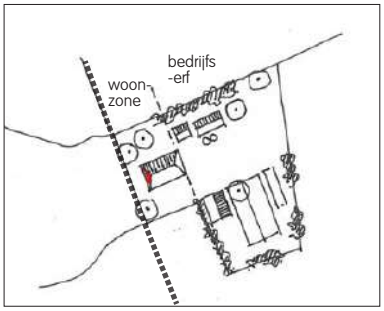
Algemeen

- *Plaatsing op het bedrijfserf of in de woonzone, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *Paardrijdbak ligt (bij woonzone) achter de achtergevel van het woongebouw of (bij bedrijfserf) achter het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Voor uitgangspunten lichtgebruik, zie pagina 21.

Uitbreiding erf: paardenbak, opnemen in erfbeplanting

Uitbreiding erf: nieuwbouw stal, verplaatsen vergister en sleufsilo, afbraak schuur woonzone, erfbeplanting rondom bedrijfserf

Legenda

straat (openbaar)

voorgevel (in rood)

3. WONINGEN IN VOORMALIGE BOERDERIJ

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *Voorwaarde bij hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing is 'ontstening' van niet-cultuurhistorisch waardevolle of niet-beeldbepalende bebouwing of verharding op het erf en behoud van waardevolle zichtlijnen.*
- *Behoud het karakteristieke bestaande bouwvolume en de beeldbepalende bouwvorm.*
- *Parkeergelegenheid op eigen erf, ingepast door middel van opgaand groen (losse of geschoren haag).*

Beeldkwaliteit op bebouwingsniveau:

- *Bij aanpassing van een voormalig boerderijpand met woonbestemming wordt maximaal 10% van het dakvlak in glas uitgevoerd.*
- *Behoud het karakteristieke kleur- en materiaalgebruik.*

4. BURGERWONINGEN (NIEUWE OF VERVANGENDE WONINGEN)

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- *Bij gebruik van de sloopregeling of het hergebruiken van vrijkomende (bedrijfs) gebouwen kunnen vanuit het bestemmingsplan op bestaande erven nieuwe woningen worden toegestaan. Voorwaarde voor de plaatsing is 'ontstening' van niet cultuurhistorisch waardevolle of beeldbepalende bebouwing of verharding en behoud van waardevolle zichtlijnen.*
- Behoud in de bestaande natuurgebieden de huidige dichtheid van bebouwing; sta geen uitbreiding of verdichting van de bebouwingsstructuur toe, omwille van de natuurwaarden voor flora en fauna.

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *Bouwrichting van nieuw toe te voegen bebouwing sluit aan bij de hoofdrichting op het erf, of haaks daarop.*
- *Nieuw toe te voegen bebouwing (rood-voor-rood woningen) dienen direct achter of naast de agrarische bedrijfswoning te worden gebouwd.*
- *Erfbeplanting: plaats minimaal 1 opgaande solitaire boom (1e orde) in de woonzone.*

Beeldkwaliteit op bebouwingsniveau:

- *De karakteristiek (vorm, volume, kleur, materiaal) van de nieuwe of vervangende woning sluit aan bij de bebouwing in de directe omgeving.*
- *Nieuwe of vervangende woning is voorzien van een kap en een lage gootlijn, aansluitend bij de veel voorkomende goothoogtes in de omgeving.*
- *Een gedetailleerd (erf)inrichtingsplan is vereist.*

5. NIET-AGRARISCHE BEDRIJFSGEBOUWEN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- Erfbeplanting: zorg voor een duidelijk markering (opgaande beplanting) van de 'kop' en de 'staart' van het erf.
- Erfgrenzen worden voorzien van minimaal 50% beplanting.

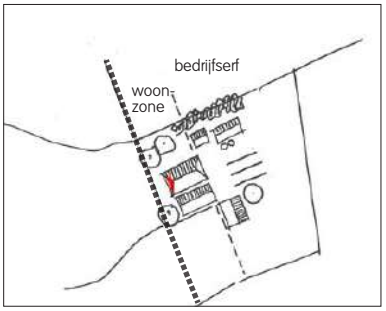
Legenda

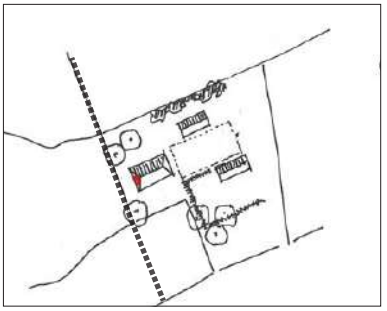
straat (openbaar)

voorgevel (in rood)

Huidige situatie

Gewenste situatie bij functieverandering: behoud onderscheid woonzone en bedrijfserf, behoud samenhang bebouwing

6. RECREATIEVE BEBOUWING OF KLEIN KAMPEREN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Sta op kleine schaal recreatieterreinen toe (m.u.v. de natuurgebieden), mits de kavel van een passende erfbeplanting wordt voorzien (landschappelijk inpassing).
- *Eventuele aanvullende gebouwen dienen zo dicht mogelijk achter de bestaande bebouwing te worden geplaatst zodat deze het doorzicht naar het achterland niet blokkeren.*

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *De voorzieningen bij kleinschalig kamperen dienen bij voorkeur inpandig te worden gerealiseerd.*
- *De bebouwingsrichting sluit aan bij de richting van het landschap.*
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*
- *Parkeergelegenheid op eigen erf, ingepast door middel van opgaand groen (hagen, heesters of houtsingel)*
- *Erfbeplanting: zorg voor een markering (opgaande beplanting) van de 'kop' en de 'staart' van het erf of kies voor een boomgaardbeplanting.*
- *Dichtheid erfbeplanting: dun tot eenvoudig beplant.*

7. DORPSRANDEN (WONEN EN BEDRIJVENTERREINEN)

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Wees terughoudend in toevoegen van nieuwe bebouwing in de dorpsrand; houd de dorpen compact.
- *Houd bij ontwikkelingen zicht op de (cultuurhistorisch) waardevolle bakens of oriëntatiepunten vanuit het dorp (de hogere bebouwing, waaronder kerktorens); zorg voor een herkenbaar en uniek dorpssilhouet.*
- *Verbind nieuwe ontwikkelingen (wonen en bedrijvigheid) in de bestaande dorpsrand aan het dorpssilhouet; zorg voor één geheel en voorkom 'nieuwe zones' in de dorpsrand.*
- Kies voor opgaand groen in dorpsranden, als onderdeel van het dorpssilhouet. Zorg voor een juiste verhouding tussen opgaand groen en bebouwing:
  - dorpsrand aan het water: 80% bebouwing, 20% opgaand groen
  - dorpsrand aan de weg: 30% bebouwing, 70% opgaand groen
- *Behoud de open veldjes en weides in en rondom de dorpskern waardoor het contact tussen dorp en landschap blijft bestaan. Koester 'monumentale ontmoetingen' tussen dorp en landschap.*
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*

Dorpsrand aan de weg (Jorwert)

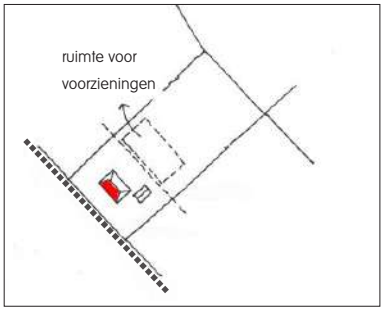
Dorpsrand aan de weg (Wommels)

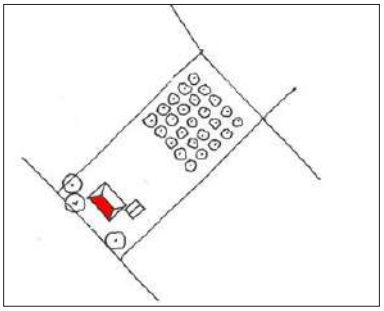
Dorpsrand aan het water (Easterlittens)

Beeldkwaliteit op erfniveau:

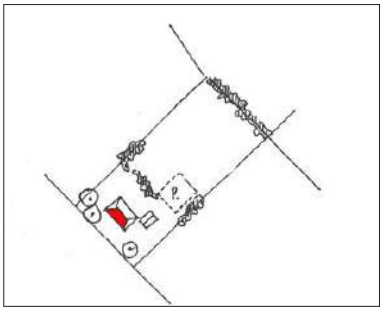
- *Laat het gebied of terrein door middel van de vorm, kleur en materiaal aansluiten bij de (bebouwde) omgeving en als onderdeel van het dorpssilhouet.*
- *Kies voor opgaande beplanting in de vorm van singelbeplanting of enkele solitaire bomen.*

Recreatie: ruimte voor (gebouwde) voorzieningen

Recreatie: erfbeplanting (boomgaard)

Recreatie: erfbeplanting (houtsingels)

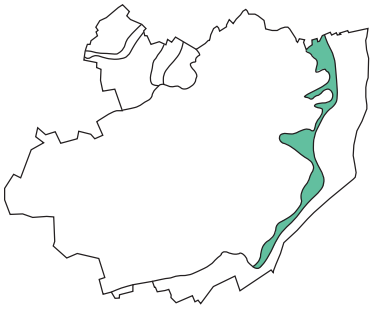
6.3 KWELDERWAL LANGS VOORMALIGE MIDDELZEE

De kwelderwal die de voormalige Middelzee begrenst is herkenbaar door de reeks van verdichtingen in de vorm van terpen en terpdorpen met kerken en boerderij-erven met groene context. Tussen de dorpen en erven is zicht op het landschap. De kwelderwal staat in contrast met het open landschap van de laag gelegen voormalige Middelzee.

6.3 KWELDERWAL LANGS VOORMALIGE MIDDELZEE
(OUDE KLEILANDSCHAP)

DEELGEBIED 3

WATER

- Vasthouden van de huidige waterbreedte van de opvaarten die haaks op de richting van de kwelderwal liggen. Eventuele ontwikkelingen van oevers toepassen buiten insteek talud.
- Vasthouden aan het karakteristieke slotenpatroon; onregelmatige blokverkaveling op de kwelderwal.
- Aanlegmogelijkheden koppelen aan recreatieve voorzieningen, langs een lage beschoeiing of langs aanlegsteiger.
- *Kies voor natuurlijke oeverbeschoeiing (grastalud met lage beschoeiing, max. 0,25 cm. boven de waterspiegel).*
- *Behoud zicht op het water en het landschap; voorkom gesloten rietkragen langs de oevers.*

GROEN

- Behouden en beschermen van het reliëf van de kwelderwal (kreken en slenken, dijken en terpen).
- Zorg voor behoud van het relatief dicht beplantte karakter van de kwelderwal: wegbeplanting in de dorpen. Tussen de dorpen en langs de weg is wegbeplanting met een transparant karakter passend.
- Zorg dat er voldoende ruimte tussen de dorpenreeks blijft, voorkom het aan elkaar 'klonteren' door bouwen of overmatig groengebruik.
- (Agrarische) erven zijn beplant.
- Kies voor inheemse erfbeplanting op de kwelderwal, aansluitend op de grondsoort (zandige zeeklei). Inheems opgaand assortiment: es, esdoorn, eik, kastanje. Assortiment inheemse onderbeplanting: liguster, veldesdoorn, es, tweestijlige meidoorn.
- *Geen laanbeplanting langs erfontsluiting.*

WEGEN EN PADEN

- De belangrijke nevenwegen liggen haaks op de richting van de kwelderwal.
- Behoud vanwege historische waarden de karakteristieke wegprofielen en het reliëf van de cultuurhistorisch waardevolle Slachtedyk en de Hegedyk.
- De provinciale weg en bijbehorende kunstwerken/kruispunten zijn onbeplant; geen accentuering van deze relatief jonge 'lijn' door het landschap.

Opvaart naar Mantgum, natuurlijke oever (grastalud)

Transparante beplanting langs wegen tussen de dorpen

Hegedyk; zeer smal wegprofiel met aan weerszijden een smalle berm en een sloot

RICHTLIJNEN VOOR NIEUWE ONTWIKKELINGEN

ALGEMEEN

Bij vergroting bouwvlak vasthouden aan een rechthoekige tot bijna vierkante kavelvorm (regelmatige blokverkaveling) van de kwelderwal.

Rechthoekige tot bijna vierkante erfopzet

1. AGRARISCHE GEBOUWEN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Zorg bij uitbreiding altijd voor aansluiting bij en/of herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en het ritme (dichtheid) van de kavelsloten.

Beeldkwaliteit op erfniveau:

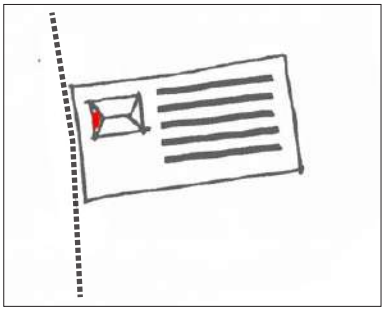
- Bij uitbreiding vasthouden aan een rechthoekige tot bijna vierkante kavelvorm (regelmatige blokverkaveling) van de kwelderwal.
- Aansluiten bij of herstellen van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van het landschap.
- Benadruk de ruimtelijke scheiding tussen woonzone en bedrijferf bijvoorbeeld d.m.v. een haag of boomsingel.
- Vormgeven van goede overgangen van erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplanting. Erfgrenzen worden voorzien van minimaal 60% opgaande beplanting; bij voorkeur enkele boomgroepen in de woonzone en op het bedrijferf transparante houtsingels of rijenbomen met een losse haag als onderbeplanting.

Stallen en loodsen

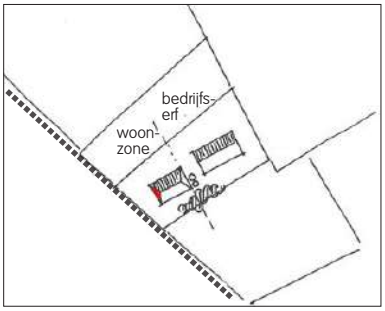
- *Bedrijfswoning met voorgevel evenwijdig aan de weg: stallen en loodsen liggen achter de achtergevel van de bedrijfswoning.*
- *Bedrijfswoning met voorgevel haaks op de weg: stallen en loodsen liggen achter de achtergevel (een langsgevel) van het bedrijfswoning.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*
- *Grootte en volume van de nieuwe stal of loods sluit aan bij de maat en schaal van het erf.*

Vormentaal

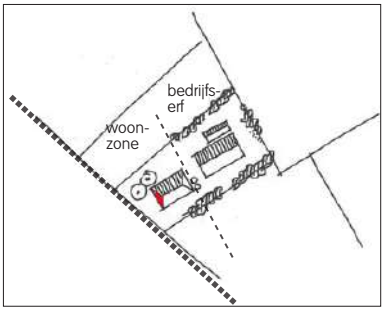
- *Nieuwe bebouwing is bij voorkeur rechthoekig en eenvoudig van vorm.*
- *Nieuwe bebouwing bestaat uit een laag met kap. De kapvorm sluit bij voorkeur aan bij de bestaande bebouwing.*
- *Goothoogte en nokhoogte traditioneel.*
- *Afwijkende nieuwe bouwwerken (boogstallen, serrestallen) zijn enkelvoudig van vorm; één bouwlaag met duidelijke hoofdvorm.*

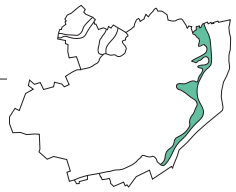
Bebouwingsrichting aansluiten bij de hoofdrichting van het erf

Voor- en achtererf; woonzone en bedrijferf

Uitbreiding op bestaand erf: nieuwe stal en erfbeplanting rondom bedrijferf

2. AGRARISCHE BOUWWERKEN

Mestvergistingsinstallaties

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De mestvergister ligt achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*
- *Grootte en volume mestvergister sluit aan bij de maat en schaal van het erf en de omgeving.*

Vormentaal

- *De bouwhoogte zo mogelijk lager dan het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Mest- en voersilo's

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De silo's liggen achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*

Vormentaal

- *De hoogte is zo mogelijk lager dan het hoofdgebouw.*

Sleufsilo's

Algemeen

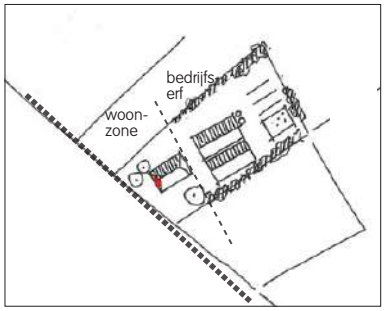
- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De sleufsilo's liggen achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Paardrijdbakken

Algemeen

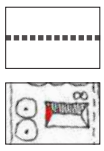
- *Plaatsing op het bedrijfserf of in de woonzone, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *Paardrijdbak ligt (bij woonzone) achter de achtergevel van het woongebouw of (bij bedrijfserf) achter het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Voor uitgangspunten lichtgebruik, zie pagina 21.

Uitbreiding erf: bedrijfstoegang, erfbeplanting, herstel woonzone (afbraak schuur), verplaatsen silo's, aanleg bak, sleufsilo en schuur

Legenda

straat (openbaar)

voorgevel (in rood)

3. WONINGEN IN VOORMALIGE BOERDERIJ

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *Voorwaarde bij hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing is 'ontstening' van niet-cultuurhistorisch waardevolle of niet-beeldbepalende bebouwing of verharding op het erf en behoud van waardevolle zichtlijnen.*
- *Behoud het karakteristieke bestaande bouwvolume en de beeldbepalende bouwvorm.*
- *Parkeergelegenheid op eigen erf, ingepast door middel van opgaand groen (losse of geschoren haag of singel).*

Beeldkwaliteit op bebouwingsniveau:

- *Bij aanpassing van een voormalig boerderijpand met woonbestemming wordt maximaal 10% van het dakvlak in glas uitgevoerd.*
- *Behoud het karakteristieke kleur- en materiaalgebruik.*

4. BURGERWONINGEN (NIEUWE OF VERVANGENDE WONINGEN)

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- *Bij gebruik van de sloopregeling of het hergebruiken van vrijkomende (bedrijfs) gebouwen kunnen vanuit het bestemmingsplan op bestaande erven nieuwe woningen worden toegestaan. Voorwaarde voor de plaatsing is 'ontstening' van niet cultuurhistorisch waardevolle of beeldbepalende bebouwing of verharding en behoud van waardevolle zichtlijnen.*
- Behoud de ritmiek van dorpen als afzonderlijke eenheden aan de rand van de voormalige Middelzee, met daartussen openheid: buiten de dorpen geen uitbreiding of verdichting van de bebouwing.

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *Bouwrichting van nieuw toe te voegen bebouwing sluit aan bij de hoofdrichting op het erf, of haaks daarop.*
- *Nieuw toe te voegen bebouwing (rood-voor-rood woningen) dienen direct achter of naast de agrarische bedrijfswoning te worden gebouwd.*
- *Erfbeplanting: plaats minimaal 1 opgaande solitaire boom (1e orde) in de woonzone.*

Beeldkwaliteit op bebouwingsniveau:

- *De karakteristiek (vorm, volume, kleur, materiaal) van de nieuwe of vervangende woning sluit aan bij de bebouwing in de directe omgeving.*
- *Nieuwe of vervangende woning is voorzien van een kap en een lage gootlijn, aansluitend bij de veel voorkomende goothoogtes in de omgeving.*

5. NIET-AGRARISCHE BEDRIJFSGEBOUWEN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Sta op bestaande erven uitbreiding toe, mits de dorpen en buurten niet aan elkaar groeien; behoud een ruime afstand tussen de dorpen op de kwelderwal.
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- Erfbeplanting: zorg voor een duidelijk markering (opgaande beplanting) van de 'kop' en de 'staart' van het erf.
- Erfgrenzen worden voorzien van minimaal 50% beplanting.
- Sta geen bedrijventerreinen/ bedrijfsgebouwen toe.

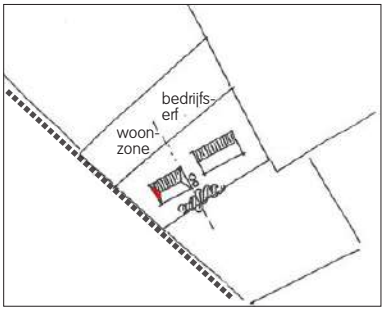
Legenda

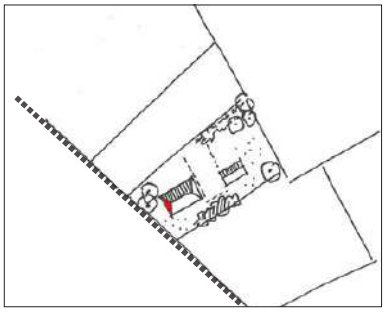
straat (openbaar)

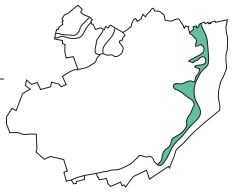
voorgevel (in rood)

Huidige situatie

Gewenste situatie bij functieverandering: behoud onderscheid woonzone en bedrijfserf, behoud samenhang bebouwing, eenheid door erfbeplanting

6. RECREATIEVE BEBOUWING OF KLEIN KAMPEREN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Behoud van het open landschap, zorg voor compacte bebouwing op de erven.
- *Eventuele aanvullende gebouwen dienen zo dicht mogelijk achter de bestaande bebouwing te worden geplaatst zodat deze het doorzicht naar het achterland niet blokkeren.*

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *De voorzieningen bij kleinschalig kamperen dienen bij voorkeur inpandig te worden gerealiseerd.*
- *De bebouwingsrichting sluit aan bij de richting van het landschap.*
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*
- *Parkeergelegenheid op eigen erf, ingepast door middel van opgaand groen (hagen, heesters of houtsingel)*
- *Erfbeplanting: zorg voor een markering (opgaande beplanting) van de 'kop' en de 'staart' van het erf of kies voor een boomgaardbeplanting.*
- *Dichtheid erfbeplanting: dun tot eenvoudig beplant.*

7. DORPSRANDEN (WONEN EN BEDRIJVENTERREINEN)

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Behoud de ritmiek van dorpen als afzonderlijke eenheden aan de rand van de voormalige Middelzee, met daartussen openheid.
- *Houd bij ontwikkelingen zicht op de (cultuurhistorisch) waardevolle bakens of oriëntatiepunten vanuit het dorp (de hogere bebouwing, waaronder kerktorens); zorg voor een herkenbaar en uniek dorpssilhouet.*
- *Verbind nieuwe ontwikkelingen (wonen en bedrijvigheid) in de bestaande dorpsrand aan het dorpssilhouet; zorg voor één geheel en voorkom 'nieuwe zones' in de dorpsrand.*
- Kies voor opgaand groen in dorpsranden, als onderdeel van het dorpssilhouet. Zorg voor een juiste verhouding tussen opgaand groen en bebouwing:
  - dorpsrand aan het water: 80% bebouwing, 20% opgaand groen
  - dorpsrand aan de weg: 30% bebouwing, 70% opgaand groen
- *Behoud de open veldjes en weides in en rondom de dorpskern waardoor het contact tussen dorp en landschap blijft bestaan. Koester 'monumentale ontmoetingen' tussen dorp en landschap.*
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*

Aandachtspunt: kleurgebruik en erfbeplanting rondom bedrijventerrein

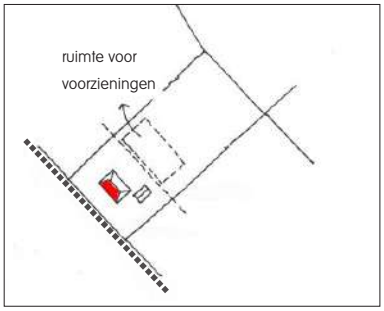
Beeldbepalende bebouwing en erfbeplanting

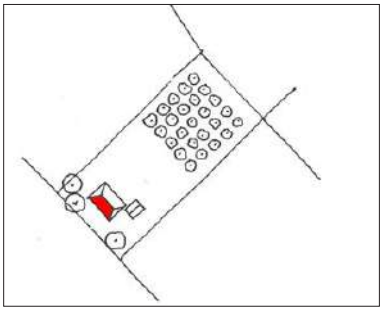
Aandachtspunt: erfbeplanting

Beeldkwaliteit op erfniveau:

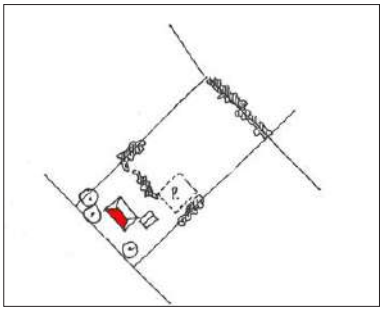
- *Laat het gebied of terrein door middel van de vorm, kleur en materiaal aansluiten bij de (bebouwde) omgeving en als onderdeel van het dorpssilhouet.*
- *Kies voor opgaande beplanting in de vorm van singelbeplanting of enkele solitaire bomen.*

Recreatie: ruimte voor (gebouwde) voorzieningen

Recreatie: erfbeplanting (boomgaard)

Recreatie: erfbeplanting (houtsingels)

De aanwezigheid van dwarsdijken laat zien dat de voormalige Middelzee in fasen is afgesloten. Het is een grootschalig gebied met een open karakter waar vrijwel geen bebouwing – met name agrarische bebouwing - en hoofdzakelijk alleen erfbeplanting voorkomt. De grootschalige openheid is afgebakend door de verdichtingen op de kwelderwallen.

6.4 OUDE ZEEPOLDERS
(JONGE KLEILANDSCHAP)

DEELGEBIED 4

WATER

- Vasthouden van de huidige waterbreedte van De Swette, ten behoeve van de beleving als hoofdwatergang. Eventuele ontwikkelingen van oevers toepassen buiten insteek talud.
- Vasthouden aan het karakteristieke slotenpatroon; regelmatige blokverkaveling.
- Poldervaarten liggen haaks op de richting van De Swette en vormen opvaarten naar de dorpen op de kwelderwal; houdt de opvaarten richting de dorpen toegankelijk.
- Aanlegmogelijkheden koppelen aan recreatieve voorzieningen, langs een lage beschoeiing of langs aanlegsteiger.
- *Kies voor natuurlijke oeverbeschoeiing (grastalud met lage beschoeiing, max. 0,25 cm. boven de waterspiegel).*
- *Behoud zicht op het water en het landschap; voorkom gesloten rietkragen langs de oevers.*

GROEN

- Behoud van het relatief grootschalig en open karakter van de oude zeepolder.
- Beplanting komt alleen voor rondom bestaande erven (wegen zijn onbeplant).
- Kies voor inheemse erfbeplanting, aansluitend op de grondsoort (zware zeeklei). Inheems opgaand assortiment: es, esdoorn, wilg, lijsterbes, kastanje. Assortiment inheemse onderbeplanting: es, veldesdoorn, tweestijlige meidoorn, lijsterbes.
- *Geen laanbeplanting langs erfontsluiting.*

WEGEN EN PADEN

- De wegen liggen evenwijdig aan de dijk/weg op de kwelderwal of haaks op de richting van de kwelderwal (landbouwwegen, fiets- en wandelpaden).
- Behoud de karakteristieke wegprofielen in dit gebied; relatief smalle wegbreedte met aan weerszijden een smalle berm en een sloot.
- De wegen in de oude zeepolder (voormalige Middelzee) zijn onbeplant.

De Swette met haaks hierop de opvaart naar Weidum

Beplanting alleen rondom bestaande erven

Onbeplante wegen

RICHTLIJNEN VOOR NIEUWE ONTWIKKELINGEN

ALGEMEEN

Bij vergroting bouwvlak vasthouden aan een rechthoekige tot bijna vierkante kavelvorm (regelmatige blokverkaveling).

Rechthoekige tot bijna vierkante kavelvorm

1. AGRARISCHE GEBOUWEN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- De situering (bouwrichting) van nieuw toe te voegen bebouwing sluit aan bij de hoofdrichting van het erf en bij voorkeur ook bij de richting van het landschap.

Beeldkwaliteit op erfniveau:

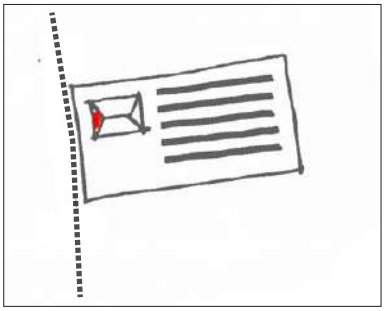
- Bij uitbreiding vasthouden aan een rechthoekige tot bijna vierkante kavelvorm (regelmatige blokverkaveling).
- Aansluiten bij of herstellen van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van het landschap.
- Benadruk de ruimtelijke scheiding tussen woonzone en bedrijfserf bijvoorbeeld d.m.v. een haag of boomsingel.
- Vormgeven van goede overgangen van erf naar de omgeving middels streekeigen erfbeplanting. Erfgrenzen worden voorzien van minimaal 50% opgaande beplanting; bij voorkeur enkele boomgroepen in de woonzone en op het bedrijfserf dichte houtsingels of rijenbomen met een losse haag als onderbeplanting.

Stallen en loodsen

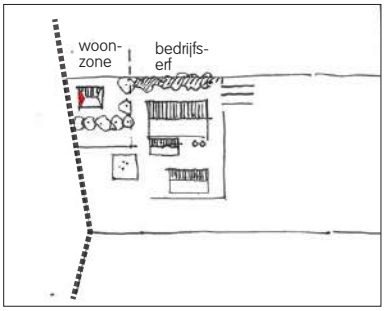
- *Bedrijfswoning met voorgevel evenwijdig aan de weg: stallen en loodsen liggen achter de achtergevel van de bedrijfswoning.*
- *Bedrijfswoning met voorgevel haaks op de weg: stallen en loodsen liggen achter de achtergevel (een langsgevel) van het bedrijfswoning.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*
- *Grootte en volume van de nieuwe stal of loods sluit aan bij de maat en schaal van het erf. Naarmate de stal of loods groter is, is een groter erf rondom wenselijk.*

Vormentaal

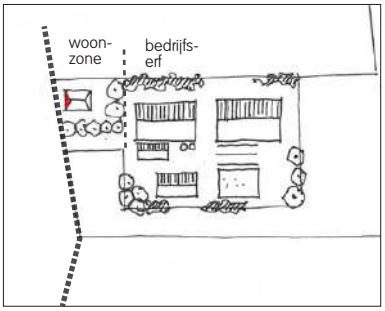
- *Nieuwe bebouwing is bij voorkeur rechthoekig en eenvoudig van vorm.*
- *Nieuwe bebouwing bestaat uit een laag met kap. De kapvorm sluit bij voorkeur aan bij de bestaande bebouwing.*
- *Goothoogte en nokhoogte traditioneel.*
- *Afwijkende nieuwe bouwwerken (boogstallen, serrestallen) zijn enkelvoudig van vorm; één bouwlaag met duidelijke hoofdvorm.*

Bebouwingsrichting

Voor- en achtererf; woonzone en bedrijfserf

Uitbreiding erf: nieuwe stal en paardenbak, verplaatsen sleufsilo's en erfbeplanting met open karakter rondom bedrijfserf

2. AGRARISCHE BOUWWERKEN

Mestvergistingsinstallaties

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De mestvergister ligt achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*
- *Grootte en volume mestvergister sluit aan bij de maat en schaal van het erf en de omgeving.*

Vormentaal

- *De bouwhoogte zo mogelijk lager dan het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Mest- en voersilo's

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De silo's liggen achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*
- *Vasthouden aan de bestaande ruimtelijke rangorde op het erf.*

Vormentaal

- *De hoogte is zo mogelijk lager dan het hoofdgebouw.*

Sleufsilo's

Algemeen

- *Plaatsing op het bedrijfserf, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *De sleufsilo's liggen achter of naast het bedrijfs-hoofdgebouw.*

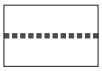
Paardrijdbakken

Algemeen

- *Plaatsing op het bedrijfserf of in de woonzone, zoveel mogelijk uit het zicht vanaf de openbare weg.*
- *Elementen dienen zoveel mogelijk geclusterd te worden.*
- *Paardrijdbak ligt (bij woonzone) achter de achtergevel van het woongebouw of (bij bedrijfserf) achter het bedrijfs-hoofdgebouw.*

Voor uitgangspunten lichtgebruik, zie pagina 21.

Legenda

straat (openbaar)

voorgevel (in rood)

3. WONINGEN IN VOORMALIGE BOERDERIJ

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *Voorwaarde bij hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing is 'ontstening' van niet-cultuurhistorisch waardevolle of niet-beeldbepalende bebouwing of verharding op het erf en behoud van waardevolle zichtlijnen.*
- *Behoud het karakteristieke bestaande bouwvolume en de beeldbepalende bouwvorm.*
- *Parkeergelegenheid op eigen erf, ingepast door middel van opgaand groen (losse of geschoren haag).*

Beeldkwaliteit op bebouwingsniveau:

- *Bij aanpassing van een voormalig boerderijpand met woonbestemming wordt maximaal 10% van het dakvlak in glas uitgevoerd.*
- *Behoud het karakteristieke kleur- en materiaalgebruik.*

4. BURGERWONINGEN (NIEUWE OF VERVANGENDE WONINGEN)

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- *Bij gebruik van de sloopregeling of het hergebruiken van vrijkomende (bedrijfs) gebouwen kunnen vanuit het bestemmingsplan op bestaande erven nieuwe woningen worden toegestaan. Voorwaarde voor de plaatsing is 'ontstening' van niet cultuurhistorisch waardevolle of beeldbepalende bebouwing of verharding en behoud van waardevolle zichtlijnen.*
- Sta ten behoeve van behoud van de openheid geen nieuwe woongebouwen toe, m.u.v. nieuwbouw of vervangend woongebouw op bestaande erven.

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *Bouwrichting van nieuw toe te voegen bebouwing sluit aan bij de hoofdrichting op het erf, of haaks daarop.*
- *Nieuw toe te voegen bebouwing (rood-voor-rood woningen) dienen direct achter of naast de agrarische bedrijfswoning te worden gebouwd.*
- *Erfbeplanting: plaats minimaal 1 opgaande solitaire boom (1e orde) in de woonzone.*

Beeldkwaliteit op bebouwingsniveau:

- *De karakteristiek (vorm, volume, kleur, materiaal) van de nieuwe of vervangende woning sluit aan bij de bebouwing in de directe omgeving.*
- *Nieuwe of vervangende woning is voorzien van een kap en een lage gootlijn, aansluitend bij de veel voorkomende goothoogtes in de omgeving.*

5. NIET-AGRARISCHE BEDRIJFSGEBOUWEN

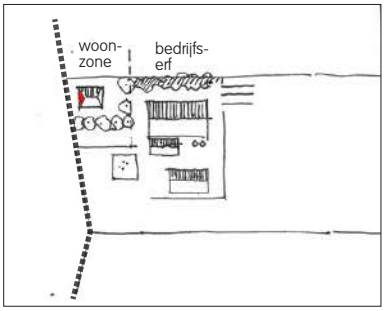
Er zijn geen bedrijventerreinen/ bedrijfsgebouwen in dit deelgebied.

- Sta geen bedrijventerreinen of bedrijfsgebouwen toe.

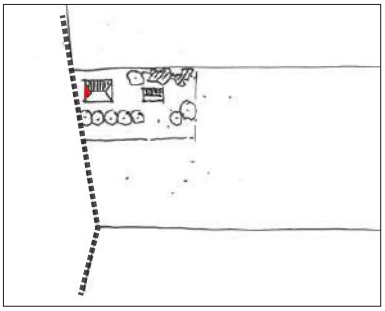
Legenda

straat (openbaar)

voorgevel (in rood)

Huidige situatie

Gewenste situatie bij woonbestemming in bedrijfdgebouw: verwijderen bedrijfsschuren en -verharding

6. RECREATIEVE BEBOUWING OF KLEIN KAMPEREN

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Behoud van het open landschap, zorg voor compacte bebouwing op de erven.
- *Eventuele aanvullende gebouwen dienen zo dicht mogelijk achter de bestaande bebouwing te worden geplaatst zodat deze het doorzicht naar het achterland niet blokkeren.*

Beeldkwaliteit op erfniveau:

- *De voorzieningen bij kleinschalig kamperen dienen bij voorkeur inpandig te worden gerealiseerd.*
- *De bebouwingsrichting sluit aan bij de richting van het landschap.*
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*
- *Parkeergelegenheid op eigen erf, ingepast door middel van opgaand groen (hagen, heesters of houtsingel)*
- *Erfbeplanting: zorg voor een markering (opgaande beplanting) van de 'kop' en de 'staart' van het erf of kies voor een boomgaardbeplanting.*
- *Dichtheid erfbeplanting: dun tot eenvoudig beplant.*

7. DORPSRANDEN (WONEN EN BEDRIJVENTERREINEN)

Beeldkwaliteit op landschapsniveau:

- Wees terughoudend in toevoegen van nieuwe bebouwing in de dorpsrand; houd de dorpen compact.
- *Houd bij ontwikkelingen zicht op de (cultuurhistorisch) waardevolle bakens of oriëntatiepunten vanuit het dorp (de hogere bebouwing, waaronder kerktorens); zorg voor een herkenbaar en uniek dorpssilhouet.*
- *Verbind nieuwe ontwikkelingen (wonen en bedrijvigheid) in de bestaande dorpsrand aan het dorpssilhouet; zorg voor één geheel en voorkom 'nieuwe zones' in de dorpsrand.*
- Kies voor opgaand groen in dorpsranden, als onderdeel van het dorpssilhouet. Zorg voor een juiste verhouding tussen opgaand groen en bebouwing:
  - dorpsrand aan het water: 80% bebouwing, 20% opgaand groen
  - dorpsrand aan de weg: 30% bebouwing, 70% opgaand groen
- *Behoud de open veldjes en weides in en rondom de dorpskern waardoor het contact tussen dorp en landschap blijft bestaan. Koester 'monumentale ontmoetingen' tussen dorp en landschap.*
- *Bij uitbreiding aansluiten op of sturen op herstel van de verkavelingstructuur, passend bij de richting en de dichtheid van de kavelsloten.*

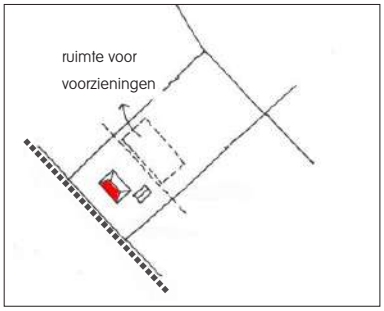
Gezicht op Reahûs; balans tussen groen en bebouwing

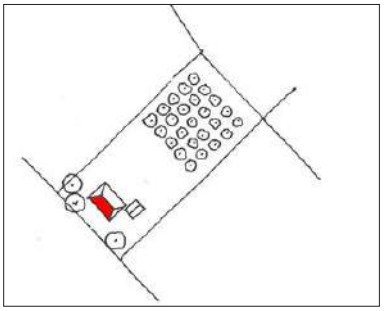
Openheid in het Middelzeegebied

Beeldkwaliteit op erfniveau:

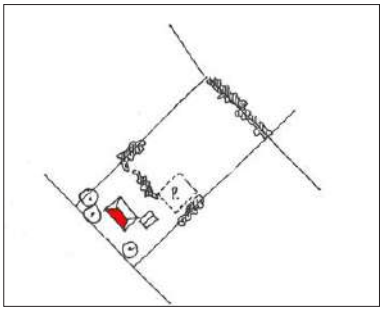
- *Laat het gebied of terrein door middel van de vorm, kleur en materiaal aansluiten bij de (bebouwde) omgeving en als onderdeel van het dorpssilhouet.*
- *Kies voor opgaande beplanting in de vorm van bomenrijen of enkele solitaire bomen.*

Recreatie: ruimte voor (gebouwde) voorzieningen

Recreatie: erfbeplanting (boomgaard)

Recreatie: erfbeplanting (houtsingels)

LITERATUURLIJST

ANWB, Topografische Atlas Friesland, 2006

Atelier Fryslân, Nije Pleats in de praktijk, 2010
Atelier Fryslân, Adviesboek Nije Pleats, 2009
Atelier Fryslân, Werkboek Nije Pleats, 2009
Atelier Fryslân, Werkend landschap, 2010

Gedeputeerde Staten van Friesland, Notitie standpuntbepaling grootschalige landbouw in Fryslân, juni 2009

Gemeente Littenseradiel, Beleidsnotitie Paardenhouderij, juni 2010
Gemeente Littenseradiel, Bestemmingsplan buitengebied-oost, november 2001
Gemeente Littenseradiel, Bestemmingsplan buitengebied-west, april 1994
Gemeente Littenseradiel, 'In eigen lûd', Strategische visie gemeente Littenseradiel 2010-2015, november 2010
Gemeente Littenseradiel, Intergemeentelijke Structuurvisie Nieuw Stroomland, februari 2011
Gemeente Littenseradiel, Beleidsnotitie schaalvergroting in de landbouw, mei 2012
Gemeente Littenseradiel, Notitie Verblijfsrecreatie, februari 2010
Gemeente Littenseradiel, Structuurvisie 2030, 2011
Gemeente Littenseradiel, Welstandsnota, onderdeel sneltoetscriteria, januari 2007

Provincie Fryslân, Grutsk op 'e Romte!, Ruimtelijke kwaliteit in Fryslân, 2012
Provincie Fryslân, Ruimtelijke consequenties van de schaalvergroting van de landbouw in Fryslân, juni 2009.
Provincie Fryslân, Streekplan Fryslân "Om de kwaliteit van de romte" (structuurvisie), 2007
Provincie Fryslân, Uitwerking van het Streekplan op het landschapsonderdeel, Landschapstypering van Fryslân
Provincie Fryslân, Verordening Romte Fryslân, 15 juni 2011

Stadsregio Leeuwarden, Landschapsontwikkelingsplan, Ontwikkelingsvisie voor de Stadsregio Leeuwarden, 2004

Uitgeverij Nieuwland, Historische Atlas Friesland, 1990

BEGRIPPENLIJST

Bedrijfserf
Een gedeelte van het bebouwd perceel, dat direct is gelegen bij een bedrijfs-hoofdgebouw en is ingericht ten dienste van de bedrijfsfunctie

Bedrijfs-hoofdgebouw
Het in planologisch opzicht belangrijkste bedrijfsgebouw op het perceel

Dorpssilhouet
De ligging en het aangezicht van een dorp vanuit de omgeving bekeken

Erf
Al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een woonhuis of een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw

Hoofdgebouw
Het in planologisch opzicht belangrijkste gebouw op het perceel

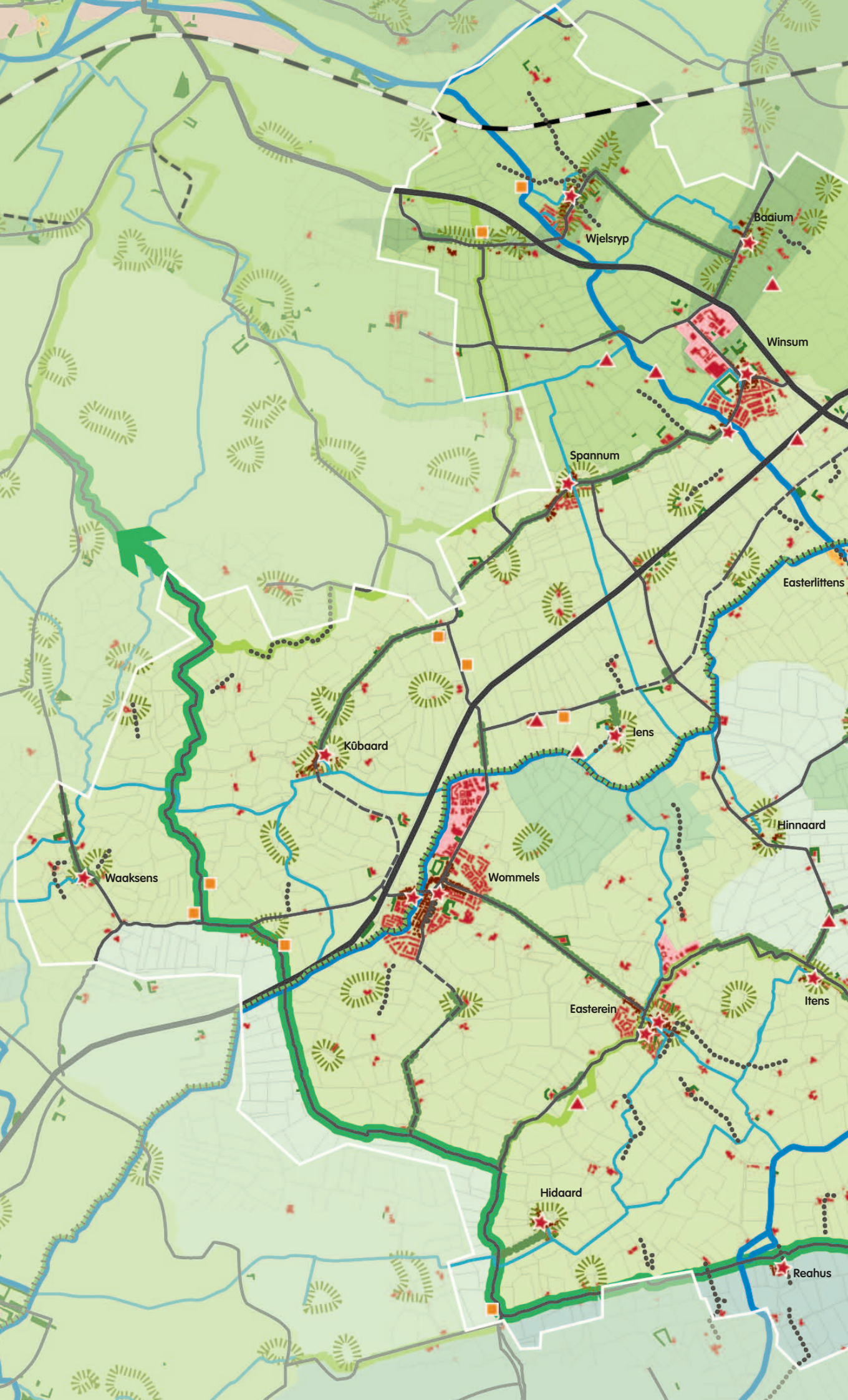
Rooilijn
Vastgestelde grenslijn tussen openbare en particuliere grond die bij het bouwen niet overschreden mag worden

Voorgevel
De naar de weg gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevel, de gevel die door de ligging, de situatie ter plaatse en/of de feitelijke indeling van het gebouw als voorgevel moet worden aangemerkt

Woongebouw
Het in planologisch opzicht belangrijkste gebouw met een woonbestemming op het perceel

Woonzone
Een gedeelte van het bebouwd perceel, dat is ingericht ten dienste van de woonfunctie

NOTITIES

Baaium
Wjelsryp
Winsum
Spannum
Easterlittens
Kûbaard
Iens
Hinnaard
Waaksens
Wommels
Easterein
Itens
Hidaard
Reahus

LEGENDA

Deze legenda is van toepassing op de kaarten:

- **Gebieds-DNA (cover en pag. 10-11)**
- **Cultuurhistorisch erfgoed (pag. 12-13)**

LANDSCHAPSTYPEN

Oude kleilandschap

- kwelderwal
- kweldervlakte
- kleiterpenlandschap

Jonge kleilandschap

- oude zeepolders

BLAUW

- hoofdvaarweg
- dorpsvaart

GROEN

- natuurgebied
- bos/bosschage
- terp
- lanen
- Slachtedyk
- Hegedyk
- overige dijken (zeepolderdijken, binnendijken)

GRIJS

- provinciale wegen (N-wegen)
- overige wegen en paden
- ruilverkavelingswegen
- spoorlijn
- jaagpad
- kerkepad
- voetpad

ROOD

- bebouwing
- historische dorpskern
- bedrijventerrein
- recreatieterrein
- rijksmonument, industrieel
- rijksmonument, agrarisch

BAKENS

- kerk
- molen
- schoorsteen

Wjelsryp
Baaium
Húns
Hilaard
Jellum
Winsum
Bears
Leons
Spannum
Jorwert
Weidum
Baard
Easterlittens
Mantgum
Kubaard
Iens
Hinnaard
Britswert
Easterwierrum
Waaksens
Wommels
Wiuwert
Easterein
Itens
Rien
Boazum
Lytsewierrum
Hidaard
Reahus

BEELDKWALITEITSPLAN BÛTENGEBIET

LITTENSERADIEL

RUIMTELIJKE KWALITEIT VOOR DORPEN EN DIJKEN, LANGS TERPEN EN VAARTEN

WERKWIJZER

Het buitengebied van Littenseradiel is een uniek, open landschap. De gemeente biedt in het bestemmingsplan Bûtengebiet ruimte voor ontwikkelingen in dit landschap, maar stelt wel eisen aan de kwaliteit van deze ontwikkelingen. Zo ontstaat ruimte voor dynamiek in het buitengebied, en blijft het fraaie landschap voor de volgende generaties bewaard.

De regels in het bestemmingsplan Bûtengebiet geeft aan welke ontwikkelingen in het buitengebied zijn toegestaan, en in welke omvang. De Welstandsnota geeft harde kwaliteitscriteria waaraan nieuwe of gewijzigde bebouwing dient te voldoen. Het Beeldkwaliteitsplan Bûtengebiet geeft nadere invulling aan de eisen uit het bestemmingsplan en welstandsnota en is primair gericht op de ruimtelijke kwaliteit. Initiatiefnemers dienen in een erfinrichtingsplan aan te geven hoe in hun plan rekening te houden met de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij dienen de volgende stappen te worden doorlopen:.

Stap 1: Bepaal op de kaart Landschappen (bijlage 1) in welk landschapstype de ontwikkeling plaats vindt.
In 3..0 'Wat is er?' worden de onderscheidende waarden van de landschappen toegelicht. In 4.0 'Wat speelt er', wordt toegelicht wat voor ontwikkelingen van invloed zijn op de ruimtelijke kwaliteit. In 5.0 'Wat is van belang' wordt de ruimtelijke kwaliteit op verschillende schaalniveaus toegelicht en zijn in aansluiting op de Welstandsnota aanvullende algemene richtlijnen opgenomen voor de uitstaling van gebouwen, bouwwerken, licht en reclame uitingen in het gehele buitengebied.

Stap 2: Ga naar het betreffende landschapstype in hoofddtuk 6.0 en geef aan op welke wijze er in het plan rekening gehouden wordt met de uitgangspunten.
Voor water-, groen-, wegen- en padenstructuur worden de uitgangspunten toegelicht (blauwe, groene en grijze kolommen). Aansluitend daarop volgen de richtlijnen voor nieuwe 'rode' ontwikkelingen.

Stap 3: Bepaal onder het betreffende landschapstype bij welke van de zeven thema's de nieuwe ontwikkeling aansluit en geef aan hoe in het plan aan de richtlijnen wordt voldaan.
In aanvulling op de regels uit het bestemmingsplan worden per ontwikkeling richtlijnen benoemd waaraan de ontwikkeling dient te voldoen. Per thema worden de richtlijnen – zie zorg dragen voor de gewenste beeldkwaliteit - in maximaal drie niveaus onderscheiden: 1) landschapsniveau, 2) erfniveau en 3) bebouwingsniveau.

Stap 4: Stel een erfinrichtingsplan op waarin wordt aangegeven hoe met voorstaande punten wordt omgegaan.
Het erfinrichtingsplan maakt onderdeel uit van uw verzoek aan de gemeente en wordt als onderdeel van de ruimtelijke ordeningsprocedure beoordeeld.
Ga vroegtijdig met uw initiatief met de gemeente in overleg, zodat u tijdig een goed inzicht hebt in de eisen die aan het erfinrichtingsplan worden gesteld.

RUIMTELIJKE KWALITEIT VOOR DORPEN EN DIJKEN, LANGS TERPEN EN VAARTEN

BEELDKWALITEITSPLAN BÛTENGEBIET, LITTENSERADIEL

572 00 407
Oktober 2014

N0.0RDPEIL
landschap.erfgoed

Rho
ADVISEURS VOOR LEEFRUIMTE

gemeente Littenseradiel

I N H O U D

1.0 KERN-KWALITEITEN LITTENSERADIEL **4**

2.0 INLEIDING

AANLEIDING **6**

AMBITIE **7**

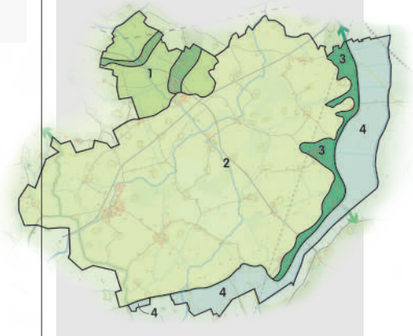
STATUS **7**

RUIMTELIJKE KWALITEIT EN DUURZAAMHEID **8**

TWEEDIMENSIONAAL EN DRIEDIMENSIONAAL **9**

LANDSCHAPSTYPEN

1. Noordelijke kwelderwallen en kweldervlakte
2. Kleiterpenlandschap
3. Kwelderwal langs voormalige Middelzee
4. Oude zeepolders

NOTITIES

LEGENDA

Deze legenda is van toepassing op de kaarten:

- **Gebieds-DNA (cover en pag. 10-11)**
- **Cultuurhistorisch erfgoed (pag. 12-13)**

LANDSCHAPSTYPEN
Oude kleilandschap
kwelderwal
kweldervlakte
kleiterpenlandschap
Jonge kleilandschap
oude zeepolders

BLAUW
hoofdvaarweg
dorpsvaart

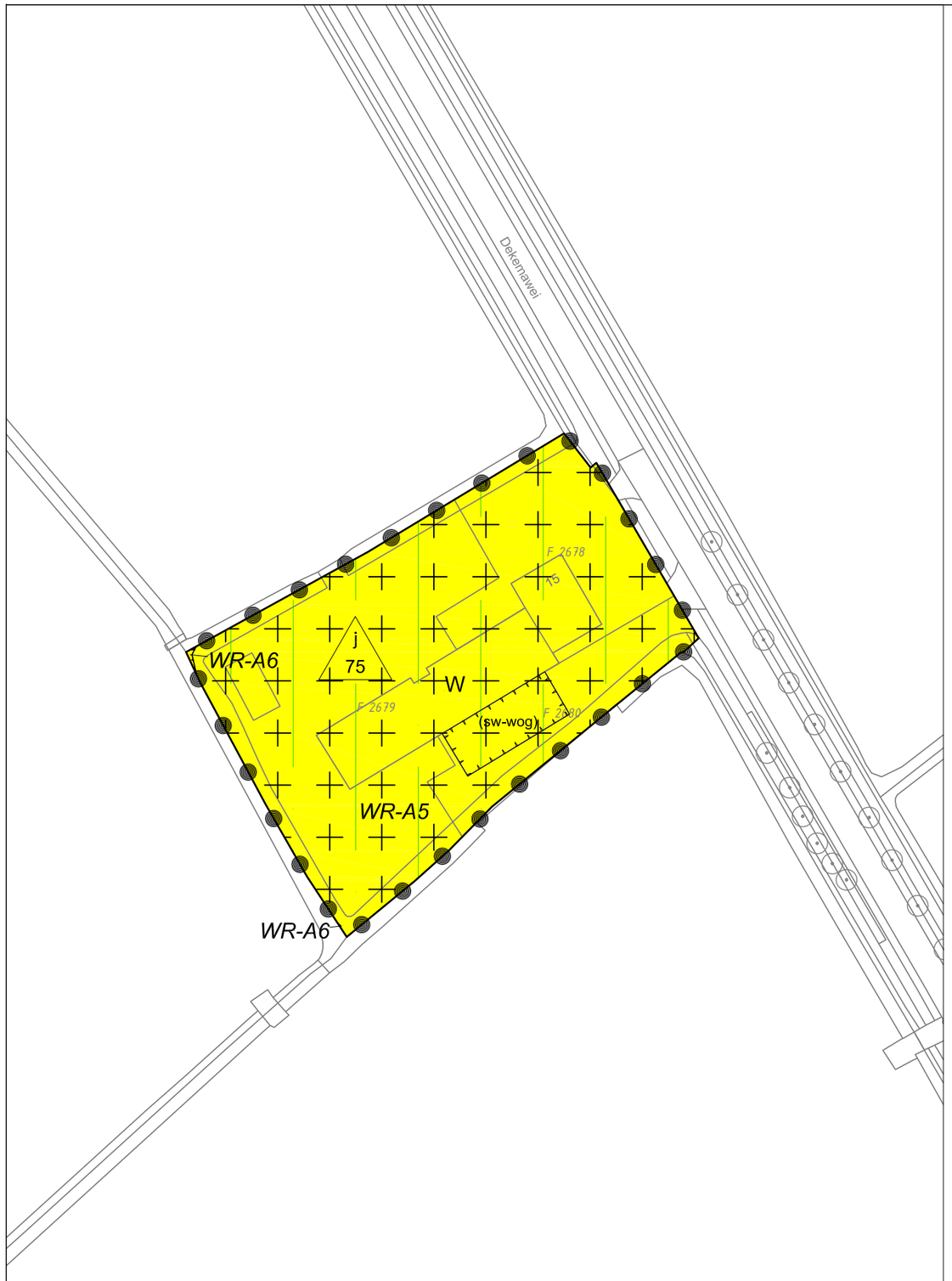
GROEN
natuurgebied
bos/bosschage
terp
lanen
Slachtedyk
Hegedyk
overige dijken (zeepolderdijken, binnendijken)

GRIJS
provinciale wegen (N-wegen)
overige wegen en paden
ruilverkavelingswegen
spoorlijn
jaagpad
kerkepad
voetpad

ROOD
bebouwing
historische dorpskern
bedrijventerrein
recreatieterrein
rijksmonument, industrieel
rijksmonument, agrarisch

BAKENS
kerk
molen
schoorsteen

Verbeelding

Plangebied

Plangrens

Enkelbestemmingen

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A5 — Waarde - Archeologie 5

WR-A6 — Waarde - Archeologie 6

Gebiedsaanduidingen

vrijwaringszone - radarverstoringsgebied

Functieaanduidingen

(sw-wog) — specifieke vorm van wonen - wonen in ruimtelijk ondergeschikt gebouw

Maatvoeringen

j 75 — maximum hoogte (m)

Gemeente Leeuwarden

Leeuwarden Buitengebied - Dekemawei 15 Baard

Bestemmingsplan

PROJECT	20210790		
FORMAAT	A3		
SCHAAL	1:1000	Vastgesteld	
KAART	1/1	Ontwerp	
GETEKEND	RV	Voorontwerp	
IDN	NL.IMRO.0080.01010BP00-OW01	Concept	17-06-2021

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

N

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1585
Extern Zaak ID	2021-104141
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.10
Titel	Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023
Eigenaar	Frans, Gina
Portefeuillehouder	Hein Kuiken

Bijlagen
Raadsvoorstel Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve Zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023
Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve Zorgverzekering minima 2022 en 2023

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	7 december 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

De gemeente biedt inwoners met een laag inkomen, laag vermogen en hoge zorgkosten een collectieve zorgverzekering (AV Frieso Compleet) aan. Hiervoor wordt er jaarlijks een overeenkomst afgesloten met De Friesland. Door het wijzigen van Europese aanbestedingsregels is het gunnen van de opdracht aan De Friesland alleen mogelijk na een aanbesteding. Om ervoor te zorgen dat de gemeente het aanbieden van een collectieve zorgverzekering niet hoeft aan te besteden en De Friesland de opdracht kan gunnen, is het noodzakelijk om uitsluitend recht te vestigen voor De Friesland. De afgelopen 2 jaar is dit middels het vaststellen van een verordening gerealiseerd. De huidige verordening komt van rechtswege per 2022 te vervallen. Het verlengen van het uitsluitend recht voor De Friesland is wenselijk. Het college stelt de gemeenteraad voor om bij verordening in 2022 en 2023 het uitsluitend recht aan De Friesland te verlenen.

Voorgesteld besluit

1. De gemeenteraad voor te stellen de "Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023" vast te stellen.

Gemeente Leeuwarden

Besluit

de "Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023" vast te stellen.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Vaststellen Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023
Zaaknummer: 2021-104141

Aan de Gemeenteraad.

Aanleiding
De gemeente biedt inwoners met een laag inkomen, laag vermogen en hoge zorgkosten een collectieve zorgverzekering, AV Frieso Compleet, aan. Hiervoor is er een overeenkomst afgesloten met De Friesland. Een wijziging van de Europese aanbestedingsregels heeft tot gevolg dat er niet meer zonder aanbesteding een overeenkomst kan worden afgesloten met De Friesland.

Gewijzigde aanbestedingsregels
In 2016 is de Europese Concessierichtlijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Hiermee is de Aanbestedingswet 2012 gewijzigd. De wijzigingen hebben tot gevolg dat er voor opdrachten met een waarde hoger dan € 5.382.000,- (drempelbedrag periode 2022 en 2023) een aanbestedingsverplichting geldt.

De waarde van de opdracht van de gemeente Leeuwarden overschrijdt bovengenoemde aanbestedingsdrempel. De gemeente is dus verplicht om aan te besteden. Om de opdracht bij één zorgverzekeraar onder te brengen, is het noodzakelijk voor de gemeente om daarvoor een uitsluitend recht te vestigen. Het vestigen van een uitsluitend recht maakt het mogelijk om te regelen dat een partij exclusief bevoegd is om, in dit geval in Leeuwarden, een dienst te verrichten of bepaalde activiteiten uit te voeren. Wanneer door de gemeente een uitsluitend recht wordt gevestigd, hoeft de opdracht niet te worden aanbesteed.

Verordening vestigen uitsluitend recht
De gemeente heeft al vele jaren in het kader van de collectieve zorgverzekering voor de minima een overeenkomst met De Friesland. De wens om de collectieve zorgverzekering bij De Friesland onder te brengen heeft ertoe geleid dat er voor 2020 en 2021 bij verordening een uitsluitend recht gevestigd is voor De Friesland. Genoemde verordening komt van rechtswege ingaande 2022 te vervallen. Het is de bedoeling om de samenwerking, in het kader van de AV Frieso, met De Friesland voort te zetten. Daarom wordt ook voorgesteld om voor 2022 en 2023 een uitsluitend recht te vestigen voor De Friesland.
Voor de volledigheid is het goed om te vermelden dat om de collectieve zorgverzekering AV Frieso compleet te kunnen aanbieden de gemeente begunstigingsovereenkomsten dient aan te gaan met De Friesland Zorgverzekeraar N.V. en Achmea Zorgverzekeringen N.V. Beide juridische entiteiten zijn dochterondernemingen van Achmea Holding B.V. Formeel betekent dit dat er feitelijk uitsluitend recht gevestigd wordt voor het moederbedrijf Achmea Holding B.V.

Evaluatie AV Frieso Compleet
De collectieve zorgverzekering is een waardevol instrument wat zich steeds meer bevindt op het snijvlak van het beleid rondom armoede, schulden en zorg. De collectieve zorgverzekering kan schulden voorkomen, zorgmijding tegengaan, biedt inkomensondersteuning en voorkomt wanbetaling. Het is belangrijk om met een dergelijke zorgverzekering genoemde elementen niet uit het oog te verliezen, de toegankelijkheid van de zorg te waarborgen en tegelijkertijd de kosten beheersbaar te houden. Zoals in het visiedocument armoede en schulden is verwoord, is het de bedoeling om de collectieve zorgverzekering tegen het licht te houden. De evaluatie moet ertoe leiden dat er invulling worden gegeven aan een (meer) toekomstbestendig instrument om de zorg voor inwoners met een laag inkomen toegankelijk en betaalbaar te houden. Het is nog onduidelijk wat voor consequenties de evaluatie zal hebben voor de huidige samenwerking met De Friesland. We willen in 2022 de tijd nemen om één en ander te evalueren en de resultaten eventueel ook met uw Raad te bespreken. We willen daarbij niet in tijdnood komen. Vandaar dat er voor het vestigen van een uitsluitend recht voor De Friesland wordt voorgesteld om dit voor 2022 en 2023 te realiseren.

De Adviesraad Sociaal Domein
Omdat vaststellen van deze verordening van technische aard is, wordt volstaan met het informeren van de Adviesraad Sociaal Domein. Dit heeft na ons collegebesluit plaatsgevonden.

Financiële gevolgen
Er zijn geen aanvullende financiële consequenties verbonden aan het vestigen van een uitsluitend recht voor De Friesland.

Tot slot
Samenvattend stellen wij u voor bijgevoegde concept-verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023 vast te stellen.

Leeuwarden, 7 december 2021

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

VERORDENING VESTIGEN UITSLUITEND RECHT COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING MINIMA LEEUWARDEN 2022 en 2023

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 7 december 2021;

gelet op artikel 147 en 149 van de Gemeentewet, artikel 2a.14 van de Aanbestedingswet 2012;

overwegende dat voldaan moet worden aan Europese regelgeving inzake aanbesteding;

BESLUIT

vast te stellen de verordening:

Vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023

Artikel 1 Begripsbepalingen
In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Uitsluitend recht: een alleenrecht dat bij wettelijk voorschrift of bij besluit van een bestuursorgaan aan een onderneming wordt verleend om in een bepaald geografisch gebied een dienst te verrichten of een bepaalde activiteit uit te voeren;
b. Begunstigingsovereenkomsten: overeenkomsten tussen de gemeente Leeuwarden en De Friesland Zorgverzekeraar N.V. en tussen de gemeente Leeuwarden en Achmea Zorgverzekeringen N.V. om uitvoering te geven aan de Collectieve (aanvullende) zorgverzekering minima Leeuwarden;
c. De Friesland Zorgverzekeraar N.V.: aanbieder van een collectieve zorgverzekering voor minima;
   Achmea Zorgverzekeringen N.V.: aanbieder van een collectieve aanvullende zorgverzekering voor minima;
   Achmea (Holding) B.V. is de moedermaatschappij van De Friesland Zorgverzekeraar N.V. en Achmea Zorgverzekeringen N.V.;
d. Collectieve zorgverzekering minima: de collectieve zorgverzekering voor minima zoals bedoeld in artikel 35 lid 3 van de Participatiewet;
e. College: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarden.

Artikel 2 Uitsluitend recht

a. Aan Achmea (Holding) B.V., statutair gevestigd te Zeist KvK nr. 33235189 wordt voor het aanbieden van een (aanvullende) collectieve zorgverzekering voor minima in de gemeente Leeuwarden, uitsluitend recht verleend voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023;
b. Op basis van het uitsluitend recht zoals bedoeld in artikel 2 lid a gaat het college met De Friesland Zorgverzekeraar N.V. statutair gevestigd te Leeuwarden, KvK nr. 50884565 en Achmea Zorgverzekering N.V. statutair gevestigd te Zeist, KvK nr. 28080300, begunstigingsovereenkomsten aan voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023.

Artikel 3 Inwerkingtreding

a. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2022;
b. Deze verordening vervalt van rechtswege op 1 januari 2024;
c. Voor zover noodzakelijk, blijven de bepalingen van deze verordening van kracht op rechtsverhoudingen die zijn ontstaan in de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023.

Artikel 4 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als de “Verordening vestigen uitsluitend recht Collectieve zorgverzekering minima Leeuwarden 2022 en 2023”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 22 december 2021.

,voorzitter

,griffier

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1625
Extern Zaak ID	2021-027163
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.11
Titel	Fusie van de schoolbesturen stichting Gearhing en stichting Odyssee
Eigenaar	Bos van den, Tjerk van den
Portefeuillehouder	Hilde Tjeerdema

Bijlagen
2021-12-21 Raadsvoorstel Fusie traject Stichting Gearhing en Stichting Odyssee getekende versie
Concept staturen Stichting Samenwerkingsverband GO (werknaam)
Fusie effect rapportage Gearhing en Odyssee
Brief aan Gearhing en Odyssee

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	14 december 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Het college heeft besloten de gemeenteraad voor te stellen om de juridische fusie en de daarbij behorende statutenwijziging tussen de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing en de stichting voor openbaar onderwijs Odyssee goed te keuren.
Het college brengt een positief advies uit inzake de fusie van de stichting Gearhing en de stichting Odyssee over het fuseren tot een Stichting Samenwerkingsbestuur GO (werktitel) waarbinnen openbare, algemeen bijzondere en in de toekomst waarschijnlijk ook samenwerkingsscholen zullen vallen. Stichting Gearhing houdt twee scholen binnen de gemeente Leeuwarden in stand, te weten De Gielguorde te Mantgum en obs It Partoer te Weidum.

Voorgesteld besluit

1. De gemeenteraad voor te stellen:
   a. de juridische fusie tussen de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing en de stichting voor openbaar onderwijs Odyssee goed te keuren;

b. de statutenwijziging van de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing hieromtrent conform bijgevoegd aanhangsel goed te keuren.

Besluit

a. de juridische fusie tussen de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing en de stichting voor openbaar onderwijs Odyssee goed te keuren;
b. de statutenwijziging van de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing hieromtrent conform bijgevoegd aanhangsel goed te keuren.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Fusie traject Stichting Gearhing en Stichting Odyssee
Zaaknummer: 2021-027163

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Het fusietraject van de Stichtingen Gearhing en Odyssee loopt voortvarend. Nadat de besluitvorming in 2019 al vergevorderd was, heeft er een heroriëntatie plaatsgevonden en hebben de beide Raden van Toezicht zorgvuldige analyse (met onder andere een financiële Due Diligence) van beide organisaties uitgezet. Dit heeft geleid tot aangepaste fusiedocumenten en nieuwe besluitvorming en instemming door bestuurders, toezichthouders en medezeggenschap.

Beide organisaties zijn nu druk bezig om één gezamenlijke organisatie te vormen waarvoor komende weken een nieuwe bestuurder en aanvullende leden voor de Raad van Toezicht (RvT) geworven worden. Met de start van de gezamenlijke organisatie zullen de huidige voorzitters van de beide RvT's op 1 januari 2022 binnen de RvT van de Stichting Samenwerkingsbestuur GO blijven.

De beide servicebureaus delen inmiddels het gebouw in Sneek en er wordt op vele onderwerpen, zoals het opbouwen van een gezamenlijke meerjarenbegroting en administratie, samen opgetrokken. Het is een grote wens om per 1 januari 2022 te starten zodat de administratieve en organisatorische zaken inclusief alle salarissen vanuit de Stichting Samenwerkingsbestuur GO kunnen worden georganiseerd. Ook zullen dan de beoogde bestuurder en de beoogde leden voor de RvT kunnen starten.

Beoogd effect
<u>Spreiding en bereikbaarheid van basisonderwijs</u>
Vanuit de grondwettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente om voldoende openbaar onderwijs aan te bieden past deze fusie waardoor in de buitengebieden de gemeente voldoende basisonderwijs aanwezig en gegarandeerd is.

<u>Gevolgen voor de lokale educatieve jeugd agenda</u>
Door de fusie en het blijven bestaan van scholen in de buitengebieden blijft dit gedeelte van de gemeente vertegenwoordigd in de Leja en overige educatieve overleggen.

<u>Overwegingen voor wat betreft onderwijshuisvesting.</u>
Ten aanzien van onderwijshuisvesting heeft de fusie een gunstig effect op de instandhouding van scholen. Samen hebben de stichtingen scholen in de gemeenten Harlingen, Súdwest-Fryslân, Fryske Marren, Leeuwarden en Waadhoeke. Leeuwarden heeft 3 scholen in haar gemeente van deze nieuwe stichting, te weten: OBS De Greidefûgel te Baard, OBS de Gielguorde te Mantgum en OBS It Pertoer te Weidum. Deze scholen hebben in totaal 8% van alle leerlingen van het nieuwe gefuseerde schoolbestuur.

Argumenten
De regio is een geheel van stad en platteland. Een economisch florerend en leefbaar platteland is van levensbelang voor economisch en florerende steden. En andersom. Onderwijs is hierbij een belangrijke factor. Door de vorming van een groter schoolbestuur is het mogelijk om verschillen, efficiency en kennis optimaal te benutten. De hoofdredenen van de fusie:

- De fusie biedt kansen voor de versteviging van de onderwijskwaliteit.
- Een groter schoolbestuur kan o.a. door benutten van de gemiddelde schoolgrootte en gezamenlijke inzet van expertise en ondersteuning zowel grotere en als kleine scholen beter vormgeven. Door de schaalgrootte ontstaat een bestuur dat, als vertegenwoordiger van het openbaar en algemeen bijzonder onderwijs, als serieuze gesprekspartij aan tafel deel kan nemen.
- Door de samenvoeging van de servicebureaus is er meer kennis en expertise in huis om de schoolteams optimaal te ondersteunen. Door onderwerpen als bijvoorbeeld huisvestingsregelgeving, ICT/infrastructuur en eigen risico dragerschap samen op te pakken, ontstaat meer ruimte voor specialisatie, zonder dat dat ten koste gaat van middelen die in het primaire proces ingezet kunnen worden. De bovenschoolse organisatie kan zich optimaal richten naar de scholen.
- Door de fusie ontstaan er, door zaken te ontdubbelen, voor één bestuurder te kiezen, en een goede inkoop en samenwerking, kleine efficiencyvoordelen. De doelstelling is om de uit te sparen middelen zoveel als mogelijk in te zetten voor het primaire proces; het onderwijs.

Kanttekeningen en risico's
De gemeente wordt op afstand gezet voor haar toezichthoudende rol.
Ook wanneer het openbaar onderwijs op afstand is gezet en er sprake is van een besturenfusie behoudt de gemeente het toezicht en de zorg voor 'voldoende openbaar onderwijs in een genoegzaam aantal scholen' (Grondwet). De gemeente Leeuwarden zal een beperkte rol blijven spelen. De hoofdvesting is niet in Leeuwarden. Dit betekent dat de gemeente de jaarrekening zal ontvangen en op de hoogte wordt gebracht zodra er wijzigingen zijn in het profiel van leden van de Raad van Toezicht. Beide stichtingen laten een gezonde financiële huishouding zien. De statuten borgen het toezicht in voldoende mate.

De nieuwe stichting heeft voldoende financiële basis om de scholen in stand te houden.
Naast het positief oordeel op het bij Gearhing en Odyssee gehouden boekenonderzoek van 'Wijs Accountants' zijn ook de jaarrekeningen 2020 en meerjarenbegrotingen van beide huidige stichtingen ambtelijk van een positief advies voorzien, mede in het licht van de voorgenomen fusie. Deze jaarstukken worden u nog separaat aangeboden.

Financiën
Dit fusietraject heeft geen negatieve financiële gevolgen. Verwacht wordt dat het gefuseerde schoolbestuur over voldoende bestuurskracht zal beschikken en een efficiëntere bedrijfsvoering kan uitoefenen.

Wij adviseren u om de juridische fusie en de daarbij behorende statutenwijziging tussen de stichting samenwerkingsverband primair onderwijs Gearhing en de stichting voor openbaar onderwijs Odyssee goed te keuren;

Leeuwarden, 14 december 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

STATUTEN

Betreft: **Stichting Samenwerkingsbestuur GO**

STATUTEN

Artikel 1 - Naam en zetel

1. De stichting draagt de naam: **Stichting Samenwerkingsbestuur GO** *(werknaam)*.
2. Zij heeft haar zetel in de gemeente Súdwest-Fryslân.

Artikel 2 – Doel

1. De stichting heeft ten doel het in stand houden van een breed, gevarieerd, kwalitatief hoogstand en innovatief aanbod van openbaar en algemeen bijzonder primair onderwijs, speciaal onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, zulks met name door het geven van openbaar onderwijs en algemeen bijzonder onderwijs in de door haar in stand gehouden openbare en algemeen bijzondere scholen, alsmede, al dan niet informele, samenwerkingsscholen voor primair onderwijs, alsmede al hetgeen daarmee verband houdt en daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.
2. Het door de stichting geboden onderwijs is breed toegankelijk: ieder kind en iedere leerkracht is welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Het onderwijs wordt afgestemd op het individuele ontwikkelingsniveau van de leerling.
3. De stichting beoogt niet het maken van winst.

Artikel 3 - Geldmiddelen en vermogen

1. Het vermogen en de inkomsten van de stichting worden gevormd door:
   a. rijksbekostiging, vergoedingen, subsidies en overige bijdragen;
   b. inkomsten en opbrengsten uit de activiteiten van de stichting;
   c. het eigen vermogen van de stichting en de daaruit voortvloeiende inkomsten;
   d. schenkingen, erfstellingen en legaten;
   e. al hetgeen verder op wettige wijze wordt verkregen.
2. De stichting is gehouden in acht te nemen dat krachtens de Wet op het primair onderwijs, deze wet verder ook aan te duiden als: **WPO**, alsmede de Wet op de expertisecentra, deze wet verder ook aan te duiden als: **WEC**, verkregen bekostiging, respectievelijk voorziening in de huisvesting, slechts met inachtneming van de daaraan volgens

CONCEPT

de WPO, respectievelijk WEC gestelde voorschriften kan worden besteed, respectievelijk gebruikt.

3. Erfstellingen kunnen door de stichting slechts onder het voorrecht van boedelbeschrijving worden aanvaard.

Artikel 4 – Organen, medezeggenschap en gemeenten

1. De stichting kent als organen:
   a. het College van Bestuur;
   b. de Raad van Toezicht.
2. De stichting neemt in acht het bij of krachtens de Wet medezeggenschap op scholen, deze wet verder ook aan te duiden als: **WMS**, bepaalde, onder meer in die zin dat de stichting een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad kent als bedoeld in- en nader te regelen met inachtneming van het bepaalde in de WMS, deze gemeenschappelijke medezeggenschapsraad verder ook aan te duiden als: **de GMR**.
3. De na te melden raden van de na te melden gemeenten hebben de taken en bevoegdheden als in deze statuten bepaald, te weten:
   a. de raad van de gemeente Harlingen;
   b. de raad van de gemeente Leeuwarden;
   c. de raad van de gemeente De Fryske Marren;
   d. de raad van de gemeente Súdwest-Fryslân;
   e. de raad van de gemeente Waadhoeke;

   deze raden verder gezamenlijk ook aan te duiden als: **de Gemeenteraden** en elk afzonderlijk als: **Gemeenteraad** en voorts deze gemeenten verder gezamenlijk ook aan te duiden als: **de Gemeenten** en elk afzonderlijk als: **Gemeente**.
4. De respectievelijke colleges van burgemeester en wethouders van de Gemeenten worden, voor zover zij volgens deze statuten bij de stichting zijn betrokken, gezamenlijk ook aangeduid als: **de Colleges van B&W** en elk afzonderlijk als **College van B&W**.
5. Behoudens indien deze statuten uitdrukkelijk anders bepalen oefenen de Gemeenteraden de hen volgens deze statuten toekomende taken en bevoegdheden niet gezamenlijk uit, maar elk voor zich en mitsdien afzonderlijk.
   Voor zover het betreft het nemen van besluitvorming wordt het betreffende voorstel geacht te zijn verworpen, indien de Gemeenteraden ter zake niet op gelijke wijze besluiten.

CONCEPT

6. De taken en bevoegdheden welke deze statuten aan een Gemeenteraad toekennen en de betrokkenheid van een College van B&W, komen de betreffende Gemeenteraad slechts toe, respectievelijk gelden in relatie tot het betreffende College van B&W slechts, indien en voor zolang als de stichting ten minste één (1) school voor openbaar onderwijs in stand houdt die in de betreffende Gemeente is gevestigd.

Artikel 5 Samenwerkingsscholen

1. Indien en voor zolang de stichting een samenwerkingsschool in stand houdt als bedoeld in artikel 17d WPO dan wel 28j WEC, te weten een school waarin zowel openbaar als bijzonder onderwijs wordt aangeboden, een dergelijke school verder ook aan te duiden als: **Samenwerkingsschool**, geldt het hierna in dit artkel bepaalde.
2. Aan de Samenwerkingsschool is een identiteitscommissie verbonden. De identiteitscommissie adviseert de stichting en de directeur van de Samenwerkingsschool, gevraagd en ongevraagd, over alle aangelegenheden die betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de bijzondere identiteit en het openbare karakter van de Samenwerkingsschool. Voorts heeft de identiteitscommissie de bevoegdheden als volgens deze statuten.
3. De leden van de identiteitscommissie worden met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht benoemd en ontslagen door het College van Bestuur, voor een zittingsperiode van ten hoogste vier jaar en zijn na ommekomst van die periode eenmaal herbenoembaar.
   De identiteitscommissie bestaat uit ten minste twee ouders van een of meer op de Samenwerkingsschool schoolgaande kinderen en twee leerkrachten die op de Samenwerkingsschool les geven; bij de samenstelling is sprake van een evenwichtige verdeling tussen bijzonder, en openbaar onderwijs.
   Leden van de identiteitscommissie ontvangen geen beloning; door hen in functie gemaakte onkosten worden door de stichting vergoed.
   Het lidmaatschap van de identiteitscommissie eindigt indien betrokkene niet langer de voormelde hoedanigheid van ouder, respectievelijk leerkracht heeft.
   Ontslag van een lid van de identiteitscommissie kan slechts plaatsvinden wegens schending van de statuten of reglementen, wegens verwaarlozing van zijn taak, indien het voortduren van zijn lidmaatschap in redelijkheid niet kan worden geduld of wegens andere gewichtige redenen.

CONCEPT

4. Geschillen tussen de stichting en de identiteitscommissie worden, tenzij zij anders overeenkomen, ter beslechting voorgelegd aan de Stichting Onderwijsgeschillen, statutair gevestigd in de gemeente Utrecht en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41172999. Het ontslag van een of meer leden van de identiteitscommissie geldt als een geschil als bedoeld in de vorige volzin, indien het ontslagen lid van de identiteitscommissie, de identiteitscommissie of de stichting zulks van oordeel is.
5. De taken en werkwijze van de identiteitscommissie kunnen bij reglement van een nadere regeling worden voorzien. Vaststelling, wijziging en intrekking van een dergelijk reglement heeft plaats bij met voorafgaande goedkeuring van de identiteitscommissie en daarnaast van de Raad van Toezicht genomen besluit van het College van Bestuur.
6. De stichting brengt jaarlijks verslag uit aan de raad van de gemeente waarin de Samenwerkingsschool is gevestigd, deze gemeenteraad verder in deze statuten ook aan te duiden als: **de Gemeenteraad**, over haar werkzaamheden in relatie tot de Samenwerkingsschool, waarbij in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het daarin gegeven openbaar onderwijs. Dit verslag wordt bekend gemaakt.
7. Overdracht of fusie van de Samenwerkingsschool behoeft de instemming van de Gemeenteraad. Op opheffing van de Samenwerkingsschool is het bepaalde in artikel 159 lid 2 Wpo van overeenkomstige toepassing.
8. In afwijking in zoverre van het bepaalde in artikel 18 is wijziging van het bepaalde in dit artikel slechts mogelijk, indien het College van Bestuur, zulks met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht en van de Gemeenteraad, daartoe gezamenlijk met de identiteitscommissie besluit.

Artikel 6 – College van Bestuur

1. Het College van Bestuur van de stichting bestaat uit een door de Raad van Toezicht te bepalen aantal van ten hoogste twee (2) leden, ook aangeduid als "bestuurder".
   Een onvoltallig College van Bestuur blijft een bevoegd College van Bestuur.
2. De bestuurders worden benoemd door de Raad van Toezicht. Benoeming heeft plaats op basis van vooraf openbaar gemaakte profielen en voor de duur als bij de benoeming bepaald. De GMR wordt in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over voormelde profielen.

CONCEPT

Een voormalig lid van de Raad van Toezicht is gedurende een periode van vier jaar na het einde van zijn lidmaatschap van de Raad van Toezicht niet benoembaar tot bestuurder.

3. Ten behoeve van de benoeming van een lid van het College van Bestuur stelt de Raad van Toezicht een door hem nader te regelen benoemingsadviescommissie in, waarvan in elk geval deel uitmaken twee (2) leden van de GMR.
4. De Raad van Toezicht benoemt de voorzitter van het College van Bestuur en voorziet in zijn plaatsvervanging.
   Rekening houdend met het in de vorige volzin bepaalde, stelt het College van Bestuur een taakverdeling vast, welke taakverdeling de goedkeuring van Raad van Toezicht behoeft. Enige taakverdeling laat de collegiale verantwoordelijkheid van het College van Bestuur voor het bestuur onverlet.
5. De Raad van Toezicht is tevens bevoegd een bestuurder te schorsen of te ontslaan. Een schorsing die niet binnen zes (6) maanden wordt gevolgd door een besluit tot opheffing of verlenging door de Raad van Toezicht, dan wel door een besluit tot ontslag, vervalt. Verlenging van een schorsing kan ten hoogste plaats vinden voor een periode van drie (3) maanden.
6. Bij ontstentenis en/of belet van een bestuurder, zal het andere lid tijdelijk met het bestuur zijn belast en aldus een bevoegd College van Bestuur zijn.
   Bij ontstentenis en/of belet van alle bestuurders, is de Raad van Toezicht bevoegd een of meer derden tijdelijk met het bestuur te belasten.
7. De Raad van Toezicht stelt de GMR vooraf in de gelegenheid advies uit te brengen over een voorgenomen benoeming of ontslag van een bestuurder.
8. De Raad van Toezicht regelt de beloning en de overige arbeidsvoorwaarden van iedere bestuurder.

Artikel 7 - Vergadering en besluitvorming College van Bestuur

1. Vergaderingen van het College van Bestuur worden gehouden, indien de voorzitter zulks nodig acht, ofwel indien de andere bestuurder zulks nodig acht en daartoe aan de voorzitter het verzoek richt.
   Ook de Raad van Toezicht kan de voorzitter verzoeken een vergadering van het College van Bestuur te doen houden, indien de Raad van Toezicht zulks in de alsdan bestaande omstandigheden nodig acht.

CONCEPT

De voorzitter is tot oproeping bevoegd. Indien de voorzitter aan een verzoek als bedoeld in de eerste en tweede volzin van dit lid geen gevolg geeft op zodanige wijze, dat de vergadering kan worden gehouden binnen een week na het verzoek, is de verzoeker bevoegd zelf een vergadering op te roepen.

2. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter van het College van Bestuur en bij diens afwezigheid door degene die daartoe door de vergadering wordt aangewezen.
3. Alle besluiten van het College van Bestuur worden genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Iedere bestuurder heeft het recht tot het uitbrengen van één stem.
   Staken de stemmen omtrent een voorstel, dan geldt het als verworpen, maar wordt het, indien een van de bestuurders zulks gemotiveerd nodig acht, geagendeerd voor een binnen twee weken daarna te houden vergadering van het College van Bestuur. Staken de stemmen alsdan opnieuw, dan wordt de Raad van Toezicht daarvan door de voorzitter in kennis gesteld.
4. Een bestuurder neemt niet deel aan de beraadslagingen en de besluitvorming indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk tegenstrijdig belang heeft. Wanneer hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen omdat het bepaalde in de vorige volzin op alle bestuurders van toepassing is, wordt het besluit genomen door de Raad van Toezicht.
5. In alle geschillen omtrent stemmingen, niet bij de statuten of een reglement voorzien, niet zijnde het uitbrengen van een stem zelve, beslist de voorzitter der vergadering.
6. Van het verhandelde in de vergaderingen worden notulen gehouden.
   De notulen worden vastgesteld en getekend door degene, die in de vergadering als voorzitter heeft gefungeerd.
7. Het College van Bestuur kan zijn wijze van vergaderen en besluitvorming nader regelen bij reglement, welk reglement de goedkeuring van de Raad van Toezicht behoeft.
8. Het College van Bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits met schriftelijk uitgebrachte stemmen van alle bestuurders. Voor de toepassing van het in de vorige volzin bepaalde wordt onder een schriftelijk uitgebrachte stem mede verstaan een stem welke is uitgebracht door middel van een in geschrift weergegeven elektronisch bericht.

CONCEPT

9. Indien het College van Bestuur bestaat uit een (1) lid geldt, in afwijking van het in de leden 1 tot en met 6 doch onverminderd het in lid 4 bepaalde, dat besluitvorming van het College van Bestuur schriftelijk wordt vastgelegd.
10. Vergaderingen van het College van Bestuur zijn, mede in verband met het in artikel 14 lid 2 bepaalde, niet openbaar, behoudens voor zover het College van Bestuur met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht anders besluit.

Artikel 8 - Bestuursvoering en goedkeuring besluiten door Raad van Toezicht

1. De stichting wordt bestuurd door het College van Bestuur, zulks onder toezicht van de Raad van Toezicht. Een uit twee bestuurders bestaand College van Bestuur verricht zijn taken collegiaal, met inachtneming van de wet en van deze statuten.
2. Elke bestuurder is tegenover de stichting gehouden tot een behoorlijke vervulling van de hem opgedragen taak en zich daarbij te richten naar het belang van de stichting en de aan haar verbonden organisatie.
3. Het College van Bestuur neemt bij de uitoefening van zijn taak in acht:
   a. het strategisch meerjarenplan; en
   b. de begroting;

   welk strategisch meerjarenplan ten minste eens per vier (4) jaar wordt vastgesteld en welke begroting jaarlijks, voorafgaand aan het betreffende boekjaar, wordt vastgesteld. Het strategisch meerjarenplan wordt met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht vastgesteld door het College van Bestuur.
   De begroting wordt, met inachtneming van de daarop betrekking hebbende wettelijke regelingen, met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht vastgesteld door het College van Bestuur.
4. Het College van Bestuur is bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van onroerende zaken en andere registergoederen, alsmede tot het aangaan van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt, zulks alles met inachtneming van het bepaalde in lid 5 aanhef en sub i.
5. Onverminderd het elders in deze statuten bepaalde, behoeft het College van Bestuur de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht voor besluiten omtrent:
   a. bestedingen, althans handelingen waardoor de voor het betreffende boekjaar vastgestelde begroting voor de betreffende post of posten zal worden overschreden of

CONCEPT

hoogstwaarschijnlijk zal worden overschreden met één procent (1%), dan wel het in dat verband door de Raad van Toezicht vastgesteld hoger bedrag;

b. het aangaan of beëindigen van duurzame samenwerking van de stichting met een andere rechtspersoon of organisatie, daaronder mede begrepen het nemen van een deelneming of het optreden als volledig aansprakelijk vennote in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of beëindiging van ingrijpende betekenis is;
c. investeringen welke een bedrag gelijk aan ten minste een vierde gedeelte van het eigen vermogen van de stichting volgens haar laatstelijk vastgestelde balans vereisen, dan wel investeringen welke ten minste een in geld uitgedrukte waarde of belang hebben van éénhonderdduizend euro (€ 100.000,00) of meer;
d. aangifte tot faillissement en aanvraag van surséance van betaling;
e. gelijktijdige beëindiging, of beëindiging binnen een kort tijdsbestek van de arbeidsovereenkomst van een aanmerkelijk aantal werknemers van de stichting of van een dochtermaatschappij van de stichting;
f. het overdragen van-, respectievelijk aanvaarden van het bestuur over een school, het wijzigen van de grondslag of richting van een school, dan wel het samenvoegen of opheffen van een school;
g. ingrijpende wijziging van de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers van de stichting of van een dochtermaatschappij van de stichting;
h het wijzigen, verplaatsen of opheffen van een of meer plaatsen van vestiging van de stichting;
i. het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van onroerende zaken en andere registergoederen, alsmede tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt;
j. het verrichten van een rechtshandeling waarbij een of meer bestuurders een direct of indirect persoonlijk belang hebben dat tegenstrijdig is met het belang van de stichting en de aan haar verbonden organisatie;

zulks alles behoudens voor zover deze handelingen zijn opgenomen in de betreffende begroting, welke is vastgesteld op de in lid 3 bedoelde wijze.

CONCEPT

6. Op het ontbreken van de goedkeuring van de Raad van Toezicht voor de in de leden 3, 4 en 5 genoemde besluiten van het College van Bestuur kan door de stichting jegens derden geen beroep worden gedaan.
7. Ten minste een keer per boekjaar stelt het College van Bestuur schriftelijk de Raad van Toezicht op de hoogte van de hoofdlijnen van het strategisch beleid, van de algemene en financiële risico's en van de gebruikte beheers- en controlesystemen.
8. Het College van Bestuur verschaft de Raad van Toezicht tijdig de gegevens, die naar het oordeel van de Raad van Toezicht voor de uitoefening van diens taak noodzakelijk zijn.
9. Ter zake van de bestuursvoering kan het College van Bestuur bij reglement nadere regels vaststellen. Deze vaststelling behoeft de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht.
10. Het College van Bestuur brengt jaarlijks verslag uit aan de Gemeenteraden over de werkzaamheden van de stichting, waarbij in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Dit verslag wordt bekend gemaakt.

Artikel 9 - Bijzondere bevoegdheid Gemeenteraden met betrekking tot openbaar onderwijs

Ingeval van ernstige taakverwaarlozing terzake van de bestuursvoering in de stichting en mitsdien in dat verband door het College van Bestuur, respectievelijk de Raad van Toezicht, elk vanuit hun eigen respectievelijke taken en verantwoordelijkheden of van functioneren in strijd met de wet, een en ander voor zover het openbaar onderwijs betreft, neemt de betreffende Gemeenteraad van de plaats waar de betreffende openbare school is gevestigd ingevolge de WPO de maatregelen die hij nodig acht om de continuiteit van het onderwijsproces te waarborgen.

Artikel 10 - Vertegenwoordiging

1. Het College van Bestuur vertegenwoordigt de stichting, voor zover uit de wet of deze statuten niet anders voortvloeit.
   De bevoegdheid tot vertegenwoordiging komt mede toe aan elke bestuurder afzonderlijk.
2. De bevoegdheid tot vertegenwoordiging die aan het College van Bestuur of aan een bestuurder toekomt, is onbeperkt en onvoorwaardelijk, voor zover uit de wet niet anders voortvloeit.

CONCEPT

Een wettelijk toegelaten of voorgeschreven beperking van of voorwaarde voor de bevoegdheid tot vertegenwoordiging kan slechts door de stichting worden ingeroepen.

3. In alle gevallen waarin de stichting een tegenstrijdig belang heeft met één of meer bestuurders wordt de stichting niettemin vertegenwoordigd op de in de vorige leden bepaalde wijze, zulks onverminderd het elders in deze statuten bepaalde.

Artikel 11 - Raad van Toezicht

1. De Raad van Toezicht van de stichting bestaat uit ten minste drie (3) en ten hoogste vijf (5) natuurlijke personen. Het aantal leden van de Raad van Toezicht wordt, met inachtneming van het in de vorige volzin bepaalde, vastgesteld door de Raad van Toezicht.
2. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd met inachtneming van een openbaar gemaakte profielschets ten aanzien van de samenstelling van de Raad van Toezicht en de specifieke deskundigheden, vaardigheden en achtergronden van zijn leden.
3. De in lid 2 bedoelde profielschets wordt vastgesteld, periodiek geëvalueerd en op grond van deze evaluatie zo nodig gewijzigd vastgesteld door de Raad van Toezicht.
   Het College van Bestuur en daarnaast de GMR worden in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de vaststelling, periodieke evaluatie en gewijzigde vaststelling van de profielschets, respectievelijk de daarin begrepen profielen.
4. De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd door de Raad van Toezicht, onverminderd het elders in dit artikel bepaalde, met dien verstande dat één lid van de Raad van Toezicht wordt benoemd op voordracht van de GMR, behoudens indien de GMR van dit voordrachtrecht geen gebruik wenst te maken. De GMR wordt geacht niet van zijn voormelde voordrachtrecht gebruik te willen maken, indien hij niet binnen twee maanden na daartoe schriftelijk door de Raad van Toezicht te zijn uitgenodigd schriftelijk de voordracht heeft gedaan. Een voordracht van de GMR welke naar het gemotiveerde oordeel van de Raad van Toezicht niet is te verenigen met de in lid 2 bedoelde profielschets wordt geacht niet te zijn uitgebracht, in welk geval de GMR opnieuw in de gelegenheid wordt gesteld een voordracht te doen. Is ook die voordracht naar het gemotiveerde oordeel van de Raad van Toezicht niet te verenigen met de in lid 2 bedoelde profielschets, dan wordt de GMR geacht geen gebruik te maken van zijn voordrachtsrecht. Indien de GMR geen gebruik maakt van zijn voordrachtsrecht, dan wel op voormelde wijze geacht wordt daarvan geen gebruik te maken, dan voorziet de Raad van Toezicht door benoeming in de betreffende vacature, zonder aan enige voordracht

CONCEPT

gebonden te zijn en wordt de aldus benoemde geacht voor de duur van zijn benoeming te zijn benoemd op bindende voordracht van de GMR.
Een voordracht wordt gemotiveerd en daarbij worden van de kandidaat meegedeeld zijn beroep, de betrekking die hij bekleedt of heeft bekleed voor zover die van belang zijn in verband met de vervulling van de taak van lid van de raad van toezicht; tevens wordt vermeld aan welke rechtspersonen hij reeds als lid van de raad van commissarissen of raad van toezicht is verbonden; indien zich daaronder rechtspersonen bevinden die tot eenzelfde groep behoren, kan met de aanduiding van die groep worden volstaan.

5. De Raad van Toezicht is zodanig samengesteld, dat de leden ten opzichte van elkaar, het College van Bestuur en welk deelbelang dan ook onafhankelijk en kritisch kunnen opereren en dat de Raad van Toezicht een deugdelijk en onafhankelijk toezicht kan uitoefenen, hetgeen in ieder geval inhoudt dat tot lid van de Raad van Toezicht niet kunnen worden benoemd personen en hun echtgenoot, geregistreerd partner of een andere levensgezel, alsmede hun pleegkind en bloed- en aanverwanten tot de tweede graad die:
   a. in een periode van vier jaar voorafgaande aan de benoeming dan wel gedurende de periode van lidmaatschap van de Raad van Toezicht werknemer of lid van het College van Bestuur van de stichting of een door haar bestuurde- dan wel met haar verbonden instelling of rechtspersoon zijn, respectievelijk zijn geweest;
   b. een persoonlijke financiële vergoeding van de stichting of een door haar bestuurde- dan wel met haar verbonden instelling of rechtspersoon ontvangen, anders dan een vergoeding die voor de als lid van de Raad van Toezicht verrichte werkzaamheden wordt ontvangen en voor zover zij niet past in de normale uitoefening van een bedrijf;
   c. in de vier jaar voorafgaande aan de benoeming dan wel gedurende de periode van lidmaatschap van de Raad van Toezicht een belangrijke zakelijke relatie met de stichting of een door haar bestuurde- dan wel met haar verbonden instelling of rechtspersoon hebben, respectievelijk hebben gehad;
   d. bestuurslid zijn van een rechtspersoon waarin een lid van het College van Bestuur van de stichting of een door haar bestuurde- dan wel met haar verbonden instelling of rechtspersoon waarop hij toezicht houdt lid van het toezichthoudend orgaan is;

CONCEPT

e. in een periode van vier jaar voorafgaande aan de benoeming tijdelijk hebben voorzien in het bestuur van de stichting of een door haar bestuurde- dan wel met haar verbonden instelling of rechtspersoon bij belet of ontstentenis van leden van het betreffende bestuursorgaan;

f. lid zijn van de GMR, dan wel lid zijn van een medezeggenschapsraad welke is verbonden aan een door de stichting in stand gehouden school, dan wel aan een met haar verbonden instelling of rechtspersoon dan wel zulks in de vier jaar voorafgaande aan zijn benoeming zijn geweest;

g. lid zijn van de raad of van een college van burgemeester en wethouders van een gemeente op het grondgebied waarvan de stichting een school of een vestiging daarvan in stand houdt.

Bij reglement kunnen door de Raad van Toezicht nadere regels worden gesteld ten aanzien van de samenstelling van de Raad van Toezicht.

6. Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een zittingsperiode van ten hoogste vier (4) jaren en zijn na afloop van een zittingsperiode herbenoembaar, met dien verstande dat de maximale zittingsduur van een lid van de Raad van Toezicht acht (8) jaar bedraagt. Bij een besluit over herbenoeming wordt rekening gehouden met de wijze waarop de kandidaat zijn taak als lid van de Raad van Toezicht heeft vervuld.
De leden van de Raad van Toezicht treden af volgens een door de Raad van Toezicht vast te stellen rooster van aftreden. Een in een tussentijdse vacature benoemd lid van de Raad van Toezicht neemt op het rooster van aftreden de plaats van zijn voorganger in.

7. De Raad van Toezicht is bevoegd een lid van de Raad van Toezicht te schorsen of te ontslaan, het laatste met inachtneming van het bepaalde in artikel 13 sub f.
Op een schorsing is het bepaalde in artikel 13, aanhef en sub f. van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat een schorsing een gewone meerderheid van stemmen van de aldaar bedoelde leden van de Raad van Toezicht behoeft en dat tot schorsing mede kan worden besloten op de grond dat een redelijk vermoeden bestaat van de in artikel 13, aanhef en sub f. bedoelde gronden.
Een schorsing kan worden opgeheven bij besluit van de overige leden van de Raad van Toezicht, genomen met gewone meerderheid van stemmen; voorts vervalt een schorsing die niet binnen zes (6) maanden is gevolgd door een besluit tot opheffing of verlening door de Raad van Toezicht, dan wel door ontslag van het betreffende lid van

CONCEPT

de Raad van Toezicht. Verlenging van een schorsing kan ten hoogste plaatsvinden voor een periode van drie (3) maanden.

8. De Raad van Toezicht kiest uit zijn midden een voorzitter en een vicevoorzitter, zulks met inachtneming van het bepaalde in lid 2.
   Hiernaast kunnen ook andere functionarissen worden gekozen.
9. Mochten in de Raad van Toezicht om welke reden dan ook één of meer leden ontbreken, dan vormen de andere leden, of vormt het enige andere lid niettemin een bevoegde Raad van Toezicht, onverminderd de verplichting om zo spoedig mogelijk met inachtneming van deze statuten door benoeming in de vacatures te doen voorzien. Belet van een of meer leden van de Raad van Toezicht leidt niet tot onbevoegdheid van de andere leden, respectievelijk het andere lid van de Raad van Toezicht.
10. Indien te eniger tijd alle leden van de Raad van Toezicht ontbreken, en/of sprake is van belet van alle leden van de Raad van Toezicht, dan is het meest gerede, voormalige lid van de Raad van Toezicht bevoegd, zo redelijkerwijs mogelijk na overleg met het College van Bestuur en de GMR, ten hoogste twee leden van de Raad van Toezicht te benoemen, zulks mede met in achtneming van het belet van zittende leden van de Raad van Toezicht.
    Kan niet op deze wijze worden voorzien in de benoeming van ten hoogste twee leden van de Raad van Toezicht, dan verzoekt het College van Bestuur de rechtbank ten hoogste twee leden van de Raad van Toezicht te benoemen, tot welke benoeming de rechtbank volgens deze statuten bevoegd is.
11. De leden van de Raad van Toezicht genieten voor hun werkzaamheden een door de Raad van Toezicht vast te stellen bezoldiging, terwijl de door hen in het kader van hun werkzaamheden verrichte onkosten worden vergoed. De bezoldiging wordt vastgesteld met inachtneming van de in de sector breed aanvaarde en redelijk geachte normen en richtlijnen, meer concreet thans de handreiking honorering voor toezichthouders van de Vereniging voor toezichthouders in onderwijsinstellingen en kinderopvang.
12. De Raad van Toezicht kan uit zijn midden een of meer commissies instellen welke door hem worden belast met deelgebieden van zijn taak, zulks alles onder verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht. Een commissie kan door de Raad van Toezicht steeds worden opgeheven. De Raad van Toezicht kan voorts ten aanzien van een commissie bij reglement nadere regels stellen.

Artikel 12 - Taken en taakuitoefening Raad van Toezicht

CONCEPT

1. Onverminderd de elders in deze statuten toegekende taken en bevoegdheden, heeft de Raad van Toezicht tot taak het houden van toezicht op het College van Bestuur en op zijn beleid, voorts op de algemene gang van zaken in de stichting en de aan haar verbonden organisatie.
   De Raad van Toezicht is daarnaast bevoegd gevraagd of ongevraagd advies te verlenen aan het College van Bestuur.
2. Tot de taak van de Raad van Toezicht behoort meer in het bijzonder:
   a. het toezicht op de naleving van de code voor goed bestuur, bedoeld in artikel 171 van de WPO, respectievelijk artikel 157 van de WEC, en de afwijkingen van die code;
   b. het toezicht op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de stichting, zoals op grond van de WPO, respectievelijk WEC verkregen; en
   c. het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van zijn taken en de uitoefening van zijn hiervoor in dit lid bedoelde bevoegdheden, alsmede over zijn in artikel 8 lid 3, aanhef en sub a. bedoelde bevoegdheid en omtrent zijn bevoegdheid tot benoeming van de in artikel 16 bedoelde accountant.
3. Elk lid van de Raad van Toezicht is jegens de stichting gehouden tot een behoorlijke vervulling van zijn taak en de uitoefening van zijn bevoegdheden en zich daarbij te richten naar het belang van de stichting en de aan haar verbonden organisatie.
   Leden van de Raad van Toezicht hebben zitting op persoonlijke titel en oefenen hun functie uit zonder last of ruggespraak.
4. Met inachtneming van de in artikel 11 lid 2 bedoelde profielschets kiest de Raad van Toezicht uit zijn midden een voorzitter en vicevoorzitter en kan de Raad van Toezicht besluiten tot een onderlinge verdeling van taken en bevoegdheden. Een dergelijke verdeling laat de collectieve verantwoordelijkheid van de leden van de Raad van Toezicht onverlet.
5. De leden van de Raad van Toezicht hebben de bevoegdheid de administratie en alle gegevensdragers van de stichting te controleren of op kosten van de stichting te doen controleren, zich alle waarden van de stichting te doen vertonen en alle gebouwen, ruimten en terreinen van de stichting te betreden.

CONCEPT

Daarnaast is het College van Bestuur gehouden de Raad van Toezicht tijdig alle gegevens te verschaffen, die naar het oordeel van de Raad van Toezicht voor de uitoefening van zijn taak noodzakelijk zijn.

6. De Raad van Toezicht heeft op een door hem nader te bepalen wijze ten minste twee maal per jaar periodiek overleg met de GMR.
7. De Raad van Toezicht kan zijn taakuitoefening en functioneren nader regelen bij een door hem vast te stellen reglement.

Artikel 13 - Einde lidmaatschap Raad van Toezicht

Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht eindigt voor een lid:

a. door zijn overlijden;
b. bij verlies van het vrije beheer over zijn vermogen;
c. bij schriftelijk ontslag nemen (bedanken);
d. door het verstrijken van de zittingsperiode waarvoor hij, met inachtneming van het ingevolge artikel 11 lid 6 vastgestelde rooster van aftreden, is benoemd;
e. door het op het betreffende lid van toepassing worden van een hoedanigheid of omstandigheid als bedoeld in artikel 11 lid 5, aanhef en sub a. tot en met g.;
f. door zijn ontslag hem verleend door de gezamenlijke overige leden van de Raad van Toezicht, bijvoorbeeld indien de betrokkene in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de stichting heeft gehandeld, zijn taak verwaarloost of duurzaam niet naar behoren vervult, de stichting op onredelijke wijze heeft benadeeld en/of een ernstig strafbaar feit heeft gepleegd dan wel wegens ingrijpende omstandigheden op grond waarvan het voortzetten van zijn lidmaatschap van de Raad van Toezicht in redelijkheid niet kan worden geduld, dan wel wegens andere gewichtige redenen.

Artikel 14 - Vergaderingen Raad van Toezicht

1. De vergaderingen van de Raad van Toezicht worden gehouden in op de door de voorzitter te bepalen plaats.
2. De vergaderingen van de Raad van Toezicht zijn openbaar, tenzij en voor zover de Raad van Toezicht, met inachtneming van het bepaalde in deze statuten en van:
   a. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
   b. de bescherming van de zakelijke en financiële belangen van de stichting en de daaraan verbonden organisatie of onderdelen daarvan; dan wel
   c. de voorkoming van onredelijke bevoordeling of benadeling van bij de betreffende besluitvorming betrokkenen;

CONCEPT

anders besluit.

3. Ieder kwartaal wordt ten minste een vergadering gehouden.
4. Vergaderingen zullen verder steeds worden gehouden, wanneer de voorzitter dit nodig acht of indien twee van de andere leden van de Raad van Toezicht daartoe schriftelijk en onder nauwkeurige opgave van de te behandelen punten aan de voorzitter het verzoek richten.
   Indien de voorzitter aan een dergelijk verzoek geen gevolg geeft op zodanige wijze, dat de vergadering kan worden gehouden binnen drie weken na het verzoek, zijn de verzoekers bevoegd zelf een vergadering op te roepen met inachtneming van de vereiste formaliteiten.
5. De bestuurders zijn verplicht om, indien zij daartoe worden uitgenodigd, de vergaderingen van de Raad van Toezicht bij te wonen en daarin alle verlangde inlichtingen te verstrekken.
6. De oproeping tot de vergadering geschiedt - behoudens het in lid 4 bepaalde - door de voorzitter, ten minste zeven dagen tevoren, de dag van de oproeping en die van de vergadering niet meegerekend, door middel van een oproepingsbrief. In spoedeisende situaties kan voormelde oproepingstermijn worden bekort tot ten minste een dag voor de vergadering, een en ander ter beoordeling en bepaling door de voorzitter.
7. De oproepingsbrieven vermelden, behalve plaats en tijdstip van de vergadering, de te behandelen onderwerpen.
8. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter van de Raad van Toezicht en bij diens afwezigheid door de vicevoorzitter. Indien ook de vicevoorzitter afwezig is, wijst de vergadering zelf haar voorzitter aan.
9. Een lid van de Raad van Toezicht kan zich ter vergadering door een ander lid van de Raad van Toezicht laten vertegenwoordigen onder overlegging van een schriftelijke, ter beoordeling van de voorzitter van de vergadering voldoende, volmacht.
   Een lid van de Raad van Toezicht kan daarbij slechts voor één ander lid van de Raad van Toezicht als gevolmachtigde optreden.
10. Van het verhandelde in de vergaderingen worden notulen gehouden.
    De notulen worden vastgesteld en getekend door degene, die in de vergadering als voorzitter heeft gefungeerd.

Artikel 15 - Besluitvorming Raad van Toezicht

CONCEPT

1. De Raad van Toezicht kan, onverminderd het bepaalde in lid 2, lid 5 en lid 9 en onverminderd het elders in deze statuten bepaalde omtrent het aantal aanwezige of vertegenwoordigde leden, ter vergadering alleen dan rechtsgeldige besluiten nemen indien:
   a. de meerderheid van de in functie zijnde leden ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is; en
   b. alle voorschriften omtrent oproeping zijn nageleefd; en
   c. het een onderwerp betreft dat in de oproepingsbrief is vermeld.

   Voor de toepassing van het in dit lid en het in de leden 2 en 9 bepaalde worden leden van de Raad van Toezicht ten aanzien waarvan sprake is van belet beschouwd als zijnde niet in functie.

   2. Zolang in een vergadering van de Raad van Toezicht alle in functie zijnde leden van de Raad van Toezicht in persoon aanwezig zijn, kunnen geldige besluiten worden genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, mits met algemene stemmen, ook al zijn de door de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en houden van vergaderingen niet in acht genomen.
3. Voor zover deze statuten geen grotere meerderheid voorschrijven worden alle besluiten van de Raad van Toezicht genomen met volstrekte meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen.
4. Ieder lid van de Raad van Toezicht heeft het recht tot het uitbrengen van één stem.
5. Een lid van de Raad van Toezicht neemt niet deel aan de beraadslagingen en de besluitvorming indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk tegenstrijdig belang heeft. Voor de werking van het in lid 1 aanhef en sub a bepaalde, gelden de andere leden, respectievelijk het enige andere lid als in functie zijnde leden.

   Wanneer wegens het hiervoor in dit lid bepaalde géén besluit kan worden genomen is de Raad van Toezicht niettemin bevoegd te besluiten, met dien verstande dat het besluit algemene stemmen vereist en de overwegingen die aan het besluit ten grondslag liggen schriftelijk worden vastgelegd.
6. Stemming over zaken geschiedt mondeling, over personen schriftelijk bij ongetekende briefjes, tenzij geen van de leden een schriftelijke stemming verlangt.

   Blanco stemmen worden beschouwd als niet te zijn uitgebracht.
7. In alle geschillen omtrent stemmingen, niet bij de statuten of een reglement voorzien, beslist de voorzitter van de vergadering.

CONCEPT

8. De Raad van Toezicht kan zijn wijze van besluitvorming nader regelen bij een door hem zelf vast te stellen reglement.
9. De Raad van Toezicht kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits met schriftelijk uitgebrachte stemmen van alle in functie zijnde leden van de Raad van Toezicht. Voor de toepassing van het in de vorige volzin bepaalde wordt onder een schriftelijk uitgebrachte stem verstaan een stem welke is uitgebracht door middel van een in schrift weergegeven elektronisch bericht.
   Een aldus genomen besluit wordt toegevoegd aan de van de besluitvorming van de Raad van Toezicht aangehouden administratie.

Artikel 16 - Boekjaar, administratie, jaarstukken en kwijting

1. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Het College van Bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de stichting en van alles betreffende de werkzaamheden van de stichting, naar de eisen die voortvloeien uit deze werkzaamheden, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren dat te allen tijde de rechten en verplichtingen van de stichting kunnen worden gekend.
3. Per het einde van ieder boekjaar worden de boeken van de stichting afgesloten. Daaruit wordt door het College van Bestuur een jaarrekening over het geëindigde boekjaar opgemaakt, bevattende een balans en een staat van baten en lasten, deze stukken verder ook aan te duiden als: **de jaarstukken**,welke jaarstukken, vergezeld van een rapport van een door de Raad van Toezicht te benoemen accountant, binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar aan de Raad van Toezicht ter goedkeuring wordt aangeboden.
   Aan de jaarrekening wordt toegevoegd een door het College van Bestuur op te maken bestuursverslag, indien en voor zover de stichting daartoe op grond van de op haar van toepassing zijnde wet en regelgeving verplicht is. De hiervoor in dit lid gemelde termijn ten aanzien van de jaarrekening is daarop van overeenkomstige toepassing.
   De Raad van Toezicht stelt het College van Bestuur in de gelegenheid advies uit te brengen omtrent de benoeming van de hiervoor in dit lid bedoelde accountant.
4. De in lid 3 bedoelde jaarstukken worden, met inachtneming van de daarop betrekking hebbende wettelijke regelingen, vastgesteld door het College van Bestuur, na goedkeu-

CONCEPT

ring van de Raad van Toezicht, en wel binnen een maand nadat deze overeenkomstig het in lid 3 bepaalde aan de Raad van Toezicht zijn aangeboden.

5. Het College van Bestuur is verplicht de in de vorige leden bedoelde boeken, bescheiden en andere gegevensdragers gedurende zeven jaren te bewaren.
6. In verband met het vaststellen van de jaarstukken wordt door de Raad van Toezicht mede besloten omtrent kwijting van de leden van het College van Bestuur en van de Raad van Toezicht met betrekking tot het door hen in het betreffende boekjaar gevoerde bestuur, respectievelijk uitgeoefende toezicht.
   Kwijting strekt zich, behoudens voor zover de Raad van Toezicht uitdrukkelijk anders besluit, uit over datgene dat in de jaarstukken is opgenomen, dan wel de Raad van Toezicht anderszins bekend is of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn.

Artikel 17 - Reglementen

1. Het College van Bestuur is bevoegd één of meer reglementen vast te stellen, waarin die onderwerpen worden geregeld, welke niet in deze statuten zijn vervat, mits met voorafgaande goedkeuring Raad van Toezicht.
2. Een reglement mag niet met de wet of deze statuten in strijd zijn.
   Indien en voor zover een reglement een bepaling bevat, welke in strijd is met een ouder niet ingetrokken reglement, geldt de bepaling uit het nieuwste reglement.
3. Het College van Bestuur is, mits met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht, te allen tijde bevoegd een reglement te wijzigen of in te trekken.

Artikel 18 - Statutenwijziging

1. Het College van Bestuur is, mits met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht, alsmede met voorafgaande benodigde instemming van de Gemeenteraden, bevoegd deze statuten te wijzigen, zulks onverminderd het in artikel 5 lid 8 bepaalde.
   Instemming kan door de Gemeenteraden slechts worden onthouden, indien overheersende invloed van de overheid in het bestuur niet is verzekerd voor zover het het openbaar onderwijs betreft.
   Een besluit tot goedkeuring van een besluit tot statutenwijziging kan door de Raad van Toezicht slechts worden genomen met een meerderheid van ten minste twee/derde der uitgebrachte stemmen, vertegenwoordigende meer dan de helft van het aantal leden van de Raad van Toezicht.
   Wanneer in een vergadering waarin een voorstel als hiervoor bedoeld aan de orde is, niet meer dan de helft van de leden van de Raad van Toezicht aanwezig of vertegen-

CONCEPT

woordigd is, zal, in een ten hoogste vier weken daarna bijeen te roepen en te houden tweede vergadering een meerderheid van ten minste twee/derde der uitgebrachte stemmen voldoende zijn, ongeacht het alsdan aanwezige of vertegenwoordigde aantal leden van de Raad van Toezicht.

Bij de oproeping tot de nieuwe vergadering moet worden vermeld dat en waarom een besluit kan worden genomen, onafhankelijk van het aanwezige of vertegenwoordigde aantal leden van de Raad van Toezicht.

2. De wijziging moet op straffe van nietigheid bij notariële akte tot stand komen.
3. Iedere bestuurder alsmede zij die eventueel in het besluit tot statutenwijziging door het College van Bestuur als zodanig zijn aangewezen, zijn gemachtigd om ter uitvoering van het besluit tot statutenwijziging de akte van statutenwijziging te doen passeren en te ondertekenen, alles met de macht tot substitutie.
4. De bestuurders zijn verplicht een authentiek afschrift van de wijziging, alsmede de gewijzigde statuten neer te leggen bij het handelsregister.

Artikel 19 - Juridische fusie en splitsing

1. Het College van Bestuur is, met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht, alsmede met voorafgaande goedkeuring van de Gemeenteraden, bevoegd te besluiten tot juridische fusie en splitsing.
2. Op de in lid 1 bedoelde besluitvorming is het in de tweede, derde en vierde volzin van het eerste lid van artikel 18 bepaalde van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de instemming van de Gemeenteraden steeds benodigd is.

Artikel 20 - Ontbinding en vereffening

1. Het College van Bestuur is, mits met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht, alsmede met voorafgaande goedkeuring van de Gemeenteraden, bevoegd de stichting te ontbinden.

   Op het daartoe te nemen besluit tot goedkeuring door de Raad van Toezicht is het in de tweede, derde en vierde volzin van het eerste lid van artikel 18 bepaalde van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de instemming van de Gemeenteraden steeds benodigd is en het in artikel 5 lid 8 bepaalde buiten toepassing blijft.
2. Indien de stichting op het tijdstip van haar ontbinding geen baten meer heeft, houdt zij alsdan op te bestaan. Het College van Bestuur doet hiervan opgaaf bij het handelsregister.

CONCEPT

In alle andere gevallen vindt er een vereffening van het vermogen van de stichting plaats met inachtneming van de wettelijke regels dien aangaande.

3. De stichting blijft na haar ontbinding voortbestaan voor zover dit tot vereffening van haar vermogen nodig is. In stukken en aankondigingen die van de stichting uitgaan, moet aan de naam worden toegevoegd: "in liquidatie".
4. De vereffening geschiedt door het College van Bestuur onder toezicht van de Raad van Toezicht, tenzij de Raad van Toezicht anders besluit.
5. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van deze statuten zoveel mogelijk van kracht. Een vereffenaar heeft dezelfde bevoegdheden, plichten en aansprakelijkheden als een bestuurder, voor zover deze verenigbaar zijn met zijn taak als vereffenaar.
6. Een eventueel batig saldo van de ontbonden stichting wordt besteed ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling als bedoeld in artikel 5b Algemene Wet inzake Rijksbelastingen met een soortgelijke doelstelling.
7. Na afloop van de vereffening blijven de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de ontbonden stichting gedurende zeven jaren berusten onder de jongste vereffenaar, tenzij door het College van Bestuur of de vereffenaars een andere bewaarder is aangewezen.

CONCEPT

Fusie Effect Rapportage
Fusie Gearhing en Odyssee

Versie concept 4

25 Mei 2021

Sneek

Inhoud

1. Motieven 4
1.1 Wat zijn de redenen en de noodzaak voor de fusie? 4
1.2 Wat zijn de alternatieven voor fusie? 4
1.3 Zijn deze alternatieven door het bestuur onderzocht? 4
2. Tijdsbestek 5
2.1 Wat is de beoogde fusiedatum? 5
2.2 Welke onderwerpen moeten na de fusiedatum nog geregeld worden? 5
3. Doelen 5
3.1 Wat wil het bestuur bereiken met de fusie? 5
3.2 Wat zijn de gekwantificeerde doelen. 5
4. Effecten op diversiteit 5
4.1 Hoe wordt gewaarborgd dat in een bepaalde regio de variatie van het onderwijsaanbod blijft bestaan of groter wordt? 5
5. Effecten op keuzevrijheid 6
5.1 Hebben leerlingen en hun ouders een reële keuze uit scholen van een bepaalde richting of pedagogisch-didactische aanpak in het voedingsgebied? 6
5.2 Wat zijn de effecten op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en scholen in het voedingsgebied? 6
5.3 Wat zijn de effecten op de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in het voedingsgebied? 6
6 Kosten en baten 6
6.1 Welke financiële kosten en baten zullen er zijn? 6
6.2 Is de continuïteit voldoende gewaarborgd? 6
6.3 Wat zijn de risico's? 7
6.4 Welke niet-financiële kosten en baten zal de fusie opleveren? 7
7. Effecten op personeel, leerlingen en ouders 7
7.1 Wat zijn de gevolgen voor de voorzieningen? 7
7.2 Welke effecten verwacht het bestuur op het schoolklimaat, de betrokkenheid van ouders bij de school en de betrokkenheid van het personeel bij de school? 7
7.3 Wat zijn de gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden, het personeelsbeleid en de medezeggenschap? 7
7.4 Wat zijn de gevolgen voor betrokkenheid van leerlingen, hun motivatie en hun mogelijkheden voor medezeggenschap? 8
7.5 Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van ouders? 8
8. Communicatie en evaluatie 8
8.1 Op welke manieren en via welke kanalen worden de belanghebbenden betrokken bij het fusieproces? 8
8.2 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd of de doelen van de fusie zijn bereikt? 8
8.3 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd wat de effecten zijn? (Vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid) 9
9. Advies burgemeester en wethouders 9

9.1 Wat is het advies van het college van B en W over de fusie? 9

1. Motieven

1.1 Wat zijn de redenen en de noodzaak voor de fusie?

Hoofdreden: Samen sterker! Beide stichtingen willen door de vorming van één grotere organisatie toekomstbestendiger zijn.

Een grote regio van Fryslân is ons werkgebied. De stichtingen hebben scholen in de gemeenten Harlingen, Súdwest-Fryslân, Fryske Marren, Leeuwarden en Waadhoeke. De regio is een geheel van stad en platteland. Een economisch florerend en leefbaar platteland is van levensbelang voor economisch florerende steden, en andersom. Onderwijs is hierbij een belangrijke factor. Odyssee en Gearhing besturen samen zowel stad en plattelandsscholen.

Door de vorming van een groter schoolbestuur is het mogelijk om verschillen, efficiency en kennis optimaal te benutten. De redenen van de fusie:

a. De fusie biedt kansen voor de versteviging van de onderwijskwaliteit; binnen een grotere organisatie is meer mogelijkheid voor vervanging, voor de ontwikkeling van expertise, creëren van mobiliteit en persoonlijke ontwikkeling (verdieping en focusgebieden binnen bepaalde functies)
b. Kleine schoolbesturen zijn onvoldoende krachtig om op lange termijn antwoord te kunnen geven op de (nieuwe) vragen en verantwoordelijkheden die op de organisaties afkomen. Een groter schoolbestuur kan daarnaast de voordelen (o.a. gemiddelde schoolgrootte en gezamenlijke inzet van expertise en ondersteuning) van het hebben van grote en kleine scholen beter vormgeven.
   Ook ontstaat er door de schaalgrootte een bestuur dat als vertegenwoordiger van het openbaar onderwijs, als serieuze partij in de provincie aan tafel deel kan nemen. De nieuwe stichting heeft 36 scholen verdeeld over 5 gemeenten. De nieuwe stichting bedient ca. 3700 leerlingen en dat doen we met ca. 350 medewerkers.
c. Door de samenvoeging van de servicebureaus hebben we meer kennis en expertise in huis om de schoolteams optimaal te ondersteunen en te onderhandelen met leveranciers. Door onderwerpen als bijvoorbeeld huisvestingsregelgeving, ICT/infrastructuur en ‘eigenrisico-dragerschap’ samen op te pakken, ontstaat meer ruimte voor specialisatie, zonder dat dat ten koste gaat van middelen die beter in het primaire proces ingezet kunnen worden;
d. Door de fusie ontstaan efficiencyvoordelen waardoor een bovenschoolse structuur op de lange termijn goed betaalbaar blijft mede gezien in het licht van de bezuinigingen op het budget en de effecten van de krimp. De doelstelling is om de middelen zoveel als mogelijk in te zetten voor het primaire proces; het onderwijs.

1.2 Wat zijn de alternatieven voor fusie?

Mogelijke alternatieven zijn samenwerking met andere schoolbesturen of een samenwerking met een organisatie met een aanpalend aanbod zoals kinderopvang of het voortgezet onderwijs.

1.3 Zijn deze alternatieven door het bestuur onderzocht?

Op dit moment wordt door Odyssee reeds samengewerkt met het voorgezet onderwijs, maar is een fusie niet aan de orde.

Binnen diverse overleggremia, zoals het samenwerkingsverband en regionaal/lokaal educatieve agenda, is veel contact met andere besturen. Met deze besturen zijn informeel mogelijkheden voor fusie en of samenwerking verkend. In een eerdere fase heeft Gearhing een mogelijke fusie met collega-bestuur De Greiden onderzocht. Verschillen van inzicht op bestuurlijk niveau heeft het fusieproces doen stoppen. Mogelijke fusie met Jenaplan basisschool De Opbouw uit Bolsward, mede-deelnemer in de samenwerking rondom zorgstructuur voor de scholen, is ook onderzocht. Zij hebben echter gekozen voor een ander schoolbestuur.

2. Tijdsbestek

2.1 Wat is de beoogde fusiedatum?

1 januari 2022.

2.2 Welke onderwerpen moeten na de fusiedatum nog geregeld worden?

De verdere harmonisatie van beleid en werkwijze zal ook na de fusiedatum vorm krijgen. Aan de hand van een implementatieplan zullen alle nog te regelen onderwerpen in volgorde van belangrijkheid en met betrokkenheid van het nieuwe bestuur, de schooldirecteuren en de medezeggenschapsorganen uitgewerkt en ingevoerd worden.

3. Doelen

3.1 Wat wil het bestuur bereiken met de fusie?

In de intentieverklaring wordt de van de fusie tussen beide organisaties verwachte meerwaarde geschetst. In algemene zin verwachten de bestuurders dat een bundeling en integratie van beide besturen de continuïteit, kwaliteit en efficiency zal waarborgen en versterken. Meer specifiek gaat het dan om:

- Het creëren van extra kansen voor de ontwikkeling en de mobiliteit van de medewerkers;
- Het in breder verband en als één stevige gesprekspartner vorm en inhoud geven aan nieuwe ontwikkelingen;
- Het realiseren van schaal- en efficiencyvoordelen door onder meer centrale inkoop en gemeenschappelijk facilitair beheer;
- Verdere professionalisering van de bovenschoolse organisatie ter verhoging van de slagkracht en het beleidsvoerend vermogen.

3.2 Wat zijn de gekwantificeerde doelen.

In het fusietraject zijn geen expliciet kwantitatieve doelen gesteld. De doelen zijn primair kwalitatief en gericht op innovatie en toekomstbestendigheid. Een paar kwantitatieve effecten zijn wel te verwachten:

Door het behalen van efficiency-voordelen (ontdubbelen en inverdieneffecten op diverse terreinen) meer geld beschikbaar houden voor het realiseren van onderwijs. Het is mogelijk om een beperkte kostenreductie bovenschools te realiseren door daling van overlegtijd richting partnerorganisaties, de gemeenten, provincie en het ministerie. Daarnaast ontstaat er kostenreductie onder meer door de vorming van een stichting in plaats van twee. Het gaat dan om een daling in kosten door het zijn van één organisatie onder andere; accountant, administratiekantoor, HR-pakket, inhuur expertise, lidmaatschappen en inkoop van middelen.

4. Effecten op diversiteit

4.1 Hoe wordt gewaarborgd dat in een bepaalde regio de variatie van het onderwijsaanbod blijft bestaan of groter wordt?

Het gaat hier zowel om diversiteit op het niveau van scholen als op het niveau van vestigingen. Bij dat laatste gaat het om de 'interne keuzevrijheid'. Dit is de mogelijkheid om te kiezen uit een gevarieerd onderwijsaanbod binnen een bestuurlijke eenheid.

De fusie heeft een positief effect op de diversiteit van het aanbod. Binnen het nieuwe schoolbestuur wordt het mogelijk om zowel openbare, algemeen bijzondere als ook samenwerkingsscholen een plek te geven. Daarnaast wil de nieuwe stichting actief werken aan scholen met diverse onderwijsprofielen. De autonomie en de brede toegankelijkheid van alle scholen binnen de nieuwe organisatie verandert niet.

Naast de nieuwe stichting zijn binnen alle betrokken gemeenten meerdere andere schoolbesturen voor primair onderwijs aanwezig hierdoor zal de totale diversiteit van het onderwijsaanbod groot blijven.

5. Effecten op keuzevrijheid

5.1 Hebben leerlingen en hun ouders een reële keuze uit scholen van een bepaalde richting of pedagogisch-didactische aanpak in het voedingsgebied?

Door de fusie verandert deze vrijheid niet, maar wordt naar de toekomst toe er juist door versterkt.
De nieuwe organisatie zal een breed palet aan scholen bieden; grote scholen, kleine scholen, een school voor speciaal basisonderwijs, een tienerschool, Daltonscholen, een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, een Jenaplanschool, een asielzoeker school, openbare scholen en samenwerkingsscholen (meestal bijzonder neutraal). De organisatie biedt breed toegankelijk onderwijs; ieder kind en iedere leerkracht is welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond.

5.2 Wat zijn de effecten op de spreiding en omvang van de rechtspersonen en scholen in het voedingsgebied?

De fusie tussen Stichting Gearhing en Stichting Odyssee heeft geen invloed op het aantal scholen en hun spreiding over het gebied.

5.3 Wat zijn de effecten op de onderwijskundige en bestuurlijke diversiteit van het onderwijsaanbod in het voedingsgebied?

Op de onderwijskundige diversiteit heeft de fusie geen negatieve invloed: de scholen profileren zich zoals voorheen. De omvang van de nieuwe organisatie en het delen van kennis en ervaring zal juist kunnen (en moeten) leiden tot verbreding van de onderwijskundige concepten en tot verdieping en verbetering.

Door de fusie ontstaan uit twee organisaties, 1 nieuwe organisatie (1 stichting). De bestuurlijke diversiteit zal in getalsmatige zin met 1 afnemen. Door de fusie verandert het marktaandeel van beide organisaties niet. Aangezien de scholen van beide organisaties grotendeels in aanpalende regio's liggen is er vrijwel geen impact op de spreiding.

6 Kosten en baten

6.1 Welke financiële kosten en baten zullen er zijn?

De kosten van de fusie blijven in deze fase beperkt tot de eenmalige uitgaven die noodzakelijk worden geacht voor de realisatie van de bestuurlijke fusie. Hierbij moet worden gedacht aan kosten voor externe begeleiding, notariskosten en kosten voor een nieuwe huisstijl en logo.

De baten van de fusie zullen met name gevonden worden in schaalvoordelen en efficiency. Het gaat dan vooral om de positieve effecten van ontdubbelen en bijvoorbeeld efficiencyvoordelen die behaald kunnen worden bij het afsluiten van nieuwe contracten met leveranciers.

6.2 Is de continuïteit voldoende gewaarborgd?

Het fusieonderzoek en de contouren van de nieuwe organisatie zijn tot stand gebracht door middel van veelvuldige interactie tussen de coördinatiegroep, de themagroepen en alle andere betrokken geledingen. Beide besturen hebben unaniem ingestemd met het voorgenomen besluit tot fusie. Ook de medezeggenschap is positief over de voorgenomen fusie, gezamenlijk wordt gewerkt aan de definitieve besluitvorming.

Na het afronden van het formele fusietraject, wordt er met behulp van de plannen opgesteld binnen het organisatorische en inhoudelijke traject, daadwerkelijk vorm en inhoud aan de nieuwe organisatie gegeven.

Met het instellen van het college van bestuur/bestuurder, de raad van toezicht, het samengevoegde servicebureau en directieteam en een nieuwe gemeenschappelijke medezeggenschapsraad wordt de continuïteit van de nieuwe organisatie in bestuurlijke zin voldoende gewaarborgd. De gefuseerde organisatie wordt een schoolbestuur met 36 scholen. Deze omvang biedt de nieuwe organisatie en haar financiële positie voldoende waarborg voor de continuïteit. Verdere professionalisering van het bestuur en de bedrijfsvoering zullen daar zeker ook aan bijdragen.

6.3 Wat zijn de risico's?

De fusie brengt geen specifieke, aan deze besturenfusie verbonden, risico's met zich mee. Als onderdeel van het fusieproces is door een onafhankelijk bureau een vooronderzoek gedaan naar de kansrijkheid van de fusie tussen Odyssee en Gearhing. Hierbij zijn verschillen geconstateerd. Deze zijn als aandachtspunt benoemd en niet als een bedreiging/risico. Aanvullend is er een boekenonderzoek geweest waaruit ook geen grote risico's naar voren zijn gekomen.

Als er aan mogelijke risico's moet worden gedacht, zitten die meer in o.a. de algemeen beleidsmatige aspecten, zoals bezuinigingen van de overheid, veranderingen binnen het onderwijs en krimp e.d. Dit soort risico's worden door deze fusie juist zoveel mogelijk beperkt.

6.4 Welke niet-financiële kosten en baten zal de fusie opleveren?

Door deze fusie ontstaat een krachtige en professionele organisatie die niet alleen beter kwalitatief goed onderwijs kan blijven waarborgen maar ook beter in staat is de bestuurlijke en financiële voorwaarden daartoe te scheppen.

De regio Zuidwest Friesland een geheel is van stad en platteland. Een economisch florerend en leefbaar platteland is van levensbelang voor economisch en florerende steden. En andersom. Onderwijs is hierbij een belangrijke factor. Odyssee en Gearhing besturen samen zowel stad en plattelandsscholen. De fusie biedt meer kansen op het behoud van werkgelegenheid van het personeel en voor de spreiding van het basisonderwijs over de regio.

7. Effecten op personeel, leerlingen en ouders

7.1 Wat zijn de gevolgen voor de voorzieningen?

Door de fusie ontstaan er geen directe gevolgen voor de scholen. De kwaliteit van het servicebureau en de bestuurlijke organisatie wordt versterkt.

7.2 Welke effecten verwacht het bestuur op het schoolklimaat, de betrokkenheid van ouders bij de school en de betrokkenheid van het personeel bij de school?

De beoogde fusie heeft geen directe gevolgen voor de scholen en het schoolklimaat. De nieuwe gezamenlijke organisatie biedt dezelfde mogelijkheden voor betrokkenheid, medezeggenschap en participatie.

7.3 Wat zijn de gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden, het personeelsbeleid en de medezeggenschap?

Binnen de nieuwe organisatie zullen de arbeidsvoorwaarden en het personeelsbeleid geharmoniseerd worden. De waarde van het arbeidsvoorwaardepakket zal minimaal gelijk blijven. Als gevolg van de fusie wordt niemand ontslagen. Voor de medewerkers van het servicebureau is er een functie garantie voor twee jaar. Als gevolg van de fusie is het wel mogelijk dat de taken of focusgebieden binnen een bepaalde functie aangepast worden.

Binnen de nieuwe organisatie zal er op iedere school een MR blijven functioneren. De huidige gemeenschappelijke medezeggenschapsraden van beide organisatie gaan zich omvormen tot één nieuwe gemeenschappelijke medezeggenschapsraad voor de nieuwe organisatie.

Beide organisaties zijn op dit moment stichtingen. Odyssee is op dit moment een openbaar schoolbestuur en Gearhing is een samenwerkingsbestuur. Binnen de Gearhing zijn ook scholen aanwezig met een algemeen bijzonder profiel. Mede door de aanwezigheid van deze algemeen bijzondere scholen wordt de nieuwe organisatie een stichting samenwerkingsbestuur waarbinnen voornamelijk scholen met een openbaar karakter aanwezig zijn. Er zijn geen rechtspositionele verschillen door de fusie voor beide stichtingen.

7.4 Wat zijn de gevolgen voor betrokkenheid van leerlingen, hun motivatie en hun mogelijkheden voor medezeggenschap?

Dit is niet van toepassing. Het betreft een bestuursfusie waarin de mogelijkheden voor betrokkenheid en medezeggenschap gelijk blijft.

7.5 Wat zijn de gevolgen voor de betrokkenheid van ouders?

Ouders kunnen op gelijke manier participeren in de stichting als nu bij beide organisaties. Daarnaast is betrokkenheid en ouderparticipatie bij de school op verschillende manieren vormgegeven. Deze betrokkenheid veranderd niet door de fusie.

8. Communicatie en evaluatie

8.1 Op welke manieren en via welke kanalen worden de belanghebbenden betrokken bij het fusieproces?

Allereerst is een coördinatiegroep gevormd die is samengesteld uit beide bestuurders, directiesecretaresse Gearhing en domeinvoorzitter Kwaliteit en Communicatie, aangevuld met een externe onafhankelijke fusieprocesbelegeider. Er zijn verschillende themagroepen gevormd vanuit beide organisaties. Deze themagroepen hebben gezamenlijk gewerkt aan de inhoud van het fusierapport en hebben daarnaast adviezen en plannen voor de nieuwe organisatie geformuleerd.

Door en vanuit de coördinatiegroep is en wordt er op veel manieren gecommuniceerd over de fusie, op basis van een communicatieplan: (interactieve) nieuwsbrieven, openbare opleveringsmomenten, informatie naar ouders en pers. De toezichthoudende en bestuursorganen hebben op verschillende momenten een inhoudelijke bijdrage geleverd aan het fusietraject en de contouren van de nieuwe organisatie en zijn regelmatig op de hoogte gesteld. Er zijn speciale informatiebijeenkomsten voor de GMR-en georganiseerd.

Het fusierapport en de daarbij behorende bijlagen zijn aangeboden aan de besluitvormende- en medezeggenschapsorganen van beide organisaties. Daarna heeft in beide organisaties afzonderlijk een zorgvuldige afweging van de fusie plaatsgehad en zijn alle betrokken organen tot positieve besluitvorming, dan wel instemming met de fusie gekomen. Over de personele aspecten van de fusie is, door de stuurgroep, namens de beide organisaties overleg met de medezeggenschap en de vakbonden gevoerd.

8.2 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd of de doelen van de fusie zijn bereikt?

De meerwaarde en de beoogde effecten voor de nieuwe organisatie, zullen als onderdeel van de planning en control-cyclus aan de orde worden gesteld. Gedurende de ontwikkeling en het functioneren van de nieuwe organisatie zullen zowel het bestuur als de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad en de directeuren met elkaar in overleg blijven over de met de fusie beoogde meerwaarde en de realisatie daarvan in de praktijk.

8.3 Wanneer en hoe wordt geëvalueerd wat de effecten zijn? (Vooral op de punten van spreiding, omvang, variëteit en keuzevrijheid)

Zie punt 8.2.
Daarnaast heeft de fusie geen effect op de spreiding, omvang en keuzevrijheid.

9. Advies burgemeester en wethouders

9.1 Wat is het advies van het college van B en W over de fusie?

< brieven met de adviezen vanuit de College's van de vijf gemeenten toevoegen als bijlagen>

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Stichting Gearhing en stichting Odyssee
De heer/mevrouw
Bredyk 4
8601 ZD SNEEK

Onderwerp	Fusie traject Gearhing en Odyssee
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	2021-027163
Dienst	Onderwijs
Sector	Beleids&Strategie
Contact	Petra Raaijen, 058 751 2610
WhatsApp	
Bijlagen	
Datum	16 november 2021

Geacht bestuur,

Op 31 mei 2021 ontvingen wij het verzoek om advies over de Fusie Effect Rapportage (FER) waarin de vorming van een Stichting Samenwerkingsbestuur GO (werknaam) wordt toegelicht. Na aanvullend overleg tussen de betrokken gemeenten en de schoolbesturen wat geleid heeft tot een verduidelijking en een aanpassing en de concept statuten ontvangt u hierbij het advies:

Wij adviseren positief over het voornemen tot fuseren van Stichting Gearhing en Stichting Odyssee.

Om tot dit positieve advies te komen hebben we onderstaande punten afgewogen:

1. De maatschappelijke impact van de voorgenomen fusie. Meer concreet zijnde:
   - de spreiding en bereikbaarheid van voorzieningen;
   - overwegingen voor wat betreft huisvesting;
   - consequenties voor de lokale educatieve agenda en het lokaal educatief overleg;
   - het effect van het verplaatsen en samenvoegen van de bestuurskantoren;
   - het effect op de werkgelegenheid, mobiliteit en ontwikkelkansen.

2. Consequenties van de voorgenomen fusie voor de keuzemogelijkheden, in het bijzonder voor een reëel alternatief in de gemeente of relevant groter voedingsgebied. Waarbij we ook gekeken hebben naar de lokale geografische en demografische omstandigheden.

3. Consequenties voor het openbaar onderwijs in het licht van de aspecten hiervoor en vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeente om voldoende openbaar onderwijs aan te bieden en daar een bij haar rol passende verantwoordelijkheid voor te kunnen dragen.

Kijkend naar de FER en een interne analyse van de gedeelde informatie door de schoolbesturen kunnen we inschatten dat de fusie een positief of neutraal effect heeft op bovengenoemde punten.

Hoogachtend,

College van burgemeester en wethouders van Leeuwarden,
namens deze,

Annette Geurden,
Manager Sociaal Domein.

Onder deze brief treft u geen handtekening aan.

Meer informatie: https://www.leeuwarden.nl/digitalepost

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1648
Extern Zaak ID	2021-102746
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.12
Titel	Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022
Eigenaar	Hoogeveen, Peter
Portefeuillehouder	Hein de Haan;Bert Wassink

Bijlagen
Raadsvoorstel Verordening Afvalstoffenheffing 2022
Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022
Tarieventabel Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	30 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Op 23 november jl. heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over een onvoorziene omstandigheid bij één van de leveranciers van Omrin die gevolgen heeft voor de mogelijkheden om een nieuw systeem van tariefheffing in te voeren voor de afvalstoffen. Dit systeem was verwerkt in de verordening Afvalstoffenheffing 2022, dat op route was naar de gemeenteraad om vast te stellen. Het college heeft besloten om aan de gemeenteraad een nieuwe verordening Afvalstoffenheffing 2022 voor te leggen, waarbij uitgegaan wordt van vaste tarieven.

Voorgesteld besluit

1. De gemeenteraad voor te stellen:
a. de Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022 vast te stellen
b. de Tarieventabel verordening afvalstoffenheffing 2022 vast te stellen

Besluit

a. de Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022 vast te stellen
b. de Tarieventabel verordening afvalstoffenheffing 2022 vast te stellen

Toelichting

De fracties van Lijst 058 en FNP worden geacht tegen te hebben gestemd.

Gemeente Leeuwarden

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022
Zaaknummer: 2021-102741

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Op 23 november jl. hebben wij uw raad per brief (kenmerk: 2021-098467) geïnformeerd over een onvoorziene omstandigheid bij één van de leveranciers van Omrin inzake de uitvoering van het nieuwe afvalbeleid Goed Terecht. Wij hebben geconcludeerd dat deze nieuwe ontwikkeling invloed kan hebben op de continuïteit in de beschikbaarheid van gegevens die noodzakelijk zijn voor het in rekening brengen van het variabel deel van het tarief op basis van het aantal klepopeningen van ondergrondse containers. Daarom hebben wij u verzocht om het reeds aan u toegestuurde raadsvoorstel over de Verordening Afvalstoffenheffing 2022 (kenmerk: 2021-064539), waarin de beoogde tarieven op grond van het nieuwe beleid waren verwerkt, niet in behandeling te nemen.

Bijgaand bieden wij een nieuw voorstel aan voor de vaststelling van de Verordening Afvalstoffenheffing 2022. Wij gaan ‘Goed Terecht In Leeuwarden’ per 1-1-2022 wel invoeren met alle voorzieningen die daarbij horen, maar de aanslag afvalstoffenheffing in 2022 zal gebaseerd worden op een vast tarief, zoals dat ook in 2021 het geval is.
De investeringen die zijn gedaan om Goed Terecht In Leeuwarden in te kunnen voeren per 1-1-2022 (weegvoertuigen, communicatie, minicontainers, ICT, GFT-voorzieningen etc.) gebruiken we om inwoners meer inzicht te geven in hun scheidingsgedrag en extra scheidingsmogelijkheden aan te bieden. Het jaar 2022 wordt daarmee een overgangsjaar waarin inwoners kunnen wennen aan het nieuwe systeem en tegelijk inzicht krijgen in de hoeveelheid afval die zij hebben. Die investeringen blijven hun waarde houden, zodat per 2023 de aanslag (voor een deel) kan worden gebaseerd op de werkelijke hoeveelheid aangeleverd afval per huishouden. Per 1-1-2023 zal de aanslag afvalstoffenheffing bestaan uit een vast en een variabel deel.

Financiële consequenties overgangsjaar
Uw raad heeft tijdens de informatieve bijeenkomst van woensdag 24 november jl. gevraagd naar de financiële consequenties van het invoeren van een overgangsjaar in 2022. Op 10 november 2020 is uw raad geïnformeerd over de eenmalige invoeringskosten á € 480.000 en de wijze waarop deze kosten worden gefinancierd. Tijdens de besluitvormende raadsvergadering van 2 december 2020 is onder meer de motie ‘Extra inzet afvalcoaches en handhaving’ aangenomen. De uitvoering van deze motie heeft een kostenverhogend effect heeft gehad (2 x € 96.000). Daarnaast zijn vanwege maatwerk extra kosten geraamd (slotjes, € 25.000) en zijn extra kosten gemaakt á € 90.000 ten behoeve van de implementatie en inrichting van de ICT-systemen. In totaal ca. € 800.000 aan incidentele kosten.

Verordening Afvalstoffenheffing
Bijgaand bieden wij u de gewijzigde Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022 en de bijbehorende tarieventabel aan.

Hoofdstuk 1 van de tarieventabel
In hoofdstuk 1 van de verordening 'Tarieventabel Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden' is de tarieventabel opgenomen die per 2022 moet gaan gelden. De afvalstoffenheffing is in de loop der jaren voor ongeveer 90% kostendekkend geweest. Traditioneel sturen wij op een gematigde prijsontwikkeling, zodat inwoners zo weinig mogelijk schommelingen in de tarieven ervaren. Het voorstel is dat beleid te continueren en voor de tarieven van 2022 een inflatiepercentage van 1,5% toe te passen ten opzichte van de tarieven van 2021. Daarmee kan een deel van de gemaakte en nog te maken invoeringskosten reeds in 2022 worden gedekt.
Voor wat betreft de resterende invoeringskosten kunnen wij melden, dat de gerede verwachting bestaat, dat we de egalisatiereserve per 1-1-2022 kunnen vullen met een positief saldo op het product afvalstoffenheffing (bij het vaststellen van de jaarrekening 2021). Dit is mogelijk vanwege een hogere dividenduitkering van Omrin dan begroot, extra corona-gelden die beschikbaar zijn gesteld vanuit het Rijk en een hogere opbrengst dan begroot voor de verwerking van papier. De egalisatiereserve willen we bij het vaststellen van de tarieven voor 2023 benutten om het resterende deel van de invoeringskosten te dekken om ook in dat jaar een gematigde ontwikkeling van het tarief mogelijk te maken.

Het tarief afvalstoffenheffing 2022 komt met een inflatiepercentage van 1,5% voor een eenpersoonshuishouden uit op € 232,50 en voor een meerpersoonshuishouden op € 348,47. Dat tarief was in 2021 voor een eenpersoonshuishouden € 229,06 en voor een meerpersoonshuishouden € 343,59.

Hoofdstuk 2 van de tarieventabel
In hoofdstuk 2 van de verordening 'Tarieventabel Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden' staan de tarieven vermeld die gelden op de milieustraat en is het tarief opgenomen dat geldt voor het laten ophalen van grof huishoudelijk restafval vanaf twee keer. Dit tarief geldt ook wanneer inwoners buiten de routes om hun grof huishoudelijk afval willen laten ophalen. Dit tarief wordt nu kostendekkend, namelijk € 62,00 (was € 10,00). In de praktijk zien we dat meer dan 80% van de huishoudens met twee keer aanbieden (wat gratis is) uit de voeten kan. Juist de grootverbruikers en eventuele bedrijven die bedrijfsafval als huishoudelijk afval aanbieden, zullen deze tariefsaanpassing gaan merken.

Leeuwarden, 30 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEEUWARDEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30 november 2021 (kenmerk 2021-102741);

gelet op artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;

BESLUIT:

vast te stellen de:

Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. gebruik maken: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer;

b. recreatiewoning: een woning die dient als recreatiewoonverblijf, waarvan de gebruikers hun hoofdverblijf elders hebben.

Artikel 2 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam "afvalstoffenheffing" wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.

2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven voor het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 3 Belastingplicht

De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente naar de omstandigheden beoordeeld al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maakt van het perceel ten aanzien waarvan ingevolge de artikelen 10.21 en

10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief

De belasting wordt geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 5 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt bij wege van aanslag geheven.

2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven door middel van een mondelinge dan wel een schriftelijke gedagtekende kennisgeving. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, dan wel door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.

2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor de belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

4. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel is verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening.

Artikel 8 Tijdstip van betaling en betaling in termijnen

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald binnen dertig dagen na dagtekening van de aanslag.

2. In afwijking van het eerste lid geldt dat zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt een maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van de afvalstoffenheffing bedoeld in hoofdstuk 1, onderdeel 1.1.1 en 1.1.2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel kan kwijtschelding worden verleend. Binnen de kaders van de wet wordt de meest ruimhartige vorm voor de beoordeling van het kwijtscheldingsverzoek gehanteerd.

Artikel 10 Overdracht bevoegdheden door de raad

Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het redactioneel aanpassen van deze verordening en de bijbehorende tarieventabel alsmede het wijzigen van de tarieven die voortvloeien uit hogere regelgeving.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2022".

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. De "Verordening afvalstoffenheffing Leeuwarden 2021", vastgesteld bij raadsbesluit Leeuwarden van 11 november 2020 wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten tot de inwerkingtreding van deze verordening.

2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van bekendmaking.

3. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2021.

De voorzitter,

De griffier,

(Kenmerk 2021-102741)

Tarieventabel behorende bij de Verordening **afvalstoffenheffing** Leeuwarden 2022		2021	2022
	tariefstijging 2022		
	rekengetal		
	Hoofdstuk 1		
1.1	De belasting bedraagt, per perceel, per jaar		
1.1.1	gebruikt door één persoon	€ 229,06	€ 232,50
1.1.2	gebruikt door meerdere personen (150% van 1.1.1)	€ 343,59	€ 348,74
1.1.3	gebruikt als recreatiewoning (75% van 1.1.1)	€ 171,79	€ 174,37
1.2	Wanneer de belastingplicht in de loop van het jaar aanvangt dan wel wijzigt, is het moment van aanvang dan wel wijziging bepalend voor het gebruik van het aantal personen.		
1.3	De belasting als bedoeld in 1.1 wordt vermeerderd voor het in bruikleen hebben van een extra (= boven hetgeen volgens de APV aan het perceel is verstrekt) container voor restafval van 240 liter, (50% van 1.1.1)		
	per container, per jaar	€ 114,53	€ 116,25
1.4	Indien de container groter is dan 240 liter, wordt het tarief genoemd in 1.1.1 vermenigvuldigd met het aantal eenheden of gedeelten van eenheden naar grootte van de container.		
	Hoofdstuk 2		
2.1	Onverminderd het bepaalde in hoofstuk 1, is het aanbieden van ongescheiden grof huishoudelijk afval en ongescheiden bouw- en sloopafval bij de milieustraat door particulieren gratis, waarbij voor bouw- en sloopafval een maximum aantal aanbiedingsmomenten van twee keer per huishouden per kalenderjaar geldt met een maximum van		
2.1.1	Onder grof huishoudelijk afval wordt verstaan: volumineuse of zware huishoudelijke afvalstoffen die door afmeting en/of gewicht niet in een container van maximaal 240 liter ter inzameling kunnen worden aangeboden en niet onder bouw- en sloopafval vallen.		
2.1.2	Onder bouw- en sloopafval wordt verstaan: alle bouwmaterialen die vrijkomen bij het bouwen of slopen van een bouwwerk (zoals hout, puin, isolatiemateriaal, pvc-buizen, dakleer, gipsplaten, gipsblokken) en erfafscheidingen (zoals hekwerken, schuttingen, bielzen, borderrollen).		

2.2	Wanneer ongescheiden grof huishoudelijk afval en/of ongescheiden bouw- en sloopafval, als bedoeld in 2.1, meer dan twee keer per kalenderjaar wordt aangeboden, geldt het poorttarief van Omrin. Dit tarief bedraagt per hoeveelheid gelijk aan of minder dan de inhoud van een:			
2.2.1	kofferbak van een personenwagen of kleiner vervoer, per kofferbak	(*)	€ 5,00	€ 6,00
2.2.2	kleine aanhanger, laadvloer tot 2,5 meter, per aanhanger klein	(*)	€ 12,00	€ 15,00
2.2.3	middelmaat aanhanger, laadvloer tot 3 meter, per aanhanger middeldmaat	(*)		€ 25,00
2.2.4	grote aanhanger, laadvloer groter dan 3 meter, per aanhanger groot	(*)	€ 35,00	€ 40,00
2.3	Voor het ophalen van grof huishoudelijk afval, op data vermeld op de afvalkalender, tot een maximum van twee keer per huishouden per kalenderjaar, zijn geen kosten verbonden. Wil men het grof huishoudelijk afval vaker dan twee keer per huishouden per jaar laten ophalen of op andere data dan vermeld op de afvalkalender, dan geldt een tarief van (inclusief voorrijkosten):	(*)	€ 10,00	€ 62,00
2.4	Voor het brengen van de volgende huishoudelijke afvalstoffen geldt bij de milieustraat geen poorttarief, mits deze goed gescheiden worden aangeboden: afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA), asbest, autobanden van personenwagens zonder velg (maximaal 5 per kalenderjaar) , glas, grof huishoudelijk afval, grof snoeiafval, grond, klein chemisch afval (KCA), kleine accu's, kringloopgoederen, metalen, papier en karton, tapijten, textiel, vlakglas.			
2.5	De tarieven voor de overige stromen van de milieustraat zijn:			
2.5.1	Personenautoband met velg/motorband met en zonder velg	(*)	€ 5,00	€ 5,00
2.5.2	Accu groot	(*)	€ 5,00	€ 5,00
2.5.3	Alle afval in zak/per zak	(*)		€ 2,00
2.5.4	Aanschaf compostvat	(*)	€ 25,00	€ 25,00
2.6	Een nadere omschrijving van begrippen (zoals container en grof huishoudelijk afval enz.) is te vinden in de actuele Afvalstoffenverordening en het bijbehorende Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening.			

(*) Deze genoemde tarieven zijn inclusief btw

Behorende bij het raadsbesluit van 21 december 2021.

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1600
Extern Zaak ID	2021-086040
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.13
Titel	Gebiedsvisie Spoordok
Eigenaar	Keijzer, Renske
Portefeuillehouder	Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel Gebiedsvisie Spoordok
Gebiedsvisie Grensverleggend Spoordok

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	23 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

Leeuwarden heeft de afgelopen jaren een flinke ontwikkeling doorgemaakt. De gemeente kijkt naar voren en wil deze energie en verbondenheid doorzetten en vasthouden. Juist in deze tijd waar we staan voor grote opgaven, zoals de woningbouwopgave, de impact van het Corona-tijdperk, maar ook het duidelijk veranderende klimaat. Deze opgaven zullen onder meer landen in Spoordok. Met de centrale ligging naast de binnenstad in combinatie met de goede bereikbaarheid is Spoordok een uniek gebied met ontwikkelpotentie voor Leeuwarden en de regio. Om daadwerkelijk tot ontwikkeling te komen is eerst een stip op de horizon nodig. Hiervoor is de Gebiedsvisie Grensverleggend Spoordok opgesteld.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om de Gebiedsvisie Grensverleggend Spoordok vast te stellen;

Besluit

om de Gebiedsvisie Grensverleggend Spoordok vast te stellen.

Toelichting

Er zijn stemverklaringen van CDA en Lijst 058.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Gebiedsvisie Spoordok
Zaaknummer: 2021-088947

Aan de gemeenteraad.

Spoordok 2050
Spoordok Leeuwarden verbindt stad en land. In de toekomst kun je hier wonen, werken, recreëren, ontdekken, leren en nog veel meer. Een plek met meerdere gezichten. Voor huidige en nieuwe generaties Leeuwarders. Een historisch en toekomstig schakelpunt in de stad. Enerzijds verbindend, anderzijds grensverleggend. Op veel fronten slaat de stad een nieuwe weg in. Hier leef je samen in een nieuw type stad en creëer je samen een nieuwe vorm van stedelijkheid. Spoordok laat letterlijk en figuurlijk zien wat Leeuwarden in huis heeft. De duurzame innovaties van de toekomst ontstaan én ontdek je hier. Spanning en ontspanning komen samen: in de gebouwen, de openbare ruimte, de mensen en de verschillende functies. Uitdagend en op een natuurlijke wijze gemixt. Spoordok is een gewaagde sprong in het diepe en tegelijkertijd heel eigen. Door te durven, te doen, anders te zijn én jezelf te blijven. Er is maar één Leeuwarden en er is maar een Spoordok. Dat voel je. Ontmoeting staat centraal. Nu en in de toekomst. Hier proef je de toekomst van Leeuwarden!

Bron: Gebiedsvisie Spoordok

Inleiding
Leeuwarden heeft de afgelopen decennia letterlijk en figuurlijk haar vleugels uitgeslagen. De gemeente is gegroeid in omvang, de aandacht voor onderwijs en innovatie werpt zijn vruchten af en er is fors geïnvesteerd in de infrastructuur en de binnenstad. Daarnaast is Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018 representatief voor de energie die in de stad, de gemeente en de regio voelbaar is.

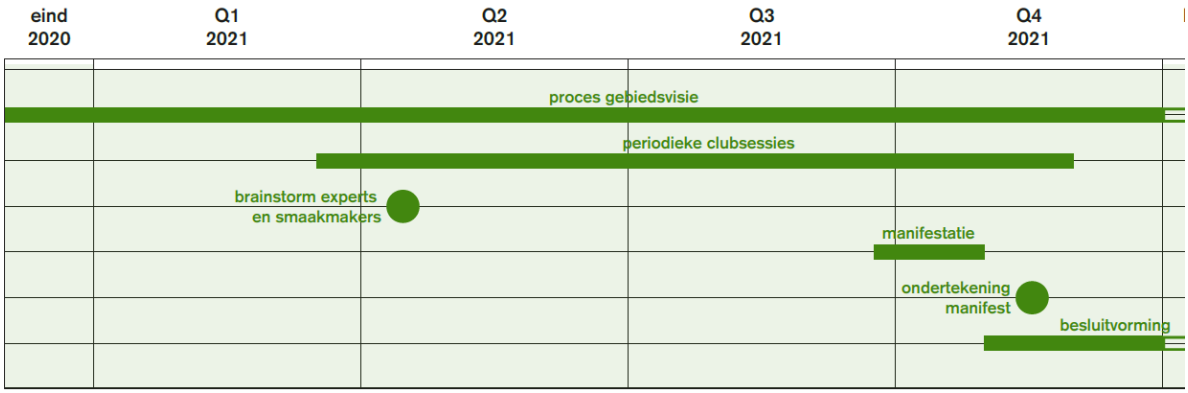
Leeuwarden heeft de afgelopen jaren een flinke ontwikkeling doorgemaakt. De gemeente kijkt naar voren en wil deze energie en verbondenheid doorzetten en vasthouden. Juist in deze tijd waar we staan voor grote opgaven, zoals de woningbouwopgave, de impact van het Corona-tijdperk, maar ook het duidelijk veranderende klimaat. Deze opgaven zullen onder meer landen in de Spoorzone van Leeuwarden. Met de centrale ligging naast de binnenstad en de grote ontwikkelpotentie speelt Spoordok een sleutelrol binnen de grotere Spoorzone. De Spoorzone in Leeuwarden is de belangrijkste ontwikkelplek voor binnenstedelijke transformatie en is – onder andere in de binnenkort aan u voor te leggen omgevingsvisie - bestempeld als de nieuwe kernzone voor woningbouw en economische ontwikkeling. Met de ontwikkeling van Spoordok geven we hier invulling aan. Om daadwerkelijk tot ontwikkeling te komen is eerst een stip op de horizon nodig.

De gemeente Leeuwarden heeft samen met BPD Gebiedsontwikkeling als gebiedsregisseur begin 2021 opdracht gegeven aan Site en Zus voor het opstellen van de gebiedsvisie. Basis voor de gebiedsvisie is het in maart 2021 aan uw raad gepresenteerde Inspiratiedocument.

Samen stad maken
De strategische ligging van Spoordok is dermate van belang dat deze een cruciale start kan maken voor de ontwikkeling van de Spoorzone Leeuwarden. wij willen daarom zelf een stempel op het gebied kunnen drukken, maar dan wel sámen met de markt en andere betrokkenen. Dit is ook nodig omdat de gemeente alleen de openbare ruimte en infrastructuur in Spoordok in eigendom heeft.

De meerwaarde van het proces zit in een aanpak die breder kijkt dan ontwikkeling van enkel individuele percelen. Hiervoor is de samenwerking gezocht met BPD Gebiedsontwikkeling. Begin 2021 hebben wij afspraken gemaakt over de wijze van samenwerken. BPD heeft als gebiedsregisseur haar kennis en ervaring ingezet om de gebiedsvisie inhoudelijk en procesmatig aan te scherpen. Gezamenlijk hebben we toegewerkt naar een ontwikkelstrategie die marktpartijen uitdaagt om verder te kijken dan de eigendomsgrenzen en individuele verdienmodellen.

Samen stad maken is het uitgangspunt bij de herontwikkeling van Spoordok. Tijdens het maken van de gebiedsvisie zijn er verschillende stakeholders betrokken. Van grondeigenaren en belanghebbenden tot inwoners van de gemeente. Tijdens de Manifestatie in september en oktober 2021 is de gelegenheid geboden om input te leveren op de gebiedsvisie. De Manifestatie Grensverleggend Spoordok bestond uit een Expo, een enquete en de mogelijkheid voor een (begeleide) wandeling door het gebied. Middels een live-uitzending is toelichting gegeven op de gebiedsontwikkeling en was er gelegenheid tot het stellen van vragen aan deskundigen betrokken bij het project. U heeft als raad hiervoor ook een uitnodiging ontvangen. Alle informatie is terug te vinden op de website www.grensverleggendspoordok.nl. Daar blijven we betrokkenen ook in de toekomst informeren.

De club van eigenaren heeft in dit proces een speciale rol. Een gebiedsontwikkeling waarbij sprake is van individuele plotontwikkeling maakt een goede invulling van de collectieve opgaven niet mogelijk. Daarom ontwikkelen we een plan 'los van de perceelgrenzen' om zo het beste eindresultaat te kunnen realiseren. Uiteindelijk geeft iedere ontwikkeling meerwaarde aan de gebiedsontwikkeling. Om dit te bereiken zijn regelmatig clubsessies georganiseerd om draagvlak en commitment te creëren bij de eigenaren. Er is meegedacht over de invulling van de gebiedsvisie, waar de opgaven, de ambities en de kaders voor de aanstaande ontwikkeling zijn geschetst. Als toekomstige trekkers van de gebiedsontwikkeling van Spoordok wordt als start van de volgende fase een Manifest door diverse partijen ondertekend waarin de kernwaarden en principes voor Spoordok worden onderschreven met als doel gezamenlijk de uitwerking van de gebiedsvisie Spoordok op te pakken.

Zowel de gebiedsvisie als het Manifest zijn geen juridisch bindende documenten, maar geven de intentie en de ontwikkelrichting weer van de partijen die ondertekend hebben.

De gemeente, grondeigenaren en een aantal betrokken ondernemers hebben met elkaar besloten om samen te werken onder de noemer: *Samen Spoordok maken*. *Samen Spoordok maken* staat voor een open proces waarbij zowel op korte termijn als op lange(re) termijn wordt meegedacht, meegedaan en mee-ontwikkeld. Met open vizier en samen met de stad, regio en markt geven we vorm aan deze stedelijke transitie tot een duurzame, toekomstbestendige leefomgeving. Iedereen neemt verantwoordelijkheid en draagt een steentje bij.

Gebiedsvisie Spoordok
Bij het onder de loep nemen van Leeuwarden vanuit een ruimtelijke, programmatische, organisatorische en conceptuele bril valt een aantal zaken op. Leeuwarden heeft zich de afgelopen jaren stevig ontwikkeld. Met de grote woonbehoefte, nu en in de toekomst, staat de stad voor een stevige woningbouwopgave. Daarnaast is de stad op zoek naar een toekomst die past bij haar groeiende omvang en ambities. Binnen deze zoektocht is er een vijftal grote opgaven:

1. Versterken centraliteit
   Om de investeringen in innovatiemilieus te verzilveren, het studentenprofiel te bestendigen naar een brede, jongere bevolkingslaag en de economische basis door te ontwikkelen kan de stad niet op dezelfde voet verder gaan. De (informele) interactie tussen verschillende groepen bewoners, bedrijven en instellingen heeft versterking nodig. Deze ontmoetingen waaruit nieuwe ideeën, samenwerkingen en innovaties ontspringen vormen een essentiële bouwsteen voor de diensten- en kenniseconomie van nu en de toekomst.

2. Herdefinieer verbindingen tussen stad en land
   De gebiedsontwikkeling van Spoordok kan letterlijk en figuurlijk een brug slaan tussen stedelijke vernieuwing, duurzame landbouw- en landschapsontwikkeling. Door programmatisch, ruimtelijk en organisatorisch verbindingen te creëren met de bestaande instellingen en bedrijven die verspreid over de stad en regio liggen kan zowel economische als maatschappelijke winst worden geboekt.

3. Combineer kennis en kunde
   Door vanaf het allereerste begin van de gebiedsontwikkeling regionale kennis en kunde te combineren én toe te passen ontstaan schaalvoordelen en nieuwe synergiën. Voor en door Leeuwarden en Friesland wordt hier gewerkt aan zaken als watertechnologie, circulaire stadsontwikkeling, energietransitie en samenwerkingen binnen stad en land. Het hoeft hier nadrukkelijk niet te gaan over het verplaatsen van bedrijven of instellingen, maar juist over showcases en (gezamenlijke) pilots.

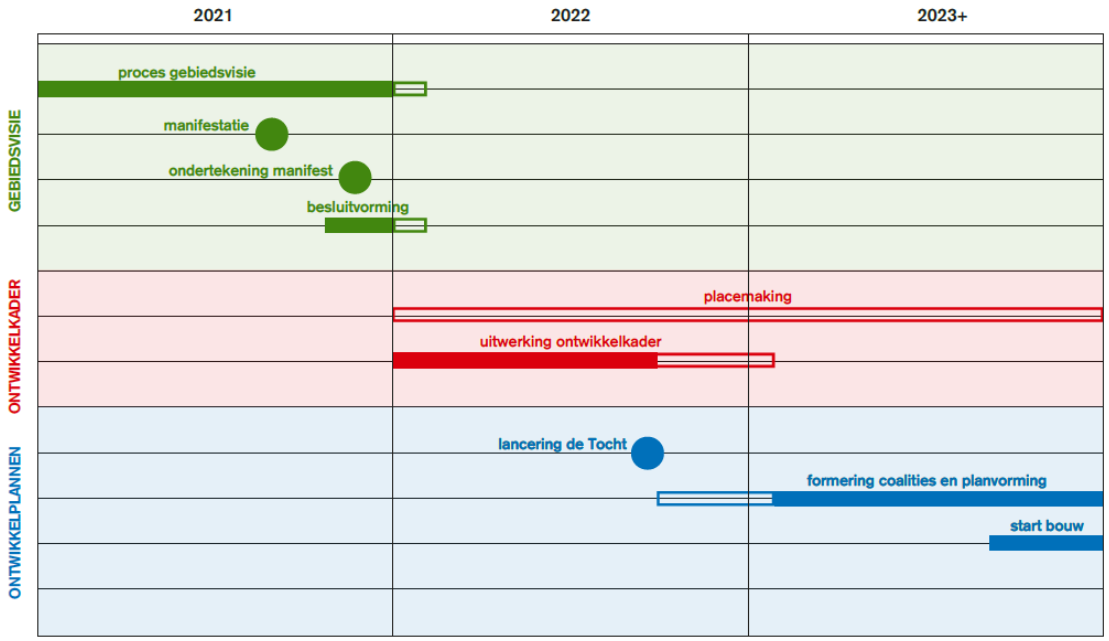
4. De Mienskip in Spoordok
   Leeuwarden is een groeiende stad te midden van een stabiliserende of zelfs krimpende provincie. Leeuwarden trekt een groeiend aandeel bewoners van buiten de regio en wordt steeds internationaler vanuit haar onderwijs- en campusprofiel. Alles wijst erop dat er na de Coronabeperkingen ook veel groei te verwachten is vanuit toeristen die op het nieuwe cultuur-, horeca- en evenementenaanbod afkomen. Om deze groei te begeleiden en uit te nutten is het zaak om gebruik te maken van de kracht van de Mienskip. Het eigen karakter en de sterke gemeenschapszin van Leeuwarden en Friesland zijn nodig om bruggen te slaan, om nieuwe inwoners, studenten, bezoekers en bedrijven 'wortel te laten schieten'.

5. Schaalsprong Leeuwarden
   Vanuit autonome groei, de regionale aantrekkingskracht en de overloop vanuit andere gebiedsdelen in Nederland is Leeuwarden duidelijk in trek. Leeuwarden voorziet een groei van tenminste 7.000 maar mogelijk zelfs 17.000 huishoudens die op termijn allemaal een woning nodig hebben. Naast de suburbane opgave, maakt de stad nadrukkelijk werk van de mogelijkheden om te verdichten met wonen, werken en voorzieningen binnen het bestaande stedelijk weefsel.

Voorstel
Om de gebiedsontwikkeling van Spoordok vorm te geven is een heldere ambitie noodzakelijk. We hebben het afgelopen jaar geïnvesteerd in het creëren van draagvlak daarvoor. Onze aanpak is gericht op Samen Spoordok maken. Wij stellen derhalve voor om de gebiedsvisie "Grensverleggend Spoordok" vast te stellen. Hiermee wordt de basis voor de verdere gebiedsontwikkeling vastgelegd. Zo is het helder waarop de vervolgstappen voortbouwen.

Opstarten uitwerken Ontwikkelkader
De volgende fase richt zich op het uitwerken van het Ontwikkelkader.

Vervolgacties op hoofdlijnen
Na vaststelling van de gebiedsvisie zal uitwerking van het Ontwikkelkader plaatsvinden. Op gebiedsniveau betekent dit een nadere concretisering van het raamwerk en de publieke investeringen. De deelgebieden zullen nader ruimtelijk uitgewerkt worden. Er zal een beoordelingskader worden opgesteld en de samenwerkingsvorm wordt bepaald. Per ontwikkelveld zal een stedenbouwkundig programma van eisen opgesteld worden en tevens een programmatisch kader.
Het Ontwikkelkader wordt naar verwachting eind 2022 ter vaststelling voorgelegd aan de raad. Daarna start de planologische procedure voor het Omgevingsplan per ontwikkelveld.

Samen stad maken is het uitgangspunt bij de gebiedsontwikkeling van Spoordok. Ook bij de vervolgstappen wordt de stad regelmatig om input gevraagd.

Financiën
De kosten voor het opstellen van het Ontwikkelkader kunnen ten laste worden gebracht van het in de Begroting 2022 beschikbare budget ‘voorinvestering strategische locaties’.
Daadwerkelijke ontwikkeling van het gebied is nog niet aan de orde, waardoor er nog geen kosten voor realisatie worden verwacht. In het Ontwikkelkader, de meer concrete uitwerking, wordt een financiële onderbouwing opgenomen.

Leeuwarden, 16 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.
**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

GEBIEDSVISIE

spoor dok

GRENSVERLEGGEND LEEUWARDEN

Gemeente Leeuwarden bpd 'SITE ZUS ZONES URBAINES SENSIBLES

GEBIEDSVISIE

spoor
GRENSVERLEGGEND LEEUWARDEN
dok

COLOFON

Gebiedsvisie Spoordok Leeuwarden
november 2021

in opdracht van :
Gemeente Leeuwarden
BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling

Uitgevoerd door:
SITE
ZUS [Zones Urbaines Sensibles]

© 2021

Prinsentuin

Centrum

Energie Campus

Tesselschadestraat

Harlingervaart

Spoordok

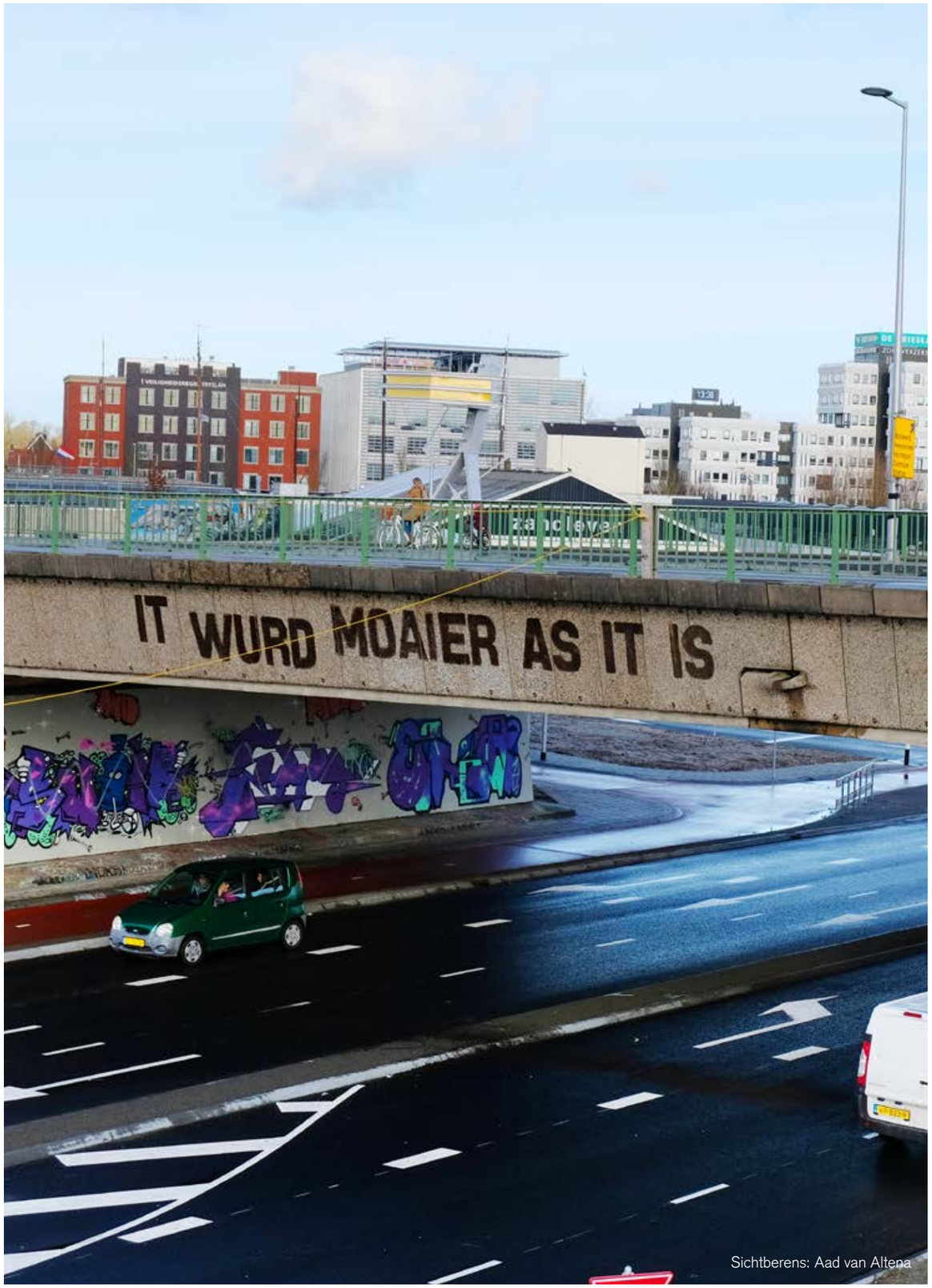
Stationskwartier

Marshallweg

Zwette

Dairy Campus

Middelsee

Sichtberens: Aad van Altena

Voorwoord

“Het begint er hier nu wat desolaat uit te zien. Het zou mooi zijn als dit gebied groener wordt en er meer reuring ontstaat.” Het is één van de reacties van wandelaars die in september 2021 meedachten met hoe Spoordok er in 2050 uit kan zien. Een greep uit de reacties van inwoners leert dat er meer behoefte is aan groen, betere verbindingen tussen de verschillende stadsdelen en misschien kan het spoor ondergronds, maar ook dat deze plek een deel van de woningnood in Leeuwarden kan oplossen.

Spoordok in de Spoorzone van Leeuwarden vraagt om een herontwikkeling. Op hetzelfde moment staan we voor grote opgaven, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat, biodiversiteit, energie en mobiliteit. En natuurlijk de woningbouwopgave, waarbij betaalbaarheid, duurzaamheid en circulairiteit sleutelwoorden zijn.

Spoordok ligt centraal in de stad, dicht bij het station en de historische binnenstad. Maar ook vlak bij het groene Friese landschap en het buitengebied. Spoordok verbindt daarmee veel delen van Leeuwarden met elkaar. Het is voor velen ook de entree van de stad met de auto, het openbaar vervoer of via het water. Door de unieke ligging kan het gebied niet alleen van toegevoegde waarde zijn voor de Friese hoofdstad, maar zeker ook voor de regio.

Maar hoe geven we invulling aan al die opgaven en hoe kan dat eruit zien, bijvoorbeeld in 2050? Eind 2020 zijn we, gemeente Leeuwarden en BPD | Bouwfonds gebiedsontwikkeling, als gezamenlijk gebiedsregisseur gestart met het opstellen van een gebiedsvisie. SITE en ZUS hebben dit proces begeleid. Als gebiedsregisseurs combineren we onze kennis, maar dat doen we niet alleen. Vanuit de gedachte ‘Proefstad’ is deze gebiedsvisie tot stand gekomen. Mét grondeigenaren, belanghebbenden en inwoners uit de stad tijdens het event Grensverleggend Spoordok, waar men Spoordok kon ontdekken en op verschillende manieren mee kon denken over de toekomst van dit gebied. Met elkaar hebben we kleur gegeven aan de visie.

Deze gebiedsvisie zet de stip op de horizon voor Spoordok. Een plek waar je straks kunt wonen, werken, recreëren, ontdekken, leren en nog veel meer. Spoordok laat in de toekomst letterlijk en figuurlijk zien wat Leeuwarden in huis heeft. Met een stedelijkheid die nieuw is voor Leeuwarden. Het is een gewaagde sprong in het diepe en tegelijkertijd heel eigen. De gebiedsvisie omschrijft voor welke opgaven we staan, welke ambities we hebben en hoe we daar samen invulling aan geven.

Het zijn niet alleen dromen over de toekomst, maar het geeft ook richting aan hoe we Spoordok willen realiseren. De herontwikkeling van Spoordok kost tijd en vindt niet van de één op de andere dag plaats. We hebben elkaar de komende tijd hard nodig om deze visie verder uit te werken en werkelijkheid te maken. Samen met eigenaren, deskundige partners en de samenleving. In de tussentijd gebeurt er al veel, zoals musical De Tocht en de herontwikkeling van het voormalig postsorteercentrum, en alle ondernemers die er al jaren werken. Bezoek het gebied regelmatig en zie het de aankomende jaren veranderen: hier proef je de toekomst van Leeuwarden!

Hein de Haan,
wethouder gebiedsontwikkeling gemeente Leeuwarden.

Jeanet van Antwerpen,
regiodirecteur BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling

Inhoud

Inleiding 10

1 Spoordok in 2050 12

2 Opgaven

2.1 Versterken centraliteit 14
2.2 Herdefinieer verbindingen tussen stad en land 16
2.3 Combineer kennis en kunde 16
2.4 De Mienskip in Spoordok 17
2.5 Schaalsprong Leeuwarden 17

Ruimtelijk raamwerk 24

3 Principes 28

3.1 Stad en land verbinden 31
3.1 Water als adres 33
3.1 Poort naar de stad 35
3.1 Duurzame mobiliteit 37
3.1 Stedelijke mix 39
3.1 Ontmoetingsplekken 41

4 Uitwerking 42

4.1 Postdok 45
4.1 Hoven 49
4.3 Pier 53
4.1 Westkop 57
4.1 Spoorpark 59
4.1 Groene Kade 63
4.1 Marshallboulevard 65

5 Programma 68

5.1 Voorzieningen 71
5.2 Wonen 73
5.3 Werken 77
5.4 Programmatisch kader 81

6 Ontwikkelstrategie 82

6.1 Samen Spoordok maken 84
6.2 Vervolgstappen en fasering 86

Inleiding

Leeuwarden heeft de afgelopen decennia letterlijk en figuurlijk haar vleugels uitgeslagen. De stad is gegroeid in omvang, de aandacht voor onderwijs en innovatie werpt zijn vruchten af en er is fors geïnvesteerd in de infrastructuur en de binnenstad. Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018 is representatief voor deze grote energie - en misschien wel trots - die in de stad merkbaar is.

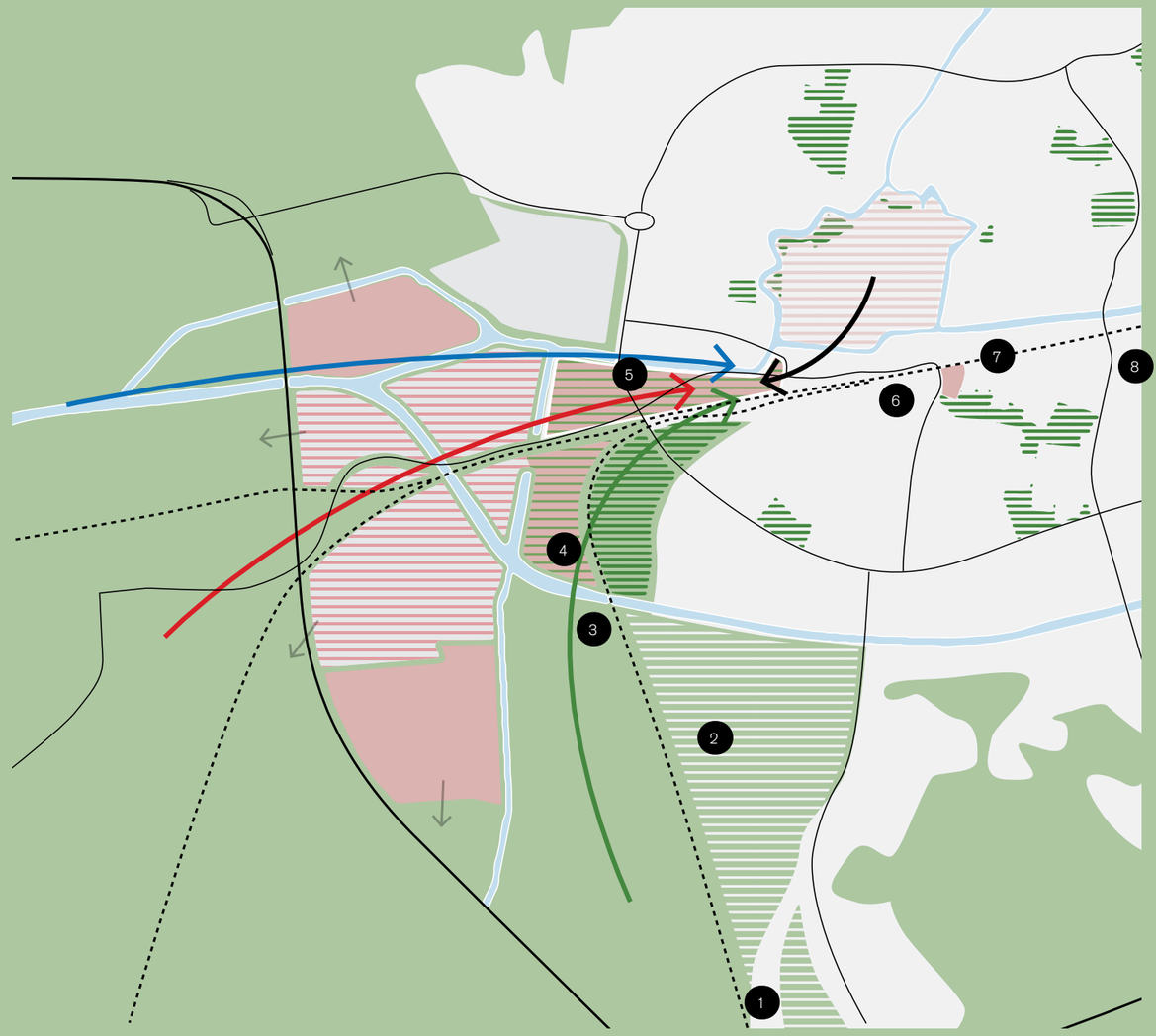
Leeuwarden heeft dus een flinke ontwikkeling doorgemaakt, kijkt naar voren en wil deze energie en verbondenheid doorzetten en vasthouden. Juist in deze tijd waar we staan voor grote opgaven, zoals de woningbouwopgave, de impact van het Corona-tijdperk, maar ook het duidelijk veranderende klimaat. De gemeente wil onder meer invulling geven aan deze opgaven in de Spoorzone van Leeuwarden. Een groot gebied dat zich uitstrekt langs het spoor. Met de centrale ligging naast de binnenstad en de grote ontwikkelpotentie speelt Spoordok een sleutelrol binnen de grotere Spoorzone.

Anno 2022 heeft Leeuwarden circa 125.000 inwoners. Ook richting de toekomst heeft de gemeente de ambitie om flink door te groeien. Op dit moment wordt tot 2050 een woningbehoefte voorzien van zo'n 7.000 woningen. De ontwikkeling van de Spoorzone biedt hier bovenop nog eens potentie voor 5.000 tot 10.000 woningen extra. Een dusdanige groei kan niet los worden gezien van infrastructurele ingrepen. Er is dan ook een breed gedragen offensief om het Noorden van Nederland beter te ontsluiten via de Lelylijn. Zodat onder meer de daarmee samenhangende autonome groei en de toenemende bovenregionale functie verstevigd worden. Ondertussen weet steeds meer internationaal talent de regio te vinden en hebben kennisintensieve sectoren een steeds belangrijker aandeel in de Friese economie en werkgelegenheid. De aanwezige kennis, onder meer op het gebied van agrofood en watertechnologie, geeft de regio een stevige uitgangspositie in de aanstaande duurzaamheidsrevolutie.

De ontwikkeling van Spoordok geeft Leeuwarden de unieke mogelijkheid om de stad te verrijken met een nieuw type stedelijkheid dat inspeelt op onvervulde behoeften. Hiermee kan de stad een nieuw gezicht laten zien. Op deze omvangrijke én strategische locatie zijn alle ingrediënten aanwezig om een duurzaam stedelijk interactiemilieu te maken, met bijzondere combinaties van wonen, werken en voorzieningen. Het Inspiratiedocument Spoordok (februari 2021) geeft een eerste doorkijk naar deze stad van de toekomst. In deze doorkijk staat duurzaamheid hoog in het vaandel en kijken we met een nieuwe bril naar mobiliteit. Ook ontstaan er nieuwe gebouwtypen en mengvormen en krijgen oude gebouwen een nieuwe betekenis. De gebiedsvisie die voor u ligt, vormt de vervolgstap in deze beweging: wat betekent dit denken voor Spoordok? Wat betekent Spoordok op zijn beurt voor Leeuwarden en Friesland? En hoe maken we de ambities concreet?

Spoordok van de toekomst wordt compacter, hoger en dichter dan Leeuwarden gewend is. Dit is nieuw en anders voor de stad en haar bewoners. Een transitie van deze omvang is een traject van aanpassen, verkennen en dialoog. Dit past bij Leeuwarden. Inwoners, bedrijven en instellingen ervaren de voor- en nadelen van deze verstedelijkingsstrategie. Inwoners en andere betrokkenen krijgen de kans om een nieuwe stedelijkheid te proeven, een bijzondere dynamiek te ervaren en hierover mee te praten. Samen ontwikkelen we nieuwe manieren van omgaan met de vraagstukken die hieruit volgen zoals duurzaamheid, mobiliteit en openbare ruimte. Met open vizier en samen met de stad, regio en markt geven we vorm aan deze stedelijke transitie. Dit proces noemen we Proefstad.

Binnen Spoordok ligt een sleutelrol voor het fenomeen dat aan de basis staat van het succesvolle Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018: de Mienskip. Leeuwarden en Friesland herbergen unieke verwevenheid van ondernemerschap, verantwoordelijkheidsgevoel en gemeenschapszin. Belangrijke ingrediënten om de grote hoeveelheid partijen, wensen en belangen te verbinden. Door dit samen te brengen, heb je goud in handen ofwel: 'it wurd moaier as it is'.

1. Mobiliteitshub Werpsterhoeke
2. Middelsee
3. Spoorbrug
4. De Zwette
5. Spoordok
6. Media- en innovatiecampus (MICA)
7. Verdieping spoor
8. Merodebedrijven

Met de centrale ligging naast de binnenstad en de grote ontwikkelpotentie speelt Spoordok een sleutelrol binnen de grotere Spoorzone. Spoordok heeft potentie als verbinder met water en groen, en binnenstad en Zwette.

1.
Spoordok in 2050

Spoordok Leeuwarden verbindt stad en land. In de toekomst kun je hier wonen, werken, recreëren, ontdekken, leren en nog veel meer. Een plek met meerdere gezichten. Voor huidige en nieuwe generaties Leeuwarders. Een historisch en toekomstig schakelpunt in de stad. Enerzijds verbindend, anderzijds grensverleggend. Op veel fronten slaat de stad een nieuwe weg in. Hier leef je samen in een nieuw type stad en creëer je samen een nieuwe vorm van stedelijkheid. Spoordok laat letterlijk en figuurlijk zien wat Leeuwarden in huis heeft. De duurzame innovaties van de toekomst ontstaan én ontdek je hier. Spanning en ontspanning komen samen: in de gebouwen, de openbare ruimte, de mensen en de verschillende functies. Uitdagend en op een natuurlijke wijze gemixt. Spoordok is een gewaagde sprong in het diepe en tegelijkertijd heel eigen. Door te durven, te doen, anders te zijn én jezelf te blijven. Er is maar één Leeuwarden en er is maar één Spoordok. Dat voel je. Ontmoeting staat centraal. Nu en in de toekomst. Hier proef je de toekomst van Leeuwarden!

EIGEN

Spoordok laat toekomstig Leeuwarden zien

Spoordok laat toekomstig Leeuwarden zien. Passend bij het authentieke van Leeuwarden én Friesland. Spoordok geeft ruimte voor initiatief. Door én met bestaande en toekomstige Leeuwarders. Met een ondernemende en open instelling ga je het hier gewoon doen! Spoordok voelt eigen en vertrouwd, terwijl de grenzen worden opgerekt: groots in uitstraling, intiem in beleving. Samen gemaakt en samen op de kaart gezet. Hoe nuchter je ook bent, hier ben je best een beetje trots op!

VERBINDEND

Nieuwe (ver)gezichten tussen stad en land

In Spoordok komt straks alles samen: stad en land, natuur en cultuur, orde en chaos, spanning en ontspanning. De plek nodigt je uit om de vele gezichten van Spoordok, Leeuwarden en de regio te ontdekken. Het is een gastvrije, toegankelijke plek, waar je je geborgen én vrij voelt. Deze plek brengt ook ondernemers in alle soorten en maten bij elkaar. De duurzame innovaties van de toekomst ontstaan en ontdek je hier. Hier ontmoeten veel en vooral verschillende mensen elkaar. Je ervaart de dynamiek en energie van de mensen en de plekken. En die plekken bieden tegelijkertijd ook de kans om tot rust te komen en je terug te trekken.

GRENSVERLEGGEND

De sprong naar nieuwe stedelijkheid

In Spoordok springt Leeuwarden over haar grenzen heen. Stad en land vinden elkaar op een vernieuwende uitgesproken wijze. Spoordok is de voedingsbodem voor innovatie en experiment. Onverwachte combinaties maken Spoordok tot een spannend gebied, waar je voelt dat er geleefd wordt en er altijd iets te beleven valt. Cultuur, natuur en technologie worden op een creatieve wijze gecombineerd en tentoongesteld. Tastbaar en ervaarbaar. Door elkaar op te zoeken, verbindingen te leggen én het lef te hebben om de sprong in het diepe te wagen, verleg je grenzen en creëer je samen nieuwe mogelijkheden. Zo ontstaat er een nieuw, uitdagend stadsdeel: Spoordok!

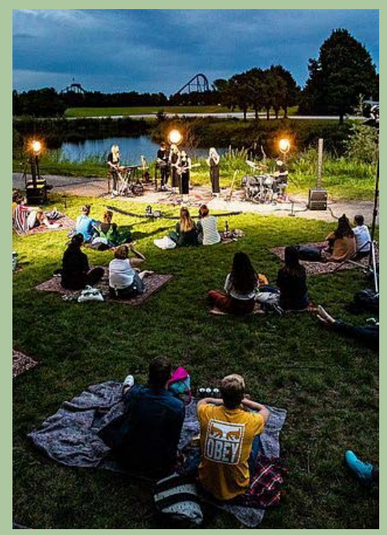

2.
Opgaven

Welke opgaven binnen regio, stad en Spoorzone liggen ten grondslag aan deze gebiedsontwikkeling? Welke urgenties en kansen zijn binnen Spoordok te verzilveren? Bij het onder de loep nemen van Leeuwarden vanuit een ruimtelijke, programmatische, organisatorische en conceptuele bril valt een aantal zaken op. Leeuwarden heeft zich de afgelopen jaren stevig ontwikkeld, en is klaar voor de volgende stap. Met de grote woonbehoefte, nu en in de toekomst, staat de stad voor een stevige woningbouwopgave. Daarnaast is de stad op zoek naar een toekomst die past bij haar groeiende omvang en ambities. Binnen deze zoektocht is er een vijftal grote opgaven.

2.1 Versterken centraliteit

Leeuwarden is de afgelopen decennia flink gegroeid. In 1960 telde de gemeente zo'n 65.000 inwoners, inmiddels zijn dit er plusminus 125.000 en is Leeuwarden de 22ste stad van Nederland. Deze groei is te verklaren door gemeentelijke herindeling en de groei van de stad zelf. Veel van deze groei is aan de randen van de stad gerealiseerd. Opvallend is dat de bevolking in de laatste 60 jaar met ongeveer de helft gegroeid is en dat de stad in hetzelfde tijdsbestek drie á vier keer is toegenomen qua oppervlak. Ook in de 21e eeuw koos Leeuwarden ervoor om fors meer ruimte te bieden aan woningen, vooral aan grondgebonden woningen aan de zuidzijde en noordoostzijde van de stad (Zuidlanden, Middelsee, Blitsaerd). De stad is groter geworden maar is zich niet anders gaan gedragen. Denk hierbij aan type woningen, mobiliteit, werkgelegenheid en verblijfsconcepten. De stedelijke dichtheid, dynamiek en mate van menging is niet structureel veranderd. Vanuit wonen en werken heeft Leeuwarden ingezet – bewust of onbewust – op een suburbaan groeiprofiel.

Tegelijkertijd is geïnvesteerd in kennis, innovatie en toerisme voor een meer stedelijke toekomst. Zo heeft de stad fors ingezet op haar sterke studentenkant en diverse innovatiemilieus. Het succes en de impact van de Culturele Hoofdstad laten zien dat de stad uit een ander vaatje kan tappen. Er is stedelijke potentie (te ontginnen) vanuit zowel de bestaande inwoners van Leeuwarden en de provincie, als vanuit doelgroepen komend van buiten de regio.

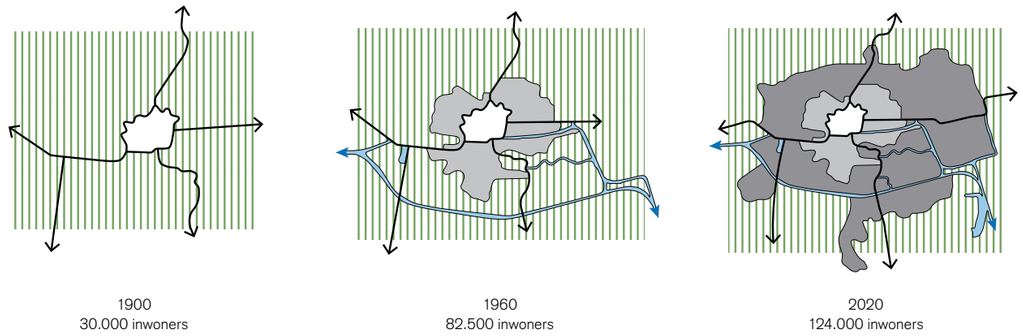
Leeuwarden bevindt zich op een interessant kruispunt. Om de investeringen in innovatiemilieus te verzilveren, het studentenprofiel te bestendigen naar een brede, jongere bevolkingslaag en de economische basis door te ontwikkelen, kan de stad niet op dezelfde voet verder gaan. De (informele) interactie tussen verschillende groepen bewoners, bedrijven en instellingen heeft versterking nodig. Deze ontmoetingen waaruit nieuwe ideeën, samenwerkingen en innovaties ontspringen vormen een essentiële bouwsteen voor de diensten- en kenniseconomie van nu en de toekomst. Zeker in een regio als deze, met een groot aandeel Midden Klein Bedrijf (MKB). Deze interactie vindt nog onvoldoende plaats door de uitgestrekte aard van Leeuwarden en de grote mate van functiescheiding.

Daarom is er een nieuwe centraliteit nodig in de stad, een plek waar de sociale, economische en culturele netwerken van de stad samenkomen en nieuwe, onverwachte, combinaties kunnen ontstaan. Dichtheid en functiemix zijn essentieel om deze interacties te faciliteren en is aansprekend voor kenniswerkers uit binnen- en buitenland. Het is denkbaar dat de huidige Corona-periode dit verder versterkt vanuit de behoefte aan interactie als tegenhanger van het vele thuiswerken. Nu al is te zien hoe bedrijven en (onderwijs)instellingen zich meer toeleggen op extraverte gebouw- en gebiedsconcepten als tegenhanger van het traditionele kantoor en de eigen huiskamer.

Ingrediënten voor centraliteit

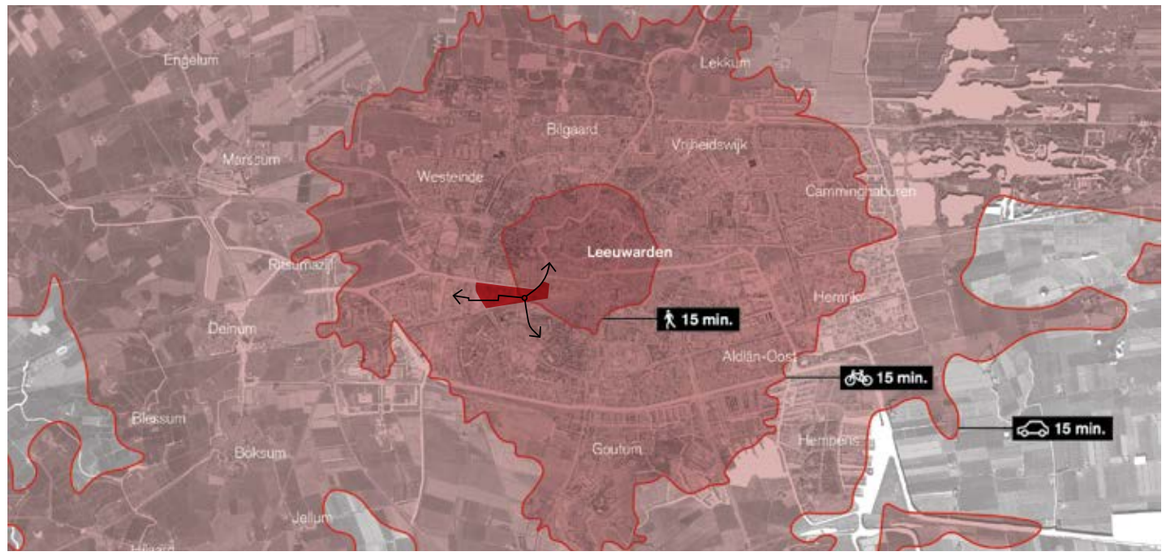
- *Schaalgroei en verdichting: meer gebruikers in hetzelfde (bestaande) stedelijk weefsel zorgen voor meer dynamiek. Van kopjes koffiedrinken tot nieuwe vriendschappen, briljante ideeën en meer interactie.*
- *Ontwikkelen van ontmoetingsplekken en mixed-use gebieden: dynamiek, zichtbaarheid en uitwisseling ontstaat op natuurlijke wijze op plekken waar een brede verscheidenheid aan functies naast of bovenop elkaar bestaan.*
- *Werken aan toegankelijkheid: via nieuwe verbindingen kan het gebied voor meer gebruikers, bedrijven en bezoekers laagdrempelig en toegankelijk worden. Zo maken we het mogelijk dat meer mensen, ideeën en bedrijven onderdeel worden van de dynamiek van Spoordok.*

1900
30.000 inwoners

1960
82.500 inwoners

2020
124.000 inwoners

2.2 Herdefinieer verbindingen tussen stad en land

De verbondenheid van Leeuwarden met de agrarische sector is van oudsher sterk aanwezig. In Spoordok en rondom de Harlingervaart was de verbinding van stad en ommeland duidelijk aanwezig. Logischerwijs ingegeven door de vaarroutes en de (Sneker)trekweg. Er was een sterke verbinding met de Friese landbouw en vooral de veeteeltsector met onder andere De Veemarkt, Frico, CAF en Brada. Deze clustering is langzamerhand verbrokkeld en bedrijven trokken weg uit Spoordok, onder meer vanwege schaalvergroting en modernisering van de aanwezige bedrijven en fabrieken.

De economische betekenis van de agrarische sector voor de stad en de provincie is nog steeds groot. Zo telt de provincie het grootste aantal melkkoeien van Nederland en is Leeuwarden een grote verwerker van landbouwproducten met onder andere fabrieken van FrieslandCampina en Koopmans. Naast de bedrijvigheid maken vooral ook innovatieve partners en onderwijsinstellingen, zoals de Dairy Campus en Van Hall Larenstein, van Leeuwarden een belangrijke plek voor de Nederlandse landbouwsector. Daarnaast hebben Leeuwarden en de provincie vanuit investeringen in innovatiemilieus ingezet op watertechnologie, energie en duurzaamheid/circulariteit. Leeuwarden kent een breed fundament van expertise, onderzoek, innovatie en bedrijvigheid op de relatie tussen stad en landschap. Vanuit alle actuele discussies en vraagstukken is dit een enorm pluspunt.

De gebiedsontwikkeling van Spoordok slaat letterlijk en figuurlijk een brug tussen stedelijke vernieuwing, duurzame landbouw- en landschapsontwikkeling. Door programmatisch, ruimtelijk en organisatorisch verbindingen te creëren met de bestaande instellingen en bedrijven, boeken we zowel economisch als maatschappelijk winst. Dit is een uitgelezen kans en de basis voor Spoordok.

2.3 Combineer kennis en kunde

In lijn met de gewenste centraliteit en herdefinitie van de stad en land-verbinding kan Leeuwarden haar kennis en kunde meer zichtbaar maken met de ontwikkeling van Spoordok (en de bredere Spoorzone). Het economische en intellectuele profiel van Leeuwarden komt onvoldoende uit de verf. Dit komt door de verspreide ligging van bedrijven en campussen, een bescheiden houding en door het uitblijven van een grootschalige mixed-use-gebiedsontwikkeling. Bedrijven, instellingen en talent weten elkaar onvoldoende te vinden.

Door de ontwikkeling van Spoordok aan te vliegen als Proefstad kan Leeuwarden haar investeringen in innovatiemilieus echt gaan verzilveren. Door vanaf het allereerste begin van de gebiedsontwikkeling regionale kennis en kunde te combineren én toe te passen ontstaan schaalvoordelen en samenwerkingen waar alle betrokken partijen beter van worden. Voor en door Leeuwarden en Friesland wordt hier gewerkt aan zaken als watertechnologie, circulaire stadsontwikkeling, energietransitie en samenwerkingen binnen stad en land. Het hoeft hier nadrukkelijk niet te gaan over het verplaatsen van bedrijven of instellingen, maar juist over showcases, (gezamenlijke) cases en bijvoorbeeld talenthouses. In deze gebiedsgerichte aanpakken levert de provincie een bijdrage aan het oplossen van wereldwijde vraagstukken rondom thema's als water en biodiversiteit.

2.4 De Mienskip in Spoordok

Het woord Mienskip staat voor de unieke gemeenschapszin en nuchtere, ondernemende inborst van de Friezen. Het waarborgen en uitbouwen van deze identiteit is essentieel voor het succes van Spoordok. Dat bewijst de Culturele Hoofdstad waarin de unieke gemeenschapszin een centrale rol had die verbindend was voor de Friezen en waar veel energie vanuit ging. Tegelijkertijd vergrootte het de aantrekkingskracht voor mensen uit het gehele land en daarbuiten. Met de toekomstige grote ontwikkelingen die de stad nu te wachten staan, is deze energie noodzakelijk.

Leeuwarden is een groeiende stad in het midden van een stabiliserende of zelfs krimpende provincie. Leeuwarden trekt een groeiend aandeel bewoners van buiten de regio en wordt steeds internationaler vanuit haar onderwijs- en campusprofiel. Alles wijst erop dat er na de Coronabeperkingen ook veel groei te verwachten is vanuit toeristen die op het nieuwe cultuur-, horeca- en evenementenaanbod afkomen. Om deze groei te begeleiden en uit te nutten is het zaak om gebruik te maken van de kracht van de unieke gemeenschapszin (Mienskip). Het eigen karakter en de deze sterke gemeenschapszin zijn nodig om bruggen te slaan, om nieuwe inwoners, studenten, bezoekers en bedrijven 'wortel te laten schieten'. Dit is het moment voor alle partijen om de 'handschoen' voor de gebiedsontwikkeling op te pakken.

De Friese paradox

Maakt geld gelukkig? Nee lijkt het Friese antwoord. Sinds jaar en dag is Friesland onderaan de staatjes over welvaart te vinden. Op het gebied levensgeluk is Friesland echter steevast verzekerd van een podiumplaats. Welzijn is in Friesland meer dan welvaart. Deze Friese Paradox wordt veelal toeschreven aan de hoge mate van gelijkheid en sterke Mienskip.

2.5 Schaalsprong Leeuwarden

Vanuit autonome groei, de regionale aantrekkingskracht en de overloop vanuit andere gebiedsdelen in Nederland is Leeuwarden duidelijk in trek. Leeuwarden voorziet een groei van tenminste 7.000 naar mogelijk zelfs 17.000 huishoudens die allemaal een woning nodig hebben. Met dit groeiperspectief kan Leeuwarden een flinke bijdrage leveren aan de nationale woningbouwopgave en haar eerder ingezette stadsuitbreiding aan de zuidkant completeren (Zuidlanden/Middelsee, c.a. 5600 woningen) en het toekomstige station Werpsterhoeke ontwikkelen tot mobiliteitshub.

Naast de suburbane opgave, maakt de stad nadrukkelijk werk van de mogelijkheden om te verdichten met wonen, werken en voorzieningen binnen het bestaande stedelijk weefsel. De ontwikkelingen in de Spoorzone vormen hierin het grote perspectief. En denk hierbij ook aan Nieuw Oud Oost, de ontwikkeling van het WTC-gebied en nieuwe Cambuur-stadion. Langs de spoorinfra kent Leeuwarden relatief veel ontwikkelruimte en kunnen panden worden herontwikkeld. Met de ontwikkeling van de Spoorzone verbinden we de stadsuitbreiding Middelsee beter met het centrum. De stad als geheel maakt een schaalsprong. Door de goede ligging heeft Spoordok potentiële troeven in handen voor het Deltaplan voor het Noorden en de komst van de Lelylijn.

Tijdens het ontwikkelen van de gebiedsvisie is veelvuldig besproken wat de opgaven betekenen. Hoeveel woningen en ander programma moet je dan realiseren? Wat voor voorzieningen horen daarbij? Hoeveel groen maak je? En wat zijn je sociale- en duurzaamheidsdoelstellingen? Waarvoor kan, durft en wil Leeuwarden aan de lat staan, in aantallen en ambitieniveau? De mate van centraliteit, de kracht en het unieke van de stad en land-verbinding, de mate van innovatie en niet in de laatste plaats de wijze waarop de Mienskip wordt vertaald naar Spoordok zijn hierin allesbepalend.

Spoordok:
Historisch schakelpunt

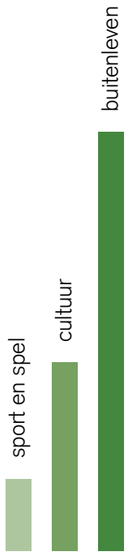

Toekomstig brandpunt

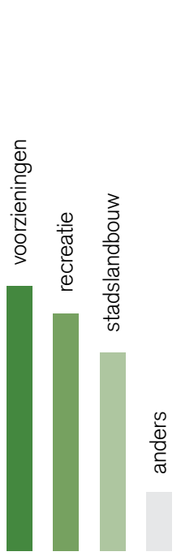

Participatie

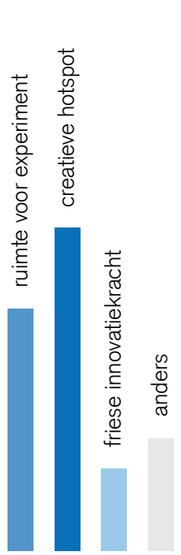
Samen stad maken is het uitgangspunt bij de herontwikkeling van Spoordok. Tijdens het maken van de gebiedsvisie zijn er verschillende stakeholders betrokken. Van grondeigenaren en belanghebbenden tot inwoners van de gemeente. Hieronder staan de belangrijkste uitkomsten uit het participatieproces.

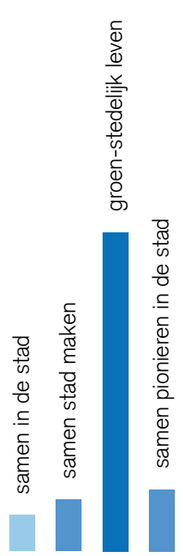
Wat doe je het liefst in je vrije tijd in Spoordok?

Wat zou jij in de openbare ruimte willen doen?

Als je in Spoordok gaat werken, welke sfeer spreekt jou het meest aan?

Welke woonomgeving spreekt jou het meest aan?

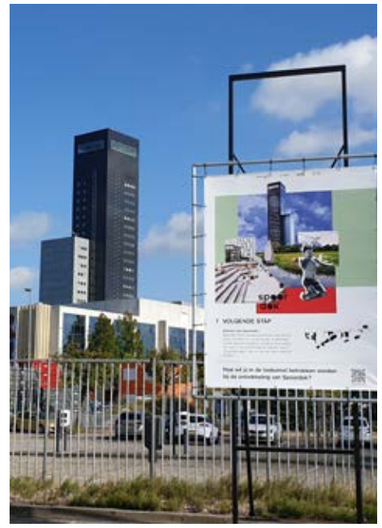
Voor welke vorm van mobiliteit kies jij?

"Maak vaart met dit project! Ik popel om betrokken te raken en wil graag meedenken over de verschillende thema's"

"Wat fijn dat er naast appartementen ook ruimte is op Spoordok voor grondgebonden woningen en dat er een verscheidenheid komt in het type woningen"

Ruimtelijk raamwerk

Het unieke van Leeuwarden is de combinatie van een levendige, bruisende stad en toch rust en ruimte in de nabijheid; een stad waar je nog frisse lucht inademt. In Spoordok komt dit alles samen: stad & land, natuur & cultuur, orde & chaos, spanning & ontspanning. Dit past bij het duale karakter van levendigheid temidden van rust en maakt Spoordok divers en toegankelijk. Spoordok is een thuis voor iedereen en verlegt grenzen door ze te vervagen: het samenbrengen van schijnbaar tegengestelde kwaliteiten op vernieuwende en uitgesproken wijze.

Eigen, verbindend en grensverleggend Spoordok komt tot uitdrukking in een divers en contrastrijk raamwerk. Dit raamwerk vormt de basis voor de gebiedsontwikkeling met enerzijds leidende principes als handvatten voor de gestelde opgaven en anderzijds de uitwerking van deelgebieden en openbare ruimte. De volgende twee hoofdstukken gaan hier nader op in:

3. PRINCIPES

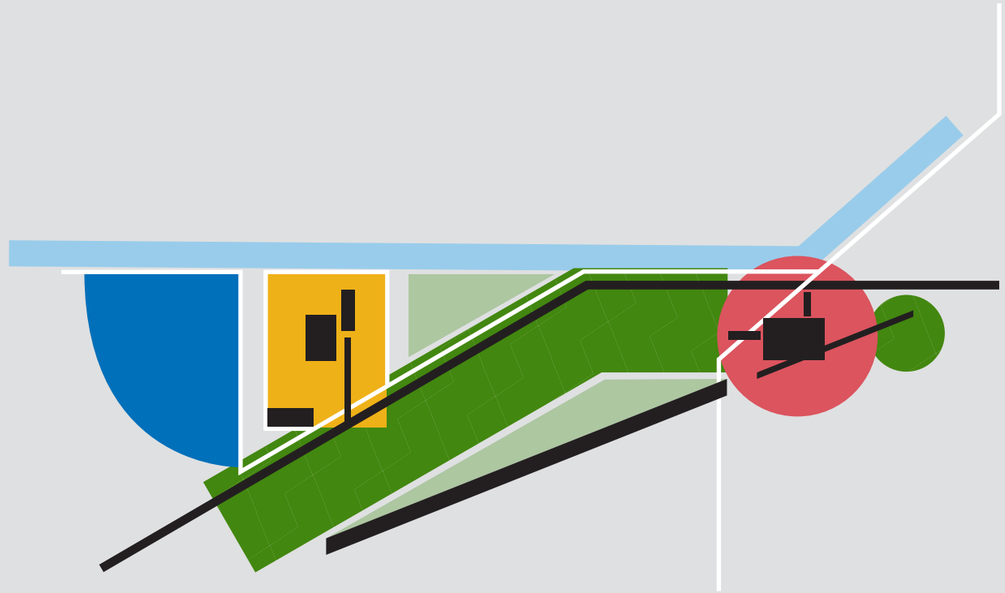
Ruimtelijk-programmatische kaders voor de ontwikkeling

De opgaven voor een eigen, verbindend en grensverleggend Spoordok worden vertaald naar ruimtelijke en programmatische principes voor de ontwikkeling. Bijvoorbeeld: wat zeggen deze opgaven over de landschappelijk structuren, de mobiliteitsstrategie en het soort leefwerelden in Spoordok?

4. UITWERKING

Deelgebieden en openbare ruimte

De principes van het raamwerk komen tot uitdrukking in de uitwerking van vier deelgebieden: Postdok, Hoven, Pier en Westkop. Binnen deze deelgebieden is de openbare ruimte uitgewerkt in: Marshallboulevard, Spoorpark en de Groene Kade.

Pier
Groene Kade
Marshallboulevard
Westkop
PIER
HUB
Postdok
POSTDOK
Spoorpark
SPOORPARK
Hoven

0 50 100 200 300 400 500

LEGENDA

- park
- groene kade
- groene hoven
- openbaar groen
- plein
- water
- kade
- spoor
- hoofdroute
- inprikker
- wandelpad
- wandelpad
- ontmoeten

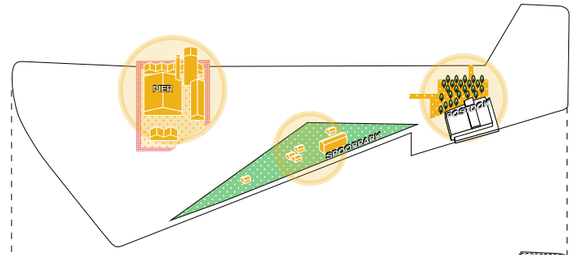
3.

Principes

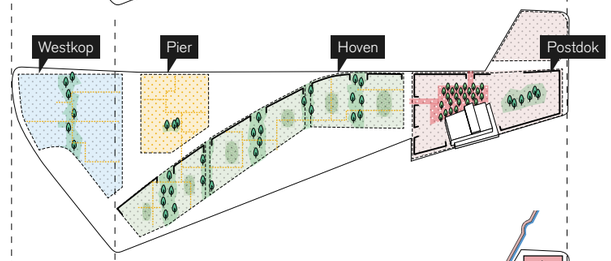
Het raamwerk omvat zes principes waarin de gestelde opgaven voor een eigen, verbindend en grensverleggend Spoordok tot uitdrukking komen.

Om te beginnen worden **stad en land** verbonden, door expliciet ruimte voor groen in de stad aan te wijzen. De Harlingervaart krijgt meer betekenis en positioneert het **water als adres** binnen Spoordok. Ook de aangezichten vanaf het spoor en de Marshallweg worden opgewaardeerd waarmee Spoordok echt **de poort naar de stad** wordt. Door in te zetten op **duurzame mobiliteit** beperken we de infrastructuur tot een minimum en is er meer ruimte voor openbaar groen. Deelgebieden met elk hun eigen identiteit maken een sterke **stedelijke mix**, en een aantal markante **ontmoetingsplekken** laten je de verschillende sferen proeven die Spoordok rijk is.

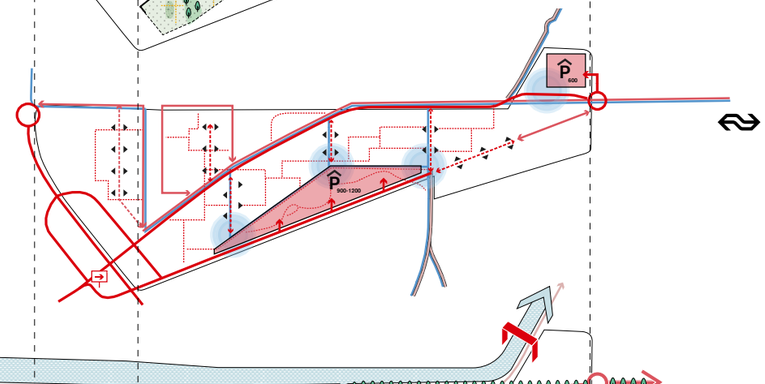
3.6 Ontmoetingsplekken

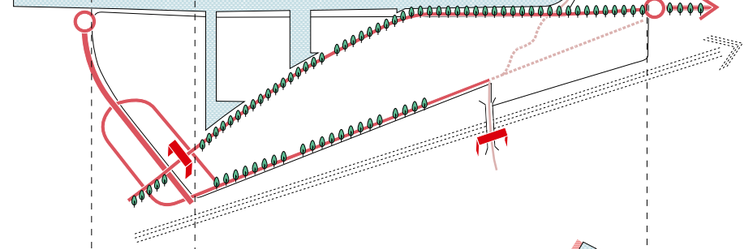
3.5 Stedelijke mix

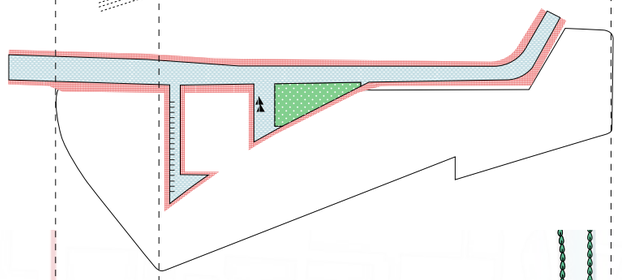
3.4 Duurzame mobiliteit

3.3 Poort naar de stad

3.2 Water als adres

3.1 Stad en land verbinden

Groen in de stad is waardevol
voor de beleving

Voorbeeld dakpark (Rotterdam)
met een functionele plint

Contrast tussen rust
en reuring

3.1

STAD EN LAND VERBINDEN

Spoordok is een unieke locatie en vormt een trechter tussen stad en land. Dit biedt kansen als sterke verbinder tussen beide. Door de extensieve groei van de stad in de afgelopen eeuw zijn stad en land steeds verder uit elkaar komen te liggen, met sociale en economische consequenties tot gevolg. Voldoende groen is belangrijk voor een gezonde stad. Een langere keten van grond tot mond vervreemdt de consument van het product en de producent. Spoordok wijst nu heel duidelijk ruimte aan voor land in de stad en maakt daarmee de ooit zo relevante relatie tussen beide weer inzichtelijk en beleefbaar.

Natuurinclusief en biodivers

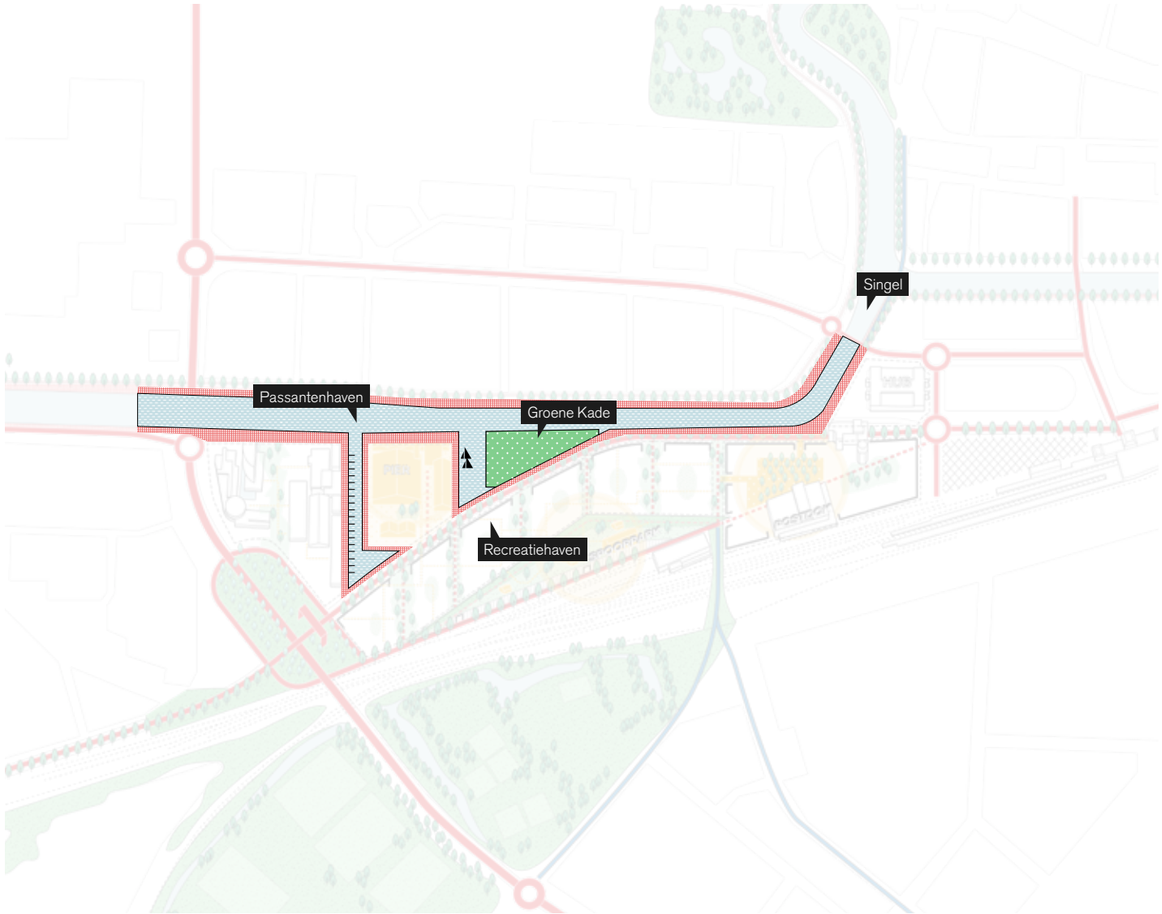
In Spoordok gaan stad en land hand in hand en gaat verdichten gepaard met vergroenen. Voor de ontwikkeling van Spoordok is natuurinclusief bouwen het uitgangspunt, op zowel stedenbouwkundige als architectonische schaal. We ontwikkelen de leefomgeving voor mens, plant en dier. Het groensortiment in de openbare ruimte ondersteunt en verrijkt de biodiversiteit. De natuur komt tot aan de gevels. Niet alleen tot áán de gevels, ook bijvoorbeeld erín! Door het inbouwen van nestgelegenheid in muren en daken voor vogels, vleermuizen en insecten maken we van de gebouwen een thuis voor mens, plant en dier.

Openbare ruimte

De Groene Kade, zie uitwerking in 4.6, is een onvervalst stukje land midden in de stad. Voldoende maat maakt dat de Groen Kade een statement maakt; want juist groen en ruimte maken Leeuwarden zo'n fijne stad. Het Spoorpark, zie 4.5, maakt slim gebruik van de ruimte, door een groen dak op de parkeerhub. Vanaf de noordzijde loopt het park omhoog het dak op, vanwaar je een fantastisch uitzicht hebt over Spoordok, Leeuwarden en het buitengebied. De Spoorbrug maakt de verbinding met het zuidelijke deel van de stad. Het is niet alleen een langzaamverkeersverbinding, het doet ook dienst als ecoduct en rijgt de groenstructuur van Middelsee tot Prinsentuin aan elkaar. De Spoorbrug geeft daarmee al een doorkijkje naar de toekomst als Spoordok kan versmelten met het sportpark aan de overzijde van het spoor.

Levendig groen

Beleefbaar land in de stad betekent levendig land in de stad. Pas bij actief gebruik van groen wordt de waarde van het verbinden van stad en land zichtbaar en beleefbaar. De (groene) openbare ruimte is door iedereen te gebruiken voor recreatie en ontspanning.

Recreatiehaven maakt het water toegankelijk

Stad en land: ook zachte, natuurlijke oevers

De kade als voorkant

3.2

WATER ALS ADRES

De Harlingervaart is van grote betekenis voor de ontwikkeling van Spoordok als levendige woon-werk omgeving. Door verblijfskwaliteit toe te voegen aan de kade krijgt het water meer betekenis. Straks wordt flaneren, picknicken, wonen én werken langs het water mogelijk. Daarnaast wordt het water waar mogelijk toegankelijk gemaakt. De Groene Kade, zie 4.6, speelt hierin een belangrijke rol doordat het recreatieve, open veld dienst gaat doen als stadsstrand.

Havenbekkens

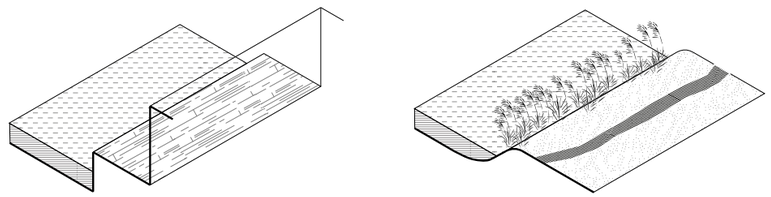
Spoordok krijgt een adres aan de Harlingervaart in de vorm van twee havenbekkens. De twee insteekhavens vergroten de lengte van de kade en daarmee de interactie met het water voor zowel gebouwd programma als de openbare ruimte. Hier kan kleine recreatievaart aanmeren. Daarnaast bieden de havenbekkens de luwte om allerlei soorten watersporten te beoefenen of om verkoeling te zoeken op een warme zomerdag.

Waterhuishouding

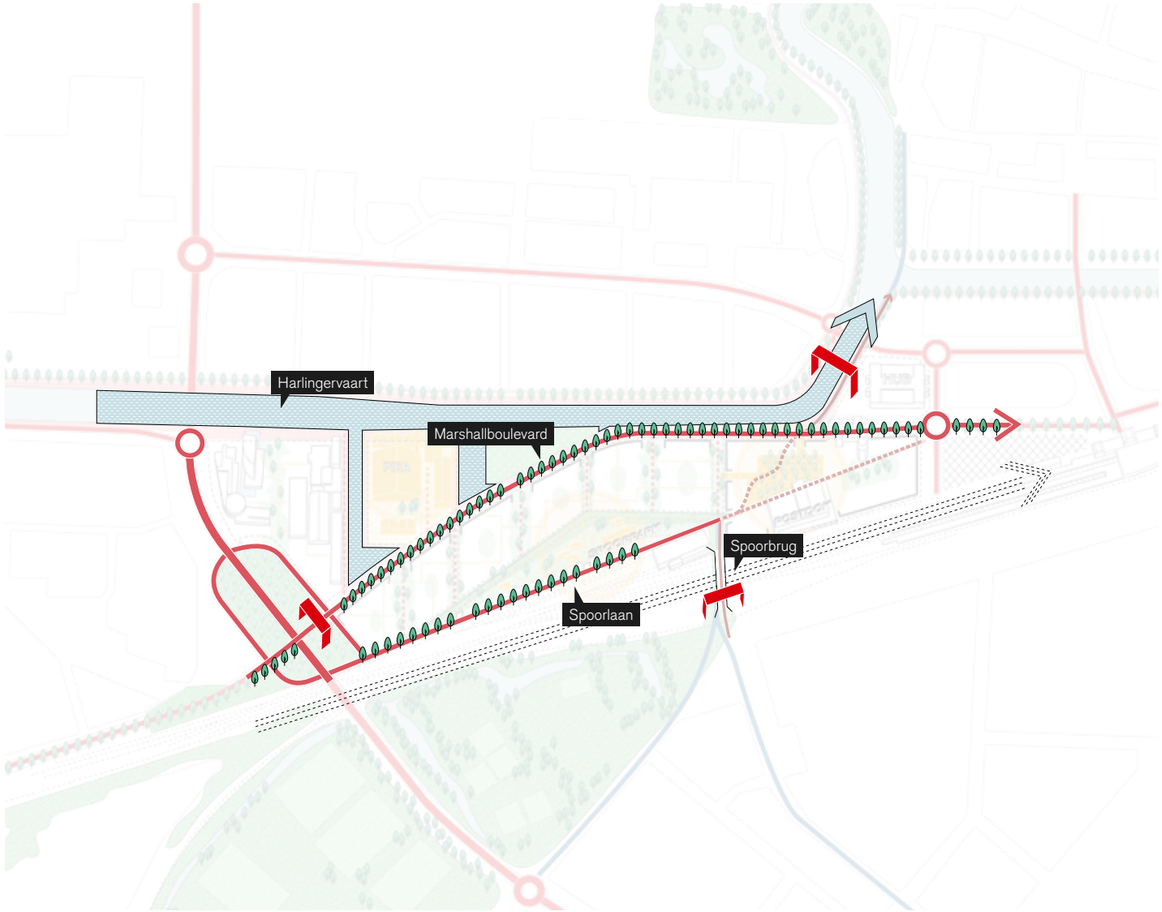
De Harlingervaart biedt kansen om over de volledige lengte van het gebied op een natuurlijke wijze hemelwater af te voeren. Daarnaast houdt het gebied ook voldoende water vast voor drogere perioden. Dit houdt in dat gestreefd wordt naar zo min mogelijk verharding in de openbare ruimte en daken met waterretentie. De Groene Kade is hier zeer geschikt voor.

Natuurinclusief

Natuurinclusief ontwikkelen betekent ook dat in de openbare ruimte nagedacht moet worden over de verschillende verschijningsvormen en programmering van het water. Dit betekent dat er naast de stedelijke kade ook een deel (ter hoogte van de Groene Kade) een natuurlijke oever krijgt. Op deze manier ontstaan er verschillende milieus voor waterflora en -fauna en wordt de biodiversiteit vergroot.

In Spoordak vind je zowel een stedelijke kade als een zachte, natuurlijke oever

Verbinding met de zuidzijde van de stad door het ecoduct

Marshallweg opgewaardeerd tot stadsboulevard: welkom in Leeuwarden!

De kade aan de Harlingertrekvaart krijgt verblijfskwaliteit

3.3

POORT NAAR DE STAD

Spoordok is op meerdere manieren een belangrijke poort naar de stad. Via het water, over de weg én vanaf het spoor heet Spoordok je welkom in Leeuwarden.

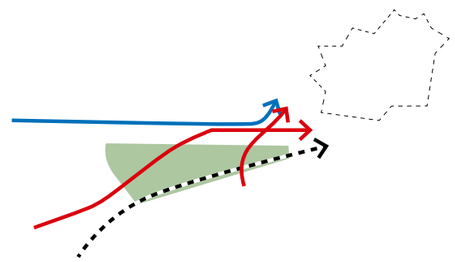
Geen achterkanten

Spoordok presenteert zich naar alle kanten. Het gebied kent alleen voorkanten en is altijd representatief. Vanaf het water gezien verzorgen de Pier, zie 4.3, en de Groene Kade een groot deel van het aangezicht. De kade van de Marshallweg wordt opgewaardeerd tot verblijfsplek. Ook voor het aangezicht vanaf de weg en het spoor levert de infrastructuur een belangrijke bijdrage.

De Marshallweg waarderen we op in de vorm van een zachter en vriendelijker profiel waar ook fietsers en voetgangers zich thuis voelen: een stadsboulevard, zie 4.7. Om dit voor elkaar te krijgen, introduceren we langs het spoor een tweede route: de Spoorlaan. Deze laan wikkelt de toenemende verkeersdruk op het gebied af, door de parkeergarage onder het Spoorpark te ontsluiten. De stevige plint aan de Spoorlaan geeft daarnaast ruimte voor grotere werkplaatsen voor makers die gepaard gaan met logistieke bewegingen, of bijvoorbeeld een supermarkt. Boven de plint is het groen van het Spoorpark te zien, net zoals het buurtpaviljoen gekoppeld aan de Spoorbrug. Samen vormen zij vanaf het spoor gezien een mooi totaalplaatje van een inclusief woon-werk milieu.

Spoorbrug

Aan de zuidzijde verbinden we Spoordok met Huizum, Nijlân en uiteindelijk Middelsee door een fiets-en voetgangersbrug. Dit maakt Spoordok een belangrijke verbinding voor langzaam verkeer, van het zuiden van de stad naar de binnenstad, en andersom.

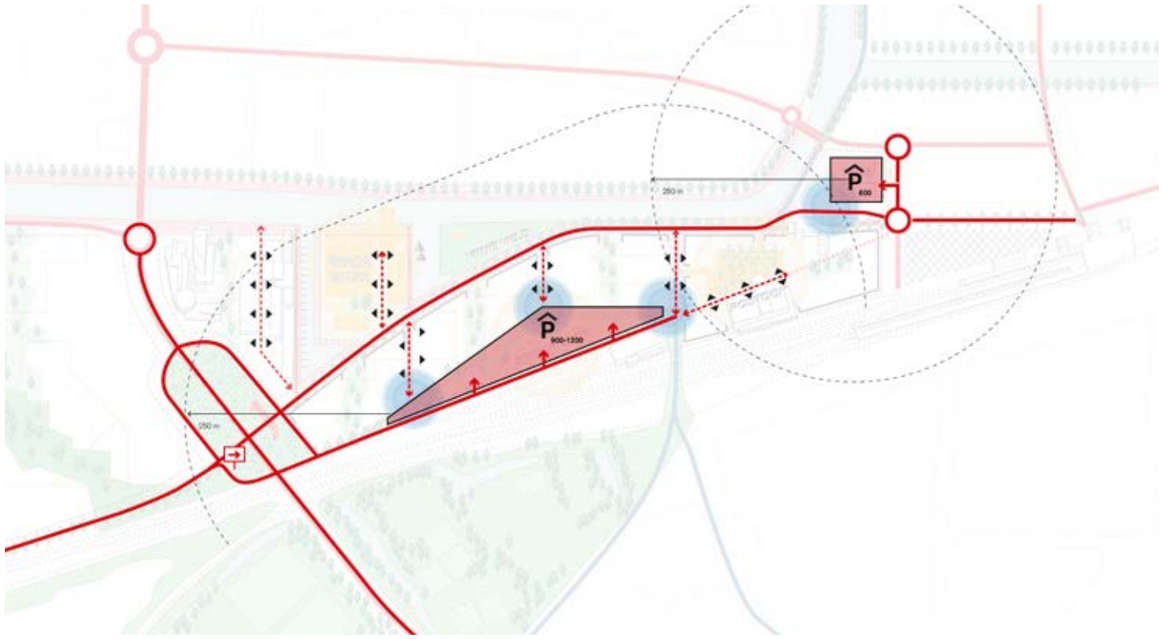

Spoordok begeleidt water, weg en spoor naar de binnenstad

hoofdroute | dwaalnetwerk | fietsroute | Cultuurtocht | adressen

STOMP
Voetgangers, fietsers en OV

hoofdroute | bestemmingsverkeer | adressen | parkeerhub | toerit parkeren | MAAS-punt

STO**MP**
Auto's en parkeren

3.4

DUURZAME MOBILITEIT

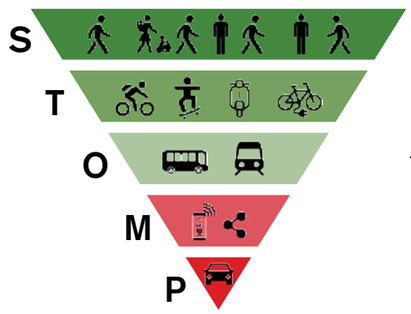
Om de belofte van Spoordok waar te kunnen maken - een nieuw type stedelijkheid met een sterke balans tussen stad en land - onderzoeken we in het ontwikkelkader wat op het gebied van mobiliteit passend en toekomstgericht is. Duidelijk is dat veel ruimte voor groen en blauw niet gepaard gaat met veel grijs. Om die reden wordt Spoordok zoveel mogelijk autoluw en kiezen we voor nieuwe vormen van mobiliteit.

Stationsgebied

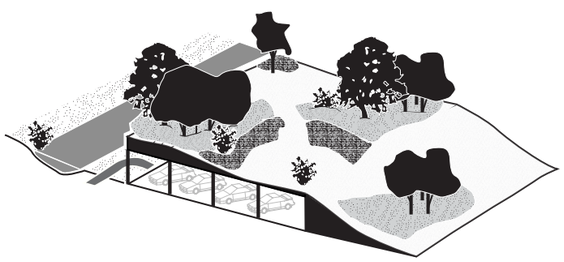
Door in te zetten op lopen, fietsen en deelmobiliteit kunnen we de nabijheid van het treinstation (slechts 10 minuten lopen tot de Groene Kade) maximaal benutten. Ook brengen we de vraag naar parkeerplaatsen voor auto's in het gebied zoveel mogelijk terug. Vanuit deze gedachte onderzoeken we ook de mogelijkheden om progressief met parkeernormen om te gaan en de plekken die we maken zo slim mogelijk dubbel te gebruiken. Parkeeroplossingen organiseren we centraal in parkeerhubs. Zo'n hub is een (half)verdiepte parkeerbak en/of een meerlaags parkeergebouw dat later te transformeren is. In deze hubs is ook een divers aanbod aan deelmobiliteiten, zoals auto's, fietsen en steps, te vinden die helpen de parkeerdruk in het gebied verder te verlagen.

STOMP

In Spoordok wordt de mobiliteitsstrategie STOMP toegepast. Dit betekent dat **S**tappen, **T**rappen en **O**penbaar vervoer voorrang krijgen op deelmobiliteit (**M**obility as a service) en als laatste de **P**rivéauto. Er wordt in de openbare ruimte en bebouwing rekening gehouden met voldoende fietsparkeerplekken om te stimuleren de auto te laten staan. In de hubs zijn deelmobiliteiten en parkeerplaatsen te vinden op loopafstand.

STOMP is een gezond en duurzaam mobiliteitsbeleid

Een (half)verdiepte parkeerbak maakt slim gebruikt van het landschap.

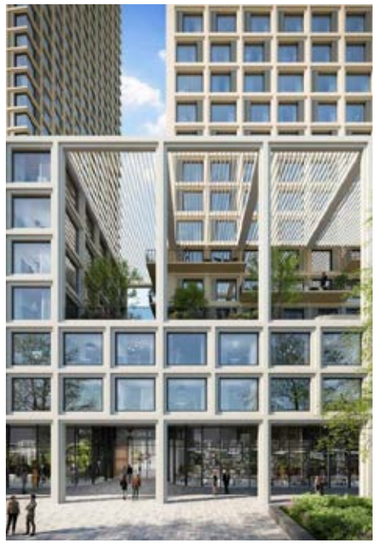

Hoogstedelijk wonen in een cultuurlandschap op de Pier

Intieme, groene binnenwereld van de Hoven

Ontmoeten en inspireren in het woon-werkmilieu in Postdok

3.5

STEDELIJKE MIX

Spoordok onderscheidt zich duidelijk van de bestaande planologische typologieën van Leeuwarden. Het is geen binnenstad, het is geen central business district, het is geen woonwijk, het is geen park, het is geen bedrijventerrein… het is Spoordok.

Verbonden contrast

In Spoordok komt alles samen: stad en land, natuur en cultuur, orde en chaos, spanning en ontspanning. Spoordok slaat verbindingen tussen deze contrasten en dat maakt dat Spoordok voor iedereen een thuis is. Het gebied geldt straks als een dwarsdoorsnede van de stad; het is echt een nieuw stuk stad dat divers, inclusief en aanvullend is op de naburige gebieden.

Verschillende sferen

Spoordok is te verdelen over de deelgebieden Postdok (4.1), Hoven (4.2), Pier (4.3) en Westkop (4.4). Postdok is een levendig woon-werkmilieu met een hoogstedelijk karakter, waar het Stationskwartier de voorloper van is. En ook de Pier kent een hoogstedelijk milieu, maar dan met onderwijs en culturele instellingen. Wie graag stedelijker woont aan het water en dicht bij de reuring van de Pier, kan een plek zoeken op de Westkop. In de Hoven kun je juist heerlijk rustig wonen aan het park, met de luxe van voldoende voorzieningen in de directe omgeving.

Balans tussen ‘grijs, groen en blauw’

Spoordok wordt stedelijker dan Leeuwarden gewend is in de ‘uitleg’, maar ook in vergelijking met de nieuwbouw aan de Tesselschadestraat. Dit betekent een andere verhouding van openbare en bebouwde ruimte waarbij we balans houden. Door functies te stapelen zorgen we voor voldoende licht, lucht en groen om hier een fijn verblijfsgebied van te maken. Hierdoor denken we niet alleen ‘horizontaal’. We zetten in op een hoge leefkwaliteit: flexibel, toekomstbestendig én sociaal duurzaam.

Cultuur en onderwijs
op de Pier

Buurtborrel in
het Spoorpark

Het buitengevoel in
de Groene Kade

3.6

ONTMOETINGS-PLEKKEN

De stedelijke mix van wonen, werken, leren en recreëren komt - naast de deelgebieden - tot uitdrukking in de openbare ruimte en de verschillende verblijfsplekken die daar te vinden zijn. De openbare ruimte sluit aan op de lokale gebruiker en stimuleert ontmoetingen die kunnen verschillen van aard.

De drie voornaamste ontmoetingsplekken in de openbare ruimte zijn het Postdok (werkomgeving), de Pier (cultuur en onderwijs) en het Spoorpark (wonen). In hoofdstuk 4 werken we de verschillende deelgebieden en openbare ruimte verder uit, gebaseerd op voorbeelduitwerkingen.

Verschillende sferen

In het Postdok krijgt bedrijvigheid en innovatiekracht de nadruk. Het is het bruisende thuis van jonge ondernemers in een divers werk-ecosysteem. Startups groeien door naar scale-ups en ondersteunen vervolgens weer de volgende generatie Friese ondernemers.

Het Spoorpark is dé plek waar bewoners in alle rust kunnen genieten van de buitenruimte. Kinderen dwalen door de verschillende hoven en komen uiteindelijk samen in het park voor een potje voetbal, waar hun ouders hebben afgesproken voor een barbecue. Op een steenworp afstand vindt men ook nog sport, spel en kleinschalig entertainment aan de Groene Kade: een oase van groen, een stuk echt Fries landschap, midden in de stad.

Tot slot is de Pier de plek voor cultuur en onderwijs, waar regionale en internationale studenten workshops volgen en meekijken hoe een prototype waterzuiveringsinstallatie wordt opgebouwd. Op de kop van de Pier ontmoet hoogstedelijk Spoordok de Harlingervaart, het water dat stad en land verbindt, met Spoordok als groen-stedelijke stapsteen.

“Laat iedereen profiteren van het mooie groen, maak het park dienstbaar aan de wijk”

4.

Uitwerking

De zes principes die ten grondslag liggen aan het ruimtelijk-programmatisch raamwerk komen tot uitdrukking in de deelgebieden en in de openbare ruimte. Aan de hand van voorbeelduitwerkingen en uitgangspunten worden de ruimtelijke consequensties van de gestelde principes inzichtelijk gemaakt.

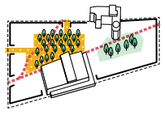
Deelgebieden

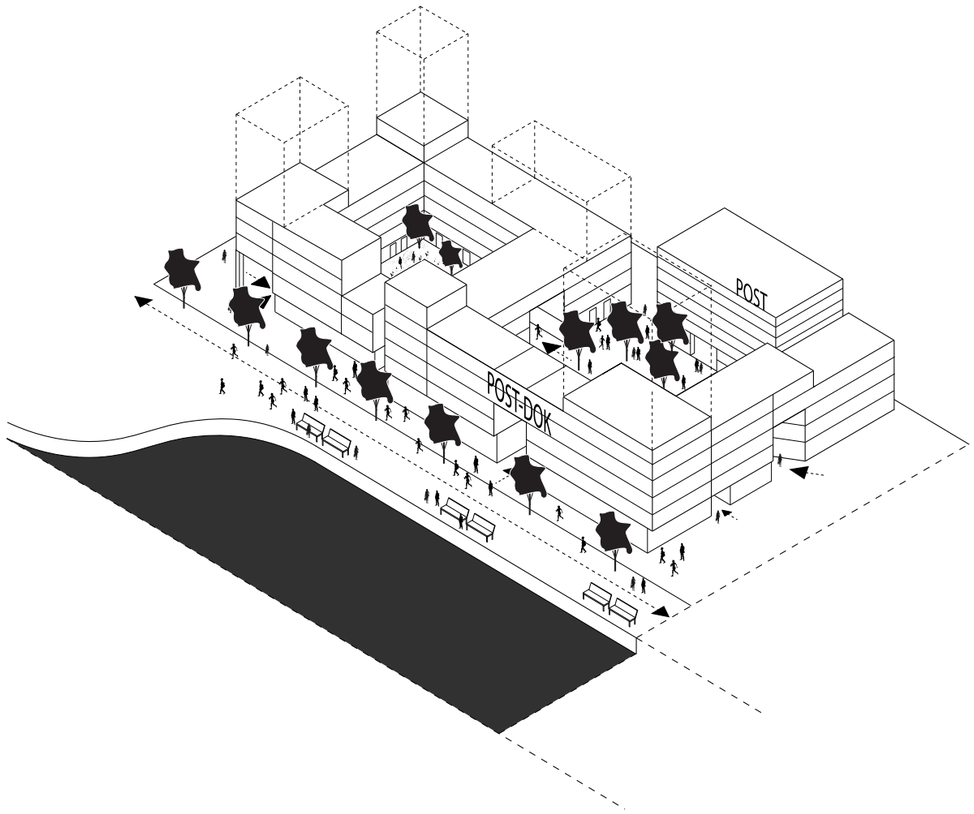
Postdok, Hoven, Pier & Westkop

Openbare ruimte

Marshallboulevard, Spoorpark & Groene Kade

Stedelijke massaopbouw van een stevige plint met hoogteaccenten

Een groen-stedelijk plein met hoogwaardige verblijfskwaliteit

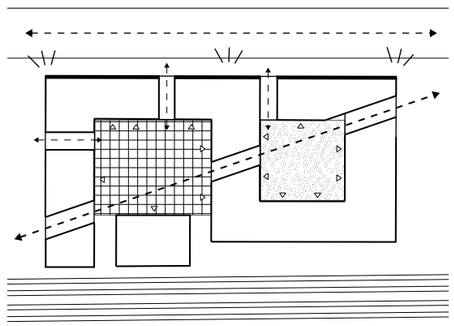
Hoogstedelijk wonen in Postdok

4.1
POSTDOK

Hoogstedelijk wonen en werken

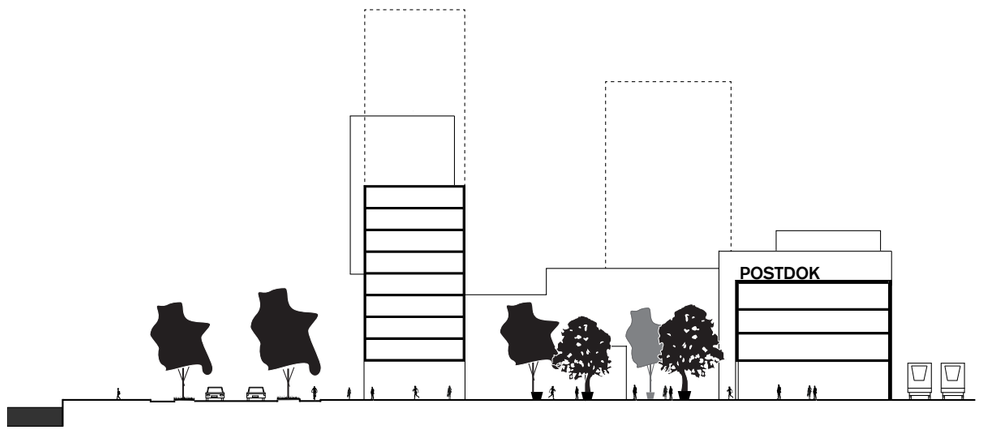
Postdok wordt straks dé plek voor creatieve en innovatieve bedrijvigheid, dicht bij de binnenstad en het station. Het Postdok brengt ondernemers in alle soorten en maten bij elkaar en biedt daarnaast een thuis aan de (toekomstige) Leeuwarder die graag in een hoogstedelijk woonmilieu woont. Anno 2021 zet het voormalig Postsorteercentrum de toon voor een levendige en bruisende omgeving.

Postdok bestaat uit twee hoven: één hof rondom een stedelijk plein en één hof rondom een groene binnentuin. Het hof rondom het plein is vooral gericht op bedrijvigheid; makersplaatsen, kantoren en stedelijke voorzieningen en faciliteert maximale ontmoeting tussen gebruiker en bezoeker en bevordert het interactiemilieu. Het tweede hof omsluit een collectieve binnentuin en is een hoogstedelijke woonomgeving direct naast het station.

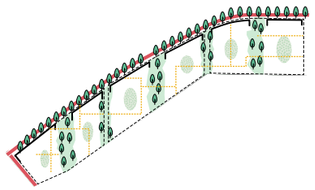
Sfeer Postdok:

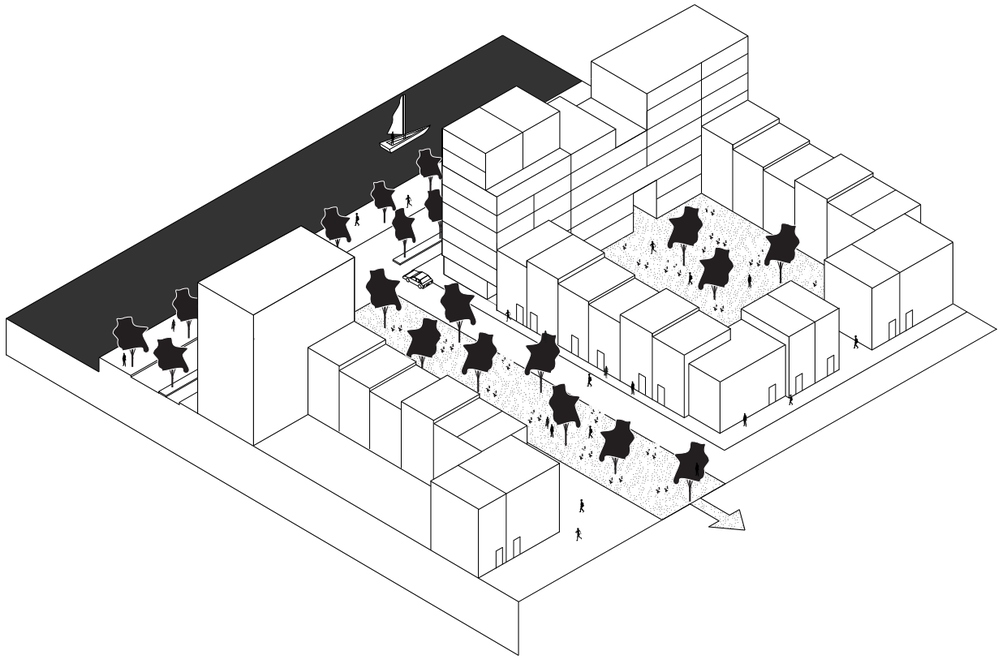
- Een levendige, bruisende wereld met een hoge mate van doorwaadbaarheid.
- Een stevige stedelijke plint met stegen en passages naar de hoven, met daarbovenop hogere volumes met woonprogramma.
- Voorzien van een diagonale voetgangersverbinding van het station naar de Spoorbrug.
- Een gezicht aan de kade door de begeleiding van de Marshallboulevard van station tot Groene Kade.

Altijd bruisend
Postdok

Grenzen vervagen tussen binnen en buiten

Een eigen plekje maken in de collectieve binnentuin

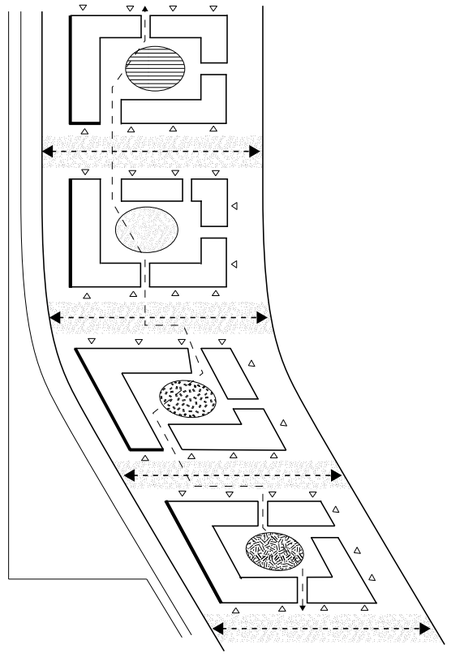

De groene binnenwerelden van de hoven hebben elk een eigen karakter

4.2
HOVEN

Groenstedelijk wonen

De Hoven is een plek van rust te midden van reuring. Een ruime hoeveelheid groen in de openbare ruimte dient als collectieve buitenruimte en is het thuis van verschillende woonbuurten. De groene hoven zijn de middelpunten van de gemeenschappen die eromheen wonen en werken. Het is de plek waar kinderen kunnen spelen en ontdekken en hun eigen moestuin onderhouden. In de schuur is volop tuingereedschap te vinden en is plek voor fietsen. Voor de pluktuin met wilde bloemen wandel je naar het volgende hof. De bloemenweide daar zorgt voor bodemverbetering zodat er volgend jaar wortels kunnen worden geplant.

Sfeer Hoven:

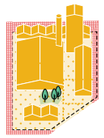
- Stevige, publieke plinten en voldoende bouwmassa aan de Marshallweg om een stedelijke wand te vormen.
- Visueel contact met de Harlingervaart en het Spoorpark.
- Aftrappend in hoogte naar de zuidzijde om uiteindelijk op informele wijze uit te waaieren naar het Spoorpark.
- Verschillende hoven met elk een eigen karakter zijn aan elkaar geregen door een netwerk van paden en stegen.
- Groene, autoluwe straten die slechts incidenteel toegankelijk zijn voor bestemmings- of logistiek verkeer.

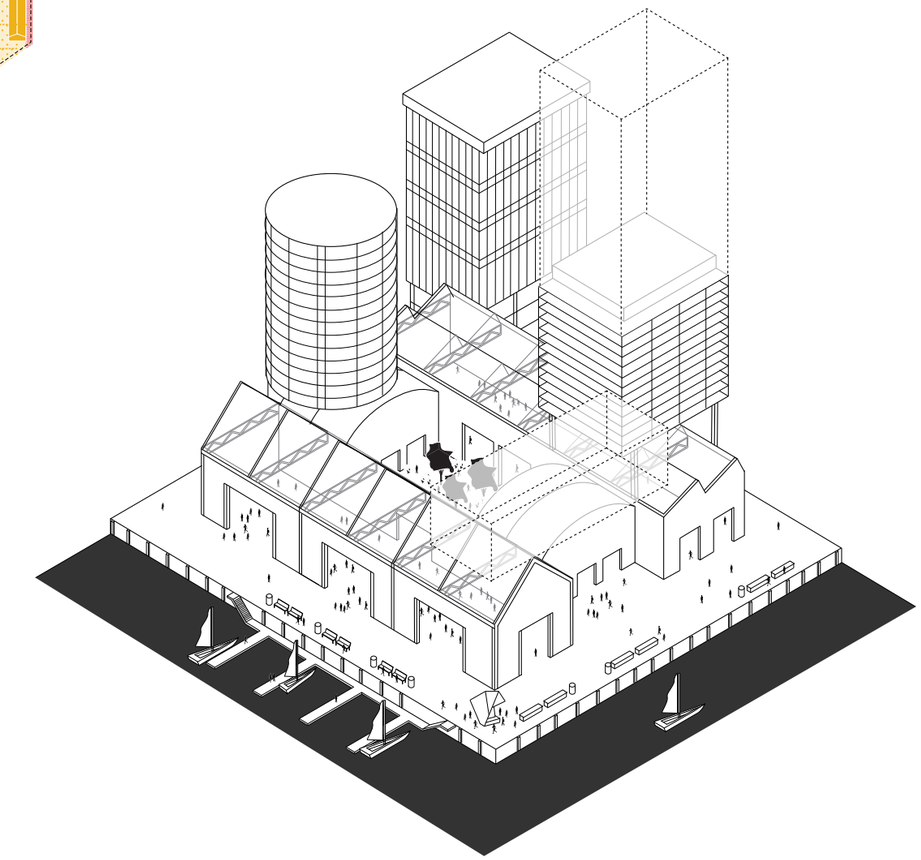

Wonen en werken
in het groen

Onderwijs en cultuur vinden elkaar op de Pier

Grote hallen met een doorwaadbare binnenwereld, binnen en buiten vervagen

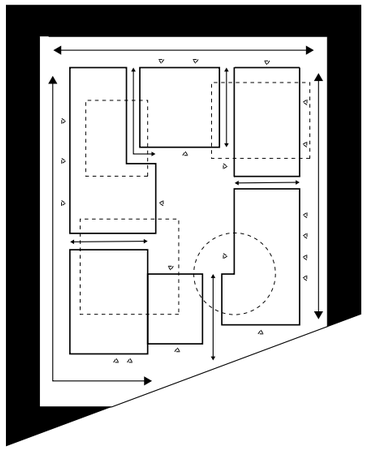

Experimentele architectuur met een knipoog naar industrie en agri-cultuur

4.3
PIER

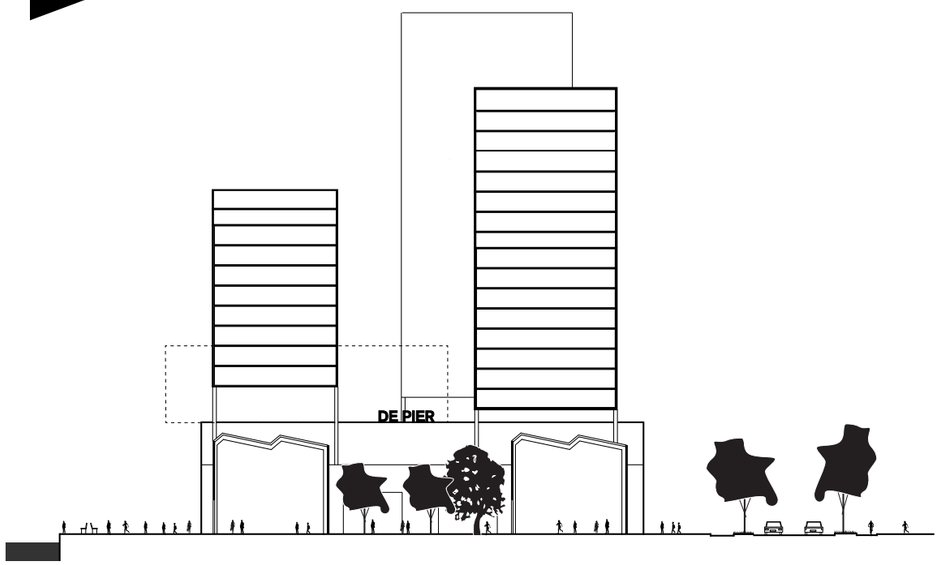
Cultureel centrum van Spoordok

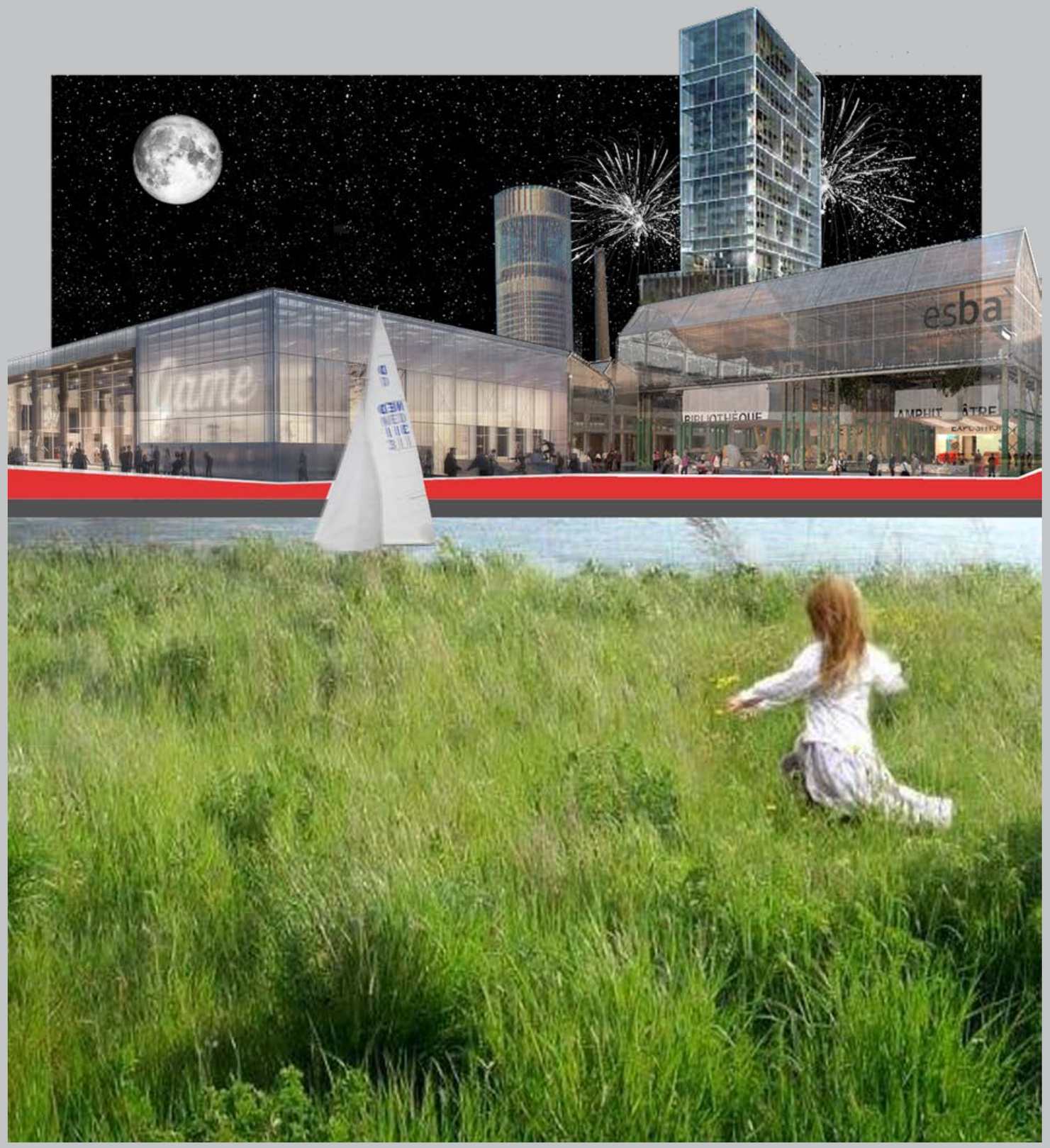
De Pier vormt het culturele hart van Spoordok, een echte publiekstrekker. Op het voormalige Brada-terrein gaat in 2022 de musicalproductie De Tocht van start. Daarna ontwikkelt de Pier zich door tot een permanent cultureel centrum, gecombineerd met onderwijs, voorzieningen en daarbovenop woonvolumes. Het wordt een eigenzinnig, stoer en licht industrieel deelgebied. Een gebied met volop ruimte voor cultuur en onderwijs. Een plek met aantrekkingskracht op de regio, Nederland en wellicht zelfs internationaal. Hier vindt men de culturele instellingen en onderwijs, bijvoorbeeld in agricultuur, watertechnologie en andere echte Friese kennisclusters.

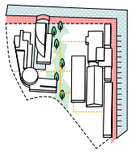
Sfeer Pier:

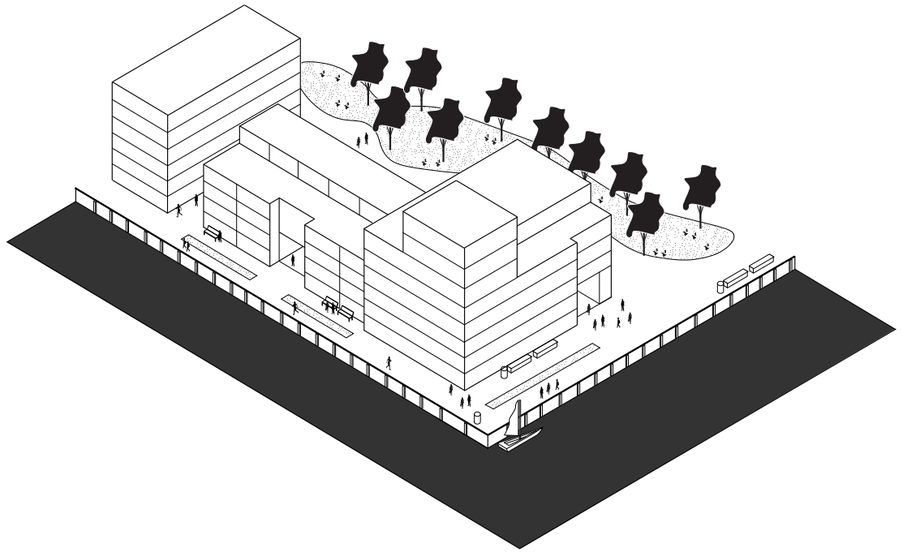
- Het accent van het Spoordok, met de grootste dichtheid en hoogste bouwvolumes.
- Een alzijdig karakter, zich richtend op de kade rondom als belangrijke bestemming en verblijfsplek.
- Een gezicht aan de publieke haven.
- Een district-ensemble met een stevige plint bestaande uit meerdere lagen met daarboven vrije volumes.
- Een doorwaadbare binnenwereld.

Reuring op de Pier
Rust en ruimte aan de Groene Kade

Stedelijke blokken met appartementen
aan de kade

Passanten meren aan
in het havenbekken

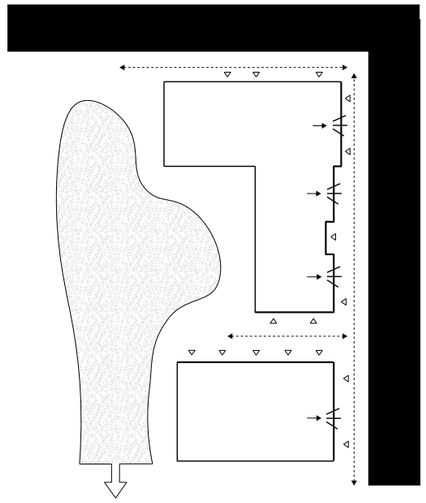

De kade als
stedelijke voortuin

4.4
WESTKOP

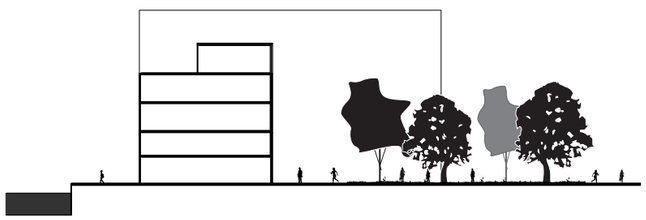
Stedelijk wonen aan het water

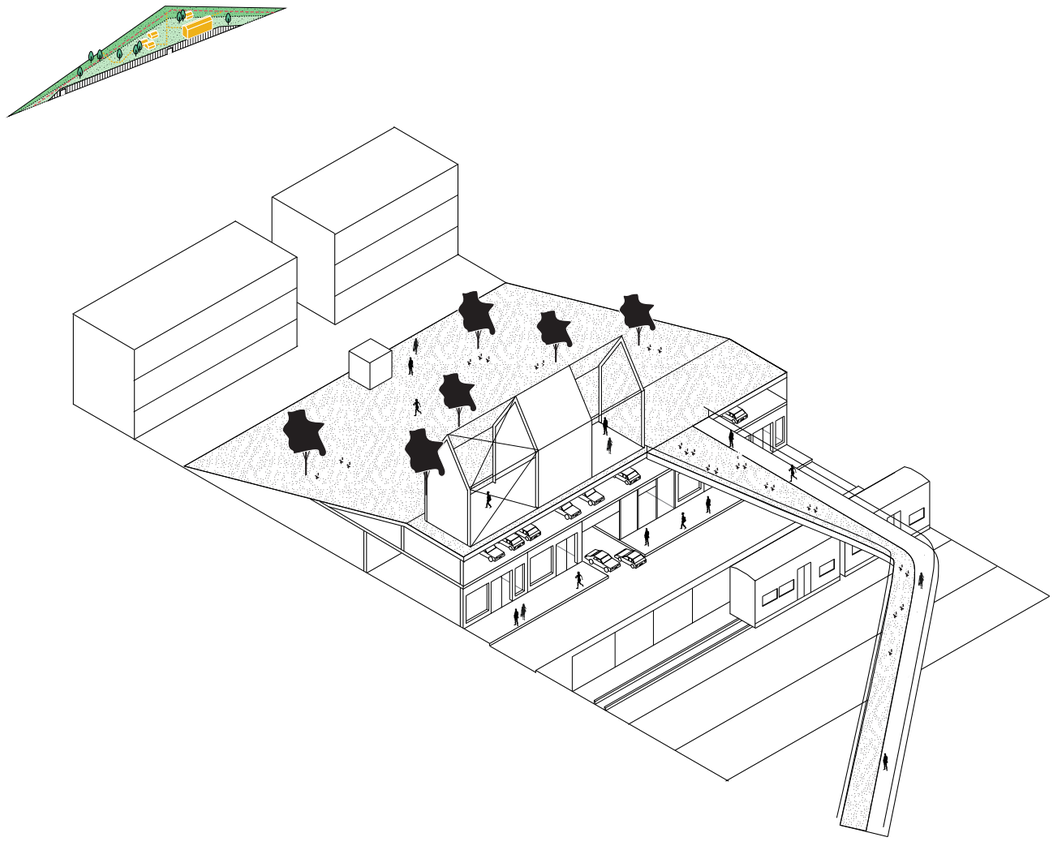
De Westkop is de meest westelijke punt van Spoordok, grenzend aan de Pier en gelegen aan één van de havenbekkens. De Westkop zit op de eerste rij: aan twee kanten aan het water en uitkijkend op de levendige, hoogstedelijke Pier. De kade aan het havenbekken voelt als stedelijke voortuin met afwisselend voorzieningen en adressen. De kade is een plek voor iedereen: waar vooral bewoners gebruikmaken van de omgeving als verlengde van de woonruimte, én als plek om samen te komen. Met een centraal punt voor het afleveren van pakketjes. Aan de andere zijde van het stedelijke blok zorgt voldoende groen voor een zachtere zijde. Het is een collectieve tuin, afgeschermd van de stedelijke kade. De uitgelezen plek voor speelvoorzieningen voor jonge kinderen of een barbecue in de avondzon.

Sfeer Westkop:

- Aan twee zijden omsloten met water: de Harlingervaart en de insteekhaven.
- Een levendige kade als collectief domein met afwisselend adressen en buurtvoorzieningen.
- Een stedelijk woonmilieu met appartementengebouwen als wand aan de kade.
- Voorzien van een collectieve tuin op het westen.

Een architectonisch parklandschap

Ontmoeten in het groen

Slim gebruik van ruimte met een buurtpark op het dak van de parkeergarage

4.5
SPOORPARK

Ontmoeten in het groen

Het Spoorpark is de groene ontmoetingsplek van Spoordok, waar bewoners samenkomen voor sport en spel, een wandeling of een buurtborrel. Eens in de zoveel tijd trekken sprekers, theater-, dans- en muziekvoorstellingen naar het park en zoeken toeschouwers een plekje op de grashelling. In het park is een aantal paviljoens te vinden met buurtvoorzieningen zoals horeca, sport en spel. Gekoppeld aan de spoorbrug, dat landt in het Spoorpark, vormt het buurthuis de centrale verzamelplek van het park.

Onder het park zit een ruime parkeergarage verstopt. Dit is de centrale hub voor heel Spoordok waarin voldoende parkeergelegenheid te vinden is, evenals centrale punten voor deelmobiliteit. De zuidgevel van de parkeerhub functioneert als geluidswal naar het spoor en maakt de parkeerhub toegankelijk. In de plint is ruimte voor voorzieningen die gepaard gaan met een hoge mate van bereikbaarheid. Een prettige fietsroute door het park maakt van het park daarnaast een belangrijke as voor langzaam verkeer in Spoordok.

Sfeer Spoorpark:

- Het groene dak van de centrale parkeerhub van Spoordok.
- Een publieke plint aan de Spoorlaan.
- Een maximaal publiek karakter op buurtniveau en ten alle tijden openbaar toegankelijk.
- De aanlanding van de spoorbrug.
- Een levendige route door het groen voor langzaam verkeer met voldoende wandel- en fietspaden.

sport

openluchttheater

spel

beeldenroute

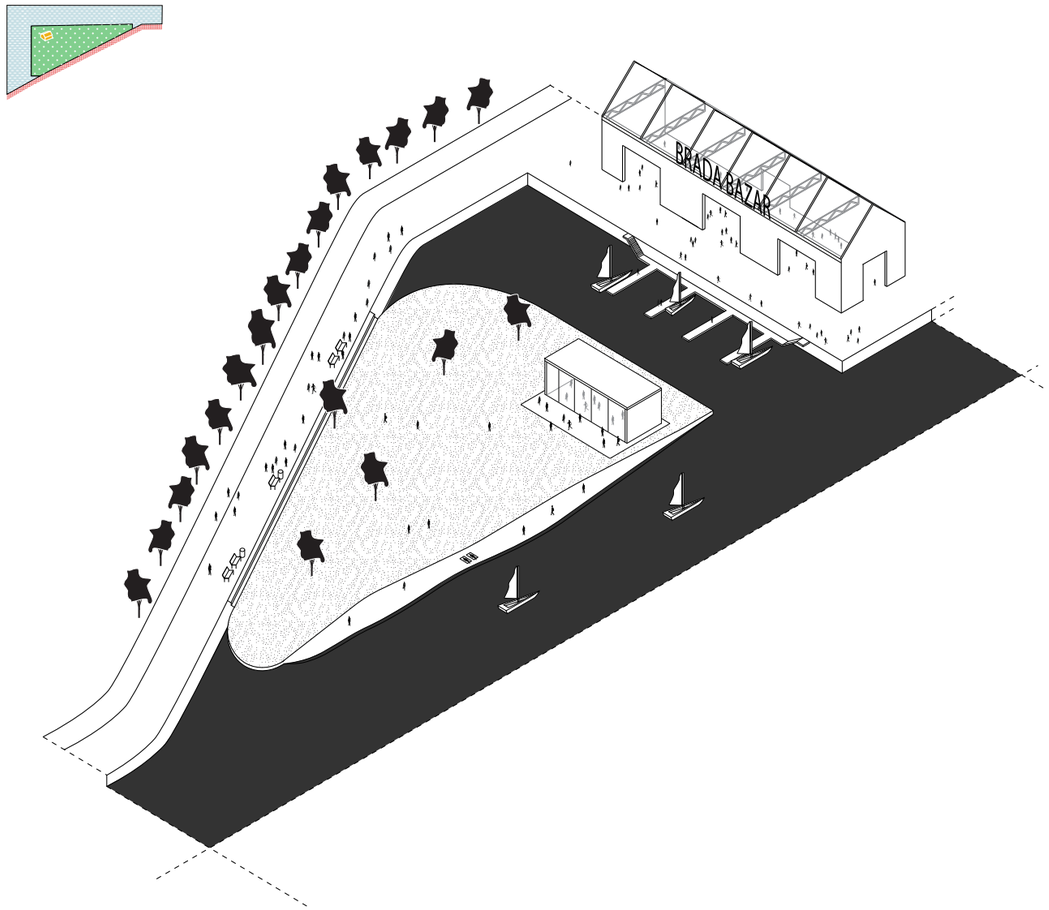
kinderfeestjes

buurtborrel

Het Spoorpark als groene
ontmoetingsplek voor de buurt

Ruimte voor experiment en
tijdelijkheid

Toegang tot het water via
de Groene Kade

De Groene Kade als Spoordok-tegenhanger
van de Prinsentuin

4.6

GROENE KADE

Ruimte voor experiment

Tussen de Harlingervaart en de stedelijke Marshallweg ligt de Groene Kade; het summum van land in de stad. Het vormt een belangrijke schakel tussen stad en water, een overgangszone in de luwte van de stedelijke drukte. De Groene Kade is het levende bewijs dat verdichting en vergroening hand in hand gaan voor een gezonde leefomgeving.

De Groene Kade is een vrij veld: een multi-inzetbaar en onvervalst stuk land midden in de stad. Anders dan het Spoorpark is de Groene Kade niet ontworpen: het is geen park maar landschap. De natuur krijgt hier de ruimte om zo nu en dan te verwilderen. Af en toe is er een evenement en wordt alles platgetrapt, als een menselijke kudde grazers. De Groene Kade is niet aangeharkt en biedt ruimte voor experiment.

Het veld is vrij te gebruiken voor iedereen, voor buitensport en -spel, huttenbouwen en als strand aan de Harlingervaart. Regelmatig worden er evenementen georganiseerd.

Sfeer Groene Kade:

- Biedt voldoende maat aan groen, centraal in het gebied.
- Een maximaal publiek karakter op stadsniveau en is te alle tijde openbaar toegankelijk.
- Een centraal paviljoen dat vrij geprogrammeerd kan worden.
- Ruimte voor stedelijk en landelijk programma, tegelijkertijd of afwisselend.

Monoproductie met
speellandschap/landart
("corn maze")

Voedseltuin voor
buurt en onderzoek
multicultuur

Oogstmarkt

Bodemverbetering door
beplanting (helofyten, bloemenw

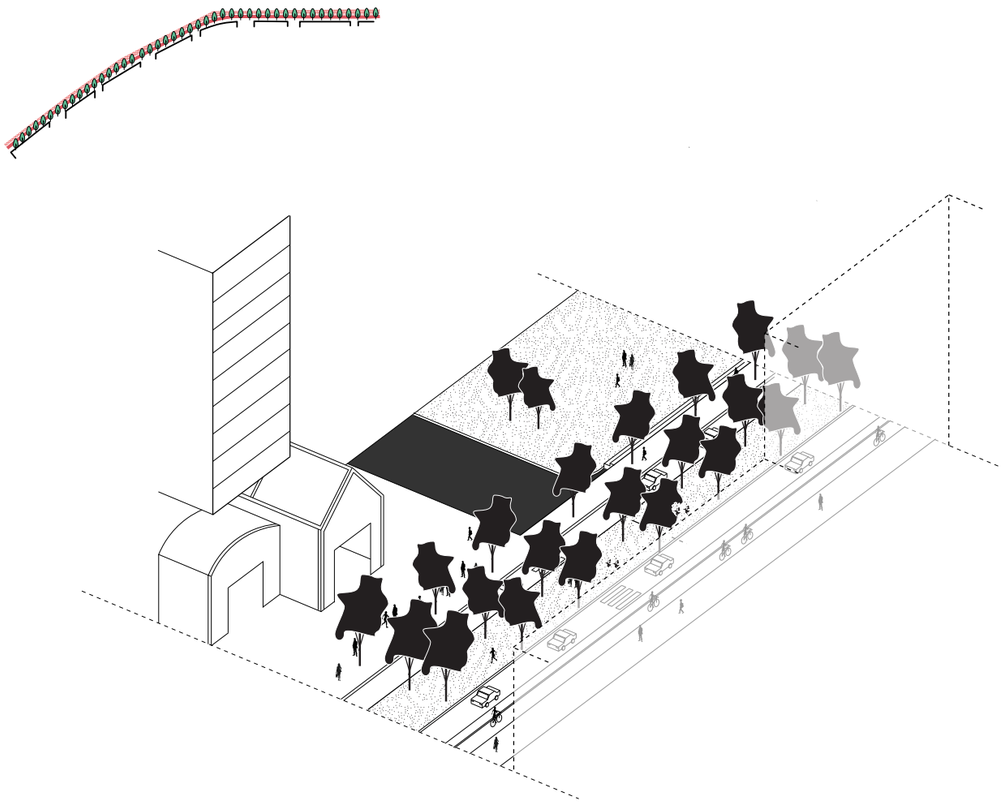
picknick

Riet- en grastuinen
(gebruik in openbare ruimte)

Dierlijke producten, zoals wol
(gebruik in isolatie)

Stevige stedelijke wanden van de Hoven geven ruggesteun aan de boulevard

Volop ruimte voor voetgangsers en fietsers met voldoende schaduw

Een goed oversteekbaar profiel met een ruime en groene tussenstrook

4.7

MARSHALLBOULEVARD

Een groene stadsas

De Marshallweg wordt opgewaardeerd tot een stedelijke boulevard waar ook voetgangers en fietsen volop ruimte krijgen. Ruime wandel- en fietspaden moedigen bewoners en gebruikers in het gebied aan de auto te laten staan. Het profiel wordt verzacht met veel groen en dusdanig ontworpen dat een goede oversteekbaarheid wordt geborgd.

De entree van Leeuwarden wordt verbeterd tot een warm welkom. Vanaf het Stephensonviaduct begeleiden stevige bomenrij(en) en levendige plinten en bouwvolumes de entree naar de stad. Aan de noordzijde rijken de havenbekkens tot aan het voetpad en maak je eerst kennis met de stedelijke, bruisende Pier en daarna met de groene weidsheid van de Groene Kade. Uiteindelijk komt de Marshallboulevard uit op de kade, met zicht op de singel en de binnenstad. Even verderop is het station al te zien. Welkom in Leeuwarden!

Aan de zuidzijde vormen de blokken van de Hoven stevige wanden aan de boulevard. Het zijn woongebouwen met levendige plinten met buurtvoorzieningen. Bewoners van de Hoven die in Spoordok of in de binnenstad werken, wandelen in de ochtend over de boulevard en pikken onderweg hun favoriete koffie op.

Sfeer Marshallboulevard:

- De stedelijke toegangsweg naar de binnenstad met een herkenbare entree bij het Stephensonviaduct.
- Een ruim en groen profiel met een overmaat voor langzaam verkeer dat goed is over te steken.
- Een stevige stedelijke wand aan de zuidzijde en weids uitzicht over het water aan de noordzijde.
- Stevige plinten met aandacht voor wonen aan de straatzijde en sociale veiligheid.
- Voorzien van een groen profiel met bomenrijen.

hardlopen

kade

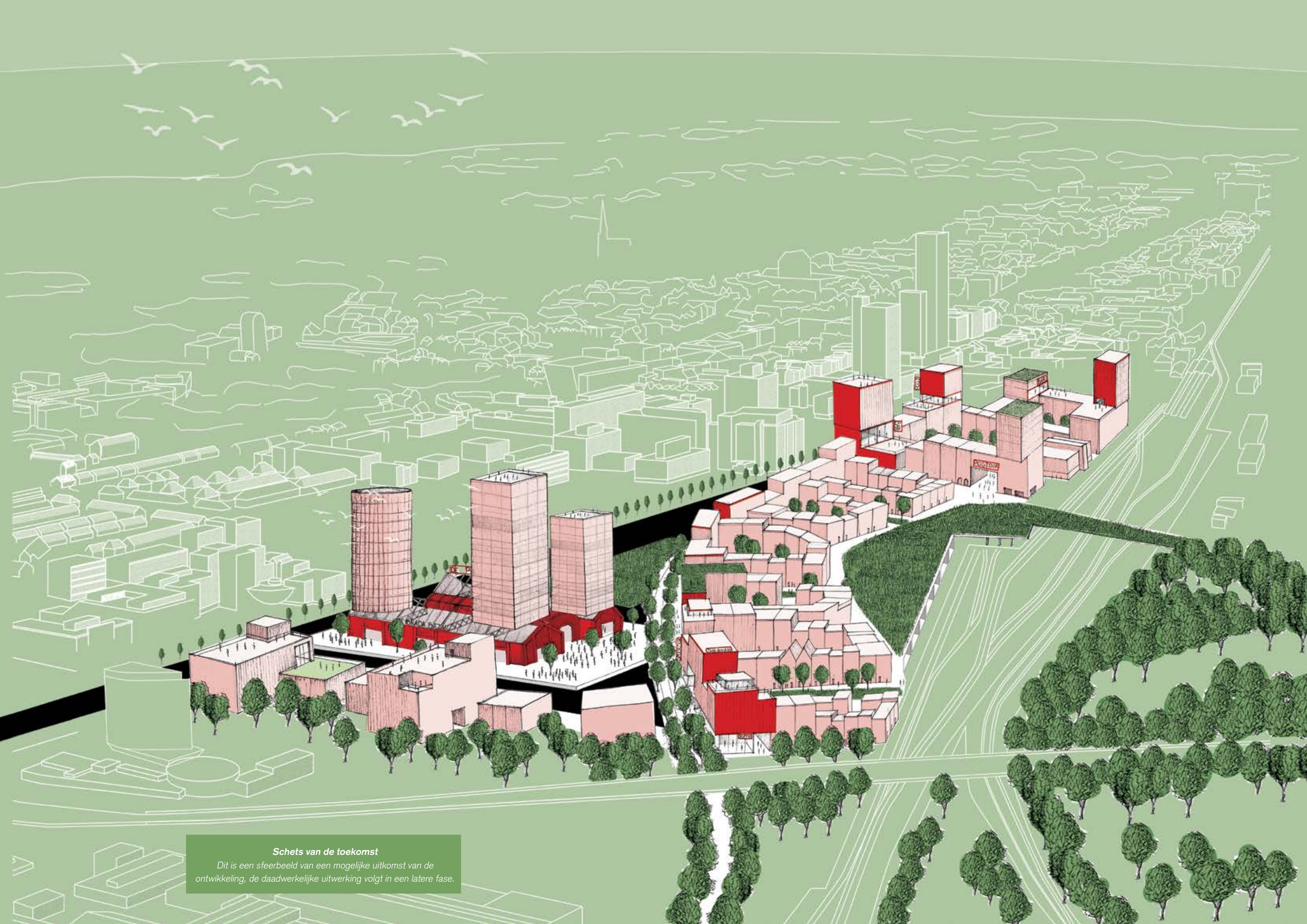
fietsen

entree

wandelen

Schets van de toekomst

Dit is een sfeerbeeld van een mogelijke uitkomst van de ontwikkeling, de daadwerkelijke uitwerking volgt in een latere fase.

5.

Programma

De kernwaarden van Spoordok in 2050 (H1) en de Principes (H3) worden vertaald naar programmatische uitgangspunten en kaders. De kernwaarden Eigen, Verbindend en Grensverleggend krijgen zo een vertaling naar wonen, werken en een gemêleerd voorzieningenniveau in Spoordok dat aantrekkelijk is voor verschillende doelgroepen. Er ontstaat een mix van functies, niet alleen in gebouwde vorm (stad) maar ook in de openbare ruimte (land). Hierbij maken we een aantal duidelijke keuzes:

Afgewogen balans tussen 'rood, groen en blauw'

Spoordok wordt stedelijker dan Leeuwarden gewend is in de 'uitleggebieden aan de rand van de stad' en ook stedelijker dan de nieuwbouw aan de Tesselschadestraat. Dit betekent een andere verhouding van openbare en bebouwde ruimte, toch houden we balans. Voor de dichtheid van Spoordok hanteren we een gebiedsbrede FSI tussen 1,2 en 1,7 als uitgangspunt (Floor Space Index: dit is het bruto vloeroppervlak van alle bouwlagen gedeeld door de footprint). Door niet alleen 'horizontaal' te denken maar juist door functies te stapelen zorgen we voor voldoende licht, lucht, water en groen om hier een fijn verblijfsgebied te creëren.

Gemengd gebied

Voor de gewenste centraliteit, stad en land verbinding, zichtbaarheid en identiteit is een mix van functies nodig. Gebaseerd op vergelijkbare stadsdistricten in het land en rekening houdend met de marktpotentie van werkfuncties, onderwijs (spin-off) en andere voorzieningen in Leeuwarden gaan wij als startpunt uit van de volgende balans tussen wonen, werken en voorzieningen:

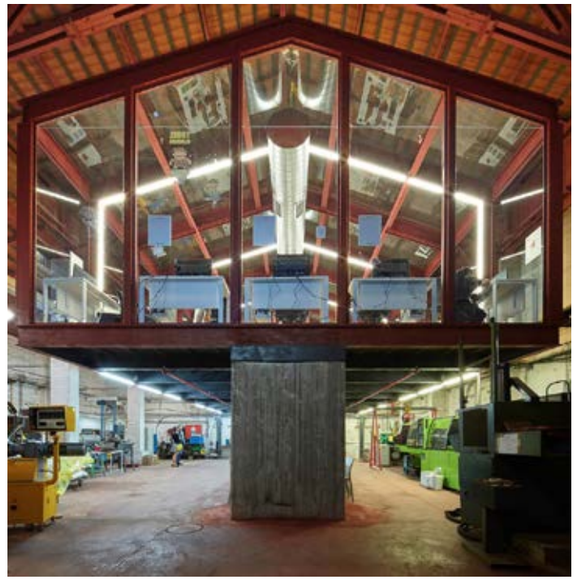
Wonen: circa 75% | Werken & Voorzieningen: circa 25% *

** De exacte bandbreedten die voor de ontwikkeling van Spoordok gehanteerd zullen worden zijn afhankelijk van de marktcondities. In het ontwikkelkader (toegelicht in H6) zal dit nader onderzocht en gespecificeerd worden.*

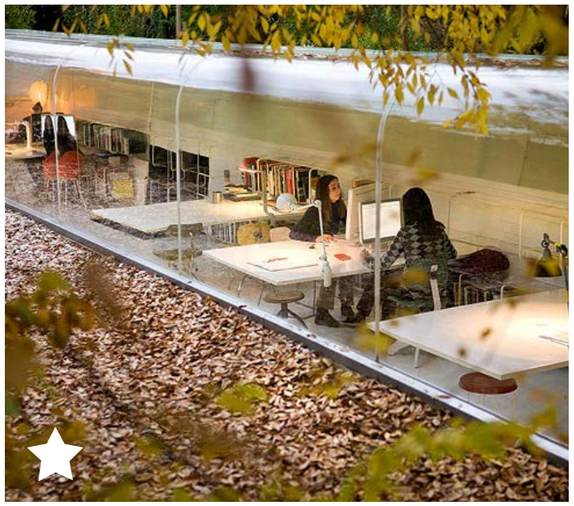
Ontmoetingsplekken en openbare ruimte

De nieuwe ontmoetingsplekken vormen de hoeksteen van Spoordok. Postdok, Pier, de Groene Kade en het Spoorpark zijn essentiële programmaonderdelen die in veel gebiedsontwikkelingen niet als volwaardig programma worden gezien en meegeteld. Dit is in Spoordok anders. De programmeerbare openbare ruimte die wisselwerking tussen mensen en functies mogelijk maakt is doorslaggevend en wordt integraal meegenomen in de verhouding wonen, werken en voorzieningen.

★ voorkeur in manifestatie-enquete

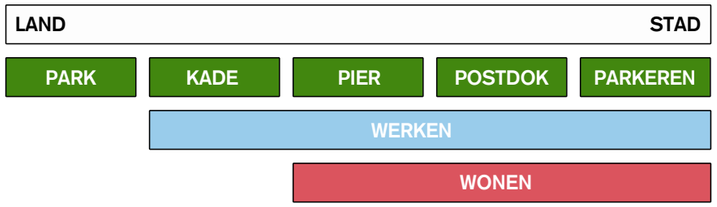
5.1
VOORZIENINGEN

Zoals geschetst staat Spoordok aan de vooravond van een grote herontwikkeling, van een bedrijventerrein naar een nieuw stuk stad waar een groot aantal mensen gaat wonen en werken. Met de komst van deze nieuwe bewoners, werknemers en andere gebruikers ontstaat de vraag naar nieuwe voorzieningen met een eigen profiel en specifieke kwaliteiten. Het is niet de bedoeling dat het gebied gaat concurreren met de vitale binnenstad van Leeuwarden. Vanuit deze gedachte verdelen we de voorzieningen in Spoordok in twee categorieën. De eerste zijn de voorzieningen die smaak en kleur geven, zoals cultuur, horeca, (interactieve) showrooms van bedrijven en mogelijk ruimte voor studie en scholing. De tweede zijn lokale buurtverzorgende functies, zoals een plek voor de dagelijkse boodschappen, huisarts of fysiotherapeut.

De smaakmakende voorzieningen vormen een verrijking op die van de binnenstad en hebben betekenis op gebieds-, stads- en regioniveau. Hierbij programmeren we naast gebouwen ook de openbare ruimte waarbij bijvoorbeeld ruimte kan zijn voor evenementen, interactieve duurzaamheidsoplossingen of horecagelegenheden die lokaal hun ingrediënten verbouwen. De gemeente wil een platform bieden voor bijzondere initiatieven in het gebied, de stad en regio en pakt de regie om de initiatieven (verder) bij elkaar te brengen.

De voorzieningen concentreren zich rondom de ontmoetingsplekken in Postdok, Pier en Spoorpark. Dit zijn de plekken waar de bewoners en gebruikers elkaar ontmoeten en de netwerken van wonen, werken en voorzieningen met elkaar verknoopt zijn.

In veel stedelijke ontwikkelingen worden voorzieningen slechts als een resultante gezien, een noodzaak om de nieuwe bewoners en gebruikers te bedienen. In Spoordok draaien we de volgorde om en vinden we het juist essentieel om nu al te beginnen met het vestigen van (tijdelijke) voorzieningen. Op die manier brengen we het gebied tot leven en alvast op het netvlies van de Leeuwarder. De eerste zaadjes zijn al geplant, bijvoorbeeld met musical De Tocht op het voormalige Brada-terrein en de start van de reizende bomen van BOSK.

Sarah
Jeugdige Optimist
Whize: Jong & Hoopvol

- Aan het begin van mijn studie had ik het niet verwacht, maar ik wil blijven!
- Er is hier steeds meer te beleven, werk en privé.
- In het weekend drink ik beneden bij de brouwerij een biertje of ga ik lekker wielrennen in het landschap rondom Leeuwarden.
- Mijn vrienden in de stad komen uit Friesland, Nederland én daarbuiten.
- Het grote studentenhuis ben ik wel ontgroeid. Ik zoek iets meer comfort en privacy, maar niet helemaal in mijn uppie.
- Ik zou het super gaaf vinden om mee te denken over duurzame oplossingen voor mijn woonplek, bijvoorbeeld rondom afvalwater!

Wietze, Babbette, Jelle en Luna
Stedelijk Gezin
Whize: Plannen & Rennen

- Het gebeurt in de stad!
- We gaan terug naar onze roots, maar nemen onze ervaringen van elders mee.
- Ik kan het goed vinden met de buren, en de kids ook!
- Vrienden wonen in Zuidlanden. Mooi hoor, maar iets te kneuterig voor ons.
- Wonen in een appartement vind ik prima, maar dan wel ruim en met plek om buiten te zitten en spelen. Zo'n stadsloft is voor ons de perfecte combi van onze eigen plek met de grote collectieve (speel)tuin

Epke en Jitske
Sociale Stadsmens
Whize: Volks & Uitgesproken
Jong & Hoopvol

- Vroeger fietste ik elke dag vanuit Oud-Oost naar de Zwette. Tegenwoordig wandel ik de voordeur uit en ben ik in een paar minuten op mijn werk. De bonus: het nieuwe Cambuur stadion is ook nog eens dichterbij!
- Het straatfeest vorige week was echt gezellig, dat vind ik zo fijn aan deze buurt.
- Ik heb het naar mijn zin in mijn compacte appartementje, alles is schoon, fris en prima voor elkaar.
- Mijn brommer heb ik weggedaan, ik pak nu gewoon de deelscooter.

Ype en Tine
Jong van Geest
Whize: Zorgeloos en actief

- Ik heb jarenlang gewerkt, nu is het tijd om van het leven te genieten!
- Verhuizen naar het centrum van Leeuwarden voelt als een nieuw avontuur. Er is hier zoveel leuks te beleven en te doen.
- Ik loop wat minder snel dan vroeger, maar gelukkig is alles nu dichterbij!
- Er wonen zulke leuke mensen op mijn hofje, nieuwe vriendinnen waren zo gemaakt.

WHIZE is een datagedreven doelgroepenmodel dat helpt om beter inzicht te krijgen in de behoeften, wensen en mogelijkheden van huishoudens.

5.2
WONEN IN SPOORDOK

'Samen in de stad' is het credo van de toekomstige inwoners, werknemers en bezoekers waar Spoordok zich hoofdzakelijk op richt. Men is gericht op interactie, heeft een moderne, stedelijke oriëntatie en is afkomstig uit alle lagen van de samenleving. Het behoud van vrijheden staat centraal. Er is ruimte om het eigen creatieve pad te kiezen maar ook de ondersteuning waardoor kwetsbare groepen zich kunnen ontplooien. Contact met andere mensen en expressie zijn erg belangrijk voor de bewoners. Ze houden van harmonie en van uitdagingen. Men gaat vitaal om met de mogelijkheden van de omgeving. Niet de beperkingen staan centraal, maar de (nieuwe) mogelijkheden.

Ze willen verbinden en storen zich niet snel aan hun medebewoners. Ze accepteren verschillende werelden en zijn trendvolgend. Ze kiezen voor eigentijdse oplossingen en vinden duurzaamheid een belangrijk thema. Ze zien Spoordok als een plek van ontplooiing en ontwikkeling, niet alleen máár samen. Hieronder duiken we de levens van een aantal van deze doelgroepen in: wie zijn ze, hoe wonen ze, en waarom kiezen ze voor Spoordok?

Hoe woon je in Spoordok?

Spoordok krijgt een bijzondere mix van woningtypen. Het is een stuk stad zoals je dat in Friesland nergens anders vindt. We dagen eigenaren, ontwikkelaars en bewoners uit om woonvormen te ontwikkelen die aansluiten bij de kernwaarden eigen, verbindend en grensverleggend en passen binnen het de principes van het ruimtelijk raamwerk. Hierbij zijn de volgende thema's leidend:

Grensverleggend duurzaam, circulair leven
Vanuit de eigen woning, maar juist ook in de leefomgeving. Je woont in een nieuw stuk stad. Je voelt de duurzame materialen, de slimme energie- en watersystemen, de nieuwe mobiliteitsoplossingen en de lokale voedselproductie. Ook voel je de groenblauwe dooradering van het gebied. Het is een plek die niet te vangen is onder het klassieke label 'eco-wijk' maar een plek van 'verweven leven', waar de verschillende Friese kwaliteiten samen een nieuw type stedelijkheid maken.

Grutsk wonen in een relatief kleine(re) woning
Wat je inlevert in vierkante meters krijg je dubbel terug in de mogelijkheden die het gebied je biedt. Collectieve ruimten zoals binnentuinen en hoven worden door bewoners beschouwd als onderdeel van de eigen woon/leefomgeving. Postdok, Pier, Groene Kade en het Spoortpark vormen de brandpunten voor de grotere gemeenschap van het Spoordok.

Mobiliteit en parkeren anders (en beter) regelen
Je hebt hier de meeste vervoersvormen ter beschikking van Friesland. Zo aantrekkelijk dat de eigen auto niet langer de voorkeur heeft maar eerder gezien wordt als laatste alternatief.

Een inclusieve, ongedeelde stadswijk
Samenleven is het credo van de bewoners van Spoordok. Er is ruimte voor een diversiteit aan doelgroepen en in de woon- en leefmilieus wordt actief verbinding gezocht. Om te garanderen dat het gebied een plek voor iedereen is, hanteert de gemeente het uitgangspunt om in Spoordok minimaal 15% sociale woningbouw te realiseren.

Spoordok maakt adres
Je woont niet op nummer 31, maar in Spoordok. Dit is een alom bekend begrip in Leeuwarden.

“Graag zorgen voor functie-mengingen in het gebouw, door bijvoorbeeld seniorenwoningen met zorg te bieden”

★

Product-markt-combinaties
Met deze thema’s en de beoogde doelgroepen in het achterhoofd wordt snel duidelijk dat je de ‘typische’ Leeuwarder woning straks niet zo gauw in Spoordok terug zult vinden. Om te duiden wat er wel kansrijk is denken we in zogenaamde product-markt-combinaties (PMC). Hierin komen typologie, woonvorm, eventueel ondersteunend programma en kansrijke doelgroepen samen. Welke PMC’s passen bij Spoordok? Hieronder geven we een eerste antwoord met vijf kort toegelichte combinaties. Een lijst die in de toekomst hopelijk verder groeit vanuit de ideeën en initiatieven uit de stad en de markt.

Samen in de stad
Een kleine gemeenschap in de grote stad. Deze woonblokken met collectieve buitenruimte brengen het dorpsgevoel de stad in. De middelhoge dichtheid betekent hier geen anonimiteit maar vertrouwen en gezelligheid. Buren gaan bij elkaar op de koffie terwijl de kinderen een bal rondtrappen op het hof. In de plinten is ruimte voor bijvoorbeeld een bakker of kleinschalige horeca en in sommige van de binnenhoven verbouwen bewoners hun eigen groenten. Je komt hier vooral de doelgroepen Stedelijk Gezin, Sociale Stadsmens en Jong van Geest tegen. Bewoners die zich aangesproken voelen door het contrast tussen de dynamische stad en de hechte gemeenschap en geborgenheid van het hof.

Groenstedelijk leven
Stadsleven in groene weelde. Dit is de droom aan de grondslag van dit woonmilieu. Groen en water zijn alom aanwezig, de voetganger staat centraal, en de auto is verbannen. Er wordt gebouwd op midden tot hoge dichtheid in duurzame materialen en elk appartement is voorzien van royale buitenruimte. In de plinten vind je lunchgelegenheden die gebruikmaken van streekproducten. In de buitenruimte zijn veel mogelijkheden voor sport en spel. Onder de bewoners heerst een groot gevoel van trots en eigenaarschap voor hun buurt. Dit is een plek waar je alle doelgroepen van Spoordok terugvindt. Het zijn juist degenen die bewust leven die zich hier het meeste thuisvoelen.

★ voorkeur in manifestatie-enquete

Samen stad maken
Je droomplek maak je zelf. De meest ondernemende inwoners van Spoordok kopen of huren geen woning maar bouwen hem zelf. Deze projecten in (collectief) particulier opdrachtgeverschap weerspiegelen de creativiteit van hun bouwers. Deze bouw kenmerkt zich door de verschillende bouwstijlen en uitstraling. Ze variëren in dichtheid van compacte eengezinswoning tot stadswoningen waarin ieder zijn eigen loft ontwerpt. Woningen zijn unieke one-offs en veel bewoners kiezen ervoor om hun woning te combineren met een werkplek of eventuele showroom. Je vindt hier de meest ondernemende Stedelijke Gezinnen, niet bang voor een uitdaging, en Jonge Optimisten die toe zijn aan een volgende stap. Samen maken ze dit tot een plek waar om elke hoek een verrassing ligt.

Pionieren in de stad
Spoordok helpt je groeien. Daarom kiezen veel jongeren voor deze leefgemeenschappen waar wordt gewoond op hoge dichtheid en je de handvatten krijgt om te wortel te schieten en ontwikkelen. Er wordt gewoond in compacte appartementen, privé of gedeeld met vrienden. Er zijn gemeenschappelijke ruimten om elkaar te ontmoeten, een biertje te drinken of potje tafeltennis te spelen. Er worden inspirerende lezingen en workshops gegeven en in de plinten van de gebouwen wordt gewerkt en gestudeerd. Door de vernieuwende bedrijven op loopafstand en bewoners met hun eigen startup, zetten bewoners hier de eerste stappen in hun carrière. Hier vind je de Jonge Optimisten van Spoordok die de ideale plek in Leeuwarden hebben gevonden om hun eerste stappen te maken.

Wonen aan het water
Weids wonen aan het water. Rondom de Harlingervaart ontstaat een omgeving met allure. De kade ontwikkelt zich tot levendige promenade met ruimte voor horeca en culturele publiekstrekkers. Aan de promenade wordt gewoond in stevige stedelijke bouwblokken met een extraverte uitstraling. Het water geeft de plek ruimte om te ademen en het gevoel van lucht, licht en ruimte overheerst. Je vindt hier Stedelijke Gezinnen waarvan de kinderen spelen in de dak- of binnentuinen. Ook de doelgroep Jong van Geest voelt zich hier thuis en geniet van de wandelingen langs het water richting de binnenstad.

★ voorkeur in manifestatie-enquete

5.3

WERKEN IN SPOORDOK

Het is essentieel om stappen te maken op het gebied van werk, niet alleen voor het succes van het gebied maar ook om antwoord te geven op de grote opgaven in de stad en regio. Vanuit de kernwaarden eigen, verbindend en grensverleggend creëren we een aantrekkelijke propositie voor bedrijven en werknemers. Dit vormt een waardevolle aanvulling op het huidige aanbod in Leeuwarden. Spoordok is een hoogwaardig toekomstbestendig werkmilieu, waar ook op nieuwe wijze invulling gegeven wordt aan de Friese kennisagenda. Het bestaande Vitens Laboratorium en de ontwikkeling van het Stationskwartier, het voormalig postsorteercentrum, sluiten hier perfect op aan.

Spoordok richt zich op bedrijven die baat hebben bij de ligging, zichtbaarheid, energie en interactie die dit stedelijke gebied met zich meebrengt. Met de hedendaagse trends qua werken in het vizier denken we hierbij aan de volgende productmarktcombinaties:

De Proeftuin

De Proeftuinen van Spoordok brengen de proef letterlijk de stad in. In het oog springende plint- of buitenruimte fungeert als platform voor samenwerkende bedrijven en kennisinstellingen uit gebied, stad en regio. Op deze flexibel indeelbare plekken wordt voor korte of langere tijd lokale kennis en kunde toegepast in pilots, studies en experimenten, maximaal zichtbaar en beleefbaar voor de bezoekers en gebruikers van het gebied.

De Business Community

Interactie, is het kernbegrip achter de Business Communities van Spoordok. Kleine en middelgrote bedrijven vinden huisvesting in bedrijfsverzamelpanden en gemengde werkwoongebouwen. Creatievelingen, makers en kantoortijgers bundelen hun krachten. Er vormen zich gemeenschappen waarin onder meer kantines of vergaderruimtes gedeeld worden. Zo kunnen ondernemers hun werknemers betere voorzieningen bieden en ontstaan spontane ontmoetingen tussen bedrijven.

De Machinekamer

Techniek en coöperatie liggen letterlijk en figuurlijk aan het hart van de Machinekamers. Startups en kleine bedrijven kunnen hier snel stappen maken door toegang tot labs of makerspaces (gemeenschappelijke werkruimten meestal in technologie, elektrisch of digitaal) die individueel al snel te kapitaalintensief zijn. Om deze kernfaciliteiten heen wordt flexibele bedrijfsruimte georganiseerd, waarbij ook letterlijk ruimte is voor groei. Op deze manier wordt innovatief, aanstormend talent maximaal gefaciliteerd in hun ontwikkeling.

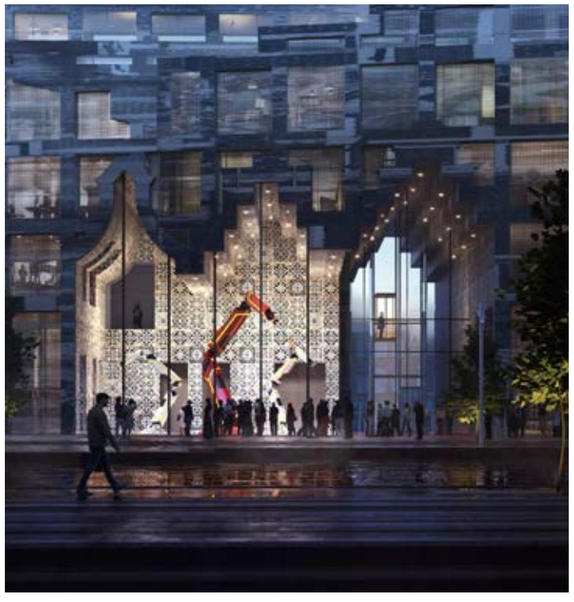
Het Vliegwiel

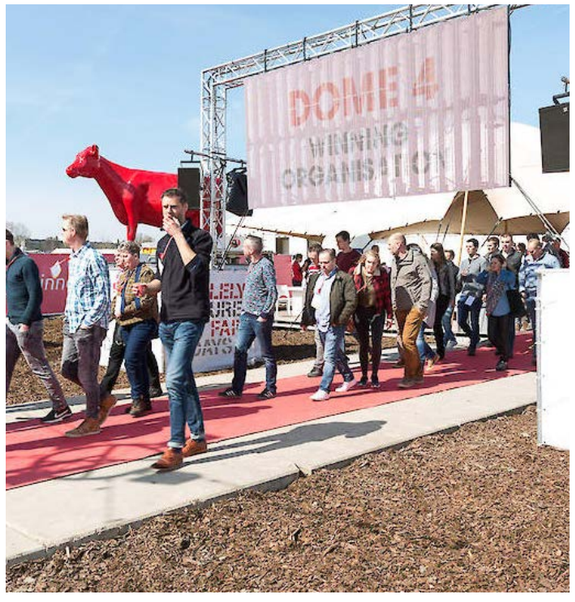
Spoordok is gebaat bij sterke inhoudelijke trekkers. Denk hierbij aan een bovenregionale bedrijven die aansluiten bij het stad en land-denken, (een dependance van) een onderwijsinstelling of een incubator. Gelegen op een centrale plek in het gebied kunnen dit soort functies als spil in het ecosysteem gaan functioneren. De exacte vorm is afhankelijk van het type activiteit, maar het belang is duidelijk.

De bijna-thuiswerkplek

Flexibel werken is in opkomst. Op veel plekken is vijf dagen in de week, negen tot vijf, op kantoor niet langer de standaard. Goede coworking-concepten, waar ook één of twee dagen in de week plek te huren is, spelen hier slim op in. ZZP'ers vinden hier hun (eerste) thuisbasis, maar ook werknemers in loondienst op zoek naar een nieuwe balans vinden hier hun plek. Voor hen is het een mooie manier om de ochtendspits te vermijden zonder aan de eigen, vaak oncomfortabele keukentafel te moeten zitten.

Vanuit deze PMC's ligt er een robuuste basis met potentieel grote waarde voor het Friese ecosysteem. Vanuit deze thema's ontmoeten Friese specialismen als agrofood, watertechnologie en energie, waardoor ze elkaar optimaal kunnen versterken. Kennisontwikkeling, bedrijvigheid en experiment zijn zichtbaar in gebouwen en de openbare ruimte, in permanente vorm of als pilot. Bedrijven op de diverse campussen en de sterke Leeuwarder onderwijsinstellingen worden uitgenodigd om hier in gezamenlijkheid projecten of ondernemingen op te starten. Door het werkprofiel te versterken en specialismen te bundelen krijgt de stad een logische economische centraliteit en een visitekaartje waar je ziet en beleeft wat de regio te bieden heeft.

Anno 2021 is de exacte toekomst van werken ongewis. De toenemende digitalisering, de heftige impact van Corona op (kantoor)werken en de voortdurende 'war on talent' binnen de Nederlandse en internationale beroepsbevolking hebben zeker invloed op de Leeuwarder kantoorsector en bedrijvigheid. Investeren in een onderscheidend en voor Friesland uniek werkmilieu is dan ook een langetermijninvestering. Essentieel voor de gewenste schaalsprong en nodig om deze op de lange termijn door te zetten.

Economische voedingsbodem

In de invulling van het werkprogramma verwachten we een aantal bronnen aan te boren:

1. Autonome vraag: ruimte bieden aan groei binnen Leeuwarden en Spoordok
2. Vervangingsvraag: transformatie/doorgroei binnen Leeuwarden
3. Aantrekken regionale toppers
4. Aantrekken bovenregionale koplopers.

Bedrijven in Spoordok moeten zich goed met wonen kunnen verhouden en dus slechts beperkt hinder (geur, geluid, verkeer) veroorzaken en een kleinere, goed mengbare korrelgrootte hebben. Hierbij kan gedacht worden aan vormen van light industry, consumentverzorgende dienstverlening (repairshops, e.d.) en innovatieve bedrijvigheid. Een voordeel van dit type (kleinschaligere) bedrijvigheid is dat de arbeidsintensiteit doorgaans hoger ligt. Dit betekent relatief veel banen op weinig oppervlak, passend bij de ambities om van Spoordok een levendige spil in het Friese ecosysteem te maken.

Naast dit nieuwe werkprogramma zijn er in Spoordok ook verschillende vitale (maak)bedrijven gevestigd, zoals Stadler, Arriva en Zandleven. Deze bedrijven kunnen op korte- en middellange termijn goed worden ingepast in de verdichting en verstedelijking van het gebied. De Gemeente verkent samen met deze bedrijven de mogelijkheden op de lange termijn.

5.4
PROGRAMMATISCH KADER

In de voorgaande paragrafen is een beeld geschetst van de gewenste stedelijke mix. We zien veel kansen voor het maken een onderscheidend stedelijk milieu voor wonen, werken en verblijven. Hoe vertaalt dit zich in aantallen, in oppervlakten en hoeveelheden? Waar hebben we het dan over binnen de ongeveer 20 hectare van Spoordok?

Als we recht willen doen aan de kernwaarden eigen, verbindend en niet in de laatste plaats grensverleggend dan zijn absolute ‘harde’ getallen in oppervlakte of eenheden in deze fase van de gebiedsontwikkeling niet op zijn plaats. We willen nieuwe markten aanboren, een andere leefstijl laten ontstaan en Leeuwarden kennis laten maken met nieuwe vormen van stedelijke interactie. Daar passen in deze fase bandbreedtes bij en geen absolute ‘harde’ getallen. Plus een uitnodiging aan alle Leeuwarders om deze te verkennen en waar te maken.

Voor het bepalen van de bandbreedtes van het programma in Spoordok is een ruimtelijke verkenning voor het gebied verricht, rekening houdend met de fysieke structuur en het gewenste ruimtelijk raamwerk. In deze verkenning is rekening gehouden met verhoudingen tussen bouwhoogte en openbare ruimte die passen bij de beoogde sfeer van Spoordok.

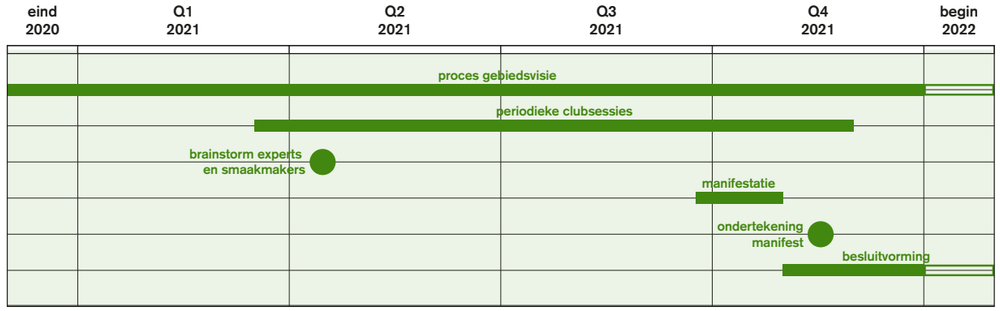
Een essentieel aspect van de ruimtelijke verkenning van Spoordok is de vertaling naar het aandeel ‘uitgeefbare grond’. Hoeveel grond van Spoordok wordt bebouwd en daarmee ‘uitgegeven’ en hoeveel gebied blijft onbebouwd in de vorm van openbare ruimte (pleinen, parken, kade, stoepen etc). En hoeveel grond voor de gewenste wegenstructuur en hoe lossen we parkeren op?

In Spoordok zoeken we een voor Leeuwarden nieuwe balans tussen bebouwd en onbebouwd en tussen privé en (semi)openbaar. Simpel gezegd, we streven naar meer collectief gebruik van groene ruimte, van voorzieningen en van mobiliteit (en parkeerruimte). Voor deze stedelijke balans definiëren wij een minimum en optimum scenario. Dit zegt onder andere iets over het aantal nieuwe vierkante meters dat hier gerealiseerd wordt, van circa 220.000–300.000 m2 bvo, maar ook over de vooruitstrevendheid vanmobiliteitsoplossingen en het woon- en werkprogramma.

6.

Ontwikkel-strategie

De gebiedsvisie Spoordok vormt het vertrekpunt voor integrale gebiedsontwikkeling. De gemeente Leeuwarden en BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling zijn vanaf eind 2020 gestart met het opstellen van een gebiedsvisie voor Spoordok. Stad maken doe je echter niet alleen, dat doe je samen, want alleen samen kunnen we écht verder komen. Vanuit die gedachte is het proces ingericht en dit weerspiegelt ook de vervolgaanpak.

Proces tot nu toe

In het gebiedsvisietraject hebben experts en lokale smaakmakers in de beginfase meegedacht over de kansen en opgaven voor deze plek. Inwoners van Leeuwarden en belanghebbenden hebben tijdens de Manifestatie in september en oktober geholpen om de conceptvisie te verrijken, onder meer tijdens wandelingen in het gebied, de online enquête en de online informatiebijeenkomst. Er is een CLUB Spoordok geformeerd, bestaande uit de eigenaren en ondernemers van het gebied, BPD en de gemeente. In verschillende clubsessies is meegedacht over de invulling van de gebiedsvisie, waar de opgaven, de ambities en de kaders voor de aanstaande ontwikkeling zijn geschetst. Als toekomstige trekkers van de gebiedsontwikkeling van Spoordok wordt een manifest ondertekend waarin de ambities voor het gebied worden onderschreven en vooruit wordt gekeken naar de verdere samenwerking.

6.1

SAMEN SPOORDOK MAKEN

De gemeente, grondeigenaren en een aantal betrokken ondernemers hebben met elkaar besloten om samen te werken onder de noemer: Samen Spoordok maken. Samen Spoordok maken staat voor een open proces waarbij zowel op korte termijn als op lange(re) termijn wordt meegedacht, meegedaan en mee-ontwikkeld. Met open vizier en samen met de stad, regio en markt geven we vorm aan deze stedelijke transitie tot een duurzame, toekomstbestendige leefomgeving. Iedereen neemt verantwoordelijkheid en draagt een steentje bij.

Om de beoogde stip op de horizon te behalen en daadwerkelijk invulling te geven aan de opgaven van de toekomst en de beoogde kwaliteiten te waarborgen, is er een goede samenwerking nodig tussen de verschillende partijen, zowel publiek als privaat.
Het eigendom in het gebied is versnipperd. Een goede samenwerking tussen de verschillende eigenaren biedt kansen om tot de gewenste programmamix te komen, extra ruimtelijke kwaliteit toe te voegen en invulling te geven aan collectieve opgaven. Opgaven waar we in ieder geval gezamenlijk voor staan zijn de publieke investeringen, maar ook invulling geven aan klimaat, biodiversiteit, energie, mobiliteit, woningbouw, arbeid, placemaking en verstedelijking. Een gebiedsontwikkeling op plotniveau maakt een goede invulling van deze collectieve opgaven niet mogelijk. We ontwikkelen dus een plan ‘los van de perceelgrenzen’ om zo het beste eindresultaat te kunnen realiseren. Iedere ontwikkeling geeft meerwaarde aan de gebiedsontwikkeling.

In de volgende fase, het ontwikkelkader, worden de kaders voor ontwikkeling nader uitgewerkt:
- De kaders zijn uitnodigend voor belanghebbenden om bij te dragen aan de ontwikkeling van het gebied.
- Initiatiefnemers, eigenaren, bewoners en andere belanghebbenden weten duidelijk wat er kan en mag in het gebied.

1. VISIE: GEBIEDSREGISSEURS: GEMEENTE EN BPD

SCHAALNIVEAU: GEBIED

- Kernwaarden en opgaven
- Ruimtelijk raamwerk en basisprincipes:
  - Raamwerk en principes
  - Kenmerken openbare ruimtenen deelgebieden
- Globaal programma (kwantitatief en kwalitatief)
- Gobale fasering en ontwikkelvelden
- Basisprincipes gebiedsontwikkeling

2. ONTWIKKELKADER: GEMEENTE EN MARKTPARTIJ(EN)

SCHAALNIVEAU: GEBIED

- Concretisering raamwerk en publieke investeringen
- Nadere uitwerking deelgebieden
- Beoordelingskader:
  - Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit, etc.
- Samenwerkingsvorm bepalen
  - Organisatorisch
  - Financiën en bijdragen publieke investeringen
  - Fasering en afhankelijkheden

SCHAALNIVEAU: ONTWIKKELVELD

- Stedenbouwkundig programma van eisen
  - Rooilijnen
  - Bouwhoogten
  - Overige stedenbouwkundige kaders
- Programmatisch kader per ontwikkelveld

3. ONTWIKKELPLAN: COALITIE: GEMEENTE EN MARKTPARTIJ(EN)

SCHAALNIVEAU: ONTWIKKELVELD

- Planontwikkeling eigenaren
- Ruimtelijke procedure: opstellen omgevingsplan (beoordeeld aan ontwikkelkader)

PARTICIPATIE: SAMEN STAD MAKEN

Raamwerk - deelgebied - ontwikkelveld

De vier deelgebieden binnen het raamwerk bestaan elk weer uit één of meerdere ontwikkelvelden. Dit zijn de vrij in te vullen velden, nadat de ruimtelijk-programmatische dragers van Spoordok zijn gedefinieerd. De invulling van een ontwikkelveld gebeurt volgens het deelgebied waarin het zich bevindt, aansluitend op de identiteit en met een passende programmering. Het laadvermogen per ontwikkelveld laat zich sturen door het beoogde milieu en borgt de kwaliteit van de woon- en werktypologieën en de openbare ruimte. De ontwikkelvelden kennen altijd voldoende maat publiek of collectief domein en groen, zowel aan de randen als in de binnengebieden. De groene binnengebieden geven we verder vorm met de toekomstige bewoners, gebruikers en belanghebbenden, zodat alle gebieden hun eigen karakter krijgen.

Basisprincipes

In deze gebiedsvisie leggen we een aantal basisprincipes vast voor de gebiedsontwikkeling:
- *Een initiatief draagt altijd bij aan meerwaarde van het totale Spoordokgebied.*
- *Spoordok wordt in ontwikkelvelden vanuit gezamenlijkheid ontwikkeld. Hiervoor worden per ontwikkelveld coalities gevormd.*
- *Partijen die ontwikkelen dragen zowel financieel als inhoudelijk bij aan de noodzakelijke (publieke) investeringen die de basis vormen van Spoordok.*

6.2
VERVOLGSTAPPEN EN FASERING

Na het vaststellen van de gebiedsvisie worden de vervolgstappen gezet voor de herontwikkeling van Spoordok. Te beginnen met het uitwerken van een Ontwikkelkader en vervolgens ontwikkelplannen voor ontwikkelvelden, in coalities.

1 Ontwikkelkader

Het ontwikkelkader vormt de basis voor de planuitwerking van de verschillende ontwikkelvelden. Het ontwikkelkader biedt een robuuste basis die flexibel kan worden ingevuld en waarbij (bij)sturing mogelijk is. Robuust omdat er steeds wordt gestreefd naar het realiseren van leefbare en werkbare fasen. Stuurbaar omdat het ontwikkelkader de programmatische kaders bevat maar tegelijkertijd ruimte biedt voor groei, aanvulling en aanpassing indien blijkt dat dit nodig is. Daarnaast is ook een juridisch en financieel kader nodig om de benodigde samenwerking tussen de verschillende grondeigenaren in goede banen te leiden.

- Ruimtelijk
  Onder meer stedenbouwkundige essentie passend bij de sferen van de ontwikkelvelden, bouwhoogtes, dichtheden, beeldkwaliteit, massastudies, rooilijnen, etc.

- Programmatisch
  Per ontwikkelveld komt er onder meer een procentuele uitwerking van het programma wonen, werken, voorzieningen en openbare ruimte, gekoppeld aan de te realiseren vierkante meters. Hierbij is ruimte voor mengvormen. Daarnaast wordt nader invulling gegeven aan de maatschappelijke opgaven.

- Organisatorish
  Samenwerking tussen de verschillende grondeigenaren is een randvoorwaarde om tot het beste plan te komen. De precieze samenwerkingsvorm staat nog niet vast. De samenwerkingsvorm zal uiteraard dienend moeten zijn aan het te bereiken doel: een kwalitatief goed plan passend bij de vastgestelde gebiedsvisie en het ontwikkelkader.

- Financieel
  Uitgangspunt is dat eigenaren ieder een deel van de transformatieopgave kan ontwikkelen en realiseren, passend bij hun aandeel in de totale grondpositie binnen het plangebied. Daarnaast gaat het hier ook over de bijdrage aan de publieke investeringen, de bovenwijkse voorzieningen. Het plan moet financieel zo robuust zijn dat iedere eigenaar zijn eigen kosten kan verrekenen binnen de ontwikkeling zodat voor de samenwerkende grondeigenaren een haalbare businesscase kan worden gerealiseerd. Dat kan alleen als er wordt samengewerkt en partijen bereid zijn om onderling te verrekenen en mee te werken aan compensatie op basis van gedeelde uitgangspunten.

Samenwerking

Het ontwikkelkader wordt net zoals de gebiedsvisie in een publiek-private samenwerking opgesteld. Naast leden van de club, bestaande uit eigenaren en ontwikkelende partijen, wordt ook de stad hierbij betrokken en mogelijke nieuwe inwoners.

Placemaking

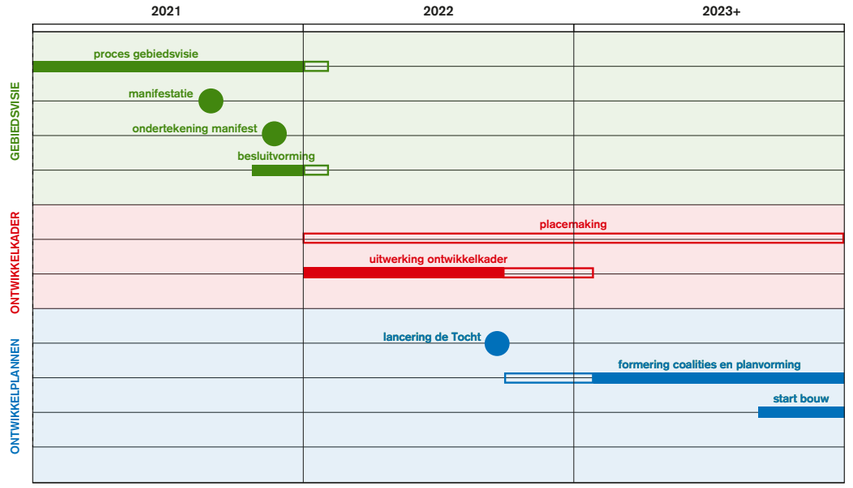
Naast de gezamenlijke planvorming binnen het ontwikkelkader is het van belang om het gebied al op de korte termijn te activeren. Parallel aan het ontwikkelkader verkennen we daarom de mogelijkheden rondom placemaking. Om dit vorm te geven denken we onder andere aan het formeren van een placemakingscommissie bestaande uit gemeente en leden van de club.

2 Ontwikkelplannen

Per ontwikkelveld wordt in coalities een ontwikkelplan opgesteld. Hiervoor sluiten zij een samenwerkingsovereenkomst. Partijen binnen een ontwikkelveld dienen gezamenlijk tot een ontwikkelplan te komen dat recht doet aan de basisprincipes zoals vastgesteld in de visie en het ontwikkelkader. Dit ontwikkelplan draagt onder meer bij aan de bovenwijkse voorzieningen, de noodzakelijke publieke investeringen om tot een goede gebiedsontwikkeling te komen.

Samenwerking

De uitwerking van de plannen gebeurt in een coalitie van partijen per ontwikkelveld, waarmee invulling wordt gegeven aan de gebiedsvisie en het ontwikkelkader.

Fasering

De herontwikkeling van Spoordok kost tijd en vindt niet van de één op de andere dag plaats. Het ene ontwikkelveld kan bij wijze van spreken morgen ontwikkeld worden en een ander pas over 10 jaar. Daarnaast zijn er prachtige tijdelijke ontwikkelingen, zoals De Tocht. In het ontwikkelkader verkennen we samen met de club de fasering. Flexibiliteit staat hierbij hoog in het vaandel. Om een goede verblijfs- en woonkwaliteit te creëren is het zaak om in voldoende grote brokken te ontwikkelen, ondersteund door investeringen in kwalitatieve openbare ruimte. De volgorde waarin bouwvelden ontwikkeld worden is nu nog niet bepaald, mede om de noodzakelijke flexibiliteit te behouden. Het uitgangspunt is dat iedere stap van het ontwikkelproces gezien kan worden als mogelijke eindfase. De fasering wordt nader uitgewerkt in het ontwikkelkader.

6.3
SPOORDOK EN SPOORZONE

Spoordok vormt een centraal onderdeel van de grotere Spoorzone van Leeuwarden. In de langetermijnambitie van de gemeente wordt een forse verdichting voorgesteld op en langs het spoortracé en worden de barrières tussen stadsdelen beslecht. In de Spoorzone wordt ingezet op een verdere verstedelijking, meer centraliteit en ruimte geven aan nieuwe, gezonde mobiliteit (te voet, te fiets, OV) en het potentieel ondergronds brengen van het spoor. De Spoorzone en het Noord-Nederlandse bid voor de Lelylijn staan met elkaar in verband. Niet alleen geeft de Spoorzone deze nieuwe verbinding extra relevantie, het biedt Leeuwarden ook een ideale positie om te profiteren van de realisatie hiervan.

De ontwikkeling van Spoordok is het visitekaartje van de grotere Spoorzone. Als het lukt om de gewenste stedelijke mix te realiseren, ontstaat er volop dynamiek is tussen bewoners, werkenden, studenten en bezoekers. Daarmee krijgt de Spoorzone de wind in de zeilen. Spoordok is de katalysator van de grootschalige verdichting die voortbouwt op de kernwaarden eigen, verbindend en grensverleggend. In het raamwerk, de fasering en het voorstel voor de ontwikkelvelden wordt geanticipeerd op het verdiepen van het Spoor. Spoordok is hier niet van afhankelijk, maar kan tegelijkertijd wel de katalysator zijn voor deze grotere agenda.

- Het programma en de dynamiek binnen Spoordok vergroot het belang en de kansen voor een betere en snellere spoorverbinding vanuit de Lelylijn. Vanuit bewoners, werkgevers, kennis/innovatie-agenda's en bezoekersstromen kan de meerwaarde van deze grote infrastructurele opgave specifieker worden onderbouwd en aangetoond.
- De strategie van Spoordok vanuit de thema's centraliteit, stedelijkheid, nieuwe mobiliteit en de nieuwe leefstijl binnen Leeuwarden is essentieel 'leergeld' voor het uitwerken van de andere plannen binnen de Spoorzone. Spoordok is de thermometer van de stedelijke marktpotentie voor wonen, werken en verblijven waar de Spoorzone de vruchten van kan plukken.
- Met het Spoorpark en de Hoven creëren we een belangrijke nieuwe verbinding tussen Noord en Zuid en versterken we de stad- en landverbinding. Dit kan met de Spoorzone op veel ruimere schaal worden doorgezet.
- Het Spoorpark is voor Spoordok een praktische en aantrekkelijke groene buffer waar parkeren wordt geconcentreerd en geluidsoverlast van het spoor wordt tegengegaan. Als het verdiepte spoor wordt aangelegd kan het Spoorpark hier makkelijker op anticiperen dan een regulier vastgoedprogramma.

Gebiedsvisie Spoordok Leeuwarden
november 2021

in opdracht van :
Gemeente Leeuwarden
BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling

Uitgevoerd door:
SITE
ZUS [Zones Urbaines Sensibles]

© 2021

In dit boekwerk zijn beelden gebruikt afkomstig van het Internet. Hierbij zijn auteursrechten niet specifiek benoemd. Mocht u bezwaar hebben tegen het gebruik van beelden waar u aanspraak op maakt, dan vragen we u contact op te nemen met de gemeente Leeuwarden.

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1700
Extern Zaak ID	2021-124526
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	3.14
Titel	Delegatiebesluit werkgeverschap raad aan werkgeverscommissie
Eigenaar	Hoving, Coco
Portefeuillehouder	Abel Reitsma

Bijlagen
Delegatiebesluit werkgeverschap raad aan werkgeverscommissie
Raadsvoorstel delegatie besluit werkgeverscommissie

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Voorgesteld besluit

Aan de gemeenteraad voor te stellen om

1. Het Delegatiebesluit vast te stellen.

2. Het beslispunt 2, uit het raadsbesluit van 06-01-2014, feitelijk het vigerende delegatiebesluit met als tekst:

aan de onder 1 genoemde commissie de bevoegdheden te delegeren die rechtstreeks voortvloeien uit de Ambtenarenwet, de op deze wet gebaseerde en door de raad vastgestelde rechtspositionele voorschriften en de artikelen 107 tot en met 107e Gemeentewet, met uitzondering van de bevoegdheden als bedoeld in artikel 107, 107a, tweede lid, 107d, eerste lid en 107 e, eerste lid van de Gemeentewet;

- in te trekken.

Besluit

1. Het Delegatiebesluit vast te stellen.

2. Het beslispunt 2, uit het raadsbesluit van 06-01-2014, feitelijk het vigerende delegatiebesluit met als tekst: "aan de onder 1 genoemde commissie de bevoegdheden te delegeren die rechtstreeks voortvloeien uit de Ambtenarenwet, de op deze wet gebaseerde en door de raad vastgestelde rechtspositionele voorschriften en de artikelen 107 tot en met 107e Gemeentewet, met uitzondering van de bevoegdheden als bedoeld in artikel 107, 107a, tweede lid, 107d, eerste lid en 107 e, eerste lid van de Gemeentewet" in te trekken.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Delegatiebesluit werkgeverschap raad aan werkgeverscommissie

De Raad van de gemeente Leeuwarden

gezien het voorstel van de werkgeverscommissie van de gemeenteraad 20 december 2021

gelet op artikel 83, eerste lid, artikel 85, de artikelen 107 tot en met 107e, artikel 156 van de Gemeentewet en afdeling 10.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op het raadsbesluit 6 januari 2014 tot het instellen van een werkgeverscommissie;

B e s l u i t
vast te stellen het

'Delegatiebesluit werkgeverschap raad aan werkgevercommissie'

Artikel 1

1. Aan de door de gemeenteraad ingestelde werkgeverscommissie over te dragen de bevoegdheden te besluiten tot het aangaan, wijzigen en beëindigen van arbeidsovereenkomsten met de op de griffie werkzame ambtenaren (artikel 107e lid 2 Gemeentewet). Uitgezonderd hiervan worden het benoemen, schorsen, vervangen en ontslaan en de instructie van de griffier.

2. Te besluiten dat voor het griffiepersoneel ten aanzien van de lokale regelingen/bepalingen voor arbeidsvoorwaarden die niet zijn geregeld in de CAO gemeenten, de bepalingen worden gevolgd zoals die voor de gemeentelijke organisatie ressorterend onder de gemeentesecretaris in het Personeelshandboek gemeente Leeuwarden zijn vastgelegd. Indien toepassing daarvan naar het oordeel van de werkgeverscommissie een ongewenste of onredelijke situatie zou opleveren, kan de werkgeverscommissie besluiten hier vanaf te wijken.

Artikel 2

De werkgeverscommissie kan de griffier volmacht verlenen voor de haar overgedragen bevoegdheden voorzover het betreft de op de griffie werkzame personen.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in het Gemeenteblad en werkt terug tot 1 januari 2020

Artikel 4
Dit besluit wordt aangehaald als "Delegatiebesluit werkgeverschap raad aan werkgeverscommissie".

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 22 december 2021

De griffier, De voorzitter,

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Voorstel aanpassing delegatiebesluit Werkgeverscommissie

Aan de gemeenteraad.

Gevraagd besluit

Voorgesteld wordt:

1. Het Delegatiebesluit vast te stellen.

2. Het beslispunt 2, uit het raadsbesluit van 06-01-2014, feitelijk het vigerende delegatiebesluit met als tekst:

aan de onder 1 genoemde commissie de bevoegdheden te delegeren die rechtstreeks voortvloeien uit de Ambtenarenwet, de op deze wet gebaseerde en door de raad vastgestelde rechtspositionele voorschriften en de artikelen 107 tot en met 107e Gemeentewet[1], met uitzondering van de bevoegdheden als bedoeld in artikel 107, 107a, tweede lid, 107d, eerste lid en 107 e, eerste lid van de Gemeentewet[2];

- in te trekken.

Inleiding

De raad heeft in 2014 de verordening op de werkgeverscommissie vastgesteld. In deze verordening zijn de instelling, taken en bevoegdheden van de werkgeverscommissie vastgelegd. Bij het vaststellen van deze verordening heeft de raad eveneens een aantal bevoegdheden gedelegeerd aan de werkgeverscommissie.

Met de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA), geldt ook voor het griffiepersoneel het Burgerlijk wetboek, de ambtenarenwet, de landelijke Cao en de lokale personeelsregelingen (het personeelshandboek).

Op dit moment worden de personeelsregelingen geactualiseerd. Op grond van de huidige verordening Werkgeverscommissie moet de raad bij iedere wijziging in de personeelsregelingen voor het griffiepersoneel deze opnieuw vaststellen. Om dit te voorkomen wordt voorgesteld dat voor het griffiepersoneel ten aanzien van de lokale regelingen die niet zijn geregeld in de landelijk geldende CAO, de bepalingen worden gevolgd zoals die voor de gemeentelijke organisatie ressorterend onder de gemeentesecretaris in het Personeelshandboek zijn vastgelegd. Daarnaast krijgt de WGC met de delegatiebesluit de mogelijkheid om zo nodig specifieke regelingen voor het griffiepersoneel vast te stellen.

Namens de werkgeverscommissie,

J. Bruijnincx, voorzitter,

F. v.d. Heide, Secretaris,

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1598
Extern Zaak ID	2021-085049
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	4.1
Titel	Omgevingsvisie Leeuwarden 2021
Eigenaar	Liefers, Remco
Portefeuillehouder	Bert Wassink;Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel vaststelling Omgevingsvisie Leeuwarden 2021
Omgevingsvisie Gemeente Leeuwarden 2021
Reactienota inspraak ontwerp Omgevingsvisie
Totaalbestand zienswijzen ontwerp Omgevingsvisie
Bestuurlijke reactie Provinsje Fryslân OMVI LWD
20211217 toelichting waterwegtaken - Namens indieners zienswijze Nij Baarderadiel

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	16 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

In de afgelopen twee jaren heeft het college gewerkt aan de totstandkoming van de Omgevingsvisie. In het voorjaar van 2020 is het positioneringsdocument ‘Leeuwarden in 2028’ door de raad vastgesteld. In de Omgevingsvisie worden de ambities verder verdiept en uitgewerkt en met elkaar in verband gebracht, worden er keuzes gemaakt, wordt er rekening gehouden met actuele ontwikkelingen en inzichten en is zo mogelijk de ruimtelijke vertaling daarvan aangegeven. De Omgevingsvisie is een visiedocument op hoofdlijnen. Het vormt het vertrekpunt voor het omgevingsplan, gebiedsvisies en inhoudelijke visies. Het college stelt de gemeenteraad voor de Omgevingsvisie Leeuwarden 2021 vast te stellen. De visie is nu gereed voor definitieve vaststelling, omdat de inspraakperiode op 20 oktober 2021 is geëindigd. Er zijn 16 reacties binnengekomen. In de vastgestelde reactienota wordt gereageerd op deze reacties. In een enkel geval heeft dat geleid tot wijziging van de tekst van de visie.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om de Omgevingsvisie Leeuwarden 2021 vast te stellen;

Besluit

de Omgevingsvisie Leeuwarden 2021 vast te stellen.

Toelichting

De Partij voor de Dieren stemt tegen, de overige fracties stemmen voor.
Raadslid Van der Galiën (Lijst 058) stemt bij dit agendapunt niet mee om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel vaststelling Omgevingsvisie Leeuwarden 2021
Zaaknummer: 2021-085049

Aan de gemeenteraad,

Hierbij bieden we u de Omgevingsvisie gemeente Leeuwarden ter vaststelling aan. Een visie die tot stand is gekomen in samenspraak met diverse betrokken partijen. Deze versie betreft de visie na verwerking van de in de inspraakperiode gemaakte opmerkingen. De bijgevoegde reactienota waarin we reageren op de binnengekomen reacties, maakt onderdeel uit van uw besluitvorming.

Ambities
In het door u in het voorjaar van 2020 vastgestelde positioneringsdocument ‘Leeuwarden in 2028’ zijn drie hoofdambities opgenomen die een positieve en kansrijke ontwikkeling van Leeuwarden naar 2028 tonen:

1. Het is goed leven in Leeuwarden in 2028
2. Leeuwarden is in 2028 het hart van een bijzondere groen-blauwe regio
3. Leeuwarden is in 2028 een sterke economische stad

Het positioneringsdocument heeft als ondertitel ‘De aftrap voor een Leeuwarder omgevingsvisie’. Deze drie ambities zijn dan ook uitgangspunt voor de omgevingsvisie. De ambities hebben wij verder verdiept en uitgewerkt en met elkaar in verband gebracht, wij hebben keuzes gemaakt, rekening gehouden met actuele ontwikkelingen en inzichten en hebben daar waar mogelijk de ruimtelijke vertaling daarvan gemaakt.

Aard Omgevingsvisie
De omgevingsvisie is een visiedocument op hoofdlijnen, gericht op de fysieke leefomgeving en met een doorkijk naar de lange(re) termijn. De visie vormt het vertrekpunt voor het omgevingsplan, ontwikkelkaders en beleidskaders met een vergelijkbaar karakter als bijvoorbeeld de recent vastgestelde Volkshuisvestingsvisie, het ambitiedocument Mobiliteit 2019-2050 en de uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie.
De omgevingsvisie is qua betekenis voor burgers en bedrijven niet direct vergelijkbaar met het omgevingsplan. In het omgevingsplan staan de bouwregels en functiebeschrijvingen die direct van belang en bindend zijn voor de betrokkenen. De omgevingsvisie daarentegen is strategisch en meer abstract van karakter. De omgevingsvisie is niet bindend voor betrokkenen, wel ‘zelfbindend’, dat wil zeggen dat de hoofdlijn van de visie doorwerkt in het ruimtelijk beleid van de gemeente.

De omgevingsvisie Leeuwarden is geen allesomvattend document in die zin dat daarmee de recent vastgestelde visiedocumenten voor de fysieke leefomgeving overbodig zijn geworden. Het zal ook niet zo zijn dat na uw besluitvorming over deze omgevingsvisie, nieuwe visies op specifieke thema’s of voor specifieke gebieden niet meer nodig zijn. Wel is het zo dat de hoofdlijn van al deze documenten terugkomen in de omgevingsvisie en omgekeerd, dat de uitwerking daarvan juist terug te vinden is of zal zijn in die documenten.
De omgevingsvisie Leeuwarden heeft ook een zogenoemd adaptief karakter, dat wil zeggen dat de visie op basis van specifieke ontwikkelingen, kansen en

mogelijkheden te zijner tijd ‘eenvoudig’ aangepast kan worden, zonder de hoofdlijn van de visie geweld aan te doen. Vanzelfsprekend wordt u in dat geval, indien sprake is van een dergelijke aanpassing, betrokken.

Systematiek
In deze omgevingsvisie hanteren we een systematiek waarbij we initiatieven voor de fysieke leefomgeving van drie kanten bekijken. In de eerste plaats via de drie bovengenoemde ambities. Als tweede vanuit de drie door ons onderscheiden ontwikkelprincipes: vergroenen, verbinden en verwaarden. En als laatste vanuit drie gebiedstypes: stad, dorpen en buitengebied.

Proces
Het grote belang van participatie van inwoners, bedrijven, instellingen en andere belanghebbenden bij de opstelling van ruimtelijke plannen is nadrukkelijk opgenomen in de Omgevingswet. Daarbij kan de gemeente zelf bepalen op welke wijze daar bij de opstelling van de omgevingsvisie en het omgevingsplan invulling aan wordt gegeven. Dit moet worden toegelicht bij de uiteindelijke besluitvorming.

‘Los van’ de opstelling van de omgevingsvisie hebben wij veel informatie opgehaald die van belang en betekenis is voor de omgevingsvisie. Enkele jaren geleden zijn in het kader van ‘De Friese Aanpak’ aan de hand van allerlei bijeenkomsten en gesprekken/interviews bouwstenen verzameld voor de opstelling van de omgevingsvisies door de provincie Fryslân en de afzonderlijke gemeenten. Dat geldt ook voor de breed gevoerde dialogen en sessies in het kader van de opstelling van het Omgevingsplan Buitengebied/Leeuwarden-Zuid. En daarnaast de ‘oogst’ aan informatie bij de opstelling van recente visies en plannen, bijvoorbeeld de gemeentelijke Volkshuisvestingsvisie.

Veel inhoudelijke participatie zal ook nog plaatsvinden bij de uitwerking van de omgevingsvisie in concrete ruimtelijke plannen. Dit wordt toegelicht in het afsluitende hoofdstuk van de omgevingsvisie, ‘handelingsperspectief’.

Inspraakreacties
Voorafgaand aan uw besluitvorming over de omgevingsvisie hebben wij het ontwerp conform de wettelijke plicht zes weken ter inzage gelegd (8 september 2021 t/m 20 oktober 2021). Bijgevoegd treft u een reactienota aan met een weergave van de binnengekomen reacties en onze reactie hierop.

Er zijn binnen de inspraaktermijn 16 reacties door personen en organisaties schriftelijk ingediend. Ook is er in deze periode overleg geweest tussen de gemeente en de Provinsje Fryslân en It Wetterskip naar aanleiding van de ontwerpversie.

Wij zijn blij met de zinvolle feedback, de punten van aandacht die er worden gegeven, de tips, vragen en opmerkingen. Daarmee zijn we in staat geweest de omgevingsvisie te vervolmaken. Tevens bieden ze een waardevol houvast voor de uit deze visie voortvloeiende vervolgstappen.

Uit de reacties blijkt op hoofdlijnen dat de meeste indieners zich goed kunnen vinden in de aangegeven drie ambities en de drie ontwikkelprincipes ‘vergroenen’, ‘verbinden’ en ‘verwaarden’. De gestelde vragen en opmerkingen zijn vooral op gericht op welke wijze de in de omgevingsvisie

aangegeven ruimtelijke initiatieven en plannen worden uitgevoerd en welke richting hier vanuit de omgevingsvisie aan gegeven wordt. Door de indieners van de zienswijzen zijn diverse suggesties aangedragen voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Ook zijn er veel suggesties aangedragen over de (kleine) watersport om de gebruiksmogelijkheden in zowel het buitengebied als de Leeuwarder binnenstad te versterken. Daarnaast wordt er ook aandacht gevraagd voor de bescherming van de ruimtelijke kwaliteit van met name het buitengebied: wat zijn de gevolgen van de toe te voegen woonbebouwing en op welke wijze vindt de winning van duurzame energie plaats? Veel van deze vragen zullen worden beantwoord bij de uitwerking van de omgevingsvisie waarbij die visie wel als vertrekpunt fungeert.

Het college van G.S. van de provincie Fryslân heeft na het verstrijken van de sluitingstermijn een reactie gestuurd op de ontwerp-omgevingsvisie. Kern van die reactie: ‘De ontwerp-omgevingsvisie vormt een prima basis, is integraal en heeft een goed abstractieniveau. De ontwerp-omgevingsvisie sluit in het algemeen goed aan op provinciaal beleid, op de toekomstige opgaven en de komst van de Omgevingswet’.

In de (ter informatie bijgevoegde) reactie van het college van G.S. worden enkele suggesties en aandachtspunten meegegeven. Mede naar aanleiding daarvan zijn (ambtshalve) enkele aanvullingen aangebracht in de nu voorliggende versie van de omgevingsvisie met betrekking tot archeologie en overstromingsrisico’s. Overige suggesties en aandachtspunten zullen wij betrekken bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.

Betrokkenheid raad
U bent als raad nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van deze visie. U bent uitgenodigd voor de aftrap van dit traject in het najaar van 2019 met drie dialoogsessies voor betrokkenen uit het bedrijfsleven en het maatschappelijke leven, vertegenwoordigers van de provincie, Wetterskip en aangrenzende gemeenten en geïnteresseerde burgers. Daarnaast is in februari 2020 een ‘eigen’ dialoogsessie georganiseerd. Verder is er een raadswerkgroep ingesteld die periodiek met ons over de voortgang en ontwikkeling van deze visie heeft gesproken. U heeft op 22 april 2020 het positionerings-document ‘Leeuwarden in 2028’ vastgesteld. Recentelijk heeft u eerst op 28 juni 2021 en vervolgens op 11 oktober 2021 met ons gesproken over de visie.

Financiën
Aan deze visie zijn niet direct investeringen gekoppeld, wel indirect. Zoals eerder aangegeven zal uitwerking van de visie plaatsvinden in diverse vervolgdocumenten, waaraan veelal wel een directe financiële inzet gekoppeld zal worden. Een financiële inzet ten behoeve van de eerste voorbereiding van initiatieven, voor de verdere uitwerking daarvan, voor de daadwerkelijke realisering en/of ten behoeve van een benodigde cofinanciering.

Tenslotte
Wij denken dat deze omgevingsvisie een belangrijke bouwsteen zal zijn voor het volgende collegeprogramma. Wij denken ook dat de benodigde financiële inzet voor ontwikkeling en investeringen een belangrijk onderdeel zal vormen bij de voorbereidingen op de nieuwe raadsperiode.

Leeuwarden, 16 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

OMGEVINGSVISIE GEMEENTE LEEUWARDEN

VERGROENEN VERBINDEN VERWAARDEN

Gemeente Leeuwarden

DATUM: 16-11-2021
PROJECT: OMGEVINGSVISIE Leeuwarden
OPDRACHTGEVER: GEMEENTE Leeuwarden
STATUS: VASTSTELLING

Gemeente Leeuwarden

RHO ADVISEURS

INHOUD:

1. INLEIDING 3
2. IDENTITEIT 6
3. OPGAVEN EN DOELSTELLING 8
4. KEUZES EN AFWEGINGEN 22
5. HANDELINGSPERSPECTIEF 50

1. INLEIDING

Aanleiding

Onze leefomgeving gaat de komende jaren veranderen. Grote maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en woningbouw vragen om antwoorden én om ruimte. Niet alles kan overal, niet alles kan samen, niet alles kan op korte termijn. Het maken van keuzes is noodzakelijk. Een visie op de fysieke leefomgeving is daarvoor een nuttig instrument. Die is er al op nationale schaal (NOVI) en voor de provincie Fryslân (POVI) en die is nu opgesteld voor de gemeente Leeuwarden (GOVI). Deze visies behandelen voor een belangrijk deel vergelijkbare opgaven en ambities, vanzelfsprekend op een verschillend schaalniveau.

Een nieuwe integrale visie op de fysieke leefomgeving van de gemeente Leeuwarden staat ook voor een nieuw tijdperk. Bijna twintig jaar na de Stadsvisie 'Varen onder eigen vlag' en ruim twaalf jaar na de geactualiseerde versie daarvan 'Fier verder'. Een visie die voortbouwt op de identiteit van stad, dorpen en buitengebied. Een visie die ook voorsorteert op de (beoogde) invoering van de Omgevingswet in 2022.

Doel

Deze omgevingsvisie definieert de belangrijke opgaven en formuleert daarvoor doelstellingen. Nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan die doelstellingen. Dat kan door zelf initiatief te nemen, ontwikkelingen in de markt te sturen en door particulieren bij te laten dragen aan de grotere doelen voor de komende jaren. We leggen niet alle keuzes vast, maar beschrijven een werkwijze om tot de gewenste ontwikkeling te komen. Door in de omgevingsvisie aan te geven hoe afwegingen en keuzes gebiedsgericht worden gemaakt, wordt de visie een belangrijk richtinggevend instrument.

Met de omgevingsvisie willen we iedereen die actief is in onze leefomgeving inspireren om ideeën waar te maken die passen in onze gedeelde visie. Én om te investeren in de gezamenlijke doelstellingen voor onze stad, onze dorpen en het buitengebied.

Dynamische Horizon

Met deze omgevingsvisie kijken we enkele decennia vooruit. Ambities en opgaven hebben ieder een eigen horizon en ook de ruimte blijft veranderen. Belangrijk is het besef dat deze visie geen blauwdruk is maar een dynamisch instrument. Onze eerste 'halte' is 2028, aansluitend op het decennium tussen LF2018 (Leeuwarden als culturele hoofdstad van Europa) en LF2028 (de inzet op de legacy van LF2018).

Ambities

Als aftrap voor deze omgevingsvisie is in 2020 het positioneringsdocument 'Leeuwarden in 2028' door de gemeenteraad vastgesteld. In dat document zijn drie hoofdambities opgenomen die een positieve en kansrijke ontwikkeling van Leeuwarden naar 2028 beschrijven:

1. Het is goed leven in Leeuwarden in 2028;
2. Leeuwarden is in 2028 het hart van een bijzondere groen-blauwe regio;
3. Leeuwarden is in 2028 een sterke economische gemeente.

De drie genoemde ambities gelden als uitgangspunt voor de 'Leeuwarder omgevingsvisie'. In deze omgevingsvisie worden de ambities en opgaven uit het positioneringsdocument verder uitgewerkt, met elkaar in verband gebracht en wordt inzichtelijk op welke manier deze ambities ruimtelijk een plek krijgen.

Hart groen-blauwe regio

Leeuwarden is in 2028 een groen-blauwe gemeente. Water, natuur en open ruimte worden gekoesterd. Het bebouwd gebied is vrijwel niet toegenomen en in de stad, in de dorpen en in het buitengebied is geen sprake meer van ‘verrommeling’ met bebouwing. De ecologische waarde van het landbouwgebied en de betekenis van het water en de waterhuishouding zijn veel groter geworden. De stad Leeuwarden en de regio versterken elkaar. Je kunt stedelijk wonen in het centrum of de buitenwijken en landelijk wonen in een van de 35 dorpen of in het buitengebied.

Goed leven in Leeuwarden

In 2028 voldoet de kwaliteit van onze leefomgeving aan de principes van de brede welvaart. Welvaart is meer dan geld, het gaat om kwaliteit van leven voor alle inwoners. In Leeuwarden kijken wij naar elkaar om en samen maken wij de gemeente Leeuwarden tot een fijne plek om te wonen, te werken, te ondernemen en te verblijven. De gemeente, de markt en de maatschappelijke organisaties leveren daaraan hun eigen bijdrage. Hoewel het gemiddeld inkomen in de regio nog steeds relatief laag is, is in Fryslân, met Leeuwarden voorop, sprake van gelukkige en gezonde inwoners, die volop meedoen in de samenleving. Wij letten er bovendien op dat de brede welvaart een evenwichtige plek krijgt in al onze wijken en dorpen.

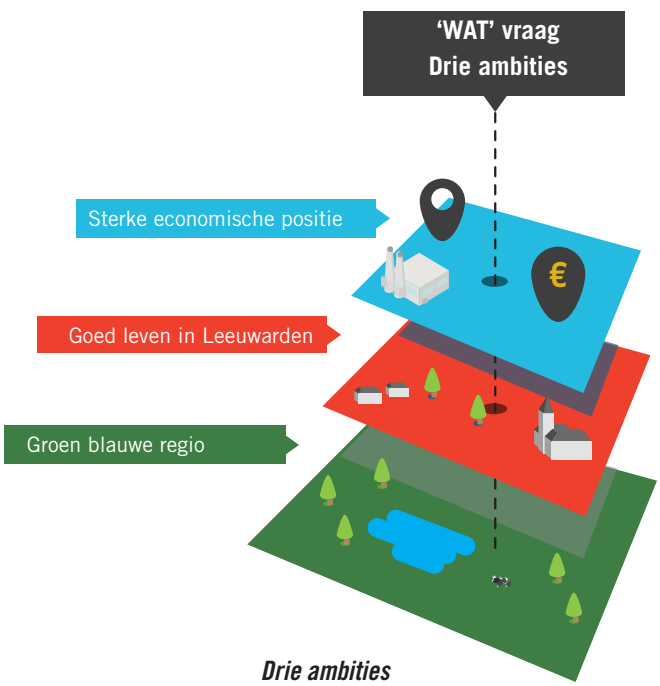
Sterke economische positie

Leeuwarden is in 2028 het hart van Fryslân, voelt zich betrokken bij de hele provincie en is met afstand de grootste stad van de provincie. Leeuwarden is doorgegroeid tot een gemeente met ongeveer 130.000 inwoners. Het aantal inwoners en arbeidsplaatsen in de gemeente blijft in een rustig tempo doorgroeien, volgens prognoses tot 2040. Er zijn veel functies en organisaties op het terrein van zorg, onderwijs, kennis en bedrijvigheid. Ze zoeken elkaar op om beter te kunnen samenwerken en zo een betere kwaliteit te leveren.

De bruidstaart

de ‘bruidstaart’ als samenhangend systeem van de Sustainable Development Goals (Verenigde Naties).

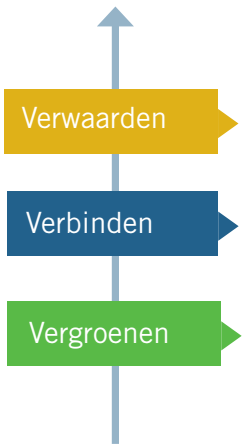
Drie ambities

Participatie

Vorm geven aan de toekomst van onze fysieke leefomgeving kunnen en willen wij als gemeente niet alleen. We doen dit samen met de Friese Mienskip: inwoners, ondernemers, onderwijs en kennisinstellingen, verenigingen en andere organisaties. De participatie rond deze omgevingsvisie is in enkele stappen verlopen. Er is een positioneringsdocument opgesteld waarover dialoogsessies zijn gehouden. Daarnaast is er gebruik gemaakt van de uitkomsten van ‘De Friese Aanpak’ en van de dialogen over recente visies als de gemeentelijke Volkshuisvestingsvisie. En de komende jaren zal veel project- en gebiedsgerichte participatie plaatsvinden bij de uitwerking van de visie in concrete ruimtelijke plannen.

Wij vinden het belangrijk om de dialoog de komende jaren levend te houden, om met elkaar de veranderingen in onze leefomgeving te signaleren, te bestuderen en te bespreken. Een levendige dialoog over de grote vraagstukken en de betekenis daarvan voor stad, dorp en buitengebied draagt bij aan een goede en actuele omgang met onze omgeving. Bij grote gebiedsontwikkelingen en transitieopgaven gaan we daarom regelmatig omgevingsdialogen, inspiratiesessies en tentoonstellingen organiseren.

Position paper

Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk gaan we in het hoofdstuk **Identiteit** in op de vragen ‘wie zijn we’, ‘waar zijn we trots op’ en ‘waar willen we naartoe’? In het hoofdstuk **Opgaven** staat de ‘wat’-vraag centraal. Wat komt er op ons af? Voor welke uitdagingen staan we? Wat zijn onze ambities? In het hoofdstuk **Keuzes** gaan we in op de keuzes die we maken en de afwegingen die daaraan ten grondslag liggen, de ‘hoe’-vraag. Ook vertalen we die keuzes en afwegingen naar de fysieke leefomgeving: de ‘waar’-vraag. Tenslotte gaan we in het hoofdstuk **Handelingsperspectief** in op de wijze waarop de visie richting geeft aan de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente zelf en aan ruimtelijke initiatieven van andere partijen.

In bijlage 1 is een uitgebreid overzicht toegevoegd van documenten die meer in detail een beeld geven van de gemeentelijke ambities per specifieke sector of per specifiek gebied.

2. IDENTITEIT

‘Historie, water en kwaliteit’: dit zijn begrippen die van oudsher passen bij de fysieke leefomgeving van Leeuwarden, de regio en Fryslân. ‘Cultuurbesef, trots, mienskip en eigenzinnigheid’: dit staat voor onze inwoners. Deze kenmerken en eigenschappen willen we koesteren én inzetten bij de keuzes die we maken voor de fysieke leefomgeving.

De omvang en de status van Leeuwarden (100.000+, hoofdstad van Fryslân, tweede stad van Noord-Nederland) zijn op meerdere manieren relevant. De uitstraling, de aantrekkingskracht en de centrumfunctie zien we als een belangrijke verantwoordelijkheid. Wij willen de positie van de gemeente versterken. Daarmee kan Leeuwarden zich onderscheiden. Niet als doel op zich, niet alleen ten faveure van Leeuwarden zelf, maar ook voor een leefbaar, florerend en economisch sterk verzorgingsgebied voor Noord-Fryslân, overig Fryslân en Noord-Nederland.

Verschillen als kwaliteit

De gemeente Leeuwarden telt ongeveer 20% van de totale Friese populatie en is daarmee de grootste gemeente van de provincie. De gemeente bestaat uit een naar Nederlandse begrippen middelgrote stad, met 35 dorpen in een voornamelijk ruraal gebied. De dorpen zijn van verschillende omvang, met ieder een verschillend karakter en een eigen dynamiek, met de twee dorpen Grou en Stiens als lokale verzorgingskernen en hoofddorpen binnen de voormalige gemeenten. Het buitengebied kent veel agrarische bedrijven, natuurgebieden en ruimte voor recreatie en toerisme. Een buitengebied dat vanuit de stad in een mum van tijd bereikbaar is, met rust, ruimte, groen, schoonheid en gezonde lucht. De regio heeft baat bij de stad, maar de stad is evenzeer afhankelijk van en schatplichtig aan die regio.

Cultuur
Onmiskenbaar is er een groeiend zelfbewustzijn binnen Leeuwarden. Onmiskenbaar is ook dat LF2018 hier volop aan heeft bijgedragen. Het culturele aanbod is van een hoog niveau. Cultuur maakt onze identiteit zichtbaar en expliciet en lokt daarmee nieuwe activiteiten uit, zoals ondernemerschap en kwaliteitstoerisme. De cultuur hangt nauw samen met onze mentaliteit: 'durven, doen, waarmaken'. De kracht van de regionale gemeenschapszin gecombineerd met (inter)nationale inspiratie en verbeeldingskracht. We bouwen voort op de successen van LF2018 via Arcadia 2022 en de daarop volgende edities in 2025 en 2028.

Water
Voor de Friese steden is de relatie met het (bevroren) water vanzelfsprekend. Leeuwarden 'begon' als havenstad aan de toenmalige Middelzee; de invloed van zee en waterwegen is herkenbaar in de structuur van de stad. In de afgelopen decennia is de relatie tussen stad en water verder versterkt, met vele aan water gerelateerde projecten.

Bredere oriëntatie
De toegenomen aanwezigheid van een jonge, diverse en internationaal georiënteerde populatie, heeft een grote impuls gegeven aan het stedelijk leven en de lokale economie. Onderscheidende en (internationaal) gerenommeerde bedrijven en onderzoeksinstituten, onder andere op het gebied van agri-food en watertechnologie, zijn van grote betekenis voor de werkgelegenheid, maar zeker ook voor het innoverend vermogen en de uitstraling van stad en regio.

Kwaliteit van leven
Het voorzieningenniveau van de stad is prima, wonen is (nog) redelijk betaalbaar, de prijs-kwaliteitverhouding is goed, de menselijke maat een verademing. 'Het is niet zo dat je iedereen kent, het is zeker niet zo dat niemand je kent'. Wel kent Leeuwarden een 'scheve' sociaal-economische ladder. Het aantal inwoners met een uitkering is relatief hoog, de navenante sociale problematiek hardnekkig. Door vergrijzing en een mogelijk afnemend aantal jongeren dreigt op termijn een tekort aan arbeidspotentieel. En toch. De inwoners van Fryslân en van Leeuwarden geven zichzelf een relatief hoog cijfer voor geluk en kwaliteit van leven.

Werken aan identiteit
We werken doelbewust en zorgvuldig aan stad en regio. Context en continuïteit zijn belangrijke begrippen daarbij. Vanuit de waarden die we in de gemeente hebben, gaan we aan de slag met actuele opgaven. Vooruit kijken is daarbij noodzakelijk, soms buiten gebaande paden, met behulp van experimenten. Menselijke maat en gemeenschappelijke betrokkenheid zijn het uitgangspunt. Korte lijnen tussen politiek, bestuur, professionals en burgers helpen daarbij.

3. OPGAVEN EN DOELSTELLINGEN

In de afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in onze gemeente. De komende jaren kunnen we daarvan de vruchten plukken. Er dienen zich ook nieuwe uitdagingen aan. Het gaat zowel om de urgente grote transitieopgaven (landbouw, energie, klimaat) als om de opgaven vanuit de Mienskip (groeiverschillen, gezondheid, leefbaarheid).

We zullen aan de slag moeten om onze stad en dorpen aantrekkelijk te houden om in te wonen en te werken. In dit hoofdstuk gaan we in op wat er op ons afkomt en voor welke uitdagingen we staan. We formuleren voor die opgaven concrete doelstellingen die we voor de komende jaren nastreven.

Urgente actuele opgaven

De grote vraagstukken die op wereldschaal spelen, zijn ook voor onze gemeente belangrijke opgaven. Denk aan klimaatverandering, de energietransitie, de biodiversiteitscrisis, het stikstofoverschot en op termijn het tekort aan grondstoffen. Landelijk hebben we te maken met een woningtekort en is de veenweideproblematiek urgent. We zullen een andere koers moeten varen om onze gemeente echt toekomstbestendig te maken. Het vormgeven aan een duurzame toekomst van onze leefomgeving is de integrale opgave op basis van die grote vraagstukken. Met ons grote buitengebied en het gebouwde gebied van stad en dorpen is dit de meest uitdagende opgave waar we in de omgevingsvisie specifiek voor Leeuwarden invulling aan moeten geven.

Meebewegen met de nationale bouwopgave

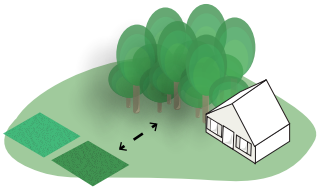
In Nederland staan we voor grote opgaven, zoals de bouw van honderdduizenden nieuwe woningen. Leeuwarden wil als een van de grote steden van Noord-Nederland een bijdrage geven aan de invulling van deze nationale opgaven met een gevarieerd aanbod aan woonmilieus en werkgelegenheid in een op de toekomst gericht woonklimaat en een goede bereikbaarheid. Daarmee geven wij ook een impuls aan de ontwikkeling van Leeuwarden en aan de stadse identiteit.

Verscheidenheid

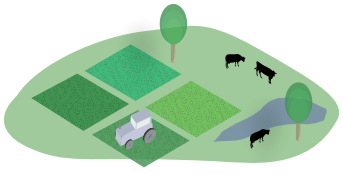
In onze gemeente hebben we te maken met verschillen, contrasten en verscheidenheid. We kennen de drukte van de binnenstad én de rust en ruimte van het buitengebied. We hebben een grote verscheidenheid aan dorpen, met elk een eigen karakter. Maar we kennen ook grote verschillen tussen rijk en arm en tussen theoretisch en praktisch opgeleid. Tussen fijne plekken om te wonen en wijken die uit oogpunt van leefbaarheid juist aandacht behoeven. We hebben te maken met vergrijzing en met een afnemend voorzieningenniveau in onze dorpen. Zowel maatschappelijke als ruimtelijke vraagstukken waar we in deze omgevingsvisie richting aan geven.

Blik op Europa

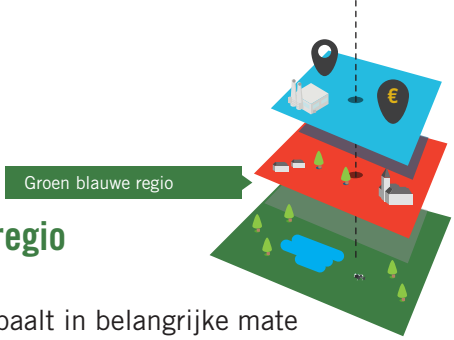
De opgaven waar Leeuwarden voor staat tonen sterke verwantschap met andere regio's en steden in Europa, bijvoorbeeld in Noord-Duitsland en Scandinavië. Ook in deze regio's zetten niet per se groeimodellen de toon, maar bepalen juist gezondheid leefkwaliteit, duurzame economie en duurzame mobiliteit de agenda. Samenwerking met hen biedt kennis, inspiratie en samenwerking richting 'Brussel' is kansrijk.

Bescherming natuurgebieden en cultureel erfgoed

Verduurzaming landbouw

3.1 Groen-blauwe regio

Opgaven

Onze leefomgeving bepaalt in belangrijke mate de kwaliteit van leven. De uitdagingen om die 'op orde' te krijgen en toekomstbestendig te maken, zijn enorm. De aarde warmt op en dat wordt vooral veroorzaakt door onszelf. De manier waarop we leven zorgt ervoor dat er te veel broeikasgassen in de lucht komen - gassen die de lucht vervuilen en het op aarde steeds warmer maken. De opwarming van de aarde zorgt zowel voor verdroging als voor wateroverlast (in de vorm van piekregenbuien).
De natuur staat in zowel het buitengebied als in de stad en de dorpen onder druk. In het stedelijk gebied zorgt de klimaatverandering zowel voor hitte als verdroging en daarmee voor aantasting van kades en funderingen. Door verzilting, verdroging en verzuring daalt de bodemkwaliteit en neemt de biodiversiteit in onze hele gemeente af. De toenemende verzilting is ook een bedreiging voor de landbouw: het zoute kwelwater bemoeilijkt de productie van de nu reguliere landbouwgewassen. Ook het bijzondere - nu vooral agrarische - karakter van onze veenweidegebieden staat onder druk. Het veen oxideert als gevolg van ontwatering, waardoor de bodem daalt. In onze Natura-2000 gebieden (Alde Feanen en de Grote Wielen) en de gebieden die tot het Nationaal Natuurnetwerk behoren (zoals de Himpensermar en Leonserpolder) staat de natuur onder druk als gevolg van stikstofdepositie.

In het buitengebied is een brede strijd om de ruimte gaande. Er zijn diverse functies die ruimte vragen en die deels niet goed te combineren zijn (natuur, voedselproductie, energieopwekking, waterberging, woningbouw, toerisme en recreatie) en dat tegen een achtergrond van veranderende omstandigheden (bodemdaling, verzilting, verlagen stikstofuitstoot, verdroging, hittestress, enz.). Niet veranderen is geen optie. Hier ligt een grote uitdaging in een zorgvuldige afweging over de kwaliteit van de ruimte met het oog op het door ons zo gekoesterde groen-blauwe 'open landschap'.

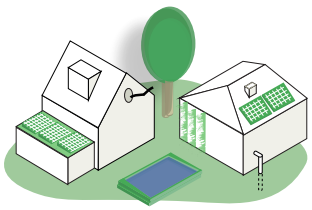
Doelstellingen

Wij willen de bestaande groen-blauwe structuren daar waar mogelijk herstellen, versterken en uitbreiden. Dit moet leiden tot een toekomstbestendige leefomgeving. Een leefbare gemeente voor mens, dier en plant en een omgeving die bevorderlijk is voor biodiversiteitsherstel, klimaatadaptatie en gezond leven. De gemeente Leeuwarden gaat voor een groen-blauw netwerk in het bebouwde gebied (stad en dorpen) waarin alle inwoners kunnen wandelen, verkoeling zoeken, recreëren en genieten van een rijke stadsnatuur. En we streven naar verbinding met het buitengebied en recreatiegebieden zoals de Groene Ster. Herstel en versterking van het groen-blauwe netwerk is niet alleen een kwestie van een goed ingerichte bovengrondse ruimte. Ook de ondergrondse ruimte in de bodem moet daarvoor geschikt zijn (denk aan: vruchtbaarheid, voldoende water) en beschikbaar zijn (dus geen kabels en leidingen, of andere constructies of obstakels). Dit leidt tot de doelstelling om in de komende jaren ook de ondergrondse planning en ordening goed op orde te brengen.

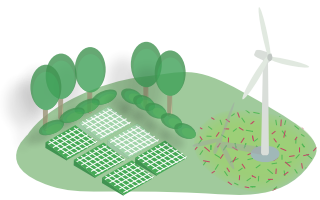
Energietransitie

Voor de toekomstbestendigheid van onze groen-blauwe regio zijn een CO_2-neutrale samenleving en economie nodig. Wij willen onze bijdrage leveren aan de energietransitie en de overstap maken naar schonere en meer duurzame manieren van energie-opwekking, zoals windenergie, zonne-energie, waterkracht, geothermie en aquathermie. Dit vraagt ook om stevige aanpassingen in de energie-infrastructuur. Regie hierop vinden wij essentieel. Naast onze focus op energieopwekking zetten wij ook vol in op energiebesparing. Wij willen een volledig duurzame energievoorziening in 2050 en daarmee volledig onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen.

Om dat te bereiken hebben we in 2030 23% energie bespaard ten opzichte van 2020 en wordt 85% van de energie in de bebouwde omgeving duurzaam opgewekt. Om dit te realiseren zetten we de komende tijd maximaal in op duurzame energie-opwekking in het bebouwd gebied, bijvoorbeeld door zonnepanelen op daken van woningen, bedrijfspanden, boven parkeerterreinen en met andere vormen van dubbel ruimtegebruik. Wij realiseren ons echter dat we er met alleen ‘zon op dak’ absoluut niet komen. Zonneparken en windmolens zijn ook nodig. Er wordt gezocht naar locaties waar functies gebundeld kunnen worden en/of kansen ontstaan voor een bredere transitie in het landelijk gebied. In het zoekgebied energieopgave aan de westkant van de stad zoeken we naar een koppeling met nieuwe en bestaande functies in de energie-infrastructuur. In het buitengebied zoeken we naar koppelkansen met de bredere landbouw- en plattelandstransitie. Op het moment dat we de leefomgeving veranderen, moet dat een verbetering voor de leefomgeving opleveren. Daarbij worden potentiële gebieden gewogen in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. Eigenaarschap en draagvlak in een gebied vinden wij essentieel voor de realisatie van installaties voor energieopwekking aldaar.

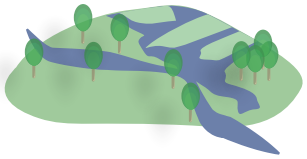

Vergroening gebouwen en openbare ruimte

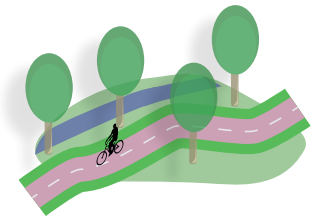

Duurzame energie ingepast in het landschap

Dooradering groen-blauw structuren

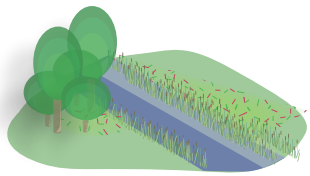
Fietsroutes koppelen aan groenstructuren

Biodiversiteit en klimaat

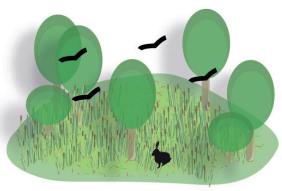
Wij gaan in ons buitengebied voor biodiversiteitsherstel en klimaatadaptatie, waarbij we bewaken dat er een goed en werkbaar evenwicht is tussen landschappelijke waarden, landbouw, klimaat, natuur, cultuurhistorische waarden, ondernemerskansen en samenleving. Wij besteden daarbij ook aandacht aan het overstromingsrisico, zowel in het buitengebied als in de stad en de dorpen. Vast staat dat we in 2035 klimaatadaptief zijn en dat de biodiversiteit is toegenomen.

Bomenaanplant

Wij gaan een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan de landelijke doelstelling voor CO_2-vastlegging in bomen, bos en natuur en leveren daarmee een bijdrage aan de bossenstrategie van rijk en provincie. Wij streven naar een manier die past bij de waarde en identiteit van het open landschap. Wij richten ons op meer bomen in de bestaande stad en aan de randen van dorpen en aansluiting bij historische landschapselementen en erfbeplantingen.

Ruimte voor water en natuurvriendelijke oevers

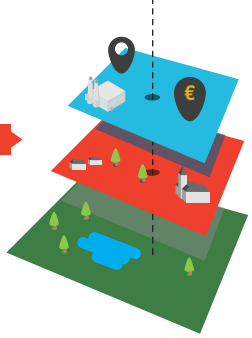

Verbetering biodiversiteit

Landbouwtransitie

We faciliteren de landbouwsector om de omslag te maken naar duurzame en circulaire vormen van landbouw. Het zoeken naar nieuwe verdienmodellen hoort daar bij. Voor en met de landbouwsector streven we naar een toekomstbestendig voedselsysteem zonder negatieve effecten op onze lucht-, bodem- en waterkwaliteit. Korte ketens tussen producent en consument zien we als meerwaarde om tot een betere afstemming tussen producent en consument te komen en daardoor minder voedselverspilling en minder transport (dus minder CO_2-uitstoot). Het gaat niet alleen om de landbouw, maar om de bredere transformatie waarbij we naar een nieuw evenwicht streven voor de onderlinge relatie tussen natuur, landbouw, biodiversiteit, landschap, cultuurhistorie, recreatie, klimaatopgaven en energieopwekking. Dit plaatst ons voor keuzes die per gebied anders zijn. Daarom streven we er naar de opgaven gebiedsgericht samen met stakeholders aan te pakken. Wij betrekken ook organisaties als de Dairy Campus, het Van Hall Instituut en de Watercampus bij deze transitie. Wij nemen hiervoor deel in de netwerkorganisaties die inzetten op de transformatie van het platteland en het ontwikkelen van nieuwe, houdbare verdienmodellen voor de landbouw zowel in het Veenweide- en Kleiweidegebied als in de Noordelijke Kleischil. In Kleiweide streven we vooral naar een combinatie met behoud en versterking van de bestaande ruimtelijke kwaliteit van het landschap en de biodiversiteit. In Veenweide richten we ons vooral op de veenoxidatie en het inspelen op de bodemdalingsproblematiek. In de Noordelijke Kleischil ligt er vooral een doel voor het omgaan met verzilting. Dit doen we altijd vanuit integrale gebiedsprocessen met de betrokken agrariërs, grondeigenaren en inwoners.

3.2 Goed leven

Opgaven

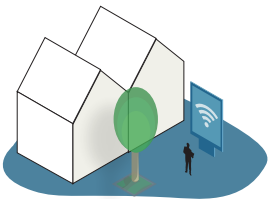
Ook bij de manier waarop we samenleven hebben we te maken met grote opgaven. We streven naar een ongedeelde gemeente waarin iedereen gelijke kansen heeft. De problemen door armoede in Leeuwarden zijn hardnekkig en stevig. Een op de tien huishoudens in Leeuwarden leeft op het bestaansminimum. Er is een toenemende concentratie van de minst draagkrachtigen in de wijken met de goedkoopste woningen. Door huishoudensverdunning neemt daarnaast het draagvlak voor (wijk)voorzieningen af. Het hebben van voldoende woningen is een opgave op zich aan het worden. De kwaliteit en de bruikbaarheid van de openbare ruimte in wijken is onvoldoende en nodigt vaak niet uit tot 'samen leven'. Leeuwarden is op de ranglijst 'Gezonde Stad' een grijze middenmoter. We werken aan steeds meer groen in de stad, maar er is weinig groen dat geschikt is voor kinderen om te kunnen spelen. De toegankelijkheid van voorzieningen en zorg, het openbaar vervoer en de veiligheid van fietsroutes zijn aandachtspunten.

Vergrijzing

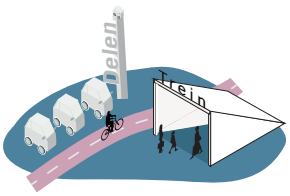
Door vergrijzing en het langer thuis wonen van ouderen is sprake van verschraling van voorzieningen in wijken en dorpen. De bereikbaarheid van basisvoorzieningen (bijvoorbeeld de supermarkt, de bus en ontmoetingsplekken) staat met name in dorpen onder druk. En juist het ontbreken van ontmoetingsplekken in de openbare ruimte leidt tot sociaal isolement.

Digitaal netwerk

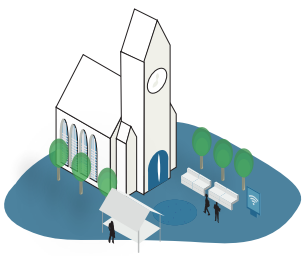
Daarnaast wordt de samenleving steeds digitaler. Sociale verbindingen lopen niet langer enkel langs de lokale gemeenschappen, maar interactie vindt op steeds grotere afstand plaats. Het heeft tot gevolg dat bestaande maatschappelijke scheidslijnen veranderen en er een zekere versplintering ontstaat in de samenleving. We moeten hier als overheid in meebewegen, maar ook faciliteren dat daar waar sociale cohesie van groot belang is, deze ook in dit tijdperk tot stand kan komen. Dat neemt niet weg dat digitale ontmoetingen ook afdoende moeten worden gefaciliteerd door overal in de gemeente een betrouwbaar digitaal netwerk te hebben.

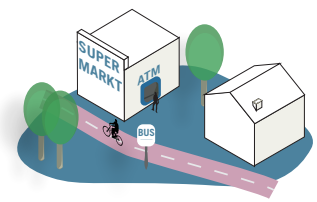
Sterke digitale infrastructuur

Afstanden verkleinen

Benutten bijzondere locaties

Voorzieningen dichtbij

Leefkwaliteit in de dorpen

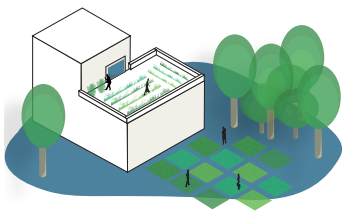
We zien onderscheid tussen de dorpen met een regionale functie (Stiens en Grou en tot op zekere hoogte Mantgum) en de dorpen zonder die functie. Met name voor de kleinere dorpen zien we uitdagingen op het gebied van het ontwikkelen van geschikte woningen voor senioren en jongeren, verbetering van de bereikbaarheid met het openbaar vervoer, sluiting van een school, achteruitgang van voorzieningen en dergelijke. Aandacht zal ook uit moeten gaan naar voldoende sport- en beweegmogelijkheden in de dorpen en de omgeving. Wel is de sociale cohesie groot en zijn er tal van plannen om de identiteit en leefbaarheid van het dorp overeind te houden. Dat is een stevig fundament om op voort te bouwen.

Doelstellingen

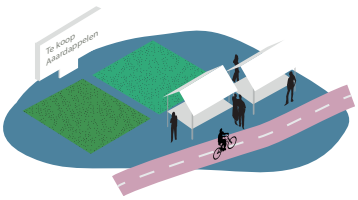
We vinden het belangrijk dat Leeuwarden een samenleving is waarin iedereen gezond is, erbij hoort en iedereen daadwerkelijk deel kan uitmaken van de samenleving. Dat levert fysieke opgaven op: het verkleinen van ruimtelijke verschillen in de stad, toegankelijk maken van de dorpen voor doelgroepen, elke wijk plek laten bieden voor een brede doelgroep met voldoende beweegruimte en ook de allerlaagste inkomens keuzevrijheid bieden. En het levert een sociale opgave op: dat inwoners, overheden, maatschappelijke organisaties en zorgaanbieders samenwerken en zich inzetten om alle mensen mee te laten doen aan de samenleving, zowel in de stad als in de dorpen. Daar waar het kan moeten we samen met bewoners werken aan ontmoeten en verbinden. Daar waar dit niet kan (om wat voor reden dan ook) moet er een alternatief zijn. We faciliteren en investeren daarbij ook in een goede digitale infrastructuur.

Gezondheid

Gebouwen en buitenruimte dragen bij aan gezondheid. Gezondheid en veiligheid zijn integraal onderdeel van ruimtelijke afwegingen. Wij zetten ons in voor een prettige, veilige en comfortabele openbare ruimte, groen en divers, met ruimte voor ontmoeten en bewegen. We maken daarbij voor een eigen karakter gebruik van bijzondere locaties. Drie pijlers zijn daarbij van belang: gezond, heel en veilig. Een gezonde gemeente is een groene gemeente. Een groene omgeving die stimuleert en uitnodigt, ook om te spelen en te ontmoeten. Drukte wordt afgewisseld met rust, stilte en ruimte. Ruimte voor stadstuinen en voedselbossen brengt ons dichter bij de voedselketen en het gezonde voedsel levert daarmee een bijdrage aan onze gezondheid.
Ook willen we mensen uitnodigen om gezonde keuzes te maken (en ongezonde keuzes te beperken). Wij zetten in op het verkleinen van gezondheidsachterstanden door voor iedereen een gezonde levensstijl te stimuleren. Sporten verbindt en is goed voor de gezondheid.

Ruimte voor stadstuinen en voedselbossen

Voedselproductie aan voedselconsumptie koppelen

De buitenruimte faciliteert beweging. Schonere lucht is daarbij essentieel. Gezond voedsel is logisch en overal. In het bijzonder is de schoolomgeving gezonder. Bij een veilige en gezonde leefomgeving hoort een goede voedselomgeving waarbij gezond eten gestimuleerd wordt en ongezond eten ontmoedigd, en waarbij er een rookvrije generatie ontstaat. Het is van belang dat er een balans wordt gevonden tussen enerzijds de economische betekenis van de vliegbasis voor de regio (een van de grootste werkgevers binnen de gemeente) en anderzijds de gezondheidsbelangen (n.b. geluidhinder) van de omwonenden en de overige bewoners van de gemeente. Een belangenafweging waarbij meerdere partijen betrokken zijn.

Cultuur als bindmiddel

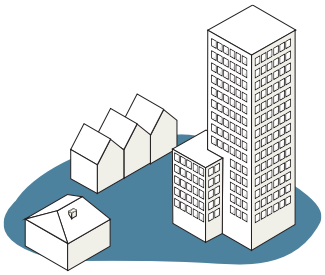
We borduren voort op onze doelstellingen van Culturele Hoofdstad van Europa in 2018 en gebruiken cultuur als bindmiddel in de samenleving. Er is ruimte voor culturele uitingen en via cultuur stimuleren we ontmoeting en ontwikkelen we (jonge) talenten. We versterken het Leeuwarder artistiek klimaat door cultuureducatie en de culturele basisinfrastructuur voor jonge makers op orde te hebben. We investeren in (pas afgestudeerde) makers, om hen de ruimte te geven om te experimenteren en om hun talent verder te ontwikkelen.

Goed wonen

Wonen is een eerste levensbehoefte. Een goede woning in een gezonde en veilige leefomgeving is een van de onderdelen waaraan we als gemeente een bijdrage kunnen leveren. Een goede woning is ook een betaalbare woning, zodat de lage inkomens ook budget overhouden voor overige basisvoorzieningen zoals voedsel en kleding, maar zeker ook voor welbevinden door sport en cultuur. Het inzetten op mengen van leeftijden en inkomensgroepen moet voorkomen dat bestaande en nieuwe wijken de toekomstige achterstandswijken worden.
We streven ongedeelde wijken na. De nabijheid van voorzieningen is een belangrijk punt, waarbij ook de toegang naar sociale voorzieningen en medische zorg is gewaarborgd. Voor onze nieuwbouwwijken betekent dit een belangrijke opgave zowel in variatie in doelgroepen als in voorzieningen en (digitale) verbindingen. De kern van de verstedelijking ligt bij goed bereikbare, binnenstedelijke locaties bij knooppunten van openbaar vervoer.

Duurzaam bouwen

Woningen die we nieuw bouwen, moeten lang mee kunnen. Daarom wil Leeuwarden energieneutraal bouwen. Ook willen we dat binnen een aantal jaren hergebruik van bouwmateriaal de norm wordt en gaan we veel vaker houtbouw toepassen (circulair bouwen). We beginnen met het concreet vormgeven van deze ambities binnen gemeentelijke uitleglocaties.

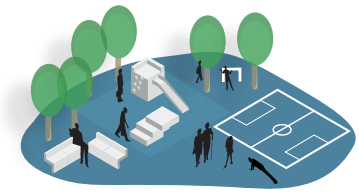

Aantrekkelijke woonvormen

Uitnodigen tot bewegen

Fietsroutes en wandelpaden zijn belangrijk om beweging te stimuleren. Extra aandacht is nodig voor de stadsrandzones en dorpsranden en het faciliteren van groen dichtbij en ‘om de hoek’. Doel is de stadsranden te openen voor een goed toegankelijk buitengebied en een benaderbare stad.

De toegankelijkheid van het water voor suppen, zwemmen en roeien willen we daar waar mogelijk vergroten. We omarmen de kwaliteit van het water als waarde voor onze leefomgeving.

Ruimte voor spelen. bewegen en ontmoeten

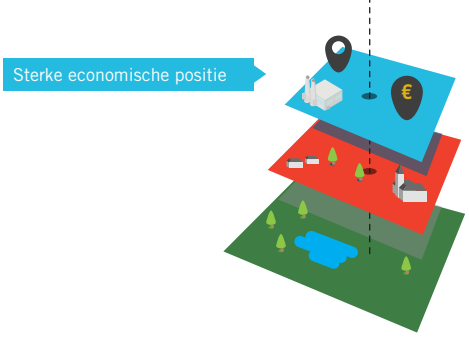
Fiets op 1

Goede mobiliteit is van levensbelang voor de stad. De groei van mobiliteit wordt vooral opgevangen door het faciliteren van openbaar vervoer, fietsen en lopen. Om van de buitenruimte weer een verblijfsruimte te maken, zal de auto - zeker in de stad - ‘een stapje terug’ moeten doen. Door meer nadrukkelijk te kiezen voor voetgangers en fietsers en ruimte voor rijdende en geparkeerde auto’s terug te dringen, spelen we veel openbare ruimte vrij die kan worden ingezet voor vergroening, spelen, ontmoeten, enz. We willen het fietsnetwerk verder ontwikkelen (Leeuwarden Fietsstad). Fietsen is om meerdere redenen een aantrekkelijke vervoersoptie en een goede keuze om van A naar B te komen. Fietsen is gezond, fietsen is schoon en stil, fietsen is voordelig en fietsen heeft een positief effect op leefbaarheid en positieve sociale effecten. Als gemeente onderkennen wij al deze voordelen elke dag. In de nota ‘Fiets op 1’ richten wij onze aandacht op de fiets en de fietser in onze gemeente, werkend aan een vitale, comfortabele en veilige fietsstad en fietsregio.

Leeuwarden fietst

3.3 Sterke economische positie

Opgaven

Een concurrerende en duurzame economie is van belang voor de leefbaarheid en brede welvaart in onze gemeente. Wij willen zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen. We willen de studenten die in Leeuwarden zijn opgeleid graag voor de regio behouden. Een goed vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven is daarbij een belangrijke voorwaarde.

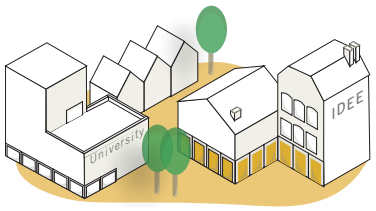
Innovatie

Het profiel van Leeuwarden als kennis- en innovatiestad op het gebied van onder meer watertechnologie, agri-food, creatieve industrie, media en cultuurtoerisme, is de laatste decennia zorgvuldig opgebouwd en verankerd in de gemeente. Zo staan we ook (inter)nationaal bekend. We lopen met onze partners in Fryslân voorop in het vormgeven van een circulaire economie. De opgave is om deze positie vast te houden, mee te laten groeien en verder uit te bouwen, gekoppeld aan maatschappelijke opgaven en gebruikmakend van onze positie in Noord-Nederland. Deze innovatie vraagt om de creatie van hoogwaardige, compacte stedelijke milieus die gekenmerkt worden door nabijheid, interactie en functiemenging. Een kennisintensieve economie gedijt goed in dit type stedelijk milieu, verbetert de concurrentiepositie en is uitermate gunstig om duurzaamheidsdoelstellingen te bereiken door bijvoorbeeld het terugdringen van het energieverbruik en de automobiliteit. Daarnaast zijn uitstekende verbindingen tussen stad en buitengebied, zo kenmerkend voor onze gemeente, essentieel voor innovatieve diensten en producten op het snijvlak van water, voedsel en energie. Deze zogenoemde ‘nexus’ biedt kansen aan de regio om een speler van internationaal formaat te zijn.

Beter bereikbaar

Het versterken van de bereikbaarheid, met alle modaliteiten, is van grote betekenis voor de economische ontwikkeling van onze gemeente. Dit geldt zowel voor het openbaar vervoer, langzaam verkeer als ook de aansluitingen op de energie-infrastructuur en de digitale infrastructuur.
We verkiezen openbaar vervoer en langzaam verkeer boven autoverkeer in de binnenstad en nieuwe ontwikkelgebieden als Spoordok. We zetten in op een fossielvrije stadsdistributie en een milieuvriendelijk goederen- en personenvervoer naar en in de stad vanuit mobiliteitshub Werpsterhoeke.

Een goede en snelle spoorverbinding tussen Noord-Nederland en de economische kerngebieden elders in het land staat daarbij voorop. Een dergelijke snelle verbinding brengt de Leeuwarder kwaliteiten dichterbij, bevordert de uitwisseling van specialiteiten en is ook vanuit toeristisch oogpunt erg belangrijk. Landsdeel Noord wordt daarmee ook aantrekkelijker als woonplaats. Banen in en buiten Noord-Nederland komen sneller binnen het bereik van een grotere groep; belangrijk voor Noord-Nederland om ook in de toekomst over arbeidskrachten te kunnen beschikken. Jongere hoogopgeleiden blijven in of komen juist eerder naar Noord-Nederland. Economische clusters binnen het

Mengen van functies

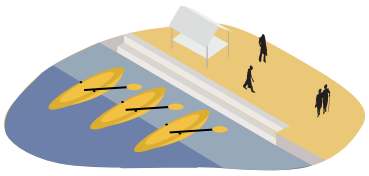
Noorden krijgen extra ontwikkelingskansen. Voor Leeuwarden én voor de Noord-Friese regio is het essentieel dat Leeuwarden een eindstation is van deze snelle spoorverbinding, met een directe, overstapvrije aansluiting. Voor Leeuwarden vinden wij het ook belangrijk dat de spoorverbinding met Groningen verder verbeterd wordt, qua snelheid, frequentie en stedelijke inpassing.

Versterk de binnenstad

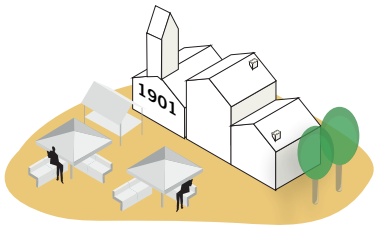
Er is in de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de binnenstad. De positie van de Leeuwarder binnenstad is in die zin goed - er is zeker geen sprake van 'groot achterstallig onderhoud'. Er zijn echter ook ontwikkelingen die op de binnenstad afkomen, die om aanpassing, verandering en actie vragen. Denk daarbij aan de opkomst van e-commerce, mogelijke leegstand en de verschuiving naar een binnenstad als verblijfsruimte waar beleving centraal staat. Die trends zien we nu al en vragen dus op de korte termijn om antwoorden. De veranderingen vinden bovendien plaats in een context waarin andere (binnen)steden niet stil zitten. Om bezoekers te blijven trekken zal ook de Leeuwarder binnenstad moeten investeren in aantrekkingskracht en een strategie om onderscheidend te zijn. Alleen dan kan (economische) vitaliteit en de positie ten opzichte van andere (binnen)steden worden behouden en versterkt. We zetten in op cultuurtoerisme en watersport. Dat moet ook ruimtelijk worden gefaciliteerd. Op langere termijn kunnen alternatieve vaarroutes in beeld komen om watersportgebieden dichter bij elkaar te brengen. Ook is het van belang om de waterverkeersveiligheid te vergroten door het scheiden van beroeps- en recreatievaart.

Actieve plinten

Vergroten aantrekkingskracht van water

Cultureel erfgoed benutten

Doelstellingen

Wij streven naar een aantrekkelijke en vitale binnenstad met goede voorzieningen en een functiemix. We stimuleren ondernemerschap op het gebied van verkoop en vermaak. Een binnenstad waar mensen met plezier wonen, werken, winkelen en recreëren. Een binnenstad die van betekenis is voor de inwoners, maar die ook voor een grotere regio van belang is. Voor de retailstructuur binnen de gemeente Leeuwarden hanteren we enkele leidende principes die in de 'Retailvisie' uitgewerkt worden. Enkele daarvan: 'de binnenstad als vlaggenschip', 'een duurzame structuur en duurzaam ruimtegebruik', 'clustering van detailhandel en (overige) publieksvoorzieningen' en 'bevordering van samenwerking'. Het op peil houden van de historisch-ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte en gebouwde omgeving is een belangrijke voorwaarde voor een aantrekkelijke binnenstad. De binnenstad wordt verder ontwikkeld als aangenaam verblijfsgebied met ruim baan voor cultuur, evenementen en festivals. Als leidend principe voor het (economisch) functioneren van de binnenstad houden we 'compact en breder' aan: een compacter kernwinkelgebied, en tegelijk een verbreding van draagvlak voor de binnenstad door een directe en duidelijke verbinding naar de omgeving. Delen van de binnenstad missen specifieke groene en blauwe kwaliteiten en zijn hoog stedelijk. Even een korte afstand vinden we 'groen en blauw' (Prinsentuin, Potmarge). Voor de binnenstad hebben we daarnaast de ambitie om met toevoeging van woningen een betere functiemix te bereiken. Een aantrekkelijke en vitale binnenstad gaat bovendien samen met autoluw maken en vergroenen en met de inzet van klimaatadaptieve maatregelen.

Evenementen

Binnen enkele jaren willen we een evenementenmix hebben die Leeuwarden regionaal, nationaal en internationaal de status verschaft van top-evenementenstad in Noord-Nederland. We bouwen voort op de successen van ons culturele hoofdstadjaar 2018 via Arcadia 2022 en de daarop volgende edities in 2025 en 2028. We willen in Arcadia de belangrijke thema's uit deze omgevingsvisie verbinden aan een lokaal en (inter)nationaal aansprekende kunst- en cultuurprogrammering, te beginnen met Arcadia 2022 waarin klimaatadaptatie, de energietransitie en inclusie centraal staan. We willen bestaande broedplaatsen de ruimte geven om verder te groeien en ruimte bieden aan nieuwe broedplaatsen met evenementen in stad, dorpen en buitengebied. Wij bouwen voort op een kwalitatief sterke noordelijke culturele infrastructuur die tot in de haarvaten van de regio doordringt, bijdraagt aan artistieke innovaties, een breed en divers publieksbereik kent en een bijdrage levert aan maatschappelijke uitdagingen.

Ruimte voor evenementen

Kwaliteitstoerisme

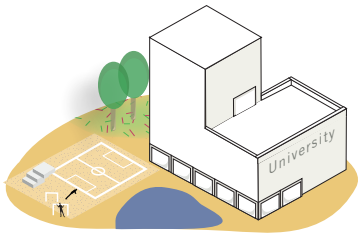
De gemeente Leeuwarden heeft veel te bieden aan bezoekers. Veel (cultuur)toeristen bezoeken onze bruisende en monumentale binnenstad, prachtige dorpen en een ruim buitengebied met prachtige fiets-, vaar- en wandelroutes. We versterken de mogelijkheden voor waterrecreatie in de stad Leeuwarden en de beleving en toegankelijkheid van het water. We zetten in op kwaliteitstoerisme onder andere in Grou en de Alde Feanen. Wij zetten in op een duurzame groei van het toerisme en kijken daarbij ook naar leefbaarheidseffecten (overlast, duurzaamheid, voedsel/culinair, gezond bewegen) waardoor zowel voor bezoekers als bewoners van Leeuwarden een positieve beleving ontstaat.

De stad als campus

We zien Leeuwarden als één grote campus. Daarin ontwikkelen en vernieuwen we circulaire economie, duurzame landbouw, schone energie en robuuste wateroplossingen. In Nederland zijn we een sterke speler, omdat we duidelijk laten horen hoe we denken over de ontwikkeling van middelgrote steden en het omliggend landschap. De kennis over water en watertechnologie in de Watercampus maakt Leeuwarden een wereldspeler op dit terrein. De komende jaren blijven we investeren in de kenniseconomie, zowel in het type bedrijven als in de gebieden waar ze gevestigd zijn, zoals de ontwikkeling van een Media en Innovatie Campus. Dit draagt bij aan het groene beeld van de stad en en de verdere ontwikkeling van de kenniscampus Rengerspark zorgt voor nieuwe banen. Zo bieden we ruimte aan nieuwe bedrijven en werken we mee aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat. We streven naar logische verbindingen van campussen onderling en met de binnenstad, bijvoorbeeld door betere OV- en fietsverbindingen. We vinden het belangrijk dat studenten, promovendi en alumni een goede woonplek hebben en afgestudeerden in de regio blijven. Dit is goed voor de talenten die we nodig hebben in de hoogwaardige bedrijvigheid maar ook voor een complementaire opbouw van de Leeuwarder bevolking, zowel in opleidingsniveau als in inkomen. Ook op de Kenniscampus komt een aantal van deze ambities samen. Het aantal studenten dat er wil wonen neemt toe en ook bestaan er mogelijkheden om de verbindingen tussen de campus, de directe omgeving, de stad als geheel en met andere campussen te versterken.

Leven lang leren

Wij zetten in op sterk onderwijs passend bij de economie en het creëren van werkgelegenheid die bijdraagt aan de ontwikkeling van Leeuwarden als onderwijsstad. We zetten in op een leven lang leren, waarbij iedereen de kans heeft zich te ontwikkelen. Naast de stuwende sectoren (hospitality, agrifood en watertechnologie) mikken wij op kansrijke niches binnen onze gemeente. Dit zijn met name: media, ICT & cyber safety en zorginnovatie. We zien veel kansen in het meer integraal benaderen van de sector economie: energietransitie, klimaat, voedselproductie (ook bodem) en leefbaarheid.

Campussen versterken en verbinden

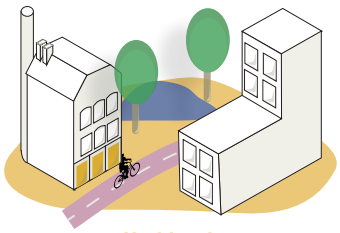
Tijdelijke broedplaatsen

Wij willen klimaatadaptatie verbinden met recreatie en toerisme en experimenteren met wonen op het water. We willen de specifieke kwaliteiten van het platteland benutten die de economie kunnen versterken en zien nog ruimte voor een verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme. Daarnaast willen wij perspectief blijven bieden voor de agrarische sector.

Bedrijven van de toekomst

Uit oogpunt van duurzaam ruimtegebruik verkennen we de mogelijkheden van vermenging van nu nog primair bedrijventerreinen met kantoor, verblijf, verkoop en horeca (‘blurring’). We blijven daarbij aandacht houden voor de toekomstwaarde en milieuaspecten van de gevestigde bedrijven.

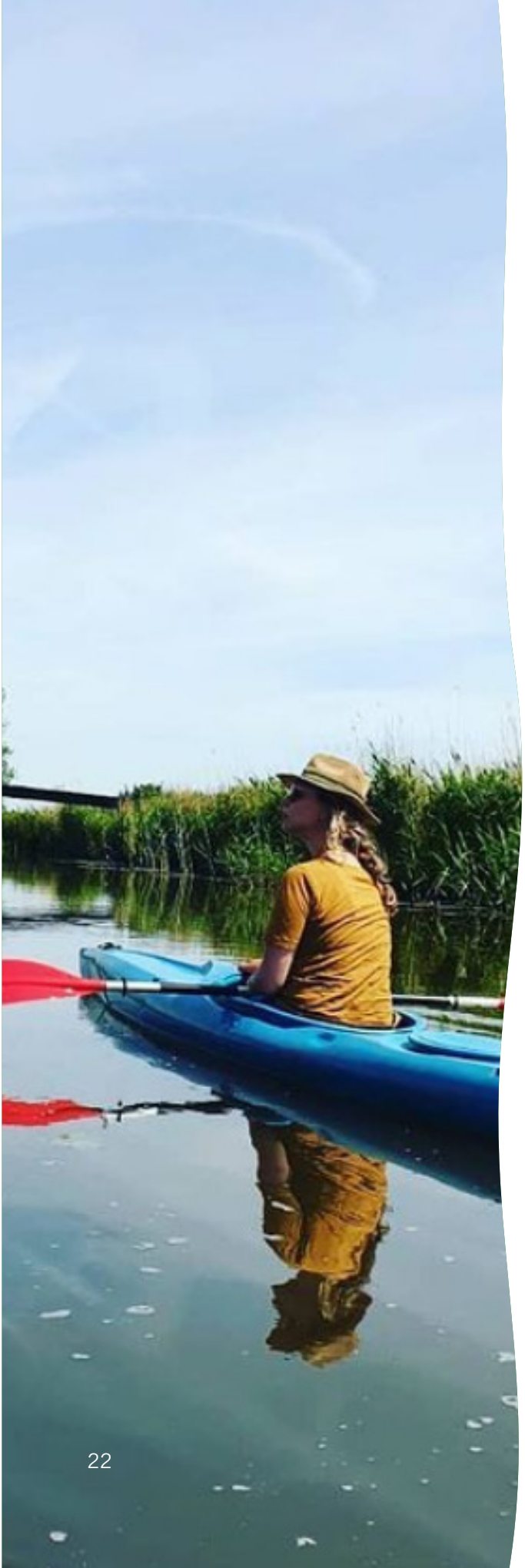
We hebben de ambitie om de energietransitie op bedrijventerreinen te versnellen. We willen stevig inzetten op de preventie van afval. Wanneer afval dan toch ontstaat, moeten we er zo slim mogelijk mee omgaan. Door grondstoffen te hergebruiken en slim te plannen ontstaan meer banen. We zien kansen in de overgang naar een circulaire economie: het leidt tot innovatie en werkgelegenheid, maar ook tot een duurzamere leefomgeving en een sterk netwerk.

Verkleuring bedrijventerreinen

4. KEUZES EN AFWEGINGEN

De opgaven waar we voor staan zijn groot en de ambities zijn hoog. Dat betekent dat we keuzes zullen moeten maken: niet alles kan tegelijkertijd, niet alles gaat even goed samen en niet alles kan overal. Om keuzes te kunnen maken hanteren we drie ontwikkelprincipes. In dit hoofdstuk maken we door een gebiedsgerichte uitwerking de toepassing van die principes concreet.

4.1 Samenhang van ambities: de bruidstaart

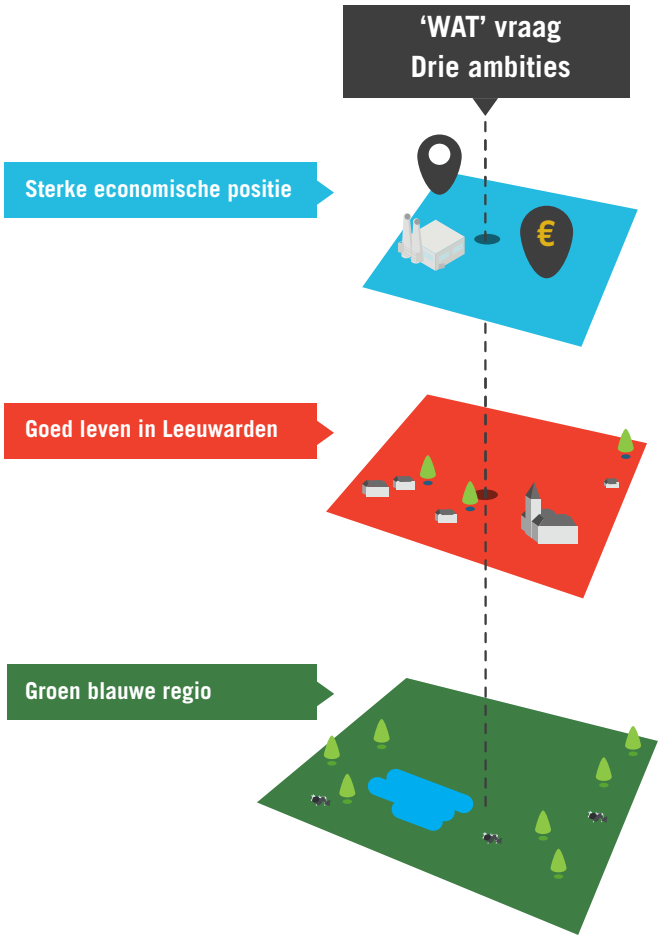
De drie ambities uit het Positioneringsdocument vormen het uitgangspunt voor de omevingsvisie. Deze ambities hangen met elkaar samen, waarbij we ons baseren op de opbouw van de ‘bruidstaart’ in drie verschillende lagen. Dit betekent dat we de Groen-Blauwe Regio als randvoorwaarde zien voor Goed Leven: een niet goed functionerend watersysteem kan bijvoorbeeld leiden tot wateroverlast. Een verrommeld landschap is minder aantrekkelijk voor recreatie. De eerste twee ambities zijn vervolgens randvoorwaardelijk voor een Sterke Economische Positie. Die positie is in onze gemeente sterk verweven met wat het landschap ons te bieden heeft, bijvoorbeeld rond watertechnologie, agrarische bedrijven en recreatie.

De samenhang van deze drie lagen werkt overigens niet uitsluitend in één richting van beneden naar boven. Ook andersom is sprake van een sterke samenhang: een Sterke Economische Positie met voldoende werkgelegenheid is bijvoorbeeld belangrijk voor Goed Leven en kan waardevol zijn voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige Groen-Blauwe Regio. Dit hangt ook weer samen met nieuwe verdienmodellen voor agrarisch ondernemers.

4.2 Ontwikkelprincipes: Vergroenen, Verbinden en Verwaarden

We zetten drie ontwikkelprincipes in om de stap te maken van opgaven naar uitwerking en gebiedsgerichte ontwikkeling. Deze ontwikkelprincipes zijn *vergroenen*, *verbinden* en *verwaarden*.

De ontwikkelprincipes staan voor een actieve houding, een werkwijze, waar we gezamenlijk mee aan de slag gaan. Per gebied en project maken we de afweging aan de hand van deze ontwikkelprincipes. Daarbij hoeven overigens niet in alle situaties alle ontwikkelprincipes een even grote rol te spelen. De opgaven variëren immers ook per gebiedstype in onze gemeente. Zo geven de principes richting aan de gemeentelijke inzet in termen van mensen en middelen. Anderzijds vormen ze het inhoudelijk kader voor de afweging van initiatieven van bijvoorbeeld bewoners, bedrijven, medeoverheden en instellingen: in welke mate dragen de initiatieven bij aan de gewenste ontwikkelrichtingen?

Vergroenen: Een volhoudbaar gebruik van de ruimte: emissievrij, circulair, adaptief. Het bodem- en watersysteem zijn daarbij leidend.

We benutten ruimtelijke ontwikkelingen om stap voor stap emissievrij en circulair te worden. We passen onze leefomgeving aan, want het klimaat verandert. Het wordt natter, heter en op sommige momenten droger. We gaan uit van de natuur met een hoge waterkwaliteit, schone bodem en schone lucht, pakken bodemdaling aan en verbeteren de biodiversiteit. We maken een vertaling van hoe dat in nieuwe ontwikkelingen vorm kan krijgen: groene en duurzame gebieden en gebouwen, ruimte voor water, bomen en groen in dorpen en wijken. We maken ruimte voor duurzame vormen van energieopwekking, mits ingepast met respect voor het landschap. We werken aan energiebesparing en wekken bij voorkeur zoveel mogelijk duurzame energie op in de gebouwde omgeving nabij de eindgebruiker. In het buitengebied en bij nieuwe bebouwing zijn een toekomstbestendig en klimaatbestendig bodem en watersysteem leidend voor de keuzes in het landgebruik: het ruimtegebruik volgt de fysieke structuur van bodem en water en niet andersom. We koesteren het (open) landschap en putten hierbij inspiratie uit de historische ontwikkeling en de archeologische waarde van het gebied. Welke lessen zijn er te trekken uit het verleden en hoe past de vergroening binnen de historische ontwikkeling van het landschap?

Verbinden: De Mienskip maakt de ruimte, de ruimte draagt de Mienskip. Fysieke verbindingen helpen mensen -bewoners, bezoekers, ondernemers- om elkaar te ontmoeten en nodigen uit om gezond te bewegen. Infrastructuur draagt de duurzame ontwikkeling van de gemeente.

Verbindingen stellen mensen in staat om deel te nemen aan de maatschappij, om samen vorm te geven aan een gezond en betekenisvol leven. Verbindingen zijn er in vele vormen: stad met dorpen en het buitengebied, woningen met de openbare ruimte, wijken met de binnenstad, mensen met voorzieningen, wonen met werken, vraag met aanbod, voedselproductie met voedselconsumptie, overheid met Mienskip, Leeuwarden met regio en provincie met Europa, tussen kennisinstellingen, ondernemers, overheid en samenleving.

We zetten in op de regionale samenhang tussen landschap, voedsel, water en energie. Deze biedt kansen om op termijn zelfvoorzienend te worden.

Bind jonge mensen aan de stad en zorg voor uitnodigende nieuwe woonmilieus. Benut cultuur en sport als sociale bindmiddelen. Werk gezondheidsachterstanden weg.

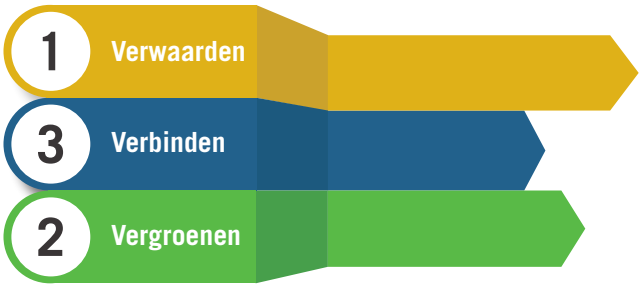
Koppel de voorzieningen aan draagvlak, bied bruisende locaties aan naast plekken om helemaal tot rust te komen. Maak ruimte voor ontmoeting. Zorg voor een goede bereikbaarheid voor iedereen. Gebouwen en buitenruimte dragen bij aan een gezonde leefomgeving. Verbinden gaat ook over verplaatsen, liefst zo duurzaam mogelijk. We werken daarom ook aan moderne infra voor duurzaam vervoer, maar ook voor de energiedragers van de toekomst en telecommunicatie.

Verwaarden: Waarde toevoegen, niet vanuit groei per se, maar vanuit 'brede welvaart'. Hier en nu, later en elders. Voorrang voor binnenstedelijke ontwikkeling. Functiemenging waar dat waarde toevoegt, functiescheiding waar dat nodig is.

Bij ruimtelijke ontwikkeling richten we ons op het toevoegen van waarde in de zin van 'brede welvaart': welzijn boven welvaart, het sociale boven het materiële, mensen boven goederen, kwaliteit boven kwantiteit. Hierbij is kwaliteit een breed begrip. Het gaat om de gebruikswaarde, de belevingswaarde en de toekomstwaarde. Het is een gezamenlijke zoektocht naar de wijze waarop ruimtelijke ontwikkeling per saldo de meeste waarde toevoegt. Nuttig, gedragen en niet ten koste gaand van anderen: hier en nu of elders en later.

Verwaarden houdt in dat we prioriteit geven aan herontwikkeling van gebouwen en bestaande bebouwde gebieden boven het ontwikkelen van nieuwe uitbreidingslocaties. Zo voegen we waarde toe aan onbenutte plekken en koesteren we de waarde van het (open) landschap voor nu en voor toekomstige generaties. Welvaart is de afgelopen decennia hand in hand gegaan met het productief maken van de grond, maar deze strategie is eindig. We zullen voor een brede welvaart onze diensten en producten meer ten dienste moeten stellen aan waterkwaliteit, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit en terugwinnen van grondstoffen voor een brede welvaart. Onze ambitie is dat we waarde gaan toevoegen samen met de investeerders, ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen in onze regio. Waarde die we willen inzetten voor leefbaarheid, geluk en een schone en duurzame groen-blauwe delta. We willen onze kennis en ondernemerschap ten aanzien van waterkwaliteit en bodem verwaarden zodat we meer brede welvaart genereren: hier en nu, later en elders. Onze economie heeft baat bij onze ecologische diensten en maatschappij, maar staat hier tegelijkertijd ook ten dienste van. Er is sprake van wederkerigheid. Groei is daarbij niet langer ons uitgangspunt, maar brede welvaart wel.

Per gebied leggen we in dit hoofdstuk accenten in de ontwikkelprincipes (zie voorbeeldschema hierboven). De cijferaanduiding in de pijlen met de ontwikkelprincipes geeft de prioriteitsvolgorde van die principes voor het betreffende gebied aan, met '1' in dit geval als hoogste prioriteit.

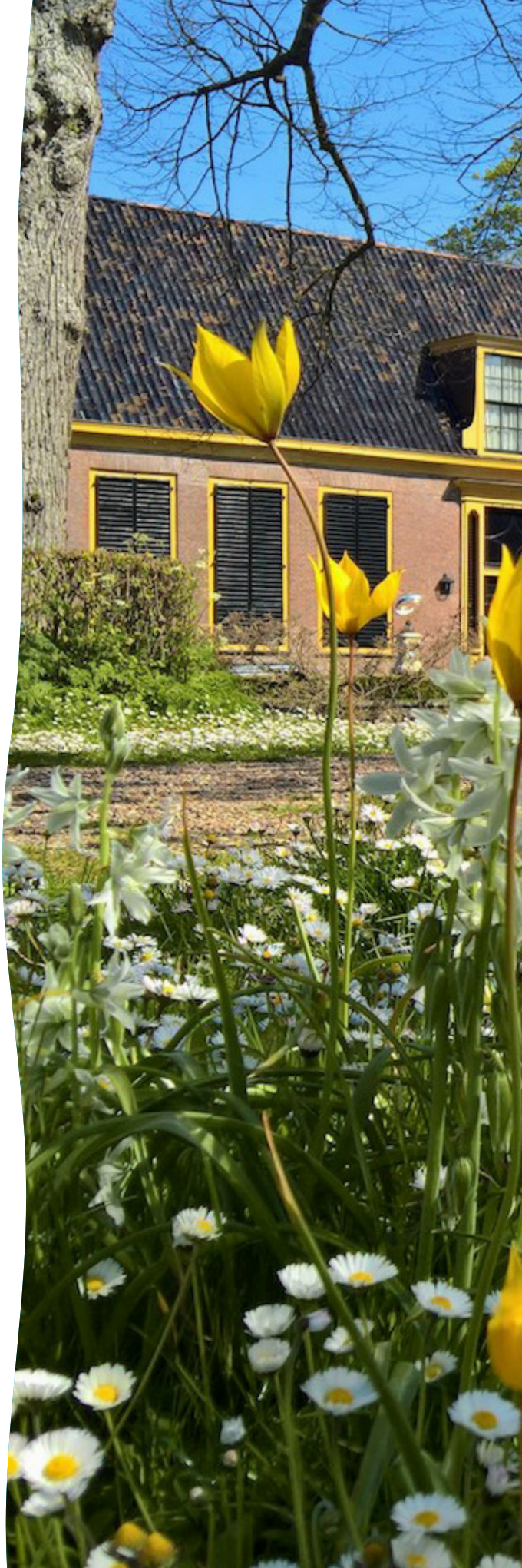

4.3 Ruimtelijke vertaling: de stad, de dorpen en het buitengebied

De kwaliteit van de fysieke leefomgeving in onze gemeente is hoog. De stad, de dorpen en het buitengebied verschillen onderling sterk, door ligging, ontstaansgeschiedenis, gebruik en ontwikkeling. Ze hebben ook ieder voor zich een sterke eigen identiteit. In deze paragraaf gaan we in op de ruimtelijke vertaling van de opgaven, de ambities en de ontwikkelprincipes *vergroenen*, *verbinden* en *verwaarden*. Door te benoemen hoe de principes per gebied kunnen worden ingezet, ontstaat een beeld van de ontwikkelrichting. We maken daarbij onderscheid in drie typen gebieden, namelijk:

- De stad
- De dorpen
- Het buitengebied

De toepassing van de ontwikkelprincipes is geen kwestie van het simpelweg stellen van voorwaarden. De principes zijn de basis voor een goede weging. Per locatie, gebied, dorp of stadsdeel kan die weging anders zijn. Zo is in een natuurgebied het groen de belangrijkste kwaliteit, die je wil borgen en versterken. De mogelijkheid om te bewegen (*verbinden*) en de waarde van de natuur toeristisch inzetten (*verwaarden*) zijn dan volgende principes en het *vergroenen* is dan het leidende principe. In de ruimtelijke vertaling beschrijven we gebiedsgericht deze afweging en bezien wij of er een leidend principe te benoemen is. De uitwerking van de ontwikkelprincipes per gebied wordt door middel van kleurgebruik (in tekst en tekening) inzichtelijk. De groene kleur staat voor *vergroenen*, blauw voor *verbinden* en de gele kleur staat voor *verwaarden*.

1. DE STAD

Visies voor de langere termijn zijn veelal gericht op groei, ontwikkeling en uitbreiding. Ook eerdere visies van de gemeente Leeuwarden 'ontkwamen' daar niet aan. Met 'Leeuwarden Open Stad' uit 1995 werd de sprong over het Van Harinxmakanaal gemaakt. Met de stadsvisies 'Varen onder eigen vlag' en 'Fier verder' uit respectievelijk 2002 en 2008, is vooral de verdere stedelijke uitbreiding aan de zuidkant van de stad mogelijk gemaakt.

Deze omgevingsvisie is zeker ook ontwikkelingsgericht, zonder de nadruk op uitbreiding van het stedelijk gebied. Wij zijn van mening dat de toekomstige ruimtevraag voor stedelijk wonen binnen de bestaande stad en binnen de huidige uitbreidingsgebieden past. Voor economische functies is uitleg alleen aan de orde indien sprake is van een nadrukkelijke toevoeging van waarden. Voor deze omgevingsvisie betekent dit dat voor de komende decennia stedelijke ontwikkelingen binnen de Haak passen, dus geen woonfuncties ten zuiden of ten westen van de Haak. En ook niet aan de noordzijde van de stad.

Nieuwe binnenstedelijke milieus maken groei mogelijk, maken de stad meer divers en versterken de aantrekkingskracht en de regionale positie. Binnen de bestaande stad betekent dit: nabijheid, interactie, menging en bereikbaarheid per fiets en openbaar vervoer. Functionele verbindingen en ruimtelijke scheiding met het buitengebied bieden het beste van de twee werelden. Met goede stad-land verbindingen is het buitengebied respectievelijk de stad altijd dichtbij, niet alleen voor woon-werkverkeer en woon-winkelverkeer, maar ook voor beleving/ recreatie.

De binnenstad biedt een mix van bijzondere detailhandel, diensten, horeca, leisure, cultuur, cultureel erfgoed, wonen en vermaak. Een aantrekkelijke mix voor de Leeuwarders, maar zeker ook voor alle Friezen en voor het groeiende aantal toeristen van elders. We zetten in op een binnenstad die ook internationaal bekend is en bezocht wordt. Ook een binnenstad met ruimte voor initiatieven en ondernemerschap. Inzet op een binnenstad met duurzame distributie van goederen die goed bereikbaar is, maar zoveel mogelijk in de volgorde 'voet, fiets, OV, auto'. En op een binnenstad die steeds meer mogelijkheden biedt voor aantrekkelijke woonvormen en een binnenstad die vergroent.

Rode draad binnen de volkshuisvestingsopgave is de 'ongedeelde stad'. Wij vinden het belangrijk dat Leeuwarden een samenleving is waarin iedereen erbij hoort en iedereen er daadwerkelijk deel van kan uitmaken. Het voorkómen van te grote ruimtelijke verschillen is belangrijk. De ruimtelijke neerslag van het thema 'ongedeelde stad' pakken wij op door een programmatische aanpak van stedelijke vernieuwing, transformatiegebieden (zoals Spoordok en Nieuw Oud Oost) en de nieuwe wijken (Zuidlanden en Blitsaerd). Het accent van die aanpak ligt vooreerst bij de wijken in Leeuwarden Oost. Daarbij zijn nabijheid en toegankelijkheid van voorzieningen, bereikbaarheid, (openbaar) groen/ recreatiemogelijkheden, functiemenging en aard van de bebouwing belangrijke elementen die de kwaliteit van de woonomgeving bepalen.

Wij streven naar een (culturele) evenementenmix die Leeuwarden regionaal, nationaal of internationaal de status verschaft van topevenementenstad in Noord-Nederland. De levendigheid en economische spin-off zijn van belang, zeker ook voor de uitstraling van stad en regio.

Wij zien een nadrukkelijk belang in de verkorting van de reisafstand per spoor naar de Randstad via een Lelylijn.

Om de haalbaarheid van de aanleg van een nieuwe spoorlijn te vergroten hebben wij eerder aangegeven dat Leeuwarden in beginsel de mogelijkheid heeft

om 10.000 extra woningen te bouwen in de komende decennia, aanvullend op 10.000 te bouwen woningen voor de autonome groei. Deze woningbouw levert een bijdrage aan een nationale opgave en biedt bovendien extra draagvlak voor de voorzieningen in en om Leeuwarden. Dit kan binnenstedelijk en binnen de huidige uitbreidingsgebieden plaatsvinden, met het Spoordokgebied als belangrijk onderdeel. Voorwaardelijk is wel dat de infrastructurele plannen binnen het programma Spoorzone gerealiseerd worden.

Binnen die Spoorzone krijgt een reeks van nieuwe ontwikkelingen een plek waarbij organische ontwikkeling, programmatische flexibiliteit en ruimtelijke kwaliteit voorwaarden voor succes zijn.

Wij zetten in op een duurzame en concurrerende economie, die bijdraagt aan welvaart en welzijn van de inwoners van stad en regio. Een inzet op stuwende sectoren zoals water en agri-food, en inzet op ontwikkelingen die bijdragen aan een stuwende economie. De overgang naar een circulaire economie hoort daar zeker bij. Het stimuleert innovatie, creëert werkgelegenheid en versterkt het netwerk van ondernemers, overheid en onderwijs.

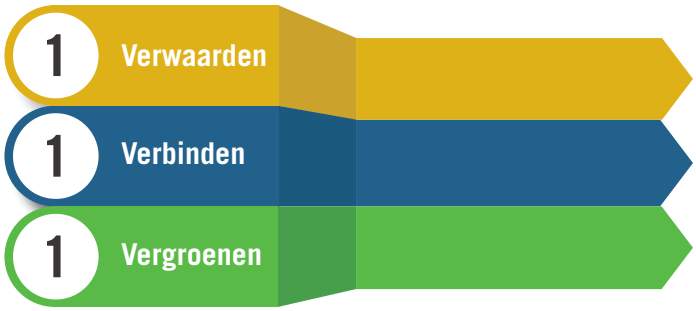

Binnenstad

De binnenstad van Leeuwarden is de huiskamer van Friesland. Inwoners en toeristen, jong en oud: iedereen is er welkom. Slenteren, fietsen, varen, winkelen, wonen, ondernemen, ‘terrasje pakken’. Cultuur en cultuurhistorie, levendigheid. Bruisende binnenstad. Ontmoeten en verblijven.

Van dilemma’s naar meerwaarde

Autoluw én bereikbaar. Woonfunctie én horeca, evenementen en festivals. Vergroenen versus ruimte voor parkeren. Ruimte voor alle functies, maar ook ruimte voor klimaat én energietransitie. Meer 30 km/h.

In de binnenstad staat alles op 1

ONTWIKKELRICHTING

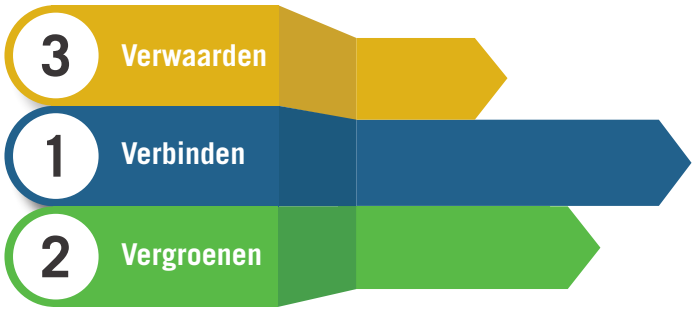
- Cultuurhistorie en cultuur vormen een belangrijke drager voor de economische potentie en dus de vitaliteit van onze binnenstad.
- Vergroten van de aantrekkingskracht van water. Benutten van de kracht ervan: gebruik en beleving.
- Ruimte bieden voor initiatief, verbreden functiemogelijkheden, meer diversiteit en uniciteit van het winkelaanbod met ruimte voor nieuwe concepten.

- Versterken van een aangenaam verblijfsklimaat.
- Kunst en cultuur, waaronder evenementen en festivals, en overige activiteiten die bijdragen aan een aantrekkelijk verblijfsgebied.
- Leefbaarheid impuls wonen in de binnenstad; toevoeging enkele honderden woningen in de komende tien jaar.
- Waterroutes van en naar de binnenstad.

- Autoluwe binnenstad, direct bereikbaar te voet en per fiets, voldoende ‘voeding’ aan de randen door optimaliseren parkeervoorzieningen.
- Duurzame stadslogistiek, versterken van elektrisch vervoer /distributie in de binnenstad.
- Meer ruimte voor groen en water.

Stadsbreed: woonwijken

Leeuwarden kent een grote verscheidenheid aan woonwijken, van de vooroorlogse eerste stadsuitleg tot de nieuwere woonbuurten als Zuiderburen, Blitsaerd en De Zuidlanden. Van groene wijken met ruime woningen tot wijken, die een hardnekkige sociaal-maatschappelijke problematiek kennen. En alles daar tussen in. We werken aan een stad met goede voorzieningen in de breedste zin van het woord, van winkels tot parken, van scholen tot medische voorzieningen, van horeca tot sportmogelijkheden. En zoveel mogelijk binnen een kwartier bereikbaar voor onze inwoners. De focus voor de ontwikkeling van de woonwijken ligt, naast een goede verbinding met de stad in ruimtelijke en functionele zin, ook op verbinding in sociaal-maatschappelijke zin: ontmoeting, sociale contacten, buurthuizen en verenigingsleven. De omgeving is ook gezond en nodigt uit tot bewegen. Bijzondere aandacht geven wij in dit verband aan het programma Leeuwarden Oost (met onder andere Heechterp-Schieringen en Oud-oost, inclusief de Vlietzone). Een integraal en wijkgericht programma waarin gemeente en een groot aantal betrokkenen werken vanuit een perspectief voor 20 jaar aan

Van dilemma's naar meerwaarde

Vergroenen in combinatie met verdichten/ verstedelijking, woningbouw binnen de Haak. Hoogbouw in relatie tot prettig woonklimaat. Hoogstedelijke milieus in relatie tot de identiteit van Leeuwarden. Een groeiende stad met een groeiend aantal verplaatsingen én duurzame mobiliteit. Verduurzamen van de stad én het behouden en versterken van erfgoedwaarden. Concurrerende functies die om ruimte vragen: wonen én bedrijvigheid, een hoog voorzieningenniveau én goede openbare ruimte, innovatie én duurzaamheidsopgave.

ONTWIKKELRICHTING

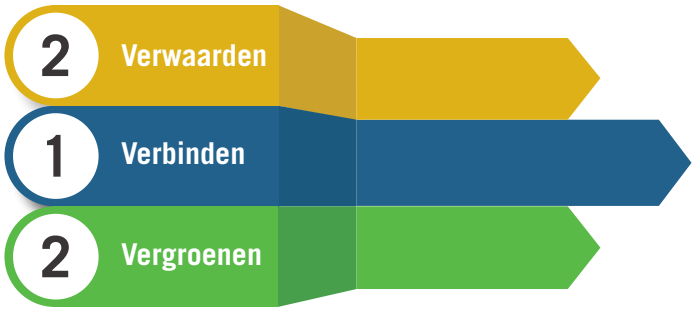
- Optimaal benutten bestaand bebouwd gebied = geen nieuwe woningbouwlocaties na Middelsee, Zuidlanden en Blitsaerd Oost.
- Wijkgerichte voorzieningen om leefbaarheid te vergroten.

- 10.000 woningen realiseren binnen bestaand bebouwd gebied om de autonome groei in de komende decennia op te vangen.
- Detailhandel, diensten, horeca en leisure concentreren op een beperkte aantal kansrijke plekken.
- Verblijfskwaliteit van de openbare ruimte versterken, onder meer in Leeuwarden Oost.
- Stad en buitengebied beter verbinden met fietspaden, wandelen langs water en groene corridors.
- Campussen verbinden met elkaar en met de binnenstad, bijvoorbeeld door betere OV en fiets-verbindingen.
- Bevorderen ruimte voor ontmoeting, beter openbaar vervoer en betere en sociale contacten.

- Zowel bovenwijks als op wijkniveau: vergroenen. Koppeling met herstructurering na-oorlogse woonwijken in m.n. Leeuwarden Oost.
- Dooradering met groene en blauwe structuren.
- Warmtetransitie in de wijken inzetten voor bredere opgave klimaat, sociaal-maatschappelijk, mobiliteit.

Spoorzone

leefbaarheid en veiligheid.
De spoorzone is de belangrijkste ontwikkelplek voor binnenstedelijke transformatie. Deze zone vormt in zijn huidige vorm een fysieke en sociale scheiding die de stad belemmert in de ontwikkeling naar een gezonde, vitale en ongedeelde stad. Hier willen wij een nieuw type stedelijkheid ontwikkelen dat Leeuwarden een andere vorm van wonen, werken en stedelijk leven biedt. Compacter, hoger, dichter, groter en gevarieerder. Voor Leeuwarden en de Leeuwarders is dit nieuw en anders. We willen de stad en haar inwoners nieuwe stedelijkheid laten proeven, een bijzondere dynamiek laten ervaren en samen nieuwe manieren ontwikkelen hoe we om kunnen gaan met vraagstukken zoals duurzaamheid, mobiliteit en openbare ruimte. De Spoorzone is een zone van zuid naar oost, bestaande uit acht 'deelgebieden' die kansen bieden voor een transformatie en daarmee tot het realiseren van een veelzijdig en integraal onderdeel van de stad. Het gaat om een integrale ontwikkeling rond de opgaves mobiliteit en gebiedsontwikkeling. De thema's zijn economie, wonen, kwaliteit leefomgeving en mobiliteit. De acht gebieden en projecten zijn uiteenlopend van aard, zitten in verschillende ontwikkelfases en kennen allemaal een andere status.

Van dilemma's naar meerwaarde

Verdichten én vergroenen, verbinden én autovrij maken, wat houdt 'stad maken' op z'n Fries in: veel hoogbouw of juist kiezen voor maat en schaal passend bij Leeuwarden? Het belang van groen in de openbare ruimte (gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie, leefbaarheid) én de stedelijke groei in de vorm van de verdichtingsopgave. Juist door functies te stapelen zorgen we voor licht, lucht en groen voor een fijn verblijfsgebied.

ONTWIKKELRICHTING

- Creatie van hoogwaardige, compacte stedelijke milieus.
- Functiemenging, herontwikkeling, verdichting.

- Nabijheid, interactie, beleving (binden van studenten/jonge stedelingen).
- Grote rol voor cultuur, bijvoorbeeld tijdelijke broedplaatsen.
- Gericht op langzaam verkeer en openbaar vervoer, beperkt aantal parkeerplaatsen.
- Transformeren van het spoor van barrière tot verbinding.

- Verdichten en vergroenen samenbrengen.
- Duurzaam bouwen: energieneutraal, materialen, klimaatbestendig, circulair.
- Spoorzone als ecologische verbindingszone, verbinden van stad en platteland.

De stad

Vergroenen

- Verbeteren biodiversiteit
- Dooradering groen-blauwe structuren
- Ruimte voor water
- Fietsroutes koppelen aan groenstructuren
- Vergroening gebouwen en openbare ruimte
- Inzetten warmtetransitie
- Duurzame stadslogistiek

Verbinden

- Detailhandel, diensten, horeca en leisure op kansrijke plekken
- Ruimte voor spelen, beweging en ontmoeten
- Voedselproductie aan voedselconsumptie koppelen
- Ruimte voor stadstuinen
- Voorzieningen dichtbij
- Sterke digitale infrastructuur
- Aantrekkelijke woonvormen
- Afstanden verkleinen, nieuwe mobiliteitsvormen
- Versterken aangenaam verblijfsklimaat
- Bruisende locaties en plekken om tot rust te komen
- Verbeteren van het netwerk voor fietsen

Verwaarden

- Mengen van functies
- Ruimte voor evenementen
- Tijdelijke broedplaatsen stimuleren
- Vergroten aantrekkingskracht van water
- Campussen versterken
- Actieve plinten
- Cultureel erfgoed benutten
- Prioriteit geven aan herontwikkeling van gebouwen

Mobiliteitshub Werpsterhoeke

In 2025 is hier naar verwachting een station gerealiseerd. Belangrijk voor de bereikbaarheid en voor de ontwikkelingskracht van het gebied op de grens van stad en regio. Doorgroei tot een multimodale mobiliteitshub voor personen- en goederenvervoer is mogelijk, gekoppeld aan vernieuwende vormen van distributie.

Stadsuitbreiding Middelsee

Realisering van een grootschalige woningbouwlocatie voor circa 3000 woningen. Een compacte wijk met hoge dichtheid, met een stedelijk karakter en met veel aandacht voor duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.

Vervanging spoorbrug HRMK

De huidige spoorbrug over het Van Harinxmakanaal (HRMK) is een knelpunt, zeker ook gezien de verwachte groei van de (plezier)scheepvaart en de intensivering van het spoorwegverkeer. Vervanging door een aquaduct is essentieel voor de bereikbaarheid per spoor en de scheepvaart. Het koppelen van een nieuwe fietsverbinding levert kansen op voor het verbinden van stad en buitengebied.

Transformatie De Zwette

Samenhangend met de vervanging van de spoorbrug en de mogelijk verdiepte ligging van de spoorlijn tot aan het station, is de transformatie van bedrijventerrein De Zwette. Bij het wegvallen van de spoorbarrière kan de verblijfskwaliteit toenemen en daarmee uitstekende mogelijkheden bieden voor een aantrekkelijk en hoogwaardig woon-werkmilieu.

Transformatie Spoordok

Een gebied met grote stedelijke kansen, zeker ook door de gunstige ligging nabij centrum, station en water. Ook hier de relatie met de mogelijk verdiepte ligging van het spoor en/of herinrichting van het spooremplacement, waardoor extra ontwikkelpotenties ontstaan, gericht op een nieuw stedelijk klimaat met hoogwaardig wonen, werken en ontspannen.

Media- en Innovatiecampus (MICA)

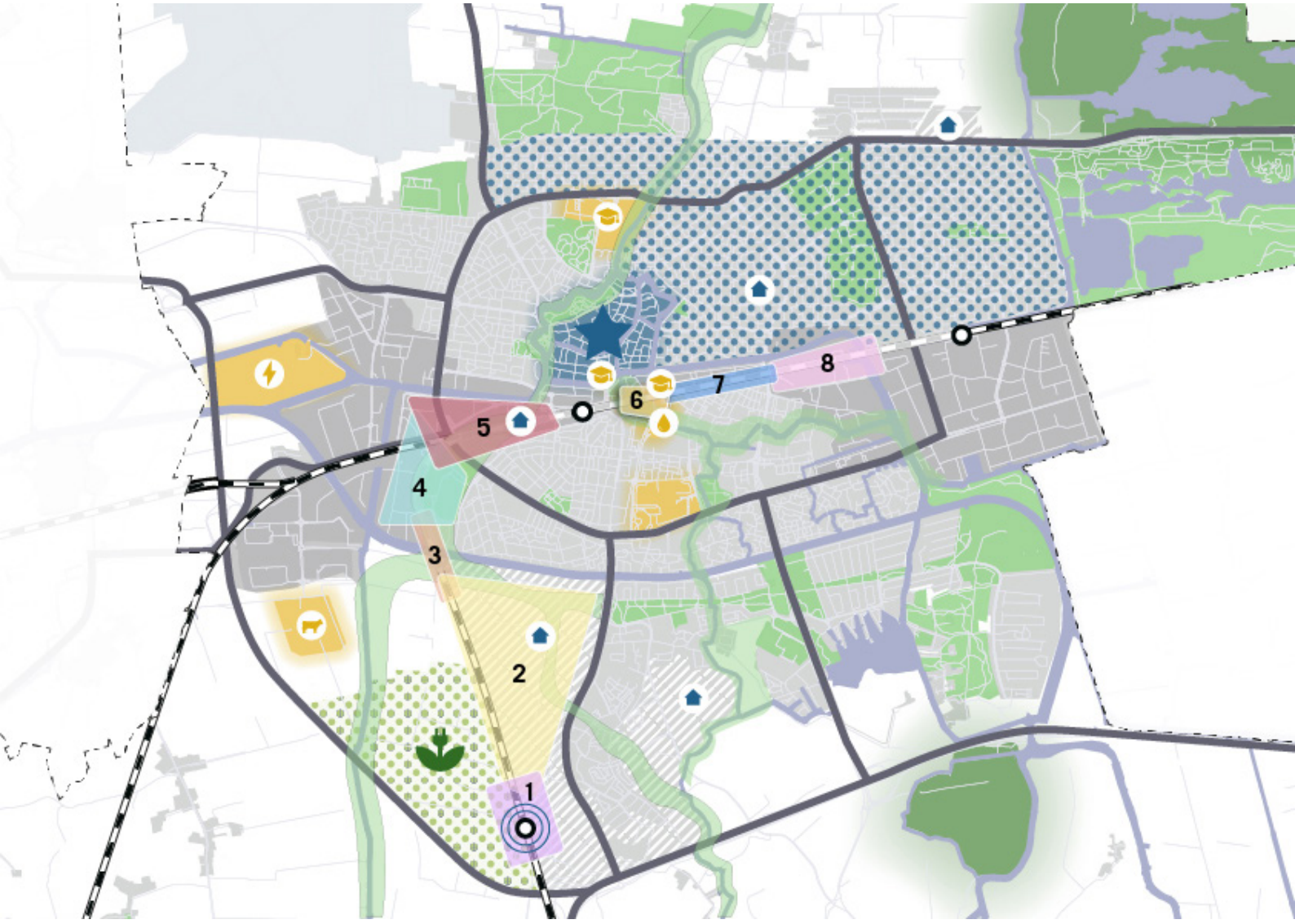
Het huidige NDC-terrein is onderdeel van de krachtige en prachtige Potmargezone. Het terrein biedt volop potentie voor nieuwe stedelijke functies gericht op kennisontwikkeling en economie. Met een verdiepte ligging van het spoor zou de samenhang van dit terrein met de binnenstad, het station, Campus Fryslân en de Watercampus enorm versterkt kunnen worden.

Verdieping spoortraject station - de Tynje

Ambitie om ook het ‘Leeuwarder’ deel van de spoorlijn Leeuwarden-Groningen, verdiept aan te leggen aansluitend op de mogelijk verdiepte ligging aan de westzijde van het station. Dat biedt een fundamentele en duurzame verbetering van het functioneren van de stad: opheffing van de barrièrewerking van het spoor, verbetering van de doorstroming van het verkeer en van de verkeersveiligheid, versterking van de verbinding van stadsdelen en stedelijke functies, mogelijkheid tot transformatie van het maaiveld op een kwalitatieve en duurzame wijze, met kansen voor groen en biodiversiteit.

Bereikbaarheid terrein Merode

In combinatie met de mogelijke verdieping van het spoor ontstaan mogelijkheden om de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de op het Merode-terrein gevestigde (grootschalige) bedrijvigheid fors te verbeteren. Bereikbaarheid over weg en water. Met de bedrijven volgt een nadere verkenning over veiliger en duurzame vervoersbewegingen.

LEGENDA

BASIS

- stad en dorpen
- ruimte voor stadsuitbreiding
- buitengebied
- bedrijventerreinen
- vliegveld
- hoofdwegen
- spoorlijn
- station
- water
- parken
- natuurgebied

LEEUWARDEN SPOORZONE 2020-2050

1. mobiliteitshub Werpsterhoeke
2. stadsuitbreiding Middelsee
3. vervanging spoorbrug HRMK
4. kansen transformatie de Zwette
5. transformatie Spoordok
6. Media- en innovatiecampus locatie NDC
7. verdieping spoor
8. bereikbaarheid bedrijventerrein Merodestraat

VERWAARDEN

- spoorzone 2020-2050
- versterken campusidentiteit
- versterken dairy campus
- versterken hoger onderwijs en onderzoek
- versterken energiecampus
- versterken watercampus

VERBINDEN

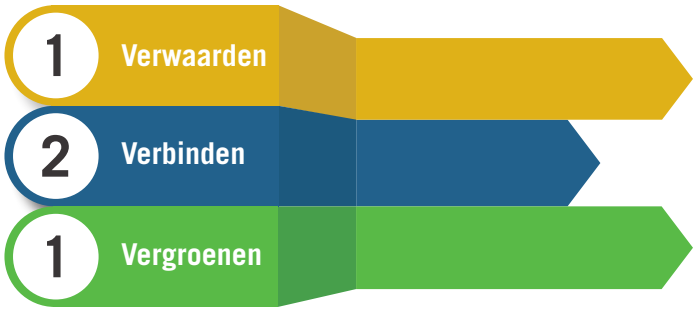
- stedelijk vernieuwingsgebied
- voorzieningencentrum van Fryslân
- toegankelijke binnenstad
- mobiliteitshub
- woningbouw

VERGROENEN

- zoekgebied energieopgave
- bescherming natuurgebieden
- groenstructuren verbinden

Bedrijventerreinen

De belangrijke economische ontwikkelingen vinden een plek op de bestaande én nieuwe bedrijventerreinen. Enerzijds invulling geven aan nieuwe uitdagingen op het gebied van energie, klimaat en circulariteit. Daarnaast kwaliteitsverbetering van bestaande terreinen door herstructurering en verbetering verblijfskwaliteit en mix van functies. Een beperkte uitbreiding van het areaal aan bedrijventerreinen is nodig om ook op langere termijn te kunnen voldoen aan de kwalitatieve en kwantitatieve vraag.

Van dilemma's naar meerwaarde

'Verkleuring' met hoogwaardige woningbouw én ruimte voor bedrijvigheid met mogelijke milieuhinder (geluid, luchtkwaliteit, verkeer). Tegengaan 'verdozing' én aantrekkingskracht van mogelijke nieuwe bedrijven (ook uit oogpunt van werkgelegenheid). Beperkt uitbreiding én kwaliteitsverbetering bestaande terreinen.

Uitbreiding bedrijventerreinen én kwaliteit open landschap. Het mengen van wonen en werken én het behouden van een prettig, gezond en veilig woon- en leefklimaat én behouden ruimte voor bedrijfsvoering.

ONTWIKKELRICHTING

- Bedrijventerreinen: naar een mix van functies daar waar het kan ('verkleuren').
- Verkorten ketens. Stimuleren komst bedrijven die inspelen op bestaande kennis en productontwikkeling, lokale materialen en grondstoffen.
- Naar een circulaire economie met hergebruik van afval (en warmte).

- Energietransitie op bedrijventerreinen versnellen, uitwisseling, conversie en opslag van energie op bedrijventerreinen.
- Ruimte binnen 'de Haak' voor Zwette 7 (op termijn). Voorwaardelijke koppeling kwaliteitsverbetering bestaand stedelijk gebied.

- Geen 'verdozing' van het landschap.
- Beter benutten bestaande ruimte, herstructurering boven uitbreiding.
- Groen en water inzetten voor klimaat en voor leefbare omgeving voor werknemers en gebruikers.

2. DE DORPEN

Het grote aantal dorpen biedt onze gemeente een grote diversiteit aan woon- en leefmilieus. Juist naast de grote stad zijn de dorpen in dat perspectief van bijzondere waarde. De ontstaansgeschiedenis, de verschillen in aard en eigenheid, de betekenis die wordt toegekend aan het begrip leefbaarheid en de wijze waarop structuren zijn verweven met het buitengebied: samen maken ze elk dorp anders. De ontwikkeling van de fysieke leefomgeving is ook sterk afhankelijk van de lokale behoeften en de mate waarin een gemeenschap actief en betrokken is. Terwijl het ene dorp voorziet in eigen energieopwekking, draait voor een ander dorp juist alles om het verenigingsleven.

Belangrijk voor de dorpen is een focus op de leefbaarheid en wat de betekenis daarvan is. Gaat het om het behoud van voorzieningen of zetten we in op de bereikbaarheid van grotere dorpen en de stad? We kijken daarbij ook naar de hoeveelheid woningen, waarbij de focus op senioren en jongeren ligt. De dorpen staan niet op slot. Mobiliteit is mede daarom bijzonder relevant, met name bij openbaar vervoer, nieuwe vormen van gedeeld vervoer en de toename van elektrische vervoermiddelen. Ook de economische betekenis van de dorpen, bijvoorbeeld op het vlak van recreatie en landbouw, leidt tot mogelijk richtinggevende keuzes.

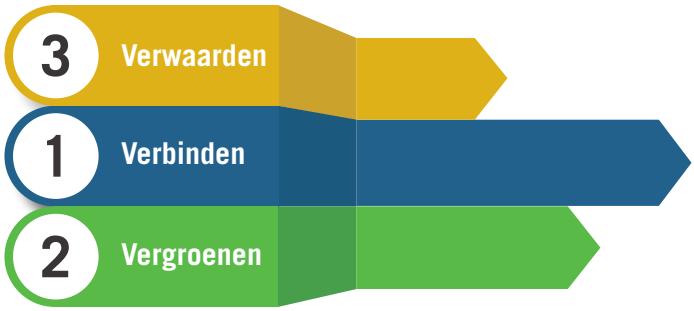
Grou en Stiens (en tot op zekere hoogte Mantgum) zijn na de stad Leeuwarden regionale voorzieningencentra. Aanvullend zijn in een aantal dorpen (bijv. Wergea, Wirdum en Jirnsum) de basisvoorzieningen zoals supermarkt, school, zorg en sport nog aanwezig. Wij werken in deze dorpen aan een toekomstbestendig aanbod voor zover wij als overheid daar de mogelijkheden voor hebben. Door ontwikkelingen kan leegstand ontstaan van winkelpanden en scholen. Wellicht kan dit op langere termijn door krimp ook gaan gelden voor woningen. Voor alle dorpen geldt dat we blijven inzetten op een goede spreiding en aanwezigheid van voorzieningen. Initiatieven uit het dorp kunnen mogelijk worden wanneer daaruit een duidelijke impuls voor de toekomstige ruimtelijke kwaliteit tot stand wordt gebracht. Hierbij wordt naast de fysieke ontwikkeling ook gekeken naar de bijdrage aan de leefbaarheid van het dorp. Bij initiatieven van onderop is het aantonen van behoefte en draagvlak in het dorp een vereiste.

Grou en Stiens

In de grotere dorpen Grou en Stiens zien we kansen voor een verdere ontwikkeling in relatie tot de regionale functie die beide dorpen hebben. Die functie willen we behouden. Het zijn belangrijke dorpen in de gemeente met draagvlak voor voorzieningen, die ook van belang zijn voor de omgeving (onderwijs, sport, zorg, detailhandel). Grou heeft daarin nog een bijzondere positie: toerisme en recreatie, met watersport als 'sterk merk'. Initiatieven kunnen een grotere schaal hebben dan alleen voor het dorp zelf. Wij zien daar vanuit de gemeente een rol, bijvoorbeeld op het gebied van woningbouwplannen. Beide dorpen vragen wel aandacht voor de leefbaarheid en aanwezigheid van voorzieningen voor de eigen bevolking, zoals een goed draaiend dorpshuis.

Van dilemma's naar meerwaarde

Het bepalen van groei, binnen of buiten de kernen. Maatregelen mobiliteit. Uitgaan van eigen kracht.

ONTWIKKELRICHTING

- Het behouden en verstevigen van de regionale en economische functie van Stiens en Grou.
- Inzetten op kwaliteitstoerisme in het gebied Grou-Alde Feanen, juist door de lokale groene en blauwe waarde te benutten.

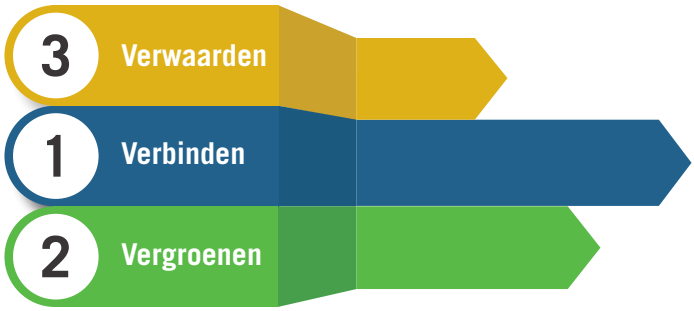
- Verdichten boven uitbreiden. Bouwen buiten dorpsgrens alleen voor eigen behoefte en als het een bijdrage levert aan de leefbaarheid en draagvlak voor voorzieningen. In Grou en Stiens beperkte ruimte voor uitbreiding bestaande bedrijventerreinen.
- Grou en Stiens: behouden en versterken verzorgende (regionale) functie. Grou: watersportcentrum.
- Detailhandel alleen faciliteren binnen bestaande clusters: centra Grou en Stiens.
- Horeca en leisure binnen clusters én op bijzondere plekken (Grou).
- Voldoende gevarieerd woningaanbod voor alle doelgroepen, o.a. starterswoningen binnen de dorpsgrenzen, maar ook geschikte woningen voor ouderen.

- Vergroenen: dorpsbossen, biodiversiteit in woonomgeving versterken.
- Maatregelen klimaatadaptatie, energietransitie en warmtetransitie koppelen.

Kleine dorpen en buurtschappen

De ruimtelijke kwaliteit van de kleinere dorpen en buurtschappen is hoog. De dorpen zijn parels in het landschap. De kerken, boerderijen en historische woonhuizen zijn in elk dorp uniek en de bewoners voelen zich daarmee verbonden. Naast de sociale cohesie is dit de kracht van onze dorpen. De (kleinere) dorpen hebben een sterke gemeenschapszin, hebben een eigen identiteit en de mensen zijn verbonden met elkaar. Dit is een kracht die we willen benutten. In deze dorpen stimuleren we samenwerking en bieden we ruimte voor creatieve oplossingen. We zetten erop in om dat te behouden en om kwetsbaarheden te voorkomen. Grootste uitdaging is het behouden van voorzieningen die deze identiteit symboliseren, omdat deze voorzieningen kwetsbaar zijn of worden. Prioriteiten hier zijn het behouden van de eigen identiteit, de leefbaarheid en bereikbaarheid van kernen met een regionale functie.

De kleinste dorpen en buurtschappen hebben een eigen karakteristiek en problematiek. Voorzieningen onder druk, sociale cohesie, ruimte voor eigen initiatief, behouden eigenheid. Herbestemmen leegstaande panden (bijvoorbeeld scholen, kerken).

Van dilemma's naar meerwaarde

Ontwikkelen netwerk van verbinding en voorzieningen én eigen keuzes en ontwikkeling per dorp. Grote opgaven als energietransitie en klimaatadaptatie (met daarbij gewenste structurele aanpak) én dorps-specifieke oplossingen.

ONTWIKKELRICHTING

- De waarde van het dorp, of het nu fysieke, sociale of culturele eigenschappen zijn, vormt de basis voor ontwikkelingen. Nieuwe ontwikkelingen versterken de identiteit en ruimtelijke uitstraling van het dorp met oog voor de behoefte in het dorp. Het eigene van het dorp staat voorop bij de afweging welke plannen we honoreren of in gang zetten.

- Alleen uitbreiding als dit ten goede komt van de leefbaarheid.
- Binding met het dorp versterken door passende woonruimte te bieden voor starters en senioren. (voldoende gevarieerd woningaanbod voor alle doelgroepen).
- Verschillen met de stad behouden.
- Ontmoeting en sociale cohesie versterken (kwaliteit openbare ruimte).
- Bereikbaarheid van werkgelegenheid en voorzieningen (openbaar vervoer).
- In de kwetsbare dorpen de (digitale) bereikbaarheid vergroten.

- Openbare ruimte vergroenen, lokale initiatieven daartoe faciliteren.
- Dorpspecifieke warmtetransitie en klimaatadaptatie.

De dorpen

Vergroenen

- Verbeteren biodiversiteit
- Dooradering groen-blauwe structuren
- Ruimte voor water en natuur-vriendelijke oevers
- Fietsroutes koppelen aan groenstructuren
- Vergroening gebouwen en openbare ruimte
- Bomen rond de dorpen
- Dorpsspecifieke warmtetran-sitie, energietransitie en klimaatadaptatie

Verbinden

- Ruimte voor spelen, bewegen en ontmoeten
- Voedselproductie aan voed-selconsumptie koppelen
- Voorzieningen dichtbij
- Sterke digitale infrastructuur
- Aantrekkelijke woonvormen
- Afstanden verkleinen
- Vasthouden van een unieke ruimtelijke kwaliteit
- Dynamische woningmarkt

Verwaarden

- Mengen van functies
- Ruimte voor evenementen
- Vergroten aantrekkingskracht van water
- Cultureel erfgoed benutten

LEGENDA

BASIS

- stad en dorpen
- ruimte voor stadsuitbreiding
- buitengebied
- vliegveld
- hoofdwegen
- spoorlijn
- station
- water
- parken
- natuurgebied

VERWAARDEN

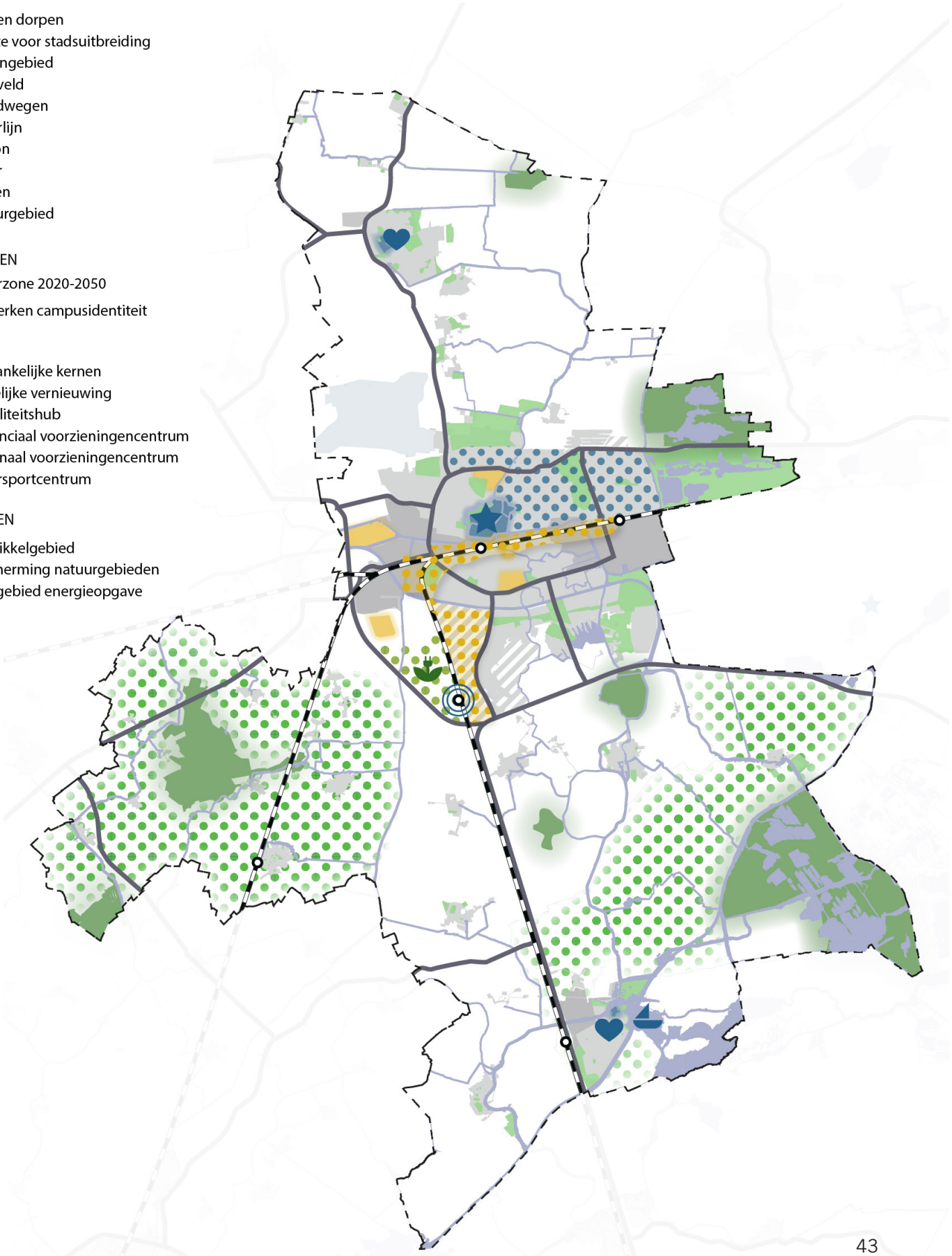
- spoorzone 2020-2050
- versterken campusidentiteit

VERBINDEN

- toegankelijke kernen
- stedelijke vernieuwing
- mobiliteitshub
- provinciaal voorzieningencentrum
- regionaal voorzieningencentrum
- watersportcentrum

VERGROENEN

- ontwikkelgebied
- bescherming natuurgebieden
- zoekgebied energieopgave

3. BUITENGEBIED

Het landschap is van bijzondere betekenis voor onze gemeente als drager van cultuurhistorische waarden. De grote diversiteit in het landschap, variërend van open weiden, meren en plassen tot moerasgebieden en bossen, is van grote waarde en een belangrijk onderdeel van de prettige woon- en leefomgeving. Het levert daarmee een bijdrage aan een gunstig vestigingsklimaat. De bestaande groen-blauwe structuren worden hersteld en uitgebreid. De gebruikskwaliteit en de ecologische kwaliteit van zowel groen als water wordt vergroot en verbindingen tussen natuur- en groengebieden worden versterkt.

De gemeente Leeuwarden omvat een aantal waardevolle natuurgebieden, waaronder twee Europees beschermde Natura 2000-gebieden: de Grote Wielen en de Alde Feanen. Net als de Leonserpolder en de Himpensermarpolder maken deze natuurgebieden deel uit van het Nationaal Natuurnetwerk. Wij zetten ons in om de aanwezige natuurwaarden te behouden. Natuurgebieden staan niet op zichzelf. We beschouwen het buitengebied als een geheel en zorgen ervoor dat ontwikkelingen in het buitengebied geen onomkeerbare negatieve gevolgen hebben voor de aangewezen natuurwaarden.

Het landschap van Leeuwarden is geen statisch gegeven, maar heeft zich altijd ontwikkeld en zal zich blijven ontwikkelen. Op dit moment komen er veel opgaven op het landelijk gebied af met potentieel een grote impact op het gebruik en/of de verschijningsvorm.

De verschillende opgaven voor met name het veenweidegebied zijn complex en kennen een grote samenhang. De problematiek krijgt breed aandacht, waarbij intensief wordt samengewerkt met de andere overheden (Provincie en

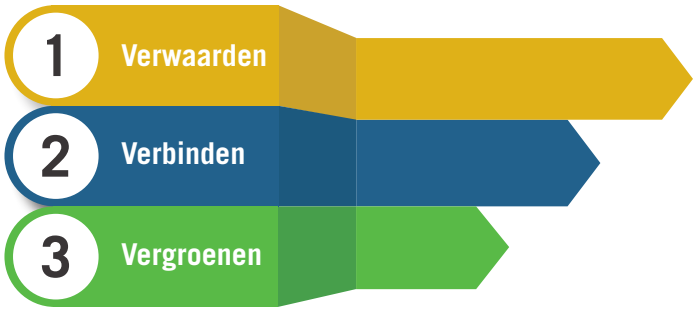

Wetterskip) en agrariërs. Met de opgaven voor klimaat, water, biodiversiteit, weidevogels, reduceren CO_2 uitstoot, stikstofdepositie, en bodemdaling (veenweideproblematiek) die zich voor de komende decennia aftekenen, neemt de urgentie alleen maar toe. Het landschap moet mee bewegen en waar nodig veranderen.

Daarbij is behoud, en liefst versterking, van de waarde die dat landschap nu al biedt een belangrijk uitgangspunt.

Op de langere termijn is een transitie van de huidige landbouwpraktijk in de richting van een duurzamere en meer circulaire landbouw zonder negatieve effecten op lucht, water en bodem noodzakelijk. Door snel groeiende ontwikkelingen in de circulaire economie, de maatregelen voor klimaatadaptatie en –mitigatie en de verduurzaming van ons voedselsysteem komt deze transitie mogelijk in een versnelling. Deze transitie brengt ook onzekerheden met zich mee. Daarom is het belangrijk om agrariërs perspectief te bieden voor de lange termijn, waarbij we oog houden voor de mogelijkheden om hen mee te laten draaien in een circulaire economie. Wij geven ruimte voor het houden van vee in gebieden waar die ruimte er in relatie tot de natuur en de provinciale, landelijke en Europese regelgeving is. In gebieden waar die ruimte vanwege die regels beperkt is, zoals dicht bij kwetsbare natuurgebieden, zetten wij in op andere verdienmodellen. Dit kan door verbreding van functies toe te staan, extensivering van grondgebruik te faciliteren of een nieuwe functie in een gebied te faciliteren die bijdraagt aan de wateropgave, herstel van de biodiversiteit of een aantrekkelijk landschap versterkt. Zo creëren we een volhoudbaar buitengebied!

Van dilemma's naar meerwaarde
Ruimte om te kunnen boeren én toekomstbestendige natuur. Verhogen waterpeil én ander gebruik percelen. Ontwikkelen en beschermen van het unieke open groene en agrarische landschap én functieverandering, agrarisch natuurbeheer, klimaatdiensten, nieuwe teelten. Windturbines + zonneparken én de kwaliteit van ons landschap behouden. Binnen de gemeentegrenzen energie opwekken én rendement ten goede laten komen aan de gemeenschap. Zelf opwekken én zelf gebruiken. Zelf de verantwoordelijkheid nemen voor een duurzame energievoorziening. Voor onze inwoners en voor het bedrijfsleven. Slimme netwerkoplossingen voor opslag en distributie.

ONTWIKKELRICHTING

- Nieuwe functies in buitengebied versterken bestaande waarden of voegen waarden toe (waterberging, reduceren CO_2-uitstoot biodiversiteitsherstel, landschap, energieopwekking, recreatie).
- Zoek naar logische verbindingen bij energieopwekking, bijvoorbeeld energiecampus / zonneweide/ nieuw onderstation en zoek naar sociaal rendement.
- Positieve grondhouding ten opzichte van functiewijziging (ja, mits…). Randvoorwaarden: behoud en versterk kernkwaliteit landschap, karakteristiek boerenerf, cultuurhistorie, beplanting enz.
- Kleiweide: inzetten op natuurinclusief platteland: natuurinclusieve landbouw en overige natuurinclusieve opgaven langs wegbermen, dijken en oevers, natuurgebieden, recreatiegebieden en -routes en op erven. Werkwijze gericht op langdurige inzet voor een nog mooiere leefomgeving. Er is een gezamenlijk streefbeeld en actieplan gemaakt door de agrariërs, natuurorganisaties en bewoners in het gebied met 12 actielijnen: versterken open landschap, renderende landbouw zonder nadelige effecten voor de leefomgeving, meer verbinding met een biodivers platteland, verrijken bodemleven, optimale benutting water, versterken leefgebied weidevogels, beter benutten circulaire ketens, bijdragen aan energie- en klimaatopgaven, stimuleren lokale voedselmarkt, versterken toeristisch-recreatief netwerk en vergroten kennis en ruimte voor experimenten, integrale uitwerking van het plan met betrokkenen per deelgebied.
- Veenweide: inzetten op tegengaan veenoxidatie en bodemdaling (functie volgt peil als leidend principe). Door provincie en Wetterskip is hiervoor een programma gemaakt. Wij werken als gemeente mee aan de uitwerking en uitvoering hiervan. In de veengebieden, zoals het Grouster Leechlân trekken we hierin op als één overheid.
- Noordelijke Kleischil: kern is hier het omgaan met verzilting. Door de agrariërs in het gebied is een streefbeeld opgesteld. Kern van het streefbeeld is dat akkerbouw en melkveehouderij ieder voor zich en gezamenlijk (door gezamenlijk te kijken naar het sluiten van de kringloop) een transitie maken naar een natuurinclusieve landbouw, waarbij de volgende vijf uitgangspunten worden gehanteerd: een gezonde bodem, een goed verdienmodel voor de landbouw, versterken biodiversiteit en landschap, versterken relatie boer – burger en omgaan met klimaatverandering.
- Recreatie ontwikkelen als nieuw verdienmodel en op basis van de kwaliteiten van ons buitengebied. Sturen op kwaliteit om de balans met andere functies te behouden.
- Onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten zijn. Dit aangevuld met gebieden waar je dat zou willen, en gebieden waar dit niet kan vanwege veiligheid, natuur verstoring, klimaatopgave of waar het rendement niet aanwezig is.

ONTWIKKELRICHTING

- Zoeken naar alternatieven als functies niet verenigbaar zijn. Rondom natuurgebieden geen uitbreiding / intensivering van de landbouw.
- Transitie landbouw richting innovatieve duurzame landbouw zonder schadelijke effecten op lucht-, water- en bodemkwaliteit is noodzakelijk. Inzetten op in eerste instantie minimaal twee transitiegebieden: Baarderadiel en Grouster Leechlân. Gezamenlijk proces, liefst geïnitieerd vanuit het gebied. Het ontwikkelperspectief voor Baarderadiel is gemaakt door het gebied zelf. De overheden faciliteren de uitvoering hiervan binnen de kaders van respectievelijk de regiodeal Natuurinclusieve Landbouw en het Veenweideprogramma. In het Grouster Leechlân wordt zo'n ontwikkelperspectief nog opgesteld samen met de betrokkenen in het gebied.
- Noodzakelijke veranderingen worden niet opgelegd maar stapsgewijs uitgevoerd, waarbij belangrijke momenten worden benut. Dit kan zijn als een agrariër stopt of wijzigingen wil aanbrengen in de opstallen en/of functies op het erf.
- Sturend zijn op locatiebepaling voor zon en wind en het bijbehorende proces gericht op eigenaarschap en draagvlak.
- Energieopwekking verbinden met natuurontwikkeling, waterberging, recreatie.
- Mogelijkheden koppeling onderzoeken om direct energie te leveren aan lokaal netwerk.

- Verbeteren biodiversiteit door andere beheerregimes voor bermen en oevers.
- Bodem en watersysteem leidend voor gebruik.
- Klimaatdiensten (waaronder waterberging) en duurzame energieopwekking als nieuwe functies in het buitengebied.
- Bescherming van bodemleven en verbeteren biodiversiteit bij zonneparken.

Het buitengebied

Vergroenen

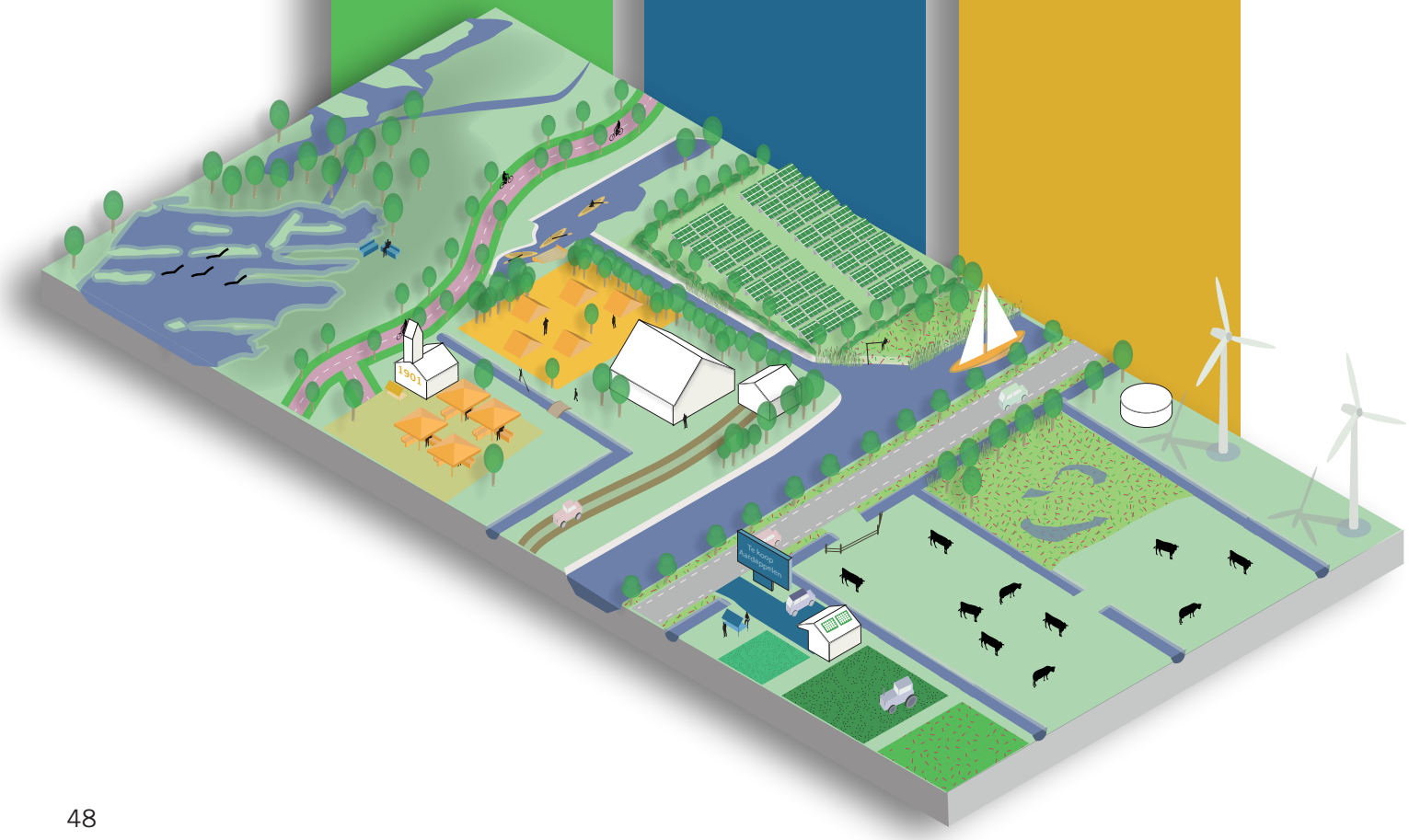
- Verbeteren biodiversiteit
- Dooradering groen-blauwe structuren
- Duurzame energie ingepast in het landschap
- Verduurzaming landbouw
- Ruimte voor water en natuurvriendelijke oevers
- Fietsroutes koppelen aan groenstructuren
- Bescherming natuurgebieden en cultureel erfgoed

Verbinden

- Voedselproductie aan voedselconsumptie koppelen
- Afstanden verkleinen
- Gebruikskwaliteit groen en water vergroten

Verwaarden

- Verbreden van functies
- Vergroten aantrekkingskracht van water
- Cultureel erfgoed benutten
- Recreatie ontwikkeling als nieuw verdienmodel

Universiteit

5. HANDELINGSPERSPECTIEF

Centraal in dit hoofdstuk staat de vraag hoe uitvoering wordt gegeven aan deze omgevingsvisie. Welke rol hebben wij als gemeente, wie hebben we nodig, hoe willen wij samenwerken en op welke wijze betrekken wij stakeholders? Welke instrumenten kunnen en willen wij inzetten, wat zijn beoogde vervolgacties?

5.1 Wie doet wat?

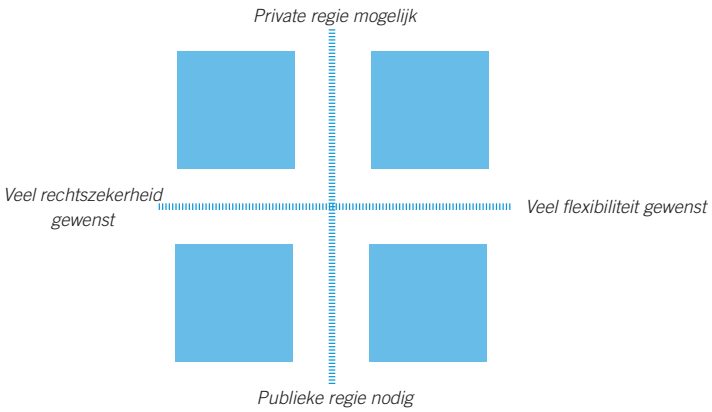
De opgave staat centraal

De samenleving verandert en dit uit zich ook in de manier waarop burgers en de overheid zich tot elkaar verhouden. Bewoners(groepen) willen op tal van vlakken zelf meer regie hebben. Regie op het eigen leven, maar ook regie op de (fysieke) leefomgeving. Dit vergt ook een verandering in denk- en werkwijze bij de overheid. Ondertussen zijn er tal van grote opgaven die enkel door de overheid kunnen worden opgepakt en een stevige regie vragen van de gemeente. Deze verandering wordt verankerd in onze organisatieontwikkeling 'Robuust, Lenig en in Verbinding' en specifiek bij het invoeren van de Omgevingswet – waarbij participatie en regie houden door burgers de uitgangspunten zijn. De nieuwe manier van werken kenmerkt zich voor onze gemeente met name door opgavegericht werken en gebiedsgericht werken waarbij domeinen niet begrenzend zijn. Opgaven kunnen hierin breed zijn en op vele manieren ontstaan. Ze kunnen voortkomen uit maatschappelijke ontwikkelingen, maar ook uit politieke of financiële overwegingen. Bij elke opgave wordt een passende werkwijze gekozen, bijvoorbeeld projecten en programma's.

De keuze hierin wordt mede ingegeven door de mate waarin het eindproduct (output) en het doel (outcome) al concreet in beeld zijn. Het realiseren van een concreet resultaat, de output, wordt als een project aangepakt. Bij een programma staat het nastreven van een doel, de outcome, centraal.

De gemeentelijke rol en de ontwikkelprincipes

De omgevingsvisie is bij uitstek het instrument om duidelijk aan te geven waar we als gemeente Leeuwarden voor staan. In de fysieke leefomgeving geldt "je kan het maar één keer goed doen", want fysieke interventies hebben vaak direct een blijvend effect. Denk bijvoorbeeld aan het verleggen van een watergang, het kappen van een boom of het slopen van een gebouw. Dat vraagt om een verantwoordelijke overheid die rekening houdt met de belangen in het krachtenveld.

Vrij naar het 'NSOB kwadrant' van Van der Steen e.a. (Sedimentatie in sturing, 2015).

Bij de realisatie van de opgaven zijn altijd meerdere partijen betrokken met verschillende belangen, wensen en bevoegdheden. Onze taak wordt ingegeven vanuit onze publiek-maatschappelijke taak. De rol die daarbij past, varieert. Afhankelijk van de wettelijke taak van de gemeente, de aard van de opgave en de fase waarin de opgave zich bevindt, hanteren we een van de volgende rollen:

- realiseren, zelf doen
- reguleren, kaders meegeven aan anderen
- regisseren, samen doen
- ruggensteunen, anderen helpen om het zelf te kunnen

De ontwikkelprincipes zijn ook effectief bij het in balans brengen van het krachtenveld tussen ruimte geven aan in iniatieven en sturen in de vorm van regels. Bij de drie ontwikkelprincipes past namelijk ook een bewuste rolverdeling.

- **Vergroenen.** Bij dit principe komen we op voor waarden (natuur, watersystemen) die zichzelf niet kunnen beschermen. Hier is veel rechtszekerheid gewenst. De rollen realiseren (wettelijke taken, eigen gemeentelijke projecten) en reguleren passen hier bij.
- **Verbinden.** Dit principe is vooral maatschappelijk ingegeven en vraagt om een flexibele overheid, maar wel met een publieke taak (weging algemeen belang). Hier past de regierol het best (samendoen).
- **Verwaarden.** Hier is het enerzijds belangrijk dat er flexibiliteit is om de markt de gewenste ontwikkeling te laten uitvoeren (ruggensteunen). Anderzijds kan het vanuit het beschermen van waarden (landschappelijke kwaliteit, cultuurhistorie) nodig zijn om rechtszekerheid te bieden en kaders mee te geven.

Deze rollen krijgen een plek bij het maken van beleid, het uitwerken van de Omgevingswetinstrumenten en bij het samenstellen van ontwikkelkaders. Vooral bij het initiëren van projecten en bij het samenwerken met private partijen is de uitwerking van de rolverdeling in het verlengde van deze ontwikkelprincipes van belang.

5.2 Instrumenten

De omgevingsvisie brengt in beeld wat we voor de gebieden en de opgaven op hoofdlijnen willen bereiken. Dit wordt op maat uitgewerkt in ontwikkelkaders en beleidskaders. Vanuit de Omgevingswet werken wij daarbij ook met programma's conform de Omgevingswet, het omgevingsplan en een werkwijze voor de beoordeling van nieuwe initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan. Hiermee worden de ambities van de omgevingsvisie ook vertaald naar de uitvoering van initiatieven die een bijdrage leveren aan de opgaven en ontwikkelrichtingen.

Ontwikkelkader en beleidskader

Voor bepaalde gebieden en voor bepaalde onderwerpen kan het wenselijk zijn om de omgevingsvisie nader uit te werken. Voor gebieden hanteren we daarvoor het instrument van het ontwikkelkader en voor specifieke thema's het beleidskader. Het college doet een voorstel, de raad stelt de ontwikkelkaders en beleidskaders vast. Het ontwikkelkader zit bij gemeentelijke plannen qua detailniveau tussen de omgevingsvisie en het gedetailleerde stedenbouwkundig plan in. Denk bijvoorbeeld aan het ontwikkelkader Middelsee en het ontwikkelkader Amelandskwartier. Daarna volgt de vertaling in het omgevingsplan of een vergunningsaanvraag per project. Een beleidskader geeft richting aan de inhoudelijke ontwikkeling van een bepaald onderwerp. Een voorbeeld is de Volkshuisvestingsvisie.

Bij het opstellen van deze toekomstige kaderstellende documenten gaan we de ontwikkelprincipes inzetten. De toetsing daaraan en het gesprek daarover moeten leiden tot een zorgvuldige afweging vanuit de opgaven en doelstellingen die we ons in deze omgevingsvisie hebben gesteld.

Omgevingsplan

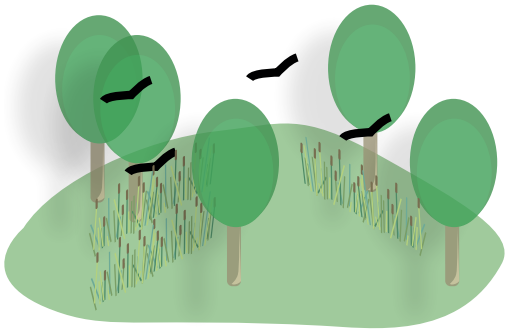
Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het omgevingsplan de nieuwe manier om vast te leggen wat er mag in de (fysieke) leefomgeving. Nu zijn er nog bestemmingsplannen, verordeningen en beleidsregels die dat bepalen. In een omgevingsplan staan straks al deze regels bij elkaar.

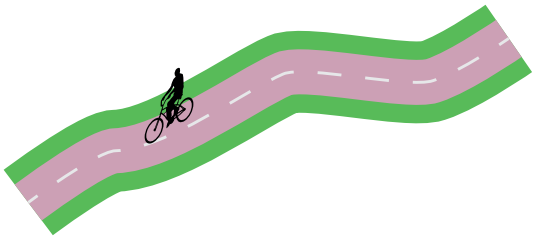
Een omgevingsplan is voor de gemeente Leeuwarden nog niet eerder gemaakt. Het is een nieuwe manier van werken en denken. We moeten hiermee als gemeente oefenen en ervaring opdoen. Het pre-omgevingsplan Leeuwarden – Buitengebied Zuid, zoals dat in december 2020 is vastgesteld door ons college, is de eerste opzet om te komen tot een ontwerp omgevingsplan. Een pilot, maar wel met als eindresultaat een echt omgevingsplan voor dit gebied. Bovendien ontstaat er op deze manier een format c.q. werkwijze voor het opstellen van het omgevingsplan voor de gehele gemeente. Het omgevingsplan hangt samen met de gemeentelijke omgevingsvisie. Activiteiten die uit de visie voortvloeien, kunnen met verschillende regeltypen in het omgevingsplan worden geregeld. Waar in de omgevingsvisie sprake is van drie gebiedstypen (dorp, stad en buitengebied) worden deze gebiedstypen in het omgevingsplan nader uitgewerkt tot ca. 9 gebiedstypen.

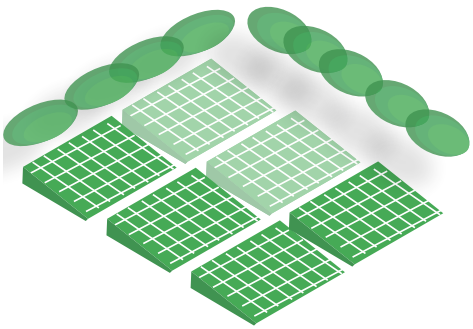

Nieuwe initiatieven

Wij willen ruimte bieden aan initiatieven uit de gemeente, luisteren naar wat er speelt in de wijken en dorpen en samenwerken met partners in de stad om Leeuwarden sociaal, duurzaam en aantrekkelijk te houden. Met de omgevingsvisie nodigen wij mensen/organisaties uit om initiatieven te nemen. Deze initiatieven moeten bijdragen aan de ambities en opgaven die in onze omgevingsvisie zijn beschreven. Met de Omgevingswet wordt het sneller duidelijk waar een plan aan moet voldoen of dat activiteiten planologisch vergunningsvrij zijn. Er blijven ook activiteiten bestaan waar nog wel een vergunning voor nodig is. Voor het behandelen van de aanvraag staat een kortere tijd, waardoor er voor de initiatiefnemer sneller duidelijkheid ontstaat. Maatwerk is hierbij heel belangrijk. Bij maatwerk moet de gemeente een afweging maken of zij een initiatief mogelijk wil maken. Een hulpmiddel bij deze afweging is het Initiatievenkompas. Dit kompas zorgt ervoor dat alle belangrijke aspecten aan de orde komen. Daarbij zullen de initiatieven worden vergeleken met de ontwikkelprincipes *vergroenen*, *verbinden* en *verwaarden* (3.2) en de gebiedsuitwerkingen in Stad, Dorp en Buitengebied (3.3). Als bijlage 2 is toegevoegd het Initiatievenkompas dat momenteel wordt benut. Dit zal worden geactualiseerd na vaststelling van de omgevingsvisie.

5.3 Participatie

Een belangrijk motief voor de invoering van de Omgevingswet is dat mensen, bedrijven en instellingen meer eigen verantwoordelijkheid krijgen om hun leefomgeving zelf te ontwikkelen en aan te passen. Ook komt er meer ruimte voor initiatief. Participatie is een belangrijke pijler van de Omgevingswet. Dit speelt ook een rol bij die grotere verantwoordelijkheid. Initiatiefnemers zullen ook zelf participatie moeten organiseren. En als gemeente vinden we het belangrijk om participatie in te zetten om de ruimte voor initiatief te bepalen. Het doel van participatie is, naast het genereren van draagvlak voor initiatieven, ook het versterken van de omgevingskwaliteit van het plan. De gemeente stimuleert vroegtijdige participatie omdat het betrekken van de omgeving waardevolle inzichten op kan leveren. Zo kunnen er ook tijdig meningen, belangen en creativiteit op tafel komen. Dit kan een initiatief beter maken en kan worden ingezet om de maatschappelijke impact te wegen. Daarmee kunnen bezwaren worden voorkomen. Wij zetten daarom participatie in om tot een betere belangenafweging en een beter besluit te komen. Wij zullen een participatieleidraad opstellen met als doel de kwaliteit van participatieprocessen te ondersteunen en initiatiefnemers te helpen een goed proces te doorlopen.

5.4 Overige

Dialoog en vervolg

De omgevingsvisie is een visie die de hele gemeente Leeuwarden en alle bewoners van de gemeente raakt. We zetten ons in om Leeuwarden en de inwoners nu en in de toekomst te betrekken bij de realisatie van de ambities uit deze omgevingsvisie. Deels doen we dat door met regelmaat de dialoog te zoeken over die onderwerpen. Een dialoogprogramma kan een belangrijke bijdrage leveren om deze omgevingsvisie ook op de langere termijn levend, actueel en relevant te houden.

Daarnaast zien we goede kansen om in de driejaarlijkse cyclus van Arcadia (te beginnen in 2022) de onderwerpen uit deze omgevingsvisie op een beeldende, creatieve manier onder de aandacht van een breed publiek te brengen. Enerzijds kan dat in de vorm van grote, aansprekende blockbusters, anderzijds door in te zetten op Mienskipsinitiatieven binnen de Arcadia-programmering.

Milieueffectrapportage (MER)

Planvorming en programmering van grote fysieke ingrepen zijn geen onderdeel van de omgevingsvisie. Dit document geeft vooral antwoord op de hoe-vraag aan de hand van ontwikkelprincipes. Wij hebben daarom geen m.e.r.-procedure doorlopen voor deze visie. Deze zal worden uitgevoerd wanneer dat op basis van de inhoud van projecten aan de orde is. Daarbij zal worden ingezet op een omgevingseffectrapportage (OER) met aandacht voor gezondheid en leefbaarheidseffecten. De ontwikkelprincipes uit deze visie kunnen daarbij goed als referentie worden gebruikt, waarbij *vergroenen* de milieu-impact representeert, *verbinden* voor de maatschappelijke impact staat en *verwaarden* voor het toetsen van waardeontwikkeling.

Actualisatie omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een dynamisch document. De in de visie opgenomen ambities en plannen hebben een lange periode nodig om tot uitvoering te komen. Nieuwe maatschappelijke of economische ontwikkelingen of verstrekkende nieuwe beleidskeuzes of ruimtelijke plannen, kunnen betekenen dat de omgevingsvisie moet worden geactualiseerd. De omgevingsvisie behoudt hiermee de samenhang met gewenste ontwikkelingen.

BIJLAGE 1

RELEVANTE BELEIDSDOCUMENTEN EN ACHTERGRONDINFORMATIE

1. Cijfermaterialen
- Trends in beeld (S&O, Leeuwarden 2021)
- Bevolking en huishouding naar stad en dorp 2000-2019
- Rapport Leefomgevingsenquete 2019 (2020)

2. Relevante beleidsstukken algemeen
- NOVI (2020)
- Eerste voortgangsbrief NOVI (2021)
- Contour omgevingsagenda Noord Nederland (2020)
- Bouwstenen voor Deltaplan Noord Nederland (2021)
- Kiezen én Delen, studiegroep Ruimtelijke Inrichting Landelijke Gebied (2021)
- Groen uit de Crisis, Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (2020)
- Grote Opgaven in beperkte ruimte, PBL (2021)
- De Romte Diele, omgevingsvisie Fryslân (2020)
- Positioneringsdocument Omgevingsvisie Leeuwarden (2020)

3. Beleidsdocumenten Leefomgeving en Duurzaamheid
- Beheersplan wateren Leeuwarden
- Fries Bestuursakkoord Water en Kwaliteit 2021-2025 (2020)
- Klimaatadaptatie, uitvoeringsagenda 2021-2035 (2021)
- Gemeentelijk rioleringsplan (2019)
- Plan voor de Zon (2017)
- Leeuwarder Energie Agenda 2021-2024 (2021)
- Regionale Energie Strategie Fryslân (2021)
- Warmtegids (2019)
- Transitievisie Warmte (2021)
- Mobiliteit 2019-2025 Leeuwarden (2019)
- Fiets op 1 (2021)
- Erfgoedagenda voor de toekomst (2020)
- Pre-omgevingsplan Leeuwarden Buitengebied-Zuid (2021)
- Bodembeheernota ‘Zicht op grond’ (2021)
- Veenweideprogramma 2021-2030 (2021)

4. Beleidsdocumenten Maatschappelijke ontwikkeling en Wonen
- Volkshuisvestingsvisie 2021: Ongedeeld en Vitaal (vastgesteld febr. 2021)
- Rapportage resultaten vragenlijst Wonen in de Dorpen (2021)
- Beleidskader Wonen in dorpen (2021)
- Afwegingskader Wonen in Leeuwarden (2016)
- Dorpsvisie Grou (in productie)
- Doarpenfisy Jelsum-Koarnjum 2020-2030 (2020)
- Dorpsvisie Baard 2014-2025 (2014)
- Dorpenvisie Wirdum-Swichum 2020-2030 (2020)
- Dorpsvisie Wytgaard 2017-2027 (2017)
- Dorpsvisie Hempens -Teerns 2020-2025 (2020)
- Dorpsvisie Feinsum 2020-2030 (2020)
- Dorpsvisie Mantgum 2015-2020 (2014)
- Masterplan Reduzum 2020-2030 (2020)
- Inspiratiedocument transformatie Spoordok (2021)
- Stedenbouwkundig model Nieuwe oud-Oost (2021
- Stedenbouwkundig plan De Hem (2021)
- Programma stedelijke vernieuwing Leeuwarden-Oost (decisio 2020)
- Ontwikkeling huidige Cambuurlocatie (2019)
- Ontwikkelkader Middelsee- De werp (2021)
- Ontwikkelkader Amelandskwartier (2021)
- Koersdocument sociaal domein (2018)
- Inclusieagenda “Leeuwarden Toegankelijk 2018-2028” (2020)
- Gezonde stad index 2020, Arcadis (2021)
- Friese Preventie aanpak (FPA) (2020)
- De Friese Aanpak, Bouwsteen Gezondheid (2019)
- GGD Fryslân, Volksgezondheid: Toekomst Verkenning Fryslân (2018)
- RLi, “De stad als gezonde habitat” (2018)
- Veiligheidsnota 2019-2023 (2019)
- Samen bewegen naar een gezonde gemeente (2018)
- Ruimte voor sport in Leeuwarden 2019-2035, Mulier instituut (2020)
- Nota Sportaccommodaties (2016)
- Uitvoeringsnota Broedplaatsen 2020-2028 (2020)
- Visienota Kunst en Cultuur (2020)
- LF 2028 (2020)
- Visienota Evenementen (2019)
- Leeuwarder digitale agenda (2019)
- Manifest Vlietzone (2021)
- Ambitiedocument Leeuwarden-Oost (2021)
- Agenda Binnenstad 2021-2028 (2021)
- Gebiedsvisie Spoordok (2021)
- Ontwikkelkader NDC-locatie (2021)
- Masterplan Heechterp (2021)

5. Beleidsdocumenten Economische Ontwikkeling en Innovatie
- Aanpak economische ontwikkeling 2019-2022 (gem. Leeuwarden, 2019)
- Ondernemend Fryslân samen naar een brede welvaart (2021-2025)
- Bedrijventerreinen in Fryslân (Bureau Louter, 2021)
- Uitvoeringsagenda 2021-2022 Circulaire economie ‘Innovatief naar Afvalvrij’) (2021)
- Visie Profilering Binnenstad, Centrale en WTC (2019)
- Visie Bezoek Leeuwarden (2020)
- Friese Living Lab Agenda (2020)
- Geactualiseerde kennisagenda Fryslân 2019-2025 (2019)
- Vastgoednota 2020-2025 (2020)
- Voorzieningenplanning onderwijs 2021-2030 (2020)
- Retailvisie Leeuwarden (2021)

BIJLAGE 2

HET INITIATIEVENKOMPAS

OMGEVINGSVISIE GEMEENTE LEEUWARDEN

VERGROENEN VERBINDEN VERWAARDEN

Gemeente Leeuwarden

Gemeente Leeuwarden

Reactienota inspraak Ontwerp-Omgevingsvisie

16 november 2021
Registratienummer: 2021-085049

Inleiding

In deze nota zijn de reacties, tips, opmerkingen en vragen opgenomen die gedurende de inspraakperiode in het kader van het voorgestelde Ontwerp-Omgevingsvisie schriftelijk zijn ingediend.

De inspraakperiode liep van **8 september 2021** tot en met **20 oktober 2021.**

Er zijn binnen de inspraaktermijn **16 reacties** door personen en organisaties schriftelijk ingediend. De zienswijzen van inwoners zijn geanonimiseerd opgenomen. Naast de geboden mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen, is er ook nog overleg met diverse belanghebbenden geweest. Ook is er in deze periode overleg geweest tussen de gemeente en de Provinsje Fryslân en It Wetterskip naar aanleiding van de inspraakversie.

Wij zijn blij met de zinvolle feedback, de punten van aandacht die er worden gegeven, de tips, vragen en opmerkingen. Daarmee zijn we in staat geweest de Omgevingsvisie te vervolmaken. Tevens bieden ze een waardevolle houvast voor de uit deze visie voortvloeiende vervolgstappen, zoals het ontwikkelen van een Omgevingsplan, en eventueel verder door de raad en/of het college vast te stellen beleids- en ontwikkelkaders.

Na elke reactie is het antwoord van ons college vermeld. De ontvangen reacties hebben geleid tot een aantal aanpassingen en verbeteringen in het visiestuk.

Dat betreft aanvullende passages omtrent de kleine recreatievaart en specifieke watersport. Het gaat ook om een aanvullende passage omtrent de ervaren geluidhinder van de vliegbasis onder de paragraaf gezondheid. In beide gevallen aanpassingen naar aanleiding van meerdere ingediende zienswijzen over betreffende onderwerp.

Daarnaast zijn ambtshalve en ook naar aanleiding van binnengekomen zienswijzen en overlegreacties diverse redactionele en/of kleine aanpassingen in de ontwerpversie verwerkt tot de nu voorliggende versie.

Gemeente Leeuwarden, 16 november 2021

INLEIDING

Inhoud

Zienswijzen en reacties:

1. **Stichting Groene Ster Duurzaam! 2**
2. **Bewoners Stiens 3**
3. **ProRail 4**
4. **Doarpsbelang It Nut Weidum 5**
5. **Wetterskip Fryslân 10**
6. **Bewoner Hempens 11**
7. **Doarpsbelang Himpens en Tearns 15**
8. **Arriva 16**
9. **Nij Baarderadiel, SEFF, Sportvisserij Fryslân, IJswegencentrale en recreatieondernemers 16**
10. **Doarpsbelang Baard 18**
11. **Milieudefensie Leeuwarden 19**
12. **Watersportverbond 22**
13. **Bewoner Leeuwarden 23**
14. **RV Epsilon en LRV Wetterwille 24**
15. **Stichting Vlietvaardig 25**
16. **Brandweer Fryslân 25**

Zienswijze 1:
Stichting Groene Ster Duurzaam!

Er worden door indiener twee correcties voorgesteld van de ontwerp omgevingsvisie en drie voorstellen gedaan voor een nadere uitwerking van de omgevingsvisie:

Opmerking 1:
Het gebied Kleine Wielen/Groene Ster toevoegen aan de opsommingen van natuurgebieden binnen de gemeente in de ontwerp-omgevingsvisie.

Reactie:
Het gebied Kleine Wielen/Groene Ster is aangelegd als recreatiegebied. Het gebied heeft zich in de afgelopen tientallen jaren ontwikkeld tot een belangrijk en geliefd gebied met vele recreatieve functies als ontspanning en buitensport, de Aquazoo, een camping en ruimte voor evenementen. Daardoor heeft dit gebied een ander gebruik en andere invulling dan de Natura 2000 gebieden Alde Feanen en Grote Wielen en de volledige NNN gebieden zoals Himpensermar en Leonserpolder. Daarom is het gebied Kleine Wielen/Groene Ster niet aan de opsomming van natuurgebieden in de omgevingsvisie toegevoegd.

Opmerking 2:
Het gebied Groene Ster op de kaart (pag. 43) niet aangeven als 'stadspark'.

Reactie:
De kaart op pag. 43 is niet een gedetailleerde kaart met alle huidige functies in de gemeente maar een indicatieve kaart waarop bestaand gebruik en ontwikkelrichtingen aangegeven zijn. Bij het bestaand gebruik zijn er parken in allerlei vormen: van een intensief gebruikt stedelijk park als de Prinsentuin tot sportparken als Kalverdijkje en natuurlijk ingerichte parken als Leeuwarderbos en Groene Ster.

Opmerking 3:
Beide Natura 2000 gebieden Grote Wielen en Alde Feanen gelijk behandelen en beide voorzien van groene ontwikkelgebieden (als aangegeven op kaart pag. 43).

Reactie:
De op de kaart aangegeven ontwikkelgebieden zijn een vertaling van lopende projecten in het Kleiweide- en Veenweidegebied die momenteel worden voorbereid. Indien in de toekomst soortgelijke plannen worden voorbereid rond de Grote Wielen in de gemeente Leeuwarden kunnen die bij een actualisatie van de omgevingsvisie worden opgenomen.

Opmerking 4:
Ontwikkelen van een 'natte as' tussen natuurgebieden Grote Wielen en Alde Feanen om versnipperen van natte natuur tegen te gaan.

Reactie:
Een groot deel van de verbinding tussen Grote Wielen en Alde Feanen ligt in de gemeente Tytsjerksteradiel. Provincie Fryslân, Wetterskip Fryslan en

betreffende gemeenten ontwikkelen samen met de betrokken agrariërs en grondeigenaren ontwikkelplannen voor de gebieden. Waar mogelijk streven wij er naar de groen-blauwe structuren te herstellen en de verbindingen tussen natuur- en groengebieden te versterken.

Opmerking 5:
Overleg en afstemming met buurgemeente Tytsjerksteradiel over de beide Natura 2000-gebieden en grote delen van het natuur Netwerk Nederland (NNN).

Reactie:
Wij overleggen regelmatig met Tytsjerksteradiel waarbij ook het huidig gebruik en de toekomstmogelijkheden van de beide natura 2000-gebieden en NNN gebieden aan bod kan komen.

Zienswijze 2:
Bewoners Stiens

Inhoud van de inspraakreactie:
Indieners richten zich tegen bouwplannen in het zgn. plan Steenslân 2. Zij stellen dat na voltooiing van de in de zienswijze genoemde bouwplannen het dorp Stiens "af " is en zij hebben daarvoor de volgende argumenten:

- Vanwege de vergrijzende bevolking zullen er veel woningen vrijkomen die slecht verkoopbaar zijn.
- Aan de Petterhústerdyk, de Skalm, het oude gemeentehuis, de Hege Hearewei, op het oude spoorwegterrein en Steens 1 zijn nog plannen in ontwikkeling.
- In de stad Leeuwarden zijn voldoende bouwmogelijkheden aanwezig en uitbreiding is in strijd met de ambitie om een groen/blauwe regio te zijn. Daarnaast is het niet gewenst dat bewoners uit Leeuwarden in de dorpen gaan wonen waardoor de sociale samenhang in de dorpen wordt verstoord.
- Er moet vooral ruimte zijn voor bouwplannen in kleinere dorpen om de leefbaarheid in tact te houden en niet in een groot dorp als Stiens.
- Er is sprake van een excessieve toename van geluidshinder van de vliegbasis na de komst van de F35 vliegtuigen (JSF) die in de toekomst nog kan toenemen.
- Dorpsbelang Stiens heeft in september 2020 uitgesproken dat na de voltooiing van plan Steens 1 gestopt kan worden met verdere bouwactiviteiten.
- Provinsje Fryslân heeft bij meerdere gelegenheden uitgesproken tegen het verdere verlies van vrije open ruimte te zijn.

Reactie:
De omgevingsvisie doet geen concrete uitspraken over het plan Steenslân 2. Wél bevat de omgevingsvisie ontwikkelprincipes die gehanteerd moeten worden om tot een keuze te komen bij ruimtelijke plannen. Voor de grotere dorpen Grou en Stiens zien wij vanwege de regionale en economische functie mogelijkheden voor groei waarbij er ook in de toekomst sprake moet zijn van een gevarieerd woning aanbod voor alle doelgroepen. Wij zijn het daarom niet eens met de indieners dat Stiens nu al "af" is qua woningbouwlocaties.

Voorafgaand aan de mogelijke ontwikkeling van plan Steenslân 2 zal nog een woningbouwbehoefte onderzoek voor dit gebied en geheel Stiens plaatsvinden. In dat onderzoek is inbegrepen het onderzoek naar de noodzaak van uitbreiding van het bestaand stedelijk gebied, in het kader van duurzaam ruimtegebruik. Zowel vanuit het dorp zelf als vanuit het buitengebied moet er bij uitbreiding sprake zijn van een goede aansluiting. Belanghebbenden zullen worden betrokken bij de planvorming van het plangebied, dus ook de indieners van deze zienswijze als direct omwonende. Tenslotte zal wanneer het stedenbouwkundig plan gereed is, de mogelijkheid tot het maken van bezwaar via de planologische procedure worden geboden.

Zienswijze 3:
ProRail

ProRail wijst als landelijk spoorbeheerder op haar inhoudelijke visie op de omgeving van het spoor en verzoekt de gemeente deze bij de omgevingsvisie te betrekken. Inhoudelijk heeft zij op de ontwerp-omgevingsvisie de volgende opmerkingen:

- Op pagina 34 van de omgevingsvisie wordt gesproken over de noodzaak om de HRMK-spoorbrug te vervangen door een aquaduct. Hier wordt aangegeven dat dit vanuit het spoor ook essentieel zou zijn. Dit beeld deelt ProRail niet met de gemeente Leeuwarden.
- Over de onderwerpen Spoordok, Middelsee, Werpsterhoeke en verdiepte ligging Leeuwarden-Groningen is ProRail reeds in gesprek met de gemeente.
- Punt van zorg is de grote GGZ-vestiging nabij de spoorlijn in Middelsee. ProRail verneemt graag hoe de afscherming tussen de GGZ-vestiging en de spoorlijn wordt uitgevoerd.

Aansluitend hierop verzoekt ProRail de gemeente bij de uitwerking van de omgevingsvisie in ruimtelijke plannen de in de zienswijze opgenomen aspecten op te laten nemen c.q. te verwerken, met als uitgangspunt dat de bedrijfsvoering van ProRail niet wordt belemmerd.

Tot slot vraagt ProRail nog aandacht voor het volgende. ProRail constateert op basis van de ontwerp omgevingsvisie dat Leeuwarden vergelijkbare ambities heeft op het gebied van mobiliteit en duurzaamheid. ProRail vraagt aandacht voor het spanningsveld dat dit volgens haar oplevert met de verstedelijkingsambities. Leeuwarden zet met name in op verdichting van gebruiksruimte, zoals stapeling van functies in meervoudige bestemmingen (openbare ruimte, wonen en werken). Voorkeur voor ProRail gaat uit naar enkelvoudige bestemmingen (Verkeer Railverkeer) en zo weinig mogelijk nieuwe woonruimte in de nabijheid van het spoor (geluid, trillingen en externe veiligheid) om een kwalitatief goede uitvoering van haar wettelijke beheertaak te borgen, nu en in de toekomst.

<u>Reactie:</u>
De spoorzone is een van de belangrijkste ontwikkelzones van de gemeente Leeuwarden. Goed overleg over de ontwikkeling van deze zone met ProRail is daarbij een belangrijke randvoorwaarde. Zoals ProRail aangeeft zijn wij over veel onderdelen al in gesprek en is de visie met vertegenwoordigers van

ProRail besproken.
Ten aanzien van de vervanging van de HRMK-spoorbrug door een aquaduct zijn wij van mening dat dit de enige oplossing is om het huidige knelpunt robuust en duurzaam op te lossen. De (plezier/goederen)vaart zal naar verwachting groeien en het spoorverkeer zal intensiveren. Het nu al bestaande knelpunt zal daardoor in de toekomst alleen maar groter worden als er niet wordt gekozen voor een structurele oplossing als een aquaduct. Daarnaast is het ondergronds brengen van het spoor op deze plek een randvoorwaarde om invulling te kunnen geven aan de noodzakelijke woningbouwopgave die Leeuwarden heeft. Een opgave die in beginsel binnenstedelijk wordt opgelost.
In haar zienswijze wordt door ProRail een groot aantal aspecten aangegeven die van belang zijn voor de ruimtelijke plannen in onze gemeente. Deze aspecten worden betrokken bij de opstelling van een nieuw omgevingsplan danwel bij beoordeling van bouwplannen die afwijken van een omgevingsplan. Dit geldt ook voor de voorgenomen GGZ-vestiging in de wijk Middelsee. GGZ is bekend met de geluidsproblematiek en heeft ook de verantwoordelijkheid hiervan. Wel zijn wij van plan in overleg met ProRail een scherm langs het spoor te plaatsen.

Wij zijn en blijven graag in overleg met ProRail om tot een goede en optimale invulling te komen van de spoorzone. Deze zeer centraal gelegen locatie wordt momenteel nauwelijks benut terwijl er in het stedelijk gebied veel vraag is naar nieuwe en centraal gelegen bouwlocaties. Dit is een uitdagende en complexe opgave waarbij er sprake moet zijn van een prettig en gezond leefmilieu, een goede verkeersafwikkeling met ook een optimaal gebruik van het verkeer per spoor en een duurzame invulling. Bij de nieuwe invulling van de terreinen rond de sporen worden alle belangen in beeld gebracht en wordt in overleg met alle belanghebbenden invulling gegeven aan de uitwerking. Daar zullen ook de effecten op de bedrijfsvoering van ProRail een rol spelen. Wij gaan er vanuit dat wij in goed overleg met ProRail in de komende periode tot overeenstemming zullen komen over de ontwikkeling van dit gebied. De in de omgevingsvisie op de plankaart aangegeven deelgebieden zijn uiteenlopend in status, aard en planning en zullen geleidelijk worden ontwikkeld in de periode 2020-2050.

Zienswijze 4:
Doarpsbelang It Nut Weidum

Hoewel Doarpsbelang zich bewust is dat de omgevingsvisie een dynamisch document is, en het hier om de grote lijnen gaat waaraan in de toekomst nog invulling zal moeten worden gegeven onder andere in de vorm van omgevingsplannen, voelt zij zich toch geroepen op een paar punten te reageren. Zij begrijpt dat een aantal van deze punten niet zal leiden tot aanpassing van de tekst van het document, maar dan heeft zij in elk geval haar mening of zorg hierbij vastgelegd.

<u>Opmerking 1:</u>
Wonen, de omgevingsvisie gebruikt 3 ontwikkelprincipes, een daarvan is ‘verwaarden’, dit wordt uitgelegd op pagina 25 als ‘prioriteit geven aan herontwikkeling van gebouwen en bestaande bebouwde gebieden boven het ontwikkelen van nieuwe. Toch wil de gemeente meebewegen met de nationale bouwopgave en worden er nog 3000 huizen gebouwd in de

Middelsee. Deze onderdelen van de visie lijken elkaar nogal tegen te spreken.

Reactie:
Wij willen op een verantwoorde wijze onze bijdrage leveren aan de nationale bouwopgave. Met het gebied Middelsee wordt gedoeld op een nieuw plandeel van de Zuidlanden, het in ontwikkeling zijnde nieuwe woongebied aan de zuidzijde van de stad maar ten noorden van de Haak om Leeuwarden. Met 'verwaarden' wordt in dit geval ook gedoeld op het optimaal gebruik maken van de voorzieningen die worden gerealiseerd in de Zuidlanden. Daarbij is bij het plandeel Middelsee gekozen voor een compacte woonwijk met een hoge dichtheid.
Uit de prognoses blijkt dat tot 2050 in de gemeente Leeuwarden een groei van circa 6700 huishoudens verwacht wordt. Daarnaast worden er jaarlijks circa 160 woningen gesloopt, over 30 jaar zijn dit 4800 woningen. In totaal heeft gemeente Leeuwarden tot 2050 een woningbouwopgave van circa 11.500 woningen. Een klein deel daarvan zal in de dorpen gerealiseerd worden, daar waar behoefte is en de plannen passen bij de schaal en maat van het dorp. Een ander deel wordt gerealiseerd in de stad, zoals bijvoorbeeld op de locatie van het huidige Cambuurstadion.
Om de groei van het aantal huishoudens op te vangen is de realisatie van Middelsee nodig.

Opmerking 2:
Energietransitie, onafhankelijk van fossiele brandstoffen in 2050, daar staan wij volledig achter. Echter over de manier waarop hebben wij ernstige twijfels. Indiener wijst op probleem van constante energievoorziening en het opslaan van energie en de grote velden van zonnepanelen in Friesland waar ook Leeuwarden mee bezig is. In de omgevingsvisie wordt ook al aangegeven dat wordt ingezet op zon op dak, maar in het veld wordt niet uitgesloten. Terwijl in onze optiek de grote veldinstallaties juist de systemen op daken op dit moment tegenhouden.

Reactie:
Als aangegeven in de omgevingsvisie zetten wij ons maximaal in op duurzame energieopwekking in het gebouwd gebied. Wij realiseren ons echter dat met alleen 'zon op dak' de duurzame energieopwekking niet behaald kan worden. Daarom wordt er ook gezocht in het landelijk gebied waarbij er ook sterk wordt gelet op ruimtelijke kwaliteit en eigen initiatieven uit de dorpen.

Opmerking 3:
Landbouwtransitie, dit is een zeer interessante discussie waarin onze agrariërs zeker een mening zullen hebben. Wij hebben deze niet geïnventariseerd, maar weten dat er in Weidum bijvoorbeeld al biologisch geboerd wordt, waardoor om Weidum heen hier en daar de biodiversiteit in het grasland begint terug te komen. Op dit moment hebben wij echter nog geen mening gevormd in deze discussie. Maar de omgevingsvisie laat hierin ook nog bijna alle mogelijkheden open waardoor we dat nu ook nog niet nodig achten.

Reactie:
Samen met de agrariërs en de andere overheden (provincie en Wetterskip) wordt ook in het Greidhoeke gebied gewerkt aan een transitie naar meer duurzame landbouw. Al lopende projecten en initiatieven worden daarbij betrokken.

Opmerking 4:
Leefkwaliteit in dorpen, ontwikkeling woningen voor senioren en jongeren (o.a. blz 13). Hoe ziet de gemeente dit voor zich. Op dit moment kunnen heel veel starters bijna niet anders dan huren. En het landelijke beleid zorgt ervoor dat woningstichtingen hun toewijzingsbeleid dusdanig hebben ingericht dat jongeren heel lastig in eigen dorp kunnen huren. Hierdoor gaat de leefbaarheid in dorpen sterk achteruit, omdat veel mensen die hier willen blijven wonen, gedwongen uitwijken naar elders. Dit blijft wat ons betreft een grote zorg.

Reactie:
Ook in de dorpen wordt ingezet op een voldoende gevarieerd woningaanbod met onder meer aandacht voor passende woonruimte voor starters en senioren. Aandachtspunt is daarbij wel dat die uitbreiding ten goede komt van de leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.
Specifiek voor de jongvolwassenen in de dorpen die zijn aangewezen op een huurwoningen, willen we samen met de corporatie onderzoeken of er een andere wijze van toewijzing mogelijk is. Dit wordt opgepakt in het kader van de uitvoering van de Volkshuisvestingsvisie.
Daarnaast zien we in de dorpen ruimte voor particuliere huurwoningen, hiermee kan de tijdelijke lokale vraag onder andere van jongvolwassenen worden bediend.

Opmerking 5:
Uitnodigen tot bewegen (blz 14), toegankelijkheid van water voor suppen, zwemmen en roeien. Wij zouden graag willen dat de Weidumerfeart hiervoor toegankelijk wordt, dit is notabene onderdeel van een kanoroute, echter door verkeerde classificatie van deze vaart wordt deze nu niet als zodanig door Wetterskip onderhouden.

Reactie:
Voor water verwachten we in de loop van volgend jaar een watervisie, als nadere uitwerking van deze omgevingsvisie. De visie zal ook de richtlijnen aangeven wat de gemeente Leeuwarden wil met de kleine recreatieve watersport. Daarna zal de watervisie nog verwerkt worden in beleid, verordeningen en plannen.
Watergangen worden alleen onderhouden vanuit de waterkwaliteit en doorstroming door het Wetterskip. De betreffende vaarten zijn vrijwel altijd in eigendom en in beheer bij het Wetterskip. Zij gaan daar dan ook eigenlijk over als eigenaar. Een recreatieve toekenning kan conflicteren met de ecologische doelen die Wetterskip voor deze wateren heeft vastgesteld. We willen onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten (flyboarden ed.) zijn. Daarbij betreffen we eventueel de gebieden waar dat mogelijk zou zijn, en gebieden waar dit absoluut niet kan omwille van bijvoorbeeld veiligheid, verstoring van de natuur, een klimaatopgave, of waar het veel te duur is ten opzichte van de economische opbrengst.

Wijzigingsvoorstel:
Wij hebben onder ontwikkelrichting Buitengebied, gele kader "verwaarden" de volgende toevoeging aangebracht als extra bullit:
Onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten zijn. Dit aangevuld met gebieden waar je dat zou

willen, en gebieden waar dit niet kan vanwege veiligheid, natuur verstoring, klimaatopgave of waar het rendement niet aanwezig is.

Opmerking 6:
Fiets op 1 (blz 15), er wordt nergens in de omgevingsvisie gesproken over veiligheid (bijvoorbeeld voor fietsers).

Reactie:
Het inrichten van de gemeente als een comfortabele en veilige fietsstad is een van de belangrijke onderdelen van het fietsbeleid Fiets op 1. Dit zal ter verduidelijking worden toegevoegd aan de betreffende tekst van de omgevingsvisie.

Opmerking 7:
Evenementen, waarom alleen evenementen in de stad ?

Reactie:
Net als bij culturele hoofstadjaar 2018 kunnen evenementen plaatsvinden in de hele gemeente waarbij het juist de kracht van onze gemeente is om gebruik te maken van passende locaties die passen bij de omvang en invulling van het evenement. Leeuwarden als topevenementenstad wordt dus gedragen door activiteiten en evenementen in de hele gemeente.

Opmerking 8:
Kwaliteitstoerisme (blz 19), waarom wordt de Greidhoeke niet genoemd, met fiets en kanoroutes, diverse op toerisme georiënteerde bedrijven.

Reactie:
Terecht wordt gewezen op de gehele gemeente als locatie voor kwaliteitstoerisme. In de omgevingsvisie wordt als voorbeeld gewezen op Grou en de Alde Feanen maar het kwaliteitstoerisme geldt ook voor onze andere prachtige dorpen als Weidum en het gehele buitengebied met fiets-, vaar- en wandelroutes.

Opmerking 9:
Verbinden (blz 24), “bind jonge mensen aan de stad”, datzelfde geldt natuurlijk voor een dorp. Nu lijkt het alsof alle jongeren maar naar de stad zouden moeten.

Reactie:
Met het binden van jonge mensen aan de stad wordt ook gedoeld aan het binden van jonge mensen die hun studie in Leeuwarden hebben afgerond. Als opgenomen in de beschrijving van de ontwikkelrichting van de dorpen is er ook in de dorpen behoefte aan passende woonruimte voor starters. Zowel in de stad als de dorpen moet er naar behoefte woonruimte voor jongeren zijn. Zie verder antwoord bij opmerking 4.

Opmerking 10:
Kaartje blz. 36, wat wordt bedoeld met het gestippelde gebied tussen spoorlijn naar Heerenveen en de haak, hier staat ‘ontwikkelgebied energieopgave’.

Reactie:
Het op de kaart aangegeven ‘ontwikkelgebied energieopgave’ is een gebied

waar bestaande functies in de energie-infrastructuur mogelijk gekoppeld kunnen worden met nieuwe initiatieven. Daarbij zullen we wel op moeten letten dat die ontwikkeling samengaat met een goede inpassing in het landschap en de omringende bebouwing. Het op de kaart aangegeven ontwikkelgebied moet dus worden beschouwd als een zoekgebied dat nog nader moet worden onderzocht met alle belanghebbenden op welke wijze hier invulling aan kan worden gegeven.

Opmerking 11:
De dorpen, op blz. 39 worden Mantgum, Wergea, Wirdum en Jirnsum genoemd als dorpen met voorzieningen. Weidum voelt zich hier gepasseerd, wij hebben dan wel geen winkel, maar wel zorg, school en sport. En daarnaast een schitterend dorpshuis, restaurant, camping/hotel, dus het lijkt ons dat wij ook in het rijtje thuishoren.

Reactie:
Weidum heeft vanwege haar zorgaanbod zeker een belangrijke rol voor de gemeente Leeuwarden. Ouderen in Weidum en omgeving zijn, wanneer zij langdurige zorgvraag hebben, aangewezen op deze voorziening. Met de betreffende woningcorporatie Woonzorg Nederland maken wij hierover jaarlijks afspraken.
De gemeente Leeuwarden kent 35 dorpen die elke hun eigen kwaliteiten hebben en niet eenvoudig in categorieën te verdelen zijn. Op basis van een inhoudelijke vergelijking op basis van de aanwezigheid van basisvoorzieningen als supermarkt, school, zorg en sport zijn op blz. 39 de vier dorpen naast Grou en Stiens genoemd. Daarbij moet Weidum zich niet gepasseerd voelen. Voor alle dorpen, dus ook voor Weidum, geldt dat wordt ingezet op een goede spreiding en aanwezigheid van voorzieningen.

Opmerking 12:
Op blz. 52 wordt het Pre omgevingsplan Leeuwarden – buitengebied zuid genoemd. Wij zijn nieuwsgierig naar dit document maar kunnen dat niet vinden, kunt u dit toesturen in de vorm van een link of pdf bestand ?

Reactie:
De bestemmingsplannen voor het Buitengebied en Lytse Doarpen (beide plannen van de voormalige gemeente Boarnsterhim) moesten worden herzien in verband met actuele ontwikkelingen en verandering in wetgeving. In 2017 is ervoor gekozen deze werkzaamheden aan te grijpen om ervaring op te doen met de nieuwe Omgevingswet in de vorm van een pilot: het maken van een omgevingsplan voor het Buitengebied Zuid. Een plan waarin alle regels voor de fysieke leefomgeving worden opgenomen. Daarnaast ook de kans om nieuwe onderwerpen toe te voegen zoals gezondheid en duurzaamheid.

In de toekomst zal ook de rest van de gemeente Leeuwarden aan het omgevingsplan worden toegevoegd, maar eerst wordt het -omgevingsplan Leeuwarden Buitengebied-Zuid afgerond. Informatie over dit plan is te vinden op Omgevingsplan | Omgevingswet Leeuwarden (onder het tabblad Leeuwarden Buitengebied Zuid).

Zienswijze 5:
Wetterskip Fryslân

Wetterskip Fryslan spreekt haar waardering uit voor de ambities die water, bodem, biodiversiteit en klimaatadaptatie hebben gekregen in de ontwerp omgevingsvisie. Zij geeft aan als waterbeheerder haar bijdrage te leveren aan een toekomstbestendige leefomgeving in Fryslân en daarvoor in 2022 een Blauwe Omgevingsvisie (BOVI) op te stellen. De BOVI geeft aan hoe het grond- en oppervlaktewatersysteem toekomstbestendig kan worden ingericht. Dit kan helpen bij het maken van toekomstbestendige, klimaatadaptieve keuzes in landgebruik.

Op de omgevingsvisie heeft zij de volgende opmerkingen:

Opmerking 1:
U wilt een volhoudbaar gebruik van de ruimte, waarbij het bodem- en watersysteem leidend zijn voor de keuzes in landgebruik (pag 24). Wij vragen u daarom om in de omgevingsvisie aan te geven dat het hierbij gaat om een toekomstbestendig en klimaatbestendig bodem- en watersysteem.

Reactie:
Dit punt wordt overgenomen in de tekst.

Opmerking 2:
Voor een aantal locaties in de stad wordt gekozen voor verdichten én vergroenen, waarbij ook invulling wordt gegeven aan klimaatadaptatie. In de praktijk is het dan wel belangrijk dat in bestemmingsplannen en beeldkwaliteitsplannen daarvoor ondersteunende randvoorwaarden opgenomen worden. Dit geldt ook voor vervangende bouw waarbij de bestemming niet verandert. Op deze locaties worden nu vaak kansen om klimaatbestendiger in te richten onvoldoende benut.

Reactie:
De omgevingsvisie vormt de inhoudelijke basis voor het omgevingsplan en nieuwe initiatieven die niet passen in een omgevingsplan. De ambities en opgaven uit de omgevingsvisie komen zo tot invulling.

Opmerking 3:
We hopen dat uw omgevingsvisie een dynamisch document zal zijn, zodat eventuele aanpassingen op basis van de Blauwe Omgevingsvisie op een later moment een plek kunnen krijgen.

Reactie:
Als aangegeven in de omgevingsvisie is het inderdaad een document dat indien nodig en wenselijk kan worden geactualiseerd. Ten aanzien van klimaatadaptatie en het belang van water en waterhuishouding en de ambitie om het hart van een blauwgroene regio te zijn, is de basis in deze omgevingsvisie al gelegd.

Zienswijze 6:
Bewoner Hempens

Opmerking 1:
Indiener merkt op dat er in de omgevingsvisie sprake is van een goede wil maar dat er door taalgebruik en onduidelijkheden in zichzelf sprake is van een fluïde document waarin iedereen zijn gelijk kan vinden. Zijn algemene vraag is in hoeverre de visie een toetsbaar en sluitend antwoord is op de geconstateerde 'oude' problemen op lokaal niveau en de grote en maatschappelijke transitieopgaven.

Reactie:
De aard van een omgevingsvisie is vooral richtinggevend en dan primair op hoofdlijn. Concretisering vindt vooral plaats in uitwerkingen van de omgevingsvisie, zoals het omgevingsplan, een ontwikkelkader of een beleidskader. Deze begrippen worden in het hoofdstuk 'Handelingsperspectief' nader toegelicht. De omgevingsvisie geeft dan ook als zodanig niet een 'toetsbaar en sluitend antwoord'. Belangrijk is ook dat de visie niet een blauwdruk is voor de ontwikkelingen voor de komende decennia. Ontwikkelingen die wij wellicht op dit moment nog niet eens (her)kennen of ontwikkelingen waar wij als gemeente slechts beperkt of geen invloed op hebben en die misschien wel 'anders' verlopen dan dat wij nu voor mogelijk houden. Des te belangrijker is het dat de aangegeven inhoud en richting van de visie regelmatig tegen het licht worden gehouden en dat de visie - indien nodig - daarop wordt aangepast.

Opmerking 2:
De omgevingsvisie geeft niet aan op welke termijn het zich richt, zodat het niet verifieerbaar is of de gestelde doelen worden gehaald. Kan dat nader worden gepreciseerd ?

Reactie:
Met deze omgevingsvisie kijken we enkele decennia vooruit. Zoals in de inleiding van de visie is aangegeven is 2028 onze eerste 'halte', aansluitend op het decennium tussen LF2018 en LF2028. De visie formuleert vooral ambities, niet zozeer concrete doelen. Dat past bij de aard van de omgevingsvisie, zoals ook is aangegeven in de beantwoording van opmerking 1.

Opmerking 3:
Op welke wijze kan worden verduidelijkt waar de (zoek-)gebieden liggen voor de in de omgevingsvisie genoemde 10.000 + 10.000 woningen en welk ruimtebeslag daarmee is gemoeid.

Reactie:
Qua bevolkingsgroei hanteren we in de omgevingsvisie de bevolkings- en huishoudensgroei van de provincie (Factsheet Friese Bevolkingsprognose 2020) voor de periode tot ongeveer 2030. De benodigde bouwproductie om de verwachte bevolkingsgroei naar rond de 130.000 inwoners (Leeuwarden kent per augustus 2021 125.000 inwoners) op te kunnen vangen, is circa 3500 groot. In combinatie met een verwachte sloop van ± 1200 woningen levert dit een bruto productie van zo'n 4700 woningen op.

De in de omgevingsvisie genoemde 10.000 woningen betreft de geprognosticeerde bouwproductie die nodig is om de autonome huishoudensgroei tot en met 2050 op te vangen. De hiervoor genoemde circa 4700 woningen zijn hiervan onderdeel. We gebruiken voor de woningbouwprogrammering een langere horizon, omdat dit grootschalige locatieontwikkeling betreft met implicaties voorbij 2028.
In het kader van het Deltaplan van het Noorden is onderzocht welke reële mogelijkheden er in beginsel zijn voor aanvullende woningbouw. Onder diverse voorwaarden is een extra aantal van 10.000 woningen mogelijk.
De autonome productie van 10.000 woningen is binnen bestaande en verwachte bouwlocaties te realiseren, waarbij het zwaartepunt ligt bij Middelsee en Spoordok. Voor 10.000 woningen extra zijn er twee primaire zoekgebieden: Middelsee en binnenstedelijk. De locatie Middelsee heeft namelijk veel potentie tot verdichting, wat betekent dat er een hoger aantal woningen per ha wordt gerealiseerd dan waar we nu mee rekenen. De locatie Spoordok kent nu nog geen vastgesteld woningbouwprogramma, dat programma bepalen we mede op basis van het wel of niet doorgaan van o.a. de Lelylijn. Naast deze beide grote locaties is er binnen de bestaande stad veel ruimte tot verdichting, zowel door transformatie (waarbij een niet-woongebouw een woonfunctie krijgt) en door herontwikkeling.
Het uiteindelijk benodigde ruimtebeslag is niet op voorhand aan te geven omdat dit afhankelijk is van de hoeveelheid transformatie en van de uiteindelijke samenstelling van het bouwprogramma. De bandbreedte varieert sterk per type bebouwing: van circa 20 woningen/ ha voor uitleglocaties tot boven de 60 woningen per ha voor stedelijke gebied.

Opmerking 4:
Het is onduidelijk wat de relatie is tussen de bevolkingstoename en de groei in bedrijvigheid, waarin in toenemende mate wordt geautomatiseerd, in relatie tot arbeidsplaatsen en welke effecten dat heeft voor de omgevingsvisie (grondgebruik door 'verdozing', datacentra, transport etc.). Op welke wijze kunt u dit wel verduidelijken?

Reactie:
Voor werkgelegenheidsontwikkeling en de ruimtevraag van economische functies is er verschil tussen verzorgende economie, kantoren, detailhandel en functies op bedrijventerreinen zoals industrie en logistiek. Er ligt daarin deels een relatie met de bevolkingsontwikkeling, maar ook met de veranderende economie en arbeidsmarkt en met de positie van Leeuwarden als hoofdstad van Fryslan. Groei van werkgelegenheid draagt bij aan het doel om zoveel mogelijk inwoners van Leeuwarden en de regio van zinvol werk te voorzien. Ook zonder bevolkingsgroei zal er in het geval van Leeuwarden sprake zijn van werkgelegenheidsgroei.
Er is een aantal redenen aan te voeren waarom er in Leeuwarden relatief meer werkgelegenheid(sgroei) te verwachten is dan alleen aan het inwoneraantal (en de groei daarvan) af te leiden is. Trends als verstedelijking, agglomeratievoordelen, concentratie van steeds meer voorzieningen in Leeuwarden en de rol van Leeuwarden in een groeiend daily urban system (veel forensen naar de stad voor werk, voorzieningen en vrije tijdsbesteding) zorgen voor groei van het aantal arbeidsplaatsen in Leeuwarden.

Groei van de bevolking (naar 130.000 inwoners) zorgt voor vraag naar verzorgende en dienstverlenende functies waar nog steeds relatief veel werkgelegenheid mee gemoeid gaat, hier speelt automatisering niet zo'n grote rol. Dat leidt autonoom tot ruimtevraag die voor een belangrijk deel is op te vangen in het bestaande stedelijk gebied en de bestaande en toekomstige woonwijken.
Automatisering zet naar verwachting wel door maar zal vooral een effect hebben op directe kantoorbanen en in productie-industrie. Aan de andere kant ontstaat er wel weer werkgelegenheid in de ICT en technische ontwikkeling van robotisering en digitalisering.
Voor bedrijven op bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel (retail) is de extra ruimtebehoefte in diverse provinciale onderzoeken in beeld gebracht. Voor alle typen functies is er voldoende ruimte beschikbaar t/m 2030 binnen bestaand stedelijk gebied (in bestemmingsplannen en structuurvisies vastgelegd).

Opmerking 5:
Indiener vraagt zich af op welke wijze de hardheid is gewaarborgd van de prioritering in de kwalitatieve ontwikkelrichting in de omgevingsvisie binnen het handelingsperspectief?

Reactie:
In de omgevingsvisie voor de gemeente Leeuwarden hanteren wij een systematiek met toepassing van drie ontwikkelprincipes om de stap te maken van opgaven naar uitwerking en gebiedsgerichte ontwikkeling. Per gebied en project maken we de afweging aan de hand van deze ontwikkelprincipes, waarbij in verschillende situaties ook een verschillende weging gehanteerd kan worden van die principes. Deze systematiek waarborgt niet zozeer de hardheid van de ontwikkelrichting, maar waarborgt des te meer een brede afweging die met brede betrokkenheid tot stand kan komen.

Opmerking 6:
Indiener stelt vragen over de beschrijving van de waarde van het landschap en de aardkundige en mogelijk archeologische waarden. Wat wordt verstaan onder groenblauwe structuren? Zijn dat lijn-elementen of vlak-elementen? Op welke wijze is het mogelijk om de aan de bestaande waarden verwante wijzigingen in het landschap te scheiden van nieuwe ándere functies.

Reactie:
In de visie hebben wij aangegeven dat in het buitengebied ook de principes vergroenen en verbinden, naast verwaarden van belang zijn. Per initiatief wordt de afweging gemaakt of alle ontwikkelprincipes in alle situaties een even grote rol zullen spelen.
Voor de inpassing voor de energietransitie zal juist worden gezocht naar de combinatie met de bestaande waarden en functies. Bijvoorbeeld waar functies gebundeld kunnen worden en/of kansen ontstaan voor een bredere transitie in het landelijk gebied, met een koppeling met de bestaande energie-infrastructuur en koppelkansen met de bredere landbouw- en plattelandstransitie. Er zal niet altijd sprake zijn van een scheiding van functies.

De groen-blauwe structuren zijn zowel landschappelijke- als waterstructuren (bijvoorbeeld kwelderwallen en sloten) en het kunnen zowel lijnen als

vlakken zijn. Er wordt door ons een landschapsbiografie opgesteld waarin dit verder in beeld komt. Bij wijzigingen van of toevoegingen aan het landschap vindt een integrale belangenafweging plaats. Zie ook de beantwoording van zienswijze 7 van dorpsbelang Hempens en Tearns.

Opmerking 7:
Indiener merkt op dat informatie over ontwikkeling buiten de gemeentegrens op de kaartbeelden ontbreekt. Relevante documenten over aangrenzende gemeenten zijn ook niet opgenomen bij 'relevante beleidsdocumenten en achtergrondinformatie'.

Reactie:
Wij hebben er nadrukkelijk voor gekozen om het kaartbeeld uitsluitend in te kleuren en in te tekenen voor zover het grondgebied betreft van de gemeente Leeuwarden. Onze bevoegdheid ten aanzien van de bestemming of functieaanduiding van gronden kan immers niet verder gaan dan ons eigen grondgebied. Dat neemt niet weg dat wij bij de opstelling van deze visie nadrukkelijk oog en oor hebben gehad voor (beoogde) ontwikkelingen in onze buurgemeenten en natuurlijk ook op nog grotere schaal. Wij hebben de ontwerp-omgevingsvisie aangeboden aan de dagelijkse besturen van de aangrenzende gemeenten en dezen in de gelegenheid gesteld te reageren op de visie. Gebleken is dat de ontwerp-omgevingsvisie Leeuwarden geen aanleiding heeft gegeven tot op- en aanmerkingen vanuit deze gemeenten.

Opmerking 8:
Rondom de natuurgebieden is een vloeiende verkleuring aangebracht zonder dat deze in de legenda wordt toegelicht. Is dit een beschermde randzone die mee kleurt met de natuurwaarden? Zo ja, hoe hard is deze zonering dan? En waarin wijkt dit af van de aanduiding 'ontwikkelgebied vergroenen'?

Reactie:
Rondom natuurgebieden is een indicatieve zone aangegeven als een signalering dat hier aandacht nodig is voor de effecten van bedrijfsvoering en andere activiteiten op het aangrenzend natuurgebied. De invulling en hardheid van deze zone wordt nader uitgewerkt in het omgevingsplan. De aanduiding 'ontwikkelgebied' op het kaartbeeld is de weergave van twee gebieden in het veenweide- en kleiweidegebied waar momenteel overleg plaatsvindt.

Opmerking 9:
Indiener verzoekt om de te verwachten locaties voor grote energie-transitie-opgaven (zoals zonneweiden, turbineopstellingen, aquathermie) op kaartbeeld te visualiseren. Hij vraagt zich ondermeer af of een zonneweide aan de zuidzijde van de Teernser Wielen mogelijk is.

Reactie:
Voor de energietransitie zijn deze gegevens daar waar mogelijk opgenomen in het vastgesteld onderliggend beleid. Dat is de Leeuwarder Energie Agenda. Daarin staan opwekhoeveelheden op een kaart, maar nog niet de benodigde oppervlaktes. Dat is juist een onderdeel van onze zoektocht waarover per project nog moeten worden besloten. Deze visie geeft ook een kader om te komen tot deze besluiten. De komende periode zal, bij de uitwerking van deze visie, dit onderwerp verder worden ingevuld.

Een zonneweide ten zuiden van de Tearnzer Wielen is niet passend binnen het vigerende bestemmingsplan 'Plan voor de zon'.

Opmerking 10:
Indiener merkt op dat er in de omgevingsvisie sprake is van 'Kleiweide' en andere landschapstypes die niet uit het kaartbeeld te herleiden zijn. Het biedt de lezer meer duidelijkheid als bekend is welke gebieden met aanduidingen worden bedoeld.

Reactie:
In de omgevingsvisie wordt gespreken over het Kleiweidegebied, het Veenweidegebied en de Noordelijke Kleischil. Dit zijn gebieden die nog niet scherp in omvang vastgelegd zijn. Zie verder beantwoording opmerking 8.

Opmerking 11:
Indiener vraagt zich af op welke wijze in het visiedocument helderheid en zekerheid kunnen worden verschaft over de mate van het vasthouden aan de kwaliteit van de eerste prioriteit van ontwikkelprincipes bijv. t.a.v. het gebied in de noordoostelijke kwadrant tussen Waldwei en Drachtsterweg.

Reactie:
Kortheidshalve verwijzen wij u graag naar onze reactie op opmerking 5.

Zienswijze 7:
Doarpsbelang Himpens en Tearns

Opmerking 1:
Zoals ook aangegeven in de dorpsvisie 2020-2025 van Himpens en Tearns is het van belang de zelfstandige tweelingidentiteit van de dorpen te behouden. Daarnaast is het van belang dat de karakteristieke plekken en projecten van het dorp, zoals de terpen 'De Glinswier en Sûderwier' , het sportveld, de schaatsbaan en het Kijproject behouden blijven.

Reactie:
In de omgevingsvisie wordt bij het ontwikkelprincipe 'Verwaarden' de waarde van het (open) landschap benoemd. Het bestaande landschap is een uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen. Bestaande elementen in en kenmerken van het landschap, zoals de door indiener genoemde karakteristieke plekken, worden als uitgangspunt genomen. Deze elementen en kenmerken zijn op verschillende manieren vastgelegd en gedocumenteerd. Zo is de terp Glinswier bijvoorbeeld een gemeentelijk archeologisch monument en is in de Dorpsvisie ook het een en ander vastgelegd. Dit houdt in dat deze elementen bij nieuwe ontwikkelingen onderdeel worden van een integrale belangenafweging. Dit is niet een garantie voor 100% behoud, maar wel dat er een zorgvuldige afweging wordt gemaakt tussen de diverse belangen.

Opmerking 2:
Indiener vraagt zich af wat wordt bedoeld met de ontwikkeling van het buitengebied om mee te kunnen draaien in de circulaire economie. Dit betreft met name het gebied aan de Tearnzer wielen ten oosten van de Drachtsterweg.

Reactie:
Circulaire economie in het buitengebied is een breed onderwerp dat onder meer te maken heeft met voedselproductie en de bijbehorende uitvoeringsprogramma, zie ook de beantwoording van zienswijze 11.
Bij de beantwoording van zienswijze 6, opmerking 9 is ingegaan op de mogelijkheid van een zonneweide ten zuiden van de Tearnzer Wielen, zie de beantwoording bij deze zienswijze.

Opmerking 3;
Indiener wijst op het dilemma dat aanleg van een zonneweide kan betekenen bij 'vergroenen': enerzijds duurzame energie inpassen in het landschap maar anderzijds verbeteren biodiversiteit en bescherming van het uniek open groen.

Reactie:
Wij herkennen het dilemma dat wordt aangegeven bij de inpassing van duurzame energie in het landschap. Als aangegeven bij opmerking 1 is er hier altijd sprake van een integrale belangenafweging.

Zienswijze 8:
Arriva

Opmerking 1:
Arriva waardeert de drie ambities en de daaruit voortkomende punten. Het verkiezen van openbaar vervoer en langzaam verkeer is een logisch gevolg. Zij constateren wel dat er sprake is van een toename van congestie van busroutes naar het station en potentieel onveilige situaties.
Zij vragen om maatregelen te realiseren die leiden tot minder congestie voor het busvervoer. Tevens vragen zij om maatregelen die potentieel onveilige situaties veiliger maken. Mogelijke maatregelen zijn minder of geen (doorgaand) autoverkeer voor het station en op enkele locaties de oversteekplekken van voetgangers en fietsers door middel van VRI's te regelen. Zij denken dat deze maatregelen de realisatie van uw ambities dichter bij brengen.

Reactie:
Aandacht voor een goed verblijfsklimaat en verkeersveiligheid en prioriteit aan het langzaam verkeer en het openbaar vervoer boven autoverkeer in de binnenstad en de spoorzone zijn opgenomen in de omgevingsvisie. Bij de uitwerking van de visie in ruimtelijke plannen en herinrichtingsplannen wordt hier invulling aan gegeven. De suggesties van Arriva zullen worden meegenomen bij de uitwerking.

Zienswijze 9:
Nij Baarderadiel, de Stifting Elektrisch & Fossylfrei Farren Fryslân, Sportvisserij Fryslân, de IJswegencentrale en enkele in het gebied actieve recreatieondernemers

Opmerking 1:
Indieners constateren dat de gemeente op langere termijn alternatieve vaarroutes wil ontwikkelen om watersportgebieden dichter bij elkaar te brengen. Voor het behalen van de in de visie verwoorde doelstellingen zal de

gemeente de verantwoordelijkheid moeten nemen voor het faciliteren van vaarwegen voor kleine recreatievaart (kleiner dan klasse F PVVP1). Instandhouding van het vaarprofiel van die klasse vaarwegen is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Bij het “in beeld komen” van alternatieve vaarroutes zoals nu is verwoord in het concept, wordt niet aangegeven welke rol de gemeente neemt ten behoeve van het op korte termijn verbeteren en instandhouding van het vaarprofiel en het op langere termijn terugdringen van de uitstoot door fossiele aandrijvingen.

In het gebied van de voormalige gemeente Littenseradiel dat nu bij de gemeente Leeuwarden hoort, ligt een netwerk van kleine vaarwegen, dat zich uitermate goed leent om invulling te geven aan de ambities van de conceptvisie. Het betreft de Wielsterfeart, de Weidumerfeart, de Jorwerterfeart en de Jaanfeart en de Baardersleat. Veel ‘kwaliteitstoeristen” en bewoners van Leeuwarden en de dorpen van oud Littenseradiel maken gebruik van deze routes in de Greidhoeke. Wel is er sprake van problemen met de diepgang van deze vaarroutes waardoor investeringen die zijn gedaan om de vaarten toegankelijk te houden voor kano’s en kleine sloepen voor niets zijn geweest.

Indieners verzoeken in de omgevingsvisie op te nemen dat een aantal potentieel aantrekkelijke kleine vaarwegen zal worden aangewezen als gemeentelijke vaarweg, categorie “overig vaarwater PVVP 2011” en dat er ruimte is voor kleine vaarrecreatie in de regio Nij Baarderadeel. Dit houdt in dat de gemeente Leeuwarden op basis van die visie in samenwerking met het Wetterskip en de Provincie een plan ontwikkelt voor:

- Het op korte termijn weer bevaar- en beschaatsbaar maken van de “6 doarpenrûte” langs de Wielsterfeart, Weidumerfeart, Jorwerterfeart, Jaanfeart en Baardersleat met een minimale doorvaarthoogte van 1 meter.
- In overleg met het Wetterskip de waterkwaliteitsproblemen en overmatige plantengroei op te lossen door het onderwaterprofiel weer op diepte te brengen tot de leggermaat van 1,0 meter.
- En op langere termijn in overleg met de provincie een fossielvrije route De Him-Britswerd- Easterlittens PVVP-klasse F te ontwikkelen.
- En bij die planontwikkeling ondergetekende belanghebbenden betrekt.

<u>Reactie:</u>
Voor water verwachten we in de loop van volgend jaar een watervisie, als nadere uitwerking van deze omgevingsvisie. De visie zal ook de richtlijnen aangeven wat de gemeente Leeuwarden wil met de kleine recreatieve watersport. Bij die watervisie zullen ook de voorstellen worden betrokken die de indieners in deze zienswijze hebben gedaan. Daarna zal de watervisie nog verwerkt worden in beleid, verordeningen en plannen.

Watergangen worden alleen onderhouden vanuit de waterkwaliteit en doorstroming door het Wetterskip Fryslân. De betreffende vaarten zijn vrijwel altijd in eigendom en in beheer bij WF. Zij gaan daar dan ook eigenlijk over als eigenaar. Een recreatieve toekenning kan conflicteren met de ecologische doelen die WF voor deze wateren heeft vastgesteld. We willen onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten (flyboarden ed.) zijn. Daarbij betreffen we eventueel

de gebieden waar dat mogelijk zou zijn, en gebieden waar dit absoluut niet kan omwille van bijvoorbeeld veiligheid, verstoring van de natuur, een klimaatopgave, of waar het veel te duur is ten opzichte van de economische opbrengst.

Wijzigingsvoorstel:
Wij hebben onder ontwikkelrichting Buitengebied, gele kader "verwaarden" de volgende toevoeging aangebracht als extra bullit:
Onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten zijn. Dit aangevuld met gebieden waar je dat zou willen, en gebieden waar dit niet kan vanwege veiligheid, natuur verstoring, klimaatopgave of waar het rendement niet aanwezig is.

Zienswijze 10:
Dorpsbelang Baard

Opmerking 1:
Dorpsbelang Baard is blij verrast door het voornemen van de gemeente Leeuwarden om alternatieve vaarroutes te ontwikkelen, zodat de al bestaande watersportgebieden dichter bij elkaar gebracht kunnen worden. Gezien het feit dat Baard momenteel met een nieuwe 'historische' brug, een dorpscafé met groot terras aan het water, diverse steigers en een trailerhelling aan de watertoerist een warm welkom kan bieden, vragen zij om de Baarder Sleat in uw omgevingsvisie te willen opnemen. Bovendien zou deze ontwikkeling uitstekend aansluiten op de functie van Baard als toeristisch knooppunt tussen Swette/Boalserterfeart/Frjentsjerterfeart.

Reactie:
Voor water verwachten we in de loop van volgend jaar een watervisie, als nadere uitwerking van deze omgevingsvisie. De visie zal ook de richtlijnen aangeven wat de gemeente Leeuwarden wil met de kleine recreatieve watersport waaronder de Baarder Sleat. Daarna zal de watervisie nog verwerkt worden in beleid, verordeningen en plannen.

Watergangen worden alleen onderhouden vanuit de waterkwaliteit en doorstroming door het Wetterskip Fryslân. De betreffende vaarten zijn vrijwel altijd in eigendom en in beheer bij WF. Zij gaan daar dan ook eigenlijk over als eigenaar. Een recreatieve toekenning kan conflicteren met de ecologische doelen die WF voor deze wateren heeft vastgesteld. We willen onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten (flyboarden ed.) zijn. Daarbij betreffen we eventueel de gebieden waar dat mogelijk zou zijn, en gebieden waar dit absoluut niet kan omwille van bijvoorbeeld veiligheid, verstoring van de natuur, een klimaatopgave, of waar het veel te duur is ten opzichte van de economische opbrengst.

Wijzigingsvoorstel:
Wij hebben onder ontwikkelrichting Buitengebied, gele kader "verwaarden" de volgende toevoeging aangebracht als extra bullit:
Onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten zijn. Dit aangevuld met gebieden waar je dat zou willen, en gebieden waar dit niet kan vanwege veiligheid, natuur verstoring, klimaatopgave of waar het rendement niet aanwezig is.

Zienswijze 11:
Milieudefensie

Milieudefensie Leeuwarden komt met een aantal opmerkingen waarvan zij hoopt dat die leiden tot een aanpassing van de omgevingsvisie en zij wil graag op de hoogte gesteld over het vervolgtraject.

Algemene reactie:
Milieudefensie heeft een groot aantal waardevolle en concrete suggesties en aandachtspunten die een invulling geven aan de realisatie van de ambities van de omgevingsvisie. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie naar gebiedsgerichte plannen of uitvoeringsplannen op bepaalde vakgebieden kunnen de opmerkingen van milieudefensie ook worden meegenomen.

Opmerking 1:
Milieudefensie mist concrete voorstellen om de huidige grote problemen als opwarming klimaat en vermindering CO2 uitstoot aan te pakken. Wat doet de gemeente om het energie- en grondstoffengebruik te reduceren tot het minimale in de eigen organisatie en bij aanvragen vergunningen en overleggen voor woningbouwprojecten, bedrijven enz.

Reactie:
De hoofdlijnen van de energiestransitie zijn stevig en als doelstelling opgenomen in de omgevingsvisie. Ook zijn concrete doelstellingen opgenomen in de uitvoeringsagenda circulaire economie en uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. Deze zijn ook vertaald naar de omgevingsvisietekst.
Als input heeft de gemeente in 2021 voor haar energieambities de 'Leeuwarder Energieagenda' vastgesteld. Hier zijn uitgebreide en ambitieuze doelstellingen door de raad vastgesteld per sectoren inclusief de rol van de gemeente en voor haar eigen organisatie. De concrete uitwerking vindt de komende jaren plaats en is onder meer opgenomen in bijvoorbeeld de Warmtegids die dit jaar wordt vastgesteld.

Opmerking 2:
Welke aandacht wordt gegeven aan lokale productie van voedsel en circulaire productie, die zo veel mogelijk in onze eigen omgeving plaatsvindt.

Reactie:
In de visie wordt ingezet op versterking van de verbinding tussen lokale voedselproductie en voedselconsumptie. Er wordt gewezen op de uitstekende verbindingen tussen stad en buitengebied, zo kenmerkend voor onze gemeente, essentieel voor innovatieve diensten en producten op het snijvlak van water, voedsel en energie. Deze zogenoemde 'nexus' biedt kansen aan de regio om een speler van internationaal formaat te zijn.
Ook zet de gemeente in op de transitie van de huidige landbouw zodat de kwaliteit van bodem, lucht en water verbetert en circulaire productiewijzen worden omarmd. De visie wordt voor de verschillende onderdelen verder uitwerkt in uitvoeringsprogramma's, zoals voor de Voedselagenda Leeuwarden en het Programma Vitaal platteland waarbij via gebiedsprocessen in de verschillende landbouwgebieden die onze gemeente rijk is samen met belanghebbenden.

We ondersteunen circulaire aanpakken via diverse activiteiten. Zo helpen we ondernemers hun circulaire innovaties naar de markt te brengen, willen we onze gemeentelijke inkopen zoveel mogelijk circulair doen en bieden we samen met de Vereniging Circulair Fryslan opleidingen aan ondernemers aan om te leren om op een duurzamer manier met grondstoffen om te gaan.

Opmerking 3:
Welke praktische uitvoering geeft de gemeente aan de inzet 'van afval naar circulair'. Genoemd wordt bijv. een voor bewoners uitvoerbaar diftar systeem en faciliteiten om spullen te repareren.

Reactie:
We sluiten aan bij de VANG-doelstellingen en streven naar een continue reductie van restafval. In 2022 voeren we daarom gedifferentieerde tarieven in met betrekking tot afval, conform het principe "de vervuiler betaalt".. Ter facilitering hiervan worden voorzieningen geplaatst om waardevolle grondstoffen in te zamelen, onder meer ruim 100 GFT-zuilen. Ook zijn afvalcoaches aangesteld om inwoners te informeren en faciliteren m.b.t. afvalscheiding. Verder worden sinds dit jaar luiers nagescheiden om hier biogas uit terug te winnen. Ook wordt de BEST-tas ingezet om boeken, elektronica, speelgoed en textiel in te zamelen en te hergebruiken.

Opmerking 4:
Het is goed dat de fiets op 1 staat maar welke invulling wordt hier in de praktijk aan gegeven ?

Reactie:
Het plan Fiets op 1 dat binnenkort wordt vastgesteld bevat ook een overzicht met ambities en mogelijke maatregelen waarmee de mogelijke invulling van Fiets op 1 in beeld komt.

Opmerking 5:
Milieudefensie pleit voor een verbetering van openbaar vervoer tussen de wijken en dorpen en met de voorzieningen. Bij aanleg van een Lelylijn aandacht voor landschap en voorkeur voor snelle spoorverbinding over de Afsluitdijk.

Reactie:
Aandacht voor goed openbaar vervoer is als een belangrijke bouwsteen opgenomen in de omgevingsvisie, zowel in de stad Leeuwarden als in de dorpen. Een goede en snelle spoorverbinding met de rest van Nederland bijvoorbeeld via de Lelylijn wordt door ons onderschreven maar de verdere invulling van het traject vraagt nog veel onderzoek en valt buiten deze omgevingsvisie.

Opmerking 6:
Milieudefensie vraagt op welke wijze invulling wordt gegeven aan de ongedeelde stad met aandacht voor sociale woningbouw.
Studentenhuisvesting graag concentreren en aantal studenten afstemmen op beschikbare woonruimte.

Reactie:
De dit jaar vastgestelde volkshuisvestingsvisie geeft invulling aan de manier waarop de ongedeelde stad invulling gaat krijgen bij de woningbouwplannen. Ook de invulling van de studentenhuisvesting wordt daarbij meegenomen. In nauwe afstemming met de onderwijsinstellingen zetten wij in op de realisatie van goede en voldoende studentenwoningen maar wij zijn niet in staat om het aantal studenten te bepalen.

Opmerking 7:
Milieudefensie vraagt vanuit aspect gezondheid aandacht voor geluidsoverlast en vervuiling vliegbasis, overlast festivals in nachtelijke uren, beperken fastfood verkooppunten en stimuleren verkooppunten verse lokale groente en fruit, fietsen en wandelen op 1, groen in de woonomgeving en aandacht voor hittestress.

Reactie:
Leeuwarden wil haar positie als evenementenstad versterken maar duurzaamheid en het voorkomen van overlast is daarbij een belangrijk afwegingspunt bij de realisatie van evenementen en bij de afspraken met de initiatiefnemers.
Over de geluidsoverlast en vervuiling van de vliegbasis worden landelijk afspraken gemaakt. Wij herkennen de gevraagde aandacht voor geluidsoverlast van de vliegbasis waarover ook vanuit Dorpsbelang Stiens bij de inspraakronde vragen zijn gesteld.

Wijzigingsvoorstel:
Wij hebben in 3.2 goed leven, paragraaf 'gezondheid' de volgende toevoeging aangebracht:
Het is van belang dat er een balans wordt gevonden tussen enerzijds de economische betekenis van de vliegbasis voor de regio (een van de grootste werkgevers) en anderzijds de gezondheidsbelangen (n.b. geluidhinder) van de omwonenden en de overige inwoners van de gemeente. Een belangenafweging waarbij meerdere partijen betrokken zijn.

Opmerking 8:
Milieudefensie vraagt op welke wijze invulling wordt gegeven aan verbetering biodiversiteit bijvoorbeeld door een ander beheer, uitbreiding van de weidevogelgebieden en verhoging van het waterpeil in het veenweidegebied.

Reactie:
Zoals wij aangeven in de omgevingsvisie is de gemeente Leeuwarden samen met andere overheden (provincie, wetterskip, buur-gemeenten) en agrariërs, maatschappelijke en natuurorganisaties in de verschillende gebieden in overleg om tot een transitie van de landbouw te komen. Hiervoor worden streefbeelden en werklijnen opgesteld. De ambities die daarover zijn opgenomen in deze omgevingsvisie vormen daarbij ons vertrekpunt.

Opmerking 9:
Economische groei moet niet leiden tot meer energie en grondstoffen maar moet dienstbaar zijn om alle grote problemen op te lossen. Er is een omwenteling in het economisch systeem nodig om binnen de draagkracht van

de aarde te blijven. Milieudefensie komt als onderbouwing hiervan tot een aantal voorstellen voor aanpassing initiatievenkompas gericht op de onderdelen bouwen, bedrijven, wijken, landbouw en mobiliteit.

Reactie:
Leefbaarheid en brede welvaart is van belang voor een concurrerende en duurzame economie van onze gemeente. Dit geeft ook richting aan de door de milieudefensie aangegeven aanpassing van het economisch systeem. Milieudefensie doet een breed aantal voorstellen voor de aanpassing van het initiatievenkompas. Na vaststelling van de omgevingsvisie zal het nu nog gebruikte initiatievenkompas worden afgestemd op de ambities van de omgevingsvisie. Daarbij komen ook aspecten aan bod die in de zienswijze van Milieudefensie zijn aangegeven.

Opmerking 10:
Milieudefensie wijst op het belang om inwoners van de gemeente te betrekken bij een duurzame ontwikkeling bijvoorbeeld door festivals en jaarlijkse monitor m.b.t. reductie CO2.

Reactie:
De gemeente zet via allerlei programma's in op het betrekken van burgers bij het thema duurzaamheid. In 2022 zal dat bijvoorbeeld met de ondersteuning van het programma Arcadia 2022 gebeuren met het project BOSK. Hierbij wordt ook nauw samengewerkt met scholen en wijkorganisaties. De effectiviteit van de activiteiten zoals opgenomen zijn in de Leeuwarder Energie Agenda (LEA) wordt gemonitord en gerapporteerd aan de raad. In de LEA zijn veel inwoners op verschillende manieren bij verschillende activiteiten betrokken. Alle onderwerpen van de LEA hebben als doel om bij te dragen aan de CO2 reductie.

Zienswijze 12: Watersportverbond

Opmerking 1:
De ambitie 'Leeuwarden in 2028 het hart van een groen-blauwe regio' verdient instemming van het Watersportverbond. Het Watersportverbond merkt op dat de mogelijkheden van de kleine watersport meer aandacht verdienen. Immers, de kleine watersport (suppen, kanoën, roeien en elektrische sloepjes) is een uitstekend middel om Leeuwarden als 'vanzelfsprekende' (pag. 7) watersportgemeente te versterken.
In Grou en de Alde Feanen zijn al grote concentraties van het watertoerisme. Het Watersportverbond wil erop wijzen dat er in de gemeente, met name in het Kleiweidegebied, ook veel oude prachtige historische vaarten zijn die naar de dorpen lopen. Deze vaarten hebben grote potentie door hen toegankelijk en bevaarbaar te maken en te houden. Het Watersportverbond adviseert om dit te benutten. Dit spreiden van waterrecreatie (dispersiemanagement) wordt ook als doel nagestreefd in het beleid Gastvrij Fryslân.

Concreet beveelt het Watersportverbond het volgende aan:
1. Behoudt de oude vaarwegen categorie F.
2. Houdt deze oude vaarwegen bevaarbaar (diepte minstens 1 meter en open water minstens 6 meter breedte) in overleg met het Wetterskip Fryslân.

3. Maak deze bestaande vaarwegen toegankelijk door walfaciliteiten (in- en uitstapsteigertjes bij lage bruggen, sluizen en duikers) in overleg met de Marrekrite.
4. Ontwerp en creëer een netwerk van kleinschalige routes voor kleine vaarrecreatie en onderhoud deze en geef deze een formele status als vaarroute.
5. Betrek het Watersportverbond bij deze projecten. Het Watersportverbond bezit de expertise en ervaring op dit gebied.

Reactie:
Voor water verwachten we in de loop van volgend jaar een watervisie, als nadere uitwerking van deze omgevingsvisie. De visie zal ook de richtlijnen aangeven wat de gemeente Leeuwarden wil met de kleine recreatieve watersport. Daarna zal de watervisie nog verwerkt worden in beleid, verordeningen en plannen. Het Watersportverband doet een aantal concrete aanbevelingen die wij graag betrekken bij de hiervoor aangegeven uitwerking van de omgevingsvisie.

Watergangen worden alleen onderhouden vanuit de waterkwaliteit en doorstroming door het Wetterskip Fryslân. De betreffende vaarten zijn vrijwel altijd in eigendom en in beheer bij WF. Zij gaan daar dan ook eigenlijk over als eigenaar. Een recreatieve toekenning kan conflicteren met de ecologische doelen die WF voor deze wateren heeft vastgesteld. We willen onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten (flyboarden ed.) zijn. Daarbij betreffen we eventueel de gebieden waar dat mogelijk zou zijn, en gebieden waar dit absoluut niet kan omwille van bijvoorbeeld veiligheid, verstoring van de natuur, een klimaatopgave, of waar het veel te duur is ten opzichte van de economische opbrengst.

Wijzigingsvoorstel:
Wij hebben onder ontwikkelrichting Buitengebied, gele kader "verwaarden" de volgende toevoeging aangebracht als extra bullit:
Onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten zijn. Dit aangevuld met gebieden waar je dat zou willen, en gebieden waar dit niet kan vanwege veiligheid, natuur verstoring, klimaatopgave of waar het rendement niet aanwezig is.

Zienswijze 13:
Bewoner Leeuwarden

Indiener is positief over de hoofdlijnen van de visie en de rol die natuur en leefomgeving, en de bescherming daarvan hebben gekregen. Hij heeft twee opmerkingen.

Opmerking 1:
De invulling van het burgerlijk eigenaarschap in de omgevingsvisie ontbreekt. Dit eigenaarschap kan worden bewerkstelligd door de economische positie van burgers te verbeteren en door de gemeente lokale coöperatieve organisaties te laten ondersteunen waardoor de betrokken bewoners ook daadwerkelijk iets te zeggen hebben.

Reactie:
Participatie is een wezenlijk onderdeel bij het uitvoeren van ruimtelijke plannen. Zowel het ruimte bieden aan initiatieven als het betrekken van belanghebbenden bij de besluitvorming om het draagvlak te vergroten.
In de plannen die uitvoering geven aan de ambities van de omgevingsvisie zal die invulling van het burgerlijk eigenaarschap dus in beeld komen.

Opmerking 2:
Indiener onderschrijft het uitgangspunt dat het eigene van het dorp voorop staat bij de afweging welke plannen worden gehonoreerd of in gang gezet maar hij mist daarbij de rol van de beschermde dorpsgezichten.

Reactie:
De omgevingsvisie is niet een planologisch juridisch document maar een ambitievisie over de gewenste ontwikkeling. Veel waarde wordt gegeven aan de ruimtelijke kwaliteit van deze gemeente waaronder de beschermde dorpsgezichten die dus ook al een planologisch-juridische bescherming hebben als zij als dorpsgezicht zijn aangewezen.

Zienswijze 14:
Roeivereniging Epsilon en Leeuwarder Roeivereniging Wetterwille

Opmerking 1:
Indiener is van mening dat deze visie te weinig invulling geeft aan de vraag hoe de gemeente de komende jaren de watersport wil versterken en in het bijzonder de kleine watersport (kanoërs, roeiers en suppers), een tak die sterker groeit dan de traditionele watersport en die gezond bewegen bevordert.
Het netwerk van vaarroutes voor de kleine watersport bestaat grotendeels al maar kan verder worden uitgebreid via bestaande waterlopen naar woonwijken en dorpen en door bepaalde waterlopen met een kleine doorsteek met elkaar te verbinden.
De toegankelijkheid is ruim onvoldoende vanwege te weinig onderhoud van de vaarwegen en te weinig lage aanlegplaatsen.
Indiener stelt dat de verkeersveiligheid voor alle vormen van recreatievaart goed geregeld moet worden. Zij zijn van mening dat in hoofdstuk 4 Keuzes en afwegingen concretere invullingen moeten staan t.a.v. (kleine) watersport en zij komen t.a.v. binnenstad, woonwijken, dorpen en buitengebied met een aantal vorstellen.

Reactie:
Voor water verwachten we in de loop van volgend jaar een watervisie, als nadere uitwerking van deze omgevingsvisie. De visie zal ook de richtlijnen aangeven wat de gemeente Leeuwarden wil met de kleine recreatieve watersport. Daarna zal de watervisie nog verwerkt worden in beleid, verordeningen en plannen. De door de indiener gevraagde nadere invulling zal een plek vinden in de watervisie en de daarop volgende uitwerkingen. Watergangen worden alleen onderhouden vanuit de waterkwaliteit en doorstroming door het Wetterskip Fryslân. De betreffende vaarten zijn vrijwel altijd in eigendom en in beheer bij WF. Zij gaan daar dan ook eigenlijk over als eigenaar. Een recreatieve toekenning kan conflicteren met

de ecologische doelen die WF voor deze wateren heeft vastgesteld. We willen onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten (flyboarden ed.) zijn. Daarbij betreffen we eventueel de gebieden waar dat mogelijk zou zijn, en gebieden waar dit absoluut niet kan omwille van bijvoorbeeld veiligheid, verstoring van de natuur, een klimaatopgave, of waar het veel te duur is ten opzichte van de economische opbrengst.

Wijzigingsvoorstel:
Wij hebben onder ontwikkelrichting Buitengebied, gele kader "verwaarden" de volgende toevoeging aangebracht als extra bullit:
Onderzoeken en uitwerken wat de wensen van de kleine recreatievaart en speciale watersporten zijn. Dit aangevuld met gebieden waar je dat zou willen, en gebieden waar dit niet kan vanwege veiligheid, natuur verstoring, klimaatopgave of waar het rendement niet aanwezig is.

Zienswijze 15:
Stichting Vlietvaardig

Indiener kan zich in grote lijnen vinden in de ontwerp-omgevingsvisie. Zij wenst de volgende aanvullingen op te nemen.

Opmerking 1:
Indiener verzoekt de ideeën die in het Manifest Vlietvaardig zijn opgenomen in de omgevingsvisie op te nemen.

Reactie:
De hoofdlijnen van het Manifest Vlietvaardig zijn betrokken bij de invulling van deze omgevingsvisie. Een voorbeeld is de aandacht voor de verbetering van de openbare ruimte. Het Manifest Vlietvaardig is opgenomen in bijlage 1 als relevant beleidsdocument en achtergrondinformatie bij deze omgevingsvisie.

Opmerking 2;
Indiener herkent zich in de grote lijnen van de omgevingsvisie maar zij had aan de hand van het Manifest graag concrete voorstellen over Oud-Oost en met name de Vlietzone gezien bijvoorbeeld voorstellen t.a.v. hittestress en waterrretentie. Daartoe wordt het Manifest Vlietzone ter lezing aanbevolen.

Reactie:
Binnenkort zal het Manifest Vlietvaardig ook worden gepresenteerd in de gemeenteraad en kan er invulling worden gegeven aan het vervolg.

Zienswijze 16:
Brandweer Fryslân

Brandweer Fryslân wijst in haar zienswijze op haar rol op het gebied van brandveiligheid, omgevingsveiligheid en brandweerzorg, van en voor gemeentelijke overheden. Voor gemeente Leeuwarden gaat haar speciale aandacht uit naar omgevingsveiligheid in de vorm van het gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen (in de nabijheid van grote groepen mensen) en brandveiligheid.

De omgevingsvisie benoemt al dat gezondheid en veiligheid een integraal onderdeel uitmaken van de ruimtelijke afwegingen die de gemeente maakt. Indiener noemt een aantal kernwaarden die samen met Brandweer Nederland opgesteld zijn ten behoeve van haar taak om mee te denken en te participeren in de totstandkoming van omgevingsvisies van gemeenten:
1. De kwaliteit van de leefomgeving wordt mede bepaald door (fysieke) veiligheid
2. Samen werken aan een veilige fysieke leefomgeving
3. De leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor veiligheid:
a) Voorkomen of beperking van risico's vergroot de veiligheid
b) Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid
c) Bouwwerken en omgeving bieden bescherming
d) Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten
e) De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk
f) Mensen krijgen bij crisis passende medische zorg
4. Mensen zijn bekend met risico's en weten hoe te handelen

Opmerking 1:
Indiener verzoekt de Kernwaarden van Brandweer Nederland op te nemen in de Omgevingsvisie.

Reactie:
Gezondheid en veiligheid zijn belangrijke bouwstenen van de omgevingsvisie. Die bouwstenen vinden hun uitwerking in ruimtelijke plannen en het omgevingsplan waarbij afstemming plaatsvindt met Brandweer Fryslân. Deze omgevingsvisie bevat de overkoepelende visie. Aandacht voor gezondheid en veiligheid is daarin opgenomen want wij zetten ook in op een veilige fysieke leefomgeving. Wij betrekken de aangegeven kernwaarden van Brandweer Nederland graag bij de uitwerking van de visie.

Opmerking 2:
Indiener verzoekt brandveiligheid en omgevingsveiligheid integraal onderdeel te laten uitmaken bij projecten als bedrijven van de toekomst en versterk de binnenstad. Brandweer Fryslân kan als gesprekspartner dienen in dergelijke projecten en wordt graag als partner benoemd en betrokken.

Reactie:
Brandveiligheid en omgevingsveiligheid zijn belangrijke onderwerpen in geval van ontwikkelingen / initiatieven. Wij betrekken daar Brandweer Fryslân vroegtijdig bij conform ook de huidige werkwijze.

Opmerking 3:
Brandweer Fryslân te benoemen als een van de belangrijke partners als het gaat om het afwegen van ruimtelijke ontwikkelingen.

Reactie:
Zie de vorige reactie. Wij betrekken Brandweer Fryslân tijdig bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Opmerking 4:
Het gesprek aan te gaan met Brandweer Fryslân aangaande mogelijke

procesafspraken in het kader van omgevingsvergunningen en ruimtelijke plannen onder de Omgevingswet.

Reactie:
Er is al een aantal gesprekken gevoerd met een afvaardiging van de gemeente o.a. in het kader van het omgevingsplan Leeuwarden – Buitengebied Zuid. Ook wordt er samen opgetrokken met de Fumo, Brandweer Fryslân en een aantal gemeenten om conceptregels op te stellen die bruikbaar zijn voor het op te stellen omgevingsplan. Deze overleggen/samenwerkingen worden als zeer constructief ervaren. We weten elkaar goed te vinden en willen deze samenwerking dan ook graag voor de toekomst voortzetten.

R AANGETEKENDE BRIEF NL
NL Frankering betaald €9.05
33 gr.
166047
D
PostNL
22-09-2021 16:13
NL

3SRPKS041711964 8900JA 21000

Aan: de Raad
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

afz: 8903 KM 8501

Lid van de Friese milieu federatie

Stichting Groene Ster Duurzaam!
Postbus 8501
8903 KM Leeuwarden

KvK nummer 63187078

Correspondentie: bestuur@groenesterduurzaam.nl

Groene Ster Duurzaam!

Aan: Gemeente Leeuwarden
t.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Betreft: Zienswijze Ontwerp omgevingsvisie Leeuwarden

Datum: 22 september 2021
verzonden per mail aan gemeente@leeuwarden.nl, griffie@leeuwarden.nl en per aangetekende post op 22 september 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag maken wij van de door uw raad geboden gelegenheid gebruik om een aantal correcties aan te brengen en enkele voorstellen te doen met betrekking tot de Ontwerp omgevingsvisie[1].

Allereerst de **correcties**:

a) Tweemaal wordt een opsomming gegeven van de natuurgebieden binnen de gemeente.
In paragraaf 3.1 op pagina 9 en in hoofdstuk 3 op pagina 44.
In beide gevallen is 'vergeten' het NNN-gebied Kleine Wielen/Groene Ster in de opsomming op te nemen. En dat terwijl het Groene Ster-gebied (na de Natura 2000-gebieden Groote Wielen en Alde Faenen) het grootste natuur Netwerk Nederland-gebied is dat de gemeente Leeuwarden kent. Daarnaast omvat het gebied ook belangrijke stukken van de 'natuur buiten de NNN' in de gemeente.

b) Op de kaart op pagina 43 is het Groene Ster-gebied ten onrechte aangemerkt als 'stadspark', terwijl het volgens het vigerende bestemmingsplan vooral NNN en natuur buiten de EHS betreft.

[1] Onze stichting heeft als statutaire taak het opkomen voor natuurbelangen en natuurwaarden van de natuurgebieden ten oosten van Leeuwarden, waaronder Natura 2000-gebied De Groote Wielen en Natuur- en Recreatiegebied de Groene Ster. Deze zienswijze wordt daarom als zelfstandig belanghebbende ingediend.

Op de **provinciale natuurkaart** is de Kleine Wielen/Groene Ster als natuurgebied aangemerkt. Bovendien ontvangt de gemeente aanzienlijke jaarlijkse subsidies van het rijk en van de provincie om de natuur in de Groene Ster in stand te houden.

Reden waarom wij uw raad verzoeken de visie op deze punten te corrigeren en het Groene Ster-gebied aan te merken als natuurgebied.

Daarnaast willen wij u de volgende **voorstellen** doen:

Traditioneel wordt binnen de gemeente en de provincie het Natura 2000-gebied Alde Faenen gezien als de 'darling' die op alle terreinen een voorkeursbehandeling krijgt. Natura 2000-gebied de Groote Wielen is daarbij het achtergestelde 'stiefkind'.
Dat blijkt ook weer uit de kaart van de ontwikkelgebieden voor vergroening op pagina 43. Daarvan is er niet één in de omgeving van de Groote Wielen. Sterker nog, in de gehele noordelijke helft van de gemeente bevindt zich geen enkel groen ontwikkelingsgebied.

1) Wij willen u voorstellen om in ieder geval beide Natura 2000-gebieden gelijk te behandelen en ook voor Natura 2000-gebied de Groote Wielen binnen de gemeente een ontwikkelgebied aan te wijzen.

2) In het recente verleden is er sprake geweest van het ontwikkelen van een 'natte as', die de natuurgebieden Groote Wielen en Alde Feanen met elkaar zou moeten verbinden. Geef in de visie nadrukkelijk voorrang aan het ontwikkelen van die as, waardoor het versnipperen van natte natuur wordt tegengegaan.

3) Wat wij in uw visie missen is overleg en afstemming met de buurgemeente Tytsjerksteradiel. Met die gemeente deelt u immers de verantwoordelijkheid voor de beide Natura 2000-gebieden en grote delen van het NNN? Overleg en afstemming op dit punt behoren een nadrukkelijke plaats te hebben in de visie van Leeuwarden op natuur.

Namens het stichtingsbestuur,

voorzitter.

Zienswijze op de omgevingsvisie van de gemeente Leeuwarden

Aan de gemeente Leeuwarden

Stiens, 13 oktoberber 2021

Onderstaand leest u onze zienswijze op de bevolkingsontwikkeling van Stiens en het daarop erg voorbarig inspelen middels bouwplannen in het zgn. plan Steens 2, zoals die door de Gemeente Leeuwarden bij monde van wethouder de Haan zijn verwoord in de LC van 4 augustus j.l.

Mocht het bouwen van woningen in Stiens of meer specifiek in bedoeld plan worden overwogen, dan willen wij als direct belanghebbende u graag wijzen op onderstaande argumenten, die helder aangeven, dat het bouwen van meer woningen niet wenselijk en op niet al te lange termijn zelfs schadelijk is.

Samenstelling bevolking Stiens en behoefte aan woningen

De bevolking van Stiens is sterk vergrijsd en verwacht mag worden, dat er binnen een tijdstip van 5 tot 10 jaar sprake zal zijn van oversterfte t.o.v. het landelijke gemiddelde sterftecijfer met als gevolg relatief veel vrij komende woningen, die dan slecht verkoopbaar zullen zijn. Los daarvan bestaat het woningbestand van het dorp in overgrote mate uit eengezinswoningen, die voor het overgrote deel niet geschikt zijn voor levensduur bestendige bewoning. Gezien de sterk vergrijzende bevolking mag verwacht worden dat er ook de nodige woningen vrij zullen komen, omdat veel van de huidige bewoners niet meer zelfstandig kunnen of willen wonen.

Er zijn momenteel verschillende plannen in Stiens in ontwikkeling: aan de Petterhústerdyk, de Skalm, het oude gemeentehuis, de Hege Hearewei, op het oude spoorwegterrein, terwijl de laatste kavels van Steens 1 nog niet zijn verkocht. Graag roepen wij u in herinnering, dat toenmalig wethouder Visser (PvdA) bij de bespreking van het plan Steenslân op 8 oktober 2015 in de kantine van Doniastate zei, dat Stiens na de ontwikkeling van de huidige bebouwing van Stiens Oost zou worden afgesloten. Haar betoog werd ondersteund met de uitdeling van een stencil, waarin werd aangegeven dat na 2014 er nog een 80-tal woningen zou worden gebouwd. Deze stelling werd onderbouwd met de uitspraak dat *"de raad terecht gekozen heeft voor de afronding van Stiens"* Verdergaande bebouwing zou geheel strijdig zijn met gewekte verwachtingen en sterk afbreuk doen aan het beeld van een betrouwbare overheid.

Beschikbaarheid bouwkavels Gemeente Leeuwarden

De gemeente Leeuwarden heeft relatief veel bouwkavels in portefeuille in Leeuwarden-Zuid (3.200 woningen) en bv. ook na de a.s. sloop van het huidige Cambuur stadion. (500 woningen), Blitseard-Oost, het Spoordokgebied, de Potmarge, Eeskwerd, de Middelsé, etc. Ook zijn er nog kantoorpanden, die worden omgebouwd tot wooneenheden. Directe uitbreiding in de hoeveelheid beschikbare kavels in de gemeente Leeuwarden lijkt zeker op dit moment bepaald niet nodig. Verdere bebouwing in het buitengebied correspondeert niet met de eigen gemeentelijke ideeën, want men zegt immers zelf, dat Leeuwarden *"in 2028*

het hart wil zijn van een groen/blauwe regio" Ook stelt de gemeente, dat de vraag naar woningen zich voordoet in Leeuwarden en dat mensen zonder enige binding uit nood naar de buitendorpen gaan, waarbij eigen inwoners van die dorpen geen kans meer op een woning in die dorpen hebben. Dat gegeven ondermijnt de sociale samenhang in de dorpen, terwijl het begrip "mienskip" zo belangrijk wordt geacht.

Blijkens de Leeuwarder Courant van 12 oktober j.l. stelt de gemeente Leeuwarden dat men de koopmarkt de komende jaren moeilijk in kan schatten. Reden temeer om voorzichtig met nieuwe bouwactiviteiten te zijn.

Ontbrekende bouwplannen in veel kleinere dorpen, een bedreiging voor de leefbaarheid aldaar.

Op dit ogenblik zijn er nauwelijks tot geen bouwplannen in de kleinere dorpen van de gemeente Leeuwarden en om de leefbaarheid in die dorpen in tact te houden, zou de gemeente bij voorkeur in die dorpen bij vraag moeten bouwen en juist niet in een groot dorp als Stiens, dat overigens de afgelopen jaren al veel bouwactiviteiten heeft gehad.

Excessieve toename geluidshinder Vliegbasis Leeuwarden

Na de komst van het F35 vliegtuig (JSF) op de vliegbasis Leeuwarden heeft de omgeving van Jelsum, Cornjum, Britsum en Stiens te maken met een excessieve toename van geluidshinder en omdat de toestellen heel regelmatig de bocht voor de landing inzetten boven het plan Aldlân zou het verder bouwen in die omgeving ernstige geluidsoverlast betekenen voor de nieuwe bewoners. De vliegtuigen nemen nl. vrijwel altijd de noordwestelijke bocht, want het is immers (om moverende redenen) niet toegestaan de zuidelijke route te vliegen over de stad Leeuwarden. Bovendien liggen beide landingsbanen van vliegbasis Leeuwarden aan de noordelijke kant en dat is helaas heel goed hoorbaar bij start en landing. Voor de bewoners van Stiens en zeker die van het Aldlân gelden uiteraard dezelfde risico's t.a.v. het vliegverkeer en de geluidshinder, die voor de stad Leeuwarden gelden. Bij dit alles moet nog bedacht worden, dat het aantal F35's nog lang niet op het definitieve niveau is, dus de geluidshinder zal eerder nog verder toenemen. Als mensen eventueel meer zouden willen gaan thuiswerken, zal navenant die overlast ook verder toenemen.

Standpunt Dorpsbelang Stiens

Bij een overleg over de bouwplannen van de gemeente Leeuwarden op 10 september 2020 in de Skalm, waarbij ondergetekenden aanwezig waren, heeft Dorpsbelang Stiens zich nadrukkelijk uitgesproken om na de voltooiing van het plan Steens 1 te stoppen met verdere bouwactiviteiten. Dit is overigens geheel in lijn met de hiervoor genoemde uitspraken van oud-wethouder Visser en de tekst uit het genoemde stencil. Dorpsbelang Stiens onderschrijft dus deze bestendige gedragslijn!

Standpunt Provinsje Fryslân

Provinsje Fryslân heeft zich bij meerdere gelegenheden (terecht) uitgesproken tegen het verdere verlies van de vrije open ruimte, die de provincie zo kenmerkt en die alleen al op toeristisch gebied van enorm grote waarde is.

Conclusie

Op basis van vorenstaande argumenten kan alleen maar worden geconcludeerd, dat het dorp Stiens na voltooiing van de huidige hiervoor genoemde bouwplannen "af" is en met een blik op de bevolkingssamenstelling op lange termijn eerder tot sloop zal moeten overgaan dan nog meer woningen te bouwen.

Namens bewoners van de Brêgeleane te Stiens

ProRail

AANGETEKEND

Gemeente Leeuwarden
t.a.v. de gemeenteraad
Oldehoofsterkerkhof 2
8911 DH LEEUWARDEN

Datum	18 oktober 2021	Eigenaar	Jeannette van Barreveld
Ons kenmerk	LJV / PLA / ZW / #10130	Telefoonnummer	088 231 15 15
Onderwerp	Leeuwarden, zienswijze ontwerp omgevingsvisie Leeuwarden	E-mail	jeannette.vbarreveld@prorail.nl

Financiën
Leefomgeving, Juridische zaken en Vastgoed

Bezoekadres
Tulpenburgh
Moreelsepark 2
3511 EP Utrecht
Nederland

Postadres
Postbus 2038
3500 GA Utrecht
Nederland

www.prorail.nl

Geachte Raad,

De ontwerp omgevingsvisie Leeuwarden, welke met ingang van 9 september tot en met 20 oktober 2021 ter inzage ligt, geeft ProRail aanleiding om de volgende zienswijze in te brengen.

ProRail heeft, als landelijk spoorbeheerder, een visie op de omgeving van het spoor. We delen deze graag met u, zodat u dit mee kunt nemen in uw omgevingsvisie. Meer informatie vindt u hier: https://www.prorail.nl/siteassets/homepage/samenwerken/overheden/documenten/pr_document-prorail-en-de-omgevingsvisies.pdf

Inhoudelijk

- Op pagina 34 van de omgevingsvisie wordt gesproken over de noodzaak om de HRMK-spoorbrug te vervangen door een aquaduct. Hier wordt aangegeven dat dit vanuit het spoor ook essentieel zou zijn. Dit beeld deelt ProRail niet met de gemeente Leeuwarden.
- Over de onderwerpen Spoordok, Middelsee, Werpsterhoeke en verdiepte ligging Leeuwarden-Groningen is ProRail reeds in gesprek met de gemeente.
- Punt van zorg is de grote GGZ-vestiging nabij de spoorlijn in Middelsee. ProRail vernemt graag hoe de afscherming tussen de GGZ-vestiging en de spoorlijn wordt uitgevoerd.

ProRail verzoekt uw gemeente om in de verdere procedure met het volgende rekening te houden. Mocht deze omgevingsvisie worden uitgewerkt in ruimtelijke plannen dan verzoekt ProRail u om de onderstaande aspecten op te laten nemen c.q. te verwerken, met als uitgangspunt dat de bedrijfsvoering van ProRail niet wordt belemmerd.

Aspect Externe Veiligheid
ProRail verzoekt u voor het aspect Externe Veiligheid in relatie tot Railverkeer gebruik te maken van de meest recente gegevens (Basisnet).

Aspect Geluid
ProRail verzoekt u voor het aspect Geluid in relatie tot Railverkeer gebruik te maken van de meest recente gegevens (Geluidproductieplafonds). Meer informatie hierover vindt u op: https://www.infomil.nl/onderwerpen/geluid/regelgeving/wet-milieubeheer/rijkswegen-0/

Emplacement
Naast de aspecten geluid en EV bij de vrije baan moet er ook rekening worden gehouden met het aanwezige spoorwegemplacement Leeuwarden. De ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de vigerende milieuruimte die geldt voor dit emplacement. De activiteiten op het emplacement

mogen ook op lange termijn niet nadelig worden beïnvloed door deze ontwikkelingen. Dit geldt met name ten aanzien van de eventuele herontwikkeling van het Spoordok.

Aspect Trillingen
ProRail beoogt niet alleen voor gemeenten en provincies die plannen maken in de spooromgeving, maar ook voor toekomstige bewoners rond het spoor een "goede buur" te zijn. Indien de omgevingsvisie en alle in de toekomst daarop gebaseerde ruimtelijke plannen, bebouwing dichtbij het spoor mogelijk maken, kan trillinghinder voor de toekomstige bewoners/gebruikers ontstaan als gevolg van treinverkeer. Hoewel er geen wettelijke normen bestaan voor trillinghinder in dit soort situaties acht ProRail het gewenst dat er in de planvorming wel aandacht voor is. In het kader van de goede ruimtelijke ordening en de zorgvuldige voorbereiding van besluiten raadt ProRail u aan om het aspect trillinghinder af te wegen, zoals door Kenniscentrum InfoMil wordt aanbevolen.
Zie https://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/milieuthema/tril/.

ProRail raadt u dan ook aan om het aspect trillingen te betrekken bij de omgevingsvisie en alle in de toekomst daarop gebaseerde ruimtelijke plannen. In dit kader verwijst ProRail u naar de Handreiking Nieuwbouw en Spoortrillingen (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/07/18/handreiking-nieuwbouw-en-spoortrillingen).

Percelen ProRail
In de omgevingsvisie zijn percelen opgenomen die in eigendom zijn van Railinfratrust B.V./ProRail B.V. (verder te noemen "ProRail"). ProRail merkt in dit kader op dat deze percelen - zonder nadrukkelijke toestemming van ProRail - niet mogen worden gebruikt. Deze percelen zijn door ProRail benodigd ten behoeve van de uitvoering van haar taken en eventuele toekomstige plannen.
De percelen van ProRail, alsmede de spoorbaan, dienen door ProRail, haar aannemers of hulpdiensten te allen tijde onbelemmerd toegankelijk te zijn en te blijven met het materieel dat ook momenteel wordt gebruikt voor het uitvoeren van werkzaamheden en in het geval van calamiteiten.
Het vorenstaande geldt ook voor bestaande en eventuele toekomstige over-/onderbouwingen en/of overkragingen van deze gronden.
ProRail verzoekt u tevens alle percelen van ProRail te voorzien van de bestemming Verkeer-Railverkeer.

Ontwikkelingen
ProRail verzoekt uw gemeente om haar - vooruitlopend op de Omgevingswet - actief te betrekken bij het verder ontwikkelen van bouwplannen in de directe nabijheid van de spoorbaan, teneinde in gezamenlijk overleg tot overeenstemming te komen c.q. afspraken te maken alvorens tot uitvoering zal worden overgegaan.

Overwegen
Overwegen vormen een gevaarpunt tussen weg- en spoorverkeer. ProRail verzoekt uw gemeente daarom contact op te nemen met ProRail indien de door uw gemeente voorgestelde visie en alle in de toekomst daarop gebaseerde ruimtelijke plannen effect kunnen hebben op de bestaande overwegen in uw gemeente. U kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan gewijzigd gebruik door het realiseren van een ontsluitingsroute voor een nieuwe woonwijk of bedrijventerrein. Ook verwijst ProRail uw gemeente graag naar de Beleidsagenda Spoorveiligheid 2020 -2025 waarin het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: IenW) haar visie op overwegveiligheid heeft beschreven. Het streven van IenW is om samen met ProRail, decentrale overheden, recreatieve belangenorganisaties en burgers te zorgen voor nul dodelijke slachtoffers en nul verstoringen op en rondom overwegen (trein- en wegverkeer) om een veilige, vlotte en duurzame mobiliteit te kunnen garanderen. Meer

informatie hierover vindt u
hier: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/02/05/beleidsagenda-spoorveiligheid-2020-2025.

Waterpeil/Stabiliteit
In verband met het borgen van de stabiliteit van de spoorbaan met bijbehorende voorzieningen mag het waterpeil niet wijzigen. Tevens dient uw gemeente te borgen dat werkzaamheden geen invloed hebben op de stabiliteit van de spoorbaan met bijbehorende voorzieningen, alsmede op het ongehinderd gebruik van de spoorbaan met bijbehorende voorzieningen.

Spoorwegwetgeving
Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de nabijheid van de spoorbaan dient rekening gehouden te worden met het bepaalde in artikel 19 van de Spoorwegwet, waarnaar ProRail u kortheidshalve verwijst.
Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met ProRail via het e- mailadres vergunningaanvraag@prorail.nl
ProRail merkt in dit kader nu reeds op dat onder de Omgevingswet - voor initiatieven binnen het beperkingengebied hoofdspoor - uw gemeente het bevoegde gezag is voor meervoudige aanvragen, waarbij vergunning alleen verleend kan worden nadat ProRail haar gemandateerde advies met instemming heeft gegeven.

Spoorwegdoeleinden
ProRail verzoekt u zorg te dragen dat gronden welke momenteel voorzien zijn van de bestemming Spoorwegdoeleinden of Railverkeer, deze bestemming ook in de toekomst zullen behouden. Ook verzoekt ProRail uw gemeente om geen dubbelbestemmingen mogelijk te maken.

Onderstations
De binnen het plangebied aanwezige onderstations mogen niet komen te vervallen. Deze onderstations zijn cruciaal voor de electriciteitsvoorziening van de hoofdspoorweginfrastructuur en daarmee voor de berijdbaarheid van het spoor. Tevens verzoekt ProRail u ervoor zorg te dragen dat de onderstations - net als in de huidige situatie - te allen tijde bereikbaar zullen zijn voor onderhouds- en hulpdiensten.

Zicht op de stationsentree
Doordat de stationsomgeving een ideale plek is om je te vestigen, ziet ProRail de laatste jaren steeds meer verdichting en hoogbouw rond het station. Dit komt de vindbaarheid van het station niet ten goede. Reizigers voelen zich hierdoor onzeker, hetgeen een vorm van stress veroorzaakt. Ondanks dat er bewegwijzering is blijkt uit onderzoek dat zicht op de hoofdingang de beste manier is om het station te vinden. Zichtlijnen naar het station spelen daar een belangrijke rol in en ProRail wil deze graag in stand houden.

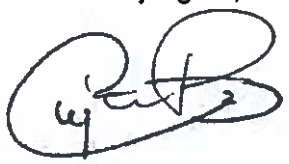
Windbeleving en windhinderrisico's
Hoogbouw rond het station heeft invloed op de windbeleving van de reiziger. Gemiddeld wachten reizigers 7 tot 10 minuten op een trein en dat doen ze bij voorkeur op het perron waar de trein halteert. Wachten met veel wind draagt niet bij aan een positieve stationsbeleving. Reizigers wachten bij voorkeur warm, beschut en comfortabel. Helaas is er echter niet voldoende wachtgelegenheid voor elke reiziger. Daardoor is het van belang dat in de omgeving rekening wordt gehouden met de windbeleving op het perron.
Hoogbouw rond het station heeft ook invloed op de windcirculatie/windstromen en kan risico's opleveren voor omliggende bebouwing (zoals schade aan daken/kappen) door veranderende windbelastingen. Hiermee dient rekening te worden gehouden.

Schaduwwerking op zonnepanelen
ProRail stelt zich als doel om in 2030 CO2 neutraal te opereren. Dat betekent dat vele daken en perronoverkappingen voorzien zijn of worden van zonnepanelen om zo voldoende stroom op te wekken voor verlichting, reisinformatie, liften en roltrappen. ProRail verzoekt u derhalve bij het maken van plannen rekening te houden met mogelijke schaduwwerking op de ProRail zonnepanelen en indien nodig met ProRail in contact te treden, zodat voornoemde doelstelling van ProRail haalbaar blijft.

Tot slot vraagt ProRail nog uw aandacht voor het volgende. ProRail constateert op basis van de ontwerp omgevingsvisie dat uw gemeente vergelijkbare ambities heeft op het gebied van mobiliteit en duurzaamheid. ProRail vraagt uw aandacht voor het spanningsveld dat dit ons inziens oplevert met uw verstedelijkingsambities, waarbij uw gemeente met name inzet op verdichting van gebruiksruimte, zoals stapeling van functies in meervoudige bestemmingen (openbare ruimte, wonen en werken), terwijl voor ProRail bij voorkeur enkelvoudige bestemmingen (Verkeer - Railverkeer) en zo weinig mogelijk nieuwe woonruimte in de nabijheid van het spoor (geluid, trillingen en externe veiligheid) de kwalitatief goede uitvoering van onze wettelijke beheertaak borgen, nu en in de toekomst.

ProRail neemt aan u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd en behoudt zich het recht voor in de verder procedure aanvullende c.q. nieuwe opmerkingen/zienswijzen kenbaar te maken.

Met vriendelijke groet,

Manager Leefomgeving, Juridische zaken en Vastgoed

Ons kenmerk LJV / PLA / ZW / #10130

PRO1000

Documentnummer: D2021-10-018793

Kenmerken

Betreft	FW: 2021-057273 Reactie omgevingsvisie
Afzender	gemeente@leeuwarden.nl
Ontvanger	inproces@leeuwarden.nl
Ontvangen	18 oktober 2021
Kanaal	email
Bijlage	imageca40e4.PNG; FW 2021-057273 Reactie omgevingsvisie_email.pdf; inlineimage-dFhqQP.png

Inhoud email:

Van:
Verzonden: zondag 17 oktober 2021 20:13
Aan: Gemeente Leeuwarden <gemeente@leeuwarden.nl>
CC: 'SA Flapper' <saflapper@outlook.com>; Tialde Ploegh <tialdeploegh@hotmail.com>; info@fmheeger.nl; Anton Wijnstra <antonwijnstra@gmail.com>
Onderwerp: Reactie omgevingsvisie

U ontvangt niet vaak e-mail van informatie over waarom dit belangrijk is

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Goedenavond gemeenteraad,

Hierbij reactie van Doarpsbelang It Nut Weidum op de ontwerp omgevingsvisie van gemeente Leeuwarden.

Ondanks dat wij ons ervan bewust zijn dat dit een dynamisch document is, en het hier om de grote lijnen gaat waaraan in de toekomst nog invulling zal moeten worden gegeven onder andere in de vorm van omgevingsplannen, voelen wij ons toch geroepen op een paar punten te reageren. Wij begrijpen dat een aantal van deze punten niet zal leiden tot aanpassing van de tekst van het document, maar dan hebben wij in elk geval onze mening of zorg hierin vastgelegd.

- Wonen, de omgevingsvisie gebruikt 3 ontwikkelprincipes, een daarvan is 'verwaarden', dit wordt uitgelegd op pagina 25 als 'prioriteit geven aan herontwikkeling van gebouwen en bestaande bebouwde gebieden boven het ontwikkelen van nieuwe. Toch wil de gemeente meebewegen met de nationale bouwopgave en worden er nog 3000 huizen gebouwd in de middelsee. Deze onderdelen van de visie lijken elkaar nogal tegen te spreken.
- Energietransitie, onafhankelijk van fossiele brandstoffen in 2050, daar staan wij volledig achter. Echter over de manier waarop hebben wij ernstige twijfels. Met name zonnepanelen, deze zijn zeer interessant voor individuele huishoudens of bedrijven die zelf iets aan hun energievoorziening willen doen. Zij kunnen dan lokaal stroom opwekken voor eigen gebruik. Maar grootschalige opwekking van energie met zonnepanelen is niet de oplossing omdat deze energievoorziening te wisselvallig is, daarmee kan gemeente leeuwarden of Nederland in het algemeen geen constante energievoorziening realiseren. Of er moet ineens een goede oplossing komen voor het opslaan van die energie. Zolang die er nog niet is, zijn grootschalige zonneparken alleen maar een gigantische ramp voor het energienetwerk in Nederland, maar vooral in Friesland. Er is op dit moment bijna nergens in Friesland meer een stroom aansluiting te krijgen. Door de zonneparken worden bovendien de particulieren en kleine bedrijven ontmoedigd (want een aansluiting is niet meer te krijgen) om nog zonnepanelen te plaatsen. En de rest van friesland wordt geconfronteerd met grote velden met panelen. Ook Leeuwarden is er druk mee bezig het beetje groen dat er nog binnen de rondweg zit vol te zetten met panelen. In eerste instantie leek het dat de dode hoekjes werden benut maar inmiddels met het grote veld vlakbij Goutum is daarvan allang geen sprake meer. In de omgevingsvisie wordt ook al aangegeven dat wordt ingezet op zon op dak, maar in het veld wordt niet uitgesloten. Terwijl dit in onze optiek de grote veldinstallaties juist de systemen op daken op dit moment tegenhouden.
- Landbouwtransitie, dit is een zeer interessante discussie waarin onze agrariërs zeker een mening zullen hebben. Wij hebben deze niet geïnventariseerd, maar weten dat er in Weidum bijvoorbeeld al biologisch geboerd wordt, waardoor om Weidum heen hier en daar de biodiversiteit in het grasland begint terug te komen. Op dit moment hebben wij echter nog geen mening gevormd in deze discussie. Maar de omgevingsvisie laat hierin ook nog bijna alle mogelijkheden open waardoor we dat nu ook nog nog niet nodig achten.
- Leefkwaliteit in dorpen, ontwikkeling woningen voor senioren en jongeren (o.a. blz 13). Hoe ziet de gemeente dit voor zich. Op dit moment kunnen heel veel starters bijna niet anders dan huren. En het landelijke beleid zorgt ervoor dat woningstichtingen hun toewijzingsbeleid dusdanig hebben ingericht dat jongeren heel lastig in eigen dorp kunnen huren. Hierdoor gaat de leefbaarheid in dorpen sterk achteruit, omdat veel mensen die hier willen blijven wonen, gedwongen uitwijken naar elders. Dit blijft wat ons betreft een grote zorg.
- Uitnodigen tot bewegen (blz 14), toegankelijkheid van water voor suppen, zwemmen en roeien. Wij zouden graag willen dat de Weidumerfeart hiervoor toegankelijk wordt, dit is notabene onderdeel van een kanoroute, echter door verkeerde klassificatie van deze vaart wordt deze nu niet als zodanig door Wetterskip onderhouden.
- Fiets op 1 (blz 15), er wordt nergens in de omgevingsvisie gesproken over veiligheid (bijvoorbeeld voor fietsers).
- Evenementen, waarom alleen evenementen in de stad ?

- Kwaliteitstoerisme (blz 19), waarom wordt de Greidhoeke niet genoemd, met fiets en kanoroutes, diverse op toerisme georiënteerde bedrijven.
- Verbinden (blz 24), "bind jonge mensen aan de stad", datzelfde geld natuurlijk voor een dorp. Nu lijkt het alsof alle jongeren maar naar de stad zouden moeten.
- Kaartje blz 36, wat wordt bedoeld met het gestippelde gebied tussen spoorlijn naar Heerenveen en de haak, hier staat 'ontwikkelgebied energieopgave'.
- De dorpen, op blz 39 worden Mantgum, Wergea, Wirdum en Jirnsum genoemd als dorpen met voorzieningen, Weidum voelt zich hier gepasseerd, wij hebben dan wel geen winkel, maar wel zorg, school, en sport. En daarnaast een schitterend dorpshuis, restaurant, camping/hotel, dus het lijkt ons dat wij ook in het rijtje thuishoren.
- Op blz 52 wordt het Pre omgevingsplan Leeuwarden – buitengebied zuid genoemd. Wij zijn nieuwsgierig naar dit document maar kunnen dat niet vinden, kunt u dit toesturen in de vorm van een Link of pdf bestand ?

Met vriendelijke groet,

Namens doarpsbelang It Nut Weidum

Foarsitter

Bedrijfsleider

DISCLAIMER

Bijlagen
imageca40e4.PNG; FW 2021-057273 Reactie omgevingsvisie_email.pdf; inlineimage-dFhqQP.png

WETTERSKIP FRYSLÂN

Gemeente Leeuwarden
Het college van burgemeesters en wethouders
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Leeuwarden, 19 oktober 2021
Bijlage(n): -

Ons kenmerk: WFRL-26863
Tel: 06 46172717 M. de Vries
Email: mdevries@wetterskipfryslan.nl

Onderwerp: Zienswijze ontwerp omgevingsvisie gemeente Leeuwarden

Geacht College,

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de ambities die water, bodem, biodiversiteit en klimaatadaptatie hebben gekregen in uw ontwerp omgevingsvisie. U wilt een toekomstbestendige leefomgeving, en ziet het ontwikkelen van een toekomstbestendige groen-blauwe regio daarvoor als één van de randvoorwaarden. U wilt een volhoudbaar gebruik van de ruimte, waarbij het bodem- en watersysteem leidend zijn voor de keuzes in landgebruik: het ruimtegebruik volgt de fysieke structuur van bodem en water en niet andersom.

Ook wij willen als waterbeheerder onze bijdrage leveren aan een toekomstbestendige leefomgeving in Fryslân. Daarvoor gaan we in 2022 een Blauwe omgevingsvisie (BOVI) opstellen. De BOVI geeft aan hoe het grond- en oppervlaktewatersysteem toekomstbestendig kan worden ingericht. Dit kan helpen bij het maken van toekomstbestendige, klimaatadaptieve keuzes in landgebruik.

Onze zienswijze

U wilt een volhoudbaar gebruik van de ruimte, waarbij het bodem- en watersysteem leidend zijn voor de keuzes in landgebruik (pag 24). Wij vragen u daarom om in de omgevingsvisie aan te geven dat het hierbij gaat om een toekomstbestendig en klimaatbestendig bodem- en watersysteem.

Voor een aantal locaties in de stad wordt gekozen voor verdichten én vergroenen, waarbij ook invulling wordt gegeven aan klimaatadaptatie. Hier liggen kansen voor slimme en innovatieve groene concepten die passen bij Leeuwarden als Capital of Watertechnology.
In de praktijk is het dan wel belangrijk, dat in bestemmingsplannen en beeldkwaliteitsplannen daarvoor ondersteunende randvoorwaarden opgenomen worden. Dit geldt ook voor vervangende bouw waarbij de bestemming niet verandert. Op deze locaties worden nu vaak kansen om klimaatbestendiger in te richten onvoldoende benut.

Uitnodiging

Maar hoe ziet een toekomstbestendig en klimaatbestendig bodem- en watersysteem in Fryslân er uit? Hier kan de eerder genoemde BOVI straks inzicht in geven. Om in 2022 met alle partijen de gesprekken hierover te voeren, hebben we denkrichtingen ontwikkeld op basis van lange termijnstudies (o.a. grondwaterstudie, boezemverkenning) en klimaat-stresstests. Hierover gaan we ook graag met u in gesprek, om zo te komen tot een weloverwogen Blauwe Omgevingsvisie.

We hopen dat uw omgevingsvisie een dynamisch document zal zijn, zodat eventuele aanpassingen op basis van de Blauwe omgevingsvisie op een later moment een plek kunnen krijgen.

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,

Vakgroepleider Strategisch Programmamanagement en Beleid

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

WETTERSKIP FRYSLÂN

Documentnummer: D2021-10-022696

Kenmerken

Betreft	FW: Zienswijze Ontwerp Omgevigsvisie gemeente Leeuwarden
Afzender	gemeente@leeuwarden.nl
Ontvanger	inproces@leeuwarden.nl
Ontvangen	20 oktober 2021
Kanaal	email
Bijlage	image001.jpg; Reactie op de omgevingsvisie gemeente Leeuwarden.docx

Inhoud email:

Van:
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 10:47
Aan: Gemeente Leeuwarden <gemeente@leeuwarden.nl>
Onderwerp: Zienswijze Ontwerp Omgevigsvisie gemeente Leeuwarden

U ontvangt niet vaak e-mail van . . . ıformatie over waarom dit belangrijk is

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Hempens,
20 oktober 2021

Aan de gemeenteraad van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden.

Onderwerp:
Zienswijze ontwerp omgevingsvisie
gemeente Leeuwarden 'Vergroenen, verbinden, verwaarden', 31 augustus 2021

Geachte raadsleden,

Als bijlage ontvangt u mijn zienswijze op uw ontwerp omgevingsvisie voor de gemeente Leeuwarden. Dat doe ik als inwoner van de gemeente Leeuwarden op basis van uw algemene uitnodiging om te reageren op het document én in het licht van het thema 'verbinden' en 'participatie' (p. 54) in uw document.
Daarnaast doe ik het als inwoner van het dorp Hempens vanwege rechtsonzekerheid in het document ten aanzien van de omgeving van het gebied ten zuiden van Hempens-Teerns.
Ik ga er van uit dat u deze reactie zult betrekken in de dialoog met de inwoners van de gemeente c.q. met de bewoners van Hempens-Teerns en zult betrekken in de definitieve versie van de omgevingsvisie.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Bijlagen

Bijlage bij:
Reactie op de omgevingsvisie gemeente Leeuwarden

In het besef dat het geen geringe opgave is om in 57 pagina's een omgevingsvisie op hooflijnen te schetsen van de effecten van de grote en urgente maatschappelijke transitieopgaven in relatie tot de bijdrage die de gemeente Leeuwarden daarin levert én het bieden van enige mate van zekerheid van handelingsperspectief (de 'hoe'-vraag), bied ik u hierbij mijn zienswijze aan.
De visie is gepresenteerd als een generiek ambitiedocument en is een 'dynamisch instrument' (p. 3) met een dynamische horizon, zonder een financiële paragraaf. Het toont goede wil, maar door taalgebruik en onduidelijkheden in zichzelf is het ook een fluïde document waarin iedereen z'n gelijk kan vinden zonder dat de 'hoe-vraag' met een zekere mate van rechtszekerheid eenduidig wordt beantwoord.

Naast een meer algemene zienswijze op de uitgangspunten van het visiedocument ga ik in mijn zienswijze hieronder in op drie aspecten uit uw visiedocument:

Het betreft:
1. de feitelijke onderbouwing van en becijferingen in het visiedocument,
2. de mate van zekerheid van het handelingsperspectief als richtinggevend instrument
3. de duiding van gebieden en randzones in de verbeelding van uw document

Algemeen
In het visiedocument wordt aangegeven dat wij wonen in een regio 'met Leeuwarden voorop', met gelukkige en gezonde inwoners (p. 4) die zichzelf een relatief hoog cijfer voor geluk en leefkwaliteit geven (p. 7). Daartegenover staat de constatering dat de inwoners hebben te kampen met werk en inkomen (p. 12), waardoor één op de tien huishoudens in Leeuwarden op het bestaansminimum leeft.
In weerwil van het gestelde op pagina 9 ('Blik op Europa') en het "meer integraal benaderen van de sector economie: energietransitie, klimaat, voedselproductie (ook bodem) en leefbaarheid "(p. 19) is de omgevingsvisie in economische zin een tamelijk ééndimensionaal document, namelijk gericht op economische groei.
Het woord 'nieuw' komt dan ook bijna 60 maal voor in de omgevingsvisie: meer nieuwe woningen (+ 20.000, zie p.29), meer nieuwe bedrijvigheid (p. 19), nieuwe banen (p. 19), nieuwe spoorlijn (p. 28), nieuwe verdienmodellen (p. 11), nieuwe broedplaatsen (p. 18), meer nieuw groen (p. 12), nieuw type stedelijkheid (p. 32), nieuwe mobiliteitsvormen (p. 33).
Daarbij is de impliciete aanname dat de bewoners daarvan gelukkig(er) worden (p.25).
Ik ga er van uit dat geen enkel beleidsvoornemen van de afgelopen decennia heeft beoogd de situatie voor de inwoners te verslechteren.
Mijn vraag aan uw raad is dan ook op welke wijze de visie een toetsbaar en sluitend antwoord is op de vraag of meer van hetzelfde, maar dan voorzien van het bijwoord 'nieuw', de geconstateerde 'oude' problemen op lokaal niveau oplost en de grote en maatschappelijke transitieopgaven (inclusief Sustainable Development Goals) het hoofd biedt en een zekere mate van het bieden van rechtszekerheid bij de ontwikkelrichtingen.

Ad 1.
Ten eerste: de omgevingsvisie is een 'dynamisch instrument' met een 'dynamische horizon'. De dynamische horizon kent een aantal 'haltes' of richtjaren: 2028 (Legacy LF2018,

positioneringsdocument: Leeuwarden in 2028), 2030 (energiebesparing 23%), 2035 (klimaatadaptief), 2050 (energievoorziening onafhankelijk van fossiele brandstof).
De omgevingsvisie geeft niet aan op welke termijn het zich richt, zodat het verifieerbaar is of de gestelde doelen worden gehaald. Kan dat nader worden gepreciseerd?

Ten tweede: op bladzijde 4 van de omgevingsvisie wordt gesteld dat Leeuwarden in 2028 is doorgegroeid tot een gemeente met ongeveer 130.000 inwoners. Volgens de gemeentelijke website zijn er in 2021 124.499 inwoners (www.allecijfers.nl). (Ten overvloede: volgens Wikipedia heeft de agglomeratie van de stad 151.812 inwoners (2020) en de stad 93.765 inwoners.)
Uitgaande van de gemeentelijke aantallen zou dat een groei betekenen met ongeveer 6.000 personen. Het is met die kennis niet navolgbaar dat Leeuwarden in beginsel de mogelijkheid heeft om 10.000 **extra** woningen te bouwen 'aanvullend op de 10.000 woningen voor de autonome groei.' Let wel: de gemeente heeft nu 63.067 woningen (www.allecijfers.nl). 'Dit kan binnenstedelijk en binnen de huidige uitbreidingsgebieden plaatsvinden.' Het is op geen enkele wijze verifieerbaar hoe de gehanteerde cijfers in de omgevingsvisie tot stand zijn gekomen en wat de 10.000 woningen in ruimtelijke zin gaan betekenen voor de ruimtelijke ordening, ook al ligt in de visie verankerd dat prioriteit wordt gegeven aan 'herontwikkeling van gebouwen en bestaande bebouwde gebieden boven het ontwikkelen van nieuwe uitbreidingslocaties'(p. 25).
Op welke wijze kan bijvoorbeeld worden verduidelijkt waar de (zoek-)gebieden liggen voor die 20.000 woningen en welk ruimtebeslag daarmee is gemoeid (net zoals zoekgebied energieopgave, zie p. 43).

Ten derde stelt de omgevingsvisie op bladzijde 4: 'het aantal inwoners en arbeidsplaatsen in de gemeente blijft in een rustig temp doorgroeien, volgens prognoses tot 2040'. Het overgrote deel van de bevolking is tussen de 25 en 65 jaar. In de arbeidsstatistieken zie je dat vooral in de sector Nijverheid & Energie, Handel & Horeca en Zakelijke Dienstverlening zijn gegroeid. De effecten van de corona-pandemie zijn daarin niet verwerkt.
Het is onduidelijk wat de relatie is tussen de bevolkingstoename en de groei in bedrijvigheid, waarin in toenemende mate wordt geautomatiseerd, in relatie tot arbeidsplaatsen en welke effecten dat heeft voor de omgevingsvisie (grondgebruik door verdozing, datacentra, transport etc.).
Op welke wijze kunt u dit wel verduidelijken?

Ad 2
Actuele en urgente uitdagingen als zeespiegelstijging, klimaatverandering, pandemie, economische recessie, energiekosten, of rentedaling zijn aspecten waarop de gemeente geen invloed heeft, maar die toch relevant zijn voor de mate waarin de doelen uit de omgevingsvisie kunnen worden gerealiseerd. Anderzijds heeft de gemeente slechts beperkt invloed op verzilting, veenoxidatie, milieubelasting, energiebesparing, het aantal gebóuwde woningen, de komst van bedrijven en de binding van studenten heeft de gemeente beperkte, en dan meestal niet rechtstreeks, invloed.
Deze zaken leiden allicht gemakkelijk tot ad hoc besluitvorming volgens het oude gedachtengoed dat meer beter is, of dat het 'moet zoals het kan' in weerwil van de prioriteitstelling in de omgevingsvisie vooraf.
Zulke aspecten worden soms onder de kopjes 'van dilemma naar meerwaarde' benoemd. De vraag die daarbij opkomt is: op welke wijze is de hardheid gewaarborgd van de prioritering in de kwalitatieve ontwikkelrichting binnen het handelingsperspectief?

Ad 3
In de concept omgevingsvisie wordt aan het landschap in het buitengebied bijzondere betekenis toegekend als drager van cultuurhistorische waarden en als relevante vestigingsfactor (vanaf p.43). Opmerkelijk is dat de op zichzelf staande waarde van het landschap en de aardkundige waarden daarin niet worden betrokken, evenmin als de mogelijk archeologische waarden (bijvoorbeeld in relatie tot planinpassing). Het woord 'archeologie' komt überhaupt niet voor in de omgevingsvisie.

Het landschap staat volgens de omgevingsvisie ten dienste van een andere hoedanigheid. Het is kennelijk met het oog daarop dat de visie erop is gericht de bestaande groen-blauwe *structuren* te herstellen, nieuwe functies toe te laten en uit te breiden ten behoeve van bestaande of tóe te voegen waarden. Met het woord *structuren* niet duidelijk of het is gericht op lijn-elementen of vlak-elementen. Verduidelijking op dit punt is gewenst.
Voor het buitengebied heeft 'verwaarden' in de matrix van het ontwikkelperspectief de hoogste prioriteit. Daarbij hebben een groot aantal toegestane nieuwe functies ook landschappelijke hoedanigheden. Dat is bij de nieuwe functie 'energieopwekking' (tot op heden) zelden het geval. In de eerste twee 'bullits' van de ontwikkelrichting zijn de aansluiting op landschappelijke hoedanigheden vermengd met daarvan losstaande nieuwe functies. In de ontwikkelrichting 'verbinden' wordt verder ingegaan op locaties voor 'zon en wind' en 'recreatie'.
Op welke wijze is het mogelijk om de aan de bestaande waarden verwante wijzigingen in het landschap te scheiden van nieuwe ándere functies. Daarmee houd je zicht op de helderheid van ontwikkelrichtingen.

Op bladzijde 43 is de omgevingsvisie globaal verbeeld. In die tekening is de gemeente weergegeven als een eiland: buiten de gemeentegrenzen lijkt het een leeg blad. Op de tekening ontbreekt naar mijn stellige overtuiging de 'kleuring' van de gebieden over de gemeentegrens. Deze 'kleuring' zou dan gebaseerd moeten zijn op de gemeentelijke omgevingsvisies van de aangrenzende gemeente. Dat inzicht ontbreekt bij lezing van de omgevingsvisie. Bovendien ontbreken in de opgave van de 'relevante beleidsdocumenten en achtergrondinformatie' (p. zonder nummer [56]) de 'omgevingsvisie' van aangrenzende gemeenten volledig.
Het verdient aanbeveling om deze relevante documenten toe te voegen en de kleuring op pagina 43 daarop aan te passen.

Rondom de natuurgebieden is een vloeiende verkleuring aangebracht zonder dat deze in de legende wordt toegelicht. Is dit een beschermde randzone die meekleurt met de natuurwaarden? Zo ja, hoe hard is deze zonering dan? En waarin wijkt dit af van de aanduiding 'ontwikkelgebied vergroenen'?

Dat brengt mij als inwoner van Hempens-Teerns tot het gebied ten noorden van de Wâldwei en ten oosten en westen van de Drachtsterweg. Beide gebieden zijn aangeduid als buitengebied. Het niet gekleurde gebied suggereert dat het bestaande buitengebied 'leeg' is. Ik constateer dat het gebied ten westen van de Drachtsterweg inmiddels een 'verwaarding' heeft ondergaan en is ingericht als energieopwekkingslandschap. De zonneweide is verre van een landschappelijk ingepast en er is geen sprake meer van een beleving van het buitengebied.
Gelet op de grote energie-transitieopgave die die de komende jaren te verwachte is, verdient het aanbeveling om het te verwachten oppervlakte aan zonneweiden, turbineopstellingen of door acquathermie benodigde wateroppervlakte ook op kaartbeeld te visualiseren (geraamd ontwikkeloppervlakte energie-transitie): welke oppervlakten hebben we nog nodig in de te verwachten energie-transitieopgave.

Deze ontwikkeling klemt te meer in het gebied ten oosten van de Wâldwei en ten zuiden van de Teernser Wielen. Het kleiweidegebied dichtbij het Natura2000 gebied én gemeentelijk monument, de Hempensermeerpolder, is (nog) in agrarisch gebruik.
In het noordoostelijke kwadrant tussen Wâldwei en Drachtsterweg komen de hierboven geschetste vraagstukken pregnant naar voren als het gaat om de ontwikkelrichting en de mate van rechtszekerheid in de ontwikkelrichting op grond van de omgevingsvisie.
Voor het buitengebied heeft 'verwaarden' de hoogste prioriteit.
In de ontwikkelrichting wordt weergegeven dat er voor de Kleiweide door de agrariërs, natuurorganisaties en bewoners wordt ingezet op natuurinclusieve landbouw en overige natuurinclusieve opgaven op basis van een gezamenlijk streefbeeld en actieplan. De reikwijdte van de aanduiding 'Kleiweide', alsook van de andere landschapstypen is nergens uit het kaartbeeld te

herleiden. De omgevingsvisie verdient op dit onderdeel een aanvulling. Het biedt de lezer een zeker mate van duidelijkheid over welke gebieden met die aanduiding worden bedoeld.
Daarnaast zijn volgens het visiedocument nieuwe functies in het gebied mogelijk, zoals de zonneweide aan de Westzijde van de Drachtsterweg.
Is het ook het beeld van de raad dat een zonneweide aan de zuidzijde van de Teernser Wielen een mogelijkheid is?

Tenslotte: het visiedocument is een 'dynamisch instrument'. Daaruit volgt dat ook de matrix van de prioritering in de ontwikkelrichting ook een 'dynamische matrix' is. Daarmee valt de bodem onder de rechtszekerheid van een matrix weg. Wanneer door particulier initiatief en grondpositie de ontwikkelrichting 'verbinden' ook scoort, lijkt de mogelijkheid geopend -mede gelet op het eigenaarschap- dat het gebied in het noordoostelijke kwadrant tussen Wâldwei en Drachtsterweg kán worden ingericht voor zon en wind, al of niet in verbinding met natuurontwikkeling (het gebied ligt deels in de randzone van de Hempensermeer polder), waterberging en recreatie. Of daarbij ook recreatie(-woningen) zijn uitgesloten valt niet uit het visiedocument op te maken.
Welk oordeel heeft de raad over de 'dynamiek' van het visiedocument en de matrix? Op welke wijze kunnen in het visiedocument helderheid en zekerheid worden verschaft over de mate van het vasthouden aan de kwaliteit van de eerste prioriteit en in dit specifieke gebied dat de waarden van het gekoesterde groen-blauwe open landschap van het buitengebied (inclusief stadszicht en horizon) ten zuiden van de stad Leeuwarden in stand blijven?

Documentnummer: D2021-10-023009

Kenmerken

Betreft	FW: Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Leeuwarden
Afzender	gemeente@leeuwarden.nl
Ontvanger	inproces@leeuwarden.nl
Ontvangen	20 oktober 2021
Kanaal	email
Bijlage	

Inhoud email:

Van: doarpsbelang himpenstearns <doarpsbelanghimpenstearns@gmail.com>
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 13:20
Aan: Gemeente Leeuwarden <gemeente@leeuwarden.nl>
Onderwerp: Ontwerp Omgevingsvisie gemeente Leeuwarden

U ontvangt niet vaak e-mail van doarpsbelanghimpenstearns@gmail.com. Meer informatie over waarom dit belangrijk is

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Reactie op "Ontwerp omgevingsvisie gemeente Leeuwarden"

Geachte heer/mevrouw,

Graag reageert het Doarpsbelang van Himpens en Tearns op uw *Ontwerp omgevingsvisie gemeente Leeuwarden.*

Zoals ook aangegeven in de dorpsvisie 2020-2025 van Himpens en Tearns is het van belang de zelfstandige tweelingidentiteit van de dorpen te behouden. Daarnaast is het van belang dat de karakteristieke plekken en projecten van het dorp, zoals de terpen 'De Glinswier en Sûderwier', het sportveld, de schaatsbaan en het Kijproject behouden blijven.

Ook zijn er vanuit de dorpen Himpens en Tearns zorgen omtrent het invullen van het buitengebied gelegen aan de Tearnzer Wielen ten oosten van de Drachtsterweg. (blz 43) . Er wordt in de omgevingsvisie beschreven (blz 44) dat de buitengebieden als 1 geheel worden gezien. Een landschap dat moet meebewegen en waar nodig veranderen. Met name wordt er beschreven dat verandering noodzakelijk is om mee te kunnen draaien in de circulaire economie. Is het mogelijk om hier meer duidelijkheid over te verschaffen?
De buitengebieden ten zuiden en ten westen van de Drachtsterweg zijn nu ingevuld als zonneweide. Iets wat past binnen 'vergroenen' (duurzame energie ingepast in het landschap), maar wat niet bijdraagt aan een prettige woon- en leefomgeving (blz 44). Tevens draagt het niet bij aan het verbeteren van de biodiversiteit. We willen graag verwijzen naar blz 46 waar onder het kopje 'van Dilemma's naar meerwaarde' wordt verwezen naar "beschermen van het uniek open groen en agrarische landschap". Verbeteren van de biodiversiteit is volgens ons een erg belangrijk onderwerp om het unieke open groen in het buitengebied rondom Himpens en Tearns te kunnen blijven beschermen.

Met vriendelijke groet,

Doarpsbelang Himpens en Tearns

Bijlagen

Documentnummer: D2021-10-023023

Kenmerken

Betreft	FW: Ontwerp omgevingsvisie gemeente Leeuwarden
Afzender	gemeente@leeuwarden.nl
Ontvanger	inproces@leeuwarden.nl
Ontvangen	20 oktober 2021
Kanaal	email
Bijlage	image002.png

Inhoud email:

Van:
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 13:54
Aan: Gemeente Leeuwarden <gemeente@leeuwarden.nl>
Onderwerp: Ontwerp omgevingsvisie gemeente Leeuwarden

U ontvangt niet vaak e-mail van er informatie over waarom dit belangrijk is

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Geachte gemeenteraad,

Arriva maakt graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op uw ontwerp omgevingsvisie.

Uw drie ambities en de daaruit voortkomende uitgangspunten waarderen we. Het verkiezen van openbaar vervoer en langzaam verkeer is een logisch gevolg. Een sterk OV net van treinen en bussen is voorwaarde. Trein en bus ontmoeten elkaar rond het station, goede aansluitingen en snelle reistijden moeten voor verdere versterking van het OV net zorgen.

Reden waarom we reageren is dat onze bus- en treinreizigers (voor een deel ook inwoners van uw gemeente) na de Corona pandemie weer in toenemende mate worden geconfronteerd met ernstige congestie op de busroutes naar het station. Tevens willen we nogmaals aangeven dat diverse verkeerssituaties, met name de fietsoversteken bij het station en rond het Blokhuisplein tot extra vertraging leiden maar ook tot potentieel onveilige situaties leiden.
Gevolg is dat we minder ritten kunnen rijden, stilstaande bussen kosten veel (maatschappelijk) geld en reizigers worden met name in de spits geconfronteerd met langere en onzekere rijtijden waardoor aansluitingen verloren gaan.

Wij vragen u om maatregelen te realiseren die leiden tot minder congestie voor het busvervoer. Tevens vragen we om maatregelen die potentieel onveilige situaties veiliger maken. Mogelijke maatregelen zijn minder of geen (doorgaand) autoverkeer voor het station en op enkele locaties de oversteekplekken van voetgangers en fietsers door middel van VRI's te regelen. Wij denken dat deze maatregelen de realisatie van uw ambities dichter bij brengen.

Uiteraard willen we onze reactie graag toelichten.

Met vriendelijke groet,

Vervoerontwikkelaar

arriva a DB company

Arriva Nederland | Postbus 626 | 8440 AP Heerenveen
Regio Noord | Bezoekadres: Na afspraak

Bijlagen

Documentnummer: D2021-10-022796

Kenmerken

Betreft	FW: Fwd:
Afzender	gemeente@leeuwarden.nl
Ontvanger	inproces@leeuwarden.nl
Ontvangen	20 oktober 2021
Kanaal	email
Bijlage	image001.jpg; kaart vaarroute met Baarder Sleat.pdf

Inhoud email:

Van: ...
Verzonden: dinsdag 19 oktober 2021 16:34
Aan: Hagen, Rikkie <rikkie.hagen@leeuwarden.nl>; Gemeente Leeuwarden <gemeente@leeuwarden.nl>
CC: Gilbert Valk <g.valk@ziggo.nl>; henk te Biesebeek <henktebiesebeek@gmail.com>
Onderwerp: Fwd:

U ontvangt niet vaak e-mail van ... formatie over waarom dit belangrijk is

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

LS,

Dorpsbelang Baard is blij verrast door het voornemen van de gemeente Leeuwarden om alternatieve vaarroutes te ontwikkelen, zodat de al bestaande watersportgebieden dichter bij elkaar gebracht kunnen worden. Dit alles met als doel de mogelijkheden van het watertoerisme in de gemeente Leeuwarden te versterken. In het gebied van de voormalige gemeente Littenseradiel ligt een netwerk van kleine vaarwegen, dat zich uitermate goed leent om invulling te geven aan de ambities, zoals die in de conceptvisie van de gemeente wordt weergegeven. Sterker nog, in het verleden is met gemeenschapsgeld behoorlijk geïnvesteerd in de aanleg van alternatieve vaarroutes voor sloepen, kano's en supplanken in dit gebied. De samenwerkende dorpsbelangen in Nij Baarderadiel hebben nu in een zienswijze de gemeente gevraagd om concrete plannen betreffende deze alternatieve vaarroutes op te nemen. Dorpsbelang Baard sluit zich hierbij uiteraard van harte aan. Bij de voorbeelden die echter in dit schrijven worden genoemd (Wielsterfeart, Weidumerfeart, Jorwerterfeart en de Jaanfeart) ontbreekt volgens ons nog de Baarder Sleat (zie toegevoegde bijlage). In het verleden reeds aangepast voor de doorgang van kano's en supplanken, maar onder meer door verwaarloosd onderhoud tegenwoordig praktisch onbevaarbaar geworden. Gezien het feit dat Baard momenteel met een nieuwe 'historische' brug, een dorpscafé met groot terras aan het water, diverse steigers en een trailerhelling aan de watertoerist een warm welkom kan bieden, vragen wij u derhalve om de eerder genoemde Baarder Sleat in uw omgevingsvisie te willen opnemen. Bovendien zou deze ontwikkeling uitstekend aansluiten op de functie van Baard als toeristisch knooppunt tussen Swette/Boalserterfeart/Frjentsjerterfeart.

Toegevoegd vindt u bovendien ons verzoek aan de indieners van de zienswijze Nij Baarderadiel ontwerp omgevingsvisie gemeente Leeuwarden.

In afwachting van uw reactie,

met vriendelijke groet,
uit naam van Dorpsbelang Baard

Waarde,

Met grote interesse hebben wij kennis genomen van uw reactie op de concept omgevingsvisie gemeente Leeuwarden. Deze visie is voor de tien dorpen van de voormalige gemeente Littenseradiel, de Stifting Elektrisch @ Fossylfrei Farren Fryslân, Sportvisserij Fryslân en enkele in het gebied actieve recreatieondernemers reden geweest om een eigen 'zienswijze' in te dienen bij de gemeente Leeuwarden. Uiteraard sluit Dorpsbelang Baard zich hierbij van harte aan.
Terecht wordt in uw opmerkingen aangehaald dat juist in de voormalige gemeente Littenseradiel, die nu bij de gemeente Leeuwarden behoort, een netwerk van kleine vaarwegen ligt, dat zich uitermate goed leent om verdere invulling te geven aan de geschetste plannen van de gemeente. U noemt hierbij als voorbeeld de Wielsterfeart, de Weidumerfeart, de Jorwerterfeart en de Jaanfeart. Wij zouden hierbij echter ook graag de Baarder Sleat genoemd willen zien. Hierdoor ontstaat immers niet alleen een aantrekkelijke verbindingsroute met Jorwert en Weidum, maar tevens een recreatieve vaarroute tussen de Swette en het stelsel Boalserterfeart/Frjensjerterfeart. Wij wijzen hierbij op het feit dat in het verleden al de nodige investeringen zijn gedaan om de Baarder Sleat toegankelijk te maken voor kano's – de houten wegwijzer in

het land is daaraan nog een herinnering – maar door een tekort aan onderhoud door aanslibbing en overmatige plantengroei deze route praktisch onbevaarbaar is geworden. Bovendien wordt door kanovaarders die desondanks nog gebruik maken van de route, geklaagd over de aanwezigheid van enkele dammen in het vaartraject.
Indien het mogelijk is, zouden wij de tekst van uw zienswijze graag aangevuld zien met de volgende passage:

- **Baarder Sleat**

In traject 1 (1,8 km), van Jaanfeart tot Boalserter Feart (welke reeds als kano-route bestempeld is), bevinden zich drie particuliere bruggen en een ligger die opgehoogd moeten worden. In de huidige toestand zijn ze te laag. We streven naar een doorvaarthoogte van tenminste 1,50 meter, zie figuur 1. Er is ook een vaste brug in Baard welke op hoogte is. Tevens voldoet een stuk vaarweg +/- 100 meter niet aan de > 4.5 vaar breedte.
In Baard zijn de volgende voorzieningen een steiger, een trailerhelling, Wifi en toilet in dorpshuis. We denken nog aan voorzieningen zoals informatiepanelen, een oplaadpunt vaartuig en bijvoorbeeld een picknicktafel. Belangrijk extra punt betreft het maaien van de waterloop zodat deze blijvend bevaarbaar is. Dit hoort bij de classificatie als vaarweg. Het water in de Baarder Sleat is helder en op de waterbodem bevindt zich slib met hoge concentraties aan nutriënten. Het gevolg is dat het daglicht kan doordringen tot de bodem en delen van de route in de zomer dichtgroeien met waterplanten. Op een gegeven moment is er geen sprake meer van goede bevaarbaarheid. Deels kan dit opgelost worden door de bron weg te nemen (circulaire landbouw, baggeren) en deels door waterplanten te maaien (hekkelen).

- In overleg met het Wetterskip de waterkwaliteitsproblemen en overmatige plantengroei op te lossen door het onderwaterprofiel weer op diepte te brengen tot de leggermaat van 1,0 meter. Gaarne 1,5 meter, zie figuur 1, kijkende naar meerdere doeleinden zoals schaatsen en suppen en daardoor nog meer aantrekken voor een verbinding tussen dorpen en de Middelsee met de Greidhoeke.

5.5.3 *Kleine watersport*

Het Watersportberaad heeft in 2001 een beleidsvisie (ref. 13) gepresenteerd, waarin gewenste en minimum maten wijdte en hoogte van de bruggen voor de kleine watersport zijn beschreven.

doorvaartwijdte bruggen	normaal	krap
kanovaren	2,5	1,5
veegboten	4,0	2,0
schaatsen	4,0	2,5
zeilplanken	5,0	1,5
roeiboten	6,0	2,5

doorvaarthoogte bruggen	normaal	krap
kanovaren, roeiboten en veegboten	1,25	0,9
schaatsen	2,5	1,5
zeilplanken	2,5	2,0

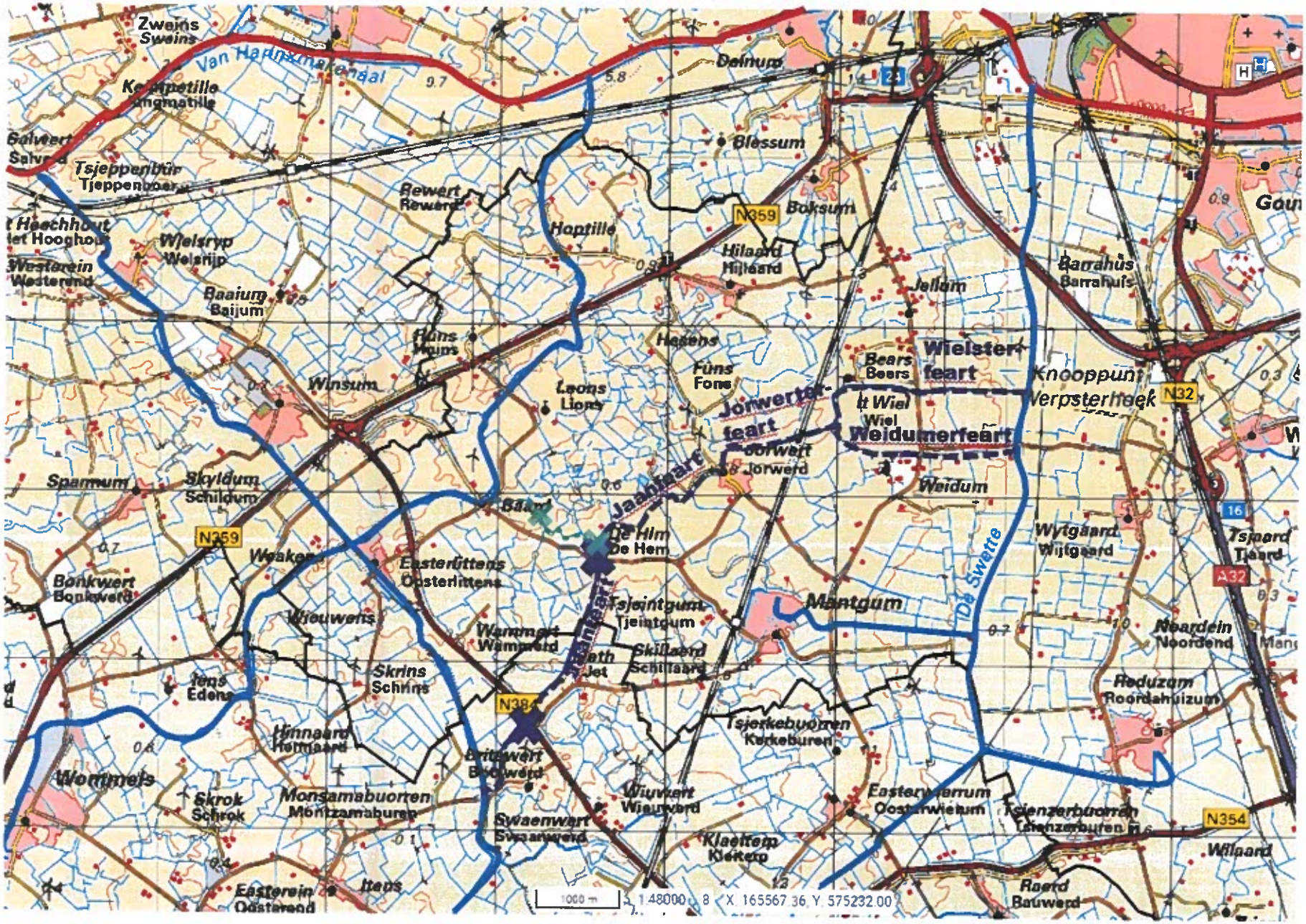
Tabel 40: Brugafmingen (m) voor de kleine watersport

Figuur 1 Richtlijnen Vaarwegen 2017 Rijkswaterstaat

- En op langere termijn in overleg met de provincie een fossielvrije route De Him - Baard PVVP-klasse F te ontwikkelen.

Wij hopen dat ons voorstel nog in uw zienswijze richting gemeente kan worden meegenomen. Zou u, indien dit om praktische redenen niet meer mogelijk is, dit zo snel mogelijk willen laten weten aan :? Dorpsbelang Baard kan in dat geval nog eigen initiatieven ontwikkelen.
met vriendelijke groet,

Bijlagen
image001.jpg; kaart vaarroute met Baarder Sleat.pdf

Azm /CEMT IV

Dm
Doorvaarthoogte 2,50
Waterdiepte 1,30

(Vaar)wegen
Nij Baarderadiel
Leggerdiepte
Wetterskip 1,0 m.
Doorvaarthoogte
ca. 1 a 1,5 m.

Obstakel
Dam met duiker

Verbinding tussen
JaanFeart en Boalserter
Feart via de Baarder Sleat

Obstakel
Particuliere brug

Nij Baarderadiel

STIFTING ELEKTRYSK & FOSSYLFRIJ FARRE FRYSLÂN

Sportvisserij Fryslân

Zienswijze Ontwerp omgevingsvisie gemeente Leeuwarden

Aan gemeente Leeuwarden
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 21000
8900JA Leeuwarden

Weidum; 20 oktober 2021

Geachte leden van de raad;

Op 9 september hebt u ter visie gelegd de concept omgevingsvisie gemeente Leeuwarden. De visie is voor de tien dorpen van de voormalige gemeente Littenseradiel, de Stifting Elektrisch & Fossylfrei Farren Fryslân, Sportvisserij Fryslân, de IJswegencentrale en enkele in het gebied actieve recreatieondernemers reden om een zienswijze in te dienen.

Verwaarden, Verbinden en Vergroenen.

Onze reactie spitst zich toe op uw ambitie in de Groen-Blauwe regio, waarin u uitspreekt dat toerisme en recreatie daarin een belangrijk element vormen, maar daarvoor wel een claim leggen op de beschikbare ruimte. Op langere termijn wilt u alternatieve vaarroutes ontwikkelen om watersportgebieden dichter bij elkaar te brengen. U mikt daarbij op de "kwaliteitstoerist" waarbij de mogelijkheden voor waterrecreatie het "kwaliteits"-aspect van toerisme in de regio Leeuwarden versterken. Deze toerist stelt hoge eisen aan de kwaliteit en duurzaamheid van de voorzieningen. In tegenstelling tot veel andere beleidsvelden spreekt u niet uit op welke wijze waterrecreatie in uw drie ambities in de komende periode verder vorm geven worden.

Voor het behalen van de in de visie verwoorde doelstellingen zal de gemeente de verantwoordelijkheid moeten nemen voor het faciliteren van vaarwegen voor kleine recreatievaart (kleiner dan klasse F PVVP[1]). Instandhouding van het vaarprofiel van die klasse vaarwegen is een verantwoordelijkheid van de gemeente.
Bij het "in beeld komen" van alternatieve vaarroutes zoals nu is verwoord in het concept wordt niet aangegeven welke rol de gemeente neemt ten behoeve van het op korte termijn verbeteren en instandhouden van het vaarprofiel en het op langere termijn terugdringen van de uitstoot door fossiele aandrijvingen.

Kleine vaarwegen Nij Baarderadeel.

In het gebied van de voormalige gemeente Littenseradiel dat nu bij de gemeente Leeuwarden hoort ligt een netwerk van kleine vaarwegen, dat zich uitermate goed leent om invulling te geven aan de ambities van het uw conceptvisie. Het betreft de Wielsterfeart, de Weidumerfeart, de Jorwerterfeart en de Jaanfeart en de Baardersleat (zie de bijlage).
Het netwerk is uitermate geschikt om te genieten van het Friese landschap, de culturele voorzieningen in de regio en gebruik te maken van de watergerelateerde ondernemingen in de dorpen. Bovendien kan het het gedeelte Jorwert-Britswert in de toekomst aan de westkant *"in beeld komen"* als een alternatieve vaarroute tussen de Swette en het stelsel Boalserterfeart/Frjensjerterfeart. Aan de oostkant sluit het systeem aan op de geplande vaarroute door het plan Middelsee, aansluitend op het Nijdjip en het stelsel Wirdumerfeart.

[1] Provincie Fryslân; Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan 2006, herzien 2011

Doelgroepen:

Het stelsel werd en wordt veel gebruikt door de kleine recreatievaart.

Enerzijds de in uw document genoemde *"kwaliteitstoerist"* die naar Fryslân komt om te genieten van het Friese landschap en cultuur. Zij bezoeken graag de aan de routes gelegen recreatieve ondernemingen. De *"kwaliteitstoerist"* maakt vaak gebruik van de verhuurvloot, waar de plaatselijke ondernemers van profiteren. (*verwaarden!)*

Anderzijds de bewoners van Leeuwarden, de zuidelijke buitenwijken en de dorpen van oud Littenseradiel. Zij bezitten juist niet de "grote" recreatieve schepen maar juist de kleine bootjes e.d. om mee in de omgeving rond te varen en daarmee genoeglijke uren te beleven. Deze groep heeft met name behoefte aan toegang tot de kleinschalige vaarroutes in onze omgeving en de aansluiting op verdere routes in de Greidhoeke vanuit het gebied zelf, vanuit zuidelijke wijken en het gebied Wirdumerfeart (*verbinden!)*. Ook zij bezoeken ook graag de recreatie- en horecavoorzieningen die aan deze kleine vaarroutes gelegen zijn.

Veel inwoners van de gemeente zijn enthousiast sportvisser, en die groep geniet ook van het fraaie vaartensysteem aan de zuidkant van Leeuwarden, een systeem dat snel in viskwaliteit teruggaat door het gebrek aan onderhoud.

In 2050 (en sommige wetenschappers zeggen al in 2040) moeten alle voer- en vaartuigen CO2-vrij aangedreven worden. De levensduur van diesel- en benzinemotoren in recreatievaartuigen is door het beperkte gebruik soms wel 30 jaar, dus zonder een prikkel vanuit de overheid zal de doelstelling niet worden gehaald. Het ontwikkelen van routes, die alleen fossielvrij bevaren mogen worden is zo'n prikkel. Er zijn al drie zulke routes ontwikkeld door de provincie. Hoewel er in de collegeperiode 2019-2023 geen budget beschikbaar is voor nieuwe routes staat de provincie positief tegenover nieuwe initiatieven. Door de obstakels tussen Jorwert en Britswerd en tussen Jorwert en Baard op te heffen ontstaat een nieuwe fossielvrije route voor de klimaatbewuste doelgroep zonder de bestaande belangen van de huidige bewoners en ondernemers te schaden (*vergroenen!)*.

Problemen met de vaarwegen.

In het verleden zijn in voornoemd netwerk investeringen gedaan om de vaarten toegankelijk te maken voor kano's en kleine sloepen, maar vanwege problemen met de diepgang kan van deze vaarroutes op dit moment niet meer gebruik gemaakt worden en zijn die investeringen voor niets geweest.

- Door aanslibbing is de diepgang teruggegaan van 1,0 meter tot minder dan een halve meter.
- Door overmatige plantengroei is het oppervlak s' zomers over de volle breedte niet meer bruikbaar voor kano's en suppers.
- Bij hevige regenval (clusterbuien) is de stroomsnelheid in het verkleinde profiel zo hoog dat door de opwarreling van het slib zuurstoftekort ontstaat.
- Door de dichtslibbing en de overmatige plantengroei zijn is er weinig vis meer te vangen voor de sportvissers, en de weinig vissen die er nog zijn gaan bij clusterbuien massaal dood.
- Doordat er tussen Jorwert en Britswert en Jorwert en Baard nog dammen en te lage bruggen zitten is doorgaande vaart tussen de Swette en de Frjensjerterfeart (naar Britswert) en tussen de Jaanfeart en de Boalserterfeart (naar Baard) op dit moment niet mogelijk.
- Door versnippering van verantwoordelijkheden tussen Provincie, Wetterskip en Gemeente voelt niemand zich verantwoordelijk voor het op orde brengen van de kwaliteit van dit waterwegenstelsel.

Zienswijze

Onze zienswijze is dat in de omgevingsvisie moet worden opgenomen dat een aantal potentieel aantrekkelijke kleine vaarwegen zal worden aangewezen als gemeentelijke vaarweg, categorie "overig vaarwater PVVP 2011" en dat er ruimte is voor kleine vaarrecreatie in de regio Nij Baarderadeel. Dit houdt in dat de gemeente Leeuwarden op basis van die visie in samenwerking met het Wetterskip en de Provincie een plan ontwikkelt voor:

- Het op korte termijn weer bevaar- en beschaatsbaar maken van de "*6 doarpenrûte*" langs de Wielsterfeart, Weidumerfeart, Jorwerterfeart, Jaanfeart en Baardersleat met een minimale doorvaarthoogte van 1 meter.
- In overleg met het Wetterskip de waterkwaliteitsproblemen en overmatige plantengroei op te lossen door het onderwaterprofiel weer op diepte te brengen tot de leggermaat van 1,0 meter.
- En op langere termijn in overleg met de provincie een fossielvrije route De Him-Britswerd- Easterlittens PVVP-klasse F te ontwikkelen.
- En bij die planontwikkeling ondergetekende belanghebbenden betrekt.

Wij hopen dat u bij het vaststellen van de omgevingsvisie rekening wilt houden met de gesignaleerde problemen en de breed gedragen wens om van de vaarten in het gebied Nij Baarderadiel weer goed bruikbare vaarwegen te laten zijn.

Hoogachtend;

De samenwerkende dorpsbelangen in Nij Baarderadiel;
(Jellum/Bears, Weidum, Mantgum, Jorwert, Baard, Húns, Leons, Hilaard, Easterlittens)
Correspondentieadres namens alle indieners;
Ferieniging It Nut Weidum,

Sportvisserij Fryslân;

Stifting Elektrysk & Fossylfrij Farren Fryslân;

IJswegencentrale Baarderadiel

Sloepenverhuur Bedrijvencentrum Weidum.

Hotel-restaurant Weidumerhout Weidum;

Café Het Wapen van Baarderadeel Jorwert;

Camping It Krúswetter Easterlittens;

BIJLAGE: VAARWEGEN REGIO NIJ BAARDERADIEL

Aan de gemeente Leeuwarden
t.a.v. de gemeenteraad

Leeuwarden, 18 oktober 2021

Betreft: zienswijze ontwerp omgevingsvisie

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij de zienswijze van Milieudefensie Leeuwarden op het ontwerp omgevingsvisie Leeuwarden. Al eerder hebben we een reactie geschreven op Leeuwarden in 2028.

Als aanvulling hierop de volgende bijdrage.

Een leefbare gemeente
Wij missen concrete voorstellen om de huidige grote problemen aan te pakken.
Tegengaan opwarming klimaat: we stevenen af op bijna 3 graden opwarming aarde, enorm verlies aan biodiversiteit, ernstige vervuiling leefomgeving door plastic en vele inwoners hebben een ongezonde levensstijl (obesitas en gebrek aan noodzakelijke voedingsstoffen).

De problemen waar we als maatschappij, overheid, bedrijfsleven en burgers voor staan zijn de laatste jaren steeds zichtbaarder geworden. In plaats van vermindering van de CO2 uitstoot met 25% landelijk wordt deze minimale reductie niet gehaald, terwijl duidelijk wordt dat de **CO2 reductie niet 49 maar 55% in Nederland** moet zijn om niet alleen als gemeente Leeuwarden in een leefbare stad te leven. Als we de komende tien jaar te weinig doen dan passeren we het "tipping point" van de klimaatverandering en worden de Parijse klimaatdoelen niet meer gehaald. Wetenschappers geven aan dat de industrielanden al in 2040 klimaatneutraal moeten zijn om de temperatuurstijging tot 1,5 graden te beperken.

Hoe groot is de CO2 reductie in de gemeente door energiebesparing sinds 2010? En door het plaatsen van zonne- en windinstallaties: hoeveel minder CO2 uitstoot is er gehaald? Hoe groot is de biodiversiteit bij de huidige zonne installaties op weilanden? De gemeente wil de biodiversiteit bij zonne installaties op weilanden verhogen. Nog altijd is het beter om zonnepanelen op daken, aan gevels van gebouwen enz. te plaatsen. Hiervoor zijn voor de gemeente ook per 1 januari a.s. meer mogelijkheden om dit te eisen.

Een leefbare gemeente staat niet los van wat er ook elders gebeurt. Alles wat wij doen heeft invloed op onze omgeving en de omgeving elders op de wereld. Het gebruik van zonnepanelen, windmolens heeft ook invloed op mijnbouw van de benodigde grondstoffen en daardoor aantasting van het leefmilieu van andere bewoners van deze planeet. Onze intensieve landbouw veroorzaakt ontbossing in Zuid Amerika. Ook ons voedsel waar veel palmvet in wordt verwerkt heeft schadelijke gevolgen voor de oerwouden in Indonesië.
Aan de productie van grondstoffen en aan het vernietigen van de biodiversiteit zit een grens: een omslagpunt waarbij productie stopt en verlies van biodiversiteit zich tegen de mens keert.

Er dient een balans te zijn tussen wat we van de aarde nemen en aan haar terug geven.

Te veel wordt nog gedacht aan een groeiende economie. Dit betekent in het huidige tijdsgewricht een nog grotere aanslag op de planeet: een groei van energie- en grondstoffenverbruik, dat tot sociale en ecologische schade leidt.
Wat doet de gemeente om het energie- en grondstoffenverbruik te reduceren tot het minimale in haar eigen organisatie en bij aanvragen vergunningen en overleggen voor woningbouwprojecten, bedrijven enz.?

Het wordt steeds belangrijker om **energiebesparing een nog belangrijker plaats** in te laten nemen en zo veel mogelijk over te gaan tot lokale productie van voedsel.
Uitgangspunt bij de productie dienen circulaire producten te zijn, die zo veel mogelijk in onze eigen omgeving worden geteeld.
Bij productie dient rekening te worden gehouden met hergebruik op hetzelfde nivo: demontabele producten en reparatie van onderdelen moeten mogelijk zijn.

Wat Milieudefensie Leeuwarden ziet is:
Vele winkelbedrijven hebben hun deuren wijd open staan bij kou en stoken bij. Terrassen worden verwarmd (waarom geen dekentje bij kou buiten?). De automobiliteit is weer op het oude nivo en neemt weer toe.
Verlichting aan bomen. Overdadige verlichting in gemeentehuis en in en bij bedrijven.

Het lijkt er op dat er maar één nacht van de nacht elk jaar is. Waarom niet elke nacht duisternis voor vogels en andere dieren?

Dit is nog maar een oppervlakkige opsomming.
Verder veel gebruik van piepschuim en ander plastic in de bouw, steenwol die het volgende probleem wordt na asbest.

Van afval naar circulair
De gemeente probeert het afval bij huishoudens te beperken door een diftar systeem in te voeren.
Echter mensen met een "kleine" container van 140 liter krijgen nu een container van 240 liter. Wat voor boodschap geeft de gemeente dan aan de burger mee? Met veel moeite kun je dan een container van 180 in plaats van 240 liter krijgen. Als de overheid echt wil dat het afval sterk vermindert: in 30 kilo in het jaar 2030. Dan is er veel meer voor nodig. In plaats van de grote containers zorg je voor containers van bijvoorbeeld 70 liter.

Een deel van het afval probleem ligt bij de burger, maar veel kleding is van slechte kwaliteit (fast fashion) en de supermarkten verkopen veel producten, die teveel vet, suiker en zout bevatten (fast food). Daarbij zijn vele producten dubbel verpakt in teveel niet recyclebare grondstoffen.

Het moet gemakkelijk zijn om je spullen te repareren. Dit dient niet alleen afhankelijk te zijn van vrijwilligers. Om de hoeveelheid kleding enz te beperken die anders wordt weggegooid zijn repair-cafés en ateliers op grote schaal nodig samen met bijvoorbeeld mogelijkheden tot kledingruil: zij dienen goede faciliteiten te krijgen en medewerkers te betalen?
Ook andere beoefenaren van ambachten zoals kleer-, horlogemakers, telefoon- en computer herstellers kunnen wel ondersteuning gebruiken.

Van automobiliteit naar langzaam verkeer en ov

Bij de automobiliteit en de commerciële dienstverlening neemt het energieverbruik alleen maar toe (Rekenkamerrapport Energietransitie Leeuwarden 2018)
Het **is goed dat de fiets op 1 staat.** Bovendien is **ov en fietsverhuur belangrijk**. De automobiliteit moet omlaag. Niet alleen het gebruik, maar ook het bezit. Je kunt niet alle auto's electrificeren. Daarvoor zijn er te weinig grondstoffen en is er te weinig electriciteit (M. J. Smit, De duurzaamheid van de Nederlandse landbouw, 1950 -2015 -2040 (proefschrift, 2018) en Wouter van Dieren in NRC 14 -10- 2021).
Echter wat betekent dit in de praktijk? In de afgelopen tien jaar heeft de gemeente niet echt gedacht vanuit de fiets? Onoverzichtelijke fietskruisingen bij aquaducten (Drachtsterweg) en viaducten (Oostergoplein) en het Europaplein. Bij turborotondes drie oversteken waar je als fietser in verwarring raakt. Soms veel te smalle fietspaden.

-Het **openbaar vervoer:** is dat in de afgelopen periode verbeterd tussen de wijken en dorpen en met de voorzieningen in onder meer Leeuwarden? Verbetering is nodig in plaats van verslechtering

De gemeente Leeuwarden wil een snelle verbinding met de Randstad (de Lelylijn). Terwijl het ov in Fryslan en ook in Leeuwarden met de dorpen onder druk staat en mogelijk slechter wordt.
In Parijs wil het gemeente bestuur werk, wonen en voorzieningen realiseren binnen 15 minuten te voet om de (auto)mobiliteit te beperken (LC 13-10-2021). In Nederland maken we met zo'n extra spoorverbinding een tegengestelde beweging. Het leidt daarnaast alleen maar tot meer versnippering van het landschap. In het programma van Fryslan dok van 3 juli 2021 zijn de argumenten voor zo'n extra snelle verbinding allemaal gefileerd. Als er dan toch een snellere spoorverbinding moet komen met de Randstad dan graag een over de Afsluitdijk.

Naar een ongedeelde stad?
De gemeente heeft de afgelopen tien jaren voornamelijk gebouwd voor rijkere inwoners: in Blitsaerd, Zuiderburen, Techum, Wiarda en de Klamp. Waar zijn de sociale huurwoningen in deze wijken? Er is veel vraag naar sociale woningbouw. Velen kunnen geen woning krijgen zoals statushouders, daklozen en jongeren. Het moeten dan wel echte woningen zijn en niet van 19 m2 zoals in het gebouw Markt 058.

Studentenhuisvesting liefst concentreren en niet in kleine huizen in woonwijken. Bij de leiding van hogescholen er op aandringen om het aantal studenten te beperken tot de beschikbare woonruimte.
Verder is het aan te bevelen dat de woonruimte inclusief meubilair wordt verhuurd om te voorkomen dat elk jaar de inboedel op straat beland.

Een gezonde gemeente

Bijzondere aandacht vraagt de vliegbasis: het gaat om geluidsoverlast en vervuiling omgeving door kerosine.
In woningen wordt nog steeds overlast ervaren van buren. Buiten woningen door verkeer.
Festivals in de buitenlucht in de nachtelijke uren hinderen een ongestoorde nachtrust.
In verband met natuurwaarden dient in het buitengebied het voorzorgprincipe te gelden.

Aanpakken obesitas: beperken fastfood verkooppunten. Bij elke school, in elke wijk eigen tuintjes waar kinderen leren wat er nodig is om voedsel te verbouwen en hoe verse producten smaken. Verder stimuleren verkooppunten van verse lokale groente en fruit.

Plus bewegen: fietsen en wandelen op 1.
Veel groen in de directe omgeving, in de straat tegen hitte en voor biodiversiteit.
-Heeft de gemeente een overzicht van de straten, gebieden waar veel hittestress is in hete zomers en wat gaat de gemeente doen om deze hittestress te verminderen? Hetzelfde geldt voor wateroverlast tijdens piekbuien: is daar een overzicht van en welke plannen zijn er om deze te voorkomen?

Biodiversiteit
De biodiversiteit in het agrarisch gebied bepaalt de kwaliteit van de natuurgebieden zoals Alde Feanen en Grote Wielen. Bovendien zijn de Hempensermeerpolder (Staatsbosbeheer), Lionserpolder (Natuurmonumenten en deels compensatie Haak) oases in een verder doods agrarisch gebied.
Daar de lage kwaliteit: veel raaigras, bestrijdingsmiddelen, laag waterpeil zijn de weidevogels in het overig agrarisch gebied verdwenen. Een uitgekiend kruidenrijk beheer brengt ook het aantal insecten terug.
-Gaat de gemeente de agrariërs overhalen om hun percelen met kruidenmengsels in te zaaien?

Bestaande weidevogelgebieden goed beheren inclusief polder de Houn door het ernaast gelegen weiland met kruiden in te (laten) zaaien en het waterverkeer in de broedtijd om te laten varen. Het is ook belangrijk als gemeentelijk educatieproject op scholen enz.

Uitbreiding van de weidevogelgebieden zodat ze kunnen dienen als brongebieden voor weidevogels. Ook in de gemeente zijn er mogelijkheden om **3 gebieden van 1000 ha in te richten voor weidevogels** in het kader van Aanvalsplan Grutto, uitbreiding van de Lionserpolder, het Grouster Leechlan en rondom de Wide Mar.

Een **verhoging van het waterpeil tot 30 cm beneden maaiveld in het Lage Midden** om verdroging van de natuurgebieden niet verder toe te laten nemen. De veendikte moet niet verder afnemen (Grondwateratlas, provincie Fryslan, Wetterskip en Vitens, 2019,bladzijde 69) Dus een directe verhoging van het waterpeil is noodzakelijk. Met een verhoging van het waterpeil tot 30 cm wordt de CO2-uitstoot minimaal met de helft beperkt en ook de bodem daalt veel minder hard.

Een **verdere verhoging van het waterpeil in het veenweidegebied is wenselijk om de CO2 uitstoot en de bodemdaling te stoppen**. Mogelijkheden voor verbouw van lisdoddes en andere natte teelten zoals riet zijn dan mogelijk. Met de verbouw van lisdoddes en verwerking tot isolatiemateriaal kan de woningbouw op een natuurvriendelijke wijze worden verduurzaamd.

Schapewol die nu wordt verbrand kan ook dienen als isolatiemateriaal in de (woning)bouw.

De gemeente kan met bouwbedrijven afspraken maken over het gebruik van natuurlijke materialen voor isolatie, zoals met lisdoddes en schapewol.
Met het gebruik van hout en metaal kan op duurzame, circulaire en natuurinclusieve wijze worden gebouwd.

Leeuwarden een sterke economische gemeente?
Niet economische groei is belangrijk met verbruik van meer energie en grondstoffen, maar we hebben een economie nodig, die dienstbaar is om alle grote problemen op te lossen.

Daarom in het initiatieven kompas van de gemeente opnemen.

Niet alleen geldig voor nieuwe initiatieven maar ook voor uitbreidingen van bestaande activiteiten

BOUWEN:

- circulair , demontabel en makkelijk te repareren
- natuurinclusief: bouwen, verduurzamen / isoleren met natuurlijke materialen: lisdodde, schapewol enz. Bedrijven ondersteunen om dit proces te versnellen: voor productie en toepassing van deze natuurlijke materialen. Opnemen in afspraken met (woning)bouwbedrijven / Bouwbesluit?
- Meer sociale woningbouw: wonen voor iedereen.
- Bouwen soms niet doen i.v.m. groot belang natuur- en educatiewaarde zoals bij polder De Houn of bescherming (archeologisch) erfgoed.

BEDRIJVEN

- verlaging van de CO2 uitstoot bij bedrijven van 55%.
- bij woningbouw klimaatneutraal /in wijken afkoppelen gas en electra van het net onderzoeken door opslag en verbruik in eigen wijk.
- bij initiatieven en uitbreidingen nagaan of activiteit elders ook in voldoende mate aanwezig is: bijv. uitbreiding datacentrum Penta infra bij Leeuwarden (zie bijlage). Uitbreiding kost enorm veel energie, terwijl elders in Nederland al voor 3 keer het verbruik in Nederland aan datacentra staat. In dit geval nu de uitbreiding gaande is, aan het bedrijf vragen om de CO2 uitstoot te compenseren door veenweide grond (in de gemeente) te vernatten.
- Verkoop(punten) van lokale verse biologische producten bevorderen en fastfood verkooppunten verminderen.
- Met het gebruik van eenmalig plastic te stoppen in eigen bedrijf en alle bedrijven waar de gemeente invloed kan laten gelden, zoals markten en evenementen.

WIJKEN

- In elke wijk / school eigen tuintjes waar kinderen groenten / kruiden kunnen verbouwen en leren ze hoe ze dit kunnen bereiden. In elke wijk ook insect vriendelijke tuinen aanleggen, die kunnen dienen als voorbeeld voor eigen tuin van de bewoners (bv in Nijlan is zo'n prachtige tuin aangelegd).
- Een leefbare wijk: hittestress en piekoverlast van water voorkomen. Daarbij kunnen parkeerruimte voor auto's worden opgeofferd.
- Overlast van geluid en milieuschade tot het uiterste voorkomen / beperken.

LANDBOUW

- Agrariers stimuleren om over te gaan op een biologische / b.d. bedrijfsvoering. Producten van deze bedrijven afnemen. Bedrijfsbezoeken door inwoners en stageairs bevorderen. Scholen, (sport)kantines stimuleren deze producten aan te bieden in plaats van fastfood.
- Drie grote weidevogelgebieden van 1000 ha. helpen inrichten.
- Verhoging waterpeil **naar 30 cm beneden maaiveld in het veenweidegebied** om de CO2-uitstoot met de helft door veenoxidatie te verlagen en om de droogte in de Natura 2000 gebieden niet verder toe te laten nemen.
  Een verdere verhoging van het waterpeil om bijv lisdoddes te telen is zeer gewenst. Dan stopt de CO2 uitstoot en de bodemdaling in dit gebied.

MOBILITEIT

- fietsen en wandelen, gescheiden van het autoverkeer, op brede paden op 1 met overzichtelijke kruispunten. Vanuit de jonge tot oude fietser gedacht, aanpassingen van de weg enz nemen. Het openbaar vervoer verbeteren.

Er is een omwenteling in het economisch systeem nodig om binnen de draagkracht van de aarde te blijven: geen groei van verbruik energie- en grondstoffen, maar een grote afname van 50 tot 60% in 2028 / 2030 is daarvoor noodzakelijk. Elk project en iedere uitbreiding dient hieraan te worden **getoetst**. Voor inspiratie van lokale en duurzame projecten verwijs ik u graag naar het tv programma Reaction uitgezonden op 17 oktober 2021. In elke stad en dorp kunnen lokale initiatieven gestimuleerd worden. Het is belangrijk dat iedereen mee kan doen. Een festival zoals welcome to the village kan ook mensen inspireren en laten bijdragen aan een duurzame ontwikkeling door middel van brainstormsessies om nieuwe meer duurzame voedingsmiddelen te ontwikkelen.

Om inwoners van de gemeente op de hoogte te stellen van de voortgang in de gemeente m.b.t. **reductie van CO2 is een jaarlijkse monitor** wenselijk. Dit ook om mensen te inspireren om zelf aan de slag te gaan.

Milieudefensie Leeuwarden hoopt dat deze bijdrage leidt tot aanpassing van het concept omgevingsvisie en wil graag op de hoogte blijven van het vervolgtraject. En we ontvangen graag een reactie op de gestelde vragen.

Met vriendelijke groeten,
Namens Milieudefensie Leeuwarden

Secreatariaat: Milieudefensie Leeuwarden
Vierhuisterweg 40
8919 AJ Ljouwert

watersportverbond

Orteliuslaan 1041
3528 BE Utrecht
Tel. 030 – 307 7500

www.watersportverbond.nl

Gemeente Leeuwarden
t.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden

Utrecht, 20 oktober 2021

Briefnummer:	U47210-038/21
Contactpersoon:	Lieuwe Blanksma (l.j.blanksma@hetnet.nl) en Iris Rusz (iris.rusz@gmail.com)
Onderwerp:	Zienswijze Watersportverbond Omgevingsvisie Gemeente Leeuwarden

Geachte dames en heren gemeenteraadsleden,

Het Watersportverbond bestaat uit én maakt zich sterk voor zo'n 400 aangesloten watersportverenigingen, die meer dan 80.000 leden (recreanten, wedstrijdsporters en topsporters) vertegenwoordigen. We ondersteunen onze verenigingen op tal van gebieden. Zo brengen we verenigingsbestuurders meerdere keren per jaar bijeen om kennis en ervaringen uit te wisselen en helpen we met het oplossen van lastige verenigingsvraagstukken. We maken kinderen enthousiast voor de watersport, leiden trainers en instructeurs op, en samen zetten we ons ervoor in dat wedstrijdsporters kunnen deelnemen aan eigentijdse en goed georganiseerde wedstrijden. Ook maken we ons sterk voor het toegankelijk, betaalbaar en bevaarbaar houden van de 4400 kilometer aan Nederlandse vaarwegen, en ondersteunen we onze topsporters in het behalen van medailles.

Het ontwerp Omgevingsvisie Gemeente Leeuwarden is voor het Watersportverbond aanleiding tot indienen van de volgende zienswijze.

Uw ambitie 'Leeuwarden in 2028 het hart van een groen-blauwe regio' verdient instemming van het Watersportverbond. Het Watersportverbond merkt op dat de mogelijkheden van de kleine watersport meer aandacht verdienen. Immers, de kleine watersport (suppen, kanoën, roeien en elektrische sloepjes) is een uitstekend middel om Leeuwarden als 'vanzelfsprekende' (p. 7) watersportgemeente te versterken.

Op p. 19 is te lezen: "We versterken de mogelijkheden voor waterrecreatie in de stad Leeuwarden en de beleving en toegankelijkheid van het water. We zetten in op kwaliteitstoerisme onder andere in Grou en de Âlde Feanen."
In Grou en de Âlde Feanen zijn al grote concentraties van het watertoerisme. Het Watersportverbond wil erop wijzen dat er in de gemeente, met name in het Kleiweide-gebied, ook veel oude prachtige historische vaarten zijn die naar de *dorpen* lopen. Deze vaarten hebben grote potentie door hen toegankelijk en bevaarbaar te maken en te houden. Het Watersportverbond adviseert u om dit te benutten. Dit spreiden van

Allianz

watersportverbond

Orteliuslaan 1041
3528 BE Utrecht
Tel. 030 – 307 7500

www.watersportverbond.nl

waterrecreatie (dispersiemanagement) wordt ook als doel nagestreefd in het beleid *Gastvrij Fryslân.*

Met het bevaarbaar maken en houden van de historische vaarten wordt voldaan aan uw ontwikkelprincipes:

- *Vergoenen* (kleine waterrecreatie van kano's, suppen, roeiboten en elektrisch sloepjes is emissievrij),
- *Verbinden* (netwerk van kleine historische vaarwegen),
- *Verwaarden* (voegt waarden toe aan zowel de bewoners als de bezoekers van de dorpen).

Dit past geheel in de ontwikkelrichting voor de kleiweide (p. 46).
De kleine watersport kan daarmee bijdragen aan uw ambities *Goed leven, Hart van groen-blauwe regio* en *Sterke economische gemeente.*

Concreet beveelt het Watersportverbond het volgende aan:

1. Behoudt de oude vaarwegen categorie F.
2. Houdt deze oude vaarwegen bevaarbaar (diepte minstens 1 meter en open water minstens 6 meter breedte) in overleg met het Wetterskip Fryslân.
3. Maak deze bestaande vaarwegen toegankelijk door walfaciliteiten (in- en uitstapsteigertjes bij lage bruggen, sluizen en duikers) in overleg met de Marrekrite.
4. Ontwerp en creëer een netwerk van kleinschalige routes voor kleine vaarrecreatie en onderhoud deze en geef deze een formele status als vaarroute.
5. Betrek het Watersportverbond bij deze projecten. Het Watersportverbond bezit de expertise en ervaring op dit gebied.

We vernemen graag uw reactie op deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

Directeur Watersportverbond

Allianz

Documentnummer: D2021-10-023785

Kenmerken

Betreft	FW: zienswijze op ontwerp Omgevingsvisie gemeente Leeuwarden d.d. 31.08.2021
Afzender	gemeente@leeuwarden.nl
Ontvanger	inproces@leeuwarden.nl
Ontvangen	21 oktober 2021
Kanaal	email
Bijlage	

Inhoud email:

Van:
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 22:06
Aan: Gemeente Leeuwarden <gemeente@leeuwarden.nl>
CC: familie van Hooff - Stevens <hooffstevens@gmail.com>; Ineke de Boer-ten Bokkel <deboertenbokkel@gmail.com>; Jan Hoeksema <jan.hoeksema@planet.nl>; Ritske Merkus <r.j.merkus@gmail.com>; Lieuwe Blanksma <l.j.blanksma@hetnet.nl>
Onderwerp: zienswijze op ontwerp Omgevingsvisie gemeente Leeuwarden d.d. 31.08.2021

U ontvangt niet vaak e-mail van informatie over waarom dit belangrijk is

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Ter attentie van de Gemeenteraad van Leeuwarden

Van: Roeivereniging Epsilon en Leeuwarder Roeivereniging Wetterwille

Betreft: Zienswijze op ontwerp Omgevingsvisie gemeente Leeuwarden

Geachte gemeenteraadsleden,

Hierbij dienen wij een zienswijze in op het ontwerp Omgevingsvisie gemeente Leeuwarden, omdat ons inziens deze visie te weinig invulling geeft aan het wat en het hoe de gemeente de komende jaren de watersport wil versterken en in het bijzonder de kleine watersport (kanoërs, roeiers en suppers), een tak die sterker groeit dan de traditionele watersport en die gezond bewegen bevordert.
In hoofdstuk 3 Opgaven en Doelstellingen vermeldt u weliswaar "Sporten verbindt en is goed voor de gezondheid", "De toegankelijkheid van het water voor suppen, zwemmen, (kanoën helaas niet vermeld) en roeien willen we daar waar mogelijk vergroten. We omarmen de kwaliteit van het water als waarde voor onze leefomgeving", (alle op p.14) maar dan kunnen niet alleen fietsroutes en wandelpaden maar ook waterwegen belangrijk zijn om beweging te stimuleren.
Het netwerk van vaarroutes voor de kleine watersport bestaat grotendeels al, maar kan verder worden uitgebreid via bestaande waterlopen naar woonwijken en dorpen en door bepaalde waterlopen met een kleine doorsteek met elkaar te verbinden (voorbeeld: Schilkamperrak tussen De Tynje en de Kurkemar). De toegankelijkheid is echter ruim onvoldoende vanwege te weinig onderhoud van de vaarwegen (breedte vaarwater minimaal 8 m voor roeiboten, plantengroei: recent voorbeeld Jorwerter Feart, onderdeel van de 5-dorpenroute) en te weinig lage aanlegplaatsen (d.w.z. maximaal 10-15 cm boven de waterspiegel, niet alleen voor uitstapjes, maar ook om elke 5 km te kunnen pauzeren of bemanning te wisselen).
Dit is ook van toepassing als u onder Versterk de Binnenstad (p. 17) de watersport ruimtelijk wilt faciliteren.
Bovendien wordt de verkeersveiligheid onvoldoende gedekt door alleen scheiding van beroeps- en recreatievaart te vermelden (p. 17) Essentieel zijn voldoende ladders of fauna-uitstapplaatsen langs hoge kades, zodat te water geraakte sporters tijdig op de wal kunnen komen, overzichtelijkheid voor laaggezeten stuurlieden bij bruggen en bochten, en informatie over en handhaving van de verkeersregels op het water (ook golfslag a.g.v. te snelle motorboten).
Bovenstaande opmerkingen gelden ook bij de zin "We versterken de mogelijkheden voor waterrecreatie in de stad Leeuwarden en de beleving en toegankelijkheid van het water" (p. 19).
In hoofdstuk 4 Keuzes en Afwegingen zouden concretere invullingen moeten staan t.a.v. de (kleine) watersport.
Voor de binnenstad (p. 30) zijn naast waterroutes ook meer lage aanlegplaatsen nodig. Alleen zo wordt de aantrekkingskracht vergroot.
Voor de woonwijken (p. 31) niet alleen fiets- en wandelpaden, maar ook waterroutes en lage aanlegplaatsen. Een huidige praktijk om de walbeschoeiing (onder de waterspiegel) af te zagen en te voorzien van stortsteen heeft het tegenovergestelde effect.
Bij de dorpen (p. 42) zowel de fietsroutes als de waterwegen met lage steigers koppelen aan de groenstructuur. Natuurvriendelijk oevers langs het water is gunstig voor de kleine watersport, want dempt de golfslag, als het water maar voldoende breed blijft (i.h.b. voor roeiers) en regelmatig voorzien is van lage aanlegplaatsen.
In het buitengebied (p. 46) zouden nieuwe functies als recreatie versterkt kunnen worden door bij voorbeeld geschikte doorvaart en aanlegmogelijkheden voor de (kleine) watersport, ook in gebieden zonder meren.

Ondergetekenden zijn graag bereid tot een verdere toelichting en zijn tevens beschikbaar voor overleg over toekomstige ontwerpen, bij voorkeur in een vroeg stadium.

Met vriendelijke groet,

namens RV Epsilon en LRV Wetterwille
p/a De Greide 2
9062 HM Oentsjerk

Bijlagen

Leeuwarden, 20 oktober 2021

Geachte gemeenteraad,

De hoofdlijnen van de omgevingsvisie gemeente Leeuwarden stemmen mij positief. Ik ben erg blij met de rol die de natuur en leefomgeving, en de bescherming daarvan, hebben gekregen in de omgevingsvisie. Er zijn echter twee elementen die ik mis. Eén is van een wat algemenere aard en gaat over de rol van de inwoners bij de beschreven uitdagingen waar de regio Leeuwarden voor staat. De andere is wat specifieker en is ingegeven door het feit dat ik oud-bewoner van de buitengebieden ben waardoor de dorpen daar mij na aan het hart liggen.

De rol van inwoners

Iets wat volgens mij ontbreekt in de omgevingsvisie dat de concepten Vergroenen, Verbinden en Verwaarden samenbrengt, is *burgerlijk eigenaarschap.*

Het idee dat de inwoners van de regio Leeuwarden niet alleen inspraak en zeggenschap krijgen over wat er in hun regio gebeurt, maar ook eigenaarschap, in de meer letterlijke zin van het woord.

Dit eigenaarschap kan globaal op twee manieren bewerkstelligd worden:

1. *De economische positie van burgers verbeteren.*

Meer besteedbaar inkomen en vrije tijd betekent meer mogelijkheden om betrokken te zijn bij lokale initiatieven zoals participatie trajecten, vrijwilligerswerk en andere, coöperatieve en lokaal democratische initiatieven.

2. *Het ondersteunen door de gemeente van lokale coöperatieve organisaties.*

Coöperaties zorgen ervoor dat alle betrokken bewoners daadwerkelijk iets te zeggen hebben en deels eigenaar zijn wat het verantwoordelijkheidsgevoel bevorderd.

Punt 1 kan gerealiseerd worden door bijvoorbeeld belangrijke anker instituties in de regio Leeuwarden zoals het Medisch Centrum Leeuwarden, s.c. Cambuur Leeuwarden en Friesland Campina te bewegen om werk dat uitbesteed wordt zoveel mogelijk te gunnen aan lokale bedrijven, het liefst coöperaties en bedrijven die roots in Leeuwarden en omstreken hebben (*insourching*). Hiermee lekt er minder geld uit de Leeuwarder economie en komt dit geld in grotere mate terecht bij de mensen in de regio. Eventueel kunnen de aanbestedingen hiervoor aangepast en opgesplitst worden zodat het makkelijker is voor meerdere kleine lokale bedrijven en coöperaties om in te schrijven. In dit aanbestedingsbeleid kunnen ook zaken meegenomen worden als arbeidsomstandigheden waarmee automatisch de positie van werknemers in de regio Leeuwarden wordt verbeterd.

Lokale bedrijven, instituties en werknemers zullen er meer aan gelegen zijn de eigen omgeving te beschermen en nuttig in te richten waardoor de drie hoofdambities uit de omgevingsvisie meer borging krijgen in het beleid.

Voor punt 2 is het nodig dat de gemeente Leeuwarden beleid ontwikkeld voor de ondersteuning lokale coöperatieve organisaties. Dit beleid zal onder andere bestaan uit het bovenstaande bij punt 1 genoemde beleid om anker instituties te vragen en te begeleiden bij het insourcen van uitbesteedbaar werk waar dat kan. Daarnaast zal er budget moeten komen om lokale coöperaties en

omringende instituties, zoals lokale publieke banken die coöperaties van leningen kunnen voorzien, te financieren.

Bij coöperatieve organisaties denk ik onder andere aan:

Lokale energie coöperaties

Lokale woning coöperaties (eventueel ook om monumentale gebouwen onder publiek beheer te brengen)

Voedsel productie en catering

Schoonmaak

Vervoer

Coöperatieve, groene datacenters.

Enzovoorts.

Het mag duidelijk zijn dat punten 1 en 2 een onderlinge wisselwerking hebben: beide punten versterken elkaar en kunnen daardoor eigenlijk ook niet zonder elkaar.

Dorpen

In het hoofdstuk Dorpen staat het volgende uitgangspunt vermeld: *Het eigene van het dorp staat voorop bij de afweging welke plannen we honoreren of in gang zetten*. Hier ben ik het roerend mee eens! Ik mis hierbij echter de rol van de beschermde dorpsgezichten en vind dan ook dat beschermde dorpsgezichten een belangrijkere plaats zouden moeten krijgen binnen de omgevingsvisie waarbij de rol van Hûs en Hiem niet vergeten moet worden.

Met vriendelijke groet,

Documentnummer: D2021-10-023784

Kenmerken

Betreft	Zienswijze Stichting Vlietvaardig op de Omgevingsvisie
Afzender	gemeente@leeuwarden.nl
Ontvanger	inproces@leeuwarden.nl
Ontvangen	21 oktober 2021
Kanaal	email
Bijlage	Reactie op concept Omgevingsvisie Stichting Vlietvaardig.docx; Manifest Vlietzone 20210525.pdf; FW Zienswijze Stichting Vlietvaardig op de Omgevingsvisie_email.pdf

Inhoud email:

Van: Stichting Vlietvaardig <info@vlietvaardig.nl>
Verzonden: woensdag 20 oktober 2021 22:18
Aan: Gemeente Leeuwarden <gemeente@leeuwarden.nl>
CC: Stichting Vlietvaardig <info@vlietvaardig.nl>; nicodekoning999@gmail.com
Onderwerp: Zienswijze Stichting Vlietvaardig op de Omgevingsvisie

LET OP: Dit bericht is afkomstig van buiten de organisatie. Klik niet op links of bijlagen tenzij u de afzender en de inhoud van het bericht vertrouwt.

Aan de gemeenteraad Leeuwarden

In grote lijnen kunnen wij ons als stichting Vlietvaardig vinden in de concept Omgevingsvisie. Desondanks vinden wij het van belang u in kennis te stellen van enkele gewenste aanvullingen. Er is al enig overleg geweest met de ambtelijke dienst en wij zijn vol goede hoop, dat onze visies dichter bij elkaar komen.

Naast onze zienswijze hebben wij volledigheidshalve ook het reeds bekende Manifest voor de Vlietzone meegezonden.

Vriendelijke groet,
namens Stichting Vlietvaardig

secretariaat:
Molenpad 14
8921 BH Leeuwarden

Bijlagen
Reactie op concept Omgevingsvisie Stichting Vlietvaardig.docx; Manifest Vlietzone 20210525.pdf; FW Zienswijze Stichting Vlietvaardig op de Omgevingsvisie_email.pdf

Stichting Vlietvaardig stelt zich ten doel het leefklimaat in de Vlietzone te verbeteren. In die zin lopen de doelen van de gemeente Leeuwarden en de stichting parallel. In mei 2021 heeft de stichting een Manifest aan de wethouder ter hand gesteld. Dit manifest beoogt in grote lijnen een zelfde doelstelling. Het is opgesteld is samenwerking tussen stichting Vlietvaardig en ±120 wijkbewoners. Gedurende de afgelopen anderhalf jaar werden in meerdere sessies, live en later wegens Corona via Zoom, problemen in de wijk besproken, analyses gemaakt en nieuwe plannen ontwikkeld. De stichting werd daarbij ondersteund door de stadsarchitecten van HKB. De gemeente Leeuwarden maakte in opdracht van de raad een eigen aanpak en faciliteerde het proces.

Er zijn maatregelen genomen voor de korte termijn en regelmatig hebben diverse medewerkers van de gemeente, gecoördineerd door de projectleider overleg over actuele kwesties en vervolgtrajecten.

Het is daardoor voor de stichting en de wijkbewoners een onaangename verrassing om te merken, dat van de in het manifest aangedragen ideeën niets is terug te vinden in de concept-omgevingsvisie die door de gemeente is opgesteld. Blijkbaar heeft het manifest de opsteller van de omgevingsvisie nooit bereikt.

Toch herkennen we ons veelal in de grote lijnen van de omgevingsvisie. Het denken over de ontwikkeling van de gemeente over een langere periode dan een 'politieke termijn' is een belangrijke, zeer nuttige stap. Ook de wijze waarop dit zou moeten gaan gebeuren spreekt zeer aan. Bijvoorbeeld: *'Participatie is een belangrijke pijler van de Omgevingswet.' (5.3)* en *'We zetten ons in om Leeuwarden en de inwoners nu en in de toekomst te betrekken bij de realisatie van de ambities uit deze omgevingsvisie.' (5,4)*

In ons geval is ook een duidelijke rol weggelegd voor het wijkpanel Vlietzone en stichting Vlietvaardig. We zien dit onder meer terug in *'Initiatiefnemers zullen ook zelf participatie moeten organiseren. En als gemeente vinden we het belangrijk om participatie in te zetten om de ruimte voor initiatief te bepalen' (5,3)*

Wij waarderen dan ook, dat de gemeente ook in deze omgevingsvisie speciaal aandacht heeft voor de problemen in onze wijk: *'Het accent van die aanpak ligt vooreerst bij de wijken in Leeuwarden Oost. Daarbij zijn nabijheid en toegankelijkheid van voorzieningen, bereikbaarheid, (openbaar) groen/ recreatiemogelijkheden, functiemenging en aard van de bebouwing belangrijke elementen die de kwaliteit van de woonomgeving bepalen.'* (p28) Ook wil de gemeente de *'Verblijfskwaliteit van de openbare ruimte versterken in Leeuwarden Oost'* (p31). Het college wil *' Zowel bovenwijks als op wijkniveau: vergroenen. Koppeling met herstructurering na-oorlogse woonwijken in m.n. Leeuwarden Oost.'*
Voor de Vlietzone, de meest versteende wijk van Leeuwarden, is dit een zeer welkom uitgangspunt. Wij herinneren in dit kader het college graag aan de toezegging van de wethouder in de vergadering van de gemeenteraad najaar 2019 over de problemen van de Vlietzone, beschikbaar komend gemeentelijk bezit te gaan vergroenen.

Tot zover gaan we graag samen op. Maar we willen wel graag concreter. Al heerst er het besef, dat is een visie geen SMART-doelstellingen worden geformuleerd, hadden we iets meer verwacht. We lezen in de nota, dat de gemeente in het onderdeel Stad over een Mobilieteitshub bij de Werpsterhoek tot en met de bereikbaarheid van het Merode-terrein al veel concreter is.

Aan de hand van het genoemde Manifest zou het openbaar bestuur ook wat concreter kunnen zijn over Oud-Oost en dan met name de Vlietzone. Bijvoorbeeld het thema Klimaatadaptatie blijft ondanks aandacht voor groen en duurzaamheid onderbelicht. Wij denken aan

- Hittestress
  meerdere waarnemingen tijdens warme dagen gaven aan, dat gedurende de hete zomerdagen de wijk vijf graden warmer was dan bijvoorbeeld Bilgaard.
- Waterretentie
  Vlietvaardig heeft voorstellen gedaan om een oplossing voor piekbelasting van hemelwater te koppelen aan het waterrijk en groen maken van de wijk en daarbij meer ruimte te creëren voor sociale verbindingen, cultuur en horeca. Welke oplossing uiteindelijk de beste zal zijn kan worden onderzocht, maar het doel zou nu al kunnen worden vastgelegd.

De aanpak van misstanden in huisvesting en zorg leiden ook, tot een duurzame verbetering van het leefklimaat. De problemen zijn twintig jaar geleden al door het wijkpanel aangekaart. Eindelijk worden nu eerste stappen gezet, maar ook hier zou een krachtiger doel kunnen worden geformuleerd.

Al met al: Wij ondersteunen de grote lijnen van de omgevingsvisie van harte, maar willen toch voor onze wijk wat stevigere voornemens zien. Daartoe bevelen wij het Manifest Vlietzone nog eens van harte ter lezing aan.

BRANDWEER
Fryslân

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de Gemeente Leeuwarden

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN
T 088 22 99 666
F 088 22 99 661
I www.brandweerfryslan.nl
E info@brandweerfryslan.nl

Datum	18 oktober 2021	Behandeld door	R. de Groot
Onze referentie	UIT/21013629/BRW/BR/RB	Doorkiesnummer	088 229 89 14
Uw referentie		E-mail	r.degroot@brandweerfryslan.nl
Uw brief van	9 september 2021		

Onderwerp Zienswijze Omgevingsvisie Gemeente Leeuwarden

Op 9 september 2021 heeft de gemeente Leeuwarden haar Omgevingsvisie gepubliceerd, met de vraag om hier indien gewenst een zienswijze op in te brengen. De Omgevingsvisie definieert de belangrijkste opgaven voor de gemeente voor de komende jaren en formuleert daarvoor doelstellingen op duurzaamheid, economie en veiligheid.

Brandweer Fryslân denkt graag mee met gemeenten en andere (semi)overheden over visies en plannen die raakvlakken hebben met de fysieke leefomgeving en waar wij als hulpverleningsdienst een kwalitatieve bijdrage kunnen leveren in doelen en ambities.

Brandweer Fryslân is dé specialist op het gebied van brandveiligheid, omgevingsveiligheid en brandweerzorg, van en voor gemeentelijke overheden. Om de doelen van de Omgevingswet te bereiken moet er over de muren van eigen taken worden heen gekeken, zowel door bevoegd gezag, initiatiefnemers en betrokken adviseurs.

Definiëren van risico's
Brandweer Fryslân beschikt over een aantal beleidsdocumenten die helpen bij het definiëren en lokaliseren van risico's in de Friese fysieke leefomgeving. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan producten als:

- Regionaal Risicoprofiel (RRP)
- Incident Risicoprofiel (IRP)
- Risico Index Natuurbranden (RIN)

Als wordt ingezoomd op de risico's die volgen uit deze stukken valt voor de gemeente Leeuwarden op dat speciale aandacht uitgaat naar omgevingsveiligheid in de vorm van het gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen (in de nabijheid van grote groepen mensen) en brandveiligheid. Dit laatste aspect is onder andere terug te voeren op de zogenaamde risicogebied 1 gebieden waarvan er een aantal in Leeuwarden gelegen zijn. De Leeuwarder Binnenstad en Bilgaard verdienen daarbij in het kader van brandveiligheid speciale aandacht. Dit is onder meer terug te zien in de inzetvoorstellen van de brandweer, waarbij aan de voorkant wordt bepaald dat in bepaalde gebieden standaard meer voertuigen ter plaatse komen dan voor een vergelijkbaar incident op een andere locatie. Wij adviseren om deze gebieden ook specifiek/ extra aandacht te geven in het kader van brandveiligheid.

Daarnaast hebben ook de spoorzone (en de daar geplande ontwikkelingen) onze aandacht als ook een aantal bedrijventerreinen. Dit is onder andere terug te zien in de door de gemeente opgestelde Veiligheidsnota (2019-2023) waarin is ondergebracht dat de brandweer deelneemt in bijvoorbeeld Keurmerken Veilig Ondernemen (KVO's).

Samenwerking
De Omgevingsvisie benoemt al dat gezondheid en veiligheid een integraal onderdeel uitmaken van de ruimtelijke afwegingen die de gemeente maakt. Brandweer Fryslân onderschrijft het belang én de meerwaarde van een integrale blik in een vroegtijdig stadium van ontwikkelingen. Mede hierop maakt Brandweer Fryslân net als de gemeente Leeuwarden onderdeel uit van regionale projecten zoals "Project ketensamenwerking", onderdeel van de Friese Aanpak (DFA). Brandweer Fryslân doet in deze zienswijze dan ook de nadrukkelijke handreiking om nu en in de toekomst mee te denken bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving zoals ruimtelijke plannen, omgevingsvergunningen en andere beleidsstukken als visies en convenanten.

Aandachtspunten in ontwikkelingen
Als het gaat om ontwikkelingen op het Leeuwarder grondgebied heeft Brandweer Fryslân een aantal aandachtspunten en kernwaarden die ons helpen bij het borgen en versterken van de veiligheid. Deze kernwaarden zijn samen met Brandweer Nederland opgesteld ten behoeve van onze taak om mee te denken en te participeren in de totstandkoming van omgevingsvisies van gemeenten.

Kernwaarden Veiligheidsregio's	
Wettelijk kader (missie)	Het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises.
Visie	Een duurzaam veilige fysieke leefomgeving
Doelen (waarden)	Veilige bouwwerken en omgeving Een zelfredzame en samenredzame samenleving Beschermen van (zeer) kwetsbare groepen Effectieve hulpverlening Continuïteit van de samenleving (waaronder zorgcontinuïteit en vitale infrastructuur)
Kernwaarden	1. De kwaliteit van de leefomgeving wordt mede bepaald door (fysieke) veiligheid 2. Samen werken aan een veilige fysieke leefomgeving 3. De leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor veiligheid: a) Voorkomen of beperking van risico's vergroot de veiligheid b) Afstand tot de risico's vergroot de veiligheid c) Bouwwerken en omgeving bieden bescherming d) Bouwwerken en gebieden zijn snel en veilig te verlaten e) De omgeving maakt snel en effectief optreden van de hulpdiensten mogelijk f) Mensen krijgen bij crisis passende medische zorg 4. Mensen zijn bekend met risico's en weten hoe te handelen

Een veilige en adequate brandweer inzet moet kunnen worden gegarandeerd.
Dit betekent dat het voor hulpdiensten zoals de brandweer van groot belang is dat een plaats incident goed bereikt kan worden. Het is bijvoorbeeld wenselijk autoluwe gebieden af te stemmen met hulpdiensten en toegang tot deze gebieden via alternatieven te waarborgen.

Daarnaast dient de brandweer te beschikken over voldoende bluswatervoorzieningen om snel op te kunnen treden, en verder uitbreiding te kunnen voorkomen. In dat kader denkt Brandweer

BRANDWEER
Fryslân

Fryslân graag mee in het Omgevingsplan waarbij het borgen van bluswatervoorzieningen een belangrijk thema is.

Brandweer Fryslân adviseert de gemeente de kernwaarden onderdeel te laten uitmaken van de omgevingsvisie.

Naast bovenstaande kernwaarden ziet Brandweer Fryslân een nadrukkelijke uitdaging voor de komende jaren in de vorm van de energietransitie. Allereerst in de zin zoals ook de gemeente in haar visie benoemt, de uitdaging om meer en meer afscheid te nemen van de koolstof economie zoals we die nu kennen. Maar niet in de laatste plaats ook in bij het overschakelen op duurzame energiebronnen voldoende aandacht te houden voor het aspect veiligheid hierin. Veel toekomstige ontwikkelingen zullen zijn gestoeld op nieuwe technologische voortuitgang en wellicht nieuwe stoffen of nieuwe toepassingen. Hierbij zal niet altijd duidelijk zijn wat in de praktijk (en op lange termijn) de risico's zullen zijn. Brandweer Fryslân wordt dan ook graag als een belangrijke partner beschouwd in die gezamenlijke zoektocht en doelstellingen achter de energietransitie. In de visie komt dit onder andere terug onder 3.3. "Bedrijven van de toekomst" maar ook in het onderdeel "Versterk de binnenstad". Tevens verzoeken wij om het aspect veiligheid te benoemen als belangrijk onderwerp bij de thema's.

Advies
In overeenstemming met het bovenstaande adviseert Brandweer Fryslân om:

- De Kernwaarden van Brandweer Nederland op te nemen in de Omgevingsvisie.
- Brandveiligheid en Omgevingsveiligheid integraal onderdeel te laten uitmaken van aspecten als bedrijven van de toekomst en versterk de binnenstad. Brandweer Fryslân kan als gesprekspartner dienen in dergelijke projecten en wordt graag als partner benoemd en betrokken.
- Brandweer Fryslân te benoemen als een van de belangrijke partners als het gaat om het afwegen van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Het gesprek aan te gaan met Brandweer Fryslân aangaande mogelijke procesafspraken in het kader van omgevingsvergunningen en ruimtelijke plannen onder de Omgevingswet.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met R. de Groot Beleidsadviseur risicobeheersing van Brandweer Fryslân, te bereiken via 088 – 229 8914.

Wij gaan ervan uit hiermee te hebben voldaan aan uw adviesaanvraag.

Hoogachtend,
Namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,
voor deze

clusterhoofd risicobeheersing afdeling Noordwest

BRANDWEER
Fryslân

Deze brief is in een automatisch proces opgemaakt en geaccordeerd en daarom niet ondertekend.

2021 - 057273

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA LEEUWARDEN

Leeuwarden, 2 november 2021
Verzonden, - 3 NOV. 2021

Ons kenmerk	:	01929950
Afd./Opgave	:	Omgevingszaken
Behandeld door	:	Omgevingszaken / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk	:	306086
Bijlage(n)	:	
Onderwerp	:	advies ontwerp omgevingsvisie Leeuwarden

Geacht college,

Op 9 september 2021 is bovengenoemde ontwerp omgevingsvisie ter advisering ontvangen.

Wij hebben de ontwerp omgevingsvisie met belangstelling gelezen. De visie geeft ons aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Algemeen
De ontwerp omgevingsvisie vormt een prima basis, is integraal en heeft een goed abstractieniveau. De ontwerp omgevingsvisie sluit in het algemeen goed aan op provinciaal beleid, op de toekomstige opgaven en de komst van de Omgevingswet.

Ook met ontwikkelingen als het Deltaplan Noordelijk Nederland wordt rekening gehouden.

Er wordt aangegeven dat er aangehaakt wordt op de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de Provinciale Omgevingsvisie (POVI), maar hoe de relatie wordt gezien met de principes uit de POVI wordt niet duidelijk. De breedte van dit ambitieuze document vraagt bij de verdere uitwerking om samenwerking op verschillende onderwerpen (volgens de principes van de POVI).

Het stadse deel komt goed aan de orde. Er lijkt wat minder aandacht voor de dorpen en het buitengebied. Vooral de leefbaarheidsaspecten zijn bij de dorpen van belang. De balans stad-dorp-buitengebied slaat dus nog wat uit naar de stad.

De energietransitie kan er in de breedte nog net iets meer in verwerkt worden.

Hieronder gaan wij voor een aantal thema's nader in op de ontwerp omgevingsvisie.

Water
In de Omgevingsvisie Leeuwarden, als nieuwe integrale visie op de fysieke leefomgeving van de gemeente Leeuwarden, kan naar onze mening aandacht voor de bescherming tegen overstromingen niet ontbreken. In de volgend jaar vast te stellen provinciale omgevingsverordening zullen wij vastleggen dat 1) in ruimtelijke plannen aangegeven moet worden hoe om wordt gegaan met het risico op overstroming (vanuit de boezem), dat 2) ruimtelijke plannen regels bevatten aangaande waterrobuust bouwen.
De Omgevingsvisie Leeuwarden is het juiste kader, om hier aandacht en invulling aan te geven voor toekomstige gemeentelijke ruimtelijke plannen. Daarnaast zou de omgevingsvisie Leeuwarden hierin als voorbeeld kunnen dienen voor visies van andere friese gemeenten. Bij waterrobuust bouwen hebben we vooral een juiste aanleghoogte van bebouwing voor ogen, zodat bij falen van boezemkeringen schade zoveel mogelijk voorkomen wordt.

Voor de stad Leeuwarden zal het volgen van het advies waarschijnlijk niet tot (veel) aanpassingen leiden. De nieuwe wijken aan de zuidkant van de stad worden immers overwegend op boezempeil aangelegd, waardoor van schade bij falen van boezemkeringen geen sprake zal zijn. De aandacht ligt dan met name ook op de dorpen in de gemeente, die in of aan de rand van het lager gelegen veengebied liggen; zoals Grou, Wergea en Warten en het omringende agrarische gebied en in mindere mate ook op wijken die vernieuwd worden.

Aanvullend, kunnen we ons voorstellen, dat voor een grote bewoningsconcentratie als Leeuwarden het ook zinnig is om aan te geven dat bij nieuwe ontwikkelingen ook rekening dient te worden gehouden met een (hoewel zeer klein) risico op doorbraak van zeedijken die gevolgen kunnen hebben voor "vitale en kwetsbare functies" en ingeval van een evacuatieadvies.

Concreet vragen wij u:

- In de omgevingsvisie het onderwerp overstromingsrisico expliciet op te nemen. Dit kan gezien worden als onderdeel van het thema klimaatadaptatie
- aan te geven dat in ruimtelijke plannen hier aandacht aan besteed zal worden
- Zo mogelijk al invulling te geven aan regels/een visie op waterrobuust bouwen/ aanleghoogte

Archeologie
In de omgevingsvisie wordt archeologie niet genoemd. Hier en daar worden cultuurhistorische waarden genoemd. De archeologische waarden zouden daaronder geschaard kunnen worden. In de nadere toelichting lijkt het er op dat bij cultuurhistorie vooral gedacht wordt aan bovengrondse waarden.

Gezien de omvang en impact van de plannen die in deze visie genoemd worden (aanleg nieuwe woonwijken, aanleg nieuwe groene gebieden, aanleg zonne-/windparken, grote infrastructurele projecten, etc.) zou archeologie en (bescherming van) archeologische waarden ergens genoemd moeten worden.

Het is ons bekend dat u eigen archeologiebeleid heeft geformuleerd. Het verdient aanbeveling dit in de omgevingsvisie te vermelden.

Mobiliteit/Infrastructuur/OV
De Mobiliteitshub/station Werpsterhoeke staat meermaals goed benoemd in de ontwerp Omgevingsvisie.

U spreekt in de omgevingsvisie de ambitie uit om het openbaar vervoer, de fiets en lopen vooral te willen faciliteren in de buitenruimte van de stad. Wij ondersteunen deze ambitie en gaan hierover graag verder met u in gesprek, ook om huidige knelpunten voor het openbaar vervoer bespreekbaar te maken.

Groen
In het stuk wordt er veelal gesproken over grote groen projecten, echter klein groen (zoals operatie steenbreek) is net zo belangrijk om het urban heat island effect, verdroging/verhitting tegen te gaan. Daarnaast zal in de binnenstad, maar ook in de aangelegen wijken, vergroening in het straatbeeld een positief effect hebben, op de algehele beoordeling van de wijken door de bewoners en aan het eigenaarschap van de buurt.

Leefbaarheid
Door de gemeentelijke herindelingen van het afgelopen decennium is het karakter van de gemeente Leeuwarden veranderd. Van een sterk stedelijk karakter van een gemeente met de provinciehoofdstad, met een belangrijke centrumfunctie, naar een gemeente waar naast de hoofdstad ook diverse dorpen met elk hun eigen karakter belangrijke opgaven en functies kennen. Dat vraagt ook om aandacht te hebben voor de leefbaarheid in de dorpen.

Demografische ontwikkelingen
De grootste groei zal plaatsvinden tot 2030 en dan met name in stedelijk gebied. Dat betekent dat er bij de verdere uitwerking een strategie moet komen, waarbij tijdig kan worden geanticipeerd op de demografische veranderingen in de dorpen en de wijken. Naast vergrijzing, ontgroening en verdunning moet er ook rekening mee worden gehouden dat in de dorpen na 2030 de woningbehoefte afneemt. We zijn benieuwd op welke wijze u hierop wilt anticiperen en dit verder zult uitwerken in de planvorming voor vitale dorpen en op welke wijze de inwoners van de dorpen hierbij betrokken worden.

Participatie
Zoals in de ontwerp Omgevingsvisie genoemd worden er belangrijke veranderingen in de fysieke omgeving verwacht. Dit heeft niet alleen fysiek een vaak blijvend effect maar ook grote impact op de inwoners van dorpen, wijken en buurten. Dit vraagt, zoals beschreven, om een afweging van de verschillende belangen en telkens een bewuste keuze van de rol die de overheid inneemt en de invloed die burgers kunnen hebben. Wij waarderen het dat u in de visie heeft opgenomen dat u samen met anderen aan de slag wilt.

Zorg en sociaal
De relevante onderwerpen zijn opgenomen in deze ontwerp Omgevingsvisie. Wij zijn benieuwd hoe bijvoorbeeld een onderwerp als een gezonde leefomgeving, die uitnodigt tot bewegen en gezond eten en drinken, verder vorm wordt gegeven in de uitwerking van ruimtelijke plannen.

De ongedeelde stad
U stelt dat toekomstige ontwikkelingen binnen "de Haak" moeten plaatsvinden en dat deze moeten leiden tot nieuwe binnenstedelijke milieus die de stad versterken. Dit sluit aan op de provinciale visie. De ongedeelde stad onderschrijven wij; dit vergt wel een stevige inzet van zowel uw gemeente als andere partijen, waaronder woningcorporaties. Dit biedt kansen bij de vernieuwing en verbetering van de bestaande woningvoorraad. Voorwaarde is dat er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Wij willen, samen met u, met andere Friese gemeenten en de corporaties, optrekken om deze opgave bij het Rijk onder de aandacht te brengen en te pleiten voor substantiële middelen van het Rijk en afschaffing van de verhuurderheffing.

Wij missen op pagina 31 bij de 'ontwikkelrichtingen' de opgave in de bestaande woningvoorraad.

Herbestemming/transformatie
Op pagina 39 wordt gesuggereerd dat leegstand kan worden voorkomen door spreiding van voorzieningen. Wij zien ook kansen in het herbestemmen van leegstaande panden zodat deze voor nieuwe functies gebruikt kunnen worden. Dat kan wonen zijn of nieuwe voorzieningen, zowel met een tijdelijk als een permanent karakter, afhankelijk van de aard en schaal van een kern en de locatie. Wij streven daarbij naar behoud van karakteristieke panden en erfgoed. Op pagina 42 kan bij verwaarden naast het mengen van functies ook het toevoegen van nieuwe functies worden genoemd.

Vervolg
Onze ambtelijke dienst gaat graag verder met u in gesprek over de ontwikkelingsvisie. De ambtelijke contacten daarover zijn al gelegd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

voor deze, de loco-voorzitter

R.E. Bouius - Riemersma, MBA MCM, secretaris

voor deze, de loco-provinciesecretaris

Ons kenmerk 01929950

Notitie kleine vaarwegen Nij Baarderadiel

Aan de fracties van de PvdA, GroenLinks, VVD en D66
Van de gemeenteraad van Leeuwarden

Weidum; 17 december 2021

Geachte fractieleden;

Moties kleine vaarwegen concept omgevingsvisie

Tijdens het raadsdebat over de concept omgevingsvisie hebben uw fracties in verschillende bewoordingen aangegeven een motie in te willen dienen over de problematiek van de dichtslibbende kleine vaarwegen.
De wettelijke regelingen wie waar verantwoordelijk is t.a.v. waterbeheer en vaarwegbeheer is ingewikkeld en daardoor verzandt de discussie over wie wat moet doen vaak in verwijzen naar elkaar. Daarom ten behoeve van uw fractieoverleg een korte toelichting op de wettelijke structuur rond vaarwegbeheer en tips hoe daar uw motie op af te stemmen.

De Waterwet

Basis voor de taakverdelingen in het Nederlandse waterwegensysteem is de Waterwet. Uitgangspunt van de wet is is dat:

- Het Rijk verantwoordelijk is voor alle taken op de Rijkswateren. In Fryslân is dat binnendijks alleen het Prinses Margrietkanaal.
- Alle andere wateren in principe een waterschapstaak is. Als er sprake is van substantiële meerkosten door een andere taak dan het waterschapsbelang (schoon, genoeg en veilig) dan dienen die meerkosten vergoed te worden door die belanghebbende. Dat kunnen provincie en/of gemeente zijn als het gaat om recreatievaart.
- Provinciale Staten moeten toewijzen en kunnen afwijken van die taakverdeling.

Toewijzing taken

In Fryslân heeft die toewijzing plaatsgevonden door Provinciale Staten en die hebben een andere keuze gemaakt. De Friese vaarwegen is een fijnmazig netwerk van meren, beroepsvaarwegen, grote en kleine recreatievaarwegen variërend van CEMT klasse IV tot en met sloepenroutes F (Bijlage 1).
Omdat vooral de provincie dat netwerk beheert en onderhoudt en dat ook wil blijven doen vanwege het grote economisch belang is de keuze gemaakt dat uitgezonderd de Rijksvaarweg het hele netwerk tot en met klasse Dm het vaarwegbeheer door de provincie wordt uitgevoerd en dat voor de kleinere klassen E en F het vaarwegbeheer een waterschapstaak is.
Onder vaarwegbeheer wordt in grote lijnen bedoeld het beheer van de “bak”.
Oeverbeheer valt daar buiten, daarover is een andere discussie gaande, en daar verwees wethouder Wassink ook naar in zijn beantwoording.
Het nautisch beheer (scheepvaartveiligheid) is toegewezen aan de provincie voor alle vaarwegklasses.
Voor de klasse “overig vaarwater”, de kleinste klasse, heeft Provinciale Staten geen uitspraak gedaan over toewijzing van de taken.

Kleine vaarwegen Nij Baarderadiel

De kleine vaarwegen Nij Baarderadiel waarvoor in de zienswijze aandacht is gevraagd (bjlage2) vallen onder de categorie “overig vaarwater”. Omdat door PS er geen toewijzing heeft plaatsgevonden gelden de algemene principes van de Waterwet:

- Water aan- en afvoer, waterkwaliteit en waterveiligheid is een taak van het Waterschap.
- Scheepvaart is voor zo ver het de waterschapstaak niet substantieel overschrijdt ook een taak van het waterschap.
- Indien ten behoeve van het scheepvaart(recreatie)verkeer er sprake is van “substantiële” meerkosten worden die kosten toegerekend aan de “algemene democratie”, en dat is op de schaal van deze kleine vaarwegen de gemeente.

Dat betekent dat het in de eerste plaats aan het Wetterskip is om de vaarten op leggerdiepte te houden ten behoeve van de waterhuishouding en de waterkwaliteit. De leggerdiepte is voor de kleine vaarwegen Nij Baarderadiel 1,0 meter, ruim voldoende voor de recreatieve vaarfunctie. Dan kan de gemeente bijspringen in de “meerkosten” voor het eerder of vaker baggeren, maar alleen de substantiële extra kosten. Hoofdprincipe is dat het Wetterskip verantwoordelijk is en blijft voor de uitvoering en instandhouding, maar de gemeente kan zich daar voor de recreatieaspecten niet volledig achter verschuilen.
Mocht er moeten worden geïnvesteerd in de infrastructuur ten behoeve van de recreatievaart dan zijn de kosten in de vaarwegklasses F, E en “overig” voor de gemeente. Daarboven voor de provincie.
Om te zorgen dat het wettelijk kader duidelijker wordt voor publiek en bestuur kan de provincie verzocht worden om ook voor de klasse “overig vaarwater” een toewijzing te doen ten aanzien van vaarwegbeheer: Wetterskip is vaarwegbeheerder, substantiële meerkosten zijn voor de algemene democratie.

Innovatie in de watersport

D66 heeft in het debat ook aandacht gevraagd voor innovatie in de watersport. Dat kan uiteraard ook in het grotere netwerk. De gevolgen van de energietransitie en de gevolgen daarvan voor andere aandrijvingen is daar een belangrijk onderdeel van. Dat kan kleinschalig zijn (bijv. extra laadpalen) maar ook investering in nieuwe routes voor alleen fossielvrij aangedreven boten. Die investeringen zijn substantieel en voor de kleine vaarwegen vanaf klasse E een gemeentelijke opgave. Voor de lange termijn (en dat is een omgevingsvisie) is het toch het overwegen waard om op te nemen, hoewel er op dit moment geen concreet budget is.

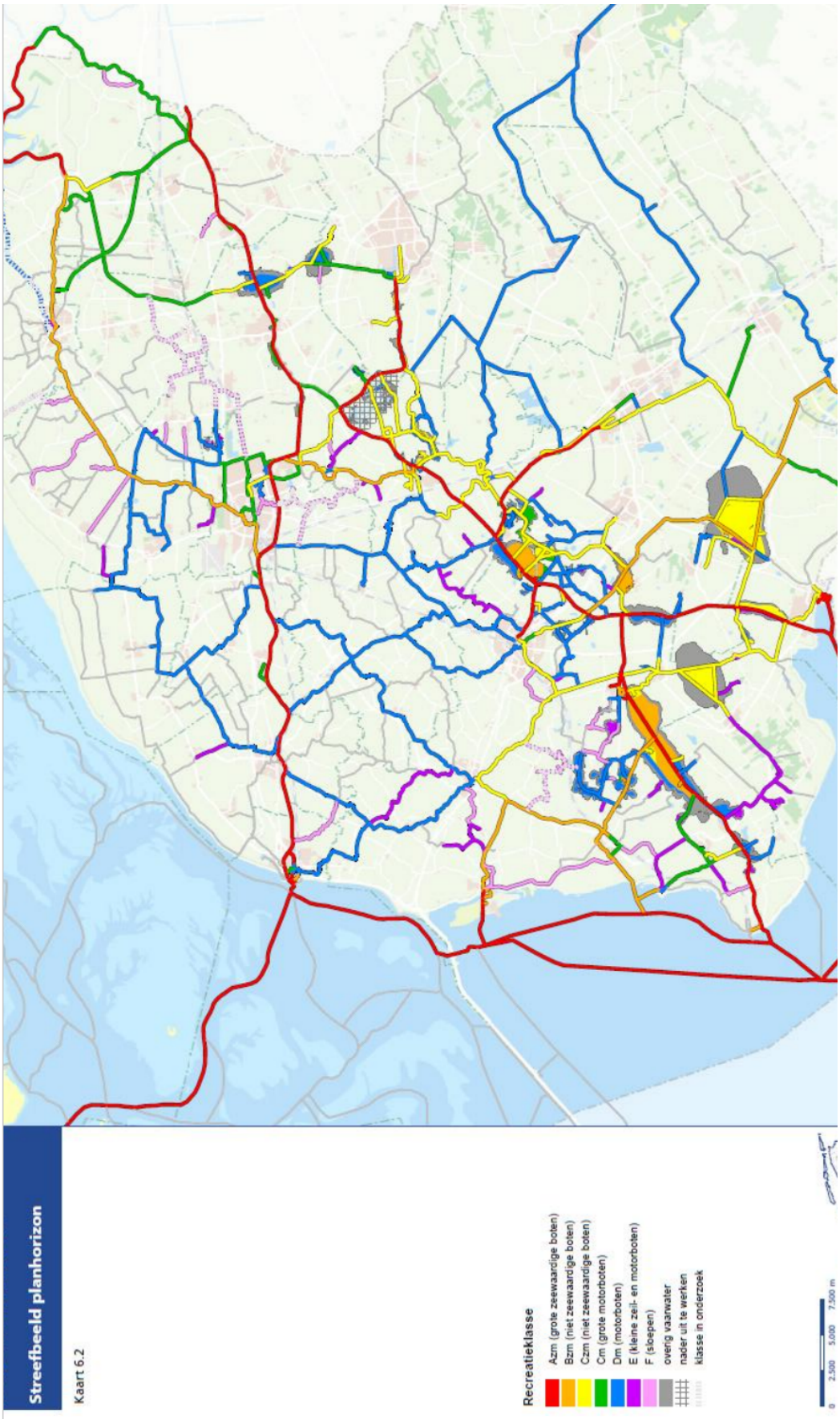
Tips voor de moties:

- Verzoek het college om de samenwerking te zoeken met Provincie en Wetterskip om door slim gebruik te maken van de bestaande regelingen en budgetten de recreatieve waardes van het bestaande blauw-groene netwerk te verbeteren.
- Verzoek het college om de ambitie uit te spreken dat de gemeente bereid te zijn te onderzoeken om financieel bij te dragen als er sprake is van “substantiële meerkosten” boven de waterschapstaak.
- Verzoek het college de indieners van de zienswijze nadrukkelijk bij de planvorming te betrekken.
- Verzoek het college om bij te dragen aan het zoeken naar investeringen in nieuwe netwerkmogelijkheden voor innovatief aangedreven vaartuigen.

Uiteraard is het aan de fracties op welke wijze de moties worden opgesteld en ingediend, maar hopelijk heeft deze notitie de nodige helderheid verschaft kunt u de tips gebruiken. Wij wachten met belangstelling het vervolg van de discussie af.

BIJLAGE 1: RECREATIEF VAARNETWERK PROVINCIE FRYSLÂN

Bron: Provinciaal verkeers- en Vervoersplan (PVVP 2006, herzien 2011)

Tabel 6.3 b

Klasse	Recreatieve vaarwegen en meren												
				Profieltype met vaarintensiteit en bijbehorende breedte waterbodemprofiel in meters									
	Toegelaten diepgang boten	Ingrijpdiepte	Geadviseerde baggerdiepte**	Krap		Normaal		Intensief I		Intensief II		Bocht-straal	Extra profiel-breedte
				n < 5.000		n = 5.000-30.000		n = 30.000 - 40.000		n > 40.000			
				vaar-weg	geul in meer	vaar weg	geul in meer	vaarweg	geul	vaar weg	geul	minimale maat	alleen als R < 100 m
Azm Grote zeewaardige boten	2,10	2,20	2,50	17	20	25	30	30	36	35	42	R = 50 m	+ 2 m
Bzm Niet-zeewaardige boten	1,90	2,00	2,30	17	20	25	30	30	36	35	42	R = 50 m	+ 2 m
Czm Niet-zeewaardige boten	1,70	1,80	2,10	16	19	24	29	29	35	34	41	R = 50 m	+ 2 m
Cm Grote motorboten	1,50	1,60	1,90	16	19	24	29	29	35	34	41	R = 50 m	+ 2 m
Dm Motorboten	1,30	1,40	1,70	15	18	22	26	n.v.t.		n.v.t.		R = 40 m	+ 1 m
E Kleine motorboten	1,00	1,10	1,30	10	12	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		n.v.t.			
F Sloepen	0,80	1,00	1,20	8	10	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.					
G Kano's	0,50	n.v.t.	1,20	6	7								

* De bevaarbaarheid van ondiepe vaarwegen wordt vaak belemmerd door plantengroei onder water. De bestrijding c.q. het vaarwegonderhoud t.a.v. dit probleem is niet baggeren maar bijvoorbeeld hekkelen of maaien

BIJLAGE 2: VAARWEGEN REGIO NIJ BAARDERADIEL

Motie Beleidskader Groene en Blauwe Structuren

De gemeenteraad van Leeuwarden, bijeen op 22 december 2021, behandelende de Omgevingsvisie.

Overwegende dat

- Groene en blauwe structuren onder andere belangrijk zijn voor dieren en planten, het opvangen van klimaatgevolgen, de recreatiemogelijkheden voor inwoners en daarmee de leefbaarheid van onze dorpen, wijken en buitengebied;
- Verschillende indieners van zienswijzen een pleidooi hebben gehouden om de vaarmogelijkheden voor de kleine recreatievaart te vergroten;
- In de Omgevingsvisie de ambitie is uitgesproken om *"bestaande groenblauwe structuren daar waar mogelijk herstellen, versterken en uitbreiden"* (p.10);
- De Omgevingsvisie een visie op hoofdlijnen is en daarom niet duidelijk wordt aangegeven wat die bestaande groenblauwe structuren zijn, waar deze hersteld, versterkt of uitgebreid kunnen worden;
- Het Beleidsplan Groen (2016) een specifiekere beschrijving van groene structuren en de mogelijke ontwikkeling daarvan beschrijft;.
- Het Beleidsplan Groen alleen betrekking heeft op het grondgebied van de "oude" gemeente Leeuwarden en bovendien niet ingaat op de blauwe structuren;
- Het vanwege de uitgesproken ambities wenselijk is om een actueel en volledig beleidskader te hebben.

Verzoekt het college

- Als uitwerking van de Omgevingsvisie een Beleidskader Groene- en Blauwe structuren op te stellen;
- Net als in het Beleidsplan Groen het onderscheid tussen hoofdstructuur en nevenstructuur aan te geven;
- Te beschrijven op welke wijze de bescherming, versterking, uitbreiding, gebruik en beheer van deze groene en blauwe structuren wordt vormgeven;
- Het beleidskader ter besluitvorming aan te bieden aan de gemeenteraad.

En gaat over tot de orde van de dag,

Evert Stellingwerf Bauke Aalbers Anne Nugteren

GroenLinks Leeuwarden PvdA Leeuwarden D66 Leeuwarden

Motie Beleidskader Omgevingskwaliteit (Uitwerking Kernkwaliteiten)

De gemeenteraad van Leeuwarden, bijeen op 22 december 2021, behandelende de Omgevingsvisie.

Overwegende dat

- Als verklaring voor de “Friese Paradox” wordt gegeven dat de omgevingskwaliteit in Friesland hoog is [1];
- In de Omgevingsvisie wordt aangegeven: “*De kwaliteit van de fysieke leefomgeving in onze gemeente is hoog. De stad, de dorpen en het buitengebied verschillend onderling sterk, door ligging, ontstaansgeschiedenis, gebruik en ontwikkeling. Ze hebben ook ieder voor zich een sterke eigen identiteit.”*;
- In de Omgevingsvisie echter niet duidelijk wordt wat die kernkwaliteiten precies zijn, hoe ze per gebied verschillen en wat we in de toekomst met deze kwaliteiten willen;
- Hoofdstuk 2 een aanzet geeft tot een beschrijving, maar dit erg op hoofdlijnen is en betrekking heeft op de hele gemeente;
- Een (gebieds)specifiekere beschrijving van kernkwaliteiten voorkomt dat deze geleidelijk worden aangetast en verdwijnen;
- Een beschrijving wenselijk is om deze mede-sturend te laten zijn bij concrete ruimtelijke ontwikkelingen en ondersteunend kan zijn bij een nieuwe werkwijze, waarbij er meer wordt gewerkt vanuit ‘kwaliteiten’ en ‘waarden’ en minder vanuit ‘regels’;
- Op 27 september 2021 door diverse fracties is aangegeven dat het wenselijk is om de welstandsadvisering te verbreden naar integrale advisering over de Omgevingskwaliteit en dit meer ‘inspirerend aan de voorkant’ plaats te vinden in plaats van ‘toetsend achteraf’.

[1] De Friese Paradox houdt in dat de inwoners in onze Provincie een relatief laag inkomen hebben, maar toch het meest gelukkig zijn in Nederland. Volgens het Fries Sociaal Planbureau is een mogelijke verklaring hiervoor dat in Friesland meer rust, ruimte en schone lucht aanwezig is

Verzoekt het college

- Als uitwerking van de Omgevingsvisie de gemeentelijke kernkwaliteiten op een beeldende en duidelijke wijze uit te werken in een Beleidskader Omgevingskwaliteit;
- Bij deze beschrijving te differentiëren tussen de verschillende landschapstypen in het buitengebied, de verschillende dorpen en de verschillende wijken in de stad;
- Waar mogelijk aan te sluiten bij de gebiedsindeling voor het Omgevingsplan;
- In ieder geval de landschappelijke kwaliteiten, cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit, stedenbouwkundige kwaliteit en natuurwaarden mee te nemen als onderdeel van de omgevingskwaliteit [2];
- Aan te geven in welke mate deze kwaliteiten (mede-)sturend zijn bij nieuwe ontwikkelingen;
- Dit beleidskader ter vaststelling aan te bieden bij de gemeenteraad.

En gaat over tot de orde van de dag

Evert Stellingwerf Bauke Aalbers Anne Nugteren

GroenLinks Leeuwarden PvdA Leeuwarden D66 Leeuwarden

[2] Dit zijn de onderwerpen in de Memorie van Toelichting bij de Omgevingswet worden genoemd als “minimale definitie” van het begrip Omgevingskwaliteit

Motie Ruimtelijk Ontwikkelkader Leeuwarden-Oost

De gemeenteraad van Leeuwarden, bijeen op 22 december 2021, behandelende de Omgevingsvisie.

Overwegende dat

- Het gebied Leeuwarden-Oost de komende jaren een fysieke en sociale transformatie zal doormaken;
- Er naast de grote projecten Nieuw Oud-Oost en transformatie van Heechterp waarschijnlijk nog diverse andere herstructureringen en nieuwbouwprojecten zullen plaatsvinden;
- Het versterken van de woonkwaliteit en het bevorderen van een gezonde fysieke leefomgeving nadrukkelijk onderdeel zijn van het Programma Leeuwarden-oost;
- Het Programma Leeuwarden-Oost nadrukkelijk bedoeld is om thema's in Leeuwarden-oost integraal te benaderen;
- Het wenselijk is om ontwikkelkader te hebben om ontwikkelingen met elkaar te verbinden, bestaande kwaliteiten te waarborgen en koppelkansen te benutten;
- In de Omgevingsvisie verschillende ontwikkelingen en ambities zijn benoemd voor de woonwijken van Leeuwarden, maar dit een visie op hoofdlijnen is en onvoldoende houvast biedt bij concrete ontwikkelingen.

Verzoekt het college

- In het kader van het Programma Leeuwarden Oost de ambities uit de Omgevingsvisie nader uit te werken en te vertalen naar een ruimtelijk ontwikkelkader voor het gebied Leeuwarden-Oost;
- In deze uitwerking in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende doelstellingen en opgaven:
    - Het behouden en versterken van bestaande cultuurhistorische, stedenbouwkundige en ecologische waarden;
    - Het verbinden van Leeuwarden-Oost met andere stadsdelen cq. het verkleinen van de barrièrewerking van drukke wegen als de stadsring en de Archipelweg;
    - De mogelijkheid om bij gebiedsontwikkeling nieuwe verbindingen (beweegroutes) tussen groene gebieden als koppelkans mee te nemen;
    - Te streven naar meer gemengde (ongedeelde) wijken, met constante aandacht voor voldoende beschikbaarheid van betaalbare sociale huurwoningen;
    - Behoud van een goed voorzieningenniveau in de wijken;
    - Mogelijkheden voor verdere verdichting en transformatie van verouderd vastgoed;
- Dit ontwikkelkader aan de gemeenteraad ter vaststelling aan te bieden.

En gaat over tot de orde van de dag,

Evert Stellingwerf	Bauke Aalbers	Anne Nugteren
GroenLinks Leeuwarden	PvdA Leeuwarden	D66 Leeuwarden

Motie Ontwikkelkader Stadsrandzone

De gemeenteraad van Leeuwarden, bijeen op 22 december 2021, behandelende de Omgevingsvisie.

Overwegende dat

- De stadsrandzone een gebied is waar de komende jaren veel veranderingen zijn voorzien (denk aan mogelijke uitbreiding bedrijventerreinen, realisatie van een mobiliteitshub, mogelijke uitplaatsing rangeerterrein, duurzame energieopwekking, etc);
- In de Omgevingsvisie ontwikkelingen en ambities zijn benoemd voor de stadsrandzone, maar dat dit een visie op hoofdlijnen is; [1]
- Het abstractieniveau van de Omgevingsvisie bij concrete initiatieven onduidelijkheid kan geven;
- In de zienswijzen ook wordt aangegeven dat de Omgevingsvisie voor verschillende 'witte gebieden' in de stadsrandzone geen duidelijke richting geeft (zie onder andere zienswijze 6 en 7);
- De stadsrandzone zonder heldere richting makkelijk kan verrommelen en bestaande kwaliteiten kan verliezen, terwijl het juist een visitekaartje zou moeten zijn;
- In 2009 door Atelier Fryslân een aantrekkelijker perspectief voor de westelijke stadsrandzone is geschetst met het rapport *'Leeuwarden aan Zee. Van achterkant naar voorkant';*
- Er tussen de geldende Intergemeentelijke Structuurvisie Nieuw-Stroomland en de Omgevingsvisie een aantal verschillen zitten (zie kaartmateriaal in de bijlage);
- De Intergemeentelijke Structuurvisie Nieuw-Stroomland bovendien 10 jaar oud is en daarom aan een herziening toe is;
- Voor de deelontwikkelingen in de Zuidlanden en Middelsee op dit moment nog actuele ontwikkelkaders en stedenbouwkundige kaders beschikbaar zijn.

[1] Bijvoorbeeld p.14: *"Fietsroutes en wandelpaden zijn belangrijk om beweging te stimuleren. Extra aandacht is nodig voor de stadrandzones en dorpsranden en het faciliteren van groen dichtbij en 'om de hoek'. Doel is de stadsranden te openen voor een goed toegankelijk buitengebied en een benaderbare stad"*

Verzoekt het college

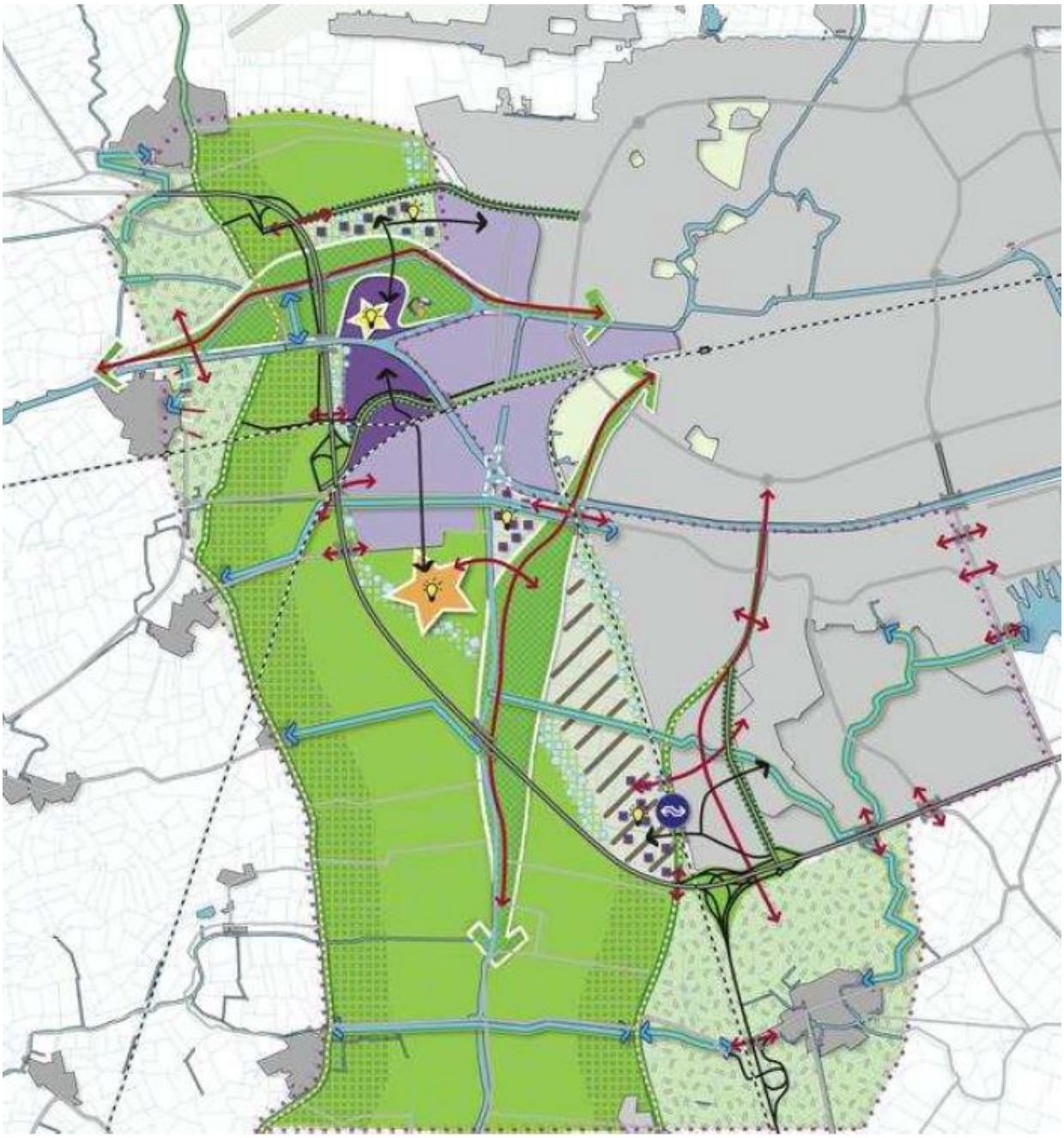
- Als nadere uitwerking van de Omgevingsvisie een ontwikkelkader te maken voor de westelijke en zuidelijke stadsrand van Leeuwarden; [2]
- In deze uitwerking in het bijzonder aandacht te besteden aan:
    - De verbindingen tussen stad en platteland;
    - De groene- en blauwe structuren;
    - Een robuust groen uitloopgebied tussen Zwette en de spoorlijn Leeuwarden-Heerenveen (gekoppeld aan de toekomstige fietsverbinding HRMK);
    - Zichtlijnen en aspecten als lichtvervuiling vanuit de omliggende dorpen;
- Dit ontwikkelkader aan de gemeenteraad voor te leggen ter besluitvorming.

En gaat over tot de orde van de dag,

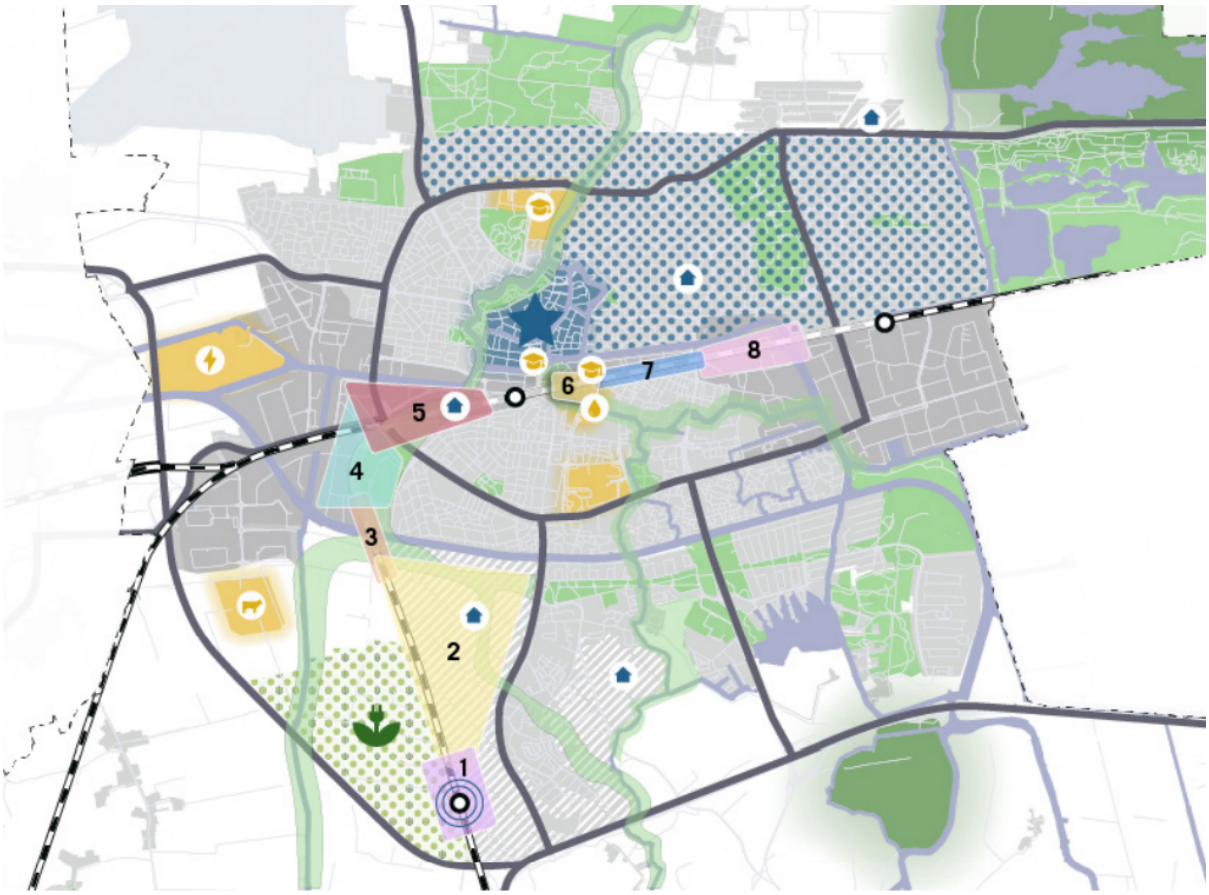
Evert Stellingwerf	Bauke Aalbers	Anne Nugteren
GroenLinks Leeuwarden	PvdA Leeuwarden	D66 Leeuwarden

[2] Hiermee wordt het gebied binnen tussen de Haak om Leeuwarden en de bestaande bebouwing bedoeld, uitgezonderd gebieden waarvoor recent ontwikkelkaders of stedenbouwkundige plannen zijn vastgesteld. M.a.w: het gaat vooral om de witte gebieden op de kaart van p.36 Omgevingsvisie

Bijlage 1 Kaartbeelden Visie Nieuw Stroomland en Omgevingsvisie 2021

Kaartbeeld Nieuw Stroomland

Kaartbeeld Omgevingsvisie 2021 (p.36)

Motie waterrecreatie kleine vaarwegen

De Raad van de Gemeente Leeuwarden bijeen in de vergadering van 22 december 2021

Behandelende de Omgevingsvisie

Constaterende, dat:

- Bij de ontwikkelmogelijkheden buitengebied de mogelijkheden voor de ontwikkeling van kleine waterrecreatie in algemene termen is benoemd
- Er in onze gemeente kleine vaarwegen met een historisch karakter zijn die niet zijn meegenomen in de beschrijving, onder andere in het gebied van voormalig Baarderadiel en Littenseradiel, zoals bijvoorbeeld de Baardersleat

Overwegende, dat:

- De kleine waterrecreatie, zoals kanoën, suppen, schaatsen, elektrisch varen en roeien bij uitstek passen binnen de doelstellingen van de omgevingsvisie;
- Onze inwoners ook graag gebruik maken va de recreatiemogelijkheden van de vaarwegen in de nabijheid van hun woning;
- Het niet benoemen van deze kleine vaarwegen niet mag leiden tot het buiten beschouwing laten van deze mogelijkheden tot beleving van het buitengebied;
- De kleine vaarwegen gelden als een belangrijk onderdeel van het Friese watersysteem voor afvoer, berging en kleine watersport;
- Wetende dat bestuurders van de provincie Fryslan, Wetterskip Fryslan en gemeenten al langere tijd in overleg zijn over de verdeling van verantwoordelijkheden m.b.t. het onderhoud van vaarwegen en de bijbehorende oevers;
- Dat inwoners met klachten inmiddels al jaren ‘van het kastje naar de muur worden gestuurd’ als het gaat om het oplossen van problemen;
- Inwoners duidelijkheid moet worden geboden over de vraag ‘wie waar over gaat’;

Verzoekt het college

- Op de kortst mogelijke termijn met de provincie Fryslan, het Wetterskip Fryslan en andere betrokken gemeenten zodanige afspraken te maken, dat degene die verantwoordelijk is voor het onderhoud van een kleine vaarweg die verantwoordelijkheid zodanig invult, dat recreatief gebruik van de kleine vaarwegen niet langer belemmerd wordt;
- Daarbij te overleggen met de watersportverenigingen die gebruik maken van de kleine vaarwegen
- Ervoor te pleiten dat de voor een vaarweg/oever verantwoordelijke overheid ook daadwerkelijk de volle verantwoordelijkheid neemt voor beheer en onderhoud van de vaarweg, zodat die verantwoordelijkheid niet, met een beroep op een te veronderstellen ‘beheerautonomie’, (deels) kan worden afgeschoven op medeoverheden;

- De provincie Fryslan te verzoeken, in het belang van zowel inwoners als toeristen, knopen door te hakken in dit dossier indien voor de zomer van 2022 geen afdoende afspraken zijn gemaakt.

En gaat over tot de orde van de dag

B. Aalbers, PvdA S. Bouma, VVD E. Stellingwerf, GLL A Meinderts, CDA

A. Nugteren, D66

Motie toegankelijkheid volgens VN verdrag

De Raad van de Gemeente Leeuwarden bijeen in vergadering op 22 december ’21

Behandelend de Omgevingsvisie

Constaterend dat

- De omgevingsvisie is uitgewerkt in de dimensies verbinden, verwaarden en vergroenen
- Toegankelijkheid voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking, daarbij een belangrijke voorwaarde is
- Toegankelijkheid volgens het verdrag van de Verenigde naties daarbij niet expliciet is benoemd

Overwegende dat

- De Omgevingsvisie richtinggevend is voor de uitwerking van Omgevingsplannen
- De Omgevingsvisie ook bepalend is voor daarmee samenhangend beleid
- Toegankelijkheid een voorwaarde is voor een inclusieve samenleving

Verzoekt het College

- Bij de uitwerking van de Omgevingsvisie naar Omgevingsplannen, beleidskaders en ontwikkelkaders nadrukkelijk toegankelijkheid voor menden met een beperking als toetsingscriterium te hanteren conform het VN verdrag Handicap

En gaat over tot de orde van de dag

B. Aalbers	E. Stellingwerf	A. vd Berg	A. Nugteren
PvdA	GroenLinks	CDA	D66

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1604
Extern Zaak ID	2021-088416
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	4.2
Titel	Voorbereiding advisering ruimtelijke kwaliteit in het kader van de invoering van de Omgevingswet
Eigenaar	Swart, Marianne
Portefeuillehouder	Bert Wassink;Hein de Haan

Bijlagen
Raadsvoorstel advisering ruimtelijke kwaliteit/welstand
Notitie Advisering omgevingskwaliteit Fryslân
Bijlage 1 Advisering ruimtelijke kwaliteit in andere provincies
Bijlage 2 Verslag raadsbijeenkomsten
Bijlage 3 Afspraken met Hus en Hiem

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	23 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

De gemeenteraad heeft het college eerder verzocht om over diverse onderwerpen die te maken hebben met de invoering van de Omgevingswet discussienotities met daarin een aantal scenario's. Eén van die onderwerpen betrof het instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en hoe om te gaan met welstand ('welstandsvergunning'). Recentelijk is er met de raad een debat gevoerd over dit onderwerp, waarbij vier scenario's zijn voorgelegd ter bespreking. Tijdens het debat een meerderheid van de fracties een voorkeur te hebben voor één scenario. Dit scenario past bij de optie van een menukaart voor een (collectief) aanbod van kwaliteitsadvisering zoals verwoord in de notitie "Advisering omgevingskwaliteit Fryslân. Het college stelt de gemeenteraad voor om de verdere uitwerking van het adviesstelsel aan de hand hiervan verder uit te werken.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet een voorstel inzake het adviesstelsel over ruimtelijke kwaliteit in het kader van de Omgevingswet uit te werken aan de hand van een menukaart voor een (collectief)

aanbod van kwaliteitsadvisering zoals verwoord in de notitie "Advisering omgevingskwaliteit Fryslân.

Besluit

om vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet een voorstel inzake het adviesstelsel over ruimtelijke kwaliteit in het kader van de Omgevingswet uit te werken aan de hand van een menukaart voor een (collectief) aanbod van kwaliteitsadvisering zoals verwoord in de notitie "Advisering omgevingskwaliteit Fryslân.

Toelichting

De fractie van de VVD stemt tegen, de overige fracties stemmen voor.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Organisatie advisering ruimtelijke kwaliteit/welstand in het kader van de implementatie van de Omgevingswet
Zaaknummer: 2021-088416

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
In aanloop naar de aanstaande Omgevingswet (Ow) dient een aantal al dan niet verplichte raadsbesluiten te worden genomen door uw gemeenteraad. Op 11 november 2020 is de motie Voorbereiden Besluiten Omgevingswet vanuit Raadsperspectief aangenomen. Het college is hierbij verzocht om:

1. De raad in het eerste kwartaal van 2021 te voorzien van een discussienotitie over de hierna genoemde raadsbesluiten:
   a. de participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen,
   b. plannen waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft,
   c. de adviesrol van de raad bij initiatieven,
   d. het instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand);
2. Bij deze onderwerpen diverse scenario's te schetsen en daarbij (in grote lijnen) de gevolgen van deze scenario's te duiden voor raad, het college, ambtelijke dienst en initiatiefnemers van bouwplannen;
3. Deze notitie ter bespreking aan de raad voor te leggen, zodat zij tijdig haar wensen en bedenkingen mee kan geven in het voorbereidingsproces;
4. Op basis daarvan de benodigde raadsbesluiten uit te werken en tijdig aan de raad voor te leggen.

Naar aanleiding van voornoemde motie heeft het college de gemeenteraad bij brief van 3 maart 2021 aangegeven hoe invulling kan worden gegeven aan de motie. In aanvulling op punt 1 uit de motie zijn door ons nog drie extra onderwerpen voorgesteld om u nader over te informeren. Het totaal aan onderwerpen is hiermee als volgt:

a. participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen;
b. milieuleges;
c. plannen waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft;
d. adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven;
e. bruidsschat[1];
f. instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en hoe om te gaan met welstand ("welstandsvergunning)";
g. gebiedstypen (alleen scholing aangezien de keuze voor het toepassen van gebiedstypen al is gemaakt in het kader van het Richtinggevend document).

[1] Onder de Omgevingswet verhuist een aantal regels van het Rijk naar de gemeente. Het Rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat deze regels automatisch in het omgevingsplan komen. Dit heet ook wel de 'bruidsschat'.

De uiteindelijke onderwerpen, het soort sessies (scholing, discussie en besluitvorming) inclusief data zijn hierna vastgelegd en de scholingssessie hebben plaatsgevonden.

Proces

Discussienota's op basis van scenario's
Het is belangrijk dat uw gemeenteraad gevoel krijgt bij de effecten van keuzes die gemaakt moeten worden. Dit is gedaan aan de hand van een discussienota per onderwerp. Per onderwerp zijn diverse scenario's geschetst en daarbij zijn (in grote lijnen) de gevolgen van deze scenario's aangegeven.

Er zijn inmiddels vier discussienota's aan u voorgelegd, zijnde:
1. participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen;
2. milieuleges;
3. adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven (waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft);
4. instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en hoe om te gaan met welstand ("welstandsvergunning").

Naar aanleiding van het debat over de discussienota's

Algemeen
In dit raadsvoorstel wordt nader ingegaan op de volgende onderwerpen:
- het instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en;
- hoe om te gaan met welstand ("welstandsvergunning").

Gelijktijdig met voornoemde onderwerpen worden (door middel van een apart raadsvoorstel) ook de onderwerpen participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen en de adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven (waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft) aan u voorgelegd. De stand van zaken rond de overige onderwerpen wordt nader toegelicht onder het kopje Vervolgacties op hoofdlijnen.

De Ow vereist dat de gemeente keuzes maakt over de manier van advisering over ruimtelijke kwaliteit (onder de Ow omgevingskwaliteit genoemd) aan het gemeentebestuur. De Tweede Kamer heeft aangedrongen op een bredere adviestaak als het gaat om advisering over ruimtelijke kwaliteit, en op advisering zo vroeg mogelijk in plan- en ontwerpprocessen. Op 27 september is er met uw raad een debat gevoerd over dit onderwerp, waarbij vier scenario's zijn voorgelegd ter bespreking. Tijdens het debat bleek dat een voorkeur van een grote meerderheid van de fracties uitgaat naar scenario 4. Dit scenario betreft de zogenaamde menukaart, waarbij meerdere combinaties en gradaties mogelijk zijn. Zo variëren bijvoorbeeld de mogelijkheden tot de reikwijdte van advisering van objectgerichte beoordeling tot aan betrokkenheid bij grotere gebiedsgerichte vraagstukken. Er kan voor gekozen worden eenvoudige plannen ambtelijk af te doen, of er kan een externe adviescommissie worden ingeschakeld. Een adviescommissie kan ook worden ingeschakeld voor complexe plannen alsmede bij de totstandkoming van beleid. Daarnaast is er ruimte voor maatwerk (toetsing deels extern, deels intern georganiseerd).

Procesvoorstel t.b.v. besluitvorming
Begin 2021 is door vrijwel alle gemeenten in Fryslân ingestemd met het aanpakken van de organisatie van de advisering over ruimtelijke kwaliteit onder de Ow. Door de Vereniging Friese Gemeenten (VFG) is opdracht gegeven om nader te verkennen wat een mogelijke richting kan zijn om de advisering over ruimtelijke kwaliteit verder te ontwikkelen in de geest van de Ow.
Ter voorbereiding zijn sessies georganiseerd voor ambtenaren en raadsleden waarin voorbeelden vanuit andere provincies zijn gedeeld en gedachten zijn besproken over het toekomstbeeld.

Op basis hiervan is de Notitie advisering omgevingskwaliteit Fryslân (zie bijlage) ontwikkeld met een mogelijke aanpak die onder meer inzicht biedt in:

- de geschiedenis van kwaliteitsadvisering;
- hoe advisering nu verloopt;
- wat Friese gemeenten willen;
- wat gemeenten zelf in de toekomstige adviestaak zouden kunnen doen;
- welke adviestaken gemeenten collectief zouden kunnen organiseren (de menukaart).

De Ow geeft gemeenten veel vrijheid om een adviesstelsel voor een gemeentelijke adviescommissie in te richten dat past bij hun omgevingsvisie en omgevingsplan. Dit vergt keuzes met betrekking tot de context en de reikwijdte van de advisering en de samenhang tussen verschillende adviesrollen. De gemeente heeft tot en met eind 2029 de tijd om het van rechtswege verkregen tijdelijke omgevingsplan (bij inwerkingtreding van de Ow) om te zetten in een omgevingsplan voor het hele gemeentelijke grondgebied. Gelet op de samenhang tussen het omgevingsplan en het nieuwe adviesstelsel zullen wij voldoende tijd nemen om dit nieuwe adviesstelsel zorgvuldig in te richten.

Om de kwaliteit van het proces te waarborgen bieden wij u daarom op dit moment nog geen inhoudelijk voorstel aan waarin concrete keuzes gemaakt worden over de advisering over ruimtelijke kwaliteit en de mate waarin de advisering gezamenlijk of door de gemeente zelf wordt opgepakt (de menukaart). In plaats daarvan is in VFG-verband afgesproken (in deze fase) de gemeenteraden voor te stellen een besluit te nemen over het vervolgen en gezamenlijk uitwerken van dit proces in 2022. De nadere invulling en uitwerking kan dan in het vervolgtraject zorgvuldig en in goede afstemming met alle gemeenten plaatsvinden. Hierbij natuurlijk rekening houdend met uw uitgesproken voorkeur voor scenario 4 (menukaart)

Op dit moment is Hûs en hiem de adviescommissie die de gemeente Leeuwarden adviseert over ruimtelijke kwaliteit. Voor de korte termijn kan de huidige adviespraktijk worden gecontinueerd door vóór de inwerkingtreding van de Ow deze adviescommissie aan te wijzen als de op grond van de Ow benodigde commissie. Daarmee is de gemeente Omgevingswetproof. Organisatorisch en financieel is dit de meest voor de hand liggende oplossing. Voor de inwerkingtreding van de Ow zal de Gemeenschappelijke regeling worden aangepast. Daarnaast zal de Verordening op de adviescommissie, waarin de taken en bevoegdheden van de gemeentelijke adviescommissie zijn vastgelegd, door uw raad opnieuw moeten worden vastgesteld voor inwerkingtreding van de Ow.

Beoogd effect inclusief argumenten
Zowel eventuele collectieve adviesproducten als de wijze waarop die collectieve voorzieningen kunnen worden georganiseerd kunnen in de loop van 2022 gezamenlijk worden uitgewerkt. Op die manier denken wij een adviesstelsel te kunnen ontwikkelen dat voldoet aan de uitgangspunten van de Ow. Maar ook een adviesstelsel dat kan worden toegesneden op de specifieke situatie en behoefte van iedere afzonderlijke gemeente.

Kanttekeningen en risico's
De kans is aanwezig dat de Ow nogmaals wordt uitgesteld. Dit laat echter onverlet dat er keuzes moeten worden gemaakt. Gezien het zorgvuldig met elkaar doorlopen proces wordt het echter niet wenselijk geacht de inwerkingtreding van de wet leidend te maken voor het moment van besluitvorming door de gemeenteraad. Tevens willen wij hierbij benadrukken dat de genomen besluiten van uw gemeenteraad in dit kader pas van kracht worden nadat de Omgevingswet in werking is getreden.

Voor wat betreft de uitwerking van scenario 4 (de menukaart) en het tijdspad ten aanzien van het uitwerken van de menukaart zijn wij afhankelijk van het gezamenlijk te doorlopen proces.

Financiën
Voor het traject wat nu met de VFG is doorlopen heeft elke deelnemende gemeente een bijdrage geleverd. Voor het vervolgproces zal opnieuw een gemeentelijke bijdrage (door middel van sleutelverdeling) worden gevraagd. Hoeveel dat is hangt af van het proces dat wordt doorlopen.

Vervolgacties op hoofdlijnen

Algemeen
- Plannen waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft (benoemd op pagina 1 van deze raadsbrief), is een collegebevoegdheid. Hier is echter wel samenhang met de "lijst van gevallen".
- Over de Bruidsschat wordt u separaat door ons geïnformeerd.
- Milieuleges gaan onderdeel uitmaken van de besluitvorming rondom de Legesverordening.

Voorstel
Op basis van het voorgaande stellen uw gemeenteraad voor om vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet een voorstel inzake het adviesstelsel over ruimtelijke kwaliteit in het kader van de Omgevingswet uit te werken aan

de hand van een menukaart voor een (collectief) aanbod van kwaliteitsadvisering zoals verwoord in de notitie "Advisering omgevingskwaliteit Fryslân”.

Leeuwarden, 23 november 2021

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester,

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Advisering omgevingskwaliteit Fryslân

Transparantie, betrokkenheid en maatwerk

OPDRACHTGEVER VFG
NOVEMBER 2021

Colofon

Deze notitie is opgesteld onder leiding van een stuurgroep bestaande uit de wethouders van Leeuwarden, Súdwest-Fryslân, Waadhoeke en Opsterland, Hein de Haan, Erik Faber, Nel Haarsma en Anko Postma.

De ondertitel van deze notitie is tot stand gekomen in de interactieve sessies met de raadsleden; zie het verslag van deze sessies in bijlage 2.

De notitie is geschreven onder begeleiding van een werkgroep bestaande uit medewerkers van vrijwel alle gemeenten en de provincie Fryslân.

De notitie is geschreven door Weusthuis en partners met advies van Woord en plaats. De paragrafen over individuele gemeenten zijn geschreven door de eigen ambtelijke dienst van de betreffende gemeente.

VFG
vereniging van
friese gemeenten

Inhoudsopgave

1 De schoonheid van Fryslân 5
2 Waarover gaat deze notitie? 6

2.1 Omgevingskwaliteit 6

2.2 Leeswijzer 7

2.3 Opdracht en doorlopen proces 8

2.4 Korte samenvatting notitie 9

3 De geschiedenis van de kwaliteitsadvisering 10

3.1 Historie van de kwaliteitsadvisering in Nederland 10

3.2 De schoonheid heeft het zwaar te verduren 10

3.3 Welstandstoezicht verplicht 11

3.4 Ruimtelijke kwaliteit en nieuwe adviesvormen 11

3.5 Kwaliteitszorg als lokale zaak 13

4 Hoe verloopt de advisering nu? 14

4.1 Inleiding 14

4.2 Fryslân 14

4.3 Team ruimtelijke kwaliteit Provincie Fryslân 16

4.4 De gemeente Leeuwarden 17

5 Wat vraagt de Omgevingswet? 19
6 Wat willen de Friese gemeenten? 21
7 Voorstel 1: omgevingswetproof per 1 juli 2022 24
8 Voorstel 2: naar een menukaart voor collectief aanbod van kwaliteitsadvisering 26

8.1 Wat doen we zelf en wat besteden we uit? 26

8.2 Verkenning van mogelijkheden voor de opzet van de menukaart 27

VFG
vereniging van friese gemeenten

8.3. Menukeuzes voor de gemeentelijke adviescommissie 29
8.3.1. Reikwijdte van de advisering 29
8.3.2. Centraal, regionaal of lokaal 30
8.4 Menukeuzes voor andere adviesvormen 31
8.4.1. It nije wurkjen 31
8.4.2. Omgevingstafel 33
8.4.3. Kwaliteitsteams 33
8.4.4. Informele verkennende werkvormen 35
8.4.5. Ondersteuning bij het opstellen van kwaliteitsbeleid 35
8.4.6. Detachering 37
8.4.7. Participatie 37
8.4.8. Incidentele adviezen 38
9 Hoe verder 39

Bijlagen

1. Advisering omgevingskwaliteit elders in Nederland
2. Verslag sessies met de Raden in september en oktober 2021
3. Afspraken met Hûs en hiem

1 De schoonheid van Fryslân

Omgevingskwaliteit, waar gaat dat over?
We hebben het wel eens over de Friese paradox. In verhouding tot de rest van Nederland hebben we hier een laag inkomen maar zijn we toch heel gelukkig.
De vraag is dan, waar ligt dat aan? Is dat onder andere de hoge kwaliteit van het Friese landschap, de dorpen en de steden?
Het is hier immers gewoon mooi!

Nu krijgen we de Omgevingswet. We maken daarmee een beweging van toetsen achteraf naar beïnvloeden en faciliteren aan de voorkant. En met participatie gaan we naar een "ja, mits" aanpak. Dat past heel goed bij deze tijd.
Verder zijn er nogal wat grote opgaven die ons afkomen zoals de klimaatadaptatie, de terugloop van de biodiversiteit, een grote woningbouwopgave en de energietransitie. Dat zijn thema's die ook allemaal strijden om de ruimte.
Elke gemeenteraad is daarbij zelf aan zet om te bepalen hoe dat moet gebeuren.

De vraag is daarbij of gemeenten daarin iets samen willen organiseren. Willen we expertise bundelen? Willen we meer met elkaar samen werken? Het kan gaan over advisering door een collectieve organisatie, alles zelf doen, alles uitbesteden en alle opties daartussen in.
De notitie die nu voor u ligt is een eerste stap in een zoekproces naar een mogelijke aanpak.

Het is aan de raad om te bepalen wat de inzet is van het beleid voor goede omgevingskwaliteit en wie het college bij de uitvoering daarvan adviseren en ondersteunen. Het is ook aan de Raad om te bepalen of de eigen gemeente de advisering zelf oppakt, of (deels) dingen samen wil doen met andere gemeenten. Daarbij zullen de verschillende Raden uiteenlopende keuzes maken. De gedachte is om die keuzevrijheid vanuit de VFG te faciliteren.

Hoe dan ook, er is nu alle aanleiding om als Friese gemeenteraden verder na te denken over wat we willen. Wij hopen dat deze notitie daarvoor een goede basis levert.

Hein de Haan
Nel Haarsma
Anko Postma
Erik Faber

2 Waarover gaat deze notitie?

2.1 Omgevingskwaliteit

Naar verwachting treedt in juli 2022 de Omgevingswet in werking. De wetgever nodigt in die wet de medeoverheden uit om bij ontwikkelingen **eerder, breder en integraler** te kijken naar omgevingskwaliteit. Omgevingskwaliteit is daarbij een heel breed begrip:

Illustratie: omgevingskwaliteit

Omgevingskwaliteit omvat volgens de Memorie van Toelichting bij de Omgevingswet in ieder geval:

- Cultureel erfgoed
- Architectonische kwaliteit van bouwwerken
- Stedenbouwkundige kwaliteit
- De kwaliteit van het landschap
- De kwaliteit van de natuur

Het gaat dus over cultuur, natuur, gezondheid en veiligheid. Het beperkt zich niet tot objecten maar is gericht op de publieke ruimte als geheel en op alles wat daarin voorkomt. Het gaat niet alleen over het visuele

aspect maar is gericht op samengaan van gebruikswaarde, toekomstwaarde, belevingswaarde en herkomstwaarde.
Gezondheid kan ook een belangrijk aspect zijn bij omgevingskwaliteit, denk aan geitenhouderijen, luchtkwaliteit en bedrijven met een forse milieucirkel.

De wetgever geeft iedereen in Nederland, maar primair de gemeente, de plicht om te zorgen voor goede omgevingskwaliteit. De gemeente kan zelf bepalen hoe dat wordt ingevuld, wat de reikwijdte is van omgevingskwaliteit en hoe ze zich hierover laat adviseren.

Want omgevingskwaliteit kun je niet regelen met harde criteria en een toetsing aan het eind. Wat goede omgevingskwaliteit op een bepaalde plek is, is een kwestie van overleg met betrokkenen en interpretatie van open normen. Deskundig advies kan bestuurders helpen bij deze afweging.

De Omgevingswet daagt gemeenten uit om **eerder** in het proces van ontwikkelingen na te denken over omgevingskwaliteit, om het proces **breder** te benaderen door meer aspecten van omgevingskwaliteit mee te nemen, en om zich **integraler** te laten adviseren.

2.2 Leeswijzer

Deze notitie is een aanzet voor de mogelijkheden die de wet biedt en die raden hebben (niets doen, zelf doen of uitbesteden) wat betreft advisering.

In deze notitie beschrijven we daartoe achtereenvolgens de volgende onderdelen.

Na een korte schets van de geschiedenis van de advisering over omgevingskwaliteit (hoofdstuk 3), en een beschrijving van de huidige situatie in Fryslân (hoofdstuk 4), geven we in hoofdstuk 5 aan wat de Omgevingswet van ons vraagt op dit gebied.

In hoofdstuk 6 geven we de belangrijkste conclusies weer uit de sessies die met raadsleden in Fryslân zijn gehouden. Ondanks de veelheid aan meningen zien we toch een rode lijn in wat de aanwezige raadsleden hebben aangegeven. Dit heeft uiteraard geen status want er heeft geen besluitvorming plaatsgevonden.

In hoofdstuk 7 doen we een voorstel om de huidige werkwijze te kunnen continueren onder de Omgevingswet.

In hoofdstuk 8 benoemen we mogelijke ingrediënten voor een menukaart omgevingsadvisering, waarmee de gemeenten desgewenst hun advisering kunnen versterken.

In hoofdstuk 9 schetsen we het vervolgproces.

2.3 Opdracht en doorlopen proces

Uit eerdere gesprekken is gebleken dat er onder de Friese gemeenten draagvlak is voor samenwerking bij vroege en brede ruimtelijke kwaliteitsadvisering, maar dat daarbij ruimte moet worden gelaten voor individuele wensen.

Daarom is afgesproken onder de vlag van de Vereniging van Friese Gemeenten (VFG) nader te onderzoeken hoe dit brede palet aan wensen kan worden gefaciliteerd. Alle Friese gemeenten met uitzondering van Heerenveen en Smallingerland doen mee aan dit proces (Heerenveen is wel aangehaakt als agendalid). Wellicht dat Smallingerland en Heerenveen later nog aanhaken.

De opdracht was om nader te verkennen wat een mogelijke richting kan zijn om de advisering over omgevingskwaliteit verder te ontwikkelen, passend bij de koers van de Omgevingswet, en om te verkennen of hierbij collectieve ondersteuning wordt gewenst.

Ter uitvoering van deze opdracht zijn diverse sessies georganiseerd voor ambtenaren en raadsleden waarin voorbeelden vanuit andere provincies zijn gedeeld en vrijelijk gedachten zijn besproken over het toekomstbeeld.

Op basis hiervan is de notitie ontwikkeld die u voor u ziet. Deze notitie is opgesteld onder begeleiding van een brede werkgroep bestaande uit ambtenaren van vrijwel alle Friese gemeente, en de provincie.

2.4 Korte samenvatting notitie

De afgelopen tijd is door 16 van de 18 Friese gemeenten nagedacht over de organisatie van de advisering over omgevingskwaliteit onder de Omgevingswet.
In een intensief traject met ambtenaren, raadsleden en wethouders is het volgende voorstel ontstaan:

- Maatwerk wordt het sleutelwoord;
- De huidige wijze van advisering door Hûs en hiem moet kunnen worden doorgezet voor wie dat wil, en daarvoor wordt "omgevingswetproof" regelgeving voorbereid;
- Parallel wordt toegewerkt naar een menukaart met producten waar gemeenten naar eigen smaak van kunnen afnemen.

Voor de verkiezingen van 2022 worden deze principes aan de raden voorgelegd.
Daarvoor zijn er een model raadsvoorstel en een toelichtende notitie als bijlage gemaakt. Beide documenten zijn naar eigen smaak in te kleuren per gemeente.

De uitwerking van de "omgevingswetproof" regelgeving en de menukaart worden naar verwachting in de loop van 2022 successievelijk in de besluitvorming gebracht. Momenteel wordt het voorbereidingsproces daarvoor uitgewerkt.

3 De geschiedenis van de kwaliteitsadvisering [1]

3.1 Historie van de kwaliteitsadvisering in Nederland

De zorg voor omgevingskwaliteit is niet nieuw. Goede kwaliteit speelt al eeuwenlang een rol bij het bouwen en inrichten van steden, dorpen en landschappen. De Romeinse architect Vitruvius schreef al 50 jaar voor het begin van onze jaartelling een reeks verhandelingen over de bouwkunst. Hij betoogde dat goede architectonische kwaliteit ontstaat als schoonheid, stevigheid en bruikbaarheid van een bouwwerk met elkaar in balans zijn. Dit idee van integrale kwaliteit is in Nederland nog altijd in gebruik, niet alleen voor gebouwen maar ook voor gebieden en zelfs voor de gehele fysieke leefomgeving die nu centraal staat in de Omgevingswet.
Kwaliteit gaat om de balans tussen belevingswaarde, toekomstwaarde en gebruikswaarde – in deze tijd voegen we er vaak herkomstwaarde aan toe. En om die balans te vinden maken bestuurders al lange tijd gebruik van advisering door commissies en teams van deskundigen.

3.2 De schoonheid heeft het zwaar te verduren

De eerste schoonheidscommissie van Nederland werd in 1889 opgericht in Amsterdam en moest het stadsbestuur helpen om ongezonde en onveilige woonomstandigheden te voorkomen en de geringe kwaliteit van de speculatiebouw tegen te gaan. Andere gemeenten volgden, zoals Den Haag en Utrecht in 1910 en Arnhem in 1911. Ook voor het platteland werden commissies opgericht, omdat, zoals de toenmalige burgemeester van Haarlemmerliede aangaf, 'de schoonheid het op het platteland nog erger te verduren had dan in de stad'. In veel provincies

---

[1] [1] Dit hoofdstuk is gebaseerd op de volgende bronnen:
- Beek, M. (2014). Ruimtelijke kwaliteitsteams avant la lettre. In *Q-factor, ruimtelijke kwaliteitsteams in Nederland* (pp. 26-34). Wageningen: Uitgeverij Blauwdruk.
- Van Assen, S., & Van Campen, J. (2014). *Q-factor, ruimtelijke kwaliteitsteams in Nederland*. Wageningen: Uitgeverij Blauwdruk.
- Van Campen, J. (2013). *Omgevingskwaliteit en ruimte*. Amsterdam: Berghauser Pont Publishing.

werden samenwerkingsverbanden opgericht voor de kwaliteitsadvisering.
In Fryslân was dat de *Provinciale Friesche Adviescommissie ter wering van de inbreuk op de schoonheid van stad en land,* die werd ingesteld in 1925. Het was de voorloper van het huidige Hûs en hiem.
Naast onafhankelijke commissies ontstonden in die tijd multidisciplinaire ambtelijke teams, met name bij Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer, gericht op ook de landschappelijke inpassing van de rijkswegen en het voorkomen van onnodige aantasting van natuurschoon.

Illustratie: Provinciale Friesche Adviescommissie, circa 1950. Bron Leeuwarder Courant.

3.3 Welstandstoezicht verplicht

In 1901 werd de Woningwet vastgesteld. Die wet verplichtte gemeenten om een bouwverordening op te stellen waarin onder meer voorschriften moesten worden opgenomen omtrent de plaatsing, de hoogte en de indeling van gebouwen. Veel gemeenten voegden daar een 'welstandsartikel' aan toe. Pas in de herziene Woningwet van 1962 werden welstandstoezicht en welstandsadvisering wettelijk verplicht gesteld.

3.4 Ruimtelijke kwaliteit en nieuwe adviesvormen

Vanaf eind jaren tachtig kwam het begrip ruimtelijke kwaliteit in zwang. In 1988, in de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening werd

ruimtelijke kwaliteit tot doelstelling van het nationale ruimtelijke beleid benoemd.

Onderzoek welstand op een nieuwe leest 1998

De aandacht voor ruimtelijke kwaliteit ging gelijk op met vernieuwing in de adviespraktijken. Begin jaren negentig werd het woord *kwaliteitsteam* in Nederland geïntroduceerd door stedenbouwkundige Riek Bakker, die op basis van een voorbeeld uit Baltimore het Kwaliteitsteam Kop van Zuid instelde. Ook bij andere grote publiek-private gebiedsontwikkelingsopgaven in binnensteden en op VINEX-locaties werd de inzet van een gezaghebbend onafhankelijk kwaliteitsteam gangbaar. Later werden kwaliteitsteams ook ingezet voor hele gebieden of voor bepaalde thema's, denk bijvoorbeeld aan het Kwaliteitsteam Afsluitdijk. In 2012 werden in Nederland ruim 130 kwaliteitsteams geteld. Daarnaast waren vele supervisoren, stads- en dorpsbouwmeesters en ambtelijke adviseurs actief.

Ondertussen vernieuwde ook het welstandstoezicht. In 1993 besloot de gemeenteraad van Bussum de welstandscommissie en de monumentencommissie te bundelen in een nieuwe Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, voor zover bekend de eerste in Nederland. De inzet was om de commissie vroeg te betrekken bij de zoektocht naar de gewenste kwaliteit, in plaats van alleen achteraf te beoordelen of een plan wel of niet passend was. Het werkgebied van deze commissie omvatte naast welstand en monumenten ook cultuurhistorie, stedenbouw, landschap en openbare ruimte. In de jaren daarna volgden veel andere gemeenten deze omslag van welstands- en monumententoezicht naar vroege en brede advisering over ruimtelijke kwaliteit.

3.5 Kwaliteitszorg als lokale zaak

Vanaf begin van de 21e eeuw verschoof het Rijk de verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke kwaliteit van steden en dorpen steeds nadrukkelijker naar de gemeenten. Alleen voor gebieden en gebouwen opgenomen op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO en voor de beschermde rijksmonumenten, wilde het Rijk specifieke verantwoordelijkheid houden.

Met de Woningwet 2003 werd het welstandstoezicht gedecentraliseerd. Gemeenteraden konden beslissen in welke gebieden welstandstoezicht wenselijk was en moesten daarvoor het welstandsbeleid en de werkwijze van de adviescommissie vaststellen. Ook de inrichting van een monumentencommissie werd een lokale taak.

4 Hoe verloopt de advisering nu?

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk proberen we het brede palet van hoe de Friese gemeenten nu omgaan met de advisering over omgevingskwaliteit kort te schetsen. Deze informatie volgt uit het proces dat voor deze opgave tot nu toe is doorlopen. Het beeld is daarmee nog niet compleet. Wel is duidelijk dat gemeenten eigen accenten leggen en vernieuwende werkwijzen ontwikkelen.
Door die veelheid kort te beschrijven wordt de werkelijkheid altijd wat versimpeld.
In onderstaande paragrafen maken we onderscheid tussen Fryslân als geheel, het provinciaal team Ruimtelijke Kwaliteit en de werkwijze in de eigen gemeente.

4.2 Fryslân

<u>Aanvragen omgevingsvergunning monumenten en andere objecten</u>
Op dit moment hebben 17 van de 18 Friese gemeenten (een deel van) het takenpakket ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling Hûs en hiem, t.w. de beoordeling van aanvragen voor omgevingsvergunningen, voor wat betreft monumentenzorg en redelijke eisen van welstand.
Voor monumenten vindt daarbij ook ondersteuning plaats vanuit het Steunpunt Monumenten.

Illustratie: centrale commissie Hûs en Hiem

De adviseurs van Hûs en hiem geven op verzoek van gemeenten onafhankelijk en deskundig advies over ruimtelijke kwaliteit, welstand en monumentenbeleid.
Hûs en hiem werkt met een centrale adviescommissie voor de ingrijpende plannen, en onder mandaat van die commissie met 17 lokale subcommissies die (twee)wekelijks zitting houden in de gemeentehuizen van de aangesloten gemeenten. Hûs en hiem bedruipt zichzelf vanuit de leges waarmee deze advisering gepaard gaat (de jaaromzet bedraagt circa 1 miljoen euro voor circa 7000 adviezen op jaarbasis).

De gemeente Tytsjerksteradiel heeft een eigen gemeentelijke commissie voor deze werkzaamheden die los staat van Hûs en hiem.

Gemeenten en de provincie werken met het steunpunt Monumentenzorg Fryslân. Het steunpunt is een stichting zonder winstoogmerk, die wordt ondersteund door de provincie en het Rijk.
Dit steunpunt adviseert monumenteneigenaren over o.a. subsidiemogelijkheden en ondersteunt administratief het zogenaamde Monumentenspreekuur met adviseurs van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed en van Hûs en hiem. In het Monumentenspreekuur vindt in een vroegtijdig stadium ontwerpbegeleiding plaats, met name tijdens waarnemingen ter plaatse. De adviezen van Hûs en hiem én van de RCE zijn gekoppeld aan de formele procedure en hebben een juridische status.

Daarnaast worden door verschillende gemeenten op diverse momenten allerlei werkvormen ingezet om de omgeving en/of andere overheden te betrekken bij meer ingrijpende veranderingen.
Ook worden individuele plannenmakers in meer of mindere mate ambtelijk ondersteund in hun zoektocht naar een goed ontwerp. Daarbij wordt er bijvoorbeeld geoefend met intake-tafels en omgevingstafels.

<u>Gebiedsontwikkelingen en projecten</u>

Bij gebiedsontwikkelingen en projecten is er geen standaard werkwijze in Fryslân. Elke gemeente zoekt zelf een passende oplossing om voldoende aandacht te besteden aan de ruimtelijke kwaliteit van de ontwikkeling. Soms geeft de eigen organisatie e.e.a. vorm, vooral bij de grotere gemeenten, soms wordt extern (aanvullende) deskundigheid ingehuurd.

Illustratie: gebiedsontwikkeling met externe ondersteuning en een kwaliteitsteam voor de diverse vergunningaanvragen; Gorredijk centrum oost

Soms wordt ook Hûs en hiem om advies

geraadpleegd, bijvoorbeeld over stedenbouwkundige visies en plannen en/of ter verbetering van een concreet beeldkwaliteitsplan.
Daarnaast worden door verschillende gemeenten op diverse momenten allerlei soorten (maatwerk)werkvormen ingezet om de omgeving en/of andere overheden te betrekken bij ingrijpende veranderingen in gebieden. Denk aan: kwaliteitsteams voor bijvoorbeeld infrastructuurprojecten of gebiedsontwikkeling. Denk ook aan supervisoren en/of schetstafels.

Beleid
Bij beleidsontwikkelingen wordt per beleidsvraag door de betrokken gemeente verkend hoe voldoende aandacht kan worden besteed aan ruimtelijke kwaliteit. Soms wordt dit in eigen huis uitgewerkt, soms wordt extern advies gevraagd, incidenteel ook aan Hûs en hiem.
Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het opstellen van gemeentelijke welstandsnota's en beeldkwaliteitsplannen (objectgericht beleid dus).

Het algemene gevoel is dat er met deze werkwijzen goed wordt gezorgd voor de ruimtelijke kwaliteit in Fryslân. Tegelijk wordt door deelnemende raadsleden aan het proces waar deze notitie over gaat, benoemd dat omgevingskwaliteit een vroegere, bredere en meer integrale advisering vereist dan nu gebeurt.

Als bijlage (bijlage 1) is een overzicht opgenomen van hoe in andere provincies de advisering op het gebied van omgevingskwaliteit gestalte krijgt. Soms is er daar sprake van een heel andere aanpak!

4.3 Team ruimtelijke kwaliteit Provincie Fryslân

Het team ruimtelijke kwaliteit Provincie Fryslân is een intern, ambtelijk team van de Provincie Fryslân. Het wordt bemenst door provinciale medewerkers en kan op afroep advies geven bij ingrijpende ontwikkelingen.
In 2008 is het team begonnen. Deskundigheid op het terrein van landschap, cultuurhistorie, infrastructuur en archeologie is gebundeld. Het team initieert en denkt mee over werkwijzen en adviesinstrumenten (maatwerk), zoals de Nije Pleats en Sinnetafels. Dit vindt plaats in samenwerking met ketenpartners, betrokkenen en de omgeving.

Ze adviseert zo vroeg mogelijk en participeert vanuit de adviserende rol in grotere, langer lopende projecten zoals grote projecten op het gebied van infrastructuur. Bij de ontwikkeling van provinciaal beleid ontwikkelt het team visies en werkwijzen zoals de Nije Pleats en Sinnetafels (Omgevingstafels). Daarnaast vervult het team een adviserende rol in het ruimtelijk ordeningsspoor.

Uitgangspunt zijn de kernkwaliteiten van de landschappen, dorpen en steden van Fryslân. Doel is bij alle ontwikkelingen de identiteit van Fryslân te versterken en herkenbaar te houden.
Bij de ontwikkeling van provinciaal beleid ontwikkelt het team visies zoals Grutsk op 'e romte. De visie *Grutsk op 'e Romte* geeft hiervoor de belangrijkste ruimtelijke waarden van de provincie weer en vormt de onderlegger voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

4.4 De gemeente Leeuwarden

<u>Aanvragen omgevingsvergunning monumenten en andere objecten</u>
De gemeente Leeuwarden is, net als de meeste andere Friese gemeenten, aangesloten bij Hûs en hiem, die op verzoek onafhankelijk en deskundig advies geeft over ruimtelijke kwaliteit, welstandsbeleid en monumentenbeleid. Alle bouwplannen worden qua welstand beoordeeld door Hûs en hiem; hierop wordt niet ambtelijk getoetst.

Tijdens het eerste contact van een aanvrager met de gemeente Leeuwarden wordt bij de informatieverstrekking op het bestaan van de welstandsnota en het hanteren van welstandscriteria gewezen. Er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot voor- en tussenoverleg. Bij tussenoverleg gaat het vaak over planaanpassingen na een eerste beoordeling of om een verduidelijking van het uitgebrachte advies.

<u>Gebiedsontwikkelingen en projecten</u>
Voor grotere gebiedsontwikkelingen, zoals in De Zuidlanden en Blitsaerd, wordt gewerkt met een kwaliteitsteam. Een kwaliteitsteam is een onafhankelijk multidisciplinair team van deskundigen met als doel ruimtelijke kwaliteit te stimuleren en borgen. Aanvragers van

woningbouwplannen krijgen hiermee in een vroeg stadium duidelijkheid over de haalbaarheid van hun plannen met betrekking tot het bestemmingsplan, beeldkwaliteitsplan en de welstandscriteria.

Beleid

Bij ontwikkelingsgerichte (uit-of inbreidings)plannen waarvoor geen criteria zijn opgenomen in de welstandsnota kan een beeldkwaliteitsplan worden opgesteld. Hierin wordt de ruimtelijke karakteristiek van de omgeving uiteen gezet. Het gaat dan om de belevingsaspecten van de openbare ruimte, cultuurhistorische kenmerken en de architectonische kwaliteit. In een beeldkwaliteitsplan kunnen ook welstandsrichtlijnen worden opgenomen. Hûs en hiem heeft geen actieve rol bij het opstellen van beeldkwaliteitsplannen en/of welstandsrichtlijnen.

5 Wat vraagt de Omgevingswet?

De kwaliteitsadvisering heeft een ferme grondslag gekregen: de Omgevingswet is de eerste wet die ons allen verplicht om te zorgen voor goede omgevingskwaliteit. Hoe die zorgplicht wordt ingevuld, mogen gemeentes grotendeels zelf bepalen.

Onder de Omgevingswet blijft de kwaliteitsadvisering primair een lokale zaak. De Omgevingswet regelt (slechts) het rijksbelang: de gemeentelijke adviescommissie moet in ieder geval adviseren over ingrepen aan rijksmonumenten (m.u.v. archeologische rijksmonumenten). Voor het overige staan de gemeenten blijven aan het roer.

De advisering kan **vroeg, breed en integraal** worden opgepakt; dat is waar de Tweede Kamer in een motie [2] op heeft aangedrongen. De nieuwe wettelijke term 'gemeentelijke adviescommissie' duidt op een integrale aanpak: de afzonderlijke commissies voor welstand en monumenten verdwijnen uit de wet en de nieuwe adviescommissie is niet meer alleen gebonden aan het welstandsbeleid.

In een verordening op de gemeentelijke adviescommissie en in het omgevingsplan bepaalt de raad wat zij wil dat de commissie verstaat onder omgevingskwaliteit.

De gemeenteraad bepaalt de samenstelling, de taak en de randvoorwaarden van de gemeentelijke adviescommissie en kan dit

[2] *Motie Veldman en Albert De Vries, Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 33 962, nr. 120*

nauwkeurig afstemmen op de lokale situatie.

Illustratie: gemeentelijke adviescommissie

Gemeenten kunnen hun gemeentelijke adviescommissies ook combineren zodat er een collectieve commissie ontstaat die meerdere of alle Friese gemeenten bedient. Bovendien kan de gemeente naar eigen inzicht andere kwaliteitsadviseurs inschakelen of combineren met de gemeentelijke adviescommissie, zoals supervisoren of kwaliteitsteams.

Aan de orde is de vraag hoe deze advisering kan worden vormgegeven, en of het zinvol is daarin als gemeenten dingen samen te doen. Dat is een zoektocht met verschillende stappen, zoals al beschreven in hoofdstuk 2.

6 Wat willen de Friese gemeenten?

In september zijn voor alle Friese gemeenteraden (veelal digitaal) avonden gehouden over dit vraagstuk. Hieraan hebben 13 gemeente meegedaan, met in totaal 55 raadsleden. Van de 16 deelnemende gemeente hebben er drie niet deelgenomen aan deze sessies om agenda-technische redenen. Ambtelijk hebben deze gemeenten wel geparticipeerd.

Op deze avonden is een eerste indruk opgedaan van hoe de raadsleden in Fryslân over de materie denken. Deze indruk is niet representatief voor "wat de Raden vinden" omdat niet alle gemeenten hebben deelgenomen, en van de deelnemende gemeenten niet alle raadsleden.

Bijgaand vindt u het uitgebreide (beeld)verslag van deze avonden (bijlage 2).

Bijzonder van deze avonden was dat er uit de veelheid van wat er werd gezegd, en met de verschillen in accenten, ook een rode draad tevoorschijn kwam. Deze proberen we onderstaand te benoemen.

- Omgevingskwaliteit wordt belangrijk gevonden door alle raadsleden die aanwezig waren op de avonden.

- Als meest belangrijke begrippen daarbij werden transparantie, maatwerk en betrokkenheid benoemd. De woordenwolk hiernaast is ontstaan vanuit de drie belangrijkste waarden die per avond door de raadsleden werden genoemd. Met deze begrippen kan de richting voor het verdere proces koers worden gegeven.

- Vervolgens is de vraag gesteld waarom de raadsleden juist deze waarden belangrijk vinden. Dat bleek te zijn omdat ze hechten aan:

- Veel raadsleden zien meerwaarde in het afnemen van adviezen, menskracht, en aanvullende ondersteuning van een centrale organisatie. Deskundigheid werd hierbij vaak genoemd als argument.

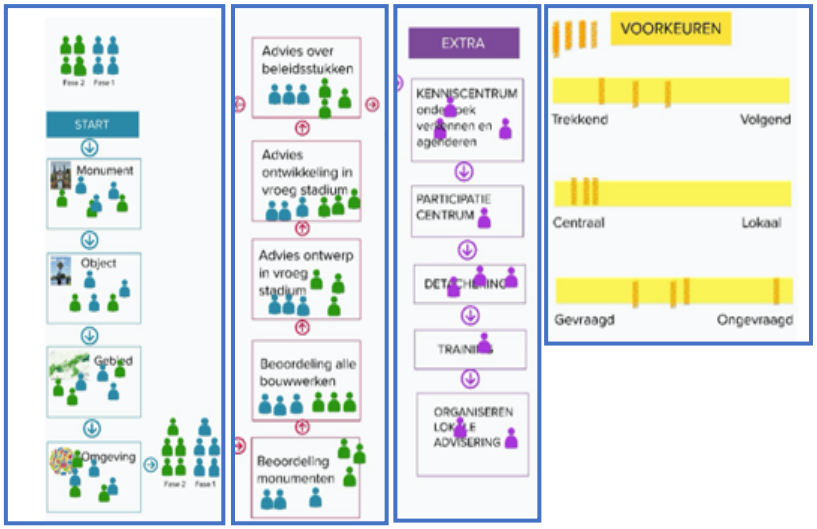
- Sommige gemeenten willen het overgrote deel van het werk zelf doen, anderen laten zich liever in ruime mate ondersteunen. Maatwerk is daarbij de roep: alleen daar ondersteuning bieden waar de gemeente dat wenst.

- Er is in sommige gemeenten vraag naar een lokale commissie die ‘gefaciliteerd’ of ondersteund wordt door een professionele adviesorganisatie. Zo’n lokale commissie heeft naast deskundige leden ook leden met veel plaatselijke of regionale kennis. Een voorbeeld hiervan is de Waddeneilanden, die graag een eigen Waddenadviescommissie willen hebben onder de paraplu van hûs en hiem.

- Sommige raadsleden zien graag dat ondersteuning beschikbaar komt om participatietrajecten te organiseren of ondersteunen.

- Bij veel raadsleden bleek er vraag te zijn naar meer vormen collectieve ondersteuning. We hebben geen spontane suggesties gehad om bestaande samenwerkingsrelaties te beëindigen of alles alleen te doen maar die vraag is ook niet expliciet gesteld.

- Een cafetariamodel, menukaart, afnemen naar behoefte is door de raadsleden regelmatig genoemd als wenselijke werkwijze om ondersteuning te organiseren, en toch per gemeente het gewenste maatwerk te kunnen leveren.

Illustratie: collage ingevulde muralborden

7 Voorstel 1: omgevingswetproof per 1 juli 2022

De rijksoverheid werkt eraan om de Omgevingswet per 1 juli 2022 in werking te laten treden. Het is nog niet geheel zeker dat deze datum wordt gehaald. De signalen dat er weer uitstel komt nemen toe.

Voor de datum van het in werking treden van de wet moet elke gemeenteraad een gemeentelijke adviescommissie instellen. Dit gebeurt door het vaststellen van een nieuwe verordening op de gemeentelijke adviescommissie. De VNG heeft hiervoor een modelverordening gemaakt.

De Omgevingswet introduceert de gemeentelijke adviescommissie, als opvolger van de welstands- en monumentencommissie. De gemeentelijke adviescommissie is een verplichte adviseur als het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument, of een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders hiertoe aanleiding ziet.

Dit kan een zelfstandige commissie zijn voor één gemeente, of deel uitmaken van een gezamenlijke commissie.

De gemeentelijke adviescommissie moet op korte termijn worden ingesteld en de relatie met Hûs en hiem kan niet van de ene dag op de andere worden beëindigd of veranderd (zie voor meer informatie hierover bijlage 3).

Daarom stellen wij voor om de advisering over vergunningaanvragen (monumenten en overige objecten) in eerste instantie ongewijzigd voort te zetten en de huidige commissie van Hûs en hiem te benomen als gemeentelijke adviescommissie.

Op deze manier ontstaat continuïteit voor initiatieven en vergunningaanvragen en kan de advisering 'Omgevingswetproof' zijn per inwerkingtreden van de wet. Ondertussen kan verder worden gewerkt aan het moderniseren van de advisering in de geest van de

Omgevingswet (vroeger en breder) waarbij ook de mening van de mienskip kan worden gepeild (zie volgend hoofdstuk).

Met behulp van een per gemeente op te stellen versie van de modelverordening kan de huidige situatie vooralsnog worden gecontinueerd. Een concept model hiervoor is door Hûs en hiem opgesteld en zal aan de gemeenten worden aangeboden, zodat voor de datum van het in werking treden van de Omgevingswet een eigen versie ter vaststelling aan de Raden kan worden aangeboden.

8 Voorstel 2: naar een menukaart voor collectief aanbod van kwaliteitsadvisering

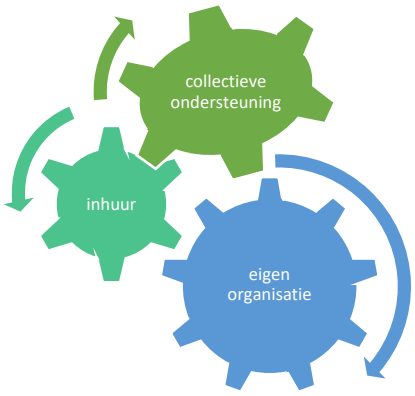
8.1 Wat doen we zelf en wat besteden we uit?

Iedere gemeente staat voor de vraag hoe de beoogde kwaliteitsadvisering verder gestalte te geven. Hierbij kunnen de keuzes uiteenlopen.

De vragen zijn steeds:

- Welke adviezen (adviesvormen/adviesproducten) kunnen door de eigen ambtelijke organisatie worden geleverd, eventueel aangevuld met (commerciële) inhuur van externe ondersteuning?

- Welke adviezen (adviesvormen/adviesproducten) zouden we bij een collectieve adviesorganisatie willen onderbrengen? Ofwel, waarin willen we samen met andere gemeenten iets organiseren, expertise bundelen, samenwerken? Hierbij is veel mogelijk. In bijlage 3 zijn enkele globale voorbeelden opgenomen van vormen van collectieve advisering op het gebied van omgevingskwaliteit buiten Fryslân.

Voorstel: menukaart

Voorgesteld wordt de wens van de raadsleden voor het ontwikkelen van een cafetariamodel te volgen. Uitgangspunt is dat gemeenten de kwaliteitsadvisering op hun eigen manier aanpakken en dat oplossingen die door een collectieve adviesorganisatie aangeboden worden, op een 'menukaart' komen. De gemeenten beslissen vervolgens zelf of, en zo ja wat, ze hiervan afnemen.

De menukaart is nu nog niet in definitieve vorm uitgewerkt. Wel worden in de volgende paragrafen verschillende adviesvormen/adviesproducten verkend, als aanzet voor de menukaart.

Als de raden positief reageren op de voorstellen in deze notitie zal de komende tijd een concreet voorstel voor een **menukaart voor het collectieve aanbod** worden ontwikkeld. Deze menukaart en de organisatorische en financiële opties voor de organisatie ervan komen in de loop van 2022 in de nieuwe gemeenteraden aan de orde.

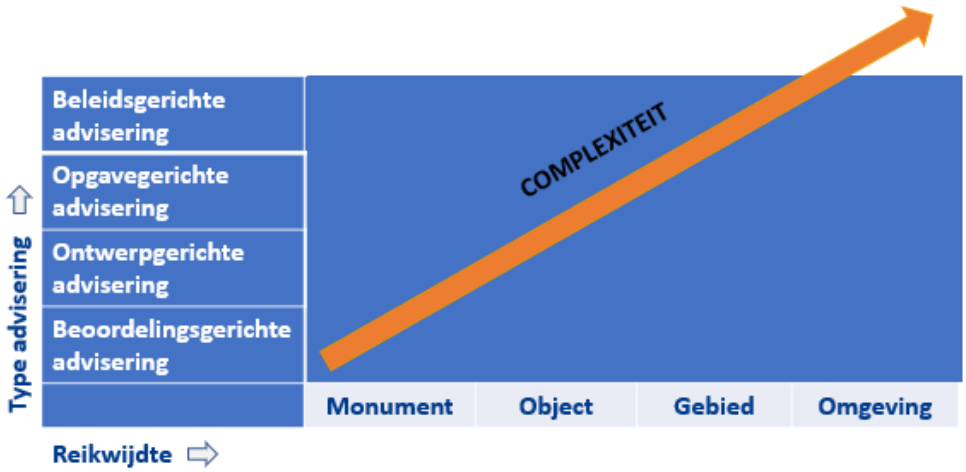
8.2 Verkenning van mogelijkheden voor de opzet van de menukaart

De bedoeling van de menukaart is om maatwerk te bieden bij het aanbod van adviesvormen en gemeenten te laten kiezen wat ze zelf willen organiseren en/of waar ze ondersteuning bij willen. Door dit collectief te doen, maken de partijen gebruik van één model, wat het overleg vereenvoudigt. Het aanbod kan breed zijn en de expertise groot.

Het is aan de gemeente zelf om, lettend op de capaciteit en kwaliteit van de eigen organisatie, te besluiten waar zij behoefte aan heeft.

Op de menukaart kunnen diverse 'gerechten' staan. In de volgende paragrafen worden hiervoor voorbeelden genoemd. De voorbeelden zijn niet limitatief bedoeld.

Bij het verkennen van mogelijkheden is gebruik gemaakt van onderstaand model.

Op de X-as staat de reikwijdte van een adviesvorm benoemd:

- Monument: de advisering over ingrepen aan beschermde monumenten.
- Object: de advisering over andere objecten (gebouwen, bruggen, pleinen, erven etc.) In relatie tot de omgeving.
- Gebied: de advisering over ruimtelijke samenhang in een gebied (landschap, regio, zone etc.) Of een thema of structuur daarin (cultureel erfgoed, recreatie, energietransitie, veenweiden, dijken, infrastructuur, etc.).
- Omgeving: de advisering over de samenhang tussen ruimte en samenleving (gezondheid, inclusiviteit, klimaatopgaven, cultuur, ecologie etc.).

Op de Y-as staat de aard van een adviesvorm benoemd:

- Beleid: advies over algemeen verbindend beleid of regels. Kan uiteenlopen van verkennen, tot actief meewerken aan, tot een reactie op een beleidsdocument.

- Opgavegericht: advies over het WAT van een concreet initiatief. Gericht op publieke randvoorwaarden/ kansen voor meerwaarde/ inrichten participatie etc.
- Ontwerpgericht: advies over het HOE van een concreet initiatief? Gericht op optimaal ontwerp, collegiaal meedenken, meeschetsen, supervisie.
- Beoordelingsgericht: advies over de beoordeling van een vergunningaanvraag (of vooroverleg daarover).

8.3. Menukeuzes voor de gemeentelijke adviescommissie

De verplichte gemeentelijke adviescommissie kan op verschillende manieren in het collectieve aanbod worden opgenomen. De menukaart zal alle keuzes inzichtelijk moeten maken. We gaan hier eerst in op keuzes met betrekking tot de reikwijdte van de advisering en daarna op keuzes met betrekking tot de werkwijze van de commissie.

8.3.1. Reikwijdte van de advisering

De reikwijdte van de advisering betreft de vraag hoe integraal het advies moet zijn. Advies door de gemeentelijke adviescommissie is verplicht voor de hoek linksonder in het model (beoordeling van ingrepen aan monumenten) en kan daarnaast worden ingezet op alle andere velden.

Het uitgangspunt is dat het aanbod op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie zó is dat elke gemeente zijn gemeentelijke adviescommissie complementair kan maken aan wat de gemeente zelf aan kennis in huis heeft of zelf wil inhuren.

Dit leidt tot drie 'gerechten':

A: Advisering over vergunningaanvragen rijksmonumenten en provinciale en gemeentelijke monumenten3
Dit omvat de verplichte advisering over rijksmonumenten en de – op advies van de VNG daaraan gekoppelde – advisering over provinciale en

---

[3] Officieel: aanvragen voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument en aanvragen voor een omgevingsplanactiviteit met betrekking tot een in het omgevingsplan aangewezen provinciaal of gemeentelijk monument.

gemeentelijke monumenten. Dit gerecht is vergelijkbaar met de huidige praktijk van advisering over omgevingsvergunningaanvragen voor monumenten door hûs en hiem en de vroege en brede advisering door het steunpunt monumentenzorg, zoals eerder beschreven.

B: Advisering over het uiterlijk van bouwwerken
Dit omvat de advisering over het uiterlijk van bouwwerken bij vergunningaanvragen, en het vooroverleg daarover. Dit gerecht is vergelijkbaar met de huidige taak die hûs en hiem vervult voor de welstandsadvisering, vooral gericht op welstand en beeldkwaliteit. Deze adviezen zijn gekoppeld aan de formele vergunningprocedure (of het vooroverleg hierover) en hebben een juridische status.

C: Bredere en vroegere advisering
Dit kan op veel manieren vorm krijgen. De gemeentelijke adviescommissie kan bijvoorbeeld een rol krijgen bij beoogde gebieds- of omgevingsontwikkelingen, bij participatieprocessen of bij het verkennen en opstellen van kwaliteitsbeleid. De gemeentelijke adviescommissie kan hierbij ofwel een 'reactieve' rol krijgen (reagerend op plannen en projecten), ofwel een actieve rol (als trekker en deelnemer aan allerlei kwaliteitsprocessen).

Op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie kunnen alle reikwijdten worden aangeboden.

8.3.2. Centraal, regionaal of lokaal

Ten tweede is de gewenste werkwijze van de gemeentelijke adviescommissie van belang. Het spreekt voor zich dat een actieve, breed en vroeg adviserende gemeentelijke adviescommissie dicht op de lokale situatie moet staan. In andere provincies worden door de adviesorganisaties daarom ook lokale adviescommissies georganiseerd. Zo heeft de gemeente Apeldoorn een eigen Adviescommissie Omgevingskwaliteit die wordt georganiseerd door adviesorganisatie het Gelders Genootschap. Soms participeren in die lokale commissies naast vakdeskundigen ook lokale vertegenwoordigers of deelnemers met gebiedsspecifieke kennis, en/of deelnemers met overzicht over het functioneren van de plaatselijke samenleving.

In Fryslân lijkt draagvlak voor deze constructie. De Waddeneiland-gemeenten willen bijvoorbeeld graag een eigen adviescommissie waarin naast deskundigen mensen met eilander' kennis participeren. Door zo'n commissie te laten organiseren door een adviesorganisatie, hebben de

gemeenten zelf geen zorg over de professionaliteit en de administratieve afhandeling.

Op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie kunnen alle mogelijkheden, van centrale commissie (zoals nu bij hûs en hiem) tot regionale en lokale commissies worden aangeboden.

Ook moeten gemeenten de werkwijze van hun commissie kunnen beïnvloeden.
Denk hierbij bijvoorbeeld aan de volgende vragen:

Illustratie: invloed uitoefenen op de adviescommissie

- Behandelt de commissie alle vergunningaanvragen of alleen de ingewikkelde plannen?
- Moet de commissie ruimte bieden voor lokale betrokkenheid, bijvoorbeeld door burgerleden?
- Moet de commissie specifieke kennis hebben over lokale ruimtelijke thema's of bijzonderheden?
- Adviseert de commissie alleen gevraagd of ook ongevraagd?

8.4 Menukeuzes voor andere adviesvormen

Hieronder geven we een aantal voorbeelden van andere adviesvormen voor vroege en brede advisering. Bij alle voorbeelden geldt: de gemeentelijke adviescommissie kan hierbij een rol hebben, maar het kan ook als zelfstandig 'gerecht' op de menukaart staan. Het kan dus ook worden aangeboden naast de gemeentelijke adviescommissie. De Omgevingswet biedt hier ruimte voor.

8.4.1. It nije wurkjen
De Omgevingswet vraagt bij nieuwe ontwikkelingen om:
(1) een integrale afweging,
(2) het betrekken van de omgeving bij ontwikkelingen, en
(3) een versnelling van het vergunningverleningsproces (binnen 8 weken).

Dit alles vraagt een compact en zorgvuldig proces. Een proces van overleg met betrokkenen, bestuurlijke partners, ketenpartners en belanghebbenden in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming, liefst ruim voordat de vergunning wordt aangevraagd.

Gemeenten gebruiken hiervoor verschillende werkvormen. In Fryslân werd bijvoorbeeld al in 2010 de Nije Pleats-methode ontwikkeld. Op basis van deze methode werd ook de Sinnetafel-methode ontwikkeld. Momenteel wordt op basis van diezelfde methode in de gemeente Súdwest-Fryslân de methode Nije Logies ontwikkeld.

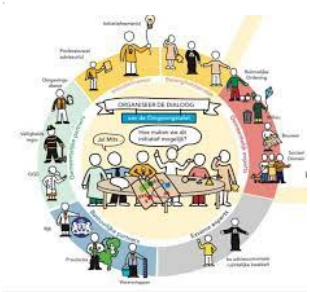
Illustratie: Stroomtuin IJlst, tot stand gekomen m.b.v. de Sinnetafelmethodiek. foto: facebookpagina Stroomtuin

Bij deze werkwijze verschuift het zwaartepunt van de kwaliteitsadvisering naar momenten vroeger in de processen. De kwaliteitsadvisering richt zich op het formuleren van uitgangspunten voor de opgave en begeleiden van de ontwerpfase. Met een of meer sessies, meestal ter plekke, ontstaat vaak een plan waar iedereen blij mee is. Aan het eind, bij de vergunningaanvraag, is dan in principe geen zware beoordeling meer nodig.

Op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie kan het aanbod van deskundigheid voor deze processen worden opgenomen, maar ook de organisatorische ondersteuning en de koppeling aan de advisering over de uiteindelijke vergunningaanvraag.

8.4.2. Omgevingstafel

Veel gemeenten experimenteren met de methodiek van de omgevingstafel die de VNG heeft ontwikkeld. De omgevingstafel kan allerlei namen hebben en wordt vaak opgedeeld in een intaketafel en een omgevingstafel. Ook kan er sprake zijn van een ontwikkeltafel voor ingewikkelde opgaven waarvoor het beleid nog ontwikkeld moet worden.

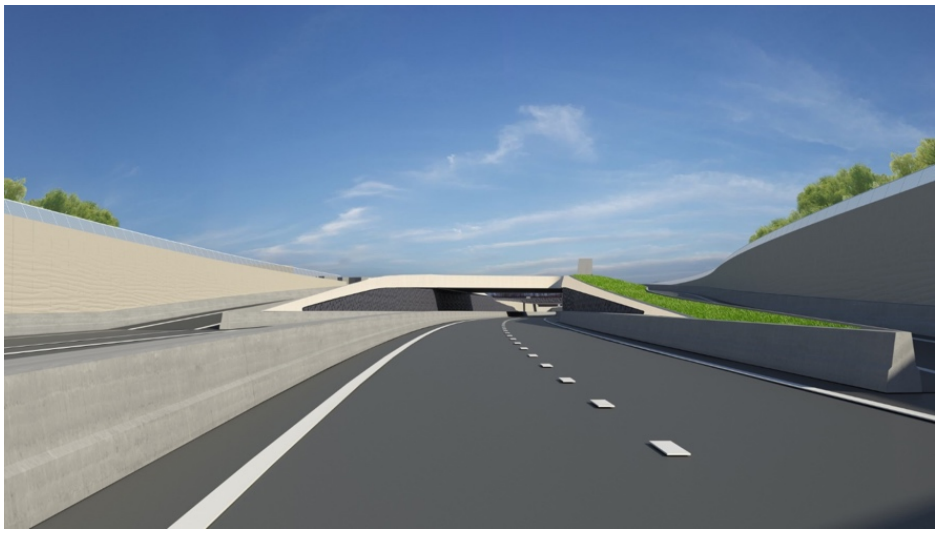

De methodiek gaat om het organiseren van de dialoog. Het is gericht op het vroeg bijeenbrengen van de initiatiefnemer en alle relevante sectoren, afdelingen en adviseurs van de gemeente, eventueel nog aangevuld met stakeholders van buiten de gemeente. De omgevingstafel vindt liefst zo vroeg mogelijk in het proces plaats. Met de input uit de omgevingstafel kan de initiatiefnemer een vergunningaanvraag voorbereiden.

Op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie kan ondersteuning bij het organiseren van de omgevingstafelprocessen worden aangeboden. Er kunnen bijvoorbeeld deskundige voorzitters worden aangeboden voor de diverse tafels. De relatie met de advisering omgevingskwaliteit is een uit te werken vraagstuk.

8.4.3. Kwaliteitsteams

Kwaliteitsteams (soms ook met andere namen, zoals supervisieteam) worden ofwel ingezet voor een heel gebied (voor alles wat er gebeurt of voor een bepaald thema in een gebied, bijvoorbeeld recreatieve ontwikkeling) ofwel voor een specifieke opgave of ontwikkeling van enige complexiteit. Voorbeelden van kwaliteitsteams in Fryslân zijn de Afsluitdijk, knooppunt Joure en centrum Gorredijk.

Illustratie: Centrale aansluiting N31 Traverse Harlingen, mede tot stand gekomen op basis van adviezen van een kwaliteitsteam.

Sommige kwaliteitsteams draaien mee vanaf de start van een proces tot en met de uitvoering. Andere kwaliteitsteams gaan pas van start als het ontwerp in grote lijnen bekend is en adviseren vanaf dat punt over de realisatie van de kwaliteitsdoelstellingen.

De samenstelling is uiteenlopend, van diverse overheden tot onafhankelijke deskundigen tot mensen uit het gebied, maar altijd multidisciplinair. Een kwaliteitsteam kan – afhankelijk van zijn opdracht - adviseren over alle 'vakjes' van de menukaart en kan 'meebewegen' met een project. Een kwaliteitsteam kan nauw verbonden zijn met de gemeentelijke adviescommissie maar kan ook los staan daarvan.

Een bijzonder voorbeeld is het onafhankelijke, breed samengestelde Kwaliteitsteam Hoeksche Waard met leden uit het maatschappelijk middenveld en een vakinhoudelijke voorzitter. Het team is ingesteld door het Samenwerkingsverband van de vijf gemeenten in de Hoeksche Waard (inmiddels zijn deze gemeenten gefuseerd). Het team stimuleert en bewaakt de ruimtelijke kwaliteit en geeft gevraagd of ongevraagd advies over een ontwikkelingen in het gebied (zie ook bijlage 1).

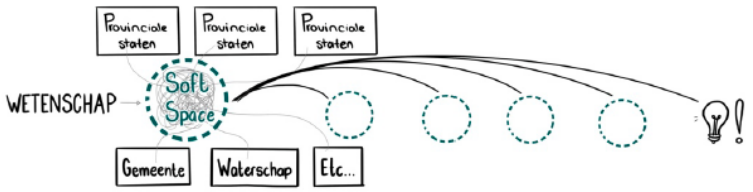
Kwaliteitsteam Hoeksche Waard

Op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie kan het samenstellen en faciliteren van een kwaliteitsteam (gebiedsgericht, themagericht, projectgericht) worden opgenomen, uiteraard altijd onder regie van de opdrachtgevers van het kwaliteitsteam.

8.4.4. Informele verkennende werkvormen

De afgelopen jaren is geëxperimenteerd met de inrichting van werkvormen voor het verkennen van bovenlokale grote opgaven. Ook hiervoor zijn verschillende namen in gebruik, zoals *soft spaces*. Het gaat erom dat er tussen de diverse overheden, betrokkenen en kennisdragers een "zacht" overleg wordt ingericht om een bepaalde grote ruimtelijke problemen te verkennen. Voor het veenweide dossier is een dergelijke aanpak bijvoorbeeld ingezet.

Deze verkennende werkvormen gebruiken vaak wetenschappelijke inzichten en ontwerpend onderzoek. Ze zijn uiteraard alleen nuttig in de vroege fase van een probleemverkenning, vaak is er nog geen beleid.

Soft spaces volgens Maarten Hajer (2019) aangepast door Janneke Stuive naar soft spaces in de tijd

Op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie kan het faciliteren van informele, verkennende werkvormen worden opgenomen.

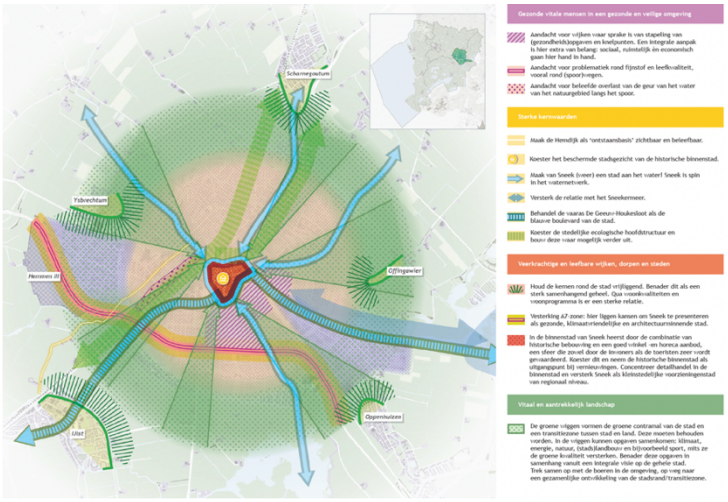
8.4.5. Ondersteuning bij het opstellen van kwaliteitsbeleid

De zorg voor goede omgevingskwaliteit is een gemeentelijke plicht. Maar hoe werk je dat uit in de instrumenten van de Omgevingswet? In de omgevingsvisie kunnen de kernkwaliteiten en kwaliteitsambities worden opgenomen, maar ook principes voor de operationalisatie ervan. In het omgevingsplan moeten deze worden uitgewerkt in (open) beoordelingsregels, al dan niet gekoppeld aan beleidsregels en

procesregels. De samenhang in en inhoudelijke onderbouwing van het kwaliteitsbeleid kan worden neergelegd in een programma voor goede omgevingskwaliteit. En dit alles moet vervolgens worden afgestemd met de processen voor participatie en kwaliteitsadvisering.

Niet alle gemeenten hebben de deskundigheid en menskracht in huis om dit alles zelf te doen. Bij commerciële adviesbureaus ontbreekt soms ook kennis op het gebied van vernieuwend kwaliteitsbeleid. In andere provincies zien we dat de collectieve adviesorganisaties juist hierin heel pro-actief en ondersteunend voor gemeenten zijn, vaak in samenwerking met de commerciële adviesbureaus.

Op de menukaart van de Friese collectieve adviesorganisatie kan ondersteuning bij het opstellen van beleid voor goede omgevingskwaliteit worden opgenomen.

Ideekaart Sneek uit de Omgevingsvisie Súdwest Fryslân 1.0, hierin zijn de input van de mienskip en de waarden en vertrekpunten door de Brede werkgroep Omgevingskwaliteit verwerkt.

8.4.6. Detachering

In sommige provincies bestaan collectieve adviesorganisaties die een te detacheren pool medewerkers hebben voor de deelnemende gemeenten. Dat kan handig zijn. Het kan ook een manier zijn om schaarse deskundigheid in de provincie beter in te zetten.
Een pool kan worden ingericht voor specialistisch werk van diverse soorten en kan een basis zijn om medewerkers uit te ruilen. Hierbij moet goed worden aangesloten bij al bestaande initiatieven.

Op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie kan de mogelijkheid van detachering van deskundige medewerkers worden opgenomen.

8.4.7. Participatie

Meer participatie, meer betrekken van de burger bij (de advisering over) ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving is een belangrijke uitdaging van de Omgevingswet. Bij de Friese raadsleden blijkt participatie bij de advisering hoog te scoren, gelet op de uitkomsten van de mentimeter in de septembersessies van dit jaar (zie bijlage 2).

Participatie kan tijdrovend zijn. Het vraagt bovendien veel sociale vaardigheden en competenties die niet elke deskundige beschikbaar heeft.

Op de menukaart van de Friese collectieve adviesorganisatie kan ondersteuning bij participatieprocessen worden opgenomen. Die ondersteuning kan adviserend van aard zijn, of daadwerkelijk

mensen met de noodzakelijke vaardigheden aanbieden ter ondersteuning of als trekker van de processen.

8.4.8. Incidentele adviezen

Bij diverse raadsleden scoorde de gedachte aan de mogelijkheid voor incidentele adviezen hoge ogen. Er zou een deskundig advies op maat gevraagd kunnen worden, bijvoorbeeld als een extra invalshoek naast de adviezen vanuit de ambtelijke organisatie of eigen externe adviseurs. Een dergelijk advies kan helpen om de gedachten te scherpen en de juiste keuzes te maken.

Dit staat los van de vraag of er in de verordening op de gemeentelijke adviescommissie een regeling voor een *second opinion* over het advies van de commissie wordt opgenomen.

Op de menukaart van de collectieve adviesorganisatie kan de mogelijkheid om incidentele adviezen te vragen, worden opgenomen. Overwogen kan worden of de adviesorganisatie ook ongevraagd incidentele adviezen zou moeten kunnen geven – en zo ja, waarover en aan wie.

9 Hoe verder

Als de raden positief reageren op de ideeën in deze notitie wordt een concreet voorstel voor een **menukaart voor collectieve advisering** ontwikkeld, waarvan de gemeenten naar believen "gerechten" kunnen afnemen. Nader zal worden verkend wat de beste manier is om dit te organiseren.

Het is het de bedoeling het zo te organiseren dat elke individuele gemeente kan kiezen om naar de eigen wens meer of minder af te nemen van een menukaart.

Daarvoor zijn er diverse organisatie- en financieringsmodellen denkbaar, en diverse rechtspersonen. Er kan desgewenst worden aangesloten bij bestaande organisaties, of juist niet. Er kan worden betaald per product, eventueel gecombineerd met een (deels) vast "lidmaatschap" als basis.

Deze menukaart en de organisatorische en financiële opties voor de organisatie ervan komen in de loop van 2022 in de nieuwe gemeenteraden aan de orde.

Bijlage: hoe verloopt de advisering over omgevingskwaliteit in andere provincies?

In andere provincies zijn soms andere vormen van collectieve ondersteuning in het leven geroepen dan in Fryslân. Ter inspiratie worden deze voorbeelden elders onderstaand kort benoemd. Voor meer beeldvorming verwijzen wij u graag door naar de websites van de betreffende organisaties.

Wellicht dat (enkele) van deze voorbeelden een aanzet kunnen bieden voor een ander Fries model. In de bijeenkomsten met de raden is hieraan ook aandacht besteed.
De voorbeelden uit de andere provincies worden voor het overzicht ingedeeld aan de hand van onderstaande tabel:

	Monument	Object	Gebied	Omgeving
Beleidsgerichte advisering				
Opgavegerichte advisering				
Ontwerpgerichte advisering				
Beoordelingsgerichte advisering vergunningaanvragen	●	●		

De rode bolletjes geven in deze tabel weer waar de standaard collectieve Friese advisering over gaat.

In onderstaande tabel worden voorbeelden genoemd voor alle vakjes in de tabel:

Beleid
Monument: Aanwijzing van gemeentelijke monumenten
Object: Beleidsregels voor het uiterlijk van bouwwerken (welstandscriteria)
Gebied: Gebiedsgericht kwaliteitsbeleid / deelomgevingsplan
Omgeving: Omgevingsvisie / RES / Nota Omgevingskwaliteit

Opgavegericht
Monument: Programma voor herbestemming van een monument
Object: Uitgangspunten en ‘koppelkansen’ voor ingreep aan bouwwerk, complex, straat, plein
Gebied: Idem voor ingreep op de schaal van dorp, wijk, stad, landschap
Omgeving: Idem vanuit visie op integrale omgevingskwaliteit

Ontwerpgericht
Monument: Ontwerpproces voor restauratie van een monument of monumentaal complex
Object: Ontwerpproces voor een bouwwerk en/of erf of een brug etc.
Gebied: Ontwerpproces voor een gebied
Omgeving: Ontwerpproces voor een energie-transitieopgave bv een nul op de meterwijk

Beoordelingsgericht
Monument: Aanvraag omgevingsvergunning voor rijksmonumentenactiviteit mbt een monument
Object: Aanvraag omgevingsplanvergunning voor het bouwen van een bouwwerk (welstandsadvies)
Gebied: Aanvraag omgevingsplanvergunning algemeen
Omgeving: Aanvraag omgevingsplanvergunning algemeen

1.1 Groningen

In **Groningen** is de stichting Libau actief voor de Groningse gemeenten. Deze stichting heeft een brede taak.

José van Campen
woord en plaats

Stichting Libau (Groningen)

Centrale en lokale adviescommissies

Ook:
- maatwerkmethode, ervenconsulent,
- detachering, kennisuitwisseling, publicaties, activiteiten

	Monument	Object	Gebied	Omgeving
Beleidsgerichte advisering	●	●	●	
Opgavegerichte advisering	●	●	●	
Ontwerpgerichte advisering	●	●	●	
Beoordelingsgerichte advisering	●	●	●	

1.2 Noord-Holland

In **Noord-Holland** draait de stichting Mooi Noord-Holland. Deze stichting heeft een vergelijkbare taakbreedte als Libau, met weer eigen accenten.

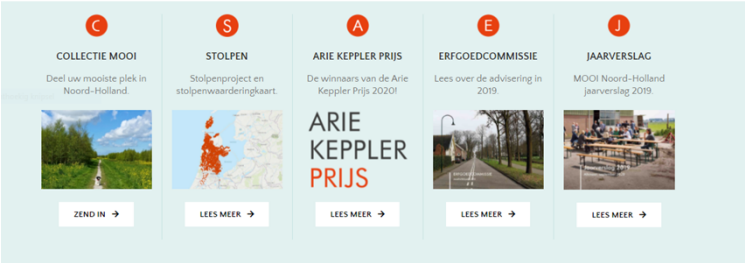
José van Campen
woord en plaats

Stichting MOOI Noord-Holland

Adviescommissies voor meerdere ‘buur’ gemeenten (bv West-Friesland, Zaanstreek, Waterland, Kustgemeenten)

- Ook: supervisie en kwaliteitsteams
- beleidsdocumenten bv Nota Omgevingskwaliteit
- cultuur en draagvlak

	Monument	Object	Gebied	Omgeving
Beleidsgerichte advisering	●	●	●	
Opgavegerichte advisering	●	●	●	
Ontwerpgerichte advisering	●	●	●	
Beoordelingsgerichte advisering	●	●	●	

1.3 Gelderland

In **Gelderland** pakt de vereniging Geldersch Genootschap het nog breder op:

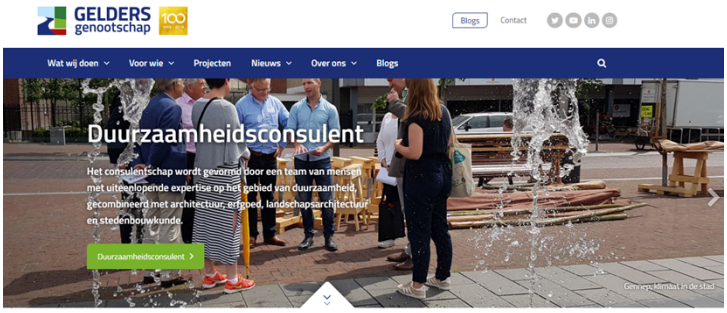
José van Campen
woord en plaats

Vereniging Gelders Genootschap

Lokale adviescommissies bv Commissie Omgevingskwaliteit Apeldoorn: breed en vroeg

- Ook: stads- en dorpsbouwmeesters
- stakeholder RES-sen
- beleidsdocumenten
- cultuur en draagvlak

	Monument	Object	Gebied	Omgeving
Beleidsgerichte advisering	●	●	●	●
Opgavegerichte advisering	●	●	●	●
Ontwerpgerichte advisering	●	●	●	●
Beoordelingsgerichte advisering	●	●	●	●

1.4 Hoeksche Waard

In de **Hoeksche Waard** (Zuid-Holland) is op verzoek van de betrokken gemeenten een regionaal kwaliteitsteam actief bestaande uit mensen uit het maatschappelijk middenveld. Zij adviseren over allerlei beleidsvraagstukken en opgaves.

José van Campen
woord en plaats

Regionaal kwaliteitsteam:

Hoeksche Waard

Leden uit maatschappelijk middenveld met onafhankelijk deskundig voorzitter;
Samengesteld op verzoek van de gemeenten

- Adviseert vroeg in processen
- Proactief en participatief
- Organiseert activiteiten
- Werkt samen met lokale beoordelende commissies

	Monument	Object	Gebied	Omgeving
Beleidsgerichte advisering			●	
Opgavegerichte advisering			●	
Ontwerpgerichte advisering			●	
Beoordelingsgerichte advisering				

1.5 Vereniging Deltametropool

Landelijk opereert de vereniging Deltametropool. Deze vereniging houdt zich op allerlei manieren bezig met het vraagstuk van verduurzaming van steden. Diverse provincies en steden zijn lid van deze vereniging, maar ook studenten en organisaties.

José van Campen
woord en plaats

Vereniging Deltametropool

- Doel: bevorderen duurzame metropolitane ontwikkeling
- Vereniging: overheden, bedrijven en individuen
- Deskundig bureau, doet ook commerciële opdrachten
- Expertadvies op afstand van uitvoering en participatie
- Kennisgedreven met een missie

	Monument	Object	Gebied	Omgeving
Beleidsgerichte advisering				●
Opgavegerichte advisering				●
Ontwerpgerichte advisering				●
Beoordelingsgerichte advisering				

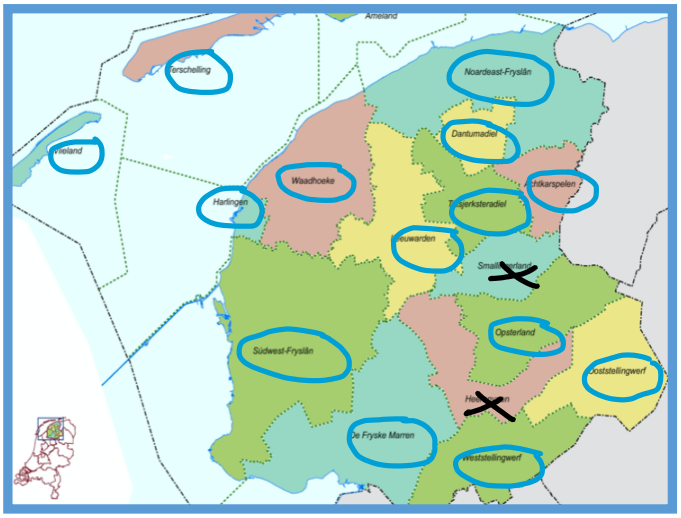
VERSLAG RAADSBIJEENKOMSTEN ADVISERING OMGEVINGSKWALITEIT

Inleiding

In het kader van de VFG hebben 16 van de 18 Friese gemeenten besloten gezamenlijk na te denken over een verbetering van de advisering omtrent omgevingskwaliteit. De vraag hierbij is of en hoe de advisering over omgevingskwaliteit kan verbeteren, zodat de doelstellingen van de omgevingswet gezicht krijgen.

In het kader van dit proces zijn in september en oktober 2021 alle raadsleden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd om in een interactieve (veelal) online sessie hun eerste gedachten hierover te uiten. De sessies waren bedoeld om kennis te maken met de materie en het denkproces te starten. In dit verslag vindt u een weergave van de resultaten van deze sessies.

Deelnemende gemeenten

Inhoudsopgave

Inleiding 1

Samenvatting gemeenten 2

Gemeente Súdwest Fryslân 3

Gemeente Opsterland 5

Gemeente Weststellingwerf 6

Gemeente Leeuwarden 7

Gemeente Harlingen 9

Gemeente Ooststellingwerf 10

Gemeente Waadhoeke 12

Gemeente Vlieland en Terschelling 13

Gemeente Dantumadiel 14

Gemeente Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen 15

Gemeente Noardeast-Fryslân 16

Bijlagen 18

- Bijlage 1: Mentimeterresultaat 9 september 18
- Bijlage 2: Mentimeterresultaat 14 september 19
- Bijlage 3: Mentimeterresultaat 16 september 20
- Bijlage 4: Mentimeterresultaat 21 september 21

Bijlage 5: Mentimeterresultaat 6 oktober 22

Samenvatting gemeenten

Op deze avonden is een eerste indruk opgedaan van hoe de raadsleden in Fryslân over de materie denken. Deze indruk is niet representatief voor "wat de Raden vinden" omdat niet alle gemeenten hebben deelgenomen, en van de deelnemende gemeenten niet alle raadsleden.

Bijgaand vindt u het uitgebreide (beeld)verslag van deze avonden (bijlage 1).

Bijzonder van deze avonden was dat er uit de veelheid van wat er werd gezegd, en met de verschillen in accenten, ook een rode draad te voorschijn kwam. Deze proberen we onderstaand te benoemen.

- Omgevingskwaliteit wordt belangrijk gevonden, met vooral veel aandacht voor de transparantie, maatwerk en betrokkenheid. De woordenwolk hieronder is ontstaan vanuit de drie belangrijkste waarden die per avond werden genoemd en geeft een mooie opdracht voor het verdere proces.
- Een interessante vraag is vervolgens waarom de raadsleden juist deze waarden belangrijk vinden. Dat is omdat ze hechten aan:

- Veel raadsleden zien meerwaarde in het afnemen van adviezen, deskundigheid, ondersteuning van een centrale organisatie. Deskundigheid werd hierbij vaak genoemd als argument.

- Sommige gemeenten willen het overgrote deel van het werk zelf doen, anderen laten zich liever in ruime mate ondersteunen. Maatwerk is ook daarbij de roep.

- Er is in sommige gemeenten vraag naar een lokale commissie met naast deskundige leden ook deelnemers met veel plaatselijke of regionale kennis. Een voorbeeld hiervan is de Waddeneilanden, die graag een eigen Waddenadviescommissie willen hebben onder de paraplu van Hûs en Hiem.

- Sommige raadsleden zien graag dat participatietrajecten voor hen worden georganiseerd of ondersteund.

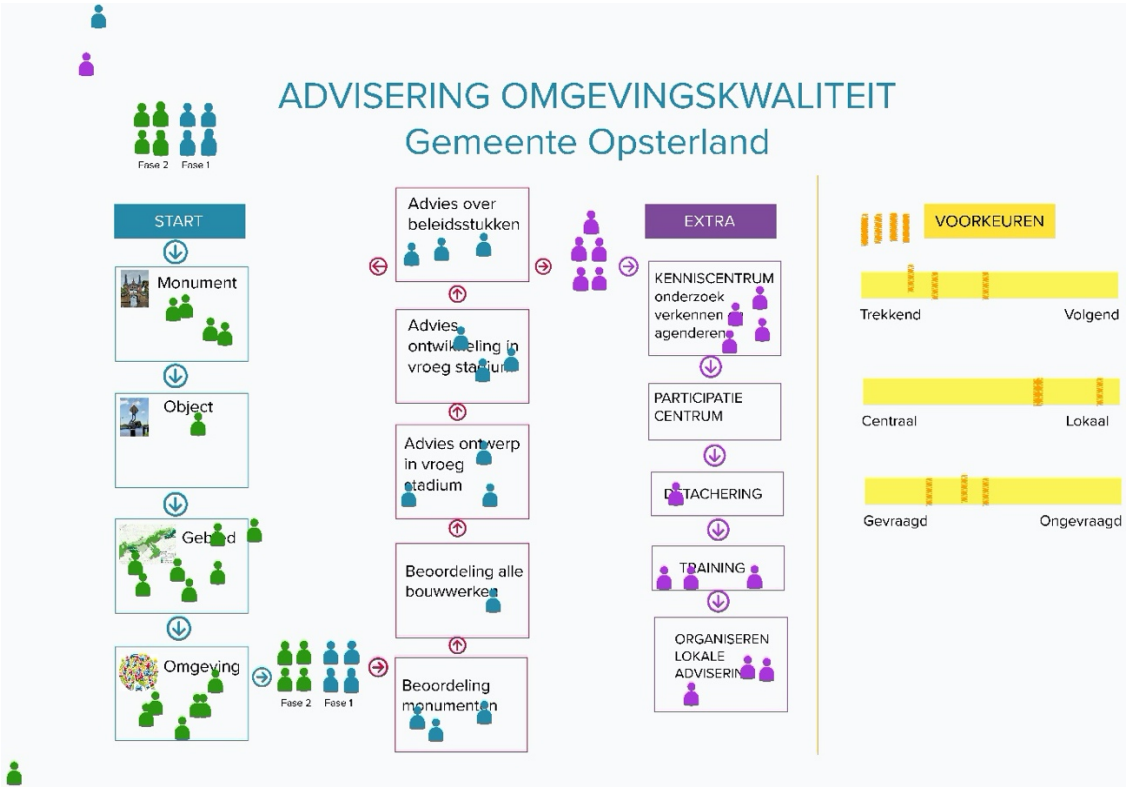
- Er bleek vooral vraag te zijn naar "méér samen". We hebben geen vragen gehoord om bestaande samenwerkingsrelaties te beëindigen of alles alleen te doen.

- Cafetariamodel, menukaart, afnemen naar behoefte is door de raadsleden regelmatig genoemd als wenselijke werkwijze om ondersteuning te organiseren, en toch per gemeente het gewenste maatwerk te kunnen leveren.

Onderstaand vindt u per gemeente de uitslagen op de muralborden en de aantekeningen van wat er in de discussies naar voren kwam.

Gemeente Opsterland

Mural

Verslag

Datum: 9 september 2021
Aanwezig:
⇒ Gemeente Opsterland met 5 mensen waarvan 3 raadsleden
Verslaglegger: Jacqueline de Booij
Discussie: De aanwezige raadsleden vinden het vooral belangrijk dat • De klant, de burger centraal staat, en het werk zo georganiseerd wordt dat deze ondersteund wordt. • Een gezamenlijk adviesorgaan niet meer dan adviserend is en de raad op hoofdlijn de grote lijnen uitzet. De gemeente blijft het beslissend orgaan. • Een gezamenlijk kenniscentrum (kennisnet, kennisbank) wordt een goed initiatief geacht, waarbij men benieuwd is naar de organisatie van een kenniscentrum. Dit moet een soort cafetaria-model worden. Het moet flexibel en dienstverlenend zijn en gemeenten moeten alleen betalen voor wat ze afnemen. Het moet niet te strak worden, er moet ruimte blijven voor innovatie en ontwikkeling • Een lokale commissie, toegankelijk en met veel plaatselijke kennis • Niet meer zoveel tijd besteden aan alle kleine bouwaanvragen • Wellicht kan een dergelijk kennisnet ook voor raadsleden (onderscheid tussen beginnende en ervaren raadsleden) aanbieden • Hoe kun je zorgen dat een kenniscentrum onafhankelijk is en niet gestuurd wordt door hogerhand (rijk, provincie)? • Zoektocht gemeentebesturen naar hoe dit verder te organiseren • Er wordt ook gepleit voor meer welstandvrij bouwen

Gemeente Súdwest Fryslân

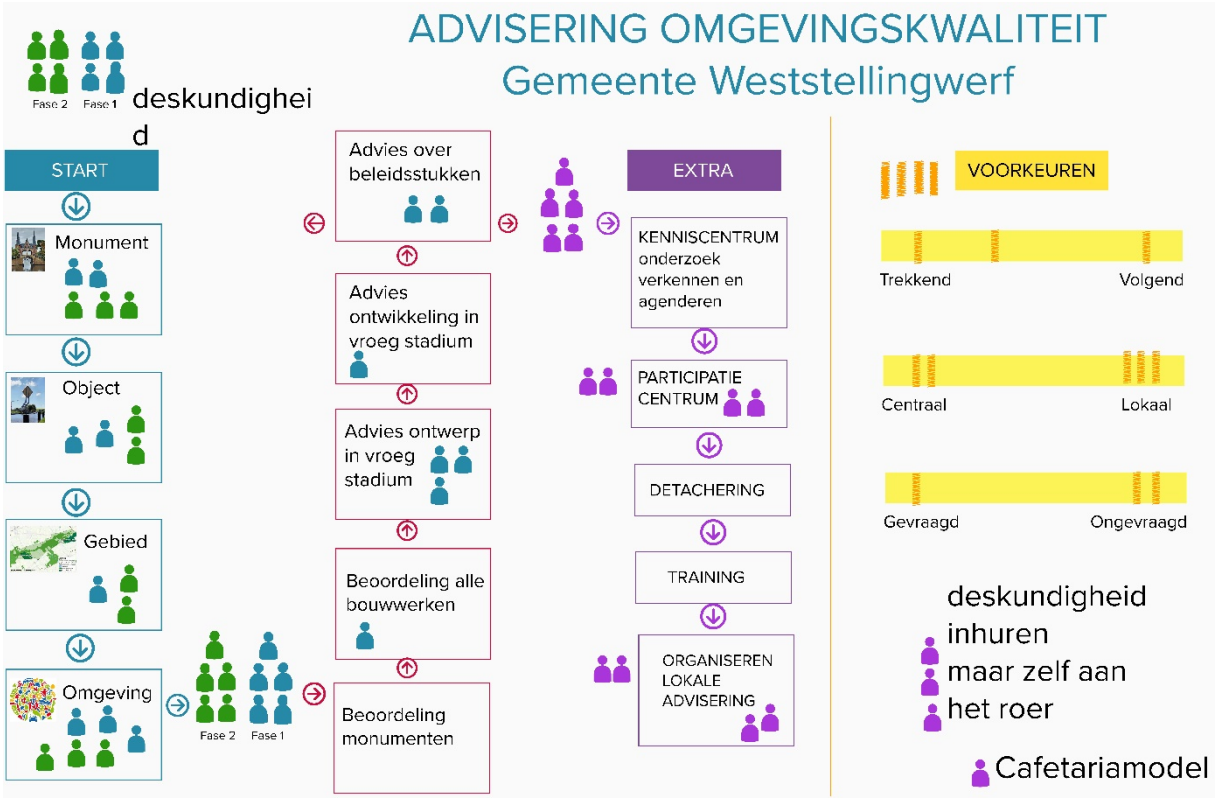
Er is geen gebruik gemaakt van Mural, maar van Mentimeter. Zie bijlage 5 voor de mentimeter resultaten.

Verslag

Datum: 6 oktober 2021
Aanwezig:
⇒ Gemeente Sudwest Fryslân met 17 mensen waarvan 12 raadsleden
Verslaglegger: Linda Sijtsma
Discussie: - Hoe is een adviesorgaan te integreren in de bedoeling om meer met burgers in gesprek te gaan? - Waar moet de eigen organisatie bekwaam in zijn en waar wil je externe advisering over (monument, object, gebied, omgeving)? - Als grote gemeente moet je alles zelf in huis hebben. - Als de gemeentelijke organisatie ondersteuning wenst op specifieke onderdelen, moeten ze dit zelf aangeven. - Sterk gevoel: wij kunnen het zelf (of moeten het zelf kunnen), geen ondersteuning nodig. - Afhankelijk van de situatie waar het accent ligt (trekkend/volgend, centraal/lokaal en gevraagd/ongevraagd). - Soms ook fijn als een externe groep ongevraagd advies geeft. - Het moet een mix zijn: afhankelijk van plek en gebied heeft ieder vraagstuk een eigen wens. Het draait uit op maatwerk - Wil je externe expertise vragen als raad, als college of als ambtenaar? Dat is wel een onderscheid. Deze bijeenkomst was live. Er is alleen gewerkt met de mentimeter. De mural vragen zijn daarin geïntegreerd.

Gemeente Weststellingwerf

Mural

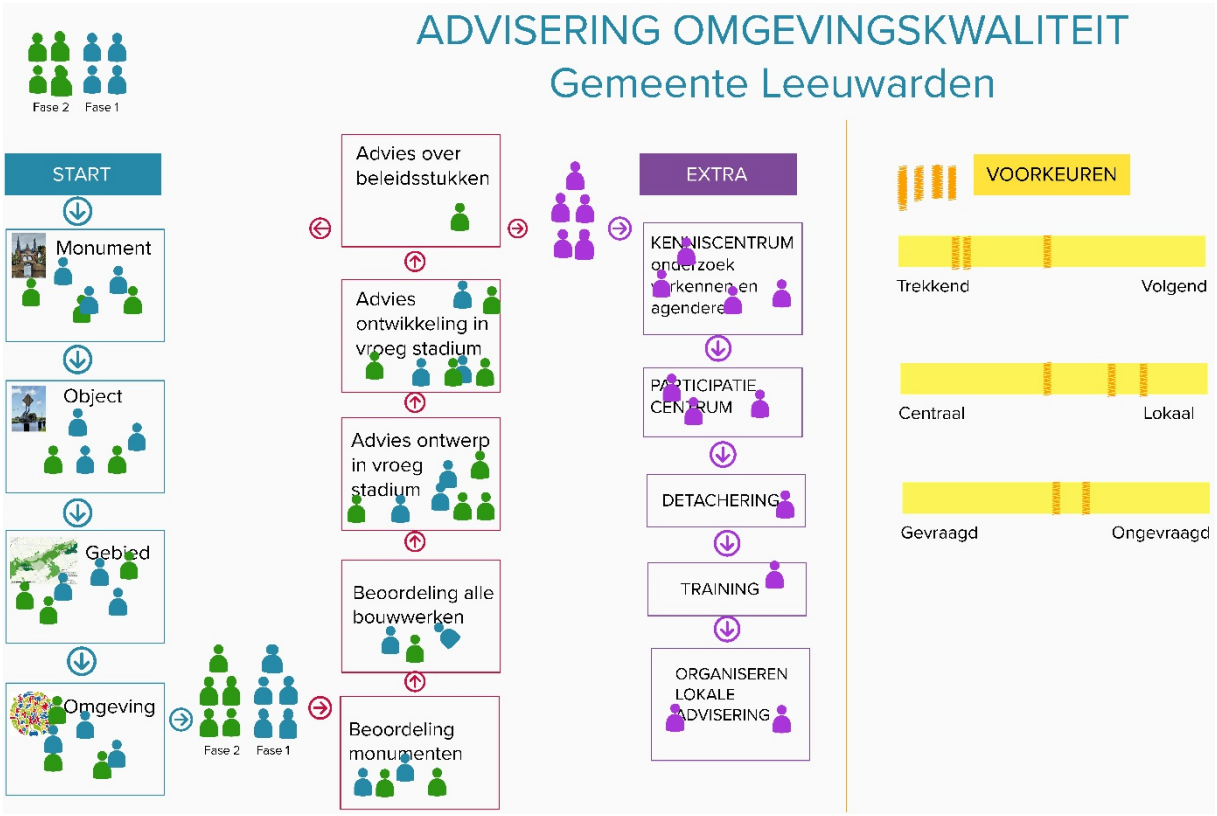

Verslag

9 september 2021

Gemeente Leeuwarden

Mural

Verslag

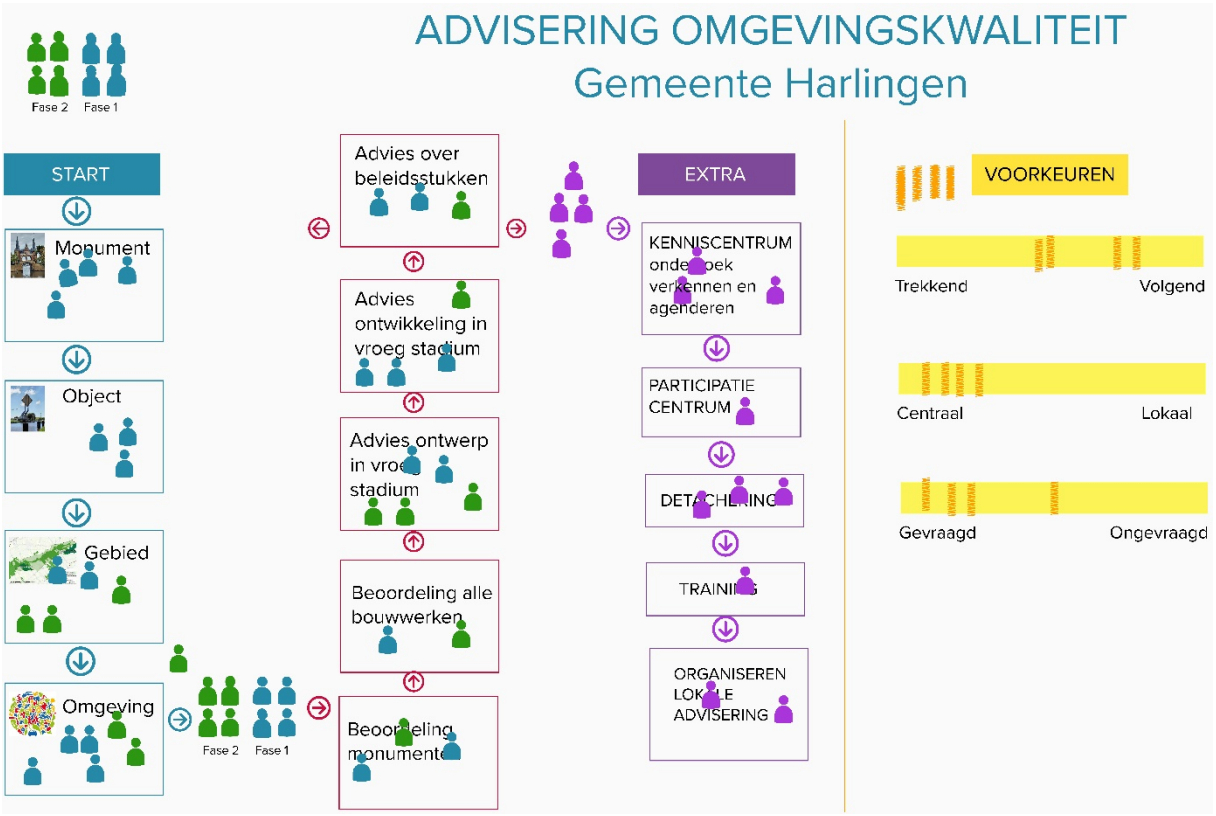
Datum: 16 september 2021
Aanwezig: Pim Astro, Douwe Bos, Folkert Dijkstra, Mirka Antolovic, Lyda Veldstra, Hein de Haan, Marianne Swart, Loes Oudenaarde, Betty Bannink
⇒ Gemeente Leeuwarden met 10 mensen waarvan 5 raadsleden
Verslaglegger: Marjon Pepping
Discussie: De aanwezige raadsleden vinden het vooral belangrijk dat: • Wat vindt je belangrijk bij advisering over ruimtelijke kwaliteit. Bij alle elementen wordt een poppetje geplaatst. Eensgezind. • Het type advisering: wat vind je belangrijk. Advies over beleidsstukken blijft leeg, de overige punten vind men belangrijk. Beoordelingsgericht iets minder, daar moeten we maar op vertrouwen wordt gezegd. Monumenten wil je grip op houden vanwege cultuurhistorische waarden. Bij advies in vroeg stadium kan je aan de voorkant bijsturen, dat is makkelijker dan achteraf. Bij beoordeling alle bouwwerken, dat gaat wat ver. • Welke onderdelen moeten we op bijsturen, wat ga je collectief organiseren. Voor monumenten heb je expertise nodig. In presentaties gezien wat je te wachten staat als je alles los laat, dat is schokkend, dus ook objectgericht. • En voor welk type advisering? Beleid hoort meer bij college thuis. Dat vak blijft leeg. Er ontstaat een beeld dat men wel een deel collectief wil regelen. • Is er een beeld van hoe het nu georganiseerd is? Met Hûs en hiem en Nije Pleats is wel ervaring. • Als er een collectief orgaan is: wat zou je dan nog extra willen organiseren? Alle vijf aspecten zijn belangrijk. Denkend als leek: kenniscentrum, organiseren lokale advisering, de rest ligt bij de gemeente. Er worden veel

poppetjes bij kenniscentrum gezet. Zoveel mogelijk focus op kennisontwikkeling met elkaar. Daar hoort participatie ook bij. Hoort bijvoorbeeld de energietransitie daar ook bij?

- Als er dan een organisatie is, is dat dan trekkend of volgend? Relatief trekkend, organisatie die initiatief neemt.
- Regionaal overstijgend orgaan is waardevol. Niet apart organiseren. Overstijgende visie op ruimtelijke kwaliteit.
- Hûs en hiem werkt op zich naar behoren. Ook een burger in een adviescommissie, kijkt anders naar gebouwen dan een expert. Meer transparantie. Gevoel van ongelijkheid kan hiermee worden weggenomen. Mensen die deskundig zijn, samen met mensen die weet wat er speelt in de omgeving.
- Van begin tot eind in spelvorm een traject doorlopen. We horen dat er een grote verandering aan komt, maar het blijft vaag. Grootste verandering is de schaalvergroting.
- Objectgericht, moeite mee. Mag wel, maar dan in samenhang met de omgeving. Niet te veel contrast met de omgeving. Q-teams kunnen hierin een rol spelen.
- Worsteling met het model. Klassiek model van monument naar omgeving. We zeggen eigenlijk moet je zo nu en dan van een andere kant kunnen beginnen, we beginnen bijvoorbeeld vanuit de omgeving en dán naar het monument. Plet voor flexibele omgang hiermee. Alle streepjes staan in het midden, liever bewegend, soms trekkend, soms volgend.

Gemeente Harlingen

Mural

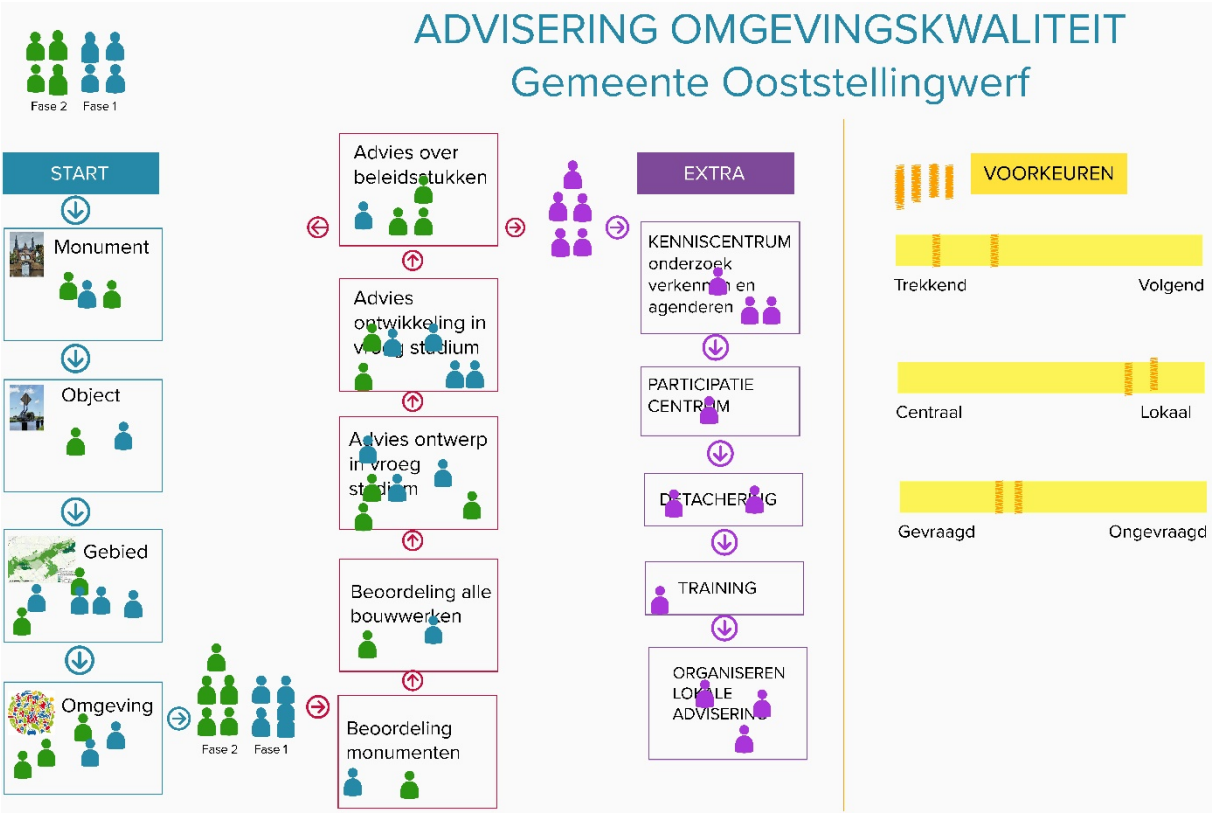

Verslag

Datum: 16 september 2021
Aanwezig: Erik de Groot (wethouder) Paul Schoute (wethouder) Bartele Boersma, Ankie Hoendervoogd, Richtje Aalder,
Verslaglegger: Marlies van der Vegte
Discussie: Genoemde punten: • Monumentenstad, monumenten belangrijk. • Behoefte aan meer duidelijkheid voor initiatiefnemer • Advies in vroeg stadium nadruk Collectief adviseren: • Omgeving belangrijk (breed aanvliegen) • Ook het gebied is belangrijk, omdat dit al snel buiten de gemeentegrenzen gaat. • Belangrijk voor Harlingen: beoordeling en toetsing collectief invullen zodat eenheid in advisering voor de initiatiefnemer is (buiten gemeentegrenzen). Dat je in gemeente A hetzelfde antwoord krijgt als gemeente B. Opstellen eigen beleid, zodat Harlingen haar eigen focus kan leggen. Beoordeling en toetsing collectief inrichten. Nadruk op kenniscentrum en lokale advisering, participatie centrum. Behoefte aan informatie, participatie, ervaringsdeskundigen. Voor zowel initiatiefnemers als gemeente. Collectieve invulling is collectief en dus centraal. Volgend aan het beleid dat gemeentelijk wordt vastgesteld. Conclusie: Duidelijke lijn om veel zaken collectief af te nemen. Collectief organiseren gebaseerd op lokaal vastgelegd beleid.

Gemeente Ooststellingwerf

Mural

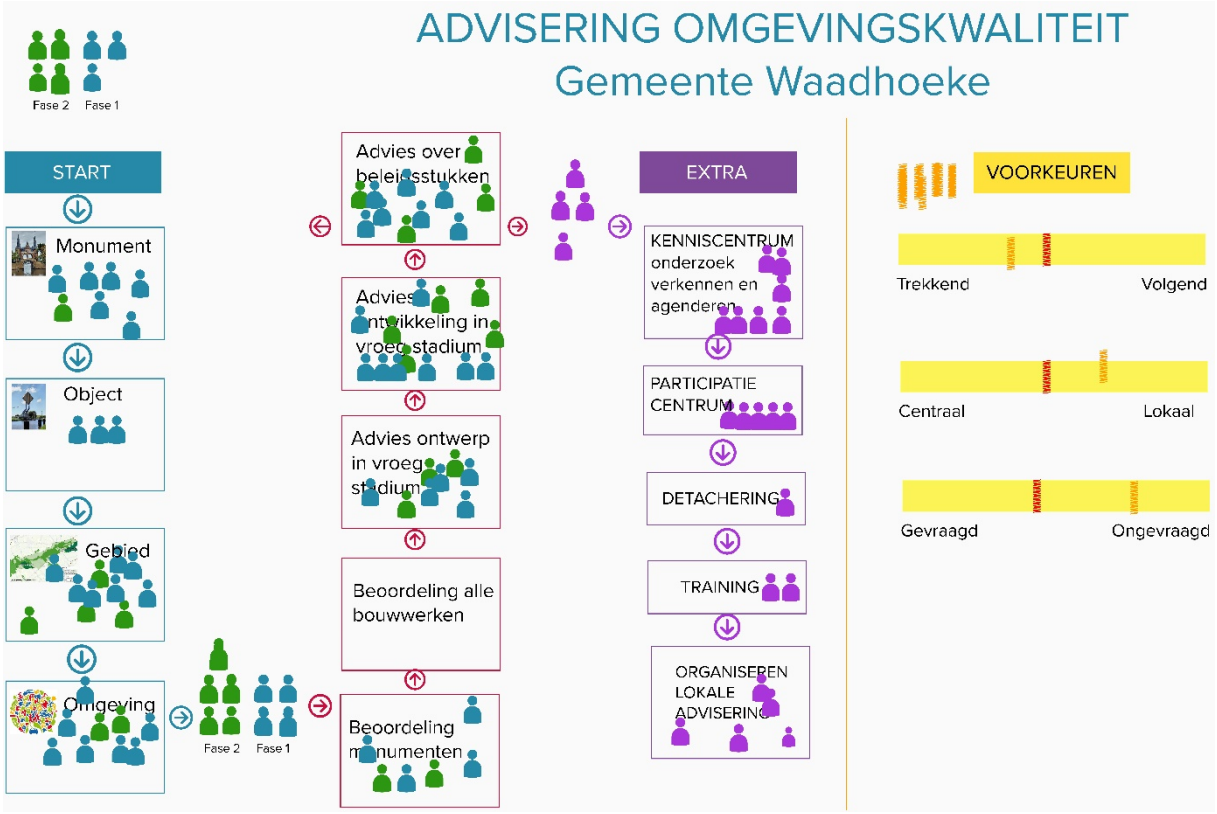
Verslag

Datum: 16 september 2021
Aanwezig: Gemeente Ooststellingwerf met 5 mensen waarvan 3 raadsleden
Verslaglegger: Ruben Roemeling
Setting: • Tijdens de intro waren er nog 2 wethouders en 3 raadsleden aanwezig, bij het spelgedeelte alleen nog 2 raadsleden. De raadsleden geven aan geen link meer gekregen te hebben en moesten hierom deze middag nog vragen bij de griffie. Een eerdere uitnodiging (zonder de link) is wel door alle raadsleden ontvangen. Jammer dat er zo weinig raadsleden waren, mogelijk dus mede veroorzaakt door het niet toesturen van de link door de griffie. De griffie had deze link wel ontvangen. Discussie: • Een echte discussie is niet ontstaan. De twee deelnemers aan het spel waren het in grote lijnen met elkaar eens. • Deelnemers vonden het lastig om te begrijpen waar de grens van het ene ten opzichte van het andere ligt. Voorbeeld was dat een nije pleats-advies in feite een advies is voor een ontwikkeling in vroeg stadium. Een stapje hoger/abtracter is advies over beleidstukken. Een voorbeeld daarvoor is een landschappelijk kader / beeldkwaliteitsplan voor kleine windturbines op agrarische erven. Die gaat niet over één erf en een daarop concreet vraagstuk maar over alle erven in het gebied in en alle gradaties die je daarbinnen hebt. Blijft moeilijk. Misschien in het raadsvoorstel of bijgaande stukken straks meer met voorbeelden werken zodat voor de raadsleden wel duidelijk is wat ze besluiten. Maak het duidelijker dan het nu is. • Uitkomsten: zie pdf van de mural-sessie en onderstaand. Korte toelichting op enkele gekozen standpunten tijdens de sessie zoals deze door de deelnemers is gegeven:

- Monumenten zijn belangrijk, objecten toch wat minder. Met name voor de kleine objecten (denk aan onderdelen van gebouwen zoals dakkapellen) mag meer vrijheid van handelen zijn, zonder advies van een commissie.
- Vooral ook het gebied is als schaalniveau een belangrijke om op te adviseren. Dit omdat juist de omgevingskwaliteit van Ooststellingwerf op het niveau van het landschap ligt.
- Collectief advies in een vroeg planstadium sprak vooral aan. Zowel op ontwerp- als op ontwikkelingsniveau. Op niveau van het gebouw kunnen we het zelf wel lokaal. M.b.t. monumenten is collectief advies wel wenselijk
- Extra (hulp) zou nuttig zijn op het gebied van training (omgevingswet-breed voor raadsleden), organiseren lokale advisering, verbreden kenniscentrum-functie biosintrum ook naar ruimtelijke kwaliteit.
- Lokaal organiseren wat kan, heeft zeker een voorkeur en verder vooral ook het gevraagd advies.
- Een commissie hoeft niet te helpen met participatie. Dit is toch wat een modegril en uiteindelijk ook voor mensen zelf of voor de gemeente mits nodig.

Gemeente Waadhoeke

Mural

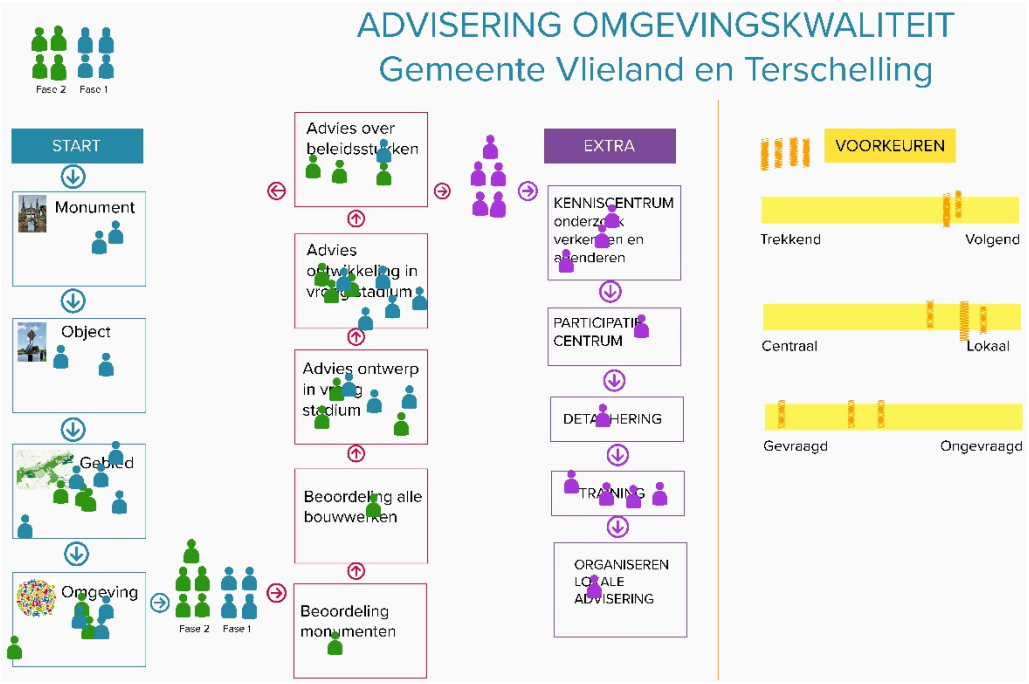

Verslag

Datum: 14 september 2021
Aanwezig: Gemeente Waadhoeke met 9 mensen waarvan 7 raadsleden en 2 wethouders
Verslaglegger: Jeltje van Dijk (gemeente Waadhoeke)
Discussie: • Advisering in een vroeg stadium wordt als positief gezien • Positieve reactie op gezamenlijke aanpak • Afhankelijk van het onderwerp; trekkend of volgend • Maatwerk = sympathiek maar kan ook leiden tot veel werk en veel kosten • Goede club mensen is belangrijk, diverse disciplines aan tafel • Goede kaders meegeven Wat belangrijk werd gevonden, is middels de poppetjes op de kaart weergegeven.

Gemeente Vlieland en Terschelling

Mural

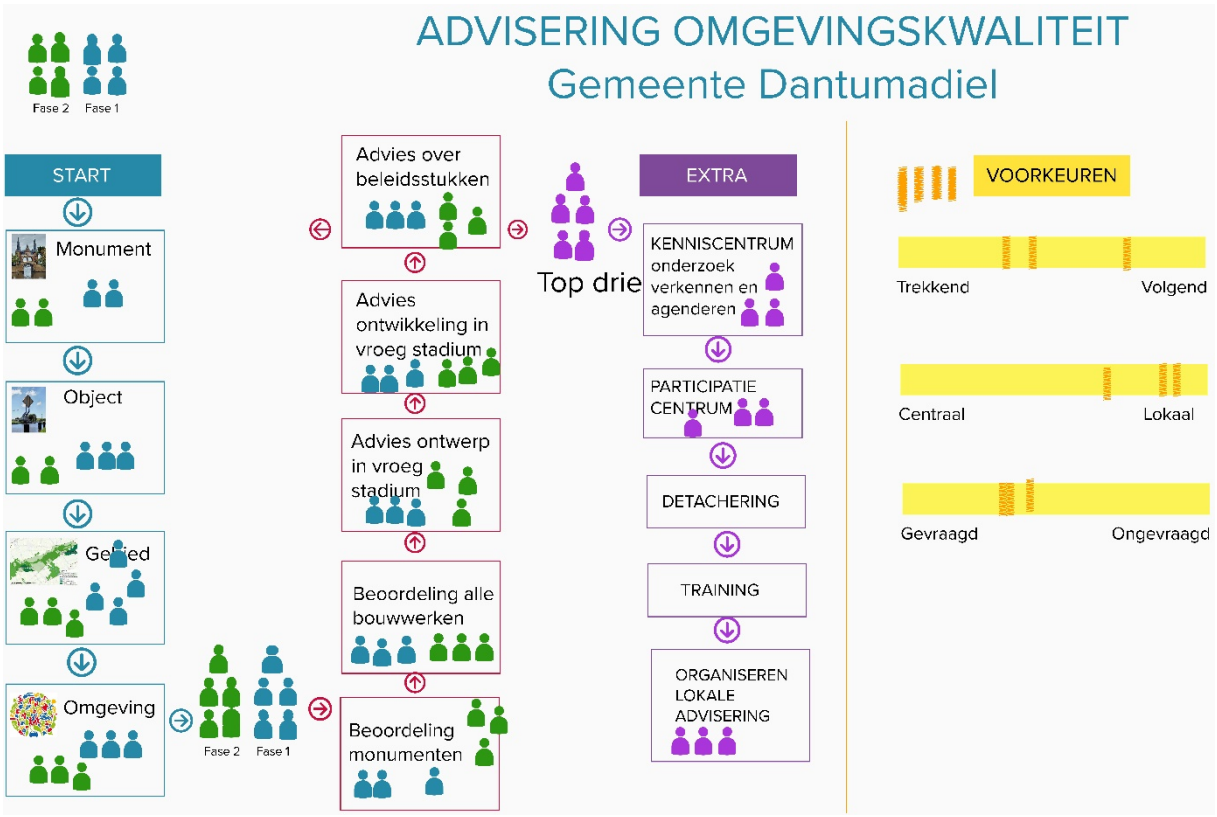

Verslag

Datum: 14 september 2021
Aanwezig: Gemeente Vlieland met 2 raadsleden Gemeente Terschelling 4 raadsleden
Verslaglegger: Jan Kleefstra (gemeente Vlieland)
- Omdat de raden op beide eilanden al eerder hebben nagedacht over een commissie, is ervoor gekozen om de blauwe poppetjes daar te zetten bij wat ze belangrijk vinden en de groene poppetjes op de plek waar de gemeente zelf aan de lat wil staan. - De blauwe poppetjes zijn het meest geplaatst bij advisering in een vroeg stadium. Beoordeling van monumenten en bouwwerken vinden ze minder belangrijk, waarschijnlijk vanuit het idee dat dat wel door de commissie wordt afgedekt. - De groene poppetjes zijn het meest geplaatst in de gebieds- en omgevingsadvisering. De eilanden vinden dat ze dat vooral zelf moeten kunnen en daar moeten ze zelf zorgvuldig mee omgaan. Ze moeten goed op hun eigen waarden passen. Daar willen ze ook zo vroeg mogelijk mensen bij betrekken. - De beoordeling kunnen ze zelf niet en dat moet dus bij een commissie ondergebracht. - Vanaf Terschelling wordt gezegd dat ze wel graag een eigen commissie willen hebben, maar dat ze denken dat dat wellicht niet haalbaar is. Wat ze belangrijk vinden is dat ze een eigen stem krijgen. Rol van lokale advisering en kennis benutten. - Op Fries niveau zijn de meeste poppetjes geplaatst bij een kenniscentrum en bij training. Het is belangrijk om bij het inschakelen van lokale advisering, dat dat wel goed getraind is. - Bij de schuifjes is gekozen voor volgend, lokaal en gevraagd.

Gemeente Dantumadiel

Mural

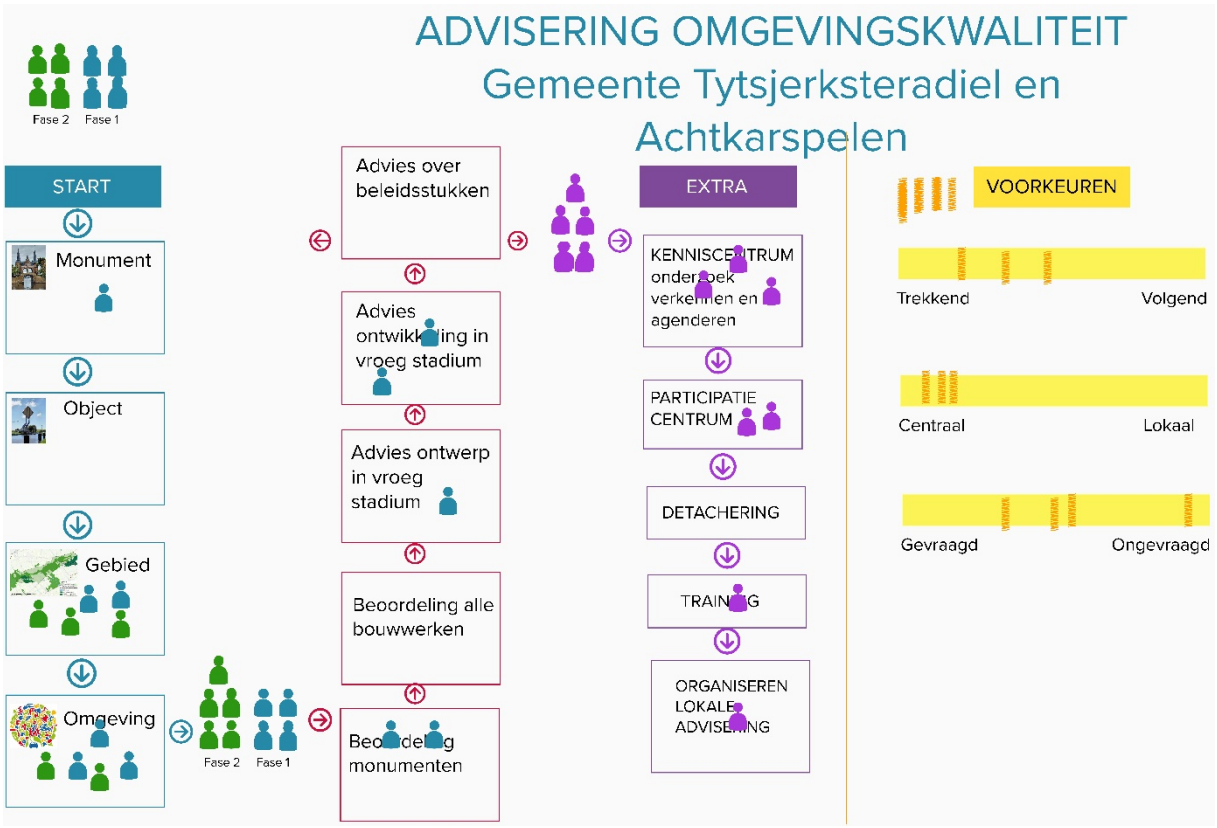

Verslag

Datum: 14 september 2021
Aanwezig: Hilda Zwart, Auke Sikma, Sietze Wijbenga (3 raadsleden)
Verslaglegger: Barend van der Veen
Algemeen Kleine gemeente, niet alle raadsleden hebben voldoende zicht op hoe de werkzaamheden nu verlopen. Idee is: we doen veel extern, Barend geeft aan dat er ook veel intern gebeurt. Er is een trajectgroep die zich met dit onderwerp bezig houdt. Daarvan zijn er nu maar weinig mensen aanwezig helaas. Aanwezige gezelschap is wel behoorlijk eensgezind. **Spel** Ronde 1: Monument/ Object/Gebied/ Omgeving, Alles is belangrijk. Overal 3 poppetjes (NB opmerking was nog: Als gebied en omgeving voorzien is dan heb je object en monument ook in beeld) Ronde 2: Beoordeling, en advies. Ook alles is belangrijk. Gelijkelijk verdeeld. Ronde 3: Overal externe hulp nodig, voor de hele reikwijdte, en ook op zowel beoordeling en advisering. Ronde 4: top 3: Kenniscentrum, Participatie, Organiseren lokale advisering. Als je die op orde hebt heb je training en detachering net zo hard nodig. Schuifjes: redelijk trekkende groep/ rechts van het midden t.a.v. lokaal/ ongevraagd hangt ervan af en hangt van de vraagstelling af.

Gemeente Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen

Mural

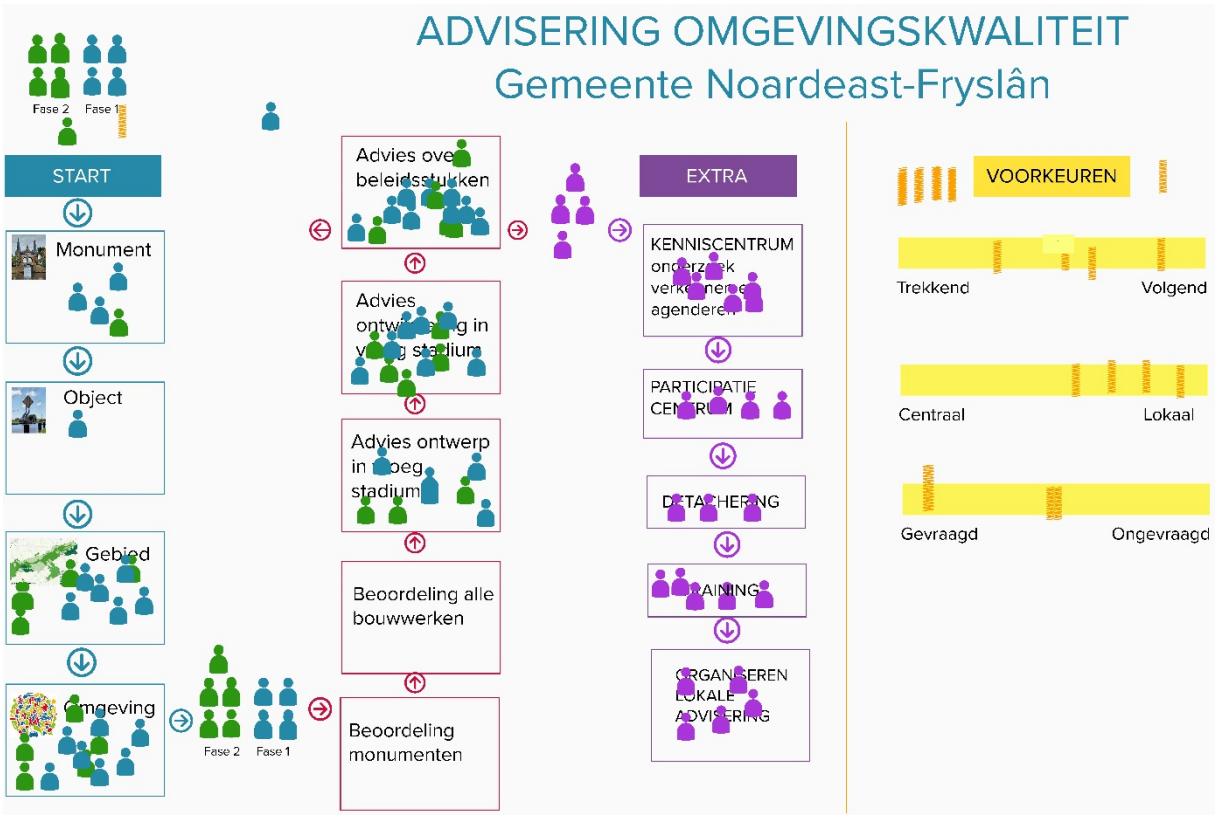

Verslag

Datum: 21 September 2021
Aanwezig: Gemeente Achtkarspelen: met 3 mensen waarvan 3 raadsleden (Frans Hoekstra, Douwe van Oosten, Yde van Kammen), Gemeente Tytsjerksteradiel: met 3 mensen waarvan 3 raadsleden (Lamina Westerdijk, Berber van Zandbergen, Aleida Alema), Overig aanwezig in break-out groep: Harm-Jan de Hoo, Jacqueline de Booij, Hilde Kloosterziel, Mark Disco
Verslaglegger: Mark Disco
Integraal, expertisebundeling en participatie. Die zijn vanuit de Mentimeter belangrijk. *breakoutsessie* Lamina; collectief zaken oppakken zoals bijvoorbeeld financiering zou een goed punt kunnen zijn. Voor aanvragen van subsidies op monumenten bijvoorbeeld. (het lijkt een beetje aftasten wat ruimtelijke kwaliteit precies inhoudt) Vervolgdiscussie; Er wordt al wel veel collectiefs gedaan (in de bredere zin van omgevingskwaliteit). Veel dingen tegelijkertijd kan soms juist voor een langer proces zorgen, problemen onderweg of onnodige vertraging. Er is ook veel kennis in de eigen gemeente wordt aangegeven. Maar het is ook niet zinvol om het wiel zelf uit te vinden, al heb je deskundigen. Het gesprek is voornamelijk door en met raadsleden van Tytsjerksteradiel. Gebiedsontwikkeling is bijvoorbeeld overstijgend; dus dat zou collectief kunnen worden opgepakt. Lokale advisering wordt aangegeven in Tytsjerksteradiel en een kenniscentrum als zowel Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. Training is ook een belangrijk punt. Vanuit Achtkarspelen is participatie ook zeer belangrijk als het hus en hiem betreft. Het hogere schaalniveau en een kenniscentrum wordt belangrijk geacht.

Gemeente Noardeast-Fryslân

Mural

Verslag

Datum: 21 september 2021
Aanwezig: Hanneke Jouta (raadslid), Rebecca Slijver (raadslid), Jelle Boerema (wethouder), Fedde Breeuwsma (wethouder), Tineke Toren (ad. Griffier), Dirk Willems (programmamanager), Barend van der Veen (gespreksleider).
⇒ Gemeente Noardeast-Fryslân met 6 mensen waarvan 2 raadsleden
Verslaglegger: Jocien van der Hout
Vraag 1: Voor welk schaalniveau vindt u advisering over omgevingskwaliteit belangrijk? Alleen naar een object kijken is te beperkt. Een object heeft altijd een relatie met en invloed op de omgeving. Omgeving is belangrijk, want je moet het vooral integraal bekijken. We moeten van te voren goed aangeven wat we belangrijk vinden en dat vastleggen in beleid. Als je het op het hoogste schaalniveau (beleid) goed hebt geregeld, dan past het ook op het laagste schaalniveau. **Vraag 2: Welk type advisering vind u belangrijk als het gaat om omgevingskwaliteit?** (blauwe poppetjes, rechter kolom) In een vroeg stadium, al bij beleidskeuzes, expertise aan tafel. Dat betekent inwoners die deskundig zijn maar ook deskundigen in het vakgebied aan tafel. Als je sneller een antwoord op een vraag wilt kunnen geven, moet je het in het beleid goed geregeld hebben. Daarnaast, hoe meer of eigenlijk hoe beter je zaken regelt in het beleid, hoe minder je later hoeft te doen (niet meer achteraf toetsen). Achteraf beoordeling, overvalt mensen, dat zorgt voor frustratie. **Vraag 3: voor welk schaalniveau zou je externe deskundigheid willen inhuren en om welke reden?** (groene poppetjes, linker kolom) Deze vraag hangt samen met soort organisatie/capaciteit organisatie. Met de omgevingswet groeien we naar een andere organisatie. Er liggen vaak complexe opgaven, dan is deskundigheid op gebiedsniveau of omgevingsniveau, zowel van vakinhoudelijk als lokale deskundigheid nodig. Dan hou je kwaliteit.

Vraag 4: Voor welk type advisering zou je externe deskundigheid willen inhuren en om welke reden?
(groene poppetjes, rechter kolom)
Vooral in het begin (start omgevingswet) heb je veel deskundigheid nodig. Misschien eerst van externen, later kunnen de eigen mensen het zelf ook. Opleiding is heel belangrijk.

Vraag 5: Als er iets gemeenschappelijks wordt georganiseerd voor advisering over omgevingskwaliteit, wat zou dan aanvullend interessant zijn voor uw gemeente?
(paarse poppetjes)
Kenniscentrum is belangrijk. Is de basis. Als het nieuw is heb je kennis nodig, ook belangrijk dat de eigen mensen getraind worden.
Gaat een kenniscentrum niet ten koste van de eigen ambtelijke organisatie?

Een participatiecentrum is belangrijk omdat we met elkaar moeten leren om te participeren.

Lokale advisering ook lokaal houden. Het gaat erom dat het goed georganiseerd wordt, en lokale kennis is van belang.

Vraag 6 Hoe zou de gemeenschappelijke organisatie vooral moeten opereren in het spectrum van:
(gele schuifjes)
- Trekkend of volgend:
Als je het over beleid maken hebt, dan graag trekkend, maar als het om participatie gaat dan volgend.
Als het om lokale vraagstukken gaat, en de organisatie is goed neergezet, dan kan lokaal veel zelf!

- Centraal of lokaal:
Zo veel mogelijk lokaal werken.

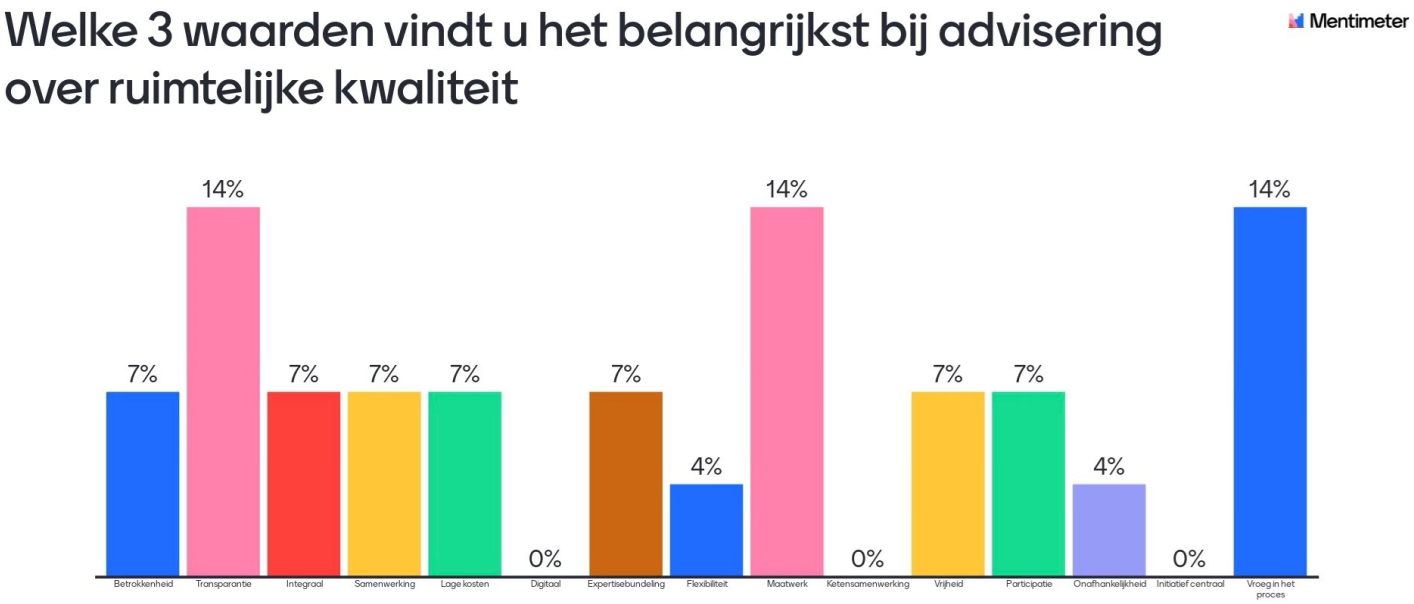
- Gevraagd en ongevraagd advies:
beide!
Gevraagd: als je iemand van buiten nodig hebt, dan heb je kennis nodig, dus dan vraag je. Praktisch dus

Punt om over na te denken: nadenken waar als gemeente je grenzen liggen, op tijd andere overheden inschakelen.

Bijlagen

Bijlage 1: Mentimeterresultaat 9 september

Bij de raadsbijeenkomst op 9 september 2021 waren de gemeenten Súdwest Fryslân, Opsterland en Weststellingwerf aanwezig. Onderstaand worden de resultaten van de Mentimeter weergegeven.

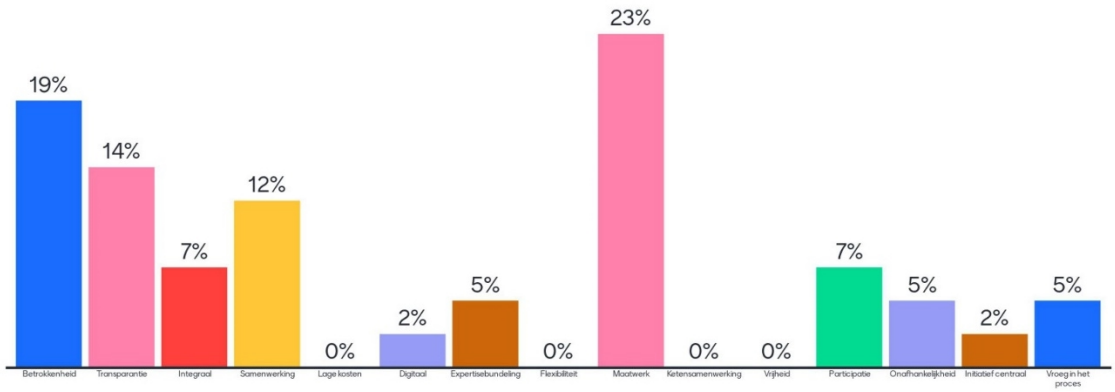

Bijlage 2: Mentimeterresultaat 14 september

Bij de raadsbijeenkomst op 14 september 2021 waren de gemeenten Waadhoeke, Vlieland, Terschelling en Dantumadiel aanwezig. Onderstaand worden de resultaten van de Mentimeter weergegeven.

Welke 3 waarden vindt u het belangrijkst bij advisering over ruimtelijke kwaliteit

Mentimeter

Kunt u aangeven waarom u voor deze drie waarden heeft gekozen?

Mentimeter

- Draagvlak
- Objectiviteit en deskundigheid is belangrijk
- Maatwerk passend in de omgeving. Draagvlak en transparantie.
- Mei maatwurk bliuw jo fleksibel, mar jo moatte transparant wêze yn wat der spilet
- Draagvlak, iedereen mag meedoen
- Duidelijkheid

Kunt u aangeven waarom u voor deze drie waarden heeft gekozen?

Mentimeter

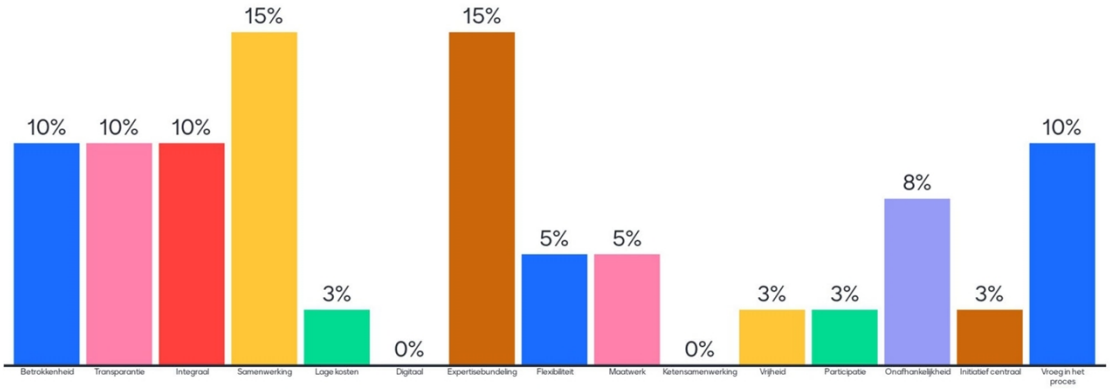
- Transparantie voorkomt indianenverhalen
- Duidelijkheid
- Moet breed gedragen worden
- Hecht aan kwaliteit, onafhankelijkheid en participatie
- Om draagvlak vooraf te creëren
- Draagvlak
- Altijd maatwerk
- Maatwerk en betrokkenheid - voor participatie burgerDigitaal - is gewoon realiteit dat dat moet
- Objectieve deskundigheid

Bijlage 3: Mentimeterresultaat 16 september

Bij de raadsbijeenkomst op 16 september 2021 waren de gemeenten Leeuwarden, Harlingen en Ooststellingwerf aanwezig. Onderstaand worden de resultaten van de Mentimeter weergegeven.

Welke 3 waarden vindt u het belangrijkst bij advisering over ruimtelijke kwaliteit

Mentimeter

Kunt u aangeven waarom u voor deze drie waarden heeft gekozen?

Mentimeter

Passend bij omgevingswet	Kwalitatieve beoordeling	Belang voor de burger
Als noodzakelijke voorwaarde	Expertise	Expertise
Geeft initiatiefnemers de ruimte om flexibel te zijn als samen vroeg in het proces alle belangen mee worden gewogen	Vroeg in het proces is een leuker gesprek	Basis voorwaarde voor eerlijk procesPassen bij omgevingswet Expertise, flexibiliteit, aanpassen aan nieuwe tijden

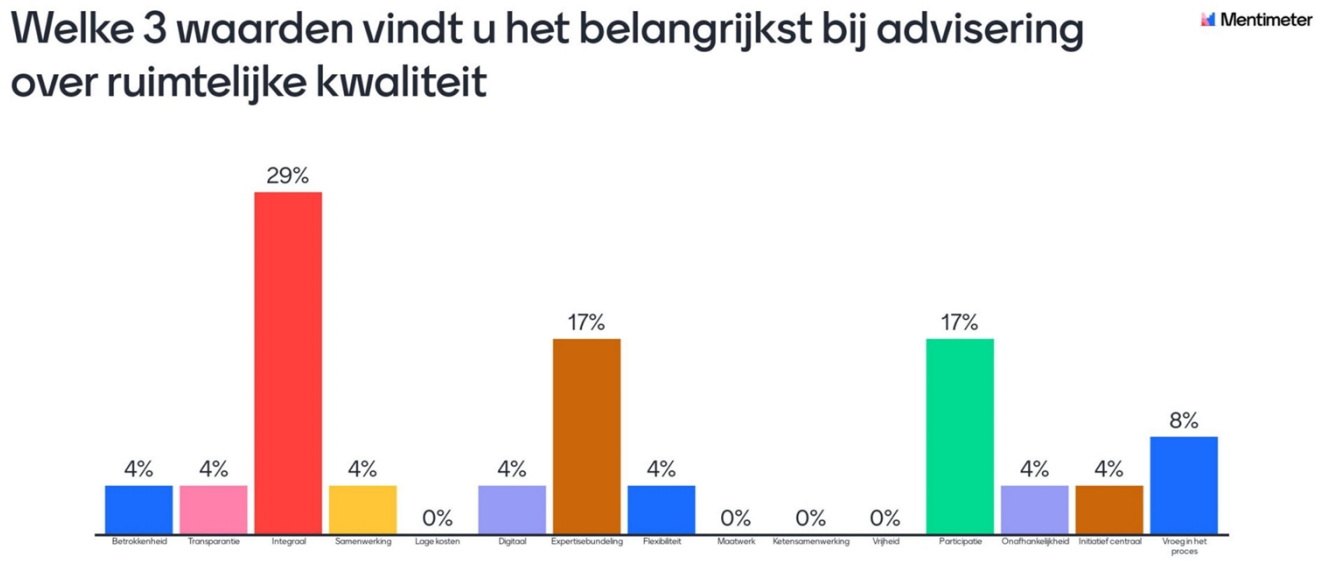
Kunt u aangeven waarom u voor deze drie waarden heeft gekozen?

Mentimeter

Initiatiefnemer goed kunnen bedienen	Zonder samenwerking kun je geen invulling geven aan de omgevingswet

Bijlage 4: Mentimeterresultaat 21 september

Bij de raadsbijeenkomst op 21 september 2021 waren de gemeenten Tytsjerksteradiel, Achtkarspelen en Noardeast-Fryslân aanwezig. Onderstaand worden de resultaten van de Mentimeter weergegeven.

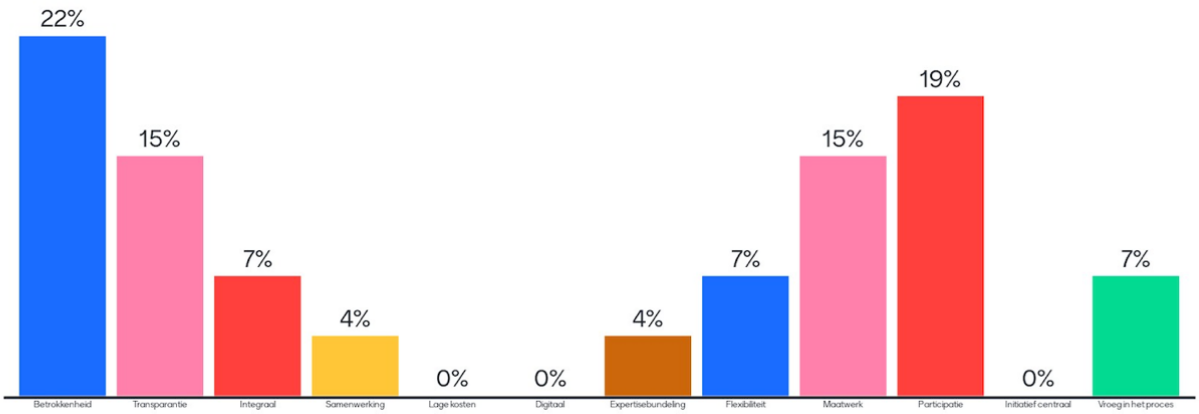

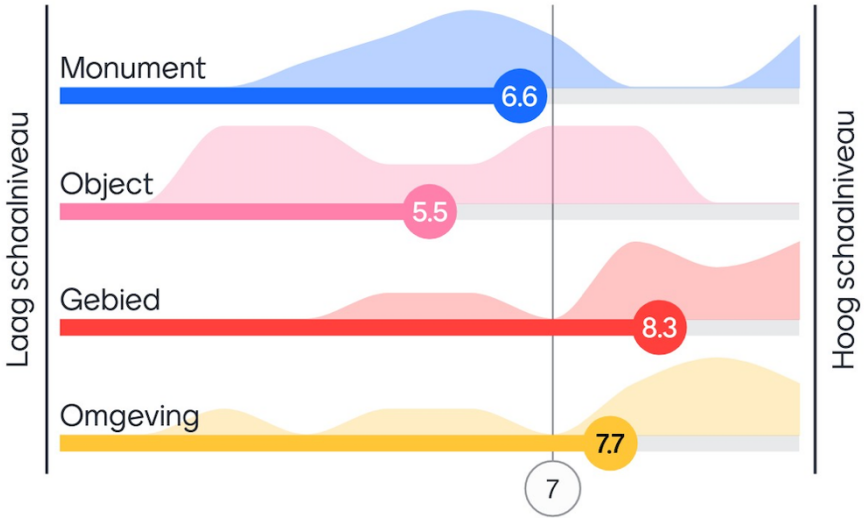
Bijlage 5: Mentimeterresultaat 6 oktober

Op 6 oktober 2021 was de bijeenkomst van de gemeente Súdwest Fryslân. Onderstaand worden de resultaten van de Mentimeter weergegeven.

Welke 3 waarden vindt u het belangrijkst bij advisering over ruimtelijke kwaliteit

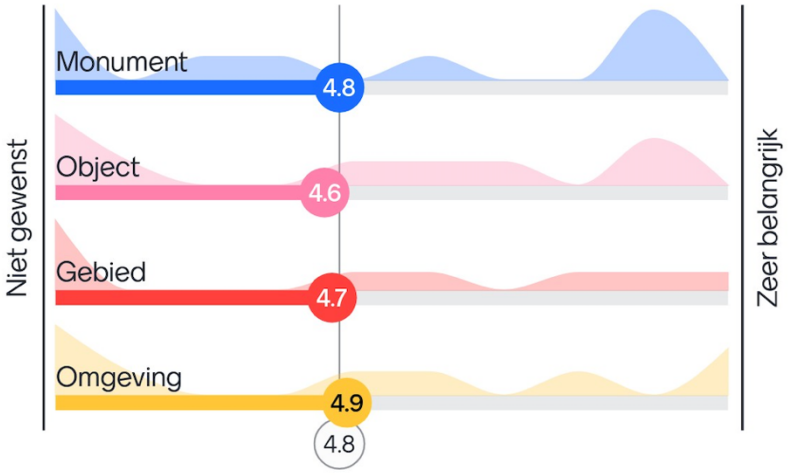
Op welk schaalniveau ligt wat u betreft het accent van advisering over ruimtelijke kwaliteit?

Welk type advisering vindt u daarbij belangrijk?

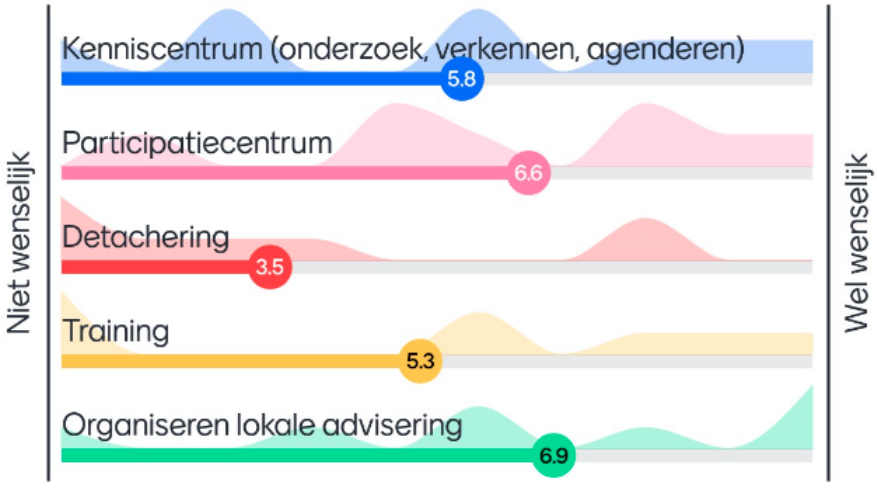
Waar vindt u ondersteuning van de organisatie wenselijk?

Waar vindt u ondersteuning van de organisatie wenselijk?

Welke ondersteuning zou nog meer wenselijk zijn?

Bijlage afspraken met Hûs en Hiem

Voorgesteld wordt om vooralsnog de huidige werkwijze met Hûs en Hiem voort te zetten. Dat is een praktische aanpak zodat de advisering over vergunning aanvragen goed door kan lopen.
Afscheid nemen van Hûs en Hiem kan op grond van de gemeenschappelijke regeling op zijn vroegst plaatsvinden een jaar nadat een raad daartoe heeft besloten en heeft financiële consequenties.

Artikel 38 (bron: gemeenschappelijke regeling)

1. Een deelnemende gemeente kan uittreden bij besluit van de raad.

2. Uittreding kan slechts plaatsvinden met ingang van 1 januari van enig kalenderjaar, mits een daartoe strekkend besluit tenminste één jaar tevoren aan het Algemeen Bestuur toegezonden is.

3.
Het Algemeen Bestuur stelt de financiële en eventueel andere voorwaarden vast waaronder uittreding plaatsvindt.

Voorts heeft het AB vastgesteld dat er in dat geval een vergoeding moet worden betaald aan de gemeenschappelijke regeling van de gemiddelde legesomzet van de betreffende gemeente in de vier jaren voorafgaande aan het besluit van de Raad om uit te treden.

Dus als een gemeente in december 2021 zou besluiten te willen uittreden dan werkt het als volgt:

- Besluit uittreding december 2021
- Effectuering uittreding vanaf 2023
- Vergoeding betalen cf. vier maal de gemiddelde legesomzet in de jaren 2020, 2019 en 2018.

Motie: Uittreden uit Hûs en Hiem

Datum: 22 december 2021

De raad van de gemeente Leeuwarden, in vergadering bijeen op 22 december 2021, behandelend de voorbereiding advisering ruimtelijke kwaliteit in het kader van de invoering van de Omgevingswet.

Constaterende dat:

- De nieuwe omgevingswet een voorgenomen inwerkingtreding heeft op 1 juli 2022.
- Het begrip welstand hiermee zal worden vervangen door het ruimere begrip ruimtelijke kwaliteit.
- Hierdoor een adviescommissie ruimtelijke kwaliteit (voorheen welstandscommissie) niet meer wettelijk verplicht is.
- De nieuwe omgevingswet op het thema welstand/ruimtelijke kwaliteit alleen wettelijke verplichtingen kent in de vorm van een adviescommissie Rijksmonumenten.
- Op gemeentelijk niveau een dergelijke adviescommissie ingesteld kan worden.

Overwegende dat:

- De invoering van de omgevingswet een logisch moment is om het lidmaatschap in de gemeenschappelijke regeling Hûs en Hiem tegen het licht te houden en te heroverwegen.
- De begrippen welstand en ruimtelijke kwaliteit subjectief en arbitrair van aard zijn.
- Diverse gemeenten in Nederland al succeservaringen hebben met welstandsvrij en welstandscommissievrij bouwen.
- De bestemmings- en omgevingsplannen al de nodige kaders en restricties bieden voor (bouw)plannen.
- Het niet instellen van een adviescommissie ruimtelijke kwaliteit kosten kan besparen en vergunningsprocedures kan versnellen.

Roept het college op:

- Z.s.m. uit de gemeenschappelijke regeling Hûs en Hiem te treden.
- Op gemeentelijk niveau een adviescommissie Rijksmonumenten in te stellen.
- Geen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit in te stellen.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD

Sietze Bouma

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1603
Extern Zaak ID	2021-087510
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	4.3
Titel	Bindend advies en participatie ikv Omgevingswet
Eigenaar	Wagstaff-Schouten, Cécile
Portefeuillehouder	Hein de Haan;Bert Wassink

Bijlagen
Raadsvoorstel participatie en adviesrol gemeenteraad ihkv de invoering van de Omgevingswet
Lijst van projecten bindend advies en participatie.doc

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	23 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**

Toelichting

In aanloop naar de aanstaande Omgevingswet (Ow) waarvan de inwerkingtreding is voorzien op 1 juli 2022, dient een aantal al dan niet verplichte raadsbesluiten te worden genomen. De gemeenteraad heeft aangegeven hiervoor een aantal besluiten te willen nemen. Het college heeft besloten de gemeenteraad voor te stellen hoe te handelen inzake de participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen en de adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven, op het moment dat de Omgevingswet is ingevoerd. Hiervoor stelt het college de raad voor een zogenaamde “lijst van gevallen” vast te stellen.

Voorgesteld besluit

1. Aan de gemeenteraad voor te stellen om vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet de lijst van projecten vast te stellen waarvoor bij inwerkintreding van de Omgevingswet een bindend advies van de gemeenteraad en participatie door de initiatiefnemer vereist zijn, bij een aanvraag omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit .

Besluit

1 om vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet de lijst van projecten vast te stellen waarvoor bij inwerkintreding van de Omgevingswet een bindend advies van de

gemeenteraad en participatie door de initiatiefnemer vereist zijn, bij een aanvraag omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit;
2 de lijst van projecten waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad conform artikel 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet (Ow) en participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 (Ow) is vereist als volgt vast te stellen:
a. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 10 woningen binnen bestaand stedelijk gebied;
b. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 5 woningen buiten bestaand stedelijk gebied;
c. het realiseren van nieuwe bebouwing met een oppervlakte groter dan 250 m2 binnen beschermde stads- en dorpsgezichten;
d. het wijzigen van de functie of het bebouwen van plekken die nu bestemd en in gebruik zijn als (openbaar) Groen met een oppervlakte groter dan 250 m2;
e. het vestigen van een nieuwe milieubelastende activiteit, waarbij een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit benodigd is;
f. het vestigen van nieuwe detailhandel, indien dat niet in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde detailhandelsbeleid / de Retailvisie;
g. het vestigen van een nieuwe kantoorfunctie groter dan 1.500 m2 ;
h. het vestigen van een nieuwe horecafunctie indien deze niet in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde horecabeleid;
i. de aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 1 kilometer lengte;
j. de uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot een omvang groter dan 2 hectare;
k. het realiseren van een nieuwe niet-agrarische functies buiten bestaand stedelijk gebied;
l. het aanleggen van een nieuwe voorziening ten behoeve van het opwekken van energie buiten de bebouwde kom;
m. het vestigen van een nieuwe seksinrichting in strijd met het door de gemeenteraad vastgestelde prostitutiebeleid;
n. het vestigen van een nieuwe niet-voorziene functie, waar bij het opstellen van deze lijst nog geen rekening mee kan worden gehouden.
Deze lijst is niet van toepassing:
a. bij het wijzigen van het gebruik van bestaande bebouwing;
b. bij het realiseren van een bouwwerk niet groter dan 50 m2 en niet hoger dan 10 meter;
c. indien het project past binnen een door de gemeenteraad vastgesteld ontwikkelkader, stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit.

Toelichting

De fractie van de VVD stemt tegen, de overige fracties stemmen voor.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Participatie en adviesrol gemeenteraad bij initiatieven in het kader van de implementatie van de Omgevingswet

Zaaknummer: 2021-087510

Aan de gemeenteraad.

Inleiding

In aanloop naar de aanstaande Omgevingswet (Ow) dient een aantal al dan niet verplichte raadsbesluiten te worden genomen door uw gemeenteraad. Op 11 november 2020 is de motie Voorbereiden Besluiten Omgevingswet vanuit Raadsperspectief aangenomen. Het college is hierbij verzocht om:

1. De raad in het eerste kwartaal van 2021 te voorzien van een discussienotitie over de hierna genoemde raadsbesluiten:
   a. de participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen,
   b. plannen waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft,
   c. de adviesrol van de raad bij initiatieven,
   d. het instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand);
2. Bij deze onderwerpen diverse scenario's te schetsen en daarbij (in grote lijnen) de gevolgen van deze scenario's te duiden voor raad, het college, ambtelijke dienst en initiatiefnemers van bouwplannen;
3. Deze notitie ter bespreking aan de raad voor te leggen, zodat zij tijdig haar wensen en bedenkingen mee kan geven in het voorbereidingsproces;
4. Op basis daarvan de benodigde raadsbesluiten uit te werken en tijdig aan de raad voor te leggen.

Naar aanleiding van voornoemde motie heeft het college de gemeenteraad bij brief van 3 maart 2021 aangegeven hoe invulling kan worden gegeven aan de motie. In aanvulling op punt 1 uit de motie zijn door ons nog drie extra onderwerpen voorgesteld om u nader over te informeren. Het totaal aan onderwerpen is hiermee als volgt:

a. participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen;
b. milieuleges;
c. plannen waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft;
d. adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven;
e. bruidsschat[1];
f. instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en hoe om te gaan met welstand ("welstandsvergunning)";
g. gebiedstypen (alleen scholing aangezien de keuze voor het toepassen van gebiedstypen al is gemaakt in het kader van het Richtinggevend document).

[1] Onder de Omgevingswet verhuist een aantal regels van het Rijk naar de gemeente. Het Rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat deze regels automatisch in het omgevingsplan komen. Dit heet ook wel de 'bruidsschat'.

De uiteindelijke onderwerpen, het soort sessies (scholing, discussie en besluitvorming) inclusief data zijn hierna vastgelegd en de scholingssessie hebben plaatsgevonden.

Proces

Discussienota's op basis van scenario's
Het is belangrijk dat uw gemeenteraad gevoel krijgt bij de effecten van keuzes die gemaakt moeten worden. Dit is gedaan aan de hand van een discussienota per onderwerp. Per onderwerp zijn diverse scenario's geschetst en daarbij zijn (in grote lijnen) de gevolgen van deze scenario's aangegeven.

Er zijn inmiddels vier discussienota's aan u voorgelegd, zijnde:
1. participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen;
2. milieuleges;
3. adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven (waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft);
4. instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en hoe om te gaan met welstand ("welstandsvergunning").

Per onderwerp is uw gemeenteraad verzocht een reactie te geven op het door ons voorgenomen besluit.

Naar aanleiding van het debat over de discussienota's

Algemeen
In dit raadsvoorstel wordt nader ingegaan op de volgende twee onderwerpen:
- (1) participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen bij zgn. buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (buitenplanse OPA's);
- (3) adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven (waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft).

Hiervoor is één zogenaamde "lijst van gevallen" opgesteld die aan uw raad ter vaststelling wordt voorgelegd.

Onder de Ow kan uw gemeenteraad twee lijsten vaststellen: één lijst van gevallen waarbij participatie verplicht is en één lijst waarbij de adviesrol van uw gemeenteraad wordt vastgelegd. Daarnaast kan ons college ook nog een lijst vaststellen waarvoor niet de reguliere procedure van 8 weken van toepassing is op het behandelen van een aanvraag om een omgevingsvergunning, maar de uitgebreide procedure van ten hoogste 6 maanden.

Tijdens de behandelingen van de beide discussienota's over voornoemde onderwerpen heeft u kenbaar gemaakt om met één "lijst van gevallen" te willen gaan werken. Deze lijst treft u als bijlage aan bij deze raadsbrief.

Gelijktijdig worden via een aparte raadsbrief ook de onderwerpen instellen van een commissie fysieke leefomgeving (voor beoordeling van welstand) en hoe om te gaan met welstand ("welstandsvergunning)" aan u voorgelegd. De stand van zaken rond deze andere onderwerpen wordt nader toegelicht onder het kopje Vervolgacties op hoofdlijnen.

Participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen
Gemeenten hebben de mogelijkheid om ontwikkelingen te benoemen, waarbij initiatiefnemers moeten aantonen dat er een participatieproces is geweest. In artikel 16.55 lid 7 Ow is dat als volgt verwoord: “De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarin participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse OPA, waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is, kan worden ingediend”. In die gevallen, is het ontbreken van participatie reden om de aanvraag om een omgevingsvergunning buiten behandeling te stellen vanwege ontbrekende gegevens (i.c. het onderdeel participatie).

Het doel is, dat je als gemeente een sterkere nadruk legt op het betrekken van de omgeving bij nieuwe ontwikkelingen en veranderingen om betere plannen en een transparanter afwegingsproces te krijgen.
In het debat op 28 juni 2021 is door een meerderheid van de fracties aangegeven dat het vaststellen van een dergelijke lijst gewenst is. Uw gemeenteraad benadrukte dat het betrekken van de omgeving/inwoners en andere belanghebbende bij nieuwe ontwikkelingen en veranderingen op een zo vroeg mogelijk moment in een traject heel belangrijk is. Een aantal fracties gaf ook aan dat er dan ook nog ruimte moet zijn voor inbreng en aanpassing van het initiatief. Tegelijkertijd noemde een deel van uw gemeenteraad dat verzwaring van procedures zo veel als mogelijk vermeden moet worden. Het beschikbaar stellen van een leidraad om initiatiefnemers te helpen een goed traject te organiseren wordt breed ondersteund.

Adviesrol van de gemeenteraad bij initiatieven
In het debat op 20 september 2021 is door alle fracties aangegeven dat het wenselijk is om gevallen van buitenplanse OPA’s aan te wijzen waarbij advies van de gemeenteraad gevraagd moet worden. In dit debat werd ook duidelijk dat de meerderheid van de fracties bij het opstellen van een lijst van gevallen aansluiting wil zoeken bij de huidige werkwijze. Uw gemeenteraad wil met een adviserende rol graag betrokken blijven bij de grotere ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Aan de andere kant wordt het niet wenselijk geacht om de ambtelijke werkdruk en die van de gemeenteraad te vergroten. Ook het vergroten van de procedurele lasten van aanvragers door de adviesrol voor veel meer gevallen in te zetten wordt niet wenselijk geacht

In het debat werd ook duidelijk dat de meerderheid van de fracties een zo concreet mogelijke lijst wil hebben. Het wordt niet wenselijk geacht om discussies te krijgen over gevallen die wel of juist niet onder de adviesrol vallen omdat de lijst op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd.

Het letterlijk omzetten van de huidige lijst is niet mogelijk omdat de uitgangspunten onder de Ow verschillen van de uitgangspunten op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zoals die nu van kracht zijn.

Bij de huidige werkwijze is er sprake van gevallen waarvoor een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) van uw gemeenteraad nodig is voordat ons college een omgevingsvergunning kan verlenen. Er is een lijst van gevallen vastgesteld door uw gemeenteraad waarvoor, in afwijking van deze hoofdregel, deze verplichting niet geldt. Daarnaast is er ook een lijst van gevallen waarvan de

rijksoverheid heeft bepaald dat geen vvgb nodig is; de zogenaamde kruimelgevallenlijst.

Onder de Ow kan uw gemeenteraad een lijst aanwijzen waarvoor juist *wel* advies van uw gemeenteraad nodig is. Daarnaast is er straks geen kruimelgevallenlijst meer waarbij door de rijksoverheid al de procedure is vastgelegd.

Beoogd effect inclusief argumenten

Algemeen
Beoogd wordt om tijdig voor de inwerkingtreding van de Ow duidelijkheid te hebben ten aanzien van een aantal onderwerpen (al dan niet verplichte raadsbesluiten).

Door met één lijst te gaan werken wordt de procedurele helderheid voor aanvragers en voor onze eigen gemeentelijke organisatie vergroot.

Participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen
Door het vaststellen van de lijst krijgt het bevoegd gezag voor die gevallen van buitenplanse OPA's waarvoor geen participatietraject is doorlopen een grond om een aanvraag voor een vergunning buiten behandeling te stellen. Hiermee wordt bevorderd dat plannen in een zo vroeg mogelijk stadium met de omgeving worden gedeeld en besproken. De aanvrager wordt dan overigens wel eerst in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen door het alsnog doorlopen van een participatietraject. De termijn voor het behandelen van de aanvraag wordt opgeschort tot de aanvulling is aangeleverd.

De gemeenteraad bepaalt hiermee wanneer participatie vereist is, maar het college is bevoegd om de uiteindelijke vergunning te verlenen.
Omdat u ook te kennen heeft gegeven te willen gaan werken met één lijst van gevallen waarover de gemeenteraad bindend advies moet geven, ligt de uiteindelijke belangenafweging voor deze 'verplichte participatiegevallen' bij de gemeenteraad.

Adviesrol gemeenteraad bij initiatieven – toelichting 'lijst van gevallen'
Door de adviesrol blijft uw gemeenteraad ook onder de Ow betrokken bij de grotere ruimtelijke ontwikkelingen in onze gemeente. Er is daarbij aansluiting gezocht bij de huidige vvgb-lijst en er is hierbij gekeken naar initiatieven die grote impact hebben op de fysieke leefomgeving.

Ten opzichte van de huidige lijst stellen wij voor om het omzetten van agrarische functies in het buitengebied naar een andere functie niet op te nemen in een nieuwe lijst. In de praktijk gaat het hierbij doorgaans om bij bedrijfsbeëindiging de agrarische functie om te zetten in een woonfunctie. Vanwege de schaalvergroting in de agrarische sector is dit een vrijwel onvermijdelijke ontwikkeling. Een grotere ontwikkeling zoals de herontwikkeling van Nykleaster zal overigens, net als onder de huidige werkwijze, wel door uw gemeenteraad worden behandeld. Het gaat dan om een ontwikkeling waarvoor we een herziening van het omgevingsplan noodzakelijk achten en niet gaan werken met een buitenplanse OPA.

In ons voorstel voor een lijst is het realiseren van meer dan 10 woningen opgenomen. Als uitzondering daarop gelden aanvragen die passend zijn binnen een door de gemeenteraad vastgesteld ontwikkelkader, stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit. Op deze manier wordt aangesloten bij de taak van uw gemeenteraad, zijnde het besturen op hoofdlijnen.
Op basis van de huidige vvgb-lijst wordt voor bedrijven een onderscheid gemaakt tussen lichte en zware bedrijvigheid volgens de VNG-indeling 'Bedrijven en Milieuzonering'. Voor zware bedrijvigheid is daarbij een vvgb van uw gemeenteraad vereist. Onder de Ow zal milieuzonering niet langer gebaseerd zijn op de VNG-indeling. We stellen daarom voor om een koppeling te leggen tussen milieuvergunningplichtige bedrijven en de adviesrol door uw gemeenteraad.

In de lijst wordt ook het vestigen van nieuwe detailhandel, als dat niet in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde detailhandelsbeleid/ de Retailvisie, opgenomen.

Daarnaast stellen we voor om het vestigen van een nieuwe kantoorfunctie groter dan 1.500 m2 op te nemen. Het gaat hierbij om grote zelfstandige kantoorruimtes. De maatvoering voorkomt dat ook kleinere kantoorruimtes voor adviesbureaus etc. en ondergeschikte kantoorruimte ten behoeve andere bedrijven een ingewikkelde procedure doorlopen.

Ook stellen we voor om het vestigen van een nieuwe horecafunctie, als deze niet in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde horecabeleid, op te nemen op de lijst.
De aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 2 kilometer lengte is letterlijk overgenomen uit de huidige vvgb-lijst.

Ook bij de realisatie van nieuwe niet agrarische functies en nieuwe voorzieningen voor het opwekken van energie in het buitengebied stellen wij voor dat uw gemeenteraad zijn adviesrol oppakt. Verschillende fracties hebben aangegeven betrokken te willen worden bij de ontwikkeling van projecten voor het opwekken van duurzame energie.

Het vestigen van een nieuwe seksinrichting is ook opgenomen in de huidige vvgb-lijst en ons college acht advies door uw gemeenteraad hierbij noodzakelijk. Deze categorie wordt ook opgenomen omdat verplichte participatie hierbij zeker aan de orde moet zijn.

Ons voorstel voor de lijst bestaat hiermee uit objectief vast te stellen projecten. We houden er echter ook rekening mee dat zich in de toekomst ontwikkelingen voordoen waar we nu nog op geen enkele manier rekening mee kunnen houden. U kunt daarbij denken aan eenmalige grootschalige ontwikkeling zoals de nieuwbouw van een nieuw voetbalstadion. Daarom stellen we voor om op de lijst ook het vestigen van een nieuwe niet-voorziene functie, waar bij het opstellen van deze lijst nog geen rekening mee kon worden gehouden, op te nemen.

Om te voorkomen dat veel voorkomende ontwikkelingen met relatief geringe impact op de fysieke leefomgeving voor advies aan uw gemeenteraad moeten worden voorgelegd, stellen wij voor om functieveranderingen van bestaande gebouwen uit te zonderen van advies. Ook stellen we voor om het realiseren van kleine bouwwerken van ten hoogste 50 m^2 uit te zonderen. Het kan daarbij

bijvoorbeeld gaan om een kleedkamer bij een sportvoorziening of een schuilstal in een weide. Dit zijn gevallen die onder de huidige wetgeving vrijwel altijd vallen onder de kruimelgevallenlijst.
Daarnaast stellen we ook voor om projecten waarmee uw gemeenteraad al eerder heeft ingestemd door het vaststellen van een ontwikkelkader, stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit uit te zonderen van de lijst. Dit komt overeen met de huidige vvgb-lijst.

Kanttekeningen en risico's

Algemeen
De kans is aanwezig dat de Ow nogmaals wordt uitgesteld. Dit laat echter onverlet dat er keuzes moeten worden gemaakt. Gezien het zorgvuldig met elkaar doorlopen proces wordt het niet wenselijk geacht de inwerkingtreding van de wet leidend te maken voor het moment van besluitvorming door de gemeenteraad.

Participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen
Er is een aantal kanttekeningen te plaatsen bij het instellen van de lijst voor wat betreft het onderdeel participatie. Ten eerste, dat de verplichting alleen ziet op het voeren van participatie en niet op de wijze hoe participatie plaatsvindt. Mocht het college twijfelen aan de kwaliteit van het participatietraject (de precieze vorm van de participatie, het hoe) dan is er geen grond om de vergunningsaanvraag niet te behandelen dan wel te weigeren. Zoals hiervoor gesteld kan dat enigszins worden ondervangen door het bieden van een leidraad.
Uiteindelijk moet het college de afweging maken en een besluit nemen op ingekomen aanvragen voor een omgevingsvergunning.

Het tweede aandachtspunt is de doorlooptijd. Het gevraagde participatietraject moet voor de indiening van een vergunningaanvraag plaatsvinden, zo staat dat in de wet. Het zal kunnen betekenen dat bij indiening de gemeente de initiatiefnemer hierop wijst en eventueel verzoekt de aanvraag in te trekken dan wel op te schorten. Hierdoor kan het langer duren voordat een aanvraag uiteindelijk wordt verleend. In de leidraad maar ook op de website willen we hier aandacht aan besteden om dit zoveel als mogelijk te voorkomen.

Adviesrol de gemeenteraad bij initiatieven
Het is vooraf moeilijk om te voorspellen hoe deze nieuw vast te stellen lijst gaat uitwerken. Het is mogelijk dat een te groot aantal gevallen voor advies naar uw gemeenteraad wordt doorgezet waardoor de werkdruk wordt vergroot. Het kan aan de andere kant ook zo zijn dat initiateven waar uw gemeenteraad een adviesrol in had willen hebben niet voorkomen op de lijst. Wij stellen daarom voor om de werking van de lijst te evalueren als deze een jaar in werking is geweest.

Financiën

Het is op dit moment niet mogelijk een inschatting te maken van de verwachte kosten en tijdsinvestering omdat we nog geen ervaring hebben opgedaan met de nieuwe Ow en samenhangende procedures.

Op aanvragen waarvoor uw gemeenteraad de adviesrol zal vervullen zal door ons college ook de uitgebreide procedure van toepassing worden verklaard. Dit betekent dat de doorlooptermijn maar ook de kosten van de procedure hoger zullen zijn. De kosten zullen via de Legesverordening worden verhaald op de aanvrager.

Vervolgacties op hoofdlijnen

Algemeen
- Plannen waarvoor een uitgebreide procedure van toepassing blijft (benoemd op pagina 1 van deze raadsbrief), is een collegebevoegdheid. Hier is echter wel samenhang met de “lijst van gevallen”.
- Over de Bruidsschat bent u separaat door het college via een brief van 23 november jl. nader geïnformeerd. Dit onderwerp zal niet in de vorm van een discussienota worden vastgelegd, maar “opgaan” in het omgevingsplan.
- Het onderdeel milieuleges gaat onderdeel uitmaken van de besluitvorming rondom de Legesverordening. Gezien het tijdstip van inwerkingtreding van de Ow, halverwege het jaar 2022, betekent dit waarschijnlijk dat het nodig is tussentijds de Legesverordening nogmaals aan te passen (dit vindt normaal éénmaal per jaar plaats aan het einde van het jaar).

Participatieplicht voor initiatiefnemers van plannen
Tijdens de bespreking van de discussienota over participatie is ook aan de orde geweest dat er behoefte is aan een participatieleidraad die betrokkenen bij participatietrajecten, zowel externen als de ambtelijke dienst helpt om een goed traject te doorlopen. Hiervoor is inmiddels een eerste opzet gemaakt die we graag toelichten aan uw gemeenteraad. In overleg met de griffie zal worden gekeken wat hiervoor een goed moment is. De definitieve versie komt vervolgens voor de inwerkingtreding van de Ow beschikbaar.

Adviesrol de gemeenteraad bij initiatieven
Op basis van de vastgestelde lijst wordt uw gemeenteraad betrokken bij deze initiatieven. Na een jaar zal worden geëvalueerd of de werkwijze voldoet aan de wensen van uw gemeenteraad.

Afsluitend stellen wij uw raad voor één zogenaamde “lijst van gevallen” vast te stellen waarvoor advies van de gemeenteraad en participatie door de initiatiefnemer is vereist bij een aanvraag omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Deze lijst treedt in werking bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en wordt na een jaar geëvalueerd.

Leeuwarden, 23 november 2021

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Lijst van projecten waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad conform art. 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet (Ow) en participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 (Ow) is vereist.

De gemeenteraad heeft besloten om de volgende buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aan te wijzen als gevallen waarbij een bindend advies door de gemeenteraad conform art. 16.15a sub b onder 1° (Ow) en participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 (Ow) is vereist:

het afwijken van het Omgevingsplan ten behoeve van:

a. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 10 woningen;
b. het vestigen van een nieuwe milieubelastende activiteit, waarbij een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit benodigd is;
c. het vestigen van nieuwe detailhandel, indien dat niet in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde detailhandelsbeleid / de Retailvisie;
d. het vestigen van een nieuwe kantoorfunctie groter dan 1.500 m^2;
e. het vestigen van een nieuwe horecafunctie indien deze niet in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde horecabeleid;
f. de aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 2 kilometer lengte;
g. het realiseren van een nieuwe niet-agrarische voorziening buiten bestaand stedelijk gebied;
h. het aanleggen van een nieuwe voorziening ten behoeve van het opwekken van energie buiten de bebouwde kom;
i. het vestigen van een nieuwe seksinrichting in strijd met het door de gemeenteraad vastgestelde prostitutiebeleid;
j. het vestigen van een nieuwe niet-voorziene functie, waar bij het opstellen van deze lijst nog geen rekening mee kan worden gehouden.

Deze lijst is niet van toepassing:

a. bij het wijzigen van het gebruik van bestaande bebouwing;
b. bij het realiseren van een bouwwerk niet groter dan 50 m^2 en niet hoger dan 10 meter;
c. indien het project past binnen een door de gemeenteraad vastgesteld ontwikkelkader, stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit.

Amendement aanpassing lijst Participatieplicht en Adviesrol Gemeenteraad

De raad van de gemeente Leeuwarden in vergadering bijeen op 22 december 2021, gelezen het raadsvoorstel Participatie en adviesrol gemeenteraad bij initiatieven in het kader van de implementatie van de Omgevingswet.

Overwegende

- De Omgevingswet de gemeenteraad de mogelijkheid geeft een lijst van plannen vast te stellen waarvoor vroegtijdige participatie verplicht is (zoals bedoeld in artikel 16.55 Omgevingswet);
- Deze wet tevens een mogelijkheid bevat een lijst van plannen vast te stellen waarvoor een (bindend) advies van de gemeenteraad geldt (artikel 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet).

Tevens overwegende

- De volgende plannen een grotere verandering van de leefomgeving inhouden en ook een sociaal-maatschappelijke impact kunnen hebben:
    - Nieuwe bebouwing binnen beschermd stads- en dorpsgezicht;
    - De realisatie van meerdere woningen in het buitengebied;
    - Schaalvergroting van agrarische bedrijven tot een grote schaal;
    - Het bebouwen van plekken die nu in gebruik zijn als openbaar groen;
- Dat gemeenteraadsleden vaak worden aangesproken op plannen met een grotere impact en hierdoor ook een adviesrol voor de gemeenteraad wenselijk is;
- Bij dergelijke plannen het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden in de omgeving ook passend is.

Besluit

De lijst van projecten waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad conform artikel 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet (Ow) en participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 (Ow) is vereist te wijzigen en als volgt vast te stellen:

a. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 10 woningen binnen bestaand stedelijk gebied;

b. het realiseren van een woonfunctie voor meer dan 5 woningen buiten bestaand stedelijk gebied;
c. het realiseren van nieuwe bebouwing met een oppervlakte groter dan 250 m^2 binnen beschermde stads- en dorpsgezichten;
d. het wijzigen van de functie of het bebouwen van plekken die nu bestemd en in gebruik zijn als (openbaar) Groen met een oppervlakte groter dan 250 m^2;
e. het vestigen van een nieuwe milieubelastende activiteit, waarbij een omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit benodigd is;
f. het vestigen van nieuwe detailhandel, indien dat niet in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde detailhandelsbeleid / de Retailvisie;
g. het vestigen van een nieuwe kantoorfunctie groter dan 1.500 m2 ;
h. het vestigen van een nieuwe horecafunctie indien deze niet in overeenstemming is met het door de gemeenteraad vastgestelde horecabeleid;
i. de aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 2 kilometer lengte;
j. de uitbreiding van een agrarisch bouwperceel tot een omvang groter dan 2 hectare;
k. het realiseren van een nieuwe niet-agrarische functies buiten bestaand stedelijk gebied;
l. het aanleggen van een nieuwe voorziening ten behoeve van het opwekken van energie buiten de bebouwde kom;
m. het vestigen van een nieuwe seksinrichting in strijd met het door de gemeenteraad vastgestelde prostitutiebeleid;
n. het vestigen van een nieuwe niet-voorziene functie, waar bij het opstellen van deze lijst nog geen rekening mee kan worden gehouden.

Deze lijst is niet van toepassing:
a. bij het wijzigen van het gebruik van bestaande bebouwing;
b. bij het realiseren van een bouwwerk niet groter dan 50 m^2 en niet hoger dan 10 meter;
c. indien het project past binnen een door de gemeenteraad vastgesteld ontwikkelkader, stedenbouwkundig plan of realisatiebesluit.

Evert Stellingwerf	Sikko Klaver	Bauke Aalbers	Anne Nugteren
GroenLinks Leeuwarden	Gemeentebelangen	PvdA Leeuwarden	D66 Leeuwarden

Aaltsje Meinderts

CDA

Amendement aanpassing lijst Participatieplicht en Adviesrol Gemeenteraad

De raad van de gemeente Leeuwarden in vergadering bijeen op 22 december 2021, gelezen het raadsvoorstel Participatie en adviesrol gemeenteraad bij initiatieven in het kader van de implementatie van de Omgevingswet.

Constaterende

- Dat de Omgevingswet de gemeenteraad de mogelijkheid biedt om een lijst van plannen vast te stellen waarvoor vroegtijdige participatie verplicht is (zoals bedoeld in artikel 16.55 Omgevingswet).
- Dat deze wet een mogelijkheid bevat een lijst van plannen vast te stellen waarvoor een (bindend) advies van de gemeenteraad geldt (art. 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet).

Tevens overwegende

- Dat in de lijst van plannen, behorende bij het voornoemde raadsvoorstel, onder punt f. wordt gesproken over 'de aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 2 kilometer lengte' hetgeen betekent dat voor aanleg en wijziging van (water) wegen van minder dan 2 kilometer geen participatieplicht en bindend advies van de gemeenteraad vereist is.
- Dat de aanleg of wijziging van een weg of waterweg met een geringere lengte al wel degelijk van grote invloed kan zijn op de directe omgeving van deze (water)weg.
- Dat aanpassing van het genoemde punt f. naar een geringere lengte dan 2 kilometer er voor zorgt dat in die situatie het adviesrecht van de raad en de participatieplicht nog steeds van kracht blijft.

Besluit

Het punt van de lijst van projecten waarvoor een bindend advies van de gemeenteraad conform artikel 16.15a sub b onder 1° van de Omgevingswet (Ow) en participatie zoals bedoeld in artikel 16.55 (Ow) is vereist als volgt te wijzen:

De aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 2 kilometer lengte.

te wijzigen in:

De aanleg of het wijzigen van een weg en/of van een waterweg van meer dan 1 kilometer lengte.

Anne Nugteren	Evert Stellingwerf	Aaltsje Meinderts	Bauke Aalbers
D66 Leeuwarden	GroenLinks Leeuwarden	CDA	PvdA

Gemeente Leeuwarden

Besluitvorming (raad)

Dossiernummer	1614
Extern Zaak ID	2021-090350
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	22 december 2021
Agendapunt	4.4
Titel	Visie armoede en schuldhulp "Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden"
Eigenaar	Folkertsma, Johannes
Portefeuillehouder	Hein Kuiken

Bijlagen
Raadsvoorstel Visie armoede en schuldhulp
Visie armoede en schuldhulp "Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden"

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	23 november 2021
Besluitvorming (raad)	**22 december 2021**
Besluitvorming (raad)	26 januari 2022

Toelichting

In 2020 heeft een accentverschuiving plaatsgevonden in onze kijk op armoede en schuldhulp. Op basis van gesprekken met maatschappelijk betrokken partijen, de ambitie van het armoedepact (nu Moedige Dialoog Leeuwarden), landelijke beleidsontwikkelingen, wetenschappelijke inzichten en gesprekken met o.a. ervaringsdeskundigen is geconcludeerd dat de instrumenten die vanaf 2014 zijn ingezet, het armoedeprobleem in kwantitatieve zin nauwelijks hebben verminderd. Het college heeft daarom besloten aan de gemeenteraad een nieuwe visie op armoede en schuldhulp ter vaststelling voor te leggen.
De ambitie is om de impact van het (langdurig) leven zonder bestaanszekerheid terug te brengen tot het niveau dat alle inwoners kunnen meedoen in de samenleving en zich kunnen ontwikkelen, waardoor zij een goede kwaliteit van leven ervaren en beschikken over voldoende middelen om dit te realiseren. De focus van deze brede ambitie is gericht op het voorkomen dat armoede van generatie op generatie overgaat, aangevuld met het vergroten van de bestaanszekerheid en het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak.

Voorgesteld besluit

1. De gemeenteraad voor te stellen de Visie armoede en schuldhulp " Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden" vast te stellen;

Gemeente Leeuwarden

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel Visie armoede en schuldhulp
Zaaknummer: 2021-090350

Aan de gemeenteraad.

Inleiding
Hierbij bieden wij u de visie armoede en schuldhulp ter vaststelling aan.

Op 26 mei 2020 hebben wij u geïnformeerd over de Opgave armoede en schuldhulp. Daarin wordt de focus gelegd op het doorbreken van regeneratie van armoede: “Om armoede zoveel mogelijk te voorkomen, richten wij onze aandacht meer op kinderen in armoede.”

Het ontwikkelen van een visie armoede en schuldhulp is begin dit jaar gestart met een presentatie op 13 januari 2021 van de armoedemonitor en een schets van het proces om te komen tot een nieuwe visie voor armoede en schulden.

Op 31 maart 2021 zijn aandachtspunten bij de raad opgehaald voor de nieuwe visie. De door de raad ingebrachte aandachtspunten zijn op hoofdlijnen:
- Versterken van de inzet op ervaringsdeskundigheid
- Aandacht voor bejegening/omgang: in houding en gedrag, maar ook vertaald in het proces
- Proces: een laagdrempelige toegang, minder stappen naar de juiste hulp, snellere oplossingen
- Zet in op werk als oplossing met aandacht voor de armoedeval
- Monitoring en effectmeting
- De meningen verschillen over experimenteren met schuldenkwijting

Vervolgens zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd waaronder de bijeenkomst op 3 juni 2021 met externe partners. Deze input is vertaald in een uitgangspuntennotitie. Raadsleden hebben voor de zomer een schriftelijk reactie gegeven op deze uitgangspuntennotitie.

De uitgangspuntennotitie is na de zomer verder uitgewerkt. Hiervoor zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd waaronder een bijeenkomst met externe partners op 21 september 2021 en er is een oproep geplaatst in de huis aan huis bladen aan bewoners om mee te denken over de aanpak van armoede en schulden. Dit heeft diverse reacties opgeleverd, een deel van deze bewoners wilde ook in gesprek. Hiervoor is een bijeenkomst georganiseerd op 29 september 2021.

Beoogd effect
De ambitie is een armoedevrij Leeuwarden. Armoedevrij betekent niet dat er geen financiële armoede meer is. Dat kunnen we helaas niet waar maken. Maar armoedevrij leven gaat over de impact van armoede. Armoede kan grote gevolgen hebben en is een bron van constante stress. Dit heeft invloed op het functioneren van mensen, de gezondheid, de leefomgeving, de woonsituatie en op ontwikkelkansen van kinderen en volwassenen. Armoede kan zorgen voor schaamte, sociale isolatie, eenzaamheid en depressie. De ambitie is om de impact van het (langdurig) leven zonder bestaanszekerheid terug te brengen tot het volgende niveau:

‘Alle inwoners kunnen meedoen in de samenleving en kunnen zich ontwikkelen, waardoor zij een goede kwaliteit van leven ervaren en beschikken over voldoende middelen om dit te realiseren.’

De focus van deze brede ambitie is gericht op het *voorkomen* dat armoede van generatie op generatie overgaat, aangevuld met het vergroten van de bestaanszekerheid en het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak.

Bij het vergroten van bestaanszekerheid speelt werk een zeer belangrijke rol. De ambitie is om zoveel mogelijk mensen te ondersteunen richting werk en de belemmeringen zoveel mogelijk weg te nemen. Het is de manier om te participeren en (weer) onderdeel te worden van de samenleving.

Een belangrijke sleutel voor succes is ook dat we stress-sensitief leren werken en onze bejegening en houding leren afstemmen op wat armoede en schulden voor mensen betekenen en hoe armoede het denken en handelen beïnvloedt.

De visie armoede en schuldhulp focust zich op de aanpak van armoede en schulden. Deze problematiek raakt echter vele andere beleidsterreinen zoals wonen, gezondheid, onderwijs, duurzaamheid en jeugdzorg en in het bijzonder de hiervoor al genoemde aanpak werk en arbeidstoeleiding. We sluiten nadrukkelijk aan op deze en andere beleidsterreinen.

Armoede in cijfers
De cijfers van armoede in Leeuwarden laten zien dat armoede in Leeuwarden nog altijd een actueel probleem is. Het vraagt om een goede aanpak voor een lange termijn.

- 1 op de 8 kinderen groeit op in een huishouden met een inkomen <120% van het sociale minimum. In 2018 waren dat 2925 kinderen. Onderzoek laat ook zien dat 75% van de kinderen die in armoede leeft de basisschoolleeftijd heeft of jonger is. Dit maakt het primair onderwijs tot een belangrijke vindplaats en samenwerkingspartner.
- Naast een laag inkomen, heeft ook 1 op de 5 huishoudens een negatief banksaldo. Bij huishoudens met een inkomen van lager dan 101% is dat 1 op de 4.
- Groepen met een hoger risico op armoede zijn onder meer jongeren met een lage opleiding, alleenstaande ouders, sociale minima, werklozen, zzp’ers en verslaafden.
- Alleenstaanden en eenoudergezinnen met minderjarige kinderen hebben het hoogste risico op armoede en schulden. Ook heeft 30% moeite met lezen en schrijven en 15% heeft een LVB en/of GGZ-problematiek.
- In Leeuwarden zijn er relatief meer eenpersoonshuishoudens dan in andere gemeenten.
- Positief is dat het aantal en het aandeel kinderen in minimahuishoudens in 2018 lager zijn ten opzichte van de jaren ervoor.

Kanttekeningen
De huidige samenleving is aan grote verandering onderhevig. Deze kunnen van invloed zijn op de mate waarin de visie en het daarop gebaseerde beleid tot uitvoering gebracht kunnen worden. Denk daarbij ondermeer aan landelijke

wet- en regelgeving en politieke keuzes die er gemaakt worden. Jaarlijks zal er daarom een bijstelmoment van het uitvoeringsprogramma zijn om waar nodig bij te sturen op deze veranderingen.

De structurele middelen die we onder de armoede- en schulden aanpak scharen, kennen zowel een gesloten als een open-einde karakter. Zo zijn de minimaregelingen een open-einde-regeling, maar de kindregelingen zijn dat niet omdat hier de bedragen gemaximeerd zijn en niet overschreden kunnen worden. Het open-einde karakter van de minimaregelingen komt voort uit de wettelijke zorgplicht die wij als gemeente hebben richting onze inwoners. Daarnaast zijn er incidentele middelen beschikbaar.

Incidentele middelen voor een incidentele impuls
Voor 2021 zijn door de gemeenteraad op 28 april 2021 incidenteel Covid-19 middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van armoede en schulden: € 450.000. Bij de septembercirculaire zijn er door het Rijk aanvullend incidenteel Covid 19-middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van armoede en schulden. De verwerking van de middelen uit de septembercirculaire in de begroting wordt binnenkort ter vaststelling aan de raad voorgelegd. De insteek is dat we met de incidentele coronamiddelen van in totaal € 900.000 een structureel effect willen bereiken. Hiervoor gaan we 2 jaar aan de slag en we gaan de effecten begin 2024 evalueren.

De kern van de armoede en schulden aanpak is om:

- Schuldhulp te vereenvoudigen en te versnellen
- Bestaanszekerheid te versterken
- Armoede van generatie op generatie te doorbreken.

Financieel vraagstuk leidt tot keuzes per 2023
Voor de aanpak van armoede en schulden is structureel € 2,5 mln. beschikbaar. Voor de aanpak van minimabeleid, bestaande uit bijzondere bijstand, collectieve zorgverzekering (AV Frieso), individuele inkomenstoeslag en de individuele studietoeslag is € 6,5 mln. beschikbaar. Structureel is jaarlijks in totaal € 9 mln. beschikbaar. De kosten van de open einde regelingen van het minimabeleid bedragen ongeveer € 8 mln. Tot en met 2022 wordt er vanuit de algemene reserve € 1,5 mln. toegevoegd aan de middelen voor minimabeleid.

In het Collegeprogramma 2018-2021 en bij het vaststellen van het Koersdocument Herijking Sociaal Domein is besloten om het beleid voor de inkomensondersteuning voor minima (bijzondere bijstand, kindregelingen en AV Frieso) voor deze collegeperiode niet aan te passen. Voor een evenwichtig financieel beleid wordt deze collegeperiode het budget jaarlijks incidenteel aangevuld, omdat sinds een aantal jaren de uitgaven door de wetswijziging beschermingsbewind uit 2014 fors zijn toegenomen. De in de visie voorgestelde incidentele maatregelen beogen hierop een dempend effect te hebben doordat we inzetten op preventie en voorlichting, het versterken van bestaanszekerheid en versneld uit schuldenproblematiek te komen. Mogelijk wordt hiermee ook minder inzet van beschermingsbewind nodig.

De visie heeft een tekort op de structurele middelen en is hiermee niet sluitend. De achtergrond daarvan is hiervoor geschetst. Tot en met 2022 kunnen we de in de visie opgenomen ambities realiseren met de beschikbare

middelen. Vanaf 2023 is er een financieel vraagstuk. Dit vraagstuk zal afgewogen moeten worden bij de nieuwe bestuursperiode.

Tot slot
De voorstellen van deze visie zijn ontwikkeld met een grote groep maatschappelijke partners in het veld en zijn afgestemd met de Adviesraad Sociaal Domein. De aanpak voor de komende 2 jaar lichten we toe in bijgevoegde notitie. De ervaringen, inzichten en effecten van de aanpak delen we begin 2024 weer met u in de raad.

Leeuwarden, 16 november 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Visie armoede en schuldhulp

Samen werken aan een armoedevrij Leeuwarden

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding	5
Samenvatting	7
Armoede op landelijk niveau	10
Armoede in Leeuwarden	14
De ambitie: een armoedevrij Leeuwarden	17
Pijler 1 - De laatste generatie in armoede	19
Pijler 2 - Het vergroten van bestaanszekerheid	24
Pijler 3 - Het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak	30
Communicatie en Dienstverlening	38
Samenwerking	42
Meting en monitoring	44
Financieel kader	46
Risico's	51
Bijlagen	53

Voorwoord

Voorwoord

Voor veel inwoners van Leeuwarden horen armoede en schulden bij het dagelijks leven. Leven in armoede en met schulden veroorzaakt stress, gezondheidsproblemen en vereenzaming. Vaak gaat dit van generatie op generatie.

In de gemeente Leeuwarden willen we het taboe op armoede en schulphulpverlening doorbreken. Ik ging in gesprek met ervaringsdeskundigen en professionele hulpverleners. Zij gaven mij waardevolle informatie over wat er anders zou moeten in ons gemeentelijk beleid.

Wat in alle gesprekken naar voren komt, is een andere manier van benadering; toegankelijker en zonder oordeel en een betere samenwerking tussen instanties, waarbij de mens centraal staat met hulp op maat. Om de armoede van generatie op generatie te doorbreken en de bestaanszekerheid te vergroten, maken we de aanpak van schulden sneller en eenvoudiger.

Deze nota had niet tot stand kunnen komen zonder de inbreng van inwoners, hulpverleners en alle maatschappelijke instanties die bij armoede en schuldhulpverlening betrokken zijn. Zij waren aanwezig bij de verschillende thematische sessies die we hebben georganiseerd in de periode maart-september 2021. Deze sessies richtten zich op: de laatste generatie in armoede, het vergroten van de bestaanszekerheid, het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak en mensgerichte communicatie. Dit beleidsplan wordt in november met de leden van de raad besproken.

Ik wens u veel inspiratie toe tijdens het lezen én samen uitvoeren van dit beleidsplan. Want alleen door samen te werken vergroten we de kansen op een armoedevrij bestaan voor iedereen.

Hein Kuiken,
Wethouder armoede en schuldhulpverlening gemeente Leeuwarden

‘In de gemeente Leeuwarden willen we het taboe op armoede en schulphulpverlening doorbreken.’

Samenvatting

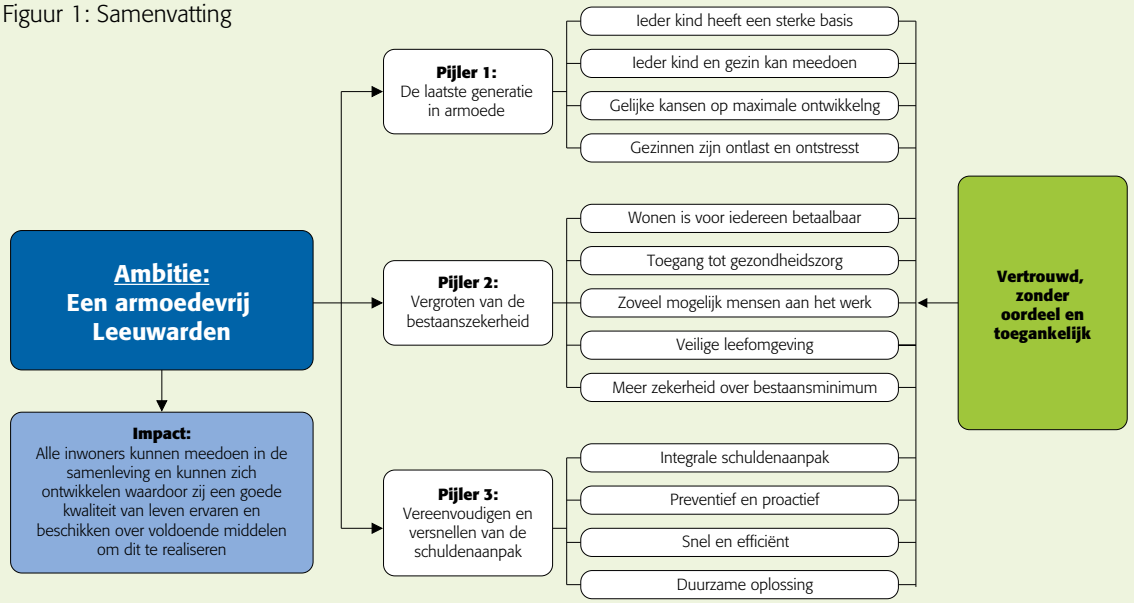
Samenvatting

De Visie Armoede en Schuldhulp van de gemeente Leeuwarden gaat over de brede ambitie van de gemeente Leeuwarden om de negatieve gevolgen van armoede te beperken en schulden te voorkomen.

Definitie van Armoede:

'Onze inwoners zijn arm wanneer ze gedurende langere tijd niet ervaren de middelen te hebben voor goederen en voorzieningen die in de samenleving als minimaal noodzakelijk gelden om menswaardig te leven, mee te doen en je te ontwikkelen. Het ontbreekt veelal aan perspectief op verbetering.[1]'

Figuur 1: Samenvatting

De gemeente Leeuwarden staat helaas al jaren in de top tien van gemeenten met de meeste armoede. 1 op de 5 huishoudens in de gemeente Leeuwarden heeft een inkomen lager dan 125% van het wettelijk sociaal minimum. En 1 op de 8 kinderen groeit op in een huishouden met een inkomen lager dan 125% van het wettelijk sociaal minimum.

Armoede is een hardnekkig probleem en omvat meer dan alleen financiële armoede. Leven in armoede doorkruist alle levensgebieden. Het vraagt een integrale aanpak. Binnen de muren van het gemeentehuis zoeken wij dan ook de samenwerking met de andere beleidsthema's, zoals zorg, wonen, onderwijs en cultuur. Daarbuiten willen wij met externe partners de samenwerking die er al is verstevigen. Armoede bestrijden vraagt ook een stevige aanpak. Onze ambitie is daarom groot. Wij gaan voor een armoedevrij Leeuwarden.

Onze aanpak om deze ambitie te realiseren bestaat uit 3 pijlers. Een belangrijke sleutel voor succes is dat we stress-sensitief leren werken. Daarnaast moeten we onze bejegening en houding afstemmen op wat armoede en schulden voor mensen betekent en hoe het hun denken en handelen beïnvloedt.

1 Definitie Sociaal Cultureel Planbureau en rapport 'Bouwstenen voor een nieuw armoedebeleid in de gemeente Leeuwarden' Stichting Platform Armoede en Schulden Fryslân

Inleiding

Inleiding

Niemand wil armoede. Maar de realiteit is dat armoede onderdeel is van onze samenleving. De vraag is hoe we armoede terugdringen. In deze Visie Armoede en Schuldhulp van de gemeente Leeuwarden beschrijven we hoe we hier in Leeuwarden aan willen werken; wat onze ambities is voor de lange termijn en wat de concrete acties zijn voor de komende jaren.

Aanleiding
Armoede is een complex probleem. De oorzaken en gevolgen van armoede zijn even divers als de mensen die het treft. In Leeuwarden heeft 20% van de huishoudens een laag inkomen. Armoede kan iedereen treffen.

De gemeente Leeuwarden is Global Goals gemeente. 'Geen armoede' is de eerste Global Goal en gaat over het halveren van het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft, het zorgen voor gelijke toegang tot basisvoorzieningen en gelijke economische rechten en het vergroten van weerbaarheid van mensen in kwetsbare situaties. In totaal zijn er 17 doelen. Naast het eerste doel zijn er ook andere Global Goals die betrekking hebben op armoede en schulden, zoals 'geen honger' (2), 'goede gezondheid en welzijn' (3), 'ongelijkheid verminderen' (10), 'betaalbare en duurzame energie' (7) en 'waardig werk en economische groei' (8).

Het Collegeprogramma van 2018-2022 'De Kracht van Samen: Bouwen aan een sociaal, vernieuwend en duurzaam Leeuwarden'[2] is gebaseerd op de Global Goals. Het college heeft de ambitie om meer integraal te werken en zich te richten op preventie en (vroeg)signalering van armoede en schulden.

2 https://www.leeuwarden.nl/nl/file/2650/download

Global Goals
In 2015 werden wereldleiders het eens over 17 Sustainable Development Goals oftewel SDG's (doelen voor duurzame ontwikkeling) om de wereld een betere plek te maken in 2030: gezonder, rechtvaardiger en duurzamer. Leeuwarden is sinds 2019 officieel Global Goal Gemeente. Dat wil zeggen dat wij op lokaal niveau werken aan het realiseren van de SDG's.

SDG Nederland

Een nieuwe aanpak
De gemeente is vastbesloten om de armoede te bestrijden. De ambitie is groot en vraagt een nieuwe integrale aanpak van armoede en schulden. Deze Visie Armoede en Schuldhulp geeft inzicht in wat we willen bereiken, langs welke denk- en oplossingsrichting en hoe we in de uitvoering aan concrete oplossingen gaan werken.

In 2020 heeft een accentverschuiving plaatsgevonden in onze kijk op armoede en schuldhulp. Op basis van gesprekken met maatschappelijk betrokken

partijen, de ambitie van het armoedepact (nu Moedige Dialoog Leeuwarden), landelijke beleidsontwikkelingen, wetenschappelijke inzichten en gesprekken met o.a. ervaringsdeskundigen is geconcludeerd dat de instrumenten die vanaf 2014 zijn ingezet, het armoedeprobleem in kwantitatieve zin nauwelijks hebben verminderd. Dit maakte het noodzakelijk om meer focus aan te brengen. Die focus komt in deze visie terug. We richten ons op het doorbreken van de armoede van generatie op generatie, het vergroten van de bestaanszekerheid en het vereenvoudigen van de schuldenaanpak.

Het bestrijden van armoede en schulden doet de gemeente niet alleen. Zij heeft hierbij iedereen nodig. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid. Deze visie is tot stand gekomen in samenwerking met de mensen en organisaties die betrokken zijn bij het thema armoede en schulden. Daarnaast is er aandacht voor de raakvlakken en samenwerking met andere beleidsterreinen om tot een beter resultaat te komen en voor wetenschappelijke inzichten om de aanpak effectiever te maken.

Leeswijzer

In deze notitie leggen we onze brede visie vast voor armoede en schulden in Leeuwarden. Daarbij beschrijven we in het volgende hoofdstuk allereerst de landelijke context en het lokale perspectief van de armoede en schuldenproblematiek. Deze kaders vormen de basis van onze visie en de daaruit voortvloeiende aanpak en acties. Deze staan verwoord in de eerste 3 hoofdstukken. Vervolgens gaan we in op de dienstverlening en communicatie, noodzakelijk voor het slagen van onze aanpak. De notitie wordt afgesloten met een beschrijving van de effectmeting en de monitoring en het financieel kader en de risico's.

Armoede op landelijk niveau

Armoede op landelijk niveau

Armoedebeleid is een samenspel van regelingen van het Rijk en regelingen en activiteiten die de gemeente uitvoert. Het Rijk bepaalt in grote lijnen de wet- en regelgeving die ervoor moet zorgen dat iedereen voldoende inkomen heeft. Denk aan de Participatiewet, waarin staat wie in aanmerking komen voor bijstand, of de Wet op het Minimumloon. Ook het Toeslagenstelsel (huurtoeslag, zorgtoeslag en kinderopvangtoeslag) is een verantwoordelijkheid van het Rijk. De gemeenten zijn deels verantwoordelijk voor de uitvoering van deze wetten. Hieronder vallen ook het armoedebeleid en de schuldhulpverlening. Zij moeten maatregelen nemen om armoede te voorkomen of zo veel mogelijk terug te dringen. De landelijke kaders en ontwikkelingen zijn de leidraad voor de gemeentelijke aanpak.

De huidige coronacrisis geeft druk op de bestaanszekerheid. Mensen die al voor deze crisis in een kwetsbare situatie zaten, zijn nu extra kwetsbaar geworden, zoals jongeren die klaar zijn met hun opleiding, zzp'ers en flexwerkers. Bij hen vallen stabiele inkomensstromen weg. Door de coronacrisis verwachten we daarom extra vragen op middellange en lange termijn voor financiële dienstverlening en schuldhulpverlening.[3]

3 SCP: Maatschappelijke gevolgen van Corona

In de afgelopen 4 jaar is een aantal rapporten verschenen die de algemene visie op armoedebestrijding en schuldhulp en het landelijke beleid mede bepalen.

De laatste generatie in armoede

In 2017 publiceerden de SER en de Kinderombudsman een aantal belangrijke rapporten over opgroeien in armoede. Daarin stond onder andere wat opgroeien in armoede met een kind op de korte en de lange termijn doet. Armoede kan op de korte termijn leiden tot sociale uitsluiting en op de lange termijn tot slechtere prestaties op school en zelfs probleemgedrag. Daarnaast lopen kinderen die in armoede opgroeien een groter risico op armoede als volwassene. Om de armoede bij kinderen terug te dringen, heeft het Rijk in 2019 vier ambities geformuleerd.

1. Alle kinderen in armoede kunnen meedoen.
2. Daling van het aantal huishoudens met kinderen en een laag inkomen.
3. Periodiek inzicht in de kans op armoede onder kinderen.
4. Een overzicht bieden van goede voorbeelden en initiatieven in de aanpak armoede onder kinderen.

De Kinderombudsman concludeert o.a. dat kinderen en jongeren die opgroeien in armoede op alle levensgebieden in hun ontwikkeling worden belemmerd. De aanbeveling is dat gemeenten hun beleid integraal vormgeven.

Voor gemeenten zijn jaarlijks extra middelen beschikbaar om kinderarmoede tegen te gaan. Sinds 2017 is er elk jaar € 100 miljoen beschikbaar. Hiervan gaat € 85 miljoen structureel naar gemeenten. De rest van de middelen gaat naar organisaties die zich richten op het bestrijden van armoede onder kinderen in Nederland en in het Caribisch gebied.

Met gemeenten is in 2017 de afspraak gemaakt dat zij zich inzetten om kinderen te ondersteunen zodat ze kunnen meedoen aan sport en cultuur, met sociale activiteiten op school en in hun vrije tijd. Deze afspraak is inmiddels bijgesteld. Gemeenten worden ook geacht maatregelen te treffen om armoede van generatie op generatie te doorbreken. De gemeenten zetten de beschikbare middelen met name in op kindregelingen die voorzien in materiële ondersteuning.

Het vergroten van bestaanszekerheid

Steeds meer mensen hebben moeite met rondkomen. Het gaat daarbij niet meer alleen om mensen met een minimum- of laag inkomen. Ook mensen met een hoger inkomen komen in de problemen. Dit kan de bestaanszekerheid aantasten. Bijvoorbeeld wanneer de flexibilisering van de arbeidsmarkt zorgt voor onzekerheid over werk en inkomsten of door het groeiende tekort aan geschikte en betaalbare woningen, waardoor mensen zich genoodzaakt zien een steeds groter deel van hun inkomen te besteden aan wonen. Ook de stijgende zorgkosten zijn niet meer voor iedereen op te brengen. Dit kan de zorg minder toegankelijk maken. Het kan ook leiden tot zorgmijding, met soms uiteindelijk hoger zorgkosten tot gevolg.

In de propositie 'De winst van het sociaal domein'[4] vragen de gemeenten aandacht van het Rijk voor drie opgaven, waaronder het herstellen van bestaanszekerheid.

De winst van het sociale domein

In de propositie wordt verwoord wat hiervoor nodig is en welke langjarige en niet vrijblijvende commitment het vraagt van de overheid en de maatschappelijke partners. De gemeenten zetten onder meer in op het terugbrengen van de menselijke maat en zekerheid op betekenisvol en betaald werk. Van het Rijk vragen zij onder meer een herziening van de Participatiewet die gemeenten meer ruimte biedt voor maatwerk, soepelere overgangen in de ondersteuning van inwoners door meer samenhang tussen zorg en ontwikkeling, een voorspelbaar toeslagensysteem, een anticyclisch investeringsmodel voor de Participatiewet en het arbeidsmarktbeleid en vereenvoudigde financieringsmogelijkheden voor scholing.

De aanpak van schulden

In 2018 is het Actieplan Brede Schuldenaanpak gestart. Dit actieplan is opgesteld door het Rijk in samenwerking met gemeenten en diverse landelijke ketenpartners. Doel van het actieplan was het aantal mensen met schulden te verkleinen.

4 De winst van het sociaal domein, VNG/Divosa, april 2021.

Daarbij werd ingezet op de volgende drie actielijnen:
1. problematische schulden voorkomen,
2. ontzorgen en ondersteunen, en
3. zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso.

Deze lijnen werden uitgewerkt in meer dan veertig maatregelen en initiatieven.[5]

In de afgelopen jaren is onder andere ingezet op het bevorderen van de inzet op vroegsignalering, het verbreden van de Nederlandse Schuldhulproute (NSR), het verbeteren van de onderlinge samenwerking en kwaliteit van vrijwillige schuldhulp via de Alliantie voor Vrijwillige Schuldhulp (AVS), versnelling van Collectief Schuldregelen, versnelling van het Schuldenknooppunt, verdere professionalisering van de schuldhulpverlening en de implementatie van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet.

In 2021 is de Brede schuldenaanpak geëvalueerd.[6] Positief is dat er op veel maatregelen en initiatieven is ingezet en dat de brede schuldenaanpak daar structuur aan gaf. Tegelijkertijd bleef het ook lastig om zicht te houden op alle initiatieven. De verwachting is dat de brede schuldenaanpak en ook het samenwerkingsverband door het volgende kabinet wordt voortgezet. In het vervolg is van belang vooral in te zetten op maatregelen met bewezen effect.

5 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schulden/schulden-aanpakken

6 https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/03/11/kamerbrief-tand-van-zaken-armoede-en-schuldenaanpak

De NVVK belofte

De **NVVK is** de grootste brancheverenigingen voor schuldhulp en financiële dienstverlening. Om de kwaliteit van de schuldenaanpak te verbeteren heeft de vereniging de 'NVVK belofte'[7] opgesteld. Deze bestaat uit de volgende 6 punten:
1. Aanmelden zonder drempels (waaronder ook inzetten op positieve bejegening door een stress-sensitieve aanpak).
2. Hulp op basis van vertrouwen.
3. Duidelijkheid waar je aan toe bent.
4. Geen inwoners buiten de boot.
5. Druk schuldeisers verlagen.
6. Zo goed mogelijk schuldenvrij.

In onze aanpak sluiten we aan op deze 6 uitgangspunten.

Overheidsbeleid en wet- en regelgeving

In de aanpak van de armoede- en schuldenproblematiek wordt door de overheid sterk ingezet op werk en activering. De gedachte hierachter is dat betaald werk ertoe leidt dat er geen of minder beroep gedaan wordt op de financiële ondersteuning van de overheid. Dit geldt voor een deel van de mensen die een beroep doen op ondersteuning. Maar een betaalde baan is niet voor iedereen vanzelfsprekend een eerste stap en niet iedereen kan deelnemen aan het arbeidsproces. Denk aan gepensioneerden of mensen die arbeidsongeschikt zijn. Ook heeft een aanzienlijk deel van de mensen die in armoede

7 https://www.nvvk.nl/thema/nvvk-belofte

leven al gewoon een betaalde baan. Zij zijn echter niet in staat met hun inkomen in bestaanszekerheid te voorzien; de zogenaamde werkende armen. Voor sommigen is betaald werk simpelweg geen oplossing.

Om op gemeentelijk niveau invulling te geven aan het beleid op het terrein van armoede en schulden is de wet- en regelgeving van belang. We geven bondig de inhoud van deze wet- en regelgeving weer.

Participatiewet[8]
Sinds 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. De Participatiewet heeft als doel mensen te activeren en waar mogelijk te begeleiden naar betaald werk. De Participatiewet is het sociaal vangnet en biedt de gemeente de mogelijkheid om naast het verstrekken van algemene bijstand ook via de bijzondere bijstand inkomensondersteuning te bieden.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)[9]
Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) ingevoerd. Deze wet regelt dat gemeenten een zorgplicht hebben om inwoners door middel van integrale schuldhulpverlening te helpen bij het oplossen en voorkomen van schulden. De Wgs is een kaderwet, wat betekent dat de gemeenten vrij zijn in het vormgeven van het beleid rondom schuldhulpverlening.

Het voornaamste doel is het beter helpen van mensen met (problematische) schulden door het realiseren van een effectievere schuldhulpverlening, waarin niet alleen aandacht is voor het oplossen van schulden, maar juist ook voor de achterliggende oorzaken.

Per 1 januari 2021 is een wijziging aangebracht in de Wgs, die uitwisseling van persoonsgegevens voor de schuldhulpverlening faciliteert. Daarnaast heeft de wijziging tot gevolg dat vroegsignalering een verplichte taak is voor gemeenten. Verhuurders, zorgverzekeraars en water- en energieleveranciers moeten sinds 1 januari 2021 gemeenten informeren als zij zien dat hun klanten rekeningen niet betalen. Hiervoor is geen toestemming nodig van de klant. De gemeenten doen vervolgens elke gemelde inwoner een hulpaanbod.[10]

Beschermingsbewind
Vanaf 1 januari 2021 kan de gemeente gebruik maken van het adviesrecht rondom schuldenbewind (artikel 1:432a BW). Verder vormt schuldenbewind vanaf 1 januari 2021 een tijdelijke maatregel. De richtlijn van de Expertgroep CBM[11] is dat schuldenbewind voor maximaal 5 jaar wordt uitgesproken.
De rechtbank heeft de wettelijke opdracht toe te zien op de kwaliteit van beschermingsbewind. De bewindvoerders moeten aan kwaliteitseisen voldoen. Hierover zijn wettelijke afspraken gemaakt in het Besluit kwaliteitseisen curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren. De rechtbank controleert de uitvoering van het bewind o.a. door beoordeling van de 'rekening & verantwoording' (een financieel verslag van de bewindvoerder). Wanneer een bewindvoerder in zijn of haar taak tekortschiet, kan de onderbewindgestelde (al dan niet met behulp van onafhankelijke cliëntondersteuning) een klacht bij de rechtbank indienen.

Nieuwe wet inburgering[12]
Er is een nieuwe Wet Inburgering 2021. Deze wet stelt de gemeente verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van het nieuwe inburgeringsstelsel. Uit de nieuwe wet volgt onder andere de verplichting dat uitkeringsgerechtigde inburgeraars financieel worden ontzorgd. Daarnaast wordt de gemeente ook verantwoordelijk voor de begeleiding gericht op financiële (zelf)redzaamheid.

Aansluiting bij bestaand beleid
De gemeente Leeuwarden streeft naar een integrale aanpak voor armoede en schuldhulp, overstijgend aan verschillende leefdomeinen. De aanpak bouwt op en sluit aan bij bestaand beleid. In bijlage G is een opsomming van dit bestaand beleid opgenomen.

8 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/participatiewet/participatiewet-informatie-voor-gemeenten

9 https://www.stratech.nl/sociaal-financieel/kenniscentrum/wet-gemeentelijke-schuldhulpverlening.html

10 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schulden/gemeenten-sneller-signaleren-van-schulden

11 Expertgroep CBM is een adviesgroep van curatoren, beschermingsbewindvoerders en mentoren

12 https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inburgeren-in-nederland/nieuwe-wet-inburgering

Armoede in Leeuwarden

Armoede in Leeuwarden

Armoede is een term die op verschillende manieren geïnterpreteerd kan worden. Om een gezamenlijke en gedragen ambitie te realiseren, willen we hetzelfde verstaan als er gesproken wordt over armoede.

In dit beleidsplan hanteren wij de definitie als volgt:
'Onze inwoners zijn arm wanneer ze gedurende langere tijd niet ervaren de middelen te hebben voor goederen en voorzieningen die in de samenleving als minimaal noodzakelijk gelden, om menswaardig te leven, mee te doen en je te ontwikkelen. Het ontbreekt veelal aan perspectief op verbetering.' [13]

Armoede is meer dan alleen een tekort aan materiële welvaart. Weinig financiële middelen gaan vaak samen met ongunstige levensomstandigheden en werken sociale uitsluiting in de hand.[14]

We kunnen hierbij een onderscheid maken tussen:

- Structurele armoede: van generatie op generatie en/of langdurige armoede
- Incidentele armoede: armoede veroorzaakt door levensgebeurtenissen met financiële gevolgen

De omvang van armoede in Leeuwarden bepalen we aan de hand van financiële armoede. We hanteren de CBS-criteria voor een laag inkomen. We gaan uit van 120% van het sociaal minimum.

Armoede is meer dan alleen een tekort aan materiële welvaart. Weinig financiële middelen gaan vaak samen met ongunstige levensomstandigheden en werken sociale uitsluiting in de hand.

13 Definitie Sociaal Cultureel Planbureau en rapport 'Bouwstenen voor een nieuw armoedebeleid in de gemeente Leeuwarden' Stichting Platform Armoede en Schulden Fryslân

14 CBS: Perspectieven op armoede en sociale uitsluiting - Armoede en sociale uitsluiting 2019 | CBS

Armoede in beeld: de cijfers

'Leeuwarden in top tien armste gemeenten.' Dit is een voorbeeld van een nieuwskop die ons helaas niet onbekend voorkomt. Armoede in Leeuwarden is een hardnekkig probleem. In bijlage A is een Infographic opgenomen met meer informatie over armoede in Leeuwarden. Als we kijken naar de cijfers, zien we het volgende.[15]

Minimahuishoudens

In Leeuwarden heeft 1 op de 10 huishoudens een inkomen lager dan 101% van het wettelijk sociaal minimum[16]. Ruim de helft hiervan heeft een bijstandsuitkering. 1 op de 5 huishoudens heeft een inkomen lager dan 120%. De wijken met het hoogste aandeel minimahuishoudens zijn:

- Heechterp & Schieringen
- Vrijheidswijk
- Bilgaard

15 Armoedemonitor Data Fryslân: Project Armoederegelingen: iedereen in beeld? 2018

16 CBS: Tot aan de pensioengerechtigde leeftijd is het sociaal minimum gelijk aan de hoogte van de bijstandsuitkering en vanaf de pensioengerechtigde leeftijd is het ontleend aan het AOW-pensioen.

Kinderen in armoede

In Leeuwarden groeit 1 op de 8 kinderen op in een huishouden met een inkomen <120% van het sociale minimum. In 2018 waren dit 2925 kinderen. Positief is dat het aantal en aandeel kinderen in minimahuishoudens in 2018 lager is dan de jaren ervoor. Van alle kinderen die in armoede leven, heeft 75% de basisschoolleeftijd of jonger. Dit maakt het primair onderwijs tot een belangrijke vindplaats en samenwerkingspartner.

Risicogroepen

Groepen met een hoger risico op armoede zijn onder meer jongeren met een lage opleiding, alleenstaande ouders, sociale minima, werklozen, zzp'ers en verslaafden. Alleenstaanden en eenoudergezinnen met minderjarige kinderen hebben het hoogste risico op armoede en schulden.[17] Ook heeft 30% moeite met lezen en schrijven en 15% heeft een LVB en/of GGZ-problematiek. Leeuwarden heeft relatief meer eenpersoonshuishoudens dan andere gemeenten.

Negatief banksaldo

Naast een laag inkomen heeft 1 op de 5 huishoudens in Leeuwarden een negatief banksaldo. Bij huishoudens met een inkomen <101% is dat 1 op de 4.

17 Wie hebben een hoog risico op armoede - Sociaal Planbureau Groningen

Van alle kinderen die in armoede leven, heeft 75% de basisschoolleeftijd of jonger. Dit maakt het primair onderwijs tot een belangrijke vindplaats en samenwerkings-partner.

De ambitie: een armoedevrij Leeuwarden

De ambitie: een armoedevrij Leeuwarden

De cijfers van armoede in Leeuwarden laten zien dat armoede in Leeuwarden nog altijd een actueel probleem is. Armoede kan grote gevolgen hebben. Armoede kan bijvoorbeeld slecht zijn voor de gezondheid, heeft invloed op de woonsituatie en zorgt voor minder ontwikkelkansen. Daarnaast kan het zorgen voor schaamte, sociale isolatie, eenzaamheid, stress en depressie.[18]

Armoede kan ook de oorzaak zijn van eerdergenoemde punten. Het is dus een probleem dat duidelijk een goede aanpak nodig heeft voor een lange termijn. Deze visie heeft daarom ook geen einddatum. Jaarlijks toetsen we de (deel)ambities en doelen en stellen we, binnen de bestaande verantwoordingsstructuur, concrete doelen voor het komende jaar.

Ambitie

We leggen de lat hoog. Onze ambitie is een armoedevrij Leeuwarden. Armoedevrij betekent niet dat er geen financiële armoede meer is. Dat kunnen we helaas niet waarmaken. We kijken naar de impact van armoede.

Een armoedevrij Leeuwarden is een Leeuwarden waarin: 'alle inwoners kunnen meedoen in de samenleving en zich kunnen ontwikkelen, waardoor zij een goede kwaliteit van leven ervaren en beschikken over voldoende middelen om dit te realiseren.'

Deze ambitie vraagt een aanpak op verschillende leefgebieden en leefdomeinen. Gericht op vernieuwing, borging en met aandacht voor wetenschap. Hierbij is samenwerking met externe partners en inwoners van groot belang.

Deze aanpak bestaat uit 3 pijlers:
1. De laatste generatie in armoede
2. Het vergroten van de bestaanszekerheid
3. Het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak

Voor iedere pijler zijn korte- en lange termijn doelen geformuleerd. In het volgende hoofdstuk beschrijven we welke doelen dit zijn en hoe we die doelen gaan realiseren. In het hoofdstuk effectmeting en monitoring gaan we verder in op hoe we dit gaan meten. Als 0-meting gelden de cijfers die zijn opgenomen in de armoedemonitor.

Onze ambitie is een Leeuwarden waarin: 'alle inwoners kunnen meedoen in de samenleving en zich kunnen ontwikkelen, waardoor zij een goede kwaliteit van leven ervaren en beschikken over voldoende middelen om dit te realiseren.'

18 https://www.armoedefonds.nl/gevolgen-van-armoede

Pijler 1 – De laatste generatie in armoede

Pijler 1 – De laatste generatie in armoede

In het onderzoek van de Kinderombudsman 'Alle kinderen kansrijk' is gesproken met kinderen en jongeren die te maken hebben met armoede. Zij vertelden dat ze bang zijn dat er niet genoeg geld is voor eten of dat ze uit huis gezet zullen worden vanwege schulden. En ook dat ze niet altijd meekunnen met schoolreisje of uitgenodigd worden voor feestjes omdat ze zelf nooit een feestje geven. Door alle zorgen kunnen de kinderen en jongeren zich vaak niet goed concentreren op school. Armoede gaat om veel meer dan het niet hebben van spullen. Sociale uitsluiting en kansenongelijkheid liggen op de loer. Dit vraagt een stevige, onderbouwde aanpak.[19]

19 De wetenschappelijke onderbouwing van de aanpak van regeneratie van armoede is opgenomen in bijlage B

Ambitie

Onze ambitie is om te voorkomen dat een overdracht van armoede plaatsvindt van generatie op generatie. Om dit te stoppen en het verschil te maken, focussen wij ons op kinderen die opgroeien in armoede. We zorgen ervoor dat kinderen die in armoede leven mee kunnen doen met school-, sport-, en cultuuractiviteiten. Daarnaast vergroten we hun ontwikkelkansen, bijvoorbeeld door de kinderen te laten kennismaken met geschoolde beroepen via bliksemstages.

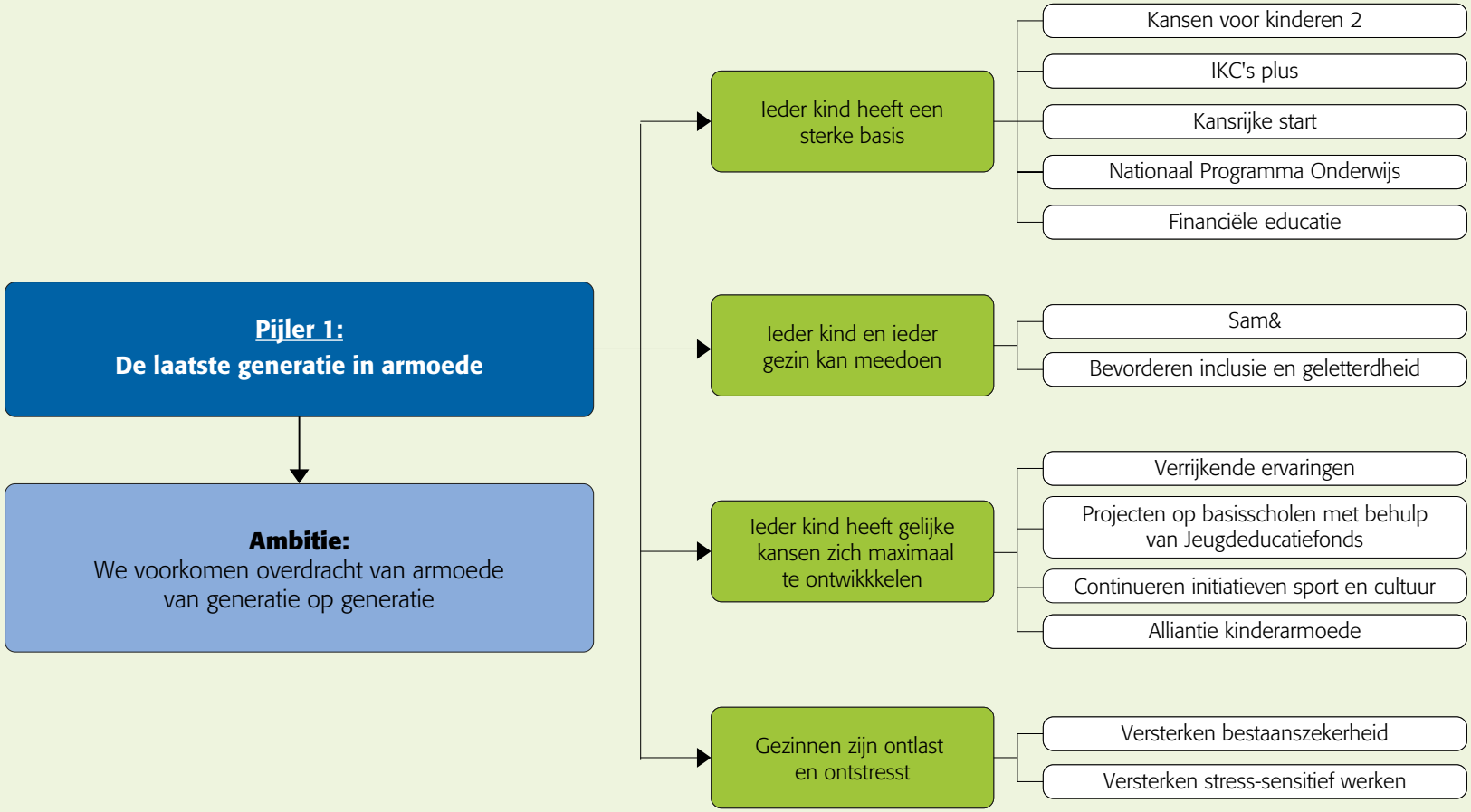
Het gezinssysteem is daarbij het uitgangspunt. Uit verschillende onderzoeken blijkt namelijk dat de crux hem zit in een integrale aanpak die het leven van kinderen op alle vlakken verbetert.[20] Hiervoor is het nodig dat:

1. Ieder kind een sterke basis heeft
2. Ieder kind en ieder gezin mee kan doen
3. Ieder kind gelijke kansen heeft zich maximaal te ontwikkelen
4. Het gezin in armoede ontlast en ontstresst wordt

Deze voorwaarden hebben we vertaald in korte- en lange termijn doelen.

20 Lusse, M. & Kassenberg, A. (2021). ***Omgaan met kinderarmoede in het sociaal domein. Handreiking voor professionals***. Hogeschool Rotterdam en Hanzehogeschool Groningen; Visser, S. (2019). ***Mechanismen van en interventies bij intergenerationele armoede: Een literatuuronderzoek***. Rijksuniversiteit Groningen; Kalthoff, H. (2020). ***Opgroeien en opvoeden in armoede.*** Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Figuur 2: Pijler 1: de laatste generatie in armoede

Doelen

Korte termijn (2022 en 2023):

- Jaarlijks doen 10% meer kinderen in armoede mee aan school-, sport- en culturele activiteiten ten opzichte van het jaar daarvoor.
- Jaarlijks doen 10% meer kinderen in armoede mee aan projecten die de ontwikkelkansen van kinderen vergroten ten opzichte van het jaar daarvoor (975 leerlingen zijn in 2020 bereikt door projecten van JINC).
- Het percentage jongeren dat de startkwalificatie[21] heeft behaald op 23-jarige leeftijd neemt jaarlijks toe (in schooljaar 2018-2019 behaalde 97,2% van de 9439 jongeren een startkwalificatie[22]).

Lange termijn:

- Kinderen die opgroeien in een gezin in de bijstand leven als volwassenen niet in de bijstand.
- Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede neemt af.

Aanpak

Een sterke basis voor ieder kind

Voor de (toekomst van de) samenleving is het van belang dat kinderen en jongeren zich gezond en veilig ontwikkelen. Hiervoor hebben ze een veelzijdige en uitdagende omgeving nodig, waarin ieder kind en iedere jongere zich veilig en prettig voelt, zijn talenten ontdekt en ontplooit, en optimaal tot zijn recht komt.[23] Deze omgeving vormt een sterke basis.

De gemeente Leeuwarden wil de ontwikkelingskansen voor kinderen vergroten door te investeren in het jonge kind en meer preventief te werken. Dit gaan wij doen door versterking van de samenwerking tussen ouders, onderwijs, jeugdzorg, sport en werk. Met name binnen de volgende actielijnen:

- Kansen voor Kinderen 2: de Integrale Kindcentra (IKC's), met name in de aandachtsgebieden Heechterp-Schieringen, Vrijheidswijk en Bilgaard, Heechterp & Schieringen, Bilgaard & Havankpark e.o., Potmargezone, Oud-Oost, Nijlân & De Zwette en Huizum-West spelen hierbij een belangrijke rol. De IKC's in deze wijken en buurten zijn de plekken waar het uitvoeringsprogramma 'Kansen voor Kinderen 2' (KvK2) in de periode 2021-2028 handen en voeten krijgt, omdat in die buurten en wijken de problematiek het grootst is.

  IKC's in de aandachtsgebieden kunnen een 'Plus' krijgen. Dit betekent dat er voor hen extra middelen, personeel en ondersteuning beschikbaar zijn om de leef- en leeromstandigheden voor kinderen te verbeteren en de kans op achterstanden in onderwijs en opvang te verkleinen. Daar nemen we een periode van 8 jaar voor.

- Kansrijke start: in het programma Kansrijke start wordt de samenwerking tussen de medische geboortezorg en het sociaal domein versterkt, waardoor zo vroeg mogelijk kwetsbare zwangeren of kwetsbare situaties in beeld komen. Met dit programma voorkomen we blijvende achterstanden bij kinderen door het wegnemen van risicofactoren gedurende de zwangerschap en de eerste levensjaren.

- Nationaal Programma Onderwijs: vanuit het Nationaal Programma Onderwijs worden activiteiten ontwikkeld om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, sociaal en emotioneel vlak te stimuleren.

- Schoolontbijt: we vinden het belangrijk dat kinderen met een gevulde maag in de schoolbanken zitten. Een gezond ontbijt vormt de basis voor een schooldag, waarmee de leermogelijkheden van kinderen worden vergroot. We onderschrijven het initiatief van de buurvrouw&buurvouw (b&b), die sinds deze zomer activiteiten gericht op het voorzien in een schoolontbijt bij Leeuwarder scholen verkend. Er is door een aantal scholen herkend en erkend dat dit probleem speelt. De school, ouders en b&b trekken hier samen in op.

- Financiële educatie: uit diverse onderzoeken komt de aanbeveling om kinderen verstandig te leren omgaan met geld. Belangrijk is dat er een doorlopende leerlijn is op het onderdeel financiële educatie, aansluitend bij het leerniveau en leeftijd van de kinderen. Samen met De Moedige Dialoog Leeuwarden werken we een divers aanbod in financiële educatie uit, dat ingezet kan worden op BO en VO.

  Een aandachtspunt is wanneer jongeren 18 jaar worden. Jongeren zijn dan volgens de wet volwassen en krijgen er automatisch verantwoordelijkheden bij, zoals zelf een zorgverzekering afsluiten en betalen, maar ook bijvoorbeeld het aanvragen van zorgtoeslag. Jongeren die Jeugdhulp ontvangen zijn vaak nog niet zelfstandig bij 18 jaar. Om hen te ondersteunen bij deze overgang en de (financiële) verantwoordelijkheden te dragen, wordt in afstemming met de jongere vanaf 16,5 jaar een toekomstplan opgesteld. Hiervoor heeft de gemeente Leeuwarden een format ontwikkeld. Het gaat om een samenwerkingsafspraak waar geen extra middelen voor worden ingezet. Het opstellen van een toekomstplan is opgenomen in de regionale contracten met alle Jeugdhulpaanbieders.

21 Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. Als leerlingen van 16 tot 18 jaar val je onder de kwalificatieplicht.

22 https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/onderwijs-algemeen/documenten/publicaties/2020/11/16/vsv-per-gemeente

23 Samen-om-het-kind-Deel-1-Een-sterke-basis.pdf (nji.nl)

Ieder kind en ieder gezin kan meedoen
Kinderen in armoede voelen zich vaak anders, omdat ze niet kunnen meedoen. Onder meedoen verstaan we onder meer het ontmoeten van anderen, deelnemen aan sportieve of culturele activiteiten en het hebben van een stabiele daginvulling. Sociale uitsluiting kan het gevolg zijn van niet meedoen. Van belang is dus dat kinderen en het gezin mee kunnen doen.[24] Om het meedoen mogelijk te maken en te stimuleren, zetten we in op de volgende acties:

- We blijven ook de komende jaren inzetten op het ontwikkelen en stimuleren van het gebruik van de regelingen binnen samenvoorallekinderen.nl (Sam&) Dit is een samenwerking tussen Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur, Stichting Jarige Job, Kinderhulp. De ambitie wordt gerealiseerd door landelijke en lokale campagnes.
- We bevorderen (digitale) inclusie en geletterdheid bij kinderen en volwassenen. Vanuit de Inclusie Agenda 2020-2022 en het Uitvoeringsprogramma Laaggeletterdheid Leeuwarden zijn er initiatieven ontwikkeld om dit verder vorm te geven.

Gelijke kansen voor ontwikkeling
In onze gemeente willen we niet dat het uitmaakt waar je wieg staat en dat dit invloed heeft op de ontwikkeling van een kind. Ieder kind heeft gelijke kansen om zich te ontwikkelen. Om dit te bevorderen zetten wij in op de volgende actielijnen:

- Verrijkende ervaringen: we willen dat in 2022 10% meer jongeren deelnemen aan diverse projecten die ontwikkelkansen van jongeren vergroten. We streven daarbij naar een "doorlopende ervaringslijn". Daarmee bedoelen we dat we jongeren op het VO in de kansarme wijken ieder jaar een project aangereikt krijgen, zodat ze jaar op jaar een ervaring hebben die bijdraagt aan hun ontwikkeling. We onderzoeken de mogelijkheid dit te ontwikkelen binnen het Programma Leeuwarden Oost.
- Via de samenwerking met het Jeugdeducatiefonds willen we de ontwikkelkansen van kinderen in het primair onderwijs vergroten. Door middel van cofinanciering draagt het Jeugdeducatiefonds bij aan projecten op Leeuwarder basisscholen.
- We continueren initiatieven als sport- en cultuurcoaches, Jonge helden, het project Circus Adje Lambertz en Centrum voor talentontwikkeling.
- De gemeente Leeuwarden wordt partner van de Alliantie Kinderarmoede. De Alliantie Kinderarmoede is een kennisplatform van publiek-private partijen die een einde willen maken aan kinderarmoede. Binnen deze samenwerking worden werkzame initiatieven uitgewisseld.

Het gezin (in armoede) ontlasten en ontstressen
Kinderen dragen ook de lasten van de geldzorgen thuis. Bij het voorkomen dat armoede van generatie op generatie overgaat, is het dus van belang niet alleen te kijken naar het kind, maar het gezin te ontlasten en ontstressen. Hiervoor zetten we in op:

- Het vergroten van de bestaanszekerheid van volwassenen, ouders en gezinnen (hierop gaan we verder in bij Pijler 2).
- Het versterken van een stress-sensitieve manier van werken (hierop gaan we verder in het hoofdstuk Werkwijze en dienstverlening).

'Ik probeer de eindjes aan elkaar te knopen zonder hulp. Maar toen mijn dochter jarig was en ik geen geld had voor de traktatie op school, kreeg ik een bedrag van de vrijwilliger van het bewonersbedrijf. Daar heb ik een vertrouwensband mee en zij kent mijn situatie.'

24 Lusse, M. & Kassenberg, A. (2021). ***Omgaan met kinderarmoede in het sociaal domein. Handreiking voor professionals***. Hogeschool Rotterdam en Hanzehogeschool Groningen.

Pijler 2 - Het vergroten van bestaanszekerheid

Pijler 2 - Het vergroten van bestaanszekerheid

Bij bestaanszekerheid gaat het erom dat iemand voldoende geld heeft om een dak boven het hoofd te hebben, te eten en kleding te kopen. Bestaanszekerheid betekent ook dat het mogelijk is te sparen zodat er een financiële buffer is en dat er zorg is als je ziek wordt. Dit zijn voorwaarden om de rust en ruimte te vinden voor ontwikkeling en meedoen in de samenleving. Uit ervaringen van onder andere Inclusieve Stad weten we dat in veel gevallen de bestaanszekerheid ontbreekt en dat het investeren daarin veel oplevert.

Ambitie

Onze ambitie is om de bestaanszekerheid van inwoners te vergroten, zodat iedereen in staat is om te voorzien in zijn of haar primaire levensbehoeften en hierdoor mee kan doen in de samenleving. Dit betekent dat:

1. wonen voor iedereen betaalbaar is
2. iedereen toegang heeft tot gezondheidszorg
3. zoveel mogelijk mensen richting werk worden begeleid
4. er een veilige leefomgeving is
5. we met inwoners kijken hoe we het bestaansminimum kunnen zekerstellen

Doelen

Korte termijn (2022 en 2023):

- Jaarlijks realiseren we een stijging van 10% ten opzichte van het voorgaande jaar in het bereik van de energiecoaches (722 huisbezoeken in 2020).
- Geen huisuitzettingen op grond van huurachterstanden (2 huisuitzettingen op basis van betalingsachterstanden in 2020).
- De gemeente draagt zorg voor het aanbieden van een (financieel) passende zorgverzekering voor alle minima (met hoge zorgkosten) en voorkomt achterstanden op de zorgpremie (3.300 huishoudens in 2020).
- Jaarlijks realiseren we een stijging van 5% ten opzichte van 2020 in het gebruik van de minimaregelingen (1.350 huishoudens maken gebruik van Bijzonder Bijstand)
- Alle inwoners en hulpverleners zijn op de hoogte van de verschillende inkomensregelingen.

Lange termijn:

- Iedere inwoner heeft een passende woning die bijdraagt aan het woongenot.
- Inwoners zijn tevreden over de leefbaarheid in hun wijk.
- Over 10 jaar is 75% van de bijstandsgerechtigden naar maximaal vermogen actief op de reguliere arbeidsmarkt.
- Een daling van het aantal inwoners dat gebruik maakt van inkomensregelingen.

Aanpak

1. Wonen is voor iedereen betaalbaar

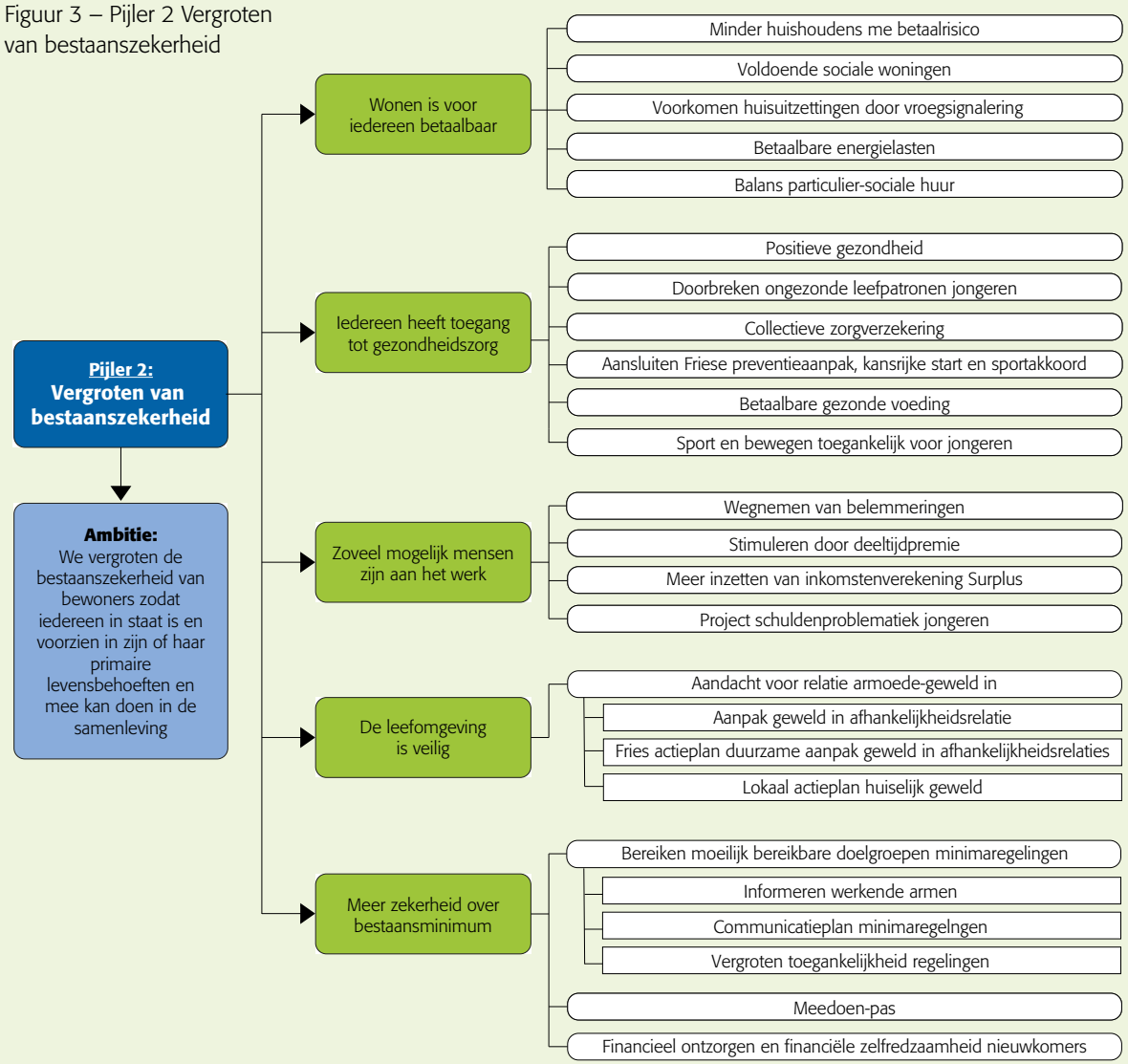
De betaalbaarheid van woningen is de afgelopen jaren verslechterd. Met name voor huishoudens met een laag inkomen vormen de hoge woonlasten vaak een probleem en een toename van de betaalrisico's. Uit een onderzoek van het Nibud[25] blijkt dat woonlasten onevenredig oplopen binnen het huishoudbudget; 26% van de huurders heeft zelfs te hoge woonlasten om te voorzien in de primaire levensbehoeften. Daarnaast blijkt uit cijfers van de VNG[26] dat in 2019 landelijk 14.3% van de huishoudens in corporatiewoningen een betaalrisico lopen. In Leeuwarden is dit 16.8%. TNO becijferde onlangs dat ruim een half miljoen huishoudens in Nederland door slecht geïsoleerde woningen 40% meer gas en 10% meer elektriciteit gebruikt dan gemiddeld.[27]

25 Hoe gaan mensen om het hoge woonlasten, 2019

26 Waarstaatjegemeente.nl

27 De feiten over energiearmoede, 2021

Figuur 3 – Pijler 2 Vergroten van bestaanszekerheid

Daardoor zijn deze huishoudens een relatief groot deel van hun (lage) inkomen kwijt aan de energierekening.

In de Volkshuisvestingsvisie 2021 "Leeuwarden ongedeeld en vitaal" heeft de gemeente een stevige ambitie voor betaalbaar wonen geformuleerd. Wonen is een basisbehoefte en dient voor eenieder toegankelijk te zijn, ook financieel. Betaalbaar wonen betekent dat een huishouden in staat moet zijn om na aftrek van de woonlasten voldoende geld over te houden voor de overige primaire levensbehoeften. Tot woonlasten behoren de huur- of hypotheekkosten en de kosten voor water, elektriciteit en gas.

In de betaalbaarheid van wonen spelen verschillende partijen een rol.
De betaalbaarheid van wonen geven we vorm langs de volgende actielijnen:

- Het verkleinen van het aantal huishoudens met een betaalrisico
- Het creëren van voldoende sociale huurwoningen
- Het voorkomen van huisuitzettingen door huurachterstand middels vroegsignalering
- Het realiseren van betaalbare energielasten
- Aanpassen balans tussen particuliere en sociale huur

Voor de verdere uitwerking verwijzen wij naar de Volkshuisvestingsvisie 2021. Voor de komende jaren blijven we onze aanpak langs deze lijnen vormgeven. Daarnaast zetten we in op het verder verbeteren van vroegsignalering, de invoering van de Voorzieningenwijzer, de verzilverlening en de borgstelling voor een duurzaamheidslening voor mensen die voor de verduurzaming van hun woning geen reguliere lening kunnen krijgen.

2. Gezondheidszorg is toegankelijk

Gezondheid en armoede zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Uit cijfers blijkt dat bij huishoudens met een lager inkomen vaker sprake is van een ongezonde levensstijl. Deze inwoners hebben hogere zorgkosten, zijn meer aangewezen op Wmo-voorzieningen en zijn vaker niet in staat volledig te werken. Armoede kan zowel op de fysieke als de mentale gezondheid nadelige effecten hebben. Zo kan stress, door bijvoorbeeld schulden, tot veel andere gezondheidsproblemen leiden.

De samenhang tussen armoede en gezondheid is al zichtbaar tijdens de zwangerschap en de eerste levensjaren van een kind. Moeders die leven in armoede roken en drinken meer tijdens de zwangerschap.[28] Daarnaast constateren consultatiebureaus dat kinderen die opgroeien in armoede vaker overgewicht hebben en dat er vaker sprake is van ontwikkelingsachterstand. Kinderen die opgroeien in armoede beginnen dus ook met een gezondheidsachterstand. Het is daarom van belang armoede en gezondheid niet los van elkaar te zien, maar integraal op te pakken samen met andere beleidsterreinen als onderwijs, jeugd en Wmo.

Naast de aanpak om de brede gezondheid van inwoners te verbeteren, willen we ook de noodzakelijke zorg die inwoners nodig hebben betaalbaar houden. Voor de groep minima met structureel hoge zorgkosten is er de collectieve zorgverzekering AV Frieso compleet. Het oorspronkelijke doel van deze verzekering was inwoners met een laag inkomen toegang te geven tot betaalbare zorg.

28 https://publicaties.zonmw.nl/voor-vrouwen-met-een-lage-sociaaleconomische-status-is-stoppen-met-roken-extra-lastig/

Maar de collectieve zorgverzekering bevindt zich steeds meer op het snijvlak van het beleid rondom armoede, schulden en zorg. De verzekering kan schulden voorkomen, zorgmijding tegengaan, biedt inkomensondersteuning en voorkomt wanbetaling.

Het is belangrijk om de toegankelijkheid van de zorg te waarborgen en tegelijkertijd de kosten beheersbaar te houden. Daarom is er recent opdracht gegeven tot een evaluatie van de AV Frieso. Op basis van de resultaten geven we invulling aan een (meer) toekomstbestendig instrument om de zorg voor inwoners met een laag inkomen toegankelijk en betaalbaar te houden.

Om gezondheid te verbeteren en armoede te verlichten zetten we in op de volgende actielijnen:

- Werken vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid om integraal inwoners te ondersteunen.
- Inzet op jongeren van 0-18 jaar oud om in een vroeg stadium ongezonde leefpatronen te doorbreken. Hierin samen optrekken met de ouders.
- Blijven aanbieden van collectieve zorgverzekering voor minima in 2022 en 2023.
- Aansluiting zoeken bij de 'Friese Preventieaanpak', 'kansrijke start' en het 'sportakkoord'.
- Gezonde voeding betaalbaar en toegankelijk maken en houden voor gebruikers van de voedselbank. Hierbij gaan we nauw samenwerken met de voedselbank.
- Sporten en bewegen toegankelijk houden voor kinderen uit minima gezinnen.

3. Zoveel mogelijk mensen aan het werk

De ambitie is om zoveel mogelijk mensen te ondersteunen richting werk en de belemmeringen zoveel mogelijk weg te nemen: 'Iedereen die kan werken, gaat ook aan het werk!' Wij zijn ervan overtuigd dat het voor ieder mens belangrijk is om te werken. Het versterkt het gevoel van eigenwaarde, geeft zin, zorgt voor dagritme en het biedt mogelijkheden voor sociale contacten en bovenal perspectief. Of het nou om betaald werk gaat of onbetaald werk. Het is een manier om te participeren en (weer) onderdeel te worden van de samenleving. Dit is een belangrijke factor voor bestaanszekerheid. Om meer mensen naar werk toe te leiden, zetten we in op de volgende actielijnen:

- Het wegnemen van belemmeringen: vanuit de uitvoering ondersteunen we waar nodig om mensen maximaal mee te laten doen in de maatschappij. Dit doen we door onder meer bronnen van stress (zoals schulden) zoveel mogelijk weg te nemen of te reduceren. Daarnaast willen we inwoners persoonlijk en op maat inzicht geven in wat het aanvaarden van werk betekent in hun situatie. Als daar knelpunten in zitten, nemen we deze waar mogelijk weg.
- Werken stimuleren door middel van deeltijdpremie: iedere uitkeringsgerechtigde van 27+ jaar krijgt eens per half jaar een premie toegekend van 8% van de inkomsten over dat half jaar. Bij iedere maand deeltijd werken, komt dit neer op ongeveer een extra maandinkomen per jaar. De hoogte van de premie belemmert volledige uitstroom uit de bijstand naar werk niet, omdat deze genoeg is om werk lonend te maken, maar niet zo hoog dat mensen te maken krijgen met de armoedeval. De premie wordt vanaf 1 januari 2019 toegepast. In 2022 wordt de effectiviteit onderzocht.

- Het verhoogd inzetten van Surplus: Surplus is een andere manier van inkomstenverrekening van loon met de bijstandsuitkering. Surplus wordt altijd toegepast in overleg met de inwoner. Bij Surplus krijgen inwoners hun loon en aanvullende uitkering maandelijks op een vast betaalmoment door de gemeente uitbetaald. Dit biedt meer stabiliteit, zekerheid, rust en overzicht voor de inwoner. De verrekenmethode is met name geschikt voor mensen met sterk wisselende inkomsten (bijv. 0- uren contracten) of onregelmatig inkomen (bijv. 4-wekelijkse betaling van loon, waardoor de betaaldatum per maand wisselt). Ook bij meerdere werkgevers kan Surplus uitkomst bieden. Momenteel zitten er ca 40 bijstandsgerechtigden in deze verrekenmethode. We gaan de methode vaker aanbieden aan inwoners.
- Het project schuldenproblematiek jongeren tot 27 jaar (onderdeel van het project i4sociaal[29]). Hierin wordt gekeken naar mogelijkheden voor preventie, bewustwording en een slimme manier van gegevensuitwisseling met onze schuldhulpverleningspartijen. Het doel is om tijdig de juiste hulp, informatie en middelen in te zetten bij financiële problemen, zodat de belemmering om naar school of aan het werk te gaan zoveel mogelijk weg kan worden weggenomen. Hierbij werken we samen met ervaringsdeskundigen om zo goed mogelijk aan te kunnen sluiten op de denk- en leefwereld van de jongeren.

29 i4Sociaal staat voor een nieuwe, innovatieve manier van communiceren en informeren binnen het sociaal domein. De vier belangrijkste uitgangspunten zijn: persoonlijk, zelfstandig, vrij(blijvend) en verbindend.

4. Veilige leefomgeving

Armoede en schulden hebben op verschillende manieren een relatie met veiligheid. Armoede en financiële problemen kunnen zowel risicofactoren (oorzaak) als gevolg zijn van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Ook is er een relatie tussen armoede en de leefbaarheid (inclusief veiligheid) in verschillende wijken.

Armoede vormt een risico voor geweld in afhankelijkheidsrelaties. Financiële problemen, werkloosheid en slechte omstandigheden tot stress en geweld kunnen leiden. Armoede is een gevolg van geweld bij bijvoorbeeld uitbuiting van ouderen of vrouwen in de vrouwenopvang. In het laatste geval kan geweld ook gevolgen hebben voor opleiding, werk en wonen. Zo blijkt uit onderzoek dat 40% van de slachtoffers moest verhuizen en eenzelfde percentage zichzelf financiële beperkingen moest opleggen.[30]

De aanpak van armoede en schulden dient rekening te houden met de relaties tussen armoede, geweld en criminaliteit. Dit geven we vorm door aansluiting te zoeken met bestaand beleid, zoals:

- De Regiovisie 'Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties'
- Fries Actieplan 'Een duurzame aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties'
- Het Lokaal Actieplan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

We nemen armoede als risicofactor en gevolg van geweld en onveiligheid op in dit beleid.

30 https://www.movisie.nl/artikel/financiele-kwetsbaarheid-huiselijk-geweld-kindermishandeling

Een concreet voorbeeld hiervan is de aanpak van financieel misbruik bij ouderen. In Leeuwarden is hiervoor de werkgroep Veilig Ouder Worden Leeuwarden opgericht. Dit is een samenwerking van verschillende ketenpartners binnen de gemeente die een bijdrage leveren aan het voorkomen en signaleren van financieel misbruik bij ouderen, het verlagen van de drempel voor het vragen van advies en het versterken van elkaars kennis. In deze werkgroep zit een afvaardiging van notarissen, bewindvoering, bank, Veilig Thuis, gebiedsteams (Amaryllis) en gemeente (beleid). Binnen de werkgroep wordt gefocust op de eerste stap: bewustwording van het bestaan van (financieel) misbruik van ouderen. Dit draagt bij aan het voorkomen van en signaleren van ouderenmishandeling.

5. Meer zekerheid over bestaansminimum

De gemeente heeft de wettelijke plicht om inwoners die niet in hun eigen bestaan kunnen voorzien een uitkering te verstrekken. Door verschillende omstandigheden komt het echter weleens voor dat het inkomen onder het bestaansminimum daalt. Dit is niet wenselijk omdat dit tot armoede en schuldenproblematiek kan leiden. Daarom stelt de gemeente zich ten doel haar inwoners zo veel mogelijk zekerheid te bieden over hun bestaansminimum en met inwoners te kijken van welke minimaregelingen zij gebruik kunnen maken wanneer hun inkomen hieronder dreigt te komen. Dit doet de gemeente met de volgende minimaregelingen:

- Collectieve ziektekostenverzekering (AV Frieso Compleet)
- Individuele inkomenstoeslag
- Individuele studietoeslag
- Sam& voor alle kinderen
- Kwijtschelding
- Bijzondere bijstand

Daarnaast is de ruimte voor het ontvangen van giften voor mensen die een bijstandsuitkering ontvangen verruimd van €500 naar €1.200 per jaar. De afgelopen jaren is er hard gewerkt om het aantal inwoners dat gebruik maakt van de minimaregelingen te vergroten.[31] Dit is gedaan op de volgende twee manieren:

1. Vergroten van de bekendheid van de minimaregelingen.
2. Toegankelijker maken van de minimaregelingen.[32]

Niet alle inwoners met een minimuminkomen zijn bij de gemeente in beeld. Het gaat dan onder andere om werkende armen (in loondienst of zzp'ers) of inwoners met een uitkering van UWV of SVB. Deze groep is lastig vindbaar. Om het gebruik van de regelingen nog verder te vergroten, gaan we de komende jaren inzetten op:

- Het bereiken van de werkende armen: naar aanleiding van een onderzoek over hoe werkende armen te bereiken, wordt er vanaf 2022 gestart met het aanbieden van informatiepakketten aan werkgevers.
- De toegankelijkheid minimaregelingen vergroten: de individuele inkomenstoeslag wordt, voor inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen en eerder individuele inkomenstoeslag hebben ontvangen, zoveel mogelijk automatisch toegekend. Voor inwoners zonder een bijstandsuitkering is dat niet uitvoerbaar. Onderzocht wordt of voor deze inwoners de aanvraagprocedure voor een nieuwe aanvraag vereenvoudigd kan worden. Ingezet wordt op een proactieve benadering van de inwoners, bijvoorbeeld door de inzet van ervaringsdeskundigen.
- In 2022 wordt er een enquête uitgezet onder gebruikers van de minimaregelingen om input te krijgen voor de wijze waarop het bereik kan worden vergroot.
- Op dit moment is het lastig om het bereik van de minimaregelingen weer te geven op de totale populatie van inwoners die er recht op heeft. Om beter zicht te krijgen op dit bereik, zetten we in op het verbeteren van de armoedemonitor.

31 Voor cijfers van bereik van de minimavoorzieningen over de afgelopen jaren zie bijlage E

32 Voor bestaande afwegingskaders minimaregelingen zie bijlage E

‘We zetten erop in dat ieder kind en gezin kan meedoen.’

Meedoen-pas

Het is belangrijk dat ieder kind en gezin mee kan doen. In pijler 1 geven we aan dat we hierop inzetten. Met Sam& is dat voor de kinderen in de gemeente Leeuwarden geregeld. Dit willen we ook voor volwassenen realiseren. Er zijn diverse voorbeelden van steden die werken met een pas, zoals de Stadjespas in Groningen, de U-pas in Utrecht en de Ooievaarspas in Den Haag. We gaan in 2023 verkennen of het invoeren van een dergelijke pas in Leeuwarden haalbaar is.

Nieuwkomers

Het vergroten van bestaanszekerheid geldt voor iedereen binnen gemeente Leeuwarden. Een doelgroep die specifieke aandacht vraagt zijn de nieuwkomers. Het is gebleken dat nieuwkomers kwetsbaar zijn op het gebied van financiële zelfredzaamheid.

Op 1 januari 2021 is de nieuwe inburgeringswet in werking getreden. Hierdoor is de gemeente verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van het nieuwe inburgeringsstelsel. Uit deze nieuwe wet volgt onder andere de verplichting dat uitkeringsgerechtigde inburgeraars financieel worden ontzorgd. Daarnaast wordt de gemeente verantwoordelijk voor de begeleiding gericht op financiële (zelf)redzaamheid. De aanpak hiervan is in samenhang opgesteld met het beleidsplan nieuwkomers Leeuwarden 2021 en ziet er als volgt uit:

- Financieel ontzorgen: dit is een technische taak en gaat over het doorbetalen van de vaste lasten. Dit zijn de huur, gas/water/licht en de zorgverzekering. Dit geeft nieuwkomers de ruimte om stap voor stap te oefenen met overige zaken die betaald moeten worden;
- Financiële zelfredzaamheid: vanaf de start van het ontzorgen, zet de gemeente in op begeleiding naar zelfredzaamheid. Hiermee wordt voorkomen dat na de verplichte periode van ontzorgen alsnog financiële problemen ontstaan. De uitvoerder maakt een persoonlijk plan met de nieuwkomer en hangt in drie fasen samen met het ontzorgen. De begeleiding is gericht op: begrijpen wat er in de ontzorging gebeurt (stap 1), begeleiding in het leren van het zelf doen (stap 2) en begeleiding en ondersteunen waar nodig (stap 3).

Pijler 3 - Het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak

Pijler 3 - Het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak

Armoede beperkt zich niet tot mensen met een erg laag inkomen. Iedereen kan voor korte of langere tijd in armoede terecht komen door schulden. Een belangrijke oorzaak voor het ontstaan van schulden zijn levensgebeurtenissen, zoals het verliezen van een baan, echtscheiding of een verhuizing. Leeuwarden wil een nieuwe aanpak inzetten voor schulden, waarin het vroeg signaleren van mogelijke financiële problemen na levensgebeurtenissen en snel ingrijpen centraal staan.

Ambitie

De ambitie van de schuldenaanpak is het voorkomen, vroeg signaleren en duurzaam oplossen van (escalatie van) schuldenproblematiek. Hiervoor is het nodig dat de aanpak:

1. integraal wordt geboden
2. preventief en proactief wordt ingezet
3. snel en effectief is
4. een duurzame oplossing biedt

In onze aanpak staat de inwoner centraal en willen we samen met inwoners en samenwerkingspartners inzetten op oplossingen waar inwoners echt wat aan hebben.

Doelen

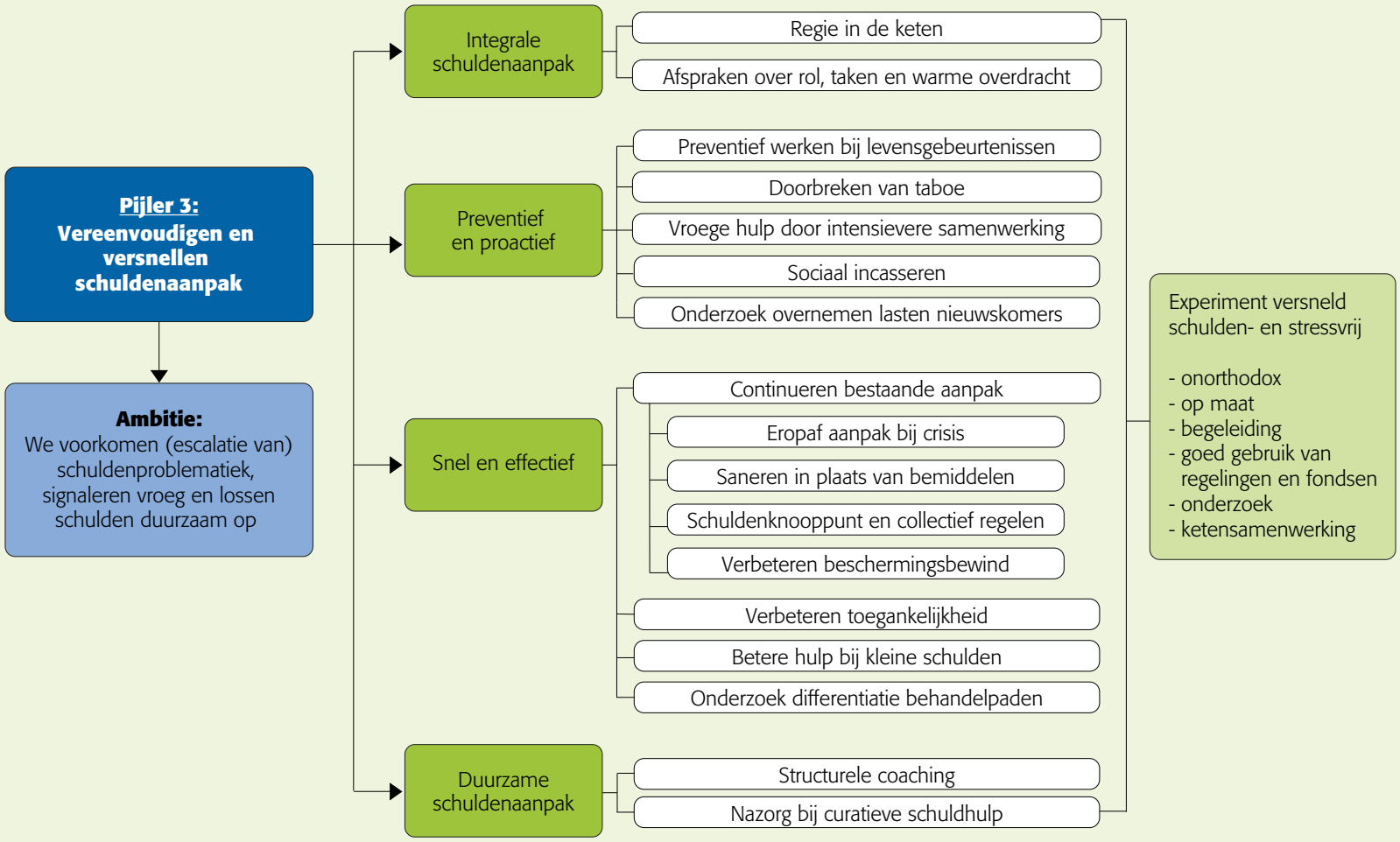
Korte termijn (2022 en 2023):

- Jaarlijks realiseren we een daling van 10% ten opzichte van het voorgaande jaar in uitval tijdens de schuldhulpverlening.
- Jaarlijks realiseren we een daling van 5% ten opzichte van het voorgaande jaar in terugval van schulden/schuldhulpverlening. In 2020 had 4,27% van de inwoners en 11% van de ondernemers die zich meldden voor schuldhulpverlening eerder gebruik gemaakt van schuldhulpverlening.
- Jaarlijks realiseren we een stijging van 5% ten opzichte van het voorgaande jaar in het gebruik van de schuldhulpverlening. In 2020 meldden 343 inwoners zich voor de particuliere schuldhulpverlening en 38 ondernemers voor de zakelijke schuldhulpverlening.
- Jaarlijks vergroten wij het bereik met onze vroegsignaleringsaanpak met 5%.

Lange termijn:

- Inwoners weten waar ze terechtkunnen bij hulp bij (beginnende) schulden
- Inwoners met schulden worden in een zo'n vroeg mogelijke stadium geholpen
- Inwoners die schuldhulpverlening succesvol hebben afgerond komen niet opnieuw in de schulden
- Over 5 jaar daalt de instroom in de schuldhulpverlening ten opzichte van het voorgaande jaar
- Minder huishoudens hebben achterstanden in de betaling van hun vaste lasten en/of rekeningen

Figuur 4 – Pijler 3 Het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak

Huidige aanpak

In pijler 3 bouwen voor een belangrijk deel voort op wat we al doen en wat er de afgelopen jaren is ontwikkeld. We beschrijven daarom hieronder eerst kort waaruit die aanpak nu bestaat.

Inrichting schuldhulpverlening

Het voorkomen, het snel wegnemen van zorgen en het oplossen van schulden bij inwoners is belangrijk. Snelle en effectieve hulpverlening draagt bij aan de bestrijding van armoede en geeft inwoners de mogelijkheid deel te nemen aan het sociale en maatschappelijke leven. In Leeuwarden is de aanpak van schuldenproblematiek als volgt ingericht:

De meeste inwoners van de gemeente Leeuwarden geven zelf of met hun eigen netwerk vorm aan hun leven. Wanneer dit inwoners niet op eigen kracht of met behulp van sociaal netwerk en/of vrijwilligers van bijvoorbeeld Humanitas, Schuldhulpmaatje en het Buurtservicepunt lukt, kunnen zij een beroep doen op de basisondersteuning. Deze ondersteuning wordt door Amaryllis, het liefst dichtbij en zoveel mogelijk laagdrempelig, aangeboden in de buurt- en dorpskamers. Dat geldt ook voor de ondersteuning in het kader van de schuldhulpverlening.

Inwoners met schulden hebben vaak ook problemen op andere leefgebieden en vice versa. Het zijn communicerende vaten. Door in te zetten op het stabiliseren van de financiële situatie of oplossen van de problematische schuld ontstaat ruimte om effectief met de problemen op andere leefgebieden aan de slag te gaan.

Aanvullende ondersteuning op het terrein van schuldhulpverlening, zoals inkomensbeheer en curatieve schuldhulpverlening, wordt alleen ingezet wanneer dit nodig en passend is en voor zolang dit nodig is. De aanvullende ondersteuning op het terrein van schuldhulpverlening wordt door Kredietbank Nederland (KBNL) uitgevoerd. Van alle inwoners die in 2020 een schuldregelingstraject afrondden, rondde 98% deze succesvol af. Dat wil zeggen dat de inwoner het gehele traject van 3 jaar succesvol heeft doorlopen.

Schuldhulpverlening voor ondernemers

Bij de schuldenproblematiek van ondernemers en ex-ondernemers is er meestal sprake van complexe financiële, bedrijfsmatige en juridische omstandigheden. Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF) vormt het voorportaal voor ondernemers met financiële vragen en schulden. Ondernemers met problematische schulden worden via BZF bij Zuidweg & Partners aangemeld. Er zijn geen cijfers beschikbaar over het al dan niet succesvol doorlopen van het gehele schuldregelingstraject van 3 jaar. Wel is bekend dat Zuidweg voor 80% van de ondernemers erin slaagt een oplossing te treffen voor de problematische schulden.

Vroegsignaleringsaanpak en eropaf aanpak

De gemeente Leeuwarden is aangesloten bij het landelijk convenant vroegsignalering en werkt inmiddels met zo'n 40 signaalpartners samen. De woningcorporaties, particuliere verhuurders, de energieleveranciers, het drinkwaterbedrijf en de zorgverzekeraars geven de signalen van hun betalingsachterstanden van hun klanten vroegtijdig aan de gemeente door. Wanneer er sprake is van één achterstand dan doet de gemeente de inwoner een hulpaanbod.

Wanneer een inwoner bij minimaal twee signaalpartners een achterstand heeft, dan gaan de wijk- en dorpenteams erop af en bieden gericht hulp. In 2020 ontving Amaryllis zo'n zestig gecombineerde signalen per maand. Inmiddels is het aantal gecombineerde signalen richting de honderd per maand gestegen. Op basis van de jaarrapportage van 2020 blijkt dat Amaryllis met zo'n 50% van de benaderde huishoudens contact weet te leggen en dat 60% vervolgens hulp heeft aanvaard. Om de effectiviteit van de aanpak te vergroten worden de sociaal werkers getraind om een effectievere uitvoering aan de aanpak vroegsignalering te geven.

Wanneer er sprake is van een dreigende huisuitzetting of afsluiting van water en energie gaan de wijk- en dorpenteams er ook op af en bieden in samenwerking met KBNL gericht hulp.

Versnelling schuldhulpverlening

Via KBNL neemt de gemeente Leeuwarden deel aan het schuldenknooppunt en collectief schuldregelen van de NVVK. Via het Schuldenknooppunt wisselen schuldhulpverleners en schuldeisers gestandaardiseerde berichten uit. Er zijn minder handmatige acties nodig, schuldregeling is snel en effectief, en minder foutgevoelig. Collectief Schuldregelen versnelt en vergemakkelijkt het tot stand brengen van minnelijke schuldregelingen. Schuldeisers geven vooraf akkoord op betaalvoorstellen en handelen dossiers collectief af. Dat zorgt voor snellere doorlooptijden en minder rompslomp bij schuldhulpverleners en schuldeisers. Daardoor krijgen mensen met schulden sneller perspectief en haken ze minder vaak af.

Daarnaast wordt met het opstarten van de schuldregeling niet meer gewacht tot het dossier compleet is, maar vindt dit zoveel mogelijk gelijktijdig plaats. De gemiddelde duur van de stabilisatieperiode van het schuldhulpverleningstraject was in het eerste half jaar van 2021 dertig dagen (in plaats van de landelijke norm van 4 maanden).

Ook zet de gemeente zoveel mogelijk in op schuldsanering in plaats van schuldbemiddeling. Bij schuldsanering stelt de KBNL een saneringskrediet beschikbaar waarmee alle schuldeisers in één keer worden afbetaald. De inwoner lost vervolgens gedurende 3 jaar het verstrekte krediet af. Voordeel voor de inwoner is dat deze maandelijks een vast bedrag aan één partij aflost. Hierdoor is er meteen overzicht en rust en is het extra lonend om meer uren te werken. Voordeel voor de schuldeisers is dat zij meteen de boeken kunnen sluiten en geen administratiekosten meer hebben. Voordeel voor de schuldhulpverleners is dat de uitvoeringskosten lager liggen en er meer tijd voor begeleiding is.

Project Jongeren en schulden
In 2018 is het jongerenteam gestart met het project jongeren en schulden. Schulden zijn een belangrijke reden voor schooluitval. Doel van het project is jongeren perspectief op een schuldenvrije en kansrijke toekomst te bieden. Het project richt zich op 25 jongeren met problematische schulden die bereid en in staat zijn om aan hun toekomst te werken door een diploma te halen of uit te stromen naar betaald werk. In ruil voor de inzet van de jongeren worden de schulden kwijtgescholden. De gemeente werkt in dit project samen met de KBNL. De KBNL richt zich op de schuldsanering en verstrekt een saneringskrediet voor het aflossen van de schulden. De gemeente betaalt gedurende 3 jaar de maandelijkse aflossing op dit krediet mits de jongere zich voldoende inspant om zijn leven weer op de rit te krijgen en naar school gaat of aan het werk gaat. Inmiddels doen er 15 jongeren mee. Het rendement van deze aanpak wordt in 2022 geëvalueerd. De uitkomsten hiervan worden gebruikt voor het experiment schulden kwijtschelden.

‘Ik had ooit een schuld van € 1.500,-. Dat was niet genoeg voor schuldhulpverlening. De schulden, problemen en stress groeiden. Pas na 6 jaar ben ik dankzij bewindvoering uit de schulden. Gelukkig kan dat tegenwoordig ook anders.’

Aanpak rondom beschermingsbewind
Inwoners die rust vinden op financieel gebied, ervaren minder stress en functioneren beter. Beschermingsbewind kan een passende oplossing voor inwoners vormen wanneer zij tijdelijk of duurzaam niet in staat zijn om zelf hun financiën te beheren. De gemeente verstrekt bijzondere bijstand aan inwoners die onvoldoende draagkracht hebben om de eigen bijdrage aan hun bewindvoerder te voldoen. De gemeente heeft de uitgaven voor beschermingsbewind de afgelopen jaren weten te stabiliseren.

De gemeente wil beschermingsbewind inzetten wanneer en zolang dit de best passende oplossing vormt. Sinds eind 2018 werken de gemeente, Amaryllis en inmiddels zo’n 16 bewindvoerders samen in een samenwerkingsconvenant. We zien kansen om de samenwerking met de convenantpartners de komende periode nog beter te benutten.

Knelpunten rondom schuldhulpverlening
Ervaringsdeskundigen van PAS (Stichting Platform Armoede en Schulden Fryslân) hebben in het rapport “Bouwstenen voor een nieuw armoedebeleid in de gemeente Leeuwarden” hun ervaringen met de schuldhulpverlening met de gemeente gedeeld. Belangrijke aandachtspunten zijn: de onoverzichtelijkheid van de keten, trajecten die te lang duren, de geringe mate aan ondersteuning/ begeleiding waardoor inwoners in oud gedrag vervallen en opnieuw schulden krijgen en dat het lastig is om voor lage schulden financiële hulp te ontvangen.

Een deel van de bevindingen van PAS blijkt ook uit het onderzoek dat Purpose[33] in opdracht van de gemeente naar de keten schuldhulpverlening heeft verricht. Purpose signaleerde met name knelpunten op het terrein van regievoering op de schuldhulpverleningsketen, de ketenbesturing en de toegankelijkheid van de schuldhulpverleningsketen. Zij heeft aanbevelingen gedaan voor verbetering van de keten, die zijn meegenomen in de nieuwe aanpak.

33 Bron: Grip op de keten. Quickscan schuldhulpverlening Leeuwarden

Nieuwe aanpak

Integrale schuldenaanpak

Verschillende partijen dragen bij aan de aanpak van schuldenproblematiek. Om de keten goed te laten functioneren, is het van belang dat er integraal wordt gewerkt. Dit betekent dat de gemeente en haar ketenpartners worden gezien als één helpende organisatie. Samen met de ketenpartners werken wij aan verbetering van de ketenaanpak via de volgende actielijnen:

- Als gemeente nemen wij meer de regie in de keten van de schuldenaanpak. Gestart is met het periodiek inrichten van een ketenoverleg.
- Met de verschillende partijen worden afspraken gemaakt en vastgelegd over hun rol en taken. Deze afspraken worden periodiek geëvalueerd en bijgesteld. Belangrijk onderdeel van de afspraken is dat er altijd warme overdracht plaats vindt

Preventieve en proactieve schuldenaanpak

"Voorkomen is beter dan genezen". Om problematische schulden te voorkomen, is een proactieve aanpak nodig. We zetten in op preventie en het effectiever maken van onze aanpak van vroegsignalering van beginnende schulden. Ook gaan we inwoners met beginnende achterstanden financiële hulp bieden door bijvoorbeeld te ondersteunen bij het treffen van betalingsregeling of door herfinanciering via KBNL in te zetten.

In het kader van preventie worden er allerlei interventies verricht. We missen echter een overkoepeld plan op basis waarvan we een gerichte inzet plegen, resultaten monitoren en acties zo nodig bijstellen. We stellen daarom een plan op waarin onze brede preventieve inzet in het kader van armoede en schulden wordt opgenomen. Hierin richten we ons met name op:

- preventief te werk gaan bij levensgebeurtenissen door bijvoorbeeld via echtscheidingsadvocaten informatie te verstrekken over de financiële consequenties en aandachtspunten.
- Het doorbreken van taboes door armoede en schulden bespreekbaar te maken.
- Het bieden van vroege hulp bij geldzorgen door intensiveren van de samenwerking met andere signalerende partijen, zoals huisartsen en werkgevers.
- Sociaal incasseren van de gemeente.
- Het onderzoeken van de mogelijkheid voor het betalen van de vaste lasten voor huur, energie en zorgverzekering door de gemeente in het kader van de nieuwe wet inburgering.

Snelle en effectieve schuldenaanpak

Als er schulden zijn, dan is het van belang van deze schulden af te komen. De aanpak dient daarom snel en effectief te zijn en uitval te voorkomen. Dit vraagt maatwerk.

We blijven inzetten op:

- De eropaf aanpak bij crisissituaties als een dreigende huisuitzetting of wanneer afsluiting van water en energie dreigt.
- Zoveel mogelijk schuld saneren in plaats van schuld bemiddelen.
- Deelname aan het schuldenknooppunt en collectief schuldregelen
- Het project jongeren en schulden;
- Onze aanpak rondom beschermingsbewind. De komende periode wordt verkend of het zinvol is om gebruik te maken van het adviesrecht rondom beschermingsbewind en hoe we de schuldhulpverlening voor onderbewindgestelden kunnen versnellen en de duur van het bewind kunnen verkorten.

De Nederlandse Schuldhulproute[34]
De Nederlandse Schuldhulproute (NSR) is een route om mensen met mogelijke geldzorgen eerder te vinden, bereiken en helpen. Om inwoners te bereiken maakt NSR gebruik van een zogenaamde multi channel aanpak. Zo wordt er gebruik gemaakt van app's, brieven en e-mails van bedrijven, banken en verzekeraars, sociale media, ABRI's bij de bushaltes en nieuwsberichten in lokale en landelijke media. Aangesloten gemeenten ontvangen ook zelf een promotiepakket.

Een belangrijk instrument van NSR is geldfit.nl. Via een test die inzicht geeft in de financiële situatie, worden bezoekers aan deze website naar passende hulp verwezen.

En we gaan onze huidige aanpak verstevigen met de volgende acties:

- Het verbeteren van de toegankelijkheid van schuldhulpverlening door onder andere het realiseren van samenwerkingsafspraken met de ketenpartners voor de particuliere en de zakelijke keten en de inzet van De Nederlandse Schuldhulproute (NSR). De NSR is één centrale schuldhulproute om mensen met geldzorgen eerder te vinden, te bereiken en te leiden naar de juiste hulp. Inwoners kunnen terecht bij geldfit.nl, een gratis algemeen telefoonnummer en fysieke punten en aanmelding kan ook direct door signaalpartners plaats vinden. Warme overdracht door de samenwerkingspartners vormt hierbij een belangrijk uitgangspunt.
- We gaan technologie en ervaringen gebruiken om meer inwoners met (kleine) schulden beter te bedienen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een instrument als Mijn Intake van Budlr.
- We verkennen of het effectief is om met behandelpaden voor de verschillende type inwoners of situaties te werken.

Duurzame schuldenaanpak
We willen uitval tijdens het schuldhulpverleningstraject voorkomen. Als de schulden weg zijn genomen, zetten we in op een duurzame oplossing. Hiermee voorkomen we terugval. Dit doen wij door steviger en structureler in te zetten op:

- Structurele coaching voor inwoners in curatieve schuldhulp. Onder andere door waar nodig in te zetten op financiële zelfredzaamheid.
- Nazorg voor inwoners in curatieve schuldhulp. Dit betekent dat de schulphulpverlening niet stopt op het moment dat er geen schulden meer zijn. Hierdoor kan verder worden ingezet op financiële zelfredzaamheid.

Deze interventies zijn ook nu al onderdeel van onze dienstverlening en worden door Amaryllis uitgevoerd.

34 Zie ook bijlage D Nederlandse Schuldhulproute

Experiment versneld schulden- en stressvrij

We gaan in Leeuwarden-Oost een experiment starten waarmee huishoudens versneld schulden- en stressvrij worden. In dit experiment gaan we de schulden van 100 huishoudens kwijtschelden in situaties die om een doorbraak vragen. Daarbij zetten we ook in op het vergroten van de financiële zelfredzaamheid en het bieden van perspectief. De persoonlijke doelen van de inwoner staan centraal. Het volledig kwijtschelden van schulden vormt een van de instrumenten die kunnen worden ingezet. Wanneer de inwoner versneld vrij is van schulden en stress, ontstaat er ruimte om aan persoonlijke doelen te werken.

We willen ervoor zorgen dat schulden geen belemmering vormen om mee te doen. We gaan verkennen in hoeverre het volledig kwijtschelden van schulden bijdraagt aan deze doelstelling en in welke situaties dit een passende oplossing vormt. Daar kunnen verschillende schuldsituaties zich voor lenen. Daarnaast willen we met dit experiment een bijdrage leveren aan het terugdringen van de maatschappelijke kosten van schulden.

De contouren en kernpunten van het experiment zijn:

- Een onorthodoxe en radicale aanpak
- Aansluiten bij de persoonlijke doelen van de inwoner
- Direct volledige kwijtschelding toepassen (van de restschuld)
- Focussen op begeleiding bij het uit de schulden blijven en perspectief bieden
- De mogelijkheid onderzoeken van een lokaal schuldenfonds met publieke en private partners dat de schulden overneemt
- Een looptijd van 2 jaar met begeleidend toegepast onderzoek (inclusief voorbereiding en evaluatie)
- Gebruik maken van de constructie met saneringskredieten en herfinanciering van KBNL

We betrekken bestaande en nieuwe partners om samen te kunnen werken aan een goed functionerende en lerende schuldhulpverleningsketen. Bij groen licht kan de pilot verder worden uitgewerkt met een projectplan met uitvoeringspunten, zoals doelgroep, methode, overeenkomst met of zonder terugbetalingsverplichting.

Communicatie en Dienstverlening

Communicatie en Dienstverlening

Iedereen zonder inkomen of met weinig inkomen kan een beroep doen op de financiële hulp van de gemeente Leeuwarden of één van onze samenwerkingspartners. We vinden het belangrijk dat inwoners ons gemakkelijk kunnen vinden en dat duidelijk is welke hulp we kunnen bieden. Ook vinden we het belangrijk dat contact met onze medewerkers prettig verloopt en als prettig wordt ervaren. Wij investeren in een stress-sensitieve bejegening door alle medewerkers van onze gemeente. Daarnaast vinden wij de expertise van ervaringsdeskundigen essentieel bij de ontwikkeling van nieuw beleid en uitvoering. Bij de verdere uitwerkingen van de in dit plan genoemde activiteiten worden ervaringsdeskundigen betrokken.

De aanpak van de gemeente is:

1. Vertrouwd, zonder oordeel en toegankelijk (stress-sensitief)
2. Maakt gebruik van ervaringsdeskundigen
3. Preventief wanneer mogelijk
4. Zichtbaar
5. Een oplossing Op Maat

Vertrouwd, zonder oordeel en toegankelijk (stress-sensitieve aanpak)

Leven in armoede staat gelijk aan voortdurende blootstelling aan stress. Leven met de stress van armoede heeft een enorme impact op het functioneren van mensen. De bejegening van eenieder die contact heeft met de gemeente Leeuwarden is stress-sensitief.

Een stress-sensitieve behandeling houdt rekening met de gevolgen van armoede en is gericht op het verminderen van stress. Dit vraagt een andere toon, eenvoudiger woordgebruik en een goede afstemming op de zelfredzaamheid van de inwoners. Hiervoor maken wij gebruik van de volgende aanpak en instrumenten:

- In 2022 ligt binnen de gemeentelijke dienstverlening, van baliewerkzaamheden tot het budgetbeheer de nadruk op bewustwording van stress ontstaan door armoede. Dit is de eerste stap naar een geïntegreerde stress-sensitieve benadering. Centraal staat een positieve houding in de benadering van mensen in armoede en cliënten. We werken vanuit vertrouwen en waar nodig leveren we maatwerk. Bijvoorbeeld in situaties waarin mensen onbewust en onbedoeld in de schulden zijn geraakt.
- Mensen die stress ervaren, lezen anders, kunnen minder complexe teksten aan en zijn gevoeliger voor bepaalde woorden. Bij de realisatie van communicatiemiddelen wordt rekening gehouden met een stress-sensitieve uitleg: laagdrempelig, eenvoudig woordgebruik, heldere opbouw en een positieve toon. Alle medewerkers van de gemeente zijn hierin getraind.

- Een heel praktisch punt is ‘anoniem bellen’. Het is een punt dat al vaak is ingebracht door PAS. Concreet is het vraagstuk: een grote groep mensen beantwoordt geen oproepen van anonieme bellers (zeker bij schulden) of hebben een instelling op de telefoon die anonieme nummers blokkeert. In de huidige telefooncentrale kan dit niet worden opgelost. Het wordt meegenomen in de aanbesteding van de nieuwe telefooncentrale in 2022.
- Digitale dienstverlening: in 2019 is de Leeuwarder Digitale Agenda vastgesteld, waarin een aantal speerpunten voor de informatievoorziening van het Sociaal Domein is geformuleerd. Een belangrijk speerpunt is bijvoorbeeld het centraal stellen van de inwoner/cliënt in alles wat we doen. Samen met inwoners/cliënten wordt onderzocht hoe we de ondersteuning/hulpverlening makkelijker kunnen maken en tegelijkertijd de kosten zoveel mogelijk omlaag kunnen brengen. Deze aanpassing komt weer ten goede aan onze dienstverlening.

We zullen in gesprekken met onze contractpartners de stress-sensitieve aanpak onder de aandacht brengen en onderzoeken of deze ook in hun werkwijze kan worden opgenomen.

Ervaringsdeskundigen slaan de brug tussen leef- en systeemwereld

Met hulp van ervaringsdeskundigen kunnen wij de aanpak van armoede en schuldhulp verbeteren. Zij weten dat armoede draait om meer dan geld. Het doet iets met je eigenwaarde, dromen en sociale leven, waardoor het moeilijk is uit de armoede te komen Deze vicieuze cirkel moeten wij doorbreken zodat inwoners weer hoop en perspectief krijgen. Ervaringsdeskundigen en professionals kunnen elkaar prima aanvullen. Voorwaarde is dat er van beide kanten de openheid en bereidheid is om respectvol met elkaar om te gaan. Uit onderzoek van Sterk uit Armoede en een Maatschappelijke Kosten en Batenanalyse blijkt dat de inzet van opgeleide ervaringsdeskundigen loont voor de maatschappij. Zij kunnen de professional anders laten kijken zodat begeleiding sneller aankomt en werkt. Zij zijn nodig als een spiegel en krijgen een volwaardige plek in de organisatie.

Doel is ervaringsdeskundigheid in de hulpverlening en in het beleid een belangrijke rol te geven, zodat deze goed aansluiten bij de belevingswereld van de doelgroep. Ervaringsdeskundigen kunnen op verschillende manieren worden ingezet. Bijvoorbeeld om het zelfvertrouwen van de inwoner te vergroten of door hun ervaring in te zetten als een kracht om gezamenlijk met professionals te komen tot een goede aanpak. Ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting zetten hun kennis in om sociale professionals duidelijk te maken waarom mensen in armoede bepaalde keuzes maken. De gemeente heeft nog geen visie ontwikkeld over de wijze waarop de inzet van ervaringsdeskundigen wordt vormgegeven. Voor de ontwikkeling van dit document zijn ervaringsdeskundigen betrokken als “kritische vriend” naast de professional die meehelpt de situatie te analyseren.

De gemeente staat achter de inzet van ervarings-deskundigheid. In 2022 en 2023 willen we ervaring opdoen met betaalde ervaringsdeskundigen op diverse plekken in onze gemeente, zoals het experiment schulden en stressvrij en de verdere uitwerking van de interventies in het kader van armoede en schulden. Daarnaast zien we ook mogelijkheden in het bedrijfsleven, onderwijs en woningbouwcorporaties.

De uitkomsten en resultaten worden medio 2023 geëvalueerd en op basis hiervan kunnen vervolgstappen worden bepaald. Hiermee geven we ook input aan een gemeente brede visie op de inzet van ervaringsdeskundigheid.

Ervaringsdeskundigen en professionals kunnen elkaar prima aanvullen. Voorwaarde is dat er van beide kanten de openheid en bereidheid is om respectvol met elkaar om te gaan.

Preventieve inzet

Er zijn verschillende groepen inwoners die extra risico lopen op een leven in armoede. Dit zijn onder andere mensen met een licht verstandelijke beperking, laaggeletterden en nieuwkomers. Daarnaast zijn er verschillende levensgebeurtenissen die een risico kunnen vormen voor bijvoorbeeld het wegvallen van een inkomen. Om onze dienstverlening zo preventief mogelijk in te zetten en hiermee te voorkomen dat deze mensen in armoede komen, zetten we in op de volgende acties:

- Het ontwikkelen van een beleidsmatig preventieplan gericht op de verschillende groepen inwoners en levensgebeurtenissen. Bijvoorbeeld jongeren die bijna 18 jaar worden.
- Bij de aanvraag, maar ook tijdens het ontvangen van de bijstandsuitkering zal er meer aandacht besteed worden aan de financiële situatie van de aanvrager. Aan de hand van deze gegevens kan tijdig worden ingezet op preventie. In overleg en samenwerking met Publieke Dienstverlening en Uitvoering Sociaal Domein zal hiervoor een passende aanpak worden ontwikkeld.

Zichtbaar

Het is zoals gezegd voor inwoners in armoede lastig om uit de grote hoeveelheid aan regelingen en boodschappen te halen welke ondersteuning nu precies voor hen van toepassing is. We moeten als gemeente denken vanuit de inwoner en echt ervaren hoe het is om met je hulpvraag bij de gemeente aan te kloppen. Om meer inwoners gebruik te laten maken van regelingen waarvoor deze bedoeld zijn, is het van belang om de dienstverlening zichtbaar te laten zijn. Dit doen we door:

- De verschillende vormen van dienstverlening en regelingen helder en duidelijk in één loket te presenteren op de website van de gemeente en de ketenpartners. Voor de inwoner moet het duidelijk zijn waar hij - digitaal of fysiek - terechtkan met zijn hulpvraag. Een loket waar hij zich vertrouwd en niet beoordeeld voelt en op alle vlakken geholpen wordt die de gemeente kan bieden en waar de mens centraal staat.
- Een communicatieplan te ontwikkelen gericht op verschillende doelgroepen om hen actief te informeren over de dienstverlening en minimaregelingen.

Een oplossing Op Maat

Voor circa 80% van de doelgroep van deze visie bieden de wetten, regels, aanpak en instrumenten voldoende bestaanszekerheid. Ongeveer 20% heeft een andere oplossing nodig. Indien een inwoner specifiek op zijn situatie aangepaste ondersteuning nodig heeft, kan Op Maat als voorziening worden ingezet. Belangrijk hierbij is of de bestaande regels of procedures een onbedoeld of ongewenst effect hebben op het bieden van een oplossing voor de hulpvraag (hardheidsclausule). Op Maat bestaat in de volgende vormen of een combinatie daarvan:

- Ondersteuning mogelijk maken binnen bestaande regels of kaders.
- Het anders of innovatief organiseren van ondersteuning.
- Een vergoeding vanuit het Op Maat-budget.
- Ondersteuning mogelijk maken buiten bestaande regels of kaders (mandaat)

We sluiten bij de aanpak van armoede en schulden aan bij de mogelijkheden die Op Maat biedt.

Samenwerking

Samenwerking

In de strijd tegen armoede staat de gemeente Leeuwarden niet alleen. Armoede is een vraagstuk voor de maatschappij als geheel, waarin iedereen een rol heeft.
Dit vraagt een integrale aanpak en goede samenwerking tussen verschillende partijen. Wij willen de samenwerking versterken, krachten bundelen en wederzijdse versterking tussen bewonersinitiatieven, vrijwilligersorganisaties, ervaringsdeskundigen, gemeente en beroepsorganisaties realiseren. Om hierop in te zetten, is Leeuwarden aangesloten bij de Moedige Dialoog.

De Moedige Dialoog heeft de intentie om armoede, in welke vorm dan ook, stevig te verminderen door samen te werken, te verbinden en krachten te bundelen om in gezamenlijkheid oplossingen te zoeken en te realiseren. Hierbij zet de Moedige Dialoog met name in op programma's en doelgroepen als: jongeren, senioren, werkgever en werknemers, vrijwilligers, huishoudens en samenwerking tussen partners.

Momenteel is er een netwerk van verschillende partners. Dit zijn onder meer:
- Ketenpartners particuliere schuldhulpverlening
- Ketenpartners schuldhulpverlening ondernemers
- De Nederlandse schuldhulproute
- Platform Armoede en Schulden (PAS)
- Convenant beschermingsbewindvoerders
- Landelijk convenant vroeg-signalering
- Alliantie Kinderarmoede
- Alliantie Vrijwillige Schuldhulp
- Communitylab Armoede Leeuwarden (Bij Truus)
- Data Fryslân
- Gelijke Kansen Alliantie
- Diverse lokale initiatieven waaronder buurvrouw&buurvrouw, SchuldenvrijLWD, de Dreamfabryk
- Aegon (project 'Van schulden naar kansen')

In 2022 wordt dit netwerk verder uitgebreid. Dit is van belang voor het bedenken en ontwikkelen van concrete bijdragen om de armoede te bestrijden. Hierbij wordt gekeken naar de samenstelling van het netwerk en op welk vlak het wenselijk is om uit te breiden.

Om deze netwerkpartners en samenwerking te activeren, voert de Moedige Dialoog de volgende activiteiten uit:

- Bouwen van een actief netwerk: publiek, privaat en privé
- Knelpunten identificeren en casuïstiek delen
- Waar nodig worden mensen het moedige gesprek ingetrokken
- Waar nodig worden activiteiten geïnitieerd in samenwerking met het netwerk

Om bovenstaand te realiseren organiseert de Moedige Dialoog onder meer multidisciplinaire ontmoetingen en heeft het overzicht van projecten en ervaringen en ontsluit deze.

Meting en monitoring

Meting en monitoring

Veel factoren hebben invloed op inwoners die in armoede leven. Maar ook op hoe ze hun armoede ervaren en of ze uit de armoede komen. Interventies of middelen die ingezet worden door de gemeente hebben vaak niet direct effect, maar kunnen wel bijdragen aan armoedebestrijding op de lange termijn. Interventies die nu gericht zijn op kinderen zullen, in sommige gevallen, pas over tien jaar effect gaan opleveren.

Daarnaast is er erg veel samenhang met onderwijs, jeugd, gezondheid, werk. Om onze ambities te bereiken moet het beleid integraal worden afgestemd met andere beleidsterreinen waarbij er gezamenlijk gewerkt gaat worden om impact (verandering) te creëren. Alle gestelde doelen moeten bijdragen aan het halen van onze ambities.

Jaarlijkse rapportages

Binnen de 3 pijlers van de armoedeaanpak stellen we jaarlijks doelen die we als gemeente willen bereiken. Deze doelen hebben we zo concreet mogelijk gemaakt, zodat ook meetbaar is wat het resultaat is. De 3 pijlers zijn:

- De laatste generatie in armoede
- Het vergroten van bestaanszekerheid
- Het vereenvoudigen en versnellen van de schuldenaanpak

Jaarlijks zal gerapporteerd worden op de te behalen doelen binnen deze domeinen. Alle interventies moeten ook direct bijdragen aan de gestelde doelen en de ambities van de gemeente Leeuwarden. Jaarlijks wordt er geëvalueerd of de doelen zijn gehaald, of ze moeten worden bijgesteld en of er andere interventies nodig zijn om deze doelen te behalen. Het rapporteren op de gestelde doelen zal gebeuren via de bestaande Planning & Control cyclus.

Binnen elke pijler worden er afzonderlijke doelen gesteld en gemonitord. De doelen zijn opgedeeld in korte termijn en lange termijn. Alle doelen dragen uiteindelijk bij aan de impact die we willen creëren.

Korte termijn doelen

Korte termijn doelen zijn snel inzichtelijk te maken. Hierbij gaat het om het vergroten van het bereik van onze voorzieningen, verkorten van doorlooptijden en meer inwoners laten uitstromen naar werk. Dit zijn enkele voorbeelden die we gaan meten.

Lange termijn doelen

Het belangrijkste om te meten zijn de lange termijn doelen. Een van die doelen is het doorbreken van armoede van generatie op generatie. Dit is niet te realiseren in enkele jaren maar vraagt een langdurige structurele aanpak.

Bij de lange termijn doelen gaan we monitoren in hoeverre het beleid de omvang van de armoede beperkt en armoede bij een nieuwe generatie voorkomt.

Voor het kunnen meten van de lange termijn doelen, dient er een nulmeting plaats te vinden, waarna we na enkele jaren kunnen toetsen in hoeverre we progressie hebben gemaakt. Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst worden dat er niet altijd direct een correlatie is of kan worden aangetoond tussen een bepaalde interventie en eventueel bereikte doelen.

Kwaliteit

Naast de doelen gaan we ook kwaliteit meten van onze dienstverlening en die van onze partners. Dit kan via cliënttevredenheidsonderzoeken, spiegelgesprekken met inwoners, enquêtes, dossieronderzoeken of andere methodieken om goed zicht te houden op het kwalitatieve aspect van onze dienstverlening.

Armoedemonitor

Naast het meten van de effecten van armoedeaanpak gaan we ook onderzoeken op welke manier we een jaarlijkse armoedemonitor kunnen opstellen waarbij de armoede in de gemeente Leeuwarden in kaart wordt gebracht. Deze armoedemonitor geeft een goed beeld over de effectiviteit van onze aanpak.

Voor het ontwikkelen en uitvoeren van meting en monitoring maken we ook gebruik van de kennis en kunde van NHL Stenden.

Financieel kader

Financieel kader

Voor de financiering van het beleid op het terrein van armoede, schulden en het minimabeleid zijn in 2022 en 2023 structurele middelen beschikbaar, een eenmalig bedrag aan incidentele middelen en incidentele Covid-19 middelen.

Structurele middelen
Voor de aanpak van armoede en schulden is structureel € 2,5 miljoen beschikbaar. Voor het uitvoeren van het minimabeleid, bestaande uit bijzondere bijstand, collectieve zorgverzekering (AV Frieso), individuele inkomenstoeslag en de individuele studietoeslag is € 6,5 miljoen beschikbaar. In totaal is jaarlijks structureel € 9 miljoen beschikbaar. Deze middelen worden jaarlijks ingezet voor structurele contract en subsidie afspraken met leveranciers en subsidieontvangers.

Incidentele middelen
De kosten van het minimabeleid zijn ongeveer € 8 miljoen. Om deze kosten te dekken wordt er tot en met 2022 vanuit de algemene reserve € 1,453 miljoen aan incidentele middelen toegevoegd.

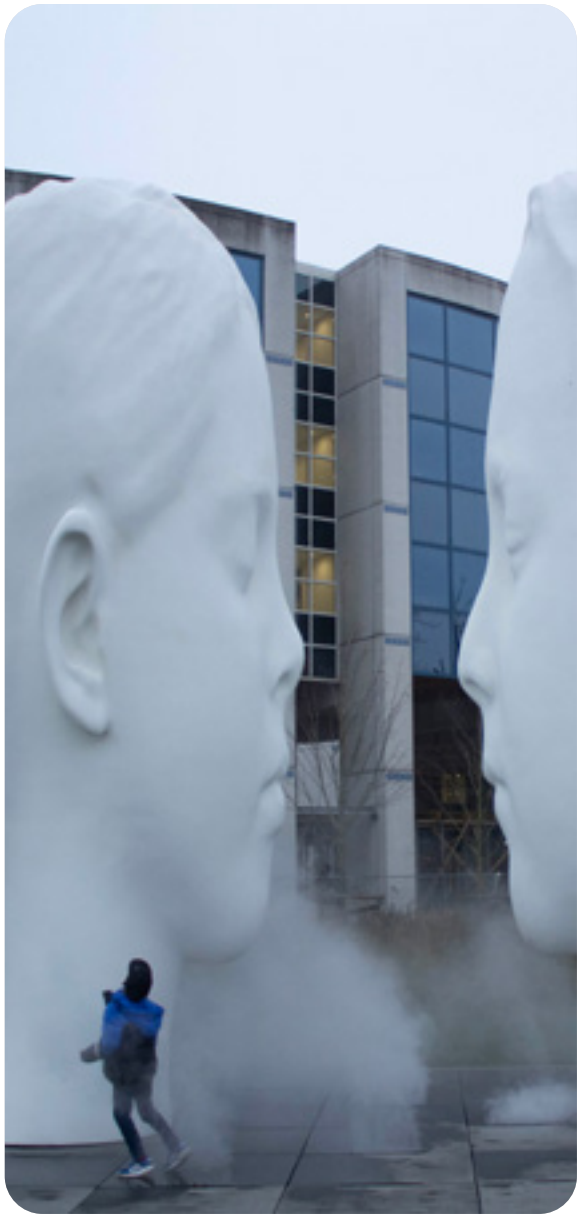
Van incidentele middelen schuld en armoede 2018-2020 vanuit het Rijk is nog € 76 duizend beschikbaar. Daarnaast heeft het Rijk in de septembercirculaire 2021 bekend gemaakt dat onder het label van Covid-19 in 2022 € 150 duizend beschikbaar gesteld wordt voor bijzondere bijstand en € 300 duizend voor schuldenbewind voor de gemeente Leeuwarden. Voor 2021 was er al onder hetzelfde label een bedrag van €450 duizend beschikbaar gesteld. Er is incidenteel in totaal € 976 duizend beschikbaar. Aan deze middelen zijn voor 2021 geen bestedingen verbonden. Het voorstel is deze middelen over te hevelen naar 2022 en 2023 en in te zetten voor de financiering van de nieuwe ambities op het terrein van armoede en schulden.

Totaal beschikbare middelen	**2022**	**2023**
Structurele middelen minimabeleid	6,5 miljoen	6,5 miljoen
Structurele middelen schuld en armoede	2,5 miljoen	2,5 miljoen
Incidentele middelen minimabeleid	1,5 miljoen	
Incidentele middelen schuld en armoede vanuit het Rijk	488 duizend	488 duizend
Totaal	**10,988 miljoen**	**9,488 miljoen**

Besteding structurele middelen
In onderstaand overzicht wordt aangegeven op welke wijze de structurele middelen in 2022 en 2023 worden ingezet.

Pijler	**2022**	**2023**
Pijler 1: De laatste generatie in armoede	973.000	973.000
Pijler 2: Vergroten van de bestaanszekerheid	7.946.000	7.936.000
Pijler 3: Vereenvoudigen schuldenaanpak	1.147.000	1.147.000
Werkwijze en dienstverlening	6.000	6.000
Samenwerking	13.000	13.000
Effectmeting en monitoring	37.000	
Personele lasten	378.000	378.000
Totaal bestedingen	**10.500.000**	**10.453.000**
Totaal beschikbaar	**10.500.000**	**9.000.000**
Resultaat	**0**	**-1.453.000**

Dit is een overzicht van de onderwerpen schulden en armoede en het minimabeleid die over de boekhouding van het cluster schulden en armoede lopen. Het is echter geen volledig overzicht van alle werkzaamheden. Zo zit bijvoorbeeld een deel van de aanpak vroegsignalering binnen het contract met Amaryllis en Incluzio.

Besteding incidentele middelen
Het totaal aan incidentele middelen van € 976 duizend die vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld zullen in 2022 en 2023 volgens onderstaand overzicht worden ingezet.

Pijler	Onderwerp	2022	2023
Pijler 1: De laatste generatie in armoede	Jeugdeducatiefonds	41.000	41.000
Pijler 2: Vergroten van de bestaanszekerheid	Onderzoek Meedoen-pas	10.000	
	Borgstelling duurzaamheidslening	50.000	50.000
Pijler 3: Vereenvoudigen schuldenaanpak	Experimenten rondom schuldenkwijting en jongeren	200.000	200.000
	Aanvullend bekostigen coördinator Buurtservicepunt en Humanitas	70.000	70.000
	Aanbevelingen Purpose	20.000	
	Aansluiten Nederlandse schuldhulproute	15.000	15.000
	Nieuwe technologie en best practices	6.000	
Werkwijze en dienstverlening	Opstellen en implementatie Preventieplan	10.000	
	Inzet ervaringsdeskundigen	50.000	87.000
Samenwerking	Moedige dialoog (kwartiermaker + handgeld)	16.000	5.000
	Handgeld PAS	5.000	5.000
	Subsidie Sterk uit Armoede	5.000	5.000
Totaal bestedingen		**498.000**	**478.000**
Totaal beschikbaar		**488.000**	**488.000**
Resultaat		**-10.000**	**10.000**

Risico's

Risico's

De uitvoering van de aanpak die in deze visie is beschreven, brengt risico's met zich mee. In dit hoofdstuk gaan wij in op deze wat deze risico's zijn en onze aanpak om deze risico's zoveel mogelijk te vermijden of terug te dringen.

Strategische risico's

Er is vanwege de noodzakelijke duurzaamheid van de aanpak bewust gekozen om geen einddatum vast te stellen. Dit beleidsplan sluit aan bij de huidige samenleving, die aan verandering onderhevig is. Externe factoren kunnen van invloed zijn op de mate waarin de verschillende aanpakken tot uitvoering gebracht kunnen worden. Onderdeel hiervan zijn onder meer landelijke wet- en regelgeving en politieke keuzes. Middels het jaarlijkse bijstelmoment creëren we de mogelijkheid om bij te sturen op deze veranderingen. Dit kan alleen op het uitvoeringsniveau. Het bijsturen door de kaders aan te passen gebeurt door de raad.

Uiteindelijk gaat het erom dat de aanpak die we inzetten tot gevolg heeft dat we onze ambities realiseren. En zonder te meten weten we niet of dat lukt. Daar moet op voorhand aandacht voor zijn, zodat tussentijds bijgestuurd kan worden. Het verbeteren van effectmeting en monitoring is dus een belangrijk speerpunt.

Daarnaast zetten we in op een integrale aanpak. Hierbij is samenwerking met onze ketenpartners van groot belang. Dit betekent echter ook dat er een bepaalde mate van afhankelijkheid is van elkaar. Eventuele beslissingen of veranderingen in de verschillende organisaties kunnen van invloed zijn op de samenwerking en daarmee op de uitvoering van de aanpak.

Armoede is complex omdat er veel verschillende partijen bij betrokken zijn. Als gemeente staan we dicht bij de inwoners en zijn we verantwoordelijk voor het terugdringen van armoede. Maar dat kunnen we niet alleen. Hoe kunnen we in de complexe context toch zoveel mogelijk resultaat behalen? Een risico is dat we de focus verliezen door deze complexiteit. Waar nodig houden we in de verdere integrale samenwerking rekening met ieders rol en verantwoordelijkheid

Operationele risico's

Deze visie vraagt borging van de uitvoering, maar ook het invoeren van veranderingen die bijdragen aan verbetering van de aanpak van armoede en schulden. Deze veranderingen kunnen van invloed zijn op de uitvoerende medewerkers, interne processen en systemen. Het kan betekenen dat medewerkers van de gemeente een andere werkwijze moeten hanteren of dat gedragsverandering noodzakelijk is. Ook zullen interne processen en systemen mogelijk aangepast moeten worden. Van invloed is dus of medewerkers, interne processen en systemen voldoende mee kunnen veranderen. Dit is een absolute randvoorwaarde die verder uitgewerkt zal worden.

Financiële risico's

Zoals het financiële kader laat zien, maken we gebruik van zowel structurele als incidentele middelen. De incidentele middelen zijn onder meer de coronamiddelen. Dit geeft ons de mogelijkheden om aanvullend in te zetten op bestaande interventies, maar ook nieuwe interventies uit te voeren en te monitoren op het effect. Als het effect positief is, is er een risico dat er onvoldoende financiële ruimte is om deze interventies structureel door te voeren.

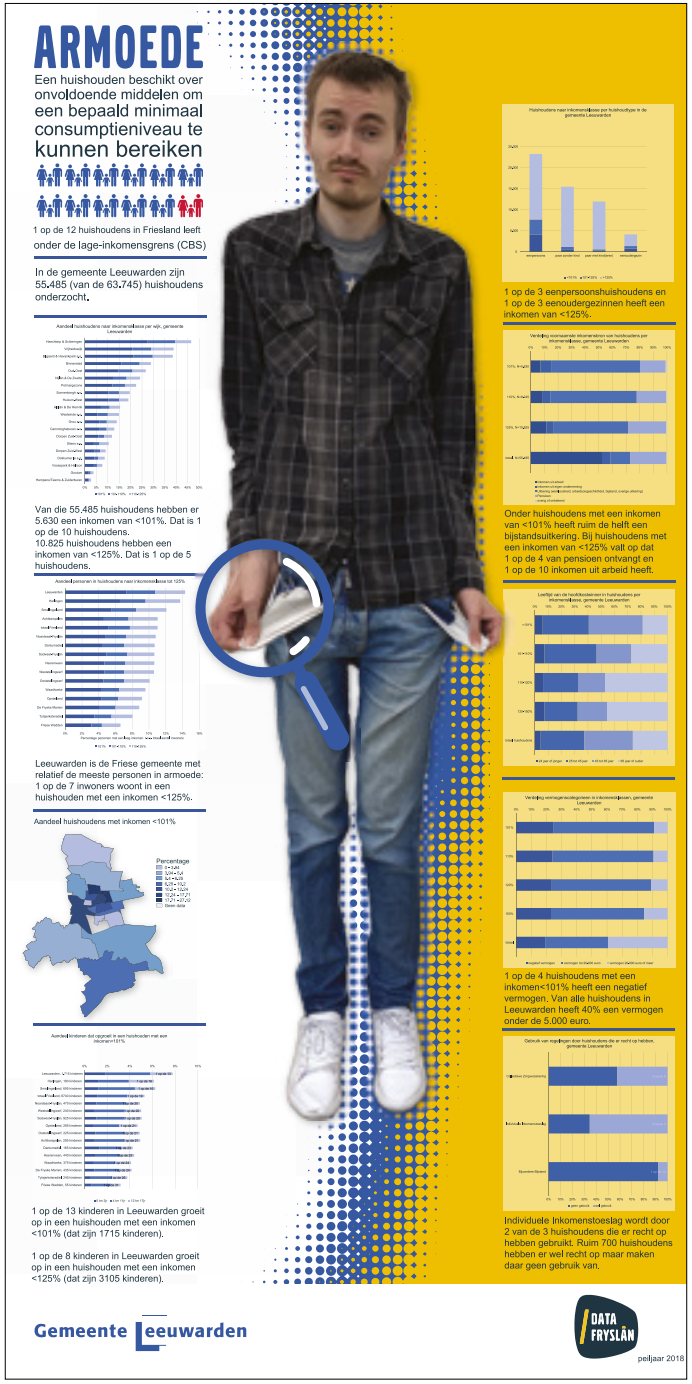
Daarnaast zijn de opgenomen bedragen in het financieel kader gebaseerd op een inschatting van de verwachte kosten, maar houden ze ook rekening met eventuele toename in bereik van minimaregelingen. Deze hebben een open-eind karakter: vooraf is er geen maximum aan kosten aan te geven omdat de kosten afhankelijk zijn van de mate waarin er gebruik wordt gemaakt van de minimaregelingen. Het open-eind karakter komt voort uit de wettelijke zorgplicht die wij als gemeente hebben richting onze inwoners. Ook dit is van invloed op de benodigde middelen.

Bijlagen

Bijlage A:

Factsheet armoedecijfers gemeente Leeuwarden

Bijlage B:

Definitie regeneratie van armoede

We spreken van regeneratie van armoede bij een situatie waarin langdurig, door generaties, sprake is van financiële, sociale en ruimtelijke exclusie, waardoor families mogelijkheden niet tot volle potentie kunnen benutten (Visser, 2019). Regeneratie van armoede is daarmee een structureel vraagstuk. Ondanks dat armoede ook een incidenteel karakter kan hebben, lopen kinderen die opgroeien in armoede een twee keer zo groot risico om later zelf arm of sociaal uitgesloten te zijn (7% t.o.v. 4%) (Guiaux, 2011). Regeneratie van armoede en in het verlengde daarvan, kinderarmoede, hebben dan ook prioriteit in zowel onderzoek als politiek. [35]

Armoede en sociale uitsluiting gaan, in de definitie van het SCP, hand in hand. Bij sociale uitsluiting gaat het 'om daadwerkelijke tekorten op vier dimensies: onvoldoende sociale participatie, gebrekkige normatieve integratie, materiële deprivatie en een beperkte toegang tot basale rechten' (Guiaux, 2011, p. 9). Voor kinderen betekent dit respectievelijk o.a. bezoek aan familie of verjaardagsfeestjes, spijbelen en delinquent gedrag, meegaan op schoolreis of kamp en veilige opvoeding en kwalitatief onderwijs (zie ook Kalthof, 2020).

Guiaux (2011) onderscheidt twee hoofdprocessen die in de regeneratie van armoede een rol spelen. Een eerste is de beperktere sociaaleconomische hulpbronnen, waardoor vaker een lager opleidingsniveau wordt bereikt, met als gevolg lagere kansen op de arbeidsmarkt. Daarnaast groeien kinderen in armoede in ongezondere omstandigheden op. Hierdoor kampen zij ook vaker op latere leeftijd met gezondheidsproblemen die negatief van invloed zijn op arbeidsmarktkansen. Deze gezondheidsproblemen ontstaan niet alleen doordat er minder gezonde boodschappen kunnen worden gedaan: ook de angsten, afhankelijkheid en stress die gepaard kunnen gaan met armoede kunnen fysieke of mentale klachten tot gevolg hebben (Kalthof, 2020).Er is dus sprake van een complex samenspel van vraagstukken dat de regeneratie van armoede in stand houdt.

Het balansmodel (Bakker, Bakker, Dijke & Terpstra, 1998) nuanceert de processen van regeneratie van armoede en geeft aanknopingspunten voor het doorbreken van de vicieuze cirkel. Als de armoede in gezinnen samengaat met meer risicofactoren en minder beschermende factoren is de kans op regeneratie groter dan wanneer het aantal risicofactoren beperkt en het aantal beschermende factoren vergroot wordt (Kalthof, 2020). Zowel de risicofactoren als beschermende factoren kennen verschillende niveaus. Op het niveau van ouders gaat het bijvoorbeeld om opleidingsniveau, gezondheidssituatie en burgerlijke staat, op kindniveau speelt temperament een rol en in de bredere omgeving is het sociale netwerk, de veiligheid van de buurt en de kwaliteit van de basisvoorzieningen van invloed (Kalthof, 2020).

35 Zie bijvoorbeeld: https://www.trouw.nl/opinie/een-gaaf-land-pakt-kinderarmoede-nu-aan~bf75f2f4/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

Uit verschillende onderzoeken komt dan ook als crux naar voren dat de aanpak van intergenerationele armoede integraal en multidimensionaal moet zijn: er moet, in samenhang, aandacht zijn voor verschillende vlakken van het leven van kinderen en hun gezinnen (Kalthof, 2020; Lusse & Kassenberg, 2021; Kinderombudsman, 2017; Visser, 2019). Volgens de Kinderombudsman (2017) gaat het dan bijvoorbeeld om werk en inkomen, onderwijs, gezondheid en jeugd(zorg), sport en cultuur en fysieke leefomgeving. Guiaux (2011) benoemt onderwijs, werk, gezondheid en sociale participatie. In de gedachte van het balansmodel van Bakker et al. (1998) betekent dit het verzachten en wegnemen van risicofactoren en het bevorderen van beschermende factoren.

Voor het vormgeven van een integrale aanpak stellen Lusse en Kassenberg (2021) in hun handreiking voor te focussen op signaleren, ondersteunen en stimuleren. Bij signaleren gaat het om het in vertrouwen bespreekbaar maken van armoede. Op die manieren worden de kinderen en gezinnen gezien. Bij het tweede onderdeel van de integrale aanpak, ondersteunen, is het doel om alle kinderen en jongeren mee te kunnen laten doen klas, buurt en samenleving. Met stimuleren wordt tenslotte beoogd de toekomstkansen van kinderen en jongeren te verbeteren om zo de regeneratie van armoede te doorbreken.

Kinderen die opgroeien in armoede hebben twee keer zo'n groot risico om later zelf arm of sociaal uitgesloten te zijn.

Bronnen

Bakker, I., Bakker, C., Dijke, A. van, & Terpstra, L. (1998). O&O in perspectief. Utrecht: Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn.

Guiaux, M. (2011).

Voorbestemd tot achterstand?
Via www.scp.nl
Lusse, M. & Kassenberg, A. (2021).

Omgaan met kinderarmoede in het sociaal domein. Handreiking voor professionals.
Hogeschool Rotterdam en Hanzehogeschool Groningen; Visser, S. (2019).

Mechanismen van en interventies bij intergenerationele armoede: Een literatuuronderzoek.
Rijksuniversiteit Groningen. Kalthoff, H. (2020).

Opgroeien en opvoeden in armoede.
Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
Kinderombudsman (2017).

Alle kinderen kansrijk.
https://www.dekinderombudsman.nl/publicaties/rapport-alle-kinderen-kansrijk
Visser, S. (2019).

Mechanismen van en interventies bij intergenerationele armoede: Een literatuuronderzoek.
Rijksuniversiteit Groningen.

Bijlage C:
Inzichten die de focus onderbouwen

Cognitieve impact armoede op kinderen
De omstandigheden waaronder een kind wordt geboren en opgroeit, drukt een zwaar stempel op zijn of haar ontwikkeling. Kimberly Noble, professor neuroscience en education aan de universiteit van Columbia, deed er jarenlang onderzoek naar. Een kind dat opgroeit in relatieve armoede, scoort al op tweejarige leeftijd 60% lager op cognitieve taken. De delen van het brein die in de kindertijd in negatieve zin worden belast, zijn met name de delen die te maken hebben met taalontwikkeling en met stress (emotieregulatie). De kans op schooluitval op de middelbare school is 5 maal zo groot. Als iemand die in armoede is opgegroeid wel een diploma haalt, dan is de kans veel kleiner dat diegene ook nog een vervolgopleiding afmaakt. Op 35-jarige leeftijd is de kans dat iemand z'n leven lang in armoede blijft leven 75 maal zo groot.

Armoede als aanjager van tweedeling
"Armoede onder kinderen heeft niet alleen een negatief effect op de levensloop van kinderen maar ook op hun kansen. De ontwikkeling wordt belemmerd, talenten niet optimaal benut. Daarmee draagt armoede onder kinderen ook bij aan verscherping van een tweedeling in de maatschappij", zo schrijft de Sociaal Economische Raad (SER) in haar advies 'Opgroeien zonder armoede' (maart 2017).

Samenhangende aanpak gericht op gelijkwaardige participatie
Het tegengaan van kinderarmoede is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de ouders. Zij hebben immers de primaire verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en opvoeding van hun kinderen en moeten handelen in het belang van het kind (Verdrag inzake de Rechten van het Kind). Hierop ligt de duidelijke opgave aan de samenleving om met oplossingen te komen die soelaas bieden aan gezinnen en kinderen die in armoede leven en hen in staat stellen gelijkwaardig te participeren. De Kinderombudsman beveelt een samenhangende aanpak aan die zich richt op de verbetering van de kwaliteit van de gehele leefomgeving van kinderen, te beginnen bij de onzekere en instabiele leefsituatie. Ook vraagt de Kinderombudsman om regie van gemeenten op het aanbod van kind voorzieningen en over de aanvraagprocedure.
In Leeuwarden geven we hier al op een goede manier invulling aan door Sam& aan te bieden.

Relatie laaggeletterdheid en armoede
We zien een duidelijke relatie tussen laaggeletterdheid en armoede. Het terugdringen van laaggeletterdheid is in de eerste plaats een gemeentelijke taak. Mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen zijn veel vaker langdurig arm dan niet-laaggeletterden. Armoede en laaggeletterdheid gaan hand in hand: laaggeletterdheid is vaak een belemmering om zelfredzaam te zijn en armoede vergroot de kans op laaggeletterdheid. Dit is dus duidelijk binnen de invloedssfeer van de gemeente. In Leeuwarden kennen we op plaatsen zoals bij de IKC Franciscus al een verlengd VVE-aanbod. Dit is zes jaar, in plaats van vier jaar zoals elders en vooral gericht op taal, taal en nog eens taal. Voor groep 1 tot en met 8 is er een verlengde leertijd gericht op taal.

Vergroten rol onderwijs
Naast het werken aan onderwijsachterstanden wordt door de IKC's ingezet op trajecten voor talentontwikkeling. Ook is sinds dit jaar een pilot gestart bij drie IKC's voor het verbinden van zorg, onderwijs en kinderopvang door de functie van jeugdondersteuner toe te voegen aan onderwijs en kinderopvang. Door de SER en de kinderombudsman wordt de aanbeveling gedaan om de rol van de scholen bij de bestrijding van kinderarmoede te vergroten. Hoewel scholen de armoede in de gezinnen van hun leerlingen niet kunnen oplossen, kunnen zij de gezinnen wel steunen. De aanbevelingen van de SER en de kinderombudsman, literatuuronderzoek en de ervaring van verschillende scholen laten drie thema's zien die de basis zullen vormen:
1. Het signaleren van gezinnen in armoede;
2. Het bieden van sociale steun;
3. Het bieden van financiële steun.

Naast de IKC's hebben het voortgezet onderwijs, de Mbo's, Hbo's en universiteiten een belangrijke rol. Voor een deel wordt deze al ingevuld, met name bij de Mbo's. Deze rol kan mogelijk worden versterkt in de vorm van financiële educatie en het voorkomen dat jongeren voortijdig school verlaten.

Bijlage D:
Nederlandse Schuldhulproute

Aanleiding
De Nederlandse schuldhulproute (NSR) is één van de projecten die omarmt is door SchuldenlabNL. Dit is een landelijk platform die beproefde schuldhulpverleningsprojecten landelijk uitrolt. NSR is een initiatief van de Stichting Nederlandse Schuldhulproute. Inmiddels doen zo'n 70 gemeenten mee aan de NSR. In de gemeente Leeuwarden is de NSR omarmt door het netwerk van de Moedige Dialoog en vormt het inregelen van de aansluiting op de NSR één van de deelprojecten van de Moedige Dialoog.

Deze bijlage beschrijft de NSR en welke impact aansluiting op de NSR voor de inwoner en de samenwerkingspartners op het terrein van schuldhulpverlening heeft.

NSR in het kort
Doel van de NSR is om mensen met mogelijke geldzorgen eerder te vinden, bereiken en helpen. Om inwoners te bereiken maakt NSR gebruik van een zogenaamde multi channel aanpak. Zo wordt er gebruik gemaakt van app's, brieven en e-mails van bedrijven, banken en verzekeraars, sociale media, ABRI's bij de bushaltes en nieuwsberichten in lokale en landelijke media. Aangesloten gemeenten ontvangen ook zelf een promotiepakket. De energieleveranciers, KPN, banken en verzekeraars leiden mensen met mogelijke geldzorgen toe naar de kanalen van de NSR.

Online kanalen
De NSR maakt gebruik van de volgende online kanalen om inwoners met schuldzorgen gericht te helpen:
- Particulieren kunnen terecht bij geldfit.nl. De test op Geldfit.nl geeft inzicht in de financiële situatie en verwijst de inwoner gericht door naar de benodigde financiële hulp.
- Geldfit Zakelijk is voor ondernemers die hulp zoeken.

Geldfit
Wanneer onze inwoners worden doorverwezen naar geldfit.nl, dan kunnen ze op deze website een test invullen. De test op geldfit.nl geeft inzicht in de financiële situatie van de inwoner en gerichte tips over welke organisaties kunnen helpen bij de geldzaken. Afhankelijk van de zwaarte van de financiële vraag wordt de inwoner doorverwezen naar:
1. Tips om zelf mee aan de slag te gaan. Mensen worden bv. doorverwezen naar de website van Nibud voor budgetteringstips of naar de website van bv. een bank of verzekeraar voor het treffen van een betalingsregeling;
2. Digitale vrijwilliger: een getrainde buddy die de inwoner digitaal ondersteunt bij budgetteren m.b.v. de app fikks;
3. Persoonlijke hulp van de lokale vrijwilligersorganisaties;
4. Lokale schuldhulpverlening.

Geldfit Zakelijk
Ondernemers met financiële problemen worden via Geldfit Zakelijk met een specifieke online test doorgeleid naar de passende schuldhulp. De schuldhulproute biedt de ondernemers vervolgens diverse zelfhulptoepassingen, een online vraagbaak, coaching van oud- of mede-ondernemers en doorverwijzing naar het gemeenteloket voor ondernemers met financiële problemen. In de gemeente Leeuwarden is dit Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF). Zo ontvangen ondernemers direct hulp die bij hun eigen situatie past.

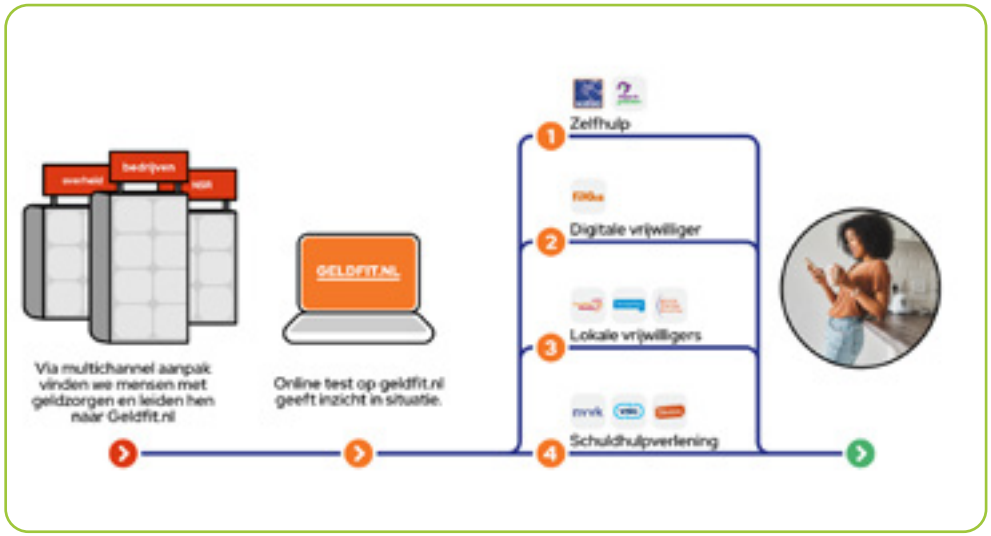
Offline kanalen
De NSR maakt gebruik van de volgende offline kanalen om inwoners met schuldzorgen gericht te helpen: het gratis telefoonnummer 0800-8115 en NSR Direct. Het gratis telefoonnummer 0800-8115 is voor hulp bij geldzorgen. Een medewerker van NSR brengt een inwoner rechtstreeks in contact met de juiste hulpafslag.

NSR Direct houdt in dat een medewerker van een doorverwijzende partij (bv. een bank of een verzekeraar) een inwoner rechtstreeks in contact brengt met de juiste hulpafslag. Dit vormt een mooie aanvulling op de vroeg-signaleringsaanpak van de gemeente Leeuwarden.

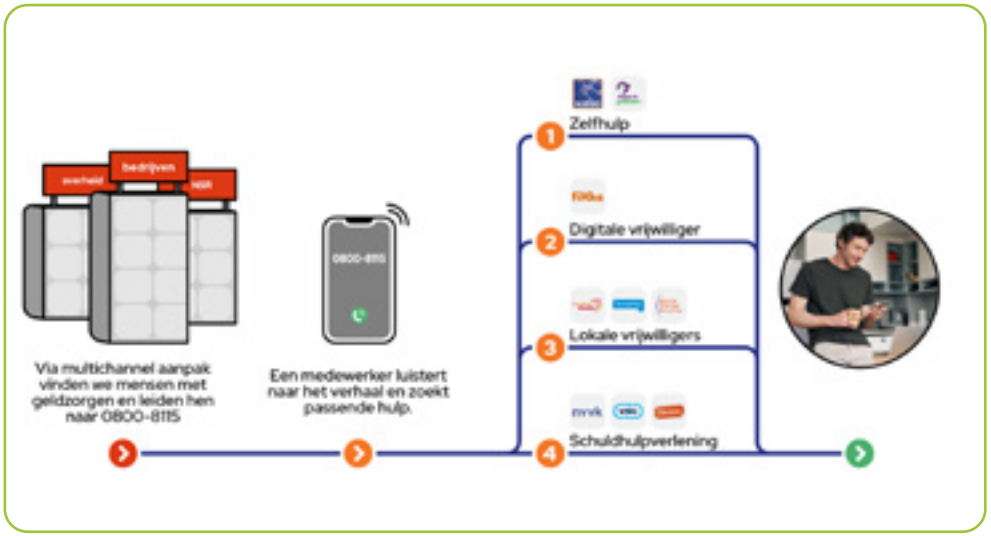
Kortom inwoners en ondernemers kunnen terecht bij Geldfit.nl en geldfit.nl/zakelijk en van daaruit worden ze doorgeleid naar passende hulp. Daarnaast kunnen inwoners bellen met telefoonnummer 0800-8115 en worden ze rechtstreeks in contact gebracht met de juiste hulpafslag. Verder kan een doorverwijzende partij de inwoner rechtstreeks in contact brengen met de juiste hulpafslag.

NSR: eerder, gerichter en eenvoudiger financiële hulp
Door aansluiting bij de NSR kunnen meer inwoners eerder en gerichter financiële hulp worden geboden. Voor inwoners wordt het eenvoudiger om financiële hulp te vragen. Ze kunnen via de NSR op verschillende manieren worden geholpen: telefonisch en online.

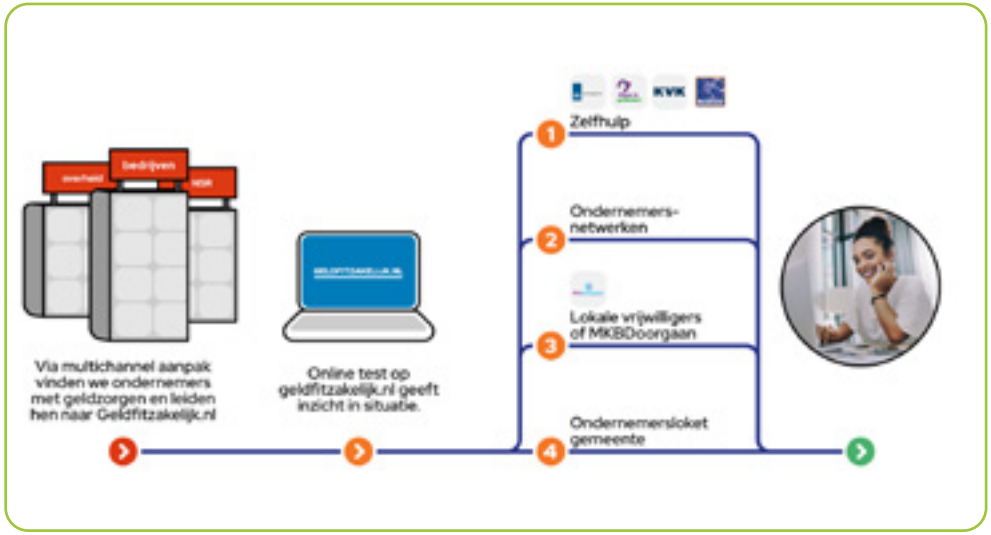
Geldfit

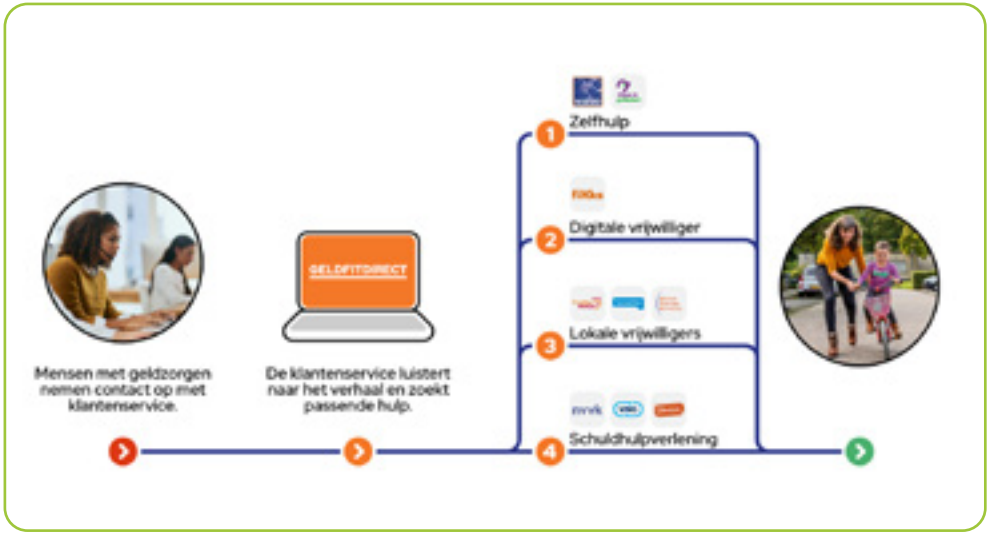
Geldfit 0800-8115

Geldfit Zakelijk

Geldfit Direct

Bijlage E:

Voorwaarden minimaregelingen gemeente Leeuwarden

Inkomensgrenzen en voorwaarden
De doelgroep en daarmee ook de voorwaarden voor de regelingen zijn verschillend. Ook de inkomensgrenzen (tot welk inkomen er recht bestaat op de regeling) verschillen per regeling. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in:
1. het wel of niet meenemen van het vakantiegeld en
2. het wel of niet toepassen van een hoger inkomen dan het minimum.

	Regeling					
	individuele inkomenstoeslag	**bijzondere bijstand**	**kwijtschelding gemeentelijke belastingen**	**AV-Frieso**	**Sam&**	**Individuele studietoeslag**
Inkomensgrens	100% van de netto norm Participatiewet exclusief vakantietoeslag. Inkomen ex-partner in de referteperiode is relevant	100% van de van netto norm Participatiewet inclusief vakantietoeslag. Met het meerdere wordt (deels/volledig rekening mee gehouden)	100% van de van netto norm Participatiewet inclusief vakantietoeslag.	125% van de netto norm Participatiewet exclusief vakantietoeslag	120% van het minimum of bij een hoger inkomen beschikt over maximaal € 120,00 + € 80,00 pp	WSF of Wtos

Reden van het toepassen van een hoger inkomen is het vergroten van de doelgroep. Deze ruimte biedt de wet bij de betreffende regelingen. Bij de individuele inkomenstoeslag en de bijzondere bijstand biedt de wet deze mogelijkheid niet. Voor een juiste vergelijking van inkomsten met een uitkering moet gerekend worden met een bedrag inclusief vakantietoeslag. Gemeente Leeuwarden heeft daarop voor de individuele inkomenstoeslag en AV-Frieso een uitzondering gemaakt. Reden daarvoor is, omdat de beoordeling van het recht minder uitvoerig is dan de overige regelingen, de aanvrager zelf makkelijker een inschatting kan maken of er wel of geen recht bestaat op de regeling.

	regeling		
voorwaarden	**individuele inkomenstoeslag**	**bijzondere bijstand**	**kwijtschelding gemeentelijke belastingen**
verstrekt in 2019/2020	3661/3754	3537/3733	7273/7640
inkomensgrens	100% van de netto norm Participatiewet exclusief vakantietoeslag. Inkomen ex-partner in de referteperiode is relevant	100% van de van netto norm Participatiewet inclusief vakantietoeslag. Met het meerdere wordt (deels/volledig rekening mee gehouden)	100% van de van netto norm Participatiewet inclusief vakantietoeslag.
peildatum	datum aanvraag	datum wanneer de kosten worden gemaakt	datum aanvraag
voor wie	21 - pensioengerechtigde leeftijd	vanaf 18 jaar	iedere inwoner
expliciet uitgesloten	1. studenten/scholieren 2. ieder die genoemd is in artikel 11 lid 1 PW	ieder die genoemd is in artikel 11 lid 1 PW	nvt
vermogensgrens	vermogensgrens PW. Vermogen ex-partner in de referteperiode is relevant	€ 1.400,00	is afhankelijk van inkomsten en uitgaven huur, zorgpremie, aflossing rijksbelastingen + huurtoeslag en zorgtoeslag.
referteperiode	3 jaar	nvt	nvt
overige voorwaarden	1. In de referteperiode is er geen sprake geweest van fraude waardoor er waardoor de teveel ontvangen bijstand is teruggevorderd. Er moet hierbij sprake zijn van een verwijtbare schending van de inlichtingenplicht. Indien de vordering inmiddels is terugbetaald, vervalt de afwijzingsgrond. 2. er is geen sprake van zicht op inkomstenverbetering	x	x

	regeling		
voorwaarden	**AV-Frieso**	**studietoeslag**	**Sam&**
verstrekt 2019/2020	6715/6645	71/114	6950/3356
inkomensgrens	125% van de netto norm Participatiewet exclusief vakantietoeslag	nvt	120% van het minimum of bij een hoger inkomen beschikt over maximaal € 120,00 + € 80,00 pp
peildatum	datum aanvraag	datum aanvraag	x
voor wie	vanaf 18 jaar	vanaf 18 jaar	thuis wondende kinderen tot 18 jaar
expliciet uitgesloten	ieder die niet verzekerd is bij de Friesland	1. degene die een Wajong-uitkering ontvangen 2. ieder die genoemd is in artikel 11 lid 1 PW	nvt
vermogensgrens	vermogensgrens PW	vermogensgrens PW	nvt
referteperiode	nvt	1 collegejaar	nvt
overige voorwaarden	x	1. er bestaat recht op studiefinanciering of WTOS 2. de student kan door een medische beperking naast de studie structureel niet bijverdienen 3. de student behoort tot de doelgroep die recht heeft op ondersteuning bij arbeidsinschakeling van de gemeente op grond van artikel 7 lid 1 onderdeel a Participatiewet	x

Bijlage F: **Bereik minimaregelingen**

Bereik minimaregelingen

Uit de cijfers blijkt dat er de afgelopen jaren een toename te zien is in het gebruik van de verschillende regelingen.

Categorie	2018	2019	2020
Collectieve ziektekostenverzekering (AV Frieso Compleet)	6455	6715	6645
Individuele inkomsenstoeslag	3463	3661	3754
Individuele studietoeslag	20	71	114
Sam&	2203	2408	1563*
Kwijtschelding		7273	7640
Bijzondere bijstand		3537	3733

* het gebruik van Sam& is in 2020 door de coronacrisis drastisch gedaald. Schooluitjes gingen niet door en sportverenigingen en cultuurinstellingen waren lange tijd dicht.

2017 en eerder

Collectieve zorgverzekering

Categorie	2013	2015	2017
Doelgroep	8.544	9.007	9.210
Gebruik collectieve zorgverzekering	2.760	3.199	3.490
Percentage bereik	**32%**	**36%**	**38%**

Individuele inkomenstoeslag

Categorie	2013	2015	2017
Doelgroep	3.530	4.402	4.840
Gebruik individuele inkomenstoeslag	1.847	2.584	2.840
Percentage bereik	**54%**	**59%**	**59%**

Sam& (voorheen: Kindpakket)

Categorie	2015	2017
Doelgroep	2.341	2.642
Gebruik Sam&	1.151	1.730
Percentage bereik	**49%**	**65%**

Kwijtschelding

Categorie	2013	2015	2017
Doelgroep	7.812	8.495	8.382
Gebruik kwijtschelding	4.510	4.995	4.727
Percentage bereik	**58%**	**59%**	**56%**

Bijzondere bijstand

Categorie	2013	2015	2017
Doelgroep	8.955	9.007	9.210
Gebruik bijzondere bijstand	2.210	2.414	2.661
Percentage bereik	**25%**	**27%**	**29%**

Individuele studietoeslag

Dit is een relatief nieuwe regeling die nog niet voorkomt in de armoedemonitors.

Bijlage G: **Overzicht gerelateerde beleidsdocumenten**

Met dit beleidsplan streven we naar een integrale aanpak, overstijgend aan verschillende leefdomeinen.

De aanpak bouwt op en sluit aan bij bestaand beleid:

- Koersdocument Sociaal Domein (2018)
- Armoedeaanpak gemeente Leeuwarden: De kunst van het rondkomen (2014)
- Volkshuisvestingsvisie (2021)
- Kadernota “Samen bewegen naar een gezonde gemeente” (2018)
- Uitvoeringsprogramma Laaggeletterdheid (2021)
- Visie arbeidstoeleiding 2017-2022
- Visie Versterking sociale basis
- Programma Stedelijke Vernieuwing Leeuwarden Oost (2021)
- Regiovisie ‘Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties’
- Fries Actieplan ‘Een duurzame aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties’ (2019-2022)
- Lokaal Actieplan Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (2018 e.v.)
- Beleidsvisiebeleidsvisie
- Beleidsvisie Kansen voor Kinderen 2 (2021-2028)
- Kansrijke start/Eerste Duizend Dagen

november 2021
©Gemeente Leeuwarden

Gemeente Leeuwarden

Agenda-initiatief: Modernisering terrassenbeleid Versie december 2021 VVD & D66	
Agenderingsverzoek betreft	Het terrassenbeleid en de modernisering daarvan
Aanleiding tot agendering	De VVD en D66 willen graag aandacht het terrassenbeleid in Leeuwarden agenderen. De afgelopen jaren hebben we - door COVID - incidenteel aanpassingen gedaan op het terrassenbeleid. O.a. verruiming van de terrassen door de 1,5 meter maatregel, kwijtschelding van precario en verlenging van het terrasseizoen (gehele jaar). Onze fracties zouden graag zien dat we via een politiek podium/dialoog/besluit het terrassenbeleid desgewenst structureel moderniseren. Dit geeft ondernemers langdurig zekerheid/duidelijkheid. Het initiatief ziet niet op de beleidsruimte gericht op de korte termijn (2022). Hier zijn al afspraken over de voortzetting van de huidige maatregelen ivm corona. Dit initiatief richt zich op wat mogelijk is op de lange termijn (vanaf 2023) (Welke mogelijkheden zijn er voor een ruimer terrassenbeleid, als Corona voorbij is). Het memo vanuit de ambtelijke dienst geeft een eerste richting (hordes) waar rekening mee te houden. In een informatieve bijeenkomst kunnen de diverse belanghebbenden inspreken en middels een politieke dialoog kan elke partij haar (politieke) standpunt kenbaar maken. Aan de insprekers is gevraagd de Raad antwoord te geven op de volgende vragen: • Hoe ervaart u het tijdelijke terrassenbeleid; • Wat zou u graag structureel wensen voor de toekomst • Wat wilt u ons als Raad nog meegeven
Termijn agendering;	Nog in 2021
Geschatte en gevraagde tijdsduur	75 minuten (vijf kwartier) informatieve bijeenkomst

Doel van agendering (wat is het beoogd effect):	Structurele herziening van het terrassenbeleid.
Kern voor de bespreking / debat	- mag het terrasseizoen het gehele jaar duren; - mogen de verruimingen van de terrassen ook blijven na corona; - welke ruimte heeft de Raad om het terrassenbeleid te verruimen, welke factoren spelen hier een rol? - precario, wat zijn de opties?
Gasten die uitgenodigd worden	1. Ondernemers 2. KHN afdeling Leeuwarden 3. Werkgroep toegangelijkheid 4. Stichting Praamvaren 5. Wijk & dorpsbelangen

Gewenste vervolgstap(pen): Debat

Uiteindelijk motie vreemd

- op basis van de wensen van de raad, de ondernemers en de inwoners te onderzoeken op basis van de wettelijke mogelijkheden, of en op welke wijze, het terrassenbeleid kan worden aangepast zodat er desgewenst meer vrije ruimte komt. Tevens onderzoeken naar een zo simpel mogelijke route voor vergunning aanvraag.

Stukken in iBabs :

- Schriftelijke vragen VVD 24-04-2020 Vragen corona (voorstel verruiming terrassenbeleid) iBabs Online
- Schriftelijke vragen VVD 02-09-2020 voortzetting verruiming terrassen iBabs Online
- Schriftelijke vragen VVD & PvdA 02-03-2021 Horeca terrassen verruiming iBabs Online
- Schriftelijke vragen FNP 02-03-2021 Terrassen iepen sûnder kosten iBabs Online
- Schriftelijke vragen FNP 02-10-2021 Rommere terrassen ek nei de 1.5 meter iBabs Online
- iBabs Online

Motie buiten de orde: Andere overheid en terrassen D66/VVD e.a. iBabs Online

Brieven College B&W

- Tijdelijke terrasuitbreiding 20-05-2021 iBabs Online
- Regeling Uitbreiding en Tijdelijke terrassen in Leeuwarden 29-09-2020 iBabs Online
- Verlenging van de tijdelijke terrassenmaatregel 18-03-2021 iBabs Online
- Informeren gemeenteraad inzake Coronacrisis IX iBabs Online
- Informeren gemeenteraad inzake Coronacrisis VII iBabs Online

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Proces komend jaar tijdelijke terrassen
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	2021-091880
Dienst	Veiligheidsdomein
Sector	Juridische & Veiligheidszaken
Contact	14058, Marjan van der Helm
Bijlagen	
Datum	20 december 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

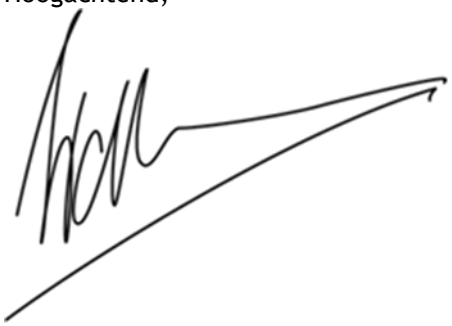
Naar aanleiding van de toezegging, die ik heb gedaan op 15 december 2021 in het debat over het terrassenbeleid in antwoord op een vraag van de FNP, kan ik u het volgende berichten.

De vraag van de FNP betrof de tijdelijke terrassenregeling en of die kon worden voortgezet na 1 april 2022 en op welke termijn ik daarover duidelijkheid kon gegeven.

In mijn toezegging heb ik aangegeven deze week aan te geven wanneer daarover duidelijkheid kan worden verwacht en met deze brief voldoe ik aan deze toezegging.

De komende weken zal er intensief overleg plaats vinden met belanghebbenden. Na intern overleg kan ik u zeggen dat ik in ieder geval vóór eind januari 2022 hierover duidelijkheid hoop te geven.

Hoogachtend,

mr. S. van Haersma Buma,
burgemeester van Leeuwarden

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Zaaknummer: Z233229-2021

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 1 maart 2021. De vragen zijn afkomstig van VVD en PvdA en gaan over verlenging van de tijdelijke terrassenmaatregel.

Vragen	**Antwoorden**
1. Is het college bereid om de horecaondernemers in Leeuwarden (weer) tegemoet te komen om samen met ondernemers, de buurt en de veiligheidsdiensten actief te onderzoeken of de terrassen van ondernemers - zodra ze weer open mogen - kosteloos verruimd kunnen worden zodat beter aan de 1,5 meter afstand tegemoet gekomen kan worden zonder te veel aan capaciteit in te moeten boeten? Zo nee, waarom niet?	Ja. De burgemeester heeft met zijn besluit d.d. 9 maart 2021 de tijdelijke terrassenregeling verlengd tot 1 januari 2022. In ons raadsvoorstel ‘aanpak coronacrisis: besteding compensatiepakketten, noodfonds en sociaaleconomische impulsen’ d.d. 30 maart 2021 stellen wij uw raad voor geen precario te heffen over terrassen over het jaar 2021.
2. Is het college ook bereid te onderzoeken of het mogelijk is om horecaondernemers meer ruimte te bieden op andere plekken bijvoorbeeld op het water door het laten plaatsen van meer pramen en/of vlonders?	Ja, hiervoor verwijzen we naar het hiervoor genoemde besluit van de burgemeester. Binnen de spelregels voor tijdelijke terrassen is ruimte voor afwijkende ideeën. Deze zijn welkom en bespreekbaar.

Leeuwarden, 13 april 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Zaaknummer: Z233251-2021

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 2 maart 2021. De vragen zijn afkomstig van FNP en gaan over terrassen iepen sûnder kosten.

Vragen	**Antwurden**
1. Is it kolleezje ree om de regeling foar ekstra terrassen by de hoareka yn de gemeente Ljouwert fêst te stellen foar hiel 2021 en 2022 sadat de ûndernimmers witte wêr't sy oan ta binne?	De boargemaster hat mei syn beslút fan 9 maart 2021 de tydlike terrasseregeling ferlinge oant 1 jannewaris 2022. By 't hjerst sil besjoen wurde oft foar 2022 noch oanpassingen yn de regeling winsklik binne.
2. Is it kolleezje ree om de totale precario foar terrassen yn de gemeente Ljouwert frij te stellen foar hiel 2021 en 2022 en te ûndersykjen at dit dutsen wurde kin út de "Corona Compensatie" dy't it regear ta beskikking stelt?	Yn ús riedsfoarstel 'aanpak coronacrisis: besteding compensatiepakketten, noodfonds en sociaaleconomische impulsen' fan 30 maart 2021 stelle wy jimme ried foar om gjin prekario te heffen oer terrassen oangeande it jier 2021. By 't hjerst sille wy de situaasje op 'e nij besjen oan 'e hân fan de omstannichheden op dat stuit.

Leeuwarden, 13 april 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Zaaknummer: Z226778-2020

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 1 september 2020. De vragen zijn afkomstig van de VVD en gaan over voortzetting verruiming terrassen.

Vragen	**Antwoorden**
1. Is het college bereid om samen met ondernemers, de buurt en de veiligheidsdiensten actief te onderzoeken of de terrassen van ondernemers ook na 19 oktober as. tijdelijk kosteloos verruimd kunnen worden zodat beter aan de 1,5 meter afstand tegemoet gekomen kan worden zonder te veel aan capaciteit in te moeten boeten? Zo nee waarom niet?	Ja, het college heeft op 25 september jl. besloten om de regeling tijdelijke terrassen te verlengen tot 1 april 2021. Voor meer informatie verwijzen we u graag naar de aan uw raad gestuurde informerende brief met kenmerk Z227521-2020 d.d. 25 september, met daarbij een evaluatie van de tijdelijke terrasuitbreiding.
2. Is het college in principe bereid om positief te reageren op aanvragen van ondernemers voor overkappingen en of verwarmingen? Zo nee waarom niet?	Nu de koudere periode van het jaar aanbreekt, willen ondernemers ook hun gasten meer bescherming bieden tegen de weersomstandigheden. De gemeente is verplicht dit te toetsen aan bijvoorbeeld eisen rondom veiligheid. Ondernemers zullen voor het plaatsen van onder meer tijdelijke overkappingen daarom een omgevingsvergunning aan moeten vragen. De gemeente zet alles in het werk om tot een vlotte beoordeling en vergunningverlening te komen.

Leeuwarden, 3 november 2020

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Zaaknummer: Z222685-2020

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 24 april 2020. De vragen zijn afkomstig van de VVD-fractie en gaan over landelijke berichtgeving sluiting van eet- en drinkgelegenheden.

Vragen	Antwoorden
1. Is het college bereid om samen met ondernemers, de buurt en de veiligheidsdiensten actief te onderzoeken of de terrassen van ondernemers tijdelijk kosteloos verruimd kunnen worden zodat beter aan de 1,5 meter afstand tegemoet gekomen kan worden zonder te veel aan capaciteit in te moeten boeten? Zo nee waarom niet?	Ja, daartoe is het college bereid. Afgelopen woensdag 20 mei zijn er (samen met) vertegenwoordigers van de KHN en het bedrijfsleven spelregels gelanceerd. Regels die aangeven dat de gemeente coulant omgaat met aanvragen voor tijdelijke (extra) terrasuitbreiding, zolang ze zich binnen een kader van veiligheid en toegankelijkheid bevinden.
2. Is het college bereid om te onderzoeken of de openingstijden van de terrassen met een uur verruimd kunnen worden? Zo nee waarom niet?	Nee, de reguliere terrasopeningstijden blijven gehanteerd. Doordat op tijdelijke terrassen (weliswaar) minder mensen opeengepakt zitten neemt de kans op belasting op omwonenden - die voorheen geen terras nabij de woning hadden – mogelijk wel toe (in tijdelijkheid).
3. Bent u bereid om het 1e uur parkeren gratis te maken? Zo nee waarom niet?	Nee, onze parkeerinkomsten in de parkeergarages zijn in de maand april 2020 t.o.v. de maand april 2019 met bijna 85% gedaald. Bij invoering van het eerste uur gratis parkeren dalen de inkomsten met nog eens ruim 50%. De daling van de parkeerinkomsten t.o.v. 2020 zal dan richting de 92,5% gaan. Wij vinden dit onverantwoord. Bovendien, zo blijkt uit landelijk onderzoek, speelt betaald parkeren nauwelijks een rol bij het wel of niet bezoeken van een stad. Tot slot is parkeren in Leeuwarden een stuk goedkoper dan bijvoorbeeld in Zwolle of Groningen.
4. Bent u het eens dat initiatieven als de Flexyapp interessante platforms kunnen zijn om lokale bestedingen te stimuleren?	Dergelijke apps om lokale vraag en aanbod bij elkaar te brengen zijn een interessante ontwikkeling. Inmiddels zijn er diverse voorbeelden van te noemen uit het land. Deze volgen wij, maar wij nemen een faciliterende rol in. Het is aan het collectieve bedrijfsleven om te kiezen voor een aanpak, die past bij haar ondernemers. En waarvoor ook lokaal voldoende vraag bestaat. Los van de aangeboden dienst moeten er namelijk niet alleen voldoende ondernemers zijn om te participeren (ook voor de langere termijn), maar ook voldoende vraag c.q.

	klandizie. Een goed voorbeeld hiervan is het recente initiatief Winkels in Leeuwarden
5. Bent u bereid om samen met bijvoorbeeld het LOF en Winkels in Leeuwarden te onderzoeken of een dergelijk initiatief ook voor Leeuwarden interessant kan zijn?	Deze verkenning loopt sinds begin 2020. Het Winkels in Leeuwarden initiatief (een platform) dat sinds de corona uitbraak is gelanceerd wordt gefinancierd vanuit de Economische Binnenstadsagenda 2019-2020, in samenwerking met stichting Binnenstadsmanagement Leeuwarden.

Leeuwarden, 2 juni 2020,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Zaaknummer: Z233251-2021

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 2 maart 2021. De vragen zijn afkomstig van FNP en gaan over terrassen iepen sûnder kosten.

Vragen	**Antwurden**
1. Is it kolleezje ree om de regeling foar ekstra terrassen by de hoareka yn de gemeente Ljouwert fêst te stellen foar hiel 2021 en 2022 sadat de ûndernimmers witte wêr't sy oan ta binne?	De boargemaster hat mei syn beslút fan 9 maart 2021 de tydlike terrasseregeling ferlinge oant 1 jannewaris 2022. By 't hjerst sil besjoen wurde oft foar 2022 noch oanpassingen yn de regeling winsklik binne.
2. Is it kolleezje ree om de totale precario foar terrassen yn de gemeente Ljouwert frij te stellen foar hiel 2021 en 2022 en te ûndersykjen at dit dutsen wurde kin út de "Corona Compensatie" dy't it regear ta beskikking stelt?	Yn ús riedsfoarstel 'aanpak coronacrisis: besteding compensatiepakketten, noodfonds en sociaaleconomische impulsen' fan 30 maart 2021 stelle wy jimme ried foar om gjin prekario te heffen oer terrassen oangeande it jier 2021. By 't hjerst sille wy de situaasje op 'e nij besjen oan 'e hân fan de omstannichheden op dat stuit.

Leeuwarden, 13 april 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

Zaaknummer: Z233251-2021

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 2 maart 2021. De vragen zijn afkomstig van FNP en gaan over terrassen iepen sûnder kosten.

Vragen	**Antwurden**
1. Is it kolleezje ree om de regeling foar ekstra terrassen by de hoareka yn de gemeente Ljouwert fêst te stellen foar hiel 2021 en 2022 sadat de ûndernimmers witte wêr't sy oan ta binne?	De boargemaster hat mei syn beslút fan 9 maart 2021 de tydlike terrasseregeling ferlinge oant 1 jannewaris 2022. By 't hjerst sil besjoen wurde oft foar 2022 noch oanpassingen yn de regeling winsklik binne.
2. Is it kolleezje ree om de totale precario foar terrassen yn de gemeente Ljouwert frij te stellen foar hiel 2021 en 2022 en te ûndersykjen at dit dutsen wurde kin út de "Corona Compensatie" dy't it regear ta beskikking stelt?	Yn ús riedsfoarstel 'aanpak coronacrisis: besteding compensatiepakketten, noodfonds en sociaaleconomische impulsen' fan 30 maart 2021 stelle wy jimme ried foar om gjin prekario te heffen oer terrassen oangeande it jier 2021. By 't hjerst sille wy de situaasje op 'e nij besjen oan 'e hân fan de omstannichheden op dat stuit.

Leeuwarden, 13 april 2021,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Unanimaan aangenomen

Motie: **'Motie Andere Overheid & terrassen'**

De raad van de gemeente Leeuwarden, in vergadering bijeen op 1 juli 2020, behandelende de motie vreemd aan de orde van de dag 'Andere Overheid & Terrassen'

Overwegende dat;

- Het Corona virus grote impact heeft op de horeca en haar bedrijfsvoering.
- Om de bestaande horecaondernemers te ondersteunen de gemeente Leeuwarden heeft besloten het eenvoudig mogelijk te maken om een tijdelijk terras te openen of een bestaand terras tijdelijk uit te breiden.
- Ondernemers zijn uitgedaagd zelf te komen met plannen voor uitbreiding. Hiervoor in afstemming met het georganiseerde bedrijfsleven spelregels zijn opgesteld. Zo zijn de ondernemers nadrukkelijker gevraagd samen te werken met elkaar om de beschikbare ruimte zo eerlijk mogelijk te verdelen en de dialoog vooraf op te zoeken met de omgeving.
- Voor de aanvraag geen speciale vergunning nodig is en wordt er geen precario geheven. Daarnaast heeft de gemeente de aanvraagprocedure zo ingericht dat aanvragen goed en snel kunnen worden afgehandeld.

Constaterende dat;

- In het Rekenkamer rapport 'Andere Overheid' bij de aanbevelingen de volgende passage staat: 'Daarbij verdient het aanbeveling niet louter te blijven steken bij die algemene visie, maar deze ook concreet te vertalen naar experimenten en projecten. Experimenten en projecten die de raad als het als ware ook adopteert als zijnde centrale bouwstenen voor de toekomst van de Leeuwarder samenleving.'
- Het genoemde proces en ontwikkeling van vergunning vrije terrasuitbreiding past binnen de beweging 'Andere Overheid'.

Verzoekt het college;

- Het proces van het vergunning vrij verlenen van extra terras ruimte te evalueren in het kader van 'Andere Overheid'. Hierbij nadrukkelijk de ervaringen van de omgeving, handhaving, ondernemers, werkgroep toegankelijkheid en de gemeente mee te nemen en deze evaluatie voor 1 januari 2021 aan de raad voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag,

Julie Bruijnincx	Marcel Visser	Mohammed Benmhammed	Gijs Jacobse
D66 Leeuwarden	VVD Leeuwarden	PvdA Leeuwarden	Gemeentebelangen
Jan Willem Tuininga	Andries Bergsma	Sytse Brouwer	
FNP Ljouwert	PAL Groenlinks	CDA Leeuwarden	

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp: Coronabrief VII
Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: Z230625-2020
Dienst: Concernstaf
Sector: Concernstaf
Contact: 14058, Jacqueline Probst
Bijlagen:
Datum: 12 januari 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het jaar 2020 was een ongekend turbulent jaar waarin vele veranderingen en maatregelen hun intrede deden in de samenleving vanwege de coronacrisis. Vlak voor het einde van dit jaar zijn er, zoals bekend, door het Rijk ingrijpende maatregelen doorgevoerd met het karakter van een lockdown. In de vorige coronabrief konden we u nog melden dat er verruimingen van de maatregelen waren doorgevoerd. Op dit moment zijn alle verruimingen weer teruggedraaid en verdere aanscherpingen doorgevoerd: alle restaurants, bars, cafés en terrassen, niet-essentiële winkels, scholen, kinderopvang, sportclubs etc. zijn gesloten en de beperkingen ten aanzien van het aantal mensen dat bij elkaar mag komen zowel buitens- als binnenshuis zijn aangescherpt en er is een mondkapjesplicht ingevoerd.

We zien dat het voor iedereen zwaar is en dat behoefte aan meer ruimte en mogelijkheden om elkaar te treffen, groot is. Maar alleen door met elkaar gehoor te geven aan de maatregelen zal het mogelijk zijn om het coronavirus onder de knie te krijgen.
Lichtpunt is de komst van een eerste coronavaccin en de start van de vaccinatiecampagne. Dit is een belangrijke stap op weg naar een samenleving met veel minder beperkingen door corona en uiteindelijk een opheffing van de beperkende maatregelen.

In deze brief geven wij u een update van de situatie in Leeuwarden bij de aanvang van 2021. De update ziet op meerdere terreinen waar de gemeente actief is.

Rol van de burgemeester
De burgemeester vervult in deze coronacrisis een belangrijke rol. Ten eerste als voorzitter van de Veiligheidsregio (VRF) en als voorzitter van het Regionaal beleidsteam en van daaruit neemt hij deel aan het landelijk Veiligheidsberaad. Vanaf maart 2020 namen de veiligheidsregio's de maatregelen voor de bestrijding van het coronavirus op in noodverordeningen. De burgemeester heeft

u over deze noodverordeningen separaat geïnformeerd. De Tijdelijke wet maatregelen covid-19 is ingegaan op 1 december 2020 en heeft een looptijd van 3 maanden. Indien nodig kan de coronawet steeds 3 maanden worden verlengd. Over de invoering en reikwijdte van deze wet bent u apart bijgepraat.
Bij de gemeente komen veel vragen binnen voor juridisch advies van ondernemers, culturele instellingen, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, vrijwilligersorganisaties, verenigingen en het openbaar vervoer. Sinds maart zijn er bijna 300 van dit soort dossiers getoetst en verwerkt.

In zijn rol als burgervader heeft de burgemeester actief de publiciteit gezocht en spreekt hij inwoners van Leeuwarden geregeld toe. De afgelopen periode heeft hij veelvuldig bij Omrop Fryslân TV en op de radio uitleg te geven over de getroffen coronamaatregelen. Omdat fysiek bezoeken niet mogelijk was, heeft de burgemeester voor verschillende doelgroepen filmpjes opgenomen. Sommige van deze filmpjes zijn via social media gedeeld, andere zijn rechtstreeks naar de geadresseerden gezonden. Waar dat mogelijk was, is in contact getreden met specifieke groepen zoals de vertegenwoordigers van de horeca, studenten, cultuur, jongeren en de zorg. Soms genereert dat publiciteit zoals de recente actie van de horeca '#dehorecamistje'.
Al deze inzet heeft tot doel om de burgers in Leeuwarden goed te informeren, om als burgemeester zelf goed geïnformeerd te worden over de impact van de maatregelen en zeker ook om de burgers een hart onder de riem te steken. Voor dat laatste heeft de burgemeester een persoonlijke brief in de Huis aan Huis geplaatst.

Ook de wethouders hebben binnen hun portefeuille actief contact onderhouden met diverse organisaties en groepen om ondersteuning te bieden waar dat nodig en mogelijk is. Deze inzet wordt de komende periode voortgezet.

Sociaal Domein

Bijstandsontwikkeling
Het bestand voor de BUIG is aan het einde van 2020 op 5.776 personen. Dat is een stijging van 99 uitkeringen ten opzichte van januari 2020. Ook bij andere gemeenten is dit een herkenbaar beeld. Dat het bestand niet is gegroeid kan worden verklaard door de landelijke steunmaatregelen.

Jongeren en Werk
Ondanks Corona is het gelukt om het gebruikelijke aantal jongeren vanuit de bijstand te begeleiden naar school in 2020. De begeleiding naar school heeft in deze periode veelal digitaal heeft plaatsgevonden. Ook het onderwijs is veelal digitaal en daarom zijn we extra alert op schooluitval. We zijn hierover goed in contact met de scholen.
Ook worden er nog steeds mensen geplaatst richting werk en/of participatie. Vergeleken met een jaar geleden zijn de aantallen wel minder. Met de nodige aanpassingen en het digitale klantcontact kan de dienstverlening en begeleiding naar klanten blijven plaatsvinden.

Huisbezoeken
Door de nieuwe coronamaatregelen kunnen we geen huisbezoeken meer afleggen. Dit heeft effect op de dienstverlening.

Statushouders
De dienstverlening aan de statushouders is ondanks de coronamaatregelen in aangepaste vorm (digitaal) voortgezet. Bestaande ondersteuning aan kwetsbare doelgroepen en doelgroepen die moeten alfabetiseren hebben vooral fysiek plaatsgevonden via de ROC's. Nieuwe trajecten opstarten is niet mogelijk gebleken binnen de huidige coronamaatregelen. Zodra dit wel weer mogelijk is wordt hier uiteraard zo snel mogelijk weer mee gestart.

Arbeidsmarktregio
In de aanloop naar de definitieve vorming van het derde steunpakket is de behoefte ontstaan om lokaal en regionaal een gezamenlijke aanpak te maken op de uitdagingen naar aanleiding van de coronacrisis op het terrein van de arbeidsmarktregio (Fryslân Werk). Er zijn denklijnen en daarbij behorende projecten vastgesteld ten behoeve van de besteding van het derde steunpakket. Lokaal wordt er invulling aan gegeven door middel van het Leeuwarder programma Onderwijs, Economie en Arbeidsmarkt.

Dienstverlening aan Zelfstandigen
Vanaf oktober 2020 is Tozo 3 van kracht, die tot 1 juli 2021 zal duren. Mogelijk komt er een wijziging in Tozo 3 per 1 april 2021, i.v.m. een vermogenstoets. Rond de jaarwisseling is gestart met controlewerkzaamheden. Hiervoor is een controleplan opgesteld dat wordt afgestemd met de accountant/PWC. De werkzaamheden gebeuren via data-analyse, dossiercontroles en aan de hand van signalen en bestandsvergelijkingen. De sector Uitvoering Sociaal Domein voert voor 16 Friese gemeenten de regeling uit. Per 31 december 2020 zijn ruim 1200 aanvragen voor bedrijfskredieten verwerkt en ruim 13000 aanvragen voor uitkeringen levensonderhoud.

VNG-ledenbrief
De VNG heeft een ledenbrief doen verschijnen over een sociaal ondersteuningspakket voor burgers in quarantaine. Wij concluderen dat de punten die in de brief genoemd worden in Leeuwarden zijn geregeld. Voor psychosociale hulp, een luisterend oor (Luisterlijn) en WMO-voorzieningen kunnen mensen terecht bij de gemeente, Amaryllis en zorgaanbieders. Voor praktische hulp verwijzen wij zoveel als mogelijk naar www.leeuwardenhelpt.nl en naar Amaryllis. Voor de zorg en ondersteuning kunnen Leeuwarders terecht bij zorgaanbieders voor dagbesteding & begeleiding, voor mantelzorgondersteuning bij Amaryllis en verder natuurlijk de GGD en de huisarts. De inkomensondersteuning loopt via de reguliere lijnen van Uitvoering Sociaal Domein en het UWV. In de quarantainegids staat verder heel info die op onze website staat.

Eenzaamheid: "Over de drempel"
Eerder hebben we u geïnformeerd over onze aanpak tegen eenzaamheid "Over de drempel" (onderdeel van LF2028). Deze aanpak wordt ingezet tegen eenzaamheid in coronatijd. In live en online bijeenkomsten is aandacht besteed aan hoe de doelgroep te bereiken. Bestaande initiatieven zoals de Rotary, Amaryllis en andere maatschappelijke organisaties bundelen hun kracht om acties te organiseren om (jonge en oudere) mensen een hart onder de riem te steken. Voor 2021 willen we ook weer bijeenkomsten organiseren in de vorm van verbeter-sessies voor organisaties die zich inzetten tegen eenzaamheid.

Vanuit de legacy van Culturele Hoofdstad zijn er zes culturele projecten in 2020 uitgevoerd. Richting de Kerst worden de ervaringen van deze projecten gepresenteerd in een weekkalender, die uitgedeeld zal worden. Dan wordt ook bekend gemaakt dat er in 2021 een nieuwe open call komt vanuit LF2028, wederom voor zes culturele projecten. Wanneer de culturele projecten voor 2021 bekend zijn en er een ronde langs het netwerk is geweest, nodigen we u graag uit voor een bijpraatsessie.

Vanuit de lijn Onderzoek in deze aanpak zal het atelier jongeren over de drempel onderzoeken wat jongeren nodig hebben als het gaat om eenzaamheid. Ook verkennen ze hoe jongeren actiever mee kunnen praten in onze aanpak eenzaamheid. Verder wordt onderzocht wat de projecten betekenen voor mensen in de stad vanuit het lectoraat sociale kwaliteit.

Onderwijs en opvang
Na de sluiting van de basisscholen en kinderopvang op woensdag 16 december 2020 is de noodopvang (opnieuw) opgestart. Vooruitlopend op deze sluiting waren de gesprekken met de onderwijsbesturen en de kinderopvanginstellingen alweer opgestart zodat snel gehandeld kon worden. Door de ervaring die is opgedaan tijdens de eerste lockdown met de noodopvang kon er snel worden gehandeld. Kinderen van ouders met cruciale beroepen en kwetsbare kinderen kunnen gebruik maken van de opvang. Afstemming tussen gemeente, onderwijsbesturen en kinderopvangorganisaties vindt plaats in het zogenaamde Corona-overleg.

Ten opzichte van het voorjaar is er een grotere druk op de noodopvang ontstaan. Dit komt doordat ouders (veel) sneller een beroep op de noodopvang doen. Dit betekent dat in sommige gevallen kinderen niet terecht kunnen op hun eigen locatie en overgeplaatst moeten worden naar een andere locatie. We dringen er bij ouders op aan om de kinderen zoveel als mogelijk binnen de eigen kring op te vangen.

Sport
De Corona-maatregelen raken het verenigingsleven hard. De horeca bij sportclubs is gesloten, terwijl zij daar normaliter een belangrijk deel van hun inkomsten uit krijgen. Zowel landelijk als regionaal zijn er verschillende compensatieregelingen. Aanvullend wordt er door het Rijk nagedacht over een regeling specifiek voor amateursportverenigingen die door de maatregelen dreigen om te vallen. Binnen de gemeente Leeuwarden brengen de buurtsportcoaches de verschillende compensatieregelingen actief onder de aandacht van de verenigingen. Hierdoor heeft bijvoorbeeld Keatsclub de Boer uit Stiens gemaakte kosten voor spatschermen vergoed gekregen. Ook wordt geïnventariseerd in hoeverre aanvullende financiële ondersteuning nodig is voor verenigingen. Tenslotte vinden we het van essentieel belang dat verenigingsactiviteiten, bijvoorbeeld op het gebied van sport en beweging, juist in deze tijd mogelijk blijven binnen de ruimte die de maatregelen daartoe bieden.

Momenteel is het alleen nog mogelijk om, onder bepaalde voorwaarden, buiten te sporten. De gemeente Leeuwarden neemt om die reden deel aan de zogenaamde Wintergames, in samenwerking met bv SPORT, Amaryllis, het jongerenwerk en de Krajicek Foundation. Gedurende de wintermaanden worden er diverse beweegactiviteiten voor jongeren georganiseerd op verschillende

locaties in de gemeente. Zo zijn we in West Leeuwarden gestart met “het Jachtseizoen!”. Via de buurtsportcoaches van bv SPORT en Amaryllis Jongerenwerk worden jongeren geïnformeerd over deze activiteiten. Daarmee willen sportbeleving en bewegen binnen de grenzen van het mogelijke blijven stimuleren.

Wijk- en dorpshuizen
Vanuit het Rijk is er aan Leeuwarden een bedrag van € 136.000 toegekend om steun te geven aan die wijk- en dorpshuizen. Het is nog onduidelijk welk deel hiervan voor Leeuwarden beschikbaar komt. Momenteel worden er voorbereidingen getroffen om te komen tot een aantal objectieve criteria aan de hand waarvan we op een eerlijke en rechtvaardige manier de wijk- en dorpshuizen financieel kunnen ondersteunen.

Na een succesvolle lobby met het LSA en de provincie konden de buurt- en dorpshuizen in aanmerking komen voor de TOGS-subsidie (een eenmalige tegemoetkoming van € 4.000,-). Voor zover bekend is daar goed gebruik van gemaakt door de besturen.

In een wijk- buurt of dorpshuis worden tal van activiteiten georganiseerd op het gebied van horeca, sport, zijn er verhuuractiviteiten en worden er evenementen en activiteiten georganiseerd voor de buurt. Door de coronamaatregelen hebben de buurt- wijk- en dorpshuizen bijna geen inkomsten meer uit baromzet en verhuur. Vanuit de gemeente is nauw contact met de besturen geweest. Er is belangrijke informatie, bijvoorbeeld na de persconferenties, gedeeld en er zijn bijeenkomsten georganiseerd om informatie te delen. Naast steun vanuit de gemeente kon er advies worden ingewonnen bij Doarpswurk of het LSA. Desondanks hebben wij niet kunnen voorkomen dat het voor de besturen, de vrijwilligers en de verenigingen in de wijk- en dorpshuizen emotioneel zwaar is en het voor hen moeilijk is om financieel het hoofd boven water te houden.

Het zal de komende tijd lastig blijven om met inachtneming van de geldende maatregelen volwaardige activiteiten aan te kunnen bieden voor ontmoeting en het versterken van de sociale cohesie. Aan de hand van digitale bijeenkomsten met o.a. Doarpswurk wordt hier aandacht aan gegeven.

Verlenging subsidiebeleid omtrent COVID-19
Op 14 april 2020 hebben wij beleidsregels vastgesteld met daarin een gedragslijn hoe om te gaan met de afhandeling van gemeentelijke subsidies in het licht van de landelijke coronamaatregelen. De regeling ziet op kleine subsidieontvangers die incidenteel een subsidie ontvangen.
De onzekere situatie duurt voort en verlichting en verzwaring van de landelijke en lokale maatregelen wisselen elkaar af waardoor lastig te voorspellen is welke activiteiten al dan niet doorgang kunnen vinden in 2021. Organisatoren van incidentele activiteiten hebben een subsidie voor een eenmalige activiteit in 2021 aangevraagd, maar kunnen deze activiteit nu niet door laten gaan. Daarom hebben wij ook voor 2021 deze beleidsregels vastgesteld. De subsidieaanvragers worden met de beleidsregel tegemoet gekomen in de afhandeling van de subsidie bij het niet doorgaan van de activiteiten. Deze beleidsregels zien wederom op incidentele activiteitensubsidies en hebben betrekking op subsidieregelingen die onderdeel zijn van ons lokaal beleid. De regeling treedt met terugwerkende kracht in per 1 januari 2021.

Bij grote instellingen die structureel subsidie ontvangen, wordt voor eventuele tegemoetkomingen de gehele exploitatie en overige compensatiepakketten in ogenschouw genomen voordat de gemeente hier op tegemoet komt.

Cultuur
De Harmonie, Neushoorn, Sliekerfilm, Princessehof en het Fries Museum hebben het afgelopen jaar gebruik kunnen maken van Rijks-, provincie en gemeentesteun, waarmee de instellingen de tekorten in 2020 voor een groot deel hebben kunnen opvangen. Het kabinet heeft in het eerste steunpakket vanwege de coronacrisis extra middelen voor cultuur beschikbaar gesteld, bedoelt voor de ondersteuning van de zogenaamde cruciale culturele infrastructuur in Nederland. In Leeuwarden worden de Harmonie, Neushoorn, Sliekerfilm en het Fries Museum daar toe gerekend. De matching van het Fries Museum verloopt via de provincie Fryslân, Sliekerfilm is 50/50 gematched door gemeente en de provincie. Op 15 december 2020 hebben wij besloten de medefinanciering beschikbaar te stellen via een eenmalige huurkorting voor de Harmonie en Neushoorn.

De grote instellingen worstelen met de vraag hoe in 2021 invulling te geven aan programmeren en begroten. Ook is de vraag of er financiële ondersteuning beschikbaar blijft. Het Rijk heeft voor 2021 een steunpakket voor de lokale cultuursector in gemeenten beschikbaar gesteld, maar de inzet van deze steun is complex en vergt nog een nauwkeurige afweging.

De amateursector heeft moeite om leden vast te houden doordat men niet meer bij elkaar kan komen. Dit legt druk op het voortbestaan van verenigingen. Ook de beschikbaarheid van geschikte repetitieruimten is een knelpunt. Ook hier speelt dat opbrengsten uit de horeca gemist worden voor de dekking van de exploitatie.

De kleine culturele zelfstandigen kunnen gebruik maken van de TOZO regelingen, maar desondanks zijn de financiële gevolgen ingrijpend. Op dit moment loopt een onderzoek om de gevolgen te inventariseren. Veel instellingen en festivals werken met een flexibele schil van ZZP’ers.

Fysiek Domein

Contact met ondernemers
De coronamaatregelen raken ondernemers in de stad en dorpen wederom hard. We proberen ondernemers en investeerders zo goed mogelijk te faciliteren in deze bijzondere tijd. Er is frequent telefonisch contact met ondernemers om ze te helpen met vragen, diverse financiële regelingen onder de aandacht te brengen en ze een hart onder de riem te steken.
Ook is er een 3-wekelijkse call met vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven (o.a. met de voorzitters van de ondernemers- en belangenverenigingen) om te kijken waar en hoe we ondernemers kunnen ondersteunen.

Op vrijdag 20 november 2020 was er de Dag van de Ondernemer. Een dag geïnitieerd door MKB-Nederland om ondernemers te bedanken voor hun inzet, durf en doorzettingsvermogen. Op deze dag hebben alle ondernemers in gemeente Leeuwarden een kaart ontvangen met de boodschap: bedankt voor uw inzet. Deze kaart stond vol contactpersonen van de gemeente en partnerorganisatie Ynbusiness. Op die manier kunnen ondernemers direct

contact opnemen bij vragen, ideeën of problemen. Op de kaart stond ook een QR code die gescand kon worden voor een persoonlijke videoboodschap van burgemeester Buma en wethouder Douwstra. Tevens zijn er op de dag van de ondernemer diverse online sessies georganiseerd waarbij ondernemers met elkaar in gesprek konden. We hebben tevens een bijdrage geleverd aan de hart onder de riem actie in Grou en de koop lokaal online campagne. Belangrijke ondernemersinformatie delen we frequent via de social media kanalen van Ondernemend Leeuwarden.

Evenementen
Het is vooralsnog verboden om evenementen te organiseren. Aanvragen voor evenementen worden buiten behandeling gelaten. Eerder verleende vergunningen mogen niet gebruikt worden. Organisatoren zijn hiervan op de hoogte gebracht.

Ondanks de huidige coronamaatregelen die van kracht zijn worden er wel voorbereidingen getroffen voor de Evenementenkalender 2021. De evenementenkalender wordt vastgesteld aan de hand van een afwegingskader. Organisatoren van evenementen met minimaal 2000 bezoekers hebben voor 1 september j.l. een verzoek moeten indienen. Voor 2021 zijn er aanmerkelijk minder verzoeken ingediend. Zodra alle vakspecialisten, hulpdiensten en burgemeester akkoord zijn, kan de Evenementenkalender 2021 door de burgemeester worden vastgesteld.

Regeling tijdelijke terrassen
We hebben u onlangs geïnformeerd over de verlenging van de regeling tijdelijke terrassen tot 1 april 2021. Met deze regeling kunnen horecaondernemers een tijdelijk terras openen of een terras tijdelijk uitbreiden. In verband met de coronacrisis heeft het Rijk besloten om met ingang van 14 oktober jl. alle horeca te sluiten. Toen hadden 120 ondernemers gebruik gemaakt van de regeling tijdelijke terrassen. Zodra de horeca weer open kan, kunnen de horecaondernemers gebruik maken van de regeling tijdelijke terrassen. In de tussentijd worden de aanvragen voor tijdelijke terrassen wel in behandeling genomen. Op dit moment hebben 11 ondernemers gebruik gemaakt van de mogelijkheid om hun tijdelijke terras te verlengen.

Binnenkort zullen wij een besluit nemen over de precariobelasting voor terrassen in 2021.

Financiën

In de afgelopen maanden bent u op meerdere momenten geïnformeerd over de financiële gevolgen van de corona-crisis. Onderstaand wordt een samenvattende stand van zaken gegeven.

Schade
Tot nu wordt de schade in Leeuwarden, die door de coronacrisis is veroorzaakt, geraamd op een bedrag van € 5,1 mln. In de begroting 2021 en de financiële positie 2021-2024 is (via de MTR) rekening gehouden met een schade van € 3,4 mln. Deze schade is dus al verwerkt in de eerdere prognose van de ontwikkeling van de algemene reserve en kan worden opgevangen binnen de afgesproken minimumstand van de algemene reserve (AR) van € 10 mln. De nu berekende actuele schade komt naar verwachting dus uit op een

hoger bedrag, nl. € 1,7 mln. hoger. De hogere schade komt ten laste van het rekeningresultaat en daarmee in beginsel, aanvullend op de eerder ingeboekte € 3,4 mln., ten laste van de AR. In dit verband is tevens van belang dat in de Turap 2020 een prognose is gegeven van het rekeningresultaat over 2020, exclusief de schade veroorzaakt door corona. Die prognose is een positief resultaat van € 4,6 mln. De ontwikkelingen moeten worden afgewacht om te kunnen bepalen hoe groot het werkelijke beroep op de AR zal worden en of aanvullende maatregelen alsdan nodig zijn om te voorkomen dat de AR op een te laag niveau uitkomt. Daarbij kan worden gedacht aan het benutten van een deel van de ingebouwde structurele buffer voor Corona-effecten van € 1 mln., dan wel het inzetten van dat deel van de ontvangen compensatiemiddelen van het Rijk dat niet voor specifieke issues of maatregelen behoeft te worden ingezet. Definitieve afwegingen op dit punt kunnen worden gemaakt nadat voldoende zicht is op het rekeningresultaat 2020.

Buffers
Met het vaststellen van de MTR is met ingang van de begroting 2021 een stelpost van € 1 mln. structureel beschikbaar voor het opvangen van structurele nadelige gevolgen van de Coronacrisis. Er kunnen uiteraard ook incidentele tegenvallers mee opgevangen worden. Indien de structurele stelpost gebruikt voor het dekken van incidentele tegenvallers, dan is het budget in een volgend jaar weer opnieuw beschikbaar. Als er uitsluitend incidentele tegenvallers mee opgevangen worden, dan is over de begrotingsperiode cumulatief € 4 mln. beschikbaar.

Compensatie van het Rijk
De compensatie die van het rijk is ontvangen bedraagt in totaal € 7,61 mln. Hiervan is € 1,65 middels een begrotingswijziging in 2020 toegevoegd aan begrotingsbudgetten. Het restant, € 5,96 mln., is in een stelpost opgenomen in de begroting en kan in de komende periode dienen voor het opvangen van uitsluitend incidentele nadelige gevolgen van de Coronacrisis. In de informerende brief over de septembercirculaire van 20 oktober is de inhoud van de twee compensatiepakketten van het rijk toegelicht.

In de coronamonitor is de zichtbare schade zo goed mogelijk ingeschat en meegenomen. Het vermoeden bestaat echter dat er ook sprake is van schade die niet direct zichtbaar is bij met name de kleinere organisaties die maatschappelijke actief zijn. Een voorbeeld hiervan zijn de dorps- en wijkhuizen. Voor die schade als gevolg van de Coronacrisis willen we een breed en toegankelijk noodfonds inrichten waarbij bepaalde sectoren of groepen organisaties actief benaderd zullen worden. Hiervoor zullen middelen uit de stelpost worden aangewend. Momenteel wordt er gewerkt aan een regeling die beoogt om deze stille schade te compenseren. Het voornemen is om hierover in januari/februari met een voorstel te komen.

Issues
In eerdere brieven hebben wij melding gemaakt van issues de speelden rond de coronacrisis. Ondertussen zijn er oplossingen gekomen voor:

- Veiligheidsregio Fryslân en de GGD: Het Rijk heeft toegezegd alle gemaakte kosten vanwege corona te vergoeden.

- BV Sport: het liquiditeitstekort als gevolg van het exploitatietekort is opgelost door een kapitaalstorting door de gemeente Leeuwarden.
- Caparis NV: Met inzet van de extra middelen van het rijk kan Caparis NV de coronaschade opvangen.

Daarnaast zijn er nog steeds issues die onze aandacht blijven vragen, namelijk
- Oninbare vorderingen
- Gesubsidieerde instellingen
- Gevolgen van de coronacrisis voor de lopende bezuinigingstaakstelling bij Jeugd en de WMO

WOZ waardebepaling
In beginsel heeft corona geen effect op de WOZ-waardebepaling voor waardepeildatum 1 januari 2020. De gemeenten hebben in de herwaardering, conform de richtlijnen van de toezichthouder, de herwaardering afgerond zonder rekening te houden met corona voor de waardebepaling. Echter afgelopen december heeft de toezichthouder zijn standpunt aangepast. Specifieke coronamaatregelen die het gebruik van onroerend zaken beperken, kunnen een bijzondere omstandigheid opleveren die waardering op toestandsdatum kan vereisen. Het nieuwe standpunt van de toezichthouder en de VNG kan gevolgen hebben voor de reeds afgeronde herwaarderingen. We zullen nader onderzoek doen naar de effecten en kijken bij welke objecten sprake is van deze bijzondere omstandigheid. In die gevallen zullen de WOZ-taxaties worden bijgesteld alvorens de OZB aanslag wordt opgelegd.

Kosten woon-werkverkeer medewerkers

Door Corona werken we inmiddels (in grote meerderheid) zodanig veel thuis dat de fiscale uitruil van de kosten van woon-werkverkeer ten laste van het Individueel Keuze Budget (IKB, inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering) van medewerkers ter discussie is komen te staan. Dit speelt landelijk. De fiscale uitruil stelt medewerkers in staat om hun bruto IKB (inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering) om te zetten in een netto vergoeding voor hun kosten voor woon-werkverkeer. Wie verder weg woont kan een groter deel omzetten. Dit heeft een financieel voordeel voor zowel de werkgever als de werknemer.

De belastingdienst heeft aangegeven dat het niet is toegestaan om de uitruil woon-werk toe te passen. Wij zijn van mening dat dit wel is toegestaan op basis van wet- en regelgeving. Consultatie van externe juristen hebben de houdbaarheid van ons standpunt in deze gesterkt. Besloten is om de uitruil in 2020 onverkort toe te passen. Doordat de belastingdienst een ander standpunt heeft ingenomen, zal dit naar verwachting een beroepsprocedure tot gevolg hebben, met mogelijk een naheffingsaanslag tot gevolg.

We hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Coronabrief IX
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	2021-014252
Dienst	Concernstaf
Sector	Concernstaf
Contact	14058, Jacqueline Probst
Bijlagen	
Datum	29 juni 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag willen wij u, zo vlak voor de start van het zomerreces, de laatste stand meegeven van de inzet die er momenteel wordt gepleegd of binnenkort gepleegd gaat worden om de gevolgen van de coronamaatregelen zo goed mogelijk op te vangen en in kaart te brengen. Want hoewel de berichten hoopvol zijn en er momenteel veel coronamaatregelen worden afgeschaald of worden afgeschaft, de gevolgen van de coronacrisis laten zich op veel terreinen voelen. Er zijn veel rijksmiddelen ontvangen die voor dit doel kunnen worden ingezet. Afgelopen 1,5 jaar hebben we u met een zekere regelmaat geïnformeerd over de gevolgen van corona binnen onze gemeente. In deze brief rapporteren we stand van zaken aan de hand van de besluiten die u eind april heeft genomen en waar wij momenteel uitvoering aan geven.

Coronapakket
Op 28 april heeft u besloten over de inzet van in totaal € 13.318.000 voor de aanpak van de gevolgen van de coronacrisis. De middelen worden ingezet om organisaties, instellingen en ondernemers een steun in de rug te geven. Samengevat is het bedrag onderverdeeld in de volgende onderdelen:

Regionale steunpakketten	
- Regionaal arbeidsmarktbeleid	€ 2,1 mln. *
- Regionaal zorg	€ 3 mln.
Lokale noodsteunpakketten	
- Cultuur	€ 1,3 mln. + € 700.000
- Lokaal integratiebeleid	€ 2,5 mln.
- Versterken ondernemersklimaat	€ 0,5 mln.
- Schuldhulpverlening	€ 0,45 mln.
- Noodfonds	€ 1 mln. *
Sociaal Economische Impulsen	
- Leeuwarden Binnenstad	€ 450.000
- Kwetsbare werknemers	€ 195.000

- Friese projectenmachine € 100.000
- IT talent € 10.000 per traject
- Bedrijven bedrijfsfit € 100.000
- Acquisitie zakelijk toerisme € 35.000
- 1.000 woningen binnenstad € 110.000

Afgesloten wordt met de coronamonitor die een overzicht biedt van de financiële schade die de gemeente zelf heeft geleden en hoe deze schade wordt opgevangen.

I Regionale steunpakketten

Regionaal arbeidsmarktbeleid € 2.100.000,-
Binnen de Friese Arbeidsmarktregio Fryslân Werkt!, is een herstelprogramma opgesteld om de middelen aan te wenden rond drie pijlers en deze verder vorm te geven en in te vullen. Inmiddels zijn er op alle drie de fronten vorderingen gemaakt, te weten:

- Aanstelling van een kwartiermaker die de Crisisdienstverlening (Regionaal Mobiliteits Team (RMT)) verder gaat inrichten.
- Aanstelling van een projectleider Scholing;
- Aanstelling van een projectleider Jeugdwerkloosheid & Baan Afspraak Banen.

Door de personele invulling kan er vaart gemaakt worden met verdere planontwikkeling en concrete acties. Deze plannen zullen door ons nog formeel worden vastgesteld.

Regionaal zorg € 3.000.000
Tot nu toe is een bedrag van € 60.000 besteed aan noodhulp voor sekswerkers. De noodhulp bestond uit:

- Het verstrekken van voedsel- en drogisterijbonnen
- Bieden van noodopvang
- Beperkt betalen van urgente rekeningen

Momenteel is er in nauw overleg met de Friese gemeenten en de betrokken instellingen verkend welke extra ondersteuning en inzet er nodig zijn om de gevolgen van de coronamaatregelen op te vangen. Binnenkort zullen wij besluiten over de beschikbaarstelling van circa € 800.000,- voor diverse projecten binnen de vrouwenopvang op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Ook zullen wij ook besluiten over de beschikbaarstelling van circa € 1.400.000,- op het gebied van de maatschappelijke opvang voor met name ondersteuning aan jongvolwassenen en voor de dagopvang.

II Lokale noodsteunpakketten

Cultuur € 2.000.000.
De ondersteuning van de culturele sector verloopt via vier onderdelen, te weten: Stabiliteit van de culturele infrastructuur, Continuïteit voor makers, Ondersteunen van de amateurkunst, en Een toekomstbestendige sector .
De raad heeft de middelen in twee tranches beschikbaar gesteld. Voor de eerste tranche is € 1.300.000 uitgetrokken, voor de tweede tranche € 700.000,-. De uitwerking van het coronasteunpakket voor de eerste tranche is gereed. Er zijn vier regelingen gepubliceerd, waar de culturele sector een beroep op kan doen.

De laatste twee regelingen zijn recent vastgesteld en daarop zijn nog geen aanvragen ingediend.

- *Tijdelijke Regeling Subsidie makers culturele sector*, subsidieplafond € 200.000,-. Met behulp van deze regeling kunnen professionele culturele makers een nieuw project starten en zo een impuls geven aan het huidige culturele aanbod. Hierdoor blijft de kunst, ondanks de coronacrisis, in beeld en in ontwikkeling. Tot nu toe zijn er 22 aanvragen ingediend.
- *Regeling Subsidie* Coronacompensatie voor organisaties en verenigingen op het gebied van amateurkunst, subsidieplafond € 150.000,-. lokale organisaties of verenigingen op het gebied van amateurkunst, zonder winstoogmerk kunnen een beroep doen op de regeling als zij door corona in financiële problemen zijn gekomen en in hun voortbestaan worden bedreigd. Tot nu toe zijn er 8 aanvragen ingediend.
- *Regeling subsidie coronacompensatie voor organisaties culturele basisinfrastructuur*, subsidieplafond € 750.000,-. Organisaties, individuen of collectieven die aantoonbare financiële schade hebben geleden als gevolg van de coronacrisis, kunnen een beroep doen op deze regeling. De speerpunten op het gebied van kunst en cultuur van de gemeente Leeuwarden zijn leidend in de keuze voor de culturele organisaties die in aanmerking komen voor subsidie in het kader van deze subsidieregeling. Deze speerpunten zijn een diverse en inclusieve samenleving, meertaligheid, versterken artistiek klimaat en versterken economie en cultuurtoerisme.
- *Tijdelijke Regeling subsidie toekomstbestendige sector*, subsidieplafond € 150.000,-. Met deze regeling kunnen instellingen, individuen of collectieven zonder winstoogmerk ondersteund worden die zich, als gevolg van de coronacrisis, richten op het bedenken van andere manieren om te programmeren en andere manieren om publiek te bereiken. Denk daarbij aan bijvoorbeeld een combinatie van digitale- en fysieke programmering, het anders inrichten of gebruiken van de beschikbare ruimte(n) en het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen waar publieksbereik onderdeel van is.

Daarnaast is € 50.000,- subsidie verstrekt aan Kunstkade, die een oproep doet binnen haar netwerk, met als doel om makers kleinschalige projecten in te laten dienen. Ook zet Kunstkade in op Zomerkade, waarbij creatieve cursussen en workshops gratis worden aangeboden aan mensen die minder snel in contact komen met kunst en cultuur. Zomerkade wordt o.a. door Amaryllis onder de aandacht gebracht bij de doelgroep.

Over de invulling van de tweede tranche van het coronasteunpakket cultuur wordt u op een later tijdstip geïnformeerd.

Noodfonds € 1.000.000

Non-profit en sociaal maatschappelijke organisaties en instellingen die door corona in financiële problemen zijn gekomen kunnen sinds april een beroep doen op het noodfonds. We willen hiermee voorkomen dat problemen als gevolg van de coronacrisis leiden tot faillissement of beëindiging van activiteiten die belangrijk zijn voor inwoners van Leeuwarden.

Het noodfonds bestaat nu 2 maanden en tot medio juni zijn er 8 aanvragen ontvangen. Het aantal keren dat er een beroep wordt gedaan op het noodfonds is dus nog beperkt. De regelingen zijn opgenomen in de Huis aan Huis en in de nieuwsbrief aan ondernemers van Ondernemend Leeuwarden. Tevens is er actief naar het maatschappelijk veld gecommuniceerd.

III Intensiveren bestaand beleid

Lokaal re-integratiebeleid € 2.500.000
Naast de regionale steun is er ook budget beschikbaar gesteld door de raad voor lokale intensiveringen van het re-integratiebeleid vanwege de coronamaatregelen. De intensiveringen waar op dit moment op wordt ingezet, zijn:

- Het opvangen van de intensivering van werkzaamheden met name bij het Jongerenteam en bij Publieke Dienstverlening;
- Het intensiveren van de aantoonbaar effectieve onderdelen van de huidige werkwijze zodat een maximaal aantal mensen weer door- en uit kan stromen. Hiervoor zijn onder andere extra medewerkers aan bij team Werk en het Jongerenteam aangesteld;
- Het investeren in nieuwe, kansrijke ontwikkelingen die één op één in onze aanpak passen. Hier valt onder andere de leer/werk omgeving van het noordelijke project Bakery Sweet onder, maar ook het project arbeidsfit. Dit project houdt zich bezig met het arbeidsfit maken en houden van de kwetsbare doelgroep BAB;
- Het optimaliseren van digitale innovatie zodat we zoveel mogelijk administratief werk uit handen van onze medewerkers nemen en hen hiermee maximaal vrij spelen voor contact, begeleiding en coaching. Hiermee anticiperen we op een mogelijke piekbelasting op het moment wanneer het steunpakket wordt beëindigd.

Ondanks de coronacrisis is het aantal bijstandsuitkeringen in Leeuwarden met slechts 1,2% gestegen (van 5710 naar 5776) terwijl dit landelijk ruim 3% is. Uit een analyse blijkt dat de stijging inzette vrijwel direct na de afkondiging van de coronamaatregelen in maart 2020. Het aantal aanvragen is 20% hoger dan het jaar er voor. Het bestand is in Leeuwarden voornamelijk gemuteerd door drie elementen:

1. Groter aandeel jongeren: 33% t.o.v. 25% in 2019. Die jongeren stroomden doorgaans ook weer redelijk snel uit naar school.
2. Daling aandeel BBZ vanwege de inzet van de Tozo- regeling.
3. Groei aandeel van 21-64 jarigen in de bijstandspopulatie.

Schuldhulpverlening € 450.000
Een herziening van het armoedebeleid is in voorbereiding en de versterkte inzet op schuldhulpverlening zal hierbij betrokken worden.

Versterken Ondernemersklimaat € 500.000
Ondernemers worden momenteel nog tijdelijk financieel ondersteund door middel van steun- en herstelpakketten van het Rijk. Aangezien ondernemers hard getroffen zijn in deze coronacrisis is besloten ondernemers zoveel als mogelijk tegemoet te komen om hun onderneming binnen alle maatregelen te kunnen blijven voeren. Idee hiervan is om ondernemers een extra steun in de rug te geven door het lokale ondernemersklimaat te verbeteren, zodat zij

kunnen focussen op voldoende omzet genereren. Inmiddels heeft u besloten over de aanpassing van de precariobelasting en het heffen van leges.

- Ontheffing van precariobelasting tot en met december 2021; € 200.000,-
- Het niet heffen van leges voor evenementen in 2021; € 60.000,-
- Het inhuren van een communicatiekracht om extra communicatie richting ondernemers mogelijk te maken zodat meer ondernemers bereikt worden met informatie over o.a. steun- en herstelpakketten;
- Het inzetten op digitale weerbaarheid van horecaondernemers door middel van cyber safety pentesten om inzichtelijk te maken wat beter beveiligd kan worden. Op die manier kunnen ondernemers zonder zorgen blijven ondernemen, ook na de coronacrisis.

Sociaal Economische Impulsen **€ 1.000.000**

In april jl. hebben wij besloten de volgende zeven Sociaal Economische Impulsprojecten van start te laten gaan:

Alle projecten zijn inmiddels van start en de eerste successen zijn behaald:

1. <u>Leeuwarden binnenstad als place to be and buy door vergroening, kunst en cultuur</u>

- Een aantrekkelijke binnenstad draagt bij aan het verdienvermogen van de ondernemers, helemaal nu de winkels en horeca weer open zijn. Daarom is vol ingezet op citydressing (aankleding van de stad). Dit om bezoekers een gastvrij ontvangst te bieden in relatie tot de coronamaatregelen. Ook de dorpen Stiens en Grou worden spoedig aangekleed.
- Om meer kunst in de binnenstad toe te voegen zijn er momenteel meerdere projecten opgestart. Zo wordt er gewerkt aan een pilot voor innovatieve LED kunst in en bij de Ipe Brouwersteeg en op het Ruiterskwartier bij Pathé. Deze pilot kan ook dienen als opmaat naar het grotere project voor de gehele Ipe Brouwersteeg. Ook gaat Writers Block (initiatiefnemers van graffiti op blinde muren) aan de slag met diverse graffitiprojecten in de binnenstad.
- Er is een concept vergroeningsontwerp voor de binnenstad opgesteld wat in verschillende fases zal worden uitgerold. Ook wordt in samenwerking met Beestreet en de binnenstadsmanager gekeken naar mogelijkheden voor vergroening.

2. Kwetsbare werknemers arbeidsfit houden en maken
   Het arbeidsfittraject is opgesteld en wordt momenteel met potentiële werkgevers besproken. Op 1 juli wordt er gestart met de eerste 5 kandidaten.

3. Meer Europese projecten door de Friese projectenmachine
   Onlangs hebben wij u separaat geïnformeerd over de Friese projectenmachine. Ook wordt er gewerkt aan een Europa Agenda waarmee we als gemeente focus en richting geven aan de Europese inzet. In deze agenda wordt o.a. het projectenportfolio in kaart gebracht waarvoor we actief op zoek gaan naar Europese financiering. Hierbij werken we al nauw samen met de provincie en andere partijen.

4. Omscholen talent voor IT/digitaliseringsberoepen
   Het omscholingstraject naar IT/digitaliseringsberoepen is opgesteld en er is een pilot groep van 5 mensen uit de bijstand gestart met omscholing. De verwachting is dat in september opnieuw een groep van 5 mensen start. Bij een succesvolle voltooiing van de omscholing is zullen mensen ook geplaatst worden bij werkgevers.

5. Bedrijven bedrijfsfit en toekomstbestendig maken
   Er is een adviestraject opgesteld in samenwerking met partnerorganisaties van de gemeente om bedrijven bedrijfsfit en toekomstbestendig te maken, denk hierbij aan kortere supply chains en re-shoring. Op korte termijn zal het team van adviseurs worden samengesteld zodat zij bedrijven van advies kunnen gaan voorzien.

6. Acquisitie zakelijk toerisme en congressen
   Stichting Fryslan Convention Partners (FCP) heeft een acquisiteur aangetrokken die voor de zomer van 2021 van start gaat met het acquireren van zakelijke congressen. We gaan ervan uit dat er binnenkort weer fysieke congressen georganiseerd mogen worden met enige omvang.

7. Leefbaarheid impuls wonen in de binnenstad

Voor het onderdeel wonen wordt nu gekeken waar eventuele post-corona pijnpunten gaan ontstaan om die zo goed mogelijk het hoofd te bieden.

IV Nieuwe Rijksmiddelen

Rijksmiddelen voor jeugd, ouderen en kwetsbare groepen € 1.131.000

Het Rijk heeft een vierde steunpakket beschikbaar gesteld om structurele schade van de mentale gezondheid van jong, oud en kwetsbare groepen zo veel mogelijk te beperken en voor activiteiten die een gezonde leefstijl bevorderen. Hiervoor is voor Leeuwarden in totaal € 1.131.000 eenmalig van het Rijk ontvangen. De coronamaatregelen hebben grote impact op het sociaal en mentaal welzijn van mensen in alle lagen van de bevolking. Dat geldt in het bijzonder voor mensen die al kwetsbaar waren, zoals kwetsbare jongeren en eenzame, geïsoleerde ouderen, volwassenen met psychische problematiek, mensen met een licht verstandelijke beperking en mensen zonder dak boven hun hoofd. En de crisis raakt ook aan het welzijn en de leefstijl van iedereen, jong en oud, die langere tijd in een isolement leeft.

Al in maart en april bleek uit gesprekken met jongeren die zowel het college als u als raad heeft gehouden dat er bijvoorbeeld grote nood was onder jongeren. Jongeren vertelden over de enorme wens om elkaar weer te ontmoeten en de toenemende eenzaamheid. Ook kwamen er steeds meer berichten over verveling en de gevolgen daarvan voor henzelf en voor de samenleving. Wij hebben, zoals eerder met u besproken, vanuit die urgentie hierop toen snel gehandeld, door alvast extra inzet van jongerenwerkers voor te stellen om erger te voorkomen.

U heeft in april een enquête gehouden onder jongeren over de coronacrisis. Ook heeft u in een bijeenkomst op 14 april (online) gesproken met de jongeren. Ook hieruit kwam naar voren dat jongeren vooral elkaar weer willen ontmoeten. Die wensen hebben wij gehoord en verwerkt in de voorstellen. Daarnaast kwam vanuit de raad ook duidelijk de urgentie naar voren om school als vindplaats in het voortgezet uit te breiden naar meerdere locaties (waaronder ook havo en vwo-scholen). Ook is gevraagd om een tijdelijke versterking van de POH Jeugd GGZ. In navolging van de genoemde sessies hebben we een oproep gedaan aan initiatieven om te komen tot activiteiten voor jongeren, eenzame ouderen, kwetsbare groepen. We hebben besloten vanuit de sterk gevoelde urgentie om juist nu te handelen hier een bedrag van € 628.000 voor beschikbaar te stellen zodat deze middelen zo spoedig mogelijk ingezet kunnen worden. Na deze uitname resteert er nog een budget van ongeveer € 500.000 waarover later besloten kan worden. Voor de beschikbaarstelling van deze middelen zal u nog een voorstel tot wijziging van de begroting worden voorgelegd.

De meeste initiatieven betreffen, naast activiteiten voor sport en bewegen en activiteiten om de eenzaamheid van ouderen te doorbreken, activiteiten voor jongeren. Voor kleine aanvragen voor activiteiten van en door jongeren zelf is een vrij inzetbaar budget gereserveerd, evenals voor activiteiten sport en bewegen. De jongeren worden en zijn actief betrokken bij de invulling. Initiatieven zoals Netwerk Oud Oost, Cambuur Dreamschool, Time to Connect, Beweeglab, 058 Samen Sterk, NHL/Stenden en BV sport hebben voorstellen ingediend die passen bij de doelstellingen van het steunpakket. Het gaat ook om

uitbreiding en versterking van bestaande activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn Stjoer die extra activiteiten voor nieuwkomers gaat organiseren en over de Drempel (tegengaan van eenzaamheid).

Nationaal Programma Onderwijs
Het Nationaal Programma Onderwijs heeft als doel om bij leerlingen de vertraging en achterstand door de Covid-19 pandemie te verbeteren en te voorkomen. Van het totale beschikbare bedrag van 8,5 miljard is € 300 miljoen gereserveerd voor gemeenten voor een periode van 2,5 jaar. Het onderwijs ontvangt het leeuwendeel van het budget. Het ministerie van OCW heeft de scholen de opdracht gegeven een scan te maken van de situatie van deze leerlingen en te bepalen wat nodig is. De scholen zijn door OCW gevraagd de scan met de gemeenten te delen zodat samen gekeken kan worden waar de gemeente aanvullend kan bijdragen vanuit eigen beleid. In juli zal bekend worden hoeveel de gemeente ontvangt. Samen met het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs, het mbo wordt de juiste bestemming voor de gemeentelijke middelen gezocht. Wij zullen u hier nog over informeren.

V Coronamonitor

Evenals in 2020 wordt in 2021 ook specifiek gelet op de financiële schade die toegeschreven kan worden aan de maatregelen die zijn getroffen om de verspreiding van Covid-19 te bestrijden. Op basis van de informatie die we daarover op dit moment hebben moet rekening gehouden worden met een schade van ongeveer € 2,43 mln. Dit is een prognose voor het hele jaar en een nettobedrag; eventueel aanwezige dekking binnen de begroting is verrekend. Exclusief deze dekking ten laste van bestaande begrotingsbudgetten is de schade naar verwachting ongeveer € 3,1 mln.

Voor het dekken van de netto-schade van € 2,43 mln. kan tot een bedrag van € 1,61 mln. dekking gevonden worden door het restant van de compensatie die in 2020 van het rijk is ontvangen aan te wenden. Eerder dit jaar zijn besluiten genomen over de besteding van die compensatie maar daarbij is € 1,61 mln. voor nog onbekende gevolgen van Covid-19 achter de hand gehouden.
Het deel van de schade waarvoor aldus geen dekking is zal ten laste gebracht worden van de stelpost voor structurele schade als gevolg van Covid-19 die in de begroting is opgenomen.
Ten aanzien van de dekking van de schade moet nog opgemerkt worden dat het mogelijk is dat later dit jaar het rijk nog komt met aanvullende compensatie voor schade die in de corona-monitor is opgenomen. Ook zijn er nog bestaande regelingen waar een beroep op gedaan kan worden in 2021 maar het nog niet duidelijk is óf en zo ja, voor hoeveel schade gecompenseerd wordt door het rijk.

Hieronder wordt de schade zoals die zich op dit moment aandient kort toegelicht. De bedragen zijn in miljoenen.

	Omschrijving	Schade	Dekking	Tegenvaller
1	derving parkeeropbrengsten	0,50	0,00	-0,50
2	derving leges	0,15	0,00	-0,15
3	kwijtschelding oninbaarheid heffingen/belastingen	0,10	0,00	-0,10
4	extra kosten bedrijfsvoering	0,96	0,00	-0,96

5	veiligheid en toezicht	0,81	0,32	-0,50
6	afval inzameling/verwerking	0,21	0,21	0,00
7	derving toeristenbelasting	0,15	0,15	0,00
		3,10	0,68	-2,43

1. Derving parkeeropbrengsten, € 0,5 mln.
Betreft de achterblijvende inkomsten uit maaiveld-parkeren. De parkeergarages hebben ook te maken met lagere inkomsten maar deze schade kan binnen de exploitaties van de parkeergarages opgevangen worden.
2. Derving leges, € 0,15 mln.
Betreft met name leges voor rijbewijzen, af te sluiten huwelijken en andere leges bij Burgerzaken. De lagere leges voor evenementen en precario zijn een onderdeel van het steunpakket waarover eerder dit naar is besluiten zijn genomen en vallen daardoor buiten de reikwijdte van de monitor.
3. Kwijtschelding oninbaarheid heffingen/belastingen, € 0,1 mln.
Inclusief de afhandelingskosten wordt er rekening mee gehouden dat een relatief gering deel van de opgelegde aanslagen voor afvalstoffenheffing, rioolbelasten en OZB oninbaar blijkt te zijn.
4. Extra kosten bedrijfsvoering, € 0,96 mln.
Hier vallen veel, uiteenlopende schadeposten onder. Het betreft o.a. extra kosten voor schoonmaak en voorzieningen i.v.m. thuiswerken.
5. Veiligheid en Toezicht; € 0,5 mln.
De maatregelen die getroffen zijn om de verspreiding van Covid-19 vraagt extra handhaving die niet volledig uit bestaande budgetten kan worden gedekt.
6. Afval inzameling/verwerking, € 0,0 mln.
Covid-19 heeft er o.a. voor gezorgd dat er meer afval is aangeboden dat verwerkt moet worden. De kosten daarvan zijn geraamd op het bedrag dat daarvoor onlangs als compensatie door het rijk beschikbaar is gesteld.
7. Derving toeristenbelasting; € 0,0 mln.
Door de Covid-19 maatregelen blijven de opbrengsten van de toeristenbelasting achter. Dit betekent een lagere storting in de reserve toeristenbelasting en in het verlengde daarvan lagere uitgaven voor toeristische voorzieningen.

VI Kort Nieuws

Evenementen
Veel organisatoren willen inspelen op de aangekondigde versoepelingen van de coronamaatregelen en hebben daarom een verzoek ingediend voor verplaatsing van hun evenement op de evenementenkalender. Dit gaat vooral om evenementen die gepland stonden in mei of juni. Organisatoren geven aan te willen verplaatsen naar voornamelijk eind augustus/september/begin oktober. Er is wekelijks afstemming hierover met verschillende vakspecialisten, de politie en Veiligheidsregio Fryslân. Daarbij wordt onder andere nauwkeurig gekeken of er voldoende capaciteit beschikbaar is vanuit alle diensten. Vooralsnog hebben we alle verzoeken tot verplaatsing geaccepteerd.
Er wordt gebruik gemaakt van een Digitale nieuwsbrief waarin informatie staat over evenementen die geannuleerd/verplaatst/geplaatst zijn. Ook informatie

over de coronamaatregelen en de versoepelingen die daarbij horen worden hierin genoemd. De laatste nieuwsbrief is verstuurd op 9 juni.
De voorbereidingen voor de Evenementenkalender 2022 zijn inmiddels ook gestart. Organisatoren die een evenement in 2019/2020/2021 gepland hadden, krijgen een uitnodiging om voor 1 september 2021 een verzoek in te dienen.

Intensief relatiebeheer
Ook de afgelopen maanden stonden in het teken van intensief relatiebeheer richting ondernemers. Er is veel (persoonlijk) contact geweest met ondernemers en ondernemersverenigingen. Zowel per e-mail, telefonisch, via een digitale nieuwsbrief, als door middel van online calls en bedrijfsbezoeken (passend binnen coronaregelgeving). Daarnaast is ook de huis-aan-huis ingezet specifiek voor de doelgroep ondernemers. Deze informatievoorziening over steunmaatregelen en de diverse loketten (inclusief onze accountmanagers) wordt deze zomer herhaald.

Naast de frequente “coronacall” die gehouden wordt met voorzitters c.q. vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in onze gemeente is er een reeks aan digitale koffiemomenten (waaronder specifieke themabijeenkomsten) georganiseerd in samenwerking met partnerorganisaties. Er is een sessie in samenwerking met Koninklijk Horeca Nederland (KHN) specifiek voor horecaondernemers en een sessie om ondernemers wegwijs te maken in de (financiële) steunmaatregelen in samenwerking met Ynbusiness georganiseerd.

Sport
De gemeente Leeuwarden is in samenwerking met Cambuur (Verbindt), bv SPORT en Amaryllis Jongerenwerk de Cambuur Dreamschool gestart. We zien dat Corona veel impact heeft op onze jongeren. Veel van hen raken hun motivatie en energie kwijt en dat heeft weer effect op de mentale en fysieke gesteldheid, maar ook op schoolprestaties en thuissituatie. Met de Cambuur Dreamschool worden deze jongeren ondersteund in het Cambuur Stadion door met hen te sporten, maar daarnaast ook een luisterend oor te bieden. Zij krijgen persoonlijke begeleiding van buurtsportcoaches en trainers. Daarnaast kunnen de jongeren ook in gesprek met spelers en trainers van SC Cambuur die vaak als voorbeeld worden gezien door de jongeren. Met de Cambuur Dreamschool willen we jongeren graag blijvend stimuleren. De Cambuur Dreamschool kan daar een belangrijke rol in spelen. De jongeren komen twee keer per week in het stadion. De aandacht en stimulans die ze binnen de Cambuur Dreamschool krijgen is bedoeld om hun leven een positieve boost te geven. De pilotfase van 10 weken is bekostigd vanuit het Lokaal Sportakkoord en is bijna afgerond.

Aanhaking gemeente Leeuwarden in landelijke overleggen
Via de VNG zet de gemeente Leeuwarden zich in voor de belangen van de gemeente bij het herstel na corona. Zo heeft burgemeester Buma deelgenomen aan de VNG-commissie Sociale impact COVID-19 (commissie Depla). Deze commissie roept gemeenten en rijk op om gezamenlijk te werken aan een langetermijn-agenda zodat de samenleving versterkt uit de coronacrisis kan komen. Wethouder Douwstra zet zich via de VNG commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie in voor het economische herstel na Corona in de VNG Taskforce economisch herstel. Met de Taskforce economisch herstel bundelen verschillende VNG-commissies en de netwerken van G4, G40, M50 en P10 hun krachten om bij te dragen aan een gezamenlijk herstelplan voor de economie na corona. Wethouder Kuiken heeft als woordvoerder cultuur vanuit

de VNG-commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het coronasteunpakket op het terrein van cultuur.

Hopende u zo voldoende geïnformeerd te hebben,

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Perspectief voor de horeca

Tijdelijke terrasuitbreiding

Dit zijn de spelregels en hoe je het aanvraagt

Spelregels gelden tot 1 januari 2022

Gemeente Leeuwarden

Spelregels verlenging tijdelijke terrasuitbreiding

Horecaondernemers kunnen een tijdelijk terras verlengen of een bestaand terras tijdelijk uitbreiden
Hiervoor zijn spelregels opgesteld die gelden tot 1 januari 2022. Deze mogelijkheid is voor horecaondernemers die een horecavergunning hebben. Je hoeft niet in het bezit te zijn van een terrasvergunning. Gaat het om ondergeschikte horeca? Dan kun je géén tijdelijke terrasuitbreiding aanvragen.

Uitgangspunt is dat collectieve aanvragen vóór individuele gaan
Ondernemers kunnen gezamenlijk de beschikbare openbare ruimte verdelen. De gemeente weegt hierbij verschillende belangen af. Bij collectieve aanvragen wordt één aanvrager aangewezen. Deze is aanspreekpunt bij eventuele overlast.

Er worden tot 1 januari 2022 geen kosten in rekening gebracht voor het tijdelijke terras
Het gaat hierbij om de kosten voor gebruik gemeentegrond en de aanvraag.

De veiligheid van iedereen staat voorop
Als ondernemer ben je verantwoordelijk voor de bezoekers op en rondom jouw tijdelijke terras. Geef je personeel goede instructies om de corona-maatregelen op te volgen.
Het wordt aangeraden om gastheren en –vrouwen in te zetten op het terras. Zij kunnen ervoor zorgen dat er gebruikt wordt gemaakt van de loopstromen. Ook kunnen zij de gasten aanspreken op houding en gedrag.

Je bent verplicht om de geldende Tijdelijke wet maatregelen covid-19 en RIVM-richtlijnen na te leven
Als er een nieuwe maatregelen komen, moet je deze goed lezen en toepassen.
Kijk hiervoor op www.rijksoverheid.nl.

Je mag het terras of onderdelen daarvan niet in de grond vast zetten
Het uitgangspunt is dat het verrijdbaar of verplaatsbaar moet zijn.

Aanvullende regels

Je zorgt voor genoeg toiletten
Een extra terras betekent mogelijk extra bezoekers.

Er mag geen muziek op het terras zijn
Om de impact op (het leven van) de omwonenden zo laag mogelijk te houden is muziek op het tijdelijke terras niet toegestaan.

De openingstijden van het terras worden niet verlengd
Dit zorgt namelijk voor een extra druk op de woonomgeving.

Geplande activiteiten gaan voor
Dit geldt bijvoorbeeld voor de markt, de vergunde standplaatsen en de geplande evenementen.

Er wordt gehandhaafd bij overlast en/of als voorwaarden niet worden nageleefd
De verruimde terrasmogelijkheden zijn nadrukkelijk een privilege en geen recht. Je kunt dit privilege kwijtraken als niet meer wordt voldaan aan de spelregels.

Afstemming met het bedrijfsleven
We hebben getracht deze spelregels zo optimaal werkbaar te maken. Deze spelregels kunnen rekenen op draagvlak in de omgeving. Dit hebben we afgestemd met het bedrijfsleven, het gaat om: Federatie058, Koninklijke Horeca Nederland, Binnenstadsmanagement Leeuwarden, Wijkpanel Binnenstad, Ondernemersvereniging Leeuwarderadeel en Businessclub Grou.

Afwijkende ideeën zijn welkom en bespreekbaar
Hou dan wel rekening met een langere doorlooptijd.

Disclaimer
We leven in onzekere tijden. Het kan zijn dat de in de toekomst soepeler wordende maatregelen toch weer onvoldoende blijken te zijn om de verspreiding van het virus te beperken en dat strengere maatregelen nodig zijn. Begrijpelijkerwijs vervalt dan wellicht de mogelijkheid om het terras tijdelijk te vergroten in de openbare ruimte. Wij willen je er op wijzen dat in de normale situatie (zonder virus) een vergunningstraject geldt voor het aanvragen van een terras. Als je overweegt om dit tijdelijke terras later voort te zetten dan wordt je plan getoetst aan de geldende regels. Neem daarvoor contact met ons op.

Waar moet het tijdelijke terras aan voldoen?

Houd de omgeving toegankelijk
Voor minderinvaliden moet minimaal 1,5 meter op de stoep worden vrijgehouden. In autoluwe gebieden en op de weg wordt 3,5 meter vrijgehouden voor de hulpdiensten.

Tijdelijke terrassen mogen niet in gebruik worden genomen bij drukte op de locatie
Gemeentelijk crowdmanagement neemt toe als ook de drukte toeneemt. Dit betekent dat de gemeente kan besluiten dat een tijdelijk terras niet mag worden gebruikt. Of op voorhand de aanvraag niet wordt goedgekeurd.

De afstand tussen het horecabedrijf en het tijdelijk terras is maximaal 20 meter
Als je van deze afstand afwijkt, geef je dit aan in de aanvraag.

Houd rekening met jouw buren
Iedere omwonende/bedrijf voor of naast het tijdelijke terras moet schriftelijk toestemming geven. Je gebruikt hiervoor het formulier 'Verklaring omwonende/ondernemer'.

Het gebruik van parkeerplaatsen voor een tijdelijk terras is soms mogelijk
Is het horecabedrijf dicht of wordt het terras niet gebruikt? Dan mag er geen terras(meubilair) op de parkeerplaats(en) aanwezig zijn.

Het tijdelijk afsluiten van straten is bespreekbaar
Dit geldt vooral voor de autoluwe binnenstad. Per aanvraag wordt gekeken naar de mogelijkheden. Houd dan wel rekening met een langere behandeltermijn.

Een terras op eigen grond is toegestaan
Is dit een parkeerplaats van het horecabedrijf? Zorg dan dat er nog genoeg parkeergelegenheid overblijft.

Hoe vraag je een tijdelijke terrasuitbreiding aan?

NIEUWE AANVRAAG TIJDELIJKE TERRASUITBREIDINGEN

Je stuurt een e-mail naar vergunningen@leeuwarden.nl met daarin:

- ✔ Je gegevens (NAW, telefoonnummer en bedrijfsnaam);
- ✔ Geef aan hoe je de directe omgeving in de plannen hebt betrokken. Gebruik hiervoor het formulier 'Verklaring omwonende/ondernemer';
- ✔ Een duidelijke situatietekening met daarop de afmetingen (lengte x breedte) van het tijdelijke terras;
- ✔ De gewenste einddatum. De tijdelijke terrasuitbreiding geldt tot uiterlijk 1 januari 2022;
- ✔ Op welke wijze hou je rekening met drukte? Op de website van www.khn.nl staat een protocol met tips dat je hiervoor kunt gebruiken.

Je krijgt per e-mail een ontvangstbevestiging van de aanvraag tijdelijke terrasuitbreidingen.

Aanvullingen op je aanvraag

AANVRAAG PLAATSEN VAN TIJDELIJKE OVERKAPPING OF BOUWWERK

Je gaat een tijdelijke overkapping of bouwwerk plaatsen op het tijdelijke terras?

De aanvraag kun je indienen via www.omgevingsloket.nl.

De ontvangstbevestiging van de aanvraag omgevingsvergunning wordt per post gestuurd.

Alleen voor de volgende zaken op het terras is geen vergunning nodig:
- Parasols *(Deze mogen niet groter zijn dan het terras. En mag niet in de grond worden gezet).*
- Terrasverwarming
- Extra tappunten. *(Deze mogen niet gericht zijn naar de straatkant).*

Aandachtspunten

Er zijn een aantal aandachtspunten bij het aanvragen van een omgevingsvergunning.
Dit geldt alleen bij tijdelijke bouwwerken met overkapping en dichte muren.

Het gaat om:

- (Spui)ventilatie
- Toegankelijkheid
- Vluchtroute
- Brandveiligheid
- (stem)Geluid
- Gasflessen

Wat in ieder geval niet in de tijdelijke vergunning wordt toegestaan, zijn overkappingen en terrasschermen die vast in de grond zitten. Of aan gebouwen vastzitten.

Je hebt eHerkenning nodig om een omgevingsvergunning aan te vragen
Kijk voor meer informatie op www.eherkenningaanvragen.nl.

Let op!
Heb je toestemming gekregen voor de tijdelijke terrasuitbreiding? En er is (nog) geen omgevingsvergunning verleend? Dan mag je het bouwwerk nog niet plaatsen.

Heb je vragen over dit proces?
Neem dan contact op met 14058 of stuur een e-mail naar vergunningen@leeuwarden.nl

Gemeente Leeuwarden

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

BESLUIT VERLENGING TIJDELIJKE TERRASUITBREIDING

Z233035-2021

DE BURGEMEESTER VAN LEEUWARDEN;

Overwegende dat;

- het land sinds medio maart 2020 in de greep is van het Covid-19 virus;
- er gedurende de periode van maart tot heden verschillende beperkende maatregelen zijn opgelegd aan burgers en ondernemers, waaronder de horecaondernemers, wier bedrijven gedurende een lange periode gesloten moesten zijn;
- hiermee beoogd is de verspreiding van het virus in te dammen;
- dit voor de horecaondernemers grote financiële gevolgen heeft gehad;
- sinds 1 juli 2020 de horeca weer open mag en dat in juli aan de horecaondernemers in Leeuwarden de mogelijkheid is geboden om, waar ruimte was, extra terras te verkrijgen teneinde de opgelegde maatregelen na te komen en toch het normale aantal klanten te kunnen bedienen;
- deze regeling op 29 september 2020 verlengd is tot 1 april 2021;
- dat echter de horeca op 15 oktober 2020 tot op heden gesloten is vanwege een lockdown;
- dat gebleken is dat het virus nog lang niet uitgewoed is en de beperkende maatregelen nog het hele jaar zullen duren;

BESLUIT:

De regeling Tijdelijke Uitbreiding Terrassen in Leeuwarden voort te zetten tot 1 januari 2022 inhoudende:

- Voor het exploiteren van een tijdelijk of uitgebreid terras in Leeuwarden is geen terrasvergunning nodig;
- Ondergeschikte horeca komt niet in aanmerking voor het exploiteren van een tijdelijk terras;
- De afstand van het tijdelijke of uitgebreide terras tot de horecazaak is maximaal 20 meter;
- De omgeving van het tijdelijke of uitgebreide terras moet toegankelijk blijven: er moet minimaal 1,5 meter vrij blijven van obstakels op het trottoir. Op de rijbaan moet 3,5 meter vrij blijven voor hulpdiensten en mindervaliden. In autovrije/luwe gebieden moet 3,5 meter ruimte overblijven voor de hulpdiensten;
- Geplande activiteiten op de locatie hebben voorrang boven het terras;
- Een voorstel voor een tijdelijk of uitbreid terras wordt afgestemd met omwonenden en ondernemers in de buurt voorafgaand aan de aanvraag;

- Een terras op eigen terrein is toegestaan;
- Er dient gezorgd te worden voor voldoende toiletten;
- Op een tijdelijk of uitgebreid terras is geen muziek toegestaan;
- Reguliere openingstijden zijn van kracht.

Leeuwarden, 9 maart 2021

De burgemeester van Leeuwarden,

mr. S. van Haersma Buma

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad van Leeuwarden

Onderwerp	Verlenging tijdelijke terrassenregels
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	Z233035-2021
Dienst	Veiligheidsdomein
Sector	
Contact	
WhatsApp	
Bijlagen	Besluit burgemeester tot verlenging van de tijdelijke terrassenregels
Datum	11 maart 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag informeer ik u over de verlenging van de tijdelijke terrassenregels.

Als gevolg van de situatie rond Covid-19 en de daaruit volgende lockdown is de horeca al sinds 15 oktober vorig jaar gesloten (behalve voor afhaal). Zij hebben derhalve geen gebruik kunnen maken van de verlengde maatregel om de terrassen tijdelijk uit te breiden, om op die manier toch hetzelfde aantal gasten te kunnen bedienen en enige omzet te genereren. De maatregel loopt op 1 april 2021 af.

Omdat duidelijk is dat ook dit jaar de situatie allesbehalve normaal zal zijn, heb ik vandaag besloten om de regeling voor de tijdelijke terrassen te verlengen tot het eind van dit jaar. Dit geeft de horeca ruimte om, als de terrassen weer open mogen, gasten met in acht name van de veiligeafstandseis te ontvangen.

Voorts meld ik u namens het college dat het college voornemens is u rond 23 maart a.s. een raadsvoorstel te doen toekomen inzake de precario voor de terrassen.

Hoogachtend,

mr. S. van Haersma Buma
Burgemeester van Leeuwarden

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

BESLUIT VERLENGING TIJDELIJKE TERRASUITBREIDING

Z227521-2020

DE BURGEMEESTER VAN LEEUWARDEN;

Overwegende dat;

- het land sinds medio maart 2020 in de greep is van het Covid-19 virus;
- er gedurende de periode van maart tot heden verschillende beperkende maatregelen zijn opgelegd aan burgers en ondernemers, waaronder de horecaondernemers, wier bedrijven gedurende een lange periode gesloten moesten zijn;
- hiermee beoogd is de verspreiding van het virus in te dammen;
- dit voor de horecaondernemers grote financiële gevolgen heeft gehad;
- sinds 1 juli 2020 de horeca weer open mag en dat in juli aan de horecaondernemers in Leeuwarden de mogelijkheid is geboden om, waar ruimte was, extra terras te verkrijgen teneinde de opgelegde maatregelen na te komen en toch het normale aantal klanten te kunnen bedienen;
- deze regeling als einddatum 19 oktober 2020 had;
- dat echter gebleken is dat het virus nog lang niet uitgewoed is en de beperkende maatregelen nog enige tijd zullen duren.

BESLUIT:

De regeling Tijdelijke Uitbreiding Terrassen in Leeuwarden voort te zetten tot 1 april 2021 inhoudende:

- Voor het exploiteren van een tijdelijk of uitgebreid terras in Leeuwarden is geen terrasvergunning nodig;
- Ondergeschikte horeca komt niet in aanmerking voor het exploiteren van een tijdelijk terras;
- De afstand van het tijdelijke of uitgebreide terras tot de horecazaak is maximaal 20 meter;
- De omgeving van het tijdelijke of uitgebreide terras moet toegankelijk blijven: er moet minimaal 1,5 meter vrij blijven van obstakels op het trottoir. Op de rijbaan moet 3,5 meter vrij blijven voor hulpdiensten en mindervaliden. In autovrije/luwe gebieden moet 3,5 meter ruimte overblijven voor de hulpdiensten;
- Geplande activiteiten op de locatie hebben voorrang boven het terras;
- Een voorstel voor een tijdelijk of uitbreid terras wordt afgestemd met omwonenden en ondernemers in de buurt voorafgaand aan de aanvraag;
- Een terras op eigen terrein is toegestaan;
- Er dient gezorgd te worden voor voldoende toiletten;
- Op een tijdelijk of uitgebreid terras is geen muziek toegestaan;
- Reguliere openingstijden zijn van kracht.

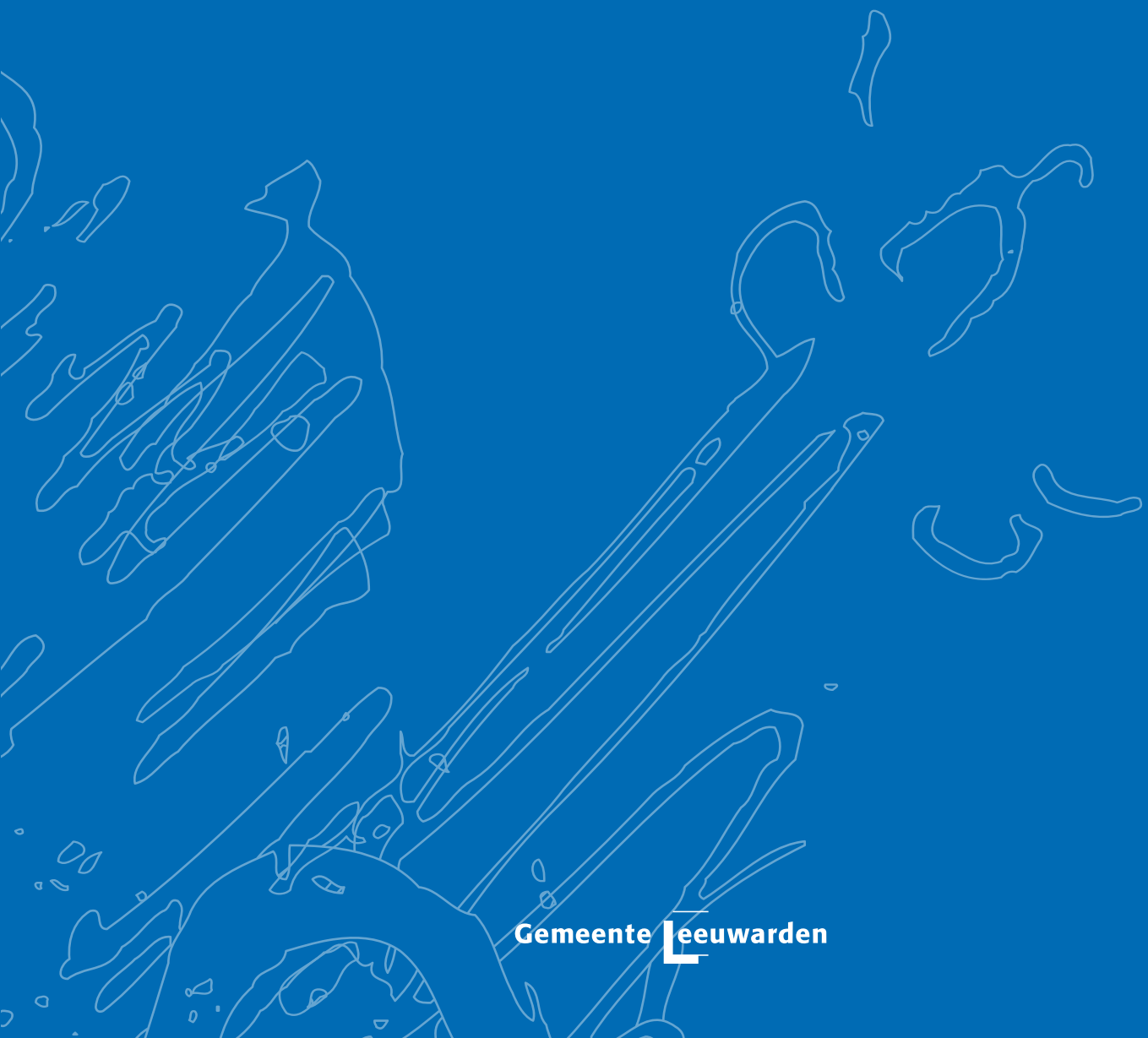
Leeuwarden, 29 september 2020

De burgemeester van Leeuwarden,

mr. S. van Haersma Buma

Evaluatie tijdelijke terrasuitbreiding

1 juni 2020 tot 19 oktober 2020

Gemeente Leeuwarden

Aanleiding

Vanaf 1 juni 12:00 uur mag het horecaterras weer geopend worden. Op het terras en binnen moet echter rekening gehouden worden met anderhalve meter afstand tussen bezoekers. Dit betekent een lagere capaciteit voor de horecazaken. Om de horecaondernemers te steunen is het mogelijk gemaakt een tijdelijk terras te openen of om een terras tijdelijk uit te breiden. De regeling loopt op 19 oktober af.

Doel evaluatie

Deze evaluatie geeft een overzicht van de ervaringen met de regeling en aanbevelingen voor een eventueel vervolg.

Doel tijdelijke regeling

Om de horecaondernemers in onze gemeente extra te steunen ten tijde van de Covid-19 pandemie is het vanaf 1 juni mogelijk gemaakt om een tijdelijk terras te openen of om een terras tijdelijk uit te breiden. Voor de aanvraag in deze situatie is geen vergunning nodig en wordt geen precario geheven. De looptijd van deze regeling is van 1 juni 12.00 tot 19 oktober 2020.

Ondernemers kunnen hun terras tijdelijk uitbreiden in de openbare ruimte van de gehele gemeente Leeuwarden en op eigen terrein, zolang het voldoet aan opgestelde spelregels "tijdelijke terrasuitbreiding". De gemeente denkt graag mee in het geval het niet precies binnen het opgestelde kader past. Er dient een akkoord verkregen te worden voor de plannen.

> Uitgangspunten: coöperatief, korte afhandelingstijd en regelluw.
> Passend binnen de kaders van veiligheid, leefbaarheid en toegankelijkheid.

De gehanteerde spelregels in het kort

In afstemming met het georganiseerde bedrijfsleven zijn spelregels opgesteld die het voor horecaondernemers makkelijk maakt om een tijdelijk terras te openen.

Belangrijk om te weten

- Een bestaande terrasvergunning is niet nodig
- Ondergeschikte horeca komt niet in aanmerking voor een tijdelijk terras
- Werk samen als dat kan
- Geen leges of precariokosten voor de tijdelijke uitbreiding

Hier moet je terras aan voldoen

- Houd de omgeving toegankelijk
- Geplande activiteiten gaan voor
- Houd rekening met de buren
- Normale verkeersstromen moeten mogelijk zijn
- Een terras op eigen terrein is toegestaan
- Afstand tot de horecazaak (de aanvrager) is maximaal 20m

Aanvullend

- De veiligheid van iedereen staat voorop
- Hanteer de geldende RIVM-richtlijnen
- Gebruik flexibele terrasinrichting
- Zorg voor voldoende toiletten
- Geen muziek
- Verruimde terrasmogelijkheden zijn nadrukkelijk een privilege en geen recht
- Geen verlening van de reguliere terrasopeningstijden

Ervaringen

Zowel intern, bij leden van de betrokken interdisciplinaire werkgroep vanuit de gemeente als aan vertegenwoordigers van ondernemers (Koninklijke Horeca Nederland afd. Leeuwarden) en bewoners (Wijkpanel Binnenstad), Binnenstad management, Federatie 058, Businessclub Grou en de Politie Noord-Nederland afd. Leeuwarden zijn de ervaringen van de afgelopen periode opgevraagd. Onderstaand een samenvatting van de diverse opmerkingen, die integraal zijn opgenomen.

Wat ging goed?

- Vanuit Openbare Orde en Veiligheid gezien gaven de extra terrassen weinig bijzondere vraagstukken. Er lag een goed afwegings-/toetsingskader op basis waarvan de aanvragen beoordeeld konden worden.
- Groot compliment aan de vergunningverleners die in zeer korte tijd zoveel aanvragen hebben weten te verwerken. Dat kon ook met de hulp van het gedegen afwegingskader en ook de slagkracht van de werkgroep maakte het dat er snel en gedegen afwegingen konden worden gemaakt. Goed kader en structuur met de juiste samenstelling van de werkgroep.
- De wijze van toezicht en handhaving en de rapportages van de controles verliep ook vrij goed.
- Samenwerking onderling, weinig administratieve lasten voor de ondernemer en geen kosten voor de ondernemer.
- Ontzettend blij over de wijze waarop en de snelheid waarmee dit geregeld werd. Alle ondernemers zijn enthousiast, hoewel natuurlijk de een er wat meer mee gedaan heeft dan de ander.
- Veel positieve berichten, ook van de bezoekers en gasten en media. Ook dat het gezelliger en groter is geworden. Beetje als het buitenland waar je op elk hoekje van de straat op een terrasje kan zitten.
- Veel geluiden die zeggen: dit mag wel zo blijven.
- Directe contact en maatwerk prima bevallen. Wens tot verlengen va de regeling, er is veel behoefte aan maatwerk op locatie. Kijk naar wat wenselijk is.
- Over het algemeen positieve reacties, ook van de mensen die van buiten komen. Veel enthousiasme om door te trekken naar het volgende jaar.
- Over het algemeen een positief beeld van de situatie. Maar blijft wel om aandacht vragen, want niet alle openbare ruimte leent zich voor terrasuitbreiding.
- Ondernemers (het gros) zag de toekomst somber in. Maar in de zomer met op peil blijvend toerisme, meer bestedingen, en capaciteit door extra terras: positief ervaren.
- Terrassen werden na enkele aanwijzingen juist neergezet. Horeca ondernemers zeer te spreken over soepelheid gemeente en snelheid verlening verruiming.

Wat kan beter?

- De ingediende aanvragen werden (vaak) niet compleet ingediend. Tijdens het voortraject meer aandacht voor de indieningsvereisten. Vooraf afstemmen welke gegevens nodig zijn om een verzoek te kunnen beoordelen. Bijvoorbeeld: vereisten voor de terrastekening. Dit ook duidelijk(er) communiceren in de spelregels.
- De spelregel: 'Er moet minimaal 1,5 meter vrij blijven van obstakels op het trottoir' is niet altijd haalbaar in de praktijk.
- Meer duidelijkheid m.b.t. 1,5 m. afstand van het overige verkeer (hoe afscherming), meer voor veiligheidshandhaving 1,5 m. ten opzichte van langsrijdende fietsers/voetgangers.
- Er was niet gelijktijdig met de start een handhavingskader opgesteld. Dit is later opgepakt, en verliep verder daarna prima.
- M.b.t. de bebording moest er hier en daar wel wat aanvullend geregeld worden.
- Geen eigenhandige markering aanbrengen op de openbare weg (strook van 1,5 meter op de Eewal noordzijde).
- Qua aankleding zijn sommige beter dan andere, voor de aantrekkelijkheid van de stad is dat wel iets waar we scherp op moeten zijn.
- Duidelijkheid verschaffen over een langere periode. Gaan ondernemers investeren de komende periode of niet. Zeker als het voor 3 maanden is. Kijk naar minimaal nu naar over een jaar. Zodat ondernemers de investering opties kunnen overwegen. Waarbij een eventuele investering ook kan worden terugverdiend.

Zijn er afbreukrisico's?

- In het begin lag er wel enige spanning/druk op de wens om alle horeca te bedienen om zaken mogelijk te maken en de snelheid waarin de keuzes gemaakt moesten worden. De werkgroep heeft daar goed mee weten om te gaan om wel de rust te bewaren om zorgvuldig de juiste afwegingen te maken. Hierdoor zijn, zoals op de Tweebaksmarkt en Nieuwestad, geen voorzieningen of activiteiten toegestaan die niet binnen de kaders passen. Tijdsdruk en politieke wens zijn afbreukrisico's waar rekening mee moet worden gehouden.
- Draagvlag van omwonenden.
- Dat ondernemers in de toekomst een permanent terras aanvragen en hierbij verwijzen naar het tijdelijk terras waarvoor toestemming is verleend.
- Bepaalde mate van onduidelijkheid over de rechtszekerheid. Tijdelijk maatwerk heeft zijn voordelen, maar uiteindelijk moet een en ander wil in harde formele oplossingen gegoten worden.
- Overlast van bewoners (geluid) in de directe omgeving (dus niet alleen door de bewoners van de panden waar het terras voor ligt). Hoe langer het duurt, des te minder acceptatie van overlast.
- Openbare ruimte wordt ingenomen door terrassen. Maar waar het niet kan loop je snel tegen de 1,5 meter aan. Aandacht blijven houden voor voldoende ruimte voor voetgangersstromen.
- Ergernis en onwil als ondernemers naar elkaar toe is al een paar keer gezien en waargenomen. Sommige horeca bedrijven hebben van begin tot einde de zaak vol en zijn Covid-proof, dit soms tegen het 'zere been' van andere ondernemers.

Conclusie

De tijdelijke terrasuitbreiding wordt door alle betrokken als een goede regeling beschouwd. Iedereen is over het algemeen positief over zowel de uitkomst, het gestelde kader, de communicatie en afwikkeling van vragen, als over het doorlopen totstandkomingsproces. Er is grote behoefte aan een vervolg.

Aanbevelingen

A. Doorzetten van de tijdelijke terrasuitbreiding in de wintermaanden en hierover gesprekken met belanghebbenden opstarten;

B. Aangedragen ervaringen en tips van betrokkenen meenemen bij A;

C. Daarbij expliciet hernieuwde aandacht voor omwonenden en het lokale draagvlak (per locatie) te hebben;

D. Intern voldoende capaciteit waarborgen. Gewenste snelheid, grote aantal aanvragen en grote wens tot maatwerk c.q. meedenken vraagt veel van de huidige bemensing.

Bijlage 1.
Media artikelen

Zeven aanvragen terrasuitbreiding in Grou

Grousters 27 mei 2020

Grou – Bij de gemeente Leeuwarden zijn zeven aanvragen voor terrasuitbreiding in Grou binnen gekomen. Ook in Grou kunnen horeca ondernemers een aanvraag indienen om een tijdelijk terras te openen of hun bestaande terras tijdelijk uit te breiden.

Verschillende horeca-ondernemers uit Grou laten op hun facebookpagina weten dat ze in ieder geval op 1 juni weer hun terras open zullen gooien. Daaronder zijn natuurlijk de bekende adressen als het Zeilcentrum Grou – het Kofschip Grou – Amicaal – Grootcafé de Treemter, pizzeria Mio Amore, het Theehuis, hotel Oostergoo en alle andere restaurants en café's met terras. Cor Veenstra van Grootcafé De Treemter liet onlangs weten dat hij een aantal extra terrasplaatsen beschikbaar heeft bij het inmiddels gesloten Hout van Jou en ook aan de overkant van de straat.

De gemeente Leeuwarden heeft laten weten dat er in Grou tot nu toe zeven aanvragen voor terrasuitbreiding zijn binnengekomen. Hierbij is rekening gehouden met het toegankelijk blijven voor hulpdiensten en minder validen. Voor deze uitbreidingen hoeven geen leges betaald te worden. Vanaf Pinkstermaandag 1 juni 12:00 uur kunnen alle terrastijgers weer genieten van een heerlijke verfrissing met bijpassende versnapering. Tjoch !

Minder auto's en grotere terrassen in de binnenstad: Leeuwarden en Sneek zijn ermee bezig

Leeuwarder Courant 29 apr 20

Grotere terrassen in de binnenstad en minder auto's. Leeuwarden onderzoekt het, Sneek denkt erover. „Zo red je nog een deel van de horeca."

Dat schrijft de Leeuwarder Courant. Wie de kaart van het Leeuwarder centrum bekijkt, kan zo zien waar grotere terrassen zouden kunnen, zegt binnenstadsmanager Hayo Galema. Als het zonnig is, zitten er nu ook al mensen: Gouverneursplein, Wilhelminaplein, de noordzijde van de Nieuwestad, het Waagplein. Galema heeft er met horecaondernemers over gesproken, en met wethouder Friso Douwstra. Een adviseur voor de Stichting Binnenstadsmanagement stak zijn licht op in andere plaatsen. „Het plan komt uit de rest van Nederland borrelen, iedereen worstelt hiermee."

Anderhalvemeterproof

Ook Sneek. Volgens Harry de Wit, voorzitter van Ondernemend Sneek, wordt daar aan een vergelijkbaar idee gewerkt. Als de Marktstraat – het uitgaanshart van Sneek – 's middags en 's avonds de straat voor verkeer wordt afgesloten, hebben restauranteigenaren en kroegbazen de ruimte om hun terrassen uit te breiden en anderhalvemeterproof te maken.

Louis Westhof, woordvoerder van Súdwest-Fryslân, zegt dat de gemeente zich beraadt op wat mogelijk is. „Wy wolle maatwurk leverje, dus: waar een wil is, is een weg." Ook op de Merk in Workum zijn plannen, meldt hij.

In Leeuwarden ligt de bal bij de gemeente, waar gekeken wordt naar de juridische speelruimte om bijvoorbeeld het Gouverneursplein autoluw te maken. Dat voornemen is er al veel langer, het zou nu versneld moeten worden uitgevoerd.

Als duidelijk is of tijdelijke uitbreiding van terrassen geen ongewenste, onomkeerbare gevolgen heeft, „gaan we met de gemeente voor de kaart van Leeuwarden staan en zoeken we de plekken uit waar het kan", zegt Galema. Hij hoopt erop dat voor de zomer de nationale ban op horeca opgeheven wordt. Een deel van de horeca zal met de ruimere terrassen dan iets van het verloren seizoen goed kunnen maken.

„Zo voorkomen we dat er nog meer bedrijven omvallen", zegt Galema. Want dat de horeca als sector klappen krijgt, staat als een paal boven water. „Restaurants en daghoreca misschien minder, die kunnen nog dingen bedenken. Maar met de regel van anderhalve meter gaat de uitgaanshoreca het heel zwaar krijgen. Kijk naar de Doelesteeg (met veel kleine cafés, populair bij een jong publiek, red.). Daar kunnen met die afstandsregel straks maar een paar mensen naar binnen." Die horeca heeft niks aan de terrasmaatregelen, „maar ik weet ook niet hoe je ieder probleem moet oplossen".

Tegenstellingen groot op terras: ‘geen problemen’ tot ‘steeds corrigeren’

MISSET HORECA 8 jul 2020

Het Ruiterskwartier een groot terras? Meerdere horecaondernemers die een mega-terras op het Zaailand gezamenlijk exploiteren? Of het afsluiten van straten voor auto’s ten behoeve van horeca. Het kan vanaf 1 juni allemaal in Leeuwarden.

Een vergunning: die is niet nodig. De gemeente Leeuwarden geeft horecaondernemers ‘het privilege’ om hun terras uit te breiden of gezamenlijk terrassen te exploiteren. „Op deze manier hopen we deze zware tijden voor de horeca toch wat te verlichten”, aldus wethouder Friso Douwstra.

Concrete plannen zijn er al op diverse plekken in de stad, van de Tweebaksmarkt tot het Zaailand. „Maar vandaag hebben we eerste de regels en voorwaarden bekend gemaakt op basis waarvan ondernemers extra ruimte kunnen gebruiken voor terrassen.” Dat er geen vergunning hoeft te worden aangevraagd, is vooral praktisch. Zo’n aanvraag duurt vaak lang, en nu kunnen de uitgebreide terrassen al op 1 juni open.

„We verwachten dat ondernemers ook met de omgeving in gesprek gaan als ze hun terras willen uitbreiden”, aldus Douwstra. En samenwerking tussen ondernemers wordt gestimuleerd. „Het belang van een groep gaat boven dat van het individu”, legt Douwstra uit. „Zeker omdat de ruimte schaars is, is het belangrijk dat ondernemers gaan samenwerken.”

Vanzelfsprekend gelden de richtlijnen van het RIVM ook voor de extra terrasruimte. Daarnaast moeten de terrassen ook voldoen aan de normale eisen: dat betekent dat er voldoende ruimte moet zijn voor bijvoorbeeld hulpdiensten.

Ruimte voor extra terrassen in Leeuwarden: ‘Op deze manier hopen we deze zware tijden voor de horeca toch wat te verlichten’

Leeuwarder Courant 20 mei 2020
Stadswaag – Leeuwarden

‘Misschien hebben we hier te maken met noordelijke nuchterheid, maar de gasten houden zich goed aan de regels. Met name oudere mensen moeten we vaak aanspreken. Dat doen we vriendelijk, maar wel met een strenge ondertoon,’ zegt Thijs ter Steege van de Stadswaag in Leeuwarden.

‘Het is onzin als je zegt dat de regels verwateren, want dat heb je zelf in de hand. Mensen willen alles doen voor me, maar soms moet ik ze er weer even op wijzen. Als gasten hier via de zijkant het terras op komen, vragen wij ze vriendelijk om via de voorkant te komen en de handen te desinfecteren. Dan stellen wij de gezondheidsvragen; sinds 1 juli hoeft dat niet meer. Ik hanteer die regels om een tweede lockdown te voorkomen. Zo moet het nu gewoon.’

Ter Steege prijst zich gelukkig met zijn vele vierkante meters buiten. ‘We hebben nu maar vier stoelen minder dan voor corona en we zitten ook nog regelmatig vol. En overal is echt voldoende ruimte. Toeristen en dagjesmensen zijn er wel weer in Leeuwarden. Ook Duitsers. Zij waren er eigenlijk al voor de grens officieel weer open was.’

Bijlage 2.
Foto’s zomerterrassen

Nieuwestad

Brasserie de Spiegelaar

Broodhuys

Fire café

Huize Kwast

Roast

Stadswaag

Zaailand

Burgmeester van Napels

Café Thús

Douwe Egberts Café

Fellini

Scooters

Het Stadsterras

Wapen van Leeuwarden

Overig

Barrevoets

Blokhuispoort Proefverlof

Blokhuispoort Roast

Café de Rus

De Walrus

Eetcafe Het Leven

Grand Cafe Wouters

Lachende Koe

Loetje

Moon

Paddy O'Ryan

Prins H

Sardegna

Spinoza

Stek

TOTT

Wijnlokaal Bij de Mannen

Yserman

Grou

't Kofschip

Taverne de Kade

Theehuis Grou

Bijlage 3.
Oude Spelregels

Perspectief voor de horeca

Tijdelijke terrasuitbreiding

Dit zijn de spelregels en hoe je het aanvraagt

Van 1 juni 12.00 uur tot 19 oktober 2020 (einde herfstvakantie)

Gemeente Leeuwarden

Belangrijk om te weten

Een bestaande terrasvergunning is niet nodig

Het is niet nodig dat je (een horecabedrijf) al in het bezit bent van een terrasvergunning. Wel moet je een horecavergunning hebben. Als je volgens de noodverordening niet open kunt mag je ook geen terras, dat geldt ook voor ondergeschikte horeca.

Werk samen als dat kan

Uitgangspunt is dat collectieve plannen vóór individuele initiatieven gaan. Ondernemers kunnen zelf de beschikbare ruimte verdelen. De gemeente moet verschillende belangen afwegen. Voor de gemeente bestaat er dan één aanvrager (en aanspreekpunt bij eventuele overlast).

Kosten

Voor de tijdelijke terrasuitbreiding worden geen leges of precariokosten in rekening gebracht.

Tot standkoming spelregels voor tijdelijke terrasuitbreiding

De gemeente Leeuwarden heeft in afstemming met het georganiseerde bedrijfsleven (Federatie058, Koninklijke Horeca Nederland, Binnenstadsmanagement Leeuwarden, Ondernemersvereniging Leeuwarderadeel, Businessclub Grou) deze regels voor de gemeente Leeuwarden opgesteld. Hierdoor zijn de spelregels zo optimaal en werkbaar mogelijk gemaakt voor de horeca in onze gemeente.

Hier moet je terras aan voldoen

Houd de omgeving toegankelijk

Er moet minimaal 1,5 meter vrij blijven van obstakels op het trottoir. Dit is de minimale afstand om toegankelijkheid voor mindervaliden te garanderen. Als er voor voetgangers andere goede opties zijn kan worden afgeweken zodat het hele trottoir benut wordt als tijdelijk terras. Op de rijbaan moet 3,5 meter vrij blijven voor hulpdiensten en mindervaliden. Ook in autovrije/luwe gebieden moet 3,5 meter ruimte overblijven voor de hulpdiensten. Gemeentelijk crowdmanagement neemt toe als ook de drukte toeneemt. Het is mogelijk dat daardoor het tijdelijke terras tijdens drukke periodes niet uitgezet kan worden, of dat de aanvraag niet goedgekeurd wordt.

Geplande activiteiten gaan voor

Dit geldt bijvoorbeeld voor de markt, maar ook bijvoorbeeld voor vergunde standplaatsen. Grote evenementen zijn tot 1 september niet mogelijk.

Houd rekening met de buren

Door een tijdelijk terras neer te zetten ontneem je misschien het zicht op de winkel van je buren of ontstaat er ongemak voor hen. Vraag je directe omgeving wat ze van je plan vinden (draagvlaktoetsing). Deze toetsing willen we terug zien in de aanvraag.

Normale verkeersstromen moeten mogelijk zijn

Tijdelijke afsluiting van straten (geheel, gedeeltelijk of in een bepaald tijdsblok) is bespreekbaar. Zeker in het gebied dat valt binnen het gemeentelijke project “autoluwe binnenstad”. Per situatie wordt dan met de aanvrager bekeken wat de mogelijkheden zijn. Houdt wel rekening met een langere doorlooptijd.
(Afzetten van straten vergt naast bord en hek ook inzet van mensen die bij het hek staan om mensen wel of niet door te laten. Afhankelijk van locatie kan dit betekenen dat er erkende verkeerregelaars ingezet moeten worden.)

Een terras op eigen terrein is toegestaan

Als dit de parkeerplaats van je horecabedrijf betreft, moet je zorgen dat het parkeren nog wel voldoende is en in goede banen wordt geleid.

Afstand tot horecazaak (de aanvrager) is maximaal 20m

Ruimte is nu eenmaal schaars. En de een kan meer ruimte benutten voor terrasuitbreiding dan de ander.
Wijkt je situatie af? Geef dat aan in je aanvraag.

Zo vraag je het aan

Stap 1

Maak een voorstel, aan de hand van de bovengenoemde richtlijnen.

Stap 2

Mail je, of jullie, voorstel naar: **vergunningen@leeuwarden.nl**
De aanvraag wordt getoetst aan de spelregels. Dit is ook de grond voor toezicht en handhaving.

Dit hebben we nodig:

- ✔ Gegevens van de aanvrager (NAW, telefoonnummer, welke horeca-inrichting etc.);
- ✔ Geef aan hoe je de directe omgeving in je plannen hebt betrokken;
- ✔ Een duidelijke situatietekening met inrichting;
- ✔ Gewenste periode (eind en begindatum);
- ✔ Geef aan op welke wijze je rekening houdt met drukte.

Stap 3

Je ontvangt zo snel mogelijk een digitaal akkoord op de aanvraag.
(Er hoeft dus geen vergunningstraject te worden doorlopen).

Afwijkende ideeën zijn welkom en bespreekbaar. Maar houd rekening met een langere doorlooptijd.

Aanvullende informatie

De veiligheid van iedereen staat voorop

Je bent verplicht hier op toe te zien (verantwoordelijkheid van de ondernemer). Om de loopstromen van gasten op en rondom het terras in goede banen te leiden raden we aan om speciale gastheren en –vrouwen in te zetten.

Hanteer de geldende RIVM-richtlijnen

Voor dit moment betekent dat: terrassen met zitplaatsen waarbij 1,5 meter afstand tot elkaar wordt gehouden. De horeca verkoopt gastvrijheid, het is niet de bedoeling dat zelfbediening plaatsvindt.

Flexibele terrasinrichting

Als het tijdelijke terras niet in de weg staat hoeft het ook niet te worden opgeruimd. Je mag het terras of onderdelen daarvan niet vast zetten of bijvoorbeeld een podium bouwen. We raden je aan maatregelen te treffen voor publieksbegeleiding óp het terras, bijvoorbeeld belijning op straat.

Zorg voor voldoende toiletten

Extra terras betekent mogelijk extra bezoekers. Jij bent zelf verantwoordelijk voor voldoende toiletvoorzieningen.

Muziek

Er mag geen muziek op het terras zijn.

Handhaving

Als er sprake is van overlast wordt gehandhaafd. De verruimde terrasmogelijkheden zijn nadrukkelijk een privilege en geen recht. Als jij je niet aan de spelregels houdt, kunnen je dit privilege weer kwijt raken.

Verlenging terrasuren

Met uitbreiding terrasruimte wordt een extra belasting gelegd op de woonomgeving. Daarom is verlenging van de openingstijden terras niet aan de orde.

Disclaimer

We leven in onzekere tijden. Het kan zijn dat de in de toekomst soepeler wordende maatregelen toch weer onvoldoende blijken te zijn om de verspreiding van het virus te beperken en dat strengere maatregelen nodig zijn. Begrijpelijkerwijs vervalt dan wellicht de mogelijkheid om het terras tijdelijk te vergroten in de openbare ruimte.

Wij willen je er op wijzen dat in de normale situatie (zonder virus) een vergunningstraject geldt voor het aanvragen van een terras. Als je overweegt om dit tijdelijke terras later voort te zetten dan wordt je plan getoetst aan de geldende regels. Neem daarvoor contact met ons op.

Gemeente Leeuwarden

Persbericht:

Tijdelijk uitbreiden terrassen voor horeca in gemeente Leeuwarden verlengd tot 1 april 2021

Sinds 1 juni kunnen horecaondernemers in gemeente Leeuwarden vanwege de coronamaatregelen hun terras uitbreiden met een lichte procedure. De tijdelijke regeling loopt af op 19 oktober en is geëvalueerd. Burgemeester en wethouders hebben na overleg met betrokken partijen besloten de regeling te verlengen tot 1 april 2021.

De hoop dat de coronacrisis geluwd zou zijn, is niet bewaarheid. Integendeel, het virus lijkt bezig met een opmars. Reden voor het kabinet om maandagavond 28 september extra maatregelen af te kondigen voor de komende drie weken, waardoor horeca maximaal 30 gasten binnen mogen ontvangen. Dit betekent voor onder andere horecaondernemers dat de zware tijden voortduren. Dit was eerder voor zowel Koninklijke Horeca Nederland als lokale ondernemers al aanleiding om de gemeente dringend te verzoeken de getroffen maatregelen rond de verruimde terrassen voort te zetten.

Net zoals in de regeling tot nu toe moet een voorstel voor uitbreiding voldoen aan de voorwaarde dat de 1,5 meter afstand op het terras wordt gewaarborgd. Het voorstel moet ook zijn afgestemd met omwonenden en aangrenzende ondernemers. Maandagavond 28 september heeft het kabinet aangegeven dat er voor buitenruimten, dus ook voor terrassen, een maximum geldt van 40 personen (exclusief personeel).

Nu de koudere periode van het jaar aanbreekt, willen ondernemers ook hun gasten meer bescherming bieden tegen de weersomstandigheden. De gemeente is verplicht dit soort overkappingen te toetsen aan bijvoorbeeld eisen rondom veiligheid. Ondernemers zullen voor het plaatsen van tijdelijke overkappingen daarom een omgevingsvergunning aan moeten vragen. De gemeente zet alles in het werk om tot een vlotte beoordeling en vergunningverlening te komen.

De uitbreiding is uiteraard van kracht zolang er geen strengere maatregelen vanuit het kabinet worden afgekondigd.

De volgende partijen zijn betrokken bij deze uitbreiding:

- Diverse vertegenwoordigers van horecaondernemers
- Koninklijke Horeca Nederland afdeling Leeuwarden
- Bewoners (Wijkpanel binnenstad)
- Binnenstadsmanagement
- Federatie 058
- Businessclub Grou
- Politie Noord-Nederland afdeling Leeuwarden

Voor meer informatie kunt u bellen met persvoorlichting van gemeente Leeuwarden, via telefoonnummer 058 233 4002.

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Voortzetting uitgebreide Terrassen
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	Z227521-2020
Dienst	
Sector	JVZ
Contact	14058
Bijlagen	2
Datum	25 september 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 26 mei hebben wij u per brief geïnformeerd over de wijze waarop wij als college graag wilden meewerken aan de plannen van horecaondernemers om hun terrasruimte tijdelijk te verruimen. Dit vanwege de gevolgen van de landelijke coronamaatregelen voor de horeca. Die verruimingsmogelijkheid is met ingang van 1 juni j.l. ingegaan. Vanaf die datum kunnen horecaondernemers in Leeuwarden met een lichte procedure een verzoek indienen om hun terras tijdelijk uit te breiden. Een voorstel voor uitbreiding moet voldoen aan de voorwaarde dat de 1,5 meter afstand op het terras wordt gewaarborgd en het voorstel moet zijn afgestemd met omwonenden en aangrenzende ondernemers. Bijgevoegd treft u een evaluatieverslag aan over hoe de uitbreiding van de terrassen door de verschillende partijen is ervaren. Onze conclusie is dat de uitbreiding van de terrassen een succes is.

Omdat de regeling per 19 oktober afloopt, komt de vraag aan de orde wat te doen na deze datum. De hoop dat het coronacrisis per die datum geluwd zou zijn, is niet bewaarheid. Integendeel, het virus lijkt bezig met een opmars. Dit betekent voor de horecaondernemers dat de zware tijden voortduren. Dit is voor zowel Koninklijke Horeca Nederland als lokale ondernemers aanleiding geweest om ons dringend te verzoeken om de getroffen maatregelen rond de verruimde terrassen voort te zetten.

We hebben overleg gevoerd met afgevaardigden / vertegenwoordigers van horeca Leeuwarden, ondernemers uit Grou, politie, wijkpanel binnenstad en binnenstad management. Iedereen is overtuigd van het nut en de noodzaak om de huidige regeling te verlengen. Alle bovengenoemde partijen hebben dan ook verzocht om de bestaande regeling te verlengen tot 1 april 2021.

De burgemeester is het bevoegde orgaan is om te besluiten over de tijdelijke uitbreiding van terrassen. Hij heeft besloten om de tijdelijke terrasuitbreiding te verlengen tot 1 april 2021.

De uitbreiding van de terrassen zal nu doorgaan in de winterperiode en dat brengt de vraag met zich mee hoe om te gaan met tijdelijke overkappingen van deze terrassen om bezoekers meer bescherming te kunnen bieden tegen de weerselementen. We zijn verplicht om dit soort tijdelijke overkappingen te toetsen aan eisen rondom o.a. veiligheid. Daarom zullen ondernemers voordat zij tijdelijke overkappingen kunnen aanbrengen eerst een omgevingsvergunning moeten aanvragen. Wij zullen van onze kant alles in het werk stellen om tot een vlotte beoordeling van de aanvraag en verlening van de vergunning te komen.

U heeft in juni besloten over een aanpassing, zijnde een verlaging, van de precariorechten voor terrassen voor het jaar 2020. Over de precariorechten in 2021 zult u eind van dit jaar een besluit nemen met de vaststelling van de precarioverordening 2021.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Tijdelijke terrasuitbreiding
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	Z223343-2020
Dienst	Fysiek Domein
Sector	Gebiedszaken, Economie en Bedrijfsvoering
Contact	14058, Peter Popma
Bijlagen	Spelregels
Datum	20 mei 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

Vanaf 1 juni 12:00 uur mag het terras weer geopend worden bij de horeca. Een moment waar veel ondernemers en bezoekers naar uit kijken. Om de horeca ondernemers in onze gemeente extra te steunen is het vanaf dat moment mogelijk om een tijdelijk terras te openen of om een terras tijdelijk uit te breiden.

In afstemming met het georganiseerde bedrijfsleven[1] zijn spelregels opgesteld die het voor horecaondernemers makkelijk maakt om een tijdelijk terras te openen.

Als gemeente willen wij graag meewerken aan deze economische stimulans. Voor de aanvraag in deze situatie is ook geen vergunning nodig en wordt geen precario geheven. Het streven is om alle aanvragen zo goed en snel mogelijk af te handelen.

Uiteraard moet het tijdelijke terras voldoen aan veiligheidsmaatregelen en de spelregels. Bij het verdelen van de schaarse openbare ruimte spelen vele belangen mee. Er wordt dus ook van ondernemers verwacht dat ze voor een aanvraag voor een tijdelijk terras goed het gesprek met de directe omgeving voeren. De toestemming om het terras uit te breiden is een privilege en geen recht.

Het zijn onzekere tijden. Het kan zijn dat de in de toekomst soepeler wordende maatregelen toch weer onvoldoende blijken te zijn om de verspreiding van het virus te beperken en dat strengere maatregelen nodig zijn. Begrijpelijkerwijs vervalt dan wellicht de mogelijkheid om het terras tijdelijk te vergroten in de openbare ruimte. Dit in combinatie met mogelijk wijzigende RIVM-richtlijnen

[1] Federatie058, Koninklijke Horeca Nederland, Binnenstadsmanagement Leeuwarden, Ondernemersvereniging Leeuwarderadeel en Businessclub Grou

(of andere aanwijzingen) betekent dat de regels aan verandering onderhevig kunnen zijn.

We hebben de afgelopen met u gesproken over de voorgenomen verruiming. Dat neemt natuurlijk niet weg dat wij graag bereid zijn tot een aanvullende toelichting en/of gedachtenwisseling.

We zien uit naar een seizoen met goed terrasweer, waarbij ondernemers weer volop kunnen ondernemen en bezoekers op een veilige manier kunnen genieten van de vele mooie terrassen in onze gemeente.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

Perspectief voor de horeca

Tijdelijke terrasuitbreiding

Dit zijn de spelregels en hoe je het aanvraagt

Van 1 juni 12.00 uur tot 19 oktober 2020 (einde herfstvakantie)

Gemeente Leeuwarden

Belangrijk om te weten

Een bestaande terrasvergunning is niet nodig

Het is niet nodig dat je (een horecabedrijf) al in het bezit bent van een terrasvergunning. Wel moet je een horecavergunning hebben. Als je volgens de noodverordening niet open kunt mag je ook geen terras, dat geldt ook voor ondergeschikte horeca.

Werk samen als dat kan

Uitgangspunt is dat collectieve plannen vóór individuele initiatieven gaan. Ondernemers kunnen zelf de beschikbare ruimte verdelen. De gemeente moet verschillende belangen afwegen. Voor de gemeente bestaat er dan één aanvrager (en aanspreekpunt bij eventuele overlast).

Kosten

Voor de tijdelijke terrasuitbreiding worden geen leges of precariokosten in rekening gebracht.

Tot standkoming spelregels voor tijdelijke terrasuitbreiding

De gemeente Leeuwarden heeft in afstemming met het georganiseerde bedrijfsleven (Federatie058, Koninklijke Horeca Nederland, Binnenstadsmanagement Leeuwarden, Ondernemersvereniging Leeuwarderadeel, Businessclub Grou) deze regels voor de gemeente Leeuwarden opgesteld. Hierdoor zijn de spelregels zo optimaal en werkbaar mogelijk gemaakt voor de horeca in onze gemeente.

Hier moet je terras aan voldoen

Houd de omgeving toegankelijk

Er moet minimaal 1,5 meter vrij blijven van obstakels op het trottoir. Dit is de minimale afstand om toegankelijkheid voor mindervaliden te garanderen. Als er voor voetgangers andere goede opties zijn kan worden afgeweken zodat het hele trottoir benut wordt als tijdelijk terras. Op de rijbaan moet 3,5 meter vrij blijven voor hulpdiensten en mindervaliden. Ook in autovrije/luwe gebieden moet 3,5 meter ruimte overblijven voor de hulpdiensten. Gemeentelijk crowdmanagement neemt toe als ook de drukte toeneemt. Het is mogelijk dat daardoor het tijdelijke terras tijdens drukke periodes niet uitgezet kan worden, of dat de aanvraag niet goedgekeurd wordt.

Geplande activiteiten gaan voor

Dit geldt bijvoorbeeld voor de markt, maar ook bijvoorbeeld voor vergunde standplaatsen. Grote evenementen zijn tot 1 september niet mogelijk.

Houd rekening met de buren

Door een tijdelijk terras neer te zetten ontneem je misschien het zicht op de winkel van je buren of ontstaat er ongemak voor hen. Vraag je directe omgeving wat ze van je plan vinden (draagvlaktoetsing). Deze toetsing willen we terug zien in de aanvraag.

Normale verkeersstromen moeten mogelijk zijn

Tijdelijke afsluiting van straten (geheel, gedeeltelijk of in een bepaald tijdsblok) is bespreekbaar. Zeker in het gebied dat valt binnen het gemeentelijke project "autoluwe binnenstad". Per situatie wordt dan met de aanvrager bekeken wat de mogelijkheden zijn. Houdt wel rekening met een langere doorlooptijd.
(Afzetten van straten vergt naast bord en hek ook inzet van mensen die bij het hek staan om mensen wel of niet door te laten. Afhankelijk van locatie kan dit betekenen dat er erkende verkeerregelaars ingezet moeten worden.)

Een terras op eigen terrein is toegestaan

Als dit de parkeerplaats van je horecabedrijf betreft, moet je zorgen dat het parkeren nog wel voldoende is en in goede banen wordt geleid.

Afstand tot horecazaak (de aanvrager) is maximaal 20m

Ruimte is nu eenmaal schaars. En de een kan meer ruimte benutten voor terrasuitbreiding dan de ander.
Wijkt je situatie af? Geef dat aan in je aanvraag.

Zo vraag je het aan

Stap 1

Maak een voorstel, aan de hand van de bovengenoemde richtlijnen.

Stap 2

Mail je, of jullie, voorstel naar: **vergunningen@leeuwarden.nl**
De aanvraag wordt getoetst aan de spelregels. Dit is ook de grond voor toezicht en handhaving.

Dit hebben we nodig:

- ✔ Gegevens van de aanvrager (NAW, telefoonnummer, welke horeca-inrichting etc.);
- ✔ Geef aan hoe je de directe omgeving in je plannen hebt betrokken;
- ✔ Een duidelijke situatietekening met inrichting;
- ✔ Gewenste periode (eind en begindatum);
- ✔ Geef aan op welke wijze je rekening houdt met drukte.

Stap 3

Je ontvangt zo snel mogelijk een digitaal akkoord op de aanvraag.
(Er hoeft dus geen vergunningstraject te worden doorlopen).

Afwijkende ideeën zijn welkom en bespreekbaar. Maar houd rekening met een langere doorlooptijd.

Aanvullende informatie

De veiligheid van iedereen staat voorop

Je bent verplicht hier op toe te zien (verantwoordelijkheid van de ondernemer). Om de loopstromen van gasten op en rondom het terras in goede banen te leiden raden we aan om speciale gastheren en –vrouwen in te zetten.

Hanteer de geldende RIVM-richtlijnen

Voor dit moment betekent dat: terrassen met zitplaatsen waarbij 1,5 meter afstand tot elkaar wordt gehouden. De horeca verkoopt gastvrijheid, het is niet de bedoeling dat zelfbediening plaatsvindt.

Flexibele terrasinrichting

Als het tijdelijke terras niet in de weg staat hoeft het ook niet te worden opgeruimd. Je mag het terras of onderdelen daarvan niet vast zetten of bijvoorbeeld een podium bouwen. We raden je aan maatregelen te treffen voor publieksbegeleiding óp het terras, bijvoorbeeld belijning op straat.

Zorg voor voldoende toiletten

Extra terras betekent mogelijk extra bezoekers. Jij bent zelf verantwoordelijk voor voldoende toiletvoorzieningen.

Muziek

Er mag geen muziek op het terras zijn.

Handhaving

Als er sprake is van overlast wordt gehandhaafd. De verruimde terrasmogelijkheden zijn nadrukkelijk een privilege en geen recht. Als jij je niet aan de spelregels houdt, kunnen je dit privilege weer kwijt raken.

Verlenging terrasuren

Met uitbreiding terrasruimte wordt een extra belasting gelegd op de woonomgeving. Daarom is verlenging van de openingstijden terras niet aan de orde.

Disclaimer

We leven in onzekere tijden. Het kan zijn dat de in de toekomst soepeler wordende maatregelen toch weer onvoldoende blijken te zijn om de verspreiding van het virus te beperken en dat strengere maatregelen nodig zijn. Begrijpelijkerwijs vervalt dan wellicht de mogelijkheid om het terras tijdelijk te vergroten in de openbare ruimte.

Wij willen je er op wijzen dat in de normale situatie (zonder virus) een vergunningstraject geldt voor het aanvragen van een terras. Als je overweegt om dit tijdelijke terras later voort te zetten dan wordt je plan getoetst aan de geldende regels. Neem daarvoor contact met ons op.

Gemeente Leeuwarden

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Proces komend jaar tijdelijke terrassen
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	2021-091880
Dienst	Veiligheidsdomein
Sector	Juridische & Veiligheidszaken
Contact	14058, Marjan van der Helm
Bijlagen	
Datum	20 december 2021

Geachte leden van de gemeenteraad,

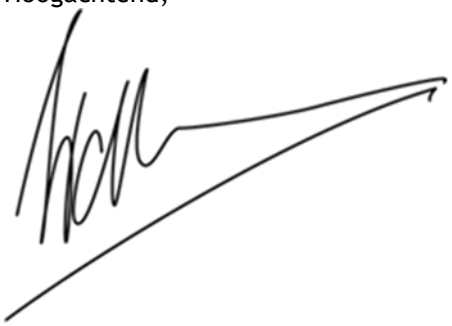
Naar aanleiding van de toezegging, die ik heb gedaan op 15 december 2021 in het debat over het terrassenbeleid in antwoord op een vraag van de FNP, kan ik u het volgende berichten.

De vraag van de FNP betrof de tijdelijke terrassenregeling en of die kon worden voortgezet na 1 april 2022 en op welke termijn ik daarover duidelijkheid kon gegeven.

In mijn toezegging heb ik aangegeven deze week aan te geven wanneer daarover duidelijkheid kan worden verwacht en met deze brief voldoe ik aan deze toezegging.

De komende weken zal er intensief overleg plaats vinden met belanghebbenden. Na intern overleg kan ik u zeggen dat ik in ieder geval vóór eind januari 2022 hierover duidelijkheid hoop te geven.

Hoogachtend,

mr. S. van Haersma Buma,
burgemeester van Leeuwarden

Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14058

Gemeente Leeuwarden

MEMO

Aan:	Griffie
Van:	JVZ
Datum:	6 december 2021
Onderwerp:	Informatie over terrassen

Aanleiding
VVD en D66 hebben een agenda-initiatief ingediend met betrekking tot modernisering van het terrassenbeleid. De afgelopen periode zijn vanwege Covid enkele incidentele en tijdelijke aanpassingen gedaan op het terrassenbeleid, waaronder tijdelijke uitbreiding van de terrassen vanwege de 1,5 meter maatregel en (gedeeltelijke) kwijtschelding van precario. De wens is om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het terrassenbeleid structureel aan te passen. Dit om daarmee meer duidelijkheid en zekerheid te kunnen bieden aan ondernemers.

Naar aanleiding van dit agenda-initiatief is er contact geweest tussen de vakafdeling en de griffie. Het bleek wenselijk om ten behoeve van de behandeling van het agenda-initiatief alvast algemene inhoudelijke informatie over het onderwerp te delen. Dit betreft informatie over het huidige beleid en aandachtspunten bij het onderzoek naar mogelijkheden tot structurele aanpassingen. Doel hiervan is om relevante elementen tijdig te kunnen betrekken bij het onderzoek.

In dit memo wordt informatie gegeven over de volgende onderdelen:
- Grondslag en huidig beleid
- Precario en leges
- Tijdelijke terrassenregeling
- Overige belanghebbende partijen

Grondslag en huidig beleid
De grondslag voor het terrassenbeleid is te vinden in artikel 2:34b APV. Hierin wordt aan de burgemeester de bevoegdheid gegeven om het exploiteren van terrassen middels een vergunningenstelsel te regelen. Een aanvraag voor een terras wordt getoetst aan de bepalingen in de APV en aan het Horecabeleid. Zie de bijlage voor deze bepalingen. Deze bepalingen zien onder andere op de inrichting van het terras, de toegestane grootte, de openingstijden en algemene regels met betrekking tot openbare orde, verkeersveiligheid en bruikbaarheid van de weg (bijvoorbeeld voor hulpdiensten, voetgangers en minder validen).

Precario en leges
Voor de behandeling van een aanvraag terrasvergunning worden leges in rekening gebracht. De hoogte hiervan is € 377,02 voor een nieuw terras en voor een wijziging € 282,74.

Daarnaast betaalt men voor gebruik van gemeentegrond precario. Binnen drukke gebieden, zoals de binnenstad, betaalt men € 38,45 per m2 en voor rustige gebieden buitenuit betaalt men € 10,53 per m2.

De precario voor de terrassen in de gemeente levert 150.000 euro per jaar op. Daarbij is het goed te weten dat voor meer activiteiten precario wordt geheven: voor alle activiteiten boven, op of onder openbare gemeentegrond waarvoor een vergunning nodig is. Bijvoorbeeld voor aanlegsteigers, luifels, balkons, marktkramen, reclameborden en evenementen. Wanneer een groep uitgezonderd zou worden van (gehele of gedeeltelijke) betaling van precario, handelt de gemeente mogelijk in strijd met het gelijkheidsbeginsel.

Tijdelijke terrassenregeling
In verband met de veilige afstand van 1,5 meter kunnen en konden horeca-ondernemers op hun bestaande terras minder klanten kwijt. Daarom is besloten de ondernemers hierin tegemoet te komen en tijdelijk grotere terrassen toe te staan in strijd met het reguliere beleid. Dit was mede mogelijk omdat andere gebruikers van de openbare ruimte helemaal niets mochten (evenementen) of slechts beperkt (markt). Er werd door andere partijen dus minder een beroep gedaan op gebruik van de openbare ruimte. Om die reden was de ruimte makkelijker beschikbaar voor tijdelijke uitbreiding van de terrassen. Zo kon de horeca toch hetzelfde aantal klanten bedienen.

Voor de toestemming hiervoor zijn geen leges in rekening gebracht en ook is er geen precario geheven voor de gemeentegrond die tijdelijk als terras in gebruik was. Dit omdat er geen vergunningsplicht was voor de tijdelijke uitbreiding. Daarnaast is over het jaar 2020 besloten om voor de bestaande vergunde terrassen de precario te halveren. De verordening biedt ruimte om dit te doen in uitzonderlijke omstandigheden, zoals de covidsituatie.

De tijdelijke terrassen mogen nog een gedeelte van 2022 opgezet worden om de zware tijd die de horeca heeft doorgemaakt en nog doormaakt, enigszins te compenseren. Wel is de verwachting dat andere gebruikers van de openbare ruimte in de komende periode weer meer actief zullen zijn. Daarmee zullen ook hun belangen weer meer onderdeel worden van afwegingen over het gebruik van de beperkte openbare ruimte.

Overige belanghebbende partijen
In algemene zin kan gesteld worden dat het terrassenbeleid ruim is. Terrassen mogen bijvoorbeeld al gedurende het gehele jaar geopend zijn. De omvang van de terrassen wordt vooral beperkt door het gebruik van de openbare ruimte door anderen. Denk hierbij onder andere aan:

- Hulpdiensten: doorgang voor en aanrijtijden van brandweer, politie en ambulance
- Vervoerders: OV-bussen, taxidiensten, Wmo-taxi
- Minder validen: toegankelijkheid van straten, stoepen en panden
- Omwonenden
- De markt
- Verkeer
- Evenementen
- andere ondernemers, niet zijnde horeca-ondernemers

Bijlage 1: bepalingen opgenomen in het Horecabeleid

De burgemeester heeft op grond van artikel 2:34b APV beleid geformuleerd, waarmee inhoud is gegeven aan de discretionaire bevoegdheid. Dit beleid is opgenomen in het Horecabeleid Leeuwarden.

Het beleid houdt het volgende in:

3.3 Terrassen

Het terrasbeleid ziet alleen op terrassen in de buitenruimte. Indien het gaat om een overdekt en dicht (serre) terras is de Woningwet/Wabo van toepassing. Ten aanzien van dit soort terras is de bouwregelgeving helder, zodat daarop hier niet wordt ingegaan.

De terrasvergunning wordt voor onbepaalde tijd verleend. Daarnaast is een terras een lokaliteit in de zin van de Drank- en Horecawet.

Een aanvraag voor inrichting van een terras of een uitbreiding van een terras wordt getoetst op grond van openbare orde, verkeersveiligheid en de bruikbaarheid van de weg aan de APV en de nadere regels. Daarnaast is de Welstandsnota en de Wabo van toepassing i.v.m. bouwwerken op het terras zoals terrasschermen, terrasoverkapping en terrasmeubilair. Voor dit soort bouwwerken dient dus apart een omgevingsvergunning aangevraagd te worden.

De sluitingstijden voor de terrassen zijn opgenomen in de APV. Afhankelijk van waar het bedrijf is gevestigd gelden openingstijden van 08.00 uur tot 24.00 uur of 01.00 uur. In de horecagebieden geldt daarnaast dat in de maanden juni, juli, augustus en september het toegestaan is het terras in de nachten van vrijdag op zaterdag en van zaterdag op zondag tot 02:00 uur geopend te hebben.

Voor terrassen worden de volgende regels vastgesteld:
Terrasschermen, parasols, terrasmeubilair
- Indien terrasschermen worden geplaatst, dient er zicht te zijn op wat er op het terras plaats vindt. Geen afgesloten ruimte.
- Bevestiging in het straatwerk dient verwijdering van de terrasschermen mogelijk te maken, zonder boven het straatwerk uitstekende bevestigingselementen.
- Te plaatsen parasols dienen van een solide uitvoering te zijn en moeten op de juiste wijze in het straatwerk worden bevestigd;
- De parasol mag niet groter zijn dan het terras;
- De plaatsing van bevestigingspunten voor de parasol in het straatwerk geschiedt pas na overleg met en door de gemeente.
- Buiten de exploitatie-uren dient het terrasmeubilair inpandig te worden opgeslagen. Wanneer zulks niet mogelijk is, dient de exploitant nadere afspraken te maken met de gemeente;
- Stoelen en tafels, die buiten de inrichting en tegen de gevel van die inrichting worden opgeslagen, moeten vervaardigd zijn van brandvertragend materiaal (klasse 2). Dit voorschrift houdt verband met de brandveiligheid van opslag van materialen.

Algemene regels:
- De exploitanten mogen het hele jaar een terras opstellen;
- Bij coffeeshops zijn terrassen niet toegestaan;
- Bij ondergeschikte horeca (kleinschalige horeca binnen een andere bestemming) zijn terrassen die toegankelijk zijn zonder de inrichting te hoeven betreden, of terrassen die vanaf een openbare plaats zichtbaar zijn, niet toegestaan;
- Bij winkels, niet hebbende ondergeschikte horeca, is het plaatsen van één bankje voor de gevel van de winkel toegestaan, indien ook het plaatsen van een uitstalling daar toegestaan is. Voor het plaatsen van een bankje is een vergunning Gebruik Openbare Grond vereist.
- Bij de vorming van een terras dient rekening gehouden te worden met de bereikbaarheid van de panden. Andere functies, zoals winkels, wonen of het verkeer, mogen niet een negatief effect ondervinden van de terrassen ter plaatse, zoals in het verleden wel is gebeurd. Het beleid is daarom als volgt:
- Terrassen tegen de gevel van de horeca-inrichting mogen niet breder zijn dan de gevel;

- Voor voetgangers dient er een ruimte over te blijven van minimaal 1,50 meter op het trottoir, of, indien het terras zich bevindt in een autovrij gebied, op de weg;
- Er moet voor de hulpdiensten 3,5 meter weg overblijven bij het plaatsen van een terras (uitzondering is het winkelgebied dit is 4 meter). Daarnaast moet de doorgangshoogte minimaal 4,2 meter zijn;
- In straten waar het trottoir smal is en het trottoir over het algemeen niet door voetgangers gebruikt wordt, omdat het trottoir onderbroken wordt door stoepjes, hekjes en kelderingangen, is een gevelterras toegestaan, indien op dat stuk trottoir ook het plaatsen van een uitstalling is toegestaan en het gevelterras niet verder dan 1 meter uit de gevel staat;
- Een losstaand terras mag niet verder van de horeca-inrichting (dichtstbijzijnde muur pand) liggen dan 20 meter (rand van het begin van het terras);
- Terrassen op een plein of een verbreding in de straat worden gesitueerd overeenkomstig een door de wegbeheerder op te maken terrassenplan. Dit terrassenplan maakt onderdeel uit van de vergunning van de desbetreffende horeca-inrichting. Bij het maken van het terrassenplan worden de in het voorgaande genoemde afstanden in acht genomen;
- De trottoirs van de Nieuwestad z.z. en de Wirdumerdijk dienen gevrijwaard te blijven van terrassen, gelet op de winkelfunctie aldaar, de bruikbaarheid van de weg en de verkeersveiligheid;
- Het plaatsen van verwarmingsapparaten op terrassen is toegestaan;
- Er worden geen extra terrassen of vergroting van bestaande terrassen toegestaan tijdens feestdagen of evenementen, tenzij een tijdelijke uitbreiding van het terras binnen het evenemententerrein ligt. In verband met de drukte op dergelijke dagen en de daarmee gepaard gaande verdeelde inzet van toezichthouders was deze regel de laatste jaren al praktijk.
- Het uitgiftepunt van de tap op het terras moet gericht zijn naar het eigen terras, behalve als het terras onderdeel is van het evenemententerrein;
- Er mogen maximaal twee sandwichborden met reclame-uitingen voor betreffende horeca op een terras worden geplaatst binnen de terrasgrenzen van de terrasvergunning. De exploitant hoeft voor de sandwichborden geen vergunning aan te vragen deregulering);
- Als het gedeelte van de openbare weg, waar het terras is opgericht, betrokken is bij een evenement, moet het meubilair tijdelijk worden verwijderd;
- Tevens geldt de terrasvergunning niet indien aan de weg onderhoud moet worden gepleegd, de weg moet worden vernieuwd of heringericht.

Een deel van het terrassenbeleid is opgenomen in de welstandsnota.

Hieronder is volledigheidshalve het artikel 2:34b APV weergegeven.

Artikel 2:34b Terrasvergunning horecabedrijf

1. Het is verboden bij een horecabedrijf een terras te exploiteren zonder vergunning van de burgemeester.
2. Indien de vergunningaanvraag mede betrekking heeft op één of meer bij het horecabedrijf behorende terrassen op de weg, beslist de burgemeester over de ingebruikneming van die weg ten behoeven van het terras. De burgemeester kan over de uitoefening van deze bevoegdheid nadere regels vaststellen.
3. Het verbod in het eerste lid geldt niet indien het terras zich geheel op eigen grond bevindt en onderdeel is van een horecabedrijf waar geen alcohol geschonken wordt.
4. Onverminderd het gestelde in artikel 1.8 kan de burgemeester de in het tweede lid bedoelde ingebruikneming van de weg weigeren:
   a. indien het beoogde gebruik schade toebrengt aan de weg dan wel gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de weg of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan;
   b. indien dat gebruik een belemmering kan worden voor het doelmatig beheer en onderhoud van de weg.
   c. in het belang van voorkoming of beperking van overlast voor gebruikers van de in de nabijheid gelegen onroerende zaak;
   d. ingeval van strijd met de op grond van lid 2 vastgestelde nadere regels

5. Het bepaalde in het eerste en tweede lid geldt niet voorzover in het daarin geregelde onderwerp wordt voorzien door de Wet beheer rijkswaterstaatwerken of het Provinciaal wegenreglement.

Motie: Onderzoek ruimer terrassenbeleid

De Raad van de gemeente Leeuwarden, in vergadering bijeen op 22 december 2021, behandelende ‘Motie vreemd aan de orde van de dag’.

Constaterende dat

- De horeca één van de zwaarst getroffen sectoren is in de coronacrisis. Veel horecaondernemers hebben vanwege de coronacrisis schulden moeten maken.
- Vanwege corona veel horecaondernemers hun terrassen mochten uitbreiden. Omdat er - als gevolg van de coronaregels - minder klanten bínnen konden worden ontvangen, werd dit ‘buiten’ op deze manier zoveel mogelijk gecompenseerd.
- De incidentele aanpassingen op het terrassenbeleid dit (slechts) ten dele compenseren;
- De horeca de aankomende jaren alle ruimte nodig heeft hebben om haar schulden af te betalen, weer vlees op de botten te krijgen en weer te komen tot een gezonde bedrijfsvoering.
- Zowel ondernemers als inwoners veel plezier lijken te ervaren bij de uitbreiding van de terrassen. En de extra terrasruimte bijdraagt aan de levendigheid in zowel het centrum van Leeuwarden als de dorpen.

Overwegende dat

- Een ruimer terrassenbeleid de aankomende jaren de ondernemers extra inkomsten oplevert, waarmee de achterstanden kunnen worden ingehaald die ze opliepen in coronatijd.
- Ondernemers graag willen investeren in de toegankelijkheid en het aanzien van haar terrassen. Maar door de tijdelijke maatregelen dit niet mogelijk is.
- Partijen het terrassenbeleid structureel willen moderniseren. Dit geeft ondernemers langdurig zekerheid/duidelijkheid en de gelegenheid tot investeren;
- Ondernemers aangeven dat toetsingsgronden en voorschriften niet meer aansluiten bij de huidige tijd en er een upgrade nodig is.
- Zowel ondernemers als diverse fracties de wens hebben te onderzoeken welke tijdelijk coronamaatregelen kunnen blijven, na corona.
- Dat de vergoeding voor ruimtegebruik (precario) eerlijk en realistisch dient te zijn.

- Dat er naast belangen van de ondernemers ook aandacht moet zijn voor de publieke belangen en de ruimtelijke inpassing.

Verzoekt het college

- Te onderzoeken op welke wijze het terrassenbeleid gemoderniseerd en verruimd kan worden. Op zoek te gaan naar de maximale ruimte waarbij gekeken wordt naar wat wel kan en niet slechts naar wat niet kan. Naast de publieke belangen (bijvoorbeeld de hulpdiensten) ook de belangen van de horeca, evenementen, onze bewoners, en andere partijen (zoals de Werkgroep Toegankelijkheid) in mee te nemen;
- Tevens te onderzoeken hoe het vergunningsaanvraagproces soepeler, sneller, simpeler en klantvriendelijker kan. Daarbij uit te werken wanneer vergunningsvrij gewerkt kan worden.
- Aan de hand van het onderzoek, voor 1 oktober 2022 het plan voor verruiming te presenteren aan de (nieuwe) Raad, zodat het per 1 januari 2023 ingevoerd kan worden.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD	D66	LIJST058	CDA
Marcel Visser	Tonko Jansen	Otto van der Galiën	Ans van den Berg
GroenLinks	FNP	PvdA	ChristenUnie
Andries Bergsma	Jan-Willem Tuininga	Cem Kaya	Carlijn Niesink
Caroline de Groot	Sikko Klaver		
Partij voor de Dieren	Gemeentebelangen		